

1:1 Koneda 'isilefo ma Yesus Kristus 'awi edete de wi dotumu, 'o Dautino de 'o Abrahamuno. 'O Abrahamuoka de sigado 'o Dautuku, manga ronga-ronga konee: 2 'O Abraham 'awi ngowaka 'o Ishak, 'o Ishak 'awi ngowaka 'o Yakub, 'o Yakub 'awi ngowaka 'o Yehuda de wi riaka dodoto, 'o Yehuda 'awi ngowaka 'o Peres de 'o Zerah, manga 'esa ngo Tamar, 'o Peres 'awi ngowaka 'o Hezron, 'o Hezron 'awi ngowaka 'o Ram, 'o Ram 'awi ngowaka 'o Aminadab, 'o Aminadab 'awi ngowaka 'o Nahason, 'o Nahason 'awi ngowaka 'o Salmon, 'o Salmon 'awi ngowaka 'o Boas, ma 'esa ngo Rahab, 'o Boas 'awi ngowaka 'o Obed, ma 'esa ngo Rut, 'o Obed 'awi ngowaka 'o Isai, 'o Isai 'awi ngowaka ma Koana 'o Dautu. 6 (6b) 'O Dautoka de sigado ma 'orasi 'o Israeloka yaki'umo 'o Babelika, manga ronga-ronga 'isilefoku konee: 'O Dautu 'awi ngowaka 'o Salomo gee ma 'esa 'o Uria ma bao. 'O Salomo 'awi ngowaka 'o Rehabeam, 'o Rehabeam 'awi ngowaka 'o Abia, 'o Abia 'awi ngowaka 'o Asa, 'o Asa 'awi ngowaka 'o Yosafat, 'o Yosafat 'awi ngowaka 'o Yoram, 'o Yoram 'awi ngowaka 'o Uzia, 'o Uzia 'awi ngowaka 'o Yotam, 'o Yotam 'awi ngowaka 'o Ahas, de 'o Ahas 'awi ngowaka 'o Hizkia, 'o Hizkia, 'awi ngowaka 'o Manasye, 'o Manasye 'awi ngowaka 'o Amon, 'o Amon 'awi ngowaka 'o Yosia, de 'o Yosia 'awi ngowaka 'o Yekhonya de wi riaka dodoto. 12 Ma 'orasi 'o Israeloka yaki'umo 'o Babelika sigado 'o Yesus wosupu 'o duniano manga ronga-ronga konee: 'O Yekhonya 'awi ngowaka 'o Sealtiel, 'o Sealtiel 'awi ngowaka 'o Zerubabel, 'o Zerubabel 'awi ngowaka 'o Abihud, 'o Abihud 'awi ngowaka 'o Elyakim, 'o Elyakim 'awi ngowaka 'o Azur, 'o Azur 'awi ngowaka 'o Zadok, 'o Zadok 'awi ngowaka 'o Akhim, 'o Akhim 'awi ngowaka 'o Eliud, 'o Eliud 'awi ngowaka 'o Eleazar, 'o Eleazar 'awi ngowaka 'o Matan, 'o Matan 'awi ngowaka 'o Yakub, 'o Yakub 'awi ngowaka 'o Yusuf, 'o Yusuf ngo Maria ma rokata. Ngo Marianou 'o Yesus wosupu gee ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki. 17 So 'o Abrahamuoka de sigado ma Koana 'o Dautuku, 'o lape mogiooko de soatuku. 'Asa de ma Koana 'o Dautoka de sigado 'o Israeloka 'o Babelika yaki'umo, 'o lape mogiooko de soatukoli. De ma 'orasi 'o Israeloka yaki'umo 'o Babelika sigado ma Yesus Kristus wosupu 'o duniano, 'o lape mogiooko de soatukoli mita. 18 'O Yesus woboa 'o duniano ma jarita konee: Ma 'orasi

ngo Maria 'o Yesus ma 'esa de 'o Yusuf 'asa ka 'o demo 'iputusoka ma koyomatoomunuwasi 'ena ngo Maria miroesokau. 'O Yusuf kowanakowa 'ato muna miroesoka ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngomasa 'imanarama. 19 So womau watoakou ma kawomasiriidino sababu 'una ge'ena wi singina 'isure, so wooluku womisimae-maeke 'o kawasaka. 20 'O Yusuf watiba-tibangi ma hali ge'ena de wonanere 'ato ma Jo'oungu ma Dutu wi mala'ekati 'iboa de 'ingose, "Yusuf 'o Dautu wi ngowaka! 'Uwa nimodongo moningaamoko ngo Maria; sababu muna miroesoka ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngomasa 'itebi-tebini 'imanarama. 21 De dua muna 'asa momaku'arene de mi ngowaka 'o nauru, salingou wonisironga 'o Yesus, sababu ka 'una duga 'asa watuusu 'o nyawa 'iodumu manga sowono." 22 Ge'ena 'iodumu 'idadi la 'isoka kokia naga gee 'o nabii wimoi wosidemokau 'ato, 23 " 'O mosolese mimoi dua 'asa miroesoka de momaku'arene mi ngowaka 'o nauru, 'o ngowaka gu'una 'asa wisironga 'o Imanuel." Ngone tanu, "Ma Jo'oungu ma Dutu naga de de ngone." 24 Gee womomikie, de wotagi ngo Maria mi'ese so womingaamokokau sababu wamoteke 'isoka 'o mala'ekati wisidemo-demokau gee. 25 Ma 'o Yusuf kowomasiganuwasi ngo Mariaka sigado momaku'arenoka. Momaku'arenoka de mi ngowaka 'o nauru gu'una 'o Yusuf wisironga 'o Yesus.

2:1 'O Yesus wosupu 'o Betlehemuoka, 'o Yudea ma tonaoka, ma 'orasi ge'ena 'o Herodes wokoana. De yamuruo naga yoba-barija 'o ngoma 'o diwangoka yolega ma diai dinaoko 'o wange ma siwaroko, yaoko 'o Yerusalemuoko. 2 'Ona yokakasano-sano, "Kiaka 'o ngowaka gee wosupuokau 'o duniano la wodadi 'o Yahudioka manga Koana? Ngomi miamakekau to 'una wi no-nako, 'o ngoma dina 'o wange ma siwaroka, so ngomi mioboa miosuba 'unaka." 3 Ma Koana 'o Herodes wo'isenoka ma habari ge'ena, de witodokana, koge'enali mita 'awi kawasa yoodumu 'o Yerusalemuoka. 4 So ge'enaka de wakisuloko 'o 'imam ma saeke de 'o Yahudioka manga 'agamaka yodoto-dotoko yomalomuno. Yomalomuno de wosano, "Kiaka dua 'o Koana wimoi ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-irikokau wosupu?" 5 'Ona yosango, " 'O Betlehem ma kotaka 'o Yudea ma tonaoka.

Sababu 'isoka gee 'o nabii wimoi wosilefokau, 6 'Ngonu Betlehem, 'o Yehuda ma tonaoka! 'Igou-goungu ngona konotingoonuwa naga 'o Yehuda ma kota 'ila-laagomo ma sigoronaka. Sababu ngonano dua 'asa wosupu wimoi wodadi balusu gee dua wakipareta de wakipaliara 'awi kawasa 'o Israeloka.' " 7 'O Herodes wo'isenoka koge'ena, de kawomasibongonino waki'asoko yoba-barija 'o ngoma yolega ma diai dinaoko 'o wange ma siwaroko. 'Asa de wosano, "Kauruosi niamake 'o ngoma ge'ena 'ibaorino?" 8 Ge'enaka de wakisuloko 'o Betlehemuka yotagi de wakisibesongo 'ato, "Niotagi, la nianonu niosidi-diai 'o ngowaka ge'ena. De nako winimakekau, niaino niositotara ngoino la ngoi mita taika towisuba." 9 Ge'enaka de 'ona yotagi de yamakekauoli ma ngoma gee 'o wange ma siwarie 'ibao-baorino. 'Ona yomorene gee yamakeka ma ngoma ge'ena 'itagi 'isira-sira de 'imaogoro ge'ena ma ngowaka ma dekude daku. 11 'Ona yowosama ma woaka ge'ena de wimake 'o ngowaka gu'una de ma 'esa ngo Maria, ge'enaka de yobukuku yasuba 'o ngowaka ge'ena, de yapelenga manga harataa ma ngiika de yokula manga su-suba ge'ena la 'o guraci, de 'o manyanyi, de 'o gota ma tigonu ma bounu yaowa-owa posironga 'o mur. 12 Ma Jo'oungu ma Dutu wakisitiari manga naneroka, la 'uwa yolioli 'o Herodesika. So 'ona yolio manga tonakisa yaboa 'o ngekomo 'iregu. 13 Ma 'orasi yoba-barija 'o ngoma yolega ma diai go'ona yolioka, de 'o Yusuf wonanere 'ato ma Jo'oungu ma Dutu wi mala'ekati 'iboa de 'ingose, " 'O Herodes winonu 'o ngowaka gu'una womau wito'oma. So nomomikie la wonisiowara 'o ngowaka gu'una de ma 'esa 'o Mesirika. De ge'enakasi doka notamaa sigado tonisidemoli." 14 Ge'enaka de 'o Yusuf womomiki so kage'ena ma obiri de 'o ngowaka ge'ena de ma 'esa wakisiowarokau 'o Mesirika. 15 'Ona yogogere kadoka sigado 'o Herodes wosongenoka. Koge'ena 'idadi la 'imatiai moteke ma Jo'oungu ma Dutu wi demo 'o nabii wimoi wosihabariokau, " 'Ai ngowaka towi'asoko 'o Mesirino." 16 'O Herodes wanako 'ato yoba-barija 'o ngoma 'o diwangoka yolega ma diai dinaoko 'o wange ma siwaroko go'ona wisihagakau, de wi do'otasa 'irama. So wosuloko 'o Betlehemuoka de ma date-dateoka manga ngowaka 'o nauru ma 'umuru 'o taunu modidi de 'isikauku 'iodumu yakokito'oma moteke to 'ona manga demo gee yamakeka 'o ngoma ge'ena de 'isiino. 17

So ge'ena 'imatiai gee 'isoka ma Nabii Yeremia wongosekau 'ato, 18 " 'O Ramaka yo'isene yoto-tora de yogaribetongo. Ngo Rahel mi ngowan-gowaka makidagari, de miaru ma mooluku sababu mi ngowaka koyaki'iwau." 19 Ma 'orasi gee 'o Herodes wosongenokau, 'ena 'o Yusuf ka 'o Mesirokasi, de ma Jo'oungu ma Dutu wi mala'ekati moi 'imasidumutoli wi naneroka. 20 De 'ingose 'ato, " 'O nyawa gee yomau yato'oma 'o ngowaka ge'ena, yosongenokau. So nomomiki, na'ese 'o ngowaka ge'ena de ma 'esa la nioliou 'o Israelika." 21 'O Yusuf womomiki so wa'ese 'o ngowaka ge'ena de ngo Maria de waki'asa yolio 'o Israelika. 22 Ma gee 'o Yusuf wogi'isenoka 'ato 'o Arkelaus 'o Herodes wi ngowaka gu'una, ma dea witagaliokau wodadi Koana 'o Yudeaka, so kawododatoka ge'enaka waika. So ma Jo'oungu ma Dutu wisisahe 'itiaiokasi wi naneroka, 'asa de wosiika 'o Galilea ma daeraaka. 23 So ge'enaka waika de wogogere 'o Nazaret ma kotaka. Koge'ena 'idadi la 'isoka 'o nabii ma sirasi yosidemokau ma ngale 'o ngowaka ge'ena, " 'Una 'asa wisironga 'o Nazaretioka ma nyawa."

3:1 'O taunu muruo naga deika 'o Yohanes Wo'osi-'osiki woboano 'o tonaka 'ika-kakasaka 'iga-gamamuoka 'o Yudea ma daeraaka de wokurue wodotoko, 2 wongose, "Niotoba 'o sowono niodiai de niolio ma Jo'oungu ma Dutuka, sababu ma Jo'oungu ma Dutu wacobou wopareta!" 3 'O Yohanesou gee ma Nabii Yesaya wongosekau konee, " 'O nyawa moi naga 'o tonaka 'ika-kakasaka wosigaso-gasoko wongose 'ato, 'Niosikadiiai ma Jou 'awi ngekomo; niosikabooto ma Jou wi tapaki la waboa!" 4 'O Yohanes wi baju ge'ena 'o 'onta ma gogo yadiaiku, de 'awi bulu ge'ena 'o haewani ma kai, de wi 'inomo, 'o kakasoso de 'o madu 'o bonganika. 5 Manga gudai 'o Yerusalemuoka de 'o Yudeaka de mita 'o Yordan ma 'akere ma date-dateoka gee, yoboa 'o Yohanesino. 6 'Ona yomangakuoka manga sowono de 'o Yohanes waki'osiki ge'ena 'o Yordan ma 'akeroka. 7 Manga gudai mita 'o Farisioka de 'o Sadukioka yoboa 'o Yohanesino la waki'osiki. Ma gee wakimake yoboa, de kawongosekau, "Ee ngini 'o ngowosana ma ngowa-ngowaka! Nago'ona nidongoseka 'ato ngini 'idadi niomasiresene gee dua ma Jo'oungu ma Dutu wi hukumani 'iboa? 8 Niosidumutu nia

gokoieka 'ato ma gou-goungu niotobakau 'o sowono niodiai. 9 'Uwa nimangano-nganono 'o hukumani konidaenuwa sababu niongose 'ato 'o Abraham ge'ena to ngini nia topora. Niongano-nganono, 'o teto-teto ne'ena mita ma Jo'oungu ma Dutu 'idadi wadai ma ngale 'o Abraham wi ngowangowaka. 10 'O patu naga 'inoakou 'o gota ma pegoka, ma ngale 'isitodanga 'o gota ma roese sigado ma ngutu-ngutuuku. 'O gota gee 'isowoko 'itorou, ge'ena dua yatodanga de yodugumo 'o 'ukuka. 11 Ngoi tini'osiki de 'o 'akere, ma ngale ma no-nako niotobakau 'o sowono niodiai; ma dua wimoi wotu'uruno, wini'osiki de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini de 'o 'uku, 'una 'ifoloi woamoko de de ngoi. Ka 'awi tarupa to'asa ma koyadaenuwa. 12 'Una wacobou wosikati-tingaka 'o nyawa ma owa de ma dorou matero kawopai-pairi wimoi 'awi tatapa wa'aonou ma ngale 'awi bira wakokitadoko sigado 'itebini. Ma bira ge'ena 'asa watoomu 'o rawongoka, duga ma konga 'iodumu 'asa wositaulu 'o 'ukuka gee koisongesongenuawau!" 13 Ge'enaka de 'o Yesus 'o Galileaka de wotagi 'o Yordan ma 'akerika, ge'enaka waika de 'o Yohanesika waika womaga'asoko wi'osiki. 14 Ma 'o Yohanes wositaili womanitomo 'o Yesus wi ga-ga'asoko ge'ena, kawongosekau, " 'Aba, yadaene 'ena ngona noi'osiki, ma ne'ena 'ido'oa so ngona noboa ngoino?" 15 'O Yesus wosango, "Koge'enau ngaro. Sababu kone'ena ma ngale padiai 'iodumu gee ma Jo'oungu ma Dutu wi mau." Ge'enaka de 'o Yohanes 'o Yesus wi'osiki. 16 Wi'osiki 'iduanga so womabaorie de 'o diwanga 'ipelenga de 'o Yesus wamake ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngomasa 'i'uti dakuuku 'isoka 'o pombo ngai moi de widangiku. 17 Ge'enaka de ma Jo'oungu ma Dutu wi 'ilingi 'ingose konee, "Ne'ena to ngoi 'ai Ngowaka towisiboso-bosono, 'una 'ai singina wasanangi."

4:1 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesus 'o Ngomasa 'Itebi-tebini wi'asa 'o tonaka 'ika-kakasaka 'iga-gamamuoka la 'o Tokata ma Koana witali. 2 Ge'enaka dau 'o Yesus wopuasa so 'o wange nagi soata de 'o obiri nagi soata kowo'odomuwa so wamao wisawinukou. 3 De 'o Tokata ma Koana yaino de kaingosekau 'unaka, "Ngona ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka. So bika nasuloko 'o teto-teto ne'ena 'imadadi 'o 'inomo." 4 'O Yesus wosango, " 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, ' 'O nyawa yo'ahu duga ka de

'o 'inomuwa, ma mita de ma Jo'oungu ma Dutu wi demo moi-moi gee wosidemokau.' " 5 Ge'enaka de 'o Tokata ma Koana wi'asa 'o Yerusalemuka, 'o kota 'itebi-tebinika, de kadaku ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa ma dekuokau. 6 De 'o Tokata ma Koana kaingosekau 'o Yesusika, "Ngoni ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka, bika nomaotaka daunguku; sababu naga 'isilefokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka konee: 'Ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wasuloko 'awi mala'ekati nijaga de nilegono la ka 'ani dou ma 'uwa 'imasitolo 'o tetoka.' " 7 'O Yesus wosango, "Ma naga mita 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, ' 'Uwa wonitaili nanga Jou, ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu!" " 8 Ge'ena 'ipasa de 'o Tokata ma Koana 'o Yesus wi'asakauoli 'o gigie 'ikuru-kurutieka de wisidumutu 'o duniaka ma pareta moi-moi de ma kia sonaa 'isure-sure 'iodumu. 9 De kaingosekau 'o Yesusika, " 'Iodumu ge'ena 'asa tonisidukula, nako noisuba." 10 'O Yesus wosango, "Noma'aiika ne'enaka. 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku: 'Winisuba ma Jou, nia Jo'oungu ma Dutu, de ka 'una duga winileleani.' " 11 Ge'enaka de 'o Tokata ma Koana 'o Yesus wimadakau, de 'o mala'ekati 'iboa wileleani. 12 Gedagee ma habari 'ato 'o Yohanes wibuiokau, de 'o Yesus womasiditoko 'o Galileaku. 13 Ge'enaka de woma'aiki 'o Nazaretioka de wogogere 'o Kapernaumoka 'o Galilea ma talaga ma dateoka, 'o Zebulon de 'o Naftali ma daeraaka, 14 moteke ma Nabii Yesaya wongosekau, 15 " 'O Zebulon de 'o Naftali ma daeraa gee 'o talaga ma ngekomoko, 'o Yordan ma 'akere ma songonaka, 'o Galileaka, ge'enaka yokudai ka 'o Yahudiokawa. 16 'O nyawa gee yo'ahu naga 'o darusoka, yamake 'o siwara ma amoko. 'O nyawa gee 'o darusu yakiparetano yakisi'asa 'o songenika, mita yamakekau 'o darangi!" 17 Ma 'orasi ge'ena 'o Yesus wokurue wositotara wongose 'ato, "Nimaogoro 'o sowono niodiai de niolio ma Jo'oungu ma Dutuka sababu 'una wacobou wopareta ma ngale wokoana!" 18 Ma 'orasi 'o Yesus wotagi-tagii 'o Galilea ma talaga ma batingoka, de wakimake 'o riaka dodoto yamididi ge'ena la 'o Simon (gee wisironga mita 'o Petrus) de 'o Andreas, 'ona 'o naoko yomadosoma ma gu-gudaioka. 19 'O Yesus wongose 'onaka, "Nou, nimoteke ngoi. Ngoi 'asa tinidotoko 'o nyawa niasoma!" 20 Ge'enaka de ka manga soma yamada de yomoteokau. 21 Deika 'o Yesus wogila-gilali, de wakimakeli 'o riaka de 'o dodoto

yamididi, ge'ena la 'o Yakobus de 'o Yohanes 'o Zebedeus wi ngowa-
ngowaka. 'Ona de manga dea yoodumu 'o ngo'otiroka manga soma
yosidiai. 'O Yesus waki'asoko mita, 22 de ka manga ngo'otiri de manga
dea yamada de wimotekokau 'o Yesus. 23 'O Yesus wakilolituku 'o Galilea
ma daeraa, wodotoko 'o lo-lomu ma woa-woaka. 'Una wositotara 'o
Habari ma Owa, ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wonapareta sababu
'una nanga Koana. De wakisilaha 'o nyawa yopa-panyake de yobo-bolohi.
24 'O Yesus wi habari 'o Siriaka yakilolitukou, so ma rai 'o nyawa manga
gudai widolomu de yaki'asano 'o nyawa manga panyake 'i'ini-'inioka
yosa-sangisara, 'o tokata yakiali-aliti de yakimusu-musuku de yolugu-lugu,
yoodumu 'o Yesus wakisi'aiki. 25 Ma 'orasi ge'ena 'o nyawa manga gudai
'o Yesus wimoteke. Naga mita 'o Galileano, de mita 'o Kota Mogiookino,
'o Yerusalemno, 'o Yudeano, de mita 'o Yordan ma daeraa ma songonano
doka.

5:1 Gee 'o Yesus wakimake 'o nyawa manga gudai yoboano de 'o gigie ma
dekuoka wosaude so wogogeruku, de wi do-domoteke yoboa. 2 Ge'enaka
de wakidotoko wongose 'ato, 3 "Yosanangioka 'o nyawa gee yomamaoku
koyomado-do'oawa de duga ka ma Jouka yomasiga-gao; 'ona ge'ena ma
Jo'oungu ma Dutu wi kawasa! 4 Yosanangioka 'o nyawa gee manga
singina 'iga-gamamu; 'ona 'asa ma Jo'oungu ma Dutu wakiaru! 5
Yosanangioka 'o nyawa gee manga singina 'ima-ma'ai; ma Jo'oungu ma
Dutu 'asa wakidototomo 'awi jaji 'onaka! 6 Yosanangioka 'o nyawa gee
yonyafisuu yodiai ma Jo'oungu ma Dutu wi mau; 'ona 'asa wakikula sigado
yakiduga! 7 Yosanangioka nago'ona gee yosimara'ai 'o nyawaka; 'ona mita
'asa ma Jo'oungu ma Dutu wakisimara'ai! 8 Yosanangioka 'o nyawa gee
manga singina 'itebi-tebini ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka; 'ona 'asa ma
Jo'oungu ma Dutu wimake! 9 Yosanangioka 'ona gee 'o nyawa
yosikakatiai; ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wakisironga to 'una 'awi ngowa-
ngowaka! 10 Yosanangioka 'ona gee yamake 'o sangisara 'o nyawano
sababu yadiai ma Jo'oungu ma Dutu wi mau; 'ona ge'ena ma Jo'oungu ma
Dutu wi kawasa! 11 Niosanangioka ngini nako nisiti-tingoono, nisangisara,
de nisigurubungu ma ngale ngoi. 12 'O nabii ma sirasi gee ngini koni'iwasi

mita yakisangisarakau 'isoka koge'ena. Salingou kaniomore-morene sababu nia parasengi ma amoko daku 'o sorogaaka ma Jou wadua-duangou." 13 "Ngini ne'ena 'isoka 'o gasi 'o dunia ma nyawaka. Nako 'o gasi koiosawau, de kaidadiosi yadiai 'iosali? Koi'iwau ma faedaa, so kaya'umo de 'o nyawa yadoko-doko. 14 Ngini ne'ena 'o darangi 'o dunia ma nyawaka. 'O kota daku 'o gigie ma dekuoka koidadiwa yosidutuluku. 15 Komoiwa 'o silo yatuuika de 'o pa'udi yositamunuku, ma 'ena ma ngioka yositodenguku la 'o nyawa 'iodumu 'o woa ma dodaka gee yomasimake. 16 Koge'enali mita nia darangi ge'ena salingou 'isiwara 'o nyawaka, la 'ona yamake 'okia sonaa niodi-diai yaowa-owa ge'ena, de wisitedene nia Dea 'o sorogaaka." 17 " 'Uwa niongose 'ato ngoi taino ne'ena taisanga 'o Musa wi besesongo de 'o nabii-nabii manga do-dotoko. Ngoi taino kotaisanguwa so 'ena tosidumutu ma ngale ma gou-goungu. 18 Niongano-nganono! Nako 'o diwanga de 'o dunia ka de ma 'enasi, ge'ena ka ma eta ma koiisanguwa ma besesongo ge'ena, nako 'iodumu gee ma besesongoka ge'ena koidadiwasi. 19 Sababu ge'ena nago'ona yaparene 'o do-dotoko ge'ena ngaro ka ma eta, de yosidotoko 'o nyawaka la 'ona mita koge'ena, 'ona ge'ena dua 'ifoloi yotingoono ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasaka. Ma gedagee yamoteke ma besesongo ge'ena de yosidotoko 'o nyawaka koge'enali, 'ona ge'ena dua yoamoko ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasaka. 20 So niongano-nganono! Nako ngini niomau niodadi ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasa, ge'ena salingou ngini 'ifoloide niodiai ma Jo'oungu ma Dutu wi mau de godagee 'o Yahudioka manga 'agamaka yodoto-dotoko de 'o Farisioka." 21 "Ngini nianakokau nanga edete de nanga dotumu yakisidotoko konee: ' 'Uwa nioto'oma; nago'ona yoto'oma dua yakihukumu.' 22 Ma ne'ena ngoi tinisidemo, nago'ona bato ngaro kayongamo duga 'o nyawaka, 'ona 'asa yakihukumu. De nago'ona yodoana 'o nyawaka, 'ona 'asa 'o 'agama ma balusu yakihukumu. De nago'ona yositi-tingoono 'o nyawaka, 'ona 'asa yakihukumu 'o 'uku ma lurusoka. 23 Sababu ge'ena nako nia su-suba niokula ma Jo'oungu ma Dutuka la nimamaoku 'ato naga 'o nyawa manga singina niasiriku, 24 ge'ena salingou nianoakosi nia su-suba ge'ena 'o su-suba 'idu-dutuuku ma dateoka, la niotagi niomasilo-loakasi gee manga singina niasiri-sirika. Ge'enaka 'asa de niolio niosisuba 'ania su-suba ge'ena

ma Jo'oungu ma Dutuka. 25 Nako la moikani nikalaki 'o hakimika, ge'ena konisitotaruawasi 'ena nimasikalo-loakau. Nako ko'uwa ge'ena dua 'o hakimika ni'asa, de dua 'o hakimi ma balusu wosulokoli 'awi ro-riwoka, de 'ona nisingosama 'o buika. 26 De tinisidemo nginika: Ma raiokau dua ngini koidadiwasi niosupu nako nia nagimi koniabootuawasi niafangu." 27 "Ngini nianakokau 'o do-dotoko 'isoka konee: ' 'Uwa niosongou.' 28 Ma ne'ena ngoi tinisidemo, nagu'una 'o ngeweka moi waungini la de wi nyafisuu, 'una ge'ena wosongouokau de 'o ngeweka gumuna 'awi singina ma dodaka. 29 Nako nia ako ma songona nisiotaka 'o dorouku, ge'ena niapeleuru la nia'umoka. Yaowa nia roese ma kia sonaa ngai moi nia'umo, la 'uwa sigado 'o 'ukuka nidugumo. 30 Nako nia giama ma songona nisiotaka 'o dorouku, nia'ogu la nia'umoka. Yaowa nia giama ma songona koi'iwaka, la 'uwa sigado ngini 'o 'ukuka nidugumo." 31 "De ma 'ena mita 'o do-dotoko 'isoka konee: 'Nago'ona manga wekata yaoluku, salingou 'o ngo-ngoluku ma surati yokula manga wekatika.' 32 Duga ne'ena ngoi tinisidemo nginika: Nagu'una wi wekata komosongouwa de mioluku, 'una wodiai muna mosongou nako la momodokali. De nagu'una womingaamoko 'o di-dilikutu gumuna, 'una mita wosongou." 33 "Ngini nianakokau nanga edete de nanga dotumoka manga do-dotoko konee: ' 'Uwa niaparene nia sasi, 'okia naga niosasiokau ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka, salingou niadiai.' 34 Ma ne'ena ngoi tinisidemo nginika: Ka ma eta ma 'uwa niosasi, ngaro de 'o diwanga ma, sababu ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi ngii ma ngale wopareta; 35 bolo de 'o dunia, sababu ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi dou ma ha-hangi; bolo de 'o Yerusalem, sababu ge'ena ma Koana ma Amoko wi kota. 36 Mita 'uwa niosasi de nia saeke, sababu ngini koniadadiwa niodiai nia utu 'i'arese bolo 'itaromo ngaro ka ngai moi ma. 37 Kaniongose duga, 'Ia', bolo 'Ko'uwa'. Nako 'ipaili de ge'ena, ge'ena ka 'o Tokata ma Koanino." 38 "Ngini mita nianakokau 'o do-dotoko 'isoka konee: ' 'O nyawa manga ako niatorou to ngini mita yatorou, de 'o nyawa manga 'ingiri niatotaka to ngini mita yatotaka.' 39 Ma ne'ena ngoi tinisidemo nginika, 'uwa niakigogola gee 'o nyawa yoba-badingaka nginika. De nako nisiti-tingoono nia gotoaka ma ginirakino yapoka, ge'ena yaowa ma gubalioli niosidakunu. 40 De nako 'o nyawa

nikalaki 'o hakimika de yomau nia baju ya'ese, ge'ena nia juba mita niakikulaka. 41 De nako yopa-pareta moi yoboa la yopakisaa manga gina nia'asa ma gurutu 'o kilo moika, ge'ena salingou nia'asa 'o kilo modidika. 42 Nako 'o nyawa 'o kianikia yomaga'asoko nginika, niakikulaka. Mita nako nia kianikia yomadabau, 'uwa koniakikulawa." 43 "Ngini nianakokau mita ma ngale 'o do-dotoko 'isoka konee: 'Niakidora nia ma-manai, de niakidu'uduku gee nia saturuu.' 44 Ma ne'ena ngoi tinisidemo: Niakidora nia saturuu, de niakisilahidoa godagee niba-badingaka, 45 la ngini 'asa niodadi nia Dea 'o sorogaaka wi ngowa-ngowaka. Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wi wange ma ako wosibaoro, ma ngale 'o nyawa ma owa de mita 'o nyawa ma dorou. 'Una wosiguti 'o besaka, ma ngale 'o nyawa manga 'ahu yaowa-owa de mita 'ito-torou. 46 Sababu nako niakisibosono duga ka kiaka naga gee 'ona mita nisibosono nginika, ge'ena kaimatero de 'o balasitengi yoga-ga'asoko yadi-diai. So dua 'okia ma Jo'oungu ma Dutu winisiparasengi? 47 De nako niakitabea duga ka gee nia nyawaka, 'okia niofoloide? 'O nyawa gee kowinakowa ma Jo'oungu ma Dutu mita yodiai koge'ena! 48 'Ania Dea 'o sorogaaka 'o nyawa 'iodumu wadora ma gou-goungu. Ngini mita salingou koge'ena."

6:1 "Niosi-singina! Nako 'o 'agama ma mau-mau niadiai 'uwa niosidumutika. Sababu nako niosidumutika, nia Dea daku 'o sorogaaka kowiniparasengiwa. 2 Ge'enau so nako yosusa-susa niakiriwo, 'uwa niosidumutika 'isoka gee yoma'uca-'uca. 'Ona yoduaka 'o lo-lomu ma woa-woaka de 'o tapakioka la bari 'o nyawa yakisiarene. Niosi-singina! 'Ona ge'ena yamakekau manga parasengi, ge'ena la 'o nyawa yakisiarene. 3 Ma nako nia sadakaa niokula, ge'ena kanimasiriidino la 'o nyawa 'uwa yanako. 4 Madaka la nia sadakaa niokula ge'ena duga ka ma Jo'oungu ma Dutu wanako. 'Una 'asa winiparasengi gee winimake kanimasiriidino." 5 "Nako niomalahidoa, ge'ena 'uwa 'isoka gee 'o nyawa yoma'uca-'uca la salingou ka 'o lo-lomu ma woaka yaika, bolo 'o ngekomo ma ridabioka la 'o kawasa yakimake. Niongano-nganono! Ge'enau to 'ona manga parasengi yamakekau ge'ena la 'o nyawa yakisiarene. 6 Duga nako la nimalahidoa, ge'ena nimasidebenoka nia kamarioka la nia Dea gee 'o nyawa kowimake-

makewa wamake koge'ena de winiparasengi. 7 Nako niolahidoa ge'ena ma betongo 'uwa kage'ena niogi-gilio 'isoka 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu kowinako-nakowa. 'Ona yongose nako manga lahidoa ma betongo 'ikudai de 'ito-to'ingoka ge'ena dua ma Jo'oungu ma Dutu wadawongo. 8 'Uwa 'isoka 'ona, sababu nia Dea wanakokau 'ania paraluu koniolahidoawasi 'ena. 9 So niolahidoa konee: 'Mia 'Aba 'o sorogaaka! Tanu ngomi 'o nyawa miodumu 'ani ronga miositedene. 10 Tanu ngona noparetau 'o duniaka, de tanu 'ani mau miamoteke ne'enaka 'isoka 'o sorogaaka. 11 Tanu nokula mia 'inomo gee mioparaluu ne'ena ma wange. 12 'Uwa nosi-singina mia sowono 'isoka ngomioli komiosi-singinawau 'o nyawa manga sowono. 13 De 'uwa minisimadaka mitaili, ma minisipidili 'o dorouoka. Ngona ge'ena ma Koana, nopa-pareta, minisitedene kaisi'ado-'adonika. 'Amin. Koge'enu.' 14 Sababu nako konimadonoakuwa 'o nyawa yosowono nginika, nia Dea 'o sorogaaka mita kowosi-singinawau to ngini nia sowono. 15 Ma nako ngini nia singinaka nimadonoaku 'o nyawa manga sowono, ge'ena dua nia Dea 'o sorogaaka mita kowinisipidiluwa to ngini nia sowono." 16 "Nako niopuasa, ge'ena 'uwa nia biono kailamahaninou 'isoka 'o nyawa gee yoma'uca-'uca la manga biono ma yangalioka, yakarana 'o nyawa yakinako 'ato 'ona yopuasaka la yakisiarene. Nionganonganono! Ge'enu to 'ona manga parasengi yamakekau. 17 Ma nako ngini niopuasaka, ge'ena nimama-marauka de nimausika. 18 La 'o nyawa 'uwa yanako 'ato niopuasaka, duga ka nia Dea gee 'o nyawa kowimake-makewa 'una 'asa winiparasengi gee wamake kaniosigi'iunino." 19 " 'Uwa nimadolomu 'o harataa 'o duniaka, dua kayabo-boruoka de kaimookoka, de yotosi-tosiki yoboa yatosioka. 20 Duga nimadolomu 'o harataa 'o sorogaaka gee koyabo-boruwau de koimookuwau, de yotosi-tosiki koyatosikuawau. 21 Sababu kiaka naga nia harataa, nia singina mita ge'enaka." 22 "Nanga ako ge'ena kaimatero de nanga roese ma silo. Nako nia ako 'idoto ge'ena dua nimasimake 'itiai 'okia sonaa niodi-diaioka. Ma nako nia ako koidodonuwa ge'ena ngini dua 'isoka 'o darusoka. So nako nia silo koiletonguwa, ge'ena dua posironga 'itarusoka." 24 "Komoiswa yomanarama manga balusu yamididioka; sababu dua wimoika 'ifoloi widora de gee wimoikali, bolo dua wimoika 'ifoloi wisingounu de gee

wimoikali. Koge'enali mita ngini. Ngini koidadiwa niamanarama to ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, ma de nio'ahu kanimadolomu 'o duniaka ma harataa. 25 Sababu ge'ena niosi-singina! 'Uwa niododato ma ngale nia 'ahu, ge'ena la 'okia dua nia'odomo de nia'okere de nimasinoa. Ma gou-goungu 'o 'ahu 'ifoloi 'ibaraguna de 'o 'inomo, de nia roese 'ifoloi 'ibaraguna de 'o pakeangi. 26 Nialega 'o namoro 'o diwangika, 'ena koimadutudukuwa de koimadugutukuwa, de mita koimada-daotuwa ma rawongino, ma ma Jo'oungu ma Dutu watowo! De nginioli? ngini de 'o namoro ge'ena nginiosi 'ifoloi niobaraguna? 27 Nago'ona nginioka ne'ena yodo-dodato so manga 'umuru 'iganapu ngaro ka ma eta ma? 28 'Ido'oa so niododato ma ngale nia pakeangi? Nialega 'o bunga-bunga 'igo'oode 'o godoaka, 'ena koimanaramuwa de ma baju koimaditaiwa; 29 ma ma Koana 'o Salomo wikorago koge'ena, ma koma'iwa womapakeangi ma sure 'isoka 'o bunga-bunga ge'ena. 30 'O 'ubutu 'o godoaka ne'ena ma wange 'igo'oode de bibinoka yatuuku yabootokau. Ma ma Jo'oungu ma Dutu wadiai koge'ena ma sure. De nginioli! Ma ngini koniongakuwa rekeni! 31 'Uwa niododato de 'uwa niongose 'ato 'okia dua pa'odomo de pa'okere, de 'okia dua pomasinoa? 32 Koge'ena dau ge'ena, 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu kowinako-nakowa kaitaurika yanonu. Momongo 'ania Dea daku 'o sorogaaka wanakokau ngini nioparaluu 'iodumu ge'ena. 33 So niosisira-sira to ma Jo'oungu ma Dutu 'awi pareta la nia 'ahu wapareta. De dua nia paraluu 'iodumu 'asa winikula. 34 Sababu ge'ena 'uwa niododato ma ngale bibinie, sababu bibinie ge'ena de ma 'enali to 'ena ma susa. Ne'ena ma wange yaowakau to 'ena ma susa, so 'uwau niadogo."

7:1 " 'Uwa niakisisala 'o nyawa, la ma Jo'oungu ma Dutu mita 'uwa winisisala. 2 Sababu kokia naga niakisisala 'o nyawa, ma Jo'oungu ma Dutu mita winisisala koge'ena. De kokia naga yaika niakisipake 'o nyawaka, dua koge'enali yaika mita ma Jo'oungu ma Dutu winisipake. 3 'Ido'oa so niosidawanono nia 'esa moi manga ako ma geneo, 'ena to nginioka 'o balaki koniakalesanguwa. 4 Dua kokia ngini 'idadi niongose nia 'esa moika, ' 'Ino, ta'aiki 'ani ako ma geneo gee!', 'ena to nginioka 'o basagi? 5 Ee! Tabangeluku! To nginiosi nia akoka 'isira niosisupu 'o basagi, la

niomasimake 'itiaiokasi 'asa de to nia 'esa moi manga ako ma geneo nia'aiki. 6 'Okia sonaa 'itebi-tebini 'uwa niodukula 'o kasoka, 'uwa sigado nidubulutuka nikaboto, de nia mustika 'uwa niodukula 'o titika, la 'uwa sigado yadoku-doku." 7 "Nimaga'asoko ma Jo'oungu ma Dutuka la 'asa winikula, nimadononu la 'asa nimadamake, de nimasi'ilingi la 'o ngorana 'asa winidebelenga. 8 Sababu nago'ona yomaga'asoko 'asa wakikula, de nago'ona yomadononu 'asa yomadamake, de nago'ona yomasi'ilingi, 'asa 'o ngorana wakidebelenga. 9 Komoiwa nako manga ngowaka 'o roti 'iga'asoko de ma dea wokula 'o teto, 10 bolo nako 'iga'asoko 'o naoko de ma dea wokula 'o ngia. 11 Ngaro niotingkai, ma kanianako niokula yaowa-owa nia ngowaika. De dua nia Deali daku 'o sorogaaka, 'unasi 'ifoloi 'asa wokula yaowa-owa gee 'o nyawa yomaga'asoko 'unaka! 12 Niodiai 'o nyawaka gee 'isoka ngini nioduaka 'o nyawa yodiai nginika, ge'ena 'o Musa de 'o nabii-nabii manga do-dotoko ma titi." 13 "Nako nianonu 'o 'ahu 'ika-kakali, ge'ena niowosama 'o ngorana 'ipe-pe'etorika, sababu 'o ngorana de 'o ngekomo 'iamo-amoika ge'ena 'isikaika 'o narakaka, de ge'enaka 'o nyawa manga gudai yaboa. 14 Ma 'o ngorana de 'o ngekomo gee 'isikaika 'o 'ahu 'ika-kakalika ge'ena 'isusa de 'ipe'etoro, de ka munuka duga ge'enaka yaboa." 15 "Nimasitiri gee 'o nabii yoelu-eluika, sababu 'ona nidoboa 'isoka 'o domba, 'ena momongo 'ona ge'ena kaimatero de 'o haewani 'iti-tingkai. 16 Ngini 'asa niakisahe to 'ona manga 'ahuoka. 'O gota 'ido-dodowoko koma'iwa 'isowokino 'o 'anggur ma sowoko, de 'o sisika koma'iwa 'isowokino 'o 'ara ma sowoko. 17 'O gota gee 'ibobo-bero ge'ena ma sowoko mita 'isure; ma gee ma bo-bero 'itorou, ge'ena ma sowoko mita 'itorou. 18 'O gota 'ibobo-bero koi'iwa ma sowoko 'itorou, de 'o gota gee ma bo-bero 'itorou, koi'iwa ma sowoko 'isure. 19 'O gota gee kiaka 'isowoko 'itorou, dua 'asa yatodanga de yositaulu 'o 'ukuka. 20 Koge'enali mita de 'o nabii yoelu-eluku, dua 'asa niakinako to 'ona manga 'ahuoka." 21 "Ko 'o nyawa 'iodumuwa gee kaitaurika yongose ngoino, 'Jou! Ngona to ngoi 'ai Jou!', ge'ena dua yodadi ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasa, ma duga ka gee yomote-moteke 'ai Dea 'o sorogaaka wi mau. 22 Dua 'o dunia ma do-dogumoka, 'o nyawa manga gudai yongose ngoino, 'Jou! Jou! De to ngona ni ronga, ngomi miosihabariokau ma

Jo'oungu ma Dutu wi besesongo, 'o tokata mioginiiki, de mita 'o gudai 'o no-nako 'ihera-herangi miodiai!' 23 Ma ngoi dua 'asa takisiti-tiaika tongose, 'Ngoi kotininakowa! Nimagoraika ne'enaka ngini gee niotingkai.' " 24 "Nago'ona gee yo'isenoka 'ai demo ne'ena de yodomoteke, 'ona ge'ena 'isoka wimoi wi woa wodiai 'o teto ma dekuoka. 25 Gee 'ibesaka de yodungu'uisi, de mita yodarato, ma koirubawa sababu wosigoko 'o teto ma dekude. 26 Ma 'o nyawa gee yo'isenoka 'ai demo ne'ena de koyamotekuwa, 'ona ge'ena 'isoka wohaga-haga wi woa wodiai 'o dowongioka. 27 Gee 'ibesaka de yodungu'uisi de mita yodarato, de ma woa ge'ena 'iruba so 'ipiakoro 'ibootoka." 28 Ma duanguku 'o Yesus wodotoko 'iduanga, de 'o nyawa yoku-kudai ge'enaka gee yoherangi ma sala yo'isene 'awi do-dotoko ge'ena. 29 Sababu 'una wodotoko ka de to 'una ma sirete wi kumati, 'isoka to 'onawa manga 'agamaka yodoto-dotoko.

8:1 'O Yesus wo'utiku 'o gigieku daku, de 'o nyawa manga gudai wimoteke. 2 De wimoi wipado-pado mita woboano de wobukuku 'o Yesus wi bionoka de wongose, "Ee 'Aba! Nako nomodeke de noisi'aiki." 3 De 'o Yesus wi'aoka de wongose, "Ngoi tomodeke. So ne'ena tonisi'aiki." De kage'ena ma 'orasi de 'o nyawa gu'una wi panyake 'i'aiokau. 4 Ge'enaka de 'o Yesus widongose, "Nongano-nganono! 'Uwa nosikademo ka moika ma, ma nosikaika 'o 'imamika de noga'asoko nilega la yanako ma gou-goungu 'ani panyake 'i'aiokau. Deika nosisuba 'o su-suba gee 'isoka 'o Musa wosulokokau ma no-nako 'o nyawaka 'ato ma gou-goungu 'ani panyake 'i'aiokau." 5 Ma moi ge'ena 'o Yesus 'o Kapernaumoka waika, de 'o Romaka manga kapita woboa de womasiga'asoko wongose 'ato, 6 " 'Aba! 'Ai ro-riwo wimoi woluguku so ka 'o dangiri ma dekuokau, de wosangisara ma sala." 7 Ge'enaka de 'o Yesus wongose, "Ngoi 'asa taika towisi'aiki." 8 De ma kapita gu'una kawaporoongie, " 'Etei! 'Aba, koyadaenuwa tonisingosama 'ai woaka, so kanosuloko duga la 'ai ro-riwo wi lugu ge'ena 'i'aiki. 9 Ge'ena 'isoka ngoioli, ngoi mita tosigisene 'ai dekude manga pareta, de ngoioka deuku de ma 'enali mita 'o tentara salingou yosigisene 'ai pareta. Nako ma tentara wimoi towisuloko, 'Notagi!' ge'ena 'una mita wotagi, de nako tongose wimoikali, 'Nongoka

naino!', 'una mita woboa. De nako tosuloko 'ai gilaongika, 'Neda nadi'ai!', ge'ena 'una mita wadi'ai." 10 'O Yesus wo'isenoka koge'ena, de woherangi so wakisidemo gee wimote-motekino ge'enaka, "Tinisdemo nginika, koma'iwasi tamake 'o ngo-ngaku kone'ena ma amooka 'o Israeloka. 11 Tinisidemoli, dua manga gudai yoboa dinaoko 'o wange ma siwaroko de daiisa 'o wange ma dumunisa, ma ngale yomarama de 'o Abraham, 'o Ishak, de 'o Yakub, ma Jo'oungu ma Dutu wi Dunia ma Sungioka. 12 'Ena momongo gee tanu yodadi ma Jo'oungu ma Dutu wi ngowa-ngowaka, 'ona ge'ena yakisisupu yaki'umo 'o darusika. Ge'enaka dau dua 'ona yo'ari de yosangisara." 13 Ge'enaka de 'o Yesus wosuloko ma kapitaka gee, "Noliou! 'Okia naga gee nangakuokau dua 'idadi." De kage'ena ma 'orasi de 'awi ro-riwo gu'una wi lugu 'i'aiokau. 14 Ge'enaka de 'o Yesus wa'adonika 'o Petrus wi woaka, de womimake 'o Petrus ma toroa moma'iduoka 'o dangiroka sababu migogamino. 15 Ge'enaka de 'o Yesus wa'ao mi giamika, de mi panyake ge'ena 'i'aiokau so momomikie de mileleani. 16 'Iobirou, de 'o nyawa yakitoka-tokata manga gudai yaki'asa 'o Yesusino, de ka 'o betongo moi woginiiki ma tokata ge'ena, de wosi'aiki manga panyake. 17 Koge'ena 'idadi la 'isoka ma Nabii Yesaya wosidemokau, " 'Una wamoku to ngone nanga sangisara, de wosi'aiki to ngone nanga panyake!" 18 Ma moi ge'ena 'o Yesus wakimake 'o nyawa manga gudaioka wisigilolitino, de wosuloko wi do-domoteika la yosikaika doka 'o talaga ma songonaka. 19 Ge'enaka de 'o Yahudioka manga 'agamaka wodoto-dotoko wimoi woboa de kawongosekau 'o Yesusika, " 'Aba Guru, ngoi tonimoteke kiaka naga bato!" 20 De 'o Yesus wosango, " 'O haewani 'o joro yabi-binasa mita de ma 'arukoka, de 'o namoro gee kopapi-piarawa mita de ma 'igutu, ma 'o Nyawa ma Ngowaka wi ngii womasiruba-ruba koi'iwa." 21 De 'o Yesus wi do-domoteke wimoi wongose, " 'Aba! Tanu tolio 'ai dea towipo'osuiikasi 'isira." 22 Ma 'o Yesus wosango, "Noimoteke! Madaka la 'o nyawa gee koyamote-motekuwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau yapo'osuku manga nyawa 'isonge-songene." 23 Ge'enaka de 'o Yesus 'o ngo'otiruku woparene, de wi do-domoteke mita yomoteke. 24 De kayasorogano 'irato ge'ena ma talagaka so manga ngo'otiri 'o moku-moku yapoka, 'ena ma 'orasi ge'ena 'o Yesus

woma'iduoka. 25 So wi do-domoteke yaika witomanga yongose 'ato, " 'Aba! Noriwosi, polutuou so!" 26 De 'o Yesus wongose 'onaka, " 'Ido'oa so nimodongo? Ngini koningakuwa rekeni!" Ge'enaka de 'o Yesus woma'okode de wodorofu 'o rato de 'o talaga ge'ena, de ma talaga ge'ena 'iriidokau. 27 So wi do-domoteke yoherangi de yongose, " 'Una ne'ena ma kia, sigado 'o rato de 'o talaga ma wisingounu?" 28 Ya'adonika doka ma talaga ma songonaka 'o Gadara ma daeraaka, de yamididi yakitokatuku 'o bo'osuku ma sukonino doka yosupu, yaino 'o Yesusino. 'Ona manga singina kaifoloi 'isauku so komoiwa moi yomoroini yaboa ge'enano. 29 De yomapoa-poaka, "Ee ngona ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka! Dua minido'oau ngomino? 'Ato nomau minisisangisarau ngaro ko ma 'orasuawasi ma?" 30 Ge'enaka 'ena koikurutikawa 'o juku 'o gudaioaka ma 'inomo 'imadononu. 31 'O ngomasa ma dorou ge'ena 'imasiga'asoko 'o Yesusika, "Nako dua nosuloko miosupu, de yaowa nosuloko 'o titika miosikaika." 32 De 'o Yesus wongose, "Niosupuka!" De ma ngomasa ma dorou ge'ena 'ikokisupu 'o nyawa yamididioka de 'isikaika 'o juku ma gu-gudaika. De ma juku ge'ena ma 'ikokiowara de 'iotaka 'o ba-bawatuku so dau 'o talagaka 'ilutuku. 33 So ma juku yopi-piara go'ona yoowara 'o kotaka de yosjarita 'okia naga yamakekau ge'ena, mita gee 'o nyawa yamididi 'o ngomasa ma dorou yakido-dongosamuku. 34 So ma kotaka ge'ena yomasidobootoka yotagi 'o Yesusika. De ge'enaka yaika de yogegoto la 'o Yesus wamadakau manga daeraaka.

9:1 'O Yesus wongo'otiri 'o talaga watoaka wolio doka 'awi soanika. 2 Ge'enaka doka de yamuruo naga yoboa 'o Yesusino wi'asa wolugu-lugu wimoi wi kokowaka witigirangisa. Gee 'o Yesus wakimake to 'ona manga ngo-ngaku ma guatoka, de wongose wolugu-luguka gee, " 'Ai ngowaka, 'uwa ni singina 'i'ogu! Ni so-sowono ta'ikirokau." 3 'O Yahudioka manga 'agamaka yodoto-dotoko yamuruo naga ge'enaka gee ka manga singinaka, " 'O nyawa nu'una ma Jo'oungu ma Dutu wisiti-tingoono." 4 'O Yesus wanako manga singina ma dodaka so wongose, " 'Ido'oa so nia di-dibangi koge'ena ma dorou? 5 Ka'ena 'ifoloi 'igapangi tongose wolugu-luguka, ' 'Ani so-sowono tosi'aikokau!' bolo, 'Nomomikie de notagiou!?' 6 Ma ne'ena

dua tosidumutu nginika 'ato 'o duniaka ne'ena 'o Nyawa ma Ngowaka wopareta 'o so-sowono wa'ikiri." Ge'enaka de wolugu-luguka wongose, "Noma'okodeu, ni kokowa nagoraka la noliou!" 7 De wolugu-lugu gu'una woma'oko so wolio wi woaka. 8 So gee yamake ge'ena 'idadi, de yakimodongo de ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene sababu wokulakau wi guata koge'ena ma amoko 'o nyawaka. 9 Gee 'o Yesus womagoraka ge'enaka dau so wotagika de wimake 'o pajaki woga-ga'asoko wimoi wi rongga 'o Matius. 'Una wogogerie 'o pajaki yoga-ga'asoko ma woaka. So 'o Yesus wongose, "Nou, noimoteke!" De 'o Matius kawoma'oko de wimotekokau 'o Yesus. 10 Gee 'o Yesus wo'odomo ma gu-gudaioka 'o Matius wi woaka, de manga gudai yoboa 'o balasitengi yoga-ga'asoko de 'o nyawa gee 'o kawasa yakimakeka 'o nyawa ma dorou, yomasido'odomo de 'o Yesus de wi do-domoteke. 11 De 'o Farisioka yakimake de yongose 'o Yesus wi do-domoteika, " 'Ido'oa so nia Guru de 'o balasitengi yoga-ga'asoko de 'o nyawa ma do-dorou yomasido'odomo?" 12 De 'o Yesus wo'isene yosano koge'ena so wongose 'ato, " 'O nyawa ma guata koyoparaluuwa 'o dotere, ma 'ena gee yopa-panyake. 13 So tagi niatibangi kokia ma ngale 'o Buku 'Itebi-tebini ma demo ne'ena: 'Ngoi kotoduakuwa 'o su-suba 'o haewani, ma 'ena 'o dora.' Sababu ngoi taino kotaki'asokuwa 'o nyawa ma owa, ma 'ena gee yosowo-sowono." 14 Ge'enaka de 'o Yohanes Wo'osi-'osiki wi do-domoteke yaino 'o Yesusino yosano, " 'Ido'oa so ngomi de 'o Farisioka 'ijaga miopuasa de 'ani do-domoteke 'ona ko'uwa?" 15 De 'o Yesus wosango, " 'O nyawa yaki'aso-'asokino 'o ngaamoko ma rameka, nako ma 'orasi wonga-ngaamoko ge'enakasi, ge'ena dua manga singina 'isusa? Ma gee dua ma 'orasi kowi'iwau, 'asa de yopuasa. 16 Komo'iwa 'o mosa ma siraka de ma sungi yosipata, sababu ma ba-bata ge'ena dua 'isikaino 'itingoono de yatobaka so 'ifoloi 'iracanga. 17 Koge'enali mita 'o 'anggur ma sungi koidadiwa posinoa ma ngii ma siraku, sababu dua yosidopotoka de 'ipoaka. So 'o 'anggur ma sungi salingou posinoa ma ngii ma sungiku, la ma 'anggur de ma ngii ge'ena koyado'oawa." 18 'O Yesus wobicara ma gu-gudaioka 'o Yohanes Wo'osi-'osiki wi do-domoteika, de 'o lo-lomu ma woa ma balusu wimoi woboa de wobukuku 'o Yesus wi bionoka 'asa de wongose, " 'Ai ngowaka mimoi 'asa

kamosongenuku, so tanu noboa moni'aosi la mowangoli!" 19 'O Yesu de wi do-domoteke yoma'oko so wimoteke 'o nyawa gu'una. 20 Manga do-dagi ma sigoronaka de mimoi 'ami 'aunu 'ijaga 'itagi ma do'ingo 'o taunu mogiooko de modidiou, momasisori 'o Yesu wi dudunino. Muna matibangi 'ato, "Ngaro ka wi jubaka tatigi ma dua 'ai panyake 'i'aiki." Ge'enaka de matigi 'awi baju 'ikuru-kurutuku ma barenika. 22 De ma 'orasi ge'ena 'o Yesu womadutumu de womimake 'o ngeweka gumuna de kawongosekau munaka, " 'Ai ngowaka! 'Uwa ni singina 'i'ogu, sababu noingaku so ni panyake 'i'aiki!" De kage'ena ma 'orasi de mi panyake ge'ena 'i'aiokau. 23 'O Yesu woboa 'o lo-lomu ma woa ma balusu wi woaka, 'ena yosuling de yogaribetongo ma gu-gudaioka. 24 De 'o Yesu wongose 'onaka, "Niosupuka niodumu, sababu 'o ngowaka numuna komosongenuwa kamiki'ookoka." Ge'enaka de 'ona wirisela. 25 'O nyawa yoku-kudai go'ona yakiginioka, de 'o Yesu wowosama so 'o ngowaka gumuna mi giamika wa'ao de momomiki. 26 So ma habari ge'ena 'itagi ma daeraaka ge'ena yasuluunuku. 27 'O Yesu womagoraka ge'enaka, de 'o ngekomoka de yorau-rau yamididi wimoteke. 'Ona yomasigaso-gasoko, "Ee Dautu wi Ngowaka! Minidoranosi!" 28 Gedagee 'o Yesu wowosamika 'o woa moioka, de yorau-rau yaino 'o Yesusino de wongose 'onaka, "Niongaku? 'ato ngoi 'idadi tinisilaha?" De 'ona yosango, "Miongaku, 'Aba!" 29 Ge'enaka de 'o Yesu wa'ao manga akoka de wongose, "Sababu niongaku, 'idadi moteke to ngini nia mau." 30 Ge'enaka de yomasimakekau. 'O Yesu wakisitari, " 'Uwa niosikademo ma hali ge'ena ka moika ma." 31 Ma gee yotagika de yosikawasa ge'ena ma daeraa yasuluunuku. 32 Yorau-rau yopasaka, de wimoi womou-mou 'o tokata widongosamuku wi'asa 'o Yesusino. 33 'O Yesu woginioka ma tokata ge'ena, de 'idadiokau wobicara. So 'o nyawa yoku-kudai ge'enaka yoherangi de yongose, "Koma'iwasi miamake kone'ena 'idadi 'o Israeloka." 34 Ma 'o Farisioka yongose, " 'O Tokata ma Koana wikulaka 'o guata ma ngale wosikiniiki 'o tokata." 35 Koge'enau 'o Yesu wotagi 'o kota de 'o soana wanga-ngaimoi. 'Una wodotoko 'o lo-lomu ma woa-woaka, de wositotara 'o Habari ma Owa ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu wopareta. 'Una wakisai'aiki 'o nyawa manga panyake 'i'ini-'inioka, de yobo-bolohi. 36

Gedagee 'o Yesus wakimakeka 'o nyawa yoku-kudai go'ona de wakisingina sababu koyomasinakowau de koyomado-do'oawau, so 'isoka 'o domba komoiwau yapiara. 37 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'awi do-domoteika, " 'Tumukukou ma amooka ma yo'utu-'utuku ka munukaka. 38 Sababu ge'ena nioga'asoko ma Bairi ma Dutuka la wakisidingoto yo'utu-'utuku."

10:1 Ma moi ge'ena 'o Yesus 'awi do-domoteke yamogiooko de modidi wakitoomu. Ge'enaka de wakikula 'o guata ma ngale yoginiiki 'o ngomasa ma do-dorou de yosi'aiki 'o panyake de 'o roese ma bolohi 'i'ini-'inioka. 2 'O su-suloko yamogiooko de modidi go'ona manga ronga-ronga konee: Ma di-disiraka, 'o Simon gee wisironga mita 'o Petrus, de ma dodoto 'o Andreas, ge'enaka de 'o Yakobus de ma dodoto 'o Yohanes, ge'ena la 'o Zebedeus wi ngowa-ngowaka. 3 Ge'enaka de 'o Filipus de 'o Bartolomeus, 'o Tomas, de 'o Matius 'o balasitengi woga-ga'asoko, de 'o Yakobus 'o Alfeus wi ngowaka, 'o Tadeus, 4 de 'o Simon 'o Zelot ma nyawa, de 'o Yudas Iskariot gee 'o Yesus wiwuku-wukunu. 5 Ge'enaka de 'o su-suloko yamogiooko de modidi 'o Yesus wakisuloko de wakisibesongo koneda: " 'Uwa niaika gee ko 'o Yahudiokawa manga daeraaka de mita 'o Samaria manga soa-soanika. 6 Ma niosikaika 'o Israelika gee yoliba-libaka. 'Ona 'isoka 'o domba ma dutu koi'iwa. 7 Niositotara 'onaka ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu wacobou wopareta. 8 Niakisi'aiki 'o nyawa gee yopa-panyake; niakisiwango 'o nyawa gee yosonge-songenuku; niosi'aiki 'o nyawa yakipado-pado de nioginiiki 'o ngomasa ma dorou. Ngini niadawongokau ge'ena 'iodumu koniofanguwa. So, niokula mita ma bo-bangu koi'iwa. 9 'Uwa nio'asa 'o pipi 'o guraci, 'o pipi 'o saaka, bolo 'o pipi 'o tambaga. 10 Mita 'uwa nio'asa nia tasi, bolo nia ga-gali nia do-dagioka, bolo nia tarupa bolo nia papadi. Sababu 'o nyawa yomanarama ge'ena ma raiokau yakikula 'okia naga yoparaluu. 11 Nako ngini niototarika 'o kotaka bolo 'o soanoka, nianonu 'o nyawa moi gee yomodeke nimasido-dogumu. Niomanoa de de 'ona sigado niotagioli. 12 Gee niowosama manga woaka, de niakitabea. 13 Nako 'o woa ma dutu go'ona nidawongo, madaka la nia tabea ge'ena naga 'onaka. Ma nako 'ona

konisidabinowa, niosigilioli nia tabea ge'ena. 14 Nako naga 'o woaka bolo 'o kotaka konisidabinowa bolo konisigisenuwa, niamadaka ma ngii ge'ena de nia dou ma soata ma kakawo niodabarisuku ge'ena ma ngale ngini niakiitomokau 'ona. 15 Niosi-singina! 'O dunia ma do-dogumoka, 'o Sodom de 'o Gomora ma nyawa dua manga hukumani 'ifoloi 'iku'arene de gee 'o kota ge'ena!" 16 "Niosi-singina ne'ena: Ngoi tinisuloko 'isoka 'o domba 'o haewani 'iti-tingkai ma 'igutika. Ngini salingou niocawaro 'isoka 'o ngia de nia singina yaowa 'isoka 'o namoro 'o pombo. 17 Nimajaga-jaga sababu ngini dua nitagoko de ni'asa 'o 'agama ma balu-balusika. Ngini 'asa nipesana 'o lo-lomu ma woa-woaka. 18 Ngini dua ni'asa yopa-paretaka de 'o koa-koanika sababu ngini to ngoi 'ai do-domoteke. De ge'enau ma 'orasi ngini niokula 'o sakisii ma ngale ngoi 'onaka de mita 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu kowinako-nakokawa. 19 Ma nako ngini nisitaari 'o hakimika, 'uwa niododato ma ngale 'okia dua salingou niongose, bolo niosibicara, sababu 'okia naga dua gee salingou niongose, dua nisidemo gee ma 'orasi ya'adono de. 20 Sababu niobicara ma 'orasi ge'ena, ge'ena ko nginiwa ma sirete ma 'ena 'ania Dea 'o sorogaaka wi Ngomasa. 21 Dua 'asa 'idadi 'o nyawa manga 'esa moi ma dutu yakidukula 'o nyawaka la yakito'oma. De mita dua koge'enali 'idadi naga 'o dea de 'o ngowaka. 'O ngowa-ngowaka 'asa yomalawani manga 'esa de manga deaka, de yakidukula 'o nyawaka la yakito'oma. 22 Ngini 'asa 'o nyawa 'iodumu nidu'uduku sababu ngini to ngoi 'ai do-domoteke. Ma nago'ona yomatongosono sigado ma do-dogumika, 'ona 'asa yakisilaha. 23 Nako ngini nisikisaa naga 'o kota moioka, ge'ena nioowara 'o kota 'iregukali. De ngoi tinisidemo, dua koniabootuawasi niodongosama 'o Israeloka ma kota-kotaka, 'ena 'o Nyawa ma Ngowaka woboakauoli. 24 'O do-domoteke koyofoloidewa de 'o guru, de 'o ro-riwo koyodaduiewa de manga balusu. 25 Yaowakau nako 'o do-domoteke moi yodadiokau 'isoka 'o guru, de 'o ro-riwo 'isoka manga balusu. Nako 'o woa moi ma balusu wisirongakau 'o Beelzebul, de dua ma woa ma dodakoli? Dua 'onasi 'ifoloi 'o ronga 'ito-torou yakisironga!" 26 " 'Uwa nimodongo 'o nyawaka. Koi'iwa naga isigi'iunino gee dua koyamakewa, de koi'iwa naga 'isibongonino gee dua koisupuwa. 27 'Okia naga gee tinisidemo 'o sakautuoka, salingou

niositotaroli 'o wangeka. De 'okia naga gee tinisisudu nia ngauika, niosikawasa kiaka naga bato! 28 'Uwa niakidomodongo 'ona gee yato-to'oma nia roese, ma koya'akunuwa yado'oanikia nia jiwa. Salingou winidomodongo ma Jo'oungu ma Dutu gee wokuasa wabinasa nia roese de mita nia jiwa 'o 'ukuoka gee koisonge-songenuawau. 29 'O tui-tui 'o ngai modidi 'idadi posi'ija de 'o pipi ma etaka. Ngaro koge'ena ma ka 'o ngai moi ma koi'iwa 'iotaka 'o tonauku nako nia Dea kowomauwa. 30 De ngini nia utu nia saeoka ma 'idoimukou 'iodumu. 31 Sababu ge'ena 'uwa nimodongo! Ngini 'ifoloi niobaraguna de 'o tui-tui!" 32 "Nago'ona yomangaku 'ato 'ona ge'ena to ngoi 'ai do-domoteke 'o kawasa ma bionoka, ngoi mita 'asa tomangaku 'onaka 'ai Dea 'o sorogaaka wi bionoka. 33 Ma nago'ona yomadidumu 'o kawasa ma bionoka 'ato 'ona ko to ngoiwa 'ai do-domoteke, ngoi mita 'asa koge'enali 'onaka 'ai Dea 'o sorogaaka wi bionoka." 34 " 'Uwa niongose 'ato ngoi toboa 'o duniano ne'ena ge'ena dua ngini nimakasanangi. Ngoi toboa ge'ena dua 'idadi galawani so nimakatingaka. 35 Ngoi toboa so ma rai 'o ngowa-ngowaka 'o nauru koyakisingounuwa manga deaka, 'o ngowaka 'o ngeweka koyakidomotekuwa manga 'esaka, de 'o dungunu 'o gooka koyosingounuwa manga dungunu 'o berekika. 36 Dua 'asa 'idadi 'o saturuu ma amoko ge'ena la ka 'o woa ma dodaku! 37 'O nyawa gee yosibosono manga balusika 'ifoloika de ngoino, koyadaenuwa yodadi to ngoi 'ai do-domoteke. Koge'enali mita 'o nyawa gee yosibosono manga ngowaika 'ifoloika de ngoino. 38 De 'o nyawa gee yooluku yamoku 'o salip de koimotekuwa, koyadaenuwa yodadi 'ai do-domoteke. 39 Nago'ona gee manga 'ahu yariwo, dua manga 'ahu 'iisanga, ma nago'ona manga 'ahu 'iisanga sababu yosingounu ngoino, 'asa yamake 'o 'ahu." 40 "Nago'ona nidawongo ngini, ge'ena ma ngale 'idawongo ngoi. De nago'ona 'idawongo ngoi, ge'ena ma ngale widawongo 'una gee woisulo-suloko. 41 'O nyawa gee yadawongo 'o nabii sababu yanako 'o nabii, 'asa yamake 'o nabii ma parasengi. De nago'ona yakidawongo 'o nyawa gee manga singina 'ibo-booto sababu yanako manga singina 'ibooto, 'asa yamake to 'ena ma parasengi. 42 Nago'ona yakisi'okere 'o nyawa gee kokiawa yakidae-daene ngaro ka 'o 'akere ma somoa ma sababu 'ona to ngoi 'ai do-domoteke,

niongano-nganono ma raiokau 'ona 'asa yamake ma parasengi!"

11:1 'O Yesus wakisibesongo 'iduanga wi do-domoteke yamogiooko de modidika, de wotagi wodotoko de wosihabari ma Jo'oungu ma Dutu wi demo 'o soa-soana gee kage'ena ma kakadate-dateoka. 2 'O Yohanes Wo'osi-'osiki 'o buioka de wogi'isene ma Kristus wi manarama, de wi do-domoteke yamuruo naga wakisuloko yaika yosano, 3 " 'Aba, ngonau ne'ena? gee ma Jo'oungu ma Dutu wojajiokau 'ato dua wimoi woboa? Bolo salingou 'o nyawa 'ireguosi miodamaa?" 4 De 'o Yesus wosango 'onaka, "Niolio 'o Yohanesika de niosidemo 'okia niamake de nio'isene, 5 ma ngale yopilo-piloko yomasimake, yolugu-lugu 'idadi yotagi, yakipado-pado manga panyake 'i'aiki, de yakito-topongono yomasi'isene, yosongesongenuku yomomiki, de yosusa-susaka 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno 'isitotara. 6 Yosanangioka 'o nyawa gee manga singina koikapulawa ngoino so koiitomuwa!" 7 'O Yohanes wi do-domoteke yolioka, de 'o Yesus wokurue wobicara 'o nyawa yoku-kudaika ma ngale 'o Yohanes, wongose 'ato, "Tosanosi nginika! Ngini niotagi 'o tonaka 'ika-kakasaka ma ngale 'okia niodo'oa? Winilega 'o nyawa wimoi 'awi singina kairiiduwa 'isoka 'o 'ubutu 'o dadoko yauwa-uwaka? Ma rai ko'uwa! 8 Bolo niotagi 'okia nialega? Wimoi wi baju 'isure-sure? 'O nyawa manga baju 'isure-sure ge'ena yogogere 'o kadatoka! 9 So 'okia niodo'oa ngini niotagi? Winilega 'o nabii wimoi? Ma goungu, 'unasi 'ifoloi woamoko de 'o nabii. 10 Sababu 'o Yohanesikau ma dumutu 'o Buku 'itebi-tebinoka 'ingose, 'Nu'una to ngoi 'ai demo wositota-totara, 'una towisuloko wosirano de de ngona, la ni ngekomo woniditiai.' 11 Niongano-nganono! 'O duniaka ne'ena komoiwa moi 'ifoloi yoamoko de 'o Yohanes Wo'osi-'osiki. Ngaro koge'ena, ma 'o nyawa gee 'ifoloi yotingoono ma Jo'oungu ma Dutu wi pareta ma sigoronaka, 'ona 'ifoloi yoamoko de 'o Yohanes. 12 Kaikurue 'o Yohanes wosihabari 'awi do-dotoko sigado ne'ena naga munuka yokiniiki ma ngale yomau 'itaiti yosigokoli ma Jo'oungu ma Dutu wi pareta. 13 Sigado 'o Yohanes Wo'osi-'osiki woboa, 'iodumu 'o Musa wi besesongo de 'o nabii manga do-dotoko 'isidemosirakau 'okia naga gee salingou 'idadi. 14 De nako ngini niomau niongaku, 'o Yohanes ge'ena la 'o Elia, gee wi

bo-boa 'isidemosirakau. 15 Nako de nia ngaukoka, nio'isenika! 16 De 'okia salingou tositeo 'o nyawa ma 'orasi ne'ena? 'Ona 'isoka 'o ngowa-ngowaka yogogerie 'o pasarioka. 'O bolu moi yongose 'ireguka, 17 'Ngomi minidababoka 'irame-rame ma ngini koniosodawa! Ngomi mionyanyi 'o balisa ma nyanyi ma ngini koniobalisawa!' 18 'O Yohanes woboano 'ijaga wopuasa. 'Una 'o 'anggur kowa'oke-'okeruwa. De 'o nyawa yongose 'ato, ' 'Una 'o tokata widongosamuku.' 19 Ne'ena 'o Nyawa ma Ngowaka woboano, 'una wo'odomo ma de wo'okere de yongose, 'Winimake 'o nyawa gu'una! 'Una witopokana de witaba'eto. 'Una 'o balasitengi yoga-ga'asoko de yosowo-sowono manga manai.' Ngaro koge'ena, ma 'o di-dibangi 'isure-sure ma Jo'oungu ma Dutuno, 'inyata naga 'o nyawa manga gokoieka." 20 Ge'enaka de 'o Yesus wokurue wakisitobionika 'o kota-kotaka gee koyotoba-tobawa 'o sowono yodiai, ngaro ge'enaka 'ifoloi 'ikudai 'o no-nako 'ihera-herangi wodiai ma. 21 "Niotorouoka ngini 'o Korazim ma nyawa de 'o Betsaida ma nyawa! Sababu nako 'o no-nako 'ihera-herangi 'isoka nginioka ne'ena la 'idadiokau 'o Tirusoka de 'o Sidonioka, tanu 'ona ma do'ingou yotoba 'o sowono yodiai de yomasinoa 'o balisa ma pakeangi de manga mumuoka 'o kakawo yodonoaku. 22 Niongano-nganono! 'O dunia ma do-dogumoka dua, 'o Tirus de 'o Sidon 'ifoloi 'iku'arene manga hukumani de to ngini ne'ena! 23 De ngini 'o Kapernaumoka! Ngini dua dakuou sigado 'o diwangoka? Ko'uwa! So 'ena dua 'o narakaka ni'umo. Sababu nako 'o Sodomika la 'idadiokau 'o no-nako 'ihera-herangi gee 'isoka nginioka, tanu 'o kota ge'ena sigado ne'ena ka de ma 'enasi! 24 Niongano-nganono! 'O dunia ma do-dogumoka dua 'o Sodom ma nyawa 'ifoloi 'iku'arene manga hukumani de to ngini ne'ena!" 25 Ma 'orasi ge'ena 'o Yesus wolahidoa, " 'Aba Jou, gee napareta 'o diwanga de 'o dunia! Ngoi to'alele, sababu 'iodumu ne'ena ngona konosidumutuwa 'o nyawaka gee yomamaoku yobarija de yanako 'o sagala moi-moi, ma ngona nosidumutu kiaka naga gee 'o nyawa yakimakeka koyoba-barijawa. 26 Ge'enau 'ani singina yadaene 'Aba." 27 Ge'enaka de 'o Yesus wongose, " 'O sagala moi-moi 'ai Dea woisidukulakau. De komoiwa moi ngoi 'inako, duga ka 'ai Dea. De komoiwa moi 'ai Dea winako duga ka 'awi Ngowaka, de nago'ona gee 'o Ngowaka gu'una wakisinako. 28 Nou,

niaino ngoino niodumu gee nioka-kangela de niamao nia gina 'itu-tubuso. Ngoi 'asa tinisisanangi. 29 Niamoteke 'ai pareta de nimadotoko ngoino. Sababu ngoi 'ai singina 'ima'ai, so ngini 'asa niamao niosanangi. 30 Sababu 'ai pareta ge'ena nisisanangi de nia gina tinikula mita 'iku'arene."

12:1 Ma moi ge'ena 'o Yahudioka Pomaoma-omasa ma Wange, de 'o Yesus de wi do-domoteke 'o gandum ma bairino yaboa, de wi do-domoteke 'o gandum yo'utuku de ya'odomo sababu yakisawini. 2 'O Farisioka yakimake de yongose 'o Yesusika, "Nakilega! 'Ani do-domoteke yaparene to ngone nanga 'agama ma besesongo, ma ngale yadiai gee koidadiwa Pomaoma-omasa ma Wangeka." 3 'O Yesus wosango 'onaka, "Koniabacawasi? gedagee 'okia 'o Dautu wodiai ma 'orasi 'una de gee wimote-moteke yakisawini? 4 'Una wowosama ma Jo'oungu ma Dutu wi Woaka, de 'una de wimote-moteke go'ona ya'odomo 'o roti gee 'isisubakau ma Jo'oungu ma Dutuka. 'Ena momongo moteke to ngone nanga 'agama ma besesongo, 'ona koidadiwa, salingou ka 'o 'imam-'imam duga. 5 Bolo 'o Musa wi buku koniabacawasi? Ge'ena la Pomaoma-omasa ma Wange 'isinoi-noimi 'o 'imam-'imam gee yoleleani ma Jo'oungu ma Dutu wi Woaka, ngaro yaparene Pomaoma-omasa ma Wange ma besesongo, ma koyakisisalawa. 6 Niosigisene niosidi-diai 'okia tosidemo ne'ena, ne'enaka naga wimoi 'ifoloi wobaraguna de ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa, ge'ena la ngoi. 7 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku: 'Ko 'o su-suba 'o haewaniwa todauka, ma 'ena 'o dora.' Nako la ngini niasahe 'ai demo ge'ena, ma rai 'asa koniakisisalawa 'o nyawa gee manga sala koi'iwa. 8 Sababu 'o Nyawa ma Ngowaka 'una wapareta Pomaoma-omasa ma Wange." 9 'O Yesus woma'aiki ge'enaka de wotagi 'o lo-lomu ma woaka. 10 Ge'enaka dau wimoi wi giama ma songona 'isonge-songene. Yamuruo naga ge'enaka dau 'o Yesus wi sala yosinonu-nonu, yosano 'o Yesusika, "Pomaoma-omasa ma Wangeka de 'o nyawa manga panyake posi'aiki, kaidadi?" 11 'O Yesus wosango, "Nako la Pomaoma-omasa ma Wangeka de nia domba moi 'iotauku 'o jurupongoka de dua kaniosidipidilika? 12 'O nyawa 'ifoloi 'ibaraguna de 'o domba, so kaidadi podiai yaowa-owa Pomaoma-omasa ma Wangeka." 13 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'o nyawa wi giama ma

songona 'isonge-songenika gu'una, "Ni giama nabootika." 'O nyawa gu'una wi giama wabooto de koisongenuawau so 'idadi 'isoka ma songonau gee. 14 Ge'enaka de 'o Farisioka yosupu 'o lo-lomu ma woaka ge'ena de yomasikagaro 'o Yesus wito'oma. 15 'O Yesus wanako 'o Farisioka manga singina 'itorou 'unaka, so woma'aiki ge'enaka de manga gudai wimoteke, de wosi'aiki to 'ona yoodumu manga panyake. 16 Ma 'una kowakisidabiwa 'ona yosikawasa 'ato 'una ge'ena nagu'una. 17 Koge'ena 'idadi ma ngale moteke ma Nabii Yesaya 'awi demo: 18 "Nu'una to ngoi 'ai ro-riwo towiirikokau. 'Una towisibosono de 'ai singina wasanangi. Ngoi 'asa towikula 'ai Ngomasa. 'Ai loa 'asa wosihabari 'o nyawa-nyawaka. 19 'Una 'asa kowori-ributuwa de kowomapo-poakuwa; de kowobobetowa naga 'o tapaki wosimigiranga. 20 'O nyawa manga gina 'itubusokou, 'asa kowaganapuwa; de gee rekeni koyomado-do'oawau, 'asa kowakido-dokowa. 'Una 'asa womariwo sigado 'o loa 'idadi; 21 de 'o nyawa 'iodumu 'asa yomasinganono 'unaka." 22 Ge'enaka de 'o Yesusika wi'asa 'o nyawa wimoi worau-rau de womou-mou sababu 'o tokata widongosamuku. 'O Yesus wisi'aiki so 'idadi womasimake de wobicara. 23 'O nyawa 'iodumu yoherangi so yongose, "Poilia nu'unau 'o Dautu wi Ngowaka gee 'inasijajiokau?" 24 'O Farisioka yo'isenoka ge'ena de yongose, " 'Una 'idadi woginiiki 'o tokata, sababu 'o Tokata ma Koana gee ma ronga Beelzebul ma guata wikulaka." 25 'O Yesus wanako 'o Farisioka manga di-dibangi so wongose, "Nako 'o negara moi la 'ikapula-pula de 'o paratei yamo-moi yomakakudoti, dua 'o negara ge'ena kaipiakoroka. De 'o kota moi bolo 'o woa moi la koyomakasanangiwa, ge'ena dua kayopiakoroka. 26 Koge'enali mita 'o Tokata ma Koana ma pareta, nako ngai moi 'ikiniiki, ge'ena dua 'imakati-tingaoka so ma pareta ge'ena kaipiakoroka. 27 Ngini niongose 'ato ngoi 'o tokata toginiiki ka de 'o Beelzebul ma guata. Nako koge'ena de to ngini nia nyawa 'ona kiano yakikula 'o guata 'o tokata yoginiiki? To nginiou nia nyawa ma sirete yosidumutu 'ato 'ania di-dibangi ge'ena koyadaenuwa. 28 Ma ngoi toginiiki 'o tokata ge'ena de ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngomasa ma guata, so ne'ena ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu wokurue wopareta nginioka. 29 Kokia 'o nyawa 'idadi yowosama wimoi wokua-kuata wi woaka la wi kia sonaa ya'ora, nako 'una kowipusukuwa

'isira? Salingou wipusuokasi 'asa de wi harataa ya'ora. 30 Nago'ona ko de de ngoiwa, 'ona ge'ena 'iitomokau ngoi. De nago'ona koiriwowa, 'ona yatorou 'ai manarama! 31 Sababu ge'ena tinisidemo, nako 'o nyawa 'o sowono yodiai sababu yosigurubungu, ge'ena kayakisipidilokasi manga sowonoka. Ma nago'ona yositi-tingoono 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, 'ona koyakisipidiluawau manga sowonoka. 32 Nako moikani 'o kianikia yongose ma ngale wiitomo 'o Nyawa ma Ngowaka, ge'ena kayakisipidilokasi manga sowonoka. Ma nako yositi-tingoono 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, ge'ena koyakisipidiluawau ma 'orasi ne'ena bolo ma du'uruoka." 33 "Nako pamake ma sowoko yaowa, salingou ma roese 'ibo-bero. Nako ma roese koibo-berowa, ma sowoko mita koisurewa. 'Ibo-bero bolo ko'uwa 'o gota 'o utu moi, ma nyo-nyata ma sowokoka. 34 Ngini nioti-tingkai, koigapanguwa niobi-bicara 'o sagala yaowa-owa. 'Okia naga gee niosisupu nia 'urude, ge'ena gee nia singina ma dodaka 'isupu. 35 'O nyawa ma owa, yosisupu 'okia sonaa yaowa-owa sababu manga singina ma dodaka doka yaowa-owa. Koge'enali mita, 'o nyawa ma dorou yosisupu 'okia sonaa 'ito-torou sababu manga singina ma dodaka doka ka 'o dorou. 36 So niongano-nganono! 'O dunia ma do-dogumoka dua, 'o nyawa moi-moi 'asa yomadomoku manga demo gee ma faedaa koi'iwa-'iwa. 37 Sababu nia demo-demo ma sirete 'asa 'isiputusu niosowono bolo ko'uwa." 38 Ge'enaka de 'o 'agamaka yodoto-dotoko yamuruo naga de 'o Farisioka yongose, " 'Aba Guru, ngomi miomau miamake nodiai 'o no-nako 'ihera-herangi." 39 'O Yesus wosango, " 'Ena ma dingkaioka de ma daliseka 'o nyawa-nyawa ma 'orasi ne'ena. Ngini nioga'asoko? ngoi todiai 'o no-nako 'ihera-herangi? Dua ka 'o ngai moi ma kotinikulawa, duga 'isoka to ma Nabii Yunus 'awi no-nako 'ihera-herangi. 40 'O Yunus wiwange sa'ange de wiobiri sa'ange 'o naoko 'iamo-amoko ma pokoroka, koge'enali mita dua 'o Nyawa ma Ngowaka 'o wange sa'ange de 'o obiri sa'ange 'o bo'osuku ma dodaka doka. 41 'O dunia ma do-dogumoka 'o Niniwe ma nyawa 'asa yoma'oko yobicara ma ngale yakisisala 'o nyawa-nyawaka gee yo'ahu ma 'orasi ne'ena naga. Sababu 'o Niniwe ma nyawa 'ona yotobakau 'o sowono yodiai ma 'orasi 'o Yunus wakidotoko. Ma ne'enaka naga wimoi 'ifoloi woamoko de 'o Yunus, ge'ena la ngoi, ma

niooluku ni'isene. 42 'O dunia ma do-dogumoka dua 'o Syebaku daku ma Koana mimoi 'asa moma'oko mobicara ma ngale mosisala 'o nyawa-nyawa gee yo'ahu ma 'orasi ne'ena. Sababu muna momau mosigisene ma Koana 'o Salomo woba-barija wi do-dotoko, muna naga posironga 'o gurutoka de maino. Ma ne'enaka naga ma 'orasi ne'ena wimoi 'ifoloi woamoko de ma Koana 'o Salomo, ma kowinisigisenuwa 'unaka." 43 "Nako la 'o tokata 'isupuokau 'o nyawaka, ge'ena 'itagi 'ikiloliti 'imadononu 'o ngii 'idu-dudungu la 'imaoma-omasa, ma koimadamakewa. 44 Sababu ge'ena 'ingose, 'Ngoi dua tolioli 'o woaka gee tamadakau.' Ge'enaka yaika, 'ena ma woa ge'ena ka ma somoaka, 'itebi-tebini de 'isikadiaioka. 45 Ge'enaka 'itagioli de 'isiboano 'o tokata 'iregu ngai tumudiingi 'ifoloiosi 'itingkai, de 'iwosama 'o nyawa gu'unaka gee, de 'imanoa ge'enaka. So ma rai 'o nyawa gu'una 'ifoloiosi wisitorou de gee ma si-siraka. Koge'enali mita dua 'idadi de 'o nyawa yoti-tingkai ma 'orasi ne'ena." 46 'O Yesus wobicara ma gu-gudaioka 'o nyawa yoku-kudaika, de wi 'esa, de wi riaka dodoto ma dutu yoboa. 'Ona yoma'oko-'oko ma dudunoka, de yomau yomabicara de de 'una. 47 De wimoi ge'enaka dau yoku-kudaioka gee wosidemo 'o Yesusika, " 'Aba, 'ani 'esa de ni riaka dodoto doka ma dudunoka. 'Ona yomau yomabicara de de ngona." 48 'O Yesus wosango, "Nago'ona to ngoi 'ai 'esa de 'ai riaka dodoto?" 49 De wakitumutu 'awi do-domoteika de wongose, "No'ona to ngoi 'ai 'esa de 'ai riaka dodoto. 50 'O nyawa gee yamoteke 'ai Dea 'o sorogaaka wi mau, 'ona ge'ena to ngoi 'ai riaka dodoto, 'ai 'esa de 'ai biranga."

13:1 Kage'ena ma wange mita, 'o Yesus wamada 'o woa ge'ena de wotagi 'o talaga ma batingika so wogogerie ge'enaka. 2 'O nyawa manga gudai wisigilolitino, so 'una wosikaika 'o ngo'otiroka de wogogerie ge'enaka, 'ena yoku-kudai 'ona 'o dowongioka. 3 Ge'enaka de 'o Yesus wakidotoko 'i'ini-'inioka de wosi'ade-'ade. Wongose: "Wopai-pairi wimoi wotagi wi fini wopiakoro. 4 Gedagee wopiakoro, munuka 'itotaka 'o ngekomuku. Ge'enaka de 'o namoro 'iboa de ya'odomo yabootoka. 5 Munuka 'itotaka 'o tonaka 'ikakatetoku gee ma tonaka ka ma etaka. Ma fini ge'ena ma japatioka 'igo'oo, sababu ma tonaka koikipirinuwa, 6 ma gee 'o wange

yodasauku de ma fini 'igo-go'oodo ge'ena 'imaai deika 'i'osaka, so 'isongene sababu 'imasingutuku koikurutukuwa. 7 De mita ma fini munuka 'itotaka gee 'o sisika ma sigoronaku. Gee ma sisika 'ifero de ma go'oo ge'ena yapilatu sigado 'isongenoka. 8 Ma gedagee 'itotaka 'o tonaka 'irewo-rewoku, ge'ena 'isowoko, munuka ma giliono 'o ratusu moi, munuka 'o nagi butanga, de munuka 'o nagi sa'ange." 9 'O Yesus wosijaritaka 'o 'ade-'ade ge'ena, de wongose, "Nako de nia ngaukoka nio'isenika." 10 Ge'enaka de 'o Yesus wi do-domoteke yoboa 'unano de yosano, " 'Aba, 'ido'oa so nako nobi-bicara 'o nyawa 'iku-kudaika de nopake 'o 'ade-'ade?" 11 'O Yesus wosango, "Sababu ngini nikulakau 'o co-catu ma ngale niasahe kokia ma Jo'oungu ma Dutu wi pareta gee koisupu-supuwasi, ma 'ona yoku-kudaika ko'uwa. 12 Sababu to nago'ona de ma 'ena, 'ona 'asa yakiganapu 'ifoloiosi 'ikudai, so 'ona 'asa yofoloiku. Duga to nago'ona koi'iwa, ge'ena naga ka ma etaka ma dua ya'eseke. 13 Ma ngale ge'ena ngoi topake 'o 'ade-'ade nako tobi-bicara 'o nyawa yoku-kudaika, sababu 'ona yamake ma 'isoka koyamakewa, 'ona yo'isene ma 'isoka koyo'isenuwa de koyasahewa. 14 De ge'ena 'idadiokau 'isoka ma Nabii Yesaya wosidemokau: 'Ma Jo'oungu ma Dutu wongose: 'Ona 'asa yosigisene kaitaurika ma koyasahewa; 'ona 'asa kaitaurika yodi-diriidi ma koyosidongoowa. 15 Sababu 'o nyawa no'ona manga singina 'i'opinokau, manga ngauku yati'imukokau, de manga ako yaruutokau. Koge'ena 'idadi la manga ako 'uwa yosimake, manga ngauku 'uwa yosi'isene, de manga di-dibangi 'uwa yasahe la 'uwa yolioli ngoino, de takisilaha.' " 16 'O Yesus wongose 'awi do-domoteika, "Duga ngini ne'ena niosanangioka sababu ngini ma gou-goungu niamake de nio'isene. 17 Niongano-nganono! Manga gudai 'o nabii de 'o nyawa yoloa-loa yomau yamake gee 'isoka ngini niamakekau ma 'orasi ne'ena, ma 'ona koyamakewa. 'Ona yomau yo'isene 'okia naga ngini nio'isenokau ma 'orasi ne'ena, ma 'ona koyo'isenuwa." 18 "Niosigisene 'o 'ade-'ade wopai-pairi wimoi wi fini wopiakoro. 19 'O fini gee 'itotaka 'o ngekomuku, ge'ena 'isoka 'o nyawa gee yo'isenoka ma habari ma ngale kokia ma Jo'oungu ma Dutu wopareta, ma koyasahewa. 'O Tokata ma Koana 'iboa de ya'oraka 'okia naga gee yapiakorukou to 'ona manga singinaka. 20 'O fini gee 'itotaka 'o tonaka 'iteto-tetoku, ge'ena 'isoka 'o nyawa gee kayo'isenoka 'o

habari ge'ena de yadawongokau de manga singina 'imore-morene, 21 duga 'o habari ge'ena koimasingutukuwa manga singinaka, so ka gedagee yosangisara bolo yakihalebiru sababu 'o habari ge'ena, de yamadakau. 22 'O fini gee 'itotaka 'o sisika ma dodaku, ge'ena 'isoka 'o nyawa gee yo'isenoka 'o habari ge'ena ma yododato ma ngale manga 'ahu, de ka 'o pipi yonyafisuu, so 'o Habari ma Owa manga singina ma dodaka gee yapilatu so koisowokuwa. 23 De 'o fini gee 'itotaka 'o tonaka 'irewo-rewoku, ge'ena 'o nyawa gee yo'isenoka 'o habari ge'ena de yasahe. 'Ona yakidosowoko munuka ma gilio 'o ratusu moioka, munuka 'o nagi butangaka, munuka 'o nagi sa'angeka." 24 'O Yesus wosijaritali 'o 'ade-'ade moi 'o nyawa yoku-kudaika, konee, "Nako ma Jo'oungu ma Dutu wopareta, ge'ena 'isoka 'o fini yaowa-owa wopai-pairi wimoi wodatomo wi bairoka. 25 Ma moi ge'ena 'iobiruku, gee 'o nyawa 'iodumu yoma'iduoka, de wopai-pairi wi musu woboa 'o ngu'usumu wopiakoro 'o bira ma dodako, ge'enaka de wotagiokau. 26 Gedagee ma bira ge'ena 'igo'oo so 'isooboto, de ma ngu'usumu mita 'igo'oo. 27 Ge'enaka de wopai-pairi 'awi ro-riwo yaino yosidemo ma bairi ma dutuno, 'Bereki, to ngona ni bairoka 'o bira notuduku, de kokia so doka de ma 'ena 'o ngu'usumu?' 28 De ma bairi ma dutu wongose, 'Ge'ena 'o musu wimoi wobadingaka.' Ge'enaka de wi ro-riwo go'ona yosanoli, 'Nomodeke, 'Aba? miaika miarapuku 'o ngu'usumu ge'ena?' 29 Ma bairi ma dutu wongose, 'Uwa. Sababu done niosidarapuku de ma bira. 30 Niamadaka 'imasidefero sigado 'o togutuku. Dua ngoi 'asa tongose yo'utu-'utuika, 'o ngu'usumu 'isira niatoomu, de niapusukino 'asa de niatuuku. Ge'enaka de nialomu 'o bira, la niadaoto 'ai rawongoka.' " ma doda 31 'O Yesus wokula 'o 'ade-'ade moioli 'o nyawa yoku-kudaika, konee, "Ma Jo'oungu ma Dutu wopareta 'isi'ade-'ade 'isoka 'o sawi ma doda 'o nyawa moi yatuduku manga bairoka. 32 'O fini 'ifoloi 'inye-nyeme ge'ena 'o sawi ma doda. Duga nako la 'i'ooodeu, ge'ena dua 'ena 'ifoloi 'iamokie de 'o joro ma di-dingoono 'iregu. 'Ena 'imadiai 'o gota so 'o namoro 'iboa 'imasi'igutu ma sago-sagoka." 33 'O Yesus wokula mita 'o 'ade-'ade ne'ena 'o nyawa yoku-kudaika, wongose 'ato, "Nako ma Jo'oungu ma Dutu wopareta, ge'ena 'isoka 'o rahi 'o ngeweka mimoi mosikaruaha de 'o tarigu ma amokoka so 'idoa." 34 'O

Yesus wodotoko 'o nyawa yoku-kudaika, ge'ena 'iodumu wopake 'o 'ade-'ade. 35 Koge'ena la moteke 'o nabii wimoi wosidemokau: "Ngoi topake 'o 'ade-'ade nako tobi-bicara 'onaka; ngoi 'asa takisidemo 'okia naga koisupu-supuwasi kaikurue 'o duniasi 'isidadi." 36 Ge'enaka de 'o Yesus womagoraka ge'ena 'o nyawa yoku-kudaioka, de wowosama 'o woaka. 'Awi do-domoteke yoboa de yongose, "Bika 'Aba, nosiwaiti 'o 'ade-'ade gee 'o ngu'usumu 'o bira ma dodaka." 37 'O Yesus wosango, " 'O nyawa gee wodatomo 'o gisisi yaowa-owa gu'una 'o Nyawa ma Ngowaka. 38 'O bairi ge'ena 'o dunia ne'ena. 'O gisisi yaowa-owa ge'ena 'o nyawa gee yodadi ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasa. 'O ngu'usumu ge'ena 'o nyawa gee yomoteke de 'o Tokata ma Koana. 39 'O saturuu gee 'idatomo 'o ngu'usumu ge'ena 'o Tokata ma Koana. 'O togutuku ge'ena la 'o dunia ma do-dogumu, de yo'utu-'utuku ge'ena 'o mala'ekati. 40 Kokia naga 'o ngu'usumu yatoomu de yatuuku, koge'enali mita dua 'o dunia ma do-dogumoka. 41 'O Nyawa ma Ngowaka dua wosuloko 'o mala'ekati yatoomu 'o nyawa gee yodadi sababu 'o nyawa 'iregu yosowono, de gee yoti-tingkai 'iodumu. 42 Go'ona yoodumu 'asa yaki'umo 'o 'uku 'iluru-lurusika, ge'enaka 'asa 'ona yosangisara de yo'ari. 43 De godagee yamotemoteke ma Jo'oungu ma Dutu wi mau, 'ona ge'ena dua yoletongo, matero ka 'o wange ma ako, ma Jo'oungu ma Dutu to 'ona manga Dea wi dunia ma sungioka. So nako de nia ngaukoka, nio'isenika!" 44 "Nako ma Jo'oungu ma Dutu wopareta, ge'ena 'isoka 'o 'ade-'ade neneda. 'O nyawa wimoi 'o harataa wamake dau 'o tonaka ma dodaka de kawosibaitokali. Sababu 'una kaifoloi womorene so wotagi wawukunu 'awi kia sonaa 'iodumu, ge'enaka de woliono de wa'ija ma tonaka ge'ena." 45 "Nako ma Jo'oungu ma Dutu wopareta, 'isi'ade-'ade 'isoka woko-korago wimoi 'o mutiara 'ihali-hali wononu. 46 Gedagee wamakeka ma mutiara 'isure-sure 'o muhi moi, de wotagi wawukunu 'awi kia sonaa 'iodumu, de wosi'ija 'o mutiara ngai moi ge'ena." 47 "Nako ma Jo'oungu ma Dutu wopareta, ge'ena 'isi'ade-'ade 'isoka 'o soma yawaruku 'o ngootoka, de yadaene 'o naoko 'i'ini-'inioka. 48 Gedagee ma soma ge'ena 'i'omangokau, de yosoma-soma go'ona yatobaka 'o dowongisa. Ge'enaka de yogogeruku yosikati-tingaka ma naoko ge'ena, yaowa-owa gee 'o rataku yosinoa, de gee ma do-dorou ya'umo. 49

Koge'enali mita dua 'o dunia ma do-dogumoka, 'o mala'ekati 'asa yosikatingaka 'o nyawa gee yamote-moteke ma Jo'oungu ma Dutu wi mau, de gee yoti-tingkai. 50 Ge'enaka de 'o nyawa yoti-tingkai 'asa yaki'umo 'o 'ukuka, ge'enaka dua 'ona yosangisara de yo'ari." 51 'O Yesus wosano, "Niasahekau ge'ena 'iodumu?" 'Ona yosango, "Miasahekau 'Aba!" 52 Ge'enaka de 'o Yesus wongose, " 'O 'agamaka yodoto-dotoko gee yodadiokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa, ge'ena 'isoka 'o woa ma dutu wimoi de 'awi harataaka. 'Una wosisupu 'awi harataa ma ngiioka, 'okia sonaa ma sira de ma sungi." 53 'O Yesus waduanga wosidemo 'o 'ade-'ade 'iodumu ge'ena, de woma'aiki ge'enaka, 54 de wolio 'awi soanika. Ge'enaka waika de wodotoko 'o lo-lomu ma woaka, de 'o nyawa yosigisegisene ge'enaka yoherangi ma sala. 'Ona yongose, "Kiano womadamake 'o cawaro koge'ena? De kiano womadamake 'o kuasa so wodiai 'o no-nako 'ihera-herangi? 55 'Una ge'ena 'o woa wodi-diai wi ngowaka. 'Awi 'esa, ngo Maria, de wi dodo-dodoto ma dutu 'o Yakobus, 'o Yusuf, 'o Simon de 'o Yudas. 56 De 'awi bira-biranga ma dutu mita yogogere ne'enaka. Kiano 'una womadamake 'iodumu ge'ena?" 57 So 'ona wiitomo 'o Yesus. Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'onaka, " 'O nabii moi ge'ena yakihoromati kiaka naga bato, duga to 'ona manga soanoka bolo manga woaka ge'ena ko'uwa." 58 Ge'enau so ge'enaka 'o Yesus koikudaiwa wodiai 'o no-nako 'ihera-herangi sababu koyongakuwa.

14:1 Ma 'orasi ge'ena 'o Herodes wokoana 'o Galileaka, wogi'isenoka 'o Yesus wi habari, 2 de wongose 'awi ro-riwoka, "Ma raiokau ne'ena ge'ena 'o Yohanes Wo'osi-'osiki womomikieli! Sababu ge'ena to 'una wi kuasa de ma 'ena wodiai 'o no-nako 'ihera-herangi." 3 Sababu ma sira 'o Herodes wosuloko 'o Yohanes witagoko de wipusuku la wisingosama 'o buika. 'O Herodes wodiai koge'ena, sababu ma titi ngo Herodias. Muna ge'ena 'o Herodes wi dodoto ma dutu 'o Filipus ma wekata. 4 Sababu 'o Yohanes wosidawanono 'o Herodesika wongose, "Koyadaenuwa ngona moningaamoko ngo Herodias!" 5 'O Herodes womau wito'oma 'o Yohanes, duga kawimodongoka 'o nyawa yoku-kudaika sababu 'ona yanako 'o Yohanes ge'ena 'o nabii moi. 6 Ma 'orasi 'o Herodes 'awi wange

ma gilio wodiai, de ngo Herodias mi ngowaka moroge ge'ena 'o nyawa yoboa-boano manga bionoka. 'O Herodes woduaka ma sala 'ami roge ge'ena, 7 so wojaji de wosasi munaka, 'okia naga bato moga'asoko, 'asa womikula. 8 De ngano ma 'esa mosuloko ma jojaruka gumuna, so mongose, "Ngoi toga'asoko 'o Yohanes wi saeke nikula 'o bobilanguoka 'isinoaku ka kone'enasi." 9 'O Herodes wogi'isenoka mi ga-ga'asoko ge'ena de wi singina 'isusa ma sala. Duga 'una wosasiokau 'o nyawa yoboa-boano manga bionoka, so wopareta la 'o mosolese gumuna mi ga-ga'asoko ge'ena de ma 'ena. 10 'Una wosuloko 'o nyawa yotagi 'o buika la ya'ogu 'o Yohanes wi saeke. 11 Ge'enaka de 'o Yohanes wi saeke ge'ena yosingosama, 'o bobilanguoka yosinoaku, 'asa de yokula 'o jojaruka gumuna. Ge'enaka de 'o jojaru gumuna mokulali ma 'esaka. 12 Ge'enaka de 'o Yohanes wi do-domoteke yoboa ya'ese 'o Yohanes wi songene de yapo'osuku. Yapo'osuoka de yotagi yositotara 'o Yesusika. 13 Ma habari ge'ena 'o Yesus wo'isenoka, de womagoraka ge'enaka so wongo'otiri wosikaika womatengo 'o ngii 'irii-riidika. Ma gedagee 'o nyawa yoku-kudai wigi'isene de moi-moi manga soana yamada so wisidu'uru kayolingana. 14 Gee 'o Yesus womasabi de wakimake 'o nyawa yoku-kudai go'ona, de wakisingina. Ge'enaka de wakisilaha kiaka gee yopa-panyake. 15 'Iobirou de 'o Yesus wi do-domoteke yongose 'o Yesusika, " 'Iobirou de 'o ngii ne'ena 'imatingakino, so yaowa, 'Aba, nakisuloko yokokilio yoku-kudai go'ona, la 'o 'inomo yomadi'ija 'o soa-soanoka." 16 'O Yesus wongose, " 'Uwau yotagi, ka nginiou niakikula 'o 'inomo." 17 'Awi do-domoteke yosango, "Ngomioka duga ka 'o roti 'o ngai motoa de 'o naoko 'o ngai modidioka!" 18 De 'una wongose, "Nia'asano nongoka." 19 Ge'enaka de wakisuloko yoku-kudai go'ona 'o 'ubutoka yogogerie, de wa'ese 'o roti ngai motoa de 'o naoko ngai modidi ge'ena, de 'o diwangie womatagade de wo'amalaha ma Jo'oungu ma Dutude. 'Asa deika ma roti ge'ena wakakaeta, deika wokula 'awi do-domoteika la yosibula-bula 'o nyawa yoku-kudaika go'ona. 20 'Ona yoodumu yo'odomo sigado yakipunusoka. Ge'enaka de 'o Yesus wi do-domoteke yotoomu ma 'inomo ma baili ge'ena, 'o pa'udi mogiooko de modidioka. 21 Ma 'orasi ge'ena gee yo'odo-'odomo manga gudai poilia

yacaana motoa, ge'ena koyakidoimuawasi 'o ngeweka de 'o ngowa-
ngowaka. 22 Ge'ena 'iduanga de 'o Yesus wakiyogo wi do-domoteke 'o
ngo'otiruku yoparene de yosirau 'o talaga ma songonaka, 'ena
yoku-kudaika go'ona wakisuloko yokokiliou. 23 Gedagee yoku-kudai
yotagioka, de 'o Yesus womatengo wosau 'o gigiede la wolahidoa.
'Iobirukou 'ena 'o Yesus kage'enakasi womatengoka. 24 'Ena 'o ngo'otiri
gee 'o Yesus wi do-domoteke yobare-barene 'o gurutikau 'o moku-moku
yapoka-poka sababu 'o dadoko yatomo. 25 'Isori 'ibibini 'o Yesus woboa
'onaka wotagi-tagai 'o 'akere ma dekuoko. 26 Gedagee wi do-domoteke
wimake wotagi-tagai 'o 'akere ma dekuoko, de yakitodokana ma sala.
Yakimodongo so yopoaka 'ato, "Ididi! 'O tokata!" 27 Ma 'o Yesus
wongose 'onaka, "Nimarii-riidi! 'Uwa nimodongo. Ngoi ne'ena 'o Yesus."
28 Ge'enaka de 'o Petrus wongose, "Jou, ngonau ge'ena? Nako ma goungu
ngonau, nosuloko taika ngonaka totagi-tagai 'o 'akere ma dekuka." 29 'O
Yesus wongose, "Nou!" Ge'enaka de 'o Petrus wo'uti 'o ngo'otiroka de
waika 'o Yesusika. 30 Ma gee wamao 'o dadoko 'ikuata ge'ena ma
talagaka de wimodongo so 'ikurueu wolutu de womasigasoko, "Jou,
noiriwo!" 31 Ge'enaka de 'o Yesus witagoko de wongose, "Ngona ne'ena
konoingakuwa rekeni! 'Ido'oa so ni singina 'ikapula?" 32 Ge'enaka de 'o
Yesus de 'o Petrus yoparenokau ge'ena ma ngo'otiruku de ma dadoko mita
'iriidokau. 33 So wi do-domoteke yosuba 'unaka. 'Ona yongose, "Ma
gou-goungu, Jou, ngona ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka!" 34
Ya'adonika ma talaga ma songonaka, de yo'uti 'o Genesaretioka. 35 De ma
nyawa ge'enaka gee wimake 'o Yesus woboa, de yosikawasa ma daeraa
yosinoimika ge'ena ma kota ma sidateoka. Ge'enaka de yopa-panyake
yakikoki'asa 'o Yesusino. 36 De yoga'asoko la wosidabi wi baju 'ikuru-
kurutuku yatigi, ngaro ka ma barenika. De gedagee yatigi-tigi yoodumu
manga panyake 'ikoki'aiki.

15:1 Ge'enaka de 'o Farisioka 'o bolu moi de 'o 'agamaka yodoto-dotoko
yamuruo naga 'o Yerusalemuno, yaino 'o Yesusino yosano, 2 " 'Ido'oa so ni
do-domoteke yaparene to ngone nanga edete de nanga dotumu manga
'adati? Gee yo'odomo ma 'isira ko manga giamuwa ya'isoko." 3 'O Yesus

wosango, " 'Ido'oa so ngini ma Jo'oungu ma Dutu wi pareta niaparene, de niosilamo-lamo ka nia edete de nia dotumu manga 'adati? 4 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wongose, 'Niakihoromati nia dea de nia 'esa, de nago'ona yakisibobeto manga balusika, 'ona salingou yakihukumu yakiso-songene.' 5 Ma ngini niosidotoko 'ato, 'Koido'oawa nia balusu koniakikalesanguwa sababu nia kia sonaa niokulakau ma Jouka.' 6 Koge'enau niodiai ngini niamao koiparaluuwau niakihoromati nia balusu. So ma sababu nia edete de nia dotumu manga 'adati, ngini koniosikiamoiwau ma Jo'oungu ma Dutu wi demo. 7 Tei, ngini tabangeluku! Yadae-daene monga 'okia naga 'o Yesaya wosidemokau ma sirasi ma ngale ngini. 8 'O Yesaya wosidemo konee: 'Ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'ato 'o nyawa no'ona yosuba ngoino duga ka manga 'uru ma kaioka, ma manga singina 'ena 'imasikurutu ngoioka. 9 Ma faedaa koi'iwa 'ona yosuba ngoino, sababu 'ona yodotoko 'o nyawa ma 'atorangi, de yongose 'ato to ngoi 'ai 'atorangi.' " 10 Ge'enaka de 'o Yesus waki'asokino 'o nyawa yoku-kudai de wakidongose, "Niosigisene la niasahe! 11 Gee 'iwosama nanga 'uruoko ge'ena koinasimediruwa; de gedagee 'okia naga 'isupu nanga 'urude, ge'enau 'inasimediti." 12 Ge'enaka de 'o Yesus wi do-domoteke yoboa de yosidemo 'unaka, " 'Aba, nanakokau? 'o Farisioka yomadegese ma ngale gee yo'isenoka nobi-bicara?" 13 'O Yesus wosango, " 'O joro moi-moi gee ko 'ai Deawa 'o sorogaaka wotuduku, dua yarpuku. 14 'O Farisioka ge'ena 'uwa niakisigisenika. 'Ona ge'ena 'o ma-malingi 'ipilo-piloko, so nako 'o nyawa yopilo-piloko yakituda 'o nyawa yopilo-piloko, ge'ena dua yomasidootaka 'o guruuku." 15 'O Petrus wongose, " 'Aba, yaowa minisisahenosi 'o 'ade-'ade ge'ena!" 16 'O Yesus wosango, "So ge'ena ngini mita koniasahewasi? 17 Konianakowasi? 'okia naga gee 'iwosama nanga 'uruoko de 'itotara nanga pokoruku 'asa deika 'isupuoli? 18 Ma gee 'isupu nanga 'urude ge'ena 'o singinano 'ibaoro; de ge'enau 'inasimediti. 19 Sababu 'o singinano 'ibaoro 'o di-dibangi 'ito-torou, ge'enau 'isidadi 'o do'oma, 'o songou, 'o ga'angara, 'o dosiki, 'o sakisii ma ngeluku de 'o sikagurubungu. 20 Ma hali ge'enau 'o nyawa yakisimediti, ma gee yo'odomo de manga giama koya'isokuwa ge'ena ko'uwa." 21 Ge'enaka de 'o Yesus wamada ma daeraa ge'ena, de wosikaoko 'o daeraa gee 'o Tirus

de 'o Sidon ma kota ma dateoko. 22 Ma daeraaka ge'ena, 'o Kanaan ma nyawa mimoi moboa 'o Yesusino de mo'aso-'asoko, "Ee! Dautu wi Ngowaka, noisingina ngoi! 'Ai ngowaka motoroukou 'o tokata mialiti so." 23 'O Yesus ka ma eta ma kowosangowa munaka. Ge'enaka de 'o Yesus wi do-domoteke yaika 'o Yesusika yoga'asoko, " 'Aba, nosuloko la 'o ngeweka gumuna motagikau. Muna kamonomote-moteke de kamomasigaso-gasoko mi 'ilingi kadakuoko!" 24 'O Yesus wosango, "Ngoi 'isuloko takiriwo duga ka 'o Israel ma nyawaka gee yoliba-liba." 25 'O ngeweka gumuna 'o Yesus wi bionoka maino motalibukuku de mongose, " 'Aba, noiriwo ngoi!" 26 Duga 'o Yesus wosango, "Koyadaenuwa 'o ngowa-ngowaka manga 'inomo de 'o kasoka podukula." 27 'O ngeweka gumuna mosango, "Ma goungu ge'ena, 'Aba, duga 'o kaso mita ya'odomo 'o 'inomo 'itota-totauku ma dutu wi amaka ma timioka." 28 Ge'enaka de 'o Yesus wongose, " 'Esa, 'ani ngo-ngaku ma guatoka, so madaka la 'idadi gee 'okia naga ngona nomau!" Kage'ena ma 'orasi mita de 'o ngeweka gumuna mi ngowaka 'isanangiokau. 29 'O Yesus wamada ma ngii ge'ena, de wotagi wanonu 'o Galilea ma talaga ma batingino. Ge'enaka de wosau 'o gigiede, de wogogerieu ge'enaka. 30 'O nyawa manga gudai yoboa 'unano, yaki'asano yoliga-liga, yopilo-piloko, yolugu-lugu, yomou-mou, de manga gudaiosi manga panyake 'iregu. Yopa-panyake yoodumu go'ona yakinoaku 'o Yesus wi bionoka, de wakisilaha. 31 'O nyawa yoku-kudai ge'enaka gee yoherangi ma sala, gedagee yakimake yomou-mou 'idadi yobicara, yoliga-liga koyoligawau, yolugu-lugu 'idadi yotagi, de yopilo-piloko yomasimakekau. Ge'enaka de 'ona wisiarene 'o Israeloka manga Jo'oungu ma Dutu. 32 Ge'enaka de 'o Yesus wi do-domoteke waki'asokino de wongose, "Takisingina 'o nyawa yoku-kudai no'ona. 'O wange sa'angenou 'ona de de ngoi, de ma 'orasi ne'ena to 'ona manga 'inomo koi'iwau. Ngoi tooluku 'ona yolio de manga pokoro ma doda 'uwa. 'Uwa sigado 'o ngekomoka naga de kayopusa." 33 Ge'enaka de 'o Yesus wi do-domoteke yongose 'unaka, " 'O ngii 'imatinga-tingakinoka ne'ena de kiano pamake 'o 'inomo la pakisi'odomo 'o nyawa manga gudai no'ona?" 34 'O Yesus wosano, "Nia roti ngai muruoka naga?" 'Ona yosango, "Ngai tumudiingoka de 'o naoko ma di-dingoono ngai muruoka

naga." 35 Ge'enaka de 'o Yesus wosuloko yoku-kudai go'ona 'o tonaoka yogogerie. 36 De ma roti ngai tumudiingi de ma naoko ge'ena wa'ese, de wosi'amalaha ma Jo'oungu ma Dutude. Ge'enaka de waeta-eta, deika wokula wi do-domoteika so yosibula-bula 'o nyawa yoku-kudaika. 37 Yoodumu go'ona yo'odomo yakikokipunusoka, de 'o Yesus wi do-domoteke yatoomu ma 'inomo ma baili, 'o pa'udi 'ila-laagomo tumudiingi 'i'oma-'omanga. 38 Ma 'orasi ge'ena yo'odomo ka 'o nau-naurosi yacaana soatou, koyakidoimuawasi 'o nge-ngeweka de 'o ngowa-ngowaka. 39 Ge'enaka de 'o Yesus wakisuloko yoku-kudai go'ona yokokilio. 'Una 'o ngo'otiruku woparene de wosikaika 'o Magadan ma daeraaka.

16:1 'O Farisioka de 'o Sadukioka yamuruo naga yaino 'o Yesusino wibole ma timi-timi. 'Ona yoga'asoko la wodiai 'o no-nako 'ihera-herangi la 'isinyata 'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutuoka de waino. 2 'O Yesus wosango, "Nako 'o wange 'itumunou de 'o diwanga 'itereboko ge'ena niongose wangede dua 'iogoro. 3 De 'o ngoru-ngorumika, niongose 'ato 'o wange ne'ena dua 'ibesaka sababu 'o diwanga 'itereboko de 'ilobi. Ngini 'idadi niosikanako 'ibesaka bolo ko'uwa ka 'o diwangoka niamake, ma 'o no-nako 'ihera-herangi 'idadi-dadi ne'ena naga ngini konianakowa to 'ena ma ngale. 4 'O nyawa-nyawa ne'ena naga posironga yotingkaioka ma de koyosingou-ngounuwa. 'Ona yoga'asoko 'o no-nako 'ihera-herangi todiai, dua ka moi ma kotinisdumutuwa, tosidumutu duga 'isoka ma Nabii Yunus 'awi no-nako 'ihera-herangi." Ka koge'ena wongoseka de wotagi so wakimadakou 'ona ge'enaka. 5 Ma 'orasi 'o Yesus wi do-domoteke ya'adonika 'o talaga ma songonaka, 'asa de yonganonie 'ato 'o roti yamongoruku. 6 'O Yesus wongose, "Niomanako-nako 'o Farisioka de 'o Sadukioka manga ragika." 7 Yogi'isene 'o Yesus wi demo ge'ena, de moi-moi yomakadongose, " 'Una koge'ena wongose sababu ngone 'o roti kopo'asawa." 8 'O Yesus wanako 'okia naga 'ona yomasikademo, so wongose, " 'Ido'oa so ngini niatibangi ma ngale 'o roti konio'asawa? Ngini koniongakuwasi rekeni! 9 Koniasahewasi? Konionganoninowau? 'o roti ngai motoa takide-deeta yacaana motoa? 'O pa'udi muruo ma baili niapoluno? 10 De kokiali gee 'o roti ngai tumudiingi de yacaana soatoka?

'O pa'udi 'ila-laagomo muruo ma roti ma baili niatoomuno? 11 'Ido'oa so ngini koniasahewa 'ato ngoi tobi-bicara nginika ge'ena ma dumutu ko 'o rotiwa? Nimasitiari 'o Farisioka de 'o Sadukioka manga ragika." 12 Ge'enaka 'asa de yasahe ma ngale 'o Yesus wakisuloko yomasitiari 'o ragika gee ko 'o rotiwa ma ragi yosidi-diai, ma 'ena 'o Farisioka de 'o Sadukioka manga do-dotoko. 13 'O Yesus wotagi 'o Kaisarea Filipi ma kota ma daeraa ma dateoka. Ge'enaka 'una wakisano wi do-domoteika, "Moteke 'o nyawa manga demo, 'o Nyawa ma Ngowaka ge'ena nagu'una?" 14 'Awi do-domoteke yosango, "Munuka yongose 'o Yohanes Wo'osi-osiki, de munuka yongose 'o Elia, de munukali yongose, 'o Yeremia, bolo 'o nabii wimoi." 15 "Ma moteke ngini ma sirete, ngoi ne'ena nagu'una?" 16 De 'o Simon Petrus wosango, " 'Aba, ngona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngiriki, ma Lahatala wowango kaisi'ado-'adonika wi Ngowaka." 17 'O Yesus wongose, "Nosanangioka Simon, 'o Yunus wi ngowaka. Sababu ko 'o nyawawa nisidemoka ma hali ge'ena, so 'ena 'ai Dea 'o sorogaaka. 18 Sababu ge'ena tonisidemo, ngona ge'ena 'o Petrus, 'o teto 'ikua-kuata. De 'o teto ne'ena ma dekude dua 'ai jamati tosigoko de koidadiwa yaisanga ngaro ka 'o songenou ma pareta ma. 19 Ngoi 'asa tokula ngonaka ma Jo'oungu ma Dutu wi Dunia ma Sungi ma ngorana ma kuci. 'Okia naga konosidabiwa 'o duniaka, dua 'o sorogaaka mita. De 'okia naga nosidabi 'o duniaka, dua 'o sorogaaka mita." 20 Ge'enaka de 'o Yesus wakisitiari wi do-domoteika, la 'uwa yosikademo 'ato 'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngiriki. 21 'Ikurue ma 'orasi ge'ena, 'o Yesus kawositarangikau wosidemo wi do-domoteika, 'ato 'una salingou wotagi 'o Yerusalemuka de ge'enaka wamake 'o sangisara ma gudaiku gee 'o Yahudioka ma balu-balusino de 'o 'imam ma saekino, de 'o 'agamaka yodoto-dotokino. 'Una 'asa wito'oma, ma 'o wange sa'angeka de womomikoli. 22 Ge'enaka de 'o Petrus 'o Yesus witobakino wi gagaroka de witawanono wongose, " 'Aba, tanu ma Jo'oungu ma Dutu wonisikurutu ma hali ge'ena! 'Uwa sigado nidutuku!" 23 'O Yesus womapulutuka 'o Petrusika de wongose, "Ee, ngona matero ka 'o Tokata ma Koana gee de! Noma'aikika ne'enaka! 'Uwa noitatoko; ni di-dibangi ge'ena ko ma Jo'oungu ma Dutunowa so ka 'o nyawano!" 24 Ge'enaka de 'o Yesus wobicara wi do-domoteika, wongose

'ato, "Nago'ona yomau 'imoteke ngoi, salingou 'uwa yamoteke ka to 'ona ma sirete manga mau, de salingou yamoku 'o salip de tatapu yomoteke de de ngoi. 25 Sababu nago'ona manga 'ahu yosingina, dua 'asa manga 'ahu 'iisanga. Ma nago'ona manga 'ahu 'iisanga ma ngale ngoi, 'asa yomadamake. 26 'Okia ma faedaa, 'o nyawa wimoi ngaro 'o dunia moi ne'ena ka to 'una, ma nako wi 'ahu 'iisanga? 'Idadi? 'o 'ahu positero de 'o kianikia? 27 Koito'ingowau de 'o Nyawa ma Ngowaka de wi mala'ekati yomasidoboau de ma Dea wi kuasa. Ma 'orasi ge'ena dua de wosibalasi 'o nyawa moi-moi moteke manga di-diai. 28 Niongano-nganono! Ngini ne'enaka gee, dua naga de ma 'ena koyosongenuawasi nako koyamakewasi 'o Nyawa ma Ngowaka woboa wodadi Koana."

17:1 'O wange butanga 'ipasa de 'o Yesus waki'asa 'o Petrus, 'o Yakobus, de ma dodoto 'o Yohanes, ka 'ona yosau 'o gigie moi 'ikuru-kurutieka. 2 Manga bionoka, de 'o Yesus 'awi lugo 'ingali. 'Awi biono 'ikinitara 'isoka 'o wange ma ako, de wi baju 'i'arese daungie 'iletongo. 3 Ge'enaka de 'o do-domoteke yaruange go'ona yakimake 'o Musa de 'o Elia yomabi-bicara de 'o Yesus. 4 De 'o Petrus wongose, "Jou, 'ena ma sureka ngone ne'enaka. Nako noduaka, de 'asa todiai 'o da-darusu ngai sa'ange. Moi to ngona, Jou, moi to Musa, de moi to Elia." 5 'O Petrus kawobicarasi de 'o sauramo yakisao de ma sauramono doka 'o 'ilingi 'isupu 'ingose, "Nu'una to ngoi 'ai Ngowaka towisiboso-bosono. 'Una 'ai singina wasanangi. Niosigisene 'unaka." 6 'O demo ge'ena 'o do-domoteke yo'isenoka de yakimodongo so yomapagaruku dau 'o tonaoka. 7 Ma gee 'o Yesus woboa de wakitigi de wongose, "Niomomikieu; 'uwa nimodongo!" 8 Ge'enaka de yomalega 'ena 'iregu komoiwau so ka 'o Yesusou womatengoka. 9 Gedagee yo'uti ma gigieku ge'ena, de 'o Yesus wakisitiari wongose 'ato, " 'Uwa niosikademo ka moika ma 'okia naga gee niamakekau kangano, ma 'orasi 'o Nyawa ma Ngowaka kowomomikuawasi 'o songenino." 10 'O Yesus wi do-domoteke yosano, " 'Ido'oa so 'o 'agamaka yodoto-dotoko yongose 'ato ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki gu'una kowoboawasi 'ena 'o Elia salingou woboakau?" 11 'O Yesus wosango, "Ma goungu 'o Elia woboa de wosikadiai 'okia sonaa 'iodumu. 12 Ma ngoi tinidongose nginika 'o Elia woboakau duga 'o

nyawa kowinakowa; de widiai moteke ka to 'ona manga singina ma suka. De koge'enali mita dua yodiai 'o Nyawa ma Ngowakika." 13 Ge'enaka de 'o do-domoteke yasahe 'o Yesus 'awi bicara ma ngale 'o Elia ge'ena la 'o Yohanes Wo'osi-'osiki. 14 Ge'enaka de 'o Yesus de 'awi do-domoteke yaruange yolio 'o nyawa yoku-kudaino gee, de wimoi waino 'o Yesus wi bionoka wosuba de wongose, 15 " 'Aba, tanu nosingina 'ai ngowaka! 'Una wimusu-musuku widofoloi de wosangisara ma sala, do'oaka wootaka 'o 'ukuku de mita do'oaka 'o 'akeruku. 16 Ngoi towi'asakau 'ani do-domoteika ma koya'akunuwa wisilaha." 17 'O Yesus wongose, " 'Etei, kaifoloiou ngini ne'ena! Ngini koniongaku-ngakuwa. Sigado kokiasi ma do'ingo ngoi de de ngini, de kokiasi ma do'ingo tosabari nginika? Nia'asano 'o ngowaka ge'ena." 18 Ge'enaka de 'o Yesus wodorofu 'o tokata gee 'o ngowakoka ge'ena 'isupu, so 'isupu de ma ngowaka ge'ena 'isanangiokau. 19 Ge'enaka de 'o Yesus wi do-domoteke ka 'ona yoma'uraku yaino 'unano de yosano, " 'Aba, 'ido'oa so ngomi komia'akunuwa mioginiiki 'o tokata ge'ena?" 20 'O Yesus wosango, "Sababu nia ngo-ngaku koikuatuwa. Niongano-nganono! Ngaro nia ngo-ngaku ma amoko 'isoka 'o sawi ma dodani, ma nako 'o diko ne'ena niosuloko, 'Nomato'oraka dokangika!' ma raiokau dua 'imato'oraka. 'Okia naga bato niodiai 'iodumu kaidadi. 21 Duga 'o tokata koge'ena nioginiiki, ge'ena 'idadi duga kapolahidoa de popuasa." 22 Ma 'orasi 'o Yesus wi do-domoteke yomatoomuno 'o Galileaka, de 'o Yesus wosidemo 'onaka, "Koito'ingowau de 'o Nyawa ma Ngowaka widukula 'o nyawa manga giama ma soatika. 23 'Una 'asa wito'oma, duga ma wange sa'angeka 'asa de womomikokali." So 'awi do-domoteke manga singina 'ifoloi 'isusa. 24 Ma 'orasi 'o Yesus de wi do-domoteke ya'adonino 'o Kapernaumoka, de ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa ma lewo yoga-ga'asoko yosano 'o Petrusika, "Nia guru wofangu bolo ko'uwa ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa ma lewo?" 25 'O Petrus wosango, "Ia, wofangu!" Ge'enaka de 'o Petrus wowosama 'o woaka, de 'isira ka 'o Yesus wosano, "Simon, kokia moteke to ngona ni di-dibangi? Nago'ona salingou yofangu 'o lewo bolo 'o balasitengi 'o duniaka ma koa-koanika? 'O kawasa bolo 'o nyawa ma dudunino?" 26 'O Petrus wosango, " 'O nyawa ma dudunino." Ge'enaka de 'o Yesus wongose, "Nako koge'ena de 'o kawasa koiparaluuwau

yofangu. 27 Duga 'uwa sigado ngone podiai 'ona yomadegese ma ngale, so notagi nogumaa 'o talagaka. De ma naoko ma di-disiraka natuono gee, dua ma 'uru ma dodaka namake 'o pipi ya'adonoka to ngone 'inamididi nanga balasitengi. Na'ese ma pipi ge'ena de nofangu nanga balasitengi ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa."

18:1 Ma 'orasi ge'ena 'o Yesus wi do-domoteke yaino 'unano de yosano, "Nago'ona dua 'ifoloi yoamoko naga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasaka?" 2 'O Yesus wa'eseno 'o ngowaka ma dingoono moi de wa'okode manga bionoka. 3 De wongose, "Tinisidemo, duga kanimangali de nimadiai 'isoka 'o ngowa-ngowaka, ge'ena 'asa niodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa. 4 Nago'ona manga singina yositipokoku yomadiai 'isoka 'o ngowaka ne'ena, 'ona 'ifoloi yoamoko ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasa ma sigoronaka. 5 De nago'ona yadawongo 'o ngowaka 'isoka ne'ena sababu ngoi, ge'ena ma ngale 'idawongo ngoi." 6 "Nago'ona yodiai sigado 'o ngowaka ma dingoono moi yongaku-ngaku ne'ena la koyongakuwau ngoino, ge'ena yaowa manga tomaroka 'o teto yosidupusuika de yakitapu 'o ngooto ma lukuku. 7 Tei, 'o dunia ne'ena ma raiokau 'itorouou, sababu 'o sagala moi-moi gee ma duanguku 'o nyawa yosowono. Ma raiokau ma hali 'isoka koge'ena ge'ena dua kaitaurika de ma 'ena, duga yotorouoka gee nago'ona yodadi sababu! 8 Nako nia giana bolo nia dou nisi'asa 'o sowonika, nia'ogu la nia'umoka. 'Ifoloi yaowa nio'ahu de ma Jo'oungu ma Dutu de nia giana bolo nia dou ka ma songonaka, ma 'uwa sigado nia giana de nia dou 'itoto-totomo de ni'umo 'o narakaka. 9 De nako nia ako nisi'asa 'o sowonika, niapeleuru la nia'umoka. Yaowa nio'ahu de ma Jo'oungu ma Dutu de nia ako ka ma songonaka, 'uwa sigado de nia ako 'itoto-totomo ni'umo 'o narakaka." 10 "Niongano-nganono! 'Uwa niakisiti-tingoono 'o ngowa-ngowaka ma di-dingoono no'ona ka moioni ma, sababu to 'ona manga mala'ekati daku 'ai Dea wi bionoka 'o sorogaaka. 11 Sababu 'o Nyawa ma Ngowaka woboa, ma ngale wakisilaha 'o nyawa yoliba-liba. 12 Kokia to ngini nia di-dibangi? Nako wimoi wi domba 'o ratusu moioka de 'o ngai moi 'iisangoka, dua kokia ma dutu? Ma raiokau dua wamada ma domba 'o nagi siwo de siwo ge'ena 'o

dikoka daku de wotagi wanonu gee 'iisa-isangoka. 13 Tinisidemo ne'ena! Nako wamakeli wi domba ge'ena, dua 'ifoloiosi wodomorene ngaro de 'o nagi siwo de siwo gee koiisa-isanguwa ma. 14 Koge'enali mita 'ania Dea 'o sorogaaka. Wooluku 'o nyawa moi yongaku-ngaku gee yoliba." 15 "Nako 'ani manai 'o sowono wodiai ngonaka, ge'ena naika 'unaka de nosidumutu 'awi sowono ka ngini nimididioka nimasiriidino. Nako la wodomoteke 'ani demo-demo, ge'ena ma ngale niodagakunu winisigilio 'ani manai gu'una. 16 Ma nako kowodomotekuwa, naki'asa moioli bolo yamididioli 'unaka. Sababu 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku: 'Salingou yaino ma kurangi yamididi bolo yaruange yasakisii ma ngale 'isinyata 'una wosowono.' 17 Nako 'una kowosigisenuwa 'o nyawa go'ona manga demo, niosidemo 'o jamatika. De nako 'o jamati manga demo mita kowosigisenuwa, winidiai 'una ge'ena kaimatero de 'o balasitengi yoga-ga'asoko bolo ma Jo'oungu ma Dutu kawinako-nakowa. 18 Ngoi tinisidemo, 'okia naga gee koniosidabiwa 'o duniaka, ge'ena 'o sorogaaka mita koge'ena. De 'okia naga niosimoteke 'o duniaka, dua 'o sorogaaka mita koge'enali. 19 De tinisidemo mita, ngini 'o duniaka ne'ena nako la yamididi manga singina ka moi 'o kianikia bato yoparaluu de yosilahidoa, manga lahidoa ge'ena 'asa 'ai Dea 'o sorogaaka gee wosimoteke. 20 Sababu kiaka yamididi bolo yaruangeka yomatoomuno ma ngale ngoi, ngoi naga de de 'ona." 21 Ge'enaka de 'o Petrus waino 'o Yesusino wosano, "Jou, nako 'ai manai yosowono ngoino de ma muruo salingou takisipidilika de kotomadonoakuwa? Ma tumudiingi?" 22 'O Yesus wosango, "Ko'uwa komatumudiinguwa, ma 'ena ma nagi tumudiingi 'isigali ma tumudiingi. 23 Sababu nako ma Jo'oungu ma Dutu wopareta, ge'ena 'isoka 'o 'ade-'ade ne'ena: Ma Koana wimoi womau wi ro-riwo manga nagimi wakokipolu. 24 Ma 'orasi wokurue wodoimi, de wimoi wi'asano wi nagimi de ma juta. 25 Sababu kowa'akunuawau wafangu, so ma Koana wosuloko la 'una de wi wekata de wi ngowaka de wi kia sonaa 'iodumu yawukunu la wi nagimi yosifangu. Deika 'ona yodadi yongosi. 26 De 'o ro-riwo gu'una wosuba ma Koana wi bionoka de womasiga'asoko wongose, 'Jou, nosabariosi! Ngoi 'asa takokifangu 'ai nagimi ge'ena!' 27 Ge'enaka de ma Koana gu'una widora wi ro-riwoka gu'una so wi nagimi 'iodumu ge'ena kowongano-

nganonuwau. 28 Gedagee 'o ro-riwo gu'una wosupuokau ma Koanoka so wotagika, de yomakadaene de wimoi ka 'o ro-riwoli mita gee wonagimoka 'unaka 'o caana muruo naga. Ge'enaka de wico'okoko wonagi-nagimi wi tomaroko, de wongose, 'Kone'enasi nofangunou!' 29 De wi manai gu'una wosubaku wi bionoka de wongose, 'Nosabariosi, 'Esa moi, 'iodumu ge'ena 'asa tafangu!' 30 Ma 'una wooluku. 'Una wisingosama wi manai gu'una 'o buika sigado wafangu wabootoka 'awi nagimi. 31 Gedagee 'o ro-riwo 'iregu yamake ge'ena de manga singina 'isusa so ma Koanika yokalaki. 32 De ma Koana wi'asoko 'o ro-riwo woti-tingkai gu'una de widongose, 'Ee ngona 'o ro-riwo noti-tingkai! 'Ani nagimi 'iodumu koi'iwau sababu nomasiga'asoko ngoino. 33 Ko ngonawa? mita salingou nakidora ni manaika 'isoka ngoioli tonidora ngonaka?' 34 Ma Koana wi do'otasa 'irama so 'o ro-riwo woti-tingkai gu'una wisingosama 'o buika sigado wi nagimi 'iodumu wafanguoka. 35 Koge'enali mita dua 'ai Dea 'o sorogaaka wodiai nginika moi-moi, nako ngini koniakisimadawa nia 'esa moi manga sowono nginika de nia singina ma gou-goungu."

19:1 'O Yesus wosikokidemoka 'iodumu ge'ena, de woma'aiki 'o Galileaka so wosikaika 'o Yudea ma daeraaka 'o Yordan ma 'akere ma songonaka. 2 Manga gudai wimoteke, de ge'enaka dau manga panyake wosi'aiki. 3 Ge'enaka de 'o Farisioka yamuruo naga yaino witaili. 'Ona yosano, "Moteke to ngone nanga 'agama ma besesongo, kaidadi nanga wekata paoluku de ma sababu 'o kianikia bato?" 4 'O Yesus wosango, " 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'ingose: 'Wosidadi-dadi wodiaiokau 'o nyawa 'o nauru de 'o ngeweka.' Koniabacawasi? 5 Ge'enaka de wosidemo, 'Sababu ge'ena 'o nauru 'asa yamada manga 'esa de manga dea, de yomarimoi de manga wekata so yamididi go'ona 'idadi ka moi!" 6 So 'ona koyamati-tingakuwau so ka moiou. Sababu ge'ena 'okia naga ma Jo'oungu ma Dutu wosikatoomuokau, 'o nyawa koidadiwa posikati-tingaka." 7 Ge'enaka de 'o Farisioka yongose, "Nako koge'ena de 'ido'oa so 'o Musa wosuloko 'o gangoluku ma surati yokula nako manga wekata yaoluku?" 8 'O Yesus wosango, " 'O Musa wosidabi nia wekata niaoluku, sababu nia singina 'i'opini. Ma ma si-siraka 'ena ko koge'enawa. 9 Tinisidemo: Nago'ona

manga wekata koisongouwa de yaolukou, yaoluoka 'asa de yongaamokoli de 'o ngeweka 'iregu, 'ona ge'ena yosongou." 10 'O do-domoteke yongose 'unaka, "Nako 'o giaberekioka naga ma hali koge'ena ma rupa, de yaowa 'uwau pongaamoko." 11 'O Yesus wongose, " 'O nyawa koiodumuwa yosimoteke 'o demo ge'ena, duga ka gee nago'ona ma Jo'oungu ma Dutu wositatapuokau. 12 Sababu naga mita koidadiwa yongaamoko, ngano 'ona koge'enau kayomasidoboanosi. Naga mita koidadiwa yongaamoko, sababu yakikabirioka. De naga mita, 'ona ma sirete yooluku yongaamoko, ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu wileleani. Nago'ona ya'akunu 'o do-dotoko ne'ena yasahe, madaka la yamoteke." 13 Naga 'o nyawa 'o ngowa-ngowaka yaki'asano 'o Yesusoka la 'awi giama wakidatamiku manga saeoka de wakisilahidoa. Ma 'o do-domoteke yakingamo 'o nyawa go'ona. 14 Ma 'o Yesus wongose 'awi do-domoteika, "Niakimadaka 'o ngowa-ngowaka go'ona yaino ngoino. 'Uwa koniakisidabiwa, sababu 'o nyawa gee yadawongo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi pareta 'isoka 'o ngowa-ngowaka, 'ona yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa." 15 Ge'enaka de 'o Yesus wi giama wakidatami manga saeuku de wakisibarakati. 'Asa deika womagoraka ge'enaka. 16 Ma moi ge'ena wimoi waino 'o Yesusino de wongose, " 'Aba Guru, 'okia yaowa-owa tadiai la tamake 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika?" 17 'O Yesus wosango, " 'Ido'oa so ngona nosano ngoino ma ngale 'okia yaowa? Kawimoi duga yaowa. Duga nako nomau namake 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika, ge'ena salingou nosingounu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo." 18 'O nyawa gu'una wosano 'o Yesusika, " 'O besesongo ka'ena gee?" 'O Yesus wosango, " 'Uwa noto'oma, 'uwa nosongou, 'uwa notosiki, 'uwa nodadi 'o sakisii ma ngeluku, 19 nakihoromati 'ani dea de 'ani 'esa, de nakisibosono 'o nyawa 'iodumu 'isoka ngona ma sirete nomasibosono." 20 'O dogu'uru gu'una wosango, " 'O besesongo 'iodumu ge'ena tamotekokau. 'Okiasi sonaa salingou?" 21 'O Yesus wongose, "Nako nomau nomadototomo, notagi 'ani harataa nakokiwukunu. De ma pipi nakisibula-bula 'o nyawa yosusa-susaka, de dua 'asa namake 'o harataa 'o sorogaaka. Ge'ena 'iduanga, de naino la noimoteke ngoi!" 22 'O dogu'uru gu'una wo'isenoka 'o demo ge'ena, de wotagi de wi singina ma susa sababu wi harataa 'ikudai. 23 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'awi do-domoteika,

"Ma gou-goungu 'isusa 'o nyawa kaya yodadi ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasa. 24 De moiosi ne'ena tinisidemo nginika: 'O nyawa kaya yowosama ma Jo'oungu ma Dutu wi Dunia ma Sungika, ge'ena 'ifoloi 'igapangi 'o 'onta 'o ngai moi 'o daiti ma sukonika 'iwosama." 25 'Awi do-domoteke yo'isenoka 'o Yesus 'awi demo ge'ena, de yakitodokana so yongose, "Nako koge'ena de nago'ona dua yamake 'o laha?" 26 'O Yesus wakidiriidi 'awi do-domoteika de wongose, "Ma hali ne'ena nako ka 'o nyawa ge'ena koidadiwa, ma nako de ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena 'iodumu 'idadi." 27 Ge'enaka de 'o Petrus wongose, "Namake ngomi miamadakau mia kia sonaa sababu minimoteke ngona, so dua 'okia ngomi miamake?" 28 'O Yesus wongose 'onaka, "Tinisidemo ne'ena: 'O dunia ma sungioka dua 'o Nyawa ma Ngowaka wogogerie 'o koana ma go-gogeroaka. De ngini, to ngoi 'ai do-domoteke, 'asa niogogerie 'o koana ma go-gogere 'o ngai mogiooko de modidioka ma ngale niakipareta niahakimi 'o Israeloka 'o suku mogiooko de modidi. 29 De nago'ona gee yamadakau manga woa, manga riaka dodoto bolo manga 'esa biranga, manga dea de manga 'esa, manga ngowaka bolo manga bairi sababu ngoi, 'ona 'asa yomadamake 'isigali ma ratusu moi, de 'asa yamake 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika. 30 Ma 'o nyawa manga gudai gee ma 'orasi ne'ena yakimakeka 'o nyawa ma amoko, dua yodadi yotingoono, de gee ma 'orasi ne'ena yakimakeka yoti-tingoono, dua 'asa yodadi amoko."

20:1 "Ma Jo'oungu ma Dutu wopareta 'isi'ade-'ade konee: 'O raki ma dutu ka 'o ngoru-ngorumikasi de wotagi wononu 'o nyawa la yomanarama 'awi 'anggur ma betuoka. 2 Gedagee womodekoka yomaka'aturu wofangu 'onaka 'o wange moi 'o pipi 'o saaka 'o ngai moi, de wosuloko yomanarama. 3 Poilia 'o gagini 'idudungu de ma raki ma dutu gu'una wotagioli, de wakimake yamuruo naga 'o pasarioka yosomoaku. 4 De wongose 'onaka, 'Tagi niomanarama 'ai rakioka; 'asa tinikula nia sewa 'imakadaenoka.' 5 Ge'enaka de yotagiokau. 'O wange 'ikorona de 'o wange 'imasiniporo, wotagioli de koge'enali mita wodiai. 6 De 'o wange 'alo, wotagioli de kawakimakesi yosomoaku, de wosano, ' 'Ido'oa so ngini kanimago-gogere 'o wange yamo-moi?' 7 'Ona yosango, 'Sababu komoiwa

misewa miomanarama.' Ge'enaka de ma raki ma dutu wongose, 'Nako koge'ena, de tagi niomanarama 'ai rakioka.' 8 'Iobirou, de ma raki ma dutu wongose yoma-manarama manga balusika, 'Tagi naki'asoko yoma-manarama de manga sewa nofangu 'ikurue gee yotu-tu'uruno yoboa, sigado gee yosira-sirano.' 9 Ge'enaka de yoboa yoma-manarama gee yokurue 'o wange 'alo. 'Ona yomadamake manga sewa 'o nyawa moi 'o pipi 'o saaka ngai moi. 10 Ge'enaka de yoboa mita yomanarama gee ka 'o ngoru-ngorumikasi yokurue. 'Ona yomangano-nganono dua 'ona 'ifoloi 'iamoko yamadamake, 'ena momongo 'ona mita 'o nyawa moi ka koge'enali. 11 Gedagee yadawongo manga sewa, de yokurubungu ma raki ma dutuka, 12 yongose 'ato, 'Yotu-tu'uruno yoboa, 'ona yomanarama ka 'o takoro moi. 'Ena ngomi 'o wange moi mimasidowoerika, ma ngona nofangu 'onaka kaimatero de ngomino!' 13 Ma bairi ma dutu gu'una wosango yoma-manaramika wimoi, 'Esa moi, ngoi kokiawa tasowono ngonaka. Ngonau ma sirete nosimotekokau nomanarama 'o wange moi 'ani sewa 'o pipi 'o saaka ngai moi? 14 Nee na'ese to ngona ni sewa la notagiou. Ngoi tomou takikula 'o nyawa yotu-tu'uruno gee, kaimatero de to ngini. 15 Koidadiwa? 'ai kia sonaa 'iodumu ne'ena ta'aturu moteke ngoi? Bolo notaleana sababu 'ai singina 'ima'ai?' 16 Koge'enali mita 'o nyawa yotu-tu'uru 'asa 'idadi yosira-sira, de yosira-sira 'asa 'idadi yotu-tu'uru." 17 Ma 'orasi 'o Yesus wosikaie 'o Yerusalemude, de wi do-dagi ma sigoronaka de wi do-domoteke yamogiooko de modidi waki'asokino ka 'onaka, de wakisidemo, 18 "Nio'isenika! Ne'ena posikaie 'o Yerusalemude, kadaku dua de 'o Nyawa ma Ngowaka wisisarakani 'o 'imam ma saekika de 'o 'agamaka yodoto-dotoika. Ge'enaka de wihukumu wiso-songene. 19 'Asa deika wisisarakani gee ko 'o Yahudiokawa ma nyawaka. 'Ona 'asa wisikahaga, wipesana, de wisidele 'o salipoka. Duga ma wange sa'angeka, 'asa wisimomikoli." 20 Ge'enaka de 'o Zebedeus ma wekata de mi ngowan-gowaka yaino 'o Yesusino. 'O Yesus wi bionoka de mobukuku, ma ngale moga'asoko 'o barangai moi. 21 'O Yesus wosano, " 'Okia noparaluu, 'Esa?" De muna mosango, "Ngoi tomou gee dua, 'Aba, nokoana, de 'ai ngowaka yamididi no'ona yogogere 'ani gubalioka de ni giniraoka." 22 'O Yesus wongose, "Ngini konianakowa 'okia nioga'asoko. Nia'akunoka? niamoku 'o

sangisara ma dubuso gee dua 'isoka ngoi tamoku?" 23 'O Yesus wongose, "Ma goungu ngini mita dua nia'okere 'ai sawokoka, ma gee dua nago'ona yogogere 'ai gubalika de 'ai ginirakoka, ge'ena ko ngoiwa tositantuu. 'O ngii ge'ena ma nyawa 'ai Dea wakisitantuuokau." 24 Gedagee 'o do-domoteke yamogiooko yo'isenoka ge'ena, de yongamo 'o riaka dodoto ma dutu yamididika go'ona. 25 Sababu ge'ena 'o Yesus wakikoki'asokino de wakidongose, "Ngini nianakokau, gee ma Jo'oungu ma Dutu kowinakonakowa yakipa-pareta, manga kawasa yahalebiru de 'o nyawa yola-laagomo manga kawasa yokido-doko. 26 Ma ngini koidadiwa koge'ena. Nago'ona yomau yoamoko nginioka ne'ena, salingou yole-leleani nginika. 27 De nago'ona nginioka naga yomau yomadadi ma di-disiraka, salingou yodadi 'o yongosi, 28 'isoka 'o Nyawa ma Ngowakoli gu'una. 'Una wobia, ge'ena ma ngale kowileleaniwa, ma 'ena woleleani de 'awi 'ahu wokula, la watuusu 'o nyawa gudai manga sowono." 29 Ma moi ge'ena 'o Yesus de wi do-domoteke yamada 'o Yerikho ma kotaka, de manga gudai 'o Yesus wimoteke. 30 'O ngekomo ma gagaroka yopilo-piloko yamididi yogogerie. Gedagee yo'isenoka 'o Yesus wobia, de yomapoapaoka, "Ee Dautu wi Ngowaka! Minidora ngomi!" 31 'O nyawa yoku-kudai ge'enaka gee yakigorese la yomaogoro. Ma 'ona kayodaamoko monga yomapoaka, " 'Aba, 'o Dautu wi Ngowaka, minidora ngomi!" 32 Ge'enaka de 'o Yesus womaogoruku so waki'asokino de wosano, "Niomau 'okia todiai nginika?" 33 'Ona yosango, " 'Aba, ngomi miomau mimasimake!" 34 'O Yesus wakisingina, so wa'ao manga akoka, de kage'ena de yomasimakekau. Ge'enaka de yomotekokau de 'o Yesus.

21:1 Ma 'orasi 'o Yerusalem yodomoorika 'o Betfageka gee 'o Zaitun ma gigieka, ge'enaka de 'o Yesus wosuloko wi do-domoteke yamididi yosira. 2 'O Yesus wakisibesosongo 'onaka, "Niotagi 'o soanika doka nanga bionika gee. Ngini 'asa niamake 'o keledai ngai moi 'isipusuika de ma ngowaoka. Niasose 'o ngai modidi ge'ena, de nia'asano. 3 Nako moikani yosano, niongose 'ato ma Jou woparaluu. Dua 'asa yosidabi 'o keledai ge'ena nia'asa." 4 Ma hali ge'ena 'idadi, la 'isoka gee 'o nabii wimoi wosidemokau konee, 5 "Niosidemo 'o Sion ma nyawaka, 'Nia Koana naga

winidoboa. 'Una wi singina 'ima'ai, de woparenuku 'o keledaioka, 'o keledai ma ngowaka moi ma gooka.' " 6 Ge'enaka de 'o do-domoteke yamididi go'ona yaika de yadiai 'isoka gee 'o Yesus wosibesongokau 'onaka. 7 'Ona ya'asa 'o keledai ge'ena de ma ngowaka. Ge'enaka de ma keledai ge'ena ma poretuku manga baju yosinao, deika 'o Yesus woparene. 8 Kadoka manga gudai manga baju 'o ngekomoko yosikokinao de manga gudai mita 'o gota ma sago ma di-dingoono ya'otono de yosikokibiakoro 'o tapakioko ma ngale wisiarene. 9 'O nyawa manga gudai gee 'o Yesus wi bionisa de wisidudunoko, yosigaso-gasoko, " 'Alele 'o Dautu wi Ngowaka! Tanu ma Jo'oungu ma Dutu wisibarakati 'una gee woboa de ma Jou 'awi kuasa. Powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu gee 'ifoloi wodaduie gu'una!" 10 Gedagee 'o Yesus wowosanga 'o Yerusalem ma kotaka, de ma kota moi ge'ena yakikokitodokana de yosano, " 'Etei! Nagu'una ne'ena?" 11 'O nyawa yoku-kudai gee wisiduo-duono yongose, " 'Una 'o Yesus, 'o nabii moi 'o Nazaretino gee 'o Galileaka." 12 Ge'enaka de 'o Yesus wowosama ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa ma ginitarika, de wakikokiginiiki gee yomawuku-wukunu de yo'ija-'ija ge'enaka dau. De wakokileoto pagara 'o pipi yosita-tagali manga meja, de 'o pombo yomawuku-wukunu manga go-gogere. 13 Ge'enaka de 'o Yesus wakidongose, " 'O Buku 'Itebi-tebinoka ma Jo'oungu ma Dutu wongose: 'To ngoi 'ai Woa dua yosironga 'o lahidoa ma ngii.' Ma ngini niadiai 'isoka 'o kago'ora ma ngii." 14 Ge'enaka de 'o nyawa yopilo-piloko de yolugu-lugu yaino ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Woano so 'o Yesus wakisilaha. 15 Duga 'o 'imam ma saeke de 'o 'agamaka yodoto-dotoko gee yamake 'o no-nako 'ihera-herangi ge'ena, de yo'isene ma Jo'oungu ma Dutu wi Woaka 'o ngowa-ngowaka yosigaso-gasoko yongose, " 'Alele 'o Dautu wi Ngowaka!" De 'ona yakitu'uduku so yakingamo. 16 'Ona kayongosekau 'o Yesusika, "Ngona no'isene? 'okia naga yongose?" 'O Yesus wosango, "Ia, to'isene. 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'ingose konee: ' 'O ngowa-ngowaka de 'o la'ekati nakisidotokokau yosiarene ma gou-goungu.' So koniabacawasi?" 17 Ge'enaka de 'o Yesus wakimadakou ge'enaka, de wosikaisa 'o Betaniasa so womatoobiri ge'enaka. 18 Ma bibinoka 'o ngoru-ngorumika de 'o Yesus wolioli 'o Yerusalemuoko, so wi do-dagi ma sigoronaka de wisawini. 19 Ge'enaka

de wamake 'o 'ara 'o utu moi 'o ngekomo ma gagaroka, de waika ma timika ma kowamakewa ma sowoko ka 'o ngai moi ma, duga ka ma soka. Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'o gotaka ge'ena, "Ne'ena dua konosowokuawau!" De ma gota ge'ena kayasorogaku 'isongene. 20 Gedagee 'o do-domoteke yamake koge'ena 'idadi de yoherangi so yosano, " 'Ido'oa so 'o 'ara 'o utu moi ge'ena kayasorogaku 'isongene?" 21 'O Yesus wongose 'onaka, "Ma gou-goungu ne'ena, nako nia ngo-ngaku 'ikuata de nia singina koikapulawa, ge'ena dua nia'akunu niodiai 'okia naga gee todiaiokau 'o 'ara ma gotaka. De duga kage'enawa, ma dua ngini ngaro niongose 'o gigieka ne'ena, 'Nomagoraka la 'o ngootuku notumunu!', de dua 'asa 'idadi. 22 'Okia naga bato niomaga'asoko de niolahidoa, ge'ena 'asa niomadamake, 'itilai niongaku." 23 Ge'enaka de 'o Yesus wolioli ma Jo'oungu ma Dutu wi Woaka, so wowosamika de wodotoko. Wodotoko ma gu-gudaioka de 'o 'imam ma saeke de 'o Yahudioka ma balu-balusu yaino yosano, "Kiano namake 'o pareta so ngona nodiai 'iodumu ge'ena?" 24 'O Yesus wosango, "Ngoi mita tosano nginika. De nako ngini niosango, ge'ena ngoi mita 'asa tosidemo, nago'ona 'o kuasa 'ikula ngoi todiai 'iodumu ne'ena. 25 'O Yohanes 'o nyawa waki'osiki ge'ena 'o kuasa nago'onano, ma Jo'oungu ma Dutuno bolo 'o nyawano?" Ge'enaka de 'o 'imam ma saeke de 'o Yahudioka ma balu-balusu yomatoomu de yokurue yomasikadibangi, "Nako ngone pongose 'ato de ma Jo'oungu ma Dutu wi kuasa, dua 'una wongose, 'Nako koge'ena de 'ido'oa so koniongakuwa 'unaka?' 26 Ma nako pongose 'ato 'o nyawano, pakidomodongo 'o nyawa yoku-kudaika sababu 'ona yoodumu yanako 'o Yohanes ge'ena 'o nabii moi." 27 So 'ona yosango, "Ngomi komianakowa." Ge'enaka de 'o Yesus wakidongose, "Nako koge'ena de ngoi mita kotosidemowa de nago'ona manga kuasa todiai 'iodumu ne'ena." 28 Ge'enaka de 'o Yesus wongose, "Kokia ne'ena nako moteke to ngini nia di-dibangi? Naga wimoi 'awi ngowaka 'o nauru yamididioka. Waika wi ngowaka 'o riaika wongose, 'Ngowaka, tagi nomanarama 'ai 'anggur ma bairoka ne'ena ma wange.' 29 'O ngowaka gu'una wosango, 'Tooluku', ma gedagee wi di-dibangi 'ingali de wotagiokau ma 'anggur ma bairika. 30 Ge'enaka de ma bereki gu'una waika wi ngowaka 'o dodotika wosidemo 'isoka koge'enali. 'O ngowaka

gu'una wosango, 'Ia, 'Aba,' ma kowotagiwa. 31 'O ngowaka yamididi no'ona, nago'ona yamoteke ma dea 'awi mau?" 'O 'imam ma saeke de 'o Yahudioka yakidoto-dotoko yosango, " 'O ngowaka 'o riaka." So 'o Yesus wakisidemo, "Ngoi tinidongose, dua 'o balasitengi yoga-ga'asoko de 'o nge-ngeweka yakika-ka'angara 'isira yodadi ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasa, de ngini ne'ena gee. 32 Sababu 'o Yohanes Wo'osi-'osiki woboa winisidumutu 'o 'ahu gee moteke ma Jou wi mau, ma 'awi do-dotoko koniongakuwa. Ma 'o balasitengi yoga-ga'asoko de 'o nge-ngeweka yoca-capurado, 'ona yongaku. De ngini ngaro niamakekau ge'ena 'iodumu ma konimangaliwa de nioluku niongaku ma Jouka." 33 'O Yesus wongose, "Niosigisene 'o 'ade-'ade moioli ne'ena. 'O tonaka ma dutu wimoi wi 'anggur wotuduku 'o dae moi, de wahisa wosikilolitoka. Ge'enaka de 'o sukono wodiai ma ngale ma 'anggur yode-deteo, de mita 'o woa 'ikuru-kurutie woditiai ma bairi ma dodaka la ge'enaka yojaga. 'Asa de 'o 'anggur ma betuoka ge'ena wakisewa yoma-manaramika yojaga, de 'una wotagiokau 'o daeraa 'ireguka. 34 Gedagee ma 'orasi ya'adono 'o 'anggur ma sowoko yotowi, ma tonaka ma dutu gu'una wosidingoto wi ro-riwo, ma ngale ya'ese ma bula. 35 Ma yoma-manarama 'o 'anggur ma betuoka go'ona, yakitagoko ma tonaka ma dutu wi ro-riwo go'ona. So wimoi wipesana, de munuka yakito'oma, de munukali yakiteto. 36 'O tonaka ma dutu gu'una wosidingotoli wi ro-riwo 'iregu 'ifoloiosi yokudai de gee ma di-disiraka. Ma yakidiai ka koge'enali. 37 Ma du-du'uruoka ge'ena tahani ka wi ngowakou ma dutu wasuloko. Watibangi 'ato, ' 'Ai ngowaka ge'ena dua ma raiokau wisingounu.' 38 Ma gedagee yoma-manarama 'o 'anggur ma betuoka wimake 'o tonaka ma dutu wi ngowaka gu'una, de yomakadongose, 'Ee, nu'unau ma warisi ma dutu, so nou, powito'oma la ngone pomadamake 'o warisi!' 39 So 'o ngowaka gu'una witagoko, de wi'asa ma raki ge'ena ma dudunika de wito'omaka." 40 'O Yesus wosano, "So kokia nako ma tonaka ma dutu gu'una woliono? 'Una dua kokia gee yoma-manaramika?" 41 'Ona yosango, "Yotorouoka 'ona. Sababu ma raiokau 'una 'asa wakisotumu gee yoti-tingkai go'ona, de ma 'anggur ma betuoka ge'ena dua 'o nyawa 'iregukali wakisewa, gee ma bula yokula ma 'orasi ya'adono de." 42 So 'o Yesus wakidongose, "Koniabacawasi 'o Buku

'Itebi-tebinoka? ' 'O teto gee kaya'umokou 'o woa yodi-diai, 'idadi ma ba-bangini ma guata. Ne'ena ge'ena ma Jou wodiai; duru de 'i'ofioka!' 43 So niongano-nganono! Ma Jo'oungu ma Dutu 'asa winisisupu 'awi pareta ma sigoronaka, de wakipareta kiaka naga 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu wi pareta yosidagi. 44 De nago'ona yoruba 'o tetoku ge'ena, dua 'asa yopetetoka; de nago'ona yakitapadu 'o teto ge'ena, dua yowederoka." 45 'O 'imam ma saeke de 'o Farisioka yo'isenoka 'o Yesus wi 'ade-'ade ge'ena de 'ona yanako 'ato 'o Yesus wobi-bicara ma ngale 'ona. 46 So 'ona yosikadike ma 'akali la witagoko, duga kayododatoka 'o nyawa yoku-kudaika, sababu 'o nyawa yoku-kudai 'ona yanako 'o Yesus ge'ena 'o nabii moi.

22:1 'O Yesus wobi-bicarali 'onaka de 'o 'ade-'ade, 2 wongose, "Nako ma Jo'oungu ma Dutu wopareta, ge'ena 'isoka 'o 'ade-'ade ne'ena: Ma Koana wimoi 'o rame wodiai ma ngale wi ngowaka wongaamoko. 3 Ma Koana gu'una wosuloko wi ro-riwo yotagi yakitongoono 'o nyawa gee yaki'aso-'asoko 'o rameno, duga 'ona yoolukino. 4 Ge'enaka de ma Koana gu'una wosulokoli wi ro-riwo 'ireguka, 'Niakidongose 'o ga-gasoko yamake-makekau go'ona: 'O biono 'iduangukou, 'ai sapi ma balusu de ma goo-gooka yaowa-owa ma 'ikokitoaukou. 'Iodumu 'ikokiduangukou so yainou 'o ngaamoko ma rameno!" 5 Ma gee 'o ga-gasoko yamake-make, koyokalesangikawa. Munuka 'ona kayosikaika moi-moi manga manaramika, munuka manga bairika, munuka naga manga manarama 'ireguka, 6 de munukali ge'ena yakitagoko ma Koana wi ro-riwo go'ona, de yakipesana yakisongenoka. 7 Ma Koana wo'isenoka ma hali ge'ena, de wi do'otasa 'irama so wosuloko wi solodado yaika yakito'oma gee yoto-to'oma go'ona, de manga kota yatuuku. 8 Ge'ena 'ipasa de ma Koana gu'una waki'asokino wi ro-riwo de wakidongose, ' 'O ngaamoko ma biono 'iduangukou, ma 'o ga-gasoko yamake-make go'ona koyakisorawa yodoboa. 9 Sababu ge'ena, ma 'orasi ne'ena niotagi naga 'o tapaika, la niakudaino 'o nyawa niaki'asoko 'o ngaamoka ma rameno ne'ena.' 10 Ge'enaka de 'o ro-riwo go'ona yotagi naga 'o tapaika, de yakikokitoomu nago'ona bato yakimake, 'o nyawa ma owa bolo ma dorou. Sigado 'o

ngaamoko ma rame ma ngii ge'ena ya'oma-'omanga. 11 Ge'enaka de ma Koana wowosama wakikokilega wi woa ma gikiri go'ona, de wimake wimoi ge'enaka 'awi baju koyadaenuwa wosiwosanga 'o rameno. 12 De ma Koana gu'una wosano, 'Esa moi, kokia ngona 'idadi nowosama ne'enano konomasinoakuwa 'o rame ma baju?' Ma 'o nyawa gu'una kaworii-riidika. 13 Ge'enaka de ma Koana wosuloko wi ro-riwoka, 'O nyawa gu'una wi dou de wi giama niapusuku, de wini'umo ma dudunika gee 'o ngii 'imoo-moongika. Ge'enakau doka dua 'o gari de 'o sangisara.' "

14 Ge'enaka de 'o Yesus wositogumu wi 'ade-'ade ge'ena, konee, "Manga gudai waki'asoko, ma ka munuka wakiiriki." 15 Ma moi ge'ena 'o Farisioka yomatoomu yomasikadibangi ma ngale kokia 'o Yesusika witaili de manga sa-sano. 16 So yakisuloko manga do-domoteika de 'o nyawa gee de 'o Herodes 'o paratei moi yaika 'o Yesusika. Yaika de yongose 'ato, " 'Aba Guru, ngomi mianako ngona noloa. Ngona nodotoko kanositi-tiaika ma Jo'oungu ma Dutu wi mau 'o nyawaka, komoiwa moi manga di-dibangi nodomoteke, sababu ngona konakidomodonguwa nago'ona bato. 17 So bika nosidemo ngomino, moteke to ngone nanga 'agama ma mau; kaidadi? 'o balasitengi pofangu 'o Kaisarika, bolo koidadiwa?" 18 'O Yesus wanako manga singina ma dorou ge'ena, so wongose, "Ee, ngini nioelu-eluku! 'Ido'oa so niomau nitaili? 19 Bika niosidumutino nia pipi gee niosifangu-fangu 'o balasitengi!" Ge'enaka de 'ona yokula 'o pipi 'o saaka 'o ngai moi. 20 De 'o Yesus wakisano, "Nagu'una 'awi gambari de wi rongane'ena?" 21 'Ona yosango 'ato, "To Kaisar, ma Koana ma Amoko." Ge'enaka de 'o Yesus wakidongose, "Nako koge'ena, de niokula ma koanika 'okia naga gee to ma Koana, de niokula ma Jo'oungu ma Dutuka 'okia naga gee to ma Jo'oungu ma Dutu." 22 Gedagee yo'isenoka 'o Yesus wi demo ge'ena, de yoherangi. So kage'ena de yotagiokau so wimadakau 'una ge'enaka. 23 Ma wange ge'ena mita, 'o Sadukioka yamuroo naga yaino 'o Yesusino, 'ona ge'ena yanako 'o nyawa yosongenokau ge'ena dua koyomomikuawau. 24 'Ona yongose 'o Yesusika, " 'Aba Guru, 'o Musa wosidotoko konee: Nako wimoi wosongene 'ena wi ngowaka koi'iwa, 'awi 'esa moi salingou mingaamoko 'o bao-bao gumuna, la wosongesongenokau gee, 'unaka deuku 'awi 'asali 'uwa 'iisanga. 25 Ne'enaka naga

ngomioka 'o 'esa moi yatumudiingoka. 'O riaka wongaamokino, duga wi ngowaka koi'iwa de wosongenokau. So 'awi bao gumuna wi dodotuku widamada. 26 Ge'enaka de wi dodotoli gu'una ma wi ngowaka koi'iwa de wosongenokau. Deuku wi dodotuku yaruange sigado yatumudiingi ge'ena ka koge'enali. 27 Ma du'uruku 'o ngeweka gumuna mita mosongene. 28 So dua gee yosonge-songenoka yokokimomikoli, de muna dua to nagu'una wi wekata? Sababu yatumudiingi go'ona yoodumu mingaamokoka?" 29 'O Yesus wosango, "Ngini nioliba ma sala sababu koniasahewa 'o Buku 'Itebi-tebini de ma Jo'oungu ma Dutu wi guata. 30 Sababu dua nako 'o nyawa yosonge-songenoka yomomikie, ge'ena koyongaamokuawau ma yo'ahu 'isoka 'o mala'ekati 'o sorogaaka. 31 Koniabacawasi? kokia ma Jo'oungu ma Dutu wosidemokau ma ngale 'o nyawa yosonge-songenoka yakisimomikoli? Ma Jo'oungu ma Dutu wongose, 32 'Ngoi ne'ena 'o Abraham de 'o Ishak, de 'o Yakub 'isuba-suba.' 'Una ge'ena koyosongesongenuwa manga Jo'oungu ma Dutu, ma 'ena yowango-wango." 33 'O nyawa yoku-kudai go'ona gee yo'isenoka 'o Yesus 'awi do-dotoko koge'ena, de yokokiherangi. 34 Ge'enaka de 'o Farisioka yomatoomu sababu yo'isene 'ato 'o Yesus wakidomoi-moi 'o Saduki ma nyawaka so 'ona kokiawau yongose. 35 Ge'enau so manga 'agamaka wodoto-dotoko wimoi 'o Yesusika witaili wosano, 36 "Ee 'Aba Guru, nanga 'agamaka 'o besesongo ka'ena 'ifoloi 'iamoko?" 37 'O Yesus wosango, "Winisibosono ma Jo'oungu ma Dutu de nia singina ma gou-goungu, de nia guata, de nia di-dibangi 'iodumu. 38 Ge'ena 'o besesongo ma di-disiraka de ma titi. 39 De 'o besesongo modidi gee kaimatero de 'o besesongo ma di-disiraka, ge'ena: Niomasikabosono moi de moi 'isoka to ngini ma sirete nia roese niosibosono. 40 'O 'agama ma besesongo gee 'o Musa wosidoto-dotoko de 'o nabii manga do-dotoko 'iodumu ge'ena ma titi 'o besesongo ngai modidino ne'ena." 41 'O Farisioka kayomatoomunosi ge'enaka de 'o Yesus wosano 'onaka, 42 "Kokia moteke ngini ma ngale 'o Koana ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki? 'Una wi 'asali kiano?" 'Ona yosango, " 'O Dautino." 43 'O Yesus wongose, "Nako koge'ena de 'ido'oa so 'o Dautu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini widugutiku la 'o Koana ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki gu'una wisironga ma Jou? Sababu 'o Dautu wongose: 44 'Ma Jou wongose 'ai

Jouka: Tonigoraka nodadi Koana la nopareta de de ngoi, sigado nisa-saturuu takidiai yo'isene ngonaka.' 45 So nako 'o Dautu ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngirikika wisironga 'ma Jou', kokia so 'una 'awi 'asali 'o Dautino?" 46 Komoiwau yosango, de ge'enau ma 'orasi 'ikurue komoiwau yomoroini yokasano-sano 'unaka.

23:1 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'o nyawa yoku-kudaika de wi do-domoteika, 2 " 'O 'agamaka yodoto-dotoko de 'o Farisioka 'ona yakisiga-gao ma ngale yosiwaiti 'o Musa wi besesongo. 3 So 'okia naga yosuloko ge'ena niamoteke, ma 'uwa niamoteke 'isoka kokia naga 'ona yokadi-diai, sababu 'ona koyamotekuwa 'isoka gee yosidoto-dotoko. 4 'Ona yogegoto 'okia sonaa 'isusa-susa, de yakikula 'o sagala 'atorangi 'itu-tubuso, ma 'ona ka ma eta ma koyakiriwowa gee 'o nyawa yadiai koge'ena. 5 'Iodumu yokakadiai ge'ena duga kayomau la 'o nyawa yamake. 'Ona yoduaka yomasinoa 'o Buku 'Itebi-tebini ma bo-bula ma ngii ma bu-busuku 'ila-laagomo, de 'o baju ma renda-renda yaku-kurutuku. 6 Yoduaka 'o ngii de 'o go-gogere 'isure-sureka nako 'o rameka bolo 'o lo-lomu ma woaka. 7 'Ona yoduaka 'o nyawa yakisiie-ie 'o pasarioka de yakisi'asoko, 'Rabi'. 8 Ma ngini 'uwa niomau nisi'asoko, 'Rabi!', sababu to ngini nia Guru duga kawomatengoka, de ngini niiodumu ge'ena ka 'o 'esa moi. 9 De 'o duniaka ne'ena ka moika ma 'uwa nio'asoko niakisiie-ie, ' 'Aba!', sababu to ngini nia 'Aba ge'ena kawomatengoka gee daku 'o sorogaaka. 10 De 'uwa ngini niomau nisi'asoko, 'Tuangi ma Amoko' sababu to ngini nia tuangi ma amoko duga kawomatengoka, ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngiriki, gee ma Jo'oungu ma Dutu wojajiokau 'asa woboa. 11 'O nyawa gee 'ifoloi yoamoko de de ngini salingou yodadi nia yongosi. 12 'O nyawa gee yomadaduie ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wakisidaduuku, de 'o nyawa gee yomasidaduuku 'asa wakisidaduie." 13 "Nitorouoka ngini 'o 'agamaka niodoto-dotoko de 'o Farisioka! Ngini niomataba'uca-'uca. Ngini niakitatoko 'o nyawa gee yomau yodadi ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasa. Ngini ma sirete nioluku niodadi ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasa, de gee 'o nyawa yomau-mau, ngini koniakisidabiwa. 14 Nitorouoka ngini 'o 'agamaka niodoto-dotoko de 'o Farisioka! Ngini nimataba'uca-'uca. Ngini

niakisihaga 'o bao-bao de manga kia sonaa nia'ese niabo-bootoka, de nia di-diai 'ito-torou ge'ena niositamunu de 'o lahidoa 'ikuru-kurutika. Ge'enau so to ngini nia hukumani dua 'ifoloi 'itubuso! 15 Niotorouoka ngini 'o 'agamaka niodoto-dotoko de 'o Farisioka! Ngini nimataba'uca-'uca. Ngini niokakadagi 'o gurutika ma ngale niomau la moi yowosama to ngini nia 'agamaka. De gedagee yowosamokau de ngini niakidiai 'onasi 'ifoloika manga di-diai 'itorou de to ngini ma! 16 Niotorouoka ngini niomau 'o nyawa niakituda 'ena momongo ngini ma konimasimakewa! Sababu ngini niodotoko 'ato, 'Nako 'o nyawa yosasi de ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa, ge'ena ngaro koyadiiwa ma koido'oawa. Duga nako yosasi de ma Jo'oungu ma Dutu wi Woaka ma guraci, manga sasi ge'ena salingou yadii.' 17 Ngini niohaga-haga de niopilo-piloko! Ka'ena 'ifoloi 'ibaraguna, 'o guraci bolo ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa gee yositebini 'o guraci ge'ena? 18 Ngini niodotoko koneda mita: 'Nako moi yosasi de 'o su-suba yodu-dutuuku ma ngii, ge'ena ngaro manga sasi koyadiiwa ma koido'oawa, ma nako yosasi de 'o su-suba gee to 'ena ma ngiioka, ge'ena salingou yadii.' 19 Ngini posironga de niopilokoka! Ka'ena 'ifoloi 'ibaraguna? 'O su-suba bolo 'o su-suba yodu-dutuuku ma ngii gee yositebini ma su-suba ge'ena? 20 Sababu ge'ena, nako la moi yosasi de 'o su-suba yodu-dutuuku ma ngii, ge'ena ma ngale yosasi de 'o su-suba gee ma ngiioka mita. 21 De nako moi yosasi de ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa, ge'ena ma ngale mita ma Jo'oungu ma Dutuka. Sababu 'una womanoa ge'enaka. 22 De nako la moi yosasi de 'o sorogaa, ge'ena ma ngale yosasi de ma Jou wi go-gogere, de mita ma Jo'oungu ma Dutuka gee wogogerie ge'enaka. 23 Niotorouoka ngini 'o 'agamaka niodoto-dotoko de 'o Farisioka! Ngini nimataba'uca-'uca. 'O rapa-rapa 'isoka 'o sulasi, 'o 'iri-'irisi, de 'o galiasaa ma niokula ma persen mogiooko ma Jouka. 'Ena momongo 'okia naga gee 'ifoloi 'ibaraguna 'o 'agama ma besesongoka 'isoka 'o loa, 'o sikamara'ai de 'o singounu, koniamotekuwa. 'Ena ge'enau 'ifoloi 'ibaraguna niamoteke, de 'iregu-regu mita niamoteke. 24 Ngini ne'ena niosi'asa-'asa niopilo-piloko! 'O gu'uuru nia 'akeroka ge'ena niati-tisiokasi, 'ena momongo 'o 'onta ge'ena kanioasirou. 25 Niotorouoka ngini 'o 'agamaka niodoto-dotoko de 'o Farisioka! Ngini nimataba'uca-'uca. Ngini nia 'ahu 'isoka 'o

sawoko de nia sude ma dudunino nia'isoko niatebi-tebini monga, 'ena momongo ma dodaka kaige-ge'ewere, ngano 'okia sonaa niamake ge'ena ka de nia singina ma dorou de nia dopokana. 26 Ee ngini 'o Farisioka konimasido-dongoowa! 'Isira nia'isoko niatebinikasi nia sawoko de nia sude ma dodaku, la ma dudunino mita 'itebini. 27 Niatorouoka ngini 'o 'agamaka niodoto-dotoko de 'o Farisioka gee niomataba'uca-'uca! Ngini 'isoka 'o bo'osuku gee ma dudunino yacetioka, ma cet 'i'are-'arese so ma dudunika pamakeka ma sureka 'ena ma dodaka doka 'o kobongo de 'o boanga. 28 Koge'enali mita ngini! 'O nyawa nimakeka nioloa, 'ena momongo nia singina ma dodaka ka 'o ngeluku de 'o dorou. 29 Niatorouoka ngini 'o 'agamaka niodoto-dotoko de 'o Farisioka gee nimataba'uca-'uca! Ngini niodiai 'o nabii manga bo'osuku de 'o nyawa yoloa-loa manga tugu ma ngale niakingano-nganono. 30 De niongose 'ato, 'Nako ngomi mio'ahu ma 'orasi 'amia edete de mia dotumosi, tanu ngomi komiomotekuwa mioto'oma 'o nabii-nabii.' 31 So nginiou ma sirete nimasidemo 'ato ngini ge'ena 'o nabii-nabii yakito-to'oma manga waata. 32 Nako koge'ena de tagi niosigila de niositotomika 'o so-sowono gee nia edete de nia dotumu yosikuruekau. 33 Ee ngini ne'ena 'o ngowosana ma ngowa-ngowaka! Kokia ngini 'idadi nimasimada nia hukumanioka gee 'o narakaka? 34 Sababu ge'ena, ngoi dua takisidingoto nginika 'o nabii-nabii de 'o nyawa yoca-cawaro de yodoto-dotoko; munuka dua niakito'oma, de munuka niakisidele 'o salipoka, de munukali niakisikisaa 'o lo-lomu ma woa-woaka, de niakiginiiki 'o kota moioka de 'o kota 'ireguka. 35 Ge'ena so, ngini 'asa nihukumu sababu niakito'oma 'o nyawa gee manga sala koi'iwa 'ikurie 'o Habelioka, sigado 'o Zakharia 'o Berekhya wi ngowaka gee winito'oma ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete 'awi Woa de 'o su-suba yodu-dutuuku ma ngii ma sigoronaka. 36 Ngoi tinisidemo: Ma hali ne'ena 'iodumu dua 'o nyawa-nyawa ma 'orasi ne'ena naga yamoku." 37 "Sioko Yerusalem ma nyawa! Sioko Ee! Ngini niakito'omakau 'o nabii-nabii! Niakiteto niakisongenoka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi su-suloko! 'Igi-giliou tomou tiniriwo 'isoka 'o namoro ma 'esa ma ngowaka yajagano yaporonuku, ma ngini niooluku! 38 Sababu ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu ko de de nginiwau. 39 Niongano-nganono! Ngini 'asa konimakewau ngoi.

Dua sigado niongose 'ato, 'Alele! Wisibarakati 'una gee woboa de ma Jou wi kuasa!', 'asa de nimakeli."

24:1 Ge'enaka de 'o Yesus wosupuokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka, de 'awi do-domoteke yaika 'unaka de yatumutu ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa 'iodumika. 2 'O Yesus wongose 'onaka, "Niamakekau? 'iodumu ge'ena? Tinisidemo, dua ma teto ge'ena ka 'o ngai moi ma koimakaretenukuwau ma ngiioka. 'Iodumu dua yakokitotaoka." 3 Ge'enaka de 'o Yesus 'o Zaitun ma gigieka waika so wogogeruku, de wi do-domoteke yaika ma ngale yomabi-bicara ka 'onaka. 'Ona yosano, "Muruoka ge'ena 'iodumu 'idadi? De kokia ma no-nako dua gee ngona noboali, de mita 'o dunia ma do-dogumu?" 4 'O Yesus wosango, "Nimasitiari 'uwa sigado 'o nyawa nisiliba. 5 Sababu dua manga gudai 'ai ronga ya'asa de yongose, 'Ngoi ne'ena 'o Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki!" 'Ona ge'ena dua yosiliba 'o nyawa gudai. 6 Ngini 'asa nio'isene 'o parangi ma 'ilingi de ma habari, ma 'uwa nimodongo sababu ge'ena 'iodumu salingou 'idadi, ma ge'ena ko ma ngalewa 'ato ya'adonou 'o dunia ma do-dogumu. 7 'O suku de 'o suku, 'o negara de 'o negara 'asa 'imakakudoti. Kiaka naga bato dua 'idadi 'o baulaco de 'o 'osu. 8 Ge'ena 'iodumu 'asa ka ma gurue, ma siri 'isoka mimoi momaku'arenou. 9 De ngini 'asa nitagoko de nisisarakani la nisikisaa de nito'oma. 'O duniaka yoodumu 'asa nidu'uduku sababu ngini to ngoi 'ai do-domoteke. 10 Ma 'orasi ge'ena dua 'o nyawa manga gudai koyongakuwau, de yomakawukunu de yomakadu'uduku. 11 'O nabii yoelu-eluku 'asa manga gudai yoboa de yosiliba 'o nyawa manga gudai. 12 'O dingkai 'asa 'imarajalela sigado manga gudai koyomakasinginawau. 13 Ma godagee yomatahani sigado ma do-dogumika, 'ona ge'ena 'asa ma Jo'oungu ma Dutu wakisilaha. 14 De 'o Habari ma Owa ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu kokia wopareta 'asa yosihabari 'o dunia yasuluunuku, la 'o nyawa 'iodumu yo'isene. Ge'ena 'ipasa 'asa de 'o dunia ma do-dogumu." 15 "Ngini 'asa niamake ' 'O Dorou gee 'Isito-torou', 'isoka ma Nabii Daniel wosidemokau, gee 'ima'okode ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngii 'Itebi-tebinoka. (Ngini gee niabaca-baca, bika niatibangi la tanu ma ngale

niasahe.) 16 Ma 'orasi ge'ena gee 'o Yudeaka salingou yoowara 'o gigieka. 17 'O nyawa gee daku manga woa ma dekuoka 'uwa yadongosamoli manga woa ma dodaku ma ngale manga kianikia yo'ese. 18 Gedagee manga bairoka yaika 'uwa yogilio manga juba. 19 Ma 'orasi ge'ena yo'iraka 'o nge-ngeweka gee yotu-tubuso, de 'o ngowa'esa. 20 Niomalahidoa la 'uwa 'o besa-besaka bolo Pomaoma-omasa ma Wange de ngini nioowara! 21 Ma 'orasi ge'ena dua 'o sangisara 'idadi gee koma'iwasi 'idadi ka ma gurue 'o dunia 'idadi sigado ne'ena, de dua koma'iwau. 22 Nako ma Jo'oungu ma Dutu kowositipokowa ma 'orasi, ma raiokau komoiwau yo'ahu-'ahuosi. Ma ngano 'awi kawasa, so wositipoko ma 'orasi ge'ena. 23 Ma 'orasi ge'ena nako moi yongose nginika 'ato, 'Ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngiriki nongoka bolo ge'enaka naga', 'uwa niongaku. 24 Sababu dua 'asa yoboa yosilaha-laha ma ngeluku de 'o nabii-nabii ma ngeluku. 'Ona 'asa yodiai 'okia sonaa gee kobiasawa de 'o no-nako 'ihera-herangi la yosiliba, de poilia ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasa mita. 25 Ngoi tinisidemokau ko ma 'orasuawasi ma hali ge'ena 'idadi, so niongano-nganono. 26 Nako 'o nyawa yongose nginika 'ato, ' 'Una doka 'o tonaka 'ika-kakasaka de 'iga-gamamuoka,' 'uwa niaika. Bolo nako yongose 'ato, ' 'Una woma'iunika nongoka 'o kamaroka,' 'uwa niongaku. 27 Sababu 'o Nyawa ma Ngowaka woboa 'isoka 'o tawi-tawi ma letongo dinaoko de 'isiwara sigado 'o wange ma dumunoko. 28 Kiaka naga 'o haewani ma songene, ge'enaka 'o wogono 'imatoomu." 29 "Gedagee 'o sangisara 'ipasa, koito'ingowa de 'o wange ma ako 'itarusu de 'o mede koisiwaruwau. 'O ngoma 'o diwangoka 'asa 'ikokitotaka, de 'o ngawa-ngawaka ma kuasa 'asa 'ikawecara. 30 Ge'enaka 'asa deika 'o Nyawa ma Ngowaka woboa ma no-nako niamake 'o diwangoka. Ma 'orasi ge'ena 'o nyawa 'o jiko 'isinoimi 'o duniaka gee 'asa yokoki'ari. 'Ona 'asa wimake 'o Nyawa ma Ngowaka woboa daku 'o kakamoroka de wi pareta de wi kumati 'iamoko. 31 Gedagee 'o torompeta ma 'ilingi 'iamo-amokie yauwaka de 'o Nyawa ma Ngowaka 'asa wakokisuloko wi mala'ekati yatoomu 'awi kawasa 'o 'alami ma libuku soata gee 'o dunia ma do-dogumoka naga de 'isiino." 32 "Nia'ese 'o do-dotoko 'o 'ara ma gotano. Nako ma sago-sago 'iboboko de 'ito'ori, ngini nianako 'ato 'o ngogoro ma 'orasi 'isoriokau. 33 Koge'enali mita nako ngini

niamake 'o susa de 'o sangisara gee tosidemo-demokau 'iodumu la 'idadi, ge'ena ngini 'asa nianako ma 'orasi ge'ena 'isori ma foloiokau. 34 Tinisidemo! Ma hali ge'ena 'idadi dua gee 'o nyawa yo'ahu-'ahu ma 'orasi ne'ena koyobootuawasi yosongene. 35 'O diwanga de 'o dunia 'asa 'iisanga, ma 'ai demo-demo dua kaisi'ado-'adonika." 36 "Komoiwa yanako muruoka ma wange de ma 'orasi. 'O mala'ekati 'o sorogaaka mita koyanakowa, ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka ma kowanakowa, ka ma Dea duga wanako. 37 Nako dua 'o Nyawa ma Ngowaka woboa, dua ma lugo 'isoka ma sira ma 'orasi 'o Nuh. 38 Gee 'o ngu'uisi ma amoko koiboawasi, ge'ena yomangodomo de yomagokere de yomakangaamoko. Koge'enau koitoakuwa sigado 'o Nuh 'o kapalika wowosamoka. 39 'Ona koyanakowa 'okia dua 'idadi, so gee ma ngu'uisi ma amoko yakikokiolu, 'asa de yanako 'ato 'idadiokau. Koge'ena mita dua 'idadi gee 'o Nyawa ma Ngowaka woboa. 40 Ma 'orasi ge'ena nako yamididioka 'o bairoka yomanarama, ge'ena wimoi wi'asaka, wimoi wimadaku. 41 Nako 'o ngeweka yamididioka 'o bira yotutuku, ge'ena mimoi mi'asaka, mimoi mimadaku. 42 So salingou nimajaga-jaga sababu konianakowa muruoka de nia Jou woboa. 43 Niongano-nganono ne'ena! Nako 'o woa ma dutu wimoi wanakokau 'o takoro muruo 'iobiruku de yotosi-tosiki yoboa, 'una dua kowoma'iduwa la 'uwa yowosama. 44 So ngini mita salingou niomajaga-jaga. Sababu 'o Nyawa ma Ngowaka dua woboa ma 'orasi konianakowa." 45 'O Yesus wongoseli, " 'O ro-riwo gee wosingou-ngounu de wobarija, 'unau manga balusu wigoraka widiai 'o ro-riwo 'iregu manga saeke la wakikula 'o 'inomo gee ma 'orasuku. 46 Posironga wosanangioka 'o ro-riwo gu'una nako wi balusu woboa 'ena wi manarama ge'ena wadiiai ma gu-gudaioka. 47 Tinisidemo, ma gou-goungu 'o ro-riwo gu'una dua wisijaga 'o harataa 'iodumu ge'ena. 48 Ma nako 'o ro-riwo gu'una 'awi singina 'itorou, dua wi singina ma dodaka 'ato, 49 "'Ai balusu 'o do'ingosi 'asa de wolio', so wakipesana 'o ro-riwo 'iregu gee, de yomasido'odomo de yomasido'okere de 'o nyawa yakitaba'eto. 50 Ge'enaka de 'awi balusu dua wolio gee ma wange de ma 'orasi kowosidongoowa. 51 So 'o ro-riwo gu'una 'asa wi balusu witeto-tetorie de wi'umo yomataba'uca-'uca manga ngiika. 'Ona 'asa yo'ari de yosangisara ge'enaka doka."

25:1 "Nako ma Jo'oungu ma Dutu wopareta, 'isi'ade-'ade 'isoka 'o mosolese yamogiooko 'o modoka yosiduono. Moi-moi manga poci yo'ese de wisibusuku womo-modoka. 2 Ge'enaka dau yamotoa yohaga-haga, de yamotoa yoba-barija. 3 'O mosolese yamotoa yohaga-haga go'ona, manga poci yo'asa, ma manga goooro yositatu-tatu koya'asawa. 4 'O mosolese yamotoa yoba-barija go'ona, manga poci yo'asa de mita manga goooro yositatu-tatu yadua-duangou. 5 Womo-modoka gu'una 'ilati woboa so 'o mosolese go'ona yaki-ki'ooko so yoma'iduokau. 6 'O utu gorona de yo'isene yosigasoko, 'Womo-modoka woboa! Tagi winisoboko!' 7 'O mosolese yamogiooko go'ona yomomiki de yosiamoko manga poci ma lurusu. 8 'O mosolese yohaga-haga gee yongose yoba-barijaka, 'Minikulanosi ma eta nia goooro sababu mia poci 'isongenou so!' 9 'O mosolese yoba-barija go'ona yosango, 'Koidadiwa! Sababu dua kapomasi'adonuwa! Niotagi la nio'ija yomawuku-wukunika.' 10 So 'o mosolese yohaga-haga go'ona yotagi yomadi'ija. Gee yopasaka de womo-modoka gu'una woboa. 'O mosolese yamotoa gee yomadudu-duangou go'ona yomasidowosama de womo-modoka gu'una 'o rame ma ngiika, de ma ngorana yabenokau. 11 Ge'enaka de 'o mosolese 'iregu go'ona yoboa de yomasigasoko, ' 'Abae! 'Abae! 'O ngorana minidebelengakasi!' 12 Ma womo-modoka gu'una wosango, 'Ngoi kotininakowa ngini.' " 13 Ge'enaka de 'o Yesus wosiduanga wi 'ade-'ade ge'ena konee, "Sababu ge'ena nimajaga-jaga de nimadudu-duanga, sababu konianakowa 'okia ma wange de 'o takoro muruo 'o Nyawa ma Ngowaka dua woboa." 14 "Koge'enali mita nako ma Jo'oungu ma Dutu wopareta ge'ena 'isoka 'o 'ade-'ade ne'ena. Wimo wotagi 'o daeraa 'ikuru-kurutika. 'Una waki'asoko wi ro-riwo wakisijaga wi harataa. 15 Wi ro-riwo go'ona wakisijaga moteke moi-moi manga barija. Wimo wikula 'o pipi guraci 'o caana motoa, wimo 'o caana modidi, de wimo 'o caana moi, de wotagiokau. 16 'O ro-riwo gee wa'ese 'o pipi guraci 'o caana motoa, wotagi womapoti-poti so wamake 'o caana motoali. 17 Koge'enali mita 'o ro-riwo gee wa'ese 'o pipi guraci 'o caana modidi, 'una wamakeli 'o caana modidioli. 18 Ma 'o ro-riwo gee wa'ese 'o pipi guraci 'o caana moi, wotagi 'o guruku wodiai so wosibaituku dau 'o tonaoka 'awi balusu ma pipi ge'ena.

19 Ge'enaka de 'o do'ingo 'asa de 'o ro-riwo go'ona manga balusu woboa de wokurue wakido-doimi. 20 'O ro-riwo gee wa'ese 'o pipi guraci 'o caana motoa, woboa de wokula 'o caana mogiooko. Wongose, ' 'Aba, ngona nokula ngoino 'o caana motoa, nalega neda ngoi tamakekau 'o caana motoali.' 21 Manga balusu gu'una wongose, ' 'Isure! Ngona ge'ena 'o ro-riwo ma owa de 'idadi toningaku. De sababu ngona na'akunu 'okia sonaa ma di-dingoono, dua 'asa tonisijaga 'okia sonaa 'ila-laagomo. Nowosama la nomoteke nomasa-sanangi de de ngoi!' 22 Ge'enaka de 'o ro-riwo gee wa'ese 'o pipi guraci 'o caana modidi woboa de wongose, ' 'Aba, ngona nokula ngoino 'o pipi guraci 'o caana modidi. Nalega nee ngoi tamake ma giliono 'o caana modidioli.' 23 Manga balusu gu'una wongose, ' 'Isure! Ngona ge'ena 'o ro-riwo ma owa de 'idadi toningaku. Sababu ngona na'akunu 'o hali ma di-dingoono, so dua tonisijaga 'o hali 'ila-laagomo. Nowosamino la nomoteke nomasa-sanangi de de ngoi!' 24 Ge'enaka de 'o ro-riwo gee 'o pipi guraci 'o caana moi wa'ese-'ese woboa de wongose, ' 'Aba, ngoi tanako ngona 'o nyawa ma singina 'i'opi-'opini. Ngona konomadutudukuwa ma nomau nomadugutuku ma sowoko. Ngona konopiakoruwa ma nomau nomadunguunu. 25 Nedau ma ni pipi! 'Imodongo so ta'iunika tosibaituku dau 'o tonaoka.' 26 Ma pipi ma dutu gu'una wosango, 'Ngona 'o ro-riwo ma dorou de ma debeturu! Ngona nanakokau ngoi kotomadutudukuwa ma tomou tomadugutuku ma sowoko! De kotopiakoruwa ma tomou tomadunguunu! 27 Nako koge'ena de salingou ma pipi ge'ena nokula yomapoti-potika la yosiputari, la gee ma 'orasi ngoi toliono de ta'ese ma pipi ge'ena de ma 'utungu.' 28 So wosuloko 'awi ro-riwo 'ireguka, 'Nia'ese ma pipi 'unaka, de niokula gee kiaka wi pipi guraci 'o caana mogiookoka. 29 Sababu to nago'ona de ma 'ena, dua 'asa 'iganapu 'ifoloiosi 'ikudai, de 'ona 'asa yofoloiku. Ma to nago'ona koi'iwa, dua gee ma etakasi ma ya'eseka. 30 De 'o ro-riwo gee ma faedaa koi'iwa, wini'umoka doka ma dudunika 'o darusika, ge'enaka doka dua 'una wo'ari de wosangisara.' " 31 " 'O dunia ma do-dogumoka 'o Nyawa ma Ngowaka 'asa wahakimi 'o nyawa 'iodumu. 32 'O nyawa 'iodumu 'asa wakikokitoomu. Deika wosikati-tingaka wadiai 'o bolu modidioka 'isoka 'o haewani yoso-sowohi yosikati-tingaka 'o domba de 'o kabingi. 33 'O

nyawa gee yamote-moteke ma Jo'oungu ma Dutu wi mau, yakitoomu wi giniraoka, de gee koyamote-motekuwa, wi gubalioka. 34 Ge'enaka de ma Koana gu'una dua wakidongose gee wi giniraoka, 'Nou, ngini gee 'ai Dea winisiba-barakati, niowosama wi pareta ma dodaka gee 'idudu-duangou ka ma gurue 'o duniasi 'idadi. 35 Sababu gee ngoi 'isawini, ngini 'o 'inomo nikula. Gee 'ai kibiti 'idudungu, ngini nikula 'o 'akere. Gee ngoi 'o nyawa ma dudunino, ngini nidawongo nia woaka. 36 Gee ngoi 'ai baju 'isidukuranguku, ngini nikula. Gee ngoi 'igogama, ngini nileleani; gee ngoi 'o buioka, ngini nioboa nilega.' 37 Ge'enaka de 'o nyawa go'ona dua yongose, 'Jou, kauruo ngomi minimake ngona nisawini, de ngomi 'o 'inomo minikula? Bolo ni kibiti 'idudungu de 'o 'akere minikula? 38 Kauruo ngomi minimake ngona 'isoka 'o nyawa ma dudunino, de minidawongo 'amia woaka? Kauruo ngomi minimake 'ani baju nisidukurangi de ngomi minikula? 39 Kauruo ngomi minimake ngona nigogama de nobuika, de ngomi miaika minilega?' 40 Ma Koana gu'una 'asa wosango, 'Tinisidemo ne'ena, gedagee ngini niodiai koge'ena, ngaro ka 'ai nyawaka moi gee koyopake-pakewa, ge'ena kaimatero de niodiaiokau ngoino.' 41 Ge'enaka de ma Koana gu'una dua 'asa wakidongose gee wi gubalioka, 'Nioma'aikika gee 'o gorosau niamake-make! Niowosama 'o narakaka gee 'idua-duangou ma ngale 'o Tokata ma Koana de ma mala'ekati. 42 Sababu gee ngoi 'isawini, ngini konikulawa 'o 'inomo, de gee ngoi 'ai kibiti 'idudungu, ngini konisi'okeruwa. 43 Gee ngoi 'o nyawa ma dudunino, konisidabinowa nia woaka. Gee ngoi 'ai baju 'isidukuranguku, ngini konikulawa. Gee ngoi 'igogama de 'ibuika, ngini konilegawa.' 44 Ge'enaka de dua 'ona yongose 'unaka, 'Jou, kauruo ngomi minimake ngona nisawini, bolo ni kibiti 'idudungu, bolo 'isoka 'o nyawa ma somoa. De kauruo ngomi minimake ni baju nisidukuranguku, bolo nigogama, bolo nobuika de ngomi kominiriwowa?' 45 Ma Koana gu'una dua 'asa wosango, wongose 'ato, 'Tinisidemo ne'ena: Nako ngini koniakiriwowa 'o nyawa gee kokiawa yakidae-daene, ge'ena ma ngale koniriwowa ngoi.' 46 So 'o nyawa go'ona dua yakihukumu kaisi'ado-'adonika. Ma gee yomote-moteke ma Jo'oungu ma Dutu wi mau, dua yamake 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika."

26:1 'O Yesus wosidotoko 'iduanga 'iodumu ge'ena, de wongose wi do-domoteika, 2 "Ngini nianako 'o wange modidioso de porame ma ngale posinganonie Wakisisupu ma Wange de 'o Nyawa ma Ngowaka 'asa wisisarakani la wisidele 'o salipoka." 3 Ma 'orasi ge'ena 'o 'imam ma sae-saeke de 'o Yahudioka manga balu-balusu yomatoomu ma 'Imam ma Amoko 'o Kayafas wi woaka. 4 'Ona yomaka'aturu la kayomasiriidino 'o Yesus witagoko de wito'oma. 5 Ma yomakadongose 'ato, " 'Uwa gee 'o rame-rame ma 'orasi, sababu dua naga 'o kawasaka 'iruahe." 6 Ma 'orasi 'o Yesus 'o Betaniaka, 'o Simon gee wipado-pado wi woaka, 7 ge'enaka de mimoi maino 'o Yesusino mo'asa 'o gooro ma bounu yaowa-owa de 'ihali-hali 'o botoli ma dingoonuku moi. Gedagee 'o Yesus wogogeruku wo'odomo, de 'o ngeweka gumuna 'o gooro modarisi 'o Yesus wi saeuku. 8 'O do-domoteke yamake ge'ena de yakitu'uduku. Yongose, " 'Ido'oa so ma halebiru ge'ena 'iodumu? 9 'O gooro ge'ena nako mawukunu, ge'ena ma 'ija 'ihali, de ma pipi 'idadi mokula 'o nyawa yosusa-susaka." 10 'O Yesus wanako manga singinaka ge'ena so wongose, "Minimadaka! Muna modiai 'okia naga yaowa-owa ngoino. 11 'O nyawa yosusa-susa ge'ena kaitaurika naga de de ngini, ma ngoi kaitaurikawa de de ngini. 12 De 'o gooro ma bounu yaowa-owa moidarisi 'ai roesuku, ge'ena ma ngale moidudu-duangou 'ipo'osuku. 13 Tinisidemo ne'ena: 'O duniaka ne'ena gee kiaka naga bato 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno 'isitotara, 'o ngeweka numuna 'ami di-diai dua 'asa kayosija-jarita mita, de kamingano-nganono." 14 Ge'enaka de wimoi gee 'o do-domoteke yamogiooko de modidino wi ronga 'o Yudas Iskariot wotagi 'o 'imam ma sae-saekika. 15 'Una wosano 'onaka, " 'Okiau dua nikula nako 'o Yesus towisisarakani nginika?" Ge'enaka de 'ona yokula 'unaka 'o pipi 'o saaka 'o nagi sa'ange. 16 Ge'enau 'ikurue 'o Yudas 'o 'orasi wononu la 'o Yesus wisisarakani. 17 Ma wange ma di-disiraka 'o Roti Koiragi-ragiwa ma Rameka 'awi do-domoteke yaino 'o Yesusino yosano, " 'Aba, kiakau ngona nomau ngomi miosidaoto nanga 'inomo ma ngale Wakisisupu ma Wange ma ngodomo?" 18 'O Yesus wosango, "Niotagi doka wimoika 'o kotaka de niongose 'ato 'o 'Aba Guru wongose, 'Ma 'orasi ya'adonokau ma ngale ngoi. Ngoi tomou de 'ai do-domoteke mio'odomo 'ani woaka ma ngale

Wakisisupu ma Wange.' " 19 'O Yesus wi do-domoteke yamoteke 'okia naga wongosekau gee. 'Ona yotagi yosidaoto ma rame ma 'inomo ge'ena. 20 'Iobiruku de 'o Yesus de wi do-domoteke yamogiooko de modidi yogogeruku yo'odomo. 21 Yo'odomo ma gu-gudaioka de 'o Yesus wongose, " 'Ena nio'isenika, ne'ena nginioka naga wimo i dua woiwukunu!" 22 'O do-domoteke yo'isene ge'ena, de manga singina 'isusa ma sala. Ge'enaka de moi-moi yomadasano 'o Yesusika, "Ma raiokau ko ngoiwa 'Aba?" 23 'Una wosango, "Gee 'awi roti wositubuku 'o sawokuku de de ngoi, gu'unau dua woisarakani. 24 Ma gongu 'o Nyawa ma Ngowaka dua wosongene 'isoka 'isidemokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka, duga wotorouoka 'o nyawa gu'una gee wisisa-sarakani 'o Nyawa ma Ngowaka. 'Ifoloi yaowa nako 'o nyawa gu'una koma'iwa woboano 'o duniaka." 25 Ge'enaka de 'o Yudas gee 'o Yesus wiwuku-wukunu wongose, "Ma rai ko ngoinowa gee, 'Aba Guru, 'ani dumutu?" Ge'enaka de 'o Yesus wosango, "Ka to ngona ni demo ge'ena!" 26 Gedagee yo'odomo, de 'o Yesus wa'ese 'o roti de wo'amalaha ma Jo'oungu ma Dutude, deika waeta-eta so wakikula wi do-domoteika de wongose, "Nia'ese de nia'odomo; ne'ena to ngoi 'ai roese." 27 Ge'ena 'iduanga de wa'ese 'o 'anggur 'o sawoko moi, de wo'amalaha ma Jo'oungu ma Dutude. Ge'enaka de wokula 'awi do-domoteika de wongose, "Niiodumu nia'okere 'o sawokoka ne'ena. 28 Ne'ena ge'ena 'ai 'aunu gee 'ipoa ma ngale 'o nyawa 'iodumu, la manga so-sowono ma Jo'oungu ma Dutu kowosi-singinawau. Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji wositai de ne'ena. 29 Tinisidemo ne'ena: Ngoi dua kota'okeruawau 'o 'anggur kone'ena, sigado ma 'orasi ngoi ta'okere 'o 'anggur ma sungi de de ngini 'ai Dea wi dunia ma sungioka." 30 Ge'enaka de 'ona yosinyanyi 'o nyanyi moi ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene. Ge'ena 'iduanga deika yotagi 'o Zaitun ma gigieka. 31 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'awi do-domoteika, "Ne'ena ma eta 'iobiruku ngini niiodumu dua 'ania ngo-ngaku 'igiwioka ngano 'okia naga gee 'idadi ngoino. Sababu 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee: Ngoi dua towito'oma 'o so-sowohi gu'una de ma domba 'asa 'ikokiowara 'imakati-tingaoka.' 32 Ma gee dua tomomikieli, de ngini koniotagiwasi 'o Galileaka 'ena ngoi tomatisirakau ge'enaka doka." 33 De 'o Petrus wongose 'o Yesusika, "Ngaro 'iregu-regu

'ona yoodumu nimada, ma ngoi ma gou-goungu ko'uwa." 34 'O Yesu wongose 'o Petrusika, "Ma gou-goungu 'o obiri ne'ena 'o namoro koisorenuawasi, ngona nomasipongono ngoino ma sa'angeu." 35 'O Petrus wongose, "Ngaro tosongene de de ngona, ma dua kotomasipongonuwa." De 'o do-domoteke 'iregu mita koge'ena yongose. 36 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesu de wi do-domoteke yotagi 'o ngii moika ma ronga 'o Getsemani. Kadoka yaika de 'o Yesu wongose wi do-domoteika, "Niogogerukosi ne'enaka, ngoi totagi tolahidoasi." 37 Ge'enaka de wakisigaro 'o Petrus de 'o Zebedeus wi ngowa-ngowaka yamididi wimoteke. 'Una wamao wi singina 'isusa de wobalisa. 38 'Una wosidemo 'onaka, "Tamao tobalisa ma sala matero tosongenoka. Ngini ne'enakasi de niomajaga-jaga de de ngoi." 39 Ge'enaka de 'o Yesu wotagi ma etasi 'ikurutika de wotalibukuku wolahidoa wongose, " 'Aba, nako yaowa de noisikurutu 'o sangisara gee salingou tamoku, ma 'uwa ka to ngoi 'ai mau 'idadi, la 'ena ka to ngona, 'Aba." 40 Ge'enaka de 'o Yesu wolio 'awi do-domoteika gee yaruangeka, 'ena 'ona yonisuoka. 'Una wongose 'o Petrusika, "Ka 'o takoro moi ma koidadiwa nimajaga-jaga de de ngoi? 41 Nimajaga-jaga de nimalahidoa la 'uwa nitaili. Ma goungu ngini nia singinaka niomau niadiai ma owa, ma ngini niolahamani." 42 Ma moioli 'o Yesu wotagi wolahidoa wongose, " 'Aba, nako 'o sangisara 'o sawooka ne'ena salingou tamoku de koidadiwa 'isiresene, madakau la moteke to ngona 'ani mau." 43 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesu wolioli 'ena wakidaenino wi do-domoteke kayoma'iduokasi sababu kaifoloi manga ako 'itubuso. 44 Ma moioli 'o Yesu wakimadaku de wotagi wolahidoali wosigali ma sa'angeu, ma betongo ka koge'ena. 45 Ge'ena 'iduanga de wolioli wi do-domotekino de wongose, "Kanionisukosi? De kaniomaomasosi? Niamake ma 'orasi ya'adonokau 'o Nyawa ma Ngowaka wisisarakani 'o nyawa yosowo-sowono manga giama ma soatika. 46 Niomomikieu! Potagiou! Woiwuku-wukunu gu'una woboau." 47 'O Yesu kawobicarasi, de 'o Yudas gee 'o do-domoteke wimoi yamogiooko de modidino, woboa de 'o nyawa yoku-kudai 'o samarangi de 'o palo-palo yo'asa. 'Ona 'o 'imam ma sae-saeke de 'o Yahudioka manga balu-balusu yakisuloko. 48 'O nyawa gee 'o Yesu wisisa-sarakani wakidongosekau ma no-nako konee, " 'O nyawa gee

towiame, ge'ena gu'unau so winitagoko!" 49 Gee ya'adonika ge'enaka de 'o Yudas kawogila-gila waika 'o Yesusika de wongose, "Tabea, 'Aba Guru!" Deika wiame. 50 'O Yesus wongose, "Ee 'Esa moi! 'Okia nodo'oa ne'enano?" Ge'enaka de yoku-kudai go'ona wida-dagi witagoko. 51 'O do-domoteke wimoi wi samarangi wagoraka de wi'oto 'o 'Imam ma Amoko wi ro-riwoka so wi ngauku ma 'itoaoka. 52 Ge'enaka de 'o Yesus wongose wi do-domoteika gu'una, " 'Ani samarangi nosigilioku ma sarumuku, sababu nago'ona 'o wase yosisasaru, 'asa yosisongene de 'o wase. 53 Bolo ngona nongose ngoi koidadiwa tomaga'asoko 'ai Dea woiriwo? Nako toga'asoko ge'ena 'una 'asa kawataitino wosidingoto 'o mala'ekati 'o solodado gee 'o bolu mogiooko de modidi 'ifoloi! 54 Ma nako koge'ena, kokia la 'idadi moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo? Sababu 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isidemokau salingou 'idadi 'isoka gee ma 'orasi ne'ena." 55 Ge'enaka de 'o Yesus wongose yoku-kudaika gee, "Ngoi ne'ena to'ora-'ora? so 'o samarangi de 'o palo-palo nidagasa la nitagoko? 'O wange 'isinoi-noimi ngoi todotoko ma Jo'oungu ma Dutu wi Woaka, ma konitagokuwa! 56 Ma ngano salingou koge'enau la 'idadi 'isoka 'o nabii yosilefokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka!" Ge'enaka de wi do-domoteke yoodumu yoowara wisidamadaku. 57 'O Yesus witagokino de wi'otaka 'o Kayafasika ma 'Imam ma Amoko gu'una. Ge'enaka doka 'o Yahudioka manga 'agamaka yodoto-dotoko de 'o Yahudioka ma balu-balusu yomalomunou. 58 'O Petrus doka 'o gurutika 'o Yesus wisidu-du'uru sigado ma 'Imam ma Amoko wi ginitaroka waino. Ge'enaka de wowosama ma dodaka so wogogerie de yojaga-jaga gee, ma ngale womau wanako 'iodumu ge'ena dua kokia ma do-dogumuku. 59 'O 'Agamaka ma Hakimi 'ona ge'ena la 'o 'imam ma sae-saeke de 'o 'agama ma balu-balusu yoodumu yosikanonu yomau yodamake 'o sakisii ma ngeluku, la 'o Yesus wihukumu wiso-songene. 60 Ma ngaro manga gudai yosidemo manga sakisii, ma ka ma eta ma koyodamakewa 'awi sowono. Sababu ge'ena yamididi yoma'okode ma bionoka, 61 de yongose, " 'O nyawa nu'una wongose, 'Ngoi 'idadi taruba ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa, de ka 'o wange sa'ange ma dodaka de tosigokoli.' " 62 Ge'enaka de ma 'Imam ma Amoko woma'oko de wongose 'o Yesusika, "Nooluku nasango manga galaki

ge'ena?" 63 Ma 'o Yesus kaworii-riidika. Ge'enaka de ma 'Imam ma Amoko wongoseli 'o Yesusika, "De ma Jo'oungu ma Dutu wowango-wango, nosidemo ngomino ngona ne'ena ma Koana Wiiri-iriki ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau gu'una? Ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka?" 64 'O Yesus wosango, " 'Isoka to ngona ni demo! Duga tinidongose, dua 'asa winimake 'o Nyawa ma Ngowaka wopareta de ma Jo'oungu ma Dutu gee 'awi kuasa 'ifoloi 'iamoko de woboa daku 'o kakamoroka 'o diwangino!" 65 Ge'enaka de ma 'Imam ma Amoko 'awi baju waracanga de wongose, " 'Una ma Jo'oungu ma Dutu wisiti-tingoono! Ngaro ma sakisii koi'iwau sababu ngini ma sirete nio'isenokau 'awi demo-demo gee ma Jo'oungu ma Dutu wisiti-tingoono. 66 Kokia ne'ena moteke ngini?" 'Ona yosango, " 'Una salingou wihukumu wiso-songene." 67 Ge'enaka de wi bionoko yakibiti de wipesana, de munuka wipoka, 68 de kayongosekau, "Ngona ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngiriki. Bikia nopasi nago'ona nipesana?" 69 Ma 'orasi ge'ena 'o Petrus doka ma dudunoka 'o ginitaroka wogogerie, de 'o ro-riwo mimoi moboa de mongose, "Ngona mita nomote-moteke de 'o Yesus 'o Galileano?" 70 Ma 'o Petrus womadidumu ge'ena 'o nyawa ma gu-gudai manga bionoka wongose, "Ngoi kotasahewa 'okia ni dumutu." 71 Ge'enaka de womato'oraka 'o ginitara ma ngoranika. 'O ro-riwo mimoioli mimake 'o Petrus de mongose 'o nyawa-nyawaka ge'enaka dau gee, " 'O nyawa nu'una mita kangano womote-moteke de 'o Yesus 'o Nazaretino." 72 Ge'enaka de 'o Petrus womasipongonoli de wosasi, "Ma gou-goungu ngoi kotowinakowa 'una." 73 Koito'ingowa de yoma'oko-'okode ge'enaka yaika 'o Petrusika de yongose, "Ma raiokau ngona mita de de 'ona. Ma nyo-nyata ni bicaraka gee." 74 Ge'enaka de 'o Petrus womasibo-bobeto de wongose, "Ma gou-goungu ngoi kotowinakowa 'o nyawa gu'una!" Ma 'orasi ge'ena mita 'o namoro 'isorene. 75 De 'o Petrus wonganonino 'o Yesus wongosekau, " 'O namoro koisorenuawasi 'ena ngona nomasipongono ma sa'angeu." Ge'enaka de 'o Petrus wosupu ge'ena ma 'Imam ma Amoko wi ginitaroka 'ena wo'ari kawidomo-domo.

27:1 Kayaika 'ikinitara de 'o 'imam ma saeke yoodumu de 'o Yahudioka manga balu-balusu yomatoomu 'o butusangi yodiai ma ngale 'o Yesus

wito'oma. 2 'Ona wipusuku de wi'asa wisisarakani 'o Pilatusika 'o Romaka manga sangaji. 3 'O Yudas gee 'o Yesus wisisa-sarakani wolega-lega 'ena 'o hukumani 'iotaokau 'o Yesusuku, de womatoduba so 'o pipi 'o saaka 'o nagi sa'ange wosigilio 'o 'imam ma sae-saekika de 'o Yahudioka manga balu-balusika. 4 'Una wongose, "Ngoi tosowonokau. Ngoi towiwukunu 'una gee wi sala koi'iwa, sigado wihukumu wiso-songene!" Ma 'ona yongose, "Ngomi komianakowa ge'ena! Ge'ena to ngona ni 'urusangi." 5 Ma pipi ge'ena 'o Yudas wa'umo ma Jou wi Woa ma dodaku, de wotagiokau womasidele. 6 'O pipi ge'ena 'o 'imam ma saeke yatoomu de yongose, " 'O pipi ne'ena 'o 'aunu ma pipi. Moteke 'o 'agama ma 'atorangi, 'o pipi ne'ena koidadiwa 'isingosama 'o sadakaa ma ngiiku ma Jou wi Woaka." 7 Ge'enaka de yomaka'aturokasi 'asa de ma pipi ge'ena 'o tonaka yosi'ija, gee yosironga 'o Boso yodi-diai manga Tonaka. 'O tonaka ge'ena yadai 'o nyawa ma dudunino yakido-dobo'osuku. 8 Ge'enau so 'o tonaka ge'ena sigado ne'ena yosironga, " 'O 'Aunu ma Tonaka." 9 De ge'enau, 'idadiokau 'isoka 'okia naga Nabii Yeremia wosidemokau 'ato: " 'Ona ya'ese 'o pipi 'o saaka 'o nagi sa'ange, ge'ena 'o Israeloka yomodekokau yofangu to 'una wi 'ija. 10 De ma pipi ge'ena yosi'ija 'o boso yodi-diai manga tonaka, 'isoka gee ma Jo'oungungu ma Dutu wosulokokau ngoino." 11 Ge'enaka de 'o Yesus wotaari 'o Pilatusika, ma gubernur ge'ena ma daeraaka gee, de 'o Pilatus wosano, "Ngonane'ena 'o Yahudioka manga Koana?" 'O Yesus wosango, "Ia, 'isoka to ngona 'ani demo." 12 Ma gedagee 'o 'imam ma sae-saeke de 'o Yahudioka manga balu-balusu wikalaki 'ikudai, de 'una kowosangowau. 13 Sababu ge'ena 'o Pilatus wongose, "Kono'isenuwa nikalaki ge'ena ma gudai?" 14 Ma 'o Yesus kowosangowa ka ma eta ma, so ma gubernur gu'una woherangi ma sala. 15 'O taunu 'isinoi-noimi gee Wakisisupu ma Wange ma rame yodai, ma gubernur 'o Pilatus biasa wosisupu 'o bui ma nyawa moi moteke 'o kawasa yoiriki. 16 Ma 'orasi ge'ena wobui-buika wimoi gee wikokinako-nakokau sababu 'o dorou wodi-diai, 'awi ronga 'o Yesus Barabas. 17 Gedagee 'o kawasa yomakokitoomuno de 'o Pilatus kawongosekau, "Ngininiomau nagu'una towisisupu nginika? 'O Yesus Barabas bolo 'o Yesus gee wisironga ma Kristus?" 18 'O Pilatus wongose koge'ena sababu 'una

wanako 'ona wisisarakani ma ngale witaleana. 19 Ma 'orasi 'o Pilatus wogogeruku wosi'adi-'adili ma ngiioka, de ma wekata mobesesongo konee, "Tanu 'uwa wonido'oanikia 'o nyawa gee wi sala koi'iwa. Sababu ma ngale 'una ngoi 'ai naneroka 'imodongo ma sala kangano ne'ena." 20 Ma 'o 'imam ma sae-saeke de 'o Yahudioka manga balu-balusu koyomaogoruwa yosisau-sauku 'o kawasaka go'ona la yoga'asoko 'o Pilatusika 'ato 'o Barabas wisisupu de 'o Yesus wihukumu wiso-songene. 21 Ge'enaka de ma sangaji gu'una wosanoli 'onaka, " 'O nyawa yamididi no'ona, ka 'una towisisupu nginika?" 'Ona yosango, " 'O Barabas." 22 'O Pilatus wongose 'onaka, "Nako koge'ena, kokia todiai 'o Yesusika gee wisironga ma Kristus?" 'Ona yoodumu yosango, "Powisidele 'o salipoka!" 23 'O Pilatus wosano, "Ma ka'ena wadiai gee 'ito-torou?" Ge'enaka de 'ona yosigasoko 'ifoloiosi 'iamokie, "Powisidele 'o salipoka!" 24 'O Pilatus wamaoku kowomado-do'oawau, de yoku-kudai go'ona wiridutukou, so 'o 'akere wa'ese de yoku-kudai manga bionoka de wi giama wa'isoko de wongose, "Ngoi kotomadomokuwa 'o nyawa nu'una wi songene. Ge'ena ngini nimadomoku." 25 Yoku-kudai go'ona yoodumu yosango, "Ia, ngaro ngomi de mia ngowa-ngowaka 'asa miamoku wi songene ma hukumani ge'ena!" 26 Ge'enaka de 'o Pilatus 'o Barabas wisisupu 'onaka, de wosuloko 'o Yesus wipa'asana de wisisarakani 'onaka la wisidele 'o salipoka. 27 Ge'enaka de 'o Pilatus wi solodado 'o Yesus wi'asa ma gubernur wi gogerika, de 'o solodado yoodumu yomatoomu wisigilolitino. 28 'Ona yaawene 'o Yesus wi baju so yositagali 'o baju gee ya'ungu-ungu. 29 'Ona yodiai 'o tuala ngai moi 'o da'ara 'ido-dodowoko, de yosinoa 'o Yesus wi saeuku. Ge'enaka de 'o papadi ngai moi wi giama ma ginirakoka yokulaka de wi bionoka yobukuku de wisisasaru yongose, "Suba Jou, 'o Yahudioka manga Koana!" 30 'Ona wikibiti de 'o papadi ge'ena ya'ese so yosipesana wi mumuuku. 31 Gedagee wisisasaru 'iduanga, de 'o baju ge'ena yaawene so wisinoali gee to 'una. Ge'enaka de 'una wi'asa 'o kota ma dudunika ma ngale wisidele 'o salipoka. 32 'O ngekomo ma goronaka, de yomakamake de 'o Kirene ma nyawa wimoi wi ronga 'o Simon. 'O solodado go'ona wigegoto wamoku 'o Yesus wi salip. 33 Gee ya'adono 'o ngii moi ma ronga 'o Golgota, ma ngale, " 'O Saeke ma Kobongo ma

Ngii." 34 Ge'enaka dau de 'o Yesus wisi'okere 'o 'anggur gee 'o haewani ma miringi yosiganuku. Ma 'o 'anggur ge'ena watailoka de waolukou. 35 Ge'enaka de 'o solodado go'ona wisidele 'o salipoka, de wi baju yomasibula-bula yodu'undi. 36 Ge'ena 'ipasa de 'ona yogogerieu ge'enaka wilega-lega. 37 'Awi saeke ma dekude 'isilefoka kokia naga 'una wikalaki gee, ge'ena la, "Nu'una 'o Yesus, 'o Yahudioka manga Koana." 38 Yamididi 'o dorou yodi-diai mita yakisidisidele 'o salipoka de 'o Yesus, wimoi wi giniraoka, de wimoi wi gubalioka. 39 'O nyawa gee yotoaka ge'enano kayomagiwi-giwi wisiti-tingoono 'o Yesus. 40 Yongose 'ato, "Ngonau ne'ena nomau ma Jou wi Woa natotaka de nosigokoli ka 'o wange sa'ange ma dodaka! Nako ngona ma gou-goungu ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka, bika no'uti 'o salipoka de ngona ma sirete nomasilaha!" 41 Koge'enali mita 'o 'imam ma sae-saeke de 'o Yahudioka manga 'agamaka yodoto-dotoko, de mita 'o Yahudioka manga balu-balusu, 'o Yesus wisiti-tingoono. 'Ona yongose, 42 " 'O nyawa 'iregu wakisilaha, 'ena momongo 'una ma sirete koidadiwa womasilaha! Nako 'una 'o Israeloka manga Koana de yaowa ma 'orasi ne'ena wo'uti 'o salipioka, 'asa de ngomi miongaku 'unaka. 43 'Una wongaku ma Jo'oungu ma Dutuka. So bika dua wisilahaka. Sababu 'una wongose 'ato 'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka." 44 Yo'ora-'ora gee yakisidi-disidele de 'o Yesus, 'ona mita koge'enali yositi-tingoono 'o Yesusika. 45 'O wange 'ikoronako, de ma daeraa ge'ena 'itarusu ka ma moiku ma do'ingo 'o takoro sa'ange. 46 'O takoro sa'ange de 'o Yesus wopoaka womasigasoko ma Deaka, " 'Eli, 'Eli, lama sabatani!" ma ngale, "Jo'oungu ma Dutu, Jo'oungu ma Dutu, 'ido'oa so noimadaka?" 47 Yamuruo naga ge'enaka gee yo'isene wi 'ilingi de kayongosekau, "Ee! 'O Elia wi'asoko!" 48 Wimoi ge'enaka dau wosijai-jai 'o spons wa'ese de wositubuku 'o daluku 'icuka-cukaku, ge'enaka de 'o gotaka wosisagatuku de widotobe 'o Yesus wi 'uru ma kaide la bari wa'okere. 49 Ma munuka yongose, " 'Uwasi! Nou, polega-lega bika dua 'o Elia woboa wisilaha!" 50 Ge'enaka de 'o Yesus womapoakoli waamo-amokie de wi ngomasa 'ipidili. 51 Ge'enaka de ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete 'awi Ngii ma da-datoko 'iside-sideluku ma 'iracanga 'itaga modidioka kadaku de 'isikauku, de 'o 'osu de 'o gigie 'iteto-teto 'ikapelaka. 52 'O

bo'osuku 'ikokipelenga, de manga gudai ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasa yosonge-songenokau wakismomiki, de yamada manga bo'osuku. 53 Gedagee 'o Yesus womomioka de yowosanga 'o Yerusalemuka so manga gudai yakimake. 54 'O solodado ma balusu de ma solodado gee 'o Yesus wijaga-jagano yosawanoka gee yamake 'o 'osu de 'okia naga gee 'ikokidadi. 'Ona yongose, "Ma gou-goungu nu'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka." 55 Ge'enaka mita manga gudai 'o nge-ngeweka yolega-lega 'o gurutika. 'Ona ge'ena gee 'o Yesus wimote-moteke de wiriwo-riwo ka 'o Galileakasi de 'isikaino. 56 Ge'ena la ngo Maria Magdalena de ngo Maria 'o Yakobus de 'o Yusuf manga 'esa, de mita 'o Zebedeus wi ngowa-ngowaka manga 'esa. 57 'Iobirou de 'o Arimateano wokaya-kaya wimoi waino wi ronga 'o Yusuf. 'Una mita 'o Yesus wimote-moteke. 58 'Una wotagi 'o Pilatusika, woga'asoko 'o Yesus 'awi songene. Ge'enaka de 'o Pilatus wosuloko 'o Yesus 'awi songene yosiguti la yokula 'o Yusufika. 59 Ge'enaka de 'o Yusuf wa'ese 'o maieti ge'ena de wosisao de 'o mosa 'i'are-'arese de 'i'alu-'alusu de 'itebi-tebini. 60 Ge'enaka de 'o maieti ge'ena wapo'osuku to 'una ma sirete wi bo'osuku ma sungika, gee wa'aruika 'o teto ma dodaka. Ge'enaka de 'o teto 'iamo-amoko moi wodololoika de wotagiokau. 61 'Ena ngo Maria Magdalenano de ngo Maria 'iregu, ge'enaka yogogerie ma bo'osuku yodaarika. 62 Ma bibinoka 'o Yahudioka Pomaoma-omasa ma Wangeka, 'o 'imam ma sae-saeke de 'o Farisioka yotagi 'o Pilatusika, 63 de yongose, "Jou, ngomi kamiongano-nganonosi gee wotabaeluku kawowango-wangosi, 'una wongosekau, 'Dua 'o wange sa'angeka 'asa ngoi tomomiki 'o songenoka.' 64 Sababu ge'ena nosuloko la 'o bo'osuku ge'ena yojaga yosidi-diai sigado 'o wange sa'ange, la 'uwa sigado 'awi do-domoteke yatosiki 'awi maieti ge'ena de yongose 'o nyawa-nyawaka 'ato, ' 'Una womomiokau 'o songenino.' De manga ngeluku ma du-du'uruoka ne'ena dua 'ifoloiosi 'itorou de gee ma si-siraka." 65 'O Pilatus wongose, "To ngini nia jo-jaga de ma 'ena so tagi niakisuloko la yojaga yosidi-diai!" 66 Ge'enaka de 'ona yotagi 'o bo'osuika de yano-nakokau 'o tetoka gee ma bo'osuku ma da-datoko ge'ena de yojaganou.

28:1 'O Yahudioka Pomaoma-omasa ma Wange 'ipasa, 'o 'Ahadi ma Wange kaitaru-tarusikasi, ngo Maria Magdalena de ngo Maria mimoioli yotagi yalega 'o bo'osuku ge'ena. 2 De kayasorogano 'o 'osu ma kiamati sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mala'ekati 'i'uti 'o sorogaaku yaloloko 'o teto gee ma bo'osuku ma da-datoko ge'ena, de 'igogerieu ma dekuoka. 3 'O mala'ekati ge'ena ma biono 'isoka 'o tawi-tawi de ma baju ma garese 'isoka 'o kapa. 4 'O solodado gee yojaga-jaga ge'enaka, yakimodongo kayotitirine sigado yotitooka. 5 'O mala'ekati ge'ena 'ingose 'o nge-ngewekaka, " 'Uwa nimodongo! Ngoi tanako ngini wininonu 'o Yesus gee wisidelokau 'o salipoka. 6 'Una kowi'iwau ne'enaka. 'Una womomiokau 'isoka ma sira wosidemokau. Nou, nialega 'awi ngioka gee winoa-noaku. 7 Ne'ena, niotagiou nimatai-taiti niosidemo wi do-domoteika, ' 'Una womomiokau yosonge-songene manga sigoronaka, de ne'ena womatisirakau doka 'o Galileaka, ge'enaka doka 'asa dua winimake!' Niongano-nganono 'okia naga gee tinisidemokau." 8 'O nge-ngeweka go'ona ka manga japatioka yamada ma bo'osuku ge'ena. Yakimodongo ma yomorene ma sala kayoowa-owara yosidemo ma hali ge'ena 'o Yesus wi do-domoteika. 9 Koito'ingowa 'ena 'o Yesus woboanou 'o nge-ngewekaka de wongose, "Tabea!" Ge'enaka de yomasisori 'unaka de yomasigao wi douno de wisuba. 10 'O Yesus wongose, " 'Uwa nimodongo. Niotagi niosidemo 'ai 'esa moika la yotagi 'o Galileaka. Ge'enaka doka 'asa de 'ona 'imake." 11 Gedagee 'o nge-ngeweka go'ona yotagi de 'o solodado yamuruo naga gee 'o bo'osuku yojaga-jaga yolio 'o kotaka, de yosidemo 'o 'imam ma sae-saekika 'okia naga gee 'idadiokau. 12 'O 'imam ma sae-saeke yomaka'aturu de 'o Yahudioka manga balu-balusu, ge'enaka de 'o pipi ma amoko yokula 'o solodado gee 'o bo'osuku yojaga-jagaka. 13 De yongose, "Ngini salingou niongose 'ato, 'iobiruku nima'iduoka de wi do-domoteke yaino yatosioka 'o maieti ge'ena. 14 De nako ma gubernur wo'isene ma hali ge'ena, ngomi 'asa mibaja la konido'oawa." 15 So 'o solodado gee yojaga-jaga go'ona 'o pipi ya'ese de yodiai 'isoka yakisibe-besesongokau gee. Sababu ge'ena 'o jarita ge'ena kaitagiosi 'o Yahudioka sigado ne'ena. 16 'O do-domoteke yamogiooko de moi yotagi 'o gigie moika 'o Galileaka 'isoka kokia naga gee 'o Yesus wosulokokau. 17 Gedagee 'ona wimake 'o

Yesus ge'enaka doka, de wisuba. Ma 'onaka naga de ma 'ena koyongakuwasi rekeni. 18 'O Yesus womasisori 'onaka de wongose, " 'O sorogaaka de 'o duniaka ma kuasa 'iodumu 'isidukulakau ngoino. 19 Sababu ge'ena niotagi 'o sagala nyawaka 'o dunia niakiloliti, niakidotoko la yodadi to ngoi 'ai do-domoteke. Niaki'osiki de 'o 'Aba wi ronga, wi Ngowaka, de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini. 20 Niakidotoko yamoteke 'okia naga gee tinisidemokau. De niongano-nganono, ngoi dua naga de de ngini sigado 'o dunia ma do-dogumika."

1: 1 Ne'ena ge'ena 'o Habari ma Owa ma ngale ma Yesus Kristus, ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka. 2 Ma Habari ma Owa ge'ena 'ikurue 'isoka ma Nabii Yesaya wosilefokau konee, "Ma Jo'oungu ma Dutu wongose, 'Nu'una to ngoi 'ai su-suloko; ngoi towisuloko 'una wosirano 'asa de ngona, la 'una wosikurue 'ani ngekomo.' 3 'O nyawa moi naga 'o tonaka 'ika-kakasaka wosigaso-gasoko wongose 'ato, 'Niosikadiai ma Jou 'awi ngekomo, niosikabooto ma Jou wi tapaki la waboa!" " 4 'Isoka 'isilefokau gee, koge'enali mita 'o Yohanes woboano 'o tonaka 'ika-kakasaka. 'Una 'o nyawa waki'osiki de wositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno. Wongose 'ato, "Salingou niomaogoro 'o sowono niodiai de salingou ni'osiki la ma Jo'oungu ma Dutu kowosi-singinawau 'ania so-sowono." 5 'O Yudea ma nyawa de 'o Yerusalem ma kota moi yobootoka yotagi 'o Yohanes wi do-dotoko yosigisene. 'Ona yomangaku manga sowono de waki'osiki 'o Yordan ma 'akeroka. 6 'O Yohanes 'awi baju 'o unta ma gogo, 'awi bulu 'o haewani ma kai, de 'awi 'inomo 'o kakasoso de 'o madu 'o bonganika. 7 'Una wosidemo 'o habari ne'ena, "Dua ngoioka de wimoili woboa, 'ifoloi woamoko ngaro de de ngoi ma. Ngoi ka 'awi tarupa ma gumini tomarukuku tasose ma koyadaenuwa. 8 Ngoi tinisi'osiki de 'o 'akere, ma 'una dua winisi'osiki de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini." 9 Ma 'orasi ge'ena 'o Yesus woboa 'o Nazaretino 'o Galilea ma daeraano de 'o Yohanes wi'osiki 'o Yordan ma 'akeroka. 10 'O Yesus waie womabaoro de wamake 'o diwanga 'ipelenga de ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngomasa dakuuku widuguti 'isoka 'o pombo. 11 Ge'enaka de yo'isene ma Jo'oungu ma Dutu wi 'ilingi, 'ingose 'ato, "Ngona to ngoi 'ai Ngowaka tonisiboso-bosono,

ngona 'ai singina nasanangi." 12 Kage'ena 'ipasa de ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngomasa ge'ena wi'asakau 'o tonaka 'ika-kakasaka. 13 'O wange nagi soatino 'una ge'enaka, 'o Tokata ma Koana witaili. 'O haewani kopapi-piarawa mita ge'enaka. De 'o mala'ekati wileleani. 14 Gee 'o Yohanes wibuika, 'o Yesus 'una wotagi 'o Galileaka de wositotara 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno ge'enaka doka. 15 Wongose 'ato, "Ma Jo'oungu ma Dutu wacobou wopareta. So niomaogoro 'o sowono niodiai de niolio ma Jo'oungu ma Dutuka, de niongaku 'o Habari ma Owaka gee ma Jo'oungu ma Dutuno!" 16 Gee 'o Yesus waboa 'o Galilea ma talaga ma batingino, de wakimake yosoma-soma yamididi ge'ena la 'o Simon de ma dodoto 'o Andreas 'o naoko yosoma ma gu-gudaioka ge'ena ma talagaka. 17 De 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Nou, nimoteke ngoi! Ngoi 'asa tinidotoko 'o nyawa niasoma." 18 Ge'enaka de ka manga soma yamada de yomoteokau 'o Yesusika. 19 'O Yesus wogila-gilali de wakimake 'o riaka dodoto yamididioli, ge'ena la 'o Yakobus de 'o Yohanes 'o Zebedeus wi ngowa-ngowaka. 'Ona 'o ngo'otiri ma dodaka manga soma yosidiai ma gu-gudaioka. 20 'O Yesus kawoboa de waki'asokokau, de 'ona mita ka manga dea wimada 'o ngo'otiroka de mita gee yoma-manarama yakisewa-sewa go'ona, de yotagiokau 'o Yesus wimoteke. 21 'O Yesus de wi do-domoteke 'o Kapernaum ma soanoka yototarika. Pomaoma-omasa ma Wangekali de 'o Yesus wowosama 'o lo-lomu ma woaka de wodotoko. 22 'O nyawa yosigise-gisene gee yoherangi wodotoko ma jako. Sababu 'una wodotoko de ma kumatioka 'isoka 'o 'agamakawa yodoto-dotoko. 23 Ma 'orasi ge'ena 'o nyawa wimoi witoka-tokata gee 'o lo-lomu ma woaka wowosamika, de woma'orese, 24 "Ee Yesus, 'o Nazaretoka ma nyawa, minido'oau ngomino? Naino minitorouou? Ngoi toninako ngona nagu'una; ngona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Su-suloko Notebi-tebini!" 25 'O Yesus wodorofu ma tokatika, "Nomariidi, nosupuoka 'o nyawaka nu'una!" 26 So ma tokata ge'ena 'o nyawa gu'una wisikagiwi yakua-kuatino deika 'isupu 'unaka ma de 'ima'orese. 27 'O nyawa yoodumu kayoki-kiliri, so yomakadongose 'ato, "Tei, 'okia ne'ena? Ne'ena 'o do-dotoko ma sungi moi! De wi kumati de wi kuasa wasuloko 'o tokata 'isupu, de widomoteke!" 28 So 'o Yesus wi habari 'isidagi ma japatioka 'ena 'o

Galilea yasuluunukou. 29 'O Yesus woma'aiki 'o lo-lomu ma woaka ge'ena, de wotagi 'o Simon de 'o Andreas manga woaka. 'O Yakobus de 'o Yohanes mita yomasidatagi de de 'una. 30 'O Simon ma toroa 'o dangiroka moma'iduoka sababu migogamuku. So gee 'o Yesus de wi do-domoteke yowosanga ma woaka ge'ena, de 'o Yesusika yosidemo ma habari ge'ena. 31 So waika 'ami giamika wa'ao de womiriwo momomiki. So momomikie 'ena mi panyake 'i'aiokau so muna mita makileleani. 32 'Itarusou de 'o nyawa yopa-panyake de 'o tokata yakido-dongosamuku yakikoki'asa 'o Yesusino. 33 'O nyawa rekeni 'iodumu ma kotaka ge'ena yomalomuno ma woa ge'ena ma bionino. 34 Ge'enaka de 'o Yesus wosi'aiki to 'ona manga panyake 'ini-'inioka de woginiiki 'o tokata 'o gudai. 'Una kowosidabiwa 'o tokata ge'ena 'ibicara sababu 'ena mita yanako 'o Yesus 'una ge'ena ma kia. 35 Ma wangede de 'o Yesus kawotarusoka wotagi 'o ngii 'irii-riidoka 'o kota ma dudunoka, ge'enaka doka wolahidoa. 36 Ma 'o Simon de wi ma-manai wisidu'uru winonu. 37 Gee wimakeno de yongoseu, " 'O nyawa 'iodumu nirinonu 'Aba." 38 Ma 'o Yesus kawosangokau, "Nou, nanga do-dagi posigila 'o kota 'iregu-reguka ne'enaka naga. Ngoi salingou todotoko ge'enaka naga mita, sababu ge'enau 'ai dumutu so taino ne'ena 'o duniano." 39 Ge'enau so 'o Yesus wodakadagi 'o Galilea wakilolituku de wobobita 'o lo-lomu ma woa-woaka, de mita 'o tokata woginiiki. 40 Wimoipado-pado waino 'o Yesusino, wotalibukuku de kawongosekau, " 'Abae! Nako nomodeke, de 'ai panyake ne'ena nosi'aiki!" 41 'O Yesus wi singina 'o nyawa gu'una so wi'ao de wongose 'ato, "Ngoi tomodeke, so ni panyake ge'ena 'i'aiki!" 42 Kage'ena ma 'orasi de wi pado ge'ena 'i'aiokau. 43 Ge'enaka de 'o Yesus wosuloko wolio de wisibesesongo koneda, 44 "Tonidongose, 'uwa nosikademo ka moika ma, duga 'o 'imamika notagi la noga'asoko ma 'imam wosiputusu 'ato ni pado 'i'aiokau. Ma ngale ge'ena 'ani sukuru nokula moteke 'o Musa wosulokokau ma nyo-nyata 'o nyawa-nyawaka 'ato ma gou-goungu 'ani pado 'i'aiokau." 45 Ma 'o nyawa gu'una wotagika de wosikajarita kiaka naga bato 'okia naga 'idadiokau ge'ena, sigado 'o Yesus koidadiwau wowosama 'o kotaka kawomasitaiwangekou. 'Una ka 'o kota ma dudunokau 'o ngii 'irii-riidoka womanoa. Duga 'o nyawa kiano naga bato koitoa-toakuwa yaino 'unano.

2:1 Ge'ena 'ipasa 'o wange muruo naga de 'o Yesus wolio 'o Kapernaumika. So wigi'isene 'ato naga 'una 'o woaka. 2 Ge'enaka de manga gudai yoboa. 'Ona yomalomuno ge'enaka yapai-paili monga. 'O ngorana ma yape-pe'etoro mongau. Ge'enaka de 'o Yesus wakisitotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno. 3 Wobicara ma gu-gudaioka, de wolugu-lugu wimoi yaruata wirimokude wi'asa 'o Yesusino. 4 Ma 'o nyawa kaifoloi yokudai so koidadiwa wisitotara 'o Yesusino. So 'o katu ya'aiki daku 'o Yesus wi dekude, deika wisiguti wolugu-lugu gu'una de wi kokowaka. 5 Gee 'o Yesus wakimake manga ngo-ngaku ma guatoka, de kawongosekau wolugu-luguka gee, " 'Ai ngowaka, 'ani so-sowono ta'ikirokau." 6 'O 'agamaka yodoto-dotoko yamuruo naga ge'enaka yogoge-gogerie ka manga singinaka, 7 " 'Etei 'una womoroini ma sala koge'ena wongose! Komo'iwa moi 'idadi 'o so-sowono pa'ikiri, duga ka ma Jo'oungu ma Dutu. So 'una ka ma Jo'oungu ma Dutu wisiti-tingoono!" 8 Ma 'orasi ge'ena 'o Yesus wanako to 'ona manga di-dibangi. Ge'enaka de kawongosekau 'onaka, " 'Ido'oa so nia singina ma dodaka niosano-sano koge'ena? 9 Ka'ena 'ifoloi 'igapangi tongose wolugu-luguka, ' 'Ani so-sowono tosi'aikokau!' bolo, 'Nomomiki, 'ani kokowa na'aiki la notagiou!'" 10 Ma ne'ena dua tosidumutu nginika 'ato 'o duniaka ne'ena ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka tokuasa 'o so-sowono ta'ikiri." Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau wolugu-luguka gee, 11 "Nomomiki! 'Ani kokowa nagoraka la noliou!" 12 De kawomomikokau de wi kokowa wagoraka de wosupu 'o nyawa yoodumu wilega-lega. 'O nyawa ge'enaka gee yoherangi so ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene yongose 'ato, "Koma'iwasi pamake 'o no-nako 'ihera-herangi kone'ena!" 13 'O Yesus wainoli 'o Galilea ma talaga ma batingino, de 'o nyawa manga gudai yaino 'unano so wakidotoko. 14 'O Yesus wotagi-tagioke ge'enaka de wimake 'o pajaki woga-ga'asoko wimoi wi ronga 'o Lewi, 'o Alfeus wi ngowaka, wogogerie 'o balasitengi ma kantoroka. De 'o Yesus wongose 'unaka, "Nou, noimoteke ngoi." So 'o Lewi ma kawoma'oko de wimoteke 'o Yesus. 15 'O Yesus wo'odomo ma gu-gudaioka 'o Lewi wi woaka, de 'o balasitengi yoga-ga'asoko de 'o nyawa gee 'o kawasa yakimakeka 'o nyawa ma do-dorou manga gudai yoboa de 'ona mita yomasido'odomo de 'o Yesus de wi do-domoteke.

Sababu 'onaka manga gudai 'o Yesus wimoteke. 16 'O 'agamaka yodoto-dotoko 'o Farisino yakimake 'o Yesus de 'o balasitengi yoga-ga'asoko de mita 'o nyawa gee 'o kawasa yakimakeka 'o nyawa ma do-dorou, de yosano 'o Yesus wi do-domoteika, " 'Ido'oa so nia guru womasido'odomo de 'o balasitengi yoga-ga'asoko de 'o nyawa ma do-dorou go'ona?" 17 'O Yesus wogi'isene manga sa-sano ge'ena so wosango, wongose 'ato, " 'O nyawa gee kayosa-sanangi koyoparaluuwa 'o dotere; ma 'ena gee yopa-panyake. Ngoi toboa ge'ena kotaki'asokuwa 'o nyawa gee yoma-maoku yaowa-owau, ma 'ena gee 'o nyawa yosowo-sowono." 18 Ma moi ge'ena 'o Yohanes Wo'osi-'osiki wi do-domoteke de 'o Farisioka yopuasaka. De 'o nyawa yaino yosano 'o Yesusino, " 'Aba! 'Ido'oa so 'o Yohanes wimote-moteke de 'o Farisioka yopuasa de to ngona ni do-domoteke ko'uwa?" 19 'O Yesus wosango de wosi'ade-'ade, "Nako 'o modoka posi'odomo de nanga woa ma gikiri naga yopuasaka? nako womo-modoka ge'enakasi de de 'ona 'o rame ma dodaka ge'ena? Ma raiokau dua yo'odomo. 20 Ma gee dua ma 'orasi ya'adono womo-modoka gu'una wi'esekau, 'asa de 'ona koyo'odomuwa. 21 Komoiwa 'o mosa ma siraka de ma sungi yosipata, sababu ma ba-bata ge'ena dua 'isikaino 'itingoono de yatobaka so 'ifoloi 'iracanga. 22 De mita komoiwa 'o 'anggur ma sungi de yodarisi ma ngii ma siraku. Sababu dua ma ngii ma sira ge'ena 'isidobooteke so 'ipoaka, ma rai ma 'anggur de ma ngii ge'ena dua koi'iwau. 'O 'anggur ma sungi salingou podarisi ma ngii ma sungikoli!" 23 Ma moi ge'ena Pomaomasa ma Wangeka, 'o Yesus de wi do-domoteke yaboa 'o gandum ma bairino, de wi do-domoteke yokurue 'o gandum yo'utuku. 24 Ge'enaka de 'o Farisioka yongose, "Ee! 'Ido'oa so 'ani do-domoteke yaparene to ngone nanga 'agama ma besesongo? 'Ona yadiai gee koidadiwa padiai Pomaoma-omasa ma Wangeka." 25 'O Yesus wosango, "Koniabacawasi? 'okia naga 'o Dautu wodiai, gee ma 'orasi 'o Abyatar wodadi 'o 'Imam ma Amoko? Gee 'o Dautu de wi nyawa-nyawa yakisawinuku de manga 'inomo koi'iwa, 'una wowosanga ma Jou wi Woaka de wa'odomo 'o roti gee 'isisuba-subakau ma Jo'oungu ma Dutuka. De ma roti ge'ena wakikula mita 'awi nyawa-nyawaka. 'Ena momongo moteke nanga 'agama ma besesongo, ka 'o 'imam duga 'idadi ya'odomo."

27 De 'o Yesus wongoseli 'onaka, "Pomaoma-omasa ma Wange ma Jo'oungu ma Dutu wosidadiku ge'ena ma ngale koinasisangisarawa ma ma dumutu 'inariwo. 28 So ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka tapareta Pomaoma-omasa ma Wange mita."

3:1 Ma moi ge'ena 'o Yesus waikali 'o lo-lomu ma woaka, de ge'enaka wimake wimoi wi giama ma songona 'isonge-songene. 2 Ge'enaka dau yoboano mita 'o nyawa gee yosinonu-nonu 'o Yesus wi sowono la 'idadi wikalaki. So 'ona kawisilega dua nako la wisouru 'o nyawa gu'una Pomaoma-omasa ma Wangeka. 3 'O Yesus kawongosekau wi giama ma songona 'isonge-songenika, "Nou, nongoka ma bionoka noma'okode." 4 Ge'enaka de 'o Yesus kawosanokau 'onaka, "Moteke to ngone nanga 'agama, 'okia 'idadi padiai Pomaoma-omasa ma Wangeka? 'O barangi ma owa bolo ma dorou? 'O nyawa pakisilaha bolo pakito'oma?" Ma 'ona kayomarii-riidika. 5 'O Yesus witu'uduuku wakilega-lega gee wisigigilolitino ma de wi singina 'i'ogu sababu 'ona kaifoloi manga singina 'i'opini. Ge'enaka de kawongosekau wi giama 'isonge-songenika, " 'Ani giama nabootika." 'O nyawa gu'una wi giama wabooto, de wi giama ge'ena koisongenuawau. 6 So ma rai 'o Farisioka yamada ma lo-lomu ma woaka ge'ena, de yomasikadibangi de yamuruo naga gee 'o Herodes wimotemoteke, la 'o Yesus wito'oma. 7 'O Yesus de wi do-domoteke yotagi yomatingaka 'o Galilea ma talagaka. De 'o Galilea ma nyawa manga gudai yotagi 'o Yesus wimoteke. Manga gudai mita yoboano 'o Yudeano, 8 'o Yerusalemuno, 'o Idumea ma daeraano, 'o Yordan ma songonasa dina ma daeraano, de 'o Tirus de 'o Sidon ma kota ma kakadate-dateoka ma daeraano. 'Ona yoodumu yaino 'o Yesusino, sababu yo'isene 'okia sonaa wokadiaiokau gee. 9 'O nyawa go'ona kaifoloi yokudaioka, so ma rai 'o Yesus wosuloko wi do-domoteke widakalari 'o ngo'otiri, 'uwa sigado 'o nyawa go'ona wisibe'eto. 10 'O nyawa manga gudai wakisi'aiki, so ma rai yopa-panyake yoodumu yomasikasisu yomau yomasisori 'unaka la 'idadi wi'ao. 11 De 'o nyawa gee 'o tokata yakido-dongosamuku wimake 'isinoimi yosubaku wi bionoka de yomapoaka, "Ngona ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka!" 12 Ma 'o Yesus ka ma eta ma kowosidabiwa 'o

tokata ge'ena 'isikademo 'ato 'una ge'ena nagu'una. 13 Ge'enaka de 'o Yesus wosau 'o gigiede, de waki'asoko 'o nyawa gee moteke to 'una wi mau. De 'ona mita yaika 'unaka. 14 Wakiiriki yamogiooko de modidi de kawongosekau, "Ngoi tiniiriki la nimoteke ngoi, ma ngale tinisuloko niosidagi 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno, 15 de ngini 'asa tinikula 'o kuasa de 'o pareta ma ngale 'o tokata nioginiiki." 16 Yamogiooko de modidi gee yakiiri-iriki yodadi su-suloko manga ronga-ronga koneda: 'O Simon, (gee wisironga-ronga mita 'o Petrus), 17 'o Yakobus de ma dodoto 'o Yohanes, 'o Zebedeus wi ngowa-ngowaka, ('ona yakisironga 'o Boanerges, ma ngale " 'o duturu ma ngowaka"), 18 mita 'o Andreas, 'o Filipus, 'o Bartolomeus, 'o Matius, 'o Tomas, 'o Yakobus 'o Alfeus wi ngowaka, 'o Tadeus, 'o Simon 'o Zelot ma nyawa, 19 de 'o Yudas Iskariot gee woba-badingaka 'o Yesusika. 20 Ge'enaka de 'o Yesus wolio 'o woaka. Ma 'o nyawa manga gudai yoboa yomatoomuoli, sigado 'o Yesus de wi do-domoteke kayo'odomo ma koidadiwa. 21 'O nyawa kayongosekau, " 'Una witogosangukou!" De gee 'awi 'esa moi yo'isenoka 'o demo ge'ena, de yaika wi'ese. 22 'O 'agamaka yodoto-dotoko 'o Yerusalemino yoboano de kayongosekau, " 'Una 'o Beelzebul widongosamuku! 'Enau wikulaka 'o kuasa ma ngale woginiiki 'o tokata." 23 So 'o Yesus waki'asokino de wakidajarita 'o 'ade-'ade ngai muruo naga. Kawongosekau, "Kokia 'idadi 'o tokata de 'o tokata 'imakaginiiki. 24 Nako 'o Koana moi 'awi pareta ma sigoronaka 'o bolu yamo-moi yomatingaka yomaka'aku'uwa, ge'ena dua 'awi pareta ge'ena kaipiakoroka. 25 Koge'enali mita nako 'o giabereki moi la koyomarimoiwa, de manga woa ma dodaku yomakadu'uduku ge'ena dua yomakati-tingaoka. 26 So nako 'o tokata de to 'ena ma balusu 'imakaparangi, ge'ena dua ma raiokau koito'ingokawa de ma pareta kaitorouoka. 27 Komoiwa moi 'idadi yowosanga wimoi wokua-kuata wi woaka de wi harataa ya'ora, nako 'o nyawa gu'una kowipusukuawasi. So salingou wipusuokasi 'asa de ya'ora 'awi harataa ge'ena. 28 Bika niosigisene! Nako 'o nyawa yosowono de yobi-bicara yositi-tingoono, ge'ena manga sowono kai'ikirokasi. 29 Ma nako yositi-tingoono 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, ge'ena manga sowono koi'ikiruawau. Sababu yositi-tingoono 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, ge'ena 'o

sowono kaisi'ado-'adonika." (30 'O Yesus koge'ena wongose, sababu naga 'o nyawa yongose 'ato 'o Yesus 'o tokata widongosamuku.) 31 Ge'ena 'iduangino de 'o Yesus ma 'esa de wi riaka dodoto yoboa. 'Ona yota-tamaa ma dudunoka, de yosuloko 'o nyawaka 'o Yesus wi'asoko. 32 Ma 'orasi ge'ena 'o nyawa manga gudaioaka yogogerie 'o Yesus wisibululunino. 'Ona yongose 'unaka, " 'Aba, 'ani 'esa de ni riaka dodoto doka ma dudunoka. 'Ona ninonu ngona 'Aba." 33 'O Yesus kawosangokau, "Nagumuna to ngoi 'ai 'esa? De nago'ona to ngoi 'ai riaka dodoto?" 34 Ge'enaka de wakilega-lega 'o nyawa wisigi-gilolitino gee de kawongosekau, "No'ona to ngoi 'ai 'esa de 'ai riaka dodoto! 35 'O nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau yamote-moteke, 'ona ge'ena to ngoi 'ai riaka dodoto, 'ai 'esa biranga de 'ai 'esa."

4:1 'O Yesus wodotokoli 'o Galilea ma talaga ma batingoka. 'O nyawa kayokudaiokali widoomuno, so waika 'o ngo'otiri moioka wogogeruku gee 'imatapu-tapuku 'o 'akeroka, de yoku-kudai 'ona yoma'okode 'o talaga ma batingoka. 2 Ge'enaka de 'o Yesus wakisidotoko 'okia sonaa 'o gudai, wopake 'o 'ade-'ade. Konedau wakidotoko: 3 "Bika niosigisene! Wopai-pairi wimoi wotagi 'o fini wopiakoro. 4 Gee wopiakoro, de munuka 'itotaka 'o ngekomuku. Ge'enaka de 'o namoro 'iboa so ya'odomo yabootoka. 5 Munuka 'itotaka 'o tonaka 'ikakatetoku gee ma tonaka ka ma etaka. Ma fini ge'ena ma japatioka 'igo'oo, sababu ma tonaka koikipirinuwa, 6 ma gee 'o wange yodasauku de ma fini 'igo-go'ode ge'ena 'imaai deika 'i'osaka, so 'isongene sababu 'imasingutuku koikurutukuwa. 7 Mita munuka 'itotaka 'o sisika ma gu-gudaiku, de ma sisika ge'ena 'ifero so ma fini ma go'oo ge'ena yapilatu so kaisowokuwa. 8 Ma naga mita 'itotaka 'o tonaka 'iro-roromoku. Ge'ena 'igo'oo de 'ifero so 'isowoko munuka 'iliono 'o nagi sa'angeka, munuka 'o nagi butangaka, munuka 'o ratusu moika." 9 Wakidajarita 'iduanga 'o 'ade-'ade ge'ena de kawongosekau, "De nia ngaukoka so nio'isenika!" 10 Ma 'orasi 'o Yesus kawomatengoka, de 'o nyawa gee yo'ise-'isenokau 'awi do-dotoko, de mita 'awi do-domoteke yamogiooko de modidi yaino 'unano. 'Ona yoga'asoko wosiwaiti 'o 'ade-'ade ge'ena ma ngale. 11 So 'o Yesus kawongosekau

'onaka, "Ngini nikulakau 'o co-catu ma ngale niosikanako kokia ma Jo'oungu ma Dutu wopareta gee 'o nyawa 'iregu koyanakowasi. Ma 'o nyawa 'iregu takidotoko de 'o 'ade-'ade. 12 La 'itiai moteke ma demo konaneda: 'La ngaro 'ona kayodiriidokau ma koyanakowa 'okia 'idadi; 'ona 'asa koyomaogoruwa yosigisene ma koyasahewa, la 'uwa yamake de yasahe de 'uwa yoboa ma Jo'oungu ma Dutuka de wakisilaha.'" 13 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Nako koniasahewa 'o 'ade-'ade ge'ena, kokia 'idadi niasahe 'o 'ade-'ade 'iregu-regu? 14 Wopai-pairi wimoi ge'ena 'o nyawa gee yosidagi-dagi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo. 15 'O fini gee 'itotaka 'o ngekomuku, ge'ena 'isoka 'o nyawa gee yo'isenokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo. Gee yo'isenoka de 'o Tokata ma Koana 'iboa de ya'eseka ma Jo'oungu ma Dutu wi demo gee manga singinakau. 16 'O fini gee 'itotaka 'o tonaka 'iteto-tetoku, ge'ena 'isoka 'o nyawa gee yo'isenoka ma demo ge'ena de yadawongokau kayomore-morene. 17 Ma 'o demo ge'ena koimasingutukuwa manga singinaka, so kaito'ingokawa. Ka gee yosangisara bolo yakisikisaa sababu 'o demo ge'ena, de yamadakau. 18 'O fini gee 'itotaka 'o sisika ma dodaku, ge'ena 'isoka 'o nyawa gee yo'isenokau 'o demo ge'ena, 19 ma yododato ma ngale manga 'ahu, de yomau kayokorago, de manga singina ma dodaka 'okia sonaa 'i'ini-'inioka yonyafisuu. So yape'etoro 'o demo ma Jo'oungu ma Dutuno so koisowokuwa. 20 De 'o fini gee 'itotaka 'o tonaka 'iro-roromoku, ge'ena kaimatero de 'o nyawa gee yo'isenoka 'o demo ge'ena de yadawongo. 'Ona yakidosowoko ma giliono munuka 'o nagi sa'angeka, munuka 'o nagi butangaka de munuka 'o ratusu moika." 21 Ge'enaka de 'o Yesus wongoseli, "Komo'iwa 'o silo yatuuika de 'o pa'udi yositamunuku, bolo yanoaku 'o dangiri ma timioka. Ma raiokau yatamide ma silo ma ngiioka. 22 Koi'iwa gee 'o nyawa koyanako-nakowasi dua koisupuwa, de koi'iwa gee koisidumu-dumutuawasi 'asa koiwaituwa. 23 Sababu ge'ena, nio'isenika nako de nia ngaukoka!" 24 Ge'enaka de kawongosekauoli, "Niatagoko niosidi-diai 'okia naga nio'isene! 'O du-duga gee kiaka ngini niapake niakisituga 'o nyawaka koge'enali mita ma Jo'oungu ma Dutu winisituga nginika. 25 Sababu to nago'ona de ma 'enau, ge'ena dua 'ifoloiosi 'ikudai yakikula; ma gee to nago'ona koi'iwa, ge'ena

gee ma etakasi 'onaka ma 'asa ya'eseke mita." 26 'O Yesus wosidowangoli 'awi bicara, "Nako ma Jo'oungu ma Dutu wopareta ma ngale wokoana, ge'ena ma jako 'idadi 'isi'ade-'ade 'isoka 'o nyawa wimoi 'o fini wopiakoro wi bairoka. 27 'O obiri woma'idu de 'o wange womomiki; 'ena wi fini ge'ena kayaika-ikaka 'ifero sigado 'iamoko. Ma kokia ma do-dagi 'awi fini ge'ena 'igo'oo de 'ifero, 'una kowanakowa. 28 'O tonakou ma sirete 'isisupu ma hasili ge'ena; ma si-siraka ma bosono, 'asa de 'isooboto, 'asa deika 'iti'imonio. 29 De nako ma joro ge'ena 'i'umuokau, ge'ena 'o nyawa gu'una wokurueu wo'utuku sababu 'o gutuku ma 'orasi ya'adonokau." ma doda 30 'O Yesus wosanoli, "Nako ma Jo'oungu ma Dutu wopareta, de 'okia 'idadi posikatero? De 'okia posi'ade-'ade la posiwaiti? 31 Ma Jo'oungu ma Dutu wopareta ge'ena 'isoka 'o 'ade-'ade ne'ena: 'O nyawa wimoi 'o sawi ma doda 'o muhi moi wa'ese de watuduku. 'O sawi ma doda ge'ena 'ifoloi 'itingoono de 'o joro 'iregu-iregu ma doda 'o duniaka. 32 Ma nako 'i'odeu ge'ena 'ena 'ifoloi 'iamokie de 'o joro 'iregu-regu. Ma sago-sago 'ikudaioka so 'o namoro yokadi'igutu ge'enaka." 33 'O Yesus 'o nyawa wakidotoko de 'o 'ade-'ade 'o gudai bekoge'ena, de kogee kayasaheka de koge'ena. 34 'O Yesus nako wakidotoko 'o nyawa go'ona, ge'ena kaitaurika wopake 'o 'ade-'ade. Ma nako ka 'una de wi do-domoteke, ge'ena 'iodumu kawakisiti-tiaika. 35 Kage'ena ma wange maatuku mita, de 'o Yesus kawongosekau 'awi do-domoteika, "Nou, ngone posidete 'o talaga ma songonaka." 36 So 'o Yesus de wi do-domoteke yokokiparenokau ka 'o ngo'otiri moi, de 'o nyawa yoku-kudai 'ona ge'ena 'o talaga ma batingoka yakimadakou. 'O ngo'otiri 'iregu-regu de ma 'ena mita ge'enaka. Ge'enaka de 'o Yesus de wi do-domoteke yosidete. 37 Koito'ingowa de yakidarato de manga ngo'otiri 'o moku-moku yapoka de 'o 'akere 'iwosama ya'omangou, so tanu 'ilutuou. 38 'Ena 'o Yesus woma'iduoka ge'ena 'o ngo'otiri ma aseroka 'awi saeke wapanginie. De 'awi do-domoteke witomanga, kayongosekau, "Ee 'Aba Guru, konokalesanguawa ngone pobodito?" 39 'O Yesus womomiki de wodorofu 'o ratoka, wongose 'ato, "Nomaogoro!" de 'o talagaka wongose 'ato, "Nomariidi!" So 'o rato ma 'imaogorokau de ma talaga ma 'isoka 'o goorou patarisie. 40 Ge'enaka de wakidongose 'awi do-domoteika, "Tei! 'Ido'oa so nimodongo? 'Ido'oa so koningakuwa?" 41 So 'ona yakimodongo

ma de yoherangi, de yomakadongose, " 'Una ne'ena nagu'una so 'o rato de 'o moku-moku wisingounu?"

5:1 Ge'enaka de 'o Yesus de wi do-domoteke yototara 'o Galilea ma talaga ma songonaka, 'o Gerasa ma tonaoka. 2 Gee 'o Yesus wo'uti 'o ngo'otiroka, de wimoi waino 'o Yesusino 'o bo'osuku ma li'ateno wosupu. 3 'Una 'o tokata widongosamuku so wi ngii ka 'o bo'osuku ma li'ateka. 'Una koidadiwau wipusuku ngaro ka de 'o ranteu ma. 4 'Ijaga wi dou de wi giana yaranteka ma ka ma noimi kawatoaoka, de 'o besi gee wi douoka yosipi-pilatuno ma kawa'oguoka. 'Una kaifoloi wokuata sigado komoiwa moi wi'akunu. 5 'O wange de 'o obiri kawodagi-dagi 'o bo'osuka de 'o diko-dikoka naga kawomasa-sagaga, de 'o teto 'idoto-doto womasikaluiti wi roesie. 6 'O gurutikasi 'ena wimakekau 'o Yesus woboa, de woowa-owaroko wosubaku 'o Yesus wi bionoka. 7 De waamo-amokie womapoaka, wongose 'ato, "Ee Yesus ma Jo'oungu ma Dutu gee 'ifoloi wodaduie wi Ngowaka! Dua noido'oau ngoino? Ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka, ngoi toga'asoko 'uwa noisikisaa!" (8 'O nyawa gu'una koge'ena wongose sababu 'o Yesus wongose 'unaka, "Ee tokata, nosupuka 'o nyawaka nu'una!") 9 De 'o Yesus wosano 'enaka, "To ngona ni rong'a 'okia?" De 'ena 'isango, "To ngoi 'ai rong'a, ' 'O Kudai' -- sababu ngomi ne'ena 'ena miagudaioka!" 10 De 'isigali-gali 'imaga'asoko 'o Yesusika la 'uwa wakiniiki ge'ena ma daeraaka. 11 Ge'ena ma daeraa ma dateoka 'o juku 'o gudaioka 'iti-timiono ma 'inomo 'imadononu 'o gigie ma agaroka. 12 So 'o tokata 'imaga'asoko 'o Yesusika 'ingose 'ato, "Nako yaowa de nosuloko la ngomi miowosanga 'o juku 'iku-kudaika." 13 De 'o Yesus wosidabi so gee 'isupu 'o nyawaka gu'una de 'iwosanga 'o jukuka. So ma rai 'o juku poilia 'o caana modidi ge'ena 'iowara de daukuku 'o talagaku 'imatebulu so 'ikokilutuoka. 14 'O juku yoso-sowohi go'ona mita yoowaroka de yosikademo ma hali ge'ena 'o kotaka de 'o soa-soanika ge'ena ma daeraa ma date-dateoka, so 'o nyawa-nyawa yokokiboa yalega 'okia naga 'idadiokau gee. 15 'Ona yaika 'o Yesusika de wimake 'o nyawa gee kangano 'o tokata wido-dongosamuku wogogerie ge'enaka, womabajukou de wi singina mita 'itiaiokau, so 'ona yoodumu

yakimodongo de kayoki-kiliri. 16 'O nyawa gee 'ona ma sirete yamake-makekau 'okia naga 'idadi 'o nyawaka gu'una de 'o jukuoka, yosijarita gee 'idadi-dadiokau ge'ena. 17 Ge'enau so 'o daeraa ma dutu go'ona yotiliwoso 'o Yesusika la wamadakau ma daeraa ge'ena. 18 Gee 'o Yesus woparenoli 'o ngo'otiruku, de ko kangano 'o tokata wido-dongosamuku gee womasibaja 'o Yesusika 'ato 'una mita womoteke. 19 Ma 'o Yesus kowosidabiwa so kawisuloko wongose 'ato, "Noliou ni woaka, naika de nosidemo 'ani 'esa moika 'okia naga gee ma Jou wodiaiokau ngonaka de wi singina 'isure ma sala ngonaka." 20 So 'o nyawa gu'una wolio 'o Kota Mogiooko ma daeraaka de wosihabari 'ato 'una 'o Yesus wisi'aikokau, de gee yo'ise-'isene go'ona kayoki-kiliri. 21 'O Yesus wolioli 'o talaga ma songonaka. De 'o nyawa manga gudai yaino yomatoomu 'o Yesus wisibululunino ge'ena ma talaga ma batingoka. 22 De wimoi woboa wi ronga 'o Yairus. 'Una 'o lo-lomu ma woa ma balusu ge'ena ma kotaka. Gee wimakeka 'o Yesus de waino so wi bionoka womatalibukuku, 23 de wobaja 'o Yesusika, wongose 'ato, " 'Aba, 'ai ngowaka 'o ngeweka mpanyake 'itubuso so tanu noboa moni'aosi la 'ami panyake 'i'aiki! Tooluku sigado mositorou!" 24 Ge'enaka de kayotagiokau 'o Yairus wi woaka de 'o nyawa manga gudai yomoteke kiano naga bato, sigado 'o Yesus wisikabilatu. 25 Ge'enaka dau mimoi 'o ngeweka ma panyake midaene de mi 'aunu 'itagi 'o taunu mogiooko de modidinou. 26 Ma gudaiou momasibau yosou-sourika, duga sioko! 'ami panyake ge'ena koi'aikuwa so kaifoloi monga. 'Ena 'ami harataa ma 'ibootokau mosibakau yosou-sourika. 27 'O ngeweka gumuna 'o gudaiou mokagi-gi'isene ma ngale 'o Yesus. So ge'ena ma nyawa yoku-kudaioka dau momasisori 'o Yesus wi dudunino, 28 sababu matibangi 'ato, "Ngaro ka wi jubaka ma eta tatigi ma dua 'ai panyake 'i'aiki!" 29 Matigioka de mi 'aunu koitagiwau. De momasimao 'ami panyake ge'ena 'i'aiokau. 30 Ma 'orasi ge'ena mita 'o Yesus wamao 'awi guata 'isupu 'awi roesoka. So womapulutuoko wokusano 'o nyawa yoku-kudaika, "Nago'ona 'ai jubaka yatigi?" 31 De 'awi do-domoteke kayongosekau, " 'Aba, ngona ma sirete namake 'o nyawa kayotuonou, de nosanosi nago'ona 'ani jubaka yatigi?" 32 Ma 'o Yesus kowomaogoruwa womadutumu 'o gubali de 'o giniraka ma ngale

wanonu nago'ona 'awi jubaka yatigi. 33 'O ngeweka gumuna gee mamaokau 'okia naga 'idadiokau munaka, de mimodongo motirineka mosubaku 'o Yesus 'awi bionoka de mosidemo 'iodumu ge'ena. 34 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau munaka, "Ee biranga, sababu noingaku so 'ani panyake ma dubuso koge'ena ma, 'ia'oiokau! Notagiou de ni singina 'isa-sanangi. Ngona nosanangi 'itia'oiokau!" 35 'O Yesus kawobicarasi, de 'o Yairus wi ro-riwo yamuruo naga yoboa yosibusukino 'o Yairusika yongose 'ato, "Bereki, ngaro 'uwau wonisikadangono wodoto-dotoko gu'una sababu 'ani ngowaka gumuna mosongenokau." 36 Ma 'o Yesus kawokalesangikawa so wongose 'o Yairusika, " 'Uwa ni singina 'i'ogu, kanoingaku bato!" 37 Ge'enaka de 'o Yesus kawogila-gila 'o Yairus wi woaka, ma 'o nyawa ma somoa ka moi ma kowakisidabiwa yomoteke, duga ka 'o Petrus, de 'o riaka dodoto yamididi ge'ena la 'o Yohanes de 'o Yakobus. 38 Gee ya'adonika de 'o Yesus wakilega-lega 'ena manga guda'ioka yaika yaino kasagarika, yogaribetongo de yoto-tora. 39 Ge'enaka de 'o Yesus wowosangika de kawongosekau 'onaka, " 'Ido'oa so niokoya de nio'ari? 'O ngowaka numuna komosongenuwa, kamonusuoka!" 40 Ma 'ona yoodumu kawisi'iete 'o Yesusika. So wakisuloko 'ona yoodumu yosupuoka de waki'asa 'o ngowaka gumuna mi 'esa de mi dea de to 'una 'awi do-domoteke yaruange yowosanga 'o ngowaka gumuna 'ami ngiika. 41 De 'o Yesus wa'ao 'ami giamika de wongose munaka, "Talita kum!" Ngone tanu, "Ee biranga, nomomiki!" 42 Ge'enaka de 'o mosolese gumuna momomiki so motagi-tagigi. So yoodumu gee yamake-make 'idadiokau ge'ena posironga kayoki-kiliri. Muna 'ami 'umuru 'o taunu mogiooko de modidiou. 43 Ma 'o Yesus ka ma eta ma kowakisidabiwa yosikademo ma hali ge'ena nago'onaka bato. De 'ami balusika wongose, "Bika 'o 'inomo minikula la mo'odomo."

6:1 Ge'enaka de 'o Yesus de 'awi do-domoteke yoma'aiki ge'enaka, de yolio 'o Yesus 'awi soanika. 2 Pomaoma-omasa ma Wangeka, 'una wokurue wodotoko 'o lo-lomu ma woaka, ge'enaka dau 'o nyawa manga guda'ioka. Gee yo'isenoka 'o Yesus 'awi do-dotoko ge'ena, de yoherangi ma sala. 'Ona kayongosekau, " 'O nyawa nu'una kiano womadamakeno ne'ena

'iodumu? 'Okia ma barija kone'ena ma rupa 'unaka ne'ena? Kokia so 'una 'idadi wodiai 'okia sonaa 'ihera-herangi? 3 Cedeke! 'Una ka 'o woa wodi-diai, 'o ngo Maria mi ngowaka, 'awi dodo-dodoto ge'ena 'o Yakobus, 'o Yoses, 'o Yudas de 'o Simon. De 'awi bira-biranga mita ne'enaka yogogere so pomasisoanuku." Ge'enau so 'ona kowiduakuwa. 4 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'onaka, " 'O nabii moi ge'ena yakihoromati kiaka naga bato, duga nako ka 'o soana ma dodaku, de ka 'o 'esa moi, bolo ka 'o riaka dodoto, ge'ena koyakisingounuwa." 5 So ge'enaka dau 'o no-nako 'ihera-herangi ka moi ma kowodiaiwa, duga ka 'o nyawa yopa-panyake yamuruo naga 'awi giama wakidatami so manga panyake 'i'aiki. 6 'Una woherangi 'ona koyongakuwa. (6b) Ge'enaka de 'o Yesus wotagi 'o soana wanoi-noimi wodotoko. 7 'Una waki'asoko 'awi do-domoteke yamogiooko de modidi, wakisuloko yotagi yami-mididi, de wakikula 'o kuasa ma ngale 'o tokata yoginiiki. 8 'Asa de wakisibesosongo 'onaka konee, "Nia do-dagi ma sigoronaka, 'uwa nimadahoma bolo 'o pipi ma ngii nio'asa bolo 'o pipi, duga ka 'o papadi. 9 Nia tarupa niomasinoade, ma nia baju duga ka nia roesoka." 10 Deika wakisidemoli, "Nako la nimasido-dogumika 'o woa moioka, ge'ena ge'enakau nimanoa sigado ma soana ge'ena niamada. 11 Duga nako 'o ngii moioka niaika la konidawonguwa, de konisigisenuwa, ge'ena niamadaka ma ngii ge'ena. 'Asa de nia dou ma kakawo niodabarisuku ma ngale niakisingano-nganono 'onaka 'ato dua ma du'uruku 'o kianikia yamake ge'ena 'onau ma sirete yamoku." 12 Ge'enaka de 'o Yesus 'awi do-domoteke yamogiooko de modidi go'ona yotagi. 'Ona yotagi yosihabari 'ato, 'o nyawa 'iodumu salingou yotoba de yomatoduba la 'uwau 'o sowono yodaioli. 13 'O Yesus 'awi do-domoteke go'ona 'o tokata 'o gudai yoginiiki, de yopa-panyakeka gee 'o zaitun ma gooro yakisidausu so manga panyake 'i'aiki. 14 'Okia naga 'idadi-dadiokau ge'ena 'iodumu ma Koana 'o Herodes mita wogi'isenokau, sababu 'o Yesus wi ronga ge'ena kiaka naga bato yakokinakokau. Naga munuka yongose bari, " 'O Yohanes Wo'osi-'osiki womomikieu! Ge'enau so to 'una 'awi kuasa de ma 'ena wodiai 'o no-nako 'ihera-herangi." 15 Ma 'o nyawa 'iregu-regu yongose 'ato, " 'Una ma Nabii Elia." Mita munuka yongose bari, " 'Una 'o nabii moi 'isoka 'o nabii-nabii ma sirasi." 16 Gee 'o Herodes wo'isenoka ge'ena de

kawongosekau, "Ma raiokau 'una 'o Yohanes Wo'osi-'osiki gee ma sira tosuloko 'awi saeke ya'oguokau, ne'ena womomikieli!" 17 Sababu ma gongu 'o Herodes wosulokokau 'o Yohanes witagoko de wisingosama 'o buika. 'O Herodes koge'ena wodiai sababu ngo Herodias 'o Filipus ma wekata womi'esenou. 'O Filipus ge'ena 'o Herodes wi dodoto ma dutu. 18 De ma ngale ma hali ge'ena, 'o Yohanes wosidawanono 'o Herodesika wongose ato, "Koidadiwa moni'ese 'ani moli gumuna!" 19 Ge'enau so ngo Herodias mi singinaka momadonoaku 'o Yohanesika de momau mito'oma ma koidadiwasi sababu 'o Herodes wosikangelo. 20 Ngano 'o Herodes wosulokokau 'o Yohanes wijaga yosidi-diai la 'uwa sigado wosongene 'o buioka, sababu 'una widomodongo 'o Yohanesika. 'Una wanakokau 'o Yohanes ge'ena 'o nyawa ma owa ma Jo'oungu ma Dutu wisingou-ngounu. De ma gongu nako 'o Yohanes wobicara, 'o Herodes woduaka mita wosigisene ngaro 'awi singina 'isusa ma. 21 Ma duanguku ngo Herodias 'o ngekomo momadamake ma 'orasi 'o Herodes 'awi wange ma gilio ya'adono. Ma 'orasi ge'ena 'o Herodes 'o rame wodiai ma ngale 'awi nyawa yola-laagomo de 'awi kapita de 'o Galileaka ma balu-balusu mita. 22 Ma rameka ge'ena 'o ngo Herodias mi ngowaka 'o mosolese mimoi mowosangika de manga bionoko moroge-roge, de 'o Herodes de waki'aso-'asokino manga singina yadaene. So 'o Herodes kawongosekau munaka, " 'O kianikia noduaka ge'ena kanoga'asoko bato, 'asa tonikula." 23 Ge'enaka de 'o Herodes wojajiokau munaka sigado wosasi koneda, " 'Okia naga bato noga'asoko dua 'asa tonikula, ngaro 'ai pareta de 'ai harataa ma songona ma katonikula!" 24 So ma mosolese gumuna mosupu de mosano ma 'esaka, " 'Eme ee! Yaowa 'okia toga'asoko?" De ma 'esa mosango, " 'O Yohanes Wo'osi-'osiki wi saeke." 25 Ge'enaka de 'o mosolese gumuna mosijai-jai mowosamokauoli de kamongosekau, "Ngoi togaasoko ka kone'enasi nikulano 'o Yohanes Wo'osi-'osiki 'awi saeke 'o bobilanguoka 'isileotie!" 26 'O Herodes wo'isenoka 'ami ga-ga'asoko ge'ena de 'awi singina 'isusa ma sala, ma koidadiwa wooluku, sababu 'awi nyawa-nyawa manga bionoka wosasiokau. 27 Ge'enaka de wosuloko 'awi solodado wimoi wotagi 'o Yohanes wi saeke wa'ese. So ma rai 'o solodado gu'una wotagi 'o buika de 'o Yohanes wi saeke wa'ogu. 28 Ge'enaka de 'o

Yohanes wi saeke ge'ena wa'asa 'o bobilanguoka 'isileotie de wokula 'o mosolesika gumuna. 'Asa de munali mokula ma 'esaka. 29 'O Yohanes wi do-domoteke yogi'isenoka ge'ena, de yaika ya'ese ma Yohanes wi songene so yapoosuku. 30 'O Yesus wi su-suloko gee wakisulo-suloko yolionoli, ge'enaka de yomalomuoli de 'o Yesus. 'Ona yositotara 'unaka 'okia naga 'iodumu gee yadiaiokau de yosidotokokau. 31 De 'una kawongosekau 'onaka, "Nou! 'O ngii 'irii-riidika potagi pomatingaikasi la 'idadi pomaomasosi ma eta." Koge'ena wongose sababu 'o nyawa manga gudai yoboa de yolio kayomakatagali, sigado kayo'odomo ma koidadiwa. 32 So 'ona yotagi yongo'otiri yosikaika 'o ngii 'irii-riidika. 33 Ma 'o kawasa manga gudai yakimakekau yotagi de yakinako, so 'o soa-soanoka ge'ena ma daeraaka gee 'o nyawa manga gudai yakiniiki yoowa-owara yomatisira. 34 Gee 'o Yesus wo'uti 'o ngo'otiroka, de wakimake 'o nyawa yoku-kudai go'ona. 'Una wakidora sababu 'ona 'isoka 'o dombau gee komoiwau yasowohi. So 'una wokurue wakisidotoko 'okia sonaa 'o gudai. 35 Ma wange 'i'aloku de 'awi do-domoteke kayongosekau 'unaka, " 'Iobirou de 'o ngii ne'ena 'itingakino 'irii-riidoka. 36 So yaowa, 'Aba, nakisuloko yoku-kudai go'ona yoliou la 'idadi 'o 'inomo yomadi'ija 'o soa-soanika ne'ena ma date-dateoka." 37 Ma 'o Yesus wosango, "Ka nginiou niakisi'odomo." De 'awi do-domoteke go'ona kayongosekau, " 'Etei 'ato ngomi salingou miotagi 'o roti mio'ija ma pipi 'o saaka 'o ratusu modidi ma ngale miakisi'odomo 'o nyawa-nyawa no'ona?" 38 Ge'enaka de 'o Yesus wosano, "Nia roti 'o ngai muruoka naga? Bika nialega!" Yalegaka de yosidemo, " 'O ngai motoaka, de 'o naoko 'o ngai modidioka mita." 39 Ge'enaka de wosuloko go'ona manga gudai gee 'o jela-jelaka yogogeruku 'o bolu yamo-moi. 40 So 'o nyawa-nyawa go'ona yogogere yomasi'atu- 'aturu 'o bolu-bolu muruoka naga. Munuka 'o bolu moi yaratusu moioka, munuka yanagi motoaka. 41 Ge'enaka de 'o roti de ma naoko ge'ena wa'eseno, de womatagade 'o diwangie de wongose 'ato, " 'Alele! 'O 'inomo nokulakau ngomino!" Ge'enaka de ma roti waeta-eta de wi giama, 'asa de wokula 'awi do-domoteika la yosibula-bula 'o nyawa yoku-kudaika. De ma naoko 'o ngai modidi mita yakisibula-bula yoodumika. 42 So ge'enaka dau yo'odomo sigado yosibunu-bunusu. 43 'Iduangino de ma baili 'o

do-domoteke yapoluno 'ena 'o pa'udi mogiooko de modidioka. 44 Ge'enaka dau yo'odomo ka 'o nau-naurosi 'ena yacaana motoakau. 'Ena 'o ngeweka de 'o ngowa-ngowaka koyakidoimuwasu. 45 Ge'ena 'iduanga de 'o Yesus wakisuloko 'awi do-domoteika yoparene 'o ngo'otiruku la yosirau doka 'o talaga ma songonaka 'o Betsaidaka. 'Ena 'o nyawa yoku-kudai go'ona ma wakisuloko yoliou. 46 Gee yoku-kudai wakisuloko yolioka 'una wosau daku 'o gigie ma dekude, ge'enaka de wolahidoa ma Deade. 47 'Iobirukou so 'o Yesus 'awi do-domoteke 'o talaga ma goronakau yaika 'ena 'o Yesus ka 'o dudungokasi. 48 'Una wakimakeku yokangelakou yooru sababu 'o dadoko yakitomo. So 'isorika 'ibibini de wakisidu'uru ma kawotagi-tagu 'o 'akere ma dekuoko de kawogila-gila 'isoka wakipasau. 49 Gee 'ona wimake 'una wotagi-tagu 'o 'akere ma dekuoko, de 'ona yongose ka 'o tokata, 50 so 'ona yokoya sababu yakimodongo. Ngano 'ona yoodumu wimake so yakitodokana ma sala. Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau, "Niomarii-riidi! Ka ngoi, so 'uwa nimodongo!" 51 Ge'enaka de 'una woparenokau to 'ona manga ngo'otirie, de ma dadoko ma 'iriidokau. 'O Yesus 'awi do-domoteke yoherangi ma sala. 52 'O no-nako 'ihera-herangi 'o roti ngai motoa 'idadi-dadiokau gee, 'ona koyasahewasi mita. 'Ona ge'ena manga singina 'i'opini so 'isusa yasahe. 53 Gee yototarika doka 'o talaga ma songonaka 'o Genesaret ma dowongioka, 54 de 'asa kayo'uti 'o ngo'otiroka, 'ena 'o nyawa yanakokau 'ato 'o Yesus woboa. 55 De yoowa-owara yosikademo kiaka naga bato ge'ena ma daeraaka, so ma rai yopa-panyake manga gudai de manga kokowaka yakisida-da'asa 'o Yesus wisinonu kiaka naga bato waika. 56 Kiaka naga bato 'o liunu de 'o soana de 'o kota wanga-ngaimoi de yopa-panyake yakinoaku 'o nyawa yomalomu-lomu ma ngii ma dateoka. De yoga'asoko 'iti ka wi baju ma barenika ngaro ma yatigiosi la manga panyake 'i'aiki. Nago'ona la yatigiokau ge'ena, ma rai 'i'aiokau.

7:1 'O Farisioka 'o bolu moi de 'o 'agamaka yodoto-dotoko yamuruo naga 'o Yerusalemno, yaino 'o Yesusino. 2 'Ona yakimake 'o Yesus wi do-domoteke yamuruo naga manga giama koya'isokuwa de kayo'odomou. 'Ena moteke 'o 'agama ma 'atorangi, salingou 'isira naga giama

pa'isokokasi. 3 'O Farisioka de mita 'o Yahudioka yoodumu, yamoteke ma gou-goungu manga edete de manga dotumu manga 'adati. 'Ona yooluku yo'odomo nako manga giama koya'isokuawasi moteke kokia naga 'isitapuokau. 4 'O kianikia gee yo'ijano 'o pasarioka, nako koya'isokuwasi ge'ena koya'odomuwa. De 'o 'atorangi 'iregu 'o gudaiosi yaga-gaono gee manga edete de manga dotumoka, 'isoka manga galasi de manga sawoko yo'isoko ma 'atorangi, de mita manga kia sonaa gee 'o tambaga. 5 Ge'enau so 'o Farisioka de 'o 'agamaka yodoto-dotoko go'ona yosano 'o Yesusika, " 'Ido'oa so 'ani do-domoteke 'ona manga giama koya'isokuawau de kayo'odomou? 'Okia ma sababu so 'ona yooluku yamoteke to ngone nanga dotumu de 'o edete manga 'adati?" 6 De 'una kawakisangokau, "Ngini nioelu-eluku! Posironga yadaenoka 'o Yesaya wosidemosirakau ma ngale ngini ge'ena la: 'Koneda ma Jo'oungu ma Dutu wongose: 'O nyawa-nyawa no'ona 'isuba ngoino duga ka manga 'uru ma kaioka, ma manga singina 'ikurutu ngoioka. 7 Ma faedaa koi'iwa 'ona yosuba ngoino, sababu 'ona yosidotoko ka 'o nyawa ma 'atorangi de yadai 'isoka to ngoi 'ai 'atorangi!' 8 Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi pareta koniosigisenuwa, so niaga-gao ka 'o nyawa ma 'atorangi." 9 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau, "Ma goungu niobarija ma sala niaitomo ma Jo'oungu ma Dutu wi besesongo, la niosikuata ka to ngini ma sirete nia do-dotoko. 10 'O Musa wokulakau 'o besesongo naneda: 'Niakihoromati nia dea de nia 'esa de nago'ona yakisibobeto manga dea de manga 'esaka, salingou yakihukumu yakiso-songene.' 11 Ma ngini niosidotoko 'ato kaidadi 'o nyawa manga balusika yongose, ' 'Okia naga gee salingou tinikula ma ngale tinileani, tosisubakau ma Jo'oungu ma Dutuka.' 12 So ngini niakisidabi 'o nyawa koyakikalesanguwa manga balusika. 13 So de to ngini ma sirete nia do-dotoko gee niosidoto-dotoko 'o nyawaka, ngini niaisanga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo. De 'o gudaiosi niadai 'isoka koge'ena." 14 Ge'enaka de 'o Yesus wakitoomuoli 'o nyawa yoku-kudai go'ona de wakidongose 'onaka, "Niosigisene la niasahe! 15 Koi'iwa 'o kianikia moi gee 'iwosanga 'o nyawa manga dodaku de yakisimediri. Ma 'ena gee 'isupu 'o nyawaka, ge'enau yakisimediri ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka. 16 So ngini de nia ngaukoka so tanu nio'isenika." 17 Gee 'o Yesus wakimada 'o nyawa

yoku-kudai go'ona so wowosanga 'o woaka de wi do-domoteke yosano, " 'O 'ade-'ade ge'ena ma ngale 'okia?" 18 Ge'enaka de wosango kawongosekau 'onaka, "So ngini ma koniasahewasi? Konianakowa 'ato 'okia naga po'odomo ge'ena koinasimediruwa? 19 Sababu ge'ena ko 'o singinakuwa, 'ena ka 'o pokoruku so kaisupuokali." De 'o Yesus 'awi demo-demo ge'ena, 'isinyata 'ato 'o 'inomo 'iodumu kaidadi pa'odomo. 20 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekauoli, "Gee 'isupu 'o nyawa manga singinano, ge'enau yakisimediti. 21 Sababu 'o singinanou ge'ena 'ibaoro 'o di-dibangi 'ito-torou gee ma duanguku yomakapake kaitimaronga, yotosiki de yoto'oma, 22 yosongou, yosikahaga, yosigurubungu, de yadiai 'okia sonaa moi-moi 'ito-torou, yomadengo-dengoka, yopakisani, yotaleana, yomaie, de 'isusa yakidotoko. 23 'Iodumu 'ito-torou gee 'ibaoro 'o singinano, de ge'enau 'o nyawa yakisimediti." 24 Ge'enaka de 'o Yesus woma'aiki ge'enaka dau, de wosikaoko 'o Tirus ma kota ma dateoko. 'O woa moioka womasido-dogumika ma womau 'o nyawa yoku-kudai 'uwa yanako, 'ena kayanakoka 'ato naga woboano. 25 So mimoi gee 'ami ngowaka 'o tokata yodo-dongosamuku migi'isenoka 'o Yesus, de maika 'o Yesusika de mosubaku 'awi bionoka, 26 de moga'asoko la 'o Yesus woginiiki 'o tokata gee 'ami ngowakoka. 'O ngeweka gumuna ko 'o Yahudiokawa, muna molahiri 'o Fenisia ma daeraaka 'o Siriaka. 27 Ge'enaka de 'o Yesus kawomicaguluokau, "Madakau ngaro, la ka 'o ngowa-ngowakosi yo'odomo, sababu koyadaenuwa 'o ngowaka manga 'inomo de ka 'o kaso positowoka." 28 'O ngeweka gumuna mosango, "Ma goungu 'Aba, ma 'o kaso 'o meja ma timioka mita ya'odomo 'o ngowa-ngowaka manga 'inomo ma dota-dotaka!" 29 Ge'enaka de 'o Yesus wongose munaka, "Sababu 'ani sa-sango ge'ena, kanoliou ngaro, 'o tokata ge'ena 'imagoraokau 'ani ngowakoka!" 30 So 'o ngeweka gumuna molio de mi woaka maika 'ena 'ami ngowaka gumuna moma'iduokau 'o dangiroka, de ma tokata ma 'isupuokau munaka. 31 Ge'enaka de 'o Yesus womagoraka 'o Tirusoka de wosikaie 'o Galilea ma talagade waboa 'o Sidonie. 'Una watoaka 'o Kota Mogiooko ma daeraade. 32 Ge'enaka dau 'o nyawa wimoi wito-topongono de womou-mou wi'asano 'o Yesusoka. De yo'ota-'otaka go'ona yoga'asoko la 'o Yesus wi giama widatamiosi

womou-mouku gu'una. 33 So ma rai 'o nyawa gu'una 'o Yesus wisitingaika 'o nyawa yoku-kudaioka de wi ngauku ngai modidi ma sukonoka wi ra-raga wosisumuka 'asa de wakibiti, deika 'awi nga-ngaemikali wa'ao. 34 Ge'enaka de 'o Yesus womatagadesi de woomasa watoomude 'asa deika kawongosekau 'unaka, "Efata!" ma ngale, " 'Ipelenga!" 35 Kage'ena de womasi'isenokau de wi demo-demo mita 'i'osakinokau, 'awi nga-ngaeme 'ipalitagokau so. 36 Ge'enaka de 'o Yesus kowakisidabiwa 'ona yoodumu yosijarita nago'onaka naga bato. Ma gee de wotawanono monga, de kayodofoloi monga yosikajarita. 37 De yoodumu yo'ise-'isene go'ona yoherangi ma sala. Sigado kayongosekau, " 'Etei! 'Okia sonaa 'iodumu wodiai de kaisureli so! Yakito-topongono ma 'idadi yomasi'isene, de yomou-mou ma 'idadi yobicara!"

8:1 Ge'ena 'ipasa koito'ingowa de 'o nyawa 'o bolu moi manga gudai yaino yomalomunoli 'o Yesusoka. Ma to 'ona manga 'inomo koi'iwau so 'o Yesus 'awi do-domoteke waki'asoko de wongose, 2 "Sioko! Ngoi takisingina 'o nyawa manga gudai ne'ena, sababu 'ona 'o wange sa'angeu de de ngoi, de ne'ena to 'ona manga 'inomo koi'iwau. 3 Nako ngoi takisuloko 'ona yolio de manga sawinoka, dua 'o ngekomo ma soaka naga de kayopusa. 'Ifolioisi naga munuka gee ma gurutoka yaino." 4 Ma 'o Yesus 'awi do-domoteke yosango, " 'Aba, 'o ngii ne'ena 'imatinga-tingakino, de 'o 'inomo kiano pamake la 'o nyawa 'iodumu ne'ena pakisi'odomo sigado yakipunusu?" 5 De 'o Yesus wosano 'onaka, "Naga nia roti 'o ngai muruoka?" De 'awi do-domoteke yosango, "Ngai tumudiingoka." 6 Ge'enaka de 'o Yesus wosuloko 'o nyawa yoku-kudai go'ona, yoodumu 'o tonaoka yogogeruku. Yogogeruku de 'o roti ngai tumudiingi ge'ena wa'ese so wi 'amalaha wositedene ma Jo'oungu ma Dutude. Ge'enaka de ma roti ge'ena waeta-eta de wi giama, deika wokula 'awi do-domoteika ma ngale yosibula-bula 'o nyawa-nyawaka. So 'awi do-domoteke yosibula-bula. 7 To 'ona manga naoko ma di-dingoono 'o ngai muruoka naga mita. 'O Yesus wosi'amalahakasi ma Jo'oungu ma Dutude ma naoko ge'ena, deika wosuloko 'awi do-domoteke yosibula-bula. 8 So 'ona yo'odomo yosibunubunu, poilia yacaana soatoka. Ge'enaka de 'o Yesus wi do-domoteke

yatoomuno ma 'inomo ma baili ge'ena 'o pa'udi tumudiingokasi. Ge'enaka de 'o nyawa yoku-kudai go'ona wakisuloko 'ato ngaro yokokilio. 10 De 'una de 'awi do-domoteke ma ka 'o ngo'otiruku yoparene de yotagiokau 'o Dalmanuta ma tonaika. 11 'O Dalmanuta ma tonaoka yototarika de 'o Farisioka yamuruo naga yaino 'o Yesusino de yomakasango sababu yomau wisiotaka. 'Ona yoga'asoko 'o no-nako 'ila-laagomo wodiai la 'isidumutu 'ato 'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutuno. 12 'O Yesus wotaianoka de wosango, "Tei! Ngini ma du'urude ne'ena kaitaurika niosuloko 'o no-nako 'ihera-herangi tosidumutu. Ma tooluku tinisidumutu!" 13 Ge'enaka de 'o Yesus wakimadakau 'ona de woparenokau 'o ngo'otiruku so 'una de 'awi do-domoteke yomasingo'otirokau ge'ena ma talaga ma songonaka doka. 14 'O Yesus 'awi do-domoteke yamongoroka 'o roti yo'asa sigado yakidugaka. To 'ona manga roti 'o ngo'otiroka duga ka 'o ngai moioka. 15 'O Yesus wongose 'onaka, "Nimasitiari 'o Farisioka de 'o Herodes manga ragika." 16 So ge'enaka de 'o Yesus 'awi do-domoteke yomasikademo-demo yongose 'ato, " 'Una koge'ena wongose sababu to ngone nanga roti koi'iwa." 17 'O Yesus wanako 'okia 'ona yatiba-tibangi. Sababu ge'ena 'una kawongosekau 'onaka, "Tei, 'ido'oa so ngini niatiba-tibangi ka nia roti koi'iwa? Ngini mita konianakowasi? De koniasahewasi? Nia di-dibangi koge'enau ma be'etoro? 18 To ngini de nia akoka de 'ido'oa so koniamakewa? De to ngini de nia ngaukoka de 'ido'oa so konio'isenuwa? 19 Niamongorokau? 'o roti ngai motoa gee takide-deetaku 'o nyawa yacaana motoa? De ngini ma sirete niatoomu ma baili 'o pa'udi muruoka?" De 'ona yosango, " 'O pa'udi mogiooko de modidioka." 20 "De mita gee 'o roti 'o ngai tumudiingi taeta-etaku, takisi'odomo 'o nyawa yacaana soatoka. Ge'ena ngini niatoomuno ma baili 'o pa'udi muruoka?" De 'ona yosango, " 'O pa'udi tumudiingoka." 21 De wongoseli, "Ngini koniosahewasi mita?" 22 'O Yesus de 'awi do-domoteke ya'adonika 'o Betsaidaka, de wopilo-piloko wimoi 'o nyawa wituda 'o Yesusino, de yoga'asoko wi'aosi worau-rau gu'una la wisi'aiki. 23 So 'o Yesus wa'ao worau-rau wi giamika de wituda ge'ena ma kota ma dudunika wisisupu. Ge'enaka de 'o Yesus wakibiti worau-rau gu'una wi akoka, 'asa de wa'aoka de wosano 'unaka, "Ne'ena namakekau 'o kianikia?" 24 'O nyawa gu'una

womalega 'awi daarika de kawongosekau, "Ia, takimake 'o nyawa yokakadagi, ma takimakeka 'isoka 'o gota de ma utu-utuoka!" 25 Ge'enaka de 'o Yesus wa'aoli 'o nyawa gu'una 'awi akoka. Ne'ena ma moi 'o nyawa gu'una wosigou-goungu womalega-lega womau womasimake 'itiai. Ge'enaka de koworauwau. So 'o sagala moi-moi wamake 'iwaitokau. 26 Ge'enaka de 'o Yesus wosuloko 'unaka, "Tagi noliou! Ma 'uwau naboia ma kotaka ge'ena." 27 'O Yesus de 'awi do-domoteke yotagi 'o soa-soanika 'o Kaisarea Filipi ma date-dateoka. Naga manga do-dagi ma sigoronaka de wakisano, "Moteke 'o nyawa yongose, ngoi ne'ena nagu'una?" 28 'Ona yosango, "Munuka yongose 'ato 'o Yohanes Wo'osi-'osiki; munuka yongose 'o Elia, 'o nabii ma sirasi; 'asa de munukali yongose 'o nabii wimoi." 29 Ge'enaka de wosanoli 'onaka, "Ma nako ngini ma sirete, ngoi ne'ena nagu'una?" 'O Petrus wosango, " 'Aba! Ngona ge'ena 'o Koana 'o Nyawa Nosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma Dutu Woniiri-iriki!" 30 Ge'enaka de wakisitari 'onaka, "Nako de, ka 'o nyawa moika ma 'uwasi niosikademo." 31 Ge'enaka de 'o Yesus wokurue wakidongose 'awi do-domoteika, "Ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka dua ma gudai tosangisara, de dua 'o Yahudioka ma balu-balusu, 'o 'imam-'imam ma saeke de 'o 'agamaka yodoto-dotoko 'iitomo. Dua 'ito'oma, ma 'o wange sa'angeka de tomomikokali." 32 Ma hali ge'ena wosidemo wositi-tiaika 'awi do-domoteika. So 'o Petrus 'o Yesus witobakino wi gagaroka de wotawanono 'unaka. 33 Ma 'o Yesus womalega wi do-domoteika, de wotawanono 'o Petrusika, "Ee, ngona matero ka 'o Tokata ma Koana gee de! Noma'aikika ne'enaka! Sababu 'ani di-dibangi ge'ena ka 'o nyawa ma di-dibangi; ko to ma Jo'oungu ma Dutuwa!" 34 Deika 'o Yesus waki'asoko 'o nyawa yoku-kudai de mita 'awi do-domoteke, de wakisidemo wongose 'ato, "Nago'ona yomau 'imoteke ngoi, salingou 'uwa yamoteke ka to 'ona ma sirete manga mau, de salingou yamoku 'o salip de tatapu yomoteke de de ngoi. 35 Sababu 'o nyawa gee yo'ahu ka de 'o dunia ma sanangi de yooluku yamada, dua 'ona manga 'ahu 'ika-kakali 'iisanga. Ma 'o nyawa gee yamada yo'ahu ka de 'o dunia ma sanangi sababu yomoteke ngoi de 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno, 'asa yamake 'o 'ahu 'ika-kakali. 36 'Okia ma faedaa, nako wimoi 'o dunia de ma doda 'iodumu ne'ena ka to 'una ma 'awi 'ahu 'ika-kakali

'iisanga? 37 Kaidadi 'o 'ahu ge'ena positagali de 'o kianikia? 38 Nago'ona yakimaeke yongose 'ato 'ona ge'ena 'ingaku-ngaku ngoi de 'ai do-dotoika ma 'orasi 'o nyawa 'o dorou yodi-diai manga sigoronaka ne'ena, ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka mita 'asa tongose 'onaka 'ato, 'Ngoi kotininakowa', gee dua ma 'orasi dua toboa de 'ai Dea 'awi kuasa 'imoteke 'o mala'ekati 'itebi-tebini 'o gudai."

9:1 'O Yesus wongose, "Niosi-singina! Naga nginioka ne'ena, dua de ma 'ena koyosongenuwa nako koyamakewasi ma Jo'oungu ma Dutu wopareta de wi kuasa!" 2 'O wange butanga de 'o Yesus waki'asa 'o Petrus de 'o Yakobus de 'awi dodoto 'o Yohanes, yotagi ka 'ona 'o gigie moi 'ikuru-kurutieka. To 'ona manga bionoka de 'o Yesus 'awi jako 'ingali. 3 'Awi baju 'imadadi 'i'arese daungie 'iletongo. Yoma'uju-'uju 'o duniaka ne'ena komoiwa moi 'idadi yoma'uju 'isoka koge'ena ma garese. 4 Ge'enaka de 'awi do-domoteke yaruange go'ona yakimake 'o Yesus de 'o Elia de 'o Musa yomabi-bicara. 5 So 'o Petrus kawongosekau 'o Yesusika, " 'Aba Guru, 'ena ma sanangioka ngone ne'enaka. Yaowa 'o da-darusu 'o ngai sa'ange miodiai; ngai moi to ngona 'Aba, ngai moi to Musa, de ngai moioli to Elia." 6 'O Petrus wongose koge'ena ngano kowosidongoowa 'okia salingou wongose, sababu 'una de 'awi manai yamididi posironga yakimodongoka. 7 Ge'enaka de 'o sauramo yakisaoka de ma sauramono doka yo'isene 'o 'ilingi 'ingose, "Nu'una to ngoi 'ai Ngowaka towisibosobosono. 'Unaka nio'isene!" 8 De yosijai-jai yomakadutumu manga date-dateika, 'ena yamididi koyaki'iwau ge'enaka duga ka 'o Yesusou. 9 Gee 'ona yo'uti ge'ena ma gigieku daku, de 'o Yesus wakidongose 'onaka, " 'Uwa niosikademo ka moika ma 'okia naga gee kangano niamakekau, nako ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka kotomomikuawasi 'o songenoka!" 10 'Ona yamoteke 'o besesongo ge'ena, duga 'ona ma sireteka yomakadongose 'ato 'o Yesus 'awi dumutu 'okia ma ngale wowangoli wosongenokau de. 11 So ma rai yosano 'o Yesusika, " 'Ido'oa so 'o 'agamaka yodoto-dotoko yongose 'ato salingou 'o Elia wosirano woboa 'asa de ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki gu'una?" 12 So 'o Yesus wosango, "Ma goungu 'o Elia wosirano woboa, ma ngale wosikadiai 'o sagala moi-moi. Duga kokia de

gee 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku ma ngale 'o Nyawa ma Ngowaka 'ato 'una 'asa ma gudai wosangisara de 'o nyawa wisito-torou? 13 Ma ngoi tinidongose nginika, 'o Elia woboakau, de 'o nyawa-nyawa wikadiai moteke to 'ona manga mau. Ge'ena 'imakadaene de gee 'isilefokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka ma ngale 'una." 14 Gee 'o Yesus de 'awi do-domoteke yaruange yomatoomunoli de to 'una 'awi do-domoteke 'iregu, 'ona yakimake 'o nyawa manga gudaioka ge'enaka. De 'o 'agamaka yodoto-dotoko yamuruo naga yomakasango de 'o Yesus 'awi do-domoteke. 15 'O nyawa yoku-kudai 'o Yesus wimake de yakitodokana so wido-doowara widajai-jai. 16 Ge'enaka de 'o Yesus wosano 'awi do-domoteika, " 'Okiali nimakaba-baili de 'o 'agamaka yodoto-dotoko?" 17 De 'o nyawa yoku-kudaioka go'ona wimoi wosango, " 'Aba Guru, 'ai ngowaka towi'asa ngonano. 'Una womou sababu 'o tokata widongosama. 18 Nako la 'o tokata wikaruaha, ge'ena 'awi roese wosiwako-wako 'o tonauku de mita 'awi 'uru ma 'i'abo, wi 'ingiri 'iboriti de wi roese 'ipatilangoka. So ngoi togaasoko 'ani do-domoteika la yoginiiki 'o tokata ge'ena, duga 'ona koya'akunuwa!" 19 So 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Tei ngini ne'ena bolo! Ngini ma gou-goungu koniongaku-ngakuwa. Sigado kokiasi ma do'ingo ngoi tomanoa de de ngini de tosabari nginika? 'O ngowaka ge'ena nia'asano!" 20 So 'ona mita 'o ngowaka ge'ena ya'asa 'o Yesusino. Gee 'o tokata ge'ena 'o Yesus wimake, de 'o ngowaka ge'ena yadiai ma roese 'ipatilangoka so wirubaku wilolo-loloko 'o tonaoka wi 'uru ma 'i'abo. 21 Ge'enaka de 'o Yesus wosano ma ngowaka ma deaka, " 'Ito'ingou 'una kone'ena?" Ma dea wongose 'ato, "Kawoti-tingooninosi! 22 Ma tokata ge'ena 'ijaga 'imau yaso-songenou 'o ngowaka ge'ena, so ya'umo 'o 'ukuku bolo 'o 'akeruku. Ma nako 'Aba ngona na'akunu miniriwo, tanu minidoranosu de miniriwonosi 'Aba!" 23 'O Yesus wosango, " 'Okia nongose? Nako 'Aba na'akunu? 'Iodumu kaidadi, 'itilai 'o nyawa yongaku!" 24 De ma dea kawaporoongie woma'orese, "Jou, ngoi toningaku, ma 'ai ngo-ngaku ka ma etaka. So noiriwo la 'ifoloiosi tongaku!" 25 Gee 'o Yesus wakimake 'o nyawa manga gudai 'ikurue yoboa widolomu, de wodorofu 'o tokatika ge'ena wongose, " 'O dopongono de 'o mou ma tokata, ngoi tonisuloko nosupu 'o ngowakoka ne'ena de koidadiwau

wonidongosamoli!" 26 'O tokata ge'ena 'ima'orese, ge'enaka de yadiai 'o ngowaka ma roese ge'ena 'ipatilanga, 'asa de 'isupu 'o ngowaoka ge'ena. So 'o ngowaka ge'ena 'isoka 'isongenukou, sigado 'o nyawa 'iodumu yongose 'ato, " 'Una wosongenukou!" 27 Ma gee 'o Yesus wa'ao wi giamika de wimomiki, de 'una mita woma'oko. 28 Gee 'o Yesus 'o woakau, de 'awi do-domoteke yaika ka 'onaka de yosano, " 'Ido'oa so ngomi koidadiwa mioginiiki 'o tokata ge'ena?" 29 De 'o Yesus wosango, " 'O tokata koge'ena ge'ena ngone poginiiki kopa'akunuwa ma ngekomo 'okia naga bato, duga ka de 'o lahidoa." 30 Ge'enaka de 'o Yesus de 'awi do-domoteke yomagoraka ge'enaka dau so yogila-gila 'o Galileaka yaboa. Duga 'o Yesus womau wooluku wigi'isene 'una kiaka waika, 31 sababu wakidotokosi to 'una 'awi do-domoteke konee, "Ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka 'asa 'idukula yopa-pareta manga giama ma soatika, de 'asa 'ito'oma, duga 'o wange sa'angeka de tomomiokau!" 32 'O Yesus 'awi do-domoteke koyasahewa ge'ena, ma 'ona koyomoroinuwa yosano 'unaka. 33 'O Yesus de 'awi do-domoteke ya'adonika 'o Kapernaumoka 'o woa moioka, de wosano 'awi do-domoteika, "Kangano 'okia nimakaba-baili 'o ngekomino?" 34 'Ona koyosangowa sababu manga do-dagi ma sigoronaka 'ona yomakaba-baili ma ngale nago'ona 'ifoloi yoamoko gee 'onaka. 35 So 'o Yesus wogogeruku de wakitoomuno de wongose 'onaka, "Nago'ona yomau 'ifoloi yoamoko, 'ona salingou yomadadi 'ifoloi yotingoono, yodadi 'o nyawa 'iodumu manga ro-riwo." 36 Ge'enaka de 'o Yesus 'o ngowaka ma dingoono moi wa'eseno so wa'okode to 'ona manga bionoka deika wakooku de wongose 'awi do-domoteika, 37 " 'O nyawa gee yosibosono 'o ngowaka moi 'isoka ne'ena sababu 'imoteke ngoi, ge'ena kaimatero de 'ona mita 'isibosono ngoi. De nago'ona 'isibosono ngoi, 'ona wisibosono mita 'una gee woisulo-suloko." 38 Ge'enaka de 'o Yohanes wongose 'o Yesusika, " 'Aba Guru, ngomi mimake 'o nyawa wimoi 'o tokata woginiiki de to ngona 'ani ronga 'Aba. So ngomi komiosidabiwa sababu 'una ko de de ngonewa." 39 Ma 'o Yesus wongose, " 'Uwa koniosidabiwa, sababu komoiwa 'o no-nako 'ihera-herangi yodiai de to ngoi 'ai ronga, de kage'enaka de 'isito-torou ngoino. 40 Sababu 'o nyawa koinadu-du'udukuwa ge'ena ma ngale 'ona ngoneno. 41 Niosi-singina! 'O nyawa gee

nisi'okere 'o 'akere sababu ngini ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha 'awi do-domoteke, 'ona ma raiokau yamake ma parasengi." 42 "Nago'ona yodai sigado moi yoti-tingoono no'ona koyongakuwau ngoino, yaowa nako 'o tapu yosipusuika manga tomaroka de yaki'umo 'o ngootuku. 43 Nako de ni giama ma songona 'o sowono nodiai, ni giama ge'ena na'oguka! Yaowa ngona no'ahu de ma Jo'oungu ma Dutu, de ni giama ka ma songonaka. 'Uwa sigado de 'ani giama 'itoto-totomo nowosanga 'o narakaka, ge'ena la 'o 'uku koisonge-songenuawau kaisi'ado-'adonika. 44 Ge'enaka doka 'o 'uku koisonge-songenuwa, de 'o ga'aile mita kaisongenuwa. 45 De nako de ni dou ma songona 'o sowono nodiai, 'ani dou ge'ena na'oguka! Yaowa ngona no'ahu de ma Jo'oungu ma Dutu de ni dou ka ma songonaka, 'uwa sigado de 'ani dou 'itoto-totomo de ni'umo 'o narakaka. 46 Ge'enaka doka 'o 'uku koisonge-songenuwa, de 'o ga'aile mita 'isongenuwa. 47 Nako de ni ako ma songona 'o sowono nodiai, napeleurika ni ako ge'ena! Yaowa ngona nowosanga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Dunia ma Sungika ni ako ka ma songonaka, 'uwa sigado 'ani ako ngai modidioka de ni'umo 'o narakaka. 48 Ge'enaka doka 'o 'uku koisonge-songenuwa de 'o ga'aile mita 'isongenuwa. 49 'O nyawa moi-moi 'asa yakisitebini de 'o 'uku, 'isoka 'o su-suba 'o haewani 'isitebini de 'o gasi la ma Jo'oungu ma Dutu woduaka. 50 'O gasi ge'ena yaowa, ma nako koiosawau, kaidadiosi padiai 'iosali? So ngini 'o duniaka ne'ena salingou 'isoka 'o gasi yaowa-owa, ge'ena la ngini nio'ahu nimakalega moi de moi."

10:1 Ge'enaka de 'o Yesus woma'aiki ge'enaka, de wotagi 'o Yudea ma daeraaka de 'o Yordan ma 'akere ma songonasa. 'O nyawa manga gudai yaino 'o Yesus widolomuoli. Ge'enaka de 'o Yesus wodotokoli 'isoka biasau. 2 'O Farisioka yamuruo naga mita yoboano 'o Yesus wi sala yosinonu-nonu. 'Ona kayongosekau, "Moteke nanga 'agama ma do-dotoko, kaidadi 'o nyawa manga wekata yaoluku?" 3 'O Yesus wosango, " 'O Musa 'okia wosuloko nginika?" 4 De 'ona yosango, " 'O Musa wongose kaidadi 'o nyawa manga wekata yaoluku, 'itilai 'isira 'o gangoluku ma surati yolefokasi." 5 'O Yesus wongose 'onaka, " 'O Musa wolefo koge'ena, sababu to ngini 'ania singina 'i'opini. 6 Duga ka ma gurue gee ma Jo'oungu

ma Dutu 'o nyawa wosidadi, ge'ena 'o nauru de 'o ngeweka. 7 Ge'ena so 'o nauru 'asa yamada manga 'esa de manga dea de yomarimoi de manga wekata. 8 So yamididi go'ona yodadi ka moiou, koyamididiwau. 9 Ma ngale ge'ena 'okia naga ma Jo'oungu ma Dutu wosikatoomuokau, ngone 'o nyawa koidadiwa posikati-tingaka!" 10 Gee 'o Yesus de wi do-domoteke yowosangika 'o woaka, de 'awi do-domoteke yodasano 'o Yesusika ma hali ge'ena. 11 'O Yesus wongose 'onaka, "Nagu'una wi wekata waoluoka de womodoka de 'o ngeweka mimoioli, 'una wosongou 'awi wekata ma siraka. 12 Koge'enali mita mimoi mi rokata maoluoka de momodoka de wimoioli, muna ge'ena mosongou." 13 Ma moi ge'ena, 'o nyawa manga ngowa-ngowaka yaki'asa 'o Yesusino, la waki'ao de wakisibarakati. Duga 'awi do-domoteke yakingamo 'onaka! 14 'O Yesus wakimake wi do-domoteke yodiai koge'ena, de wakingamo kawongosekau, "Niakimadaka 'o ngowaka go'ona yaino ngoino. 'Uwa koniakisidabiwa, sababu 'o nyawa gee yadawongo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi pareta 'isoka 'o ngowa-ngowaka, 'ona yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa. 15 Niosi-singina! 'O nyawa salingou yoboa ma Jo'oungu ma Dutuka 'isoka 'o ngowaka moi ne'ena; nako ko'uwa, 'ona koyodadiwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa." 16 'O Yesus koge'ena wongoseka de wakikooono de wi giana wakikokidatami, de wakisibarakati. 17 Gee 'o Yesus 'awi do-dagi wadowangoli de 'o nyawa wimoi waino 'o Yesusino wido-doowarino. 'O nyawa gu'una wotalibukuku wosuba 'o Yesusika, de wosano, " 'Aba Guru, 'ani singina 'isure-sure, ngoi salingou 'okia tadiai la tamake 'o 'ahu ma dutu 'ika-kakali?" 18 'O Yesus wosano, " 'Ido'oa so nongose ngoi 'ai singina 'isure? Komoiwa manga singina 'isure, duga ka ma Jo'oungu ma Dutu womatengo. 19 Ngona ma sirete ma rai nanakokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo koneda: ' 'Uwa noto'oma, 'uwa nosongou, 'uwa notosiki, 'uwa nodadi 'o sakisii ma ngeluku, 'uwa noforiki, de nakihoromati 'ani 'esa de ni dea.' " 20 De 'una wongosekau, " 'Aba Guru, 'o besesongo 'iodumu ge'ena tamotekokau katomadogu'urunosi." 21 'O Yesus widi-diriidi ma de wi singina 'o nyawa gu'una so kawongosekau, "Duga 'o ngai moiosi konadiaiwasi. Notagi 'ani harataa nakokiwukunu; de ma pipi 'o nyawa yosusa-susaka nosibula, de ngona 'asa namake 'o harataa 'o sorogaaka.

Ge'ena 'ipasa 'asa naino la noimoteke ngoi." 22 Wokaya-kaya gu'una wo'isenoka 'o Yesu koge'ena wongose, de 'awi singina 'i'ogu, so woma'aiki ge'enaka dau 'ena 'awi singina 'isusaku sababu 'una wokaya ma sala. 23 So 'o Yesu wakidi-diriidi 'awi do-domoteika de kawongosekau 'onaka, " 'Ena ma susaka 'o nyawa yokaya-kaya yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati!" 24 'O Yesu 'awi do-domoteke yoherangi yo'isenoka 'o Yesu 'awi demo ge'ena. Duga wakisidaduroli, wongose 'onaka, " 'Ai ngowa-ngowaka, ma goungu 'isusa 'o nyawa yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati. 25 'Ifoloi 'igapangi 'o 'onta ngai moi 'iwosanga 'o daiti ma sukonika, positero de 'o nyawa yokaya-kaya moi yowosanga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi paretaka." 26 'O Yesu 'awi demo ge'ena 'awi do-domoteke yoherangi, sigado yomakadongose moi de moi, "Nako koge'ena, de dua nago'ona 'idadi yamake 'o laha?" 27 'O Yesu wakidi-diriidi de kawongosekau, "Nako ka 'o nyawa manga manarama ge'ena koidadiwa, ma nako de ma Jo'oungu ma Dutu, ge'ena kaidadi. Sababu 'una ge'ena 'iodumu kaidadi." 28 Ge'enaka de 'o Petrus kawongosekau, "Minimize ngomi ne'ena mia kia sonaa 'iodumu miamadakau ma ngale minimize ngona 'Aba." 29 'O Yesu wongose, "Tinisidemo, nago'ona manga woa yamada, bolo manga riaka dodoto, bolo manga 'esa biranga, bolo manga 'esa de manga dea, bolo manga ngowa-ngowaka bolo manga bairi sababu ngoi de 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno, 30 'ona 'asa yamake 'ifoloi 'ikudai ma 'orasi ne'ena. Manga woa 'asa 'idadi yamake sigado 'o ratusu moi, bolo manga riaka dodoto, manga 'esa biranga, manga 'esa, manga ngowa-ngowaka, manga bairi de 'o sangisara mita. De ma 'orasi ma du'uruoka dua 'ona yamake 'o 'ahu 'ika-kakali. 31 Ma 'o nyawa manga gudai gee ma 'orasi ne'ena yakimakeka 'o nyawa ma amoko, dua yodadi yotingoono, de gee ma 'orasi ne'ena yakimakeka yoti-tingoono, dua 'asa yodadi amoko." 32 'O Yesu de 'awi do-domoteke manga do-dagi ma sigoronaka yosikaie 'o Yerusalemude. 'O Yesu wosira-sira, de 'awi do-domoteke yoodumu yamao manga singina 'itubuso. De 'o nyawa-nyawa gee yotu-tu'uru manga dudunino mita yamao yakimodongo. Ge'enaka de 'o Yesu waki'asokoli 'awi do-domoteke so yomatingaika ka 'onaka de wakisidemo 'okia naga gee dua 'idadi 'unaka. 33 'O Yesu wongose 'onaka,

"Bika niosigisene! Ngone ne'ena posikaie 'o Yerusalemude. Dua kadaku paie de ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka 'isisarakani 'o 'imam ma sae-saekika de 'o 'agamaka yodoto-dotoika. Ngoi 'asa 'ihukumu 'iso-songene, ge'enaka de 'idukulali ko 'o Yahudiwa ma nyawaka. 34 'Ona 'asa 'isisasaru, 'ikibiti, 'isikisaa, de 'isidele 'o salipoka. Ma 'o wange sa'angeka de tomomikokau." 35 Ge'enaka de 'o Yakobus de 'o Yohanes 'o Zebedeus wi ngowa-ngowaka yaino 'o Yesusino de kayongosekau, " 'Aba Guru, tanu 'o kianikia moi nodiaiosi ngomino!" 36 De 'o Yesus wosano, " 'Okia niomau todiai nginika?" 37 'Ona yosango, "Ngomi miomau miogogere 'ani giniraoka de ni gubalioka 'Aba, dua gee ma 'orasi nokoana de ni kumati." 38 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'onaka, "Ngini konianakowa 'okia nioga'asoko. Nia'akunoka? nia'okere gee dua ngoi ta'okere-'okere? Nia'akunoka? niamoku 'o susa de 'o sangisara gee dua ngoi tamoku?" 39 'Ona yosango, "Mia'akunu!" So 'o Yesus kawongosekauoli 'onaka, "Ma gongu ngini 'asa nia'okere 'o sawokoka, gee dua ngoi ta'okere. De 'asa niamoku 'o susa de 'o sangisara 'isoka ngoioli. 40 Duga nago'ona 'asa yogogere 'ai giniraoka bolo 'ai gubalioka, ge'ena ko to ngoiwa 'ai kuasa tositatapu. Ma Jo'oungu ma Dutu wositatapu nago'ona 'asa yogogere ge'enaka." 41 'O do-domoteke yamogiooko go'ona yogi'isene ge'ena de yongamo 'o Yakobus de 'o Yohanesika. 42 So 'o Yesus wakitoomuno 'ona yoodumu de kawongosekau 'onaka, "Ngini nianakokau yopa-pareta gee kowinako-nakowa ma Jo'oungu ma Dutu, manga kawasa yakido-doko so manga 'ahu 'isangisara. De 'o nyawa yola-laagomo yakisihaga manga kawasaka. 43 Ma ngini koidadiwa koge'ena. Nago'ona yomau yoamoko nginioka ne'ena, salingou yole-leleani nginika. 44 De nago'ona yomau yodaduie naga nginioka, salingou yodadi 'o ro-riwo 'o nyawa 'iodumika. 45 Sababu ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka mita toboano ma ngale koileleaniwa. Ngoi taino ma ngale toleleani de tokula 'ai 'ahu ma ngale takituusu 'o nyawa manga gudai." 46 'Ona ya'adonika 'o Yerikhoka. So gee 'o Yesus de 'awi do-domoteke de mita 'o nyawa yoku-kudai go'ona yamada ma soana ge'ena de worau-rau wimoi wogogerie 'o ngekomo ma gagaroka womaga-ga'asoko, 'awi ronga 'o Bartimeus, 'o Timeus 'awi ngowaka. 47 Gee wo'isene 'ato naga ge'enano wotoaka ge'ena 'o Yesus 'o Nazaretino, de 'una

womasigasoko, "Ee Yesus 'o Dautu 'awi Ngowaka, tanu ngoi noidoranos!" 48 De 'o nyawa yoku-kudai wiringamo kayongosekau, "Nomaogoro!" Ma 'una kawodaamoko monga womapoaka, "Ee Dautu wi Ngowaka, sioko noidoranos!" 49 Ge'enaka de 'o Yesus womaogoro de kawongosekau, "Tagi wini'asoko." So 'ona wi'asoko 'o nyawa worau-rau gu'una. 'Ona kayongosekau, "Nomarii-riidi, to ngona 'ani duga yaowa sigado 'o Yesus woni'asoko, so noma'okodeu!" 50 Ge'enaka de worau-rau gu'una 'awi baju ma kawosiwakoku de wosijai-jai woma'oko so wotagi 'o Yesusika. 51 'O Yesus wosano 'o nyawa worau-rauka, " 'Okia nomau todiai ngonaka?" De 'una wosango, " 'Aba Guru, ngoi tomau tomasimake!" 52 Kage'ena de 'o Yesus wongose, "Notagiou, sababu nongaku so ge'enau nisilaha." Ka ma 'orasi ge'ena de worau-rau womasimakekau de wotagi 'o Yesus wimoteke 'o ngekomika.

11:1 Gee 'o Yerusalem yodomoorika, 'o Betfage de 'o Betania ma soanoka, 'o Zaitun ma diko ma agaroka. Ge'enaka de 'o Yesus 'awi do-domoteke yamididi wakisuloko yotagi yosira. 2 'Una kawongosekau, "Niotagi dokaika 'o soana poda-daarika gee, dua gee niowosanga ma soanika ge'ena de niamake 'o keledai ma ngowaka moi 'isipusuika, 'o keledai ma ngowaka ge'ena komoiwasi yapake. Ma keledai ge'ena niasose la nia'asano ne'enano. 3 De nako 'o nyawa yosano 'ido'oa so 'o keledai ge'ena nia'ese, ge'ena niongose 'ato ma Jou womau wapake ma dua koito'ingowa de wosigiliokau." 4 'O Yesus 'awi do-domoteke yamididi go'ona yotagi, de yamake 'o keledai ma ngowaka 'isipusuika 'o woa ma daarino 'o ngekomo ma dateoka. So 'ona yasose ma keledai ma bu-busuku ge'ena. 5 'O nyawa yoma'oko-'okode ge'enaka yosano 'onaka, "Ee! 'Okia nido'oa ge'ena? 'Ido'oa so 'o keledai ma ngowaka ge'ena niasose?" 6 'Ona yosango 'isoka kokia naga 'o Yesus wosidemokau 'onaka. So 'o nyawa yoma'oko-'okode go'ona kayosimadaka ya'asa 'o keledai ge'ena. 7 Gee ya'adono 'o Yesusika de manga baju yaawene so yosinao 'o keledai ma poretuku, ge'enaka de 'o Yesus wodoa womatamide ma poretoka. 8 'O nyawa manga gudai manga juba yosinao 'o ngekomo, de munuka 'o gota ma sago ma di-dingoono ya'eseno so yosinao 'o tapaki ma goronako. 9 'O nyawa yoku-kudai gee 'o

Yesus wimote-moteke 'awi bionisa de wi dudunoko yoodumu yosigaso-gasoko yongose, " 'Alele! Nou, powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu! Tanu ma Jo'oungu ma Dutu wisibarakati 'una gee woboa de ma Jou 'awi kuasa. 10 De kaisureli 'awi pareta 'ikua-kuata 'asa 'iboa, to ma Koana 'o Dautu 'awi pareta to ngone nanga edete! Powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu gee wi kumati ko 'okiawa positero." 11 Koge'enau ma do-dagi sigado 'o Yesus wa'adono 'o Yerusalemika, deika wowosanga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka. Ge'enaka 'una wolega-lega moi-moi ma dodaka 'iodumu, duga 'itarusokau rekeni so 'una de 'awi do-domoteke yamogiooko de modidi yotagi 'o Betania ma soanika. 12 Ma bibinoka gee 'ona yoma'aiki 'o Betaniaka so manga do-dagi ma sigoronaka de 'o Yesus wamao wisawini. 13 'O gurutikasi 'ena wamakekau 'o 'ara 'o utu moi ma soka 'irubu-rubu. So waika walega ma de ma sowoko kanikia. Ma waika 'ena ka moi ma koi'iwa so ka ma soka duga. Sababu ma 'orasi ge'ena 'o 'ara ko ma 'orasuwasi 'isowoko. 14 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'o 'ara ma utuka, " 'Ikurue ma 'orasi ne'ena, dua konosowokuawau so komoiwau ya'odomo to ngona 'ani sowoko!" 'Awi do-domoteke yo'isene 'o demo ge'ena. 15 'Ona ya'adonika 'o Yerusalemuoka, de 'o Yesus wotagioli ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka. De wakikokiginiiki gee yomawuku-wukunu ge'enaka dau. 'O pipi yosita-tagali manga meja de 'o pombo yowuku-wukunu manga go-gogere waleoto pagara. 16 De ka moi ma kowakisidabiwa 'o kianikia ya'asa ge'ena ma Jou 'awi Woa ma ginitarino. 17 Ge'enaka de 'o Yesus wakidotoko 'o nyawa ge'enaka dau. Kawongosekau, " 'O Buku 'Itebi-tebini ma dodaka 'isilefoku: Ma Jo'oungu ma Dutu wongose koneda: 'To ngoi 'ai Woa ne'ena 'asa yosironga 'o sagala nyawa manga lahidoa ma ngii.' Ma ngini niadiai nia go'ora ma ngii!" 18 'O 'imam ma sae-saeke de 'o 'agamaka yodoto-dotoko yo'isene 'o demo ge'ena so 'o ngekomo yononu la wito'oma. Ma 'ona kayododatoka 'unaka sababu 'o nyawa yoku-kudai kayoki-kiliri yoduaka yosigisene to 'una 'awi do-dotoko. 19 'Iobirou de 'o Yesus de 'awi do-domoteke yoma'aiki ge'ena ma kotaka. 20 Ma bibinoka 'o ngoru-ngorumika gee yoboa ge'ena ma 'ara ma gotano, 'ena ma 'ara ma utu ge'ena 'i'osaukou sigado ma ngutu-ngutuuku. 21 Ge'enaka de 'o Petrus wonganonie 'okia naga gee 'idadiokau

ka'uginika. So 'o Petrus wongose 'o Yesusika, " 'Aba Guru, bika nalega 'o 'ara ma utu nosilahi-lahi gee 'isongenukou!" 22 'O Yesus wosango, "Winingaku ma Jo'oungu ma Dutuka! 23 Ma gou-goungu ngini 'idadi niongose 'o gigieka ne'ena, 'Noma'umo de notumunu 'o ngootuku!' de dua 'asa 'idadi 'itilai 'uwa nia singina 'itingoono, de niongaku 'ato gee niongosekau ge'ena dua 'idadi. 24 Sababu ge'ena tinisidemo: Nako ngini nimalahidoa bolo 'o kianikia nimaga'asoko, niongakukau 'ato ma Jo'oungu ma Dutu winikulakau 'okia naga gee nioga'asoko, de ngini 'asa nimadamake. 25 De nako ngini nimalahidoa ma nia singina koisanangiwa 'o nyawa 'ireguka, ge'ena salingou 'isira koniosi-singinawau 'o nyawa go'ona manga so-sowono, la nia Dea 'o sorogaaka mita kowosi-singinawau to ngini 'ania sowono. 26 Nako ngini nia singinaka nimadonoaku 'o nyawa 'iregu manga sowono, dua nia Dea 'o sorogaaka mita kowinisipidiluwa to ngini nia sowono." 27 'O Yesus de 'awi do-domoteke yaikali 'o Yerusalemuka. De gee 'o Yesus wotagi wakiloliti ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa ma dodaka, de 'o 'imam ma saeke de 'o 'agamaka yodoto-dotoko de mita 'o Yahudioka manga balu-balusu yaino 'o Yesusino. 28 De yosano, "Nago'ona nisuloko nokadiai 'iodumu ne'ena? De nago'ona 'o pareta nikulaka?" 29 'O Yesus wosango, "Ngoi mita tomau tosano nginika, so niosango la ngoi mita 'asa tinisidemo 'o pareta de 'o kuasa nago'onano ngoi todiai moi-moi ne'ena. 30 'O Yohanes 'o nyawa wo'osiki ge'ena nago'onano 'o pareta wikula, 'o nyawano bolo ma Jo'oungu ma Dutuno?" 31 Ge'enaka de 'o 'imam ma sae-saeke de 'o Yahudioka manga balu-balusu yokurue yomasikadibangi. 'Ona kayongosekau, "Nako ngone pongose 'ato ma Jo'oungu ma Dutuno, dua 'una wongose 'ato, 'De 'ido'oa so ngini koniongakuwa 'o Yohanesika?" 32 Ma 'isusa mita nako pongose 'o nyawano." Sababu 'ona yakimodongo 'o nyawa yoku-kudaika, ngano 'o nyawa 'iodumu yanako 'o Yohanes ge'ena 'o nabii moi. 33 So 'ona yosango, "Ngomi komianakowa." Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Nako koge'ena, ngoi mita tooluku tinisidemo 'o pareta de 'o kuasa nago'onano ngoi todiai 'iodumu ne'ena."

12:1 Ge'enaka de 'o Yesus wokurue wobicara de 'o 'ade-'ade 'o 'imam ma

sae-saekika de 'o 'agamaka yodo-dotoika de mita 'o Yahudioka manga balu-balusika go'ona, kawongosekau, "Naga wimoi wi bairoka 'o 'anggur wotuduku, de ma batingino 'o hisa wosikilolitoka. Ge'enaka de 'o sukono wodiai ma ngale 'o 'anggur 'ide-deteo, 'asa de wosigoko mita ma bairi ma ja-jaga manga ngii. 'Iduangoka 'iodumu de 'o 'anggur ma bairi ge'ena wosisewakau yoma-manaramika yamuruo naga, ge'enaka de 'una wotagiokau 'o daeraa 'ireguka. 2 Ma 'orasi ya'adono 'o 'anggur ma sowoko ya'utuku, 'o nyawa gu'una wosidingoto 'awi ro-riwo wimoi 'o bairi yoma-manaramika, ma ngale wa'ese to 'una 'awi bula. 3 Ma yoma-manarama go'ona witagoko 'o bairi ma dutu wi ro-riwo gu'una, ge'enaka de wipesana de wisuloko wolio kawomamurue. 4 Ge'enaka de 'o bairi ma dutu gu'una wosidingotoli wi ro-riwo wimoili. Ma yoma-manarama go'ona wipesanoli 'o ro-riwo gu'una wi saeika, ge'enaka de wiginiiki ma de wi doana. 5 'O bairi ma dutu gu'una wosidingotoli 'awi ro-riwo wimoili, ma 'ona wito'omaka 'o ro-riwo gu'una. De koge'enu 'ona yakidiai 'o ro-riwo 'iregu yoku-kudaika mita; naga munuka yakipesana, de munuka yakito'oma. 6 'O bairi ma dutu gu'una nago'onasi 'idadi wakisidingoto 'awi bairika ma 'orasi ne'ena? Kawomatengokau, ge'ena la to 'una ma sirete 'awi ngowaka wisiboso-bosono. So ma du'uruku 'una wosidingoto 'awi ngowaka gu'una yoma-manaramika. 'Una watibangi 'ato, ' 'Ai ngowaka ge'ena ma raiokau wi'isene.' 7 Duga yoma-manarama go'ona yomakadongose moi de moi, yongose 'ato, 'Nu'unau ma warisi ma dutu. Nou ngone powito'oma, la ngone pamake to 'una 'awi warisi!' 8 So 'o ngowaka gu'una witagoko de wito'omaka. De 'awi songene ya'umo ge'ena ma bairi ma dudunika." 9 Ge'enaka de 'o Yesus wosano, " 'Okia dua wodiai 'o bairi ma dutu gu'una? Ma raiokau dua 'una waino de wakito'omaka yoma-manarama go'ona. Deika 'o bairi ge'ena wosisewali yoma-manarama 'ireguka. 10 Ngini ma raiokau niabacakau ma bo-bula naneda 'o Buku 'itebi-tebini ma dodaka: ' 'O teto gee kaya'umokou 'o woa yodi-diai, 'idadi ma ba-bangini ma guata. 11 Ne'ena ge'ena ma Jou wodiai; duru de 'i'ofioka!' " 12 So 'o Yahudioka manga balu-balusu gee yo'ise-'isene 'o 'ade-'ade ge'ena, yomau 'o Yesus witagoko sababu 'ona yanako 'o 'ade-'ade ge'ena 'o Yesus wositago-tago 'onaka. Duga 'ona yakidomodongo

'o nyawa yoku-kudaika, so 'ona yotagi 'o Yesus kawimadaka. 13 'O Farisioka yamuruo naga de gee 'o Herodes wimote-moteke yamuruo naga yakisuloko 'o Yesusika wibole ma timi-timi de 'o sa-sano. 14 'Ona yoboa 'o Yesusika de kayongosekau, " 'Aba Guru, ngomi mianako ngona 'o nyawa 'iloa-loa moi, de ngona konosigisenuwa nago'ona bato manga di-dibangi. Ma ngona 'Aba nodotoko kanositi-tiaikau ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau 'o nyawaka, sababu ngona konosikairi-irikuwa 'o nyawa. So bika nosidemo ngomino. Moteke to ngone nanga 'agama ma besesongo, kaidadi 'o balasitengi pofangu 'o Kaisarika bolo koidadiwa? Salingou pofangu 'o pajaki ge'ena bolo koidadiwa?" 15 'O Yesus wanako to 'ona manga ngeluku ge'ena. So kawongosekau 'onaka, " 'Ido'oa so niomau nitaili? Bika nisidumutino 'o pipi 'o saaka ngai moi." 16 So 'ona ya'asano 'o pipi 'o saaka ngai moi. So 'o Yesus wosano 'onaka, "To nagu'una wi dulada de wi ronga ne'ena?" De 'ona yosango, "To Kaisar." 17 'O Yesus wongose, "Nako koge'ena, niokula 'o Kaisarika 'okia naga gee to Kaisar de ma Jo'oungu ma Dutuka 'okia naga gee to ma Jo'oungu ma Dutu." 'Ona yoherangi yo'isene 'awi sa-sango. 18 'O Sadukioka yamuruo naga yaika 'o Yesusika. ('Ona ge'ena yongose 'ato 'o nyawa yosongenokau ge'ena dua koyomomikuawau.) 19 'Ona kayongosekau, " 'Aba Guru, 'o Musa wolefo to ngone nanga besesongo naneda: 'Nako 'o nauru wimoi wosongene 'ena wi ngowaka koi'iwa, ge'ena 'awi dodoto salingou womingaamoko 'o bao-bao gumuna la 'o ngowaka yamake de 'o ngowaka ge'ena wisitesongo ma riaka wosonge-songene 'awi waata.' 20 'Idadiokau naga 'o riaka dodoto yatumudiingoka. 'O riaka womodokano 'awi ngowaka koi'iwasi de wosongenokau. 21 Ge'enaka de ma dodotoli womimodoka 'o bao-bao gumuna, ma 'una mita 'awi ngowaka koi'iwasi de wosongenokau. Koge'ena mita 'idadi sigado yaruange, 22 de 'isigila sigado yatumudiingi. De ma do-dogumuku 'o ngeweka gumuna mita mosongene. 23 Gee ma 'orasi 'o nyawa yosonge-songenoka yomomiki, to nagu'una wi wekata 'o ngeweka gumuna? Sababu yatumudiingi go'ona yoodumu mingaamokokau!" 24 'O Yesus wosango, "Ngini nia di-dibangi 'isowono ma sala. Sababu ngini koniasahewa 'o Buku 'Itebi-tebini de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa. 25 Sababu nako 'o nyawa yosonge-songenoka yomomikie, ge'ena

koyongaamokuawau, ma dua 'ona yo'ahu 'isoka 'o mala'ekati 'o sorogaaka. 26 De mita ma ngale 'o nyawa yosonge-songenoka yosimomikoli, koniabacawasi 'o Musa 'awi bukuoka gee 'o 'ubutu 'iluru-lurusu? Ge'ena dau ma bo-bulaka 'isilefoku ma Jo'oungu ma Dutu kawongosekau 'o Musaka, 'Ngoi ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu gee 'o Abraham, 'o Ishak, de 'o Yakub 'isuba-suba.' 27 Ma Jo'oungu ma Dutu gu'una ge'ena koyosonge-songenuwa manga Jou. 'Una ge'ena 'o nyawa yo'ahu-'ahu wisuba-suba. Ngini nia di-dibangi 'isowono ma sala!" 28 Ge'enaka de 'o 'agamaka wodoto-dotoko wimoi waino wosigisene 'o Yesus de 'o Sadukioka yomabi-bicara. 'O 'agamaka wodoto-dotoko gu'una wolega-lega 'ena 'o Sadukioka manga bicara 'iodumu 'o Yesus wasangokau ma sureka, so 'una wosano 'o Yesusika, " 'O besesongo 'iodumu ge'ena ka'ena 'ifoloi ma dekuoka?" 29 'O Yesus wosango, " 'O besesongo ma di-disiraka de ma dekuoka ge'ena la: 'Ee, Israel ma nyawa! Ma Jo'oungu ma Dutu gee powisuba-suba, 'una ge'ena ma Jou womatengo-tengoka. 30 Winidora ma Jo'oungu ma Dutu gee winisuba-suba de nia singina ma gou-goungu, de nia 'ahu, de nia 'akali, de nia guata 'iodumu.' 31 'O besesongo modidi gee ma dekuokali ge'ena la: 'Niakidora 'o nyawaka 'isoka ngini ma sirete nimadora!' Koi'iwau 'o besesongo 'iregu 'ifoloi 'idaduie de 'o besesongo ngai modidi ge'ena." 32 Ge'enaka de 'o 'agamaka wodoto-dotoko gu'una kawongosekau 'o Yesusika, "Posironga yadaenoka 'Aba Guru! Nongose 'ato ma Jouou gu'una ma Jo'oungu ma Dutu womatengo-tengoka, de koi'iwau 'o jo'oungu ma dutu 'iregu. 33 De 'o nyawa salingou widora ma Jo'oungu ma Dutuka de manga singina ma gou-goungu, de manga 'akali de manga guata 'iodumu. De salingou yakidora 'o nyawaka, 'isoka 'onali ma sirete yomadora. Ge'ena 'ifoloi yaowa de gee yosisuba 'o su-suba yatuu-tuuku de 'o su-suba 'iregu-regu gee yosisuba ma Jo'oungu ma Dutuka." 34 'O Yesus wimake 'o 'agamaka wodoto-dotoko gu'una 'awi sa-sango 'ena ma sureka, de kawongosekau 'unaka, "Ngonarekeni nowosangoka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi paretaka." Ge'ena 'ipasa de komoiwau yomoroini yosano 'o Yesusika. 35 'O Yesus wodotoko ma gu-gudaioka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa 'isure-sureka de wosano, "Kokia so 'o 'agamaka yodoto-dotoko yongose 'ato ma Koana

Wosilaha-laha ge'ena 'awi 'asali 'o Dautino? 36 'Ena momongo 'o Dautu ma sirete 'o Ngomasa 'Itebi-tebini wikuasano so kawongosekau, 'Ma Jou wongose 'ai Jouka: Tonigoraka nodadi Koana la nopareta de de ngoi, sigado nisa-saturuu takidiai yo'isene ngonaka.' 37 So nako 'o Dautu ma Koana wosilaha-lahaka wisironga ' 'Ai Jou', kokia so 'una 'awi 'asali 'o Dautino?" 'O nyawa manga gudai yoduaka ma sala yosigisene to 'una 'awi do-dotoko. 38 De 'una wodotokoli 'onaka wongose 'ato, "Nimasitiari 'o 'agamaka yodoto-dotoika. 'Ona yoduaka yotagi-tagide manga juba 'ikaku-kakuruku yomasinoaku de yoduaka yakihoromati 'o pasarioka. 39 'Ona yoduaka yogogere ma bionuku nako 'o lo-lomu ma woaka bolo 'o rameka la 'o nyawa yakimake. 40 'Ona yakisihaga 'o bao-baoka, de yakikaeluku so manga woa ma ya'oraka. Ma ngale yomadidumu manga di-diai 'ito-torou ge'ena, 'ona yolahidoa yato-to'ingoka. To 'ona manga hukumani dua 'itubuso!" 41 Gee 'o Yesus wogogeruku 'o su-suba ma ngiiku ma dateoka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa 'isure-sureka, de wolega-lega 'o nyawa 'o pipi yodonoa ge'ena ma ngiiku. Manga gudai yokaya-kaya 'o pipi yodonoa ma amoko. 42 Ge'enaka 'o bao-bao mimoi mosusa-susa mita moboa. Muna mita maino 'ami su-suba mo'otaka, sioko mi pipi ge'ena ka 'o gobangi modidioka so ma ngale ka ma etaka. 43 So 'o Yesus wi do-domoteke waki'asokino de kawongosekau 'onaka, "Niolega-lega ne'ena: 'O bao-bao mosusa-susa gumuna 'ifoloi 'iamoko modonoa 'o petiku nako posikatero de 'iregu-regu yoodumu. 44 Sababu 'ona yokula ge'ena manga harataa 'ifoloiku. Ma 'o bao-bao gumuna ngaro mosaigalere ma sala, ma gee munaka 'iodumu mosidukulaka -- 'ena ge'enau maparaluu ma ngale mi 'ahu."

13:1 Gee 'o Yesus womagoraka ma Jou 'awi Woaka, de 'awi do-domoteke wimoi kawongosekau, " 'Aba Guru, bika nakokilega ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa ne'ena, de nalega nosidi-diai ma teto 'isikaretene, tei de kaisureli so!" 2 'O Yesus wosango, "Ngona namakekau ma woa 'isure-sure ge'ena! Ma dua 'o woa ge'ena ma teto ka 'o ngai moi ma kaimakareteniewau. 'Iodumu 'asa 'iturukaka." 3 Ge'enaka de 'o Yesus wotagi 'o Zaitun ma gigieka de wogogerie ma dekuoka gee 'imasidaarino de ma Jo'oungu ma

Dutu wi Woa. De 'o Petrus, 'o Yohanes, 'o Yakobus de 'o Andreas yaika 'unaka ma ngale yomabi-bicara ka 'ona duga. 4 'Ona kayongosekau 'unaka, " 'Aba, bika minisidemo muruoka de 'iodumu gee nongose-ngosekau ge'ena 'idadi. De minisidumutu ma no-nako 'okia nako ma 'orasi ya'adonokau." 5 'O Yesus wosango, "Nimasitiari, 'uwa sigado 'o nyawa nisihaga. 6 'O nyawa manga gudai dua yoboa yopake 'ai ronga de yongose, 'Ngoi ne'ena 'unau!' Ge'enaka de yakisihaga 'o nyawa manga gudai. 7 So nako la nio'isene 'o nyawa yokoya de yoto-tora sababu 'o gudoti bolo 'o gudoti ma habari, 'uwa nimodongo. Ma hali ge'ena salingou 'idadi, ma ge'ena ko ma ngalewa 'ato 'o dunia ma do-dogumu ma 'orasi ya'adonokau. 8 'O suku de 'o suku, 'o negara de 'o negara 'asa 'imakakudoti. Kiaka naga bato 'asa 'idadi 'o 'osu de 'o baulaco. 'Iodumu ge'ena 'asa ka ma gurue, 'isoka 'o ngeweka mimoi 'ikurue mosiri ma ngale momaku'arenou. 9 Ngini salingou nimasitiari sababu ngini dua nitagoko de ni'asa 'o 'agama ma balu-balusika. Ngini 'asa nipesana 'o lo-lomu ma woa-woaka. De ngini 'asa nisitaari yopa-paretaka de 'o koa-koanika sababu ngini to ngoi 'ai do-domoteke. De ge'enau to ngini nia 'orasi ma ngale ngoi nisisakisii 'onaka. 10 Ma 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno salingou 'isidagiokasi 'isira 'o soana 'iodumika. 11 De nako ngini nitagoko de ni'asa 'o hakimika, 'uwa nimodongo ma ngale 'okia salingou ngini niosango. Nako ma 'orasiou niobicara, kaniosidemo 'okia naga gee nisidemoka 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma 'orasi ya'adono de. Sababu 'o demo-demo gee ngini niosibicara ge'ena ko to nginiwa ma sirete 'ania demo-demo, so 'ena 'iboa 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino. 12 'O nyawa manga dodoto ma dutu 'asa yakikada'akali la yakito'oma. Koge'enali mita 'asa 'idadi 'o dea de 'o ngowaoka. 'O ngowa-ngowaka 'asa yakilawani manga dea de manga 'esaka, de yakisisarakani 'o nyawaka la yakito'oma. 13 Ngini 'asa 'o nyawa 'iodumu nidu'uduku sababu ngini to ngoi 'ai do-domoteke. Duga nago'ona yotongosono sigado ma do-dogumika, 'ona ge'ena 'asa yakisilaha." 14 "Ngini 'asa niamake ' 'O Dorou gee 'Isito-torou' 'ima'okode 'o ngii gee koisidabi-dabiwa 'enaka. ('Isidemo yobaca-bacaka: Nialega ma diai 'okia ma ngale!) Ma 'orasi ge'ena 'o nyawa gee 'o Yudeaka salingou yoowara 'o gigiede. 15 So 'o nyawa daku manga woa ma dekuoka 'uwa yo'uti dau

manga woa ma dodaku ma ngale manga kianikia ya'ese. 16 'O nyawa gee naga 'o bairoka 'uwa yolio manga baju ya'ese. 17 Ge'ena ma wange posironga manga 'alu 'itongaka 'o nge-ngeweka gee yotu-tubusou de gee manga ngowaka kayasusuosi! 18 Nimalahidoa la ge'ena 'uwa 'idadi ma 'orasi 'o besa-besaka. 19 Ma 'orasi ge'ena 'asa 'idadi 'o sangisara gee koma'iwasi 'idadi ka ma 'orasi ma Jo'oungu ma Dutu 'o dunia wosidadi sigado ne'ena, de mita dua koidadiwau. 20 Nako 'iso ma Jo'oungu ma Dutu kowositipokowa 'o sangisara ma 'orasi ge'ena, tanu 'o nyawa komoiwa yakisilaha. Ma ngano 'awi 'umati, so wositipoko ma 'orasi ge'ena. 21 Ma 'orasi ge'ena nako 'o nyawa yongose nginika, 'Ee, 'o Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki, 'una nongoka!' Bolo, ' 'Una ge'enaka!' Ge'ena 'uwa niakingaku 'o nyawa go'ona. 22 Sababu 'o nyawa yosilaha-laha ma ngeluku de 'o nabii ma ngeluku 'asa yoboa. 'Ona 'asa yodiai 'o hali 'ila-laagomo de 'o no-nako 'ihera-herangi ma ngale yosiliba nako ya'akunu, ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati mita. 23 So salingou nimasitiari yaowa, 'iodumu ge'ena tinisidemokau koidadiwasi 'ena!" 24 " 'O sangisara ma 'orasi 'ipasaka, 'o wange ma ako 'asa 'itarusu, de 'o mede koisiwaruawau. 25 'O sagala ngoma 'asa 'itotaka daku 'o diwanguku, de 'o ngawa-ngawaka ma pareta 'asa 'iruahe. 26 Ma 'orasi ge'ena dua ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka 'imake toboa 'o kakamoro ma dodaka de 'ai kuasa ma amoko de 'ai kumati. 27 'Una 'asa wasuloko 'awi mala'ekatika yakitoomu 'o nyawa wakiiri-iriki kiano naga bato 'o duniaka 'iodumu." 28 "Nia'ese 'o do-dotoko 'o 'ara ma gotano. Nako ma sago-sago 'iboboko de 'ito'ori, ngini nianako 'ato 'o ngogoro ma 'orasi 'isoriokau. 29 Koge'enali mita nako ngini niamake 'o susa de 'o sangisara gee tosidemo-demokau 'iodumu la 'idadi, ge'ena ngini 'asa nianako ma 'orasi ge'ena 'isori ma foloiokau. 30 Tinisidemo! Ma hali ge'ena 'idadi dua gee 'o nyawa yo'ahu-'ahu ma 'orasi ne'ena koyobootuawasi yosongene. 31 'O diwanga de 'o dunia 'asa 'iisanga, ma 'ai demo-demo dua kaisi'ado-'adonika." 32 "Ngaro koge'ena ma, ka moi ma koyanakowa to ngoi 'ai bo-boa ma wange bolo ma 'orasi. 'O mala'ekati 'o sorogaaka mita koyanakowa, de ngoi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka ma sirete mita kotanakowa, ka 'ai Dea duga wanako. 33 So salingou niongano-nganono de nimasitiari sababu

ngini koniosidongoowa muruoka toboa. 34 Ge'ena 'isi'ade-'ade 'isoka 'o nyawa wimoi wi woaka wamada de wotagi 'o daeraa 'ikuru-kurutika. 'Una 'awi ro-riwoka wakisuloko wi woa yojaga, de wakikula to 'ona moi-moi manga manarama. Gee 'o ngorana ma ja-jagaka wobesesongo 'ato wojaga wosidi-diai. 35 So ngini salingou nimajaga-jaga, sababu ngini konianakokawa muruoka de 'o woa ma dutu gu'una woboa. Poilia 'o wange maata, bolo 'o utu gorona, bolo 'isori 'ibibini, bolo 'o ngoru-ngorumika. 36 'Uwa sigado 'una woboa kawomasobotino 'ena ngini nionisuoka. 37 'Okia naga gee tosidemo nginika, tosidemo mita 'o nyawa 'iodumika: Nimajaga-jaga!"

14:1 'O wange modidiosi de 'o Israeloka Yakisisupu ma Wange ma Amoko, de 'o Roti Koiragi-ragiwa ma Rame. 'O 'imam ma saeke de 'o 'agamaka yodoto-dotoko 'o ngekomo yononu la 'o Yesus witagoko de wito'oma kayomasibongonino. 2 Duga 'ona yongose 'ato, "Ma 'uwa podiai 'o rame ma 'orasuku, sababu dua 'iruahe." 3 Ma 'orasi 'o Yesus 'o Betania ma soanoka 'o Simon wi woaka gee ma sira wi panyake 'isoka 'o pado, de 'o ngeweka mimoi maino 'o gooro ma bounu 'isure-sure de 'ihali-hali 'o botoli moi mo'asa. 'O gooro ge'ena 'o gota ma ngutuku ma bounu yaowa-owa yadiaiku. Gee 'o Yesus wogogeruku wo'odomo ma gu-gudaioka de ma botoli ma tomarino ma'ogu so ma gooro ge'ena modarisi 'o Yesus wi saeuku. 4 'O nyawa yamuruo naga ge'enaka dau yakito'otasa so yomakadongose moi de moi, " 'Okia ma ngale 'o gooro ma bounu 'isure-sure ge'ena ma halebiru? 5 'O gooro ge'ena nako la mawukunu ge'ena ma 'ija 'o saaka 'o ratusu sa'ange 'ipailoka, de ma pipi 'o nyawa yosusa-susaka makikula." So 'ona yongamo munaka. 6 Ma 'o Yesus kawongosekau, "Minimadaka! 'Ido'oa so 'ami singina niasusa? Muna modiai 'isure-sure ngoino. 7 'O nyawa yosusa-susa naga kaitaurika de de ngini. So nako niomau, de 'idadi niakiriwo 'o 'orasi 'isinoimi. Ma ngoi koisi'ado-'adonikawa de de ngini. 8 'O ngeweka gumuna modiaiokau 'okia naga gee muna ma'akunu madaia. Muna moidudu-duangou 'o gooro ma bounu yaowa-owa ma ngale 'ipo'osuku, ngaro ma 'orasi koya'adonuawasi ma. 9 Tinisidemo ne'ena, 'o duniaka ne'ena gee kiaka naga bato 'o Habari

ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno 'isitotara, 'o ngeweka numuna 'ami di-diai dua 'asa kayosija-jarita mita, de kamingano-nganono." 10 Ge'enaka de 'o Yudas Iskariot gee 'o Yesus 'awi do-domoteke yamogiooko de modidino wimoi, wi singina 'itorou so wotagi 'o 'imam ma sae-saekika la wosidemo ma ngale 'o Yesus wiwukunu. 11 So 'ona ka manga morenoka de yojaji 'o pipi yokula 'o Yudasika. So 'o Yudas mita wokurue wononu 'o 'orasi yaowa-owa ma ngale wiwukunu 'o Yesus. 12 Ma wange ma di-disiraka 'o Roti Koiragi-ragiwa ma Rame, ma 'orasi ge'ena Wakisisupu ma Wange ma domba yotoaka. 'O Yesus 'awi do-domoteke yosano 'unaka, " 'Aba, kiaka ngona nomau ngomi miosidaoto 'o 'inomo ma ngale Wakisisupu ma Wange ma ngodomo?" 13 Ge'enaka de 'o Yesus wi do-domoteke yamididi wakisuloko, "Niotagi dokaika 'o soanika, dua nimakadaene de wimoi 'o botoli de ma 'akeroka wo'asa. Winimoteke 'unaka 14 'o woa kiaka naga gee wodongosama de niosidemo ma woa ge'ena ma dutuka, 'Ma 'Aba Guru wosano, kiaka ma ngii 'una de 'awi do-domoteke dua mio'odomo Wakisisupu ma Wange ma ngodomo?' 15 Ma woa ma dutu 'asa winisidumutu 'o ngii moi 'ingoa-ngoatika 'o lotengoka. 'O ngii ge'ena 'isi'aturu 'idua-duangou, de ma kia sonaa 'iodumu 'itoto-totomo. Ge'enakau doka ninasidaoto ngone poodumu." 16 Ge'enaka de 'o Yesus 'awi do-domoteke yamididi go'ona yotagi 'o soanika doka, kadoka de yakokimake 'isoka 'o Yesus wosidemo-demokau. So 'ona mita yosidaoto Wakisisupu ma Wange ma ngodomo ge'ena. 17 'Iobiruku de 'o Yesus de 'awi do-domoteke yamogiooko de modidi yaika. 18 De gee yogogerie yo'odomo de 'o Yesus wongoseu, "Tinisidemo ne'ena: Nginioka naga wimoi gee mimari'odomuku de de ngoi dua 'asa woiwukunu." 19 'O Yesus 'awi do-domoteke yogi'isenoka 'o demo ge'ena de manga singina 'isusa so moi-moi yomadasano 'o Yesusika, " 'Aba, 'ani dumutu ko ngoinowa?" 20 'O Yesus wosango, " 'Una ge'ena naga ngini nimogiooko de modidi nia sigoronaka, gee wi roti wositubuku 'ai sawokuku. 21 Ma gou-goungu ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka 'asa tosongene 'isoka kokia naga 'isilefokau 'o Buku 'Itebi-tebini ma dodaka. Duga posironga wotorouoka nagu'una gee woiwuku-wukunu ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka ne'ena! 'Ifoloi yaowa nako 'o nyawa gu'una koma'iwa wisingowauku!" 22 Gee 'ona

yo'odomo ma gu-gudaioka de 'o Yesus 'o roti wa'ese de wosilahidoa ma Jo'oungu ma Dutude. Ge'enaka de ma roti ge'ena wapela-pelaka de wi giama, deika 'awi do-domoteika wakisibula de kawongosekau, "Nia'ese de nia'odomo, ne'ena to ngoi 'ai roese." 23 Ge'ena 'iduanga de wa'ese 'o 'anggur ma sawoko, de wolahidoa ma Jo'oungu ma Dutude 'asa de ma sawoko ge'ena wokula 'awi do-domoteika. Ge'enaka de 'ona yoodumu ya'okere ma 'anggur ge'ena. 24 Ya'okeroka de 'o Yesus kawongosekau, "Ne'ena ge'ena to ngoi 'ai 'aunu gee 'isitatapu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji. 'O 'aunu gee 'ipoa ma ngale 'o nyawa manga gudai manga sowono yatuusu. 25 Tinisidemo: Ngoi dua kota'okeruawau 'o 'anggur ne'ena, sigado dua ngoi de de ngini pa'okere 'o 'anggur ma sungi 'ai Dea 'awi pareta ma sigoronaka." 26 Ge'enaka de 'ona yonyanyi wisiarene ma Jo'oungu ma Dutuka, so 'iduanga de yosupu yosikaika 'o Zaitun ma gigieka. 27 Ge'enaka yaika de 'o Yesus wongose 'awi do-domoteika, "Ngini niiodumu ne'ena dua nia ngo-ngaku 'iruahe so dua nisidamadaku. Sababu naga 'o Buku 'Itebi-tebini ma dodaka 'isilefoku, 'Ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wapesana 'awi domba ma so-sowohi, so ma domba ge'ena 'iowara 'imakati-tingaoka.' 28 Ma gee dua tomomikieli, ngoi 'asa tomatisirakau de ngini 'o Galileaka." 29 De 'o Petrus kawongosekau, "Ngaro 'ai ma-manai 'ona nidoowara 'Aba, ma ngoi dua ka ma eta ma ko'uwa." 30 De 'o Yesus wongose 'o Petrusika, "Nomasingina! 'O obiri ne'ena 'o namoro 'isorene ko ma modidiwasi 'ena nomadidumu ma gilio ma sa'angeu nongose 'ato konoinakowa!" 31 'O Petrus wosango, "Ngaro ngoi tosongene de de ngona, ma dua ngoi kotongosewa 'ato kotoninakowa 'Aba!" De 'o do-domoteke 'iregu mita koge'ena yongose. 32 'Ona ya'adonika 'o bairi moioka ma ronga 'o Getsemani, de 'o Yesus kawongosekau 'awi do-domoteika, "Niogogerukosi ne'enaka ngoi totagi tomalahidoasi." 33 De 'o Yesus wakisigaro 'o Petrus de 'o Yakobus de 'o Yohanes yotagi de de 'una. De 'una wamao wi singina 'isusa de wi 'alu 'itonga. 34 Ge'enaka de kawongosekau 'onaka, " 'Ai singina 'isusa ma sala, tamao 'isoka tosongenou. Ngini ne'enaka ne'enakasi de nimajaga-jaga." 35 'O Yesus womatingaika ma etasi 'ikurutika de 'o tonaoka womabukuku de womalahidoa. 'Awi lahidoa ma dodaka, woga'asoko nako 'idadi de 'o

sangisara ma 'orasi ne'ena 'uwa wisidaene. 36 De wongose, "Ee 'Aba, ma ngale ngona, 'Aba, ko 'okiawa moi koidadiwa. Noisipidili 'o sangisara ne'ena. Ma 'uwa namoteke to ngoi 'ai singina ma mau, ma moteke to ngona 'Aba 'ani singina ma mau." 37 Ge'enaka de 'o Yesus wainoli 'ena 'ona yonisuoka de kawongose 'o Petrusika, "Ee Simon, noma'iduoka? Ka 'o takoro moi ma konia'akunuawa niomajaga?" 38 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Nimajaga-jaga de nimalahidoa la 'uwa nitaili. Ma goungu ngini nia singinaka niomau niadiai yaowa, ma ngini niolamahani." 39 'O Yesus ma moioli wotagi womalahidoa ma betongo ka koge'enali. 40 'Iduanga de waino 'awi do-domotekino 'ena 'ona kayoma'iduokasi sababu 'ona kaifoloi yonisuku. So 'ona koyosimakewa 'okia salingou yongose 'o Yesusika. 41 Gee 'o Yesus wainoli 'onano ma sa'angeu, de kawongosekau, "Kanima'iduosi de kanimaomasosi? Yaowakau! Ma 'orasi ya'adonokau, ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka 'idukula 'o nyawa yosowo-sowono manga giama ma soatika. 42 Niomomikieu, nou potagiou. Winimake, 'o nyawa gee woiwuku-wukunu woboakau!" 43 'O Yesus kawobicarasi, de 'o Yudas wobia. 'O Yudas ge'ena 'o Yesus 'awi do-domoteke gee yamogiooko de modidino wimoi. Manga gudai mita yomasidoboa de 'o Yudas, yo'asa 'o samarangi de 'o be-besana. 'Ona yobia sababu 'o 'imam ma sae-saeke de 'o 'agamaka yodoto-dotoko de 'o Yahudioka ma balu-balusu yakisuloko. 44 'O nyawa gee 'o Yesus wisisa-sarakani wakisidemokau 'ato, " 'O nyawa gee towiame, ge'ena gu'unau, so winitagoko de wini'asa winijaga niosididiai!" 45 'O Yudas wobia de kawogila-gilaka 'o Yesusika de kawongosekau, " 'Aba Guru!" Deika wiame 'o Yesusika. 46 Ge'enaka de 'o nyawa-nyawa gee yomasido-doboa de 'o Yudas, 'o Yesus witagoko de wipusuku. 47 Ma ge'enaka dau wimoi 'awi wase ma sarumoka watobaka de wo'oto ma 'Imam ma Amoko 'awi ro-riwoka so wi ngauku ma watoaoka. 48 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'onaka, "Ngoi ne'ena toti-tingkai? so ngini nioboa nidagasa 'o samarangi de 'o be-besana la nitagoko? 49 'O wange 'isinoi-noimi ngoi tinidotoko ma Jo'oungu ma Dutu wi Woaka, de 'ido'oa so konitagokuwa? Ma 'ena salingou koge'enau 'idadi, la 'imatiai 'isoka gee 'isilefokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka." 50 Ge'enaka de 'awi do-domoteke yoodumu yokokiowara so 'o Yesus widoowaruku. 51 'O

dogu'uru wimoi kawomasalewanino wotagi 'o Yesus wimoteke. De 'o nyawa yoku-kudai yaika witagoko, 52 duga wi mosa wapidili so woowara kawiwatonokau. 53 'O Yesus wi'asa 'o 'Imam ma Amokika. Ge'enaka dau de 'o 'imam ma saeke de 'o Yahudioka manga balu-balusu de mita 'o 'agamaka yodoto-dotoko yomatoomu. 54 'O Petrus wotu-tu'uru 'o Yesus wi dudunino 'o gurutika, sigado wowosama ma 'Imam ma Amoko 'awi woa ma ginitarika. Ge'enaka dau wogogerie womaraukika 'o 'uku ma dateoka de gee 'o Yesus wijaga-jaga. 55 'O 'Agamaka ma Hakimi 'ona ge'ena la 'o 'imam ma sae-saeke de 'o 'agama ma balu-balusu yoodumu yosikanonu 'o Yesus wi sowono la wihukumu wiso-songene. Ma ka 'o ngai moi ma koyodamakewa. 56 Manga gudai yosa-sakisii yaki'asokino ma ngale yosidemo manga sakisii ma ngeluku, ma manga demo 'imamo-moika. 57 Ge'enaka de yamuruo naga yoma'okode yosidemo manga sakisii ma ngeluku konee: 58 "Ngomi mio'isene 'o nyawa nu'una wongose 'ato, 'Ngoi 'asa taruba ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa gee 'o nyawa yodiaiku. De 'o wange sa'ange ma dodaka ngoi 'asa tosigokoli moioli gee ko 'o nyawawa yodiai!" 59 Ma 'o nyawa yosa-sakisii go'ona mita manga sakisii koimakadaenuwa. 60 So ma 'Imam ma Amoko woma'okode 'ona yoodumu manga bionoka de wosano 'o Yesusika wongose 'ato, "Konosangowa 'iodumu nika-kalaki ge'ena?" 61 Ma 'o Yesus kawomarii-riidika ka ma eta ma kowasangowa. Ge'enaka de ma 'Imam ma Amoko wosanoli 'unaka, "Ma goungu? ngona ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha, ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa ma batingi koi'iwa-'iwa wi Ngowaka?" 62 'O Yesus wosango, "Ia, ngoiou. Ngini 'asa nimake ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka topareta de ma Jo'oungu ma Dutu gee 'awi kuasa 'ifoloi 'iamoko de toboa daku 'o diwanguku 'o kakamoro 'isaono!" 63 So ma 'Imam ma Amoko 'awi baju waracanga de kawongosekau, "Ngaro 'uwau ma sakisii! 64 Ngini ma sirete nio'isene 'awi demo-demo ma Jo'oungu ma Dutu wisiti-tingoono. So ne'ena ma butusangi kokia moteke ngini?" 'Ona yoodumu yongose 'ato 'o Yesus wosowono, so salingou powihukumu powiso-songene. 65 Ge'enaka de yamuruo naga 'o Yesus wikibiti de wi ako yapusuoko 'asa de wipa'asana, de yosano, "Bika nopasi nago'ona nipesana?" Yojaga-jaga mita yopesana 'o Yesusika. 66 'O Petrus ka 'o ginitarokasi de 'o ngeweka mimoi

ma 'Imam ma Amoko 'awi ro-riwo maino ge'enano. 67 'O Petrus womaraukika 'o 'uku ma datekoka, de 'o ngeweka gumuna kamodiriidokau 'o Petrus 'awi biono de kamongosekau, "Ko ngonawa bika nimasida-da'asa de 'o Yesus 'o Nazaretino gu'una?" 68 Duga 'o Petrus womadidumu so wongose munaka, "Ngoi kotanakowa de kotasahewa 'okia 'ani dumutu." Ge'enaka de 'o Petrus wosikaika ma 'Imam ma Amoko 'awi ngorana ma amokika. Ma 'orasi ge'ena 'o namoro 'isorene. 69 'O ro-riwo gumuna maika milegali 'o Petrus de kamongosekauoli 'o nyawa-nyawaka ge'enaka dau gee, "Nu'una ma gongu 'onano!" 70 Ma 'o Petrus womadidumoli. Koito'ingowa de 'o nyawa ge'enaka dau gee kayongosekauoli 'o Petrusika, "Koidadiwau nomadidumu ngona ge'ena 'onano, sababu ngona 'o Galileano!" 71 Ge'enaka de 'o Petrus wacobokau womasibobeto de wosasi wongose 'ato, " 'Ania dumutu 'o nyawa gu'una gee ngoi kotowinakowa!" 72 Kage'ena ma 'orasi mita de 'o namoro 'isorene ma ngale ma modidiou. De 'o Petrus wonganonie 'ato 'o Yesus wongosekau 'unaka 'ato, " 'O namoro 'isorene ko ma modidiwasi 'ena nomadidumu ma sa'angeu." So 'o Petrus wo'ari kawidomo-domo.

15:1 Kayaika 'ibibini de 'o 'Agamaka ma Hakimi 'iodumu, ge'enaka dau 'o 'imam ma sae-saeke de 'o Yahudioka ma balu-balusu, de 'o 'agamaka yodoto-dotoko, yosijai-jai yomaka'aturu. 'Ona 'o Yesus wipusuku de wi'asa 'o Pilatusika. 2 'O Pilatus wosano 'o Yesusika, "Ma gongu ngona 'o Yahudioka manga Koana?" 'O Yesus wosango, "Ia, 'isoka to ngona 'ani demo." 3 Deika 'o 'imam ma sae-saeke 'o Yesus wikalaki ka 'o gudai. 4 Ge'enaka de 'o Pilatus wosanoli 'o Yesusika, "Nooluku nomadasango? Bika nakimake koge'ena ma gudai nikalaki!" 5 Ma 'O Yesus ka ma eta ma kowosangowau, so 'o Pilatus woherangi. 6 Wakisisupu ma Wange 'isinoimi 'o Pilatus biasa wosisupu 'o bui ma nyawa moi moteke 'o kawasa manga mau. 7 'O buioka yakisingosa-ngosamika 'o nyawa gee yosiru-ruahe de yoto-to'oma gee ma 'orasi 'iruahe, ge'enaka dau wimoi wi ronga 'o Barabas. 8 'O kawasa yomatoomu de yoga'asoko 'o Pilatusika la wosisupu 'o bui ma nyawa wimoi 'isoka biasau 'una wodiai. 9 'O Pilatus wakisano 'onaka, "Niomodeke 'o Yahudioka manga Koana gu'una towisisupu

nginika?" 10 Sababu 'o Pilatus wanako 'ato 'o 'imam ma saeke witaleana 'o
Yesusika, sigado wi'otaka 'unano. 11 Ma 'o 'imam ma sae-saeke yosahu 'o
kawasaka la yoga'asoko 'o Pilatusika 'ato 'o Barabas wisisupu 'onaka. 12
So 'o Pilatus kawongosekau 'onaka, "Nako koge'ena de 'o nyawa gee
winisirona 'o Yahudioka manga Koana gu'una kokia towidiai?" 13 De
'ona yoodumu yoma'orese, "Winisidele 'o salipoka!" 14 Duga 'o Pilatus
wosanoli 'onaka, "Kokia 'awi sowono?" Ma 'ifoloisi 'iamokie yomapoaka,
"Winisidele 'o salipoka!" 15 'O Pilatus womau 'o nyawa yoku-kudai go'ona
manga singina 'isanangi, so 'o Barabas wisisupu 'onaka. De 'awi solodado
wosuloko 'o Yesus wipesana, 'asa de wosarakani wi'asa ma ngale wisidele
'o salipoka. 16 'O solodado 'o Yesus wi'asa ma Koana wi kadato ma
ginitarika. Ge'enaka de 'o solodado go'ona yaki'asoko yomalomu. 17 Deika
'o baju ma nikoto ya'ungu-ungu 'isoka 'o Koana ma baju wisinoaku, de 'o
gota ma da'ara 'ido-dodowoko yadiai 'o tuala so 'o Yesus wi saeoka
yosinoaku. 18 Ge'ena 'iduanga de yotabea 'unaka, kayongosekau, "Suba
Jou, 'o Yahudioka manga Koana!" 19 'Ona wi saeoko yapapadi, deika
wikibiti 'asa de yosuba 'awi bionoka. 20 Wisisasaru 'iduanga de 'awi baju
ya'ungu-ungu ge'ena ya'aiki de yositagali to 'una ma sirete 'awi baju.
Ge'enaka de wi'asa wisisupu 'o kota ma dudunika ma ngale wisidele 'o
salipoka. 21 'O ngekomo ma goronaka de wimoi wipakisaa 'o Yesus 'awi
salip wamoku. 'O nyawa gu'una 'imakadaene 'o soanino 'asa kawoboa so
wowosangou 'o kotaka. ('Awi ronga 'o Simon, 'awi 'asali 'o Kireneno. 'Una
'o Aleksander de 'o Rufus manga dea.) 22 'O Yesus wi'asa 'o ngii moi ma
ronga 'o Golgota, ngone tanu, " 'O Saeke ma Kobongo ma Ngii." 23
Ge'enaka yaika de 'o 'anggur gee 'isiganu-ganuku 'o gota ma tigonu ma
bounu yaowa-owa posirona 'o mur, yomau wikula 'o Yesusika ma
waoluku. 24 Ge'enaka de wisidele 'o salipoka, de 'awi pakeangi
yomasibula-bula yodu'undi ma ngale nago'ona yamake. 25 'O takoro siwo
'o ngoru-ngorumika de wisidele 'o salipoka. 26 'Awi salip ma saekie 'idadu
'isilefoka wi kalaki ma demo, 'ingose, " 'O Yahudioka manga Koana." 27
De 'o Yesus yakisididele yamididi yo'ora-'ora, wimoi wi giniraoka, de
wimoi wi gubalioka. 28 De koge'ena, 'idadiokau 'isoka 'isilefokau 'o Buku
'Itebi-tebinoka ge'ena la, " 'Una wisido-doimi 'o nyawa yoti-tingkai mita."

29 'O nyawa gee yaboa ge'enano ge'ena kayomagiwi-giwi ma de wisiti-tingoono 'o Yesusika. 'Ona kayongosekau 'unaka, "Ee ngonau gee nomau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa naruba deika nosigokoli ka 'o wange sa'ange ma dodaka. 30 Bika no'uti ge'ena 'o salipoka, de nomasilaha!" 31 'O 'imam ma sae-saeke de 'o 'agamaka yodoto-dotoko mita 'o Yesusika wisiti-tingoono. 'Ona yomakadongose moi de moi, " 'Una 'idadi wakisilaha 'o nyawa 'iregu, ma 'una ma sirete kowa'akunuwa womasilaha! 32 Nako ma gou-goungu 'una 'o Israeloka manga Koana, ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki, ge'ena 'ifoloi yaowa kone'ena de wo'uti 'o salipoka la ngomi mimake de miongaku 'unaka!" De yamididi gee yakisididelika de 'o Yesus mita wisimae-maeke. 33 'O wange 'ikoronako de 'o Palestina ma daeraa ge'ena 'itarusu kayasorogaku, ma do'ingo 'o takoro sa'ange. 34 De 'o takoro sa'ange de 'o Yesus womapoaka waamo-amokie, "Eloi, Eloi lama sabakhtani!" Ngone tanu, "Jo'oungu ma Dutu, Jo'oungu ma Dutu, 'ido'oa so noimadaka?" 35 Yamuruo naga ge'enaka gee yo'isene womapoaka de kayongosekau, "Bika niosigisenosi, 'una wo'asoko ma Nabii Eliaka!" 36 De wimoi 'onaka gee wosijai-jai 'o spons wa'ese so wodawaruokasi 'o daluku ma cuka, ge'enaka de wosibilatuka 'o gotaka de wodutubo 'o Yesus wi 'urude. De kawongosekau, "Nou poda-damaasi polega-legasi, dua 'o Elia woboa wisiguti bolo ko'uwa ge'ena 'o salipoka." 37 Ge'enaka de 'o Yesus womapoaka de wi ngomasa 'ipidili. 38 Ma 'orasi ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete 'awi Ngii ma da-datoko 'iracanga 'itaga modidioka kadaku de 'isikauku sigado daukukuka. 39 'O solodado ma balusu gee woma'okode ge'ena 'o salip ma daarioka, wamake kokia 'o Yesus wosongene. De kawongosekau, "Ma goungu 'o nyawa nu'una ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka!" 40 'O nge-ngeweka yamuruo naga mita yomatingaika yolega-lega 'iodumu ge'ena. 'Ona ge'ena ngo Salome, ngo Maria Magdalena, de ngo Maria 'o Yakobus ka 'o dogu'uruosi de 'o Yoses manga 'esa. 41 'Onau ge'ena gee 'o Yesus wiriwo-riwo de wimote-moteke ma 'orasi 'o Yesus ka 'o Galileakasi. De manga gudaiosi 'o nge-ngeweka 'iregu-regu ge'enaka dau gee yoboanou de 'o Yesus 'o Yerusalemuoka. 42 'Iobirou, de 'o Arimatea ma nyawa wimoi wi rongu 'o Yusuf woboa. 'Una

ge'ena 'o 'Agamaka ma Hakimi gee 'o nyawa wi'ise-'isene. 'Una mita womada-damaa ma 'orasi ma Jo'oungu ma Dutu wopareta ma ngale wokoana. Ma wange ge'ena, 'o durunga ma wange, ge'ena la ma bibinie de Pomaoma-omasa ma Wange. Sababu ge'ena 'o Yusuf kawomo-moroini waika 'o Pilatusika woga'asoko 'o Yesus 'awi songene. 44 'O Pilatus woherangi wo'isenoka 'ato 'o Yesus wosongenokau de. So wosuloko 'o solodado ma balusu wi'asoko de wosano, " 'O Yesus wosongene kanganosi?" 45 Gee 'o solodado ma balusu gu'una wositotaroka 'o Pilatusika so wo'isenoka de wosidabi 'o Yusuf wa'ese 'o Yesus 'awi songene. 46 Ge'enaka de 'o Yusuf 'o songene ma sa-sao 'isure-sure wo'ija, so gee 'o Yesus wi songene ge'ena wosigutiku, de ma mosa ge'ena wosisao. Ge'enaka de ma songene ge'ena wa'asa, so 'o bo'osuku ma sungi moi 'o tetoka yodosonotoika ge'enaka wodonoaka, de 'o teto moi wodololoika ma ngoranoka wositatokino. 47 Ma 'orasi ge'ena ngo Maria Magdalena de ngo Maria 'o Yoses ma 'esa yolega-lega kiaka 'o Yesus wipo'osuku.

16:1 Pomaoma-omasa ma Wange 'ipasakau de ngo Maria Magdalena, ngo Maria 'o Yakobus ma 'esa, de ngo Salome yotagi 'okia sonaa ma bounu yaowa-owa yo'ija ma ngale yosidusu 'o Yesus wi songene. 2 Kayaika 'ikinitara 'o wange ma di-disiraka ma 'Ahadi ge'ena, de 'ona yotagi 'o bo'osuika. 3 'O ngekomika de yomakadongose 'ato, "Nago'ona dua 'inariwo 'o teto 'o bo'osuku ma ngoranoka 'isitato-tatokino yaloloko?" sababu 'o teto ge'ena ko ma dingoonuwa. Ma ge'enaka yototarika 'ena ma teto ge'ena 'ilolokokau. 5 Ge'enaka de yowosanga ma bo'osuku ma dodaka, de yomalega 'o giniraika 'ena 'o dogu'uru wimoi wi baju 'i'are-'arese wogogerie, so yakitodokana. 6 'O dogu'uru gu'una kawongosekau, " 'Uwa nimodongo!Ngoi tanako ngini wininonu 'o Yesus 'o Nazaretino, gee wisidelokau 'o salipoka. 'Una kowi'iwau ne'enaka. 'Una womomiokau! Ngaro nialega gee winoa-noaka. 7 Kone'enasi niotagiou, niositotara 'o habari ne'ena to 'una wi do-domoteika, ge'ena la 'o Petrusika mita. Niosidemo 'ato, ' 'Una wosirakau 'o Galileaka, so kadoka 'asa deika winimake 'una, 'isoka gee wosidemokau nginika.' " 8 So 'ona yokokisupu

de yoowara, sababu yakitodokana de yakimodongo. So koyosikademowa ka moika ma sababu yakimodongo ma sala. 'O HABARI MA OWA 'O MARKUS WOLEFO-LEFO MA DU-DU'URUOKA MOTEKE 'ILEFO-LEFOKU MA SIRASI 9 'O nge-ngeweka go'ona yotagi 'o Petrus de wi ma-manaika. Ge'enaka de yosijarita kayositipokono 'iodumu gee 'o dogu'uru gu'una wakisidemo-demoka. 10 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesus ma sirete wosihabari 'o habari 'itebi-tebini de 'ika-kakali ma ngale 'o laha kaisi'ado-'adonika, ma ngekomo 'awi do-domoteke, dina 'o wange ma siwaroka de daioko 'o wange ma dumunoko. 11 Gee yo'isenoka 'ato 'o Yesus wowangokau de ngo Maria mimakekau, ma koyongakuwasi. 12 Ge'ena 'iduango, de 'o Yesus womasidumutu 'awi do-domoteke yamididika, ma lugo 'ireguoli. Ge'ena 'idadi ma 'orasi 'o do-domoteke yamididi go'ona yotagi 'o soana moika. 13 So 'ona yolio de yosidemo manga ma-manaika, ma 'ona koyongakuwasi. 14 'O Yesus womasidumutu ma du-du'uruokau ge'ena 'awi do-domoteke yamogiooko de moika, ma 'orasi 'ona yo'odomo. 'Una wakitawanono sababu 'ona manga ngo-ngaku koikuatuwa de kaifoloi yo'opini so ngaro 'o nyawa gee 'ona ma sirete wimakekau 'ato 'o Yesus wowangokau, ma 'ona koyongakuwa. 15 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Niotagi 'o dunia niakiloliti, niositotara 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno ge'ena 'o nyawa 'iodumika. 16 'O nyawa gee koyongakuwa 'asa yakihukumu. Ma 'o nyawa gee yongaku-ngaku de yaki'osiki, 'asa yakisilaha. 17 Ma nyo-nyata 'ato 'ona ge'ena yongaku, 'ona 'asa 'o tokata yoginiiki de to ngoi 'ai ronga; 'ona 'asa yobi-bicara de 'o demo-demo gee 'ona koyanakowa. 18 De ngaro 'o ngia ya'ao bolo 'o bo-bokusu ya'okere, ma koyoboditowa, de mita nako yaki'ao 'o nyawa yopa-panyakeka, ge'ena dua manga panyake 'i'aiki." 19 Ma Jou Yesus wobicara 'iduanga, de wisidoa 'o sorogaade. Ge'enaka 'una wopareta de wokuasa de ma Jo'oungu ma Dutu. 20 So 'awi do-domoteke yotagi yositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno kiaka naga bato. De ma Jou mita womanarama de de 'ona, de ma nyo-nyata 'ato yositota-totara ge'ena ma goungu, ge'ena la 'o no-nako 'ihera-herangi.

1:1 Tabea 'Aba Teofilus! Manga gudaiou de manga singina ma gou-goungu

yolefo yosidi-diai 'okia naga gee 'idadi-dadiokau naga ngoneka, ge'ena la 'o
Yesus 'awi 'ahu de 'awi manarama. 2 'Ona yalefo moteke kokia naga
'inasitotarino 'o nyawa gee 'onau ma sirete yamake-makekau ge'ena ka ma
gurunosi, de 'onau ge'ena yositota-totara ma Habari ma Owa ge'ena. 3
Gee ngoi talega ma diaioka ma gurueka de 'isikaino, tamaoku yaowa
tonisitotara ngonaka 'Aba, talefo tosidi-diai. 4 Ngoi todiai koge'ena, la
nanako 'okia naga gee nisidotokokau ngonaka ge'ena ma gou-goungu 'itiai.
5 De koneda ma Habari ma Owa ge'ena ma gurueka de 'isikaino: Ma 'orasi
'o Herodes wokoanuku 'o Yudeaka, 'ena ma 'imam wimo wi ronga 'o
Zakharia. 'Una ge'ena 'o Yahudioka manga 'imam 'o bolu moino gee manga
balusu 'o Abia. Ma Zakharia ma wekata mi ronga ngo Elisabet, muna mita
'ami 'asali ma 'imam 'o Harunino. 6 'O giabereki go'ona manga 'ahu 'itiai ma
Jo'oungu ma Dutu wi bionoka. 'Ona yakokimoteke ma Jou 'awi pareta de
'awi besesongo so koi'iwa yaparene. 7 Ma 'ona manga ngowaka koi'iwa
sababu ngo Elisabet koma'iwa miroesoka, de 'ona yamididi yoperekiokau
so koyonganonuwau 'ato de manga ngowakosi. 8 Ma moi ge'ena, 'o 'imam
gee manga balusu 'o Abia manga 'orasi yoleleani ma Jou 'awi Woaka, 'o
Zakharia wadai 'o 'imam ma manarama ma Jou wi bionoka. 9 Ma ngale
yositantuu nago'ona yowosama ma Jou 'awi Woaka 'o manyanyi yotuuku
ge'ena yodu'undi 'isoka gee biasa 'o 'imam yodi-diai. Yo'undi de 'o Zakharia
widaene. 10 'O Zakharia 'o manyani wotuuku ma gu-gudaioka, 'ena 'o
nyawa yoku-kudai doka ma dudunoka yomalahidoa. 11 Ma 'orasi ge'ena
ma Jou wi mala'ekati 'imasidumutu 'o Zakharia. 'O mala'ekati ge'ena
'ima'okode 'o manyani yodu-dutuuku ma ngiioka 'ena 'o ginirakika. 12 Ma
Zakharia gee wamakeka 'o mala'ekati ge'ena, de kowomasinakowau ma de
wimodongo. 13 Ma 'o mala'ekati ge'ena 'ingose 'ato, "Ee Zakharia, 'uwa
nimodongo sababu ma Jo'oungu ma Dutu wadawongokau 'ani lahidoa. So
'ani wekata ngo Elisabet dua momaku'arene 'ani ngowaka 'o nauru moi
salingou 'awi ronga 'o Yohanes. 14 Ngona dua posironga nomorenoka, de
'o nyawa manga gudai mita dua kayomore-morene ngano ni ngowaka
ge'ena 'ilahiri. 15 Sababu 'una 'asa wodadi 'o nyawa ma amoko ma Jou wi
bionoka. De 'una dua kowo'oke-'okeruwa 'o 'anggur bolo 'o daluku ma
gosaka. De kawosidoboanosi 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'awi singina

yaparetano. 16 'O Israeloka manga gudai 'asa wakituda yolio ma Jo'oungu ma Dutuka, to 'ona manga Jouka. 17 'Una 'asa wodadi ma Jou 'awi su-suloko so 'una wosirano ma ngale wodiai ma Jou 'awi ngekomo. De 'o guata ma de 'o kuasa so 'una 'isoka ma sira ma nabii Elia. 'Una 'asa wosikatiai 'o dea de 'o ngowaka, de 'o nyawa gee koyosingou-ngounuwa ma Jouka, 'asa wakisi'asa yolio ma Jouka de yamoteke 'o di-dibangi 'iti-tiai. Koge'ena ma ngekomo 'una 'asa wadai 'o kawasa widawongo de wisingounu ma Jou." 18 'O Zakharia wosano ma mala'ekatika ge'ena, "Kokia ngoi tanako 'ato ge'ena dua ma goungu 'idadi? Ngoi de 'ai wekata mioperekiokau." 19 'O mala'ekati ge'ena 'isango, "Ngoi ne'ena 'o Gabriel, ma Jo'oungu ma Dutu towile-leleani, de 'unau wosuloko tositotara 'o Habari ma Owa ne'ena ngonaka. 20 Tonisidemo ne'ena, 'okia naga tongosekau gee dua ma 'orasi ya'adono de 'idadi. Ma konongakuwa, so dua nomouokau sigado ge'ena 'iodumu 'idadioka." 21 'Ena 'o nyawa yoku-kudai 'ona koge'ena wida-damaa 'o Zakharia. 'Ona yatiba-tibangiou 'ido'oa so 'o Zakharia koge'ena wido'ingoka ma Jou 'awi Woaka. 22 De wosupu 'ena koidadiwau wobicara 'onaka, so ka wi giamou wosikakatumu-tumutu koge'ena womoukou so. So 'o nyawa mita yanako 'ato 'una wamake 'o no-nako 'ihera-herangi moi ma Jou wi Woaka. 23 Gee wi manarama wakokiduangokau ma Jou wi Woaka de ma Zakharia wolio to 'una wi woaka. 24 Ge'enaka de koito'ingowa 'ena ngo Elisabet miroesokau, so ka 'o woaka 'o mede motoano. 25 Muna kamongosekau, " 'Alele! Ne'ena ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu woisimara'ai so 'o ngowaka tamake, so 'o nyawa koisimae-maekuawau." 26 Ma 'orasi ngo Elisabet miroesoka mi mede butangau, de ma Jo'oungu ma Dutu wi mala'ekati 'o Gabriel wasuloko 'itagi daukuku 'o soana moiku 'o Galilea ma daeraaka ma ronga 'o Nazaret. 27 'O mala'ekati ge'ena 'itagi ngo Mariaka 'o mosolese mimoi 'o nauru komanakowasi. To muna 'ami baingi wi ronga 'o Yusuf, 'o demo ma 'iputusokau. 'O Yusuf 'awi 'asali ma Koana 'o Dautino. 28 Ma mala'ekati ge'ena 'iboa munaka de kaingosekau, "Tabea, ngona gee ma Jo'oungu ma Dutu wonisiboso-bosono de posironga wonisibarakatioka! Ma Jou naga de de ngona!" 29 Ma muna kaifoloi mododato so mi singina ma dodaka matiba-tibangi 'o demo ge'ena ma ngale 'ido'oa. 30 Ge'enaka de

'o mala'ekati ge'ena 'ingoseli munaka, "Maria, 'uwa nimodongo. Sababu ngona ma Jo'oungu ma Dutu wonisibosono so wonikula 'o barakati posironga ma amoko. 31 De dua ngona 'asa nirosoka de nomaku'arene 'ani ngowaka 'o nauru wimoi, salingou wonisironga 'o Yesus. 32 'Una 'asa wodadi 'o nyawa 'ila-laagomo de 'asa wisi'asoko ma Jo'oungu ma Dutu wokuru-kurutie 'awi Ngowaka ma Dutu. So ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wigoraka 'una wodadi Koana 'isoka ma Koana 'o Dautu, to 'una wi topora. 33 'Una 'asa wokoana de wakipareta 'o Israeloka kaisi'ado-'adonika, de 'awi pareta 'asa koitogu-togumuawau." 34 Ge'enaka de ngo Maria kamongosekau, " 'Etei so ngoi ka 'o mosolesosi, de 'o nauru ma kotomasiganuwasi de kokia so 'o ngowaka moi 'asa tamake?" 35 De 'o mala'ekati ge'ena 'isango, " 'O Ngomasa 'Itebi-tebini 'asa nidugutiku de ma Jo'oungu ma Dutu wokuru-kurutie 'awi kuasa niriwo, so dua nirosoka de nomaku'arene. De 'ani ngowaka wotebi-tebini gu'una 'asa 'o nyawa wisi'asoko ma Jo'oungu ma Dutu wokuru-kurutie 'awi Ngowaka ma Dutu. 36 Nongano-nganono ngo Elisabet 'ani 'esa moi gumuna, muna miroesoka mi mede butangau ngaro moperekiokau ma, de ngaro 'o nyawa yongose 'ato muna ma sira mi ngowaka koi'iwa ma. 37 So 'uwa pongose 'ato koidadiwa, sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'okia sonaa 'iodumu wa'akunu." 38 Ge'enaka de ngo Maria kamongosekau, "Ngoi ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi ro-riwo; so madaka la 'idadi ngoioka moteke 'isoka ngona nongosekau." Ge'enaka de 'o mala'ekati ge'ena ngo Maria mimadakau. 39 Kage'ena 'iduangino de ngo Maria motagi 'o kota moika 'o Yudea ma daeraa 'igi-gigieka. 40 Maika 'o Zakharia wi woaka, so gee mowosama de mitabea ngo Elisabetika. 41 De ngo Elisabet mo'isenoka ngo Maria mitabea, de 'o ngowaka gee mi dodaka 'imaitiri. So ngo Elisabet 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'ami singina yaparetano, 42 de mosigasokie kamongosekau ngo Mariaka, "Naga 'o nge-ngeweka 'iodumoka ngona 'ifoloi ma Jo'oungu ma Dutu wonisibarakati! De wisibarakati 'o ngowaka gee doka ni dodaka! 43 Posironga tosanangioka sababu 'ai Jou ma 'esa moboa ngoino, ngaro ngoi ka 'okiawa 'idaene ma. 44 Sababu ma gou-goungu gee to'isenoka 'ani tabea, de 'o ngowaka 'ai dodaka gee 'imaitiri 'imorene. 45 Nosanangioka ngona sababu nongaku 'ato 'okia naga

gee ma Jou wongosekau ngonaka ge'ena dua 'idadi." 46 Deika ngo Maria mongose, "Ngoi towisiarene ma Jou, 47 de tomorene sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'ai Ro-riwo Wosilaha-laha. 48 'Una kawoisi-singina 'awi ro-riwo kokiawa 'idae-daene ne'ena. Ne'enu de 'isikaika 'o nyawa 'iodumu 'asa yongose 'ato ngoi tosanangi, 49 ngano ma Jo'oungu ma Dutu gee 'awi kuasa ma batingi koi'iwa gu'una wodiai 'okia sonaa 'ila-laagomo ngoioka. 'Una posironga wotebinoka. 50 De 'awi dora kaisi'ado-'adonika 'o nyawa-nyawaka gee wisingou-ngounu 'unaka. 51 'Una wosidumutu 'awi kuasa naga 'awi manaramoka, de wakisibiakoroka 'o nyawa gee manga singina 'ikuru-kurutie. 52 'Una 'o koa-koana wakisiogoro yopareta, de gee kokiawa yakidae-daenuku wakigoraka yopareta. 53 'O nyawa yakisawisawini wakisidugaka de 'okia sonaa yaowa-owa. 'O nyawa yokaya-kaya wakisuloko yotagi ko manga kia-kiawa. 54 'Una wakiriwo 'o Israeloka to 'una 'awi kawasa, moteke wojajiokau to ngone nanga edete de nanga dotumika. 55 Ma Jou kowamongoruwa 'awi jaji; 'una wi singina 'isure 'o Abrahamuka, de 'awi ngowaka de wi dangonuku kaisi'ado-'adonika." 56 De ngo Maria poilia 'o mede sa'angeno momanoa de ngo Elisabet, 'asa de molio. 57 Ngo Elisabet mi 'orasi ya'adono momaku'arene, de momaku'arene mi ngowaka 'o nauru wimoi. 58 'Ami woa ma sidateke, mi ma-manai de mi 'esa moi yo'isenoka 'ato ma Jou 'awi singina koge'ena ma sure ngo Elisabetika, de 'ona mita kayomore-morene de de muna. 59 Gee 'o ngowaka ge'ena ma 'umuru 'o wange tuangerou, de 'ona yoboa wisuna. 'Ona yomau 'o ngowaka ma dingoono gu'una wisironga 'o Zakharia moteke ma dea wi ronga. 60 Duga ma 'esa mongose, "Ko'uwa! 'Una salingou wisironga 'o Yohanes." 61 De 'ona yongose munaka, " 'Ani 'esa moi komoiwa manga ronga koge'ena." 62 Ge'enaka de 'ona yosano 'o Zakhariaka kayoakotawi 'okia wisironga 'awi ngowaka gu'una. 63 'O Zakharia woga'asoko 'onaka 'o teto yatuli-tulisi moi de watulisuku, " 'Awi ronga 'o Yohanes." 'Ona yoodumu yoherangi. 64 Kage'ena ma 'orasi de 'o Zakharia 'idadiokauoli wobicara de wisiarene ma Jo'oungu ma Dutu. 65 So manga sidateke de manga ma-manai de manga 'esa moi yakikokimodongo de wihoromati ma Jou. De gee 'idadi-dadiokau ge'ena ka manga 'uru ma doe ge'ena 'o Yudea ma daeraa 'igi-gigieka yasuluunuku.

66 'O nyawa yoodumu gee yo'ise-'isene ge'ena yatiba-tibangi de kayongosekau, " 'O ngowaka nu'una ma rai wodadi 'o nyawa 'iba-baraguna," sababu ma Jou de de 'una. 67 'O Zakharia 'o ngowaka ge'ena ma dea, 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'awi singina yaparetano wosidemosira kawongosekau, 68 "Nou, ngone powisiarene 'o Israeloka nanga Jo'oungu ma Dutu sababu 'una woboakau ma ngale wonariwo watuusu wonasipidili 'awi kawasa 'o dorouoka. 69 'Una wonakulakau nanga Ro-riwo Wonasilaha-laha wokua-kuata, wi 'asali 'o Dautino, to 'una wi gilaongo. 70 Ka ma sirasi ma Jo'oungu ma Dutu wojajiokau 'awi nabii yotebi-tebinika 71 ma ngale wonasipidili nanga musuoka de 'o nyawa 'inadu-du'uduku manga pareta ma sigoronaka. 72 'Una koge'ena wodiai ma ngale wakisimara'ai nanga edete de nanga dotumu de ma ngale wagoungu 'awi jaji 'itebi-tebini. 73 'Una wojajiokau sigado wosasi nanga dea 'o Abrahamuka, ma ngale wonariwo wonasipidili nanga musuoka la ngone 'uwa 'inamodongo powileleani 75 de nanga 'ahu 'itebi-tebini 'awi bionoka sigado posongenoka. 76 Ee ngona 'ai ngowaka, 'asa nisi'asoko ma Jo'oungu ma Dutu wokuru-kurutie 'awi nabii. Ngona de ma Jou dua ngona nosirano ma ngale 'awi ngekomo nodiai, 77 de nakisisahe 'awi kawasaka 'ato 'ona 'asa yakisilaha, ma titi ma Jo'oungu ma Dutu kowosi-singinawau manga so-sowono. 78 To ngone nanga Jou 'awi singina 'isure de 'awi dora 'iamoko. Ge'enau so 'una woboa wonariwo wonasilaha. 'Una waino matero 'o wange 'ipootekie 'o ngoru-ngorumika. 79 'Una wokula 'awi darangi 'o nyawa 'iodumika gee yo'ahu 'o darusoka de gee yakimodo-modongo yosongene. 'Una wonasingekomo posikaika 'isa-sanangika." 80 'O Zakharia wi ngowaka gu'una kawofero monga de kaifoloi monga wo'ahu de ma Jo'oungu ma Dutu. Gee woamokokau de womanoa 'o ngii 'irii-riidoka 'o tonaka 'ika-kakasaka sigado ma 'orasi ya'adono womasidumutu 'o Israel ma nyawaka.

2:1 Ma 'orasi ge'ena 'o Agustus, 'o Romaka manga Koana ma Amoko, 'awi kawasa yoodumu wakisuloko manga ronga yosilefo la wakidoimi kokia manga gudaioka. 2 Ma do-doimi ma si-siraka ge'ena wodiai ma 'orasi 'o Kirenius wogubernurosi 'o Siriaka. 3 Ma 'orasi ge'ena 'o nyawa 'iodumu

yotagi manga rongā yosilefo moi-moi manga kotaka. 4 'O Yusuf mita womagoraka 'o Nazaret ma soanoka, 'o Galilea ma daeraaka wosikaie 'o Betlehemude 'o Yudea ma tonakie, ma Koana 'o Dautu woda-dalahiroka, sababu 'o Yusuf wi 'asali ma Koana 'o Dautino. 5 'Una de 'awi baingi 'o ngo Maria gee motu-tubusou, yotagi manga rongā yosilefo. 6 'O Betlehemuoka ya'adonie de 'o ngo Maria mi 'orasi ya'adono momaku'arene. 7 Muna momaku'arene 'ami ngowaka 'o nauru moi 'o riaoka, 'o mosa ma getongo womisikooromino 'asa de wi'idude 'o haewani ma do-dowoka, sababu 'o ngii de ma dangiri ma koyomadamakewau so ka 'o haewani ma ngiiokau. 8 Ma obiri ge'ena 'o haewani yopi-piara manga domba yojagano 'o liunoka, 'o Betlehem ma dateoka. 9 De ma Jou 'awi mala'ekati moi yakidoboa de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa ma ginitara yakidisiwaruku 'onaka, so yakimodongo ma sala. 10 Ma 'o mala'ekati ge'ena 'ingose 'ato, " 'Uwa nimodongo! Ngoi toboa 'o habari ma owa tinisitotara, de ma habari ge'ena 'o nyawa 'iodumu 'asa posironga yomorenoka. 11 'O wange ne'ena to ngini 'ania Koana Winisilaha-laha ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngiriki ge'ena la ma Kristus, to ngini 'ania Jou, wosupuokau ma Koana 'o Dautu 'awi soanoka. 12 Ma no-nako konee: Ma eta 'asa ngini niamake 'o ngowaka ma giau moi, 'o mosa ma getongo wisikooromino de wi'idude 'o haewani ma do-dowoka." 13 De yomanako 'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mala'ekati 'iku-kudai 'iboa, ka ma moino 'imatoomu. So ge'enaka de ma Jo'oungu ma Dutu wisimorene, 'ingose 'ato, 14 "Powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu daku 'awi ngii 'ikaku-kakurieka! De ngini 'o duniaka ne'ena gee ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina niasa-sanangi, tanu niosanangioka." 15 Ge'ena 'ipasa de ma mala'ekati yakimadakau 'onaka de 'o sorogaade 'ilio, de 'o domba yopi-piara go'ona yomasikagaro kayongosekau, "Bika, dokaika 'o Betlehemuka potagi la palega 'okia naga gee 'idadiokau 'isoka gee kangano ma Jou wosidemo-demokau." 16 Ge'enaka de yomatai-taiti yomajobo, yaika de yakimake 'o Yusuf de 'o ngo Maria, de 'o ngowaka ma giau ge'ena 'o do-dowoka wi'idude. 17 Ge'enaka 'ona 'o ngowaka ma dingoono yamakekau, de yakisidemo 'o nyawa-nyawaka, 'okia naa 'o mala'ekati 'ingosekau ma ngale 'o ngowaka ma giau ge'ena. 18 'O nyawa yosigise-gisene 'o haewani yopi-piara manga demo ge'ena yoherangi. 19

Ma 'o demo 'iodumu ge'ena 'o ngo Maria mosi-singina de mosikaditibangi. 20 Dua 'asa yopi-piara go'ona kadinau yoliosa, de ma Jo'oungu ma Dutu kawisiare-arene, sababu 'okia naga yamakekau ge'ena, moteke ma mala'ekati 'isidemo-demokau. 21 Gee 'o Yesus 'awi 'umuru 'o wange tuangerou de wisuna, de wisironga 'o Yesus moteke 'o rongga gee 'o mala'ekati wikulakau ka ngo Maria ma komosi'asakawasi 'ena. 22 Ma 'orasi ya'adono 'o ngeweka gee yomaku'arenoka de yomatebini moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo gee ma nabii Musa wositota-totara, de 'o Yusuf de ngo Maria yotagi 'o Yerusalemuka. Ma 'orasi ge'ena 'ona mita 'o Yesus wi'asa la wisisarakani ma Jouka, 23 moteke ma Jou 'awi besesongoka gee 'o Musa wositota-totara 'ingose konee, " 'O ngowaka 'o nauru 'o riaoka 'isinoimi salingou yosisarakani ma Jouka ma ngale duga ka ma Jo'oungu ma Dutu wileleani." 24 Moteke ma Jou 'awi besesongo 'o nge-ngeweka nako yomaku'arenoka ge'ena salingou yomatebini ge'ena la yokula manga su-suba. So 'ona yokula manga su-suba ge'ena la 'o tekukuru 'o sabi moi, bolo 'o pombo ma gooka 'o ngai modidi, 'isoka gee 'isitatapuokau ma Jou 'awi besesongoka. 25 Ma 'orasi ge'ena 'o Yerusalemuka wimoi wi rongga 'o Simeon. 'Una 'o nyawa ma owa, 'awi singina 'iti-tiai de wosingou-ngounu ma Jo'oungu ma Dutuka. 'O Ngomasa 'Itebi-tebini naga de de 'una de womada-damaau ma 'orasi ya'adono ma Jo'oungu ma Dutu wakisilaha 'o Israeloka. 26 'O Ngomasa 'Itebi-tebini wisidemokau 'ato 'una dua ma Koana Wiiri-iriki gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau wimakekasi 'asa de wosongene. 27 Gee 'o Yusuf de ngo Maria ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka la wisisarakani ma Jo'oungu ma Dutuka ma ngale yamoteke 'o 'agama ma besesongo, ma 'orasi ge'ena 'o Simeon 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'awi singina yaparetano so wowosama mita ma Jou 'awi Woaka. 28 So 'o Simeon 'o Yesus wi'ese so witotirino, de wisiarene ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'ato, 29 "Jou, ne'ena madaka la ngoi 'ani ro-riwo ne'ena ngaro tosongenou. Ngoi 'ai singina 'isanangi sababu 'ani jaji 'itiai. 30 Sababu ngoiou ma sirete towimakekau Wosilaha-laha gu'una 'una ge'ena ngonano. 31 'Una wonisulokino ma ngale wariwo wosilaha 'o sagala nyawa. 32 'Una 'isoka 'o siwara gee yakidiginitara ko 'o Israel ma nyawakawa la yoboa ngonaka, de ma duanguku 'ani kawasa 'o

Israeloka yakihoromati." 33 'O ngo Maria de 'o Yusuf yoherangi yo'isene 'okia naga 'o Simeon wongose ma ngale 'o Yesus. 34 'O Simeon wakidaga'asoko 'o barakati de kawongosekau ngo Mariaka 'o ngowaka ma 'esa gumuna, " 'O ngowaka nu'una ma Jo'oungu ma Dutu wiirikokau. 'Unau ge'ena so 'o Israeloka manga gudai gee wiito-itomo dua yobinasa de manga gudai wimote-moteke dua yamake 'o laha. 'Una 'asa wodadi 'o no-nako ma Jo'oungu ma Dutuno, gee dua 'o nyawa manga gudai wiitomo, 35 de ge'ena so manga singina ma dodaka 'isupu. De 'o balisa dua 'ani singina yasiri 'isoka 'o dae 'idoto-doto yatopoko." 36 Naga mita 'o nabii mimoi mopereki 'ifolojiokau. Muna mi ronga ngo Hana, 'o Fanuel wi ngowaka 'ami 'asali 'o Asyer ma nyawano. 'O taunu tumudiingi mongaamokino, 37 de mobao, de ne'ena mi'umuru 'o taunu nagi tuangere de soatou. Muna kaitaurika ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka ma ngale momagae mosuba ma Jo'oungu ma Dutuka, molahidoa de mopuasa. 38 Gee 'o Simeon 'o Yesus witotirino de ngo Hana mita moboa. Ge'enaka de mobicara ma ngale 'o ngowaka ge'ena 'o nyawa yoodumika gee yoda-damaa ma Jo'oungu ma Dutu wosilaha 'o Yerusalem. 39 'O Yusuf de ngo Maria gee yadiaioka 'iodumu ma Jou wi besesongoka, de yolio 'o Nazaretika 'o Galileaka. 40 'O ngowaka gu'una kaisiika monga woamoko de wokuata. Wobarija ma sala de ma Jo'oungu ma Dutu wisibosono ma sala. 41 'O Yusuf de ngo Maria 'o taunu 'isinoimi ma moi yotagi 'o Yerusalemuka ma ngale yamoteke 'o Israeloka Yakisisupu 'o Mesiroka ma Wange ma Amoko. 42 Gee 'o Yesus 'awi taunu mogiooko de modidiou, 'ona yotagi ma rameka ge'ena, 'isoka gee biasau yadi-diai. 43 Manga rame-rame ge'ena 'iduanga de yolio, ma 'o Yesus 'una kage'enakasi 'ena wi balusu koyanakokawa. 44 'Ona yongose 'una naga de to 'ona manga ma-manai. So ma wange 'i'alokou de winonu yokasano to 'ona manga 'esa moika de manga manaika. 45 Ma kowimakewa, so yolio 'o Yerusalemuka winonu. 46 'O wange sa'angeno winonu, de wimake 'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Woaka. 'Una wogogerie wosigisene ma de wosano-sano 'o Yahudioka manga 'agamaka yodoto-dotoika. 47 'O nyawa gee yosigisene yoodumu yoherangi ma sala so kayoki-kiliri sababu 'awi sa-sango yadaene ma sala. 48 'Awi balusu mita yoherangi, de ma 'esa muna

kamongosekau 'unaka, "Ee, koidadiwa kone'ena nodiai ngomino! 'Ani dea de de ngoi mininonu sababu miododato ma sala!" 49 De 'una kawongosekau, "Ee 'Aba de ngo 'Eme, ngoi 'uwa ninonu. Ngini salingou nianako 'ato ngoi ne'ena salingou 'ai Dea wi Woaka." 50 Ma 'ona koyasahewa to 'una 'awi dumutu koge'ena wongose. 51 Ge'enaka de 'una de wi balusu yolio 'o Nazaretika, de wakisingou-ngounu 'awi 'esa de wi deaka. Ge'ena 'iodumu ma 'esa mosiriidino mi singina ma dodaka. 52 'O Yesus kaisiika monga woamoko de kawocawaro monga, de ma Jo'oungu ma Dutu widora de 'o kawasa ma widuaka.

3:1 'O taunu mogiooko de motoa ma Koana 'o Tiberius wopareta 'o Romaka, 'o Pontius Pilatus wogubernur 'o Yudeaka, de 'o Herodes wopareta 'o Galileaka. 'O Filipus 'o Herodes ma dodoto wopareta 'o Iturea de 'o Trakhonitisoka, 'ena 'o Lisaniias 'una wopareta 'o Abileneka. 2 'Ena yodadi 'o 'Imam ma Amoko ge'ena la 'o Hanas de 'o Kayafas. Ma 'orasi ge'enau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo wositotara 'o Yohanesika 'o Zakharia wi ngowaka gee womanoa 'o ngii 'irii-riidoka 'o tonaka 'ika-kakasaka. 3 So 'o Yohanes wakilolituku 'o daeraa gee 'o Yordan ma 'akere ma date-dateoka, de wositotara 'o nyawa-nyawaka wongose 'ato, "Niomaogoro 'o sowono nodiai de niolio ma Jo'oungu ma Dutuka 'asa de ni'osiki, la ma Jo'oungu ma Dutu kowosi-singinawau 'ania so-sowono." 4 Ge'ena moteke ma Nabii Yesaya wi bukuoka 'isilefoku konee, " 'O nyawa moi naga 'o tonaka 'ika-kakasaka wosigaso-gasoko wongose 'ato, 'Niosikadiai ma Jou 'awi ngekomo, niosikabooto ma Jou wi tapaki la waboa! 5 'Iti-tingasu niadidumu, 'igi-gigie de 'idiko-diko niosikatiai! 'Ikapelu-peluku niosikabooto, de 'ikagusu-gusu niosikatiai! 6 'O nyawa 'o duniaka 'iodumu 'asa yamake ma Jo'oungu ma Dutu wosilaha 'o nyawa! " 7 Manga gudai yaino 'o Yohanesino la yaki'osiki. 'O Yohanes kawongosekau 'onaka, "Ee, ngini ge'ena nioti-tingkai 'isoka 'o ngowosana ma ngowa-ngowaka! Nago'ona yongose 'ato ngini 'idadi niomasiresene gee dua ma Jo'oungu ma Dutu wi hukumani 'iboa? 8 Niosidumutu 'ania 'ahu ma sigoronaka 'ato ngini ma gou-goungu nimaogorokau 'o sowono nodiai de nioliokau ma Jo'oungu ma Dutuka! 'Uwa niomangano-nganono 'ato ngini

ge'ena nisilahakau sababu 'o Abraham ge'ena to ngini nia edete de nia dotumu. Tinidongose: Ma Jo'oungu ma Dutu kaidadi wadiai 'o teto-teto ne'ena 'idadi 'o Abraham 'awi ngowa-ngowaka! 9 Ma Jo'oungu ma Dutu wacobou wahukumu 'o nyawa gee koyamote-motekuwa 'awi mau matero kawimoi 'o gota watodangou sigado ma ngutu-ngutuuku so ma patu 'idua-duangou. 'O nyawa gee manga 'ahu 'itorou 'asa yaki'umo 'o 'ukuka, matero ka 'o gota gee 'isowokino ma ma sowoko koisurewa so dua yatodanga de 'o 'ukuka yositaulu!" 10 Ge'enaka de 'o nyawa yoku-kudai go'ona yosano 'o Yohanesika, "So 'okia salingou ngomi miadiai?" 11 'O Yohanes wosango, " 'O nyawa gee manga baju 'o ngai modidioka, salingou 'o ngai moi yokula gee 'o nyawa manga baju koi'iwa-'iwaka, de 'o nyawa gee de manga 'inomoka salingou yosibula-bula." 12 'O pajaki yoga-ga'asoko mita yaika 'o Yohanesika yoga'asoko la waki'osiki de yosano, " 'Aba Guru, 'okia salingou miadiai?" 13 'O Yohanes wosango, " 'Uwa nioga'asoko 'ifoloika de gee kokia naga 'isitatapuokau." 14 Naga mita 'o tentara yosano, "Kokia ngomi? 'Okia salingou miadiai?" 'O Yohanes wosango, " 'Uwa niakisihaga moikani, de 'uwa 'o pipi nio'ora de nia galaki ma ngeluku. Salingou niamaoku niosanangiokau de to ngini nia gaji!" 15 Ma 'orasi ge'ena 'o nyawa-nyawa wida-damaau ma Koana Wiiri-iriki woboa. So gee yo'isenoka 'o Yohanes 'awi demo de ka manga singinaka, ma Koana Wiiri-iriki ge'ena poilia 'o Yohanesiou. 16 Ge'enau so 'o Yohanes kawongosekau 'ona yoodumika, "Ngoi tini'osiki ka de 'o 'akere, ma dua woboa wimoi 'ifoloi wokuasa de de ngoi, ka 'awi tarupa ma gumini ta'aiki ma koyadaenuwa. 'Una 'asa wini'osiki de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini de 'o 'uku. 17 'Una wacobou wosikati-tingaka 'o nyawa ma owa de ma dorou matero kawopai-pairi wimoi 'awi tatapa wa'aonou ma ngale 'awi bira wakokitadoko sigado 'itebini. Ma bira ge'ena 'asa watoomu 'o rawongoka, duga ma kongka 'iodumu 'asa wositaulu 'o 'ukuka gee koisongesongenuawau!" 18 Koge'ena 'o Yohanes wakidongose 'o nyawa-nyawaka ma ngekomo 'i'ini-'inioka, gee ma 'orasi wositotara 'o Habari ma Owa. 19 De 'o Yohanes wotawanono 'o Herodesika 'o Galileaka manga koana, ma ngale womodoka de ngo Herodias, to 'una 'awi dodoto ma wekata, de 'awi di-diai 'ito-torou 'iregu-reguosi wodi-diai. 20 Ma 'o Herodes kawodofoloi

monga wodiai 'ito-torou, ge'ena la 'o Yohanes wisingosama 'o buika. 21 'O Yohanes 'o nyawa yoku-kudai waki'osiki, de 'o Yesus mita wi'osiki. De gee 'o Yesus womalahidoa ma gu-gudaioka, de 'o diwanga 'ipelenga, 22 de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini dakuuku widuguti ma lugo 'isoka 'o pombo. Ge'enaka de yo'isene ma Jo'oungu ma Dutu wi 'ilingi 'ingose, "Ngona to ngoi 'ai Ngowaka tonisiboso-bosono. Ngona 'ai singina nasanangi." 23 Ma 'orasi 'o Yesus wokurue 'awi manarama, 'una 'awi 'umuru poilia 'o taunu nagi sa'angeu. De moteke 'o nyawa manga di-dibangi, yongose 'ato 'una ge'ena 'o Yusuf wi ngowaka. Ge'ena so 'o Yesus 'awi edete de wi dotumu manga ronga-ronga konee: 'O Yusuf 'o Eli wi ngowaka, 24 'o Eli 'o Matat wi ngowaka, 'o Matat 'o Lewi wi ngowaka, 'o Lewi 'o Malkhi wi ngowaka, 'o Malkhi 'o Yanai wi ngowaka, 'o Yanai 'o Yusuf wi ngowaka, 25 'o Yusuf 'o Matica wi ngowaka, 'o Matica 'o Amos wi ngowaka, 'o Amos 'o Nahum wi ngowaka, 'o Nahum 'o Hesli wi ngowaka, 'o Hesli 'o Nagai wi ngowaka, 26 'o Nagai 'o Maat wi ngowaka, 'o Maat 'o Matica wi ngowaka, 'o Matica 'o Simei wi ngowaka, 'o Simei 'o Yosekh wi ngowaka, 'o Yosekh 'o Yoda wi ngowaka, 27 'o Yoda 'o Yohanan wi ngowaka, 'o Yohanan 'o Resa wi ngowaka, 'o Resa 'o Zerubabel wi ngowaka, 'o Zerubabel 'o Sealtiel wi ngowaka, 'o Sealtiel 'o Neri wi ngowaka, 28 'o Neri 'o Malkhi wi ngowaka, 'o Malkhi 'o Adi wi ngowaka, 'o Adi 'o Kosam wi ngowaka, 'o Kosam 'o Elmadam wi ngowaka, 'o Elmadam 'o Er wi ngowaka, 29 'o Er 'o Yesua wi ngowaka, 'o Yesua 'o Eliezer wi ngowaka, 'o Eliezer 'o Yorim wi ngowaka, 'o Yorim 'o Matat wi ngowaka, 'o Matat 'o Lewi wi ngowaka, 30 'o Lewi 'o Simeon wi ngowaka, 'o Simeon 'o Yehuda wi ngowaka, 'o Yehuda 'o Yusuf wi ngowaka, 'o Yusuf 'o Yonam wi ngowaka, 'o Yonam 'o Elyakim wi ngowaka, 31 'o Elyakim 'o Melea wi ngowaka, 'o Melea 'o Mina wi ngowaka, 'o Mina 'o Matata wi ngowaka, 'o Matata 'o Natan wi ngowaka, 'o Natan 'o Dautu wi ngowaka, 32 'o Dautu 'o Isai wi ngowaka, 'o Isai 'o Obed wi ngowaka, 'o Obed 'o Boas wi ngowaka, 'o Boas 'o Salmon wi ngowaka, 'o Salmon 'o Nahason wi ngowaka, 33 'o Nahason 'o Aminadab wi ngowaka, 'o Aminadab 'o Admin wi ngowaka, 'o Admin 'o Arni wi ngowaka, 'o Arni 'o Hezron wi ngowaka, 'o Hezron 'o Peres wi ngowaka, 'o Peres 'o Yehuda wi ngowaka, 34 'o

Yehuda 'o Yakub wi ngowaka, 'o Yakub 'o Ishak wi ngowaka, 'o Ishak 'o Abraham wi ngowaka, 'o Abraham 'o Terah wi ngowaka, 'o Terah 'o Nahor wi ngowaka, 35 'o Nahor 'o Serug wi ngowaka, 'o Serug 'o Rehu wi ngowaka, 'o Rehu 'o Peleg wi ngowaka, 'o Peleg 'o Eber wi ngowaka, 'o Eber 'o Salmon wi ngowaka, 36 'o Salmon 'o Kenan wi ngowaka, 'o Kenan 'o Arpakhshad wi ngowaka, 'o Arpakhshad 'o Sem wi ngowaka, 'o Sem 'o Nuh wi ngowaka, 'o Nuh 'o Lamekh wi ngowaka, 37 'o Lamekh 'o Metusalah wi ngowaka, 'o Metusalah 'o Henokh wi ngowaka, 'o Henokh 'o Yared wi ngowaka, 'o Yared 'o Mahalaleel wi ngowaka, 'o Mahalaleel 'o Kenan wi ngowaka, 38 'o Kenan 'o Enos wi ngowaka, 'o Enos 'o Set wi ngowaka, 'o Set 'o Adam wi ngowaka, de 'o Adam gu'una ma Jo'oungu ma Dutu wi ngowaka.

4:1 'O Yesus gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini wiparetano wamada 'o Yordan ma 'akere, de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini wi'asa 'o tonaka 'ika-kakasaka. 2 Ge'enaka dau 'una 'o Tokata ma Koana witaili, ma do'ingo 'o wange nagi soata de 'o obiri nagi soatino. Ge'ena ma do'ingono ka ma eta ma kowo'odomuwa so wamao wisawinukou. 3 'O Tokata ma Koana kaingosekau 'unaka, "Ngonā ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka. So bika nasuloko 'o teto-teto ne'ena 'imadadi 'o 'inomo." 4 'O Yesus wosango, " 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, ' 'O nyawa yo'ahu duga ka de 'o 'inomuwa.' " 5 Ge'enaka de 'o Tokata ma Koana 'o Yesus wi 'asali 'o ngii 'ikuru-kurutieka, de kaisijaino wisidumutu 'o duniaka ma koa-koana de ma harataa. 6 De ma Tokata ma Koana kaingosekau 'o Yesusika, " 'O duniaka ma kuasa de ma harataa 'iodumu ne'ena 'asa tonisidukula. Sababu 'iodumu ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu wosarakaniokau ngoino, de ngoi 'idadi takikula nago'onaka naga bato gee ngoi tomāu takikula. 7 'Iodumu ge'ena dua to ngonau nako noisuba." 8 'O Yesus wosango, "Naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, ' 'O nyawa 'iodumu salingou yosuba duga ka ma Jouka ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu gee womatengo-tengoka, de ka 'unaka duga wileleani.' " 9 Ge'enaka de 'o Tokata ma Koana wi'asa 'o Yesus 'o Yerusalemuka, de wisuloko wodoade daku ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa ma deku 'idaduieka de kaingosekau 'unaka, "Ngonā ma Jo'oungu ma

Dutu wi Ngowaka. So bika ne'enaka de nomaotaka. 10 Sababu naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, 'Ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wakokisuloko wi mala'ekati nijaga 'isidi-diai.' 11 De mita, 'Ma mala'ekati ge'ena 'asa nirilegono la ka 'ani dou ma 'uwa 'itigi 'o tetoku!' " 12 'O Yesus wosango, "Naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, 'Ka moi ma 'uwa witaili ma Jou, nanga Jo'oungu ma Dutu.' " 13 'O Tokata ma Koana 'iduanguinou 'o Yesusika witaili ma ngekomo 'irupa-rupaka, ge'enaka de kawimada 'o Yesus de 'idamaali 'o 'orasi yaowa-owa. 14 Ge'enaka de 'o Yesus 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'awi singina yaparetano wolioli 'o Galilea ma daeraaka. De ma habari ma ngale 'una ge'ena 'o Galilea ma daeraaka yakilolituku. 15 'Una wodotoko 'o lo-lomu ma woa-woaka ge'ena 'o Galileaka, de 'o nyawa 'iodumu wisiarene. 16 'O Yesus waikali 'o Nazaretika gee 'una wodaamoko ge'enaka. Pomaoma-omasa ma Wangeka 'una wotagi 'o lo-lomu ma woaka moteke biasau 'una koge'ena. Ge'enaka waika de woma'oko ma ngale wobaca 'o Buku 'Itebi-tebini, 17 de wikula ma Nabii Yesaya 'awi buku. Wasose ma buku 'ipe-peleleno ge'ena de wamake ma bo-bula gee 'ingose konee, 18 "Ma Jou wi Ngomasa naga ngoioka ma ngale 'ikula 'o kuasa, sababu 'una woigorakokau ma ngale tositotara 'o Habari ma Owa 'o nyawa yosusa-susaka. 'Una woisuloko tosikawasa 'o nyawa gee yakitago-tagokinoka 'ato 'ona 'asa yakisipidili, gee yorau-rau 'asa yomasimakeli, de kiaka naga gee yaki'asa 'ito-torou 'asa yakisilaha, 19 de tosihabari 'ato ma Jou 'awi kawasa wosilaha ma 'orasi ya'adonokau." 20 'O Yesus wapeleleli ma buku ge'ena, de wosigilio yole-leleanika, 'asa deika wogogere. 'O nyawa 'iodumu ma woa ma dodaka ge'ena wiriungini. 21 De 'o Yesus wakidotoko 'onaka, wongose 'ato, "Ne'ena ma wange 'o Buku 'Itebi-tebini ma bo-bulaka gee tabacakau kangano ge'ena 'idadiokau ma 'orasi ngini nio'isene." 22 'O nyawa ge'enaka gee yoodumu yongose 'ato 'awi demo-demo ge'ena 'iodumu 'itiai. De yoherangi 'okia naga gee wosidemo-demokau 'ena ma sureka. So 'ona kayongosekau, " 'Una ge'ena ka 'o Yusuf wi ngowaka!" 23 So 'o Yesus wongose 'onaka, "Ma raiokau ngini dua nisticagulu naneda ngoino, 'Ee Dotere, bika ngona ma sirete nomasilaha. 'O no-nako 'ihera-herangi gee mio'isene 'o Kapernaumoka nodi-diai, bika nodiaioli to ngona ma sirete 'ani

soanoka.' " 24 'O Yesus wongoseli, "Ngoi tinidongose, ma gou-goungu koi'iwa 'o nabii moi yakihoromati to 'ona ma sirete manga soanoka. 25 Ma bika niosigisene! Ma 'orasi ma nabii Elia wo'ahu, 'o Israel ma tonaoka 'o baulaco ma kiamati yakidaene 'o soana 'isinoimika sababu koibesakuwa 'o taunu sa'ange de ma songonano. Ma 'orasi ge'ena 'o bao-bao yosusa-susa manga gudai 'o Israeloka. 26 Ngaro koge'ena ma, ma Jo'oungu ma Dutu kowosulokuwa 'o Elia wotagi wakiriwo 'o bao-baoka go'ona ka moika ma, so duga ka gee 'o bao-baoka mimoi 'o Sarfat ma kotaka 'o Sidon ma daeraaka. 27 Koge'enali mita ma 'o 'orasi ma Nabii Elisa, 'o Israeloka manga gudai yakipado-pado, de komoiwa wakisi'aiki, duga ka 'o Naaman 'o Siria ma nyawa gu'una." 28 'O nyawa 'iodumu ma lo-lomu ma woa ma dodaka go'ona yakito'otasa ma sala gee yo'isene ma hali ge'ena. 29 'Ona yomakokitebulu de witagoko 'o Yesus wisisupu 'o kota ma dudunika 'o babawata ma 'uruka, gee kiaka naga manga kota yodi-diaioka. 'Ona manga singina 'itorou 'unaka so yomau wisiitomou 'o ba-bawatuku. 30 Ma 'o Yesus womasisisu 'o nyawa ma gu-gudaika de wotagiokau. 31 Ge'enaka de 'o Yesus wotagi daukuku 'o Kapernaum ma kotaku 'o Galileaka. Ge'enaka dau 'o nyawa wakidotoko Pomaoma-omasa ma Wangeka 'isinoi-noimi 'o lo-lomu ma woa-woaka. 32 'Ona yoherangi 'awi do-dotoko, sababu 'una wobi-bicara de ma ku-kumatioka. 33 Ge'ena ma lo-lomu ma woaka wimoi 'o tokata widongosamuku. 'Una woma'orese kawongosekau 'o Yesusika, 34 "Ee, Yesus 'o Nazaret ma nyawa, 'uwa nomadatawongo to ngomi mia hali. Ngona naino ne'enano nomau minibinasau? Ngoi toninako ngona ge'ena ma kia. Ngona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Su-suloko 'Itebi-tebini!" 35 De 'o Yesus wodubera ma tokatika ge'ena wongose 'ato, "Nomariidi, nosupuoka 'o nyawaka nu'una!" Ge'enaka de ma tokata ge'ena wisi'umo 'o nyawa gu'una ge'ena yoku-kudai manga bionuku, de 'isupuokau 'o nyawaka gu'una ka ma eta ma kowikasiriwa. 36 'O nyawa yoodumu yokokiherangi de kayomakadongosekau, "Tei posironga wosigou-gounguku 'awi demo-demo ge'ena. Sababu de 'awi kumati de wi kuasa 'una wosuloko 'o tokata 'ikokisupu de 'ena mita 'ikokisupu!" 37 So 'o Yesus wi habari 'itagi ma daeraaka ge'ena yakilolituku. 38 Ge'enaka de 'o Yesus womagoraka 'o lo-lomu ma woaka ge'ena, de wotagi 'o Simon wi woaka.

'O Simon ma toroa migogamuku mosauku ma upasa misirama, so 'o nyawa-nyawa ge'enaka gee yoga'asoko 'o Yesusika yongose 'ato, "Tanu moniriwo monisi'aikokasi!" 39 'O Yesus waika woma'okode 'ami dangiri ma dateoka de wosuloko 'ami panyake ge'ena 'i'aiki. De 'ami panyake ge'ena ma 'i'aioka, de momomikokau so makileleani. 40 'Iobirou de 'o nyawa gee manga riaka dodoto yosa-sangisara manga panyake 'i'ini-'inioka yoodumu yaki'asa 'o Yesusika. 'O Yesus 'awi giama wakidatamiku moi-moi yoodumu go'ona, de wakisilaha. 41 'O tokata mita 'ikokisupu 'o nyawa manga gudaioka yakido-dongosamuku, de 'ima'ore-'orese, "Ngona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka!" Ma 'o Yesus wodorofu de kowosidabiwa 'ena 'ibicara, sababu 'ena yanako 'una ge'ena ma Koana Wosilaha-laha. 42 Ma bibinie yaika 'iwange de 'o Yesus woma'aiki ma kotaka ge'ena de wotagi 'o ngii moika gee 'irii-riidika. 'O nyawa-nyawa wirinonu so gee wimakeno de yoga'asoko la 'uwa wakimada. 43 Ma 'o Yesus kawongosekau, " 'O Habari ma Owa ma ngale kokia ma Jo'oungu ma Dutu wopareta ma ngale wokoana salingou tositotara 'o kota 'iregu-reguka mita, sababu ma ngale ge'enau ma Jo'oungu ma Dutu woisuloko 'o duniano." 44 Ge'enau so 'o Yesus wobobita 'o lo-lomu ma woa-woaka 'iso de 'o Yudeau ma daeraaka.

5:1 Ma moi ge'ena 'o Yesus woma'okode wodotoko 'o Genesaret ma talaga ma batingoka, 'ena 'o nyawa manga gudai kayomasisisuou ma ngale yosigisene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo. 2 'O Yesus wamake 'o ngo'otiri ngai modidioka ge'ena 'o talaga ma batingoka; yosoma-soma go'ona yo'utiokau manga ngo'otiroka ge'ena, de manga soma yo'isoko ma gu-gudaioka. 3 'O Yesus wobarene 'o ngo'otiri ngai moi ge'ena la to Simon, ge'enaka de wosuloko 'o Simon waitomo 'o dowongioka 'ena 'o gurutika ma eta. 'O Yesus wogogerie 'o ngo'otiroka de wakidotoko 'o nyawa yoku-kudai. 4 Wodotoko 'iduanga de 'o Simonika wongose, "Nomasioru 'iluku-lukuka de nia soma nio'umo la 'o naoko niotagoko." 5 'O Simon wosango, " 'Aba Guru, 'o obiri moi kamiomariwokau ma kokia-kiawa. Ma 'Aba ngona nosuloko, so ngomi 'asa 'o soma mio'umoli." 6 Gee 'o Simon de 'awi ma-manai yomasioru 'iluku-lukuka so manga soma yo'umo de

kaikudai yomada-daene so manga soma ma rekeni 'i'etongoka. 7 Sababu ge'ena 'ona yomatagasoko manga ma-manaika gee 'o ngo'otiri 'ireguoka. De manga ma-manai go'ona yaino so yomakariwo ma naoko yodonoa 'o ngo'otiruku, so ma ngo'otiri 'o ngai modidi ge'ena ya'oma-'omanga sigado rekeni 'ilutuoka. 8 'O Simon Petrus gee wamake ge'ena, de wobukuku 'o Yesus wi bionoka wosuba, de kawongosekau, "Noimadakau Jou! Sababu ngoi 'o nyawa 'isowo-sowono!" 9 'O Simon de 'o nyawa yoodumu gee de de 'una kayoki-kiliri yolega-lega 'o naoko koge'ena ma gudaioka yatagokino. 10 Koge'enali mita 'o Simon wi ma-manai ge'ena la 'o Yakobus de 'o Yohanes, 'o Zebedeus wi ngowa-ngowaka. 'O Yesus wongose 'o Simonika, " 'Uwa nimodongo! Ma 'orasi ne'ena to ngona 'ani manarama ge'ena la 'o nyawa nakinonu yodadi to ngoi 'ai do-domoteke, matero ka 'o naoko nosoma." 11 'O Simon de wi ma-manai yatobaka manga ngo'otiri ge'ena 'o dudungie, ge'enaka de yakokimada 'iodumu ge'ena de wimotekokau 'o Yesus. 12 Ma moi ge'ena, 'o Yesus 'o kota moioka waika. Ge'enaka wimoi 'o pado wi'omanguku. Gee wimake 'o Yesus de wi bionoka wobukuku wosuba, de womaga'asoko, wongose 'ato, " 'Aba, nako nomodeke de noisi'aiki 'itiaika." 13 'O Yesus wi'aoka 'o nyawa gu'una de kawongosekau, "Ngoi tomodeke, so 'i'aikika!" De wi panyake ge'ena 'i'aikokau. 14 Ge'enaka de 'o Yesus kowosidabiwa 'o nyawa gu'una wosikajarita ma hali ge'ena ka moika ma, duga wongose 'ato, "Notagi nomasidumutu 'o 'imamika la wanako 'ato 'ani panyake 'i'aikokau. Ge'enaka de nokula 'ani sukuru 'isoka 'o Musa wosulokokau, la 'o nyawa yanako 'ato ma gou-goungu 'ani panyake 'i'aikokau." 15 Ma 'o Yesus 'awi habari kaisidagi monga kiaka naga bato, ge'enau so 'o nyawa kayotunou yoboa ma ngale 'awi do-dotoko yosigisene de mita manga panyake wosi'aiki. 16 Ngaro koge'ena ma 'una biasau 'ijaga wotagi 'o ngii 'iriii-riidika ma ngale wolahidoa. 17 Ma moi ge'ena 'o Yesus wodotoko 'o nyawa yoku-kudaika, 'ena 'o Farisioka de 'o 'agamaka yodoto-dotoko yamuruoka naga yogogerie ge'enaka. ('Ona ge'ena doka 'o Yerusalemuno, de mita 'o Galilea de 'o Yudea ma soa-soanino yoboano.) 'O kuasa ma Jo'oungu ma Dutuno de ma 'ena 'o Yesusoka, ma ngale wosi'aiki 'o nyawa yopa-panyake. 18 Ma 'orasi ge'ena yamuruo naga yoboa wi'asa wimoi wolugu-lugu woma'iduoka wi

kokowaka. 'Ona yapakisaa yomau wisingosama 'o woa ma dodaka la winoaku 'o Yesus wi bionoka. 19 Duga 'o nyawa kayokudaioka ge'enaka, so kokiakawa wisiboa wisingosama. Sababu ge'ena wisidoa 'o woa ma katu ma dekude. De ma katu ya'aiki so wisiara de wi kokowaka 'o Yesus wi bionuku 'o nyawa yoku-kudai manga sigoronaku. 20 Gee 'o Yesus wamake to 'ona manga ngo-ngaku ma guatoka, de kawongosekau wolugu-luguka gu'una, " 'Esa moi, 'ani so-sowono ta'ikirokau." 21 'O 'agamaka yodoto-dotoko de 'o Farisioka 'ikurie yatiba-tibangi, "Nagu'una ne'ena wobarani wisiti-tingoono ma Jo'oungu ma Dutu? Nagu'una wa'akunu wa'ikiri 'o nyawa manga so-sowono? Ka ma Jo'oungu ma Dutu duga 'idadi!" 22 'O Yesus wanako to 'ona manga di-dibangi ge'ena so kawongosekau, " 'Ido'oa so nia singina ma dodaka niatiba-tibangi koge'ena? 23 Ka'ena 'ifoloi 'igapangi tongose wolugu-luguka, ' 'Ani so-sowono tosi'aikokau!' bolo, 'Nomomikie de notagiou!'" 24 Ma ne'ena dua tosidumutu nginika 'ato 'o duniaka ne'ena 'o Nyawa ma Ngowaka wopareta 'o so-sowono wa'ikiri." Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau wolugu-luguka, "Nomomikie, 'ani kokowa nagoraka la noliou!" 25 De 'o nyawa gu'una womomiki 'ona yoodumu manga bionoka, de wagoraka wi kokowa de wolio 'ena kawisiare-arene ma Jo'oungu ma Dutu. 26 'Ona yoodumu yokokiherangi ma sala de ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene. De kayakimodo-modongika yomakadongose 'ato, "Poherangi ma sala 'okia naga gee ne'ena ma wange pamake!" 27 Ge'ena 'iduango so 'o Yesus wosupuka de wimake 'o pajaki woga-ga'asoko wimoi, wi ronga 'o Lewi wogogerie wi kantoroka. 'O Yesus kawongosekau 'unaka, "Nou, noimoteke ngoi." 28 'O Lewi woma'oko de wakokimada 'okia sonaa de wimotekokau 'o Yesus. 29 Ge'ena 'iduango de 'o Lewi 'awi woaka 'o rame wodiai ma ngale 'o Yesus wisirame. Manga gudai 'o pajaki yoga-ga'asoko de 'o nyawa 'iregu-regu yomasido'odomo de de 'ona. 30 'O 'agamaka yodoto-dotoko de 'o Farisioka yamuruo naga yamaoku koyoduakuwa, de kayongosekau 'o Yesus 'awi do-domoteika, " 'Ido'oa so ngini nimasido'odomo de 'o pajaki yoga-ga'asoko de 'o nyawa ma do-dorou?" 31 'O Yesus wosango, " 'O nyawa koyopa-panyakewa ge'ena koyononuwa 'o dotere, so duga ka gee yopa-panyake. 32 Ngoi taino

kotaki'asokuwa 'o nyawa gee yomamaoku manga 'ahu 'itiaiokau, ma 'ena gee yosowo-sowono, la yomaogoro 'o sowono yodiai de yolio ma Jo'oungu ma Dutuka." 33 'O nyawa-nyawa yongose 'o Yesusika, " 'O Yohanes wi do-domoteke de 'o Farisioka manga do-domoteke 'ijaga yopuasa de yomalahidoa. Ma to ngona 'ani do-domoteke 'ona ko'uwa, 'ona kayo'odomo de kayo'okere." 34 'O Yesus wosango, "Ngini kaidadi? niosuloko yorusu-rusuno 'o ngaamoko ma ngodomoka koyo'odomuwa, nako womo-modoka gu'una ka de de 'onasi ge'enaka? Ma raiokau ko'uwa! 35 Ma dua ma 'orasi ya'adono womo-modoka gu'una wi'eseka 'onaka, 'asa de 'ona yopuasa." 36 Ge'enaka de 'o Yesus wosijarita 'onaka 'o 'ade-'ade ne'ena, "Komoiswa 'o baju ma sungi ya'etongo de yosipata 'o baju ma siraka. Sababu nako koge'ena, dua ma baju ma sungi ge'ena mita yaracanga 'asa de ma ba-bata ge'ena ma koimakadaenuwa de ma baju ma sira. 37 Koge'enali mita komoiswa 'o 'anggur ma sungi de yodarisi 'o 'anggur ma ngii ma siraku, sababu ma 'anggur ma sungi ge'ena dua 'ingaara de ma ngii yosidobotoka so ma 'anggur 'ipoaka de ma ngii ma 'itorouoka. 38 'O 'anggur ma sungi salingou posinoa ma ngii ma sungiku mita. 39 Koge'enali mita komoiswa ya'okere 'o 'anggur ma sungi, nako ya'okerokau ma 'anggur ma sira. Bari 'o 'anggur ma sira 'ifoloi 'ijame."

6:1 Ma moi ge'ena Pomaoma-omasa ma Wangeka, 'o Yesus de 'awi do-domoteke 'o gandum ma bairino yaboa, de 'awi do-domoteke ya'utuku ma gandum. Ma gandum ge'ena kayapikiroka de ya'odomokau. 2 'O Farisioka yamuruo naga kayongosekau, " 'Ido'oa so ngini niaparene nanga 'agama ma besesongo? Ngini koidadiwa niodiai koge'ena Pomaoma-omasa ma Wangeka!" 3 'O Yesus wongose, "Ma raiokau niabacakau 'okia 'o Dautu wodiai gee ma 'orasi wimote-moteke yakisawini? 4 'Una wowosama ma Jou wi Woaka de wa'ese 'o roti gee 'isisubakau ma Jo'oungu ma Dutuka de wa'odomo. Ge'enaka de ma roti ge'ena wakikula mita gee wimote-moteika. 'Ena momongo moteke to ngone nanga 'agama ma besesongoka, ka 'o 'imam duga 'idadi ya'odomo." 5 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau, "Ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka tokuasa tositatapu 'okia yadaene padiai Pomaoma-omasa ma Wangeka!" 6 Ma moi ge'ena

Pomaoma-omasa ma Wangeka, 'o Yesus wodotoko 'o lo-lomu ma woaka. Ge'enaka dau wimoi wi giama ma songona 'isonge-songene. 7 'O 'agamaka yodoto-dotoko de 'o Farisioka yamuruo naga yosinonu-nonu 'o Yesus wi sala la 'idadi wikalaki. So kawisilega dua Pomaoma-omasa ma Wangeka 'o nyawa wakisi'aiki bolo kokia. 8 Ma 'o Yesus wanako to 'ona manga singinaka, so kawongosekau wi giama 'isonge-songenika, "Nou, noma'okode nongoka ma bionoka!" De 'o nyawa gu'una woma'oko so ge'enakau waika. 9 Ge'enaka de 'o Yesus wosano 'o nyawa-nyawaka ge'enaka gee, "Moteke nanga 'agama, ka'ena 'idadi padiai Pomaoma-omasa ma Wangeka? Podiai ma owa bolo ma dorou? 'O nyawa pakisilaha bolo pakisitorou?" 10 'O Yesus wakilega-lega 'ona yoodumika de kawongosekau wi giama 'isonge-songenika, " 'Ani giama nabootika." So waboooto de 'ikuatokau. 11 Ma 'o 'agamaka yodoto-dotoko de 'o Farisioka yakito'otasa ma sala, so yomaka'aturu 'okia salingou yodiai 'o Yesusika. 12 Ma 'orasi ge'ena 'o Yesus wosau 'o gigiede ma ngale wolahidoa. Ge'enaka 'una 'o obiri moi wolahidoa ma Jo'oungu ma Dutude. 13 Gedagee 'ikinitaroka de wakikoki'asoko 'awi do-domoteke, de ge'ena 'onaka dau wakiiriki yamogiooko de modidi. Yamogiooko de modidi go'ona wakisironga 'o su-suloko. 'Ona ge'ena la: 14 'O Simon (gee wisironga 'o Petrus) de ma dodoto 'o Andreas, 'o Yakobus de 'o Yohanes, 'o Filipus de 'o Bartolomeus, 15 'o Matius de 'o Tomas, 'o Yakobus 'o Alfeus wi ngowaka, de 'o Simon 'o Zelot ma nyawa, 16 'o Yudas 'o Yakobus wi ngowaka, de 'o Yudas Iskariot gee ma du'uruku woba-badingaka. 17 Ge'enaka de 'o Yesus de 'awi su-suloko go'ona yo'uti ge'ena ma gigieku daku. Gee yototaruku ma diaioka 'ena 'awi do-domoteke yoku-kudai yomalomuno wida-damaa, de mita 'o nyawa 'iregu-regu manga gudai yoboano 'iso de 'o Yudeakau ma daeraano, 'o Yerusalemuno, de 'o Tirus de 'o Sidon ma soa-soanino. 18 'Ona yaino ma ngale yosigisene 'o Yesus wodotoko, de mita manga panyake 'i'ini-'inioka wosi'aiki. Godagee 'o tokata yakido-dongosamuku mita yaino de wakisilaha. 19 'O nyawa 'iodumu yomau 'o Yesusika wi'ao sababu de ma 'ena 'o kuasa 'isupu 'awi roesino gee yakisi'aiki 'ona yoodumu. 20 'O Yesus wakidi-diriidi de wongose, "Ngaro ngini niosusa ma niosanangioka,

sababu ngini ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa! 21 Ngaro ma 'orasi ne'ena naga ngini nisawini, ma niosanangioka sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'asa winikula 'okia naga niapa-paraluu 'iodumu. Ngaro ma 'orasi ne'ena ngini nio'ari, ma niosanangioka sababu ngini 'asa niomore-morene! 22 Niosanangioka ngini gee 'o nyawa nidu'uduku, konisidabinowa, nisiti-tingoono de nisigurubungu sababu ngini niomoteke de de ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka! 23 Niosi-singina! Ma sirasi to 'ona manga edete de manga dotumu yodiaiokau 'o nabii-nabiika koge'ena. Nako koge'ena 'idadi, ge'ena niomorene kaniosoda-soda sababu nia parasengi ma amoko 'idua-duangou 'o sorogaaka. 24 Ma niotorouoka ngini gee niokaya-kaya; sababu ngini niamakekau 'o sanangi duga kane'ena ma 'orasi! 25 Niotorouoka ngini gee ma 'orasi ne'ena naga nipunu-punusu; sababu ngini 'asa nisawini! Niotorouoka ngini gee ma 'orasi ne'ena naga nio'ie-'iete; sababu ngini 'asa niobalisa de nio'ari. 26 Niotorouoka ngini, nako 'o nyawa 'iodumu nisiie-ie; sababu koge'enali to 'ona manga edete de manga dotumu ma sira 'o nabii yoelu-eluku yakisiie-ie." 27 "Ma ngini gee ma 'orasi ne'ena nisigise-gisene ngoino, tinisibesongo: Niakidora gee nisa-saturuu, de niakisimara'ai 'o nyawa nidu-du'uduku. 28 Nioga'asoko ma Jo'oungu ma Dutu wakisibarakati 'o nyawa gee nidu-du'uduku nginika, de niakisilahidoa 'o nyawa gee manga singina 'itorou nginika. 29 Nako 'o nyawa nisiti-tingoono nia gotoaka ma songonano yapoka, ge'ena niosimadaka yapoka ma songonanoli. Nako nia baju ya'ora, nia juba mita niokulaka. 30 Nako 'o nyawa nia kianikia yoga'asoko, niokulaka. De nako nia kia sonaa ya'ora, 'uwa nioga'asoko niosigilioli. 31 Niodiai 'o nyawa 'ireguka, 'isoka gee ngini nioduaka 'o nyawa 'iregu yodiai nginika. 32 Nako ngini niakidora duga ka godagee nidora-dora nginika, 'ania parasengi 'okia? 'O nyawa yosowo-sowono mita yakidora 'o nyawa yakidora-dora 'onaka! 33 De nako nia go-gasa yaowa duga ka gee 'o nyawa manga go-gasa yaowa-owa nginika, 'ania parasengi 'okia? 'O nyawa yosowo-sowono mita koge'ena! 34 De nako ngini niakisibau 'o pipi duga ka gee ya'akunu yosoiki, 'ania parasengi 'okia? 'O nyawa yosowo-sowono mita 'o pipi yakisibau 'o nyawa yosowo-sowonika, deika yoga'asokoli kaimatero ma amoko! 35 Salingou 'uwa koge'ena! Ma 'ena niakidora 'o nyawa gee nisa-saturuu de nia go-gasa

yaowa 'onaka. Ngini salingou niakisibau 'ania kianikia de 'uwa niongano-
nganono yosigilioli. Nako koge'ena ge'ena dua nia parasengi ma amoko de
ngini 'asa niodadi ma Jo'oungu ma Dutu wokuru-kurutie wi ngowa-
ngowaka. Sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yaowa 'o nyawaka
gee koyanako-nakowa yo'amalaha de mita gee 'o dorou yodi-diaika. 36
'Ania Dea ma Jo'oungu ma Dutu 'una ge'ena wadora 'o nyawa, so ngini
mita salingou niakidora 'o nyawa!" 37 " 'Uwa niakisisala 'o nyawa, la ngini
mita ma Jo'oungu ma Dutu 'uwa winisisala. 'Uwa niakihukumu 'o nyawa, la
ma Jo'oungu ma Dutu 'uwa winihukumu. 'Uwa niosi-singina 'o nyawa
manga sala nginika, la ma Jo'oungu ma Dutu mita 'uwa wosi-singina to
ngini nia sala. 38 Ngini salingou nimadu-dukula 'o nyawaka la ngini mita
'asa ma Jo'oungu ma Dutu winikula. Ngini 'asa nimadamake 'o barakati
posironga ma amoko gee nidutugakou 'idi-dibitunuku de 'idi-digiwiki
sigado 'ipoa-poa. Sababu 'o du-duga gee kiaka ngini niapake niosituga 'o
nyawaka, ma Jo'oungu ma Dutu mita 'asa wapake winisituga nginika." 39
Ge'enaka de 'o Yesus wakidajarita 'o 'ade-'ade konee, "Nako 'o nyawa
yopilo-piloko de yakituda kayopilo-pilokoli, ma raiokau yamididi go'ona
dua yomasidootaka 'o sukonuku. 40 Koi'iwa 'o do-domoteke 'ifoloi
yobarija de manga guru. Ma 'o muri gee yosiduangokau yomadotoko, dua
kayomatero de manga guru. 41 'Ido'oa so niosidawanono nia 'esa moi
manga ako ma geneo, 'ena momongo to ngini nia akoka 'iso 'o basagioni
koniakalesanguwa! 42 Kokia 'idadi niongose nia 'esa moika, ' 'Esa moi, ino
ta'aikia 'ani ako ma geneo gee,' 'ena momongo to nginioka 'iso 'o basagioni
koniamakewa? Ee tei tabangeluku! 'Isira to nginiosi ma sirete nia akoka
niosisupu 'o basagi ge'ena. La nimasimake 'itiaiokasi 'asa de 'idadi
niosisupu nia 'esa moi manga ako ma geneo." 43 " 'O gota 'iga-garaibongo
koi'iwa 'isowokino ma sowoko 'itorou. Koge'enali mita 'o gota koiga-
garaibonguwa, koi'iwa 'isowokino ma sowoko 'isure-sure. 44 'O gota 'o utu
'isinoimi posikanako ka ma sowokoka. 'O 'ubutu 'ido-dodowoko koma'iwa
'isowokino 'o 'ara ma sowoko. De 'o sisika koma'iwa 'isowokino 'o 'anggur
ma sowoko. 45 Koge'enali mita 'o nyawa ma owa, yosisupu 'okia sonaa
yaowa-owa sababu manga singina ma dodaka doka yaowa-owa. De 'o
nyawa ma dorou yosisupu 'okia sonaa 'ito-torou sababu manga singina ma

dodaka doka ka 'o dorou. Sababu 'okia naga 'isupu 'o 'urude ge'ena 'ibaoro 'o singinano." 46 "Ma faedaa koi'iwa ngini niongose 'ato ngoi ne'ena to ngini nia Jou, nako ngini koniosingounuwa 'okia naga gee tosidemokau. 47 'O nyawa gee yoboa ngoino de yosigisene 'ai demo ma de yodomoteke, 'ona ge'ena takisitero 'isoka nago'ona? 48 'Ona 'isoka 'o nyawa wimoi gee wi woa wosigoko. 'Isira 'o tonaka wapaiti wakuru-kurutuku, 'asa de ma fondasi wodiai dau 'o teto ma dekude. Gee yodungu'uisi ma kaigiwi ma ko'uwa sababu 'o fondasi 'ikua-kuata ma dekude. 49 Ma 'o nyawa gee yo'isenoka 'ai demo ma koyodomotekuwa, ge'ena 'isoka wimoi wi woa wosigoko koi'iwaka ma fondasi. Gee yodungu'uisi de ma woa ge'ena yarubaka de posironga 'ipiakoroka!"

7:1 'O Yesus 'iduangingo wodotoko 'o nyawa yoku-kudaika, de wotagioli 'o Kapernaumika. 2 Ge'enaka dau wimoi 'o Romaka manga tentara ma balusu 'awi gilaongo kawosiboso-bosono. 'Awi gilaongo gu'una wopanyake rekeni wosongenoka. 3 Ma tentara ma balusu gu'una gee wigi'isenoka 'o Yesus woboano 'o Kapernaumoka, de wakisuloko 'o Yahudioka manga 'agamaka ma balu-balusu yamuruo naga yotagi 'o Yesusika ma ngale yoga'asoko la waino wi gilaongo ma panyake wosi'aiki. 4 Gee yototarika 'o Yesusoka de wibaja yosigou-gounguku la wiriwosi 'o tentara ma balusu gu'una. 'Ona kayongosekau, "Ma tentara ma balusu nu'una yadaene woniriwo 'Aba. 5 Sababu 'una wonasibosono ngone 'o Yahudioka ma nyawa de 'o pipi wokulakau ma ngale miosigoko mia lo-lomu ma woa ne'ena ma kotaka." 6 So 'o Yesus wotagi de de 'ona. Gee rekeni ya'adonoka ma tentara ma balusu wi woaka, de ma tentara ma balusu wakisuloko 'awi ma-manai yaika 'o Yesusika la yosidemo 'awi besesongo 'ato, " 'Aba, 'uwau nomakangela naino 'ai woano. Ngona posironga de nokumatioka de ngoi kone'ena 'ani bionoka kokiawa 'idaenuku, so koyadaenuwa tonidawongo 'ai woaka. 7 Ge'enu so ngoi kotomoroinuwa totaari ngonaka 'Aba. Ma ngoi tongaku ngaro kanosuloko 'o betongo moi ma dua 'ai gilaongo gu'una 'awi panyake 'i'aiokau. 8 Ge'ena 'isoka ngoioli, ngoi mita tosigisene 'ai dekude manga pareta, de ngoioka deuku de ma 'enali mita 'o tentara salingou yosigisene 'ai pareta. Nako ma tentara wimoi towisuloko, 'Notagi!' ge'ena

'una mita wotagi; de nako tongose wimoikali, 'Nongoka naino!' 'una mita woboa. De nako tosuloko 'ai gilaongika, 'Neda nadi'ai!' ge'ena 'una mita wadi'ai." 9 'O Yesus wo'isenoka ma kapita 'awi demo ge'ena de woherangi so womapulutuka kawongosekau 'o nyawa yoku-kudaika gee wimotemoteke, "Tinidongose ne'ena: 'O ngo-ngaku kone'ena ma guata koma'iwasi tamake ngaro ka 'o Israelokau ma!" 10 'O nyawa gee yakisulo-suloko yolioka ma tentara ma balusu 'awi woaka, 'ena wimake 'o gilaongo gu'una wosa-sanangiou. 11 Ge'ena 'ipasano koito'ingowa de 'o Yesus wotagi 'o Nain ma kotaka. 'Awi do-domoteke de 'o nyawa yoku-kudai yomoteke de de 'una. 12 Gee 'o Yesus wa'adono 'o kota ma ngorana ma amoika, 'ena 'o nyawa 'o songene yomoku yo'otaka 'o kota ma dudunika. Wosongesongene gu'una 'o bao-bao mimoi mi ngowaka kawomatengoka. 'O kota ma nyawa manga gudai mimoteke 'o bao-bao gumuna. 13 De gee ma Jou Yesus womimake 'o ngeweka gumuna, de womisingina so kawongosekau, "Sioko 'Esa! 'Uwau no'ari!" 14 Ge'enaka de 'o Yesus womasisori 'o songene ma mo-mokuka de wa'ao. So yomoku-moku go'ona yomaogoro. De 'o Yesus wongose 'o dogu'uruka gu'una, "Ee nomomiki!" 15 'O dogu'uru wosonge-songenuku gu'una womomiki so wogogerie deika wobicarakau. Ge'enaka de 'o Yesus wisisarakani ma 'esaka. 16 'O nyawa yoodumu yakimodongo de wisiare-arene ma Jo'oungu ma Dutu. Munuka kayongosekau, " 'O nabii ma amoko wimoi woboa nou ngoneka!" De munukali yongose 'ato, "Ma Jo'oungu ma Dutu woboa nou ma ngale wosilaha 'awi kawasa!" 17 So 'o habari ma ngale 'o Yesus ne'ena 'itagi 'o Yudea ma daeraaka de ma date-dateoka yakilolituku. 18 'O Yohanes wi do-domoteke yosidemo 'okia naga 'idadi-dadiokau 'iodumu ge'ena 'o Yohanesika. So 'o Yohanes waki'asoko 'awi do-domoteke yamididi 19 de wakisuloko yotagi ma Jou Yesusika yosano, " 'Aba, ngonau? 'o Ro-riwo 'o Nyawa Wosilaha-laha gee mida-damaau moteke ma sira ma Jo'oungu ma Dutu wojajiokau 'awi nabiika 'ato dua wimoi woboa, bolo salingou miodamaa 'ireguosi wimoi?" 20 'O Yohanes wi do-domoteke yamididi go'ona yotagi 'o Yesusika de yongose, " 'O Yohanes Wo'osi-'osiki wosuloko ngomi miosano ngonaka, ngonau 'Aba gee ma Jo'oungu ma Dutu wojajiokau 'ato dua wimoi woboa? Bolo salingou ngomi mioda-damaa 'o

nyawa 'ireguosi wimoi?" 21 Ma 'orasi ge'ena 'o Yesu wakisi'aiki yopa-panyake manga gudai, de manga gudai yakitoka-tokata manga tokata woginiiki, de mita manga gudai yopilo-piloko wakisilaha so 'idadi yomasimake. 22 So 'o Yesu wosango, "Tagi niolio 'o Yohanesika de niosidemo 'okia naga nio'isene de niamake todiai ge'ena la 'o nyawa yopilo-piloko yomasimake, yolugu-lugu 'idadi yotagi, yakipado-pado manga pado 'i'aiki, yakito-topongono yomasi'isene, yosonge-songenuku yowango de 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno 'isitotara 'o nyawa yosusa-susaka. 23 Yosanangioka 'o nyawa gee manga singina koikapulawa ngoino so koiitomuwa." 24 'O Yohanes wakisulo-suloko go'ona yolioka, de 'o Yesu wobicarali 'o nyawa yoku-kudaika ma ngale 'o Yohanes, wongose 'ato, "Tosanosi nginika! Ngini niotagi 'o tonaka 'ika-kakasaka ma ngale 'okia niodo'oa? Winilega 'o nyawa wimoi 'awi singina kairiiduwa 'isoka 'o 'ubutu 'o dadoko yauwa-uwaka? Ma rai ko'uwa! 25 Bolo ngini niaika 'okia nialega? 'O nyawa wimoi wi baju 'isure-sure? 'O nyawa manga pakeangi 'isure-sure de yoko-korago yomanoa 'o kadatoka! 26 So ngini niosupu 'okia nialega? Ma ngale 'o nabii wimoi winilega? Ma goungu, de 'una 'ifoloidesi de 'o nabii. 27 Sababu ma ngale 'o Yohanesiou gu'una naga 'o Buku 'Itebi-tebininoka 'isilefoku konee: Ma Jo'oungu ma Dutu wongose, 'Nu'una to ngoi 'ai su-suloko. Ngoi 'asa towisuloko 'una wosira la ni ngekomo woniditiaiokasi 'asa de ngona noboa.'" 28 'O Yesu wakidongoseli, " 'O duniaka ne'ena 'o nyawa komoiwa 'ifoloi yodaduie de 'o Yohanes Wo'osi-'osiki. Ma dua 'o Dunia ma Sungioka gee ma Jo'oungu ma Dutu wi pareta ma sigoronaka 'o nyawa gee kokiawa yakidaedaenuku, 'ona 'ifoloi yodaduie." (29 'O nyawa gee yo'ise-'isene 'o Yesu wongose koge'ena, ge'ena dau ma dodaka 'o balasitengi yoga-ga'asoko mita. 'Ona yanako ma Jo'oungu ma Dutu wotiai, sababu ma sira 'o Yohanes waki'osikokau. 30 Ma 'o Farisioka de 'o 'agamaka yodoto-dotoko yooluku yadawongo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau 'onaka, sababu 'ona yooluku 'o Yohanes waki'osiki.) 31 Ge'enaka de 'o Yesu wobicarali wongose 'ato, "De 'okia salingou takisi'ade-'ade 'o nyawa-nyawa ne'ena naga? 'Ona 'isoka 'okia? 32 Takisi'ade-'ade 'isoka 'o ngowa-ngowaka 'o pasarioka yogogegogerie de yo'asoko manga ma-manaika, 'Ngomi minidababoka

'irame-rame ma ngini koniosodawa! Ngomi mionyanyi 'o balisa ma nyanyi ma ngini koniobalisawa!' 33 Ge'enau so gee 'o Yohanes woboano wodotoko, 'una 'ijaga wopuasa de 'o 'anggur kowo'oke-'okeruwa, de ngini niongose 'ato, ' 'Una 'o tokata widongosamuku!' 34 Deika gee ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka toboano, ngoi biasa to'odomo de 'o 'anggur mita kato'okere 'isoka 'o nyawa 'iregu-reguoli, de ngini niongose 'ato, 'Winimake 'o nyawa gu'una! 'Una witopokana, wi'eto-'eto, 'o pajaki yoga-ga'asoko de 'o nyawa yosowo-sowono manga manai.' 35 Ngaro koge'ena, ma ma Jo'oungu ma Dutu 'awi barija 'inyatakau 'itiai naga 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu wi barija yakipa-paretanoka." 36 'O Farisioka wimoi wi rongga 'o Simon wisigaro 'o Yesusika la yomasido'odomo 'awi woaka. So 'o Yesus mita waika 'o Simon wi woaka de wo'odomo. 37 Ge'ena ma kotaka 'o ngeweka mimoi 'ami roese mowuku-wukunu. Gee mo'isenoka 'ato 'o Yesus wo'odomo 'o Farisioka wimoi wi woaka de muna moboa mo'asa 'o botoli 'o ngai moi gee 'o teto 'ihali-hali yadiaiku, ma dodaka 'o gooro ma bounu yaowa-owa. 38 Muna mo'ari-'ari mobukuku 'o Yesus wi dudunoka 'awi dou ma dateoka, de 'awi dou mosipesaka de 'ami kongoro. Ge'enaka de 'awi dou ge'ena mosidudungu de 'ami utu mosiesaka ma de maame, de mosidausu 'o gooro ma bounu yaowa-owa. 39 'O Farisioka gu'una wamake koge'ena, de ka wi singinaka, " 'Una ge'ena ko 'o nabiiwa. Sababu nako 'una ge'ena 'o nabii, ma raiokau wanako muna ge'ena nagumuna, de ma raiokau wanako muna ge'ena mo'ahu 'o sowono ma dodaka!" 40 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'o Simonika, "Simon, 'okia naga moi tomou tonisidemo ngonaka." 'O Simon wongose, "Ia 'Aba Guru, kanongose bato!" 41 "Naga yamididi manga nagimi 'o nyawa 'o pipi wosibau-bauoka. Wimoi wi nagimi 'o saaka 'o ratusu motoa, de wimoioli 'o saaka 'o nagi motoa. 42 Yamididi go'ona koya'akunuwa yafangu yabooto manga nagimi ge'ena. So manga nagimi ge'ena koyakiga'asokuwau so kaiisangikau. Aa, yamididi go'ona nago'ona 'ifoloi widora 'o pipi wosibau-bau gee?" 43 'O Simon wosango, "Ngoi tamao gedagee wi nagimi 'ifoloi 'iamoko kowiga'asokuwau!" 'O Yesus wosango, " 'Ani di-dibangi ge'ena yadaene." 44 Ge'enaka de 'o Yesus womalega 'o ngewekaka gumuna de kawongosekau 'o Simonika, "Monimakekau 'o ngeweka numuna 'okia

modiai? Ngoi toboano 'ani woaka ma konoidakalariwa 'o 'akere ma ngale 'ai dou nosi'isoko moteke 'o Yahudioka nanga 'adati, ma 'o ngeweka numuna 'ai dou ma'isokokau de 'ami kongoro de mosidudungu de 'ami utu ma ngale moihoromati de moidora. 45 Ngona konoiamewa, ma 'o ngeweka numuna komomaogoruwa 'ai douka maame katototarinosi sigado ne'ena. 46 Ngona konoidarisuwa 'o gooro ma bounu yaowa-owa 'ai saekuku, ma 'o ngeweka numuna modarisokau 'o gooro ma bounu yaowa-owa 'ai douku. 47 Ma gou-goungu 'ami sowono ma amokoka ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu kowongano-nganonuawau so 'ami dora posironga ma amokoka! Ma 'o nyawa gee manga so-sowono ka ma eta 'i'ikiri, ge'ena manga dora kaiamokuwa." 48 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'o ngewekaka gumuna, " 'Ani sowono 'iodumu 'i'ikirokau." 49 De 'o nyawa gee yomasido-dogogeruku yo'odomo de 'o Yesus yomakadongose 'ato, " 'Una wongose 'una ge'ena ma kia sigado 'idadi 'o sowono wa'ikiri?" 50 Ma 'o Yesus wongose 'o ngewekaka gumuna, "Sababu nongaku ngoino, ngona 'o laha namake. Notagiou kanosa-sanangi!"

8:1 Ge'ena 'ipasano koito'ingowa de 'o Yesus wotagi 'o kota-kotaka de 'o soa-soanika ma ngale wosihabari 'o Habari ma Owa 'ato ma Jo'oungu ma Dutu wacobou wopareta ma ngale wokoana. 'Awi do-domoteke yamogiooko de modidi wimoteke. 2 Koge'enali mita 'o nge-ngeweka yamuruo naga gee woginiikokau 'o tokata yakido-dongosamuku, de wosi'aikokau manga panyake. 'Ona ge'ena 'o ngo Maria gee misironga ngo Magdalena 'o tokata 'o ngai tumudiingi wosisupuokau munaka; 3 de ngo Yohana 'o Khuza ma wekata. 'O Khuza 'una 'o Herodes wi kadatoka yoma-manarama manga balusu; 'o ngo Susana de manga gudaiosi 'o nge-ngeweka 'iregu. Ka to 'ona ma sirete manga kia sonaa yakisiriwo 'o Yesus de wi do-domoteke. 4 'O nyawa manga gudai naga 'o kota-kotano koitoa-toakuwa kayotuonou yoboa 'o Yesusino. Gee manga gudaiokau yomatoomuno, de 'o Yesus wakidajarita 'o 'ade-'ade koneda: 5 "Wopai-pairi wimoi wotagi 'o fini wopiakoro. Gee wopiakoro, de munuka 'itotaka 'o ngekomuku so 'o nyawa yadoko-doko de 'o namoro ya'odomo yabootoka. 6 Munuka 'itotaka 'o ngii 'iteto-tetoku gee ma tonaka ka ma

etaka. Gedagee ma go'oo 'isupu de kaimaaioka sababu ma tonaka 'iroto. 7 Naga munuka 'itotaka 'o sisika ma sigoronaku. Ma sisika ge'ena 'imasidefero de ma joro, de yapilatu so ma joro ge'ena 'isongenoka. 8 Ma de ma 'ena mita 'itotaka 'o tonaka 'irewo-rewoku, so 'igo'oo de 'isowoko 'iliono 'o ratusu moioka." 'O Yesus wosijaritaka 'o 'ade-'ade ge'ena, de kawongosekau, "Nako de nia ngaukoka de nio'isenika!" 9 'O Yesus wi do-domoteke yosano 'unaka 'o 'ade-'ade ge'ena ma ngale 'okia. 10 'O Yesus wosango, "Ngini tinikulakau 'o co-catu ma ngale niasahe gedagee 'o nyawa koyanako-nakowasi ge'ena la kokia ma Jo'oungu ma Dutu wopareta. Ma 'o nyawa 'iregu takisidotoko de 'o 'ade-'ade. La 'ona yodi-diriidi ma koyanakowa ma ngale; de yo'isene ma koyasahewa." 11 "Konedu 'o 'ade-'ade ge'ena ma ngale: 'O fini ge'ena 'isoka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo. 12 'O fini gee 'itotaka 'o ngekomuku ge'ena 'isoka 'o nyawa gee yo'isenokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo ma 'o Tokata ma Koana 'iboa de ya'oraka ge'ena to 'ona manga singinaka, la 'uwa yongaku de 'uwa yakisilaha. 13 'O fini gee 'itotaka 'o tonaka 'iteto-tetoku, ge'ena 'isoka 'o nyawa gee yo'isenoka 'o demo ge'ena, de yadawongo de manga singina 'isa-sanangi. Ma 'o demo ge'ena koimasingutukuwa manga singinaka. 'Ona yongaku ka 'o 'orasi moi, ka gee yakitaili de koyongakuwau. 14 'O fini gee 'itotaka 'o sisika ma dodaku, ge'ena 'isoka 'o nyawa gee yo'isenoka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo ge'ena, ma yododato ma ngale manga 'ahu, yomau yokaya de kayosanangi 'o duniaka ne'ena. Ge'ena 'iodumu yakipilatu sigado koyosisupuwa ma sowoko 'isure-sure. 15 'O fini gee 'itotaka 'o tonaka 'irewo-rewoku, ge'ena 'isoka 'o nyawa gee yo'isenoka 'o demo ge'ena de yaga-gaonou manga singina 'iti-tiaioka, de yotongosono sigado ma sowoko 'isupu." 16 "Komo'iwa 'o silo yatuuika de 'o pa'udi yositamunuku, bolo yanoaku dau 'o dangiri ma timioka. Ma 'ena ma raiokau dua yatamide ma ngiioka la 'o nyawa gee yowosama 'o woaka 'idadi yamake ma siwara. 17 Koi'iwa gee 'isigi-gi'iunika 'asa koisupuwa, de koi'iwa gee 'isipongo-pongonino 'asa 'o nyawa koyanakowa. 18 Ge'enau so niosi-singinaka 'okia naga gee nio'isenokau. Sababu to nago'ona de ma 'enau, 'ona 'asa yakikula 'ifoloisi 'ikudai. Ma to nago'ona koi'iwa, 'asa ya'eseka mita 'onaka 'okia naga gee 'ona yamaoku de ma 'ena." 19 'O Yesus 'awi 'esa

de 'awi riaka dodoto yaika 'o Yesusika, ma 'o nyawa kaifoloi yokudai so koyototaruwa 'unaka. 20 So wimoi wongose 'o Yesusika, " 'Aba, 'ani 'esa de ni riaka dodoto doka ma dudunoka. 'Ona yomau nimakamake de de ngona 'Aba." 21 Ma 'o Yesus wongose 'onaka, " 'O nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu wi demo yo'isene de yodomoteke, 'ona ge'ena to ngoi 'ai 'esa de 'ai riaka dodoto." 22 Ma moi ge'ena 'o Yesus de 'awi do-domoteke 'o ngo'otiruku yoparene de kawongosekau 'awi do-domoteika, "Nou, ngone posikaisa 'o talaga ma songonasa!" So 'ona mita yotagi. 23 Gee yosidetika de 'o Yesus wonisuku so woma'iduokau. De ino ma rato ma talagano ge'ena sigado 'o 'akere 'iwosama manga ngo'otiri ma dodaku so yokokiboditou tanu. 24 Ge'enaka de 'o Yesus wi do-domoteke 'o Yesus witomanga kayongosekau, " 'Aba Guru, potorouoka ngone!" 'O Yesus womomiki de wodorofu 'o rato de 'o moku-moku 'ila-laagomo ge'ena, so 'o rato de 'o moku-moku ge'ena 'imaogoroka. De ma talaga ge'ena 'isoka 'o goorou 'ipoade. 25 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'awi do-domoteika, " 'Ido'oa so koningakuwa ngoino?" 'Ona yoherangi ma de yakimodongo. De yomakadongose moi de moi, "Tei 'o nyawa nu'una posironga de wi kuasaka. 'O rato de 'o moku-moku wasuloko 'imaogoro de 'ena mita wisingounu!" 26 'O Yesus de 'awi do-domoteke yongo'otiri sigado 'o Gerasa ma nyawa manga daeraaka 'o Galilea ma talaga ma songonasa. 27 Gee yototarisau 'o Gerasa ma daeraaka so 'o Yesus wo'uti 'o dudungisa de wimoi 'o tokata widongosamuku waino 'o Yesusino. 'Una ge'ena 'o kota ma nyawa. 'Una kowomabajukuwa de wooluku womanoa 'o woaka so womau ka 'o bo'osuku ma 'aru-'arukoka. 28 Gee wimake 'o Yesus de woma'orese deika wosuba 'o Yesus wi bionoka de kawongosekau waamo-amokie, "Ee Yesus ma Jo'oungu ma Dutu wokuru-kurutie 'awi Ngowaka! Nodo'oau ngoino? Tanu 'uwa noisikisaa!" 29 'O nyawa gu'una koge'ena wongose sababu 'o Yesus wosuloko 'o tokata ge'ena 'isupu 'unaka. 'Una kaijaga widongosama 'o tokata ge'ena, sigado ngaro wi giana de wi dou yapusuoka de 'o rate de wijaga kowipidikawa, duga ma rate ge'ena kawatoaoka de ma tokata wi'asakau 'o daeraa 'iriii-riidika. 30 'O Yesus wosano 'o nyawaka gu'una, "Ngona 'ani ronga 'okia?" 'Una wosango, "To ngoi 'ai ronga, 'o Kudai." Sababu 'o gudaiokau 'o tokata

widongosamuku. 31 'O tokata ge'ena 'imadabaja 'o Yesusika, la 'uwa woginiiki 'o sangisara ma ngiiku. 32 Ge'ena ma dateoka 'o juku 'o gudaioka 'iti-timiono ma 'inomo 'imadononu 'o gigie ma agaroka. 'O tokata ge'ena 'imadabaja 'o Yesusika la wosidabi 'ikokiwosama 'o juku 'iku-kudaika ge'ena. De 'o Yesus womodeke. 33 So 'o tokata ge'ena 'ikokisupu 'o nyawaka gu'una de 'iwosanga 'o jukuka ge'ena, ge'enaka de ma juku ge'ena 'ikokiowara de 'imatebulu ge'ena ma babawata ma 'uruoka de daukuku 'o talagaku, so 'ikokilutuoka. 34 Ma juku yopi-piara go'ona yamake 'okia naga 'idadiokau, de kayoowa-owara yosikademo 'o kotaka de 'o soa-soanika gee ge'ena ma date-dateoka. 35 Ge'enaka de 'o nyawa-nyawa yokokisupu ma ngale yalega 'okia naga 'idadiokau gee. 'Ona yaika 'o Yesusika de wimake 'o nyawa gee 'o tokata wikokipidilokau wogogerie 'o Yesus 'awi dou ma dateoka. 'Una womabajukou, womanakonou de 'awi di-dibangi 'itiainokau. So 'ona yakimodongo. 36 'O juku yopi-piara gee 'onau ma sirete yamake-make 'okia naga 'idadiokau ge'ena, yosijarita 'o nyawa-nyawaka kokia witoka-tokata gu'una 'o Yesus wisilaha. 37 Ge'enaka de 'o Gerasa ma nyawa yoodumu yoga'asoko la 'o Yesus wamadakau manga daeraaka ge'ena, sababu 'ona yakimodongo ma sala. So 'o Yesus 'o ngo'otiruku woparene ma ngale wolio 'o Galileako. 38 'O nyawa gee 'o tokata wimada-madakau womadabaja 'o Yesusika la 'una 'idadi womoteke, ma 'o Yesus kowisidabiwa. So kawisuloko wongose 'ato, 39 "Noliou ni woaka de nosikokijarita 'okia naga ma Jo'oungu ma Dutu wodiaiokau ngonaka." So 'o nyawa gu'una wotagi wosikademo 'o kota wakilolituku 'okia naga 'o Yesus wodiaiokau 'unaka. 40 Gee 'o Yesus wolio 'o talaga ma songonako, de 'o nyawa manga gudai wisibusuku sababu 'ona wida-damaau. 41 De wimoi woboa 'awi ronga 'o Yairus, 'una ge'ena ge'enaka dau manga lo-lomu ma woa ma balusu. 'Una wotalibukuku wosuba 'o Yesus 'awi bionoka, womadabaja la 'o Yesus waika 'awi woaka; 42 ngano 'awi ngowaka kamomatengoka mi 'umuru 'o taunu mogiooko de modidiou rekeni mosongenoka. 'O Yesus 'awi do-dagioka wosikaika 'o Yairus 'awi woaka, 'ena 'o nyawa manga gudai wisikabe'eto. 43 Ge'enaka dau mimoi mita 'o taunu mogiooko de modidiou mopanyake mokokopoa. Muna 'ami harataa matagi mabootokau sababu momasouru 'o doterika, ma

komoiwa ya'aiki. 44 'O ngeweka gumuna momasisori 'o Yesus 'awi dudunino, de matigi 'awi juba ma barenika. Kage'ena de 'ami 'aunu 'itagi 'itogumokau. 45 'O Yesus wosano, "Nago'ona 'ai jubaka yatigi?" Ma komoiwa yomadongose. Ge'enaka de 'o Petrus kawongosekau, " 'Aba, 'o nyawa manga gudaioka nisigilolitino; 'ona nisibe-be'etoro monga 'Aba!" 46 'O Yesus wongose, "Ma naga 'o nyawa 'itigi. Ngoi tanako, sababu naga 'o guata 'isupu ngoioka." 47 'O ngeweka gumuna manako 'ato 'okia naga modiai ge'ena yanakokau, so muna motirineka maika mobukuku mosuba 'o Yesusika. De muna mosijarita 'o nyawa yoku-kudai manga bionoka, 'ido'oa so matigi 'o Yesus 'awi juba, de kage'ena matigioka de 'ami panyake ge'ena 'i'aikokau. 48 'O Yesus kawongosekau munaka, " 'Ai ngowaka, noingaku so nolahakau. 'Uwau ni singina 'itubuso!" 49 'O Yesus kawobicarasi, de 'o Yairus 'awi su-suloko 'awi woa ma dodaku wimoi woboa. 'Una wosidemo 'o Yairusika wongose 'ato, "Bereki, 'ani mosolese mosongenokau. So 'uwau woni'asoko ma Guru gu'una." 50 'O Yesus wo'isenoka ge'ena de kawongosekau 'o Yairusika, " 'Uwa nimodongo. Kanongaku bato, de dua 'ani ngowaka molahali!" 51 'O Yairus 'awi woaka ya'adonika, de 'o Yesus ka moi ma kowakisidabiwa yowosama de de 'una mosonge-songene mi ngiika, duga ka 'o Petrus, 'o Yohanes, 'o Yakobus, de 'o ngowaka ge'ena ma 'esa de ma dea. 52 'O nyawa yoodumu yo'ari ma de yoto-tora ma gu-gudaioka ngano 'o ngowaka gumuna mosongenukou. Ma 'o Yesus kawongosekau, " 'Uwa nio'ari. 'O ngowaka numuna komosongenuwa kamoma'iduoka!" 53 'Ona wirisela 'o Yesus, sababu 'ona yanako 'o ngowaka gumuna mosongenukou. 54 Ge'enaka de 'o Yesus wa'ao 'o ngowaka gumuna 'ami giamika de kawongosekau, "Ee ngowaka, nomomikie!" 55 So 'o ngowaka gumuna mowango, de kamomomikokau. Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'ato, "Tagi 'o 'inomo minikula." 56 'O ngowaka gumuna 'ami balusu yoherangi ma sala. Ma 'o Yesus kowosidabiwa yosikademo 'okia naga 'idadiokau ge'ena ka moika ma.

9:1 'O Yesus wakitoomuno 'awi su-suloko yamogiooko de modidi, de wakikula 'o kuasa ma ngale 'o tokata yoginiiki de 'o panyake yosi'aiki. 2 Ge'enaka de wakisuloko yotagi 'o nyawa manga panyake yosi'aiki, de

yosihabari kokia ma Jo'oungu ma Dutu wopareta ma ngale wokoana. 3 Koyotagiwasi de 'o Yesus wakisibesongokasi 'onaka, wongose 'ato, " 'Ania do-dagi ma sigoronaka, 'uwa 'o kianikia nimadagasa. 'Uwa nio'asa 'o papadi, 'o sadakaa ma ngii, 'o 'inomo, bolo 'o pipi. De nia pakeangi ka nia roesoka. 4 Nako 'o soana moioka naga la moi nidawongo nimasido-dogumu ge'enaka, ge'ena nioriiduku ge'enaka sigado niamadaka ma soana ge'ena. 5 Ma nako 'o soana gee niodulu de ma nyawa-nyawa konisidabinowa, niamadaka de ma soana ma kakawo nia douoka gee niodabarisuku la 'imadadi 'o no-nako moi 'ato 'ona 'asa ma Jo'oungu ma Dutu wakihukumu." 6 Ge'enaka de 'o Yesus 'awi do-domoteke yotagi 'o soa-soanika ma ngale yosihabari 'o Habari ma Owa de yosi'aiki 'o nyawa manga panyake kiaka naga bato. 7 Ma 'orasi 'o Herodes wopareta 'o Galileaka, wogi'isene 'iodumu 'idadi-dadiokau ge'ena, de wi singina 'iruahe. Sababu naga munuka yongose 'ato 'o Yohanes Wo'osi-'osiki gu'una wowangodeuoli. 8 Naga munuka yongose 'ato 'o Elia woboanouoli. De munukali yongose 'ato 'o nabii ma sirasi wimoi wowangodeuoli. 9 'O Herodes kawongosekau, "Ma sira ngoi tosulokokau 'o nyawa ya'ogu 'o Yohanes Wo'osi-'osiki gu'una 'awi saeke, so wosongenokau. So 'o nyawa nu'una yadaene nagu'una? Naga 'o gudaiau to'ise-'isene ma ngale 'una." So 'o Herodes wosikanonu ma ngekomo womau wimake 'o Yesus. 10 'O Yesus 'awi su-suloko yoliono de yosijarita 'o Yesusika 'iodumu gee 'ona yodiaiokau. Ge'enaka de 'o Yesus wakisigaro yotagi yomatingaka dokaika 'o Betsaida ma kotaka 'idadu. 11 Ma gee 'o nyawa yoku-kudai yanako 'ato 'o Yesus de 'awi do-domoteke yotagiokau, de wisidu'uru. So gee yototarika de wakidawongo de wakisidotoko ma ngale kokia ma Jo'oungu ma Dutu wopareta 'awi kawasaka. De mita wakisi'aiki gedagee yopa-panyake. 12 Gedagee 'o wange 'itumunu de 'awi su-suloko yamogiooko de modidi go'ona yaino 'o Yesusino kayongosekau, " 'Aba, 'o ngii ne'ena 'imatingakino de ne'ena 'itarusou so yaowa yoku-kudai no'ona nakisuloko yotagi 'o soa-soanika ne'ena ma date-dateoka, la yomadononu 'o 'inomo de manga ngii ma ngale yomasido-dogumu." 13 Ma 'o Yesus wosango, "Nginiou niakikula 'o 'inomo." De 'ona yosango kayongosekau, "Ngomioka duga ka 'o roti 'o ngai motoaka, de 'o naoko ma gosaka 'o ngai

modidioka. Bolo salingou ngomi miotagi mio'ija 'o nyawa yoodumu no'ona manga 'inomo?" 14 'Ona yongose koge'ena sababu ge'enaka dau ka 'o nau-naurosi poilia yacaana motoaka. 'O Yesus wongose 'awi su-sulokika, "Niakisuloko 'o nyawa yoku-kudai go'ona yogogeruku 'o 'inomo yodamaa yomapolu-poluno, 'o bolu moi yanagi motoakani." 15 'O su-suloko yamoteke 'okia naga 'o Yesus wongose. 'Ona yosuloko 'o nyawa yoku-kudai go'ona yogogeruku 'o 'inomo yodamaa. 16 Ge'enaka de 'o Yesus wa'ese 'o roti 'o ngai motoa de 'o naoko 'o ngai modidi ge'ena, de womalegade 'o diwangie de wo'amalaha ma Jo'oungu ma Dutude. Ge'enaka de waeta-eta ma roti ge'ena de wokula 'awi su-sulokika ma ngale yosibula-bula 'o nyawa yoku-kudaika go'ona. 17 'Ona yoodumu yo'odomo sigado yakipunusoka. Ge'enaka de 'o Yesus wi do-domoteke yotoomu ma 'inomo ma baili ge'ena, 'o pa'udi mogiooko de modidioka. 18 Ma moi ge'ena 'o Yesus womalahidoa womatengoka, de 'awi do-domoteke yaika 'unaka. Ge'enaka de 'o Yesus wosano 'onaka, "Moteke 'o nyawa manga di-dibangi, ngoi ne'ena nagu'una?" 19 'Ona yosango, "Naga munuka yongose 'ato 'o Yohanes Wo'osi-'osiki, munuka yongose 'ato 'o Elia, de munukali yongose 'ato 'o nabii ma sirasi wimoi wowangodeuoli." 20 Ge'enaka de 'o Yesus wosanoli, "Ma nako moteke ngini ma sirete, ngoi ne'ena nagu'una?" 'O Petrus wosango, " 'Aba ngona ge'ena 'o Koana wimoi ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-irikokau gu'una." 21 Ge'enaka de 'o Yesus wakisitari 'awi do-domoteika la 'uwa yosikademo ge'ena. 22 De wongoseli, "Ngoi ne'ena 'o Nyawa ma Ngowaka salingou posironga tosangisaraka, de 'o Yahudioka ma balu-balusu de 'o 'imam ma sae-saeke, de mita 'o 'agamaka yodoto-dotoko 'iitomo. 'Ona 'asa 'ito'oma, ma ka 'o wange sa'angeka de tomomikokali." 23 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'o nyawa yoodumika ge'enaka gee, "Nago'ona yomau 'imoteke ngoi, salingou 'uwa yamoteke ka to 'ona ma sirete manga mau, de salingou yamoku 'o salip 'o wange 'isinoi-noimi de tatapu yomoteke de de ngoi. 24 Sababu 'o nyawa gee yomau yooluku manga 'ahu 'o duniaka ne'ena 'iisanga, dua manga 'ahu 'ika-kakali 'iisanga. Ma 'o nyawa gee manga 'ahu 'o duniaka 'iisanga sababu koyomasipidiluwa de de ngoi, 'asa yamake 'o 'ahu 'ika-kakali. 25 Ngaro wimoi 'o duniaka ne'ena 'iodumu ka to 'una, ma

faedaa koi'iwa nako la 'una waisanga 'awi 'ahu ma du'uruoka. 26 Nago'ona yakimaeke yongose 'ato 'ona ge'ena 'ingaku-ngaku ngoi de 'ai do-dotoika, ge'ena ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka mita 'asa tongose 'onaka 'ato, 'Ngoi kotininkowa', gee dua ma 'orasi toboali de 'ai kuasa, de to 'Aba 'awi kuasa, de mita 'o mala'ekati gee 'itebi-tebini ma kuasa! 27 Tinidongose! Naga nginioka ne'ena dua wimoi kowosongenuwa nako kowamakewasi ma Jo'oungu ma Dutu wopareta." 28 'O Yesus wosikokidotokoka 'iodumu ge'ena de poilia 'o 'ahadi moi 'ipasano de waki'asa 'o Petrus, 'o Yohanes, de 'o Yakobus yotagi 'o gigiede ma ngale yolahidoa. 29 'O Yesus wolahidoa ma gu-gudaioka 'ena 'awi biono 'ingali de wi pakeangi 'i'arese daungie 'iletongo. 30 De yakimake 'o nyawa yamididi yomabi-bicara de 'o Yesus ge'ena la ma nabii Musa de ma nabii Elia, 'o sorogaa ma ginitara yakidisiwaruku. 'Ona yomabi-bicara ma ngale 'o Yesus dua wosongene 'o Yerusalemuoka. 32 Ma 'orasi ge'ena 'o Petrus de 'awi ma-manai yonisukoka ma kayasorogano yomao, de yamake 'o Yesus 'awi kumati ma siwara de yamididi go'ona yoma'okode de de 'una. 33 Gee yamididi go'ona wimadau 'o Yesus, de 'o Petrus kawongosekau, " 'Aba Guru, posironga 'isanangioka ne'enaka dau. Yaowa ngomi miodiai 'o da-darusu 'o ngai moi to ngona 'Aba, ngai moi to Musa, de ngai moi to Elia." (Ma 'o Petrus koge'ena wongose, ge'ena kowanakowa 'okia wongose.) 34 'O Petrus kawobicarasi de 'o kakamoro 'i'uti de yakisaoka so 'ona yakimodongo. 35 Ge'enaka de 'o kakamorino ge'ena yo'isene ma Jo'oungu ma Dutu wi 'ilingi 'ingose, "Nu'una to ngoi 'ai Ngowaka towiiri-iriki. Winisigisene 'unaka." 36 'O 'ilingi ge'ena 'imaogoroka, de 'ona wimake 'o Yesus womatengokasi ge'enaka. 'O Yesus 'awi do-domoteke kayomasiriidino 'iodumu ge'ena, de koyosidemowa ka moika ma, 'okia naga gee 'ona yamakekau. 37 Ma bibinoka de 'o Yesus de 'awi do-domoteke yaruange yo'uti 'o gigieku daku, so gee yototaruku dau ma gigie ma timioka de 'o nyawa posironga manga gudai yaino 'o Yesusino. 38 De 'o nauru wimoi 'o nyawa yoku-kudai manga sigoronaka dau kawasorogade woma'orese, wongose 'ato, " 'Aba Guru, sioko wonilegasi 'ai ngowaka. Bo'osa 'una ge'ena 'ai ngowaka kawomatengoka! 39 Nako la 'o tokata widoboa, ge'ena kawaso-sorogade wopoaka de wisikagiwi so 'awi 'uruno ma 'i'abo. 'O tokata ge'ena

koimaogoruwa wisangisara, de 'ioluku 'isupu 'unaka! 40 Toga'asokokau 'ani do-domoteke yoginiiki ma tokata ge'ena, ma koya'akunuwa." 41 'O Yesus wosango, " 'Etei, ngini ne'ena koniongaku-ngakuwa ma Jo'oungu ma Dutuka, de niolibakau. Sigado kokiasi ma do'ingo ngoi salingou ka de de nginiosi de tosabari sigado niongaku? Wini'asono 'o ngowaka gu'una!" 42 'O ngowaka gu'una wosikaika 'o Yesusika, de 'o tokata ge'ena wisi'umo-'umo so wi roese ma kaipa-patilangikau. Ma 'o Yesus wodorofu ma tokatika ge'ena wosuloko 'isupu, so 'isupuoka de wosanangiokau. Ge'enaka de 'o ngowaka gu'una wisuloko wosikaikali ma deaka. 43 'O nyawa 'iodumu yoherangi yamake ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa 'iamoko ma sala. Ma 'orasi 'o nyawa-nyawa kayohera-herangiosi 'iodumu gee wodiaiokau ge'ena, de 'o Yesus kawongosekau 'awi do-domoteika, 44 "Niosigisene niosidi-diai de 'uwa niamongoro 'ai demo-demo ne'ena: Ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka dua 'isisarakani yopa-paretaka." 45 Ma 'o Yesus 'awi do-domoteke go'ona koyasahewa 'awi demo ge'ena sababu ma Jo'oungu ma Dutu kowakisisahewasi la 'ona 'uwasi yasahe. 'Ona koyasahewasi ma yakimodongo yosano 'unaka. 46 'O Yesus 'awi do-domotekoka yomakaributu ma ngale nago'ona 'ifoloi yoamoko. 47 'O Yesus wanako to 'ona manga singina ma dodaka, so wa'eseno 'o ngowaka ma dingoono moi de wa'okode 'awi dateoka. 48 Ge'enaka de kawongosekau 'awi do-domoteika, "Nago'ona yadawongo 'o ngowaka 'isoka 'o ngowaka ne'ena de manga singina 'isa-sanangi sababu 'imoteke ngoi, ge'ena ma ngale 'idawongo ngoi. De nago'ona 'idawongo ngoi de manga singina 'isa-sanangi, ge'ena ma ngale widawongo 'una gee woisulosuloko. Sababu nago'ona gee koyakiba-baragunawa naga nginioka, 'ona 'ifoloi yobaraguna ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka!" 49 'O Yohanes kawongosekau 'o Yesusika, " 'Aba, ngomi miamake 'o nyawa wimoi 'o tokata woginiiki de to ngona 'ani ronga, de ngomi komiosidabiwa sababu 'una ko de de ngonewa." 50 'O Yesus wosango 'o Yohanesika de 'awi do-domoteke 'ireguka, " 'Uwa winitawanono, sababu 'o nyawa gee koyomalawanuwa nginika, 'ona ge'ena nginino!" 51 Gee 'o Yesus wanako 'ato ma 'orasi 'isoriokau wisidoa 'o sorogaade, 'una waputusokau wotagi 'o Yerusalemuka. 52 So wakisuloko 'o nyawa yamuruo naga yosira 'o soana

moika 'o Samariaka ma ngale yakalari 'okia sonaa gee 'o Yesus woparaluu. 53 Yaika ma ngale yakalari 'okia naga gee 'o Yesus wosulokokau, duga ma soanoka ma nyawa-nyawa koyosidabiwa 'o Yesus waika ge'enaka, sababu 'iwai-waiti monga 'una wosikaika 'o Yerusalemuka. 54 So gee 'o Yesus 'awi do-domoteke ge'ena la 'o Yakobus de 'o Yohanes yo'isenoka 'ato 'o Yesus kowisidabinowa de kayongosekau, "Jou, nomodeke mioga'asoko 'o 'uku 'i'uti 'o diwanguku la yakibinasa 'o nyawa-nyawa go'ona?" 55 'O Yesus womapulutuka 'onaka de wakingamo. 56 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesus de 'awi do-domoteke yoodumu yotagi 'o soana 'ireguka. 57 'O Yesus de 'awi do-domoteke manga do-dagi yosigilali, de wimoï kawongosekau 'o Yesusika, " 'Aba, ngoi tomou tonimoteke kiaka naga bato!" 58 'O Yesus wosango, " 'O haewani 'o joro yabi-binasa mita de ma 'arukoka, de 'o namoro gee kopapi-piarawa mita de ma 'igutu, ma ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka ne'ena 'ai ngii ma ngale tomasiruba-ruba koi'iwa." 59 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'awi do-domoteke 'ireguka, "Noimoteke ngoi." Ma 'o nyawa gu'una kawongosekau, " 'Aba, tanu 'isira tolio 'ai dea towipo'osukosi." 60 'O Yesus wosango, "Madaka la 'o nyawa gee koyamote-motekuwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau yapo'osuku manga nyawa 'isonge-songene. Ma ngona notagiou de nosihabari 'ato ma Jo'oungu ma Dutu wokuruekau wopareta." 61 Naga mita wimoïoli kawongosekau, " 'Aba, ngoi tomou tonimoteke, ma tanu 'isira tolio tomasilo-loasi." 62 'O Yesus kawongosekau 'o nyawaka gu'una, " 'O nyawa gee yokuruekau yopajeko la yomadutumu manga dudunoko, koyadaenuwa yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa."

10:1 Ge'ena 'ipasa de ma Jou woiriki 'awi do-domoteke yanagi tumudiingoli, de wakisuloko yami-mididi yosira 'o kota de 'o ngii 'isinoi-noimi gee womau wodulu. Kawongosekau 'onaka, " 'Tumukukou ma amooka ma yo'utu-'utuku ka munukaka. Sababu ge'ena nioga'asoko ma Bairi ma Dutuka la wakisidingoto yo'utu-'utuku. 3 Niomajobou! Ma niongano-nganono, ngoi tinisuloko ngini niotagi 'o nyawa yoti-tingkaika, so ngini matero ka 'o domba 'o haewani 'iti-tingkai ma sigoronaka. 4 'Uwa nio'asa 'o pipi ma ngii bolo 'o beta-beta, de 'uwa nio'asa 'o capato sigado 'o

sabi modidi. De 'ania do-dagi ma sigoronaka, 'uwa nimaogoruku niakitabeasi ka moika ma. 5 Nako niowosama 'o woa moika, ge'ena niongosekasi, 'Tabea! Tanu ma Jou winisibarakati 'o woa ma dodaka ne'ena la koniakawa 'ikurangi de kaniosa-sanangi.' 6 Nako gee ma woa ma dodaka go'ona nidawongo de manga singina 'isa-sanangi, ge'ena 'ona 'asa yamake 'o barakati gee niakida-daga'asoko. Ma nako konisidabinowa, ge'ena 'o barakati gee niakida-daga'asoko ge'ena 'asa 'ilio nginika. 7 Niomanoa gee kiaka naga nidawo-dawongoka de nia'odomo 'o 'inomo gee nikula. Sababu ma ngale ge'enau, ngini 'isoka gee yongose 'ato, ' 'O nyawa yoma-manarama ge'ena yadaene yadawongo manga sewa.' De 'uwa nimato-to'oraka 'o woa moioka de 'o woa moikali. 8 Nako ngini niowosama 'o kota moika de ge'enaka ngini nidawongo, ge'ena kania'odomo 'o 'inomo gee nikula nginika. 9 Niakisi'aiki 'o nyawa yopa-panyake ma kotaka ge'ena, de niositotara 'o nyawa-nyawaka 'ato, 'Ma Jo'oungu ma Dutu wacobou wopareta nginioka naga.' 10 Ma nako ngini niowosama 'o kota moika de ge'enaka konidawonguwa, niosupuka 'o tapakioka de niongose 'ato, 11 'Ka nia kota ma kakawo gee 'amia douoka ma miaparisoka ma ngale minisingano-nganono nginika 'ato ngini kominisidabinowa. De ngaro ma 'orasi ne'ena nioluku minidawongo, ma niongano-nganono, ma 'orasi 'isoriokau ma Jo'oungu ma Dutu wopareta ne'ena nginioka!' 12 Tinsidemo ne'ena, 'o dunia ma do-dogumoka dua, 'o Sodom ma nyawa 'asa manga hukumani 'ifoloi 'iku'arene de 'o nyawa ma kotaka ne'ena!" 13 "Nitorouoka ngini 'o Korazim ma nyawa de 'o Betsaida ma nyawa! Sababu nako 'o no-nako 'ihera-herangi 'isoka nginioka ne'ena la 'idadiokau 'o Tirusoka de 'o Sidonioka, tanu 'ona ma do'ingou yotoba 'o sowono yodiai de yomasinoa 'o balisa ma pakeangi de manga mumuoka 'o kakawo yodonoaku. 14 'O dunia ma do-dogumoka dua, 'o Tirus de 'o Sidon ma nyawa 'asa manga hukumani 'ifoloi 'iku'arene de ngini ne'ena. 15 De ngini 'o Kapernaumoka, 'uwa nimangano-nganono 'ato dua ma Jo'oungu ma Dutu winisidaduie sigado 'o sorogaade! Ma 'ena dua ngini ni'umo 'o narakaka!" 16 Ge'enaka de 'o Yesu wongose 'awi do-domoteika, " 'O nyawa gee yosigisene de yongaku 'ania demo, ge'ena 'ingaku ngoi. 'O nyawa gee niitomo ngini, ge'ena 'iitomo ngoi. De 'o nyawa gee 'iitomo

ngoi, ge'ena wiitomo mita 'una gee woisulo-suloko ngoi." 17 'O do-domoteke yanagi tumudiingi go'ona yolio kayomore-morene. 'Ona kayongosekau, "Jou, 'o tokata mita 'ikoki'isene ngomino nako la ngomi miasuloko 'isupu de to ngona 'ani kuasa!" 18 'O Yesus wosango, "Ngoi tamake 'o Tokata ma Koana 'iotaka 'o diwanguku daku 'isoka 'o tawi-tawi. 19 Niongano-nganono! Ngini tinikulakau 'o kuasa la ngini ngaro niadoko 'o ngia 'ibisa-bisa de 'o kakatama ma konido'oawa. De mita niaisanga gee nisa-saturuu manga guata, ge'ena la 'o Tokata ma Koana ma kuasa, ma ka moi ma koi'iwa nisitorou nginika. 20 Ngaro koge'ena ma 'uwa niomorene duga ka sababu 'o tokata 'ikoki'isene nginika. Ma 'ifoloiosi niomorene ge'ena la sababu 'ania ronga 'ilefokou 'o sorogaaka, ma ngale ngini winidawongokau ma Jo'oungu ma Dutu." 21 Ma 'orasi ge'ena 'o Yesus posironga womorenoka, 'awi morene ge'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino de wo'amalaha wongose 'ato, " 'Aba Jou, gee napareta 'o diwanga de 'o dunia! Ngoi to'alele, sababu 'iodumu ne'ena ngona konosidumutuwa 'o nyawaka gee yomamaoku yobarija de yanako 'o sagala moi-moi, ma ngona nosidumutu kiaka naga gee 'o nyawa yakimakeka koyoba-barijawa. Ge'enau 'ani singina yadaene 'Aba. 22 'O sagala moi-moi 'ai Dea wosisarakaniokau ngoino. Komoiwa moi ma gou-goungu 'inako ngoi 'o 'Aba wi Ngowaka, duga ka 'ai Dea. Mita komoiwa ma gou-goungu winako 'ai Dea, duga ka ngoi 'awi Ngowaka de 'o nyawa-nyawa gee ngoi tomou takisinako 'ai Dea." 23 Ge'enaka de 'o Yesus womapulutuka 'awi do-domoteika de wakidongose ka 'onaka duga, "Niosanangioka ngini sababu niamakekau gee niamake-make ne'ena. 24 Tinisidemo ne'ena: Ma sira manga gudai 'o nabii de 'o koana yomau yamake gee ngini niamake-make ma 'orasi ne'ena, ma 'ona koyamakewa. 'Ona yomau yo'isene gee ngini nio'ise-'isene ma 'orasi ne'ena, ma 'ona koyo'isenuwa." 25 Ma moi ge'ena 'o Yahudioka manga 'agamaka wodoto-dotoko wimoi waika 'o Yesusika de witaili kawongosekau, " 'Aba Guru, ngoi salingou 'okia tadiai la tamake 'o 'ahu 'ika-kakali?" 26 'O Yesus wosango, " 'Okia naga 'isilefoku 'o Buku 'Itebi-tebinoka? 'Okia nabaca ge'enaka?" 27 'O nyawa gu'una wosango, "Salingou powidora nanga Jou ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu de nanga singina ma gou-goungu, de nanga roese de

nanga 'ahu 'iodumu, de nanga guata 'iodumu, de nanga 'akali 'iodumu. De pakidora nanga ma-manai 'isoka ngone ma sirete pomadora." 28 'O Yesus wongose, " 'Ani sa-sango ge'ena yadaene. Nadi ai ge'ena, la 'o 'ahu 'ika-kakali namake." 29 Ma 'o 'agamaka wodoto-dotoko gu'una womau ka 'una 'itiai. 'Una wosano, "Nago'ona ge'ena to ngoi 'ai ma-manai?" 30 'O Yesus wosango de 'o 'ade-'ade konee, "Naga wimoi 'o Yerusalemuoka de wosikauku 'o Yerikhoku. 'O ngekomo ma goronaka de yo'ora-ora wideningino, de 'awi kia sonaa 'iodumu ya'ora yabootoka. De wipesana rekeni wisongenoka, 'asa de wimadakou wololokie 'o ngekomoka wodabodabode. 31 Ge'enaka de ma 'imam wimoi woboa de wimake 'o nyawa gu'una, de wiresene so kawogila-gilaka. 32 Koge'enali mita 'o Lewi ma nyawa wimoi, gee waboa ge'enano de wimakeka 'o nyawa gu'una de womasisori ma ngale wisakisii, wilega ma diai. Ma 'una mita kawiresenoka de wogila-gilakau. 33 Ma ge'enaka de 'o Samaria ma nyawa wimoi 'awi do-dagi ma sigoronaka, waboa mita ge'enano. Gee wimake 'o nyawa gu'una de wi singina ma sala. 34 So waika de 'awi dabo wakoki'isoko de 'o 'anggur, de wosisouru de 'o gooro, ge'enaka de 'awi dabo ge'ena wakokitamunu. Wakokitamunoka de wisibarene 'awi gorobade de wi'asa 'o woaka gee 'o nyawa yodulu-duluka ma ngale wileleani. 35 Ma bibinoka de wa'ese 'o pipi 'o saaka 'o ngai modidi de wokula 'o woa ma dutuka gu'una de kawongosekau, 'Tagi winisouru, de nako de ma 'enasi ma bo-bangu 'iregu-regu, 'asa tafangu gee tainoli ne'enano.' " 36 Ge'enaka de 'o Yesus wosido-dogumu 'awi jarita ge'ena de 'awi sa-sano naneda, "Moteke to ngona 'ani di-dibangi, yaruange go'ona nago'ona yodiai 'o nyawa gee wi'ora-'oraka gu'una 'isoka to 'ona manga manaika?" 37 'O 'agamaka wodoto-dotoko gu'una wosango, "Gee widora-dora 'o nyawa wi'ora-'ora gu'una." Ge'enaka de 'o Yesus wongose, "Notagiou de nadi ai koge'enali mita!" 38 Ge'enaka de 'o Yesus de 'awi do-domoteke yosigila manga do-dagi, de ya'adono 'o soana moika. Ge'enaka dau mimoi mi ronga ngo Marta, muna mo'asoko 'o Yesusika mongose 'ato, "Nou, nowosamino." 39 Ngo Marta 'ami dodoto mimoi mi ronga ngo Maria. Ngo Maria muna mogogerie ma Jou Yesus 'awi dateoka mosigisene 'awi do-dotoko. 40 Ma ngo Marta muna kamomanarama

somoi 'o woa ma dodaka. Muna maika 'o Yesusika de kamongosekau, "Jou, konokalesanguawa 'o ngo Maria kamoisitengoka tomanarama? Monisuloko la moiriwosi!" 41 Ma Jou wosango, "Ee Marta, ngona nododato de natibangi 'i'ini-'inioka, 'ena momongo 'ifoloji 'iparaluu ge'ena duga ka 'o ngai moi. 42 De ngo Maria mairikokau yaowa-owa ge'ena la mosigisene 'ai demo, gee dua komoiwa ya'ese munaka."

11:1 Ma moi ge'ena 'o Yesus wolahidoa 'o ngii moioka. Wolahidoa waduanga, de 'awi do-domoteke wimoi kawongosekau, "Jou, bika minisidotoko ngomino kokia polahidoa, 'isoka 'o Yohanes Wo'osi-'osiki wi do-domoteke wakidotoko yolahidoa." 2 So 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Nako ngini niolahidoa ge'ena konee: 'Mia 'Aba 'o sorogaaka! Tanu ngomi 'o nyawa miodumu 'ani ronga miositedene. Tanu ngona noparetau 'o duniaka, de tanu 'ani mau miamoteke ne'enaka 'isoka 'o sorogaaka. 3 Tanu nokula mia 'inomo gee 'o wange 'isinoimi ngomi mioparaluu. 4 'Uwa nosi-singina mia sowono, sababu ngomi mita komiosi-singinawau 'o nyawa manga sowono ngomino. De 'uwa minisimadaka mitaili.'" 5 Ge'enaka de 'o Yesus wongoseli 'onaka ma ngale 'o lahidoa. 'Una wosi'ade-'ade wongose 'ato, "Nako kogee nginioka naga wimoi wotagi 'awi manaika 'o utu goronano de wo'asoko wi manaika, ' 'Esa moi, tanu ni roti 'o ngai sa'ange nokulano ta-tagaliosi, 6 sababu 'ai manai 'awi do-dagi ma sigoronaka, 'asa kawotuluno 'ai woaka de 'ai 'inomo koi'iwa ma ngale towikula!" 7 Nako kogee 'awi manai doka 'o woa ma dodano wosango 'ato, ' 'Etei, 'uwa noisikadangono! 'O ngorana 'ikuciokau de ngoi de 'ai ngowa-ngowaka mima'iduokau so koidadiwa.'" 8 Ge'enaka de 'o Yesus wongoseli 'ato, "Ngaro 'una ge'ena 'awi manai, ma wooluku womomiki ma ngale wikula 'o kianikia. Ma tinisidemo, ngano woga-ga'asoko gu'una kowimaekuwa womadabaja kawomekiokau, so 'awi manai gu'una 'asa womomikoka mita de wikula 'okia naga gee woparaluu. 9 So tinisidemo nginika: Nimalahidoa ma ngale nimaga'asoko ma Jo'oungu ma Dutuka la 'una 'asa winikula; nimadononu la 'asa nimadamake; de nimasi'ilingi la 'o ngorana 'asa winidebelenga. 10 Sababu nago'ona yomaga'asoko 'asa wakikula, de nago'ona yomadononu 'asa yomadamake, de nago'ona yomasi'ilingi, 'asa 'o

ngorana wakidebelenga. 11 Naga nginioka de ma 'ena? 'o dea gee nia ngowaka 'o naoko 'iga'asoko de niодукula 'o ngia? 12 Bolo nako 'iga'asoko 'o namoro ma ngowaka de niодукula 'o aili? 13 Ngaro niotingikai, ma kanianako niokula yaowa-owa nia ngowaika. De dua nia Deali daku 'o sorogaaka, 'unasi 'ifoloji 'asa wokula 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee 'o nyawa yomaga'asoko 'unaka!" 14 Ma moi ge'ena 'o Yesus 'o tokata woginiiki 'o nyawa womou-mouoka wimoi. 'O tokata ge'ena 'isupuoka de 'o nyawa gu'una wobicarakau. So 'o nyawa manga gudai yoherangi. 15 Ma naga munuka yongose 'ato, " 'Una 'idadi 'o tokata woginiiki, sababu de 'o Beelzebul ma kuasa. 'O Beelzebul ge'ena 'o Tokata ma Koana." 16 Nagasi mita 'iregu-regu yomau 'o Yesus witaili, so 'ona yoga'asoko 'una wodiai 'o no-nako moi ma ngale 'isiwaiti 'ato 'una woboa ma Jo'oungu ma Dutuno. 17 Ma 'o Yesus wanako to 'ona manga singinaka, so kawongosekau 'onaka, "Nako 'o negara moi la ma kawasa 'ikapula-pula de yomakamusu, 'o negara ge'ena dua kaipiakoroka. De 'o woa moi la ma dodaka yomakasaturuu moi de moi, ge'ena dua kayomati-tingaoka. 18 Koge'enali mita 'o Tokata ma Koana ma pareta ma sigoronaka; nako 'o bolu moi 'imakasaturuu 'o bolu 'ireguka, ma pareta ge'ena dua kaipiakoroka. Ma ngini niongose 'ato ngoi toginiiki 'o tokata sababu de 'o Tokata ma Koana ma kuasa. 19 Ma 'o nyawa gee yomote-moteke de de ngini mita 'o tokata yoginiiki. So nako koge'ena, de 'o kuasa kiano 'ona 'o tokata yoginiiki? So 'o nyawa gee niomote-motekou go'ona dua yositantuu 'ato ngini 'isala. 20 Ma ngoi 'o tokata toginiiki de to ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa, de ge'ena ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu woboakau la wopareta nginioka naga. 21 Nako 'o nyawa wokua-kuata wimoi 'awi woa wojaga de 'awi dae 'itoto-totomo, ge'ena 'awi harataa 'iodumu dua koyado'oawa. 22 Ma nako wimoi 'ifoliososi wokuata wideningino de wilaku, ge'ena wolaku-laku gu'una 'asa wa'oraka ma woa ma dutu 'awi dae 'iodumu gee kawosimole-mole, de wosibula-bulaka 'awi kia sonaa ge'ena. 23 'O nyawa gee ko de de ngoiwa ge'ena ma gou-goungu 'ilawani. De 'o nyawa gee koiriwowa, ge'ena ma gou-goungu yapiakoro 'ai manarama!" 24 "Nako 'o tokata 'imasimadaka moikanioka, 'o tokata ge'ena 'iki-kiloliti ma ngale 'imadononu 'o ngii 'idudu-dudungu la 'imaomasa ma koimadamakewa. Sababu ge'ena kaingosekau,

'Ngoi dua tolio 'o woaka gee tamada-madakau!' 25 Gee 'itotarika kadoka, de yamake ma woa ge'ena 'itebi-tebini de 'isikadiaiku. 26 Ge'enaka de 'itagi ya'ese 'o tokata 'iregu 'o ngai tumudiingoli gee 'ifoloiosi 'itingkai de 'ena ma. Ge'enaka de wikokidongosama 'o nyawaka gu'una de 'imanoa ge'enaka. So ma duanguku 'o nyawa gu'una 'awi jako 'ifoloiosi 'itorou de ma si-siraka." 27 'O Yesus koge'ena wongoseka, de 'o ngeweka mimoi ge'ena dau 'o nyawa yoku-kudaioka kamongosekau, "Ma gou-goungu mosanangioka 'ani 'esa gee monisingowaka de monisusu-susu!" 28 Ma 'o Yesus wosango, " 'Ifoloiosi yosanangi ge'ena la 'o nyawa gee yosigisene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo de yadiai!" 29 Gee 'o nyawa kayokudai monga widolomuno, de wosidowangoli 'awi bicara wongose 'ato, "Tei, ngini 'o nyawa ma 'orasi ne'ena naga 'ania singina 'ena ma dorouoka. Ngini nioga'asoko todiai 'o no-nako 'ihera-herangi la 'idadi niongaku ngoino, ma dua ka 'o ngai moi ma kotinisidumutuwa. Tinisidumutu duga ka ma Nabii Yunus 'awi no-nako. 30 'Isoka ma Nabii Yunus 'una wodadi 'o no-nako 'o Niniwe ma kotaka, koge'enali mita ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka dua todadi 'o no-nako ma ngale 'o nyawa-nyawa ma 'orasi ne'ena. 31 'O dunia ma do-dogumoka, ma Koana 'o ngeweka mimoi daku 'o koresaraku 'asa misimomiki de 'o nyawa-nyawa ma 'orasi ne'ena naga, de 'asa makisisala. Sababu muna kamomau mo'isene ma Koana 'o Salomo woba-barija 'awi do-dotoko, ma Koana gumuna motagi 'ami do-dagi de kaikurutoli 'o dunia ma batingoka de maino. Ma ne'enaka naga wimoi 'ifoloi woamoko de 'o Salomo, ma ngini konisigisenuwa! 32 'O dunia ma do-dogumoka, 'o Niniwe ma nyawa 'asa yakisimomiki de 'o nyawa-nyawa gee yo'ahu ma 'orasi ne'ena naga, de 'ona 'asa yakisisala 'o nyawa-nyawaka gee yo'ahu ma 'orasi ne'ena naga, sababu 'o Niniwe ma nyawa 'ona yotobakau 'o sowono yodiai gee ma 'orasi yo'isene 'o Yunus 'awi do-dotoko. Ma ne'enaka naga wimoi ma 'orasi ne'ena 'ifoloi woamoko de 'o Yunus, ma ngini koniotobawa!" 33 "Komo'iwa 'o silo yatuuika de yabataeka bolo 'o pa'udi yositamunuku. Ma 'ena ma raiokau yositodenguku to 'ena ma ngiioka, la 'o nyawa gee yowosama ma woa ma dodaka ge'ena, 'idadi yamake ma siwara. 34 Nanga ako ge'ena kaimatero de nanga roese ma silo. Nako nia ako 'idoto ge'ena dua nimasimake 'itiai 'okia sonaa niodi-diaioka. Ma nako

nia ako koidodonuwa ge'ena ngini dua 'isoka 'o darusoka. So nako nia silo koiletonguwa, ge'ena dua posironga 'itarusoka. 35 Sababu ge'ena, nimasidi-diai, 'uwa sigado 'o darangi gee nginioka naga 'imadadi 'o darusu. 36 Nako nio'ahu 'o darangioka, kogee ka ma eta ma koitarusuwa, ge'ena nia 'ahu 'iodumu 'ileto-letongo 'isoka 'o silo yodisiwaroko." 37 'O Yesus wobicara 'iduangingo, de 'o Farisioka wimoi wo'asoko 'o Yesus wo'odomo 'awi woaka. So 'o Yesus waika wo'odomo ge'enaka. 38 'O Farisioka gu'una woherangi wimake 'o Yesus wo'odomo 'ena 'isira ko wi giamuwa wa'isoko. Sababu moteke 'o Yahudioka manga 'agamaka ma 'adati, nako la yo'odomo ge'ena salingou 'isira manga giama ya'isokokasi. 39 Sababu ge'ena ma Jou wongose 'unaka, "Ma goungu ngini 'o Farisioka ge'ena 'isoka 'o sawoko de 'o sude ka ma dudunino nia'isoko niatebi-tebini monga, ma 'ania singinaka doka ka 'o foriki de 'o dorou. 40 Ngini niohaga-haga! Ma Jo'oungu ma Dutuou wosidadiku 'ania roese de mita nia singina, so 'una wanako nia singina 'itebini bolo ko'uwa. 41 Gee 'isoka nia sawokoka de nia sudeka ge'ena la 'okia naga gee nginioka naga, ge'enau salingou niakikula 'o nyawa yosusa-susaka. Koge'ena ma ngekomo, 'iodumu ge'ena 'asa nisitebini. 42 Niotrouoka ngini 'o Farisioka! 'Ania joro ma hasili 'isoka kogee 'o sayoro, 'o bawangi, de 'o rapa 'iregu-reguosi, 'o liunu mogiooko ge'ena niosisuba ma Jo'oungu ma Dutuka 'o liunu moi. Ma 'o loa de 'o dora ma Jo'oungu ma Dutuka koniakalesanguwa. 'Ena momongo ge'enau salingou niadi, de 'uwa koniadiawa 'iregu-regu ge'ena mita. 43 Niotrouoka ngini 'o Farisioka! Ngini nioduaka niogogere ma bionuku 'o lo-lomu ma woaka la bari 'o nyawa nisiie, de nioduaka nihoromati 'o pasarioka. 44 Niotrouoka ngini! Ngini 'isoka 'o bo'osuku ma no-nako koi'iwaka so 'o nyawa yadoku-doku 'ena koyanakokawa." 45 'O Yahudioka manga 'agamaka wodoto-dotoko wimoi kawongosekau 'o Yesusika, " 'Aba Guru, de 'ani demo-demo ne'ena, minisiti-tingoono ngomino mita." 46 'O Yesus wosango, "Ngini mita niotrouoka 'o 'agamaka niodoto-dotoko! Ngini niakisimoku 'okia sonaa 'isusa-susa de niokula 'o 'atorangi 'itu-tubuso, ma ngini ma sirete ka ma eta ma nioluku niakiriwo 'o nyawa yosidagi ge'ena. 47 Niotrouoka ngini! Ngini niosigoko 'o nabii manga bo'osuku, 'ena momongo to nginiou ma sirete 'ania edete de

nia dotumu yakito'oma. 48 So ngini ma sirete niongose 'ato ngini niosimoteke 'okia naga 'ania edete de nia dotumu yodiaiokau; sababu ma goungu 'onau yakito'oma 'o nabii go'ona, de ngini niosigoko manga bo'osuku. 49 Sababu ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo 'iba-barija 'ingose, 'Ngoi 'asa takisidingoto 'onaka 'o nabii de 'ai su-suloko; munuka dua yakito'oma, de munuka dua yakisikisaa!' 50 So ma Jo'oungu ma Dutu 'o nyawa-nyawa ma 'orasi ne'ena winihukumu ma ngale 'o do'oma 'o nabii 'iodumika gee ka ma 'orasi 'o dunia 'isidadiku de 'isikaino. 51 'Ikurue ka 'o Habel wito'oma sigado 'o Zakharia gee wito'oma 'o su-suba 'idu-dutuuku ma ngii de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa ma sigoronaka. Tinidongoseli ne'ena: Ngini 'o nyawa ma 'orasi ne'ena 'asa nihukumu sababu niamoteke 'isoka ma sira nia edete de nia dotumu yadi-diai. 52 Nitorouoka ngini 'o 'agamaka niodoto-dotoko! 'O kuci gee 'isipe-pelenga 'o cawaro ma ngorana naga 'idaotika nginioka, ma ngini ma sirete nioluku niowosama ma ngale nianonu 'o cawaro ge'ena. 'Ipulutu so ngini niakikatatoko 'o nyawa gee yomau yowosama ma dodaka!" 53 Gee 'o Yesus womagoraka ge'enaka, de 'o 'agamaka yodoto-dotoko de 'o Farisioka 'o Yesus wingelo ma sala. De posironga wibole ma timi-timioka la bari wobicara 'o sagala moi-moi, 54 ma ngale yomau yatagoko 'o kianikia moi wosibicara 'isala, so kawisilegau.

12:1 'O nyawa yocaaoka yomatoomuno sigado yomasikabe'eto. Yomapoluno de 'o Yesus kawongosekau 'awi do-domoteika, "Niomasitiani 'o Farisioka manga ragika, ge'ena la manga ngelukika. 2 'Okia naga gee 'itamu-tamunuku 'asa kaikokisupuoka, de 'iodumu gee 'isigi-gi'iunino 'asa 'o nyawa kayanakoka. 3 Ge'ena so 'okia naga gee niosibicara kaniosipongopongonino, dua 'asa 'o nyawa 'iodumu yokoki'isene. De 'okia naga gee niosisudu-sudu 'o nyawa manga ngaukika 'o ngii moioka 'ibeno-benoka, 'asa yosikawasa." 4 "Niongano-nganono, 'ai ma-manai! 'Uwa niakidomodongo 'ona gee ka nia roese duga 'idadi yato'oma ma koya'akunuwa yadiai 'ifoloide de ge'ena. 5 Yaowa tinisidemo nago'onaka salingou niakidomodongo. Salingou winidomodongo ma Jo'oungu ma Dutuka! Sababu 'una 'awi kuasa 'o nyawa manga ngomasa wapidili de mita

waki'umo 'o narakaka! Ma gou-goungu tinisidemo ne'ena, salingou winidomodongo ma Jo'oungu ma Dutuka! 6 'O tui-tui 'o ngai motoa yawukunu ma 'ija 'o sengi modidioka ma ngale ma 'ija matero koi'iwaka. Ngaro koge'ena ma ka 'o ngai moi ma kowamongoruwa ma Jo'oungu ma Dutu. 7 Nia utu nia saekoka ma 'iodumu wadoimokau, sababu ge'ena 'uwa nimodongo, ngini 'ifoloi niobaraguna de 'o gatuaka." 8 "Niongano-nganono: 'O nyawa gee yomangaku 'ato 'ona to ngoi 'ai do-domoteke 'o kawasa manga bionoka, ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka mita 'asa tosimaigoungu 'ato 'ona ge'ena to ngoi 'ai do-domoteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mala'ekati 'iodumu ma bionoka. 9 Ma 'o nyawa gee yomasipongonoka 'o kawasa manga bionoka 'ato 'ona to ngoi 'ai do-domoteke, 'onaka mita ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka 'asa tomadidumu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mala'ekati 'iodumu ma bionoka. 10 Nako moikani 'o kianikia yongose ma ngale 'iitomo ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka, ge'ena kayakisilahakasi manga so-sowono ge'ena. Ma nago'ona yosito-torou 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, ge'ena koyakisilahawau. 11 Ngini dua ni'asa 'o lo-lomu ma woa-woaka ma ngale ni'urusu 'o pamareta bolo yopa-pareta manga bionoka, ge'ena 'uwa niododato ma ngale kokia salingou nimariwo bolo 'okia salingou ngini niongose. 12 Sababu 'okia naga gee salingou niongose, dua 'o Ngomasa 'Itebi-tebini nisidotoko ma 'orasi ya'adono de." 13 Wimo yoku-kudaioka dau gee kawongosekau 'o Yesusika, " 'Aba Guru, bika nosuloko 'ai riakika la woisibula 'amia warisi." 14 'O Yesus wosango, " 'Esa moi, komoiwa 'igorakie ngoi todadi hakimi bolo tinisibula nimididi nia warisi!" 15 Ge'enaka de 'o nyawa yoodumika ge'enaka dau gee 'o Yesus wongose, "Nimasidi-diai de niomanako-nako, 'uwa sigado niodopokana 'o harataa. Sababu 'o nyawa ma 'ahu koge'enanowa duga ngaro 'o harataa kaipoludeu ma." 16 Ge'enaka de 'o Yesus wosijarita 'o 'ade-'ade ne'ena: "Naga wimo wokaya-kaya, 'awi tonaka ma hasili 'iamoko. 17 'Una watiba-tibangi 'awi singina ma dodaka, ' 'Ai tonaka ma hasili ne'ena kokiakawau tosidaoto. Kokia toda'akali ne'ena?" 18 Ge'enaka de womatiba-tibangioli de ka 'una ma sireteka wongose, 'Aa, ngoi todamakekau ma 'akali; 'ai rawongo dua tosuloko yakokipiakoro deika tosigoko 'ifoliosisi 'iamokie. Ge'enakau dua tosidaoto 'ai bira de 'ai

kia sonaa 'iregu-regu.' 19 'Asa de wongoseli kawisinginaka, ' 'Alele!
Tosanangioka ngoi! 'Okia sonaa yaowa-owa 'iodumu de ma 'enau de dua
koibootuwa de ma tau-taunu. So tomaomasikau ne'ena! To'odomo de
to'okere de katomasa-sanangiou!' 20 Duga ma Jo'oungu ma Dutu wongose
'unaka, 'Ee haga-haga! Kane'ena ma obiri ngona 'asa nosongene, de
nago'ona dua yodaene 'ani harataa 'iodumu gee napoluno nomadengoka?'
21 Koge'enali mita 'idadi de 'o nyawa gee yomau 'o harataa yomadolomu
ma ngale yomadengoka, ma koyomariwowa ma ngale yodadi kaya ma
Jo'oungu ma Dutuoka." 22 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'awi
do-domoteika, "Ma sababu ge'enau so ngoi tongose, ' 'Uwa niododato ma
ngale 'ania 'ahu, ge'ena la 'okia dua nia'odomo de niapake.' 23 Sababu
nanga 'ahu 'ifoloi 'ibaraguna de 'o 'inomo, de nanga roese 'ifoloi 'ibaraguna
de 'o pakeangi. 24 Nialega 'o wogono! 'Ena koimadutudukuwa,
koimadugutukuwa, de mita ma rawongo koi'iwa. Ma ma Jo'oungu ma
Dutu wasowohi! Ngini 'ifoloi niobaraguna de 'o sagala namoro so nginiosi
'ifoloi ma Jo'oungu ma Dutu winipaliara! 25 Nago'ona nginioka ne'ena
yodo-dodato so manga 'umuru 'iganapu ngaro ka ma eta ma? 26 Nako ka
'o hali ma dingoona ge'ena ma koidadiwa niadai, 'ido'oa so niododato 'o
hali 'iregu-regu. 27 Nialega kokia 'o bunga-bunga 'o godoaka 'i'ooode; 'o
bunga-bunga ge'ena koimanaramuwa, de mita koimadugurituwa ma
pakeangi. Ma ma Koana 'o Salomo koge'ena wi kaya ma koma'iwa
womapakeangi ma sure 'isoka 'o bunga-bunga ge'ena! 28 'O 'ubutu 'o
godoaka 'i'oo ne'ena ma wange de ma bibinoka yatuuku yabootokau, ma
ma Jo'oungu ma Dutu wadai koge'ena ma sure. De nginioli! Ma ngini
koniongakuwa rekeni! 29 So 'uwa niododato de 'uwa nia singina 'iruahe,
ma ngale dua 'okia nia'odomo de nia'okere. 30 Koge'ena, ge'ena godagee 'o
nyawa ma Jo'oungu ma Dutu kowinako-nakowa yodo-dopokana. 'Ena
momongo 'ania Dea wanako 'ato ngini nioparaluu 'iodumu ge'ena. 31 Ma
ngini salingou niomariwo la ma Jo'oungu ma Dutu wopareta 'ania 'ahu ma
sigoronaka, la 'iregu-regu mita 'asa ma Jo'oungu ma Dutu winikula." 32
"Ngini gee koniokudaiokawa, 'uwa nimodongo! Sababu ma Jo'oungu ma
Dutu woduaka winikula 'o co-catu 'awi paretano. 33 Niawukunu nia
harataa de ma pipi niakikula 'o nyawa yosusa-susaka. Nimaditai nia pipi

ma ngii koito-torouwau; ge'ena la 'o harataa 'idao-daotika 'o sorogaaka. 'O harataa ge'ena koiisanguawau, sababu yotosi-tosiki koidadiwa yatosiki, de 'o bobete koyatorouwa. 34 Sababu kiaka naga 'ania harataa, 'ania singina mita ge'enaka!" 35 "Niomajaga-jaga niodaari 'okia sonaa moi-moi. Ngini salingou nimapakeangi nimadudu-duanga de nia silo 'uwa 'isonge-songene. 36 'Isoka 'o ro-riwo gee wida-damaa manga tuangi wolio 'o ngaamoko ma rameno. Nako ma tuangi gu'una woboa de 'o ngorana watoteke, 'ona 'asa yomatai-taiti widebelenga. 37 Ge'ena posironga yosanangioka 'o ro-riwo gee ma 'orasi manga tuangi woboa 'ena wakisidatadaenino yoda-damaa ma 'orasi woboa. Tinidongose ne'ena: Ma tuangi gu'una 'asa womadudu-duanga de wosuloko 'awi ro-riwo yokokigogeruku, de wakileleani. 38 Posironga yosanangioka 'o ro-riwo go'ona gee nako manga tuangi woboa 'ena 'ona yomadudu-duanga wida-dadanu ngaro 'o utu goronau bolo ikasi! 39 Niongano-nganono ne'ena! Nako 'o woa ma dutu wanakokau 'o takoro muruo yotosi-tosiki yoboa, dua wojagakou la yotosi-tosiki go'ona koidadiwa yowosama 'awi woaka. 40 Sababu ge'ena ngini mita salingou niomajaga-jaga, sababu ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka dua toboali ngini konianakowa ma 'orasi." 41 'O Petrus wosano, "Jou, 'o do-dotoko ne'ena nositago-tago ngomino bolo 'o nyawa 'iodumika?" 42 'O Yesus wosango, "Tositago-tago 'o ro-riwoka gee wosingou-ngounu de woba-barija, sigado 'awi tuangi wigoraka wodadi 'o ro-riwo 'iregu-regu manga balusu la wakisi'aturu de wakisi'odomo. 43 Wosanangioka 'o ro-riwo gee nako 'awi tuangi wolio de wisida-daenino 'ena 'awi manarama wadiai! 44 Tinisidemo ne'ena: Ma tuangi gu'una 'asa wisijaga 'awi harataa 'iodumu 'o ro-riwoka gu'una. 45 Ma nako 'o ro-riwo gu'una 'awi singina ma dodaka wongose 'ato, ' 'Ai tuangi 'o do'ingosi 'asa wolio,' ge'enaka de wakipa'asana 'o ro-riwo 'iregu yoodumu de wo'odomo de wo'okere wosigeto-geto, 46 so 'awi tuangi gu'una dua wolio ma wange de ma takoro kowosidongoowa. De 'o ro-riwo gu'una 'asa 'awi tuangi witeto-tetorie de widiai kaimatero de 'o nyawa gee koyosingou-ngounuwa manga tuangika. 47 'O ro-riwo gu'una gee wanakokau 'awi tuangi wi mau ma kowadiaiwa, ge'ena dua wipa'asana wisirioka. 48 Ma 'o ro-riwo gee kowanakowa 'awi tuangi wi mau, de wadiai 'o kianikia moi koyadaenuwa sigado wipesana, ge'ena 'asa

wipesana kowikuatuwa. Sababu 'o nyawa gee 'o gudaioy yakikula, dua 'o gudaioy yakiga'asoko 'onaka. De 'o nyawa gee 'o gudaioy yakisijaga, 'onaka mita 'asa yakiga'asoko 'o gudai." 49 "Ngoi toboa ma ngale 'isoka 'o 'uku tosidadi 'o duniaka ne'ena. De 'ifoloji yaowa nako ma 'uku ge'ena 'ilurusokau! 50 De ma 'enasi 'o sangisara ma dubusoka gee salingou tamoku. De 'ai singina 'isusa 'ifoloji gedagee ge'ena koidadiwasi. 51 Bolo ngini niomangano-nganono ngoi toboa ma ngale to'asa 'o sikatiai 'o duniano? Ko'uwa, ko 'o sikatiaiwa, ma 'ena 'o kadi-dingaka. 52 So ne'ena de 'isikaika, 'o woa moi gee yamotoakani 'asa yomakalawani ma ngale ngoi. Yaruangeno yakidaari yamididi, bolo yamididino yakidaari yaruange. 53 'O dea 'asa yolawani manga ngowaka 'o naurika, de 'o ngowaka 'o nauru 'asa yolawani manga deaka. 'O 'esa 'asa yolawani manga ngowaka 'o ngewekaka, de 'o ngowaka 'o ngeweka 'asa yolawani manga 'esaka. 'O dungunu 'o bereki 'asa yakilawani manga dungunu 'o gooka, de 'o dungunu 'o gooka 'asa yolawani manga dungunu 'o berekika." 54 'O Yesu wongose mita 'o nyawa yoku-kudaika, "Nako ngini niamake 'o lobi 'idoa dai 'o wange ma dumunoko 'idadi, ge'ena ngini kaniongoseka, 'Dua 'ibesaka.' De ma gongu 'ibesaka. 55 Nako ngini niamao 'o dadoko 'o koresaraku, ge'ena kaniongoseka, 'Dua 'iogoro.' De ma gongu 'iogoro. 56 Ngini ne'ena nioduaka nima'uca-uca! Ngini 'idadi niosikanako dua 'ibesaka bolo 'iogoro kaniamake 'o diwanga de 'o dunia ma lugo. Ma 'ido'oa so 'o 'orasi ma no-nako koniosikanakowa 'okia 'asa 'idadi?" 57 " 'Ido'oa so ngini ma sirete konia'akunuwa niositantuu 'okia 'itiai? 58 Nako naga 'o nyawa nikalaki 'o hakimika, ge'ena nimariwo de ma gongu ma ngale niosikatiai 'ania parakara ge'ena de woka-kalaki gu'una ma 'orasi ngini ka 'o ngekomikasi. Nako ko'uwa de dua 'una wini'asa 'o hakimika de 'o hakimi 'asa nisisarakani 'o polisika, de 'o polisi nisingosama 'o buika. 59 Tinidongose ne'ena: Ngini dua koniosupuwa 'o buioka nako koniokulawasi nia bo-bangu."

13:1 Ma 'orasi ge'ena 'o nyawa widajarita 'o Yesusika ge'ena la 'o Galilea ma nyawa yamuruo naga 'o Pilatus wosuloko yakito'oma, gee 'ona yositedene manga su-suba ma Jo'oungu ma Dutuka 'o Yerusalemuoka. 2

De 'o Yesus wongose 'onaka, "Moteke ngini, 'o Galilea ma nyawa yamuruo naga go'ona, 'ona? 'ifoloi yosowono de ma Galilea ma nyawa 'iregu-regu yoodumu sababu yakito'oma koge'ena? 3 Ma gou-goungu ko'uwa! Ma tinisidemo ne'ena: Nako ngini konimaogoruwa 'o sowono niodiai de nioluku niolio ma Jo'oungu ma Dutuka, ngini nioodumu 'asa niosongene mita. 4 Kokiali mita de gee yamogiooko de tuangere yosongene 'o Siloamoka, gee 'o woa 'ikuru-kurutie yakitapadu? Ngini niongose ge'ena 'isidumutu 'ato 'ona 'ifoloi yosowono de 'o nyawa 'iregu-regu gee yomanoa 'o Yerusalemuoka? 5 Ma gou-goungu ko'uwa! Ma moiosi tinisidemo: Nako ngini koniomaogoruwa 'o sowono niodiai de nioluku niolio ma Jo'oungu ma Dutuka, 'asa niosongene mita." 6 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesus wosijarita mita 'o 'ade-'ade naneda: "Naga wimoi 'awi 'ara ma utu wi 'anggur ma betuoka. Ma moi ge'ena 'una waika wanonu ma 'ara ma sowoko ge'ena ma utuoka, ma ka 'o ngai moi ma kowamakewa. 7 So kawongosekau wode-detebinika, ' 'Etei, bika nalega ne'ena 'o taunu sa'angenou ngoi taino tanonu ma sowoko, ma ka 'o ngai moi ma kotamakewa. Tahani kanatodangika! 'Ena duga ka 'o tonaka ma rewo yabooto ya'odomo!" 8 Ma wode-detebini gu'una wosango, 'Madaka 'i'ahude 'o taunu moiosi. Bereki, ngoi 'asa todabacolo de 'o joro 'isibobo-bero todonoa. 9 'O taunu nanga bionika dua poilia 'isowoko. Ma nako koisowokuwa, ge'ena 'idadi nosuloko yatodanga!" 10 Ma moi ge'ena Pomaoma-omasa ma Wangeka, 'o Yesus wodotoko 'o lo-lomu ma woa moioka. 11 Ge'enaka dau mimoi 'o taunu mogiooko de tuangerou mopanyakeku, sababu 'o tokata midongosamuku. So 'o ngeweka gumuna mopugutokau de ka ma eta ma koidadiwa moma'oko momabootie. 12 Gedagee 'o Yesus mimake, de kawongosekau, " 'Eme, to ngona 'ani panyake nimadakau!" 13 Ge'enaka de 'o Yesus 'awi giama womidatamiku 'ami dekuoka, de kage'ena de muna moma'oko mobootiekau, de misiarene ma Jo'oungu ma Dutu. 14 'O lo-lomu ma woa ma balusu gu'una wongamo, sababu 'o Yesus 'o nyawa wakisi'aiki Pomaoma-omasa ma Wangeka. 'Una kawongosekau 'o nyawa yoku-kudaika, "Naga 'o wange butangano ma ngale pomanarama, so ge'ena ma wange de niaino nia panyake nisi'aiki, ma 'uwa Pomaoma-omasa ma Wangeka!" 15 Ma ma Jou

wosango, "Nioelu-eluku ngini ne'ena! Pomaoma-omasa ma Wangeka ngini nioodumu nia sapi bolo nia keledai ma gu-gurungaka niosikokisupu nia'asa 'o 'akere niosi'okere. 16 Ne'enaka mimoi 'ami 'asali 'o Abrahamuno, 'o taunu mogiooko de tuangerinou 'o Tokata ma Koana miparetano. De ngini niongose 'ato muna koidadiwa misimada 'o Tokata ma Koana ma paretaka Pomaoma-omasa ma Wangeka!" 17 'O Yesus 'awi sa-sango ge'ena, 'o nyawa gee wiito-itomo posironga yodamaekoka. Ma 'o nyawa 'iregu-regu yoodumu yomorene yamake 'o no-nako 'ihera-herangi gee 'o Yesus wodi-diai. ma doda 18 'O Yesus wosano, "Nako ma Jo'oungu ma Dutu wopareta, ge'ena kokia ma lugo? De 'okia 'idadi tosi'ade-'ade? 19 Ma lugo 'isoka 'o 'ade-'ade naneda. Wimoi 'o sawi ma doda 'o muhi moi wa'eseno de watuduku 'awi bairoka. 'O fini ge'ena 'igo'oo de 'imadadi 'o gota, de 'o namoro yodi'igutu ma sago-sagoka." 20 'O Yesus wosanoli, "Nako ma Jo'oungu ma Dutu wopareta, 'isoka kokia ma lugo, de 'okia 'idadi tosi'ade-'ade? 21 Ma lugo 'isoka 'o ragi 'o ngeweka mimoi mosikaruaha de 'o tarigu ma amokoka so 'idoa." 22 'O Yesus 'awi do-dagi ma sigoronaka wosikaika 'o Yerusalemuka, waboa 'o kota-kota de 'o soa-soana wosidagi wodotoko. 23 Ge'enaka de 'o nyawa yosano 'unaka, " 'Aba, 'o nyawa gee dua yakisilaha-laha koikudaiwa?" 'O Yesus wosango, 24 "Nako ngini niomau niamake 'o 'ahu 'ika-kakali ge'ena salingou niowosama niaboa 'isoka 'o ngorana 'ipe-pe'etorika. De tinidongose ne'ena: Manga gudai yomau yowosama, ma koidadiwa! 25 Gee ma woa ma dutu 'o ngorana ge'ena wabeno, ngini nio'okode ma dudunoka niotote-toteke de niongose, 'Bereki, 'o ngorana minidebelengakasi!' Ma bereki gu'una 'asa wosango, 'Ngoi kotininakowa ngini!' 26 Ngini 'asa niosango, 'Ngomi ne'ena gee pomasido'odomokau de pomasido'okerokau de de ngona Bereki, de ngona nodotokokau mita 'o ngeko-ngekomoka 'amia kotaka!' 27 Duga ma woa ma dutu gu'una dua wongoseli, 'Ngoi kotininakowa ngini. Nima'aioka ne'enaka ngini gee 'o dorou niodi-diai!' 28 Gee ngini niakimake 'o Abraham, 'o Ishak, 'o Yakub de 'o nabii yoodumu yomore-morene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Dunia ma Sungi ma dodaka, ngini 'asa nio'ari de niosangisara, sababu ngini niginiiki ma dudunika! 29 'O nyawa 'asa yoboa dinaoko 'o wange ma siwaroko de daiisa 'o wange ma dumunisa, 'o

koremiede de 'o koresaraku. De dua yomorene de yomangodomo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Dunia ma Sungioka. 30 Ma gou-goungu dua naga 'o nyawa yotu-tu'uru yodadi ma di-disiraka, de naga 'o nyawa yosira-sira yodadi yotu-tu'uru." 31 Ma 'orasi ge'ena mita, 'o Farisioka yamuruo naga yoboa 'o Yesusika de kayongosekau, "Tagi namadakau ne'enaka sababu 'o Herodes womau wonito'oma." 32 'O Yesus wosango, "Niotagi niosidemo gee wosiliba-libaka 'ato ne'ena ma wange de bibinoka ngoi toginiiki 'o tokata de takisi'aiki 'o nyawa yopa-panyake, ma 'o wange sa'angesi de tosido-dogumokau 'ai manarama. 33 Ma ne'ena ma wange, wangede, de modidioka, ngoi salingou tosigila 'ai do-dagi sababu 'o nabii moi koisurewa 'isongene ko 'o Yerusalemuokawa. 34 Sioko Yerusalem ma nyawa! Sioko ee! Ngini niakito'omakau 'o nabii-nabii! Niakiteto niakisongenoka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi su-suloko! 'Igi-giliou tomou tiniriwo 'isoka 'o namoro ma 'esa ma ngowaka yajagano yaporonuku, ma ngini niooluku! 35 Ge'enau so ma Jo'oungu ma Dutu ko de de nginiwau. Tinisidemo ne'ena: Dua konimakewau ngoi sigado ngini niongose 'ato, ' 'Alele! Wisibarakati 'una gee woboa de ma Jou wi kuasa!' "

14:1 Ma moi ge'ena Pomaoma-omasa ma Wangeka, de 'o Yesus wotagi wo'odomo 'o Farisioka manga balusu wimoi 'awi woaka. Ge'enaka dau ma Farisioka gu'una 'awi ma-manai yoboano mita ma ngale yo'odomo; 'ona kawisilega 'o Yesus. 2 De wimoi wibere-bere 'awi giama de wi dou 'iobo-oboso waino 'o Yesusino. 3 Ge'enaka de 'o Yesus wosano 'o 'agamaka yodoto-dotoika de 'o Farisioka ge'enaka dau gee, "Moteke to ngone nanga 'agama ma 'atorangi, kaidadi posi'aiki 'o nyawa manga panyake Pomaoma-omasa ma Wangeka bolo koidadiwa?" 4 'O 'agamaka yodoto-dotoko de 'o Farisioka go'ona kayomarii-riidika. Ge'enaka de 'o Yesus wi'ao wopa-panyake gu'una de wisi'aiki. Wisi'aioka de wisuloko wotagikau. 5 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesus wongose 'onaka, "Nako nginioka naga wimoi 'awi ngowaka bolo 'awi sapi ngai moi 'iotaka 'o parigiku Pomaoma-omasa ma Wangeka, dua ge'ena ma wange 'una kowagorakuawa 'awi ngowaka bolo 'awi sapi ge'ena?" 6 Ma ge'ena 'ona komoiwa ya'akunu yasango. 7 'O Yesus wakimake 'o nyawa gee

yobo-boano go'ona yomau yogogere ka 'o go-gogere 'isure-sureku. Sababu ge'ena 'una wokula 'o 'ade-'ade nanee 'onaka: 8 "Nako ngini ni'asoko 'o modoka ma rameka, ge'ena 'uwa niogogere ka gee ma bionisa 'idadu ma ngale niomau ka 'o go-gogere 'isure-sureku. Sababu 'uwa sigado naga wimoiosi 'ifoloi wiho-horomati wi'asokoka mita, 9 de ma woa ma dutu salingou waika nginika de wongose, ' 'Uwa nomadegese ma ngale, 'o go-gogere ne'ena 'ai woa ma gikiri nuda wodogogere.' So ma rai posironga nimaekoka salingou nimato'oraka dai ma dudunu ma goungoko. 10 Sababu ge'ena, nako la ngini 'o ga-gasoko niamake, yaowa 'uwa nimaie la niairiki 'o ngii gee ngaro ma dudunoko ma goungu. Poilia dua gee ma woa ma dutu winimake de kawongosekau, ' 'Esa moi, nou nogogere nunguku 'o ngii 'ifoloi yaowa-owaku.' Koge'ena nodiai, ngini nisiie 'o woa ma gikiri 'iregu-regu yoodumu manga bionoka. 11 Sababu 'o nyawa gee yomadaduie ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wakisidaduuku. Ma gee yomasidaduuku 'asa wakisidaduie." 12 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau ma woa ma dutuka, "Nako 'o nyawa naki'asoko 'o ngodomino 'o wangeka bolo 'o obiruku, 'uwa naki'asoko 'ani ma-manai, 'ani riaka dodoto de 'ani nyawa-nyawa 'ani sidateke gee yokaya-kaya. Sababu dua 'onali ni'asoko mita, so dua ngona nomadamake 'okia naga nodiaiokau ma gilio. 13 So nako ngona 'o rame nodiai ge'ena yaowa naki'asoko 'o nyawa yosusa-susa, yobo-bolohi, yolugu-lugu, de yorau-rau. 14 Ngona 'asa nosanangioka sababu 'ona koya'akunuwa yabalasi 'ani singina ma sure ge'ena, ma ma Jo'oungu ma Dutu 'asa woniparasengi ma 'orasi 'o nyawa yoti-tiai yakisimomiki 'o songenoka." 15 Ma 'orasi wimoi gee wi'aso-'asokino yomasido-do'odomo ge'enaka wo'isene 'o Yesus 'awi demo ge'ena de kawongosekau, "Yosanangioka 'o nyawa gee dua yomasido'odomo de ma Jo'oungu ma Dutu, gee dua 'una woboa wopareta ma ngale wokoana!" 16 Ma 'o Yesus wosjarita 'unaka 'o 'ade-'ade nanee: "Ma moi ge'ena wimoi 'o rame ma amoko wodiai de waki'asoko 'o nyawa manga gudai. 17 Gee ma rame rekeni 'ikurueka de 'o nyawa gu'una wosuloko 'awi ro-riwo wotagi yaki'aso-'asoika wongose 'ato, 'Niainou! 'Iodumu 'ikokiduangukou so!" 18 Ma yoodumu go'ona kayomasilo-loa. Womasilo-loa ma di-disiraka gee kawongosekau, 'Ngoi 'asa kato'ijano 'o tonaka 'o betu moi, so salingou

takalegasi. 'Uwa nomadegese ma ngale.' 19 Gee 'iregu yongose, 'Ngoi 'asa kato'ijano 'o sapi 'o sabi motoa de tomou tositailosi ma sapi ge'ena so koidadiwa taika. 'Uwa nomadegese ma ngale.' 20 'Ireguoli yongose, 'Ngoi 'asa katomodokano, so koidadiwa taika.' 21 'O ro-riwo gu'una wolio de wosidemo 'awi tuangika. De ma tuangi gu'una wi do'otasa 'irama de kawongosekau 'awi ro-riwoka, 'Nomatai-taiti notagi 'o kotaka ma ngeko-ngekomika de ma ngekomo ma di-dingoonika. Naki'asano 'o nyawa yosusa-susa, yobo-bolohi, yorau-rau, de yolugu-lugu.' 22 Ge'enaka de 'o ro-riwo gu'una wotagi, so woliono de kawongosekau 'awi tuangika, ' 'Aba, 'ani pareta tamoteokau, ma 'o ngii de ma 'enasi 'isomoaku.' 23 Ge'enaka de ma tuangi gu'una kawongosekau, 'Notagi 'o ngekomo ma amoika de ma di-dingoonika 'o kota ma dudunika, de nakigegoto 'o nyawa-nyawa yaino la 'ai woa 'i'omanga. 24 Niongano-nganono! 'O nyawa gee 'o ga-gasoko yamake-make ma yoolukino, 'ona ge'ena dua ka moi ma komoiwa ya'odomo 'ai rame ma 'inomo.' " 25 'O nyawa manga gudai yomatu-tuono de 'o Yesus. 'O Yesus womapulutuoko de kawongosekau 'onaka, 26 "Nako 'o nyawa yoboa ngoino ma ngale 'imoteke, ge'ena salingou ngoino 'ifoloi 'isibosono. Nako 'ifoloi yosibosono ka manga 'esaka, manga deaka, manga wekatika, manga ngowa-ngowakika, manga riaka dodotika, de 'ifoloiosi ka 'ona ma sireteka, 'ona koidadiwa yodadi 'ai do-domoteke. 27 De nago'ona yooluku 'imoteke de yooluku yamoku 'o salip, koyadaenuwa yodadi 'ai do-domoteke. 28 Nako nginioka naga wimoi womau 'o woa 'ikuru-kurutie wosigoko, ma raiokau dua 'isira wadoimokasi ma pipi la wanako ya'adonokau sigado 'isiduanga bolo ko'uwa. 29 Sababu nako 'una kowa'akunuwa wosiduanga, 'ena ma fondasi ma de ma 'enau, ge'ena dua 'o nyawa yoodumu yamake-make gee yorisela 'awi manarama ge'ena. 30 'Ona dua kayongosekau, 'Tei, 'o nyawa nu'una wosigoko ma kowa'akunuwa wosiduanga!" 31 Nako 'o koana wimoi 'awi tentara yacaana mogiookoka womau wakikudoti 'o koana 'ireguka gee 'awi tentara yacaana monaokoka, ma raiokau ma koana gu'una watibangokasi 'ato wi guata yaowakau wodaari 'awi musu. 32 Nako wanako 'ato 'una kowokuatuwa, ma raiokau dua 'awi musu 'o gurutikasi 'ena wosidingotokau 'awi su-suloko ma ngale yoga'asoko yomakatiai." 33 Ma duanguku 'o Yesus wongose, "Koge'enali

mita ngini. Komoiswa moi nginioka naga niodadi to ngoi 'ai do-domoteke, nako koniamadawa 'ania kia sonaa 'iodumu." 34 " 'O gasi ge'ena yaowa, ma nako kaiso-somoau ge'ena koidadiwau padiai 'iosali. 35 Ma faedaa koi'iwau ma ngale 'o bairoka bolo 'o joro posibo-bero ma. So kaya'umo. Nako de nia ngaukoka de nio'isenika!"

15:1 Ma moi ge'ena, manga gudaioka 'o pajaki yoga-ga'asoko de 'o nyawa gee 'o kawasa yakimakeka 'o nyawa ma dorou yaino yosigisene 'o Yesus wodotoko. 2 'O 'agamaka yodoto-dotoko de 'o Farisioka yakimake de yokurubungu. 'Ona kayongosekau, "Cedeke, 'o nyawa nu'una wakidawongo 'o nyawa ma dorou de yomasido'odomoli!" 3 Sababu ge'ena 'o Yesus wakidajarita 'o 'ade-'ade ne'ena: 4 "Nako wimoi nginioka naga 'awi domba 'o ratusu moioka, de 'iisangoka 'o ngai moi, dua 'okia wodiai? Ma raiokau dua wamada ma domba 'o nagi siwo de siwo ge'ena 'o 'ubu-'ubutoka, de wotagi wanonu 'iisa-isangoka gee sigado wamake. 5 De nako wamakeli ma domba ge'ena, ge'ena womorene ma sala sigado ma domba ge'ena wamokude, 6 deika wosigilio. Wototarika 'awi woaka de waki'asokino 'awi ma-manai de 'awi sidateke de kawongosekau, ' 'Alele! Nialega 'ai domba 'iisa-isangoka tamakekau! Nou, ngone porame!" 7 Tinidongose ne'ena: Koge'enali mita 'o sorogaaka ma Jo'oungu ma Dutu posironga womorenoka, de 'awi mala'ekati mita 'ikokimorene ma sala ngaro ka moi yosowo-sowono yomaogoro 'o sowono yodiai de yolio ma Jo'oungu ma Dutuka. Ge'ena 'ifoloi yodomorene de godagee yanagi siwo de siwo yoti-tiaiou koiparaluuwau yotoba." 8 "Bolo nako 'o ngeweka mimoi 'ami pipi 'o saaka 'o ngai mogiookoka, de 'o ngai moi 'iisangoka, ge'ena dua 'okia modiai? Dua muna manonu 'o silo modutuuku de masesara ma bootoka 'ami woa ma dodaka ge'ena sigado ma pipi ge'ena mamakeka. 9 Gee mamakeno ma pipi ge'ena, de maki'asoko 'ami ma-manai de 'ami woa ma sidateke de kamongosekau, 'Ngoi tomorene ma sala 'ai pipi 'iisa-isangoka tamakenou. Nou, ngone porame!" 10 Tinisidemo ne'ena: Koge'enali mita ma Jo'oungu ma Dutu womorene ma sala de 'awi mala'ekati mita 'ikokimorene, gee 'o nyawa 'isowo-sowono moi yomaogoro 'o sowono yodiai de yolio ma Jo'oungu ma Dutuka!" 11 'O

Yesus wongoseli, "Naga 'o dea wimoi 'awi ngowaka 'o nauru yamididioka. 12 'O dodotoka gee kawongosekau ma deaka, ' 'Aba, nanga harataa noisibulanou to ngoi ka kone'enasi.' So manga harataa ge'ena ma dea wakisibula 'awi ngowaka yamididika. 13 'O wange muruo naga 'ipasano de 'o ngowaka 'o dodotoka gu'una wawukunokau 'awi bula ge'ena, de wotagi 'o daeraa 'ikuru-kurutika. Ge'enaka doka 'una 'awi pipi ge'ena wosisasaru kawosiso-somoa. 14 Gedagee 'awi pipi 'ibootokau de 'o baulaco ma kiamati 'idadi ma daeraaka ge'ena, so wosaigalere. 15 Ge'enaka de 'una wotagi womanarama 'o sewa wo'ese 'o daeraa ma dutuka wimoi ge'enaka dau, gee wisuloko 'awi titi wojaga 'o liunoka. 16 So womanarama 'ena wisawini 'ifoloiokau sigado womau 'o titi ma 'inomo ge'ena wa'odomo. Ngaro wisawini 'ifoloiokau, ma komoiwa 'o 'inomo wikula. 17 Ge'enaka de womatoduba de 'awi singina ma dodaka kawongosekau, ' 'O nyawa gee yoma-manarama 'o sewa yo'ese-'ese 'ai deaka posironga de manga 'inomoka, de ngoi ne'enaka dau 'o sawini rekeni tosisongenoka! 18 Ngoi dua tolio 'ai deaka de tongose 'unaka: 'Aba, ngoi tosowonokau ma Jo'oungu ma Dutuka de mita ngonaka. 19 Koyadaenuawau noisironga 'ani ngowaka 'Aba. Noidiai 'isoka 'ani nyawa 'o sewa yo'ese-'eseu ngonaka 'Aba.' 20 So wotagiokau wolio ma deaka. 'O woaka 'ena 'o gurutikasi, 'ena ma dea wimakekau. De ma dea wi singina so kawido-doowarika wikooo de wiame. 21 'O ngowaka gu'una kawongosekau, ' 'Aba, ngoi tosowonokau ma Jo'oungu ma Dutuka de ngonaka 'Aba. Koyadaenuawau ngoi noisironga to ngona 'ani ngowaka 'Aba.' 22 Duga ma dea waki'asokino 'awi ro-riwo de kawongosekau, 'Niomatai-taiti nia'ese 'o pakeangi gee 'isure 'ifo-foloi de winisinoaku. Wini'ali-'alino de winicapatode. 23 Ge'ena 'iduanga de nia'ese 'o sapi ma gooka yaowa-owa de niatoaka. Ngone dua pomarame pomore-morene. 24 Sababu 'ai ngowaka nu'una 'isoka wosongenokau ma wowangokauoli. 'Una matero kawoisangokau ma ne'ena towimakenouoli.' Ge'enaka de 'iodumu 'ikokiduanguku de yorame. 25 Ma 'orasi ge'ena 'o ngowaka 'o riaka 'o bairoka. Gee wolio so 'o woa wodomoorika, 'una wog'i'sene 'o damunu de 'o liwanga ma 'ilingi, de mita yosoda de yohia-hia. 26 'Una wi'asokino 'o ro-riwo wimoi de wosano, ' 'Okiau ne'ena 'o woaka?' 27 'O ro-riwo gu'una

wosango, ' 'Ani dodoto wolionou! De 'ani dea wosulokokau 'o sapi ma gooka yaowa-owa yatoaka, sababu wimakenou 'awi ngowaka kawosasanangi!' 28 'O ngowaka 'o riakoka gu'una wi do'otasa 'irama so wooluku wowosama 'o woaka. Ge'enaka de ma dea wosupu wibaja wowosama. 29 Ma 'una kawongoseka, 'Tei! De ma tau-taunou tonileleani 'Aba, de koma'iwa talawani 'ani pareta. Ma ka 'o kabingi 'o ngai moi ma koma'iwasi noikula tatoaka la mimarame de 'ai ma-manai! 30 Ma 'ani ngowaka gu'una 'ani harataa wabootokau wosisasaru 'o nge-ngeweka ma do-dorou, duga gee woliono de wonidotoaka 'o sapi ma gooka yaowa-owa!' 31 Ma dea wosango 'awi ngowaika, 'Ngonā kaitaurika de de ngoi ne'enaka dau. 'Okia sonaa 'iso de to ngoiou ge'ena to ngona mita. 32 Ma ngone salingou pomarame de pomorene sababu 'ani dodoto gu'una matero kawosongenokau ma ne'ena wowangodeuoli; 'una matero woisangokau ma ne'ena powimakenou.' "

16:1 'O Yesus wongose 'awi do-domoteika, "Naga wimoi wokaya-kaya, to 'una 'awi pipi ma ga-gao wimoi gee wisijagano 'awi harataa 'iodumu. Wokaya-kaya gu'una wo'isene 'ato 'awi pipi ma ga-gao gu'una 'o pipi wosihalebiru. 2 So wi'asoko 'awi pipi ma ga-gao gu'una de kawongosekau, 'Ngoi togi'isenokau ngona nosihalebiru 'ai harataa. So ne'ena nositotarinou 'iodumu gee nama-manarama ma ngale najaga 'ai harataa 'iodumu, sababu ngona koidadiwau nodadi 'ai pipi ma ga-gao.' 3 So 'o pipi ma ga-gao gu'una wamatiba-tibangi de wi singina ma dodaka doka kawongosekau, 'Ngoi salingou 'okia todo'oa? 'Ai balusu woisiogorou. Topacolo, kotokuatuwa; tomaga-ga'asoko, 'imaeke. 4 Ngoi tanakokau salingou 'okia todiai la gee woisiogoroka, ma naga 'o nyawa 'idawongo tomanoa manga woaka!' 5 So 'o pipi ma ga-gao gu'una wakikoki'asoko gee yonaginagimoka 'awi balusika. De wosira-sirano woboa gee 'unaka kawongosekau, ' 'Okia moi 'ani nagimi 'ai balusoka?' 6 'O nyawa gu'una wosango, ' 'O gooro 'o jeregeni ratusu moi.' 'O pipi ma ga-gao gu'una kawongosekau 'unaka, 'Neda 'ani nagimi ma surati. Nogogeruku de nomatai-taiti nalefo la 'ai balusu kowanakowasi 'ena nalefokou ka 'o jeregeni nagi motoa.' 7 Ge'enaka de wongose wimoikali, 'Ngonā, 'Esa moi,

'ani nagimi 'okia moi?' 'O nyawa gu'una wosango, ' 'O bira 'o karongo caana moi.' 'O pipi ma ga-gao gu'una kawongosekau 'unaka, 'Neda 'ani nagimi ma surati. Nalefoku ka 'o ratusu tuangerou.' 8 'O pipi ma ga-gao gu'una kowoloawa ma 'awi balusu kawoki-kiliri ngano 'awi 'akali 'idoto wosiliba ma ngale watibangi 'awi 'ahu 'o bio-bionika. De ma goungu 'o nyawa gee kowimote-motekuwa ma Jo'oungu ma Dutu, 'ifoloi manga 'akali 'idoto ya'aturu ka to 'ona ma sirete manga kia sonaa 'o duniaka ne'ena, positero 'o nyawa gee yo'ahu ma ngale wileleani ma Jo'oungu ma Dutu." 9 Ge'enaka de 'o Yesus wobicarali wongose 'ato, "So, niosigisene! Ngini salingou niapake 'o dunia ne'ena ma harataa ma ngale 'o nyawa niakiriwo la nimadamake 'ania manai ma dutu, la gee 'o dunia ne'ena ma harataa ma 'ija koi'iwakau, ngini 'asa nidawongo 'o ngii 'ika-kakalioka. 10 'O nyawa gee 'idadi yakingaku 'okia sonaa ma di-dingoonoka, ge'ena 'idadi mita yakingaku 'okia sonaa 'ila-laagomoka. Ma 'o nyawa gee koidadiwa yakingaku 'okia sonaa ma di-dingoonoka, ge'ena koidadiwa yakingaku 'okia sonaa 'ila-laagomoka mita. 11 So nako ngini koningakuwa nisijaga 'o harataa 'o duniaka ne'ena, nago'ona nisijaga 'o harataa 'ika-kakali? 12 Nako koningakuwa niojaga 'o nyawa 'iregu manga harataa, dua komoiwa nikula 'okia naga gee 'imadadi to nginiou. 13 Komoiwa yomanarama manga balusu yamididioka; sababu dua wimoika 'ifoloi widora de gee wimoikali, bolo dua wimoika 'ifoloi wisingounu de gee wimoikali. Koge'enali mita ngini. Ngini koidadiwa niamanarama to ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, ma de nio'ahu kanimadolomu 'o duniaka ma harataa." 14 'O Farisioka yo'isene 'iodumu gee 'o Yesus wongose-ngose, de 'ona wirisela, sababu 'ona yodopokana 'o pipi. 15 Ma 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Nginiou ne'ena nako 'o kawasa manga bionoka ge'ena nimakeka niotiai, duga ma Jo'oungu ma Dutu wanako nia singina ma dodaka. 'Okia naga gee 'o dunia ma nyawa yamakeka yaowa so yosiie-ie, ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wodu'uduku. 16 'O besesongo gee 'o Musa wokula-kula de 'o nabii manga do-dotoko, kayamotekosi sigado ma 'orasi 'o Yohanes Wo'osi-'osiki gu'una woboano. Ma 'orasi ge'enau de 'o Habari ma Owa 'isihabari ge'ena la kokia ma Jo'oungu ma Dutu wopareta ma ngale wokoana. De 'o nyawa yomapakisaa ma ngale yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa. 17 Ma

Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongoka gee 'o Musa wokula-kula de 'o nabii manga do-dotokoka, ka 'o hurup moi ma koiisanguwa. 'Ifoloi 'igapangi 'iisanga 'o diwanga de 'o dunia. 18 Nagu'una 'awi wekata waoluoka de wongaamokoli de 'o ngeweka 'iregu, 'una ge'ena wosongou. De nagu'una mingaamoko 'o di-dilikutu gumuna, 'una mita wosongou." 19 "Naga wimoi wokaya-kaya, 'awi pakeangi 'iodumu ka gee 'ihali-hali, de 'o wange 'isinoi-noimi kowomarama sababu 'awi 'ahu ma sigoronaka kokiawa moi 'ikurangi. 20 'Awi woa ma ngorana ma bionoka winoaku wimoi wosa-saigalere wi rongga 'o Lazarus. 'Awi roesie ge'ena ka 'o dabo 'ijaja-jaja 'imasi'omangie. 21 'Una wodamaa 'o 'inomo ma dotaka womau wa'odomo wokaya-kaya 'awi meja ma timioka. De 'o kaso 'iboa yaaemoli 'awi dabo ge'ena. 22 Ma do-dogumuku 'o Lazarus wosongene, de 'o mala'ekati wi'asa 'o ngii 'isure-sureka 'o Abraham 'awi dateoka 'o sorogaaka. Wokaya-kaya gu'una wosongene mita de wipo'osuku. 23 Yosonge-songene manga ngiioka, 'una wosangisara ma sala. De ge'enaka naga 'una womalega dakuie, wimakede 'o Abraham daku 'o ngii ma gurutieka de 'awi dateoka 'o Lazarus. 24 Ge'enaka de wokaya-kaya gu'una womasigasoko 'o Abrahamuka wongose 'ato, 'Ee 'Aba, noidoransi. Nosuloko 'o Lazarus 'awi raraga wawaruoka 'o 'akeruku de wauku 'ai nga-ngaeme wosipesakosi. Ngoi tosangisara ma sala 'o 'ukuoka ne'ena!" 25 Ma 'o Abraham wosango, ' 'Ai ngowaka, nongano-nganono: Ngona sigado nosongenoka nomadamakekau 'iodumu gee yaowa-owa, ma 'o Lazarus 'una womadamake ka gee 'ito-torou. Ne'ena 'una wosanangi ne'enaka dau, ngona nosangisara. 26 De ngona de ngomi nanga sigoronano de ma 'enau 'o luwutasa ma amoko moi, la 'o nyawa nongoka de yaika ma koidadiwau, de ge'enaka de yaino ningino ma koidadiwau!" 27 Ge'enaka de wokaya-kaya gu'una kawongosekauoli, 'Nako koge'ena de toga'asoko tosidemogaroku, tanu 'Aba, nosuloko la 'o Lazarus waika 'ai dea wi woaka, 28 sababu ge'enaka 'ai dodoto yamotoakasi. Toga'asoko tanu nosuloko 'o Lazarus wakisingano-nganonika la 'uwa sigado 'ona mita gee dua yosongenoka de yowosama 'o ngii 'isa-sangisaraku ne'ena.' 29 'O Abraham wosango, 'To 'ona manga Buku 'Itebi-tebini de ma 'enau gee 'o Musa de 'o nabii 'iregu-regu yositota-totara! So 'ona salingou yamoteke

'okia naga 'isilefo-lefoku ma bukuoka ge'ena!' 30 Ma wokaya-kaya gu'una wosango, 'Nako kage'ena duga ge'ena koyosingounuwa ee 'Aba. Ma nako yosonge-songenokau yowangodeli de yaika yobicara 'onaka, 'ona 'asa yamada manga so-sowono.' 31 Ma 'o Abraham wongose, 'Nako 'ona koyosingounuwa 'okia naga 'ingose 'o Musa de 'o nabii 'iregu-regu manga bukuoka, ma raiokau ngaro naga 'o nyawa yosonge-songenokau yowangodeli ma koyongakuwa mita.' "

17:1 'O Yesus wongose 'awi do-domoteika, " 'O hali gee 'imadadi 'o nyawa 'o sowono yodiai, ma raiokau dua de ma 'ena. Ma yotorouoka 'o nyawa gee yodadi sababu! 2 'Ifoloi yaowa nako 'o teto 'iamo-amoko yosidupusuika manga tomaroka de yakitapu 'o ngooto ma lukuku la yolutuoka, nako la 'ona yodadi sababu 'o ngowa-ngowaka ne'ena moioni koyongakuwau ngoino. 3 So tinisidemo, nimasidi-diai! Nako nia 'esa moi wosowono nginika, ge'ena winitawanono. Nako 'una womatoduba de wotobakau, ge'ena 'uwau niosi-singina 'awi sowono. 4 De nako 'una wosowono ngonaka 'o wange moi ma gilio ma tumudiingi ma wodiaioka ma noimi woboa womasilo-loa, ge'ena 'uwau niosi-singina 'awi sowono." 5 'O Yesus 'awi su-suloko kayongosekau 'o Yesusika, "Jou, nosikuata to ngomi 'amia ngo-ngaku." 6 Ma Jou wosango, "Nako to ngini 'ania ngo-ngaku ma amoko 'iso 'o sawi ma dodani, ngini 'idadi niongose 'o waringika ne'ena, 'Norapuku de 'o ngootoka notadiku,' ma raiokau 'o waringi ge'ena 'asa nia demo yamoteke." 7 "Nako nginioka naga wimoii nia ro-riwo womanarama 'o bairoka bolo 'o domba wojaga-jaga, ge'ena gee woliono de ngini ma raiokau koniongosewa 'ato, 'Nou, no'odomou!" 8 Ma 'ena niongose 'unaka, 'Nomasinoaku 'o pakeangi 'itebi-tebini noileleani. 'Ai 'inomo noidakalari de to'odomo taduanga 'asa de 'idadi ngona no'odomo.' 9 'O yongosi gu'una koiparaluuwau wisiarene sababu 'una wamotekokau 'iodumu gee 'awi tuangi wosulo-suloko. 10 Koge'enali mita ngini. Nako ngini niamotekokau 'iodumu gee nisulo-sulokokau, ngini salingou kaniongose 'ato, 'Ngomi ka 'o yongosi biasa; ngomi duga kamiadiai 'amia manarama.' " 11 'O Yesus 'awi do-dagioka wosikaika 'o Yerusalemuka, waboa 'o Samaria de 'o Galilea manga daeraa ma ribatingino 12 Gedagee

wowosama 'o soana moika, de yaino 'unano yamogiooko yakipado-pado. 'Ona yoma'okode 'o gurutika 13 de yomasigaso-gasoko yongose 'ato, "Yesus! Tuangi! Bo'osa tanu minidoranosi!" 14 Gedagee 'o Yesus wakimake de kawongosekau 'onaka, "Niotagi 'o 'imamika de nioga'asoko yalega 'ania roese." Ge'enaka de 'ona yotagi so manga do-dagi ma sigoronaka de manga panyake 'i'aikokau. 15 Wimo 'onaka gee wamao 'ato wi pado 'i'aikokau, de wolio ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene womasa-sagaga. 16 Ge'enaka de 'o Yesusika wisuba, sigado wi biono dau 'o tonaoka de wo'amalaha 'o Yesusika. 'O nyawa gu'una 'o Samaria ma nyawa. 17 Ge'enaka de 'o Yesus wongoseli, "Kangano yamogiooko manga panyake 'i'aikokau. Kiakau yasiwo? 18 'Ido'oa so ka 'o Yahudiwa ma nyawa duga wobia wo'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka?" 19 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'o nyawaka gu'una, "Noma'okode de notagiou. Sababu nongaku ngoino so 'ani panyake 'i'aiki." 20 'O Farisioka yamuruo naga yosano 'o Yesusika muruoka ma Jo'oungu ma Dutu wobia ma ngale wopareta. 'O Yesus wosango, "Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi pareta koisidumutuwa de 'o no-nako gee 'o nyawa yamake-make, 21 sigado 'o nyawa 'idadi yongose, 'Nou, winilega, 'una Wiiri-iriki nongoka dau!' Bolo, 'Nou, winilega 'una ngoka doka!' Ma ngoi tinidongose, ma gou-goungu ma Jo'oungu ma Dutu wokuruekau wopareta naga nginioka!" 22 Ge'ena 'iduango de 'o Yesus wongose 'awi do-domoteika, "Dua ma 'orasi ya'adono, ngini 'asa niomau pomakamakeli de de ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka, ngaro ka 'o wange moi ma. Ma dua ko'uwa. 23 De 'o nyawa 'asa yongose nginika, 'Winilega 'una ngoka doka', bolo 'Winilega 'una nongoka dau!' Ma ngini 'uwa niakidomoteika. 24 Dua ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka toboali ge'ena 'o nyawa 'o duniaka 'iodumu 'imake, sababu 'isoka 'o tawi-tawi 'isiwara 'o diwangoka yodeletongo ma diwanga ma do-dogumu moioka de ma do-dogumu moika. 25 Duga ma di-disiraka ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka salingou ma gudai tosangisara, de 'iitomo 'o nyawa-nyawa ma 'orasi ne'ena naga. 26 Dua ma 'orasi ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka toboali, 'ena 'o nyawa manga 'ahu kaimatero de ma sira 'idadi-dadiokau gee ma 'orasi 'o Nuh wo'ahuosi. 27 'O nyawa kayomangodomo de yo'okere, de yongaamoko. Koge'enau yodiai sigado 'o Nuh

wowosamoka 'o kapalika, de 'o ngu'uisi ma amoko 'iboa so yokokisongenoka 'o nyawa-nyawa go'ona. 28 Mita 'isoka gee ma 'orasi 'o Lot, 'o nyawa yomangodomo de yomangokere, yomawukunu de yoma'ija, yomadaraki de manga woa yosigoko. 29 Ma gee 'o Lot woma'aikoka 'o Sodom ma kotaka, ma 'orasi ge'ena 'o 'uku de walira 'i'uti daku 'o diwanguku de yakisotumu 'ona yoodumu. 30 Koge'enali dua gee ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka toboali ma wangeka. 31 Ma 'orasi ge'ena nago'ona gee daku manga woa ma dekuoka, 'uwa yo'uti ma ngale manga kianikia manga woa ma dodaka ya'ese, ma 'ena salingou yomatai-taiti yoowara. 32 Niosi-singina 'okia naga 'idadi 'o Lot ma wekatoka gee muna momadutumu 'ami dudunoko! 33 'O nyawa gee yomariwo yo'ahu ka 'o dunia ma sanangioka de yooluku yamada, 'ona 'asa koyamakewa 'o 'ahu 'ika-kakali. Ma 'o nyawa gee yamada yo'ahu ka 'o dunia ma sanangioka, 'ona 'asa yamake 'o 'ahu 'ika-kakali. 34 Tinidongose ne'ena: Ma 'orasi ge'ena 'o nyawa yamididioka yoma'iduoka 'o dangiri moi, moi dua yaki'asaka de moi yakimadaku. 35 'O ngeweka yamididi 'o bira yotutuku ma gu-gudaioka, mimoi dua mi'asaka de mimoioli mimadaku. 36 'O nyawa yamididi yomanarama ma gu-gudaioka 'o bairoka, dua moi ya'asaka de moioli yakimadaku." 37 'O Yesus 'awi do-domoteke yosano, "Jou, ge'ena dua kiaka 'idadi?" 'O Yesus wosango, "Kiaka naga 'o songene, ge'enaka 'o wogono 'imatoomu. Koge'enali mita ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka toboali, ge'ena 'o nyawa 'iodumu 'asa 'imake."

18:1 Ge'ena 'iduango de 'o Yesus wosijarita 'o 'ade-'ade ngai moi ma ngale wakidotoko 'awi do-domoteika la 'ona kaitaurika yomalahidoa de 'uwa manga singina 'i'ogu. 2 'O Yesus kawongosekau, " 'O kota moioka naga ma hakimi wimoi kowisikiamoiwa ma Jo'oungu ma Dutuka, de kowakisikiamoiwa nago'onaka bato. 3 Ma kotaka ge'ena 'o bao-bao mimoi mosigali-galiou motaari ma hakimika gu'una, moga'asoko womiriwo 'ami parakara. Muna kamongosekau, 'Sioko tanu noiriwosi towidaari 'ai lawani la 'o loa tamake.' 4 'O do'ingo ma hakimi gu'una wooluku womiriwo 'o bao-bao gumuna. Ma ma duanguku ma hakimi gu'una watibangi 'ato, 'Ngaro ngoi kotowisikiamoiwa ma Jo'oungu ma Dutuka de

kotakisikiamoiwa nago'ona bato, 5 ma 'o bao-bao gumuna komomaogogoruwa moisikadangono so yaowa tomiriwo 'ami parakara. Nako ko'uwa, dua muna komomaogogoruwa moboa de moisikasangisara.' " 6 Ge'enaka de ma Jou wongose, "Niosigisene niosidi-diai de nimadotoko 'okia naga gee ma hakimi kowoloa-loawa gu'una wongose! 7 Ma raiokau ma Jo'oungu ma Dutu woloa-loa gu'una, 'unasi dua 'ifoloi wakiriwo to 'una ma sirete 'awi kawasa manga parakara, gee yomasigasoko 'o wange de 'o obiri. 'Una 'asa kawato-to'ingowa winiriwo. 8 Tinidongose: 'Una dua kawositai-taiti wakiriwo manga parakara. Ma dua gee ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka toboali, dua ka de ma 'enasi? 'o nyawa gee yongaku-ngaku ngoino 'o duniaka ne'ena?" 9 'O Yesus wosijarita mita 'o 'ade-'ade ne'ena wakisitago-tago 'o nyawa gee yomamaoku 'ona yotiaiokau, de yakimakeka 'o nyawa 'iregu 'ona kokiawa yakidaene. 10 'O Yesus kawongosekau, "Naga yamididi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka yosiika ma ngale yolahidoa. Wimo 'o Farisioka, de wimo 'o pajaki woga-ga'asoko. 11 'O Farisioka gu'una woma'okode womatengoka de wolahidoa, 'Jo'oungu ma Dutu, ngoi to'amalaha ngonaka, sababu ngoi 'isoka 'o nyawa 'ireguwa gee yodo-dopokana 'okia sonaa, yoforiki bolo yoso-songou. De ngoi to'amalaha sababu ngoi 'isoka 'o pajaki woga-ga'asokuwa gu'una. 12 Ngoi topuasa 'o 'ahadi moi ma modidi, de 'okia naga gee tomadamake, ge'ena tapula mogiooko, so 'o bula moi tokula ngonaka.' 13 Ma 'o pajaki woga-ga'asoko gu'una woma'okode womakuru-kurutika de kowomoroinuwa womalega 'o diwangie, de 'awi 'alu ma ngununu wana-nanusu ma ngale womatoduba sababu wosowonokau de kawongosekau, 'Jo'oungu ma Dutu, tanu noidora ngoi 'o nyawa tosowosowono ne'ena!" " 14 'O Yesus kawongosekau, "Tinidongose ne'ena: Gee 'o pajaki woga-ga'asoko gu'una wolio 'awi woaka, 'una 'awi singina 'itiai ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bionoka so ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'ato 'una wotiai. Ma gee 'o Farisioka 'una ko'uwa. Sababu 'o nyawa gee yomaie-ie 'asa ma Jo'oungu ma Dutu wakisidaduuku, de 'o nyawa gee yomasidaduuku 'asa ma Jo'oungu ma Dutu wakisidaduie." 15 Naga 'o nyawa-nyawa manga ngowaka ma di-dingoono yaki'asa 'o Yesusika la 'awi giana wakidatami de wakisibarakati. Gee 'o Yesus 'awi do-domoteke

yamake ge'ena de yotawanono yakidorofu 'o nyawa-nyawaka go'ona. 16 Ma 'o Yesus waki'asokino 'o ngowa-ngowaka go'ona de kawongosekau 'awi do-domoteika, "Niakimadaka 'o ngowa-ngowaka go'ona yoboa ngoino, de 'uwa koniakisidabiwa! Sababu 'o nyawa gee yadawongo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi pareta 'isoka 'o ngowa-ngowaka, 'ona yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa. 17 Niongano-nganono! 'O nyawa salingou yoboa ma Jo'oungu ma Dutuka 'isoka 'o ngowaka moi ne'ena, nako ko'uwa, 'ona koyadaenuwa yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa." 18 'O Yahudioka manga balusu wimoi wosano 'o Yesusika, " 'Aba ngona 'o Guru ma owa, ngoi salingou 'okia tadiiai la tamake 'o 'ahu ma dutu 'ika-kakali?" 19 'O Yesus wosano 'unaka, " 'Ido'oa so nongose 'ato ngoi ne'ena 'o nyawa ma owa? Komoiwa moi yaowa duga ka ma Jo'oungu ma Dutu womatengo. 20 Ngona nanakokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo: ' 'Uwa niosongou, 'uwa nioto'oma, 'uwa niotosiki, 'uwa niodadi 'o sakisii ma ngeluku, de salingou niakihoromati 'ania dea de nia 'esa.' " 21 'O nyawa gu'una wosango, " 'O besesongo ge'ena 'iodumu tamotekokau katomadoguru'runosi." 22 'O Yesus wo'isenoka ge'ena de kawongosekau, "Naga 'o ngai moiosi salingou nadiiai, ge'ena la nawukunu 'ani harataa 'iodumu de ma pipi nakikula 'o nyawa susaka, de dua ngona 'asa namake 'o harataa 'o sorogaaka. Ge'ena 'iduanga de noimoteke ngoi." 23 Ma 'o nyawa gu'una gee wo'isenoka ge'ena, de 'awi singina 'isusa sababu 'una wokaya ma sala. 24 'O Yesus wanako 'o nyawa gu'una 'awi singina, so kawongosekau, " 'Isusa ma sala 'o nyawa kaya-kaya yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa! 25 'Ifoloi 'igapangi 'o 'onta 'o ngai moi 'iwosama 'o daiti ma sukonika, positero 'o nyawa kaya wimoi wowosama ma Jo'oungu ma Dutu wi Dunia ma Sungika." 26 'O nyawa gee yo'ise-'isene 'o Yesus koge'ena wongose, kayosanokau, "Nako koge'ena, nago'ona 'idadi yamake 'o laha?" 27 'O Yesus wosango, " 'O nyawa koya'akunuwa ka 'ona ma sirete yomasilaha, ma ma Jo'oungu ma Dutu 'una 'idadi 'o nyawa wosilaha!" 28 Ge'enaka de 'o Petrus kawongosekau, "Minilega, ngomi ne'ena miakokimadakau mia kia sonaa ma ngale minimoteke ngona 'Aba." 29 'O Yesus wongose, "Tinisidemo nginika, 'o nyawa gee yamadakau manga woa bolo manga wekata, manga riaka dodoto bolo manga dea de

manga 'esa, bolo manga ngowa-ngowaka sababu ma Jo'oungu ma Dutu wisingounu, 30 'o nyawa go'ona 'asa yamake manga parasengi 'ilape-lapeku ma 'orasi ne'ena, de ma du'uruoka 'ona 'asa yamake 'o 'ahu ma dutu kaisi'ado-'adonika 'o Dunia ma Sungioka." 31 'O Yesus wakitoomuno 'awi do-domoteke yamogiooko de modidi de wongose 'onaka, "Niosigisene! Ngone ne'ena posikaie 'o Yerusalemude. Dua ge'enaka daku de 'o nabii yalefo-lefokau 'iodumu ma ngale ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka gee 'ikokidadi. 32 Ngoi 'asa 'isisarakani gee ko 'o Yahudiokawa ma nyawaka de dua 'isisasaru, 'isiti-tingoono, de 'ikibiti. 33 'Ona 'asa 'isisangisara de 'ito'oma, ma 'o wange sa'angeka de tomomikokau." 34 'Iodumu gee 'o Yesus wosidemo-demo 'ato dua wosangisara, ge'ena 'awi do-domoteke go'ona ka ma eta ma koyasahewa. Sababu 'awi demo-demo ma ngale ge'ena manga 'akali koyawosamuwa so koyasahewa. 35 Gee 'o Yesus de 'awi do-domoteke ya'adonou 'o Yerikhoka, 'ena worau-rau wimoi 'o ngekomo ma gagaroka wogogerie womaga-ga'asoko. 36 Gee wo'isenoka 'o nyawa yoku-kudai yotoaka ge'enano, de kawosanokau, "Okiau ge'ena?" 37 De 'ona yongose 'unaka, " 'O Yesus 'o Nazaret ma nyawa gu'una waboa ne'enano." 38 So worau-rau gu'una womasigasoko waamo-amokie, "Ee Yesus, 'o Dautu 'awi Ngowaka, tanu noidora!" 39 'O nyawa-nyawa gee 'o Yesus wisiduo-duono ma bionisa yodadu-dadu witawanono la womariidi. Ma 'una womasigasoko kawodaamoko monga, "Ee 'o Dautu 'awi Ngowaka, tanu noidora!" 40 'O Yesus womaogoro de wakisuloko worau-rau gu'una wi'asano 'unano. Gee wa'adono de 'o Yesus wosano, 41 " 'Okia nomau todiai ngonaka?" 'Una wosango, "Jou, ngoi tomau tomasimake!" 42 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau, "Nako koge'ena, ika nomasimake! Sababu noingaku so tonisilaha." 43 Kage'ena ma 'orasi de 'una womasimakekau. Ge'enaka de womoteke de 'o Yesus ma de wo'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka. Gee 'o nyawa yoku-kudai yamake ge'ena, de 'ona yoodumu mita ma Jo'oungu ma Dutu wisiare-arene.

19:1 Gee 'o Yesus wa'adono 'o Yerikhoka, de kawogila-gilaka watoaka ge'ena ma kotaka. 2 Ge'ena ma kotaka 'o pajaki yoga-ga'asoko manga balusu wimoi wokaya-kaya 'awi rongu 'o Zakheus. 3 'Una womau wimake

'o Yesus ge'ena 'o nyawa ma gu-gudaioka. Duga 'una kawidipokoka, so kowimakekawa 'o Yesus. 4 So 'una wakirebese 'o nyawa yoku-kudai go'ona de wodoa 'o gotade, la wimake 'o Yesus gee dua ma etasi de waboa ge'enano. 5 Gee 'o Yesus wa'adono ma gotano ge'ena de womalega dakuie de kawongosekau, "Zakheus, taitika no'uti, sababu ne'ena ma wange ngoi salingou totulu 'ani woaka!" 6 'O Zakheus kawijapatioka wo'uti de kawomore-morene widawongo 'o Yesus. 7 'O nyawa yoodumu gee yamake-make ge'ena yokurubungu. 'Ona kayongosekau, "Ee tei, 'una wotulu 'o nyawa ma dorouka!" 8 'O Yesus 'o Zakheus 'awi woakau de 'o Zakheus woma'oko de kawongosekau 'o Yesusika, "Jou, 'ai harataa ma songona 'asa takikula 'o nyawa yosusa-susaka, de nago'ona bato gee takiforikiokau, 'asa tofanguoli 'onaka 'ilape soatuku!" 9 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau, "Ne'ena ma wange, ngona de 'ani woa ma dodaku nioodumu ma Jo'oungu ma Dutu winisilahakau de winikula 'o 'ahu ma sungi sababu ngona mita 'o Abrahamuno. 10 Ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka toboa 'o duniano ma ngale tomou takisilaha 'o nyawa yoliba-liba." 11 'O nyawa yosigisene ma gu-gudaioka 'o Yesus wobicara, de 'o Yesus wosijarita 'o 'ade-'ade moi. Sababu, ma 'orasi ge'ena 'una 'o Yerusalem ma datekokau, de 'o nyawa-nyawa 'ona yomangano-nganono ma Jo'oungu ma Dutu dua wacobou wopareta ma ngale wokoana 'o duniaka. 12 So 'o Yesus wo'ade-'ade konee, "Naga ma Koana wi ngowaka wimoi wotagi 'o daeraa 'ikuru-kurutika ma ngale wigoraka wodadi koana, ge'enaka deika wolioli ge'ena ma daeraaka. 13 Kowotagiwasi de waki'asokino 'awi ro-riwo yamogioko, de wakikula 'o pipi 'o guraci 'o nyawa moi 'o ngai moi. De kawongosekau 'onaka, ' 'O pipi ne'ena niapake ma ngale nimawukunu ma 'orasi ngoi totagioka.' 14 Duga ma daeraa ma dutu go'ona widu'uduku, so wopasaka de 'ona yosidingoto manga nyawa, ma ngale wosidemo 'ato, 'Ngomi miooluku 'o nyawa nu'una wodadi 'amia koana.' 15 Duga ma Koana ma ngowaka gu'una kawigoraka wodadi koana, ge'enaka de wolio 'awi daeraaka. Kawotatarika de 'awi ro-riwo gee 'o pipi wakikula-kula wakikoki'asoko yotaari, womau wosikanako 'okia moioka ma 'utungu yamakeno. 16 'O ro-riwo gee wosira-sirano woboa kawongosekau, 'Tuangi, 'o pipi 'o guraci 'o ngai moi nokula-kulano ngoioka

gee 'idadi 'o ngai mogiookokau.' 17 Ma bereki gu'una kawongosekau, 'Alele! Ngona 'o ro-riwo ma owa. Sababu 'o hali ma di-dingoonoka 'idadi toningaku, ngoi 'asa tonigoraka 'o kota 'o ngai mogiooko napareta.' 18 'O ro-riwo wimoili woboa de kawongosekau, 'Tuangi, 'o pipi 'o guraci 'o ngai moi gee nokula-kulano ngoioka, 'idadi 'o ngai motoakau.' 19 Ma koana gu'una kawongosekau 'o ro-riwoka, 'Ngona 'asa napareta 'o kota 'o ngai motoa.' 20 'O ro-riwo 'iregu woboa de kawongosekau, 'Tuangi, neda 'ani pipi ngoi ta'iunika 'o mosaka tosisano. 21 Ngoi tonidomodongo, Tuangi, sababu ngona 'ani singina 'ikuata. Ngona nomadegese 'okia naga gee ko to ngonakawa, de ngona nomadunguunu 'o joro ma sowoko gee ko to ngonawa nitudukoka!' 22 Ma koana gu'una kawongosekau 'unaka, 'Ngona 'o ro-riwo ma dorou! Moteke to ngona ma sirete 'ani demo-demo, ngoi 'asa tonihukumu. Ngona nanako ngoi 'o nyawa ma singina 'isau-sauku; ngoi tomadegese 'okia naga gee ko to ngoiokawa de tomadunguunu 'o joro ma sowoko gee kiaka ko to ngoiwa 'ai tudukoka. 23 Nako koge'ena de 'ido'oa so ma pipi ge'ena konokulakawa 'o nyawaka gee yomanarama yosinonu-nonu ma dogo, la gee toliono de 'idadi toside'ese de ma dogoka?' 24 Ge'enaka ma koana gu'una kawongosekau 'awi nyawaka gee yoma'oko-okode ge'enaka, 'Ma pipi 'unaka gee nia'ese la niokulaka 'o ro-riwoka gee 'awi pipi 'o saaka 'o ngai mogiookoka.' 25 Ma 'o nyawa-nyawa kayongosekau, 'Tuangi, to 'una 'o ngai mogiookokau.' 26 Ma koana gu'una wosango, 'Niongano-nganono: 'O nyawa gee to 'ona de ma 'enau, 'onaka 'asa yakikula 'ifoloi 'ikudai. Ma 'o nyawa gee to 'ona koi'iwa, 'okia naga gee 'onaka ma dua ya'eseka. 27 De ma 'orasi ne'ena niaki'asanou gee 'isa-saturuu, gee yooluku ngoi todadi koana. Niakito'omaka yoodumu 'ai bionoka!' " 28 'O Yesu wosidemoka 'iodumu ge'ena, de 'una wosira-sira yosikaika 'o Yerusalemuka. 29 Gee ya'adonoka rekeni 'o Betfage de 'o Betaniaka 'o Zaitun ma gigieka, de 'awi do-domoteke yamididi wakisuloko yosira. 30 De 'o Yesu kawongosekau 'onaka, "Niotagi 'o soanika gee nia bionika doka. Nako ge'enaka niowosama, dua niamake 'o keledai ma ngowaka 'isipusuika. 'O keledai ge'ena koma'iwasi 'o nyawa ya'asa. Niasose de nia'asano ningino. 31 Nako 'o nyawa yosano nginika, ' 'Ido'oa so niasose 'o keledai ge'ena?', niosidemo 'ato, 'Ma Jou woparaluu.' " 32 'O

Yesus 'awi do-domoteke yamididi go'ona yotagi, de yakokimake 'isoka gee 'o Yesus wosidemokau. 33 'Ona yasose ma keledai ma ngowaka ge'ena, de ma dutu kawongosekau 'onaka, " 'Ido'oa so niasose 'o keledai ge'ena?" 34 'Ona yosango, "Ma Jou woparaluu." 35 Ge'enaka de 'ona ya'asa ma keledai ma ngowaka ge'ena 'o Yesusika. 'Asa de manga baju yosinao ma keledai ma dekuku, de wiriwo 'o Yesus woparene ma keledai ma dekude. 36 Gee 'una woboa woparenuku 'o keledaioka, de 'o nyawa-nyawa manga baju yosinao 'o tapakioko ma ngale wihoromati. 37 Gee 'o Yesus wa'adonoka rekeni 'o Yerusalemuka, 'o ngekomoka gee 'isikauku 'i'uti-'uti 'o Zaitun ma gigieka. De 'awi do-domoteke yoku-kudai go'ona yoodumu yosigaso-gasoko ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene de yo'amalaha sababu 'iodumu 'o no-nako 'ihera-herangi gee 'ona yamakekau. 38 'Ona yosigasoko yongose 'ato, "Ma Jo'oungu ma Dutu wonisibarakati ngona gee noboa de to 'una 'awi kuasa! 'Alele! Ma Jo'oungu ma Dutu de de ngone pomakanangiokali de wonasilaha! Powisiarene sababu 'awi singina 'isure!" 39 'O Farisioka yamuruo naga ge'ena dau yoku-kudaioka gee kayongosekau 'o Yesusika, " 'Aba Guru, nakitawanono la 'uwa koge'ena yongose." 40 'O Yesus wosango, "Tinisidemo! Nako 'ona yomariidi, 'o teto-teto ne'ena 'asa 'ima'orese." 41 Gee 'o Yesus kaifoloi monga wasori 'o Yerusalem de wamake ma kota ge'ena, de wodagari. 42 Wosibetongo, "Ee sioko, 'ifoloi yaowa nako ne'ena ma wange mita ngini niasahe 'okia salingou 'iparaluu ma ngale nisisanangi! Ma ne'ena ngona konamakewa ge'ena. 43 Sababu dua 'asa ma 'orasi ya'adono, gee nisa-saturuu 'asa nifati nisibululunu. 44 'Ona 'asa nitorouoka ngona Yerusalem, de ni kawasa, so ma teto ka 'o ngai moi ma dua koi'iwa yamadaka 'imakaretenuku ma ngiioka, sababu ngona konokalesanguwa ma 'orasi ma Jo'oungu ma Dutu woboa ma ngale wonisilaha!" 45 'O Yesus wowosama ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka de wakiginiiki yomawuku-wukunu gee ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa ma si'abeka. 46 Kawongosekau 'onaka, "Naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku ma Jo'oungu ma Dutu wongose konee: ' 'Ai Woa ge'ena 'o lahidoa ma ngii.' Ma ngini niadiai 'o go'ora ma 'igutu!" 47 'O wange 'isinoimi 'o Yesus wodotoko ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka. 'Ena 'o 'imam ma sae-saeke de 'o

'agamaka yodoto-dotoko, de mita 'o Yahudioka manga balu-balusu yosikanonu 'o ngekomo ma ngale wito'oma. 48 Duga koyodamakewa ma ngekomo ma ngale wito'oma, sababu 'o nyawa 'iodumu koyomaogoruwa yosigisene 'unaka, de manga singina yadaene 'awi demo-demo.

20:1 Ma moi ge'ena, 'o Yesus wodotoko de wosihabari ma gu-gudaioka 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno 'o nyawa-nyawaka gee ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka, de 'o 'imam ma sae-saeke, de 'o 'agamaka yodoto-dotoko de 'o Yahudioka ma balu-balusu yoboa. 2 Yoboano de kayongosekau 'o Yesusika, "Bika nosidemo ngomino! 'Ido'oa so ngona nokadiai 'iodumu ne'ena? Nago'ona nikula 'o pareta?" 3 'O Yesus wosango, wongose 'ato, "Ngoi mita tosanosi: 4 'O Yohanes Wo'osi-'osiki gu'una kiano 'awi pareta ma ngale 'o nyawa waki'osiki? Ma Jo'oungu ma Dutuno bolo 'o nyawano?" 5 So ma rai 'ona yomasikadibangiokasi de yomakadongose 'ato, "Nako ngone pongose 'ato ma Jo'oungu ma Dutuno, dua 'una wongose 'ato, nako koge'ena de 'ido'oa so koniongakuwa 'unaka? 6 Ma nako ngone pongose 'ato 'o nyawano, 'o nyawa yoodumu dua 'inariteto. Sababu 'ona yanako 'ato 'o Yohanes ge'ena 'o nabii moi." 7 So 'ona yosango yongose 'ato, "Ngomi komianakowa." 8 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Nako koge'ena de ngoi mita dua kotosidemowa 'ai pareta kiano ngoi tokadiai 'iodumu ne'ena." 9 Ge'enaka de 'o Yesus wakidajarita 'o nyawa-nyawaka go'ona, 'o 'ade-'ade naneda: "Naga wimoi 'o 'anggur wotuduku 'o betu moi. De ma bairi ge'ena wosisewa yamuruo naga yoma-manaramika. Ge'enaka de 'una wotagi 'o daeraa 'ireguka, de ge'enaka doka womanoa 'o do'ingo. 10 Gee ma 'orasi ya'adono ma 'anggur ma sowoko ya'utuku, de ma raki ma dutu gu'una wosidingoto 'awi ro-riwo gee yoma-manaramika ma ngale ya'ese 'awi bula. Ma yoma-manarama go'ona wiribesana 'o ro-riwo gu'una de wisuloko wolio kawomasomoa. 11 So ma raki ma dutu gu'una wosidingotoli 'awi ro-riwo wimoili, ma 'o ro-riwo gu'una mita wiribesanolli ma de wisimae-maeke yoma-manarama go'ona, deika wisuloko wolio ka 'okia-kiawa wo'asa. 12 Ge'enaka de ma raki ma dutu gu'una wosidingotoli 'awi ro-riwo wosigali ma sa'angeu. Ma 'o ro-riwo gu'una mita wiribesanolli

yoma-manarama go'ona de wi'umo ma bairi ma dudunika doka. 13 So ma raki ma dutu gu'una kawongosekau, 'Ne'ena salingou kokiasi todiai? Ngoi 'asa towisidingoto 'ai ngowaka ma sirete towisiboso-bosono. 'Unaka dua ma raiokau wisigisene.' 14 Ma yoma-manarama ma rakioka go'ona gee wimake ma raki ma dutu 'awi ngowaka, de yomakadongose, 'Nu'unau ma warisi ma dutu. Nou powito'oma la ngone podaene to 'una 'awi warisi.' 15 So 'ona wi'asa ma raki ge'ena ma dudunika deika wito'oma." Ge'enaka de 'o Yesus wosano, "Nako ma raki ma dutu gu'una woliono, dua 'okia wodiai yoma-manarama go'ona? 16 Ma raiokau dua 'una woboa de wakikokito'omaka yoma-manarama go'ona, de ma bairi ge'ena wokulakau 'o nyawa 'iregu yamanarama." 'O nyawa-nyawa go'ona yo'isenoka de kayongosekau 'o Yesusika, "Ma raiokau ko'uwa!" 17 'O Yesus wakilega-lega 'onaka de kawongosekau, "Nako koge'ena, de 'o Buku 'Itebi-tebini ma bo-bulaka ne'ena ma ngale kokia? ' 'O teto gee kaya'umokou 'o woa yodi-diai, 'idadi ma ba-bangini ma guata!' 18 'O nyawa yoodumu gee yoruba ma tetoku ge'ena, 'asa yowederoka. De nago'ona yakitapadu ma teto ge'ena, dua posironga yowederoka koge'ena 'o kakawou." 19 'O 'agamaka yodoto-dotoko de 'o 'imam ma sae-saeke yanako 'ato 'o Yesus 'awi 'ade-'ade ge'ena 'onaka 'itaari. Ge'enau so 'ona yomau kage'ena ma 'orasi de witagokou, ma 'ona yakimodongo 'o nyawa yoku-kudaika. 20 So 'ona yononu 'o 'orasi yaowa-owa. 'Ona yaki'urubokunu 'o nyawaka la yomadiai 'isoka 'o nyawa ma loa, de yakisuloko 'o nyawa go'ona witaili 'o Yesusika de 'o sa-sano, la 'ona 'idadi wisisarakani ma gubernur 'awi paretaka. 21 So ma rai 'o nyawa gee yaki'urubokunokau kayongosekau 'o Yesusika, " 'Aba Guru, ngomi mianako 'okia naga gee nongosekau de nosidotokokau ge'ena 'iodumu yadaene. Gee ma 'orasi nodotoko ge'ena konokalesangikawa ngaro nago'ona bato de nodotoko 'itiai ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau 'o nyawaka. 22 Sababu ge'ena bika 'Aba, nosidemo ngomino, moteke to ngone nanga 'agama ma besesongo, kaidadi 'o balasitengi pofangu 'o Kaisarika?" 23 Ma 'o Yesus wanako to 'ona manga singina ma dorou ge'ena. Sababu ge'ena 'una kawongosekau, 24 "Bika niosidumutino 'o pipi 'o saaka 'o ngai moi." So yosidumutino de wongoseli, "Bika nialega! To

nagu'una 'awi gambari de 'awi ronga 'isilefoka ge'ena?" 'Ona yosango, "To Kaiser." 25 De 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Nako koge'ena, de niokula 'o Kaisarika 'okia naga gee to Kaiser, de niokula ma Jo'oungu ma Dutuka 'okia naga gee to ma Jo'oungu ma Dutu." 26 Ge'enaka dau yoku-kudai manga bionoka 'o Yesus witai-taili go'ona ka moi ma koyodamakewa 'o Yesus 'awi sala de manga sa-sano ge'ena. So kayoriidikau de yoherangi 'o Yesus 'awi sa-sango ge'ena. 27 Yamuruo naga 'o Sadukioka yaino 'o Yesusino. 'Ona ge'ena yosidotoko gee moteke to 'ona manga di-dibangi, yongose 'ato 'o nyawa yosonge-songenokau ge'ena koyomomikuawau. 'Ona yosano 'o Yesusika, 28 " 'Aba Guru, 'o Musa wolefo 'o 'atorangi naneda ma ngale ngone: Nako wimoi wosongene 'ena 'awi ngowaka koi'iwa, ge'ena 'awi dodoto salingou womingaamoko 'o bao-bao gumuna, la wikula 'o ngowaka gee wosonge-songenokau gu'una. 29 Naga yatumudiingoka 'o riaka dodoto ma dutu. 'O riakoka wongaamokino 'awi ngowaka koi'iwasi de wosongenokau. 30 Ge'enaka de 'awi dadurukoli womingaamoko 'o bao-bao gumuna, 'una mita 'awi ngowaka koi'iwasi de wosongenokau. 31 Koge'enali mita 'idadi 'awi daduruku yaruange sigado yatumudiingi. 32 Ma do-dogumuku 'o ngeweka gumuna mosongene mita. 33 Gee ma 'orasi ya'adono 'o nyawa yosonge-songenokau ma Jo'oungu ma Dutu wakisi'ahuoli, 'o ngeweka gumuna to nago'ona manga wekata? Sababu yatumudiingi go'ona yoodumu mingaamokokau muna." 34 'O Yesus wosango, " 'O nyawa yongaamoko ge'ena kane'ena 'o duniaka duga, 35 ma 'o nyawa-nyawa gee yosongenokau de yadaene yakisimomikoli de yo'ahu 'o Dunia ma Sungioka, 'ona ge'ena koyongaamokuawau. 36 'Ona ge'ena 'isoka 'o mala'ekati so koyosonge-songenuawau. 'Ona yosongenokau de yakisimomiki yo'ahuoli 'o Dunia ma Sungioka, sababu 'ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka. 37 'O Musa ma sirete wosidemo 'iwai-waiti monga 'ato 'o nyawa yosonge-songene 'asa yakisimomikoli. 'Awi le-lefoka gee 'o 'ubutu 'iluru-lurusu ma jarita wolefo, 'una ma Jo'oungu ma Dutu witesongo 'o Abraham de 'o Ishak de 'o Yakub manga Jou wisuba-suba. 38 'Unau ge'ena koyosonge-songenuwa manga Jo'oungu ma Dutu! 'Una 'o nyawa yo'ahu-'ahu manga Jou! De sababu ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'o nyawa 'iodumu yo'ahu."

39 'O 'agamaka yodoto-dotoko yamuruo naga kayongosekau, " 'Aba Guru, 'ani sa-sango yadaene ma sala so kaisureli." 40 Sababu ge'ena 'ona koyomoroinuawau 'o kianikia yosano 'o Yesusika. 41 'O Yesus wosano 'onaka, "Kokia so 'o nyawa yongose 'ato ma Koana ma Jo'oungu ma Dutu Woiri-iriki gu'una 'awi 'asali 'o Dautino? 42 Momongo naga 'o Buku 'Itebitebinoka 'o Mazmuroka 'isilefoku, 'o Dautu ma sirete wongose 'ato, 'Ma Jou wongose 'ai Jouka: Tonigoraka nodadi Koana la nopareta de de ngoi, 43 sigado tadiai 'o nyawa nisa-saturuu yo'isene ngonaka.' 44 So nako ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-lahaka gu'una 'o Dautu wisi'asoko, 'Jou', kokia 'idadi 'una 'awi 'asali 'o Dautino?" 45 'O nyawa-nyawa yosigisene ma gu-gudaioka 'o Yesus wobicara de kawongosekau 'awi do-domoteika, 46 "Nimasidi-diai 'o 'agamaka yodoto-dotokika. 'Ona yomaie so yoduaka yokakadagi de manga baju 'ikuru-kurutuku la yakisiie 'o pasarioka. 'Ona yoduaka yogogere 'o go-gogere gee ma bionisa 'idadu 'o lo-lomu ma woaka de 'o rameka. 47 'Ona yakisihaga 'o bao-bao de manga woa ya'ora. De yositatoko manga singina ma dorou ge'ena de 'o lahidoa 'ikuru-kurutika! To 'ona manga hukumani dua 'ifoloi 'itubuso!"

21:1 Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka ge'ena, 'o Yesus wakimake 'o nyawa yokaya-kaya 'o pipi yosiwosama 'o su-suba ma ngiiku. 2 Womimake mita 'o bao-bao mimoi mosusa-susa mosingosama 'o pipi 'o tambaga 'o ngai modidi. 3 Ge'enaka de kawongosekau, "Niosigisene: 'O bao-bao numuna 'ifoloi 'iamoko mosingosama de 'iregu-regu yoodumu. 4 Sababu 'ona yoodumu yokula 'ena manga harataa yofoloiku. Ma 'o bao-bao gumuna ngaro koge'enau 'ami susa, ma mosidukulaka 'iodumu gee muna ma sirete moparaluu ma ngale 'ami 'ahu." 5 Naga 'o nyawa yosidemo-demo 'ato ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa posironga 'isureka. Yosipake 'o teto 'ikakasure-sure de 'okia sonaa gee 'isisubaka ma Jo'oungu ma Dutuka. De 'o Yesus wongose 'onaka, 6 "Dua ma 'orasi ya'adono, 'iodumu niamake-make ne'ena 'asa 'ikokipiakoroka, dua ma teto ka moi ma koi'iwau 'imakaretenuku ma ngiioka!" 7 'O Yesus 'awi do-domoteke yosano 'o Yesusika, " 'Aba Guru, muruoka dua ge'ena 'idadi? De dua kokia ma no-nako 'ato ma 'orasi ya'adonokau?" 8 'O Yesus wosango,

"Nimasitiari la 'uwa 'o nyawa nisihaga. Sababu dua manga gudai yoboa de yongose 'ato, 'Ngoi ne'ena 'o Koana ma Jo'oungu ma Dutu Woiri-iriki gu'una!' de yongose 'ato 'Ngoi ne'ena 'unau!' de 'Ne'ena ya'adonokau 'o 'orasi gee ma du-du'uruoka.' Ma ngini 'uwa niakidomoteke 'ona. 9 'Uwa nimodongo nako niogi'isene 'o parangi ma habari de 'o galawani. Sababu salingou ge'ena 'iodumu 'isira 'idadi. Ma ge'ena ko ma ngalewa 'ato ma 'orasi ya'adonokau 'o dunia ma do-dogumu." 10 Ge'enaka de 'o Yesus 'awi bicara wosigila wongose 'ato, " 'O suku de 'o suku, 'o negara de 'o negara, 'asa 'imakakudoti. 11 Kiaka naga bato 'o duniaka ne'ena dua 'o 'osu 'ikua-kuatino, 'o 'inomo 'isusa ma sala, de 'o panyake 'itu-tubuso de 'isora-sora 'itagi. Dua 'idadi 'okia sonaa podo-domodongo, de 'o diwangoka 'ikaruaha ma guatoka. 12 Ma dua ge'ena 'iodumu koidadiwasi, 'isira ngini nitagoko de nisikisaa. Ngini 'asa ni'urusu 'o lo-lomu ma woa-woaka de nisingosama 'o buika. De ngini 'asa nisitaari 'o koa-koanika de yopa-paretaka sababu ngini to ngoi 'ai do-domoteke. 13 Ge'enu to ngini nia 'orasi ma ngale niosihabari 'o Habari ma Owa ma ngale ngoi. 14 Salingou nia singina 'ikua-kuata 'ato dua koniododatowa gee dua 'okia salingou niongose ma ngale nimariwo. 15 Ngoiou ma sirete 'asa tinikula 'o demo-demo de 'o cawaro, so dua nisa-saturuu gee ka moi ma koya'akunuwa yasango 'ania demo-demo bolo yomasipongono gee 'okia naga niongose. 16 Ngini 'asa nihalebiru 'ania 'esa de nia dea, 'ania riaka dodoto, 'ania nyawa-nyawa de 'ania ma-manai. De nginioka munuka 'asa nito'oma. 17 Ngini 'asa 'o nyawa 'iodumu nidu'uduku sababu ngini to ngoi 'ai do-domoteke. 18 Ma dua ngini konido'oawa. Ka nia utu nia saekoka 'o ngai moi ma dua koiisanguwa. 19 Nako ngini niotongosono de nia ngo-ngaku 'ikua-kuata ngoino, ngini 'asa niamake 'o laha." 20 "Nako ngini niamake 'o Yerusalem yosibululuninou 'o tentara, ngini dua nianakokau 'ato 'o kota ge'ena koito'ingowau de yatorouokau. 21 Ma 'orasi ge'ena 'o nyawa gee naga 'o Yudea ma daeraaka salingou yoowara 'o gigieka. 'O nyawa gee naga ma kota ma dodaka, salingou yosupuoka, de gee 'o kota ma dudunoka 'uwa yowosama ma kota ma dodaka. 22 Sababu ma 'orasi ge'ena la 'Ma Jo'oungu ma Dutu 'o Hukumani Wosiguti', la 'idadi moteke gee 'isilefokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka. 23 Ma 'orasi ge'ena, yotorouoka 'o nge-ngeweka gee yotu-tubuso

de 'o ngowa'esa! 'O daeraa ne'ena 'asa 'o susa ma amoko yodutuku, de ma kawasa 'asa ma Jou wakihukumu. 24 Naga munuka 'asa yakito'oma de 'o wase, de munukali dua yaki'asa de yakidiai 'o bui ma nyawa 'o nyawa 'iregu manga daeraaka; de 'o nyawa-nyawa gee kowinako-nakowa ma Jo'oungu ma Dutu 'asa yadoko-doko 'o Yerusalem sigado ma 'orasi ya'adono gee ma Jou wositatapuokau 'onaka." 25 "Dua 'o wange ma akoka, 'o medeka de 'o ngoma 'o diwangoka 'asa niamake 'o no-nako. 'O duniaka dua 'o nyawa-nyawa yakimodongo de koyomasinakowau yo'isene 'o moku-moku 'ikua-kuata ma guruusu. 26 'O nyawa 'asa yakimodongo koyomado-do'oawau yodaari 'okia naga gee dua 'idadi 'o dunia ne'ena yasuluunuku, sababu daku 'o ngawa-ngawaka ma kuasa 'asa 'ikaruaha. 27 Ma 'orasi ge'ena dua ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka toboa 'o kakamoro 'isaono de 'ai pareta de 'ai ku-kumati ma amoko. 28 Nako 'iodumu ge'ena 'ikurueu 'idadi, ge'ena nioma'okode de dakuie nimallega, sababu koito'ingowau de ma Jo'oungu ma Dutu winisilahau." 29 Ge'enaka de 'o Yesus wosijarita 'onaka 'o 'ade-'ade naneda: "Niallega 'o 'ara ma gota bolo 'o gota 'iregu-regu 'iodumu. 30 Nako ma boboko 'ikurueu pamake, ngini nianako 'ato rekeni ya'adonoka 'o ngogoro ma 'orasi. 31 Koge'enali mita nako ngini niamake 'o susa de 'o sangisara gee tosidemo-demokau 'iodumu la 'idadi, ge'ena ngini 'asa nianako 'ato ma Jo'oungu ma Dutu wacobou wopareta ma ngale wokoana. 32 Tinisidemo! Ma hali ge'ena 'idadi dua gee 'o nyawa yo'ahu-'ahu ma 'orasi ne'ena koyobootuawasi yosongene. 33 'O diwanga de 'o dunia 'asa 'iisanga, ma 'ai demo-demo dua kaisi'ado-'adonika." 34 "Nimajaga-jaga, 'uwa sigado nia singinaka duga kanimarame-rame de ni'eto-'eto, bolo kaifoloi niatibangi ma ngale nia 'ahu 'o duniaka, sigado konimadudu-duanguwa so nimanako 'ena ma Jou 'awi wange 'iboakau. 35 Sababu 'o wange ge'ena dua 'iboa komoiwa yanakoka so 'o nyawa-nyawa 'asa yakitodokana matero ka 'o haewani 'o dodeso yapusuku de yatodokana. 36 Niomajaga-jaga de nimalahidoa kaitaurika, la niotongosono niamoku 'o susa de 'o sangisara 'iodumu gee dua 'idadi de ngini konimaekuwa niotaari ngoi 'o Nyawa ma Ngowakino." 37 'O wangeka 'o Yesus wodotoko ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka. De gee 'iobiruku 'una wotagi 'o Zaitun ma gigieka de ge'enaka wogogere. 38 'O

ngoru-ngorumika 'isinoimi 'o nyawa yoodumu yoboa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka ma ngale yosigisene 'o Yesus wodotoko.

22:1 'O Roti Koiragi-ragiwa ma Wange ma Amoko gee yosironga Wakisisupu ma Wange 'isoriokau. 2 'O 'imam ma sae-saeke de 'o 'agamaka yodoto-dotoko yomau 'o Yesus wito'oma so ma ngekomo yosikanonu-nonu kayomasiriidino, sababu 'ona yododato 'o kawasaka 'iruahe. 3 Ge'enaka de 'o Yudas gee wisironga 'o Iskariot ge'ena la wimoi gee 'o Yesus 'awi do-domoteke yamogiooko de modidioka naga, 'o Tokata ma Koana widongosama. 4 Ge'enau so 'o Yudas wotagi 'o 'imam ma sae-saeika de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa ma jo-jaga ma balu-balusika la yomabicara ma ngale kokia 'una 'idadi wisisarakani 'o Yesus 'onaka. 5 'Ona 'ifoloi yomorene de yojajiokau 'ato nako 'o Yesus wisisarakani 'onaka ge'ena dua 'o pipi 'o saaka wikula. 6 'O Yudas ma wosimoteke de 'o 'orasi yaowa-owa wononu la 'o Yesus wisisarakani 'onaka 'ena 'o nyawa yoku-kudai 'uwa yanakoka. 7 'O Roti Koiragi-ragiwa ma Wange ma Amoko ya'adono, 'o domba gee Wakisisupu ma Wange ma rame ma 'inomo yatoaka. 8 So 'o Yesus wakisuloko 'o Petrus de 'o Yohanesika wongose 'ato, "Ngini niotagi niosidaotou nanga 'inomo ma ngale Wakisisupu ma Wange ma ngodomo." 9 De 'ona yosano, " 'Aba, ngona nomau kiaka miosidaoto?" 10 'O Yesus wosango, "Gedagee ngini dua niowosama 'o kotaka, ngini 'asa nimakamake de wimoi 'o 'akere ma ngii de ma 'akeroka wo'asa. Winimoteke 'una gee kiaka naga 'o woaka wowosama. 11 De niongose ma woa ge'ena ma dutuka: ' 'Esa moi, ma 'Aba Guru wosuloko miosano 'ato kiaka 'o ngii gee 'idua-duangou ma ngale 'una de 'awi do-domoteke mio'odomo Wakisisupu ma Wange ma 'inomo?' 12 Ma woa ma dutu 'asa winisidumutu 'o ngii moi 'ingoa-ngoatika 'o lotengoka, ma kia sonaa 'iodumu 'idua-duangou. So niosidaotukou nanga 'inomo ge'enaka doka." 13 So 'o Petrus de 'o Yohanes yotagi, de yakokimake 'isoka gee 'o Yesus wosidemo-demokau. De 'ona mita yosidaotokau ma 'inomo ge'ena. 14 Gee ma 'orasi ya'adonokau yo'odomo Wakisisupu ma Wange ma 'inomo ge'ena, de 'o Yesus de 'awi do-domoteke yomasidogogerie 'o ngodomoka. 15 Ge'enaka de 'una kawongosekau 'onaka, "Ngoi ne'ena rekeni tosangisaraka

de rekeni tosongenoka! Ne'ena ngoi posironga toduaoka ngone pomasido'odomo Wakisisupu ma Wange posingano-nganono ma 'inomo. 16 Tinidongose ne'ena: Sababu ma gou-goungu ngoi dua kota'odomuawau ne'ena, sigado 'o ngodomo ne'ena ma ngale 'isidumutu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Dunia ma Sungioka." 17 Ge'enaka de 'o Yesus wagoraka 'o 'anggur 'o sawoko moi de wo'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka. Ge'enaka de kawongosekau, "Nee nia'ese, de niosibula-bula. 18 Tinidongose ne'ena: Ngoi dua kota'okeruawau 'o 'anggur sigado ma Jo'oungu ma Dutu woparetakasi 'o duniaka." 19 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesus 'o roti wa'ese. De gee wo'amalaha 'iduanga, de ma roti ge'ena wapela-pelaka 'asa de wosibula-bula 'onaka, de kawongosekau, "Ne'ena to ngoi 'ai roese gee 'isisarakani ma ngale ngini. Dua niadai kone'ena, ma ngale nisi-singina ngoi." 20 Koge'enali mita gee yo'odomo 'iduanga de 'o 'anggur ma sawoko ge'ena wokula 'onaka de kawongosekau, " 'O sawoko ne'ena ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji ma sungi, gee 'isitatapu de 'ai 'aunu gee 'ipoa ma ngale ngini. 21 Tei! 'O nyawa gee woiwuku-wukunu 'una nongoka dau wo'odomo de de ngoi! 22 Ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka ge'ena salingou tosongene moteke ma Jo'oungu ma Dutu wositatapuokau. Ma dua wotorouoka 'o nyawa gee woiha-halebiru!" 23 So ma rai 'ona yomakasano-sano moi de moi, nago'ona 'onaka naga gee dua yadai koge'ena. 24 'O Yesus 'awi do-domotekoka naga 'idadi 'o kaributu ma ngale nago'ona salingou yakinakoku 'ifoloi yoamoko 'onaka naga. 25 Ge'enau so 'o Yesus kawongosekau 'onaka, " 'O koa-koana 'o duniaka ne'ena gee ma Jo'oungu ma Dutu kowinako-nakowa, yakihalebiru manga kawasa, de yopa-pareta yomasironga 'o kawasa manga ro-riwo. 26 Ma ngini koidadiwa koge'ena. Ma 'ena 'o nyawa gee 'ifoloi yoamoko naga nginioka salingou yodadi 'isoka 'ifoloi yotingoono naga nginioka, de yosibalu-balusu salingou yodadi 'isoka 'o gilaongo. 27 Tinisanosi nginika! 'O nyawa gee wogoge-gogeruku wo'odomo 'o mejaka wotaarika, de wimoi wileleani wo'odo-'odomo gu'una ge'ena nago'ona 'ifoloi yoamoko? Ma raiokau 'o nyawa gee wogoge-gogeruku wo'odomo. Ma ngoi 'ania sigoronaka ne'ena ge'ena 'isoka 'o ro-riwo. 28 Ngini kaitaurika de de ngoi gee 'ai singina ma susa 'irupa-rupaka. 29 So 'isoka 'o 'Aba 'o kuasa

woikulakau ma ngale topareta, koge'enali mita ngoi 'asa tinikula 'o kuasa ge'ena la ngini niopareta. 30 Ge'enau so ngini 'idadi niomoteke nimasanangi de de ngoi, po'odomo de porame ma 'orasi ngoi topareta 'o Dunia ma Sungioka. Ngini 'asa niogogerie 'o koana ma go-gogere 'o ngai mogiooko de modidioka ma ngale niakipareta niahakimi 'o Israeloka 'o suku mogiooko de modidi." 31 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'o Simon Petrusika, "Ee Simon, nosigisene! 'O Tokata ma Koana 'iga'asookau ma Jo'oungu ma Dutuka ma ngale nitaili ngini, 'isoka 'o bira yatadoko ma ngale yosikati-tingaka ma owa de ma kongga. 32 Ma ngoi tonisilahidoakau, la 'ani ngo-ngaku 'uwa 'iisanga. De nako ngona nolionou ngoioka, ngona salingou nakisikuata 'ani riaka dodoto manga ngo-ngaku." 33 'O Petrus wosango, "Jou, ngoi tomangaku tobui de pomasidosongene de de ngona Jou!" 34 De 'o Yesus kawongosekau, "Petrus, tonidongose ne'ena, ne'ena ma obiri 'o namoro koisorenuawasi 'ena ma sa'angeu nomasipongono 'o nyawa manga bionoka 'ato konoinakowa." 35 Ge'ena 'iduangino de 'o Yesus kawongosekau 'awi do-domoteika, "Ma sira gee ngoi tinisuloko ma kotinisidabiwa nio'asa 'o pipi ma ngii, de 'o 'inomo ma ngii, bolo 'o tarupa, so bika ma 'orasi ge'ena nisidukurangiokau 'o kianikia?" 'Ona yosango 'ato, "Ko'uwa!" 36 'O Yesus wongose, "Ma ne'ena, nago'ona de manga pipi ma ngiioka bolo de manga 'inomo ma ngiioka, ge'ena salingou ya'asa; de nago'ona manga wase koi'iwa, salingou manga juba yawukunu ma ngale manga wase yosi'ija. 37 Sababu salingou niongaku 'o Buku 'Itebi-tebini ma bo-bulaka 'ingose koneda, ' 'Una 'o nyawa yongose 'ato 'o nyawa ma dorou!', ge'ena salingou 'idadi ngoioka. Sababu 'okia naga 'isilefokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka ma ngale ngoi naga 'idadi ma gu-gudaioka ne'ena naga." 38 'O Yesus 'awi do-domoteke kayongosekau 'o Yesusika, "Jou, neda ngomioka 'o wase 'o ngai modidioka." 'O Yesus wosango, " 'Iduangou. 'Uwau niabicara ge'ena!" 39 'O Yesus wamada 'o kotaka de wotagi 'o Zaitun ma gigieka 'isoka biasau 'una waika-ika ge'enaka, de 'awi do-domoteke mita yomoteke. 40 Gee ya'adonika ge'enaka de kawongosekau 'onaka, "Niomalahidoa la 'uwa niosowono nako nitaili." 41 Ge'enaka de wotagi 'ifoloiosi 'ikurutika ma eta 'onaka 'ena, poilia kogee pawakoka, ge'enaka de wobukuku wolahidoa. 42 Kawongosekau, " 'Aba,

nako 'idadi de noisikurutu 'o sangisara gee salingou tamoku ne'ena. Ma 'uwa moteke ka to ngoi 'ai mau, 'ena moteke to ngona 'ani mau 'Aba." 43 'O mala'ekati moi yaino 'o Yesus wisikuata. 44 Sioko 'o Yesus 'awi singina 'isusa ma de 'isangisara ma sala so kawodofoloi monga wolahidoa wosigou-gounguku. 'Awi gasauku 'itege-tege 'o tonauku 'isoka 'o 'aunu. 45 Wolahidoa waduanga de wolioli 'awi do-domoteika. Waika 'ena kayoma'iduokasi sababu yolamahani, ngano kaifoloi manga singina 'isusa so. 46 Ge'enaka de kawongosekau 'onaka, " 'Ido'oa so kanionisuku? Niomomikie de nimalahidoa la 'uwa nisimadaka nitaili." 47 'O Yesus kawobi-bicarasi 'ena 'o duono moi yoboa 'o Yudas gee 'o Yesus 'awi do-domoteke wimoi wakisi'asa. Ge'enaka de 'o Yudas 'o Yesusika witabea de wiame. 48 Ma 'o Yesus kawongosekau 'unaka, "Ee Yudas, noiame ge'ena nomau noiwukunu ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka?" 49 'O Yesus 'awi do-domoteke ge'enaka gee yanako 'ato 'o Yesus witagokou de kayongosekau, "Jou, to ngomi de mia wase, so miakicobou!" 50 Ge'enaka de 'o do-domoteke wimoi wo'oto ma 'Imam ma Amoko 'awi ro-riwoka so wi ngauku ma giniraka 'itoaoka. 51 Ma 'o Yesus kawongosekau, " 'Iduangou!" Ge'enaka de wa'ao 'o nyawa gu'una 'awi ngaukika so wosi'aiki. 52 Ge'enaka dau yoboano mita 'o 'imam ma sae-saeke de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa ma jo-jaga ma balu-balusu, de mita 'o Yahudioka manga balu-balusu la 'o Yesus witagoko. Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Ngoi ne'ena toti-tingkai? so nidagasano 'o samarangi de 'o ba-ba'asana ma ngale nitagoko ngoi? 53 'O wange 'isinoimi ngoi de de ngini ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka, ma konitagokuwa. Duga ne'ena ma 'orasi ngini nitagoko ngoi sababu ngini niamoteke to ngini nia singina de 'o darusu ma pareta." 54 'Ona witagoko 'o Yesus de wi'asa ma 'Imam ma Amoko 'awi woaka. 'O Petrus wisidu-du'uru wisoa 'o gurutika. 55 'O ginitaroka ge'ena ma goronaka 'o 'uku ma susukoka yalurusieu de 'o Petrus waika so yomasidogogerie de 'o nyawa gee yogoge-gogerie yosigilolitino ma 'uku ge'ena. 56 'O ro-riwo mimoi mimake 'o Petrus wogogeruku 'o 'uku ge'ena ma dateoka, ge'enaka de midi-diriidi 'unaka de kamongosekau, " 'O nyawa nu'una mita kangano de 'o Yesus!" 57 Ma 'o Petrus womasipongono. Kawongosekau, "Ngoi ka ma eta ma kotowinakowa 'o

nyawa gu'una!" 58 Koito'ingowa 'ena wimoili wimake de kawongosekau, "Ngoni mita de de 'ona gee wimote-moteke 'o Yesu!" Ma 'o Petrus wongose 'ato, "Ko'uwa, ko ngoiwa!" 59 Poilia 'o takoro moi de wimoili womarofu kawongosekau, "Ma gongu 'o nyawa nu'una 'o Yesu wimote-moteke, sababu 'una mita 'o Galilea ma nyawa!" 60 'O Petrus womasipongono wongose 'ato, " 'Okia 'ani dumutu, ngoi kotasahewa!" Ma 'orasi ge'ena 'o Petrus kawobicarasi de 'o namoro 'isorene. 61 'O Yesu womapulutuka widi-diriidi 'o Petrusika de 'o Petrus wonganonie ma Jou wongosekau 'unaka, "Ne'ena ma obiri 'o namoro koisorenuawasi 'ena nomasipongono ma sa'angeu 'ato konoinakowa." 62 So 'o Petrus wosupu ge'enaka wosigari-gari kawidomo-domo. 63 'O nyawa gee 'o Yesu wijaga-jagano, wisisasaru de wipesana. 64 'Awi ako yatamunoko de yosano 'unaka, "Nako ngona 'o nabii moi de bika nosidemo nago'ona nipesana?" 65 De 'o gudaiosi 'ona wisikatemo. 66 Ma ngoru-ngorumika, 'o Yahudioka manga balu-balusu de 'o 'imam ma sae-saeke de 'o 'agamaka yodoto-dotoko go'ona yomatoomu, de 'o Yesu wi'asa to 'ona manga 'Agamaka ma Hakimika. 67 'Ona kayongosekau, "Nosidemo ngomino, ngonau? 'o Koana gee ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki Wosilaha-laha gu'una?" 'O Yesu wosango, "Nako ngoi tinisidemo nginika, ma raiokau dua koniongakuwa. 68 De nako ngoi tosano nginika, ma raiokau dua koniosangowa. 69 Ma ne'ena 'ipasa de ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka dua topareta de ma Jo'oungu ma Dutu gee 'awi kuasa ma batingi koi'iwa." 70 De 'ona yoodumu kayongosekau, "Nako koge'ena, ge'ena ma ngale nongose 'ato ngona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka ma Dutu! Ma gongu?" 'O Yesu wosango, "Ma gongu 'isoka to ngini nia demo." 71 So 'ona kayongosekau, "Koiparaluuwau ma sakisii! Ngone po'isenokau to 'una ma sirete 'awi 'urude 'isupu!"

23:1 Ge'enaka de 'o 'Agamaka ma Hakimi yomalomu-lomuno go'ona yomakoki'oko de 'o Yesu wi'asa wisitaari 'o Pilatusika. 2 Ge'enaka dau de 'ona wikalaki kayongosekau, "Ngomi mimake 'o nyawa nu'una 'o kawasa wakisi'asa 'isowo-sowonika. 'Una wakibaja la 'ona 'uwa yofangu 'o pajaki ma Kaisarika. De wongose 'ato 'una ge'ena ma Koana 'o Nyawa

Wosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki gu'una. " 3 Ge'enaka de 'o Pilatus wosano 'o Yesusika, "Ma goungu ngona 'o Yahudioka manga koana?" 'O Yesus wosango, "Ia, 'isoka to ngona 'ani demo." 4 So 'o 'imam ma sae-saekika de 'o kawasaka 'o Pilatus wakidongose 'ato, "Ma ngale powihukumu 'o nyawa nu'una, ge'ena ngoi ka moi ma kotodamakewa to 'una 'awi so-sowono." 5 Ma 'ona 'ifoloiosi yosigegoto yongose 'ato, " 'O nyawa 'o Yudeaka wakisisau-sauku de to 'una 'awi do-dotoko la yomalawani. Wokurue 'o Galileaka de ne'ena wototarinou ne'enaka." 6 'O Pilatus gee wo'isenoka ge'ena, de wosano, " 'O nyawa nu'una 'o Galilea ma nyawa?" 7 Gee wisidemoka 'ato 'o Yesus wi 'asali 'o Galileano ge'ena la ma Koana 'o Herodes 'awi daeraano, so ge'enaka de 'o Pilatus 'o Yesus wisidingoto 'o Herodesika ma ngale 'una wihakimi. Ma 'orasi ge'ena 'o Herodes ge'ena 'o Yerusalemuoka mita. 8 'O Herodes womorene ma sala gee wimake 'o Yesus, sababu 'o do'ingou wigi-gi'isene de womau wimake. 'Una wongano-nganonou 'ato dua 'o Yesus wodiai 'o no-nako 'ihera-herangi gee 'idadi wamake. 9 Sababu ge'ena 'o Herodes 'o gudai wokasano-sano 'o Yesusika, ma 'o Yesus ka ma eta ma kowosangowa. 10 'O 'imam ma sae-saeke de 'o 'agamaka yodoto-dotoko mita yaika 'o Yesus wikalaki posironga wikuatoka. 11 'O Herodes de 'awi solodado wisisasaru de wisimae-maeke 'o Yesus de wisiawenuku 'o koana ma baju. Ge'enaka de wisidingotoli 'o Pilatusika. 12 Ma wange ge'ena mita ma sira 'o Herodes de 'o Pilatus yomakadu-du'uduku ma yomagiamanaikali. 13 'O Yesus wisidingotikali 'o Pilatusoka, so 'o Pilatus, 'o 'imam ma sae-saeke de 'o 'agama ma balu-balusu de 'o kawasa wakipolu. 14 De wongose 'onaka, " 'O nyawa nu'una wini'asano ngoioka de niongose bari 'o kawasa wakisiliba. Ma to ngini nia bionoka ne'ena ngoi towilega ma diaiokau ma ka moi ma kotodamakewa to 'una 'awi dingkai gee ngini nioka-kalaki. 15 Koge'enali mita 'o Herodes 'awi di-dibangi, sababu 'una mita wisidingotokali 'o Yesus ngomino. 'O nyawa nu'una koyadaenuwa powihukumu powiso-songene, sababu koi'iwa wadi ai gee yadaene powihukumu koge'ena. 16 So dua ngoi tosuloko wipa'asanoka deika towipidilikau." 17 Moteke to 'ona manga 'adati, Wakisisupu ma Wange ma Amoko 'isinoimi 'o Pilatus salingou 'o bui ma nyawa moi wosisupu, so 'o Pilatus tanu 'o Yesus wipidili. 18 Ma 'o

nyawa yomato-toomuno ge'enaka yoodumu yoma'orese yongose 'ato, "Winito'oma! De 'o Barabas winisisupuno ngomino!" 19 'O Barabas wibuika sababu 'unau so 'ikaruaha, ma de 'idadi 'o do'oma 'o kotaka. 20 'O Pilatus womau 'o Yesus wipidili, so ma moiosi wobicara 'o nyawa yoku-kudaika go'ona. 21 Ma 'ona yosigaso-gasoko, "Powisidele 'o salipoka! Powisidele 'o salipoka!" 22 Ge'enaka de ma warasa ma sa'ange wongose 'onaka, "Ma 'okia 'awi dingkai? Ngoi ka moi ma kotodamakewa 'awi sala gee yadaene powihukumu powiso-songene! So ngoi dua tosuloko 'o nyawa wipa'asanoka deika towipidili." 23 Ma 'ona koyomaogoruwa yomapoaka manga guata ma yodobootoka 'ato 'o Yesus salingou powisidele 'o salipoka. De ma duanguku manga ga-ga'asoko ge'ena 'o Pilatus wosimoteke. 24 So ma rai 'o Pilatus wosiputusu 'o Yesus wiso-songene moteke 'o nyawa go'ona manga mau, 25 de wisisupu 'o nyawa gee moteke to 'ona manga ga-ga'asoko, ge'ena la 'o Barabas gee wibuika sababu 'o dingkai de 'o do'oma wosi'asa-asa. Ge'enaka de 'o Yesus wisisarakani 'onaka la wikadiai moteke to 'ona manga mau. 26 Ge'enaka de 'o solodado wi'asa 'o Yesus ma ngale wisidele 'o salipoka. 'O ngekomo ma goronaka de yomakamake de wimoi wi ronga 'o Simon, 'awi 'asali 'o Kireneni, gee 'awi soanoka de waino so wowosamou 'o kotaka. De witagoko so wisahu wamoku 'o salip ge'ena 'o Yesus widudunino wotu-tu'uru. 27 'O nyawa manga gudai 'o Yesus wisidu-du'uru, ge'enaka dau mita 'o nge-ngeweka yamuruo naga gee 'o Yesus widagari de widoto-tora. 28 Ma 'o Yesus womapulutuoko 'onaka de kawongosekau, "Ee ngini 'o Yerusalemuoka ma nge-ngeweka! 'Uwa nidagari ngoi. Nimadagari ngini ma sirete de nia ngowa-ngowaka. 29 Sababu dua 'asa ma 'orasi ya'adono, 'o nyawa 'asa yongose 'ato, 'Yosanangioka 'o nge-ngeweka gee koma'iwa manga roesoka, gee koma'iwa de manga ngowakoka, de koma'iwa manga ngowaka yosisusu!" 30 Ge'enau ma 'orasi 'o nyawa 'asa yongose 'o gi-gigieka, 'Minitapadu ngomiku!' de 'o diko-dikoka yongose, 'Minididumu ngomiku!' 31 Sababu ngoi 'ai so-sowono koi'iwa ma 'idiaiokau kone'ena, ge'ena dua 'ifoloiosi 'itorou yakidiai 'o nyawa gee yosowo-sowonika!" 32 Gee 'o Yesus wi'asa ma ngale wisidele, de naga yoti-tingkai yamididi mita yaki'asa ma ngale yakisiduhukumu yakiso-

songene de 'o Yesus. 33 Gee ya'adono 'o ngii moi ma rongga " 'O Saeke ma Kobongo ma Ngii", de 'o Yesus wisidele 'o salipoka. De yamididi yoruta-ruta go'ona mita yakisidele, wimoi 'o Yesus 'awi giniraoka de wimoi 'awi gubalioka. 34 Ge'enaka de 'o Yesus wolahidoa ma Jo'oungu ma Dutude, wongose 'ato, " 'Aba, 'uwa nosi-singina 'o nyawa gee 'isisa-sangisara no'ona manga di-diai! Sababu 'ona koyanakowa 'okia yodiai." 'O solodado gee 'o Yesus wiside-sidele 'o ngi-ngiriki yodiai la 'o Yesus 'awi pakeangi yomasibula. 35 'O nyawa manga gudai yoma'oko-'okode ge'enaka de youngi-ungini, 'ena 'o Yahudioka manga balu-balusu wisimae-maeke 'o Yesusika kayongosekau, " 'Una wosilahakau 'o nyawa 'iregu; bika ne'ena 'unali ma sirete womasilaha nako la ma gou-goungu 'una 'o Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki." 36 'O tentara mita yositi-tingoono 'unaka. 'Ona yaino de wikula 'o daluku ma cuka 37 de kayongosekau, "Nako ngona 'o Yahudioka manga koana, bika ngona ma sirete nomasilaha!" 38 'O Yesus 'awi si-sideloka 'awi saeke ma dekude 'isilefoka konee, "Nu'una 'o Yahudioka manga Koana." 39 Woti-tingkai wimoi gee wisidelika 'o Yesus wi dateoka, wositi-tingoono 'o Yesusika kawongosekau, "Ngona ne'ena 'o Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gu'una, bolo? Bika ngona ma sirete nomasilaha ma de minisilaha ngomi mita!" 40 Ma woti-tingkai wimoili witawanono 'unaka, wongose 'ato, "Ngona konimodonguawa ma Jo'oungu ma Dutuka? Ngona mita nihukumu niso-songene 'isoka 'unali, 41 duga to ngone 'inamididi nanga hukumani 'imakadaene de nanga di-diai. Ma 'una 'awi so-sowono ka ma eta ma koi'iwa!" 42 Ge'ena 'iduanga de wongoseli, "Ee Yesus, noisi-singina dua gee noboali ma ngale nokoana de nopareta!" 43 De 'o Yesus kawongosekau 'unaka, "Ma goungu, ne'ena ma wange dua ngona de de ngoi 'o ngii yaowa-owaka ge'ena la 'o sorogaaka." 44 Poilia 'o wange 'ikorona de ma daeraa ge'ena 'itarusu ka ma moiku sigado 'o wange 'ilengeka, sababu 'o wange koisiwaruwa so. 45 De ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngii ma da-datoko 'iside-sideluku ge'ena 'iracanga 'itaga modidioka. 46 Ge'enaka de 'o Yesus womasigasoko waamo-amokie, " 'Aba, tomasisarakani ngonaka!" Koge'ena wongoseka de wosongenokau. 47 'O tentara manga balusu gee wamake 'okia naga 'idadiokau, de wisiarene ma

Jo'oungu ma Dutu. Ge'enaka de kawongosekau, "Ma gou-goungu to 'una 'awi sala koi'iwa!" 48 'O nyawa yoku-kudai yoboa-boano youngi-ungini ge'enaka gee yakokimake 'okia naga 'idadi-dadiokau. So gee yolio de yosigari-gari sababu manga singina posironga 'isusaka. 49 De 'o Yesus 'awi ma-manai de ma nge-ngeweka 'o Galileano gee wimote-motekino, 'ona yoodumu yomatingaika yoma'okode 'o gurutika de yolega-lega 'iodumu gee 'idadi-dadi ge'ena. 50 Naga wimoi 'awi ronga 'o Yusuf, 'awi 'asali 'o Arimatea ma soanino 'o Yudea ma daeraaka. 'Una 'awi singina 'itiai de 'o nyawa wihoromati, de womada-damaa ma 'orasi ma Jo'oungu ma Dutu wopareta ma ngale wokoana. Ngaro 'una ge'ena 'o 'Agamaka ma Hakimino mita, ma 'una kowosimotekuwa manga butusangi de manga di-diai ma ngale 'o Yesus wihukumu wiso-songene. 52 'Una waika 'o Pilatusika woga'asoko 'o Yesus 'awi songene la wipo'osuku. 53 'O Pilatus wosimoteke so 'o Yusuf wotagi wosiguti 'o Yesus 'awi songene 'o salipoka de 'o songene ma sa-sao 'o mosa 'i'are-'arese wosisaono. Ge'enaka de wanoaku 'o bo'osuku ma sungioka gee komoiwasi yakidobo'osuku. Ma bo'osuku ge'ena 'o tetoka yodosonotoika. 54 Ge'ena ma wange 'o Juma'ati ma wange, ma ngale Pomaoma-omasa ma Wange rekeni 'ikuruekau. 55 'O nge-ngeweka 'o Galileano yoboa-boano de 'o Yesus, yomoteke de 'o Yusuf, yalega 'o bo'osuku ge'ena. 'Ona yalega mita kokia wanoa 'o Yesus 'awi maieti ge'ena 'o bo'osuka. 56 Ge'enaka de yolio yokalari 'o gooro de 'okia sonaa ma bounu yaowa-owa la yosiesaka 'o Yesus 'awi songenika. Ma Pomaoma-omasa ma Wangeka, 'ona yomaogoroka yomanarama, ma ngale yosingounu to 'ona manga 'agama ma 'atorangi.

24:1 'O 'Ahadi ma wange yaika 'ikinitara, de 'o nge-ngeweka gee 'okia sonaa ma bounu yaowa-owa yoka-kalari go'ona, yotagi 'o bo'osuka ya'asa 'okia sonaa ma bounu yaowa-owa gee yadua-duangou. 2 Yaika 'ena ma bo'osuku ma da-datoko 'o teto gee 'ilolokokau. 3 Ge'enaka de yowosanga ma bo'osuku ma dodaka, ma ge'enaka dau koyamakewa ma Jou Yesus 'awi maieti. 4 'Ona yoma'oko-'oko ge'enaka 'ena koyosikanakowau yatiba-tibangi ma hali ge'ena, de yomanako 'ena yamididi manga baju 'ileto-letongo yoma'okode manga dateoka. 5 'O nge-ngeweka go'ona

yakimodongo yotirineka, so yosuba sigado manga biono dau 'o tonaoka 'itigiku, 'ena yamididi go'ona kayongosekau 'onaka, " 'Ido'oa so ngini wininonu 'o nyawa wowango-wango naga yosonge-songene manga sigoronaka? 6 'Una kowi'iwa ne'enaka. 'Una womomikokau so! Niongano-nganono 'okia naga wongosekau nginika ma 'orasi 'una ka 'o Galileakasi, 7 'ato 'una 'o Nyawa ma Ngowaka salingou wisisarakani 'o nyawa yosowo-sowonika, deika wisidele 'o salipoka de wosongene. 'Asa de 'o wange sa'angeka de wo'ahuokali." 8 So 'o nge-ngeweka go'ona yonganonie 'o Yesus 'awi demo-demo ge'ena. 9 'O bo'osukino yoliono de yosijarita 'iodumu ge'ena 'o su-suloko yamogiooko de moika, de 'o do-domoteke 'ireguka yoodumu. 10 'O nge-ngeweka gee yositota-totara 'iodumu ge'ena 'o su-suloko yamogiooko de moika, 'ona ge'ena la ngo Maria Magdalena, ngo Yohana de ngo Maria 'o Yakobus ma 'esa, de 'o nge-ngeweka 'iregu-reguosi gee yomote-moteke de de 'ona. 11 Ma 'o su-suloko go'ona 'ona yongose 'o nge-ngeweka go'ona kayosisomoa, so 'ona koyongakuwa 'o nge-ngeweka manga jarita ge'ena. 12 Ma 'o Petrus wo'isenoka de kawoowa-owara 'o bo'osuika. Wototarika de wodubugutuku watutumu ma dodaka 'ena ka 'o songenou ma sa-sao ya'are-'arese ge'enaka. 'O Petrus woherangi ma sala, so wolio 'ena ka 'o gudai wosano-sano 'awi singina ma dodaka ma ngale 'okia naga 'idadiokau gee. 13 Ma wange ge'ena mita 'o Yesus 'awi do-domoteke yamididi 'o Yerusalemuoka de yotagi 'o soana moika ma ronga 'o Emaus, 'o Yerusalemuoka 'ena poilia 'o kilo mogiooko de moika. 14 Manga do-dagioka ge'ena yosija-jarita 'okia naga gee 'ikokidadiokau. 15 'Ona yomajarita ma gu-gudaioka ma de 'o dibangi yomakadukula, de 'o Yesus ma sirete woboa de womoteke de de 'ona. 16 'Ona wimakekau 'o Yesus, ma 'okia naga moi yakidiai so kowinakowa. 17 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau, " 'Okia niosijarita nia do-dagi ma sigoronaka ne'ena?" 'Ona yomaogorukosi 'o 'orasi moi 'ena manga singina 'isusa so manga biono ka 'o gari. 18 De wimoi 'awi ronga 'o Kleopas wosano 'o Yesusika, " 'Aba, ngona 'o nyawa ma dudunino? nomanoa 'o Yerusalemuoka, gee konanakokawa 'okia naga 'idadi ge'enaka doka ma du'uru ne'ena?" 19 'O Yesus wosango, " 'Okia ge'ena?" 'Ona yongose, " 'Okia naga gee 'idadi 'o Yesusoka 'o Nazaret ma nyawa gu'una. Moteke 'o

nyawa 'iodumu yalega-legaku 'una ge'ena 'o nabii moi, 'awi demo-demo de 'awi manarama de ma kuasa ma Jo'oungu ma Dutuno. 20 'O 'imam-'imam ma sae-saeke de yopa-pareta ngoneka wisisarakani ma ngale wihukumu wiso-songene, de wisidele 'o salipoka! 21 'Ena momongo ngomi miongano-ngano 'unau dua ngone 'o Israeloka wonariwo wonasipidili nanga saturuuoka. De ne'ena ma wange 'o wange sa'angeu 'iodumu ge'ena 'idadi. 22 De mita 'amia nge-ngeweka yamuruo naga misitodokana. Sababu kangano kaitaru-tarusikasi 'ona yotagi 'o bo'osuika, 23 ma kadoka koyamakewa 'o Yesus 'awi songene. De yoliono de yongose 'ato 'o mala'ekati yamake, de 'o mala'ekati 'ingose 'ato 'o Yesus wowangokali. 24 Ge'enaka de ngomioka yamuruo naga yotagi 'o bo'osuika, de yamake 'isoka kokia naga 'o nge-ngeweka yosidemo-demokau gee, duga 'ona kowimakewa 'o Yesus." 25 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Ngini ma gongu niohaga-haga! Kaifoloi 'isusa niongaku 'iodumu gee 'o nabii yosidemo-demokau! 26 Ko ma gonguawa? 'o Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki gu'una salingou 'isira wamoku 'o sangisara ge'ena, 'asa de wisitedene de wopareta de 'awi kumati?" 27 Ge'enaka de 'o Yesus wosiwaiti 'onaka 'iodumu gee 'isilefoku 'o Buku 'Itebi-tebinoka ma ngale 'una, 'ikurue 'o Musa 'awi le-lefoka sigado 'o nabii 'iregu-regu yolefo-lefo. 28 'Ena 'ona ya'adono 'o soana gee yodago-dago ge'ena la 'o Emausika de 'o Yesus wodiai 'isoka wogila-gila, 29 ma 'ona witu'umungu kayongosekau, "Ne'enakasi dau nomasido-dogumu, ne'ena 'iobirou de 'itarusokau mita so." So 'o Yesus womatoobiri ge'enaka. 30 Gee wogogeruku de de 'ona yomasido'odomo, de 'o Yesus 'o roti wa'ese, de wo'amalaha ma Jo'oungu ma Dutude, de waeta-eta ma roti ge'ena, de wakikula 'onaka. 31 Ge'enaka de yanako 'ato gu'una 'o Yesus. Ma 'una kawoma'iwa-'iwaka to 'ona manga bionoka. 32 'Ona yomasikademo yongose 'ato, "Kangano ngone pamao nanga singina 'isanangi gee 'una wobi-bicara ngoneno 'o ngekomo ma goronaka de wosiwaiti 'o Buku 'Itebi-tebini ma doda." 33 Kage'enaka de yoliokau 'o Yerusalemuka. Yaika 'ena yakidaenika 'o do-domoteke yamogiooko de moi de mita 'o do-domoteke 'iregu-regu yomatoomuno. 34 'Ona kayongosekau, "Ma gongu ma Jou wowangokauoli! 'Una

womasidumutokau 'o Simonika!" 35 Ge'enaka de yamididi go'ona yosijarita 'okia naga yamake 'o ngekomo ma goronaka, de kokia 'ona ma Jou winako ma 'orasi 'o roti waeta-eta. 36 'Ona kayoja-jaritasi de yomanako 'ena 'o Yesus ma sirete woma'okodeu to 'ona manga sigoronaka de kawongosekau, "Tabea, 'Esa moi! Tanu ngini kaniosa-sanangi." 37 'Ona yakitodokana ma de yakimodongo sababu 'ona yongose 'o tokata yamake. 38 Ma 'o Yesus kawongosekau, " 'Ido'oa so nimodongo? 'Ido'oa so nia singina 'ikapula? 39 Nialega 'ai giama de 'ai dou la nianako ne'ena ngoiou! Nia'ao de nialega ma diai, sababu 'o tokata ma akeme de ma kobongo koi'iwa 'isoka gee niamake ngoioka ne'ena." 40 'O Yesus koge'ena wongose ma de wakisidumutu 'awi giama de 'awi dou. 41 De 'ona yomorene ma koyongakuwasi, sababu kaifoloi yoherangi, so 'o Yesus wosano 'onaka, "Naga de nia 'inomoka ne'enaka?" 42 'Ona wikula 'o naoko 'isaro-sarongo 'o ngogu moi. 43 'O Yesus wa'ese 'o naoko ge'ena de wo'odomo to 'ona manga bionoka. 44 Ge'ena 'iduanga de 'o Yesus kawongosekau, "Ne'enau gee tinisidemokau nginika ma 'orasi ngoi ka de de nginiosi, 'ato 'okia naga gee 'isilefoku ma ngale ngoi 'o Musa 'awi buku-bukuoka, 'o nabii manga bukuoka de 'O Mazmuroka salingou 'idadi." 45 Ge'enaka de 'o Yesus wapelenga to 'ona manga di-dibangi la yasahe 'o Buku 'Itebi-tebini ma dumutu. 46 Deika kawongosekau 'onaka, "Naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, ' 'O Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki gu'una salingou wosangisara de wosongene, de salingou 'o wange sa'angeka de womomikokali. 47 De ma ngale de to 'una gee ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki 'awi kuasa, 'o habari ma ngale 'o nyawa salingou yomaogoro 'o sowono yodiai de yolio ma Jo'oungu ma Dutuka la manga so-sowono kowosi-singinawau, salingou 'isitotara 'o daeraa 'isinoimika 'ikurue 'o Yerusalemuoka sigado 'o dunia yasuluunuku.' 48 Nginiou niamakekau de niosakisii 'iodumu gee 'idadi-dadiokau ge'ena. 49 Ngoi 'asa tinikula 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee 'ai Dea wosijajikau. Ma ngini salingou niotamaa ne'ena 'o Yerusalemuoka, sigado 'o kuasa ma Jo'oungu ma Dutuno nipareta." 50 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesus waki'asa 'o kota ma dudunika sigado 'o Betaniaka. Ge'enaka dau 'una 'awi giama wagorakie de wakisibarakati. 51 Gee 'una wakisibarakati ma gu-gudaioka,

de 'o sorogaade wodoa ge'enaka de womatingakokau 'onaka. 52 'Ona yotalibukuku wisuba, deika yolio 'o Yerusalemuka 'ena manga singina posironga 'imorenoka. 53 So ma rai 'ona kaitaurika yaika ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka wisiare-arene ma Jo'oungu ma Dutu.

1:1 Ma sira ka 'o dunia ma koisidadikuwasi 'ena 'una gee wisironga 'o Demo 'una nagau. 'O demo 'una ge'ena naga de ma Jo'oungu ma Dutu de 'una kaimatero de ma Jo'oungu ma Dutu. 2 Ka ma di-disirakasi 'una naga de ma Jo'oungu ma Dutu. 3 'O sagala moi-moi 'isikokidadi ma ngekomo 'una. Nako ko 'unawa ge'ena 'okia sonaa 'iodumu 'idadi-dadiku gee ka moi ma koi'iwa. 4 'O Demo 'una ge'ena 'o 'ahu ma titi. De 'o 'ahu ma titi gu'una wo'asa 'o darangi 'o nyawaka. 5 'O darangi ge'ena 'isiwara 'o darusu ma dodaka de 'o darusu koya'akunuwa yasongene 'o darangi ge'ena. 6 Naga wimoi ma Jo'oungu ma Dutu wisuloko woboano 'awi ronga 'o Yohanes. 7 'Una woboa wositotara ma ngale 'o darangi ge'ena la 'o nyawa 'iodumu yongaku 'unaka. 8 'O Yohanes 'una ge'ena ko 'o darangiwa. 'Una duga kawositotara ma ngale 'o darangi ge'ena. 9 'O darangi ma dutu gee yakidisiwara 'o nyawa 'iodumika naga 'iboakau 'o duniano. 10 Ngaro 'o dunia de ma doda 'isidadi ma ngekomo 'una, ma gee 'una woboano 'o duniaka, 'o dunia ma nyawa kowinakowa ma ngale kowingakuwa. 11 'Una woboa 'awi daeraano ma 'awi nyawa-nyawa kowisidabinowa. 12 Ma 'o nyawa 'iodumu gee widawongo de wingaku 'unaka, wakidiai 'ona yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka. 13 'Ona yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka ge'ena koimaterowa de ngone 'o nyawa polahiri. Ngone polahiri ge'ena ka 'o nyawa ma du-duaka, ma 'ona yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka ge'ena sababu 'una ma sirete wakisidadi. 14 'O Demo gu'una womadadiokau 'o nyawa, de womanoa naga ngoneka, de ngone pamakekau 'awi kumati. 'Awi kumati ge'ena ma Jo'oungu ma Dutuno to 'una 'awi Dea. Ngano 'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka womatengo-tengoka. Ma ngekomo 'una, ngone pakokimake ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina ma sure de 'awi dora, de posironga wotiaioka. 15 'Unau ge'ena gee 'o Yohanes wositotara wongose 'ato, " 'O nyawa nu'unau gee ma sira tosikawasakau 'o nyawaka tongose

'ato, 'Dua wimoi 'asa woboa ma 'una 'ifoloi wi kuasa 'iamoko de de ngoi. Sababu ngoi kotolahiruawasi 'ena 'una nagau.' " 16 'Una posironga de wonadoraka de posironga wonasibarakatioka koitogu-togumuwa. 17 Ma Jou 'awi besesongo wonakula ma ngekomo 'o Musa, ma ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dora de 'awi di-diai gee 'itiai ma sala ngoneno wosidumutu ma ngekomo ma Yesus Kristus. 18 Komoiwasi wimake ma Jo'oungu ma Dutu duga ka to 'una 'awi Ngowaka womatengo-tengoka gee naga de ma Dea de ka 'o singina moi. 'Unau wosidumutu ngoneno ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena nagu'una. 19 'O Yahudioka manga balu-balusu gee yogogere 'o Yerusalemuoka yosuloko 'o 'imam-'imam de manga ro-riwo gee manga 'asali 'o Lewino yotagi 'o Yohanesika la yosano 'unaka 'ato ngona ne'ena ma kia. 20 'O Yohanes womasidemo wositi-tiaika wongose 'ato, "Ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau ge'ena ko ngoiwa." 21 De 'ona yosanoli, "Nako koge'ena de ngona ne'ena nagu'una? Ma Nabii Elia?" 'O Yohanes wosango, "Ko'uwa." De yongoseli, "Ngona ne'ena 'o Nabii ma Amoko gee mida-damaa?" 'O Yohanes wosango wongose 'ato "Ko'uwa!" 22 Ge'enaka de 'ona yongoseli, "Nako koge'ena ge'ena nosidemono ngomino ngona ne'ena nagu'una. La ngomi 'idadi miositotara 'o nyawaka gee misulo-suloko ngomino. So moteke ngona, ngona ne'ena ma kia?" 23 'O Yohanes wosango, "Ngoiou ne'ena gee ma sirasi ma Nabii Yesaya wongose 'ato: ' 'O nyawa moi naga 'o tonaka 'ika-kakasaka wosigaso-gasoko wongose 'ato: Niosikatiai 'o ngekomo ma ngale ma Jou woboa.' " 24 Naga yakisulo-sulokino go'ona yamuruo naga 'o Farisioka. 25 'Ona yosano 'o Yohanesika, "Nako ngona ko ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-lahawa, ko 'o Eliawa, de ko 'o Nabii ma Amokuwa, de 'ido'oa so 'o nyawa naki'osiki?" 26 'O Yohanes wosango, "Ngoi 'o nyawa taki'osiki de 'o 'akere. Ma naga nia sigoronaka wimoi ngini kowininakowa. 27 'Una woboa woisidu'uruno. Ma ka 'awi tarupa ma gumini tasose ma koyadaenuwa." 28 Ge'ena 'iodumu 'idadi 'o Betaniaka, 'o Yordan ma 'akeroka gee kiaka naga 'o Yohanes 'o nyawa waki'osi-'osiki ma songonasa dina. 29 Ko ma bibinoka de 'o Yohanes wimake 'o Yesus woboa 'unano. De 'o Yohanes kawongosekau, "Ee, gudaue ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Domba ma Ngowaka gee wadua-duangou ma ngale watuusu 'o nyawa 'o

duniaka ma so-sowono. 30 'Unau ge'ena gee tinisidemo-demokau 'ato dua wimoi woboa woisidu'uruno, ma 'una 'ifoloi 'awi kuasa 'iamoko, sababu ngoi kotolahiruawasi 'ena 'una nagau. 31 Ma sira ngoi ma kotowinakowasi 'una ge'ena ma kia, 'ena momongo ngoi 'o nyawa taki'osiki de 'o 'akere la 'o Israeloka winako 'una." 32 'O Yohanes wositotara naneda mita, "Ngoi tamake 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'i'uti daku 'o diwanguku 'isoka 'o pombo 'i'uti de 'imanoa 'unaka. 33 Ma 'orasi ge'ena ngoi kotowinakowasi 'una ge'ena ma kia. Ma ma Jo'oungu ma Dutu wosuloko 'o nyawa taki'osiki de 'o 'akere, 'una wongosekau ngoino konee: 'Gee dua namake 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'i'uti de 'imanoa wimoioka, 'unau 'asa 'o nyawa waki'osiki de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini.' " 34 'O Yohanes wongose, "Ngoi ma sirete towimakekau de ngoi ma sirete tinisidemo 'ato 'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka." 35 Ma bibinoka, 'o Yohanes de 'awi do-domoteke yamididi ge'enakauoli. 36 Gee 'o Yohanes wimake 'o Yesus wotagi-tagioke de kawongosekau, "Winilega, gu'unau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Domba ma Ngowaka." 37 'O Yohanes 'awi do-domoteke yamididi go'ona kayo'isenoka 'o Yohanes koge'ena wongose, de yotagiokau 'o Yesus wimoteke. 38 'O Yesus womadutumu 'awi dudunisa de wakimake 'ona wimote-moteke, de kawosanokau, " 'Okiau nianonu?" 'Ona yosango, "Rabi, kiaka nomanoa?" ('O Rabi ngone tanu, " 'o Guru".) 39 'O Yesus wongose, "Nou, ngini ma sirete nialega!" 'Ona yotagi de de 'una de yamake kiaka 'una womanoa. Ma 'orasi ge'ena poilia 'o takoro soata 'o wange 'icako. Ge'ena ma wange 'ona yomanoa de de 'una. 40 Yamididi gee yo'isenokau 'okia naga 'o Yohanes wakisidemoka de yotagi wimoteke 'o Yesus, wimoi ge'ena 'o Andreas, 'o Simon Petrus ma dodoto. 41 'O Andreas wosijai-jai winonu 'o Simon Petrus to 'una 'awi riaka, so wimakeno de kawongosekau 'unaka, "Ngomi mimakamakekau ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gee wisironga ma Kristus!" Ngone tanu "Ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki." 42 Ge'enaka de 'o Andreas 'o Simon wi'otaka 'o Yesusika. 'O Yesus widi-diriidi 'o Simonika de kawongosekau, "Ngona 'o Simon, 'o Yohanes 'awi ngowaka. Ngona 'asa nisironga 'o Kefas." ('O Kefas ge'ena 'o Yunanioka yongose 'ato 'o Petrus, ngone tanu " 'O Teto 'Igi-gigie.") 43 Ma bibinoka 'o Yesus waputusokau wotagi 'o

Galileaka. De yomakamake de 'o Filipus de kawongosekau 'o Filipusika, "Nou noimoteke ngoi la nodadi 'ai do-domoteke!" 44 'O Filipus 'awi 'asali 'o Betsaida ma kotano, ge'ena la 'o Andreas de 'o Petrus manga gogeroka. 45 'O Filipus yomakamake de 'o Natanael de kawongosekau 'o Natanaelika, "Ngomi mimakekau 'o nyawa gee 'o Musa wingose-ngose naga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo ma bukuoka, de gee 'o nabii yosika-kawasa. 'Una ge'ena 'o Yesus 'o Nazaretino, 'o Yusuf 'awi ngowaka!" 46 Ma 'o Natanael wosango, "Tei! Kaidadi? 'o kianikia moi yaowa-owa de 'iboa 'o Nazaretino?" De 'o Filipus wosango, "Nou, ngona ma sirete wonilega!" 47 'O Yesus wimake 'o Natanael woboa de kawongosekau, "Winimake, gu'una 'o Israel toto. 'Una 'awi singina 'itiai." 48 'O Natanael wosano 'o Yesusika, " 'Aba, kokia so noinako?" 'O Yesus wosango, " 'O Filipus kowoni'asokuawasi 'ena tonimakekau 'o gota ma ronga 'o 'ara ma timiku." 49 Ge'enaka de 'o Natanael kawongosekau, " 'Aba Guru, ngona ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka, ngona 'o Israeloka ma nyawa 'amia Koana!" 50 'O Yesus wongose, "Ngona nongaku ge'ena duga ka sababu ngoi tongose 'ato tonimakekau 'o gota ma ronga 'o 'ara ma timiku! Dua 'asa namake 'okia sonaa 'ifoloiosi 'ila-laagomo de ge'ena!" 51 De ge'ena 'o Yesus wongoseli, "Ne'ena tonisidemo tosigou-gounguku, ngona 'asa namake 'o diwanga 'ipelenga de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi sagala mala'ekati 'i'uti doa ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka 'ai bionoka."

2:1 'O Yesus waki'asokoka 'o Filipus de 'o Natanael, de ma wange sa'angeka de 'o ngaamoko yosi'odomo 'o Kana ma kotaka 'o Galilea ma daeraaka. De 'o Yesus ma 'esa mita ge'enaka. 2 'O Yesus de wi do-domoteke mita yamake 'o ga-gasoko 'o ngaamoko ma ngodomino ge'ena. 3 Gedagee manga 'anggur 'ibootokau de 'o Yesus ma 'esa kamongosekau 'o Yesusika, "Manga 'anggur yakisidobootokau." 4 'O Yesus wosango, " 'Eme, 'uwasi noisuloko. Ma 'orasi koya'adonuawasi tomasidumutu 'ato ngoi ne'ena ma kia." 5 Ma 'o Yesus ma 'esa mongose 'o nyawa-nyawaka gee yole-leleani 'o ngaamoko ma ngodomoka go'ona, "Kaniemoteke 'okia naga bato wongose nginika." 6 Ge'enaka 'o 'akere ma

ngii 'o ngai butangaka yadua-duanga ma ngale yomasi'iso-'isoko moteke 'o Yahudioka manga 'adati la bari yotebini ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bionoka. 'O 'akere ma ngii ge'ena moi-moi ma doda poilia 'o literi ratusu moiku. 7 'O Yesus wongose yole-leleanika go'ona, "Ma 'akere ma ngi-ngiiku ge'ena niokokidarisuku 'o 'akere." Ge'enaka de 'ona yodarisi yosi'oma-'omangie. 8 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'onaka, "Bika ne'ena nia'ese ma 'akere ge'ena ma eta de nia'asa ma rame ma dutuka." Ge'enaka de 'ona ya'asa ma 'akere ge'ena ma rame ma dutuka, 9 de ma rame ma dutu gu'una wataili ma 'akere gee 'imadadikou 'o 'anggur. ('Una kowosido-dogumuwa kiano 'o 'anggur ge'ena, yanako duga ka gee yole-leleani gee ma 'akere ge'ena yodari-darisi.) So ma rame ma balusu gu'una wi'asokino wonga-ngaamoko, 10 de kawongosekau, " 'Etei, biasa 'o nyawa 'o 'anggur yosisupu ge'ena 'isira gee 'ifoloi yaowa-owasi de nako 'o nyawa yoboa-boano gee yakidugakau 'asa de gee biasali. Ma 'Esa moi ngona nadaotika 'o 'anggur gee 'ifoloi yaowa-owa sigado ne'ena." 11 Ne'enau 'o no-nako 'ihera-herangi ma di-disiraka 'o Yesus wodiai. 'Una wodiai ge'ena 'o Kana ma kotaka 'o Galilea ma daeraaka. De 'o no-nako ge'enau 'una wosidumutu 'awi kuasa 'iamoko ma sala so wi do-domoteke wingaku. 12 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesus de ma 'esa, de 'awi dodo-dodoto, de mita wi do-domoteke yotagi 'o Kapernaum ma kotaka. 'Ona ge'enaka manga wange muruoka naga. 13 Gee 'o Yahudioka manga wange ma amoko 'isoriokau ge'ena la yosingano-nganonie Wakisisupu ma Wange, de 'o Yesus wotagi wosikaie 'o Yerusalemude. 14 'O Yerusalemuoka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa ma ginitaroka 'o Yesus wakimake 'o sapi de 'o domba de 'o pombo yomawuku-wukunu, de mita 'o pipi yosita-tagali ge'enaka yogogerie. 15 'O Yesus wodiai 'o be-besana moi 'o gumini de ge'enau wakisikiniiki yomawuku-wukunu go'ona de manga sapi de ma domba 'iodumu gee ma Jou wi Woa ma ginitaroka. 'O pipi yosita-tagali manga meja waleoto pagara so manga pipi ma 'ipiakorika. 16 Ge'enaka de wongose 'o pombo yowuku-wukunika, "Nia'aikika 'iodumu ne'enaka dau. 'Ai Dea 'awi Woa 'uwa niadiai nimawuku-wukunu ma ngii!" 17 So 'awi do-domoteke yonganonie 'o Buku 'Itebi-tebini ma bo-bulaka 'ingose konee, " 'Ani Woa posironga toduaoka. 'Ai du-duaka 'ai singina ma dodaka ge'ena

matero ka 'o 'uku 'ilala-lala." 18 'O Yahudioka manga balu-balusu 'o Yesus wiba-baili yongose 'ato, "Bika nodiai 'o no-nako 'ihera-herangi ma ngale 'isidumutu ngomino 'ato ngona ma Jo'oungu ma Dutu wonikula 'o hak nodiai kone'ena." 19 'O Yesus wosango wongose 'ato, "Niapiakorika ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa ne'ena, de ka 'o wange sa'ange ma dodaka de ngoi tosigokokali!" 20 De 'ona yosango, " 'O taunu nagi soata de butangano yodiai ma Jou wi Woa ne'ena, de ngona nomau nosigokoli ka 'o wange sa'ange ma dodaka?" 21 Ma 'o Yesus 'awi dumutu ma ngale ma Jou 'awi Woa ge'ena, ge'ena la to 'una 'awi roese ma sirete. 22 So ge'enaka de gee 'o Yesus wisimomikoka 'o songenoka, de 'awi do-domoteke yonganonie 'ato ma ngale ge'ena, ge'ena wakisidemokau. So yongaku 'okia naga gee 'isilefoku 'o Buku 'Itebi-tebinoka de mita gee 'okia naga 'o Yesus wosidemokau. 23 'O Yesus ka 'o Yerusalemuokasi ma 'orasi Wakisisupu ma Wange ma Amoko ge'ena, de 'o nyawa manga gudai yongaku 'unaka sababu 'o no-nako 'ihera-herangi wokadiai. 24 Ma 'o Yesus ma sirete kowakingakuwa, sababu 'una wakinako 'o nyawa 'iodumu. 25 Ma ngale 'o nyawa manga singina, koiparaluuwa 'o nyawa yosiwaiti 'unaka, sababu 'una wanako 'okia naga 'o nyawa manga singina ma dodaka.

3:1 Naga wimoi 'o Yahudioka manga balusu 'o Farisino 'awi ronga 'o Nikodemus. 2 Ma moi ge'ena 'iobiruku de waino 'o Yesusino de wongose, " 'Aba Guru, ngomi mianako ngona 'o guru moi ma Jo'oungu ma Dutu wonisulokino, sababu komoiwa ya'akunu yadiai 'o no-nako 'ihera-herangi 'isoka ngona nodi-diai nako ko de ma Jo'oungu ma Dutuwa." 3 De 'o Yesus wosango, "Ne'ena tosidemogaroku tosidemo, komoiwa moi yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati nako koyakisingowakuwali." 4 Ge'enaka de 'o Nikodemus wongose 'o Yesusika, "Tei, kokia 'o nyawa yobalusokau de yakisingowakoli? Kaidadiosi manga 'esa manga pokorie yoliode 'asa de yakisingowakoli?" 5 De 'o Yesus wosango, "Ma gou-goungu yadaene 'ai demo ne'ena: Nago'ona koyakisingowakuwa de 'o 'akere de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, 'ona koyodadiwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati. 6 Ngone 'o nyawa ge'ena ka nanga balusu 'inasingowauku, ma nako 'o 'ahu ma sungi ge'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino. 7 'Uwa noherangi nako ngoi tongose 'ato

ngini ni odumu salingou nisingowakoli. 8 'O dadoko 'itagi kiaka naga moteke 'ena ma mau, ngone po'isene ma guruusu ma koposidongoowa kiano 'iboa de kiaka 'isikaika. Koge'enali mita 'o nyawa gee 'o Ngomasa yakisingowaka ma ngale 'o 'ahu ma sungi yakikula, ge'ena moteke to 'ena ma mau." 9 'O Nikodemus wosano, "Kokia sigado koge'ena 'idadi?" 10 'O Yesu wosango, "Ngona noguru 'o Israeloka de konosikanakowa? 11 Tonisidemo ne'ena: Ngoi tobi-bicara duga ka 'okia sonaa gee tanakokau, de tosijarita duga ka 'okia naga gee tamakekau, ma ngini koniadawonguwa 'okia naga gee tositota-totara. 12 Ngini koniongakuwa gee ngoi tosijarita 'okia sonaa 'o duniaka ne'ena, so dua ma rai koniongakuwa nako ngoi tosijarita 'okia sonaa 'o sorogaaka! 13 Komoiwasi yodoa 'o sorogaade, duga ka ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka gee to'utiokau 'o duniaku. 14 'Isoka 'o Musa 'o tonaka 'ika-kakasaka 'o ngia gee 'o tambaga yadi-diaiku 'o gotaka wosidoade, koge'enali mita ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka salingou 'isitedene 'o salipoka. 15 La 'o nyawa 'iodumu gee yongaku-ngaku ngoino yamake 'o 'ahu 'ika-kakali." 16 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wadora ma sala 'o nyawa 'o duniaka ne'ena, sigado wokula 'awi Ngowaka womatengotengoka, la nago'ona yongaku de yomasiga-gao 'unaka, ge'ena koyobinasawa ma yamake 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika. 17 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka wosiguti 'o duniaku, ma ngale kowahukumuwa 'o nyawa 'o duniaka ne'ena, ma 'ena wosilaha. 18 'O nyawa gee yongaku-ngaku 'unaka ge'ena koyakihukumuwa. Ma gee koyongaku-ngakuwa ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wakihukumokau sababu koyongakuwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaika gee womatengotengoka. 19 'Ona yakihukumu ma sababu naneda: Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi darangi 'iboakau 'o duniano, ma 'o nyawa 'ifoloi yoduaka ka 'o darusu ge'ena la 'o sowono, sababu manga manarama 'itorou. 20 'O nyawa gee yodua-duaka 'o dorou yodiai, yodu'uduku 'o darangi. 'Ona yooluku yaika 'o darangika la manga di-diai 'ito-torou ge'ena 'uwa 'isupu. 21 Ma 'o nyawa gee yadi-diai ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, 'ona yoboa 'o darangika la 'iwaiti 'okia naga yadiaiokau ge'ena moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. 22 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesu de 'awi do-domoteke 'o Yerusalemuoka yoma'aiki yotagi 'o Yudea ma daeraaka. Ge'enaka doka 'una de 'awi

do-domoteke manga wange muruoka naga, de ma 'orasi ge'ena 'una 'o nyawa waki'osiki. 23 Ma 'orasi ge'ena 'o Yohanes kowobuiwasi. 'Una 'o nyawa waki'osiki 'o 'akeroka gee yosironga 'o Aionon 'o Salim ma datekoka, sababu ge'enaka 'o 'akere 'iamoko. So 'o nyawa yoboa 'unano de waki'osiki. 25 'O Yohanes 'awi do-domoteke yamuruo naga yomakaributu de 'o Yahudioka wimoi, ma ngale kokia yoma'isoko la bari yotebini ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bionoka moteke manga 'adati. 26 'Ona yotagi 'o Yohanesika de yongose, "Ee 'Aba Guru, ma raiokau kanongano-nganonosi 'o nyawa wimoi gee de de ngona 'o Yordan ma 'akere ma songonaka, gee ma sira nosidumutu ngomino! Ne'ena 'una 'o nyawa waki'osiki mita, de 'o nyawa manga gudai yotagi 'unaka!" 27 'O Yohanes wosango, "Ka ngone 'o nyawa ge'ena kopomadamakewa 'isoka koge'ena, nako ko ma Jo'oungu ma Dutuwa wonakula. 28 Ngini ma sirete nio'isenokau ngoi tosidemo konee: 'Ngoi ko ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-lahawa. Ngoi ma Jo'oungu ma Dutu woisuloko tosira 'o duniano, 'asa deika 'una.' 29 Ma raiokau 'o nyawa dua yosikaika 'unaka sababu 'ona ge'ena to 'una, 'isoka 'o ngeweka monga-ngaamoko muna ge'ena to ma rokata. Ma wonga-ngaamoko 'awi manai ge'ena duga kawoma'okode 'awi dateoka de wosigisene, de 'una womorene nako wo'isene wonga-ngaamoko 'awi 'ilingi. Koge'enali mita ngoi. Ne'ena ngoi tomorene ma sala. 30 Salingou 'una kaisiika monga wisiamoko, de ngoi kaisiika monga koisiamokuawau." 31 " 'Una gee daku 'o sorogaaku woboaku, 'una wodaduie de 'o nyawa 'iodumu 'o duniaka. Ma 'o nyawa 'o duniano, 'ona ge'ena 'o dunia ma nyawa, de yobi-bicara 'o dunia ma kia sonaa. 'Una gee dakuuku 'o sorogaaku woboa-boaku, ge'ena 'una wodaduie de 'o sagala 'iodumu. 32 'Una wosidemo 'okia naga gee wamakekau de wo'isenokau 'o sorogaaka, ma 'o nyawa koyongakuwa 'okia naga wosidemo-demo ge'ena. 33 Ma 'o nyawa gee yongaku 'awi demo ge'ena, 'ona ge'ena yongaku 'ato ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo ge'ena ma gou-goungu 'itiai. 34 Sababu 'una gee ma Jo'oungu ma Dutu wisuloko wositotara 'awi demo-demo, ngano 'unaka wisidukulakau 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma kuasa. 35 Nanga Dea ma Jo'oungu ma Dutu wisibosono 'awi Ngowaika, de wosisarakaniokau 'o sagala moi-moi 'una waparetano. 36 'O nyawa gee yongaku de yomasiga-gao ma Jo'oungu ma Dutu 'awi

Ngowaika gu'una, 'ona yamake 'o 'ahu 'ika-kakali. Ma 'o nyawa gee kowisingounuwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaika gu'una, 'ona koyamakewa 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika. 'Ona ma Jo'oungu ma Dutu tatapu kawakihukumosi."

4:1 'O Yesus wanako 'ato 'o Farisioka yo'isenokau 'ato 'una 'o nyawa manga gudai wimoteke de waki'osiki, 'ifoloi yokudai de gee 'o Yohanes womotemoteke. (2 Yadaene 'ena 'o Yesus 'una kowaki'osikuwa duga ka 'awi do-domoteke.) 3 Gee 'o Yesus wanako 'ato 'o Farisioka yo'isenokau ge'ena, de 'una woma'aiki 'o Yudea ma daeraaka de wolio 'o Galilea ma daeraaku. 4 Wosikauku 'o Galileaku waboa 'o Samaria ma daeraa ge'ena moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. 5 So wototara 'o kota moika 'o Samariaka ma ronga 'o Sikhar, 'o tonaka gee ma sira 'o Yakub wokula-kula 'awi ngowaka 'o Yusufika ma dateoka. 6 Ge'enaka dau 'o parigi moi gee yosironga 'o Yakub 'awi parigi. 'O Yesus wokangelakou sababu 'awi do-dagi 'ikurutu, so wogogeruku 'o parigi ma dateoka. Ma 'orasi ge'ena poilia 'o takoro mogiooko de modidi 'o wangeka. 7 Ma 'orasi ge'ena 'awi do-domoteke yotagiokau 'o kotaka 'o 'inomo yo'ija. Ge'enaka de 'o Samaria ma nyawa mimoi moboa 'o 'akere mosi'onoko, de 'o Yesus kawongosekau munaka, "Biranga, tanu ma eta noikula ta'okere?" 9 'O ngeweka gumuna mosango, " 'Aba ngona 'o Yahudi ma nyawa, ngoi 'o Samaria ma nyawa; de 'ido'oa so nomau 'o 'akere noga'asoko ngoino?" (Muna koge'ena mongose, sababu 'o Yahudioka 'ona koyomakasupuwosamuwa de 'o Samariaka.) 10 'O Yesus wosango, "Nako ngona nanako ma Jo'oungu ma Dutu 'awi co-catu 'o nyawaka, de nanako ngoi ne'ena ma kia gee toga-ga'asoko 'o 'akere ngonaka, ma raiokau ngona ma sirete noga'asoko 'o 'akere ngoino ma ngale na'okere, de ngoi 'asa tonikula 'o 'akere gee 'o nyawa yakisiwango-wango." 11 'O ngeweka gumuna mosango, " 'Aba, 'o parigi ne'ena komasorikuwa, 'ani gu-guiti ma koi'iwa, de kiano namake 'o 'akere gee 'o nyawa yosi'ahu-'ahu? 12 'O Yakub to ngomi 'amia topora, mikulano 'o parigi ne'ena. 'Una ma sirete ne'enakou wa'odo-'odomo; koge'enali mita 'awi ngowa-ngowaka de 'awi haewani waso-sowohi. Bolo 'Aba ngona nongose ngona 'ifoloi noamoko de 'o Yakub?" 13 'O Yesus wongose, " 'O nyawa

gee ya'oke-'okere 'o 'akere ne'ena dua manga kibiti kaidudungokasi! 14 Ma 'o nyawa gee dua ya'okere 'o 'akere gee ngoi takikulaka, dua manga kibiti koidudunguawau kaisi'ado-'adonika. Sababu 'o 'akere gee dua ngoi takikula-kulaka ge'ena matero ka 'o booteke manga roese ma dodaka, gee ma 'akere 'i'uisi de yakikula 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika." 15 'O ngeweka gumuna mongose, " 'Aba, noikulano 'o 'akere ge'ena, la 'ai kibiti 'uwau 'idudu-dudungu, de koiparaluuwau tainoli ne'enano ma ngale 'o 'akere tosi'onoko." 16 De 'o Yesus wongose, "Tagi 'ani rokata woni'ese, deika nainoli de de 'una ne'enano!" 17 'O ngeweka gumuna mosango, "Ngoi 'ai rokata koi'iwa." 'O Yesus wosango, "Ia ma goungu 'ani demo ge'ena. 18 Sababu ngona nongaamoko ma motoau, de 'o nauru gee ne'ena naga nimalomuno ge'ena ko to ngonawa 'ani rokata." 19 'O ngeweka gumuna kamongosekau, "Ne'ena ngoi tanako 'Aba ngona 'o nabii moi. 20 To ngomi 'amia edete de mia dotumu yosuba ma Jo'oungu ma Dutuka 'o gigieka ne'ena. Ma 'Aba to ngona 'ani nyawa yongose 'ato, 'o nyawa salingou yosuba ma Jo'oungu ma Dutuka, ma ngii duga ka 'o Yerusalemuoka." 21 'O Yesus wongose munaka, "Biranga, kanongaku bato 'okia naga tongose-ngose! Dua 'o 'orasi ma moi, 'o nyawa 'asa yosuba 'ai Deaka ko ne'ena 'o gigiekawau, de mita ko 'o Yerusalemuokawau. 22 Ngini 'o Samaria ma nyawa winisuba ma Jo'oungu ma Dutu ma kowininako 'itaiwasi, ma ngomi 'o Yahudi ma nyawa misuba ma Jo'oungu ma Dutu gee minako-nakokau, sababu 'o habari ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'o nyawa wosilaha, ma ngekomo 'o Yahudi ma nyawaka de yaino. 23 Ma dua ma 'orasi 'asa ya'adono de naga ya'adonokau, 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'asa nisi'asa winisuba 'ai Dea ma Jo'oungu ma Dutu, ma ngekomo 'iti-tiai 'isoka gee 'una wodua-duaka. 24 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena 'o Ngomasa, de duga ka de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini so 'o nyawa 'idadi wisuba 'ai Dea ma Jo'oungu ma Dutu, de winako 'itiai." 25 'O ngeweka gumuna mongose 'o Yesusika, "Ngoi tanako ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha (gee wisironga ma Kristus) 'asa woboa. Gee woboa ge'ena dua wositotara 'okia sonaa moi-moi ngomino." 26 'O Yesus wongose, " 'Una gee woningose-ngose ge'ena ngoiou gee ne'ena tobi-bicara de de ngona." 27 Ma 'orasi ge'ena 'o Yesus 'awi do-domoteke yolio 'o kotaka de yaino so ya'adono ge'enano.

'Ona yoherangi wimake 'o Yesu wobi-bicara de 'o ngeweka mimoi. Ma komoiwa yomoroini yosano 'ato, " 'Aba, 'okiau noparaluu?" Bolo " 'Ido'oa so 'Aba nobi-bicara de 'o ngeweka gumuna?" 28 Ge'enaka de 'o ngeweka gumuna mamada 'ami 'akere ma ngii de motagi kamoowa-owara 'o kotaka de mosidemo 'o nyawa-nyawaka ge'enaka doka, 29 "Nou powilega 'o nyawa gee wosidemo 'okia sonaa 'iodumu gee ngoi tadi-diaiokau. Poilia 'una ge'ena ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha ge'ena la ma Kristus!" 30 So 'o nyawa-nyawa ma kotaka ge'ena mita yotagi 'o Yesu wilega. 31 Ma 'orasi ge'ena 'o Yesu 'awi do-domoteke yongose, " 'Aba Guru, no'odomosi." 32 'O Yesu wongose, " 'O 'inomo naga ngoioka gee ngini konianakowa." 33 So 'awi do-domoteke yomakasano yongose 'ato, "Naga 'o nyawa 'o 'inomo widagasano?" 34 Ge'enaka de 'o Yesu kawongosekau, "To ngoi 'ai 'inomo ge'ena la tadiai 'ai Dea gee woisulo-suloko 'o duniano 'awi mau, de tosiduanga 'o manarama gee wokulakau ngoino. 35 Ngini niongose 'ato, ' 'O togutuku 'o mede soatosi.' Ma ngoi tinisidemo: Nialega 'o bira 'o bairoka 'i'umukukou, 'i'utukou! 36 Yo'utu-'utuku gee 'ikuruekau yomanarama de yamake manga sewa de ma hasili ge'ena la 'o nyawa yamake 'o 'ahu 'ika-kakali. So gee yotudu-tuduku de yo'utu-'utuku yoodumu 'idadi kayomore-morene. 37 De ge'ena dau ge'ena 'itiai gee 'o nyawa yongose-ngose konee: 'Moi yotuduku, moi yo'utuku.' 38 Ngoi tinisuloko ngini niotagi 'o nyawaka gee yakisitotarokau 'o Habari ma Owa matero katinisuloko nio'utuku 'o bairoka gee 'o nyawa 'iregu yotuduuku. 'O nyawa 'iregu yomanarama, ma ngini niomadugutuku ma hasili." 39 De manga gudai 'o Samaria ma nyawa ma kotaka ge'ena yongaku 'o Yesusika sababu 'o ngeweka gumuna mongose 'ato, " 'Una wosidemo ngoino 'okia naga 'iodumu gee tadi-diaiokau." 40 So gee 'o Samaria ma nyawa go'ona yomakamake de 'o Yesu, de wibaja la womanoasi de de 'ona. So 'o Yesu womanoa ge'enaka 'o wange modidioka. 41 Ge'enaka de 'o nyawa-nyawa kayokudai monga yongaku 'o Yesusika, sababu 'okia naga gee 'una ma sirete wakisidotoko 'onaka. 42 'Ona yosidemo 'o ngewekaka gumuna yongose 'ato, "Ma 'orasi ne'ena ngomi miongaku ge'ena ma sababu ko ngonawau 'okia naga nongoseno ngomino, ma 'ena sababu ngomi ma sirete mio'isenokau 'una wobi-bicara, de mianako 'una ge'ena ma gongu 'o

nyawa 'o duniaka wosilaha-laha." 43 'O Yesus 'o Sikharoka wi wange modidioka, de wotagi wosikauku 'o Galileaku. 44 'O Yesus ma sirete wongosekau 'ato, " 'O nabii moi ka to 'ona manga soanoka ge'ena koyakihoromatiwa." 45 Ma gee wototara 'o Galileaku, de 'o nyawa-nyawa ge'enaka dau widawongo kayomore-morene, sababu Wakisisupu ma Wange ma Amoko 'ona 'o Yerusalemuoka, de yamakekau 'iodumu gee 'o Yesus wodi-diaiokau. 46 Ge'enaka de 'o Yesus wolioli 'o Kanaka 'o Galilea ma daeraaka, gee kiaka naga 'o 'akere wadai 'idadi 'o 'anggur. De 'o Kapernaumoka wimoi 'o pamaretaka woma-manarama 'awi ngowaka wopanyakeku. 47 Gee wo'isenoka 'o Yesus woboano 'o Galileaka 'o Yudeaka de waino, de 'una waika 'o Yesusika woga'asoko 'o Yesus 'o Kapernaumika waika la wosi'aiki 'awi ngowaka gee rekeni wosongenoka. 48 'O Yesus wongose 'unaka, "Nako ngini koniamakewa 'o no-nako 'ihera-herangi, ngini koniongakuwa." 49 De 'una wosango, " 'Aba, tanu nomataitika la 'ai ngowaka kowosongenuwasi 'ena noboakau la wonisi'aikokau!" 50 'O Yesus wongose, "Notagiou, 'ani ngowaka wi panyake ge'ena 'i'aiki." 'O nyawa gu'una wongaku 'o Yesus 'awi demo ge'ena, ge'enaka de wotagiokau. 51 'O ngekomo ma goronaka de 'awi ro-riwo yoboa de yosidemo 'unaka, " 'Aba, 'ani ngowaka wi panyake 'i'aikokau." 52 Ge'enaka de 'una wosano 'onaka 'o takoro muruo de 'ikurue 'i'aiki? 'Ona yosango, "Ka'uginika poilia 'o takoro moi 'o wange 'ikoronako." 53 De 'o ngowaka ma dea gu'una wonganonie 'ato ma 'orasi ge'enau 'o Yesus wongose 'unaka 'ato, " 'Ani ngowaka wi panyake ge'ena 'i'aiki." So 'una de 'awi woa ma dodaku yoodumu yongaku 'o Yesusika. 54 Ge'enau 'o no-nako 'ihera-herangi 'o Yesus wodai ma warasa ma modidi 'o Galileaka gee woboano 'o Yudeaka de waino.

5:1 Ge'ena 'iduangino 'o wange muruo naga de 'o Yahudioka manga wange ma amoko, so 'o Yesus wotagi 'o Yerusalemude. 2 'O Yerusalem ma kotaka ma tembok 'isigilolitoka, de ma ngorana moi yosironga-ronga " 'O Domba ma Ngorana". Ge'ena ma Domba ma Ngorana ma dateoka 'o lupanga moi gee 'o Ibranioka yosironga 'o Betesda. Ma lupanga ge'ena ma dateoka 'o ngii moi 'ibatingi motoaka. 3 Ma ngiioka ge'ena, manga

gudaioka yopa-panyake yoma'idu-'iduoka: Munuka yorau-rau, de munuka yolugu-lugu de munuka manga roese 'isonge-songene. 'Ona yoodumu yoda-damaa 'o 'akere 'ilupa-lupangoka ge'ena 'iluaka. 4 Sababu ma Jou 'awi mala'ekati 'ijaga 'i'uti ma 'akeruku ge'ena de yaluaka. De yopa-panyake gee yo'uti yosira ma lupanguku ge'ena ma 'orasi ma 'akere 'iluaka, ge'ena 'okia naga bato manga panyake yosisa-sangisara gee 'i'aiki. 5 Ge'enaka dau wimoi wopanyake 'o taunu nagi sa'ange de tuangerinou. 6 'O Yesus wimake 'una woma'iduoka ge'enaka dau, de wanako 'ato 'una ge'ena ma do'ingou wopanyake; so 'o Yesus wosano 'unaka, "Nomodeke 'ani panyake 'i'aiki?" 7 Wopa-panyake gu'una wosango, " 'Aba, ne'enaka dau komoiwa 'i'asa 'isingosama 'o lupanguku ge'ena, gee ma 'orasi 'o 'akere ge'ena 'iluaka. De gee ma 'orasi ngoi tosikauku 'o lupanguku, 'o nyawa 'iregu yosirakau yowosanga." 8 So ma rai 'o Yesus kawongosekau 'unaka, "Nomomikie, 'ani kokowa nagoraka la notagiou." 9 Kage'ena ma 'orasi de 'o nyawa gu'una 'awi panyake 'i'aikokau. 'Una ka 'awi kokowa wa'aiki de wotagiokau. Ge'ena 'idadi Pomaoma-omasa ma Wangeka. 10 Sababu ge'ena 'o Yahudioka yopa-pareta kayongosekau 'o nyawaka gee 'awi panyake 'asa kai'aikino, "Ne'ena ma wange Pomaoma-omasa ma Wange, so moteke nanga 'agama ma besesongo koidadiwa 'ani oki na'asa." 11 Ma 'o nyawa gu'una wosango, " 'O nyawa gee kangano woisi'ai-'aiki woisuloko tagoraka 'ai oki de totagiou." 12 'Ona yosano, "Gee wosulo-suloko 'ani oki nagoraka 'una ge'ena nagu'una?" 13 Ma 'o nyawa 'awi panyake 'i'aikokau gee, kowinakowa 'o nyawa gu'una nagu'una, sababu 'o Yesus womaisangokau doka 'o nyawa yoku-kudaika. 14 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesus de 'o nyawa gu'una yomakamake ma Jou 'awi Woaka de 'o Yesus kawongosekau 'unaka, "Nongano-nganono! Ne'ena to ngona 'ani panyake 'i'aikokau, so 'uwa nodiaioli 'o sowono, la 'uwa 'ifoloiosi nosangisara." 15 So ma rai 'o nyawa gu'una wotagi de wosidemo 'o Yahudioka manga balu-balusika 'ato 'awi panyake ge'ena 'o Yesus wosi'aiki. 16 Ge'enau so 'ona yokurue 'o Yesus wisikadingidaa, sababu 'una 'o nyawa manga panyake wosi'aiki Pomaoma-omasa ma Wangeka. 17 Ma 'o Yesus wongose 'onaka, " 'Ai Dea kowomaogoruwa womanarama ma ngale 'o nyawa wakiriwo sigado ne'ena, so ngoi mita salingou tomanarama." 18 'O

demo-demo ge'enu sigado 'o Yahudioka manga balu-balusu 'ifoloiosi yosikanonu yomau wito'oma. 'Ona koge'ena yodiai ge'ena bukangi la duga kawaparene 'o 'agama ma 'atorangi ma ngale Pomaoma-omasa ma Wange, ma mita sababu wongose 'ato ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena to 'una 'awi Dea; ma ngale 'una womasitero de ma Jo'oungu ma Dutu. 19 'O Yesu wosango 'o nyawa-nyawaka go'ona wongose 'ato, " 'Uwa koniongakuwa, ngoi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka koidadiwa 'o kianikia todiai ka de to ngoi ma sirete 'ai mau. Ngoi todiai duga ka 'okia naga tamake-make 'ai Dea wodiai. Sababu 'okia naga gee 'ai Dea wadiai, ge'enu mita ngoi tadiai. 20 Sababu 'ai Dea wosibosono de wosidumutu la tadiai 'okia naga 'iodumu gee 'una ma sirete wadi-diai. De 'asa wosidumutu 'o manarama 'ifoloiosi 'ila-laagomo ma ngale tadiai, sigado ngini nioherangi. 21 'Isoka 'ai Dea gu'una wosimomiki 'o nyawa yosonge-songenuku de wakikula 'o 'ahu 'ika-kakali, koge'enali mita ngoi to 'una 'awi Ngowaka. Ngoi takikula 'o 'ahu 'ika-kakali 'o nyawaka gee tomou yamake 'o 'ahu. 22 'Ai Dea ma sirete kowakihakimuwa nago'ona bato. Sababu 'o kuasa 'iodumu ma ngale wohakimi, wokulakau ngoino 'awi Ngowakino. 23 'Ai Dea koge'ena wodiai la 'o nyawa 'iodumu 'i'isene ngoino 'isoka 'ai Deaka. 'O nyawa gee koi'isenuwa ngoino, ge'ena kowi'isenuwa mita 'ai Deaka gee wosulo-suloko toboano. 24 Ma gou-goungu 'itiai 'ai demo-demo ne'ena: Nago'ona yosigisene 'ai demo-demo, de wingaku 'unaka gee wosulo-suloko, 'ona yamake 'o 'ahu 'ika-kakali. 'Ona 'asa koyakihukumuwa, de yakisimadakau 'o songenoka ma ngale koyomakati-tingakuawau de ma Jo'oungu ma Dutu, de yamakekau 'o 'ahu 'ika-kakali. 25 Ngoi ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka, tinisidemo ne'ena: Dua 'asa ma 'orasi ya'adono, de ne'ena 'iboakau, 'o nyawa yosonge-songene ma ngale yo'ahu ko de ma Jo'oungu ma Dutuwa 'asa yo'isene 'ai 'ilingi. De gee yo'ise-'isene de yosingou-ngounu go'ona 'asa yowango. 26 'Isoka 'ai Dea ma sirete 'una ge'ena 'o 'ahu ma titi, koge'enali mita ngoi wodiai 'o 'ahu ma titi. 27 De 'una wosito-togumokau ngoino ma ngale tahakimi 'o nyawa, sababu ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka. 28 'Uwa nioherangi gee nio'isene 'okia naga tosidemo-demo ne'ena, sababu ma 'orasi 'asa 'iboa 'o nyawa yosonge-songenokau yoodumu yo'isene 'ai 'ilingi, 29 de 'o nyawa gee yodiaiokau yaowa-owa 'asa yomomiki ma ngale

yo'ahuoli. Ma 'o nyawa gee yodiaiokau 'ito-torou 'asa yomomiki ma ngale yakihukumu." 30 'O Yesus wongoseli, "Ngoi koidadiwa todiai 'okia sonaa moi-moi ka de to ngoi ma sirete 'ai mau. Ngoi 'o nyawa tahakimi moteke ka kokia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wosuloko. De 'ai butusangi ge'ena 'iloa, sababu ko to ngoiwa ma sirete 'ai mau tamoteke, ma 'ena to 'ai Dea gee woisulo-suloko 'awi mau. 31 Nako kogee ngoi tomasisakisii ma ngale ka ngoi ma sirete, 'ai sakisii ge'ena koyangakuwa. 32 Ma naga wimoi ge'ena la 'ai Dea, 'una woisisakisii ma ngale ngoi, de ngoi tanako to 'una 'awi sakisii ge'ena yadaene. 33 Ngini niosidingotokau 'ania su-suloko 'o Yohanesika la yosano ma ngale ngoi de 'una wakisidemokau yadae-daene ma ngale ngoi. 34 Ne'ena tinisidemo ge'ena, ge'ena kotoparaluuwa 'o sakisii 'o nyawano, ma 'ena ma ngale niamake 'o laha. 35 'O Yohanes 'una ge'ena 'isi'ade-'ade 'isoka 'o silo 'iluru-lurusu ma ginitara sababu 'okia naga gee wositota-totara ge'ena. De ngini kaniomore-morene niadawongo ma siwara ge'ena ngaro ka 'o 'orasi moioka ma. 36 Ma naga ma nyo-nyata 'ireguosi 'ifoloi 'ikuata de gee 'o Yohanes wosidemo-demo ma ngale ngoi, ge'ena la 'o manarama gee 'ai Dea wosuloko tadiiai. Ge'ena 'isinyata 'ato 'ai Dea wosulokokau ngoi. 37 De 'ai Dea gee woisulo-suloko mita wosidemo ma ngale ngoi. Ngini koma'iwasi nio'isene 'awi 'ilingi de koma'iwasi niamake 'awi jako. 38 'Awi demo-demo konia'esenowa nia singina ma dodaka sababu ngini koniongakuwa ngoino gee woisulo-sulokino. 39 Ngini niomadotoko 'o Buku 'Itebi-tebini sababu ngini niongose ge'ena dau ma dodaka 'idadi niamake 'o 'ahu 'ika-kakali. De 'o Buku 'Itebi-tebini ma sirete 'isisakisii ma ngale ngoi. 40 Ma ngini niooluku nioboa ngoino ma ngale niamake 'o 'ahu 'ika-kakali. 41 Ngoi kotanonuwa 'o nyawa 'isiie. 42 Ngoi tininako ngini. Ngini ko de nia singina ma gounguwa winidora ma Jo'oungu ma Dutuka. 43 Sababu ngoi toboa de 'ai Dea 'awi pareta, ma ngini konidawonguwa. Ma nako 'o nyawa 'iregu yoboa de to 'ona ma sirete manga kuasa, ngini niomau niakidawongo. 44 Ngini koniongakuwa ngoino sababu ngini niomau ka ngini de ngini nimasika'arene, de niooluku ma Jo'oungu ma Dutu gee womatengo-tengoka winisiarene nginika. 45 'Uwa niongose 'ato dua ngoi tinisisala ngini 'ai Dea 'awi bionoka. 'Ena duga 'o Musa gee to ngini 'ania singina nganono,

dua winisisala nginika. 46 Nako ngini niongaku 'o Musaka, ma rai ngini 'asa niongaku ngoino mita, sababu 'una wolefoku 'awi bukuoka ge'ena ma ngale ngoi. 47 Ma nako ngini koniongakuwa gee 'o Musa walefo-lefoku, ma raiokau koniongakuwa 'okia naga gee tosidemo-demo."

6:1 Ge'ena 'ipasano 'o wange muruo naga de 'o Yesus womasingo'otiri wosikaisa 'o Galilea ma talaga ma songonasa, gee yosironga mita 'o Tiberias ma talaga. 2 'O nyawa manga gudai wimoteke sababu yamakekau 'o no-nako 'ihera-herangi wodiai ge'ena la 'o nyawa yopa-panyake wakisi'aiki. 3 'O Yesus de 'awi do-domoteke yosau 'o gigiede so kadaku ma dekuoka de yomasidogogerie de 'awi do-domoteke. 4 Ma 'orasi ge'ena 'o Yahudioka manga Wange ma Amoko ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu Wakisisupu ma Wange ma rame-rame 'isoriokau. 5 Gee 'o Yesus womakadutumu 'awi datekino, de wakimake 'o nyawa manga gudai kayotunou yoboa 'unano, so kawongosekau 'o Filipusika, "Ee Filipus, bika kiaka 'idadi 'o 'inomo po'ija la 'o nyawa yoodumu no'ona 'idadi yo'odomo?" (6 'O Yesus wanakokau 'okia gee dua wodiai, ma koge'ena wongose sababu womau witaili 'o Filipusika.) 7 De 'o Filipus wosango, "Ma roti ma 'ija ngaro 'o pipi 'o saaka ma amoko 'o ratusu modidi ma koyaki'adonuwa 'o nyawa-nyawa no'ona, ngaro 'o nyawa moi ka ma eta-etaka ma." 8 De 'o Yesus 'awi do-domoteke wimoili ge'ena la 'o Andreas, 'o Simon Petrus ma dodoto, kawongosekau, 9 "Nongoka 'o ngowaka wimoi 'awi roti 'o ngai motoaka, de 'awi naoko 'o ngai modidioka. Ma ge'ena ma faedaa koi'iwa ma ngale 'o nyawa manga gudaioka no'ona." 10 'O Yesus wongose 'awi do-domoteika, "Niakisuloko la 'o nyawa go'ona yogogeruku." Ge'enaka dau de ma 'ubutoka so 'o nyawa-nyawa go'ona yoodumu yogogeruku ge'enaka, poilia yacaana motoaka ka 'o nau-naurosi. 11 Ge'enaka de 'o Yesus wa'eseno ma roti ge'ena de wo'amalahakasi ma Jo'oungu ma Dutude, 'asa de ma roti ge'ena wosuloko 'awi do-domoteke yosibula-bula 'o nyawa yoku-kudaika. Deika ma naokoli mita wa'eseno de wo'amalahakasi ma Jo'oungu ma Dutude deika wosuloko yosibula-bula so yoodumu yo'odomo sigado yosibunubunu. 12 Gee yakikokipunusoka de 'o Yesus wongose 'awi

do-domoteika, " 'O 'inomo ma baili ge'ena niakokitoomu la 'uwa si'ado munuka 'ihalebiru." 13 So ma roti 'o ngai motoa gee 'o nyawa ge'ena manga gudai ya'odomoka, 'ena ma baili yatoomuno 'o gogata mogiooko de modidi ya'oma-'omanga! 14 'O nyawa yoku-kudai yamakeka 'o Yesus wodiai 'o no-nako 'ihera-herangi de kayongoseku, "Ma goungu nu'una 'o Nabii ma Amoko gee 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'ingose 'ato dua woboa 'o duniano!" 15 'O Yesus wakinako 'ona yomau yaino wipakisaa wodadi to 'ona manga Koana. Sababu ge'ena 'una wotagi womasiresene 'o daeraa 'idiko-dikoka. 16 Gee 'iobirou de 'o Yesus 'awi do-domoteke yo'uti 'o talagaku. 17 Ge'enaka de 'o ngo'otiruku yoparene yosikaika ma talaga ma songonaka doka 'o Kapernaumika. 'Itarusokau 'ena 'o Yesus kowoboawasi 'onaka. 18 'Ena ma 'orasi ge'ena 'o talaga yacobokau 'imoku-moku sababu 'o dadoko 'ikuata. 19 Gee 'ona yosidete poilia 'o kilo motoa bolo butangau, de wimake 'o Yesus woboa wa'adonou manga ngo'otirino, wotagi-taggi 'o 'akere ma dekuoko. So 'ona yakimodongo ma sala. 20 Ma 'o Yesus wongose 'onaka, " 'Uwa nimodongo, ka ngoi ne'ena so!" 21 Ge'enaka de 'ona kayomore-morene wisuloko manga ngo'otiruku woparene, de kage'ena ma 'orasi de manga ngo'otiri ge'ena 'itotarokau gee manga dumutika. 22 Ma bibinoka, 'o nyawa yoku-kudai gee ka 'o talaga ma songonakasi doka, yanako 'ato kangano 'o ngo'otiri ka 'o ngai moioka duga kadoka. 'Ona yanako 'ato 'o Yesus 'awi do-domoteke yotagiokau de 'o ngo'otiri ge'ena, ma 'o Yesus kowomotekuwa. 23 Ge'enaka de 'o ngo'otiri ngai muruo naga 'iboa dokaino 'o Tiberias ma kotano, de yomasidutuku kiaka naga 'o nyawa yoku-kudai 'o roti yo'odo-'odomo ma dateoka gee ma Jou Yesus wo'amalahakasi ma Jo'oungu ma Dutude. 24 Gee yoku-kudai yanako 'ato 'o Yesus de 'awi do-domoteke koyaki'iwau ge'enaka, de 'ona mita yokokidoa 'o ngo'otiruku ge'enaka gee, de yotagi 'o Kapernaumika 'o Yesus winonu. 25 'O nyawa-nyawa go'ona gee yomakamakeno de 'o Yesus doka 'o talaga ma songonaka, de kayosanokau 'unaka, " 'Aba Guru, kauruo nototarino ne'enaka?" 26 'O Yesus wosango, "Ma gou-goungu, ngini ninonu ngoi, ge'ena ko ma ngalewa 'ato niasahekau 'o no-nako 'ihera-herangi tadi-diai ma dumutu, ma 'ena sababu ka 'o roti nia'odomokau sigado niosibunu-bunusu. 27 Niomanarama 'uwa duga kaniomau niamake

'o 'inomo gee kaiboo-bootokasi de kaitorouokasi. Ma 'ena niomanarama ma ngale niamake 'o 'inomo gee koito-torouwau de nisi'ahu kaisi'ado-adonika. 'O 'inomo ge'ena dua ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka tinikula, sababu ngoi ma Jo'oungu ma Dutu 'ai Dea gu'una woisitatuokau ma dumutu ge'ena." 28 Ge'enaka de 'ona yosango 'o Yesusika, "Ngomi salingou 'okia miadiai ma ngale miamoteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau?" 29 'O Yesus wosango, "Ma Jo'oungu ma Dutu womau ngini niongaku ngoino gee woisulo-sulokino." 30 'Ona kayongosekau, "Nako koge'ena, 'o no-nako ka'ena 'Aba 'idadi nosidumutu ngomino la miamake de miningaku 'Aba? 'Okia dua 'Aba nodiai? 31 Ma sira mia dotumu de mia topora 'o manna ya'odomokau 'o tonaka 'ika-kakasaka, 'isoka 'isilefokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka, ' 'Una wakikulakau 'o roti 'o sorogaaku.' " 32 Ge'enaka de 'o Yesus wongose 'onaka, "Tinisidemo ne'ena, ko 'o Musawa wokula 'o roti ma dutu gee 'o sorogaaku, ma 'ena 'ai Dea. 33 Sababu 'o roti ma dutu gee ma Jo'oungu ma Dutuno, ge'ena la ngoi gee to'utiku daku 'o sorogaaku la takikula 'o 'ahu 'ika-kakali 'o nyawaka 'o duniaka." 34 De 'ona yongose 'o Yesusika, " 'Aba, tanu kaitaurika nokula ngomino 'o roti ge'ena." 35 'O Yesus wongose 'onaka, "Ngoi ne'ena matero ka 'o 'inomo gee 'o nyawa yakisi'ahu-ahu. So nago'ona yaino ngoino de 'ingaku, 'ona 'asa koyakisawinuawau de manga kibiti koidudunguawau kaisi'ado-adonika. 36 Ma gee 'isoka tosidemokau nginika, ngaro ngini nimatekau ngoi, ma ngini koniongakuwa. 37 'O nyawa 'iodumu gee 'ai Dea wosito-togumokau ngoino ma ngale takipareta, 'asa yoboa ngoino. Ngoi 'asa kotakiitomuwa nago'ona bato yoboa ngoino. 38 Sababu ngoi 'o sorogaaka de to'uti, ge'ena ma ngale ko to ngoiwa 'ai mau ma sirete tadiai, ma 'ena to 'una gee woisulo-suloko. 39 De nandedau gee woisulo-suloko 'awi mau: 'Una womau la 'o nyawa 'iodumu gee wosito-togumokau ngoino, ka moi ma 'uwa yoisanga. La dua takisimomiki 'o dunia ma do-dogumoka de yowango kaisi'ado-adonika. 40 'Ai Dea woduaka ge'ena la 'o nyawa 'iodumu gee 'ingaku-ngaku ngoi, 'ona yamake 'o 'ahu 'ika-kakali, de takisimomikoli 'o dunia ma do-dogumoka." 41 'O Yahudioka yakitu'uduku de yokurubungu sababu 'una wongose 'ato, "Ngoi ne'ena 'o 'inomo daku 'o sorogaaku!" 42 'Ona kayongosekau, " 'Etei 'unau ne'ena 'o Yesus 'o Yusuf

'awi ngowaka! Ngone pakinako 'awi dea de 'awi 'esa! De kokia so ne'ena wongose 'ato 'una 'o sorogaaku wo'utiku?" 43 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, " 'Uwau niokurubungu. 44 Ka moi ma koidadiwa yoboa de yongaku ngoino, nako 'ai Dea gee woisulo-suloko kowaki'asawa ngoino, de nago'ona yoboa, 'ona 'asa takisimomiki 'o dunia ma do-dogumoka. 45 'O nabii manga bukuoka 'isitulisuku konee: ' 'O nyawa 'iodumu 'asa ma Jo'oungu ma Dutu wakidotoko.' So nago'ona gee yosigisene de yomadotoko 'ai Deaka, 'asa yoboa ngoino. 46 Ge'ena ko ma ngalewa 'ato naga 'o nyawa wimakekau 'ai Dea. Duga ka ngoi gee ma Jo'oungu ma Dutuoka de taino ge'ena towimakekau 'ai Dea. 47 Nionganonganono: 'O nyawa gee yongaku-ngaku ngoino, 'ona yamakekau 'o 'ahu 'ika-kakali. 48 Ngoiou ne'ena 'o 'inomo gee 'o nyawa yakisi'ahu-'ahu. 49 'O tonaka 'ika-kakasaka 'ania edete de nia dotumu 'o manna yo'odo-'odomo ma kayosongenoka. 50 Ma 'o 'inomo gee dakuuku 'o sorogaaku ge'ena koimaterowa de 'o manna. Nago'ona ya'odomo 'o 'inomo ge'ena, 'ona koyosongenuawau. 51 Ngoi ne'ena 'o 'inomo 'o sorogaaku, 'o 'inomo gee 'o nyawa yakisiwango-wango. 'O nyawa gee ya'odomo 'o 'inomo ne'ena, 'asa yo'ahu kaisi'ado-'adonika. 'O 'inomo gee dua tokula ma ngale 'o nyawa 'o duniaka yakisi'ahu, ge'ena la 'ai roese." 52 'O Yahudi ma nyawa yo'isenoka de moi de moi yomakaributu kayongosekau, "Kokia 'o nyawa nu'una wonakula 'awi roese la pa'odomo?" 53 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Tinisisidemo ne'ena! Ngoi ne'ena 'o Nyawa ma Ngowaka. Nako ngini konia'odomuwa 'ai roese de konia'okeruwa 'ai 'aunu, ngini 'asa nio'ahu koitaiwa. 54 'O nyawa gee 'ai roese ya'odomo de 'ai 'aunu ya'okere, 'asa yamake 'o 'ahu 'ika-kakali de 'asa takisimomiki 'o dunia ma do-dogumoka. 55 Sababu 'ai roese ge'ena 'o 'inomo ma dutu, de 'ai 'aunu ge'ena 'o 'anggur ma gou-goungu. 56 'O nyawa gee 'ai akeme ya'odomo de 'ai 'aunu ya'okere, 'ona ge'ena kaisi'ado-'adonika yomarimoi de de ngoi, de ngoi de de 'ona. 57 'Ai Dea 'o 'ahu ma titi gu'una, 'unau woisuloko taino. De ngoi to'ahu sababu 'una. Koge'enali mita 'o nyawa gee ya'odomo 'ai roese, 'asa 'o 'ahu yamake sababu ngoi. 58 Ne'enau 'o 'inomo gee 'o sorogaaku 'i'utiku; 'o 'inomo gee koimaterowa de gee nia edete de nia dotumu ya'odo-'odomo. Sababu gee ma 'inomo ge'ena ya'odomoka, ma

kayosongenokasi. Ma 'o nyawa gee ya'odomo 'o 'inomo ne'ena, 'asa yo'ahu kaisi'ado-'adonika." 59 Ge'ena 'iodumu 'o Yesus wosidemo, gee ma 'orasi wodotoko 'o lo-lomu ma woaka 'o Kapernaumoka. 60 Yo'isenoka 'o Yesus 'awi demo-demo ge'ena, de 'awi do-domoteoka naga manga gudai yongose 'ato, " 'O do-dotoko ne'ena kaifoloi 'itubuso. 'O do-dotoko ne'ena komoiwa ya'akunu yamoteke!" 61 'O Yesus ma sirete 'awi singina ma dodaka wanako 'ato 'awi do-domoteke yakitu'uduku sababu 'awi demo-demo ge'ena, de kawongosekau, "Ngini niolukou nimoteke ngoi sababu 'ai demo-demo ge'ena? 62 Kokiau dua nako nimake ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka todoali 'o sorogaade 'ai ngii ma sirade? 63 'O nyawa po'ahu ge'ena sababu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini. Ka 'o nyawa ma guata ge'ena koidadiwa po'ahu. 'O demo-demo gee tosibicara nginika ne'ena, ge'ena la 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma demo-demo, de 'o demo-demo ge'enau 'o nyawa yakisi'ahu-'ahu. 64 Ma de ma 'ena mita nginioka naga koyongakuwa." ('O Yesus kamasi-sirakasi womanarama 'ena wakinakokau nago'ona gee dua koyongaku-ngakuwa, de nago'ona dua wihalebiru.) 65 Ge'enaka de 'o Yesus wongoseli, "Ge'enau so ngoi tosidemokau nginika 'ato komoiwa moi 'idadi yoboa ngoino nako 'ai Dea kowongosewa 'ato ngini niodadi to ngoi 'ai do-domoteke." 66 'Ikurue ma 'orasi ge'ena, 'o nyawa gee wimote-moteke manga gudai wimadakau. 67 Ge'enaka de 'o Yesus wakisano 'awi do-domoteke yamogiooko de modidi, "Ngini mita niomau nimadau ngoi?" 68 'O Simon Petrus kawongosekau, "Jou, ngomi dua komoikawa miosikaika! Jou 'ani demou ge'ena so 'o nyawa yamake 'o 'ahu 'ika-kakali. 69 Ngomi miongaku de mianako Jou ngona ge'ena 'o su-suloko notebi-tebini ma Jo'oungu ma Dutu woniiri-iriki." 70 'O Yesus wosango, "Ngoiou tiniiriki nimogiooko de modidi ne'ena. Ma wimoi nginioka naga ge'ena 'o Tokata ma Koana ma su-suloko!" 71 'O Yesus 'awi dumutu ge'ena la 'o Yudas, 'o Simon Iskariot 'awi ngowaka. Sababu 'o Yudas ngaro 'o do-domoteke moi gee yamogiooko de modidioka, ma 'una dua 'o Yesus wiwukunu.

7:1 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesus wotagi-tagii 'o Galileaka wakilolituku. 'Una wooluika 'o Yudeaka, sababu ge'enaka doka gee yopa-pareta 'o Yahudioka

yomau wito'oma. 2 Ma 'orasi ge'ena 'o Yahudioka manga Wange ma Amoko gee yosironga 'o Da-darusu ma Katu 'o Soka-soka ma rame 'isoriokau. 3 So 'o Yesus 'awi riaka dodoto kayongosekau 'unaka, "Namadaka 'o ngii ne'ena de notagi 'o Yudeaka, la 'ani do-domoteke 'idadi yamake mita 'ani manarama 'o no-nako 'ihera-herangi nodiai. 4 Nako 'o nyawa wimoi womau la 'o nyawa wikokinako, ge'ena 'okia naga wadi-diai gee koidadiwa wosigi'iunino. Nako ngona nomau 'o nyawa 'iodumu ninako, salingou notagi nosidumutu 'o no-nako 'ihera-herangi 'o nyawa 'iodumika!" (5 Sababu to 'una ma sirete 'awi riaka dodoto mita koyongakuwa.) 6 'O Yesus wongose 'onaka, "Ma ngale ngoi, ge'ena ko ma 'orasuawasi tomasidumutu 'o kawasaka. Ma ngini, 'o 'orasi 'isinoimi kaidadi. 7 'O nyawa 'o duniaka ne'ena konidu'udukuwa nginika. Ma ngoino ge'ena 'idu'uduku, sababu ngoi kaitaurika tosidemo 'ato manga di-diai 'itorou. 8 Tagi ka ngini niaika doka 'o wange ma amoko ma rameka. Ngoi kotaikawa sababu ngoi tomasidumutu ma 'orasi koya'adonuawasi." 9 'O Yesus koge'enau wongose 'awi riaka dodotika, de 'una mita ge'ena 'o Galileakasi womanoa. 10 Gee 'o Yesus 'awi riaka dodoto yotagioka 'o Da-darusu ma Katu 'o Soka-soka ma Wange ma Amoko ma rameka, de 'o Yesus kawomasiriidino wotagi ma rameka ge'ena komoiwa winakoka. 11 Ma rame-rame ge'ena ma do'ingono gee, 'o Yahudioka manga balu-balusu wikanonu de yokasano, " 'O Yesus kiaka?" 12 Manga gudai yomakakasudu yomasikademo ma ngale 'una. Munaka yongose 'ato, " 'Una 'o nyawa ma owa." Munuka yongose 'ato, "Ko'uwa! 'Una 'o nyawa manga gudai wakisiliba." 13 Ma komoiwa yomoroini yobicara yosita-tarangika ma ngale 'una, sababu yakimodongo gee 'o Yahudioka manga balu-balusika. 14 'O rame-rame ma doda de 'o Yesus wowosanga ma Jou 'awi Woaka de wodotoko. 15 'O Yahudioka manga balu-balusu go'ona yoherangi ma sala de kayongosekau, "Kokia so 'o nyawa nu'una koge'ena ma gudai wanako, 'ena 'una koma'iwa 'o 'agamaka yodoto-dotoko widotoko?" 16 'O Yesus wosango, "Gee ngoi tosidoto-dotoko ne'ena, ge'ena ko to ngoiwa ma sirete 'ai do-dotoko, ma 'ena to ma Jo'oungu ma Dutu gee woisulo-suloko. 17 'O nyawa gee yomau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau yamoteke, 'asa yanako 'ai do-dotoko ge'ena 'iboa ma Jo'oungu ma

Dutuno bolo ka ngoino. 18 'O nyawa gee yosidotoko ka to 'ona ma sirete manga do-dotoko, ge'ena yomau ka 'onaka yakihoromati. Ma 'o nyawa gee yomau la wihoromati 'unaka gee woisulo-suloko, 'o nyawa go'ona yoloa. 19 Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo 'o Musa wositotarokau nginika! Ma naga nginioka komoiwa yamoteke 'o besesongo ge'ena. De 'ido'oa so niomau nito'oma?" 20 'O nyawa yoku-kudai go'ona kayongosekau, "Nitokatuku gee de! Nago'ona yomau nito'oma?" 21 'O Yesus wosango, " 'O no-nako 'ihera-herangi ka 'o ngai moi tadiai Pomaoma-omasa ma Wangeka, de ngini nioherangi de nitu'uduku. 22 Ma 'o Musa winikula 'o 'atorangi ma ngale niomasuna, ngaro 'o suna ge'ena ko 'o Musanowa ma mulaenge, so 'ena ka nanga edete de nanga dotumosi 'o Musa kowi'iwasi 'ena. Ge'enau so Pomaoma-omasa ma Wangeka ma ngini niomau 'o nyawa niakisuna. 23 Ngini niakisuna 'o ngowaka 'o nauru Pomaoma-omasa ma Wangeka ge'ena ma ngale la 'uwa niaparene 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara ma ngale 'o suna, de 'ido'oa so niongamo ngoino gee 'o nyawa manga roese ma panyake tosi'aiki 'itiaioka Pomaoma-omasa ma Wangeka? 24 'Uwa niakihakimi 'o nyawa moteke ka gee pamake-make, ma 'ena niatibangi niosidi-diai la moteke 'iloa-loa." 25 Ge'enaka de 'o Yerusalem ma nyawa yamuruo naga kayongosekau, "Ma rai nu'unau gee ne'ena naga winonu-nonu yomau wito'oma! 26 Winimake 'una wobicara womasuka-suka 'o kawasa ma bionoka, de nanga balu-balusu ka moi ma kokiawa yongose 'unaka! Poilia to ngone nanga balu-balusu yanakokau 'ato 'una ne'ena ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha. 27 Duga nako ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gu'una woboa, ge'ena komoiwa yosido-dogumu 'awi 'asali! Ma ne'ena ngone panako 'o nyawa nu'una 'awi 'asali." 28 Ge'enaka de gee 'o Yesus wodotoko ma gu-gudaioka ma Jou 'awi Woaka de wosigasoko waamo-amokie wongose 'ato, "Ngini nianako ngoi ne'ena ma kia, de 'ai 'asali kiano? Ngaro koge'ena ma ngoi toboa ge'ena ko to ngoiwa ma sirete 'ai mau. 'Una gee woloa-loa de salingou powingaku-ngaku woisulokino. Ma ngini kowininakowa 'unaka gee. 29 Ngoi towinako 'una, sababu ngoi 'ai 'asali 'unano, de 'unau woisulokino." 30 Ma 'orasi ge'ena 'ona yomau 'o Yesus witagoko, ma komoiwa yomoroini wi'ao, sababu ma 'orasi koya'adonuawasi. 31 'O nyawa yoku-kudaioka go'ona manga gudai

yongaku 'unaka, de yongose, "Gee ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gu'una woboa, done 'unasi? 'ifoloi 'ikudai wodiai 'o no-nako 'ihera-herangi de 'o nyawa nu'una? Ma rai ko'uwa sababu 'unau ge'ena ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha." 32 'O Farisioka yamuruo naga yo'isene 'ato naga 'o nyawa yoku-kudaioka go'ona yamuruo naga yomakakasudu yomasikademo ma ngale 'o Yesus, ge'enau so 'o Farisioka de 'o 'imam ma sae-saeke yosuloko ma Jou 'awi Woa ma jo-jaga yamuruo naga yaika 'o Yesus witagoko. 33 'O Yesus wosidemo 'o nyawa yoku-kudaika ge'ena ma Jou 'awi Woaka, "Ka 'o 'orasi moiou ngoi de de nginiosi. Ge'ena 'ipasa de ngoi 'asa tolio gee woisulo-suloika. 34 Ngini 'asa ninonu ngoi, ma konimakewau, sababu ngini konia'akunuwa niaika 'o ngiika gee kiaka ngoi ge'enaka." 35 Ge'enaka de 'o Yahudioka manga balu-balusu yomakadongose moi de moi, " 'O nyawa nu'una kiaka wotagi so ngone koidadiwa powimake? Bolo 'una womau wotagi 'o Yahudi ma nyawaka gee yogogere 'o daeraa 'ireguoka naga 'o Yunanioka, de wakidotoko 'o Yunani ma nyawa? 36 'Okia 'awi dumutu wongose 'ato dua ngone powinonu ma kopowimakewau, de ngone koidadiwa paika gee kiaka naga 'una womanoa?" 37 'O rame-rame ge'ena ma wange ma du-du'uruokau, ge'ena la 'o wange gee 'ifoliososi yosilamo-lamo, 'o Yesus woma'okode ma Jou 'awi Woa ma dodaka de wosigasoko wongose 'ato, " 'O nyawa gee manga kibiti 'idudu-dudungu, yotagino ngoino la 'o 'akere yo'okere. 38 Gedagee yongaku-ngaku ngoino, 'o Buku 'Itebi-tebinoka naga 'isitulisuku konee: 'Manga singina ma dodano doka 'o 'akere gee 'o nyawa 'inasi'ahu-'ahu 'i'uisi 'isasu-sasuru.' " (39 'O Yesus wobi-bicara ma ngale 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, gee dua 'imanoa 'o nyawaka gee yongaku-ngaku 'unaka. Sababu ma 'orasi ge'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebini koyakikulawasi; ngano 'o Yesus kowosongenuawasi de kowisitedenuawasi.) 40 'O nyawa manga gudai yo'isenoka 'okia naga 'o Yesus wongose, de munuka kayongosekau, " 'O nyawa nu'una ma raiokau 'o Nabii gee ma Jo'oungu ma Dutu wojajiokau 'ato dua woboa!" 41 Munukali yongose 'ato, "Nu'una ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha!" Ma munukali yongose 'ato, "Tei, ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha de 'awi 'asali 'o Galileano? 42 Sababu naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isitulisuku 'ato ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha

'una ge'ena 'awi 'asali 'o Dautino de dua woboa 'o Betlehemuno, ge'ena la 'o Dautu 'awi soanino." 43 Ma duanguku 'o nyawa-nyawa koyomakadaenuawau moi de moi sababu yatiba-tibangi ma ngale 'o Yesus. 44 Munuka yomau witagoko, ma komoiwa yomoroini wi'ao. 45 Ma 'orasi ma Jou 'awi Woa ma jo-jaga gee yakisulo-suloko yotagi 'o Yesus witagoko go'ona yoboanoli, 'o 'imam ma sae-saeke de 'o Farisioka go'ona yosano 'onaka, " 'Ido'oa so kowini'asanowa ne'enano?" 46 Ma Jou 'awi Woa ma jo-jaga go'ona yosango, "Tei, koma'iwasi 'o nyawa yobi-bicara ma sure 'isoka 'una!" 47 'O Farisioka go'ona kayongosekau, "Bolo nginika mita winisilibakau? 48 Naga done de ma 'enau? to ngone nanga balu-balusu bolo 'o Farisioka yongakuokau 'unaka? 49 Ma 'o nyawa yoku-kudai no'ona, 'ona koyanakowa 'o Musa 'awi besesongo, de ngaro ka kokiau naga ma 'ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wakikorosauokau." 50 'O Farisioka wimoi ge'ena la 'o Nikodemus gee ma moi woboa 'o Yesusino. 'Una kawongosekau 'o Farisi ma nyawa 'ireguka gee, 51 "Moteke nanga 'agama ma besesongo, koidadiwa pakihukumu 'o nyawa moi nako kopo'isenuawasi 'okia yongose de manga parakara kopalega ma diaiwasi." 52 'Ona yosango, "Ngonna mita 'o Galileano? Kanalega ma diai bato 'o Buku 'Itebi-tebini! Ngonna 'asa namake 'o nabii koi'iwa ma 'asali 'o Galileano!" 53 Ge'enaka de 'o nyawa yoodumu yokokilio moi-moi manga woaka.

8:1 Ma 'o Yesus 'una wotagi 'o Zaitun ma gigiede. 2 Ma bibinoka 'o ngoru-ngorumika 'una wotagioli ma Jou 'awi Woaka, de 'o nyawa manga gudai yaika 'unaka. 'O Yesus wogogeruku de womulaenge wakidotoko. 3 Ma 'orasi ge'ena 'o 'agamaka yodoto-dotoko de 'o Farisioka misidamake 'o ngeweka mimoi mosongou so mi'asa 'o Yesusika. 'Ona yosuloko 'o ngeweka gumuna moma'okode manga sigoronaka, 4 Ge'enaka de kayongosekau 'o Yesusika, " 'Aba Guru, 'o ngeweka numuna misidamake mosongou yomasi'iduoka de 'o nyawa manga rokata. 5 'O Musa 'awi besesongoka naga 'o 'atorangi konaneda, nako 'o ngeweka koge'ena ge'ena salingou yakiteto sigado yakisongene. Ne'ena kokia moteke to ngona 'Aba 'ani di-dibangi?" 6 'Ona yosano koge'ena ma ngale yomau witaili, la 'ona

'idadi wisisala. Ma 'o Yesus kawogogere de womakuduruku de wotulitulasi 'o tonauku de 'awi ra-raga. 7 Gee 'ona yosano kayogegotokau, de 'awi saeke wamomiki so kawongosekau 'onaka, "Nginioka naga gee nago'ona yomamaoku manga sowono koi'iwa, madaka la 'onasi 'isira miteto munaka." 8 Ge'ena 'iduanga de 'o Yesus womakudurukoli de wotulitulasi 'o tonauku. 9 Gee yo'isenoka 'o Yesus koge'ena wongose, de 'ona moi-moi yomakoki'aikokau ge'enaka, 'ikurue gee yope-pereki. So ma rai ge'enaka ka 'o Yesusou de 'o ngeweka gumuna gee kamoma'okodesi ge'enaka. 10 Ge'enaka de 'o Yesus 'awi saeke wamomikie de wongose 'o ngewekaka gumuna, " 'Ona yoodumu kiakau? Komoiwa nihukumu?" 11 Muna mosango, "Ko'uwa 'Aba." Ge'enaka de 'o Yesus wongose, "Ngoi mita kotonihukumuwa. Ne'ena notagiou de 'uwau 'o sowono nodiaioli." 12 'O Yesus wobicarali 'o nyawa yoku-kudaika wongose 'ato, "Ngoi ne'ena 'o darangi 'o dunia ma nyawaka. 'O nyawa gee yomoteke de de ngoi, 'ona 'asa yotagi-tagi ko 'o sakautuokawa, ma to 'ona de manga darangi gee yakisi'asa 'o 'ahu 'ika-kakalika." 13 'O Farisioka kayongosekau 'unaka, "Ne'ena ka ngona ma sirete nomasisakisii ma ngale ngona. Ma 'ani demo ge'ena koitaiwa de 'o nyawa yakisiliba." 14 'O Yesus wosango, "Ngaro ka ngoi ma sirete tomasisakisii ma ngale ngoi, ma 'ai demo ge'ena 'itiai, sababu ngoi tanako kiano toboa de kiaka totagi. Ngini konianakowa ngoi kiano toboa de kiaka totagi. 15 Ngini niakihukumu 'o nyawa ka de 'o nyawa ma di-dibangi; ngoi komoiwa takihukumu. 16 Ma nako ngoi takihukumu 'o nyawa, 'ai butusangi ge'ena 'itiai, sababu ngoi kotomatengokawa. 'Ai Dea gee woisulo-suloko naga de de ngoi. 17 Naga 'ania besesongo ma bukuoka 'isitulisuku konee: ' 'O sakisii gee ma gou-goungu 'itiai ge'ena salingou yamididi, de yamididi go'ona manga demo kaimatero.' 18 Gee miosisa-sakisii ma ngale ngoi ge'ena mimididi, ge'ena la ngoi de 'ai Dea gee woisulo-suloko." 19 De 'ona kayongosekau, " 'Ani Dea gu'una kiaka?" 'O Yesus wosango, "Ngini koninakowa ngoi de mita 'ai Dea. Nako ngini ninako ngoi, ma raiokau wininako mita 'ai Dea." 20 Ge'ena 'iodumu 'o Yesus wosidemo ma 'orasi 'una wodotoko ma Jou 'awi Woaka 'o sadakaa ma peti ma dateoka. Ma komoiwa witagoko sababu ma 'orasi koya'adonuawasi. 21 'O Yesus kawongosekauoli 'onaka,

"Ngoi 'asa totagi, de ngini ninonu ngoi, ma ngini 'asa niosongene nia sowono ma sigoronaka sababu konimaogoruwa 'o sowono niodiai. Kiaka naga ngoi totagi, ngini konia'akunuwa niaika." 22 So 'O Yahudioka manga balu-balusu kayongosekau, "Poilia 'una womau womaso-songene, sababu 'una wongose 'ato, ' 'O ngii gee kiaka ngoi totagi, ngini konia'akunuwa niaika.' " 23 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Ngini nia 'asali 'o duniano, ma ngoi dakuuku 'o sorogaaku. Ngini 'o dunia ma mau-mau niparetano ma ngoi 'o sorogaa ma mau-mau 'iparetano. 24 Ge'enau ma sababu so kangano tongose 'ato, dua niosongene sababu koniamadawa 'ania sowono. De ma gongu dua niosongene 'ania so-sowono ma sigoronaka, nako koniongakuwa 'ato ngoi ne'ena 'una gee wisironga 'NGOI NAGA'." 25 De 'ona yosano, "Ngoni ne'ena doka ma kia?" 'O Yesus wosango, "Tei! Ge'ena tinisidemokau kamadi-disirakasi! 26 'O gudaiosi naga 'idadi tinisidemo de 'o gudaiosi 'idadi tinisisala. Ma 'una gee woisulo-suloko ge'ena ma gou-gongu 'idadi powingaku, de ngoi tosihabari 'o duniaka, 'okia naga gee to'isenino 'unano." 27 'Ona koyasahewa 'ato 'una wobi-bicara ge'ena ma dumutu ma Dea. 28 Ge'enau so 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Dua gee ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka nisitedenokau 'o salipoka, 'asa de nianako 'ato, 'Ngoi ge'ena 'unau gee 'isironga: NGOI NAGA', de ngini 'asa nianako 'ato koi'iwa tadiai moteke ka to ngoi 'ai mau ma sirete. Ngoi tositotara duga ka 'okia naga gee 'ai Dea woisidoto-dotokino. 29 De 'una woisulo-suloko gee, naga de de ngoi. 'Una koma'iwa woimadaka tomatengoka, sababu ngoi kaitaurika tadiai 'okia naga gee 'awi singina yasanangi." 30 'O Yesus wosidemoka ge'ena 'iodumu, de manga gudai yongaku 'unaka. 31 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'o Yahudi ma nyawaka gee yongaku-ngakuokau 'unaka, "Nako ngini nio'ahu moteke 'ai do-dotoko, ngini ma gou-gongu 'ai do-domoteke. 32 So ngini 'asa nianako 'okia gee 'iti-tiai ma Jo'oungi ma Dutuno, de ge'enau so ngini ko 'o yongosuawau." 33 'Ona kayongosekau, "Ngomi ne'ena 'amia 'asali 'o Abrahamuno. Koma'iwasi ngomi miodadi yongosi nago'onaka naga bato! 'Okia ni dumutu nongose 'ato ngini 'asa nisipidili?" 34 'O Yesus wongose 'onaka, " 'Ai demo ne'ena posironga 'itiaioka. 'O nyawa gee 'o sowono yodi-diai, 'ona ge'ena 'o sowono ma

yongosi. 35 De wimoi woyongo-yongosi ge'ena 'awi hak 'ita-tatapu koi'iwa 'o woa ma dodaka, ma 'o ngowaka ma dutu ge'ena kaisi'ado-'adonika 'awi hak de ma 'ena. 36 Ge'enau so nako ngoi ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka tinisipidili nia sowonoka, ge'ena ngini ma gou-goungu konioyongosikawau. 37 Ma goungu ngoi tanako ngini ne'ena 'ania 'asali 'o Abrahamuno. Ma ngini niomau ngoi nito'oma, sababu niooluku niamoteke 'ai do-dotoko. 38 'Okia naga gee tamake 'ai Deaka, ge'enau tosidemo. Ma ngini niadiai 'okia naga gee to ngini nia dea nidotoika." 39 'Ona yosango, "To ngomi 'amia dea ge'ena 'o Abraham." 'O Yesus wongose, "Nako ma gou-goungu ngini 'o Abraham 'awi ngowa-ngowaka, ma raiokau ngini niadiai 'isoka gee 'o Abraham wadi-diai. 40 Ngoi tinisitotara 'okia naga 'iti-tiai gee ma Jouoka to'isenino, ma ngini niomau ngoi nito'oma. 'O Abraham kowodaiwa 'isoka koge'ena! 41 Ngini niadiai 'okia naga gee 'ania dea ma sirete yadi-diai." 'Ona yosango, "Ngomi ko 'o mosolesuwa ma ngowaka. To ngomi 'amia dea duga kawomatengoka ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete." 42 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Nako ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena to ngini nia dea, ma raiokau ngini nisibosono ngoi, sababu ngoi toboa ma Jo'oungu ma Dutuno. Ngoi toboa ko de to ngoiwa ma sirete 'ai mau, ma 'una woisuloko. 43 'Okia ma sababu so koniasahewa 'okia naga gee tosidemo-demo? Sababu ngini niooluku niosigisene 'ai do-dotoko. 44 To ngini 'ania dea ge'ena 'o Tokata ma Koana, de ngini niomau niamoteke to 'ena ma mau. Ka ma sirasi, 'o Tokata ma Koana ge'ena 'ito-to'oma. 'Ena koma'iwa yamoteke 'iti-tiai, sababu 'enaka koi'iwa 'o loa. Nako 'ena 'ieluku, ge'ena yadaene, sababu 'ena ma biasau. 'Ena ge'ena 'ielu-eluku, de 'o sagala ngeluku ma titi. 45 Ma ngano ngoi tositotara 'iti-tiai, so ngini koniongakuwa ngoino. 46 Naga nginioka nago'ona 'idadi yosinyata 'ato ngoi tosowono? Nako tositotara 'iti-tiai, 'ido'oa so ngini koniongakuwa ngoino? 47 'O nyawa gee manga 'asali ma Jo'oungu ma Dutuno, ge'ena yosigisene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo. Ma ngini ko ma Jo'oungu ma Dutunowa, ge'enau so ngini niooluku niosigisene." 48 'O Yahudi ma nyawa-nyawa go'ona yosango 'o Yesusika kayongosekau, "Ma goungu yadaene gee miongose 'ato ngona 'o Samaria ma nyawa gee 'o tokata nidongosamuku!" 49 'O Yesus wosango,

"Ngoi ko 'o tokatuwa 'idongosamuku. Ngoi towihoromati 'ai Dea, ma ngini konihoromatiwa ngoino. 50 Ngoi kotanonuwa ka ngoi ma sirete 'isitedene. Ma naga wimoi wadiai ma ngale ngoi 'isitedene, de 'unau 'awi butusangi 'iti-tiai. 51 Tinisidemo ne'ena, 'o nyawa gee yamoteke 'ai demo, 'ona koyosongenuawau kaisi'ado-'adonika." 52 Ge'enaka de 'o Yahudi ma nyawa-nyawa kayongosekau 'o Yesusika, "Ne'ena ngomi mianako ma gou-goungou ngona 'o tokata nidongosamuku! 'O Abraham ma sirete wosongenokau, koge'enali mita 'o nabii yoodumu. Ma ngona nongose, 'O nyawa gee yamoteke 'ai demo, 'ona kaisi'ado-'adonika koyosongenuawau." 53 'O Abraham ma sirete wosongenokau, de 'o nabii mita yokokisongenokau; ngona ne'ena nomamaoku ma kia? 'O Abraham to ngomi mia dea 'una ge'ena 'ifoloi wodaduie de de ngona!" 54 'O Yesus wosango, "Nako ngoi tanonu ka ngoi ma sirete 'isiarene, 'o siarene ge'ena ma ngale koi'iwa. Gee woiho-horomati ge'ena la 'ai Dea gee ngini niongose 'ato ma Jo'oungou ma Dutu gee winisuba-suba, 55 'ena momongo kowininkowa 'una. Ma ngoi towinako. Nako ngoi tongose 'ato ngoi kotowininkowa, ge'ena ngoi toelu-eluku 'isoka nginioli. Ngoi towinako 'una de tosingounu 'awi demo. 56 'Ania dea 'o Abraham womorene ma sala gee dua wamake 'ai bo-boa ma wange. De 'una wamakekau de womorene!" 57 Ge'enaka de 'o Yahudi ma nyawa kayongosekau 'o Yesusika, " 'Ani 'umuru koya'adonuwasi 'o taunu nagi motoa de wonimakekau 'o Abraham?" 58 'O Yesus wosango, "Tinisidemo ne'ena: 'O Abraham kowi'iwasu 'ena ngoi nagau." 59 Ge'enaka de 'o teto yo'ese la yomau witeto, ma 'o Yesus woma'iunu de womagorakokau ma Jou 'awi Woaka.

9:1 Ma moi ge'ena gee 'o Yesus wotagi-tagu, de wimake 'o nyawa worau-rau kawosidoboanosi. 2 'O Yesus 'awi do-domoteke yosano 'o Yesusika, " 'Aba Guru, 'ido'oa so 'o nyawa nu'una worau kawosidoboanosi? Poilia 'una ma sirete wosowono bolo 'awi 'esa de wi dea?" 3 'O Yesus wosango, " 'Una worau ge'ena ko to 'unawa 'awi sowono de ko wi balusuwa manga sowono, ma 'ena la 'isidumutu ma Jo'oungou ma Dutu 'awi kuasa 'imanarama 'unaka. 4 Ka 'o wangesi ge'ena salingou padiai gee woisulo-suloko 'awi manarama. Sababu nako 'iobirokau ge'ena komoiwau

'idadi yomanarama. 5 Kokia naga ma do'ingo ngoi 'o duniaka, ngoiou tokula-kula 'o darangi 'o nyawaka 'o duniaka." 6 'O Yesus koge'ena wongoseka de wakibituku 'o tonaoka, de wosikaruaha 'awi kibiti ge'ena de 'o tonaka deika wosiesaka worau-rau gu'una 'awi akoka, 7 de kawongosekau 'unaka, "Tagi 'ani biono na'isoko 'o Siloam ma 'akere 'ilupa-lupanginoka." 'O Siloam ngone tanu "Wisulo-suloko". So 'o nyawa gu'una wotagi 'awi biono wa'isokoka de wolio 'ena womasimakekau. 8 'Awi woa ma sidateke de 'o nyawa gee wimake-make 'ato 'una ge'ena 'o pipi womaga-ga'asoko ma 'orasi 'una kowomasimakewasi, yoodumu kayongosekau, "Ko nu'unawa? gee biasa wogogerie 'o pipi womaga-ga'asoko?" 9 Munuka yongose, "Ma goungu 'unau." Ma munukali yongose, "Kawimodi ma 'isoka 'una." Ma 'o nyawa gu'una ma sirete kawongosekau, "Ngoiou de!" 10 'Ona kayongosekau 'unaka, "Kokia so ngona 'idadi nomasimake?" 11 'Una wosango, " 'O nyawa gee 'awi ronga 'o Yesus gu'una 'o tonaka ma eta wapesaoka de wosiesaika 'ai akoka de kawongosekau, 'Tagi 'ani biono na'isoko 'o Siloam ma 'akere 'ilupa-lupangoka.' Ge'enaka de ngoi totagi so ta'isokoka 'ai biono, de tomasimakekau." 12 De 'ona yosano, "Kiaka 'o nyawa gu'una?" 'Una wosango, "Sinako." 13 Gee 'o Yesus 'o tonaka de 'awi kibiti wosikaruaha ma ngale wosiesaka 'o nyawa worau-rau wi akoka la 'idadi womasimake, ma 'orasi ge'ena Pomaoma-omasa ma Wangeka. So 'o nyawa gee ko kangano wopilo-piloko gu'una wi'asa 'o Farisi ma nyawaka. 15 'Ona mita yosano 'unaka kokia so 'una 'idadi womasimake. 'Una wosango, " 'O tonaka de wi kibiti wosikaruahaka de wosiesaika 'ai akoka, ge'enaka de ta'isokoka de tomasimakekau." 16 'O Farisioka yamuruo naga kayongosekau, " 'O nyawa gee worau-rau wisi'ai-'aiki gu'una 'awi 'asali ko ma Jo'oungu ma Dutunowa, sababu 'una kowosikiamoiwa Pomaoma-omasa ma Wange." Ma 'o nyawa 'iregu kayongosekau, "Kokia 'idadi 'o nyawa gee yosowo-sowono yodiai 'o no-nako 'ihera-herangi 'isoka ne'ena?" Ge'enaka de 'onaka gee koyomakadaenuawau. 17 So ma rai 'o Farisioka go'ona yosanoli 'o nyawaka gee womasimake-makekau gu'una, "Kokia moteke ngona ma ngale 'una gee wonidiai nomasimakekau?" 'O nyawa gu'una wosango, " 'Una 'o nabii moi." 18 Ma 'o Yahudioka manga

balu-balusu go'ona, yooluku yongaku 'ato 'o nyawa gu'una ma gou-goungu worau kawosidoboanosi de ne'ena womasimakekau. Sababu ge'ena yaki'asoko to 'una 'awi balusu, 19 de yosano, "Ma goungu nu'una to ngini 'ania ngowaka, gee niongose 'ato worau kawosidoboanosi? Kokia so ne'ena 'una womasimakekau?" 20 'O nyawa gu'una 'awi 'esa de 'awi dea yosango, "Ma goungu nu'una to ngomi 'amia ngowaka; de ma goungu 'una worau kawosidoboanosi. 21 Ma kokia so ne'ena 'una womasimakekau, ngomi komiosidongoowa. De nago'ona widiai 'una 'idadi womasimake, ge'ena mita ngomi komiosidongoowa. Ka 'unakau niosano; 'una mita wobalusokau so ka 'una ma kaidadi wosidemo." 22 'O nyawa gu'una 'awi 'esa de 'awi dea koge'ena yongose, ngano yakidomodongo 'o Yahudioka manga balu-balusika; sababu 'ona yomaka'aturokau 'ato 'o nyawa gee yongaku 'o Yesus ge'ena la ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gu'una, 'ona koidadiwau yowosanga 'o lo-lomu ma woaka ma ngale wisuba ma Jo'oungu ma Dutu. 23 Ge'enau so 'o nyawa gu'una 'awi 'esa de 'awi dea yongose 'ato, " 'Una wobalusokau; so ka 'unakau winisano." 24 Ge'enaka de 'ona wi'asokoli 'o nyawa gee ko kangano worau-rau gu'una, de kayongosekau 'unaka, "Tagi nosasi 'ato dua nobicara ge'ena ma gou-goungu 'itiai. Ngomi mianako 'o nyawa gu'una wosowo-sowono." 25 'O nyawa gu'una wosango, "Wosowo-sowono bolo ko'uwa, ngoi kotanakowa. Ma 'o ngai moi tanako, ge'ena ma sira ngoi torau, ma ne'ena tomasimakekau." 26 Ge'enaka de 'ona yongoseli 'unaka, " 'Una 'okia wodiai ngonaka? Kokia wonidiai so nomasimake?" 27 'O nyawa gu'una wosango, "Tosjaritakau nginika, ma ngini koniosigisenuwa. 'Ido'oa so niomau niosigi'isenoli? Poilia ngini niomau niodadi to 'una 'awi do-domoteke mita?" 28 Ge'enaka de 'ona widoana de mita kayongosekau, "Ngona to 'una 'awi do-domoteke, ma ngomi to Musa. 29 Ngomi mianako ma Jo'oungu ma Dutu wobicarakau 'o Musaka, ma 'o nyawa gu'una ngomi komianakowa 'awi 'asali kiano." 30 'O nyawa gu'una wosango, " 'Etei, toherangi ma sala ngini konianakowa 'awi 'asali kiano, 'ena 'una wodiai tomasimakekau. 31 Ngone panako ma Jo'oungu ma Dutu kowakisigisenuwa 'o nyawa yosowo-sowono, ma 'ena 'o nyawa gee wisuba-suba, de yamote-moteke 'awi mau. 32 Ka ma 'orasi 'o dunia 'idadi

de 'isikaino, koma'iwasi po'isene naga yodiai 'o nyawa yorau kayosidoboanosi 'idadi yomasimake. 33 Nako 'o nyawa gu'una ko ma Jo'oungu ma Dutunowa, 'una 'asa kowa'akunuwa 'o no-nako 'ihera-herangi wodiai 'isoka ge'ena." 34 'Ona yosango, " 'Okia? Ngona 'o sowono ni'omanguku kanomasidoboanosi, ngona nomau nodotoko ngomino?" So 'ikurue ma 'orasi ge'ena 'una wisisupu 'o lo-lomu ma woaka de kowisidabiwau wowosanga 'o lo-lomu ma woaka. 35 'O Yesus wo'isene 'ato 'o nyawa gu'una kowisidabinowau 'o lo-lomu ma woano, de 'una winonu 'o nyawa gu'una de kawongosekau, "Ngona nongaku? 'o Nyawa ma Ngowakika?" 36 'O nyawa gu'una wosango, "Nagu'una ge'ena Jou? Bika noisidemono la ngoi towingaku 'unaka." 37 'O Yesus wosango, "Ngona wonimakekau. 'Una ge'ena ngoiou gee ma 'orasi ne'ena pomabi-bicara." 38 'O nyawa gu'una wongose, "Ngoi tongaku Jou," ge'enaka de wosuba 'o Yesus 'awi bionoka. 39 'O Yesus wongose, "Ngoi toboa 'o duniano ne'ena ma ngale tosidumutu 'o nyawa manga singina kokia; la 'o nyawa yorau-rau yomasimake de 'o nyawa yomasimake-make 'idadi yorau." 40 'O Farisioka yamuruo naga ge'enaka dau gee yo'isene 'o Yesus koge'ena wongose, de yosano 'unaka, " 'Ani dumutu ngomi ne'ena miorau mita?" 41 'O Yesus wosango, "Nako ngini niorau, ge'ena konisisowonuwa. Ma ngano ngini niongose 'ato, 'Ngomi mimasimake', ge'ena ma ngale ngini kaniosowonosi."

10:1 'O Yesus wongoseli, "Ne'ena tinisidemo tosigou-gounguku: Nago'ona yowosanga 'o domba ma gu-gurungaka la ko ma ngoranikawa yaboa so ka ma hisade yadoa, 'ona ge'ena yotosi-tosiki de yo'ora-'ora. 2 Ma 'o nyawa gee yowosanga yaboa ma ngoranika, 'ona ge'ena 'o domba ma so-sowohi. 3 So ma ngorana ma ja-jaga wakidebelenga 'o ngorana, de ma domba-domba gee 'iisene 'awi 'ilingi wa'asoko to 'ena ma ronga moi-moi de wimoteke watuda wosisupu. 4 Gee ma domba wosikokisupuokau ma gurunga ma dudunoka, de ma domba ma so-sowohi gu'una wotagi wosira-sira, de 'awi domba ge'ena 'ikokimoteke sababu 'awi 'ilingi yanako. 5 Ma de 'o nyawa 'iregu ge'ena dua koimotekuwa so kaiowara, sababu yanako 'ato ko to 'enawa ma so-sowohi 'awi 'ilingi." 6 'O Yesus wosijarita

'o 'ade-'ade ge'ena, ma 'ona koyasahewa 'awi dumutu 'okia. 7 So 'o Yesus wakidongose ma moioli, "Ne'ena tinisidemo tosigou-gounguku: Ma gou-goungu ngoi ne'ena tomasi'ade-'ade 'o domba ma ngorana. 8 'Iodumu 'o guru ma ngeluku gee ngoi koi'iwasi 'ena 'ona yoboanou de yongose 'ato 'ona ge'ena 'o domba yoso-sowohi, 'ona ge'ena yotosi-tosiki de yo'ora-ora de 'o domba ge'ena koisigisenuwa to 'ona manga 'ilingi. 9 Ngoi ne'ena 'isoka 'o ngorana. Nago'ona yowosanga yoboa ngoino 'asa koyakido'oawa de dua yosupuwosanga la yo'ahu 'isanangi. 10 Yotosi-tosiki yoboa ge'ena duga kayotosiki, yoto'oma, de 'o nyawa yasotumu. Ma ngoi toboa, ma ngale 'o nyawa yamake 'o 'ahu ma dutu, de kokiawa yakisidukurangi. 11 Ngoi ne'ena 'isoka 'o domba ma so-sowohi yaowa-owa. 'O so-sowohi ma owa ge'ena womodeke wosongene ma ngale wariwo 'awi domba-domba. 12 'O nyawa gee 'o domba wojaga kawisewa, gee ko ma domba ma so-sowohiwa de mita ko ma domba ma dutuwa, 'asa wokokidoowaruku ma domba nako wamake 'o haewani 'iti-tingkai 'iboa. So 'o domba-domba ge'ena 'asa 'o haewani 'iti-tingkai yakaboto de munuka 'iowara 'imati-tingaoka. 13 Wisewa-sewa gu'una kawoowara, sababu 'una womanarama ge'ena kawisewa, so 'una ka ma eta ma kowakalesanguwa ma domba-domba ge'ena. 14 Ngoi ne'ena 'o so-sowohi ma owa. 'Isoka 'ai Dea woinako ngoi de ngoi towinako 'ai Dea, koge'enali mita ngoi tanako 'ai domba, de 'ai domba 'inako ngoi. Ngoi tomodeke tosongene ma ngale tariwo 'ai domba-domba ge'ena. 16 'Ai domba 'iregu-regu de ma 'enasi mita, ma koisidotodoimuwa de 'o domba ma duonoka ne'ena. 'Ena mita salingou ta'asa de dua 'isigisene 'ai 'ilingi. 'Ena 'asa 'idadi ka 'o duono moi de kawomatengo wasowohi. 17 'Ai Dea woisibosono, sababu ngoi tomodeke tosongene ma ngale dua woisiwangoli. 18 Ngoi 'asa komoiwa moi 'idadi 'ito'oma nako ko ngoiwa ma sirete tomasisarakani. Ngoi tomasisarakani moteke to ngoi 'ai mau ma sirete. Ngoi tokuasa ma ngale tomasisarakani 'iso-songene, de mita tokuasa ma ngale to'ahuoli. Ge'ena to ngoi 'ai manarama 'ai Dea wosuloko tadiai." 19 Sababu 'o Yesus wobicara koge'ena, so 'o Yahudi ma nyawa yomakaributu. 20 Manga gudai yongose 'ato, " 'Una 'o tokata widongosamuku ma de witogosanga! 'Okia ma ngale niosigisene 'unaka?" 21 Ma naga mita yongose, " 'O nyawa

'o tokata yakidongosamuku ko koge'enawa yobicara! 'O tokata koya'akunuwa 'idiai 'o nyawa yorau-rau yomasimake!" 22 'O Yerusalemuoka yodiai ma gu-gudaioka ma Jou 'awi Woa 'Itabisi ma Wange ma Amoko, ma 'orasi ge'ena 'o 'alo ma tepu. 23 'O Yesus wokakadagi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa ma ginitaroka, gee yosironga 'o Salomo 'awi Surabioka, 24 de 'o Yahudioka yamuruo naga yoboa yomatoomu 'o Yesus wisigilolitino de kayongosekau, "Sigado muruoka minisimadaka komimasidongoo 'itiaiwa ngona ge'ena nagu'una? Minisidemo nositi-tiaino, nako ngona ma gou-goungu ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gu'una." 25 'O Yesus wosango, "Ngoi tosidemokau nginika, ma ngini koniongakuwa. 'O sagala manarama gee 'ai Dea wosulokokau tadiai, 'isinyata ma ngale ngoi. 26 Ngini koniongakuwa sababu ngini ge'ena matero ka to ngoiwa 'ai domba. 27 To ngoi 'ai domba-domba ge'ena 'isigisene 'ai 'ilingi, ngoi takokinako 'ena de 'ena 'imoteke ngoi. 28 Ngoi tokula 'enaka 'o 'ahu 'ika-kakali, de 'ena 'asa kaisi'ado-'adonika koibinasawau. 'Ena 'asa komoiwa moi 'idadi ya'ora to ngoi 'ai giama ma soatoka. 29 'Ai Dea wosisarakaniokau ngoino. De 'una 'ifoloi 'awi kuasa 'iamoko de nago'ona bato so komoiwa moi 'idadi ya'ora 'ai Dea 'awi giama ma soatoka. 30 Ngoi de 'ai Dea ge'ena ka moi." 31 Ge'enaka de 'o Yahuidoka go'ona 'o teto yomageseli ma ngale 'o Yesusika wisiwako. 32 Ma 'o Yesus kawongosekau 'onaka, "Ngini niamakekau ngoi todiai 'o manarama yaowa-owa 'o gudai, gee 'ai Dea wokulakau ngoino. 'Ai manarama 'iodumoka ge'ena, ka'ena ma sababu ngini niomau niteto?" 33 'O Yahudioka ma nyawa-nyawa go'ona yosango, "Ma sababu ko ni manaramuwa yaowa-owa ge'ena so ngomi miomau miniteto, ma 'ena sababu ngona wonisiti-tingoono ma Jo'oungu ma Dutu. Ngona 'o nyawa biasa de nomau nomadiai ma Jo'oungu ma Dutu." 34 Ge'enaka de 'o Yesus wosango, "Naga nia besesongo ma bukuoka 'isitulisuku ma Jo'oungu ma Dutu wongose konee: 'Ngini ge'ena 'o jo'oungu'? 35 Ngone panako 'okia naga gee 'itulisuku 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'ena ge'ena kaisi'ado-'adonikau. So nako ma Jo'oungu ma Dutu wakisironga ' 'o jo'oungu' gee naga yadawo-dawongo 'awi demo, 36 'ido'oa so ngini niongose 'ato ngoi towisiti-tingoono ma Jo'oungu ma Dutu, ma sababu ngoi tongose 'ato ngoi ma

Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka? 'Ena momongo ngoi 'ai Dea woiirikokau la ka 'una duga towileleani de woisuloko 'o duniano. 37 Nako ngoi kotadiaiwa 'o manarama gee 'ai Dea wokulakau, 'uwa niongaku ngoino. 38 Duga ngano ngoi tadiaiokau, so niongakukau 'okia naga gee ngoi tadiai, ngaro ngini nioluku niongaku ngoino. De ge'enu 'asa ngini nianako de niasahe 'ato 'ai Dea de de ngoi ka moi, de ngoi de 'ai Dea ka moi." 39 'Ona yosikadike witagokoli 'o Yesus, duga kowidaenuwasi. 40 'O Yesus wolioli 'o Yordan ma 'akere ma songonasa, gee ma sira 'o Yohanes 'o nyawa wo'osi-'osikoka, de womanoa ge'enaka doka. 41 'O nyawa manga gudai yaika 'unaka de yomasikademo kayongosekau, " 'O Yohanes kowodaiwa 'o no-nako 'ihera-herangi, ma 'iodumu gee wosidemo-demo ma ngale 'o nyawa nu'una ge'ena yadaene." 42 Ge'enaka de manga gudai ge'enaka doka yongakuokau 'o Yesusika.

11:1 Ma moi ge'ena wimoi wopanyakeku 'awi ronga 'o Lazarus. 'Una de 'awi bira-biranga ngo Maria de ngo Marta yomanoa 'o Betaniaka. 2 'O ngo Mariau gumuna gee 'o gooro ma bounu yaowa-owa 'o Yesus wi douku modarisi de mosiesaka de 'ami utu. 3 'O Lazarus wopa-panyakeku gu'una 'awi biranga yamididi yobesesongo 'o Yesusika 'ato, "Jou, 'amia iranga gee wonisiboso-bosono gu'una wopanyake." 4 'O Yesus wo'isenoka 'o besesongo ge'ena, de kawongosekau, " 'O panyake ge'ena dua sigado kowosisongenuwa. Ne'ena 'idadi la ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene, de mita ma sababu ge'ena, ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka mita wisiarene." 5 'O Yesus wakisibosono ma sala 'o ngo Marta, ngo Maria, de 'o Lazarus. 6 Ma gee 'o Yesus wo'isenoka 'ato 'o Lazarus wopanyake, de ka 'una wi singina 'o wange modidiosi kowotagiwasi ge'enaka dau. 7 Ge'ena 'ipasa de wongose 'awi do-domoteika, "Nou, ngone polioli 'o Yudeaka." 8 'Ona yosango, " 'Aba Guru, 'asa kaipasano 'o Yahudi ma nyawa-nyawa yomau niteto, de ne'ena nomau nogilioli ge'enaka doka?" 9 De 'o Yesus wongose 'onaka, " 'O wange moi ma do'ingo 'o takoro mogiooko de modidi. 'O nyawa gee yotagi-tagu 'o wangeka ge'ena koyomasipelekuwa sababu yamake 'o dunia ma darangi. 10 Ma 'o nyawa yotagi-tagu 'o obiruku ge'ena yomasipeleke, sababu 'o darangi koi'iwa

'onaka." 11 'O Yesus koge'enau wongose, ge'enaka de wongoseli, "Nanga manai 'o Lazarus woma'iduokau, ma dua taika de towisimomiki." 12 De 'o Yesus 'awi do-domoteke yongose, "Jou, nako 'o Lazarus kawoma'iduoka ge'ena dua kowido'oawa." 13 'O Yesus 'awi dumutu ge'ena 'o Lazarus wosongenukou, duga 'awi do-domoteke 'ona yongose 'o Yesus 'awi dumutu ge'ena kawoma'iduoka. 14 Ge'enau so 'o Yesus wakidongose kawakisiti-tiaikau, wongose 'ato, " 'O Lazarus wosongenukou. 15 Ma ngoi tomorene mita ma 'orasi wosongene 'ena ngoi koi'iwa kadoka, sababu koge'ena ge'ena 'ifoloi yaowa ma ngale ngini, la ngini 'idadi niongaku ngoino. Nou, ngone potagiou 'o Lazarusika." 16 De 'o Tomas gee wisironga mita 'o Sago kawongosekau 'awi ma-manaika 'o Yesus 'awi do-domoteke go'ona, "Nou ngone pomoteke de de 'una, madaka la ngaro ngone pomasidosongene de de 'una!" 17 Gee 'o Yesus wa'adono ge'ena 'o Betaniano 'ena 'o Lazarus 'o obiri soatou wi'otaika 'o bo'osuoka. 18 'O Betania ge'ena 'o Yerusalemuoka 'ena koikurutuwa, poilia 'o kilo sa'angesani. 19 'O Yahudioka manga gudai yaino ngo Maria de ngo Martano ma ngale manga singina yosikuata sababu manga iranga wosongene. 20 'O ngo Marta gee mo'isenoka 'o Yesus woboa, de midajai-jai 'ena ngo Maria muna ka 'o woaka. 21 'O ngo Marta misoboika 'o Yesus de mongose 'ato, "Jou, nako 'iso ma 'orasi ge'ena de de ngonaka ne'enaka, ma raiokau 'ai iranga gu'una kowosongenuwa. 22 Duga ne'ena ma 'orasi ngoi tanako, 'okia bato Jou ngona noga'asoko ma Jo'oungu ma Dutude, ge'ena 'asa wonikula." 23 'O Yesus wongose 'o ngo Martaka, " 'Ani iranga 'asa womomikoli." 24 'O ngo Marta mosango, "Ia ngoi tanakokau 'o Lazarus dua womomikoli gee ma 'orasi yosonge-songenoka yakisimomiki 'o dunia ma do-dogumoka." 25 De 'o Yesus wongoseli 'o ngo Martaka, "Ngoi ne'ena 'o nyawa yosonge-songenuku takisimomiki de takikula 'o 'ahu 'ika-kakali. 'O nyawa gee yongaku-ngaku ngoino ngaro yosongenukou ma dua yowangoli. 26 De 'o nyawa yowango-wango gee yongaku-ngaku ngoino, 'ona 'asa kaisi'ado-'adonika koyomakati-tingakuawau de ma Jo'oungu ma Dutu. Ngona nongaku ge'ena?" 27 Ngo Marta mosango, "Ia Jou, ma gou-goungu ngoi tongaku ngona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka, ma Koana 'o Nyawa

Wosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma Dutu wojajiokau 'ato dua noboa 'o duniano ne'ena." 28 'O ngo Marta mongoseka koge'ena, de motagi mi'ese ngo Maria to muna 'ami 'esa moi gumuna, de misudu munaka mongose 'ato, " 'O 'Aba Guru naga 'una, 'una wongose 'ato naikasi." 29 Ngo Maria kamo'isenoka ge'ena, de mosijai-jai momomiki, so motagi 'o Yesusika. 30 Ma 'orasi ge'ena 'o Yesus kowa'adonuawasi 'o soanino so ka gee 'o ngo Marta misobo-sobokokasi. 31 'O Yahudi ma nyawa gee ngo Maria mi woaka yaino mi singina yosikua-kuata, mimake ngo Maria mosupu de motagi momatai-taiti so miriniiki, sababu 'ona yongose 'o bo'osuika mosikaika moto-tora. 32 So gee ngo Maria ma'adonika 'o Yesusoka de motalibukuku wi bionoka de kamongosekau, "Jou, tei nako 'iso ma 'orasi ge'ena ngona ne'enaka, ma raiokau 'ai iranga kowosongenuwa." 33 Gee 'o Yesus mimake 'o ngo Maria moto-tora, de 'o Yahudioka gee ngo Maria mimote-motekino mita yoto-tora, de 'awi singina 'isusa de posironga wobalisaka, 34 so wosano 'onaka, "Kiakau wininoaku?" 'Ona yosango, "Jou, nou 'awi bo'osuku nalega." 35 Ge'enaka de 'o Yesus wo'ari. 36 So 'o Yahudi ma nyawa gee kayongosekau, " Sioko ee, posironga de wisibosonoka 'o Lazarusika!" 37 Duga ge'enaka dau munuka yomakadongose 'ato, " 'Unau ge'ena 'o nyawa yorau-rau wakidiai 'idadi yomasimake, de 'ido'oa so kowosi'aikuwa 'o Lazarus 'awi panyake la 'uwa wosongene?" 38 'O Yesus 'awi singina posironga de 'isusakauoli, so wotagi 'o bo'osuika. 'O bo'osuku ge'ena 'o teto ya'aruika de 'o teto 'iamo-amoko yositamunika. 39 De 'o Yesus kawongosekau, "Niatuluruka ma teto ge'ena." De ngo Marta 'o Lazarus ma biranga gumuna mosango, " 'Etei Jou, 'una wi wange soatou 'o bo'osuku ma dodaka, so ma raiokau wobounukou." 40 'O Yesus kawaporoongie wongose ngo Martaka, " Ee Marta, tonisidemokau bolo: Nako ngona nongaku, 'asa namake ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa posironga ma amoko." 41 So 'ona yatuluru ma teto ge'ena. Ge'enaka de 'o Yesus womatagade 'o diwangie de kawongosekau, "Kasamaowa 'Aba, sababu ngona nosigisenokau 'ai ga-ga'asoko! 42 Ngoi tanakokau ngona kaitaurika noisigisene, ma kone'ena tongose la 'o nyawa 'isigi-gilolitino no'ona gee yo'isene de yongaku ma ngale ngoi ne'ena ngona noisulokino." 43 Ka koge'ena wongoseka de

wo'asoko wakua-kuatie, "Lazarus, nou nosupuno!" 44 So wosongesongenuku gee wosupu. 'Awi giama de wi dou ka de ma sa-saokasi 'o mosa ya'are-arese, de wi biono ma lu-luunu ma koi'aikuawasi. 'O Yesus wakisuloko 'o nyawa-nyawaka ge'enaka gee kawongosekau, " 'Awi sa-sao niasoseka de winimadaka wotagi-tag!" 45 'O Yahudi ma nyawa ngo Mariaka yaino-ino gee manga gudai yongaku 'o Yesusika ma 'orasi yamake 'o Lazarus wosongenukou de wisimomiki. 46 Duga yamuruo naga ge'enaka dau gee koyongaku-ngakuwa yotagi 'o Farisi ma nyawaka de yositotara 'okia naa gee 'o Yesus wodiaiokau. 47 So 'o Farisioka de 'o 'imam ma sae-saeke yomatoomu de 'o 'Agamaka ma Hakimi. 'Ona kayongosekau, "Ngone salingou 'okia podiai? 'O nyawa nu'una 'o no-nako 'ihera-herangi 'o gudai wodiai! 48 Nako ngone kapowisidipidilika kone'ena, 'o nyawa 'iodumu dua yongaku 'unaka, de ma duanguku 'o Romaka manga balu-balusu dua 'inadoboano de yatorouoka ma Jou 'awi Woa de nanga nyawa 'iodumu!" 49 'Onaka naga wimoi 'awi ronga 'o Kayafas, 'una 'o 'Imam ma Amoko ma taunu ge'ena, kawongosekau, "Ngini kokiawa nianako. 50 Ngini konianakowa 'ato ma ngale 'o kawasa manga laha, 'ifoloi yaowa womatengo wosongene, 'uwa sigado ngone 'o Yahudioka poodumu pobootuku?" 51 'O Kayafas koge'ena wongose, ge'ena ko to 'unawa ma sirete 'awi singinano ma, ma Jo'oungu ma Dutuno, sababu 'una 'o 'Imam ma Amoko ma taunu ge'ena. So 'una wosidemosira 'ato 'o Yesus 'asa wosongene ma ngale 'o Yahudioka ma nyawa. 52 De duga ka 'o Yahudiokawa, ma mita watoomu de wadai ka moi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka gee kiaka naga bato yomatingaika. 53 'Ikurue ma wange ge'ena 'o Yahudioka manga balu-balusu yomasikagaro ma ngale 'o Yesus wito'oma. 54 Ge'enau so 'o Yesus kowomasidumutuawau 'o kawasaka 'o Yahudi ma nyawaka. 'Una woma'aiki ge'enaka dau de wosikaika 'o kotaka gee ma ronga 'o Efraim, 'o tonaka 'ika-kakasa ma datekoka. Ge'enaka dau 'una de 'awi do-domoteke yomanoa. 55 Ma 'orasi ge'ena 'isoriokau 'o Yahudioka Wakisisupu 'o Mesiroka ma Wange ma Amoko. 'O nyawa 'o soa-soanoka manga gudai yopasakau 'o Yerusalemuka la yadai manga 'agamaka ma 'adati ma ngale manga singina yatebini, gee ma wange ma amoko ge'ena

koya'adonikawasi. 56 'Ona winonu 'o Yesus, de gee yomatoomuno ma Jou 'awi Woaka, 'ona yomakadongose moi de moika, "Kokia to ngini 'ania di-dibangi? Poilia dua 'una kowoboawa 'o wange ma amokoka ne'ena." 57 'Ona koge'ena yongose sababu 'o 'imam ma sae-saeke de 'o Farisioka manga pareta yosisupuokau 'ato nago'ona wimake 'o Yesus kiaka naga bato, salingou yosidemo la 'idadi witagoko.

12:1 'O wange butangasi de Wakisisupu ma Wange ma Amoko ya'adono, 'o Yesus wotagi 'o Betaniaka, gee 'o Lazarus womanoa-noaka de ge'enakau 'o Lazarus wosongenuku de 'o Yesus wisimomiki. 2 Ge'enaka doka 'o Yesus wisi'odomo, de ngo Marta makileleani. 'O Lazarus mita yomasido'odomo de 'o woa ma gikiri manga gudaioka de 'o Yesus. 3 Yo'odomo ma gu-gudaioka de ngo Maria moboa mo'asa 'o goooro ma bounu yaowa-owa ma 'ija 'ihali ma sala ma ronga 'o narwastu, poilia 'o literi ma ngogu. De modarisi 'o Yesus 'awi douku deika mosiesaka de 'ami utu. So ma woa ge'ena ya'omanguku ma bounu 'ena ma sureka ngano ma narwastu ge'ena. 4 Duga 'o Yudas Iskariot 'o Yesus wi do-domoteke wimoi gee dua 'o Yesus wiwukunu kawongosekau, 5 " 'Ido'oa so ma narwastu ge'ena konawukunuwa ma 'ija 'o pipi saaka 'o ratusu sa'angeka, 'asa de ma pipi nakikula 'o nyawa yosusa-susaka?" 6 'O Yudas koge'ena wongose ge'ena ma ngale ko 'o nyawa susawa wakikalesangi, ma 'ena sababu 'una ge'ena wotosi-tosiki. 'Una 'ijaga wa'ese 'o do-domoteke manga pipi yalomu-lomuno 'unaka. 7 Ma 'o Yesus kawongosekau, "Monimadaka muna modiai koge'ena! Muna modiai kone'ena ma ngale moidudu-duangou ma 'orasi 'ipo'osuku. 8 'O nyawa yosusa-susa kaitaurika naga de de ngini, ma dua ngoi koitaurikawa naga de de ngini." 9 'O Yahudioka manga gudai yo'isene 'ato 'o Yesus doka 'o Betaniaka, so 'ona yotagi dokaika. 'Ona yaika ge'ena manga dumutu duga ka 'o Yesusikawa, ma mita yomau wimake 'o Lazarus gee wosongenuku de 'o Yesus wisimomikieu. 10 Ge'enau so 'o 'imam ma sae-saeke yomau wito'oma 'o Lazarus mita. 11 Ngano ma sababu 'unau so 'o Yahudi ma nyawa manga gudai yakimadakau manga balusu go'ona de yongakuoku 'o Yesususika. 12 Ma bibinoka 'o nyawa yoku-kudai gee yoboanou ma ngale Wakisisupu ma Wange ma Amoko

yodiai, yo'isene 'ato 'o Yesus naga wi do-dagi ma sigoronakau 'awi dumutu 'o Yerusalemuno. 13 So 'ona yo'ese 'o palem ma soka-soka de yotagi wisiduono de yosibeto-betongo, " 'Alele! Nou, powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu! Tanu ma Jo'oungu ma Dutu wisibarakati 'una gee woboa de ma Jou 'awi kuasa. Tanu wisibarakati 'o Israeloka nanga Koana!" 14 'O Yesus wamake 'o keledai ma gooka 'o ngai moi, de ge'enaku woparene. So 'idadiokau gee 'isilefoku 'o Buku 'Itebi-tebinoka konee, 15 " 'Uwa nimodongo, ngini 'o Sion ma nyawa! Winimake 'ania Koana woboa, woparenuke 'o keledai ma gooka moi!" 16 Ma 'orasi ge'ena 'o Yesus 'awi do-domoteke koyasahewasi 'iodumu ge'ena. Ma gee 'o Yesus wisiwangodeli ma ngale wisitedene, 'asa de 'ona yonganonie 'ato gee 'o nyawa yokakadiai 'unaka ge'ena 'isilefokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka ma ngale 'una. 17 'O nyawa gee yoboa-boano ma 'orasi 'o Yesus 'o Lazarus wosongenuku de wisimomiki wi'asoko wosupu 'o bo'osukino, 'ona koyomaogoruwa yosijarita ma ngale 'o Lazarus wisiwango. 18 Ge'enau so 'o nyawa yoku-kudai go'ona yotagi 'o Yesus wijai-jai. Sababu 'ona yo'isene 'ato 'unau wodiai 'o no-nako 'ihera-herangi ge'ena. 19 So 'o Farisioka moi de moi yomakadongose 'ato, " 'Etei, ngone kopomado-do'oawa! Kaniamake 'o nyawa posironga manga gudai yotagi wimoteke 'una!" 20 'O nyawa gee yotagi-tagai 'o Yerusalemuka ma ngale yamoteke 'o lo-lomu gee ma 'orasi 'o wange ma amoko ma rame-rame ge'ena, ge'ena dau manga sigoronaka de ma 'ena mita 'o Yunanioka yamuruo naga. 21 'Ona yaika 'o Filipusika de kayongosekau, " 'Esa moi, nako 'idadi de ngomi miomau mimakamake de 'o Yesus." ('O Filipus 'awi 'asali 'o Betsaidano 'o Galilea ma daeraaka.) 22 So 'o Filipus waika wosidemo 'o Andreasika, deika 'ona yamididi yositotara 'o Yesusika. 23 'O Yesus kawongosekau 'onaka, "Ma 'orasi ya'adonokau 'o Nyawa ma Ngowaka ma Jo'oungu ma Dutu wisitedene. 24 Ma gou-goungu 'itiai 'ai demo ne'ena: Nako 'o bira 'o muhi moi koyatudukuwa 'o tonauku de koisongenuwa, dua 'ena ka koge'ena ka 'o muhi moioka. Ma nako 'o bira ma muhi ge'ena 'isongene, dua ma hasili 'isupunoma amooka. 25 'O nyawa gee manga 'ahu yasingina, 'asa manga 'ahu 'iisanga. Ma 'o nyawa gee koyosinginawa manga 'ahu 'o duniaka ne'ena, 'asa yapaliara ma ngale yo'ahu kaisi'ado-'adonika. 26 'O nyawa gee

yomau 'ileleani ngoi, salingou 'imoteke ngoi, la 'ai ro-riwo 'idadi de de ngoi kiaka naga ngoi taika. 'O nyawa gee 'ileleani ngoi, 'asa 'ai Dea wakihoromati." 27 "Tei, 'ai singina 'isusa. 'Okia salingou tongose? Salingou tongose? 'ato, ' 'Aba, noisiresene 'o sangisara ne'ena'? Ma ngano salingou tamoku 'o sangisara ne'ena, so ngoi toboa 'o duniano. 28 'Aba, tanu nosidumutu 'ani kumati 'o nyawaka!" So 'o 'ilingi daku 'o sorogaaku 'ingose 'ato, "Ngoi tosidumutokau 'ai kumati, de 'asa tosidumutoli." 29 'O nyawa yoku-kudai ge'enaka gee yo'isene 'o 'ilingi ge'ena de kayongosekau, "Ge'ena 'o duturu ma 'ilingi!" Ma naga mita yongose, "Ko'uwa, ge'ena 'o mala'ekati 'ibicara 'unaka!" 30 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'onaka, " 'O 'ilingi gee po'ise-'isene ge'ena ma dumutu ko to ngoiwa 'ai laha, ma 'ena to ngini. 31 Ne'ena ma 'orasi ya'adonokau ma Jo'oungu ma Dutu wahakimi 'o nyawa 'o duniaka, de ma 'orasi ne'ena 'o dunia yapa-paretano ge'ena la 'o Tokata ma Koana koimado-do'oawau. 32 Ma ngoi ne'ena dua gee 'isitedenoka 'o salipoka de 'isidoaka 'o sorogaade, ngoi 'asa takitoomu 'o nyawa 'iodumu ngoino." 33 'Una koge'ena wongose, ma ngale wosidumutu kokia ma ngekomo dua 'una wosongene. 34 'O nyawa yoku-kudai go'ona kayongosekau 'unaka, "Moteke 'o besesongo ma bukuoka 'isilefoku, ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha dua wo'ahu kaisi'ado-'adonika. De kokia so ngona nongose 'ato 'o Nyawa ma Ngowaka dua wisidele 'o salipoka? Nagu'una 'o Nyawa ma Ngowaka gu'una?" 35 'O Yesus wosango, " 'O darangi ge'ena koito'ingokawa nginioka. So niotagiou ma 'orasi 'o darangi ka de ma 'enasi, la ngini 'uwa nidaene 'o darusu. 'O nyawa gee yotagi-tagi 'o darusoka, koyosikanakowa kiaka yosikaika. 36 Ma 'orasi ngoi naga nginiokasi, ge'ena matero ka 'o darangi naga nginioka. So ngini salingou niongaku ngoino la ngini nio'ahu 'o darangi ma dodaka." 'O Yesus wongoseka koge'ena, de womagoraka ge'enaka doka de kowomasidumutuawau 'onaka. 37 Ngaro 'o gudaiou 'o no-nako 'ihera-herangi 'o Yesus wodiai to 'ona manga bionoka, ma 'ona koyongakuwa 'unaka. 38 So ge'ena 'idadiokau 'isoka ma Nabii Yesaya wongosekau konee, "Jou, gee miosiha-habari ge'ena nago'ona yangaku? Nago'onaka nosidumutu 'ato ngona 'ifoloi nokuasa?" 39 'Ona koyongakuwa, sababu 'o Yesaya wongosekau konee mita, "Ma Jo'oungu ma Dutu wongose, 40

'Ngoi takidiai 'ona yopiloko de manga singina 'i'opini; la koyomasimakewau, de koyomasinakowau. La 'ona 'uwa yolioli ngoino, la 'uwa takisi'aiki.' " 41 'O Yesaya koge'ena wongose sababu ma sira 'o mo-make ma sigoronaka wamakekau 'o Yesus 'asa wisitedene so wobi-bicara ma ngale 'una. 42 Ngaro koge'ena, ma manga gudai mita yongaku 'o Yesusika, naga 'o Yahudioka manga balu-balusu sona. Ma 'ona koyomoroinuwa yosikawasa, sababu 'ona yakimodongo 'uwa sigado 'o Farisioka koyosidabiwau yowosanga ma Jou 'awi Woaka. 43 'O Farisioka 'ona ge'ena 'ifoloi yoduaka ka 'o nyawa yakihoromati 'onaka positero ma Jo'oungu ma Dutu wakihoromati. 44 Ge'enaka de 'o Yesus wosigasoko wongose 'ato, " 'O nyawa gee yongaku-ngaku ngoino, 'ona ge'ena yongaku ka ngoinowa duga, ma wingaku 'unaka gee woisulo-suloko. 45 De 'o nyawa gee 'imakekau ngoi, ge'ena wimakekau 'una gee woisulo-suloko. 46 Ngoi toboa 'o duniano ne'ena ge'ena todadi 'o darangi, la 'o nyawa 'iodumu gee yongaku-ngaku ngoino 'uwa yogogere 'o darusoka. 47 De 'o nyawa gee yo'ise-'isene 'ai do-dotoko ma koyodomotekuwa, ge'ena ko ngoiwa takihukumu. Sababu ngoi toboa ma ngale kotahukumuwa 'o nyawa 'o duniaka ne'ena, ma 'ena takisilaha. 48 'O nyawa gee koidawonguwa de koyosigisenuwa 'ai demo, naga de ma 'enau gee yakihaki-hakimi. 'O demo gee tositota-totarokau, ge'enau dua yakihakimi 'o dunia ma do-dogumoka. 49 Sababu gee tosibi-bicara ge'ena duga ka to ngoiwa ma sirete 'ai mau. Ge'ena 'ai Dea gee woisulo-suloko wopareta 'okia naga salingou tangose moteke ka to 'una 'awi mau. 50 De ngoi tanako 'awi pareta ge'ena nisi'asa 'o 'ahu 'ika-kakalika. So ngoi tositotara moteke 'ai Dea woisidemokau."

13:1 'O wange moiosi de Wakisisupu ma Wange ma Amoko, 'o Yesus wanakokau 'ato ma 'orasi ya'adonokau 'una wamada 'o dunia ne'ena ma ngale wolio ma Deade. 'Una wakisibosono 'o nyawa-nyawa gee yodadiokau to 'una 'awi do-domoteke de tatapu wakisibosono sigado ma do-dogumika. 2 'O Yesus de 'awi do-domoteke yo'odomo ma gu-gudaioka 'o obiruku, de 'o Tokata ma Koana ma niati 'ito-torou 'isingosangokau 'o Yudas 'awi singina ma dodaka, ma ngale 'o Yesus wiwukunu. 'O Yudas gu'una 'o Simon Iskariot 'awi ngowaka. 3 'O Yesus wanakokau 'ato 'awi

Dea wosito-togumokau 'o pareta 'iodumu 'unaka. De 'una wanakokau mita 'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutuoka de waino, de dua wolioli ma Jo'oungu ma Dutuka. 4 Sababu ge'ena 'una woma'oko de wa'aiki 'awi juba, de 'awi handuk womasipusukino 'awi goronano. 5 Ge'enaka de 'o 'akere wodarisuku 'o giama ma gi-gisoko ma ngiioka, de womasitero 'isoka 'o gilaongo so 'awi do-domoteke manga dou wa'isoko. Wa'isokoka 'asa de wosi'ikiri de 'o handuk gee 'awi goronaka wosipusu-pusukino. 6 Gee wototara 'o Simon Petrusika, de 'o Simon Petrus kawongosekau, " 'Etei Jou, 'ato ngona de 'ai dou na'isoko?" 7 'O Yesus wosango, " 'Okia naga todiai ne'ena, ma 'orasi ne'ena ngona konasahewasi, ma dua 'asa nasahe." 8 'O Petrus wongose 'o Yesusika, " 'Uwa Jou! Ka ma eta ma koidadiwa na'isoko 'ai dou!" Ma 'o Yesus wosango, "Nako koton'i'isokuwa, ge'ena ngona de de ngoi kopomarimo'iwa." 9 'O Simon Petrus kawongosekau, "Jou, nako koge'ena, de 'uwa duga ka 'ai dou, ma 'ai giama de 'ai saeke mita!" 10 'O Yesus wongose 'o Petrusika, " 'O nyawa gee yoma'osikokau, ge'ena manga roese 'iodumu 'ikokitebinokau. 'Ona koiparaluuwau yaki'osikoli; duga ka manga douou gee yotagi de 'imedi'okau, ge'ena salingou ya'isoko. Ngini ne'ena niotebinokau, duga konioodumuwa." (11 'O Yesus wanakokau nagu'una dua wiwukunu. Ge'ena so wongose 'ato, "Ngini ne'ena niotebinokau, ma konioodumuwa.") 12 'O Yesus wakoki'isokoka manga dou, de womasinoali 'awi juba 'asa de woliokali wi rioka. Ge'enaka de kawongosekau 'onaka, "Niasahe? 'okia naga gee 'asa katodiaioka nginika? 13 Ngini nio'asoko ngoino 'Aba Guru de ma Jou. De ge'ena ma goungu. 14 Nako ngoi to ngini 'ania Jou de nia Guru ma ta'isokokau 'ania dou, ngini mita salingou 'ania dou nimakadigisoko. 15 Ngoi tosidumutokau nginika 'okia salingou niadai, la ngini mita niadai 'isoka kokia naga gee ngoi tadi-diai nginika. 16 'Ai demo ne'ena ma gou-goungu 'itai: 'O yongosi koyofoloidewa de manga tuangi. De 'o su-suloko koyofoloidewa de gee wosulo-suloko. 17 Ne'ena ngini nianakokau 'iodumu ge'ena. Niosanangioka ngini nako niamoteke. 18 'Okia naga gee ngoi tosidemo ne'ena, ge'ena ma ngale ko ngini niiodumuwa. Ngoi takinako 'iti-tiai nago'ona gee takiirikokau. Ma 'okia naga gee 'isilefokau 'o Buku 'itebi-tebinoka salingou 'idadi, ge'ena la: ' 'O nyawa

wimoi gee mimasido'odomo de de ngoi, 'asa woiwukunu.' 19 Ge'ena koidadiwasi 'ena tinisitotarokau nginika ma 'orasi ne'ena, la dua gee 'idadi, ngini 'asa niongaku 'ato, 'Ngoi ne'ena 'una gee 'isironga NGOI NAGA.' 20 Ma gou-goungu 'itiai 'ai demo ne'ena: Nago'ona yakidawongo 'o nyawa gee takisulo-suloko, ge'ena 'idawongo ngoi. De nago'ona 'idawongo ngoi, ge'ena widawongo 'una gee woisulo-suloko." 21 'O Yesus koge'ena wongoseka, de 'awi singina 'isusa ma sala. Ge'enaka de 'una kawongosekau, "Ma gou-goungu 'itiai 'ai demo ne'ena: Wimoi naga nginioka gee dua woiwukunu." 22 'Awi do-domoteke yomakaungini moi de moi de yoherangi ma sala, sababu 'ona koyanakowa 'awi dumutu nagu'unaka. 23 'O do-domoteke gee 'o Yesus wisiboso-bosono de yogiamanai ma sala ge'ena 'o Yesus 'awi dateoka. 24 'O Simon Petrus wiakotawi 'unaka, la wosano 'o Yesusika 'ato 'awi dumutu nago'onaka. 25 So 'o do-domoteke gu'una womasisori-sorika monga de wosano 'o Yesusika, "Nagu'una ge'ena Jou?" 26 'O Yesus wosango, " 'O nyawa gee towikula 'o roti todawaruoka 'o sawokuku, 'unau ge'ena." So 'o Yesus wa'ese 'o roti 'o eta moi de wodawaruoka 'o sawouku; deika wokula 'o Yudasika 'o Simon Iskariot 'awi ngowaka. 27 'O Yudas wa'eseka 'o roti ge'ena, de 'o Tokata ma Koana 'awi singina yaparetanou. Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'o Yudasika, "Nomatai-taiti nadi'ai 'okia naga gee nomau nadi'ai." 28 Gee yo'odo-'odomo ge'enaka dau komoiwa yasahe 'ido'oa so 'o Yesus koge'ena wongose 'o Yudasika. 29 Munuka 'ona yongose 'o Yesus wosuloko 'o Yudas 'o kianikia wo'ija ma ngale manga paraluu 'o rame-rameka ge'ena, bolo 'o pipi ma eta wakikula 'o nyawa yosusa-susaka, sababu 'una ge'ena manga pipi ma ga-gao. 30 'O Yudas kawa'eseka 'o roti ge'ena, de kawogila-gilaka wosupu 'ena 'iobirokau. 31 'O Yudas wopasaka de 'o Yesus kawongosekau, "Ne'ena ma 'orasi ya'adonokau ngoi 'o Nyawa ma Ngowaka 'isitedene, de ma Jo'oungu ma Dutu wisitedene ma ngekomo ngoi. 32 Nako ma Jo'oungu ma Dutu wisitedene ma ngekomo ngoi, ngoi mita 'asa ma Jo'oungu ma Dutu woisitedene ma ngekomo 'una ma sirete. De ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wacobou woisitedene. 33 Ngini gee matero ka 'ai ngowa-ngowaka, ngoi dua koito'ingowau tomanoa de de ngini. Ngini 'asa ninonu ngoi, ma 'isoka

gee tosidemokau 'o Yahudioka manga balu-balusika, koge'enali mita tosidemo nginika, 'o ngii kiaka naga ngoi totagi, ngini konia'akunuwa niaika. 34 Ngoi tinikulakau 'o besesongo ma sungi ge'ena la, nimasikabosono moi de moi. 'Isoka ngoi tinisibosono ngini, koge'enali mita ngini salingou nimasikabosono. 35 Nako ngini nimasikabosono, 'o nyawa 'iodumu 'asa yanako 'ato ngini ge'ena to ngoi 'ai do-domoteke." 36 'O Simon Petrus wosano 'o Yesusika, "Jou, kiaka notagi?" 'O Yesus wosango, "Kiaka naga ngoi totagi ngona koidadiwa nomoteke ma 'orasi ne'ena. Ma dua ngona 'asa noimoteke ngoi." 37 'O Petrus wosanoli, "Jou, 'ido'oa so ngoi koidadiwa tonimoteke ma 'orasi ne'ena? Ngoi katomodeke tosongene ma ngale ngona Jou!" 38 'O Yesus wosango, "Ma gongu? nomodeke nosongene ma ngale ngoi? Nosi-singina, dua 'o namoro koisorenuawasi 'ena nomadidumu ma sa'angeu nongose 'ato konoinakowa!"

14:1 'O Yesus wongose 'awi do-domoteika, " 'Uwa nia singina 'isusa. Salingou niongaku ma Jo'oungu ma Dutuka de mita ngoino. 2 'Ai Dea 'awi woaka 'o ngii pomanoa-noa 'o gudaioka. Ngoi totagi ge'enaka ma ngale takalari to ngini 'ania ngii. Ngoi ma rai kotinidongosewa nako la ge'ena ko ma gonguwa. 3 'Ania ngii takalari 'iduanga, 'asa tainoli tini'ese, la kiaka naga ngoi, ngini mita ge'enaka. 4 'O ngii kiaka ngoi totagi, ngini niosikanako ma ngekomo." 5 Ge'enaka de 'o Tomas kawongosekau 'o Yesusika, "Jou, ngomi komiosidongoowa kiaka notagi, de kokia ngomi miosikanako ma ngekomo?" 6 De 'o Yesus wosango, "Ngoi ne'ena 'o ngekomo ma ngale 'o nyawa winako 'itiai ma Jo'oungu ma Dutu, de yamake 'o 'ahu 'ika-kakali. Komoiva moi 'idadi yaika ma Jo'oungu ma Dutuka, nako ko de de ngoiwa. 7 Nako ngini ninako ngoi, ma raiokau ngini wininako 'ai Dea mita. Ma 'orasi ne'ena ngini wininokokau 'una, de winimakekau." 8 So 'o Filipus kawongosekau 'o Yesusika, "Jou, minisidumutino 'ani Dea ma Jo'oungu ma Dutu gu'una, la ngomi miosanangi." 9 Ma 'o Yesus wosango, "Ee Filipus, koge'enau ma do'ingo ngoi de de ngini, de konoinakowasi? 'O nyawa gee 'imakekau ngoi, ge'ena wimakekau 'ai Dea. De kokia so nongose 'ato, 'Minisidumutino 'o 'Aba gu'una'? 10 Filipus, ngona konongakuwa? 'ato ngoi de 'ai Dea ge'ena ka

moi, 'imatero de ka 'o singina moi. 'Okia naga gee tangose-ngose ngonaka ge'ena ko to ngoiwa ma sirete 'ai mau. 'Okia naga gee tongose-ngose ngonaka, ge'ena ko to ngoiwa ma sirete 'ai singinano 'isupu. Ma 'ai Dea gee ka moi de de ngoi, 'una womanarama 'iodumu ge'ena. 11 Kanoingaku bato, ngoi de 'ai Dea ge'ena ka moi, de koge'enali mita 'una de de ngoi. Bolo yaino ma kurangi ge'ena salingou noingaku sababu 'okia naga todiaiokau. 12 Ma gou-goungu 'itiai 'ai demo ne'ena: 'O nyawa gee yongaku-ngaku ngoino, 'asa yadiai 'o manarama gee ngoi tadi-diai, de 'ona 'asa yadiai 'ifoloiosi 'ila-laagomo, sababu ngoi totagiou 'ai Deaka. 13 De 'okia naga bato nioga'asoko de to ngoi 'ai pareta, ge'ena 'asa tinileleani, la ma ngekomo ngoi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka, 'o nyawa 'asa wisitedene 'ai Dea. 14 'Okia naga bato nioga'asoko de to ngoi 'ai pareta, 'asa tadiai." 15 'O Yesus wongoseli, "Nako ngini nisibosono ngoi, ngini 'asa niamoteke 'iodumu gee tosulo-suloko nginika. 16 De ngoi 'asa toga'asoko 'ai Deaka, la winikula 'o Ro-riwo moioli, gee dua 'imanoa nginioka kaisi'ado-'adonika. 17 'Ena ge'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee dua nisidumutu 'iti-tiai ma ngale ma Jo'oungu Dutu. 'O nyawa 'o duniaka gee koyongaku-ngakuwa, 'ona koyadawonguwa 'o Ngomasa 'Itebi-tebini sababu 'ona koyamakewa bolo koyanakowa. Ma ngini nianako, sababu ge'ena 'ena naga de de ngini, de dua 'ena 'imanoa 'ania singinaka. 18 Ngoi 'asa kotinisidamadakawa ka nginioka 'isoka 'o go'osisi. Ngoi 'asa tolioli nginino. 19 Ka 'o 'orasi moiou de 'o nyawa 'o duniaka dua koimakewau. Ma ngini 'asa nimakeli ngoi. De sababu ngoi to'ahu, so ngini mita 'asa nio'ahu kaisi'ado-'adonika. 20 Nako ma wange ya'adono to'ahuoli, ngini 'asa nianako 'ato ngoi ka moi de 'ai Dea, de ngoi de de ngini pomarimoi. 21 'O nyawa gee yadawongo de yoduaka yadiai 'okia naga gee tosulo-suloko, 'ona ge'ena 'isibosono ngoi. 'Ai Dea 'asa wakisibosono 'o nyawa gee 'isiboso-bosono ngoi, ngoi mita 'asa takisibosono 'o nyawa go'ona, de tomasidumutu 'onaka." 22 'O Yudas gee ko 'o Yudas Iskariotuwa wosano 'o Yesusika wongose 'ato, "Jou, 'ido'oa so konomasidumutuwa 'o nyawa 'ireguka 'o duniaka ne'ena so ka ngomino?" 23 'O Yesus wosango, " 'O nyawa gee ma gou-goungu 'isibosono ngoi, 'asa yamoteke 'ai do-dotoko. 'Ai Dea 'asa wakisibosono 'ona, de 'una de de ngoi 'asa mioboa 'onaka de

miomanoa de de 'ona. 24 'O nyawa gee koisibosonuwa ngoi, 'ona koyamotekuwa 'ai do-dotoko. 'O do-dotoko gee ngini nio'ise-'isene, ge'ena ko ngoinowa, ma 'ena 'ai Deano gee woisulo-suloko. 25 'Iodumu ge'ena tosidemo nginika, ma 'orasi ngoi ka de de nginiosi. 26 Ma 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, 'o Ro-riwo gee dua 'ai Dea wosidingoto ma ngale 'ai dagali, 'ena 'asa nisidotoko 'o sagala moi-moi, de nisinganono 'okia naga tosidemokau nginika. 27 Ngoi ne'ena 'o sanangi ma titi. Ngoi tinikula 'o sanangi la niosangani 'isoka ngoioli. Gee tinikula-kula nginika ge'ena 'isoka 'o nyawa 'o duniakawa nikula-kula. 'Uwa nia singina 'isusa, 'uwa nimodongo. 28 Ngini nio'isenokau tinisidemo konee: 'Ngoi 'asa totagi, ma 'asa toboali nginino.' Nako ngini nisibosono ngoi, ngini dua niomorene ngoi totagi 'ai Deaka, sababu 'una 'ifoloi woamoko de de ngoi. 29 Ma 'orasi ne'ena, 'iodumu ge'ena koidadiwasi 'ena tinisidemokau. La nako gee dua 'idadi, ngini 'asa niongaku. 30 Ngoi dua koikudaiwau tobicara de de ngini, sababu ma 'orasi ya'adonokau 'o duniaka 'ipa-pareta ge'ena la 'o Tokata ma Koana ge'ena 'iboau. Ma 'ena koi'akunuwa 'ipareta ngoi. 31 Ma ge'ena 'iodumu salingou 'idadi la 'o nyawa 'o duniaka yasahe 'ato ngoi towisibosono 'ai Dea, de tadiai 'o sagala moi-moi gee 'ai Dea wosulo-suloko. Aa, nou ngone pomagoraka ne'enaka!"

15:1 'O Yesus wongoseli, "Ngoi ne'ena 'isoka 'o 'anggur ma gou-goungu ma roese, de 'ai Dea 'una ge'ena ma 'anggur ma bairi wodi-diai. 2 Ma 'anggur ma sago gee koisowo-sowokuwa ge'ena ma bairi wodi-diai gu'una wa'oto, de ma sago gee 'isowo-sowoko ge'ena wodetebini, la ma sowoko 'ifoloiosi 'ikudaioka. 3 Ngini niotebinokau sababu 'o do-dotoko gee tinikula-kulakau. 4 Ngini salingou tatapu de de ngoi, de ngoi tatapu de de ngini. 'Isoka 'o 'angguoli nako ka ma roesoka duga ge'ena koidadiwa 'isowoko. So nako 'imau 'isowoko ge'ena salingou 'uwa 'imasipidili ma roesoka. Koge'enali mita ngini 'idadi niadiai 'okia sonaa yaowa-owa nako ngini konimasipidiluwa de de ngoi. 5 Ma gou-goungu ngoi 'isoka 'o 'anggur ma roese, de ngini ma sago-sago. 'O nyawa gee tatapu de de ngoi de ngoi de de 'ona, 'ona ge'ena 'isoka 'o 'angguoli tanu ma sowoko 'o gudaioka. Sababu ko de ngoiwa, ngini konimado-do'oawa. 6 'O nyawa gee

koyotatapukuwa ngoioka, 'asa yaki'umo 'isoka 'o 'anggur ma sago-sago gee koisowokuwa so ya'oto de ya'umo. So gee 'i'osauku 'asa de yatoomu so yositaulu. 7 Nako ngini tatapu nimarimoi de de ngoi de 'ai do-dotoko naga 'ania singinaka, 'okia naga bato niomau nioga'asoko 'ai Deaka, ge'ena 'asa nimadamake. 8 Nako ngini 'ikudai niadiai yaowa-owa, ge'ena 'ai Dea wisitedene. Ma ngekomo ge'ena ngini ma gou-goungu niodadi 'ai do-domoteke. 9 'Isoka 'ai Dea woisibosono ngoi, koge'enali mita ngoi tinisibosono ngini. Ge'enau so 'ai dora nginika niosi-singina de 'uwa nimasimada. 10 Nako ngini niamoteke 'ai pareta moi-moi, ngini tatapu nio'ahu 'ai dora ma sigoronaka. 'Isoka ngoi tatapu 'o Dea 'awi dora ma sigoronaka, sababu tamoteke 'awi pareta moi-moi. 11 'Iodumu ne'ena tosidemo nginika, la ngini niomorene sababu ngoi, de to ngini 'ania morene 'idadi 'itotomo. 12 Nanedau tinisulo-suloko ge'ena la: Nimakadora moi de moi, 'isoka ngoi tinidora ngini. 13 'O dora gee 'ifoloi 'iamoko ge'ena la yakiriwo manga manai sigado ngaro yosongene ma yomodeke. 14 Ngini ge'ena to ngoi 'ai ma-manai, nako la ngini niamoteke 'ai pareta. 15 Ngini kotinisi'asokuawau 'ai ro-riwo, sababu 'o ro-riwo koyanakowa 'okia gee naga manga tuangi wi di-dibangi. Ngini tinisi'asoko 'o giamanai, sababu 'iodumu gee to'isenino 'ai Deaka, tositotarokau nginika. 16 Ngoi ne'ena ko nginiwa niiriki, so 'ena ngoi tiniiriki ngini de tinisuloko niotagi niadiai 'ai manarama la de ma sowoko, de ma sowoko gee koito-torouwau. La 'ai Dea 'asa winikula 'okia naga bato nioga'asoko 'unaka de to ngoi 'ai pareta. 17 Naneda to ngoi 'ai besesongo nginika: Niomasikabosono moi de moi." 18 "Nako la 'o nyawa 'o duniaka nidu'uduku nginika, niongano-nganono, 'isira ngoino 'idu'udukokau. 19 Nako ngini niomarimoi de 'o nyawa 'o duniaka gee koyamotekuwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, ma raiokau 'ona 'asa nisibosono. Ma ngoi tiniirikokau 'o duniaka ne'ena ma ngale nimoteke ngoi, so ngini konimarimoiwau de de 'ona. Ge'enau so 'ona nidu'uduku nginika. 20 Niongano-nganono 'okia naga gee tosidemokau nginika, ' 'O ro-riwo koi'iwa 'ifoloi yodaduie de manga tuangi.' Nako 'ona 'ihalebiruokau ngoi, 'ona 'asa nihalebiru ngini mita. Nako 'ona yamoteke 'ai do-dotoko, 'ona 'asa yamoteke mita to ngini 'ania do-dotoko. 21 Ge'ena 'iodumu dua 'ona yodiai nginika, sababu ngini to ngoi 'ai do-domoteke, de

sababu 'ona kowinakowa 'una gee woisulo-suloko. 22 Nako ngoi kotainowa de kotakisidemowa 'onaka 'iodumu ge'ena, ge'ena 'ona manga sala koi'iwa. Ma ne'ena 'ona koidadiwau yongose 'ato 'ona koyosikanakowa 'o sowono. 23 'O nyawa gee ngoino 'idu-du'uduku, ge'ena widu'uduku 'ai Deaka. 24 Nako 'onaka naga ngoi kotodaiwa 'o no-nako 'ihera-herangi gee 'o nyawa 'iregu koyodaiwasi, 'ona koyakisisalawa. Ma ne'ena 'ona yamakekau, ma 'ona 'idu'uduku ngoino de 'ai Deaka. 25 Ma ge'ena salingou koge'enau moteke 'okia naga gee 'isitulisuku to 'ona manga besesongo ma bukuoka ge'ena la: ' 'Ona 'idu'uduku ngoino ma sababu koi'iwa.' 26 Ngoi 'asa tinisidingoto 'o Ro-riwo ma Jo'oungu ma Dutuno, ge'ena la 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee dua 'isidumutu 'o do-dotoko 'iti-tiai ma Jo'oungu ma Dutuno. Nako 'ena 'iboa, 'ena 'asa wosisakisii ma ngale ngoi. 27 De ngini mita salingou nisisakisii ngoi, sababu ngini de de ngoiou ka ma si-sirakasi."

16:1 " 'Iodumu ge'ena tinisidemokau nginika la 'uwa 'ania singina 'i'ogu de koniongakuwau ngoino. 2 Ngini 'asa niginiiki 'o lo-lomu ma woa-woaka. De dua ma 'orasi ya'adono, 'o nyawa gee nito-to'oma ngini 'asa yongose bari ge'ena ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu wileleani. 3 'Ona koge'ena yodiai nginika sababu kowinakowasi 'ai Dea de mita ngoi. 4 Ma ne'ena tinisidemo ma ngale ge'ena, la dua gee 'idadi, ngini nionganonie 'ato ngoi tosidemokau nginika." " 'Iodumu ge'ena kotinisidemowa ka ma mulaenginosi, sababu ngoi ka de de nginiosi. 5 Ma ne'ena ngoi 'asa totagi 'ai Deaka gee woisulo-suloko; de nginioka naga ka moi ma koyosanowa kiaka ngoi totagi. 6 Ma 'orasi ne'ena ka 'ania singinali 'isusa, sababu ngoi tongose 'ato totagiou. 7 Ma ngoi tinisitotara gee ma gou-goungu: Niosanangioka ngini nako ngoi totagi; sababu nako ngoi kototagiwa, 'o Ro-riwo ge'ena dua koiboawa nginino. Ma nako ngoi totagi, ngoi 'asa tasuloko 'ena 'iboa nginino. 8 Nako 'ena 'iboa, 'ena 'asa yakisisahe 'o nyawa 'o duniaka ma ngale 'o sowono, 'o do-dotoko 'iti-tiai ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu, de 'o hukumani. 9 'Ena 'asa 'isidumutu 'ato koingakuwa ngoino ge'ena 'o sowono; 10 de 'isidumutu 'ato 'o do-dotoko 'iti-tiai sababu ngoi totagi 'ai Deaka, de ngini dua konimakewau; 11 mita 'isidumtu ma ngale

ma Jo'oungu ma Dutu dua wakihakimi 'o nyawa 'o duniaka, sababu wahukumokau 'o dunia ne'ena yapa-paretano ge'ena la 'o Tokata ma Koana. 12 'O gudaiosi tomau tinisidemo, duga ma 'orasi ne'ena konia'akunuawasi niadawongo. 13 Ma nako 'o Ngomasa ge'ena 'iboa, ge'ena la 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee 'isidumu-dumutu 'o do-dotoko 'iti-tiai ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu, ngini 'asa nisi'asa ma ngale niosikanako 'o sagala moi-moi 'iti-tiai. 'Ena 'asa 'ibicara ka de to 'enawa ma sirete ma mau, ma 'ena 'asa 'isitotara 'okia naga gee 'i'isenokau. De 'ena 'asa nisidemo 'okia naga gee dua 'asa 'idadi. 14 'Ena 'asa 'isitedene ngoi, sababu 'okia naga gee 'isitota-totara nginika, ge'ena ngoioka 'i'isenino. 15 'Iodumu gee to 'ai Dea ge'ena to ngoi. Ge'enau ma sababu so ngoi tongose 'ato 'okia naga 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'isidemo-demo nginika ge'ena ngoioka 'i'isenino." 16 "Ka 'o 'orasi moiou de ngoi konimakewau, de mita ka 'o 'orasi moiou de ngoi nimakekauoli." 17 'O Yesus 'awi do-domoteke yamuruo naga yomakasano moi de moi, " 'Awi dumutu 'okia wongose ngoneno: 'Ka 'o 'orasi moiou de ngini 'asa konimakewau ngoi, de mita ka 'o 'orasi moiou de ngini 'asa nimakeli ngoi'? Mita 'okia ma dumutu: 'Ngoi totagi 'ai Deaka?'" 18 De 'ona kayomakasano koyomaogoruwa, " 'Okia ma ngale 'ka 'o 'orasi moiou'? Ngone kopasahewa 'una wobicara ma ngale 'okia!" 19 'O Yesus kawakidanakoka 'ato yomau yosano 'unaka, so kawongosekau, "Kangano tongose, 'Ka 'o 'orasi moiou de ngini 'asa konimakewau, de mita ka 'o 'orasi moiou de ngini 'asa nimakeli ngoi.' Ge'enau ngini niatiba-tibangi? 20 Kaniongaku bato, ngini 'asa nio'ari de nioto-tora, ma 'o dunia 'asa 'imorene. Ngini 'asa 'ania singina 'isusa, ma 'ania singina ma susa ge'ena 'asa 'imasitagali de 'o morene. 21 Nako 'o ngeweka mimoi rekeni momaku'arenoka, ge'ena 'ami singina 'isusa sababu ma 'orasiou mosangisara. Ma gedagee mokuatokau, ge'ena mamongorokau 'ami sangisara ge'ena, ngano momorene sababu 'o ngowaka ma giau moi 'iboa 'o duniano. 22 Koge'enali mita ngini: Ne'ena ngini 'ania singina 'isusa, ma ngoi de de ngini 'asa pomakamakeli, so 'ania singina 'asa 'imorene; de 'o morene 'ania singinaka ge'ena komoiwa 'idadi ya'ese. 23 Ge'ena ma wangeka ngini dua ko 'okiawau niosano ngoino. Kaniongaku bato: 'Okia naga bato nioga'asoko 'ai Deaka de to ngoi 'ai kuasa, ge'ena 'ai Dea 'asa winikula. 24

Sigado ma 'orasi ne'ena ngini koniomaga'asokuawasi 'o kianikia de to ngoi 'ai kuasa. Niomaga'asoko la ngini 'asa nimadamake, la posironga de niomorenoka." 25 "Ge'ena 'iodumu tinisidemo de 'o cagulu. Ma 'asa ya'adono ma 'orasi, ngoi kotopakewau 'o cagulu, ma katinisiti-tiaikau ma ngale 'ai Dea. 26 Ma 'orasi ge'ena ngini 'asa nimaga'asoko 'ai Deaka de to ngoi 'ai kuasa. Ngoi kotongosewa 'ato ngoi 'asa tinidaga'asoko 'ai Deaka, 27 sababu 'ai Dea ma sirete winisibosono ngini. 'Una winisibosono ngini, sababu ngini nisibosono ngoi, de niongaku 'ato ngoi toboa ma Jo'oungu ma Dutuno. 28 Ma goungu ngoi 'ai 'asali 'ai Deano, de toboanou 'o duniaka. Ma ne'ena ngoi tamada 'o dunia ma ngale tolio 'ai Deaka." 29 Ge'enaka de 'o Yesus 'awi do-domoteke kayongosekau 'unaka, "Ma 'orasi ne'ena Jou nobicara kanositi-tiainou de konosica-caguluwau, 30 de ngomi mianako Jou ngona nosikanako 'okia sonaa. Kawimoi ma koiparaluuwau wosano 'o kianikia ngonaka Jou. Ge'enau so ngomi miongaku Jou ngona noboa ma Jo'oungu ma Dutuno." 31 'O Yesus wosango 'onaka, "So ne'ena ngini niongaku? 32 Niongano-nganono, ma 'orasi 'asa ya'adono de ya'adonokau, ngini 'asa nisibiakoroka. Ngini 'asa niolio moi-moi 'ania woaka de nisidamadaku tomatengokasi. Ma ngoi kotomatengokawa sababu 'ai Dea naga de de ngoi. 33 'Iodumu ne'ena tinisidemo la ngini niamake 'o sanangi sababu ngini de de ngoi ka moi. 'O duniaka ngini 'asa niosangisara. Ma 'ania singina niatongosonino! Ngoi talakuokau 'o sagala moi-moi 'o duniaka gee kowidomotekuwa ma Jo'oungu ma Dutu so!"

17:1 'O Yesus koge'ena wongoseka de 'o diwangie womatagade de kawongosekau, " 'Aba, ne'ena ma 'orasi ya'adonokau. So noisitedenou ngoi 'ani Ngowaka, la ngoi mita tonisitedene ngona 'Aba. 2 'Aba ngona nokulakau 'ani kuasa ngoino 'ani Ngowakino, ma ngale takipareta 'o nyawa 'iodumu de takikula 'o 'ahu ma dutu 'ika-kakali 'o nyawa 'iodumika gee ngona nokula-kulakau ngoino. 3 Nanedau ma 'ahu ma dutu 'ika-kakali gee; ge'ena la ninako 'Aba Jo'oungu ma Dutu gee nomatengo-tengoka, de ngoi ma Yesus Kristus gee 'Aba noisulo-suloko. 4 Ngoi tonisitedenokau 'o dunia ma dekuoka ne'ena, ma ngekomo tosiduanga 'ai manarama gee ngona nokulakau ngoino. 5 'Aba! Noisitedenou ma 'orasi ne'ena 'ani bionoka, de

'ai kumati gee nagau 'ani bionoka ka 'o dunia ma koisidadiwasi 'ena. 6 Ngoi tomanarama so 'o nyawa-nyawa 'o duniaka ne'ena gee ngona 'Aba nositotogumokau ngoino, ninakokau 'Aba. 'Ona ge'ena to ngona 'ani rongamoi, de ngona nakisisarakaniokau ngoino. 'Ona yodomotekokau to ngona 'ani demo. 7 Ma 'orasi ne'ena 'ona yanakokau 'ato 'iodumu gee 'Aba nokulakulano ngoioka, ge'ena ma titi ngonano 'Aba. 8 Sababu tositotarokau 'onaka 'ani demo-demo gee nokulakulano; de 'ona yadawongokau. 'Ona yanako 'ato ma gou-goungu ngoi toboa ngonano 'Aba de 'ona yongaku 'ato ngonau noisulo-suloko. 9 Ne'ena ngoi tosilahidoa ko 'o nyawa 'o duniaka 'iodumuwa, so duga ka 'o nyawa-nyawa gee 'Aba ngona nokulakau ngoino, sababu 'ona ge'ena to ngona 'ani rongamoi 'Aba. 10 'Iso de to ngoiou 'ai nyawa ge'ena la to ngona mita; de 'iso de to ngonau 'Aba ge'ena to ngoi mita. Ma ngekomo 'ona so 'o nyawa 'isitedene ngoi. 11 Ma 'orasi ne'ena ngoi toboa ngonaka 'Aba. Ngoi dua kotomanoawau 'o duniaka; ma 'ona 'o duniakasi. 'Aba notebi-tebini! Tanu nakijaga 'ona de to ngona 'ani kuasa ma guata, ge'ena la 'o kuasa gee ngona 'Aba noikulakau la 'ona 'idadi ka moi, 'isoka ngona 'Aba de ngoi ka moi. 12 Ma 'orasi ngoi ka de de 'onasi, ngoi takijagakau 'ona de to ngona 'ani kuasa ma guata -- 'o kuasa gee ngona 'Aba nokulano ngoino. Ngoi takijagakau 'ona, ka moi ma koyoisanguwa, duga ka 'una gee salingou woisanga; la de ge'ena 'idadi 'okia naga gee 'isilefoku 'o Buku 'Itebi-tebinoka. 13 Ma 'orasi ne'ena ngoi toboa ngonaka 'Aba. 'Iodumu ne'ena tosidemo ma 'orasi ngoi ka 'o duniakasi; la 'ona yomorene ma sala sababu ngoi. 14 Ngoi tositotarokau 'onaka to ngona 'Aba 'ani demo, de 'o dunia ma nyawa yakidu'uduku 'onaka, sababu 'ona ko 'o dunianowa. Kaimatero de ngoi, ngoi mita ko 'o dunianowa. 15 Ngoi kotoga'asokuwa naki'ese 'o duniaka ne'ena, ma ngoi toga'asoko la nakijaga la 'uwa 'o Tokata ma Koana yakitaili. 16 'Isoka ngoioli ne'ena kotomarimoiwa de 'o dunia ma nyawa, 'ona mita koyomarimoiwa de 'o dunia ma nyawa. 17 Nakidiai 'ona ge'ena ka to ngona 'Aba, ma ngekomo 'o do-dotoko 'iti-tiai. 'Ani demou 'Aba ge'ena la 'o do-dotoko 'iti-tiai. 18 'Isoka ngona 'Aba noisulokokau 'o duniano, koge'enali mita 'ona takisuloko 'o duniaka. 19 Ma ngale 'ona, ngoi tomasisarakani 'ai 'ahu 'idadi ka to ngona 'ani rongamoi 'Aba, la 'ona mita 'idadi ka to ngona 'ani rongamoi ma

ngekomo 'ani do-dotoko 'iti-tiai. 20 Ngoi takisilahidoa duga ka 'onawa ne'ena. Ma mita 'o nyawa-nyawa gee dua yongaku ngoino de to 'ona manga sakisii ne'ena. 21 Ngoi toga'asoko 'Aba, la 'ona yoodumu ka moi, 'isoka ngona de de ngoi pomarimoi, de ngoi de de ngona. Tanu 'ona 'idadi ka moi de de ngone la 'o dunia ma nyawa yongaku 'ato ngonau 'Aba noisulo-suloko ngoi. 22 Ngoi todiaiokau 'ona yokumati, kaimatero de ngona noidiaiokau ngoi tokumati, la 'ona 'idadi yomarimoi, 'isoka ngoneli mita pomarimoi; 23 ngoi naga de de 'ona de ngona 'Aba de de ngoi; la 'ona ma gou-goungu ka moi. So ma rai 'o dunia ma nyawa 'asa yanako 'ato ngoi ne'ena ngona noisulokino, de ngona 'Aba nakisibosono 'ona kaimatero de ngoino. 24 'Aba, ngoi tomau 'o nyawa gee ngona nokulakau ngoino, 'ona de de ngoi kiaka naga taika, la 'ona yamake 'ai kumati gee ngona 'Aba noikulano, sababu ngona noisibosonokau ka 'o dunia ma koisidadiwasi. 25 'Aba noloa-loa! 'O dunia ma nyawa koninakowa ngona, ma ngoi toninako; de 'o do-domoteke no'ona yanakokau 'ato ngonau 'Aba noisulo-suloko. 26 Ngoi tosidumutokau 'onaka 'ani kuasa 'Aba; de ngoi dua kotomaogoruwa todiai koge'ena, la 'ani dora ngoino gee takikulakau 'onaka, tatapu to 'ona manga singinaka de ngoi ka moi de de 'ona."

18:1 'O Yesus wolahidoaka koge'ena, deika 'una de 'awi do-domoteke yotagi 'o Kidron ma 'akere ma songene ma songonaka. Ge'enaka 'o bairi 'o ngai moi so 'o Yesus de 'awi do-domoteke yowosanga ge'enaka. 2 'O Yudas gee 'o Yesus wiwuku-wukunu gu'una, wosikanako 'o ngii ge'ena; sababu 'o Yesus de 'awi do-domoteke 'ijaga yomalomu-lomuou ge'enaka. 3 So 'o Yudas wotagi ge'enaka de waki'asa 'o Romaka ma tentara 'o bolu moi de ma Jou 'awi Woa ma jo-jaga yamuruo naga gee 'o 'imam ma sae-saeke de 'o Farisioka yakisuloko. 'Ona yo'asa 'o dae, 'o poci, de 'o burane. 4 'O Yesus wanakokau 'iodumu gee dua 'idadi 'unaka. So womasisori gee yoboa-boano go'ona de wosano, 5 "Nagu'una wininonu?" 'Ona yosango, " 'O Yesus 'o Nazaret ma nyawa." 'O Yesus wongose, "Ngoiou ne'ena." 'O Yudas gee 'o Yesus wiwuku-wukunu gu'una woma'okode ge'enaka de de 'ona. 6 Gee 'o Yesus wongose 'ato, "Ngoiou ne'ena," de 'ona yoodumu yomasidorusu manga dudunoko de kayaruba. 7 Ma moiosi 'o Yesus

wosano 'onaka, "Nagu'una wininonu?" 'Ona yosango, " 'O Yesus 'o Nazaret ma nyawa." 8 'O Yesus wongose, "Tosidemokau 'ato ngoiou ne'ena. De nako ma gongu ngoi ninonu, niakimadaka 'iregu-regu gee yotagi." (9 De koge'ena wongose, 'idadiokau 'okia naga gee 'o Yesus wosidemokau bene'ena koidadiwasi 'ena: " 'Aba 'o nyawa gee ngoino nokula-kula, ka moi ma koyoisanguwa.") 10 'O Simon Petrus gee 'o wase 'o ngai moi wo'asa, wa'aikie de wisi'oto ma 'Imam ma Amoko 'awi ro-riwoka so 'awi ngauku ma giniraka ma 'itoaka. 'O ro-riwo gu'una 'awi ronga 'o Malkus. 11 So 'o Yesus kawongosekau 'o Petrusika, " 'Ani wase nasarumukoli! Bolo ngona nongose ngoi kotomodekuwa? tosangisara moteke 'ai Dea wositatapuokau?" 12 Ge'enaka de 'o Romaka manga tentara de manga kapita de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa ma jo-jaga 'o Yesus witagoko de wipusuku. 13 Ma si-siraka 'ona 'o Yesus wi'asa wisataari 'o Hanasika, 'o Kayafas ma toroa. 'O Kayafas ge'ena 'o 'Imam ma Amoko moi ma taunu ge'ena. 14 De 'unau ge'ena wakidongosekau 'o Yahudioka manga balu-balusika 'ato 'ifoloi yaowa wimoi wosongene ma ngale to ngone nanga nyawa yoodumu. 15 'O Simon Petrus de 'o do-domoteke 'iregu wimoi 'o Yesus wimoteke. 'O do-domoteke 'iregu gu'una 'o 'Imam ma Amoko winako; so 'una mita wowosanga de 'o Yesus ma 'Imam ma Amoko 'awi ginitarika. 16 'Ena 'o Petrus 'una wota-tamaa ma dudunoka, 'o ngoranoka. Ge'enaka de 'o do-domoteke 'iregu gu'una wosupu de wobi-bicara de 'o ro-riwo mimoi gee 'o ngorana mojaga-jaga, ge'enaka de misingosama 'o Petrus dokaika 'o ginitarika. 17 'O ro-riwo 'o ngorana mojaga-jaga gumuna kamongosekau 'o Petrusika, "Ee, ngona mita 'o nyawa gu'una 'awi do-domoteke?" 'O Petrus wosango, "Ko'uwa." 18 Ma 'orasi ge'ena 'o 'alo 'isupuokau so 'o roro-riwo de yojaga-jaga go'ona 'o 'uku yotaulieu de yomasaukikau ge'enaka. 'O Petrus waika de woma'okode womasauku de de 'ona. 19 Ma 'Imam ma Amoko 'awi ngiika de 'o Yesusika wisano ma ngale 'awi do-domoteke de 'awi do-dotoko. 20 'O Yesus wosango, "Ngoi kaitaurika tobi-bicara tositi-tiaika 'o kawasa ma bionoka, kaitaurika todotoko 'o lo-lomu ma woa-woaka de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka, gee biasa 'o Yahudioka yomalomu-lomu ma ngiika. Koma'iwa 'o kianikia tosidemo tosipongo-pongono. 21 'Ido'oa so ngona

nosano ngoino? Nakisano 'ona gee yo'ise-'isenokau ngoi todotoko. Ma raiokau 'ona yanako 'okia tongose." 22 Gee 'o Yesus koge'ena wongose, de 'o jo-jaga wimoi ge'ena wopoka 'o Yesusino de kawongosekau, "De nomoroinoka nobicara koge'ena 'o 'Imam ma Amokika!" 23 'O Yesus wosango, "Nako ngoi tosidemo 'o kianikia ko ma gounguwa, kaniosidemo bato. Ma nako 'okia naga tosidemo-demo ge'ena la ma goungu, 'ido'oa so noipoka?" 24 Ge'enaka de 'o Hanas wosuloko 'o Yesus wi'asa de wibu-busuoka 'o Kayafasika ma 'Imam ma Amoko gu'una. 25 'O Simon Petrus kawomasaukikasi woma'okode ge'enaka, de 'o nyawa-nyawa kayongosekau 'unaka, " Ma rai ngona mita 'o nyawa gu'una 'awi do-domoteke. Bolo?" Ma 'o Petrus womasipongono wongose 'ato, "Ko'uwa!" 26 'O 'Imam ma Amoko 'awi ro-riwo wimoi ge'ena la 'o araka moi de 'o nyawa wimoi gee 'awi ngauku 'o Petrus wa'oto so kaiatetikau, kawongosekau, "Ma rai ngonau tonimake 'o bairoka gee de 'o Yesus, bolo?" 27 Ge'enaka de 'o Petrus womasipongonoli wongose 'ato, "Ko'uwa." De ma 'orasi ge'ena 'o namoro 'isorene. 28 Kayaika 'ibibini de 'o Yesus wisisupu 'o Kayafas 'awi woaka wi'asa ma gubernur 'awi kadatoka. 'O Yahudioka ma sirete koyowosanguwa 'o kadato ma dodaka, la 'uwa yomediri moteke manga 'agama ma 'atorangi, sababu 'ona yomau yomoteke Wakisisupu ma Wange ma ngodomo. 29 Sababu ge'ena 'o Pilatus wosupuka wosano, " 'Okia winikalaki 'o nyawa nu'una?" 30 'Ona yosango, "Nako la 'una ko 'okiawa wasala, ngomi komi'asawa 'o nyawa nu'una ngonaka 'Aba Gubernur." 31 'O Pilatus kawongosekau 'onaka, "Wini'ese la wini'urusu moteke to ngini ma sirete 'ania hukumu!" Ma 'o Yahudioka yosango, "Ngomi 'o Romaka ma Koana ma Amoko komisidabiwa 'o nyawa miahukumu miakiso-songene." (32 Ne'ena moteke 'okia naga 'o Yesus wosidemokau ma ngale dua wosongene ma do-dagi.) 33 'O Pilatus wowosangoli 'awi kadato ma dodaka de 'o Yesus wi'asokino de wosano, "Ngona 'o Yahudioka manga Koana?" 34 'O Yesus wosango, " 'O sa-sano ne'ena ka ngonano ma sirete bolo naga 'o nyawa 'iregu yosidemokau ngonaka ma ngale ngoi?" 35 'O Pilatus wosango, "Ngoi ne'ena ko 'o Yahudiwa ma nyawa! Gee ni'asa ngoino ge'ena to ngona ma sirete 'ani nyawa de 'o 'imam ma sae-saeke. 'Okia nadiaiokau?" 36 'O

Yesus wongose, "Ngoi 'ai pareta ko 'o dunianowa ne'ena. Nako la 'ai pareta 'o duniano ne'ena, 'ai nyawa-nyawa 'asa yokudoti la ngoi 'uwa 'i'asa 'o Yahudioka manga balu-balusika. Ma ma gongu to ngoi 'ai pareta ko ne'ena 'o dunianowa!" 37 So 'o Pilatus wosano 'unaka, "Nako koge'ena, ngona ma Koana?" 'O Yesus wosango, "Ngona ma sirete nongosekau. Ngoi tosupu 'o duniano de taino 'o duniano ne'ena ma dumutu ma ngale tositotara 'o loa. 'O nyawa gee yodua-duaka 'o loa ge'ena, yosigisene ngoino." 38 'O Pilatus wosango, " 'O loa ge'ena ma ngale 'okia?" Ge'enaka de 'o Pilatus wosupuoli 'awi kadatoka de kawongosekau 'o Yahudi ma nyawaka, "Ka 'o ngai moi ma kotodamakewa 'o nyawa nu'una 'awi sowono. 39 Ma moteke to ngini 'ania 'adati, Wakisisupu ma Wange ma Amoko 'isinoimi ngoi takisisupu 'o bui ma nyawa womatengo. Niomodeke ngoi towisisupu 'o Yahudioka manga Koana nginika?" 40 'Ona yosango yomapo-poaka, " 'Uwa 'una. 'Ena 'o Barabas!" ('O Barabas 'una ge'ena wo'ora-'ora de woto-to'oma.)

19:1 Ge'enaka de 'o Pilatus wowosanga de wakisuloko 'o tentara 'o Yesus wiribesana. 2 De 'o tentara yodiai 'o Yesus 'awi tuala moi 'o gota ma sago-sago 'ito-totowoko de wi saeoka yosinoaku ma ngale wisiti-tingoono. Ge'ena 'iduanga de 'o baju 'ikaku-kakuruku ya'ungu-'ungu wisinoaku, 3 de yaika yogi-gilioka 'unaka kayongosekau, "Ce! Ce! 'O Yahudioka manga Koana!" De 'ona wipoka. 4 Ge'ena 'ipasa de 'o Pilatus ma moiosi wosupu de kawongosekau 'o nyawa yoku-kudaika, "Bika winilega towisisupuno 'ania bionoka, la nianako 'ato ngoi kotodamakewa 'awi sowono ka moi ma." 5 So 'o Yesus wosupu de 'awi tuala 'ito-totowoko de wi baju 'ikaku-kakuruku ya'ungu-'ungu, de 'o Pilatus wongose 'onaka, "Nudau 'o nyawa gu'una." 6 Gee 'o 'imam ma sae-saeke de yojaga-jaga go'ona wimake 'o Yesus, de yosigaso-gasoko, "Winisidele 'o salipoka! Winisidele 'o salipoka!" De 'o Pilatus wongose 'onaka, "Neda wini'eseno la ngini ma sirete winisidele, ngoi kotodamakewa 'awi sowono ka moi ma." 7 'O Yahudioka ma nyawa yosango, "Moteke to ngomi mia hukumu, 'una ge'ena salingou wihukumu wiso-songene, sababu 'una womasironga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka ma ngale 'una womasitero ma Jo'oungu

ma Dutu." 8 'O Pilatus gee wo'isenoka koge'ena yongose, de 'ifoloiosi wimodongo. 9 So wowosangoli 'awi kadato ma dodaka de gee 'o Yesus wisingosamika de 'o Pilatus wosano 'unaka, "Ngona ne'ena ni 'asali kiano?" Ma 'o Yesus kowosangowa. 10 So 'o Pilatus wongoseli, "Nooluku nobicara ngoino? Ngona nanakokau ngoiou ne'ena tokuasa nisipidili bolo nisidele 'o salipoka!" 11 De 'o Yesus wosango, "Nako ma Jo'oungu ma Dutu kowonikulawa 'o kuasa ge'ena, ngona ka ma eta ma koidadiwa noipareta. Sababu ge'ena 'o nyawa gee 'isisarakani ngonaka, to 'ona 'ifoloi manga sowono 'iamoko de to ngona." 12 'O Pilatus kawo'isenoka ge'ena de ma ngekomo wononu la 'o Yesus wisipidili. Duga 'o Yahudioka yosigaso-gasoko 'o Pilatusika 'ato, "Nako ngona wonisipidili, ge'ena ngona konogiamanaiwau de 'o Kaisar! Sababu nago'ona la yomasironga 'o Koana, 'ona ge'ena 'o Kaisar 'awi musu!" 13 So gee 'o Pilatus wo'isenoka manga demo ge'ena, de 'o Yesus wisisupuka de 'o Pilatus wogogeruku 'o sowono yolega ma diai ma go-gogeroka, 'o ngiioka gee yosironga 'o Teto 'Inao-nao. ('O Ibranioka yosironga 'o Gabata.) 14 Ma 'orasi ge'ena 'o wange 'ikoronau, Wakisisupu ma Wange ma Amoko 'isoriokau. 'O Pilatus kawongosekau 'o nyawa-nyawaka go'ona, "Nee 'ania Koana!" 15 De 'ona yosigaso-gasoko, "Winito'oma! Winito'oma! Winisidele 'o salipoka!" 'O Pilatus wosano 'onaka, "Salingou ngoi towisidele 'ania Koana?" De 'o 'imam ma sae-saeke yosango, " 'Amia koana duga ka 'o Kaisar womatengoka!" 16 So 'o Pilatus 'o Yesus wisisarakani 'onaka ma ngale wisidele 'o salipoka. So 'o solodado wi'ese de wi'asakau. 17 'O Yesus wisisupu ma kotaka ge'ena, de wamoku 'awi salip wa'asa 'o ngii moika gee yosironga " 'O Saeke ma Kobongo ma Ngii". ('O Ibranioka yosironga 'o Golgota.) 18 Ge'enaka doka 'una wisidele 'o salipoka. Wisidisidele de de 'una 'o nyawa yamididi. Wimo 'awi gubalioka, de wimo 'awi giniraoka so 'o Yesus 'una ma goronaka. 19 'O Pilatus wosuloko 'o Yesus 'awi salipoka 'awi saeke ma dekude yosilefoka koneda, " 'O Yesus 'o Nazaretino, 'o Yahudioka manga Koana." 20 'O Yahudioka manga gudai yabaca 'ituli-tulisika ge'ena, sababu 'o Yesus wiside-sidele 'o salipoka ma ngii ge'ena 'o kotaka 'ena koikurutikawa. 'Isituli-tulisika ge'ena 'o Ibranioka de 'o Latinoka de 'o Yunanioka manga demo. 21 'O 'imam ma sae-saeke 'o

Pilatusika yongose 'ato, " 'Uwa 'isitulisika ' 'O Yahudioka manga Koana', la 'ena 'isitulisika, ' 'O nyawa nu'una wongose 'ato, Ngoi ne'ena 'o Yahudioka manga Koana.' " 22 Ma 'o Pilatus wosango, "Gee 'isitulisikau ge'ena tatapu koge'enu." 23 'O tentara gee 'o Yesus wisidele 'o salipoka 'iduanga, de wi pakeangi ya'ese so yomasibula yaruatoka; so 'o nyawa moi 'o ngai moi. De 'awi juba mita ya'ese. 'Awi juba ge'ena ma yodiai kadaku de 'isikauku sigado daukuku 'itotaroka ma gu-guriti koi'iwaka. 24 Ma tentara go'ona yomakadongose 'ato, " 'Uwa pa'ogu-'ogu 'o juba ne'ena. Nou pocabu'undi la nagu'una wadaene ge'ena 'una wa'ese." Koge'ena 'idadi moteke 'isoka kokia naga 'isitulisuku 'o Buku 'Itebi-tebinoka ge'ena la: " 'Ona yomasibula-bula 'ai pakeangi de 'ai juba yodu'undi." De ma goungu 'o tentara go'ona yodiai koge'ena. 25 'O Yesus 'awi salip ma dateoka yoma'oko-'okode 'o Yesus ma 'esa, de 'ami 'esa moi ma dutu, 'o ngo Maria 'o Klopas ma wekata, de ngo Maria Magdalena. 26 Gee 'o Yesus wakimake ma 'esa de 'awi do-domoteke gee yomagiamanai ma sala de wisiboso-bosono yoma'okode de wongose ma 'esaka, " 'Eme, gu'una to ngona 'ani ngowaka." 27 'Asa de wongoseli 'awi do-domoteika gu'una, "Gumuna to ngona 'ani 'esa." So ma 'orasi ge'enu de 'ikurue 'o do-domoteke gu'una womi'asakau 'o Yesus ma 'esa momanoa 'awi woaka. 28 'O Yesus wanakokau 'ato ma 'orasi ne'ena 'awi manarama 'iodumu waduangokau, de ge'ena ma ngale la 'okia naga gee 'isitulisokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka gee 'idadi, de kawongosekau, " 'Ai kibiti 'idudungu." 29 Ge'enaka 'o daluku ma cuka 'o sawoko moi ya'oma-'omanga. So 'o spons yawaruoka ma daluku ma cukaku, de 'o gota 'o hisop ma sagoka yosisagatuku de 'awi 'uru ma kaide yodutubo. 30 Deika 'o Yesus wataili ma daluku ma cuka ge'ena, de kawongosekau, " 'Iduangokau!" Ge'enaka de 'awi saeke wakuduru de 'awi ngomasa 'ipidili. 31 'O Yahudioka ma balu-balusu yooluku 'o nyawa yosonge-songenuku 'o salipoka manga maieti koge'ena 'isidelika Pomaoma-omasa ma Wangeka, 'ifoloi ne'ena ma moi Pomaoma-omasa ma Wange ge'ena 'o wange ma amoko moi 'iditingaka sababu ma 'orasi 'o Yesus wisidele 'o salipoka ge'ena Pomaoma-omasa ma Wange koya'adonikawasi. 'O Yahudioka yotagi 'o Pilatusika yoga'asoko 'o nyawa yakiside-sidelika gee manga dou ya'ogu de manga songene yosiguti. 32 So 'o tentara yaika de yatisira

ya'ogu yamididi manga dou gee yakisidisidele de 'o Yesus. 33 Gee ya'adono 'o Yesusika, 'ena wimake wosongenokau. So to 'una koya'oguwau. 34 Duga 'o Yesus 'awi meseosika 'o tentara wimoi 'o kuama wositadi; de 'isupu 'o 'aunu de 'o 'akere. 35 'O nyawa gee wamake-make 'okia naga 'idadiokau ge'ena, 'unau wositotara 'iodumu ge'ena la ngini mita niongaku. De 'awi sakisii ge'ena 'itiai, de 'una wanako ge'ena ma gou-goungu 'itiai. 36 Ge'ena 'idadi, moteke 'isoka 'isitulisokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'ato, "Dua 'awi kobongo ka 'o ngai moi ma koya'oguwau." 37 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isitulisuku mita, " 'Ona 'asa wiungi-ungini 'unaka gee wisu-sumoka de." 38 Ge'ena 'ipasa de 'o Yusuf 'o Arimateano woga'asoko 'o Pilatusika la 'o Yesus 'awi maieti wa'ese. ('O Yusuf ge'ena 'o Yesus 'awi do-domoteke ma kawoma'iu-'iunu sababu wakidomodongo 'o Yahudioka manga balu-balusu.) 'O Pilatus wosidabi so waika wa'ese 'o Yesus 'awi maieti. 39 Mita 'o Nikodemus gee ma sira 'o obiruku de woba-boa 'o Yesusino, 'una mita womoteke de 'o Yusuf. 'O Nikodemus wo'asa 'o gota ma tigonu ma bounu yaowa-owa gee yosironga 'o mur 'isikaganuku de 'o gaharu poilia 'o kilo nagi sa'ange la wi maieti yosiesaka. 40 Yamididi go'ona 'o Yesus 'awi maieti ya'ese, de yasao. Yosisao 'o songene ma sa-sao, ka ma moi de 'o mur de 'o gaharu 'isikakaganuku ge'ena, moteke 'o Yahudioka manga 'adati 'o songene yopo'osuku. 41 Gee 'o Yesus wiside-sidele 'o salipoka ma dateoka, ge'enaka 'o bairi 'o ngai moi de ma dodaka 'o bo'osuku ma sungi 'o ngai moi komoiwasi yakidobo'osuku. 42 Sababu 'o bo'osuku ge'ena ka ma sorino, de Pomaoma-omasa ma Wange rekeni ya'adonoka, so 'ona wipo'osuku ge'enakau doka.

20:1 'O 'Ahadi ma wange kaitaru-tarusikasi, ngo Maria Magdalena motagi 'o bo'osukika. De mamake ma bo'osuku ma ngorana ma da-datoko 'o teto gee yatuluruokau. 2 So kamoowa-owara makinonu 'o Simon Petrus de 'o do-domoteke gee 'o Yesus wisiboso-bosono de yomagiamanai ma sala, de kamongosekau 'onaka, "Ma Jou wi'esekau 'o bo'osukoka, ngoi kotanakowa kiaka winoaka." 3 Ge'enaka de 'o Petrus de 'o do-domoteke 'iregu go'ona yotagi 'o bo'osukika. 4 'Ona yamididi kayoowa-owara ma 'o do-domoteke

'iregu gee 'ifoloi wotaiti de 'o Petrus, so 'una 'isira wototara 'o bo'osukika. 5 'Una watutumu ma bo'osuku ma dodaka de wamake 'o songene ma sa-sao ge'enaka, ma 'una kowowosanguwa. 6 'O Simon Petrus wotu'uruno kawogila-gilaka wowosanga ma bo'osuku ge'ena ma dodaka. 'Una wamake 'o songene ma sa-sao ge'enaka, 7 ma 'o Yesus 'awi saeke ma bu-busuku koi'iwau ge'ena wi sa-sao ma datekoka so 'ena 'itingaika 'ipelelenou. 8 Ge'enaka de 'o do-domoteke gee wosiraka 'o bo'osuika, wowosanga mita. 'Una ma wamake de wongaku. (9 Sigado ma 'orasi ge'ena 'ona koyasahewasi 'okia naga gee 'isitulisuku 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'ato 'o Yesus salingou wowangoli ngaro wosongenukou ma.) 10 Ge'ena 'ipasa de 'o Yesus 'awi do-domoteke go'ona yolio. 11 Ngo Maria Magdalena moma'okode 'o bo'osuku ma daarioka de mo'ari-'ari. Mo'ari ma de matutumu 'o bo'osuku ma dodaka, 12 de mamake 'o mala'ekati 'o ngai modidi ma baju ya'are-'arese. 'Ena 'igogerie 'o Yesus 'awi songene ma rioka, moi 'awi saekisa de moioli 'awi douoko. 13 'O mala'ekati 'o ngai modidi ge'ena 'isano, " 'Esa 'ido'oa so no'ari?" Ngo Maria mosango, " 'Ai Jou wi maieti ya'esekau, de kotosidongoowa kiaka winoaka." 14 Koge'ena mongoseka, de momadutumu 'ami dudunoko de mimake 'o Yesus woma'okode ge'enaka. Ma muna kominakowa 'ato gu'una 'o Yesus. 15 'O Yesus wosano munaka, " 'Eme, 'ido'oa so no'ari? Nago'ona nakinonu?" Ngo Maria muna mongose 'una 'o bairi woma-manarama so kamongosekau, "Bereki, nako ngona wonito'orakoka ne'enaka, de noisidemo kiaka woninoaku la towi'ese." 16 'O Yesus kawongosekau munaka, "Maria!" Ngo Maria momadutumu so milega-lega 'o Yesusika de kamongosekau de 'o Ibranioka manga demo, "Rabuni!" (Ngone tanu " 'Aba Guru".) 17 'O Yesus kawongosekau, " 'Uwau noi'ao, sababu ngoi kotoliowasi 'ai Deade. Ma tagi nositotara 'ai riaka dodotika, de nosidemo 'ato ma 'orasi ne'ena ngoi tolio nanga Deade ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutude." 18 So ngo Maria motagi mositotara 'o Yesus 'awi do-domoteika 'ato muna mimakekau ma Jou, de mositotara mita 'iodumu gee ma Jou wosikokidemokau munaka. 19 Kage'enali ma Gareja ma wange 'iobiruku, 'o Yesus 'awi do-domoteke yomalomuno 'o woa moioka yomasidukucika, sababu yakidomodongo 'o Yahudioka manga balu-balusika. De 'o Yesus

woboa woma'okode manga sigoronaka de kawongosekau, "Tabea, 'Esa moi! Tanu ngini kaniosa-sanangi." 20 Koge'ena wongoseka de wakisdumutu 'awi giama de wi meseoso. Gee 'ona wimake ma Jou de yomorene ma sala. 21 Ge'enaka de 'o Yesus ma moiosi wongose 'onaka, "Tabea! Tanu ngini kaniosa-sanangi. 'Isoka 'ai Dea woisuloko ngoi, koge'enali mita ne'ena ngoi tinisuloko ngini niotagi 'o duniaka ne'ena." 22 Ge'enaka de 'una 'awi ngomasa wakisiuwaka 'onaka de kawongosekau, "Niadawongo 'o Ngomasa 'Itebi-tebini. 23 Nako ngini niakispidili 'o nyawa manga sowono, ma Jo'oungu ma Dutu mita wakispidili manga sowono. Nako ngini koniakispidiluwa 'o nyawa manga sowono, ma Jo'oungu ma Dutu mita kowakispidiluwa." 24 'O Tomas gee wisironga 'o Sago, 'o do-domoteke gee yamogiooko de modidioka wimoi, 'una kowi'iwa ma 'orasi 'o Yesus woboa 'o do-domotekino go'ona. 25 So 'o Yesus 'awi do-domoteke 'iregu-regu kayongosekau 'unaka, "Ngomi mimakekau ma Jou!" Ma 'o Tomas wosango, "Nako ngoi kotamakewasi 'o paku ma rio 'awi giamoka, kotodonoawasi 'ai ra-raga 'awi daboka 'o paku ma rio gee, de kotodonoawasi 'ai giama 'awi meseoso ma daboka, ge'ena ka ma eta ma kotongakuwasi." 26 'O 'ahadi moi 'ipasa de 'o Yesus 'awi do-domoteke yomalomunoli ma ngioka ge'ena, de 'o Tomas mita ge'enaka. 'O ngorana 'iodumu 'ikucioka. Ma 'o Yesus woboa de woma'okode manga sigoronaka, de kawongosekau, "Tabea! Tanu ngini kaniosa-sanangi." 27 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'o Tomasika, "Nalega 'ai giama de nodonoaku 'ani ra-raga ne'enaka. 'Ani giama nanoaku 'ai meseoso ma daboka. 'Ani singina 'uwau 'ikapulasi ma nongakukau!" 28 'O Tomas kawongosekau 'o Yesusika, "Ngona ge'ena to ngoi 'ai Jou ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu gee tonisuba-suba!" 29 So 'o Yesus kawongosekau 'unaka, "Ngona nongaku sababu noimakekau! Yosangioka 'o nyawa gee yongaku ngaro koimakewa ma!" 30 'O gudaiosi 'o no-nako 'ihera-herangi gee 'o Yesus wodi-diai 'awi do-domoteke manga bionoka, ma koisitulisuwa ma bukuoka ne'ena. 31 Ma ne'ena 'iodumu 'isitulisuku, la ngini niongaku 'ato 'o Yesus ge'ena ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gu'una, ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka, la de nia ngo-ngaku 'unaka, ngini niamake 'o 'ahu 'ika-kakali.

21:1 Ge'ena 'iduanga de 'o Yesus ma moiosi womasidumutu 'awi do-domoteika 'o Tiberias ma talaga ma batingoka. Koneda 'idadi: 2 Ma moi ge'ena 'o Simon Petrus, 'o Tomas gee wisironga 'o Sago, 'o Natanael 'o Kana ma soanino 'o Galileaka, 'o Zebedeus 'awi ngowa-ngowaka, de 'o Yesus 'awi do-domoteke 'iregu yamididi yomalomuno. 3 De 'o Simon Petrus kawongosekau 'onaka, "Ngoi tomau totagi 'o naoko totagoko." 'Ona kayongosekau, "Ngomi ma miomoteke." So 'ona yotagi 'o ngo'otiruku yoparene. Ma 'o obiri moi ge'ena 'ona ko 'okia-kiawa. 4 Gee 'o wange 'ikurie 'ibaoro de 'o Yesus woma'okode 'o talaga ma batingoka, ma 'ona kowinakowa 'ato 'una ge'ena 'o Yesus. 5 'O Yesus kawongosekau 'onaka, " 'Esa moi, ngini de nia naokoka?" 'Ona yosango, "Koi'iwa." 6 'O Yesus kawongosekau, " 'Ania soma nia'umo nia ngo'otiri ma ginirauku. Ngini 'asa nimadamake 'o naoko." Ge'enaka de manga soma ge'ena ya'umo, duga gee ya'umoku de koya'akunuawau yatobaka sababu ma naoko kage'ena ma gudaioaka ma soma ma dodaka. 7 'O do-domoteke gee 'o Yesus wisiboso-bosono de yogiamanai ma sala kawongosekau 'o Petrusika, "Dokauda ge'ena ma Jou!" 'O Simon Petrus wo'isenoka 'ato gu'una ma Jou, de womabaju (sababu 'una kowomabajukuwa) de womatebulu 'o 'akeruku wosikaisa 'o dudungisa. 8 'O do-domoteke 'iregu-regu yotu'uru 'o dudungisa 'o ngo'otiruku ma de ma soma yotobaka ma naoko 'i'oma-'omanga. 'Ona 'o dudungoka 'ena koikurutokowa, poilia 'o meteri 'o ratusu moioko. 9 Gee 'ona yo'uti 'o dudungisa, de yamake 'o 'uku ma ngaboso ge'enaka de ma dekuoka 'o naoko de 'o roti. 10 'O Yesus kawongosekau 'onaka, "Bika nia'asano 'o naoko 'o ngai muruoni gee 'asa kaniatagokino." 11 'O Simon Petrus woparene 'o ngo'otirie de watobaka ma soma ge'ena 'o dudungisa. Ma soma ge'ena 'o naoko ya'oma-'omanga 'iodumu kaila-laagomo, 'o ngodumu ratusu moi de 'o nagi motoa de sa'angeka. De ngaro koge'ena ma gudaioaka, 'o soma ge'ena koi'etonguwa. 12 'O Yesus kawongosekau 'onaka, "Nou po'odomo." 'O do-domoteke go'ona komoiwa yomoroini yosano 'unaka, " 'Aba ngona nagu'una?" Sababu 'ona yanakokau 'ato 'una ma Jou. 13 Ge'enaka de 'o Yesus womasisori 'onaka wa'ese 'o roti ge'ena de wakikula 'onaka. 'O naoko mita koge'enali wadiai. 14 Ne'ena ge'ena ma warasa ma sa'ange 'o Yesus womasidumutu 'awi do-domoteika,

gedagee 'una wisimomikokali wosongenukou de. 15 Yo'odomo yaduangingo de 'o Yesus kawongosekau 'o Simon Petrusika, "Ee Simon 'o Yohanes 'awi ngowaka, ngona de 'ona ne'ena, ngona? 'ifoloi noisibosono?" 'O Petrus wosango, "Ma goungu Jou. Jou ngona nanako ngoi tonisibosono ngona." 'O Yesus wosango, "Nakisowohi 'o nyawa gee 'ingaku-ngaku ngoi, matero ka 'o domba yoso-sowohi yojaga manga domba." 16 Ma warasa ma modidi 'o Yesus wongose 'o Petrusika, "Ee Simon 'o Yohanes 'awi ngowaka, ngona noisibosono ngoi?" 'O Petrus wosango, "Ma goungu Jou. Jou ngona nanako ngoi tonisibosono." 'O Yesus kawongosekau 'unaka, "Nakisowohi 'o nyawa gee 'ingaku-ngaku ngoi, matero ka 'o domba yoso-sowohi yojaga manga domba." 17 Ma warasa ma sa'ange 'o Yesus wongose 'unaka, "Ee Simon 'o Yohanes 'awi ngowaka, ngona noisibosono ngoi?" 'O Petrus 'awi singina 'isusa sababu 'o Yesus wosano 'unaka sigado ma sa'ange. So 'o Petrus wosangoli, "Jou, ngona nanako 'okia sonaa 'iodumu. Ngona nanako ngoi tonisibosono ngona Jou!" Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau 'unaka, "Nakisowohi 'o nyawa 'ingaku-ngaku ngoi, matero ka 'o domba yoso-sowohi yojaga manga domba. 18 Ma gou-goungu 'itiai 'ai demo ne'ena: Ma 'orasi ngona ka 'o dogu'urunosi, ngona ma sirete 'ani gorona nabulu, de kiaka naga bato notagi moteke to ngona 'ani mau. Ma dua nako ngona noperekikou, ngona 'ani giama nodukulaka, de 'o nyawa 'iregu nipusuku de ni'asa kiaka naga gee ngona nooluika." 19 ('O Yesus koge'ena wongose ge'ena wosidumutu kokia dua 'o Petrus wosongene, ma ngale wisitedene ma Jo'oungu ma Dutu.) Ge'ena 'iduanga de 'o Yesus kawongosekau 'o Petrusika, "Tatapu noimoteke ngoi!" 20 Gedagee 'o Petrus womadutumu 'awi dudunoko de wimake 'o do-domoteke gee 'o Yesus wisiboso-bosono de yogiamanai ma sala. ('Unau ge'ena gee 'o 'orasi 'ipasa-pasa yomakadateuku de 'o Yesus ma 'orasi yo'odomo, de gee wosano 'o Yesusika 'ato, "Jou, nago'ona dua niwukunu?") 21 Wimakeka de 'o Petrus kawosanokau 'o Yesusika, "Jou kokia nanuda?" 22 'O Yesus wosango, "Nako kogee ngoi tomau 'una kawo'ahu-'ahu sigado ngoi toboali, ge'ena ko to ngonawa 'ani 'aturu. Ma ngona tatapu noimoteke ngoi!" 23 So ma habari ge'ena 'o do-domoteke yokoki'isenokau 'ato 'o do-domoteke gu'una dua kowosongenuwa. 'Ena

momongo 'o Yesus kowongosewa 'ato 'o do-domoteke gu'una dua kowosongenuwa, ma 'ena wongose 'ato, "Nako kogee ngoi tomau 'una kawo'ahu-'ahu sigado ngoi toboali, ge'ena ko to ngonawa 'ani 'aturu." 24 'O Yesus 'awi do-domoteke gu'unau gee wosisa-sakisii 'iodumu ne'ena. De 'unau mita wotulisi ne'ena. De ngone poodumu panako 'okia naga wongose ge'ena ma goungu 'itiai. 25 'Okia sonaa 'iregu-regu 'o gudaiosii gee 'o Yesus wokadi-diai. Nako kogee 'iodumu ge'ena patulisi pamoi-moi, ngoi tamao 'o duniaka ne'ena kayapailoka 'isidaoto ma buku gee dua 'ituli-tulisuku ge'ena.

1:1 Tabea, 'Aba Teofilus! 'Ai le-lefo ma di-disiraka dau tositotarokau gee 'o Yesus 'ikurue womanarama de wodotoko, 2 sigado 'o sorogaade wodoa. Ma 'orasi kowodoawasi, de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma kuasa, 'una wosibesongokasi 'awi su-sulokika gee wakiiri-irikokau. 3 'Una wosangisara sigado wosongene 'o salipoka. Wosongenoka ma do'ingo 'o wange nagi soatino 'igi-gilio womasidumutu 'onaka ma ngale ma gou-goungou 'una wowangokau. De wakisidemo wakisimaigoungou kokia ma Jo'oungou ma Dutu wapareta 'awi kawasa. 4 Ma moi ge'ena 'una de 'awi su-suloko yomalomuno yo'odomo de wakisibesongoko konee, " 'Uwa niamada 'o Yerusalemuoka. Niodamaa ge'enaka sigado 'ai Dea wokula 'okia naga gee wojajiokau, ge'ena la 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee tinisidemokau ma sirasi. 5 Sababu 'o Yohanes Wo'osi-'osiki 'una 'o nyawa wo'osiki de 'o 'akere; ma dua koito'ingowau de ngini ni'osiki de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma ngale ma Jo'oungou ma Dutu wokula 'o Ngomasa 'Itebi-tebini la 'imanoa nia singinaka." 6 De ma moi ge'ena 'o su-suloko go'ona yomalomuno de 'o Yesus de yosano 'unaka, "Jou, ne'ena nomau nosigokoli? 'o Israeloka ma pareta ma ngale minisipidili 'o nyawa 'iregu ma paretaka?" 7 'O Yesus wosango, "Ngini ngaro konianakowa muruoka de 'idadi. Ge'ena ka 'o 'Aba ma sirete wositantuu moteke 'awi kuasa. 8 Ma ngini 'asa niamake 'o kuasa, gee dua ma 'orasi 'o Ngomasa 'Itebi-tebini niduguti de nia singinaka 'imanoa. De ngini 'asa niodadi to ngoi 'ai sakisii, 'o Yerusalemuoka, 'o Yudeaka, 'o Samariaka, de sigado 'o dunia yasuluunuku." 9 'O Yesus kage'ena wongoseka de wodoakau 'o sorogaade 'awi su-suloko manga bionoka, de wilega-lega 'ena 'o kakamoro wisaokau.

10 'Ona kayolega-legasi 'o diwangie gee 'o Yesus wodoaka, de yomanako 'ena 'o nyawa yamididi manga baju ya'are-'arese yoma'okodeu manga dateoka. 11 De yamididi go'ona kayongosekau, "Ee, ngini 'o Galilea ma nyawa! 'Uwau nima'okode ka 'o diwangie niodi-diriidi. 'O Yesus gee nia bionoka 'o sorogaade wodoakau, dua woboali kaimatero de kangano niamakekau 'o sorogaade wodoa." 12 Ge'enaka de 'o su-suloko go'ona 'o Zaitun ma gigie ma dekuoka de yolio 'o Yerusalemuku, ma gurutu poilia 'o kilo moikoni. 13 Ya'adonuku 'o Yerusalemuoka 'o woa moioka gee yomasidodo-dogumika, de yodoade daku 'o ngii moi 'idadiueka. 'O su-suloko 'ona ge'ena 'o Petrus, de 'o Yohanes, 'o Yakobus de 'o Andreas, 'o Filipus de 'o Tomas, 'o Bartolomeus de 'o Matius, 'o Yakobus 'o Alfeus wi ngowaka, de 'o Simon gee woolu-oluku 'o negara 'iregu yakipareta, de 'o Yudas 'o Yakobus wi ngowaka. 14 'Ona yoodumu ka 'o singina moi kaitaurika yomalomuno yomalahidoa. 'Ona yomalahidoa de 'o nge-ngeweka yamuruo naga de mita ngo Maria 'o Yesus ma 'esa, de 'o Yesus 'awi riaka dodoto. 15 Ma moi ge'ena yomalomuno poilia done yaratusu moi de yamonaokokani, de 'o Petrus woma'okode manga bionoka de wobicara wongose, 16 " 'Esa moi riaka dodoto! 'Okia naga 'isilefokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka ge'ena salingou 'idadi, ge'ena la ma sira 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'isidemosirakau ma ngekomo 'o Dautu, ma ngale 'o Yudas, gee 'o Yesus witago-tagoko manga balusu. 17 'O Yudas 'una ge'ena ma sira de de ngone, de 'una mita wiiriokau ma ngale womanarama de de ngone." (18 'O Yudas 'una 'o tonaka 'o betu moi womadamakekau sababu 'awi ngeluku ma bo-bangu wosi'ija. Ge'enaka dau de wootaka de wi pokoro 'ipooteke so wi toto 'idokinino so ma rai wosongenoka. 19 'O Yerusalemuoka yogoge-gogere yoodumu yogi'isenoka ge'ena, so ma rai ma tonaka ge'ena yosironga de to 'ona manga demo, 'o Akeldama, ma ngale, 'o 'Aunu ma Tonaka.) 20 " 'O Mazmur ma bukuoka naga 'isilefo konee: 'Madaka la 'awi woaka kairii-riidikau; ka moi ma 'uwa yomanoa ge'enaka.' Naga 'isilefo konee mita: 'Madaka la 'awi manarama 'o nyawa 'iregu yatagali.' 21 Sababu ge'ena salingou womatengosi womoteke de de ngone la wosisakisii nanga Jou Yesus ma gou-goungu wowangokau. 'O nyawa gu'una salingou gee kaitaurika womote-moteke de de ngone ma

'orasi 'o Yesus powimoteke kiaka naga bato, gee ma 'orasi 'o Yohanes Wo'osi-'osiki wokurue 'o nyawa wo'osiki, sigado 'o Yesus wodoaka 'o sorogaade to ngone nanga sigoronaka." 23 So 'o nyawa yongaku-ngaku yoboa-boano ge'enaka gee yoiriki yamididi ge'ena la 'o Yusuf gee wisironga 'o Barsabas, mita wisi'asoko 'o Yustus, de wimoiole ge'ena la 'o Matias. 24 Ge'enaka de 'ona yolahidoa konee, "Jou, ngona nanako 'o nyawa 'iodumu manga singina. 'O Yudas wamadakau 'awi manaramoka ge'ena la 'o su-suloko, de wosongenokau so wosikaikakau 'o ngiika gee yadaene 'una ge'enaka. So ngona ma sirete, Jou, nosidumutu 'o nyawa yamididi no'ona, nagu'una woniiriki la wa'ao 'o manarama ge'ena 'o Yudas witagali." 26 Yolahidoa 'iduanga de yamididi go'ona yakiiriki so manga ronga ya'undi, de 'o Matiasuku widaene. So 'una wigoraka wodadi 'o su-suloko ma ngale yomarimoi de 'o su-suloko 'iregu yamogiooko de moi.

2:1 'O Yahudioka manga Gutuku ma Ngodomo ma Wange gee yosironga 'o Pentakosta ya'adono de 'o nyawa yongaku-ngaku yomapoluno 'o ngii moioka. 2 De yomanako 'ena 'isoka 'o rato 'ikuruusu dakuuku 'o diwanguku, ma guruusu ge'ena 'o woa moi yomalomu-lomunoka gee yasuluunuku. 3 De yamake 'isoka 'o 'uku 'iluru-lurusu 'ikakadagi de yakidosora yakinoi-noimi. 4 Ge'enaka de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yakiparetano so 'ona yobi-bicara de 'o nyawa 'iregu-reguno manga demo moteke 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma mau. 5 Ma 'orasi ge'ena 'o Yahudi ma nyawa naga 'o daeraa 'i'ini-'inikino 'o duniaka ne'ena, yomanoa 'o Yerusalemuoka. 'Ona ge'ena yosingou-ngounu ma Jo'oungu ma Dutuka. 6 Gee yo'isenoka ma guruusu ge'ena de 'o nyawa posironga manga gudai yoboa yomalomu. 'Ona yoodumu kayakitodokana yo'isene 'o su-suloko go'ona yobi-bicara de to 'ona moi-moi manga demo. 7 'Ona yoodumu posironga yoherangioka so yongose 'ato, " 'Etei! Yobi-bicara go'ona yoodumu ka 'o Galileano de! 8 De kokia so ngone po'isene 'ona yobi-bicara de to ngone moi-moi nanga demo?" 9 Ngone 'o Partia ma nyawa, 'o Media ma nyawa, 'o Elam ma nyawa, 'o Mesopotamia ma nyawa, 'o Yudea ma nyawa, 'o Kapadokia ma nyawa, 'o Pontus ma nyawa de 'o Asia ma nyawa, 10 'o Frigia ma nyawa, 'o Pamfilia ma nyawa, 'o Mesir ma nyawa, de 'o

Libia ma daeraano 'o Kirene ma dateoka. De ngoneka 'o Romano mita yoboano, 11 gee 'o Yahudioka, de mita ko 'o Yahudiokawa ma yowosamokau 'o Yahudioka nanga 'agamano. De ma 'ena mita yoboano 'o Kreta ma nyawa de 'o Arab ma nyawa. Ma ngone poodumu po'isene 'ona yosibi-bicara de to ngone moi-moi nanga demo gedagee 'okia sonaa 'ihera-herangi ma Jo'oungu ma Dutu wodiai. 12 'Ona yoodumu yoherangi ma sala so yomakasano moi de moi, " 'Etei, ne'ena ma ngale 'ido'oa?" 13 Ma naga mita yakisiti-tingoona. 'Ona yongose, "La 'o nyawa no'ona kayaki'etoku!" 14 Ge'enaka de 'o Petrus de 'o su-suloko 'iregu yamogiooko de moi yoma'oko so 'o Petrus waamo-amokie wobi-bicara 'o nyawa yoku-kudaika go'ona konee, " 'Esa moi riaka dodoto, 'o Yahudioka ma nyawa de mita nioodumu gee niogoge-gogere 'o Yerusalemuoka! Niosigisene niosidi-diai sababu ne'ena salingou tosiwaiti nginika. 15 Ne'ena 'asa ka 'o takoro siwo ka 'o ngoru-ngorumikasi de niakitahajiri 'ato yaki'eto. 'Ona ne'ena koyaki'etowa. 16 Ma Jo'oungu ma Dutu wosidemo ma ngekomo Nabii Yoel, wongose 'ato, 17 ' 'O 'orasi ma du'uruoka, ngoi 'asa tosiguti 'ai Ngomasa 'o nyawa 'iodumika. So dua nia ngowaka 'o nauru de 'o ngeweka yositotara 'okia naga gee takisidemoka 'onaka. Nia do-dogu'uru de 'o mo-mosolese 'asa yamake 'okia naga gee takisidumutu. Nia balu-balusu 'asa yonanere ma ngale 'o nanere gee ngoi takikulaka. 18 De 'o nyawa-nyawa gee 'ile-leleani 'o nauru bolo 'o ngeweka 'asa takikula 'ai Ngomasa ma 'orasi ge'ena. De 'ona 'asa yositotara to ngoi 'ai demo. 19 Ngoi 'asa todiai 'o no-nako 'ihera-herangi daku 'o diwangoka, de 'o no-nako 'ila-laagomo ne'ena 'o duniaka; dua naga 'o 'aunu de 'o 'uku, de 'o marasa ma dowo 'iki-kipirini. 20 Koya'adonuawasi ma Jou 'awi Wange 'ika-karamati gee toboa de 'ai ku-kumati ma ngale tahakimi 'o nyawa 'iodumu, 'o wange ma ako 'asa 'itarusu, de 'o mede 'itereboko 'isoka 'o 'aunu. 21 Ma 'orasi ge'ena, 'o nyawa gee yongaku de yomasigasoko ma Jouka, 'asa yakisilaha!" 22 Ge'ena so, 'Esa moi riaka dodoto 'o Israel ma nyawa, niosigisene 'okia naga tinidongose ne'ena: 'O Yesus 'o Nazaret ma nyawa gu'una ma Jo'oungu ma Dutu wiirikokau de wikulakau 'o manarama ma ngale ngini 'Esa moi. Ge'ena 'iwai-waiti mongau gee 'o no-nako 'ihera-herangi de 'o hali 'ila-laagomo ma Jo'oungu ma Dutu wodiai nginioka ma

ngekomo 'o Yesus gu'una. Ge'ena 'iodumu, 'Esa moi, ngini ma sirete nianakokau. 23 Moteke ma Jo'oungu ma Dutu wi dumutu de 'awi mau, so wisisarakaniokau 'o Yesus nginika. 'Ena kawinisidipidilika 'o nyawa yoti-tingkai wisidele 'o salipoka, ge'ena kaimatero de ngini winito'oma. 24 Ma ma Jo'oungu ma Dutu wisiwangokali de wisipidili naga 'o sangisaraka. 'Una wosongenokau duga ma Jo'oungu ma Dutu kawisimomioka, sababu 'una 'o songene koya'akunuwa wiparetano. 25 Ge'ena 'isoka 'o Dautu wosidemokau ma sirasi ma ngale 'o Yesus, 'Ngoi kaitaurika towimake ma Jou 'ai bionoka. 'Una naga de de ngoi so ngaro ka 'okiau naga bato ma koi'akunuwa. 26 Ge'enau so 'ai singina kaimore-morene, de katowisiare-arene ma Jo'oungu ma Dutu. De ngoi ngaro tosongene ma 'o bo'osuku ma dodaka dua koido'oawa, 27 sababu ngona dua kanoisimadakawa. Ngona konamadakawa 'ani ro-riwo tonisingou-ngounu katodewederuku 'o bo'osuoka. 28 Ngona noisidumutokau 'o ngekemo gee 'isikaika 'o 'ahu 'ika-kakalika. De tomorene 'ifoloi sababu konoimadawa.' " 29 De 'o Petrus wongoseli 'ato, " 'Esa moi riaka dodoto! Tanu tosiwaitosi la niasahe ma ngale 'o Dautu, to ngone nanga edete de nanga dotumu gu'una. 'Una wosongenokau de wipo'osukau mita; 'awi bo'osuku naga de ma 'enasi ngoneka sigado ne'ena. 30 Ma Jo'oungu ma Dutu 'o Dautika wojajiokau sigado wosasioka 'ato wimoi 'awi 'asali 'o Dautino dua 'asa ma Jo'oungu ma Dutu wigoraka wodadi Koana. De dua wopareta 'isoka 'o Dautu wopareta. 'O Dautu 'una 'o nabii moi so 'una wanakokau de wosidemokau 'ato 'o Koana wimoi Wosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau gu'una 'asa wowangokali ngaro wosongenokou ma. De 'o Dautu wongose 'ato, ' 'Una kowisimadakawa naga ka 'o bo'osuoka; 'awi roese 'asa koyodewederukuwa ge'enaka.' 32 'O Yesus nu'unau gee ma Jo'oungu ma Dutu wisiwangokali. Ngomiou miodumu ne'ena miamakekau so miosisakisii. 33 'Una wigoraka de wisigogere 'o ngii 'ifoloi 'isure-sureka ma ngale wisitedene la wopareta. Ge'enaka de wadawongo 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee ma Dea wosijajiokau ma ngale wosiguti. De ngini nio'isene de niamake ne'ena, ge'ena la 'o Ngomasa 'Itebi-tebini wosigutiokau ngomiku. 34 'O Dautu ma sirete kowodoawa 'o sorogaade ma 'una wongose, 'Ma Jou wongose 'ai Jouka: 35 Nogogeruku 'ai dateoka

'o ngii 'ifoloi 'isure-sureka la nopareta, sigado tadiai nisa-saturuu 'iodumu yo'isene ngonaka de koyomado-do'oawau!' 36 Ma sababu ge'enu so 'o Israel ma nyawa salingou nianako ma gou-goungu, ma ngale 'o Yesus gee winisidelokau 'o salipoka, 'unau ge'enu ma Jo'oungu ma Dutu wisitedene wodadi Jou de wiiriki wodadi Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha!" 37 Gee yo'isenoka 'o demo-demo ge'enu, de manga singinaka yatotara so yomatoduba. Ge'enaka de yosano 'o Petrusika de 'o su-suloko 'iregu-reguka yongose 'ato, " 'Etei, ne'enu salingou 'okia miodiai?" 38 De 'o Petrus wosango wongose 'ato, "Salingou nimaogoro 'o sowono niodiai, de niolio ma Jo'oungu ma Dutuka. De ngini moi-moi ni'osiki de ma Yesus Kristus wi rongga ma ngale winingaku, la nia so-sowono ma Jo'oungu ma Dutu kowongano-nganonuawau. De ngini 'asa niamake 'o Ngomasa 'Itebi-tebini. 39 Sababu gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau, ge'enu ma dumutu nginika de 'ania ngowaka de nia dangonuku. De mita 'o nyawa gee naga manga ngii 'ikuru-kurutika de gee kowinakowasi, ge'enu la 'o nyawa 'iodumu gee ma Jo'oungu ma Dutu to ngone nanga Jou waki'aso-'asoko la yoboa 'unaka." 40 Koge'enu 'o Petrus wosiwaiti wosimaigoungu 'onaka. De 'iregu-regu 'o gudaiosi 'una wakidongose la tanu yomau yakisilaha de yo'ahu 'uwa 'isoka 'o nyawa yoti-tingkai gee dua ma Jo'oungu ma Dutu wakhukumu. 41 Manga gudai yosingounu 'o Petrus 'awi do-dotoko, so yomasisarakani la yaki'osiki ma ngale 'o Yesus wingaku. So ma rai ge'enu ma wange 'o nyawa yongaku-ngaku 'idogoli manga gudai yacaana sa'ange. 42 'Ona koyomaogo-ogoruwa yomadotoko de manga singina ma goungu 'o su-sulokika, de kaitaurika yomalomu-lomu. 'Ona yo'odomo de yomalahidoa ma kayomalomu-lomu. 43 'O gudai 'o no-nako 'ihera-herangi 'o su-suloko go'ona yodiai sigado 'o nyawa yoodumu kayoki-kiliri ma de yakimodongo ma ngale wihoromati ma Jo'oungu ma Dutu. 44 De 'o nyawa yongaku-ngakuokau go'ona kayomarimoi so moi-moi manga kianikia 'iodumu kayoripake. 45 Naga 'onaka kaitaurika yawukunu manga kia sonaa de ma pipi yosibula-bula moteke moi-moi manga paraluu. 46 'O wange 'isinoimi 'ona yomalomu-lomu ma Jo'oungu ma Dutu wi Woaka. De yo'odomo ma kayomalomu-lomu manga woa-woaka, de manga singina 'itipokoku de kayomore-morene. 47 De 'ona kawisiare-arene ma Jo'oungu

ma Dutu. De 'o nyawa 'iodumu yakiduaka de yakihoromati. 'O wange 'isinoimi yongaku-ngaku kayodogo monga sababu ma Jou wakisilaha so.

3:1 Ma moi ge'ena 'o lahidoa ma 'orasi ge'ena la 'o takoro sa'ange 'o wange 'imasiniporoko, de 'o Petrus de 'o Yohanes yosikaie ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woade. 2 Kadoka 'o ngorana ma amokoka gee yosironga " 'O Ngorana 'Isure-sure", ge'enaka wimoi wolugu-lugu kawosidoboanosi. 'O nyawa gu'una 'o wange 'isinoimi wi'asaka ge'enaka la 'o pipi womaga-ga'asoko 'o nyawa-nyawaka gee yowosama ma Jou 'awi Woaka. 3 Gedagee wakimake 'o Petrus de 'o Yohanes yowosamou ma Jou wi Woaka, de 'o pipi woga'asoko. 4 So 'ona widi-diriidi de 'o Petrus wongose, "Nomalega ngomino!" 5 Ge'enaka de 'o nyawa gu'una wakilega-lega de womangano-nganono 'ato dua 'o kianikia wikula. 6 Ma 'o Petrus wongose 'unaka, "To ngoi 'ai pipi ka ma eta ma koi'iwa. Ma 'okia naga de ma 'ena ngoioka, ge'ena tonikula: So de ma Yesus Kristus 'o Nazaret ma nyawa gu'una 'awi kuasa, ngoi tonisuloko noma'okode la notagi!" 7 Ge'enaka de wolugu-lugu gu'una wi giama ma giniraika 'o Petrus wa'ao de wiriwo wi'oko de kaisigilakau 'ikuata 'o nyawa gu'una 'awi dou de 'awi pupuungu. 8 Ge'enaka de 'una woma'okode womatebu-tebulu, de wokurie wokadagi waika waino. Deika 'una de 'o Petrus de 'o Yohanes yomasidowosama ma Jou wi Woaka, 'ena wotagi ma de womapa-palitanga de ma Jo'oungu ma Dutu wisiare-arene. 9 De 'o nyawa 'iodumu wimake 'una wotagi-tagigi ma de wisiare-arene ma Jo'oungu ma Dutu. 10 Ge'enaka de 'ona yonganonino 'una ge'ena wotabaga'asoko biasa wogogerie " 'O Ngorana 'Isure-sureka" ma Jou wi Woaka. 'Ona kayoki-kiliri gee yamake 'okia naga 'idadiokau 'unaka. 11 'O nyawa gu'una kawakimote-motekosi 'o Petrus de 'o Yohanes. De gedagee 'ona yaruange ya'adonika 'o ngii moioka gee yosironga " 'O Salomo wi Surabi", 'o nyawa yoodumu yakidolomu kayomasisisuou sababu yoherangi ma sala. 12 Gedagee 'o Petrus wakimake 'o nyawa-nyawa go'ona, de wongose, "Ee 'Esa moi 'o Israel ma nyawa-nyawa, 'ido'oa so nioherangi 'okia naga gee 'idadiokau ne'ena de kanioungini ngomino, 'isoka kogee 'o nyawa nu'una 'idadi wotagi sababu ka to ngomi 'amia kuasa de mia 'ahu 'itiai? 13 Ma Jo'oungu ma Dutu gee 'o

Abraham de 'o Ishak de 'o Yakub wisuba-suba, to ngone nanga edete de nanga dotumu wisuba-suba, 'unau ge'ena wisitedenokau 'o Yesu, to 'una 'awi Ro-riwo wosingou-ngounu gee ngini winisisarakaniokau yopa-paretaka, de gee ngini winiitomo 'o Pilatus wi bionoka gedagee 'o Pilatus womau wipidili. 14 'Una wotiai de 'awi sowono koi'iwa ma de wo'ahu duga kawileleani ma Jo'oungu ma Dutu, ma ngini kawiniitomo de niogegoto la 'o Pilatus wipidili woto-to'oma wimoi. 15 Nginiou, 'Esa moi, winito'oma 'o Yesu, 'ena momongo 'unau ge'ena 'o nyawa 'iodumu ma 'ahu ma titi. De ma Jo'oungu ma Dutu wisimomikokau ngaro wosongenokau ma. Ngomi ma sirete miasakisii ge'ena. 16 'Unau ge'ena wisi'aikokau wolugu-lugu de nginiou niosakisii. De sababu 'o ngo-ngaku ma ngale 'o Yesu de 'awi kuasa, ge'ena so wolugu-lugu gu'una wosanangiokau 'isoka gee ngini niamakekau ne'ena. 17 Aa, 'Esa moi! Ngoi tanako 'okia naga gee ngini de nia balu-balusu niodi-diai 'o Yesusika, ge'ena ma sababu ngini konianakowa 'okia niodiai. 18 De ge'ena so 'idadi mita 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wosidemokau ma sirasi 'awi nabii yoodumika ge'ena la 'o Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau salingou wosangisara. 19 Sababu ge'ena 'Esa moi, niotoba 'o sowono niodiai de niolio ma Jo'oungu ma Dutuka la 'ania so-sowono wa'ikiri. 20 La ma Jo'oungu ma Dutu winidoboa de winisisanangi, de wosuloko 'o Yesu 'asa woboa nginika, sababu 'una ma Jo'oungu ma Dutu wiirikokau ma ngale wodadi Koana Winisilaha. 21 'Una salingou wogogere 'o sorogaaka sigado ma Jo'oungu ma Dutu 'okia sonaa 'iodumu wadai ma sungi, 'isoka ma Jo'oungu ma Dutu wongosekau 'awi nabiiika so yositotarokau ma sirasi. 22 Ma nabii Musa wosidemokau 'ato, 'Ma Jo'oungu ma Dutu to ngini nia Jou 'asa wigoraka 'o nabii moi naga nginino, 'isoka ngoioli woigoraka. Ngini salingou niosigisene 'okia naga 'iodumu gee wosidemo nginika. 23 Nago'ona koyosigisenuwa 'okia naga gee 'o nabii gu'una wosidemo-demo, 'ona 'asa yakitingaka ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasaka de yakibinasa!" 24 Ge'enaka de 'o Petrus wongoseli, " 'O nabii gee yositotarokau 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno, 'ikurie ma Nabii Samueloka de ino 'o nabii 'iregu-regu yotu-tu'uruno, yoodumu go'ona yosidemokau ma sirasi ma ngale 'o 'orasi ne'ena. 25 Ma Jo'oungu ma Dutu

'awi jaji moi-moi gee 'o nabii yosidemo-demokau, ge'ena ma dumutu nginika. 'O jaji gee ma Jo'oungu ma Dutu wodiaiokau 'ania edete de nia dotumika, ge'ena dau ma dodaka ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'o Abrahamuka konee: 'Ma ngale 'ani ngowaka de ni dangonuku, ngoi 'asa tosibarakati 'o sagala nyawa 'o duniaka.' " 'O Petrus wongoseli, " 'O jaji ge'ena ma dumutu nginika mita. 26 Sababu ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wigoraka 'awi Ro-riwo wosingou-ngounu, de wisuloko wosirano nginino la winisibarakati. Winisibarakati ma ngekomo winisi'asa niomaogoro 'o dorou niodiai de niolio ma Jo'oungu ma Dutuka."

4:1 'O Petrus de 'o Yohanes kayobi-bicarasi 'o nyawa-nyawaka go'ona, de 'o 'imam ma sae-saeke de ma Jou wi Woa ma jo-jaga manga balusu, de mita 'o Sadukioka yaino 'o Petrus de 'o Yohanesino. 2 'Ona posironga yongamoka sababu 'o Petrus de 'o Yohanes yongose 'o nyawa-nyawaka 'ato 'o Yesus wosongenukou ma kawomomioka de ge'ena ma nyo-nyata 'ato 'o nyawa yosonge-songenoka dua yomomikoli. 3 So yakitagoko 'o su-suloko yamididi go'ona de yakisingosama 'o buika. De 'iobirokau so 'ona yakitahanuku ge'enaka sigado ma ngorumika 'asa yaki'urusu. 4 Ma 'o nyawa yo'ise-'isenokau 'o su-suloko go'ona manga do-dotoko, manga gudai yongaku. So 'ona kayodogo monga sigado poilia yacaana motoakau. 5 Ma bibinie de 'o 'Agamaka ma Hakimi, 'o Yahudioka manga balu-balusu, de 'o 'agamaka ma guru-guru yomalomu 'o Yerusalemuoka. 6 'Ona yomalomu de ma 'Imam ma Amoko 'o Hanas, 'o Kayafas, 'o Yohanes, 'o Aleksander de 'o nyawa 'iodumu gee manga 'asali 'o 'Imam ma Amokino. 7 'O Petrus de 'o Yohanes yaki'asa yakisitaari 'onaka, ge'enaka de 'ona yosano, "Kokia ma do-dagi ngini winisi'aiki 'o nyawa wolugu-lugu gu'una? De 'okia ma guata bolo de to nagu'una wi kuasa niodiai ne'ena?" 8 'O Petrus gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini wiparetano wosango, "Dea-dea 'o Yahudioka ma balu-balusu, de 'o 'Agamaka ma Hakimi! 9 Ne'ena ma wange ngini mini'urusu sababu miadiai yaowa-owa, ge'ena la miriwo wimoi wolugu-lugu. De sababu ngini niomau nianako kokia sigado 'o nyawa gu'una kowoluguwau, 10 so ngini, Dea-dea de mita niiodumu 'o Israel ma nyawa, salingou nianako, 'o nyawa nu'una ne'ena nia bionoka woma'okode

de wi roese 'isa-sanangi, sababu de ma Yesus Kristus 'o Nazaretino 'awi kuasa de wi pareta. Ngini winisidelokau 'o Yesus gu'una, duga ma Jo'oungu ma Dutu wisimomikokali. 11 'O Yesusikau ma dumutu 'o Buku 'Itebi-tebini ma bo-bulaka ne'ena 'ingose, ' 'O teto gee ngini 'o woa niodi-diai koniapake-pakewau, ge'enau 'idadi ma woa ma ba-bangini ma guata.' 12 Ka 'o Yesus duga 'idadi 'o nyawa wosilaha. Sababu 'o nyawa 'iregu koi'iwa yamake 'o kuasa ma Jo'oungu ma Dutuno ma ngale 'inasilaha." 13 Yo'uru-'urusu yomalomu-lomuno go'ona yoherangi yakimake 'o Petrus de 'o Yohanes koge'ena manga moroini, 'ifoloiosi 'ona yanako 'ato 'o su-suloko yamididi go'ona ka 'o nyawa biasa, manga sekolah koikurutiewa. Ge'enaka 'asa de yanako 'ato 'o su-suloko yamididi 'ona ge'ena yomote-moteke de 'o Yesus. 14 De 'ona koyakia-kiawau yobicara, sababu 'o nyawa gee wisi'aiokau wi lugu 'una ge'enaka manga bionoka woma'okode de 'o Petrus de 'o Yohanes. 15 So 'ona yosuloko 'o su-suloko yamididi go'ona yosupu ge'ena yaki'uru-'urusu ma ngiioka, ge'enaka de 'ona yomasikadibangi. 16 'Ona yomakadongose konee, " 'O nyawa yamididi no'ona salingou kokia pakidiai? 'O Yerusalemuoka yoodumu yanakokau 'o no-nako 'ihera-herangi ge'ena 'ona yodiai. Ngone koidadiwau posipongono ge'ena. 17 Ma tanu ge'ena 'uwau 'o nyawa kaikudai monga yo'isene, so nou, ngone pakingamo pakisimodo-modongo yamididi go'ona la 'uwau yobi-bicara ma ngale 'o Yesus ka moika ma." 18 So ge'enaka de yaki'asoko 'o su-suloko yamididi go'ona yowosamoli, de yakidongose 'ato, "Ka ma eta ma koidadiwau niatesongo bolo niodotoko de 'o Yesus wi rongu." 19 Ma 'o Petrus de 'o Yohanes yosango, "Nginiou ma sirete niatibangi ka'ena yadaene ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka: Miamoteke to ngini, Dea-dea, nia pareta bolo miasingounu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi pareta. 20 Sababu koidadiwa mimaogoro miosidemo 'okia naga gee ngomi ma sirete miamakekau de mio'isenokau." 21 Yo'uru-'urusu go'ona ka moi ma koyodamakewa ma sababu ma ngale yakihukumu 'o Petrus de 'o Yohanes. So yakingamo 'ifoloiosi yakidukuata 'o su-suloko yamididi go'ona de yakipidilikau, ngano yododato sababu 'o nyawa yoku-kudai go'ona ma Jo'oungu ma Dutu wisiare-arene sababu 'okia naga gee 'idadiokau wolugu-luguoka gu'una. 22 'Una wolugu kawosidoboanosi de

'awi 'umuru 'o taunu nagi soata 'ipaili de 'i'aiki sababu 'o no-nako 'ihera-herangi. 23 'O Petrus de 'o Yohanes yakisisupuno de yolio manga ma-manai. Yaika de yosijarita 'iodumu gee 'o 'imam ma sae-saeke de 'o Yahudioka ma balu-balusu yongose-ngose 'onaka. 24 Manga ma-manai go'ona yo'isenoka ge'ena, de 'ona yomarimoi yolahidoa ma Jo'oungu ma Dutuka konee, "Jou noku-kuasa, ngona nosidadi 'o diwanga, 'o tonaka, 'o ngooto de 'o sagala moi-moi 'iodumu. 25 De 'ani Ngomasa 'Itebi-tebini ngona nosidemokau 'amia edete de mia dotumika 'o Dautika, to ngona 'ani gilaongo konee: ' 'Ido'oa so 'o nyawa gee ma Jou kowinako-nakowa yakito'otasa; 'ido'oa so 'o soa-soana manga singinaka yodiai 'okia naga gee ma faedaa koi'iwa-iwa ma ngale ma Jou wilawani? 26 'O duniaka ma koa-koana yomadudu-duanga ma ngale yokudoti, de 'o nyawa yola-laagomo yomarimoi wilawani ma Jou de ma Koana Wiiri-iriki 'o Nyawa Wosilaha-laha!' 27 So Jou, sababu ma goungu 'o Herodes de 'o Pilatus yakitoomuokau 'o nyawa gee koninako-nakowa de mita 'o Israel ma nyawa 'o kotaka ne'ena. 'Ona yomalomu ma ngale wilawani 'o Yesus 'ani Ro-riwo wotebi-tebini gu'una, gee ngona wonigoraokau wodadi 'o Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha. 28 'Ona yomarimoi yadiai 'okia sonaa moi-moi, gee ka ma sirasi ngona nositatapuokau 'ato ge'ena dua 'idadi. De ngona nositatapu ge'ena moteke to ngona ma sirete 'ani pareta de 'ani mau. 29 Jou, ne'ena minilega kokia ngomi misimodo-modongo. Minikulano 'o moroini ngomino 'ani gilaongo ne'ena, la 'uwa miododato miositotara 'ani demo. 30 Noriwo la 'o nyawa manga panyake 'i'aiki de nodiai 'o no-nako 'ihera-herangi de mita 'o hali 'ila-laagomo de 'o Yesus 'ani Ro-riwo wotebi-tebini gu'una 'awi kuasa." 31 'Ona yomalahidoa 'iduangino de 'o ngii gee yomalomu-lomunoka 'igiwi. 'Ona yoodumu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yakipareta so 'ikurue 'ifoloi yomoroini yobi-bicara ma ngale 'o Habari ma Jo'oungu ma Dutuno. 32 'O nyawa yongaku-ngaku yoodumu go'ona yo'ahu ka 'o singina moi. 'Onaka naga komoiwa moi yatibangi 'ato 'okia naga gee to 'ona ge'ena ka to 'onau. 'Okia sonaa moi-moi 'onaka naga ge'ena kayoripake. 33 De 'o kuasa ma amoko, 'o su-suloko go'ona yosisakisii ma ngale 'o Yesus wowangokauoli. So ma Jo'oungu ma Dutu 'ifoloi wakisibarakati. 34 De komoiwa moi naga 'onaka yakisidukurangi 'o

kianikia sababu godagee de manga tonaka de manga woa, ge'ena 'ijaga yawukunu manga tonaka bolo manga woa ge'ena; deika ma 'ija ge'ena ya'asa de yokula 'o su-sulokika. 'Asa deika ma pipi ge'ena yosibula-bula kiaka naga gee yoparaluu. 36 Koge'enali mita 'o Yusuf. 'Una mita 'awi tonaka wawukunu, de ma tonaka ma 'ija ge'ena wa'asa wokula 'o su-sulokika. 'O Yusuf 'una 'awi 'asali 'o Lewino, 'o Siprus ma nyawa. 'Una 'o su-suloko wisironga mita 'o Barnabas, ma ngale, 'o Nyawa Woaru-arua la manga Singina 'Ikuata.

5:1 Ma naga wimoi wi ronga 'o Ananias, ma wekata mi ronga ngo Safira. 'Ona mita manga tonaka yowukunu. 2 'O tonaka ma 'ija ge'ena ma songona 'una wa'ese de ma songonali wokula 'o su-sulokika. 'Una wodiai koge'ena, ma wekata mita manakokau. 3 So 'o Petrus wongose 'o Ananiasika, "Ananias, 'ido'oa so nomasidabika 'o Tokata ma Koana ni singina yapareta sigado ngona noeluku 'o Ngomasa 'Itebi-tebinika, de nomasiriidino ma ngale nomadengoka 'ani tonaka ma 'ija ma songona? 4 'O tonaka ge'ena gee konawukunuawasi ge'ena to ngona. De nawukunokau mita ma pipi ge'ena ka to ngonasi mita. De 'ido'oa so 'ani singinaka koge'ena nodiai? Ge'ena ngona noeluku ko 'o nyawakawa ma 'ena ma Jo'oungu ma Dutuka." 5 'O Ananias kage'ena wo'isenoka de woruba, de kawosongenokau. So 'o nyawa 'iodumu yakimodongo ma sala gee yo'isenoka ge'ena 'idadi. 6 So 'o do-dogu'uru yaino 'o Ananias wi songene yasao, deika yosisupu yapo'osuku. 7 Poilia 'o takoro sa'ange 'ipasa de ma wekata mowosama. Muna komanakokawa 'okia 'asa kaidadioka. 8 De 'o Petrus wosano munaka, "Bika noisidemo 'ania tonaka gee ngona de ni rokata niawukunu ma 'ija kone'ena ma amokoka?" 'O Ananias ma wekata mosango, "Ia, ma 'ija koge'enau." 9 De 'o Petrus wongoseli munaka, " 'Ido'oa so ngona de ni rokata ka 'o singina moi 'o Ngomasa 'Itebi-tebini niataili niosihaga? Nosigisene! 'Ani rokata wipo-po'osuku yolionou. Ngonali mita dua nisisupu nipo'osuku." 10 Kage'ena ma 'orasi de kamoruba de mosongenokou 'o Petrus wi bionoka. So gee 'o do-dogu'uru go'ona yowosanga, de mimake muna mosongenokou. Ge'enaka de 'ami maieti ge'ena yosisupu so yapo'osuku ma rokata wi dateuku. 11 So ma rai 'o

nyawa yongaku-ngaku go'ona, de mita 'iregu-regu gee yo'ise-'isene 'okia naga 'idadiokau ge'ena yakimodongo ma sala. 12 Sababu 'o su-suloko manga manarama, so 'o no-nako 'ihera-herangi de 'o hali 'ila-laagomo 'idadi 'o kawasa manga bionoka. Yongaku-ngaku yoodumu ka 'o singina moi yomato-toomu 'o Salomo wi Surabioka gee ma Jo'oungu ma Dutu wi Woaka. 13 'O nyawa 'iregu koyomoroinuwa yomoteke yomalomu de 'o nyawa yongaku-ngaku go'ona. Ma yongaku-ngaku go'ona 'o kawasa posironga yakihoromatioka. 14 De gee 'ito'ingo de kayokudai monga 'o nyawa 'o nauru de 'o ngeweka yongaku ma Jouka. 15 De ma rupa koge'enu sigado 'o nyawa yopa-panyake de manga mo-mokuoka bolo de manga dangiroka 'o tapakioka yaki'asano, la dua nako 'o Petrus ge'enano wotoaka ge'ena ngaro ka 'awi gurumini ma eta yakidaene ma manga panyake 'i'aiki. 16 'O kota-kotaka gee 'o Yerusalem ma date-dateoka kayotunou de yopa-panyake de yakitoka-tokata manga gudai yaki'asano so yakisikoki'aiki. 17 So ma rai 'o 'Imam ma Amoko de wimote-moteke yoodumu ge'ena la 'o Sadukioka 'ikurue yomau yakisangisara 'o su-suloko go'ona sababu yakitu'uduku. 18 'O su-suloko go'ona yakitagoko so yakitahanuku. 19 Ma 'iobiruku de ma Jou wi mala'ekati moi yaino de 'o bui ma ngorana yakokipelenga de yakisisupu 'o su-suloko go'ona. 'O mala'ekati ge'ena kaingosekau 'onaka, 20 "Niotagi ma Jou wi Woaka, ge'enaka niaika de niosigilali niosihabari 'o nyawa-nyawaka 'o sagala moi-moi ma ngale 'o 'ahu ma sungi ge'ena la po'ahu de 'o Yesus." 21 De yodomoteke 'o mala'ekati ma demo ge'ena, so 'isori 'ibibini de yotagiokau ma Jo'oungu ma Dutu wi Woaka. Ge'enaka de yokurue yodotoko ge'enaka dau. 'Ena ma 'orasi ge'ena ma 'Imam ma Amoko de wimote-moteke gee yoboa manga lo-lomu ma ngiioka yosi'aturu 'o 'Agamaka ma Hakimi yomalomu de 'o Yahudioka ma balu-balusu. Ge'enaka de 'ona yosuloko 'o nyawa-nyawa yotagi 'o su-suloko yaki'ese 'o buioka la yaki'asa yakisitaari 'onaka. 22 Ma gee yakisulo-suloko go'ona ya'adonika 'o buioka, 'ena 'o su-suloko go'ona koyaki'iwau. So 'ona yolio de yosidemo ge'ena 'o hakimika. 23 'Ona yongose yohaki-hakimika, "Ngomi miamake 'o bui ma ngorana yakuci yosidiaioka, de yojaga-jaga go'ona 'o ngoranoka yojagaku. Ma gedagee miapelengaka 'ena komoiwa miakimake ma dodaka." 24 Gedagee ma

Jo'oungu ma Dutu wi Woa ma jo-jaga ma balusu de 'o 'imam ma sae-saeke yo'isenoka yosidemo koge'ena, de 'ona yododato de yoherangi. 25 Ge'enaka de wimoi woboa 'o habari wo'asa konee, "Dea-dea, niosigisenosi! 'O nyawa gee ngini niakibui-buika ne'ena 'ona 'o nyawa gudai yakidotoko ma gu-gudaioka ma Jou wi Woaka." 26 So ma Jou wi Woa ma jo-jaga ma balusu de gee wimote-moteke yaika kayaki'esekali 'o su-suloko go'ona. Ma kayakikuatuawau sababu yakimodongo 'o nyawa yoku-kudaika; 'uwa sigado yakiriteto. 27 'O su-suloko go'ona yakisingosama yakisitaari 'o 'Agamaka ma Hakimika, ge'enaka de ma 'Imam ma Amoko wakipirikisaa. 28 Kawongosekau, "Minitawanonokau koge'ena ma guata 'ato 'uwa niosidotoko ma ngale 'o Yesus, de ne'ena kaniodiaiokauoli. 'Ania do-dotoko ge'ena niosi'omangukou 'o Yerusalemuoka. Deika niongose bari 'o nyawa gu'una wosongene ge'ena ma sababu ngomi." 29 'O Petrus de 'o su-suloko 'iregu yosango, " 'O nyawaka de ma Jo'oungu ma Dutuka, ge'ena ngomi salingou ma Jo'oungu ma Dutuka 'ifoloi midomoteke. 30 'O Yesus gee ngini winisidelokau 'o salipoka ma ngale winiso-songene, ma ma Jo'oungu ma Dutu, gee to ngone nanga edete de nanga dotumu wisuba-suba, wisimomikokau ngaro wosongenokau ma. 31 De ma Jo'oungu ma Dutu wigoraka la wopareta de wi kumati ma ngale wodadi saeke de 'o nyawa wosilaha-laha; la 'o Israeloka yakikula 'o 'orasi yomaogoro 'o sowono yodiai de manga sowono ma Jo'oungu ma Dutu kowosi-singinawau. 32 Ngomiou ma sakisii 'iodumu ge'ena, de mita 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee ma Jo'oungu ma Dutu wokula 'o nyawa-nyawaka gee wisingou-ngounu." 33 Gedagee 'o 'agamaka ma balu-balusu yo'isenoka ge'ena, de yakito'otasa so 'ona ka 'o singina moi yomau 'o su-suloko yakito'oma. 34 Ma 'o 'Agamaka ma Hakimi wimoi 'o Farisioka ma nyawa wi ronga 'o Gamaliel. 'Una 'o 'agamaka wodoto-dotoko gee 'o nyawa 'iodumu wi'isene. 'Una waie woma'oko de wosuloko 'ato 'o su-suloko yakisisupukasi tai-taiti. 35 Ge'enaka de kawongosekau 'o 'Agamaka ma Hakimika, " 'Esa moi 'o Israeloka ma nyawa! Nimatibangi niosidi-diai ma ngale 'okia naga gee dua ngini niadiai 'o nyawaka go'ona. 36 Sababu ma sira 'idadiokau 'o Teudasoka, gee womamaoku 'una 'o nyawa ma amoko, sigado poilia yaratusu soata widomoteke 'una. Ma 'una

wito'omaka so wimote-moteke gee yomakati-tingaoka, de wisigaro ge'ena ma kaiisangoka. 37 Ge'ena 'ipasano, ma 'orasi 'o kawasa yakidoimi so manga ronga yosilefo, de 'o Yudasoli 'o Galilea ma nyawa wakibaja 'o nyawa-nyawa so manga gudai widomoteke. Ma 'una mita wito'omaka de wimote-moteke go'ona yomakati-tingaoka. 38 So de 'okia naga 'idadiokau ne'ena, ngoi tinidongose nginika: 'Uwa niakido'oanikia 'o nyawa no'ona, sababu nako manga do-dotoko de manga manarama ge'ena ka 'o nyawaka de yaino, ge'ena manga do-dotoko de manga manarama ge'ena dua kaiisangoka. 39 Ma nako ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutuoka de yaino, ge'ena ma raiokau koniaki'akunuwa. Bolo dua poilia ngini ma Jo'oungu ma Dutu winilawani." 'O Gamaliel 'awi demo ge'ena 'o 'Agamaka ma Hakimi yosigisene. 40 So yaki'asokino 'o su-suloko go'ona de yakitifo-tifo, de koyosidabiwau yosidotokoli ma ngale 'o Yesu. Ge'ena 'ipasa de yakipidilokau. 41 'O su-suloko go'ona yosupu 'ena ka manga morenoka, sababu ma Jo'oungu ma Dutu wamaoku 'ona ge'ena yadaene yakisito-torou sababu 'o Yesu. 42 De ka 'o wangeu yosinoimi ma Jou wi Woaka de 'o nyawa manga woa-woaka yosidotoko de yosihabari 'o Habari ma Owa ma ngale 'o Yesu 'una ge'ena 'o Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajokau.

6:1 Gee 'ito'ingo de kayokudai monga yongaku-ngaku 'o Yesusika. Ma 'orasi ge'ena 'o Yahudioka gee 'o Yunani ma demo yopake-pake koyosanangiwau 'o Yahudi totoka. Ma Yahudioka gee 'o Yunanioka ma demo yopake-pake go'ona kayongosekau, "To ngomi 'amia nge-ngeweka gee yobao-baokou 'ona koyodaenuwa manga bo-bula gee yakisiriwo-riwo manga paraluu 'o wange 'isinoi-noimi." 2 Ge'enau so 'o su-suloko yamogioko de modidi go'ona, yakitoomuno 'o nyawa gee yomote-moteke de de 'ona de kayongosekau 'onaka, "Koisurewa nako ngomi miomaogoro miositotara ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo ma sababu ka 'o 'inomo miosigogokoka. 3 So 'Esa moi, yaowa niakiiriki yatumudiingi naga nginioka gee manga ronga yaowa-owa de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yakipaparetano de yoba-barija, gee 'idadioka miakisimanarama ma ngale ya'ao 'o manarama ge'ena. 4 La ngomi 'amia singina 'iriidi miolahidoa de

miosihabari ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo." 5 'Ona yoodumu yosimoteke 'o su-suloko manga demo ge'ena. Ge'enaka de yakiiriki 'o Stefanus, 'una wi ngo-ngaku 'ikua-kuata 'o Yesusika de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini wiparetano. De 'o Filipus, 'o Prokhorus, 'o Nikanor, 'o Timon, 'o Parmenas de 'o Nikolaus 'o Antiokhia ma nyawa. 'O Nikolaus 'una ko 'o Yahudiwa ma nyawa, ma wowosamokau 'o Yahudioka manga 'agamaka. 6 Yatumudiingi go'ona yaki'asa 'o su-sulokika, ge'enaka de 'o su-suloko yakisilahidoa de manga giama yakidetedene yakidaga'asoko ma Jou wi barakati. 7 'O Habari ma Jo'oungu ma Dutuno koge'enau kaisidagi monga, de yongaku-ngaku 'o Yerusalemuoka yodogo kaikudai monga. De manga gudai mita 'o 'imam-'imam yongaku 'o Yesusika. 8 'O Stefanus 'una de wi kuasa ma Jo'oungu ma Dutuno, sigado wodiai 'o gudai 'o no-nako 'ihera-herangi de 'o hali 'ila-laagomo 'o kawasa manga bionoka. 9 Ma naga munuka wiributu; 'ona ge'ena 'o lo-lomu ma woa ma dutu gee yosironga Koyoyongo-yongosuawau manga Lo-lomu ma Woa. Ma lo-lomu ma woa ma dutu 'ona ge'ena 'o Yahudioka ma nyawa 'o Kireneno de 'o Aleksandriano. 'Ona de 'o Yahudi ma nyawa 'o Kilikiano de 'o Asiano, yomakaributu de 'o Stefanus. 10 Ma 'ona koya'akunuwa yaributu 'okia naga gee 'o Stefanus wongose, sababu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini wikulaka 'o barija ma ngale wobicara. 11 Ge'enau so yamuruo naga yaki'urubokunu la yosidemo 'ato, "Ngomi mio'isene 'o nyawa gu'una 'o Musa de ma Jo'oungu ma Dutu wakisiti-tingoono!" 12 Koge'enau 'ona yosisau-sauku 'o nyawa-nyawaka, de 'o Yahudioka ma balu-balusika, de mita 'o 'agamaka yodoto-dotoika. Ge'enaka de 'ona witagoko 'o Stefanus so wi'asa wisitaari 'o Yahudioka manga 'Agamaka ma Hakimika. 13 De ma sakisii mita yaki'asano, so 'o Stefanus wikadengeluku. 'Ona yongose 'ato, " 'O nyawa nu'una wositi-tingoono ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa 'Itebi-tebini, de wositi-tingoono ma Jo'oungu ma Dutu wi besesongo gee 'o Musa wositototara. 14 'Una watagali nanga 'adati gee 'o Musa wokulakau ngoneno! De ngomi mio'isenokau 'una wongose 'ato 'o Yesus 'o Nazaretino dua wapiakoro ma Jou wi Woa ne'ena." 15 'O nyawa yoodumu gee yoboa-boano ge'ena 'o 'Agamaka ma Hakimi ma lo-lomuoka, wiriungini 'o Stefanusika, de 'o Stefanus wi biono yamakeka 'iletongo 'isoka 'o

mala'ekati ma biono.

7:1 Ge'enaka de ma 'Imam ma Amoko wosano 'o Stefanusika, "Manga galaki ge'ena 'iodumu ma goungu?" 2 De 'una wosango, wongose 'ato, " 'Esa moi riaka dodoto de 'o Dea-dea! Niongano-nganono naneda! 'O Abraham to ngone nanga edete de nanga dotumu kowomato'orakuwasi 'o Haranika, ma 'orasi ge'ena ka 'o Mesopotamiakasi wogogere, de ma Jo'oungu ma Dutu gee woku-kumati ma sala woboa womasidumutu 'unaka 3 de wongose, ' 'Ani tonaka de ni riaka dodoto namada, de nosikaika 'o daeraaka gee dua ngoi tonisidumutu.' 4 So 'o Abraham wamada 'o Kasdim ma daeraa de womato'oraka 'o Haranika. Maha 'o Abraham ma dea wosongenoka, 'asa de ma Jo'oungu ma Dutu wosuloko 'o Abraham womato'oraka ne'ena ma daeraano, gee ngini 'Esa moi de mita Dea-dea niodumu niodogogere ne'ena naga. 5 Ma 'orasi ge'ena 'o daeraa ne'ena ka 'o busanga moi ma, ma Jo'oungu ma Dutu kowokulawasi 'o Abrahamuka ma ngale 'idadi 'awi pusaka. Ma ma Jo'oungu ma Dutu wojaji dua wokula 'o Abrahamuka de wi ngowaka de wi dangonuku ma ngale to 'onau manga pusaka. Ma 'orasi ge'ena 'o Abraham wi ngowaka koi'iwa. 6 Ma koneda ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'o Abrahamuka: ' 'Ani ngowaka de ni dangonuku dua yogogere 'o nyawa manga daeraaka 'isoka 'o nyawa ma dudunino. 'O daeraa ma dutu 'asa yakidiai 'o yongosi de yakihalebiru ma do'ingo 'o taunu ratusu soatino. 7 Ma godagee yosigi-gilaongo 'asa takihukumu, de yogi-gilaongo go'ona 'asa takisisupu ma daeraaka ge'ena de dua yosuba ngoino ma ngii ne'enaka.' 8 Ma Jo'oungu ma Dutu wongoseka koge'ena de wi jaji ge'ena wosikuata de 'o suna. So 'o Abraham wi ngowaka 'o Ishak wolahiruku 'o wange tuangere, de 'o Abraham wisuna. Ge'enaka de 'o Ishakioli 'awi ngowaka 'o Yakub wasuna. 'Asa de 'o Yakub wakisuna 'awi ngowaka yamogiooko de modidi gedagee yodadi to ngone 'o Yahudioka nanga edete de nanga dotumu. 9 Naga nanga edete de nanga dotumoka go'ona wimoi wi ronga 'o Yusuf. 'Una 'awi ria-riaka witaleana sigado 'ona wiwukunu wodadi yongosi 'o Mesiroka. Ma ma Jo'oungu ma Dutu kowimadakawa, 10 so wisipidili 'o sangisara 'i'ini- 'inioka. De wisibarakati ma 'orasi waika 'o Firaunika 'o Mesiroka manga

Koana, so 'o Firaun wamake wi singina yaowa de wi barija ma Jo'oungu ma Dutuno ge'ena, sigado wigoraka wodadi gubernur 'o Mesiroka de wodadi balusu 'o Firaun wi kadatoka. 11 Ge'enaka de 'idadi 'o baulaco ma amoko 'o Mesir de 'o Kanaanoka yasuluunuku so 'o nyawa yosangisara. Nanga edete de nanga dotumu 'o Kanaanoka koyomadamakewau 'o 'inomo. 12 So gee 'o Yakub wo'isene 'o Mesiroka 'o 'inomo de ma 'ena, de wakisuloko wi ngowa-ngowaka gee to ngone nanga edete de nanga dotumu yotagi dokaika 'asa ma di-disiraka. 13 Gee 'ona yaika ma gilio ma modidi, de 'o Yusuf wakisidemo wi riaka dodotika 'ato 'una ge'ena 'o Yusuf. Ge'enau ma 'orasi 'asa de 'o Mesiroka manga koana wanako ma ngale 'o Yusuf wi nyawa-nyawa. 14 Ge'enaka de 'o Yusuf wobesesongo la ma dea 'o Yakub de wi riaka dodoto yomato'orakinou 'o Mesirino. 'Ona yoodumu yanagi tumudiingi de motoaka. 15 So 'o Yakub de to ngone nanga edete de nanga dotumu yomato'orakika 'o Mesiroka, de ge'enakau yomanoa sigado yosongene. 16 Gee yosongene de manga songene yosigilio 'o Sikhemika 'o Kanaanoka, la yakipo'osuku 'o Hemoroka manga tonaoka 'o Abraham wa'ija-'ijano. 17 Gee ma 'orasi rekeni ya'adonoka ma Jo'oungu ma Dutu wi jaji 'o Abrahamuka wositotomo, to ngone nanga nyawa 'o Mesiroka kayokudai monga yodogo. 18 De ino ma Koana wimoi wopareta 'o Mesiroka 'una kowinakowa 'o Yusuf gee wosongenokau. 19 Ma Koana gu'una nanga nyawa wakisido-doko, de wotingkai to ngone nanga edete de nanga dotumika. 'Una wakipakisaa manga ngowaka ma di-dingoono 'asa kailahiruku yakoki'umo la 'isongene. 20 Ge'enau ma 'orasi, de 'o Musa wolahiri. 'Una 'o ngowaka ma giau ma sure moi. 'O mede sa'ange 'una de 'awi balusu. 21 De gee wiasinika de 'o Firaun wi ngowaka 'o ngeweka mi'ese so mipiara 'isoka to muna mi ngowaka ma dutu. 22 'O Mesiroka manga do-dotoko moi-moi wisikokidotoko, so 'una 'o nyawa gee ma kumati 'iamoko ma sala 'awi demoka de wi manaramoka. 23 Ma 'orasi 'o Musa wi taunu nagi soata, de womau wotagi wakilega 'awi nyawa 'o Israeloka 'ona kokia. 24 De wimake 'o Mesir ma nyawa wisikisaa 'o Israel ma nyawaka wimoi, so 'o Musa wosibooi so wito'oma 'o Mesir ma nyawa gu'una. 25 'O Musa womangano-nganono dua 'awi nyawa yasahe 'ato 'una ma Jo'oungu ma Dutu wipake ma ngale yakisilaha de

yakisipidili manga sangisara ma dodaka. Momongo 'ona koyasahewa. 26 Ko ma wangede de wakimakeli 'o Israel ma nyawa yamididi yomakapesana. Ge'enaka de 'una wakisikatiai wongose, 'Ngini ne'ena ka 'o 'esa moi de 'ido'oa so niomakapesana?' 27 Ma gee wopesa-pesana wimoi 'awi di-diai 'isowo-sowono, 'o Musaka wiitomo de kawosanokau, 'Ee! Nago'ona nigorakie nodadi balusu de nodadi to ngomi mia hakimi? 28 Bolo nomau noito'oma mita 'isoka 'o Mesir ma nyawa ka'uginika?' 29 'O Musa wo'isenoka 'okia naga 'o nyawa gu'una wongose, de 'una woowara 'o Mesiroka de womanoa 'o Midianoka. Ge'enaka doka 'una womodoka so wi ngowaka 'o nauru yamididi. 30 Ge'enaka de 'o taunu nagi soata, de 'o mala'ekati moi 'iboa 'o Musaka 'o tonaka 'ika-kakasaka 'o Sinai ma gigie ma dateoka. 'O mala'ekati ge'ena 'iboa 'o 'uku ma lurusu ma dodaka. 'O 'uku ge'ena 'o 'ubutino 'isupu. 31 'O Musa woherangi wamake ge'ena, so waika womasisori-sorika monga ma ngale womau wanako 'okia ge'ena. Ge'enaka de wo'isene ma Jou wi 'ilingi 'ingose, 32 'Ngoi ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu, 'ani edete de ni dotumu 'o Abraham de 'o Ishak de 'o Yakub 'isuba-suba.' 'O Musa wimodongo kawoti-tirine so kawomalegawau ge'ena ma 'ubutika. 33 Ge'enaka de ma Jou wongoseli, 'Na'aikika 'ani sandali sababu 'o tonaka gee ngona noma'oko-'okodeka ge'ena 'itebi-tebini ngano ngoi naga ne'enaka. 34 Ngoi takimakekau de takisinginakau 'ai kawasa 'o Mesir ma tonaoka, gee manga 'ahu 'isangisara ma sala. De to'isenokau yomasigasoko, so tauku la takisisupu 'o Mesir ma tonaoka. So ne'ena, nainou! Ngoi tonisuloko nolio 'o Mesir ma tonaika.' 35 Dea-dea de ngini, 'Esa moi riaka dodoto. 'O Musa nu'unau gee 'o Israel ma nyawa kowidomotekuwa de yongose konee: 'Nago'ona nigorakie nodadi to ngomi mia balusu de mia hakimi?' Ma ngaro koge'ena ma, 'unau ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wisuloko la wodadi balusu de wakisilaha, ma ngekomo 'o mala'ekati gee widoboa 'o 'ubutu 'iluru-lurusoka. 36 'O Musau ge'ena wakisibalusu 'o Israeloka yosupu 'o Mesiroka, de wokadiai 'o no-nako 'ihera-herangi de 'okia sonaa kobiasawa 'o Mesiroka, 'o Ngooto 'Ite-terebekoka, de 'o tonaka 'ika-kakasaka ma do'ingo 'o taunu nagi soatino. 37 'O Musau mita wongose 'o Israel ma nyawaka, 'Ma Jo'oungu ma Dutu 'asa winikula 'o nabii moi gee woiriki naga nginioka, 'isoka 'una

woiiriki ngoi!' 38 'O Musau ge'ena gee naga 'o Israeloka manga sigoronaka 'o tonaka 'ika-kakasaka, wodadi 'o mala'ekati ma demo wosidowadowanga nanga edete de nanga dotumika gee wisidemo 'o Sinai ma gigieka. 'Unau ge'ena wadawongo de wositotara ngoneno 'o besesongo la nanga 'ahu 'isure ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka. 39 Ngaro koge'ena ma to ngone nanga edete de nanga dotumu kowisingounuwa. 'Ona wiitomo de yomau yolioli 'o Mesirika. 40 'Ona yongose 'o Harunika, 'Miniditai mia patongo la ge'enau misibalusu. Sababu ngomi komimasinakowau 'okia 'idadi de 'o Musa gee mi'asa misisupu 'o Mesiroka!' 41 'O Harun womodeke so yodiai 'o patongo 'o ngai moi 'isoka 'o sapi ma ngowaka, de yositedene manga su-suba 'asa de 'o rame yodiai ma ngale yasuba to 'ona ma sirete manga giama ma jo-jobo. 42 So ma Jo'oungu ma Dutu kowakikalesanguawau de kawakisidipidilika yasuba 'okia sonaa 'ita-tarangi 'o diwangoka. Ge'ena 'imakadaene de 'isoka naga 'isilefokou 'o nabii manga bukuoka konee: 'Ee, Israel ma nyawa! Ngini 'o haewani niotoaka de niosisuba ma do'ingo 'o taunu nagi soatino 'o tonaka 'ika-kakasaka ge'ena ma dumutu ko ngoinowa niosisuba. 43 'Ania barahala 'o Molokhiou ge'ena ma woa nia'asa-asa, niosida-da'asa de nia barahala 'o patongo 'isoka 'o ngoma ge'ena la 'o Refan. Ge'enau niadiaiku ma ngale niasuba. Sababu ge'ena ngoi 'asa tini'umo 'o gurutika doka 'o Babel ma daeraaka.' 44 'O woa ma dingoono gee ma Jo'oungu ma Dutu woboa-boa 'o nyawano ma ngii, gee to ngone nanga edete de nanga dotumu ya'asa-asa 'o tonaka 'ika-kakasaka, 'o woa ge'ena yodiai moteke ma Jo'oungu ma Dutu wi pareta 'o Musaka. De moteke ma dulada gee ma Jo'oungu ma Dutu wosidumutokau 'o Musaka. 45 Ge'enaka de 'o woa ge'ena nanga edete de nanga dotumu ya'asali ma 'orasi 'ona de 'o Yosua yotagi ya'ese 'o daeraa gee ngone podo-dogogere ne'ena. 'Ona ya'ese 'o nyawa ma somoa manga giama ma soatoka, gee ma Jo'oungu ma Dutu wakiginiiki nanga edete de nanga dotumu manga bionoka. 'O woa ge'ena, ge'enaka dau sigado 'o Dautu wopareta. 46 'O Dautu ma Jo'oungu ma Dutu wi singina wasanangi. De 'una woga'asoko ma Jo'oungu ma Dutuka la wosidabi 'o woa moi wosigoko, ma ngale to ma Jo'oungu ma Dutu gee 'o Yakub wisuba-suba. 47 Ma ka 'o Salomo wodiai ma woa ge'ena, ma ngale to ma

Jo'oungu ma Dutu. 48 Duga ma Jo'oungu ma Dutu gee woku-kumati ma sala kowodogogeruwa 'o woaka gee 'o nyawa yodi-diaiku, 'isoka naga 'o nabii manga bukuoka 'isilefoku konee: 49 ' 'O diwanga ge'ena 'ai go-gogere 'ika-karamati, de 'o dunia ge'ena 'ai dou ma ba-bangini. 'O woa gee kokia niomau nidityai gee yadaene tomanoa? De 'o ngii kiaka ma ngale ngoi tomaomasa? 50 Ngoiou todiaiku 'okia sonaa moi-moi!' Ma Jo'oungu ma Dutu koge'ena wongose. 51 'Esa moi ngini ma goungu de nio'opinoka, de 'isusa niosingounu ma Jo'oungu ma Dutuka. Nimatopongonokau ma Jo'oungu ma Dutu wi demoka! Ngini 'isoka nia edete de nia dotumu so kaitaurika nialawani 'o Ngomasa 'Itebi-tebini. 52 Bika kiaka 'o nabii gee 'ania edete de nia dotumu koyakihalebiruwa? 'Ania edete de nia dotumou go'ona yakito'oma ma Jo'oungu ma Dutu wi su-suloko gee ma sirasi yosikawasakau 'ato ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ro-riwo wosingou-ngounu dua woboa. 'Una woboakau de ngini ne'ena 'ania singina 'itorou 'unaka so winisisarakani de winito'oma. 53 'O mala'ekati-mala'ekati nisitotarokau ma Jo'oungu ma Dutu wi besesongo moi-moi, ma ngini koniamotekuwa." 54 'O 'Agamaka ma Hakimi go'ona kayo'isenoka gee 'o Stefanus wongose-ngose 'iodumu ge'ena, de yomadegese ma ngale so manga do'otasa 'irama. 55 Ma 'o Stefanus 'o Ngomasa 'Itebi-tebini wiparetano, womatagade 'o diwangie de wamakede ma Jo'oungu ma Dutu 'awi darangi de 'o Yesus woma'okode 'awi giniraoka 'o Koana ma ngiioka kaisureli so. 56 'O Stefanus wongose, " 'Etei! 'O sorogaa 'ipelenga de towimake 'o Nyawa ma Ngowaka woma'okode ma Jo'oungu ma Dutu wi giniraoka!" 57 De yohaki-hakimi go'ona manga ngauku yakokiti'imuoka de yomapoapoaka, deika ka ma moioko wigo'ora. 58 'Ona wisisupuka 'o kota ma dudunoka, 'asa de wiriteto. 'O nyawa yosa-sakisii go'ona manga pakeangi yosido-dogumika 'o dogu'uru wimoioaka wi ronga 'o Saulus. 59 'O Stefanus wiriteto ma gu-gudaioka, de womasigasoko, "Jou Yesus, 'ai ngomasa nadawongo!" 60 Ge'enaka de womatalibukuku de womapoaka wakua-kuatie, "Jou, 'o so-sowono ne'ena 'uwa nakisidaene 'onaku!" Ka koge'ena wongoseka de wosongenokau.

8:1 De 'o Saulus wosanangi mita 'o do'oma ge'ena. 'O Stefanus

wosongenoka de kage'ena ma wange mita 'o jamati 'o Yerusalemuoka 'ikurie yakisikisaa ma sala sigado 'o nyawa yongaku-ngaku yoodumu yokapiakoro 'o Yudea de 'o Samaria ma daeraaka. So ka 'o su-sulokou duga ge'ena 'o Yerusalemuokasi yogogere. 2 'O Stefanus wosongenoka de 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu wisingou-ngounu 'o Stefanus wipo'osuku de widagari, de manga singina posironga 'isusaka. 3 Ma 'o Saulus womariwo womau wasotumu 'o jamati. 'Una wotagi 'o woa-woaka de 'o nyawa yongaku-ngaku 'o Yesusika waki'asa wakisingosama 'o buika. 4 'O nyawa yongaku-ngaku gee yopi-piakorika go'ona yosihabari 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno kiaka naga bato. 5 'O nyawa wimoi 'awi ronga 'o Filipus, 'una wotagi 'o Samaria ma kotaka. De ge'enaka doka wositotara ma ngale ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajikau. 6 Gedagee yo'isene 'o Filipus wobi-bicara de yamake 'o no-nako 'ihera-herangi wokadiai, de manga gudai yosigisene 'okia naga 'o Filipus wongose. 7 Sababu 'o sagala tokata gee 'o nyawa manga gudaioka yakidongosamuku, 'isupuokau kaima'ore-'orese. 'O nyawa yolugu-lugu de yoliga-liga mita manga gudai wakisi'aiki. 8 So 'o kawasa 'o Samaria ma kotaka ge'ena posironga yomorenoka. 9 Ma ma kotaka ge'ena wimoi wi ronga 'o Simon gee ma eta 'o do'ingou 'o Samaria ma nyawa wakidiai yoherangi de to 'una 'awi dawa-dawari. 'Una wakisidemo 'ato 'una ge'ena ko 'o nyawa biasawa. 10 So ma rai ma kotaka ge'ena 'o nyawa yoamoko de yotingoono yoodumu posironga wikalesangioka. 'Ona yongose 'ato 'o Simon 'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi kuasa ma amoko gee yosironga 'o Kuasa ma Dekuoka. 11 Duru ma do'ingonou 'una 'o nyawa wakidiai yoherangi de to 'una 'awi dawa-dawari ma guata, sigado 'o nyawa posironga wisigisenoka. 12 Ma 'o Filipus wakisitotara 'o Habari ma Owa ma ngale kokia ma Jo'oungu ma Dutu wopareta 'awi kawasaka de ma ngale ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriokau gu'una ge'ena la ma Yesus Kristus. So yongaku 'o Habari ma Owa ge'ena de yaki'osiki 'o nauru de 'o ngeweka. 13 'O Simon ma sirete mita wongaku. De gee wi'osioka de kawomote-motekou de 'o Filipus. 'O Simon sigado kawoki-kiliri gee wamake 'o no-nako 'ihera-herangi 'idadi. 14 'O su-suloko 'o Yerusalemuoka gee yo'isene 'ato 'o Samaria ma nyawa

yadawongokau ma Jo'oungu ma Dutu wi demo, sababu ge'ena yosuloko 'o Petrus de 'o Yohanes dokaika yotagi. 15 'O Petrus de 'o Yohanes yototarika de yolahidoa la 'o Samaria ma nyawa 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yakidogogere. 16 Sababu 'onaka komoiwasi 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yakidoboa. 'Ona 'asa kayaki'osioka, yaki'osiki ma ngale yakisikatoomu de ma Jou Yesus. 17 Ge'enaka de 'o Petrus de 'o Yohanes manga giama yakidatamiku 'o Samaria ma nyawaka, de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yakiduguti so 'imanoa manga singinaka la yakipareta. 18 'O Simon wanako 'ato 'ona 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yamake ge'ena sababu 'o su-suloko manga giama yakidatami, so ma rai 'o Simon wa'asa 'o pipi 'o Petrus de 'o Yohanesika, 19 ge'enaka de wongose, "Nikulano mita 'o kuasa ge'ena la nako ngoi mita takidatami 'ai giama nago'onaku bato, 'o nyawa go'ona 'asa 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yamake." 20 'O Petrus wosango, "Notorouoka ngona de 'ani pipi ge'ena! Ngona nongose ma Jo'oungu ma Dutu wi co-catu 'idadi na'ija de 'o pipi? 21 Sababu 'ani singina ko de ma gounguwa ma Jo'oungu ma Dutuka, so ngona koidadiwa nomanarama de de ngomi. 22 Sababu ge'ena namada 'ani di-diai 'ito-torou ge'ena, de nomaga'asoko ma Jouka la kowosi-singinawau 'ani di-dibangi 'ito-torou ge'ena. 23 Sababu ngoi tanako ngona ka 'o daleanou ni'omangie, de 'o dorou nisyongosi" 24 Ge'enaka de 'o Simon kawongosekau 'o Petrus de 'o Yohanesika, "Niriwosi nioga'asoko ma Jouka la ngini, 'Esa moi, niongose-ngosekau gee ka moi ma 'uwa 'idadi ngoioka." 25 De 'o Petrus de 'o Yohanes gee yosijaritaka 'okia naga gee yonakokau de yamakekau ma ngale 'o Yesus de yosihabari ma Jou wi demo, deika yolio 'o Yerusalemude. De manga do-dagioka, 'ona yositotara 'o Habari ma Owa 'o Samaria ma soa-soanoka 'o soana 'o gudai yodulu. 26 Ma Jou wi mala'ekati moi 'ingose 'o Filipusika, "Notagi dakuie 'o koresarade, 'o ngekomie gee 'imakadotara 'o Yerusalem de 'o Gaza." 'O ngekomo ge'ena 'iriii-riidi. 27 Ge'enaka de 'o Filipus womajobokau. Ma 'orasi ge'ena wimoi 'o Etiopia manga kadatoka woma-manarama wi do-dagioka wolio wi soanika. 'Una ge'ena 'o nyawa ma amoko gee wojaga-jaga ngo Kandake 'o Etiopia manga Koana 'o ngeweka mi harataa 'iodumu. 'O nyawa gu'una wotagiokau 'o Yerusalemuka ma ngale wosuba ma Jo'oungu ma Dutuka de ne'ena wolio 'awi kudaku woparene.

Wogogeruku 'awi kuda ma gorobaka ge'ena de wabaca ma Nabii Yesaya 'awi buku. 29 'O Ngomasa 'Itebi-tebini kaingosekau 'o Filipusika, "Tagi nomasisori 'o gorobaka ge'ena." 30 So 'o Filipus waika de wosigisene 'o nyawa gu'una wobaca 'o Yesaya 'awi buku. 'O Filipus wosano 'unaka, " 'Aba, nasahe ge'ena nabaca-baca gee?" 31 De 'una wosango, "Kokia ngoi 'idadi tasahe nako komoiwa yosiwaiti ngoino?" Ge'enaka de 'una wisigaro 'o Filipus wodoa 'o kuda ma gorobade so yomasidogogeruku. 32 Nedau ma Buku 'Itebi-tebini ma bo-bula wabaca-baca gee 'ingose 'ato, " 'Una 'isoka 'o domba yatuda ma ngale yatoaka. De 'isoka 'o domba ma ngowaka koipoakuwa nako ma gogo yaguti, koge'enali mita 'una kowobicarawa ka 'o betongo moi ma. 33 'Una wisito-torou de wikadiai koiloawa. Wiso-songene 'o duniaka ne'ena sigado komoiwa moi naga yosijarita to 'una 'awi ngowaka de wi dangono." 34 'O Etioipiano gu'una wongose 'o Filipusika, "Bika noisidemo 'o nabii nu'una 'awi dumutu nagu'unaka? 'Una ma sireteka bolo 'o nyawa 'ireguka?" 35 So 'o Filipus wagorakoli ma bo-bula ge'ena de wosiwaiti. De ge'enau ma titi wosikurue wositotara 'o Habari ma Owa ma ngale 'o Yesus 'o nyawa ma amokika gu'una. 36 Manga do-dagi ma sigoronaka de ya'adono 'o ngii moi de ma 'akeroka, de 'o nyawa ma amoko gu'una kawongosekau, "Ee, 'o 'akere ma gedau so po'uti la noi'osikou!" 37 'O Filipus wongoseu, " 'Aba, nako nongaku de 'ani singina ma goungu, 'idadi toni'osiki." De 'una wosango, "Ngoi tongaku ma Jou Yesus Kristus ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka." 38 Ge'enaka de 'awi kuda wosiogoro. Wosiogoruku de yamididi go'ona yo'uti 'o 'akeruku so 'o nyawa ma amoko gu'una 'o Filipus wi'osiki. 39 Gedagee yomabaorie de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'o Filipus wi'esekau, so 'o nyawa ma amoko 'o Etioipiano gu'una kowimakewau 'o Filipus. Ma 'una 'awi do-dagi wosigila 'ena kawomore-morene. 40 De 'o Filipus womanako 'ena 'o Asdod ma kotakau. De gee wosigila 'awi do-dagi, 'una wosihabari 'o Habari ma Owa ma ngale 'o Yesus 'o kota 'isinoimika sigado wototara 'o Kaisareano.

9:1 Ma 'orasi ge'ena 'o Saulus kawodemeki wakisikisaa de wakito'oma 'o nyawa yongaku-ngaku 'o Yesusika. 'Una wotagi ma 'Imam ma Amokika, 2

de woga'asoko 'o surati wikula la wotagi 'o Yahudioka manga lo-lomu ma woa ma balu-balusika 'o Damsyikoka, la nako ge'enaka doka wakimake yongaku-ngaku go'ona, ge'ena wakitagoko de waki'asa 'o Yerusalemuka. 3 'Awi do-dagi ma sigoronaka wosiika 'o Damsyikika, so gee wasoriokau ma kota ge'ena de 'o diwanguku kayasorogaku 'o darangi widisiwara wisigilolitino. 4 'Una kawosidapagaruku 'o tonaoka de wo'isene 'o 'ilingi moi 'ingose 'ato, "Saulus, Saulus! 'Ido'oa so noisikisaa?" 5 'O Saulus wosano, " 'Aba, ngona nago'ona?" 'O 'ilingi wo'isenoli 'ingose 'ato, "Ngoi ne'ena 'o Yesus gee noisisikisaa. 6 Ma ne'ena nomomikie de nosikaika 'o Damsyik ma kotaka, ge'enaka 'asa nisidemo 'okia salingou nodiai." 7 'O nyawa gee yomote-moteke de 'o Saulus kayosidiriiduku sababu 'ona yo'isene 'o 'ilingi ge'ena ma komoiwa yakimake. 8 Ge'enaka de 'o Saulus woma'oko de wi ako wapelenga, ma kowomasimakewau. So 'ona wi giamika ya'ao de wituda yowosama 'o Damsyikika. 9 'O wange sa'angeno 'una kowomasimakewa de ka ma eta ma kowo'odomuwa de kowo'okeruwa. 10 'O Damsyikoka wimoi 'o Yesusika wongaku-ngaku wi ronga 'o Ananias. 'O mo-make moi ma dodaka, ma Jou wongose 'o Ananiasika, "Ananias!" 'O Ananias wopalusu, "Ee Jou!" 11 Ma Jou wongose, "Ne'ena notagiou 'o Yudas wi woaka 'o Ngekomo 'Ibo-bootika. Ge'enaka doka nosano 'o nyawa wimoi wi ronga 'o Saulus 'o Tarsusino. 'O nyawa gu'una wolahidoa ma gu-gudaioka 12 de 'o mo-make moi ma dodaka 'una wimake wimoi, ge'ena la 'o Ananias, waika 'unaka de wi giana widatamiku la 'una womasimakeli." 13 'O Ananias wosango, " 'Etei Jou, 'o nyawa gu'una to'isenokau 'o kawasa kawingose-ngose 'ato 'unau ge'ena posironga wakisikisaaka 'o nyawa yongaku-ngaku 'o Yerusalemuoka. 14 De ne'ena 'una woboanou ne'enaka de wi surati 'o 'imam ma sae-saeoka ma ngale wisidabi wakitagoko 'ani kawasa." 15 Duga ma Jou wongose 'o Ananiasika, "Kanotagi bato! Sababu 'una towiirikokau la wosidagi 'ai manarama. 'Ai manarama ge'ena la woihabari naga ko 'o Yahudiwa ma nyawaka, de gee koyowosa-wosamuwa 'o Yahudioka manga 'agamaka. Mita 'o koa-koanika de 'o Israel ma nyawaka. 16 De ngoi ma sirete 'asa towisidumutu ma sangisara 'iodumu gee salingou wamoku sababu woimoteke ngoi." 17 Ge'enaka de 'o

Ananias wotagiokau ma woaka ge'ena de wi giana widatami 'o Saulusuku de wongose, " 'Esa moi Saulus, ma Jou Yesus gee ngona wonimake ma 'orasi ni do-dagioka nosikaino ne'enano, 'una wosuloko ngoi taino la ngona 'idadi nomasimakeli de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'imanoa ni singinaka la nipareta." 18 Ka ma 'orasi ge'ena de 'isoka 'o naoko ma dungiri 'iotaokau 'awi akoka so womasimakekauoli. Ge'enaka de wi'osikokau. 19 De gee wo'odomoka de wokuatokauoli. 'O Saulus 'o wange muruoka naga womanoa 'o nyawa yongaku-ngakuoka 'o Damsyikoka. 20 Deika wogila-gila 'o Yahudioka manga lo-lomu ma woa-woaka de wositotara 'ato 'o Yesus ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka. 21 'O nyawa yoodumu yoherangi ma sala gee yo'isene 'o Saulus wi do-dotoko. 'Ona yomakadongose 'ato, " 'Etei, so 'unau ge'ena 'o nyawa yongaku-ngaku wakibootukou 'o Yerusalemuoka de! De 'una woboa ne'enano ma ngale wakitagoko de waki'asa 'o 'imam ma sae-saekika." 22 Duga 'o Saulusoka 'o kuasa kaidogo monga gee wakisidemo wosinyata 'ato 'o Yesus ge'ena 'o Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha, sigado 'o Yahudioka gee yomanoa-noa 'o Damsyikoka yoherangi ma de koidadiwa yosingelo. 23 Ge'ena 'ipasano koito'ingowa de 'o Yahudioka yomasigaro yomau 'o Saulus wito'oma. 24 Ma, manga singinaka ge'ena 'o Saulus wanakokau. 'O wange de 'o obiri wida-damaa 'o kota ma ngorana ma amokoka yomau wito'omau. 25 Duga ma moi ge'ena 'o obiruku de 'o Saulus wi do-domoteke wi'ese wisiowara 'o rata 'iamo-amokoka widosongodauku, 'asa de wisiwara doka ma kota ma tembok ma dudunuku. 26 De 'o Saulus 'o Yerusalemuka wotagi so kadoka waika de womau womasiganu de 'o Yesus wi do-domoteke. Ma 'ona kayakimodongoka, sababu kowingakuwa 'ato 'una mita wodadiokau 'o Yesus wi do-domoteke. 27 Ma 'o Barnabas waika 'o Saulus wi'ese, so wi'asa 'o su-sulokika. De wakidajarita gedagee 'o Saulus wi do-dagi ma sigoronaka de ma Jou wimake de kokia ma Jou wobicara 'o Saulusika. 'O Barnabas wosidemo mita ma ngale kokia 'o Saulus womoroini wodotoko 'o Damsyikoka ma ngale 'o Yesus. 28 Ge'enau so 'o Saulus widawongo so womanoa de de 'ona de yomakasupuwosama. De posironga womoroinoka wodotoko ma ngale 'o Yesus 'o Yerusalemuoka wakilolituku. 29 'Una wodotoko ma de yomakaributu mita de 'o Yahudioka gee yopake-pake 'o

Yunanioka manga demo, ma 'ona yomariwo yomau wito'oma. 30 Gedagee 'o jamati yo'isenoka ge'ena, de 'ona 'o Saulus wi'asa 'o Kaisareaku. Ge'enaka de wisidingoto 'o Tarsusuku. 31 De 'o jamati 'o Yudeaka, 'o Galileaka de 'o Samariaka 'iodumu 'ikokiriidokau de wisitedene de wisingounu ma Jo'oungu ma Dutu. De 'o jamati go'ona 'o Ngomasa 'Itebitebini yakiriwo, so kayokudai monga yoganapu de kayokuata monga. 32 'O Petrus wotagi woki-kiloliti walega 'o jamati wanga-ngaimoi. Ma moi ge'ena 'una wakilega ma Jou wi kawasa 'o Lida ma kotaka. 33 Kadoka de wimake wimoi wolugu-lugu wi ronga 'o Eneas, 'o taunu tuangerou kowomomi-momikuawau 'awi dangiroka. 34 'O Petrus wongose 'o Eneasika, "Eneas, ma Jou Yesu Kristus wonisi'aiki. Nomomikie de nosidiaika 'ani dangiri." Kage'ena de 'o Eneas womomikokau. 35 So 'o Lida de 'o Saron ma nyawa wimake 'o Eneas kowoluguwau de yokokingaku 'o Yesusika. 36 De 'o Yoipe ma kotaka mimoi mi ronga ngo Tabita, muna ge'ena mongaku-ngaku 'o Yesusika. 'Ami ronga ge'ena nako 'o Yunanioka, ge'ena yongose 'ato ngo Dorkas, ngone tanu, " 'o Maijanga". Muna kaitaurika modiai yaowa-owa de makiriwo 'o nyawa yosusa-susa. 37 Ma 'orasi ge'ena mopanyake de mosongene. Gee mi maieti ya'osioka, de mitamideu daku 'o lotengoka. 38 'O Yoipe, 'o Lidaka 'ena koikurutikawa rekeni. So gee 'o Yesu wi do-domoteke 'o Yoipeka yo'isene 'ato 'o Petrus 'o Lidaka, de 'ona yosuloko yamididi yotagi 'o Petrusika de yobesongo 'ato, "Nomataitino ne'enano." 39 'O Petrus wo'isenoka 'o besesongo ge'ena de waie woma'oko de wakimotekokau. Yototarika kadoka de wisidoa 'o lotongie. 'O nge-ngeweka 'o bao-bao ge'enaka yoboa-boano gee yoodumu 'o Petrus widoomuno de yo'ari de yosidumutu 'unaka 'o baju de 'o juba gee ngo Dorkas makidu-dugurituku ma 'orasi kamowango-wangosi. 40 'O Petrus wosuloko 'ona yoodumu yosupuka, de wotalibukuku de wolahidoa. Ge'enaka de wodaarika ngo Dorkas mi maietioka de wongose, "Tabita, nomomikie!" So ngo Dorkas momapelenga de gee mimake 'o Petrus de mogogierieu. 41 Ge'enaka de 'o Petrus wa'ao 'ami giamika de miriwo moma'oko. Deika 'o Petrus waki'asoko yongaku-ngaku de 'o nge-ngeweka yobao-bao gee, de wongose 'ato, "Numudau ngo Dorkas mowangodeu!" 42 'Okia naga 'idadiokau gee ma habari 'itagi 'o Yoipeka yakilolituku, so 'o

nyawa manga gudai yongaku 'o Yesusika. 43 'O Petrus ge'enaka wogogere 'o wange muruosi naga wimoi 'o haewani ma kai woma-manarama wi woaka wi ronga 'o Simon.

10:1 'O Kaisarea ma kotaka wimoi wi ronga 'o Kornelius. 'Una 'o Italia manga solodado 'o bolu moi ma kapita. 2 'Una woloa-loa de ma Jo'oungu ma Dutu wisingou-ngounu, de 'awi woa ma dodaku yoodumu wisuba-suba ma Jo'oungu ma Dutuka. 'Una wakiriwo 'o Yahudioka yosusa-susa manga gudai, de kaitaurika wolahidoa ma Jo'oungu ma Dutuka. 3 Ma moi ge'ena poilia 'o takoro sa'ange 'o wange daingikau de wamake 'iwai-waiti 'o mo-make ma sigoronaka, ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu wi mala'ekati moi 'iboa de wi'asoko, "Ee Kornelius!" 4 'O Kornelius wodi-diriidi 'o mala'ekati ge'ena 'ena kawimodo-modongika de kawongosekau, " 'Okia naga 'Aba?" 'O mala'ekati ge'ena 'isango, " 'Ani lahidoa ma Jo'oungu ma Dutu wadawongokau, de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yadaene 'o nyawa yosusa-susa nakiriwokau. De 'una kawonisi-singina. 5 So ne'ena nakisuloko 'o nyawa yotagi dakuie 'o Yope ma kotade la wi'asoko 'o Simon gee wi ronga ma dutu 'o Simon Petrus. 6 'Una womasido-dogumika wimoi 'o haewani ma kai woma-manaramoka wi ronga 'o Simon, gee womanoa 'o ngooto ma batingoka." 7 Gedagee 'o mala'ekati 'ibi-bicara 'o Korneliusika 'itagioka de 'o Kornelius waki'asoko 'awi ro-riwo wi woaka yamididi de 'awi solodado wimoi woloa-loa. 8 'O Kornelius wosijarita 'onaka 'okia naga gee wamakekau, ge'enaka de wakisuloko yotagi dakuie 'o Yope ma kotade. 9 Ma wangede yaruange go'ona manga do-dagi ma sigoronaka rekeni ya'adonoka 'o Yope ma kotaka, de 'o wange 'ikorona 'o Petrus wodoa 'o woa ma dekude ma ngale womalahidoa. 10 Ge'enaka de wisawini 'imeki, so womau wo'odomo. 'O 'inomo yodiai ma gu-gudaioka, de wamake 'o mo-make moi. 11 'Una wamake 'o diwanga 'ipelenga, de 'okia naga moi 'isoka 'o mosa 'ingoa-ngoata 'isidelika ma libuku soatoka de 'iwora 'o duniaku. 12 Ma dodaka doka 'o sagala haewani ma dou ngai soatoka de 'o sagala haewani 'imatoba-tobaka de 'o namoro kopapi-piarawa gee. 13 Ge'enaka de naga 'o 'ilingi 'ingose 'unaka, "Ee Petrus! Tagi natoaka de na'odomo!" 14 'O Petrus wongose, "Ko'uwa Jou! Koma'iwasi

ta'odomo 'okia naga gee mia bo-bosono, de mia ge-gemono moteke 'o Yahudioka mia 'adati." 15 Ma 'o 'ilingi ge'ena 'ingoseli 'unaka, " 'Okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'ato kaidadi nia'odomo, ge'ena 'uwa niamaoku nia bo-bosono." 16 'O mo-make ge'ena 'isigali sigado ma sa'ange, ge'enaka de 'o mosa ge'ena 'isidoa 'o sorogaade. 17 'O Petrus kowosido-dogumuwa watibangi 'okia ma dumutu 'o mo-make ge'ena. 'Una womatiba-tibangi de 'o nyawa gee 'o Kornelius wakisulo-suloko yamake 'o Simon gee 'o haewani ma kai woma-manarama wi woa, de 'ona ge'ena 'o ngorana ma bionokau. 18 Ge'enaka de 'o nyawa yaki'asokino de yosano, "Naga? 'o woa ma gikiri wimoï womasidodo-dogumika wi ronga 'o Simon Petrus?" 19 'O Petrus kawomatibangiosi womau wanako 'o mo-make ge'ena ma ngale, de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'ingose 'unaka, "Ee Petrus, 'o nyawa yaruange naga ninonu. 20 Tagi no'uti nomatai-taiti, de 'uwa ni singina 'ikapula nakimoteke 'ona, sababu 'ona ge'ena ngoi takisuloko." 21 So 'o Petrus wo'utiku de wongose 'onaka, "Ngoiou ninonu 'Esa moi. 'Okiau niadumutu niaino?" 22 'Ona yosango yongose 'ato, "Ma kapita 'o Kornelius wosuloko miaino. 'Una ge'ena 'o nyawa ma owa de wosingou-ngounu ma Jo'oungu ma Dutuka, de 'o Yahudioka yoodumu posironga wihoromatioka. Ma Jo'oungu ma Dutu wi mala'ekati moi wisuloko 'una woga'asoko, 'Aba, noboa 'awi woaka, sababu wolahidoa de ma Jo'oungu ma Dutu wopalusokau, ma ngale wisuloko wosigisene 'okia naga gee dua, 'Aba, nosidemo 'unaka." 23 Ge'enaka de 'o Petrus wongose 'ato, "Nou niowosamino, la nimatoobiri ne'enaka." De 'ona yomatoobiri ge'enaka. Ma bibinie 'o Petrus womomikie de wotagi de de 'ona yomatuono. Yamuruo naga yongaku-ngaku 'o Yope ma kotaku daku mita yomoteke. 24 'Ona yotagi 'o wange moi de 'o obiri moi de yototara 'o Kaisareaku. Kadau yota-tamaau 'o Kornelius de wi riaka dodoto de wi giamanai waki'aso-'asokino. 25 Gee 'o Petrus wototarou 'o Kornelius wi woaka de 'o Kornelius wisoboika de wisuba. 26 Ma 'o Petrus wiriwo wi'oko de wongose, "Noma'okode! Ngoi ma sirete mita ka 'o nyawa." 27 Kayomakaka'ilingosi de 'o Kornelius, de 'o Petrus wowosama 'o woa ma dodaka. Ge'enaka dau 'una wakimake manga gudaioka yomalomunou. 28 Ge'enaka de kawongosekau 'onaka, " 'Esa moi riaka dodoto, ngini ma

sirete nianako 'o Yahudioka mia 'agama ma 'adati koisidabiwa ngomi 'o Yahudi ma nyawa mimakalilara bolo mimagiamanai de 'o nyawa ma somoa. Duga ma Jo'oungu ma Dutu wosidumutokau ngoino 'ato nago'onaka bato ngoi koidadiwa tamaoku yomediri bolo 'ai bo-bosono. 29 Ge'enau so gee 'Aba noga'asoko la toboa, ngoi 'ai singina koitubusowa taino. So ne'ena ngoi totau tanako, 'ido'oa so noi'asoko toboa?" 30 'O Kornelius wosango, " 'O wange sa'ange 'ipasa-pasa poilia done ma 'orasi kone'enau naga, ngoi tolaihdoa ma gu-gudaioka 'o woaka 'o takoro sa'ange 'o wange 'alo, de tomanako 'ena 'o mala'ekati 'isoka 'o nyawa wimoi woma'okodeu 'ai bionoka. 'O nyawa gu'una 'awi pakeangi 'ileto-letongo. 31 'Una kawongosekau ngoino, 'Ee Kornelius! Ma Jo'oungu ma Dutu wadawongokau 'ani lahioda de kawongano-nganono 'ani singina ma 'ofi ma ngale notabariwo 'o nyawaka.' 32 De 'ingoseli ngoino, 'So, nakisuloko 'o nyawa yotagi 'o Yope ma kotade wi'asoko 'o nyawa wimoi wi ronga 'o Simon Petrus, 'una womasido-dogumika wimoi 'o haewani ma kai woma-manarama wi woaka wi ronga 'o Simon. 'O woa ge'ena 'o ngooto ma batingoka.' 33 Ge'enau so ngoi tosijai-jai takisuloko ni'asoko 'Aba. De ngona noboa ne'enano de 'ani singina 'isa-sanangi. So ne'ena ngomi miodumu mimalomunou ne'enaka ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka, ma ngale miosigisene 'iodumu gee ma Jo'oungu ma Dutu wosuloko nosidemo ngomino." 34 Ge'enaka de 'o Petrus wongose, "Ne'ena ngoi tanako 'itiaiokau ma Jo'oungu ma Dutu kowoiri-irikuwa 'o nyawa. 35 'O nyawa gee yodiai yadae-daene de ma Jo'oungu ma Dutu wisitede-tedene de wisingou-ngounu, 'ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wakidawongo. 'Una kowoiri-irikuwa 'o nyawa kiano naga bato. 36 'Esa moi ngini nianakokau 'o Habari ma Owa gee ma Jo'oungu ma Dutu wositota-totara 'o Israel ma nyawaka. Ma Habari ma Owaka ge'ena 'ingose 'ato 'o nyawa yomakatai de ma Jo'oungu ma Dutu, ma ngekomo ma Yesus Kristus. 'Unau ge'ena 'o nyawa poodumu nanga Jou. 37 Ngini nianako 'okia naga gee 'idadi-dadiokau 'o Yudeaka yakilolituku 'ikurue 'o Galileaka, gee 'ipasano 'o Yohanes wositotara 'o go-gosiki. 38 Ngini nianako ma Jo'oungu ma Dutu wiirikokau 'o Yesus 'o Nazaretino, de wisikuata de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma kuasa. Nianako mita 'o Yesus wokadagi woki-kiloliti ma ngale wodiai

yaowa-owa. 'Una wakisi'aiki 'o nyawa 'iodumu gee 'o Tokata ma Koana yakiparetano, sababu ma Jo'oungu ma Dutu naga de de 'una. 39 Ma nyawa ngomiou ma sirete miamake-make 'okia sonaa moi-moi wodiai 'o Yahudioka de 'o Yerusalem ma daeraaka. Ngaro koge'ena ma 'ona wisidele 'o salipoka de wito'oma. 40 Duga 'o wange sa'angeka de ma Jo'oungu ma Dutu wisimomikoli ngaro wosongenukou ma, de wisidumutu 'o nyawaka, 41 ma ko 'o nyawa 'iodumikawa, duga ka ngomino gee ma Jo'oungu ma Dutu miirikokau ma sirasi ma ngale miodadi sakisii. Ngomi mimasido'odomo de mimasido'okere de de 'una gee womomikieli de. 42 De 'una wosuloko ngomi miosihabari 'o Habari ma Owa ge'ena 'o nyawa-nyawaka, de miosisakisii 'ato 'unau ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wigoraka wodadi Hakimi 'o nyawa kayo'ahu-'ahuosi de gee yosonge-songenokau. 43 'Unau ge'ena gee 'o nabii yoodumu yositota-totara yongose 'ato, nago'ona yongaku 'unaka 'asa manga sowonoka yakisipidili de to 'una 'awi kuasa." 44 'O Petrus kawobi-bicarasi de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'i'uti de yakiparetano 'o nyawa yoodumu gee yosigise-gisene ma habari ge'ena. 45 'O Yahudioka yongaku-ngaku 'o Yesusika gee 'o Petrus wimote-moteuku 'o Yopeku daku, kayoki-kiliri yamake ma Jo'oungu ma Dutu wokula 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'o nyawa ma somoaka ko 'o Yahudiokawa. 46 Sababu yo'isene ko 'o Yahudiokawa yobicara de 'o demo 'irupa-rupaka de yosiare-arene ma Jo'oungu ma Dutu sababu yamake 'awi kuasa, ge'enaka de 'o Petrus wongose, 47 "Bika niakilega! 'O nyawa-nyawa no'ona yamakekau 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'isoka ngoneli. So dua 'o nyawa kayosingelokasi? yaki'osiki de 'o 'akere?" 48 So 'o Petrus wosuloko 'ona yaki'osiki ma ngale yakisikatoomu de ma Yesus Kristus. Ge'ena 'ipasa de 'ona yoga'asoko la 'o Petrus womanoa de de 'ona ma do'ingo 'o wange muruosi naga.

11:1 'O su-suloko de 'o nyawa yongaku-ngaku 'o Yudeaka yoodumu yo'isene 'ato 'o nyawa koyowosa-wosanguwa 'o Yahudioka manga 'agamaka mita yadawongokau ma Jo'oungu ma Dutu wi demo. 2 Ge'enaka de gee 'o Petrus wotagi 'o Yerusalemude, de 'o Yahudioka yongaku-ngakuokau gee 'o Petrus wisisala. 3 'Ona kayongosekau, " 'Ido'oa so ngona

notagi 'o nyawa koyomasuna-sunawa manga woaka? Ma de nimasido'odomo sona!" 4 So ma rai 'okia naga 'idadi-dadiokau 'o Yopeka gee, 'iodumu wakidongose ma gurueka de wosikaino. Kawongosekau 'onaka, 5 "Ngoi 'o Yopeka daku tomalahidoa ma gu-gudaioka de 'okia naga moi tamake, 'isoka 'o mosa 'ingoa-ngoata moi 'iwora dakuuku 'o diwanguku de 'isidelika ma libuku soatoka, ge'enaka de ka 'ai bionokau 'imaogoruku. 6 De ma dodaka talega ma diai 'ena 'o sagala haewani gee ma dou ngai soatoka, 'o sagala haewani gee kopapi-piarawa, de 'o sagala haewani gee 'itagi 'imatoba-tobaka. De 'o sagala namoro gee kopapiarawa. 7 Ge'enaka de to'isene 'o 'ilingi moi kaingosekau ngoino, 'Ee Petrus, tagi natoaka de na'odomo!' 8 Ma ngoi tosango, 'Ko'uwa Jou! Ngoi koma'iwasi ta'odomo 'o 'inomo gee mia bo-bosono moteke 'o Yahudioka mia 'adati.' 9 Ge'enaka de ma 'ilingi daku 'o diwanguku ge'ena kaingosekauoli, ' 'Okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wosidemokau 'ato kaidadi pa'odomo, ge'ena 'uwa pongose 'ato nanga bo-bosono.' 10 Sigado 'igilio ma sa'angeno tamake-make koge'ena, deika 'iodumu ge'ena 'o sorogaade 'isidoakauoli. 11 Kage'ena ma 'orasi de yaruange 'o Kaisareano gee 'i'ese-'ese, ya'adono 'o woano gee kiaka ngoi tomasidodo-dogumika. 12 Ge'enaka de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'isuloko ngoino 'ato 'uwa 'ai singina 'ikapula totagi takimoteke 'ona. Nanga 'esa moi yabutanga go'ona mita yomoteke de de ngoi 'o Kaisareaku, de ngomi miokokiwasanga 'o Kornelius wi woaka. 13 Ge'enaka miaika, de 'o Kornelius wosijarita ngomino kokia 'una wamake 'o mala'ekati moi 'ima'okode wi woaka de 'ingose 'unaka, 'Nakisuloko 'o nyawa yotagi dakuie 'o Yopede wi'ese wimoi wi ronga 'o Simon Petrus. 14 'Una 'asa wositotara ngonaka 'o habari gee dua ngona de 'ani woa ma dodaku nisilaha.' 15 'O mala'ekati 'isidemoka koge'ena deika ngoi tositotara 'o Habari ma Owa ge'ena, de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yakiduguti kaimatero de ma sira gee 'idadi ngoneka ma di-disiraka. 16 Ge'enaka de tonganomie ma Jou wosidemokau 'ato, ' 'O Yohanes 'o nyawa wo'osiki de 'o 'akere, ma ngini 'asa ni'osiki de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini.' 17 So 'iwaitokau 'o nyawa gee koyamote-motekuwa 'o Yahudioka manga 'agamaka, 'ona mita ma Jo'oungu ma Dutu wakikula 'o co-catu kaimatero de ngoneno, gee ma 'orasi ngone pongaku ma Jou Yesus Kristusika. De ge'ena ngoi

koya'akunuwa kotowisidabiwa ma Jo'oungu ma Dutu wakikula 'o barakati!" 18 Kage'ena yo'isenoka de koyosiogoruku. Ge'enaka de ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene yongose, " 'Alele! Nako koge'ena, de ko 'o Yahudiokawa ma nyawa mita ma Jo'oungu ma Dutu wakikula 'o 'orasi ma ngale yomaogoro 'o sowono yodiai de yamake 'o 'ahu ma dutu." 19 'O Stefanus wito'omaka de 'o nyawa yongaku-ngaku 'o Yesusika yaki-kiniiki so yokapiakoro. Munuka yoowara 'o Fenisiaka ya'adono, de munuka sigado 'o Siprusika de 'o Antiokhiaka. 'Ona yositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno ka 'o Yahudi ma nyawaka duga. 20 Ma 'o nyawa yongaku-ngakuoka go'ona gee 'o Siprusino de 'o Kireneno, naga munuka yotagi 'o Antiokhiaka de yositotara 'o Habari ma Owa ge'ena la 'o Yesus, naga 'o nyawa-nyawaka gee koyomote-motekuwa 'o Yahudioka manga 'agamaka mita. 21 Sababu ma Jou 'awi kuasa naga de de 'ona so manga gudai yongaku de yomasisarakani ma Jouka. 22 'Okia naga 'idadiokau ne'ena, ma jarita 'o Yerusalemuoka ma jamatika ya'adono. So ma rai 'ona 'o Barnabas wisuloko daukuku 'o Antiokhiaku. 23 Kadau wa'adonuku, de wamake kokia ma Jo'oungu ma Dutu wakisiba-barakati go'ona, de womorene 'ifoloi. Ge'enaka de waga'asoko la yosigou-gounguku yomoteke ma Jouka. 24 'O Barnabas nu'una wi singina yaowa de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini wiparetano, de wongaku ma gou-goungu ma Jouka sigado 'o nyawa manga gudai yomoteke de ma Jou. 25 Deika 'o Barnabas wotagi 'o Tarsus ma kotaku 'o Saulus winonu. 26 Gee wimakeno de 'o Antiokhiade wi'asa. 'O taunu moi yapasiku yomalomuno de 'o jamati, de yakidotoko 'o nyawa manga gudai. 'O Antiokhiakau ge'ena 'o nyawa yongaku-ngaku 'o Yesusika gee, ma sira-siraka yakisironga 'o Saranioka. 27 Ma 'orasi ge'ena 'o nabii yamuruo naga daku 'o Yerusalemuku yoboaku ge'ena 'o Antiokhiaka. 28 Ge'ena dau ma dodaka wimoi wi ronga 'o Agabus. 'O Ngomasa 'Itebi-tebini wi singina yagaraki, so wosidemosira 'ato 'o duniaka ne'ena dua 'o baulaco ma kiamati 'idadi. (De ge'ena 'idadiokau mita ma 'orasi 'o Kaisar Klaudius wopareta.) 29 So yoodumu 'o Yesus wingaku-ngaku go'ona yomarimoi ma ngale yosidingoto 'okia sonaa manga riaka dodotie daku 'o Yudeaka la yakiriwo. Moi-moi yosidingoto moteke kokia naga 'ona ya'akunu. 30 Yomarimoi koge'ena yodiai so yosuloko 'o Barnabas de 'o Saulus yo'otaka

manga dingoto ge'ena, 'o jamati ma balu-balusika.

12:1 Poilia ma 'orasi kage'enali mita ma Koana 'o Herodes wokurue 'o jamati wakihalebiru. 2 'Unau wosuloko 'o Yakobus 'o Yohanes ma riaka ma dutu gu'una ma wito'oma de 'o wase. 3 Gee wakimake 'o Yahudioka ma nyawa yoduaka koge'ena wodiai, de kawacobokauoli. 'Una wosuloko 'o Petrus mita witagoko. Ma 'orasi ge'ena 'idadi 'ena 'o Roti Koiragi-ragikuwa ma Wange ma Amoko. 4 'O Petrus witagokino de 'o Herodes wosuloko 'o buika wisingosama. 'O solodado 'o bolu soatoka ge'enaka 'o Petrus wijaga-jaga, 'o bolu moi yaru-ruatoka. 'O Roti Koiragi-ragiwa ma Wange ma Amoko 'ipasakasi, 'asa deika 'o Herodes 'o Petrus wi'urusu 'o kawasa ma bionoka. 5 So 'o Petrus wibuika 'ena wi jamati 'ona kawisilahidoa somoi. 6 'Iobiruku bari dua ma Petrus 'o kawasa ma bionika 'o Herodes wi'asau, 'ena ma Petrus 'una de wi giama ma bu-busuoka wosidi'idude ge'ena 'o solodado yamididi manga sigoronaka. Ge'ena ma bui ma ngoranoka mita munuka yojagaku. 7 Ge'enaka de 'ito'ingowa 'ena ma Jou wi mala'ekati 'ima'okodeu ge'enaka, de ma ngii ge'ena 'ikinitara ka ma moiku. Ma mala'ekati ge'ena 'o Petrus witomanga wisigiwi-giwi de 'ingose 'ato, "Ee, taitika nomomiki!" Kage'ena de wi giama ma bu-busuku 'o rate ge'ena ma 'ipidili so 'itotakokau. 8 Ge'enaka de ma mala'ekati kaingosekau 'unaka, "Nomabajuku de ni tarupa ma gumini nosipusukino." So ma rai womabaju de wi tarupa ma gumini wosipusuku. Ge'enaka de kaingosekauwoli, " 'Ani juba nomasinoaku la noimoteke." 9 So womajubaku de ma mala'ekati ge'ena wamoteke, 'o bui ma ngoranino yosupu. Ma 'o Petrus kowanakowa 'ato 'okia naga 'o mala'ekati 'idiai koge'ena, ge'ena ma gou-goungu 'idadi. 'Una wongose bari kawonanere. 10 Gee 'ona yapasakau yojaga-jaga manga ngii 'o ngai modidi so ya'adono 'o ngorana 'o besi gee 'itaari ma kotaka, de ma ngorana 'o besi ge'ena ka'enau 'ipelenga de yotagi 'o ngekomo ma dingoona yaboa. 'Ito'ingowa 'ena ma mala'ekati ge'ena 'imaisangokau so 'o Petrus kawomatengokau ge'enaka. 11 Ge'ena 'asa de wanako 'itiai, de ka wi singinaka, "Ne'ena ge'ena ma Jou wi mala'ekati wasuloko so yaino 'isisupu 'o Herodes wi giama ma soatoka, de 'okia sonaa moi-moi dua 'o Yahudioka yodiai ngoino, so 'isiresene." 12

Ge'ena 'iodumu wakokinakoka, de wotagi ngo Mariaka, 'o Yohanes gee wisironga-ronga 'o Markus ma 'esaka. Waika 'ena manga gudaioka yomapoluno yolahidoa ma gu-gudaioka. 13 Woboa de 'o ngorana ma bionino gee watoteke, so manga ro-riwo mimoi mi ronga ngo Rode tanu mapelengau ma ngorana ge'ena. 14 De manakokau 'ato ge'ena 'o Petrus wi 'ilingi, so komapelengawasi de kamowosangokali sababu kamomorene 'ifoloi so. Ge'enaka de makidongose 'ato, " 'Etei 'alele 'o Petrus dokau 'una!" 15 De 'ona kayongosekau ma ngo Rodeka, "Nitogosanga kia gee de!" De momakuata mongose 'ato, "Ma goungu 'o Petrus doka 'una!" De 'ona kayongosekau, "Ge'ena 'awi mala'ekati ma." 16 'Ena ma Petrus 'una doka 'o ngoranino kawotote-toteoka. So gee yaika yapelenga 'ena ge'enaka 'una de yakitodokana ma de yoherangi ma sala. 17 De ma Petrus wopoma 'onaka la 'uwa yotopongono. Ge'enaka de wosijarita kokia ma Jo'oungu ma Dutu wisisupu 'o buioka. 'Asa de wongose 'ato, "Niositotarika 'o Yakobusika de nanga riaka dodoto 'ireguka ma ngale ne'ena." Ge'ena 'ipasa de womagoraka ge'enaka so wotagi 'o ngii 'ireguka. 18 Ko ma bibinie, de ma solodado 'o bui ma ngorana yojaga-jaga gee yomakadulaliokau. Koyosikanakowa kokia 'o Petrus 'idadi wosupu. 19 So ge'enaka de 'o Herodes wosuloko wirinonu, ma kowimakewau. So ma wi solodado go'ona ma wosuloko yakisano-sanoka de yakito'omakau. Ge'enaka de ma Herodes womagoraka 'o Yudeaka so wosikauku 'o Kaisareaku, so ma eta 'o do'ingo ge'enakasi wogogere. 20 'O Herodes posironga wito'otasoka 'o Tirus de 'o Sidon ma nyawaka. So ma rai 'ona ka ma moino yaino 'unano. 'Isira yomadabajakasi 'o Blastusika, 'una 'o Herodes wi kadato yojaga-jaga manga balusu. Ge'enaka de wakisidabi so yogila-gila 'o Herodesika de yoga'asoko yomasikalo-loa, sababu nako to 'ona manga daeraaka ge'ena 'o 'inomo yomanganono ka to Herodes wi daeraaka. 21 Ma moi gee ma wange yositatapuokau so 'o Herodes 'una wi koana ma baju womasinoaku de 'o koana ma go-gogeroka wogogerie, 'o kawasa manga bionoka 'asa deika wobicara. 22 De ma kawasa go'ona gee kayongose-ngose, "Ne'ena ko 'o nyawawa 'ibi-bicara ma 'ena 'o jo'oungu!" 23 Ge'enaka de ma Jou 'awi mala'ekati wipoka, sababu kowisikiamoiwa ma Jou de wadawongo 'o siarene gee yadaene salingou ma Jouka. So 'o kalubati wi'odomo so

wosongenoka. 24 De ma Jo'oungu ma Dutu wi demo kaitagi monga, so 'o nyawa yongaku-ngaku kayokudai monga. 25 'O Barnabas de 'o Saulus yomanarama 'iduanga 'o Yerusalemuoka, so 'o Antiokhiaku yolio de 'o Yohanes Markus mita wi'asa.

13:1 'O Antiokhia ma jamatioka naga 'o nyawa gee yositota-totara de yodoto-dotoko ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo, ge'ena la: 'O Barnabas, 'o Simeon (wisironga-ronga 'o Taromo), 'o Lukius ('o Kirene ma nyawa), de 'o Menahem (gee yakisidapaliara de ma Koana 'o Herodes), de 'o Saulus. 2 Ma moi ge'ena 'ona de 'o jamati yosuba ma Jouka de yopuasa, 'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebini kaingosekau 'onaka, " 'O Barnabas de 'o Saulus niakiiriki la 'ona ya'ao to ngoi 'ai manarama gee takikulakau." 3 Yopuasa de yomalahidoa 'iduanga, de manga giama yakidatamiku 'o Barnabas de 'o Saulus manga saekoka, de yakisuloko 'ona yamididi yositotara 'o Habari ma Owa 'o ngii 'ireguka. 4 Sababu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'isuloko so 'o Barnabas de 'o Saulus yotagi dakuie 'o Seleukiade. Ge'ena 'o Seleukiaka de yosidete 'o Siprus ma pulode. 5 So gee 'o Siprusoka yototarie 'o Salamis ma kotaka, de ma Jo'oungu ma Dutu wi demo yosihabari 'o Yahudioka manga lo-lomu ma woa-woaka. 'Ena manga do-dagi ma sigoronaka, 'o Yohanes Markus wakiriwo. 6 Ma pulo moi ge'ena yodakadagi yabootuku, sigado 'o Pafosoka yaika. Ge'enaka doka yaika de yomakamake de 'o Yahudioka ma nyawa wimoi wi ronga 'o Bar Yesus. 'Una wotawa-tawara ma womadongose 'ato 'una 'o nabii moi ma Jo'oungu ma Dutuno. 7 To 'una wi manai ge'ena 'o Sergius Paulus, 'una wogubernur ma puloka ge'ena. Ma gubernur gu'una wobarija de wi 'akali 'idoto. So 'o Barnabas de 'o Saulus waki'asoko, sababu woduaka wosigisene ma Jo'oungu ma Dutu wi demo. 8 Ma 'o Elimas wotawa-tawara gu'una kawakisika'ini-'inikoka 'o Barnabas de 'o Saulus. 'Una wosikangekomo kokia la ma gubernur gu'una 'uwa wongaku 'o Yesusika. 'O ronga 'o Elimas ge'ena 'o Bar Yesus wi ronga 'o Yunanioka ma demo. 9 Ma 'o Saulus gee wisironga-ronga mita 'o Paulus, 'o Ngomasa 'Itebi-tebini wiparetano so widi-diriidi wotawa-tawarika gu'una, 10 de kawongosekau, "Ee tabangeluku ma siho, ngona 'isoka 'o tokata! Ngona konoduakuwa 'o barangu ma owa. 'Ido'oa so nooluku

nomaogoro nositorou ma Jo'oungu ma Dutu wi mau ma ngale wosilaha 'o nyawa? 11 Ne'ena nolega-lega, ma Jo'oungu ma Dutu wonihukumu! Dua nopiloko so 'o wange ma siwara ma konamakewa 'o wange muruono naga." Kage'enaka de 'o Elimas wamao 'isoka 'o marasa 'itaro-taromo wi akoka yatamunoko, so wotagi ma kawomasisa-samaou 'o nyawa womadononu ma ngale wituda. 12 Ma gubernur gu'una kawamakeka 'okia naga 'idadiokau ge'ena, de wongakuokau 'o Yesusika; 'una kawoki-kiliri ma Jou Yesus wi do-dotoko. 13 'O Pafosoka de 'o Paulus de wi ma-manai yosidete 'o Perga ma kotaku 'o Pamfilia ma daeraaka. Ge'enaka yauku de 'o Yohanes Markus 'una wakimadakau de woliokau 'o Yerusalemude. 14 Ge'ena 'o Perga ma kotaka de yogila-gila 'o Antiokhia ma kotaku 'o Pisidia ma daeraaka. So Pomaoma-omasa ma Wange, de yotagi 'o lo-lomu ma woaka ma Jo'oungu ma Dutu wisuba. 15 Gedagee 'o Musa de 'o Nabii 'iregu manga buku yabacaka, de 'o lo-lomu ma woa ma balu-balusu go'ona yosuloko 'o nyawa yoga'asoko 'o Paulus de wi ma-manai la yobicara. Yongose 'ato, " 'Esa moi, nako naga de ma 'ena 'o kianikia niomau niakidongose ma ngale niakisikuata 'o nyawa no'ona, de niakidongosekau." 16 'O Paulus waie woma'oko de 'awi giama wagorakokasi ma ngale wobicarau, de kawongosekau, " 'Esa moi riaka dodoto 'o Israel ma nyawa de ma Jou wi kawasa niodumu ne'enaka dau gee! Bika niosigisene 'ai demo. 17 Ma Jo'oungu ma Dutu gee 'o Israel ma nyawa powisu-suba gu'una wakiirikokau to ngone nanga edete de nanga dotumu, de wadiai 'o bangsa ma amoko moi ma 'orasi 'ona yogogere 'o Mesiroka yodadi yongosi. Ge'enaka de to 'una 'awi kuasa waki'asa wakisisupu 'o Mesiroka. 18 'Una wosabari to 'ona manga gokoieka 'o tonaka 'ika-kakasaka ma do'ingo 'o taunu nagi soatino. 19 'O Kanaan ma tonaoka 'o suku tumudiingi wasotumu ma ngale wakisibula-bula ma tonaka ge'ena la 'idadi to 'onau. 20 Ge'ena 'iodumu 'idadi ma do'ingo 'o taunu ratusu soata de 'o nagi motoano. 'Iduangino wosibula-bula 'o Kanaan ma tonaka ge'ena, de ma Jo'oungu ma Dutu wakikula manga balusu gee yakisirona 'o hakimi. 'O hakimi ma du-du'uruoka ge'ena la Nabii Samuel. 21 Ge'enaka de yomaga'asoko 'o koana moi. So ma Jo'oungu ma Dutu wigoraka 'o Saul 'o Kis wi ngowaka 'awi 'asali 'o Benyaminino. 'Una wodadi to'ona manga koana ma do'ingo 'o

taunu nagi soatino. 22 Gedagee ma Jo'oungu ma Dutu wisiogoroka 'o Saul wokoana, de wigorakoli 'o Dautu wodadi to 'ona manga koana. De ne'enuu gee ma Jo'oungu ma Dutu wongosekau ma ngale 'o Dautu, 'Ngoi towimakekau 'o Dautu 'o Isai wi ngowaka, 'una ge'ena 'ai singina yadaene. 'Unau ge'ena 'asa wadiai to ngoi 'ai mau.' 23 'O Dautou 'awi ngowaka de wi dangonuku wimoi ma Jo'oungu ma Dutu Wiirikokau wodadi Koana 'o Israel ma Nyawa Wakisilaha gee ma Jo'oungu ma Dutu wojajiokau. De 'o Yesousou gu'una 'o Koana gee 'o Nyawa Wosilaha-laha. 24 'O Yesus 'awi manarama kowosidagiwasi 'ena 'o Yohanes 'o Nyawa Wo'osi-'osiki wosikawasakau 'o Israel ma nyawaka, la yomaogoro 'o sowono yodiai de yolio ma Jo'oungu ma Dutuka, de waki'osiki. 25 De 'o Yohanes wi manarama rekeni wosido-dogumoka de kawongosekau 'o nyawa-nyawaka, 'Moteke ngini, ngoi ne'ena nagu'una? Ngoi ne'ena ko 'unawa gee winidadamaa. Niongano-nganono: 'O nyawa gu'una dua ngoi toboakasi 'asa de 'una; duga 'una 'awi bionoka ge'ena ngoi kokiawa 'idaene. Ka wi tarupa ma gumini tosose ma koyadaenuwa!' 26 'Esa moi riaka dodoto 'o Abraham wi ngowaka de wi dangonuku, de 'o riaka dodoto 'iregu-regu ne'enaka naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wisingou-ngounu! Ma Jo'oungu ma Dutu wonakulakau 'o habari ma ngale wonasilaha. 27 'O Yerusalemuoka yomanoa-noa de manga balu-balusu go'ona kowinakowa 'ato 'unau ge'ena Wosilaha-laha. 'Ona koyasahewa 'o nabii manga do-dotoko gee yabaca-baca Pomaoma-omasa ma Wange 'isini-noimi, so wihukumu 'o Yesus. Ma koge'enuu yodiai ge'ena moteke 'okia naga 'o nabii yosidemokau ma sirasi. 28 Ngaro koyodamakewa wi so-sowono kogee salingou wihukumu wito'oma, ma yoga'asoko 'o Pilatusika 'ato salingou wito'oma. 29 De gee yadiaiokau 'iodumu gee 'isoka 'isilefokau ma Jo'oungu ma Dutu wi bukuoka ma ngale 'una, deika wi songene yosiguti 'o salipoka so yapo'osuku. 30 Ma ma Jo'oungu ma Dutu wisimomikokali ngaro wosongenukou ma. 31 Ge'enaka de 'o wange muruono naga womasidumu-dumutu gee ma sira yomasida-da'asaka de de 'una 'o Galileaka de yaino 'o Yerusalemuno. 'Onau ge'ena ne'ena naga yosisa-sakisii ma ngale 'una 'o Israel ma nyawaka. 32 So ne'ena ngomi miositotara nginika 'o Habari ma Owa ge'ena la 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu

wojajiokau nanga edete de nanga dotumika, 33 ge'ena wadiaiokau naga ngoneka. Ge'ena la wisimomiokali 'o Yesus ngaro wosongenokau ma. Sababu ge'ena, 'o Mazmur ma go-goraka modidioka naga 'isilefoku, ma Jo'oungu ma Dutu wongose, 'Ngoni ge'ena la to ngoi 'ai Ngowaka. Ne'ena ma wange tosidemo ma gou-goungu, ngoi to ngona 'ani Dea!' 34 Ma Jo'oungu ma Dutu wisiwangokau 'una. Ne'ena 'una dua kowidonoawau 'o bo'osukoka. Ma ngale ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wongose, 'Ngoni 'asa tonikula 'ai jaji 'itebi-tebini gee ma raiokau 'idadi, gee tojajiokau 'o Dautika.' 35 Koge'enali mita naga 'O Mazmur ma bo-bula 'ireguoka 'ingose 'ato, 'Ngoni 'asa konosimadakawa 'ani Ro-riwo wosingou-ngounu gu'una kawodewederuku 'o bo'osuku ma dodaka.' 36 'O Dautu wosongenokau mita de wipo'osukau 'awi edete de wi dotumu manga bo'osuku ma dateuku, gee wakokidiaioka 'okia naga ma Jo'oungu ma Dutu wisuloko wadiai. 'O Dautu wi maieti mita 'iwedere 'ibootokau. 37 Ma 'o Yesus gee ma Jo'oungu ma Dutu wisimomikokau, 'una kowowederuwa. 38 Sababu ge'ena 'Esa moi riaka dodoto, salingou nianako 'ato ma ngekomo 'o Yesusou so 'o habari ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu wonasipidili 'o sowonoka 'isitotara nginika. Ngini salingou nianako 'ato 'o nyawa gee yongaku-ngaku 'unaka yakisipidili 'o so-sowonoka. 'O sowono ge'ena koidadiwa ya'ikiri ka de 'o Musa wi besesongo. 40 Ge'enau so salingou niatibangi niosidi-diai, 'uwa sigado nginioka nidaene 'o hukumani gee 'o nabii yosidemokau ma sirasi konee: 41 'Niosigisene niosidi-diai ngini gee nioduaka 'ai demo niosito-torou! Ngini 'asa nioherangi, de niosongene! Sababu ne'ena naga ngoi tadiai ma gu-gudaioka 'okia naga gee dua ngini koniangakuwa, ngaro naga 'o nyawa nisiwaiti nginika ma.' " 42 Gee 'o Paulus de 'o Barnabas yosupuou 'o lo-lomu ma woaka, de ma nyawa ge'ena 'o lo-lomu ma woaka gee yoga'asoko la Pomaoma-omasa ma Wange 'o 'ahadi dokaeda de yainoli ma ngale 'ifoloiosi yosiwaiti ge'ena gee. 43 'O nyawa yoku-kudai yokokisupuoka ge'ena ma lo-lomu ma woaka de manga gudai 'o Yahudioka de ko 'o Yahudiokawa gee yowosangokau 'o Yahudioka manga 'agamaka, yakimoteke 'o Paulus de 'o Barnabas. So 'o su-suloko go'ona yakidongose 'onaka la 'uwa yomaogoro yo'ahu wi co-catu ma sigoronaka. 44 De Pomaoma-omasa ma Wange ma

gilionoli, ma kotaka ge'ena rekeni yoodumoka yoboano yosigisene ma Jo'oungu ma Dutu wi demo. 45 Ge'enaka de 'o Yahudioka yakimake 'o nyawa yoku-kudai go'ona, de yakitu'uduku ma sala. 'Ona wisito-torou 'o Paulus, yaributu gee 'okia naga wongose-ngose. 46 Ma 'o Paulus de 'o Barnabas kayomoroini monga yobicara koyosipongo-pongonuawau. 'Ona yongose, "Ma Jo'oungu ma Dutu wi demo ge'ena ma goungu salingou nginika 'isira 'isitotara. Duga ngini nioluku niadawongo, ngini ma sirete nimasitantuuokau 'ato ngini koyadaenuwa niadawongo 'o 'ahu ma dutu 'ika-kakali. De ne'ena minimada ngini de miosikaika 'o nyawa 'ireguka. 47 Sababu konee ma Jo'oungu ma Dutu wopareta ngomino, wongose: 'Ngoi tiniirikokau ngini niodadi 'o darangi ko 'o Yahudiokawa ma nyawaka, la ngini niosiboa 'o laha 'o dunia yasuluunuku.' " 48 'O nyawa-nyawa gee ko 'o Yahudiokawa yogi'isenoka ge'ena, de yomorene ma sala, ge'enaka de kayosiare-arene ma Jou wi demo. De 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu wositatapuokau yamake 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika, 'ona yongaku. 49 De ma Jou wi demo 'isidagi kiaka naga bato ma daeraaka ge'ena. 50 Ma 'o nyawa yola-laagomo ma kotaka ge'ena, de 'o nge-ngeweka gee 'o nyawa yola-laagomo manga bolu-boluno de wiho-horomati ma Jo'oungu ma Dutuka, 'o Yahudioka ma nyawa yakisisau-sauku. 'Ona yakikaditigi de 'o Paulus de 'o Barnabas, de yakiginiiki ge'ena ma daeraaka. 51 Ma rai 'o su-suloko yamididi go'ona manga dou ma kakawo yodabarisi ge'ena 'o Yahudioka manga bionuku ma ngale 'o no-nako moi 'onaka, ge'enaka de yotagiokau 'o Ikoniumisa. 52 Ma yongaku-ngaku 'o Antiokhiaka gee yomorene ma sala de yakiparetano 'o Ngomasa 'Itebi-tebini.

14:1 'O Paulus de 'o Barnabas 'o Ikonium ma kotaka yaika de yowosangoli 'o Yahudioka manga lo-lomu ma woaka, de yodotokoli yosidemogaroku sigado 'o Yahudioka de ko 'o Yahudiokawa manga gudai yongaku 'o Yesusika. 2 Ma 'o Yahudioka gee koyongaku-ngakuwa yosisau-sauku ko 'o Yahudiwa ma nyawaka so ma rai 'ona yakidu'uduku 'o nyawa gee yongaku-ngaku 'o Yesusika. 3 De 'o Paulus de 'o Barnabas 'o do'ingo yogogere ge'enaka. De 'ona yomoroini yobi-bicara ma ngale ma Jou. So ma Jou mita wosidumutu 'ato gee yosiha-habari ma ngale 'awi dora ge'ena

ma goungu; ma ngekomo wakikula 'o kuasa la yodiai 'o no-nako 'ihera-herangi de 'okia sonaa kobiasawa. 4 Duga ma kota ma nyawa go'ona koyomakadaenuwa; munuka yomoteke 'o Yahudi ma nyawaka, de munuka 'o su-sulokika go'ona. 5 Ge'enaka de 'o Yahudioka de manga balu-balusu de ko 'o Yahudiokawa ma nyawa yomarimoi ma ngale yakisikisaa de yakiriteto 'o su-suloko go'ona. 6 Ma, 'o su-suloko go'ona yomanakokau, so yosikaie 'o Listra de 'o Derbe ma kotade, ge'ena la 'o Likaonia ma daeraaka de ge'ena ma date-dateoka. 7 Kadaku de yosihabarioli 'o Habari ma Owa ge'ena. 8 'O Listra ma kotaka wimoi wolugu-lugu kawosidoboanosi, so 'una koma'iwasi wotagi sababu 'awi dou kaifoloi koimagakunuwa. 9 'O nyawa gu'una wogogerie wosigisene 'o Paulus wodotoko. 'O Paulus wimake 'ato 'o nyawa gu'una wongaku so 'idadi wisi'aiki, so 'o Paulus wilega-lega 'unaka. 10 De kawongosekau waamo-amokie, "Noma'oko nomaboootie!" De wolugu-lugu gu'una woma'oko kawomapalitangie deika wotagi. 11 'O nyawa yoku-kudai kayamakeka 'okia naga 'o Paulus wodiai de 'ona yosigasoko de 'o Likaoniaka manga demo, " 'O gomanga ma dutu 'i'utikou 'o duniaka 'imadiai 'isoka 'o nyawa!" 12 Ge'enaka de 'o Barnabas 'una wisironga 'o Zeus, de 'o Paulus 'una wisironga 'o Hermes, sababu 'una wobi-bicara. 13 'O gomanga gee yosironga 'o Zeus, gee ma woa 'o kota ma bionoka. Ma gomanaga wotowo-towo gu'una woboa wo'asa 'o sapi ma nau-nauru de 'o bunga-bunga 'o kota ma ngorana ma amokino. 'Una womau womasimoteke de 'o nyawa yoku-kudai go'ona yositedene 'o su-suba 'o su-sulokika go'ona. 14 'O Barnabas de 'o Paulus gee yogi'isenoka 'ato yomau koge'ena yodiai, de yongamo de manga baju yaraca-racanga de kayoowa-owara 'o nyawa yoku-kudai manga sigoronaka de kayongosekau, 15 " 'Etei, 'ido'oa so kone'ena niodiai? Ngomi ne'ena ka 'o nyawa biasa mita 'isoka ngini 'Esa moi! Ngomi ne'enaka dau miaino ge'ena ma ngale miositotara 'o Habari ma Owa nginika la niamada 'okia naga gee ma faedaa koi'iwa ne'ena, la niosikaika ma Jo'oungu ma Dutuka gee wowango-wango. 'Una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu gee 'o diwanga de 'o dunia de 'o ngooto de ma dodaka 'iodumu wosidadi-dadi. 16 Ma sirasi ma Jo'oungu ma Dutu kawakisimadaka 'o nyawa-nyawa yo'ahu moteke ka moi-moi manga

di-dibangi sababu kowinakowasi. 17 Ma kowamongoruwa womasinyata, ma ngekomo wodiai 'okia sonaa yaowa-owa. 'Una winikula 'o besaka daku 'o diwanguku, de 'o tonaka ma hasili gee ma 'orasuku. 'Una winikula 'o 'inomo de nia singina wosisanangi." 18 Duga ngaro 'o su-suloko koge'ena yongose ma kaisusasi yakitawanono 'o nyawa-nyawa gee yositedene manga su-suba 'o su-suloika. 19 Ma 'o Yahudioka yamuruo naga dau 'o Antiokhiade gee 'o Pisidia ma daeraade de mita 'o Ikoniumie yoboade 'o Listraka yakibaja de yakisisau-sauku 'o nyawa yoku-kudai go'ona so ma rai yakidomoteke 'onaka. 'Ona wiriteto 'o Paulus, ge'enaka de wi'asa 'o kota ma dudunika. 'Ona yongose 'una wosongenokau, 20 momongo gee 'o nyawa yongaku-ngaku yoma'okode wisigilolitino de womomiki so wotagioli 'o kotaka. Ma ngorumika de wotagi 'o Derbesa yomatuono de 'o Barnabas. 21 'O Derbe ma kotaka 'o Paulus de 'o Barnabas yositotara 'o Habari ma Owa ge'ena, de 'o nyawa manga gudai yongaku 'o Yesusika. Ge'ena 'iduanga de yolio 'o Listrako 'asa de yosikaisa 'o Ikoniumisa, ge'enaka de 'o Antiokhiako gee 'o Pisidiaka. 22 Ma kota-kotaka ge'ena 'o nyawa yongaku-ngaku 'o Yesusika manga singina yosikuata de yakidongose la 'uwa yomaogoro yongaku 'o Yesusika. 'Ona yongose 'ato, "Ngone salingou 'isira pokasangisarasi 'asa deika pamao ma Jo'oungu ma Dutu wi Dunia ma Sungi ma sanangi." Koge'ena 'o su-suloko manga do-dotoko 'o nyawa yongaku-ngakuka ma kota-kotaka ge'ena. 23 De 'o jamati 'isinoimika 'o Paulus de 'o Barnabas yakigoraka 'o jamati ma balusu. 'Asa de yolahidoa de yopuasa ma ngale yakisisarakani 'o jamati ma balu-balusu go'ona ma Jouka gee 'ona wingaku-ngaku. 24 Ge'ena 'iduanga de 'o Paulus de 'o Barnabas yakilolitokasi 'o Pisidia ma daeraaka 'asa de yosikaie 'o Pamfilia ma daeraade. 25 De gee yosihabarioka ma Jo'oungu ma Dutu wi demo 'o Perga ma kotaka, 'asa de yosikauku 'o Ataliaku. 26 Ge'enaka deika yosidetoli 'o Antiokhiasa. Ge'ena ma kotaka ma sira 'ona yakisisarakani ma Jo'oungu ma Dutuka la wakisibarakati la yomanarama manga manarama gee ne'ena 'ona yosiduangokau. 27 'O Antiokhiaka yototarisa, de yakilomuno 'o jamati 'asa de yosijarita 'iodumu gee ma Jou wodiaiokau ma ngekomo 'ona. De yosijarita mita kokia ma Jo'oungu ma Dutu 'o ngekomo wokula sigado ko 'o Yahudiokawa ma yongaku 'o

Yesusika. 28 Ge'ena ma kotaka 'o Paulus de 'o Barnabas manga do'ingoka yogogere de 'o nyawa yongaku-ngaku.

15:1 'O Yudea ma nyawa yamuruo naga 'o Antiokhiaka yauku, de yosidotoko 'o nyawa yongaku-ngakuka yongose bari nako koyomasunawa moteke 'o Musa 'awi do-dotoko ge'ena koyakisilahawa. 2 Ma 'o Paulus de 'o Barnabas yaributu ma sala manga di-dibangi koge'ena. Ma duanguku yositatapu 'o Paulus de 'o Barnabas de 'o Antiokhia ma nyawa yamuruo naga, yotagi 'o Yerusalemude la yabicara ma ngale ge'ena de 'o su-suloko, de mita de 'o jamati ma balu-balusu kadaku. 3 'O Antiokhiaka ma jamati yaki'otaka sigado 'o kota ma dudunika yakisi'adono, ge'enaka 'asa de yotagi yaboa 'o Fenisia de 'o Samaria. Ge'enaka yaie de yosijarita 'ato ko 'o Yahudiwa ma nyawa ma yotoba de yongakuokau ma Jo'oungu ma Dutuka. De ma nyawa ge'enaka gee yokokimorene sababu ma habari ge'ena yogi'isene. 4 Gee 'o Yerusalemude ya'adono, de 'o jamati de 'o su-suloko de ma balu-balusu go'ona yakisibusuku kayomore-morene. Ge'enaka de yosijarita 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wodiaiokau ma ngekomo 'ona. 5 Duga 'o Farisioka yamuruo naga yongaku-ngakuokau gee yaie yoma'oko de kayongosekau, "Ko 'o Yahudiokawa gee yongaku-ngakuokau go'ona salingou yomasuna, de salingou yamoteke 'o Musa wi do-dotoko." 6 Ge'enaka de 'o su-suloko de 'o jamati ma balu-balusu yomalomu yabicara ma ngale ge'ena. 7 Ma do'ingoka yomasikadibangi, de 'o Petrus woma'oko de kawongosekau, " 'Esa moi riaka dodoto! Ngini ma sirete nianakokau ma ngale ma 'orasi 'ipasa-pasa ma Jo'oungu ma Dutu woiirikokau tositotara 'o Habari ma Owa ge'ena ko 'o Yahudiwa ma nyawaka la 'ona mita yo'isene de yongaku. 8 De ma Jo'oungu ma Dutu gee wanako 'o nyawa manga singinaka, wosidumutokau 'ato 'una wakidawongokau. 'Una wosidumutu ge'ena ma ngekomo wakikula 'awi Ngomasa 'Itebi-tebini kaimatero de wokulakau ngoneno mita. 9 Ma Jo'oungu ma Dutu kowosikaregu-reguwa ngone de de 'ona. 'Una wositebinokau manga singina, sababu yongaku. 10 De 'ido'oa so ngini ne'ena niomau ma Jo'oungu ma Dutu winiba-baili de 'o gina 'itu-tubuso niokula to 'una wi kawasaka? Momongo nanga edete de nanga dotumu de ngone ma sirete mita

kopa'akunuwa. 11 Sababu ngone mita kapongaku so 'inasilaha de ma Jou Yesus 'awi dora; 'ona mita koge'ena." 12 So 'o nyawa yomapolu-poluno ge'enaka gee kayosiogoruku. Ge'enaka de 'ona yosigisene 'o Paulus de 'o Barnabas yosijaritali 'o no-nako 'ihera-herangi de 'okia naga kobiasawa gee ma Jo'oungu ma Dutu wosidadiokau ma ngekomo 'ona naga ko 'o Yahudiokawa ma nyawaka. 13 'O Paulus de 'o Barnabas yobicara 'iduanga, de 'o Yakobusoli kawongosekau, " 'Esa moi riaka dodoto! Bika niosigisenosi. 14 'O Simon Petrus 'asa kawaduango wosiwaiti kokia ma Jo'oungu ma Dutu ka ma mulaenginosi wosidumutokau 'awi singina ma 'ofi ko 'o Yahudiwa ma nyawaka, ma dumutu la wakiiriki yodadi to 'una wi kawasa. 15 Ge'ena moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo gee 'o nabii yosidemokau ma sirasi sababu naga 'isilefokau konee: 16 Ma Jo'oungu ma Dutu wongose, 'Dua ma 'orasi ya'adono ngoi 'asa toboali; ngoi 'asa tosigokoli 'o Dautu wi pareta gee 'ipiakorokau; de ma biakoro tosigokoli, a de dua tadiai 'ikua-kuata. 17 La 'o nyawa 'iodumu ngoino yosikaino. De gee ko 'o Yahudiokawa, taki'asokokau ma ngale yodadi to ngoi 'ai kawasa.' Kone'ena ma Jou wongose, 18 ge'ena ka ma sirasi de wosidemokau." 19 So 'o Yakobus kawongosekau, "Nako moteke ngoi, koidadiwa pakisisusa ko 'o Yahudiokawa gee ma Jo'oungu ma Dutuka wimotekokau. 20 Ma salingou pakidusurati 'onaka, de pakidongose la 'uwa ya'odomo 'o 'inomo gee yosisubakau 'o gomanga ma dutuka, bolo 'o 'aunu, bolo 'o haewani gee kayawirikiti so ma 'aunu koya'uisuwa. De mita 'uwa yomakapake kayo'itimaronga. 21 Sababu 'o Musa wi do-dotoko ka ma sirasi yabaca-bacau Pomaomasuku ma Wange 'isinoi-noimi 'o lo-lomu ma woaka, de 'isihabari 'o kota yanoimika." 22 'O su-suloko de 'o jamati ma balu-balusu de ma jamati yoodumu yomarimoi yakiiriki yamuruo naga 'onaka naga ma ngale dua yakisuloko 'o Antiokhiaku yosikauku yomasida'asa de 'o Paulus de 'o Barnabas. So yakiiriki 'o Silas de 'o Yudas gee wisironga mita 'o Barsabas. Yamididi no'ona ge'ena 'o nyawa yakiho-horomati naga 'o nyawa yongaku-ngakuoka 'o Yerusalemuoka. 23 Yakiiri-iriuku go'ona yotagi de yosidingoto mita manga surati moi ma demo koneda: "Tabea, 'Esa moi riaka dodoto, ko 'o Yahudiokawa ma nyawa gee niomanoa-noa 'o Antiokhiaka, 'o Siriaka de 'o Kilikiaka. Ngomi ne'ena 'o

su-suloko de 'o jamati ma balu-balusu, ge'ena la to ngini nia 'esa moi. 24 Ngomi miogi'isene 'ato to ngomi mia manai yamuruo naga yauku nginiku de nia singina ya'ogu de yaruaha de to 'ona manga do-dotoko. 'Ena momongo ngomi komiakisulokuwa yadiai koge'ena. 25 Ma sababu ge'enau sigado ngomi mimaka'aturokau de mimarimoioikau yamuruo naga miakiiriki de miakisuloko yotagi nginiku. 'Ona 'asa yotagi de nanga 'esa moi 'o Barnabas de 'o Paulus gee miakisiboso-bosono. 26 Yamididi no'ona ge'ena ngaro yakito'oma ma koyokalesanguawau sababu yadiai nanga Jou Yesus Kristus 'awi manarama. 27 So ngomi miosuloko 'o Yudas de 'o Silas yosikauku nginiku. Dua 'ona yositotara nginika 'o habari gee 'isilefo-lefoku ne'ena ma suratioka mita. 28 'O Ngomasa 'Itebi-tebini de de ngomi miositatapuokau la 'uwa nikulali 'o gina gee 'ifoloiosi 'itubuso la 'ena duga kane'ena: 29 'Uwa nia'odomo 'o 'inomo gee 'o barahalaka 'isisubakau; 'uwa nia'odomo 'o 'aunu; 'uwa nia'odomo 'o haewani ma akeme gee 'isongene kayawirikiti so ma 'aunu koi'uisuwa; de 'uwa nimakapake kanio'itimaronga. Nako ge'ena 'iodumu niomasikurutokau, ge'ena niadiaiokau yaowa-owa. Kane'enakasi yaika." 30 'O Yudas de 'o Silas yomasilo-loaka de yotagiokau 'o Antiokhiaku. Kadau de 'o jamati yakikoki'asokino 'asa de ma surati ge'ena yokula. 31 'O jamati go'ona yabacaka ma surati ge'ena de yomorene ma sala, sababu ma surati ma dodaka ge'ena manga singina yosikuata. 32 'O Yudas de 'o Silas, 'ona ge'ena yositota-totara ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo mita, ma do'ingoka yomabi-bicara de 'o nyawa yongaku-ngaku 'o Antiokhiaka. Yakisibabata la 'o jamati go'ona manga singina 'ikuata. 33 'O Yudas de 'o Silas 'o wange muruoka naga kadau, de 'o nyawa yongaku-ngaku gee 'o Antiokhiaka yakisidabi yolio de yoga'asoko la yositotara manga tabea gee yosulo-suloika. 34 Ma 'o Silas 'una wasiputusokau kage'ena 'o Antiokhiaka womanoa. 35 'O Paulus de 'o Barnabas mita manga wange muruo naga ge'ena 'o Antiokhiaka. Ge'enaka dau 'ona de 'o nyawa 'iregu manga gudai yodotoko de yosihabari ma Jou 'awi demo. 36 Koito'ingowa de 'o Paulus kawongosekau 'o Barnabasika, "Nou, ngone potagiouoli nanga riaka dodotika gee yongaku-ngakuokau 'o Yesusika 'o kota 'isinoimika gee kiaka naga posihabariokau ma Jou wi demo; la panako 'ona kokia." 37 De 'o Barnabas womau 'o Yohanes

Markus wi'asa, 38 ma 'o Paulus wamao koisurewa nako 'o Markus wi'asa. Sababu ma moi ge'ena 'o Pamfiliaka de womatingaokau woolukou wosiduanga manga manarama. 39 So ma rai 'o Paulus de 'o Barnabas yomakangamo, ma duanguku yomati-tingaoka. 'O Barnabas de 'o Markus 'ona 'o Siprusie yosikaie yosidete. 40 So 'o Paulus wiiriki 'o Silas, so gee yongaku-ngaku 'o Antiokhiaka yakisisarakaniokasi 'o Paulus de 'o Silas ma Jouka la wakisibarakatiokasi 'asa deika yotagi. 41 'Ona mita yakilolituku 'o Siria de 'o Kilikia; ge'enaka 'ona yosikuata 'o jamati manga ngo-ngaku.

16:1 'O Paulus de 'awi ma-manai yogila-gila 'o Derbe ma kotaka, deika 'o Listraka. Ge'enaka 'o Yesusika wongaku-ngaku wimoi wi ronga 'o Timotius. Ma 'esa 'o Yahudi ma nyawa, muna mongakuokau 'o Yesusika. Ma dea 'una 'o Yunanioka. 2 'O nyawa yongaku-ngaku ge'ena 'o Listraka de 'o Ikoniumoka, yoodumu winako 'o Timotius 'una ge'ena 'o nyawa ma owa moi. 3 'O Paulus womau la 'o Timotius womoteke de de 'una, so wosuloko wisunakasi. 'Una koge'ena wodiai sababu 'o Yahudi ma nyawa ge'enaka gee yoodumu yanako 'ato 'o Timotius ma dea 'una ge'ena 'o Yunani ma nyawa. 4 'O kota ya'adono ma noimi yositotara 'o nyawa yongaku-ngakuka ma ngale 'okia naga gee 'o su-suloko de 'o jamati ma balu-balusu yaputusokau 'o Yerusalemuoka. 'O nyawa yongaku-ngakuokau gee yakidongose la yamoteke 'o butusangi ge'ena. 5 So ma jamati ge'ena ma gudai gee, manga ngo-ngaku kaikuata monga, de kayodogo-dogo 'o wange 'isini-noimi. 6 'O Ngomasa 'Itebi-tebini koyakisisidabiwa 'o Paulus de 'o Silas yositotara ma Jou wi demo ge'ena 'o Asia ma daeraaka. So ka 'o Frigiaku de 'o Galatiaku yosikauku. 7 So gee ya'adono 'o Misia ma daeraa ma batinguku, de yositaili 'o Bitinia ma daeraasa yosikaisa, duga 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'o Yesusino koyakisisidabikawa. 8 So ma rai kayaboootou yotagi, yaboa 'o Misia ma daeraako de kayogila-gilaka 'o Troasoko. 9 Yomatoobiri ge'ena 'o Troasoka, de 'o Paulus 'o mo-makeka moi ma Jo'oungu ma Dutuno wamake 'o Makedonia ma nyawa wimoi woma'okode ge'ena wi bionoka. De wigegoto la wosikauku 'o Makedoniaku, la wakiriwo. 10 Ge'ena 'iduangingo, de miomasidiai so miogila-gilakau 'o Makedoniaku. Sababu ngomi miamaku ma goungu ma

Jo'oungu ma Dutu wosuloko 'o Habari ma Owa miositotara ge'enaka dau. 11 'O Troasoka miomagoraka de miosidete kamiogila-gilaka 'o Samotrake ma daeraaku, ma bibinie 'asa de 'o Neapolisoka. 12 Ge'enaka deika 'o Filipiku, 'o kota ma amoko moi 'o Makedonia ma daeraaka. 'O Filipi ge'ena 'o Romaka yaparetano. Ge'enaka dau ngomi mia wange muruoka naga. 13 Pomaoma-omasa ma Wangeka ngomi miotagi 'o 'akere ma batingoka miaika, 'o kota ma ngorana ma amoko ma dudunoka, sababu mianako ge'enaka de ma 'ena 'o Yahudioka manga lo-lomu ma woa. Ge'enaka de miogogerie mimabi-bicara de ma nge-ngeweka gee yomalomu-lomuno ge'enaka. 14 Ge'ena yomalomu-lomunoka mimoi 'o mosa 'o 'ungu momawuku-wukunu mi ronga ngo Lidia, 'o Tiatira ma nyawa. Muna ko 'o Yahudiokawa, ma mosuba-suba ma Jo'oungu ma Dutuka, so ma Jo'oungu ma Dutu mi singina wagaraki, la 'idadi masahe de madawongo 'o Paulus wi do-dotoko ge'ena. 15 Ge'enaka de ngo Lidia de mi woa ma dodaku yaki'osiki. Yaki'osiki 'iduanga, de muna moga'asoko miaika. Mongose 'ato, "Nako nimakeno ma gou-goungu tongakuokau 'o Yesusika, ge'ena niaino la nimasido-dogumu 'ai woaka." De mogegoto la miodomoteke to muna mi ga-ga'asoko ge'ena. 16 Ma moi ge'ena gee 'o Yahudioka manga lo-lomu ma woaka miotagioli, de mimakamake de 'o ngeweka mimoi muna ge'ena 'o yongosi moi sababu mi'ijakau. Muna 'o tokata miparetano de mosimai-maisi so kamodanakoka 'okia naga gee dua 'idadi 'o bio-bionika. Muna mosimai-maisi 'o nyawa manga 'ahu so ma amoko makisilaha 'ami tuangi gee mi'ija-'ijakau. 17 Ngomi de 'o Paulus kiaka naga miotagi, muna mita kamonii-niiki, de kamosigaso-gasoko mongose, " 'Ona ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi ro-riwo! 'Ona yaino nisidemo 'o laha ma ngekomo, la 'idadi nisilaha!" 18 'O wange muruono naga kamosigaso-gasoko koge'ena, so 'o Paulus kowotahanuawau de womapulutuoko kawongosekau ma tokatika, "De ma Yesus Kristus 'awi kuasa, ngoi tonisuloko nosupu ge'ena munaka." So kage'ena de mimadakau! 19 Gee mi'ija-'ijakau go'ona yanako 'ato manga singina nganono ma ngale 'o pipi yamake ma ngekomo 'o ngeweka gumuna koi'iwau, de yongamo 'o Paulus de 'o Silasika so yakitagoko de yaki'asa 'o ginitara 'iamo-amokika 'o pasaroka yakisitaari yopa-paretaka. 20

Yaki'asaka 'o Romaka manga pamaretaka de kayongosekau, "No'ona 'o Yahudioka. 'Ona ne'ena nanga kotaka yoruahe. 21 'Ona yosuloko la 'o nyawa yamoteke to 'ona manga 'adati gee koimakadaenuwa de to ngone 'o Romaka nanga 'adati. Ngone koidadiwa pa'ese bolo pamoteke 'o 'adati ge'ena." 22 'O nyawa yoku-kudai mita yomasimoteke 'o Paulus de 'o Silas yakiringamo; de manga baju ma 'o Romaka ma pamareta ya'eto-'etongie deika yosuloko yakiriba'asana. 23 Yakiribesana so kogee yakisirioka 'asa de yakibuikau. De yopa-pareta yosuloko ma bui ma saeke gu'una wakijaga wosidi-diai. 24 Sababu yosuloko 'ato wakijaga wosidi-diai so ma rai ma bui ma saeke waki'umoku dau 'o ngii moi yapai-paituku gee 'ifoloi 'ikuru-kurutuku ma bui ma dodaka ge'ena, manga dou ma 'o basagi ngai modidi wosipilatuoka. 25 Poilia 'o utu gorona, de 'o Paulus de 'o Silas yolahidoa ma de yonyanyi ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene. Yonyanyi so 'o bui ma nyawa munuka mita yosigisene. 26 De kayasorogano 'i'osu posironga 'o guatino, sigado ma bui ma woa ge'ena kaigiwi-giwi, so ma ngorana ma 'iodumu 'ikokipelenga de ma bui ma nyawa gee 'o rate yakisirangi-rangino ma ma rate ge'ena 'ikokipidiloka. 27 Ma bui ma saeke gu'una witodokana so womomiki. Womomikie 'ena 'o ngorana ma 'ikokipelengkau de 'una wongose 'o bui ma nyawa yokokiwarokau so wosijai-jai wi wase wa'aiki womau womato'omau. 28 De 'o Paulus woma'orese waamo-amokie kawongosekau, "Ee! 'Uwa nomato'oma. Ngomi miodumu nongokasi!" 29 Ma bui ma saeke gu'una 'o silo woga'asoko, deika kawoowa-owara dokaika so waika de 'o Paulus de 'o Silas manga bionoka wobukuku kawoti-tirine. 30 Ge'enaka de wakisisupu, de kawongosekau, "Dea-dea, kokia la 'o laha tamake?" 31 'O Paulus de 'o Silas kayosangokau, "Salingou nongaku ma Jou Yesusika de ngona 'asa nisilaha! Koge'enali mita 'ani woa ma dodaku." 32 Ge'enaka de 'o Paulus de 'o Silas yosiwaiti ma Jou wi demo 'o bui ma saekika de wi woa ma dodaku yoodumu. 33 Kage'ena ma obiri 'o utu goronano de 'o bui ma saeke waki'asa de manga dabo wa'isoko. Ge'enaka de 'una de wi woa ma dodaku gee yaki'osiki. 34 Deika 'o Paulus de 'o Silas waki'asa to 'una wi woaka, so wakisi'odomo. 'Una de wi woa ma dodaku yomorene ma sala sababu 'ona ne'ena yongakuokau ma Jo'oungu ma Dutuka. 35 'Iwangeka de 'o Roma ma

pamareta yosuloko 'o polisika, la yaika yosidemo 'ato 'o Paulus de 'o Silas yakisisupunou 'o buioka. 36 So ma bui ma saeke gu'una wositotara ge'ena 'o Paulus de 'o Silasika kawongosekau, "Dea-dea, 'o pamareta yosulokokau minisisupu. So ne'ena ngaro nioliou. Niomasidi-diai!" 37 Ma 'o Paulus kawongosekau 'o polisika go'ona, "Ngomi ne'ena 'o Roma ma nyawa. Komisanowasi 'ena mipesanokau 'o kawasa manga bionoka de 'o buika misiwosanga. De ne'ena yosuloko miotagiou kamimarii-riidou. Ngomi miooluku! Niosuloko yopa-pareta go'ona yaino ne'enano la 'ona ma sirete misisupu!" 38 Ma polisi go'ona yaika de yosidemoka 'o Roma manga pamaretaka, so yo'isenoka 'ato 'o Paulus de 'o Silas go'ona ka 'o Roma ma nyawa, de yakimodongukou. 39 So yaika yomasilo-loa 'o Paulus de 'o Silasika, ge'enaka de yaki'asa yakisisupu 'o buioka. Yakisisupuno 'asa de yakisuloko ma kota ge'ena yamada. 40 'O Paulus de 'o Silas yosupuno de ngo Lidia mi woaka yotagiokasi so yomalomuokasi de 'o nyawa yongaku-ngaku, de manga singina yosikuatokasi 'asa de yotagi.

17:1 'O Paulus de 'o Silas manga do-dagi yosigila yaboa 'o Amfipolis de 'o Apoloniade, so yototara 'o Tesalonikako. Ge'enaka dau 'o Yahudioka manga lo-lomu ma woa. 2 So 'o Paulus mita wotagi ma lo-lomu ma woaka ge'ena, 'isoka biasau wodiai nako la naga 'o Yahudioka manga lo-lomu ma woa moi. Ge'enaka de 'una de 'o nyawa-nyawa ge'enaka dau gee 'o dibangi yomakakula ma ngale 'o Buku 'Itebi-tebini ma bo-bula. 'Una wodiai koge'ena Pomaoma-omasa ma Wange ma sa'angeno. 3 Moteke ma bukuoka ma bo-bula 'una wosiwaiti de wosidumutu 'ato ma Koana Wiiri-iriki 'o Nyawa Wosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau salingou wosangisara deika womomikoli ngaro wosongenukou ma. 'O Paulus wongose, " 'O Yesus gee ngoi tinisiha-habari nginika, 'unau ge'ena ma Koana Wosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau." 4 Yamuruo naga yongaku so yakimoteke 'o Paulus de 'o Silas; de ge'ena dau ma dodaka mita 'o Yunanioka manga gudai gee ma Jo'oungu ma Dutuka wisingou-ngounu, de mita manga gudai 'o nge-ngeweka gee 'o nyawa yakiho-horomati. 5 Ma 'o Yahudioka manga singina 'isiri, so 'o nyawa yopa-paradiduka yakisigaro yosigoko manga bolu moi ma ngale

yotigi-tigi. Ge'enaka de 'ona yoruahe ma kota ge'ena yasuluunuku de yodingika wongaku-ngaku wimoi wi ronga 'o Yason 'awi woa ma ngale yakinonu 'o Paulus de 'o Silas, sababu 'ona yomau yaki'asa yakisitaari 'o nyawa yoku-kudaika. 6 Ma gee koyakimakewa 'o Paulus de 'o Silas, de 'o Yason de 'o nyawa 'iregu yongaku-ngaku yamuruo naga gee yaki'asa yopa-paretaka ge'ena ma kotaka. De yosigaso-gasoko yongose 'ato, " 'O nyawa no'ona yoruahe kiaka naga bato! De ne'ena naga to ngone nanga kotaka mita yoboanou, 7 de 'o Yason wakika'elinou wi woaka. 'Ona yoodumu yaparenokau 'o Kaisar wi hukumu, sababu yongose 'ato ma Koana wimoiosi naga wi ronga 'o Yesus." 8 Koge'ena yongose so ma kawasa de 'o nyawa yola-laagomo ma kotaka ge'ena yoruahe. 9 Ge'enaka de yopa-pareta go'ona yosuloko 'o Yason de 'iregu yongaku-ngaku gee yofangu la yakisisupu. Ge'ena 'iduanga 'asa deika yakipidili. 10 Ge'ena ma obiruku yongaku-ngaku 'o Tesalonika ma kotaka gee yosuloko 'o Paulus de 'o Silas yosikaoko 'o Bereako. Kayototaroko de yotagi 'o Yahudioka manga lo-lomu ma woaka. 11 'O Bereaka 'ona 'ifoloji manga di-dibangi 'ipelenga ngaro de 'o Tesalonikaka ma. 'Ona yoduaka yosigisene 'o Yesus wi habari. De 'o wange yosinoi-noimi 'o Buku 'Itebi-tebini yolega ma diai la yanako 'o Paulus wi do-dotoko ge'ena yadaene bolo ko'uwa. 12 'O Yahudioka gee 'o Bereaka yomanoa-noa manga gudai yongaku 'o Yesusika, de 'o Yunanioka ma nau-nauru de ma nge-ngeweka gee yakiho-horomati mita manga gudai yongaku. 13 'O Yahudioka ma nyawa gee 'o Tesalonikaka yomanoa-noa yo'isene 'ato ma Jo'oungu ma Dutu wi demo 'o Paulus wosihabari 'o Bereaka, de yaoko 'o Bereako yakisisau-sauku so ma rai manga singina 'isusa. 14 'O Berea ma nyawa yosijai-jai 'o Paulus wi'otaokau dina 'o ngo'otiri yosipusu-pusuku ma ngiisa, ma 'o Silas de 'o Timotius 'ona kage'ena ma kotaka. 15 'O Atenaka wisitotarie 'asa de yolio, de 'o Paulus wobesesongo 'ato 'o Silas de 'o Timotius yomataitie. 16 'O Paulus wakida-dadanuosi 'o Silas de 'o Timotius 'o Atenaka, de wi singina 'isusa sababu wamake ma kotaka ge'ena 'o barahala ma woa 'ikudai. 17 So ma rai 'o lo-lomu ma woaka yomasikadibangi de 'o Yahudioka de 'o nyawa 'iregu ma Jo'oungu ma Dutuka wisuba-suba ge'enaka dau gee. Koge'enali mita 'o pasaroka 'o wange 'isinoimi 'o dibangi yomakakula ma ngale 'o

Yesus 'awi habari de 'o nyawa-nyawa ge'enaka dau gee. 18 'O Epikuros de 'o Stoa ma guru-guru mita yomakasango de de 'una. De munuka kayongosekau, " 'O nyawa nu'una 'okia wanako? Kawo'urudetoro duga ma ko 'okiawa wosikanako!" Munukali gee yongose, "Poilia 'una wosihabari 'o nyawa 'iregu manga gomanga ma dutu." 'Ona koge'ena yongose sababu 'o Paulus wobi-bicara ma ngale 'o Yesus de mita gee wosongenukou de womomikoli. 19 Ge'enaka de 'o Paulus wi'asa 'o lo-lomuka 'o Areopagus ma gigie ma dekuoka. Ge'enaka de kayongosekau 'unaka, "Ngomi miomau mianako 'ani do-dotoko ma sungi gee nositota-totara. 20 Sababu ngona nosidemo 'okia naga gee mio'isenika miohera-herangi. Ge'ena so ngomi miomau mianako ma ngale." (21 Sababu 'o Atena ma nyawa de 'o nyawa ma dudunino yomanoa-noa ge'enaka gee, yoduaka kayomaogo-ogoruwa yosigisene de yosibi-bicara 'o di-dibangi ma sungi-sungi.) 22 Gee 'o Paulus woma'okode 'o nyawa yomalomu-lomuno manga bionoka 'o Areopagusoka de kawongosekau, "He, 'o Atenaka ma nyawa! Naga 'o sagala moioka tamakeka ngini posironga de niamoteoka 'ania goma-gomanga ma dutu. 23 Sababu gee toki-kiloliti 'ania kota de nia barahala ma woa tokakalega-lega, de tamake mita 'o su-suba ma ngii ngai moi 'isilefoka, 'Ne'enaka posuba-suba ma Jo'oungu ma Dutuka gee kopowinako-nakowasi!" Aa! Ma Jo'oungu ma Dutu gee winisuba-suba ma kowininako-nakowasi, gu'unau ngoi tinisidemo nginika. 24 Ma Jo'oungu ma Dutu gee wosidadi-dadi 'o dunia de ma doda 'iodumu, gu'unau ma Jou 'o sorogaaka de 'o duniaka. 'Una kowomanoawa 'o barahala ma woaka gee ka 'o nyawa yodi-diaiku. 25 'Una mita kowakaranawa ngone powiriwo 'isoka kogee wisidukurangi, ma 'ena ngone po'ahu de poomasa, de nanga kia sonaa ge'ena 'iodumu ka 'unaka de yaino. 26 Ka 'o nyawa wimoino 'una wadi'ai 'o soana 'ila-laagomo de wakisuloko 'o duniaka yomasi'omangika. 'Unau ge'ena mita wosito-togumukau ma sirasi, muruoka de kiaka 'idadi 'o nyawa yo'ahu. 27 Ma Jo'oungu ma Dutu koge'ena wodi'ai, la 'o nyawa winonu 'una. Tanu wimake gee winonu de. Ma ma gou-goungu ma Jo'oungu ma Dutu kowonakurutikawa, ma 'una naga ngoneka. 28 'Isoka gee 'o nyawa yongosekau, 'Ngone po'ahu, pomaitiri, de pogogere 'o duniaka ne'ena, sababu to 'una wi kuasa.' Kaimatero mita de yamuruo naga nia dolabololo

ma betongo yodi-diai. 'Ona yongose 'ato, 'Ngone poodumu ge'ena to 'una 'awi ngowa-ngowaka!' 29 Aa! Sababu ngone ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi ngowa-ngowaka, ngone koidadiwa pongose 'ato ma Jo'oungu ma Dutu kaimatero de 'o patongo 'o guraci bolo 'o saaka, bolo gee 'o teto 'o nyawa yadiaiku moteke to 'ona manga barija. 30 So to ngone nanga haga-haga ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu kowongano-nganonuawau. Ma ne'ena 'una wosuloko 'o nyawa 'iodumu 'o duniaka gee yomaogoro 'o sowono yodiai de yolio 'unaka. 31 Sababu 'una wosito-togumokau ma 'orasi ma ngale wahakimi 'o nyawa 'o duniaka ne'ena moteke ma diai. Ma manarama ge'ena dua 'asa wimoi ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriokau wa'ao. De ma dumutu la 'o nyawa 'iodumu yanako ge'ena, so ma Jo'oungu ma Dutu wisimomiokau 'o nyawa gu'una ngaro wosongenokau ma!" 32 'O nyawa go'ona gee yogi'isenoka 'ato 'o nyawa yosonge-songenokau yo'ahuoli, de munuka wisi'iete 'o Paulusika. Ma munuka kayongosekau, "Ngomi mioduaka dua kanobi-bicarasi, 'Esa moi, ma ngale ne'ena." 33 Ge'enaka de 'o Paulus wosupuokau 'o lo-lomuoka ge'ena. 34 Ma munuka widomoteoka 'o Paulus de yongaku 'o Yesusika, 'ona ge'ena la: 'O Dionisius 'o Areopagus ma hakimi moi, de mimoi mi ronga ngo Damaris, de yamuruosi naga.

18:1 Ge'ena 'ipasa de 'o Paulus womagoraka 'o Atena ma kotaka de wotagi 'o Korintusoko. 2 Ge'enaka de yomakamake de 'o Yahudioka wimoi wi ronga 'o Akwila 'o Pontus ma soanino. 'O Akwila de ma wekata ngo Priskila 'asa kayoboano 'o Italiano. 'Ona yaino 'o Korintusino sababu ma Koana 'o Klaudius wakisuloko 'o Yahudioka ma nyawa yoodumu yokokisupu ge'ena 'o Romaka. 'O Paulus waika wakililara 'onaka, 3 ge'enaka de 'onaka womanoa, de yomasidamanarama sababu yoodumu manga manarama kaimatero, 'o da-darusu yodi-diai. 4 Ma Pomaoma-omasa ma Wange 'isinoimi 'o Paulus wotagi 'o dibangi yomakakula 'o Yahudioka manga lo-lomu ma woaka, ma dumutu 'o Yahudioka de 'o Yunanioka yongaku 'o Yesusika. 5 So gee 'o Silas de 'o Timotius 'o Makedoniano yoboano, de 'o Paulus 'una ka 'o habari gee ma Jo'oungu ma Dutunou wositotara 'o Yahudi ma nyawaka. Ma habari ge'ena la 'o Yesus ge'ena 'o Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma

Dutu wosijaiokau. 6 Ma ngano ma nyawa-nyawa ge'enaka gee koyomaogoruwa wiributu de wisito-torou 'o Paulusika so 'awi pakeangi ma kakawo waparisi ma ngale wakisingano-nganono to 'ona manga sowono. 'Una kawongosekau, "Ngini ma sirete niamoku nia so-sowono! Ngoi tomaparisoka! Ne'enau 'ikurue ngoi 'asa totagi ko 'o Yahudiwa ma nyawaka." 7 Ge'enaka de 'o Paulus wakimadakou 'ona ge'enaka de wosikaika 'o woa moika gee ma lo-lomu ma woa ge'ena ma songonaka. 'O woa ge'ena to wimoi ko 'o Yahudiokawa, ma 'una wosuba-suba ma Jo'oungu ma Dutuka. 'Una wi ronga 'o Titus Yustus. 8 Ma 'o Krispus 'o lo-lomu ma woa ma balusu, 'una de wi woa ma dodaku yoodumu yongaku ma Jou Yesusika. De manga gudaiosi mita 'o Korintus ma nyawa yogi'isene 'o habari gee 'o Paulus wositota-totara, so yongaku de yaki'osiki. 9 Ma moi ge'ena 'o obiri ma doda de 'o mo-make ma sigoronaka, ma Jou kawongosekau 'o Paulusika, " 'Uwa nimodongo! De 'uwa nomaogoro nosihabari 'ai demo. 10 Sababu manga gudai ma kotaka ne'ena to ngoi 'ai nyawa. De ngoi kotonimadawa, so dua komoiwa 'idadi yodiai 'itorou ngonaka." 11 So ma rai 'o taunu moi de ma songona 'o Paulus womanoa 'o Korintusoka de wakisitotara ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo. 12 Gee 'o Galio wodadi gubernur 'o Akhayaka, de 'o Yahudioka yomarimoi 'o Paulus wiitomo deika 'o hakimika wi'asa. 13 'Ona yokalaki konee, " 'Una ne'ena wakikokigaro 'o nyawa yoku-kudai la yosuba ma Jo'oungu ma Dutuka, gee ma jako koimakadaenuawa de to Musa wi besesongo!" 14 Gee 'o Paulus tanu womadasangou, de 'o Galio kawongosekau 'o Yahudi ma nyawaka, "Ee 'o Yahudioka ma nyawa! Nako niaino niokalaki la 'o so-sowono bolo 'o dorou, ge'ena yadaene salingou tinileleani. 15 Ma nee ka 'o gadutuku ma sababu 'o demo-demo, 'o ronga-ronga de to ngini ma sirete nia 'adati, so ka nginiou ma sirete nimasikatiaika. Ngoi tooluku ta'urusu ma hali kone'ena!" 16 Deika wakiginiiki so yokokisupuoka. 17 De 'ona witagoko 'o Sostenes 'o lo-lomu ma woa ma saeke gu'una, so 'o hakimi ma meja ma bionoka wi'asaka 'asa de wiritifo. Ma 'o Galio 'una ka ma eta ma kowokalesangikawa. 18 Ge'ena 'iduangingo 'o Paulus ma do'ingonosi womanoa 'o Korintusoka. Ge'enaka de womasilo-loakasi 'o nyawa yongaku-ngakuka 'asa de 'una de 'o Akwila de ngo Priskila yotagi 'o

Siriasa. Ka 'o Kengkreakasi de 'o Paulus wi utu wakuluokasi gee wosimadaka 'o gurutukou sababu 'awi jaji ma Jouka. Ge'enaka de yogila-gila yongo'otiri 'o Siriasa. 19 'O Efesusoka ya'adonisa, de 'o Paulus wakimadakau ngo Priskila de 'o Akwila. Ge'enaka de wotagi wowosanga 'o lo-lomu ma woaka so 'o dibangi yomakadukula de 'o Yahudioka ma nyawa ge'enaka gee. 20 'Ona yomau 'ito'ingoka womanoa de de 'ona, ma 'una kowosimotekuwa. 21 Ma gee wotagiou de kawongosekau, "Nako ma Jo'oungu ma Dutu woisidabi ge'ena dua tainoli ne'enano." Koge'ena wongoseka de womagoraokau 'o Efesusoka. 22 'O Kaisareaka wo'utide de kawogila-gilaka 'o Yerusalemude womasitotarokasi 'o jamatika 'asa de wogila-gila 'o Antiokhiaku. 23 Wi obiri muruoka naga ge'ena 'o Antiokhiaka, deika wosikauku 'o Galatia de 'o Frigia ma daeraaku, wauku wosikuata 'o nyawa yongaku-ngaku manga ngo-ngaku. 24 Ge'ena ma 'orasi 'o Yahudioka wimoi gee wolahiri 'o Aleksandriaka, woboa 'o Efesusino 'awi ronga 'o Apolos. 'Una wobarija ma sala wobi-bicara de wosikanako 'ifoloi 'o Buku 'Itebi-tebini ma doda, 25 de wisidotokokau 'o do-dotoko ma ngale 'o Yesus. Ma rai womagae wodotoko de wi do-dotoko ma ngale 'o Yesus ge'ena kowosi'itimarongawa ngaro 'asa ka 'o go-gosiki 'o Yohanes wosidoto-dotoko wasahe. 26 'Una womoroini ma sala wokurue wobi-bicara 'o lo-lomu ma woaka. De gee ngo Priskila de 'o Akwila yo'isene 'awi do-dotoko, de wi'asakau manga woaka. Kadoka de 'ifoloiosi yadaene yosiwaiti 'o Apolosika ma ngale pomoteke de ma Jo'oungu ma Dutu ma ngekomo 'o Yesus. 27 Ge'enaka de 'o Apolos womau 'o Akhayako wotagi. So 'o Efesusoka gee yongaku-ngakuokau 'o Yesusika 'o surati yosidingoto manga 'esa moika yongaku-ngakuokau 'o Akhayaka, la yomodeke 'o Apolos widawongo. Gee 'o Apolos wototaroko 'o Akhayaka de wakiriwo so ma faedaa de ma 'ena 'o nyawa-nyawaka gee sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina ma sure so yongakuokau 'o Yesusika. 28 Sababu 'o Apolos posironga de wi ku-kumatioka waki'akunu yomaributu de 'o Yahudioka 'o kawasa manga bionoka. De wosiwaiti wopake 'o Buku 'Itebi-tebini ma bo-bulaka, ma ngale 'o Yesus ge'ena la ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau.

19:1 'O Apolos ka 'o Korintusokasi, 'ena 'o Paulus 'una wanga-ngaimoi 'o daeraa gee ko 'o ngooto ma dateokawa, sigado wototara 'o Efesusika. Ge'enaka dau de yomakamake de 'o nyawa yongaku-ngakuokau 'o Yesusika. 2 De kawakisanokau, " 'Esa moi, nidoboakau 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee ma 'orasi niongaku 'o Yesusika?" 'Ona yosango, "Ko'uwasi, de ka ma eta ma komiogi'isenuawasi 'ato 'o Ngomasa 'Itebi-tebini naga." 3 De 'o Paulus wosano, "Nako koge'ena, de 'o go-gosiki ka'ena ngini nisi'osiki?" De 'ona yosango, "De 'o go-gosiki gee 'o Yohanes wosidoto-dotoko!" 4 Ge'enaka de 'o Paulus wongoseli, " 'O Yohanes waki'osiki ge'ena ma no-nako 'ato 'o nyawa go'ona yotobakau 'o sowono yodiai. Ma ge'ena ma 'orasi mita 'o Yohanes wositotara 'o Israel ma nyawaka 'ato salingou yongaku wimoika gee wisidu'uruno woboa, ge'ena la 'o Yesus." 5 Gee yo'isenoka koge'ena, de yaki'osiki ma ngale yakisikatoomu de ma Jou Yesus. 6 So gee wi giama wakidatamiku manga dekuoka, de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yakidoboa so yobi-bicara de 'o demo gee koyasahe-sahewa de yositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno. 7 'Ona ge'ena poilia yamogiooko de yamididikani. 8 'O mede sa'angeno 'o Paulus wimoroinoka wobi-bicara 'o nyawaka gee 'o lo-lomu ma woaka, de yomaributu de de 'ona ma ngale wakisidotoko la yasahe ma ngale kokia ma Jo'oungu ma Dutu wopareta ma ngale wokoana. 9 Ma yamuruo naga ge'enaka gee yotalise so yooluku yongaku. 'O nyawa 'iodumu yomato-toomuno ge'enaka gee manga bionoka de 'ona yosi'ie-'iete 'o do-dotoko ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu wi mau 'o nyawa wosilaha ma ngekomo 'o Yesus. So ma rai 'o Paulus wakimadakau 'ona, de 'una de 'o nyawa yongaku-ngakuokau gee yosikaika yomadoto-dotoko ma ngiika 'o Tiranusoka. Ge'enaka dau 'o wange 'isinoimi yomasikadibangi de 'o nyawa-nyawa. 10 'Una wadiai 'o manarama ge'ena kowomaogo-ogoruawa 'o taunu modidino sigado 'o Yahudioka de 'o nyawa ma somoa ge'ena 'o Asia ma daeraaka gee, yoodumu yosigi'isene ma Jou 'awi demo. 11 Ma Jo'oungu ma Dutu wodiai 'o no-nako 'ihera-herangi ma ngekomo 'o Paulus 'awi manaramoka. 12 Nako 'o giama ma gi-gikiri bolo 'o mosa ma eta gee 'o Paulus wapakekau la ya'asa 'o nyawa yopa-panyakeka ge'ena yopa-panyake go'ona dua manga panyake 'i'aioka, de manga tokata ma 'iowaroka. 13 'O Yahudioka

yosou-souru yotawa-tawara yamuruo naga yokakadagi 'o soana yanga-ngaimoi yoginiiki 'o nyawa manga tokata. 'Ona yositai-taili yapake ma Jou Yesus 'awi kuasa nako yoginiiki ma tokata ge'ena. 'Ona yongose 'o tokatika ge'ena, "De 'o Yesus wi ronga gee 'o Paulus wosiha-habari, ngoi tiniginiiki!" 14 Ma 'imam ma saeke wi ronga 'o Skewa, 'awi ngowaka yatumudiingoka. Go'onau yodiai koge'ena. 15 Duga ma tokata kaingosekau, " 'O Yesus towinako de 'o Paulus mita towinako, ma ngini ne'ena nago'ona so niomau salingou tinidomoteke." 16 Ge'enaka de witokatokata gu'una wakide-debulu de wakico'okoko ma de wakitifo-tifo so yoowara ge'ena ma woaka 'ena yodabo-dabodeu, de ka manga watonokau sababu manga baju wa'eto-'etongieu manga roesoka. 17 'O Yahudioka de 'o nyawa ma somoa gee 'o Efesusoka yogoge-gogere yo'isenoka 'okia naga 'idadiokau ge'ena de yakimodongo. So ma Jou Yesus wi ronga kayosiarene monga. 18 Manga gudai yongaku-ngakuokau 'o Yesusika gee yoboa 'o kawasa ma bionoka yomangaku manga sowono yodi-diaiokau ngininginosi gee. 19 De yoguna-guna gee manga buku yakokipolu so 'o kawasa ma bionoka de yakokituuku. Manga buku ge'ena ma 'ija nako yadoimi tanu poilia 'o pipi 'o saaka 'o caana nagi motoakani. 20 Ma ngekomo kone'enau ma sure so ma Jou wi demo kaisiika monga 'itagi, de 'ifoloiosi 'o nyawa yongaku. 21 Ge'ena 'ikokiduangino, de 'o Paulus waputusokau wotagi 'o Makedonia de Akhaya ma daeraako, 'asa de wogila-gilali 'o Yerusalemude. 'Una kawongosekau, "Ge'enaka taie, de salingou 'o Romako dai totagiosi mita." 22 Ge'enaka de wakisuloko 'awi ro-riwo yamididi ge'ena la 'o Timotius de 'o Erastus yosirau 'o Makedoniako, 'ena 'una kage'ena 'o Asia ma daeraakasi 'o wange muruo naga. 23 Poilia ma 'orasi ge'enau de 'idadi 'o ruahe ma kiamati 'o Efesusoka sababu 'o do-dotoko ma ngale 'o Yesus. 24 Ngano ma kotaka ge'ena wimoi 'o Demetrius 'o saaka wama-manarama de 'o barahala ma ronga 'o Artemis ma woa wodi-diai. 'Awi 'usaha ge'ena 'awi nyawa gee yoma-manarama de de 'una 'o pipi ma amoko yomadamake. 25 So ma rai wakitoomuno 'o nyawa gee yoma-manarama 'unaka de mita 'o nyawa-nyawa gee 'o saakali yama-manarama ireguoka de kawongosekau, " 'Esa moi! Ngini nianako de nanga manarama ne'ena ngone 'o pipi ma amoko pomadamake. 26 Ne'ena

ngini ma sirete niamakekau de nio'isenokau 'okia 'o Paulus wodiai gee 'una wongose 'ato 'okia sonaa pasuba-suba gee 'o nyawa yadi-diaiku ge'ena ko 'o jo'ounguwa. De 'una womadagakunu manga gudaiou 'awi do-dotoko yangaku kane'ena 'o Efesusokawa duga ma 'ena rekeni 'o Asia ma daeraa yasuluunuku mita. 27 Ma ngekomo ne'enu nanga manarama ne'ena dua 'o nyawa yasela-sela. De kage'enawa duga, ma 'ena 'o Artemis to ngone nanga barahala 'o ngeweka ma woa mita 'asa koyosikiamoiwau de ma karamati yositi-tingoono. 'Ena momongo 'o barahala ge'enu gee 'o Asia ma daeraaka de mita 'o duniaka 'iodumu yasuba-suba." 28 'O nyawa ge'enaka dau gee yogi'isenoka koge'ena de manga singina 'isauku so yosigaso-gasoko, "Artemis, ngona 'ifoloi noamoko! Ngona 'o Efesusoka mia jou!" 29 So ma kotaka ge'ena 'iruahe ka ma moioko. Ge'enaka de yoru-ruahe go'ona yotagi 'o Gayus de 'o Aristarkhus yakitagoko. 'O Gayus de 'o Aristarkhus 'ona ge'ena 'o Makedonia ma nyawa, 'o Paulus wima-manai wi do-dagioka. 'Ona yaki'asa yakisitaari 'o kawasa yomalomu-lomu ma woaka ge'ena ma kotaka. 30 'O Paulus womau wowosama de de 'ona, ma yongaku-ngaku 'o Yesusika ge'enaka doka gee kowisidabiwa. 31 'O nyawa yola-laagomo 'o Asia ma daeraaka yamuruo naga yomakakanakokau de 'o Paulus, yosuloko 'o nyawaka la yosidemo 'o Paulusika 'ato 'uwa womasidumutu 'o kawasa yomalomu-lomu ma woaka ge'ena. 32 Ma 'orasi ge'ena yomato-toomuno 'o kawasa yomalomu-lomu ma woaka go'ona yoruahē ka ma moioko. Munuka yosigaso-gasoko koneda, munukali konee, sababu yoku-kudai go'ona koyomasidongoowa 'ato 'ido'oa so yomatoomuno ge'enaka. 33 'O nyawa wimoi 'awi ronga 'o Aleksander 'o Yahudioka wiri-riitomo ge'ena yoku-kudai manga bionisa. So 'o Aleksander wi giama watedene ma ngale womaga'asoko 'o 'orasi la wosango 'o nyawa yoku-kudai go'ona manga bionoka. 34 Ma, gee winako 'ato 'una ge'ena 'o Yahudioka, de ka ma moide yosigasoko yakua-kuatie ma do'ingo 'o takoro modidi, "Artemis, ngona 'ifoloi noamoko! Ngona 'o Efesusoka mia jo'oungu!" 35 Ma duanguku ma jorutulisi ma kotaka ge'ena wa'akunu wakisiogoro 'o nyawa yoku-kudai go'ona, kawongosekau, " 'O Efesus ma kawasa! Ngone moi-moi panakokau 'o Efesusou ma kotaka ge'ena 'o barahala 'o ngeweka ma ronga 'o Artemis ma woa de ma dulada

daku 'o diwanguku 'iota-otauku pajaga-jaga. 36 De ge'ena ka moi ma koidadiwa yosingelo, so salingou nimakokiogoro, de 'o kianikia niodiai 'uwa kaniosawa-sawani. 37 'O nyawa no'ona niaki'asano ne'enaka, ge'ena bukangi la ya'orakau nanga barahala ma woa bolo yosito-torouokau nanga barahala. 38 So nako 'o Demetrius de wi ro-riwo go'ona yomau 'o nyawa yakalaki, ge'ena madaka la ya'asa ma parakara ge'ena 'o hakimika. 'O hakimi naga de ma parakara ge'ena kaidadi ya'asa 'o hakimika, 'asa de 'o pamareta ma naga 'ona. 39 Ma nako gee nia singinaka 'iregu-reguosi naga ka de ma 'enasi, ge'ena salingou nisikatiai naga 'o kawasa malo-lomuoka. 40 Sababu 'okia naga 'idadi-dadi ne'ena ma wange, ge'ena 'idadi 'inasibahaya. Ngone 'idadi 'inatahajiri 'ato posiruahe sababu ngone ka ma eta ma kopomadasangowa ma ngale positiai ne'ena." 41 Ma jorutulisi ma kotaka ge'ena wongoseka koge'ena de wosuloko 'o nyawa yoku-kudai go'ona yokokisupu.

20:1 'O Efesusoka 'iruahe 'iduango de 'o Paulus wakipolu 'o jamati so manga singina wosikuatokasi. Ge'enaka de womasilo-loakasi 'asa de wosikaoko 'o Makedoniako. 2 'O Makedonia ma daeraa wanga-ngaimoi, de 'o nyawa yongaku-ngaku 'o Yesusika gee 'o gudai wakidongose ma ngale manga singina wosikuata. Ge'enaka de wotagi 'o Yunanisa. 3 Wi mede sa'ange ge'enaka dau. Gee wosidetou 'o Siriasa, de wogi'isene 'ato 'o Yahudioka yomau wito'oma. So ma rai yaowa kawolio, waboa 'o Makedonia. 4 Yamuruo naga 'o Paulus wimoteke 'awi do-dagioka ge'ena la 'o Sopater 'o Pirus wi ngowaka 'o Berea ma nyawa, mita 'o Aristarkhus de 'o Sekundus 'o Tesalonika ma nyawa. De 'o Gayus 'o Derbe ma nyawa, de mita 'o Timotius, de 'o Tikhikus, de 'o Trofimus, 'o Asia ma nyawa. 5 'Ona yosira de midamaa 'o Troasoka. 6 'O Roti Koiragi-ragiwa ma Wange ma Amoko 'ipasa 'asa de ge'ena 'o Filipioka ngomi de 'o Paulus miomagoraka, miotagi miosidete so 'o wange motoa 'asa de mimalomuoli 'o Troasoka. Ge'enaka ngomi mia minggu moi. 7 'O Gareja ma obiruku de ngomi 'o giamanai mimasido'odomosi de mita miodiai 'o Ngodomo 'Itebi-tebini. Sababu ko ma bibinie 'o Paulus womajobou, so 'o utu goronau 'ena kawobi-bicarasi. 8 Ma ngii moi 'idadiueka ma silo 'ena 'o gudaioka, ge'enakau daku

miomapoluno. 9 'O dogu'uru wimoi wi rongā 'o Eutikhus, 'o jangelaka wogogerie wosigisene 'o Paulus wobī-bicara. Sababu 'o Paulus wobīcara 'o do'ingoka, so ma dogu'uru gu'una wonisuku. Wonisuuku ge'ena ma jangelaka de wootaka, so wigoraka 'ena wosongenukou, sababu ma ngii ge'ena ma gurutie sigado 'iretene sa'angede. 10 Ma 'o Paulus wo'utiku de woma'idusa ge'ena ma dogu'uruoka de wikooku. De kawongosekau, " 'Uwa nimodongo! 'Una wowangokali so." 11 Ge'enaka de 'o Paulus wodoakauoli dakuie, de 'o Ngodomo 'Itebi-tebini yodiai so 'o roti wosibula-bula de yo'odomo. Yo'odomo 'iduangingo de ma do'ingosi wobī-bicara sigado wasaibibinuku. Ge'enaka deika wotagi. 12 Ma dogu'uru gu'una wi woaka wisigilio wowango-wangou so kayomore-morene. 13 Ngomi miotagi 'o kapalika de miosira miosidete 'o Asos ma kotade ma ngale misibusuku 'o Paulus 'o kapalioka. 'Una wa'aturokau koge'ena sababu 'una dua waie kawotowongi. 14 Mimakamakeno ge'ena 'o Asos ma kotaka, de woparenokau 'o kapalie so ge'enaka de miosidetokau 'o Metilenede. 15 Ge'enaka de miosidetokauoli, so ma bibinoka 'ena miototarieu 'o ngii moioka gee 'imasidaarino de 'o Khios ma pulo. De ma bibinieli de miototaroli 'o Samos ma pulode, ge'enaka de 'o wange moiosi 'asa de mia'adono 'o Miletusisa. 16 'O Paulus waputusokau 'ato kowotuluwau 'o Efesusika, la 'uwa 'o 'orasi wahalebiru 'o Asia ma daeraaka. So 'una womatai-taiti womau la nako 'idadi ge'ena 'o Yerusalemude wa'adono 'ena 'o Yahudioka manga Gutuku ma Ngodomo ma Wange gee yosironga 'o Pentakosta. 17 'O Paulus 'o Miletusoka de wobesesonu 'o Efesusika 'ato 'o jamati ma balu-balusu yaino la yomakamakesi. 18 Gee yototarino de 'o Paulus kawongosekau, " 'Esa moi, ngini nianakokau to ngoi 'ai 'ahu kokia nia sigoronaka, katototarinosi 'o Asia ma daeraaka sigado ne'ena. 19 De 'ai singina ma ma'ai de tosigari-gari ta'ao ma Jo'oungu ma Dutu wi manarama 'o sangisara ma dodaka sababu 'o Yahudioka manga singina 'itorou yomau 'ito'oma. 20 'Esa moi, ngini mita nianako, ngoi kotomaogo-ogoruwa tinishitotara 'okia naga gee de ma faedaaka ma ngale ngini. Ngoi tinidotoko naga 'o nyawa yoku-kudai manga bionoka de mita 'o woa-woaka. 21 'O Yahudi ma nyawaka bolo 'o nyawa ma somoaka, kaitaurika takisinganono la

yomaogoro 'o sowono yodiai, yoboa ma Jo'oungu ma Dutuka de yongaku ma Jou Yesusika. 22 Ne'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma pareta tamoteke, so 'o Yerusalemude totagi. De ngoi kotanakowa dua 'okia 'idadi ngoino kadaku. 23 Ngoi tanako duga naga 'o kota 'isinoi-noimi, 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'ingosekau 'ato ngoi dua tobui de tosangisara. 24 Ma ngoi kotododatowa ma ngale tosongene, 'itilai tosiduanga 'ai manarama gee ma Jou Yesus woikula-kulano. De 'itilai tosingounu sigado 'ai 'ahu ma do-dogumika ma ngale tositotara 'o Habari ma Owa, ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu wi singina ma sure. 25 Niiodumu tinikoki'adonokau, de tinidongosekau ma ngale kokia ma Jou wopareta ma ngale wokoana. Ne'ena tamaoku dua kopomakamakewau de de ngini. 26 Ge'ena so ne'ena ma wange tinidongose, ika-ika la moikani niobinasa, ge'ena ko ngoiwa 'isala. 27 'Ai manarama ma ngale tosiwaiti nginika 'iodumu gee ma Jo'oungu ma Dutu womau wadiai, ge'ena koma'iwa todoowara. 28 Tanu ngini ma sirete nimajaga, de niakijaga 'o jamati 'iodumu mita gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini nisito-togumokau nginika ma ngale niakijaga. Sababu ngini 'o Ngomasa 'Itebi-tebini niirikokau ma ngale niakisilega-lega 'o jamati ge'ena. Tanu ngini niasowohi ma Jo'oungu ma Dutu wi jamati 'isoka 'o nyawa 'o domba yoso-sowohi manga domba yojaga, sababu 'o jamati ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu watuusokau wadiai to 'unau ma sirete, ma ngekomo 'awi Ngowaka ma sirete wosongene. 29 Topasaka dua de ma rai 'o guru-guru ma ngeluku nidoboa matero ka 'o haewani 'iti-tingkai. De gee niakijaga-jagano 'isoka 'o domba, yodadi matero ka 'o haewani 'iti-tingkai ma 'inomo. 30 De ka nginioka naga mita dua munuka yosihabari 'o habari ma ngeluku. Koge'ena yodiai la yomau yongaku-ngaku 'o Yesusika gee yakisiliba, la ka 'onaka yomoteke. 31 Sababu ge'ena nimasitiarino! De niosi-singina 'o taunu sa'angeno 'o wange de 'o obiri kotomaogo-ogoruwa takidotoko 'o nyawa 'iodumu gee nginino, de ma gudai tosigari-gari. 32 Ne'ena ngoi tinisisarakani ma Jo'oungu ma Dutuka la 'una winipaliara de nimasinganono 'awi singina ma sure ma habarika. Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa de ma 'ena ma ngale winisikuata de winikula 'o co-catu gee wadua-duangou ma ngale 'awi nyawa 'iodumu. 33 Koma'iwa totaleana nago'ona bato manga pipi bolo manga pakeangi. 34 Ngini ma

sirete nianako, ka to ngoi 'ai gasauku ma duara ngoi de 'ai ma-manai 'imote-moteke miapake ma ngale 'okia naga mia paraluu. 35 Naga 'o sagala moi-moioka ngoi tosidumutokau 'ai 'ahu ma sigoronaka 'ato pomakuata pomanarama kone'ena, ge'ena salingou pakiriwo 'o nyawa gee koyomado-do'oawa. Sababu ngone salingou pongano-nganono 'okia naga ma Jou Yesus wongosekau, 'Podawongo de pokula 'ifoloi 'isanangi pokula.' " 36 'O Paulus wobicara 'iduango, de yoodumu yokokibukuku 'asa de yolahidoa. 37 'Ona yoodumu yo'ari yomasigoono 'o Paulusoka de wiame deika yongose 'ato, "Tei sioko notagiou!" 38 'Ona manga singina 'ifoloi 'isusa sababu 'o Paulus wongose 'ato dua koyomakamakewau. Ge'enaka de 'ona wisi'otaka sigado 'o kapalika.

21:1 Ngomi mimasilo-loa 'iduanga 'o Efesusino ma jamati ma balu-balusika, 'asa de miotagi. Ge'enaka de miosidete kamiogila-gilaka 'o Kos ma tonaikie, de ma bibinie miototarie 'o Rodos ma tonaoka. Ge'enaka de kamiosidetokali 'o Patara ma ba-barenisa. 2 'O Pataraka de miamake 'o ngo'otiri 'imau 'itagi 'o Fenisiasa. So ma rai ngomi ge'enakou mioparene, 3 de miotagi miosidete sigado miamake 'o Siprus ma tonaka mia gubalioka; ma ngomi kamiosidetosi miogila-gila 'o Siriasa. Ngomi mio'uti 'o Tirus ma kotasa, sababu 'o ngo'otiri gee miobare-barene ma gina dua yadokini ge'enaka. 4 Ge'enaka ngomi miakililarokasi 'o nyawa yongaku-ngaku 'o Yesusika de mimanoa de de 'ona 'o minggu moi. De 'o Ngomasa 'Itebitebini ma manarama so 'o nyawa yongaku-ngaku go'ona widongose 'o Paulusika 'ato 'uwa wotagi 'o Yerusalemude. 5 Ma ngaro koge'ena ma salingou miotagiou so miakimada de mia do-dagi miosigila. 'Ona yoodumu de manga weka-wekata, de manga ngowa-ngowaka misi'otaka sigado 'o kota ma dudunika. Doka 'o dowongioka miaika de miobukuku mimalahidoa. 6 Ge'ena 'iduanga de miomasilo-loakasi, 'asa de 'o ngo'otirie mioparene de 'ona mita yokokilio manga woaka. 7 Ge'ena 'o Tirusoka de miogila-gilali 'o Ptolemasie. Ge'enaka miakilegakasi 'o nyawa yongaku-ngaku, ma ngale mia tabea miakisitotarokasi de ngomi mimanoa 'o wange moi de de 'ona. 8 Ma bibinie de miotagioli so 'o Kaisareaka miaie. Ge'enaka de miaika wimoika wi rongga 'o Filipus, de mimanoa wi woaka.

'Una ge'ena wosiha-habari ma ngale 'o Yesus. 'Unau ge'ena sona gee yatumudiingi 'o Yerusalemuoka yakiiri-iriki ma ngale yoleleani. 9 'Awi ngowaka 'o mosolese yaruata, ma Jo'oungu ma Dutu wakikulakau 'o guata ma ngale yositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno. 10 Mia wange muruoka naga kadaku, de wositota-totara ma Jo'oungu ma Dutu wi demo wimoi 'o Yudeano woboa wi ronga 'o Agabus. 11 Woboano ngomioka de 'o Paulus wi gorona ma bu-busuku wa'ese. Wa'eseno de wosipusuku wi dou de wi giamino de kawongosekau, "Koneda 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'ingose, ' 'O gorona ma bu-busuku ma dutu ne'ena dua 'o Yahudioka wipusuku 'isoka kone'ena 'o Yerusalemuoka, de wisisarakani ko 'o Yahudiwa ma nyawaka.' " 12 Gee mio'isenoka ge'ena, de ngomi de 'o nyawa yongaku-ngaku yoodumu gee 'o Kaisareaka mibaja 'o Paulusika la 'uwau wotagi 'o Yerusalemude. 13 Ma 'una wosango, " 'Okia ma ngale niokoki'ari kone'ena, 'Esa moi, sigado 'ai singina 'isusa? Sababu ma Jou Yesus, ngoi tomanoakou 'uwa kaitagoko la ngaro 'iso-songene ge'enaka daku." 14 'O Paulus kawooluoka so mimaogorokau miosingelo. So ngomi miongose 'ato, "Madaka la ma Jou wi mau 'idadi." 15 Mia wange muruoka naga ge'enaka 'asa de miomasidiai mia kia sonaa deika miosikaie 'o Yerusalemude. 16 Nanga 'esa moi 'o Kaisareaka yamuruo naga misi'otaka sigado 'o Manason wi woaka, sababu dua to 'unau wi woaka mimasido-dogumu. 'O Manason ge'ena 'o Siprus ma nyawa, ma do'ingonou wongaku 'o Yesusika. 17 Gee 'o Yerusalemude miototara, de mia ma-manai ge'enaka gee misibusuku kayomore-morene. 18 Ma bibinoka 'o Paulus de de ngomi miotagi 'o Yakobusika, miaika 'ena 'o jamati ma balu-balusu mita yoodumu ge'enakau. 19 'O Paulus wakitabeakasi 'onaka, 'asa de wakidajarita 'okia sonaa gee ma Jo'oungu ma Dutu wodiaiokau ko 'o Yahudiwa ma nyawaka ma ngekomo 'o Paulus. 20 Yo'isenoka 'o Paulus wi jarita ge'ena de wisiarene ma Jo'oungu ma Dutu. Ge'enaka de kayongosekau 'o Paulusika, " 'Esa moi, salingou nanako 'o Yahudioka yocaanokau yongaku 'o Yesusika. 'Ona yoodumu ge'ena yosingou-ngounu ma Jo'oungu ma Dutu wi besesongo gee 'o Musa wositota-totara. 21 De ne'ena yogi'isene bari nakidotoko 'o Yahudioka gee yomanoa-noa 'o nyawa ma somoa manga daeraaka, la yamada 'o Musa wi do-dotoko. Ngona nakidongose la manga

ngowaka-ngowaka 'uwa yasuna bolo 'uwa yamoteke 'o Yahudioka manga 'adati. 22 Ma 'orasi ne'ena 'o Yahudioka gee yongaku-ngakuokau ma raiokau dua nig'i'sene 'ato ngona ne'enaka. So kokia ne'ena? 23 Yaowa nodomoteke 'okia naga minidongose. Nongoka dau yaruatoka naga yojajiokau ma Jo'oungu ma Dutuka. 24 So tagi naki'asa la de de 'ona niadiai 'o 'adati de 'o 'atorangi ma ngale nia singina niatebini, de ngona namoku manga sewa la manga saeke 'idadi yakulu. Ge'ena dua 'asa de 'o nyawa 'iodumu yanako 'ato 'okia naga gee yogi-gi'isenokau ge'ena ko ma gounguwa, sababu ngona mita nosidagi ma Jo'oungu ma Dutu wi besesongo gee 'o Musa wositota-totara. 25 Ma ko 'o Yahudiokawa gee yongaku-ngakuokau 'o Yesusika, 'onaka miakidusuratokau ma ngale miositotara 'amia butusangi ge'ena la koidadiwa ya'odomo 'o 'inomo 'isisubakau 'o gomanga ma dutuka. Mita koidadiwa ya'odomo 'o 'aunu, bolo 'o haewani gee 'isongene kayawirikiti so ma 'aunu koya'uisuwa; de koidadiwa 'o nyafisuu ma dorou yadiai." 26 So ma bibinoka de 'o Paulus de yaruata go'ona yotagi yadiai 'o 'adati de 'o 'atorangi la manga singina yatebini. Ge'enaka de yowosanga ma Jou wi Woaka yosidemo muruoka dua de 'iduanga manga singina yatebini ge'ena, de muruoka 'asa moi-moi manga su-suba 'o haewani gee yosisuba. 27 Manga singina yatebini ge'ena 'o wange tumudiingino. So gee rekeni 'iduanguka, de 'o Yahudioka yamuruo naga 'o Asiano wimake 'o Paulus ma Jou wi Woaka. Ge'enaka de yosisau-sauku 'o nyawa yoku-kudaika de witagoko. 28 Wi'aoka de yosigaso-gasoko, "Ee 'o Israeloka ma nyawa, nou pomakariwo! Nu'unau gee kiaka naga bato wosidotoko 'o nyawa-nyawaka 'o do-dotoko gee 'inasito-torou 'o Israeloka, 'isito-torou 'o Musa wi do-dotoko, de 'isito-torou ma Jou wi Woa ne'ena. 'Asa de ne'ena ko 'o Yahudiokawa wakisingosaminou ma Jou wi Woaka de yamediri 'o Ngii 'Itebi-tebini ne'ena!" 29 'Ona koge'ena yongose, sababu 'o Trofimus 'o Efesus ma nyawa gu'una wimakekau 'o kotaka de 'o Paulus, so 'ona yomanganonanganono wi'asakau ma Jou wi Woaka. 30 So ma kotaka ge'ena 'iruahe ka ma moioko, de 'o nyawa yomakokitoomu kayoowa-owara. 'Ona witagoko 'o Paulus de wi'asa wisisupu ma Jou wi Woaka. Kage'ena ma 'orasi de ma Jou wi woa ma ngorana yabenokau. 31 Yoru-ruahe gee yomau 'o Paulus

wito'omau, de 'o Romaka manga kapita wo'isene 'ato 'o Yerusalemuoka doka 'iruahe ka ma moiku, 32 so ma kapita gu'una waki'ese 'awi solodado yamuruo naga de kayomatai-taiti yomasidatagi de de 'una 'iru-ruahe ma ngiika. 'O nyawa yoku-kudai gee wimakeka 'o solodado ma balusu gu'una de wi solodado yoboa, de yomaogoro 'o Paulus wiribesana. 33 Ma kapita gu'una waika 'o Paulus witagoko de wosuloko wipusuku. Ge'enaka de ma solodado ma balusu gu'una wosano-sano 'o Paulus ge'ena nagu'una, de 'okia wodiai. 34 Yoku-kudaioka gee munuka yongose koneda, de munuka yongose konedali. Ge'enaka de kairuahe 'ikudai so kowosikanakowau ma titi 'okia sigado 'idadi koge'ena. So wosuloko 'o Paulus wi'asa 'o solodado manga ngiika. 35 Gee 'ona wi'asa ma solodado manga ngiika so sigado ma woa ma nguteka, de yoru-ruahe go'ona kaifoloi yongamo so 'o Paulus 'o solodado kawirimokuou. 36 'Ona yakisidu-du'uru yoru-ruahe go'ona yosigaso-gasoko, " 'Una ne'ena salingou winito'oma!" 37 Wisingosamou 'o solodado manga ngiika, de 'o Paulus kawongosekau ma kapitaka, "Kaidadi? tobicarasi ma eta de de ngona 'Aba?" Ma kapita gu'una wosango, "Etei, so ngona 'o Yunani ma demo kananako? 38 Nako koge'ena, ngona ne'ena ko 'o Mesirinowa wimoi gee ma moi wosiruahe de yoti-tingkai yacaana soata de manga daeka deika wakisiowara yowosanga 'o daeraa 'ika-kakasaka?" 39 'O Paulus wosango, "Ngoi ne'ena 'o Yahudioka, 'o Tarsusino 'o kota ma amoko 'o Kilikiaka. Tanu noisidabi tobicara 'o nyawa-nyawaka go'ona." 40 'O Paulus wisidabioka wobicara, de woma'okode 'o nguteka de 'o no-nako wakikulakasi de 'awi giama la yomariidi. So 'o nyawa yoodumu yokokiriidoka. Ge'enaka de wobicara 'onaka de 'o Ibranioka manga demo, wongose 'ato,

22:1 "Dea-dea de 'o riaka dodoto nioodumu, ngoi tomadasangosi so bika niosigisenosi!" 2 'O nyawa yoku-kudai go'ona gee yo'isene 'o Paulus wobi-bicara de 'o Ibranioka manga demo, de kayoriidi monga. So 'o Paulus wosigilali wobicara, 3 wongose 'ato, "Ngoi 'o Yahudi ma nyawa, tolaliri 'o Tarsus ma kotaka 'o Kilikia ma daeraaka, ma ngoi toamoko ne'ena 'o Yerusalem ma kotaka. De 'o Gamaliel 'o guru ma amoko moi woisidotoko wosidiaioka 'o besesongo gee 'o Musa wosidoto-dotokokau nanga edete

de nanga dotumika, sigado ngoi tomagae ma sala tadiai ma Jo'oungu ma Dutu 'awi manarama, 'isoka nginioli niodumu ne'enaka gee ne'ena ma wange. 4 De ngoi takisikisaa sigado takito'oma 'o do-dotoko ma sungi yamote-moteokau go'ona. Ma ngeweka de ma nauru yoodumu takitagoko de takisingosama 'o buika. 5 Ma 'Imam ma Amoko ma sirete de 'o 'Agamaka ma Hakimi 'idadi yasakisii kotoelukuwa. Sababu 'onau ma sirete 'ai surati yosisupu, ma dumutu 'o Yahudi ma nyawaka 'o Damsyikoka. De ma surati ge'ena, ngoi 'idadi takitagoko 'o nyawa yongaku-ngaku 'o do-dotoko ma sungika go'ona, de taki'asa 'o Yerusalemuka ma ngale yakihukumu." 6 "Gee ngoi 'ai do-dagi ma sigoronaka 'o Damsyikika ta'adonou 'o wange 'ikoronako, de 'o darangi posironga 'iletongoka daku 'o diwanguku 'idisiwara kayasorogaku 'isigilolitino. 7 Ge'enaka de toruba 'o tonauku, torubaku de 'o 'ilingi moi to'isene 'ingose ngoino, 'Saulus, Saulus! 'Ido'oa so noisikisaa?' 8 De ngoi tosango, 'Ngoni nago'ona 'Aba?' De 'ena 'isango, 'Ngoni 'o Yesu 'o Nazaret ma nyawa, gee noisikisaa!' 9 'O nyawa miomatuo-tuono gee 'ona mita yamake 'ileto-letongo ge'ena, duga ma 'ilingi gee 'ibicara ngoino 'ona koyo'isenuwa. 10 Ge'enaka de katosanokauoli, 'Jou, salingou 'okia todiai?' Ma Jou wosango, 'Nomomiki de nosikaika 'o Damsyikika. Kadoka dua 'asa nomagi'isene 'okia naga 'iodumu gee ma Jou womau nadi'ai.' 11 Ma 'orasi ge'ena ngoi kotomasimakewau, sababu ma letongo ge'ena 'ai akoku yadaene. So 'ai ma-manai 'ituda miosikaika 'o Damsyikika. 12 'O Damsyikoka wimoi wi ronga 'o Ananias. 'Una wi 'ahu 'itebi-tebini de wosingounu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo gee 'o Musa wositota-totara. 'O Yahudioka yomanoa-noa 'o Damsyikoka gee yoodumu wisigisene. 13 'Una woboa woilega, de woma'okode ge'ena 'ai dateoka de kawongosekau, ' 'Esa moi Saulus, ne'ena nomasimakeli!' Kage'ena de tomadutumu 'ena towimakekau. 14 Ge'enaka de kawongosekau ngoino, 'Ma Jo'oungu ma Dutu gee nanga edete de nanga dotumu wisuba-suba, woniiriokau la nasahe to 'una 'awi mau, de wonimake 'o Yesu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ro-riwo wosingou-ngounu, de nosigisene 'o Yesu ma sirete wi 'ilingi. 15 Ngoni 'asa nosakisii ma ngale nosihabari 'o nyawa 'iodumika 'okia naga no'isenokau de namakekau. 16 Ka kone'enasi 'uwa nosito-to'ingo. Nomomiki, de nomasisarakani ni'osiki.

Nomasigasoko ma Jouka la 'ani so-sowono ma Jo'oungu ma Dutu kowosi-singinawau.' " 17 "Tolioka 'o Yerusalemuoka de gee tomalahidoa ma gu-gudaioka ma Jou wi Woaka, de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'ipareta. 18 Ma Jou towimake kawongosekau ngoino, 'Taitika nomagoraka 'o Yerusalemuoka, sababu 'o nyawa ne'enaka koyadawonguwa 'ani sakisii ma ngale ngoi.' 19 Ngoi katosangokau, 'Jou, 'ona 'ikokinakokau 'ato ngoi 'o lo-lomu ma woa tosinoi-noimi towosanga takitagoko de takitifo-tifo 'o nyawa yongaku-ngaku ngonaka gee. 20 Koge'enali mita 'ani sakisii 'o Stefanus wito'oma, ngoi ma ge'enaka de ngoi mita takarana wito'oma. De ngoiou ne'ena yoto-to'oma 'unaka gee manga baju tojagano.' 21 Duga ma Jou wongoseli ngoino, 'Kanotagi bato, sababu ngoi tonisuloko notagi 'o daeraa 'ikuru-kurutika ko 'o Yahudiwa ma nyawaka.' " 22 'O nyawa kayosigisenosi 'o Paulus wobicara, ma gee wi demo ma du-du'uruokau de yosigasoko yaamo-amokie, " 'O nyawa koge'ena ngaro pato'omaka. 'Una koyadaenuwa wo'ahude!" 23 Yoma'ore-'orese ma de manga baju yosiwira-wira de 'o kakawo yosibiakoro 'o ngawa-ngawade. 24 So 'o Romaka manga solodado ma balusu gu'una wosuloko 'o Paulus wi'asa manga ngiika la wipirikisaa ma de wisikisaa ma ngale womau wanako 'okia ma sababu sigado 'o Yahudioka wigore-gorese koge'ena. 25 Ma gee wipusukinou ma ngale wipesanou, de 'o Paulus kawongosekau ma solodado wimoika gee ge'enaka woma'okode, "Kaidadi? 'o Roma ma kawasa moi kopaki'urusuawasi de 'isira kapakipesana?" 26 Ma solodado gu'una wo'isenoka koge'ena, de wotagi manga balusika de kawongosekau, " 'Okia nodiai dua 'Aba? 'Una ne'ena ka 'o Roma ma nyawa!" 27 So ma solodado ma balusu gu'una waika 'o Paulusika de kawosanokau, "Bika nosidemo; ngona 'o Roma ma nyawa?" 'O Paulus wosango, "Ia, ngoi 'o Roma ma nyawa." 28 Ma solodado ma balusu gu'una kawongosekauoli, "Ngoi todadi 'o Roma ma nyawa ge'ena tofangu ko ma etawa!" 'O Paulus wosango, "Ma ngoi katolahirukosi, 'ena 'o Romau ma nyawa." 29 Kage'ena de ma solodado gee yomau 'o Paulus wipi-pirikisaa de wisikisaa go'ona yosikaika manga dudunika, de manga balusu gu'una ma wimodongukou, sababu 'o Paulus ka 'o Roma ma nyawa de wipusuokau so. 30 'O Romaka manga solodado ma balusu gu'una womau wanako ma

gou-goungu 'ido'oa so 'o Yahudioka wisisala 'o Paulus. Ge'enau so ma bibinoka de 'o 'Imam ma Amoko de 'o 'Agamaka ma Hakimi wakikoki'asoko la yomalomu. Ge'enaka de 'o Paulus wi bu-busuku widosose, de wi'asa wisitaari 'onaka.

23:1 'O Paulus wakidi-diriidi 'o 'Agamaka ma Hakimi de kawongosekau, " 'Esa moi riaka dodoto! Sigado ne'ena yaino, ngoi tomanakoku 'ai singina kaitebi-tebini ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka." 2 Ma gee 'o Paulus koge'ena wongose de ma 'Imam ma Amoko 'o Ananias wosuloko 'o nyawa gee 'o Paulus wi dateoka woma'oko-'okode, 'o Paulus wi 'uruoko wapoka. 3 So 'o Paulus kawongosekau ma 'Imam ma Amokika, "Ma raiokau dua ma Jo'oungu ma Dutu wonihukumu, ngona gee noma'uca-'uca 'isoka 'o nyawa 'itebi-tebini! Ngona nogogerie ge'enaka noi'urusu moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo gee 'o Musa wositotarokau, momongo ngona ma sirete nosuloko 'ipoka. Ge'ena ma ngale naparenokau 'o besesongo ge'ena!" 4 'O Paulus wi date-dateuku gee kayongosekau, "Ma Jou wi 'Imam ma Amoko nositi-tingoono!" 5 'O Paulus wosango, "Ee, 'Esa moi riaka dodoto, ngoi kotanakowa 'ato 'una 'o 'Imam ma Amoko. Ma goungu 'o Buku 'Itebi-tebinoka naga 'isilefoku konee: ' 'Uwa niositi-tingoono nia balu-balusu!" 6 'O Paulus wakimake ma 'Agamaka ma Hakimi go'ona munuka 'o Sadukioka de munuka 'o Farisioka. So kawongosekau waamo-amokie 'onaka, " 'Esa moi riaka dodoto! Ngoi 'o Farisioka, de 'ai 'asali mita 'o Farisioka. Ngoi ni'urusu ne'enaka sababu ngoi tongaku 'o nyawa yosonge-songenokau dua kayomomiokali." 7 Gee 'una koge'ena wongose, de ma Farisioka de ma Sadukioka yomakangamo so manga lo-lomu ge'ena 'ipula modidiokau. 8 Sababu 'o Sadukioka yongose 'ato 'o nyawa yosongenokau ge'ena koyomomikuawau, de yongose 'ato 'o mala'ekati mita koi'iwa, de 'o ngomasa 'iregu-regu mita koi'iwa; ma 'o Farisioka 'ona yongaku 'ato ge'ena 'iodumu de ma 'ena. 9 So ma rai 'o gangamo de ge'enasi. Ma Farisioka gee yoguru-guru 'o 'agamaka yamuruo naga yoma'oko de yoba-baili yosigou-gounguku. 'Ona yongose 'ato, "Moteke ngomi, 'o nyawa nu'una 'awi sala ka ma eta ma koi'iwa! Poilia ma gou-goungu 'o ngomasa bolo 'o mala'ekati 'ibicara 'unaka!" 10

Yomakangamo kaifoloji so ma solodado ma balusu gu'una wi ngoma 'ibookou 'uwa si'ado 'o Paulus wigo'ora. So wosuloko 'awi tentara yaika 'o Paulus wi'ese ge'ena 'o nyawa ma gu-gudaioka de wi'asa manga ngiika. 11 Ma bibinie ma obiruku de ma Jou Yesu woma'okode 'o Paulus wi gagaroka de kawongosekau, " 'Ani singina nakua-kuata! Ngona posironga nomoroinoka noisisakisiikau 'o Yerusalemuoka. 'Ani sakisii ge'ena salingou nositotaroli 'o Romaka mita." 12 Ma bibinie 'o ngoru-ngorumika, de 'o Yahudioka yokurue yomasikagaro. 'Ona yosasioka 'ato nako la 'o Paulus kowito'omawasi ge'ena kayo'odomuwa de koyo'okeruwa. 13 Naga yanagi soata 'ipailoka yomasigarogaro ma ngale ge'ena. 14 'Ona yotagi 'o 'imam ma sae-saekika de 'o Yahudioka manga balu-balusika de kayongosekau, "Ngomi miosasiokau dua komio'odomuwa de komio'okeruwa nako 'o Paulus komito'omawasi. 15 So ne'ena 'Esa moi riaka dodoto, ngini de 'o 'Agamaka ma Hakimi 'iregu-regu mita, tanu 'o surati niosidingoto 'o Roma manga tentara ma balusika, ma ngale nioga'asoko la 'o Paulus wi 'asali ne'enano wisitaari nginika, niongose 'ato ngini wini'urusoli 'ifoloiosi niosidi-diai. De dua ngomi mijagakou la kowa'adonuwasi ne'ena nginino 'ena mito'omakau." 16 Ma 'o Paulus ma biranga mi ngowaka wimoi wo'isene to 'ona manga niati koge'ena. So wotagi 'o tentara manga ngiika de 'o Paulusika wosidemo ma ngale ge'ena. 17 Ge'enaka de ma Paulus 'o tentara wimoi wi'asokino de kawongosekau, "Tagi 'o dogu'uru nu'una woni'asa ma tentara ma balusika; 'una womau wosidemo 'o hali moi." 18 Ma tentara gu'una 'o dogu'uru gu'una wi'asaka manga balusika de kawongosekau, " 'O Paulus wobui-buika gee woi'asokino de wosuloko 'o dogu'uru nu'una towi'asa ngonano 'Aba, womau 'okia naga moi wosidemo." 19 Ma tentara ma balusu gu'una 'o dogu'uru gu'una wi giamika wa'ao so 'o lilioka wi'asaka de wosano, " 'Okia nomau nosidemo ngoino?" 20 De 'una wosango, " 'O Yahudioka yomasigarokau ma ngale yoga'asoko ngonaka 'Aba la wangede 'o Paulus woni'asali 'o 'Agamaka ma Hakimika, la barikia 'awi hali ge'ena ya'urusu 'ifoloiosi yosidi-diai. 21 Ma 'uwa nakidomoteika 'Aba, sababu naga yanagi soata 'ipaili wigi'iunika ma ngale yomau wito'oma 'o ngekomoka. 'Ona yoodumu yosasiokau nako la 'o Paulus kowito'omawasi ge'ena

kayo'odomuwa de koyo'okeruwa. Ne'ena naga yomadudu-duangou, yodamaa ka ngona nosango 'Aba." 22 Ma tentara ma balusu gu'una kawongosekau, "Ka moika ma 'uwa nosidemo 'ato ne'ena nosidemokau ngoino." Ge'enaka de wosuloko 'o dogu'uru gu'una woliou. 23 Ge'enaka de ma kapita gu'una 'awi solodado yamididi waki'asokino, de kawongosekau 'onaka, "Niasadia 'o tentara yaratusu modidi gee de manga wase de manga sawaunu, de yaratusu modidi gee de manga kuama, de yanagi tumudiingi gee 'o kudaku yoparene, la 'o takoro siwo ne'ena ma obiri niotagi 'o Kaisareaku. 24 Niasadia mita to Paulus wi kuda la ge'enaku woparene, de wini'asa 'o Paulus 'uwa wido'oanikia sigado winisitotaroka ma gubernur 'o Feliksika." 25 Ge'enaka de ma tentara ma balusu gu'una 'o surati wolefo ma betongo koneda: 26 "Tabea 'Aba, Gubernur Feliks. Ngoi 'o Klaudius Lisias! 27 'O nyawa nu'una 'o Yahudioka witagokinou de tanu wito'omau duru gee ngoi de 'ai tentara mioboa misilaha, sababu to'isene 'ato 'una 'o Roma ma nyawa. 28 Sababu ngoi tomou tanako 'awi sala 'okia gee 'ona wikalaki, so towi'asa manga 'Agama ma Hakimika. 29 Ma ma nyo-nyata 'una kokiawa wadai gee yadaene wihukumu wiso-songene bolo wibui. 'Ona wikalaki duga ka to 'ona ma sirete manga 'agama ma besesongo. 30 Ge'enaka de ngoino 'isidemo 'ato 'o Yahudioka manga singina 'itorou 'unaka. So katowisidingotokau ngonaka 'Aba ma gubernur. De ngoi takisulokokau yoka-kalaki manga galaki 'unaka gee ya'asa ngonaka 'Aba." 31 So ma tentara go'ona yadai to 'ona manga manarama. 'O Paulus wi'ese so wi'asa kage'ena ma obiri de sigado 'o Antipatrisoka. 32 Ma bibinoka de 'ona yakisidipidilika 'o tentara de manga kudaka gee yogila-gila de 'o Paulus, de 'ona ma sirete yolio manga ngiino. 33 'O tentara de manga kudaka gee yototaruku 'o Kaisareaka, de yokula ma surati ge'ena ma gubernuruka, ge'enaka 'asa de 'o Paulus wisisarakani 'unaka. 34 Ma gubernur wabacaka ma surati ge'ena de wosano 'o Paulusika kiano wi 'asali. Gee wanako 'ato 'o Paulus wi 'asali 'o Kilikiano, 35 de ma gubernur kawongosekau, "Ia, 'asa talega ma diai 'ani hali, nako 'o nyawa nika-kalaki gee yototarinou ne'enaka." Ge'enaka de wosuloko la 'o Paulus witanukosi 'o Herodes wi kadatoka.

24:1 'O wange motoa 'ipasa de ma 'Imam ma Amoko 'o Ananias de 'o Yahudioka ma balu-balusu de ma jaksa wimoi 'o Romaka manga hukumu woba-barija wi ronga 'o Tertulus, yaika ma gubernur Feliksika 'o Paulus wikalaki. 2 'O Tertulus gee wi'asoko ma bionisa, de wikalaki 'o Paulus konee, " 'Aba ma gubernur, 'o nyawa ma amoko! To ngona ni pareta ma sigoronaka, 'amia daeraa koiruahewa. De to ngona mita 'ani barija, so 'o gudaiau 'isikadiaiokau to ngomi mia daeraaka. 3 'Etei, minihoromati 'Aba! De mio'amalaha sababu kiaka naga bato ngomi 'o Yahudioka miomanoa, ma ge'ena 'iodumu miamao. 4 Ma 'uwa sigado 'Aba ni 'orasi kaimoko pa'umo. So toga'asoko 'Aba, tanu de 'ani singina ma sure gee mianakokau ge'ena, nosigisene mia galaki miositipokono ne'ena. 5 Ngomi mimake 'o nyawa nu'una woruahe kaitorou. Kiaka naga bato waika ge'ena 'o Yahudi ma nyawaka 'o gangamo wodiai. De 'una wosibalusu 'o bolu moi gee manga guru 'o Nazaretino. 6 'Ifoliosi ge'ena wositailokau wamediri ma Jou wi Woa, ma kamitagokoka. Ngomi miomau mi'urusu moteke to ngomi ma sirete mia 'agama ma besesongo. 7 Ma 'o Lisias ma tentara ma balusu wi'eseka ngomioka, 8 de wosuloko la mioka-kalaki gee miotaari ngonaka. Nako 'Aba wonipirikisaa 'o nyawa nu'una, ngona ma sirete 'asa no'isene 'okia naga miokalakika ge'ena ma gongu." 9 Ma Yahudioka ge'enaka gee mita yomasimoteke 'o Paulus wikalaki, de yosimoteke 'okia naga 'o Tertulus wongose. 10 Ge'enaka de ma gubernur 'o no-nako wikula 'o Paulusika 'ato kaidadi wobicara. So ma rai 'o Paulus kawongosekau, "Ngoi tanako, 'Aba, ngona de ma taunuou nodadi hakimi ne'ena ma daeraaka. Ge'ena so ngoi tamao tosanangi tomariwo 'ani bionoka 'Aba. 11 'Aba, ngona ma sirete nalega ma diai, 'o wange mogiooko de modidi koipailuawasi ngoi totagi 'o Yerusalemuka ma ngale towisuba ma Jo'oungu ma Dutu. 12 De koma'iwa 'o Yahudioka 'isidamake mimakangamo de moikani, bolo takitoomu 'o nyawa ma ngale mioruahe ma Jou wi Woaka bolo 'o lo-lomu ma woaka bolo kiaka naga bato ma kotaka ne'ena. 13 'Ona mita ne'ena koya'akunuwa yosidumutu ngonaka, 'Aba, 'ai sala gee moteke manga galaki. 14 Ma gongu ngoi tomangaku ngonaka, 'Aba, 'ato ngoi towisuba ma Jo'oungu ma Dutu gee mia edete de mia dotumu wisuba-suba moteke 'o Yesus wi do-dotoko gee 'ona yamaoku koyadaenuwa. Ma ngoi

katangaku ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo gee 'o Musa de 'o Nabii 'iregu manga bukuoka. 15 To ngoi 'ai ngo-ngaku ma Jo'oungu ma Dutuka 'isoka to 'onali, ge'ena la 'o nyawa yosonge-songenukou gee dua yomomikoli. 'O nyawa ma owa bolo ma dorou dua yokokimomikoli! 16 Ge'enau so tomariwo ka koge'enakau la 'ai singina 'itebini ma Jo'oungu ma Dutuka de 'o nyawaka. 17 'O taunu muruo naga tamadaka 'o Yerusalem, de tolioli takidagasa 'o pipi ma ngale takiriwo 'ai nyawa de 'ai su-suba tokula ma Jo'oungu ma Dutuka. 18 Gee ma gu-gudaioka tosiduanga 'ai singina tatebini de 'o su-suba ge'ena, de 'ona 'imake ma Jou wi Woaka. Ma 'orasi ge'ena komiokudaiokawa ge'enaka, de mita koiruahewa. 19 Ge'enaka duga ka 'o Yahudi ma nyawa yamuruo naga 'o Asiano. So tanu salingou 'ona yoboano 'ikalaki ngonaka, nako naga de ma 'ena yomau 'ikalaki. 20 Bolo ngaro no'onau yosidemo 'ai di-diai 'ito-torou ka'ena yamake gee 'isitaari 'o 'Agama ma Hakimika. 21 Yodamakeno duga ka 'ai demo 'o ngai moi koneda tongose manga bionoka: 'Ngoi 'i'urusu ne'ena ma wange, sababu ngoi tongaku 'o nyawa yosonge-songenokau gee dua yakisimomikoli.' " 22 Ge'enaka de ma Feliks 'una 'o gudaiou wanako 'o do-dotoko ma ngale 'o Yesus, wosido-dogumokau ya'urusu ma hali ge'ena. 'Una wongose 'ato, "Ngoi 'asa taputusu ma hali ne'ena, gee dua 'o Lisias 'o tentara ma balusu gu'una woboano." 23 Ge'enaka de wakisidemo 'o tentaraka gee 'o Paulus wijaga-jagano la 'o Paulus witanukosi, ma ma eta wipidilika de kaidadi 'awi ma-manai wilega de 'okia naga woparaluu gee kaidadi wido'otaka. 24 Ma wange muruo naga 'ipasano, de 'o Feliks woboa womasimanai 'awi wekata mi ronga ngo Drusila; muna 'o Yahudi ma nyawa. Ge'enaka de 'o Feliks 'o nyawa wakisuloko 'o Paulus wi'ese, de wosigisene 'o Paulus wobi-bicara ma ngale 'o ngo-ngaku ma Yesus Kristusika. 25 Ma gee 'o Paulus wosidowanga 'awi bicara de wobicara ma ngale 'o loa, de pomatahani nanga nyafisuu, de 'o hukumani 'o dunia ma do-dogumoka, de ma Feliks wimodongo so kawongosekau, "Kane'enakasi yaika. 'Asa toni'asokoli nako 'ai 'orasi de ma 'ena." 26 Ma 'o Feliks 'una womanganononono gee dua 'o Paulus 'o pipi wokulanikia 'unaka so kawogi-giliou wosuloko wi'asoko la yomabi-bicarasi de de 'una. 27 'O taunu modidi 'ipasa, de 'o Perkius Festus wodadi gubernur 'o Feliks witagali. De ma

Feliks 'o singina wo'ese 'o Yahudi ma nyawaka, so kowisisupuwa 'o Paulus 'o buioka.

25:1 'O Festus wi wange sa'angeka woboano ma ngale wopareta ma daeraaka ge'ena, de woma'aiki 'o Kaisareaka so wosikaie 'o Yerusalemude. 2 Ge'enaka daku de 'o 'imam ma sae-saeke de 'o Yahudioka manga balusu 'o Paulus wikalaki 'unaka. 'Ona kayobajau yomariwo 'o Festusika 3 la bari de 'awi singina ma sure 'onaka, wakisuloko 'o Paulus wi'asa 'o Yerusalemude; sababu 'ona yomasikagarokau 'o ngekomoka wito'oma. 4 Ma 'o Festus wosango, " 'O Paulus dau witananuku 'o Kaisareaka de ngoi mita koito'ingowa de toliou daukuku. 5 So niosibalu-balusu ne'enaka gee niaino la pomatuonou 'o Kaisareaku, la kadau 'asa de winikalaki, nako ma gou-goungu naga 'o kianikia wasalakau." 6 'O Festus poilia wi wange tuangere bolo mogiookosi kia, 'asa de wolio 'o Kaisareaku. Ma bibinoka de wa'urusu ma parakara ge'ena de wosuloko la 'o Paulus wotaari. 7 Gee 'o Paulus woboa, de 'o Yahudioka gee yoboa-boakou 'o Yerusalemuku yomakoki'oko wisibululunino, de yokurue wikalaki de manga galaki gee posironga wisitubusoka. Ma 'ona koyodamakewa 'awi sala ma nyo-nyata. 8 'O Paulus womariwo de kawongosekau, "Ngoi kokiawa tasala ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongika gee 'o Musa wositota-totara bolo ma Jou wi Woaka bolo 'o Kaisarika." 9 Duga 'o Festus 'o singina wo'ese 'o Yahudi ma nyawaka so wosano 'o Paulusika, "Nomodeke? notagi 'o Yerusalemude la kadaku 'ai bionoka ni'urusu 'okia naga nika-kalakika gee?" 10 'O Paulus wosango, "Ngoi ne'ena 'o Romaka ma hakimi ma bionoka; de ne'enakau salingou 'i'urusu. 'Aba, ngona nanakokau ngoi kokiawa tasala 'o Yahudi ma nyawaka. 11 Nako ngoi taparenokau 'o 'atorangi de todiai 'o kianikia gee yadaene nihukumu niso-songene, ngoi katomodeke. Ma nako la manga galaki ge'ena ko ma gounguwa ge'ena ka moi ma koidadiwa 'i'asa 'onaka. Ngoi toga'asoko 'i'urusu ma Koana ma Amokoka ge'ena la ma Kaisar!" 12 'O Festus de godagee wido-dongose 'unaka yomasikadibangioka, de kawongosekau, "Ngona noga'asoko ni'urusu ma Kaisaroka, so salingou notaari 'unaka." 13 Ge'enaka koito'ingokawa de ma Koana 'o Agripa de ngo Bernike yoboa 'o

Kaisareano ma ngale 'o Festus wihoromati de wisimorene. 14 Manga wange muruo naga ge'enaka, de 'o Festus wosijarita 'o Paulus wi hali ge'ena ma Koana 'o Agripaka. 'O Festus kawongosekau 'unaka, " 'O bui ma nyawa wimoi ne'enaka naga 'o Feliks wimadaku. 15 Ma 'orasi ngoi 'o Yerusalemuoka, de ma 'imam ma sae-saeke de 'o Yahudioka manga balusu wikalaki 'o nyawa gu'una de yoga'asoko la towihukumu. 16 Ma ngoi tosango 'ato 'o Roma ma nyawa gee yakika-kalaki koidadiwa kapakisisarakaniou ma ngale pakihukumu, nako koyakisikataariwasi de yoka-kalaki de 'o 'orasi koyakikulawasi yomariwo. 17 So gee yoboano, de kotato-to'ingowa. Ka ma bibinie de ta'urusokau de tosuloko la 'o Paulus mita wisitaarino. 18 Gee yoka-kalaki yoma'oko yosidemo manga galaki, ka ma eta ma koyangosewa wi di-diai 'ito-torou gee ngoi tomanganonganono dua yangose. 19 Ka ma cara duga manga di-dibangi 'imakaregu ma ngale to 'ona manga 'agama de wimoi wi ronga 'o Yesus. 'O nyawa gu'una wosongenokau, ma 'o Paulus wosigou-goungu 'ato wowangokali. 20 Sababu ngoi kotosikanakowau ma ngale kokia la 'idadi tamake 'iwaiti ma hali ge'ena, so ma rai 'o Paulus towisano 'ato womodeke wotagi 'o Yerusalemude la kadaku 'asa wi hali ge'ena ya'urusu. 21 Ma 'o Paulus woga'asoko wosidoa wi hali ge'ena; woga'asko la 'una ka 'o buioka sigado wi hali ge'ena ma Kaisar waputusoka. Sababu ge'ena tosuloko la witanuku sigado 'ai 'orasi de ma 'ena ma ngale towisidingoto ma Kaisarika." 22 Ge'enaka de 'o Agripa kawongosekau 'o Festusika, "Ngoi mita tomou tosigisenosi 'o nyawa gu'una wi demo." 'O Festus wosango, "Ngorumika 'idadi nosigisene." 23 Ma wangede 'o Agripa de ngo Bernike yoboa yomasinoaku 'o koana ma pakeangi de yakisiduono de yakisirame. 'Ona yowosanga yo'uru-'urusu ma ngiika yomatuono de 'o solodado ma kapita de 'o nyawa yola-laagomo ma kotaka ge'ena. 'O Festus wosuloko, so 'o Paulus wi'asa wisingosama. 24 Ge'enaka de 'o Festus wongose, " 'Aba ma Koana Agripa, de ngini, 'Esa moi, nioboa-boano gee! 'O nyawa nu'una ge'ena 'o Yahudioka yoodumu wikalakiokau ngoino. 'O Yahudioka gee 'o Yerusalemuoka yomanoa-noa de ne'enaka, 'ona yogegoto de yosigaso-gasoko 'ato 'una koyadaenuwa powisimadaka wowangode. 25 Ma 'okia naga wadiaiokau gee, ka moi ma kotodamakewa wi sala gee

'idadi powihukumu powiso-songene. De sababu 'una ma sirete woga'asokokau 'awi hali ge'ena ya'urusu ma Kaisaroka, so ngoi taputusokau dua towisidingoto 'unaka 'o Romaka. 26 Duga 'o nyawa nu'una ngoi ka moi ma koidadiwasi tosiwaiti de 'o surati ma Kaisarika. Ge'enau so towisitaari nginika Dea-dea nioodumu, ma foloi gee ngona 'Aba ma Koana Agripa! Ngoi tomau winipirikisaa 'iduangingo 'ena de ma 'ena 'idadi talefo. 27 Sababu ngoi tamaoku ka ma eta ma koyadaenuwa 'o bui ma nyawa moi pakisidingoto ma Kaisarika de koposiwaituwa 'okia wasala so wikalaki."

26:1 'O Agripa wongose 'o Paulusika, "Ngona minisidabi nomadasango ma ngale nomariwo." So 'o Paulus wakipomakasi ma ngale wobicarau, de wongose konee, 2 "Tabea 'Aba Agripa! Ngoi toma'untungoka sababu ne'ena ma wange 'idadi tomariwo tomadasango 'ani bionoka ma ngale 'iodumu gee 'o Yahudioka 'ika-kalakika. 3 'Ifoloiosi ge'ena sababu ngona nosikanako ma gou-goungu 'o Yahudioka ma 'adati de ma kia sonaa moi-moi. Sababu ge'ena toga'asoko ngona 'Aba, tanu nosigisenosi 'ai demo. 4 'O Yahudioka ma nyawa yoodumu kayanako to ngoi 'ai 'ahu ma sira katomadogu'urunosi. 'Ona yanako ngoi ka 'o dogu'uruosi 'ena togogere 'o Yerusalemuokau 'ai nyawa-nyawa 'o Yahudioka manga sigoronaka. 5 Ma do'ingouu 'inakokau, de nako yomodeke tanu yosijarita 'ato ka ma sirasi ngoi ne'ena 'o Farisioka ma nyawa de tamoteke mia 'agama ma 'atorangi 'ikua-kuata 'iodumu. 6 De ne'ena ngoi toma'okode ne'enaka ma ngale 'i'urusu sababu tongaku de toda-damaau ma Jo'oungu ma Dutu wi jaji mia edete de mia dotumika. 7 'O jaji ge'enau mita 'o Israeloka 'o suku mogiooko de modidi yongano-nganono so 'o wange de 'o obiri wisuba-suba ma Jo'oungu ma Dutu. De ma sababu 'o jaji ge'enau tangaku, 'Aba, so 'o Yahudioka ma nyawa 'isisala. 8 'Ido'oa so 'o Yahudioka ma nyawa ngini koniongakuwa 'ato ma Jo'oungu ma Dutu wakisimomikoli 'o nyawa yosonge-songenuku? 9 Ma sira ge'ena ngoi mita 'ai di-dibangi salingou tadiai 'i'ini-'inioka, ma ngale towiitomo 'o Yesus 'o Nazaretino gee. 10 De koge'enau ngoi tadiaiokau 'o Yerusalemuoka. De 'o surati 'o 'imam ma sae-saekoka, manga gudaiou yosingou-ngounu ma Jo'oungu ma

Dutuka ma ngkemo wimoteke 'o Yesus takisiwosanga 'o buika. De ngoi mita katosisamaowa yakihukumu yakiso-songene. 11 Ma gudai takisikisaa 'o lo-lomu ma woa-woaka, ma ngale takipakisaa la yamada 'okia naga gee yongakuokau. 'Ai do'otasa 'irama 'onaka sigado 'o kota 'ireguka ma taika taki-kiniiki." 12 "Ma dumutu koge'enali mita ngoi to'asa 'o surati kuasa 'o 'imam ma sae-saekoka de totagi 'o Damsyik ma kotaku. 13 De gee ngoi 'o ngekomo ma goronaka 'o wange 'ikoronako, ee 'Aba ma Koana, ngoi tamake 'o siwara daku 'o diwanguku gee 'ifoloiosi 'ikinitara de 'o wange ma siwara. 'O siwara ge'ena misigilolitino ngoi de 'o nyawa gee 'imotemoteke. 14 Ngomi miodumu miokokiruba 'o tonauku. Ge'enaka de to'isene 'o 'ilingi 'ingose ngoino de 'o Ibranioka manga demo, 'Saulus, Saulus! 'Ido'oa so noisikisaa? Ngona ma sirete 'asa nomadamaoka ma siri, nako konomaogoruwa nalawani to ngoi 'ai paretaka gee 'imadadi to ngona ni Jou.' 15 So ngoi tongose, 'Ngona nago'ona 'Aba?' De ma Jou wosango, 'Ngoi 'o Yesus gee noisisikisaa. 16 Noma'okode! Ngoi tomasidumutu ngonaka sababu tomawu tonigoraka nodadi to ngoi 'ai ro-riwo de 'ai sakisii. Ngona salingou nositotara 'okia naga namakekau ne'ena ma wange ma ngale ngoi, de 'okia naga gee 'asa tonisidumutu 'o 'orasi nanga bionika. 17 Ngoi 'asa toniriwo tonisipidili 'o Yahudi ma nyawaka de mita ko 'o Yahudiokawa manga singina ma dorouoka. Ngoi 'asa tonisuloko notagi 'onaka la manga ako napelenga, 18 la yosupu 'o darusoka de yowosanga 'o darangika; la yakisipidili 'o Tokata ma Koana ma paretaka, de ma Jo'oungu ma Dutu wakiparetaka. So de yongaku ngoino, manga sowono 'asa kotosinginawau de 'ona 'asa yodadi ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasa yosingoungounu.' " 19 'O Paulus wongoseli ma Koana 'o Agripaka, "Sababu ge'ena ee 'Aba, ngoi kotomaogoruwa tosingounu 'okia naga gee tamakekau ma Jo'oungu ma Dutuno. 20 Katositarangikau takisidemo 'o nyawaka 'ato salingou yotoba 'o sowono yodiai de yomasidutuku ma Jo'oungu ma Dutuka de yosidumutu manga 'ahuoka 'ato yomaogorokau 'o sowono yodiai. Ngoi tositotara ge'ena 'isira 'o Damsyikoka, deika 'o Yerusalemuoka, deika 'o Yudea takilolituku de mita ko 'o Yahudiokawa ma nyawaka. 21 Ge'ena so 'o Yahudioka ma nyawa yomawu 'ito'oma so 'itagoko ma Jo'oungu ma Dutu wi Woaka. 22 Ma sigado ne'ena ma

Jo'oungu ma Dutu woiriwo, so ne'ena toma'okode ne'enaka ma ngale tosidemo 'o nyawa 'iodumika 'iamoko de 'itingoono. 'Okia naga tosidemo ne'ena ge'ena la koireguwa gee 'o Musa de 'o nabii 'iregu-regu yosidemokau, 23 ge'ena la ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha ma Jo'oungu ma Dutu wosijajokau gee salingou wosangisara, de wodadi wositisira yosonge-songenukou gee yomomikokali; la de ge'ena 'una 'idadi wosihabari 'o darangi ge'ena la 'o laha 'o Yahudi ma nyawaka de mita ko 'o Yahudiokawa." 24 'O Paulus kawobicarasi koge'ena, de 'o Festus woma'orese, "Paulus, ngona nitogosangukou! 'Ani do-dotoko 'iku-kudai ge'ena nisitogosangukou!" 25 Ma 'o Paulus wosango, "Koitogosanguwa, 'Aba. 'O demo-demo tosisupuokau ge'ena ma goungu 'itiai de 'isupu 'ai di-dibangi ma owano. 26 Ngona ma Koana Agripa ma sirete nanako ma gou-goungu ge'ena. Ge'ena so ngoi tobarani tobicara katosita-tarangiou 'Aba ni bionoka. Ngoi tanako ge'ena koi'iwa moi konanakowasi, sababu ge'ena 'iodumu koi'iwa 'idadi naga 'o ngii 'isigi-gi'iunika." 27 'O Paulus wongoseli ma Koana 'o Agripaka, " 'Aba, toniho-horomati! Nongaku? 'okia naga 'o nabii yosidemo-demokau? Ngoi tamao nongaku 'Aba!" 28 Ge'enaka de 'o Agripa wongose 'o Paulusika, "Nongose kaigapangi? noisisarani ma 'orasi kaitai-taitino ne'ena?" 29 'O Paulus wosango, "Ma 'orasi kaitai-taitino bolo 'o do'ingosi, ngoi 'asa tolahidoa la ngona 'Aba de ma balu-balusu niodumu niosigise-gisene 'ai demo gee, niodadi 'isoka ngoioli, duga ngini 'uwa nipusuku 'isoka ngoi 'ipusukino ne'ena!" 30 So kage'ena de ma Koana, de ma gubernur, de ngo Bernike, de yoodumu 'iregu-regu gee yomakoki'okokau. 31 Gee yosupuka de yomakadongose moi de moi, " 'O nyawa nu'una koi'iwa wadai gee yadaene powihukumu powiso-songene bolo powibui." 32 Ge'enaka de 'o Agripa wongose 'o Festusika, " 'O nyawa nu'una nako 'iso kowoga'asokuwa wi hali ge'ena ma Kaisaroka 'iurusu, ge'ena wipidilikau ngaro."

27:1 Gee yaputusokau 'ato ngomi salingou miosidete 'o Italiako, de 'o Paulus de 'o bui ma nyawa 'iregu yamuruo naga gee yakisisarakani 'o Yuliusika, 'o Romaka manga tentara gee yosironga ma Kaisar wi ja-jaga wimoi. 2 Ngomi mioparene 'o kapalie gee 'iboa 'o Adramitiumie, ge'enaka

de miotagi de ma kapali ge'ena gee 'itagiou 'itulu-tulu 'o ba-barenika 'o Asia ma daeraaka. 'O Aristarkhus, 'o Makedonia ma nyawa wimoi 'o Tesalonika ma kotano woboa, wosidete mita de de ngomi. 3 Ma bibinie ngomi miotuluno 'o Sidonoka, 'o Yulius posironga wi'asa wisidiaoka 'o Paulus. 'Una wosidabi 'o Paulus waika wima-manaika la 'ona 'idadi yokula 'okia naga woparaluu. 4 Ge'enaka ngomi miosigilali miosidete, de 'o rato miatomo so miogila-gila mialili 'o Siprus ma pulo gee rekeni koyadaenuwa 'o rato. 5 Ge'enaka de miatoaka 'o ngooto gee 'imasidaari de 'o Kilikia de 'o Pamfilia so miototara 'o Mira ma kotako 'o Likia ma daeraaka. 6 Ge'enaka de 'o Yulius ma tentara gu'una wamake 'o kapali moi 'o Aleksandriano 'isidetou 'o Italioko, so 'una mito'oraka ma kapalika ge'ena. 7 Ma do'ingo 'o wange muruono naga, kamiдото'ingoku de miosiga-gangela sigado 'o Knidusoka miaoko. Ge'enaka de kairatosi so miosidetokasi 'o koresarade 'o Kreta ma pulode, miatoaka 'o Salmone ma doto la ge'enaka daku ngomi 'o rato mimasiresene. 8 Miosiga-gangela miosidete mialili ma pulo ge'ena ma batingie sigado miototara 'o ngii moioka ma ronga " 'O Ba-barene 'Isure-sure", 'o Lasea ma kotaka 'ena koikurutikawa. 9 Ma 'orasi ge'ena 'o Yahudioka Yomakatai ma Wange ma Amoko 'ipasakau. Ngomi mia 'orasi ma amokou mia'umo, sigado 'iratokau so miosidete koisanangiwau. Sababu ge'ena 'o Paulus wakidongose koneda: 10 " 'Esa moi riaka dodoto, ngoi tamaoku dua kapotorouoka nako kaposigilasi posidete. Ngone dua porugi ma amoko ka nanga gina de nanga kapaluwa duga, so 'ena ngone mita 'idadi posongene." 11 Duga 'o Yulius ma tentara gu'una, 'una kowosikiamoiwa 'o Paulus wi demo-demo; 'una 'ifoloi wingaku 'o kapali ma kamudi wo'ao-'ao de ma kapalioka ma balusika. 12 'O ba-barene ge'enaka ma goungu 'itorou nako 'o 'alo ma 'orasi de 'o kapali ge'enaka. Sababu ge'ena 'o kapalioka yoma-manarama yokudai yosimoteke yosidetoli yamada ma ba-barene ge'ena, ngano yomau 'o 'alo ma 'orasi 'ena 'ona 'o Feniksokau yaoko, so yomariwo. 'O Feniks ge'ena 'o Kreta ma puloka, de ma ba-barene ge'ena 'o dadoko rekeni koyadaenuwa sababu 'itaari 'o koresara de 'o wange ma dumunu ma sigorona de 'o koremie de 'o wange ma siwara ma sigorona. 13 Ma 'orasi ge'ena 'o dadoko 'o koresaraku kaihoa-hoa. So 'o kapalioka yoma-manarama 'ona yongose

'idadiokauoli yosidete. So manga tapu yagoraka de yosidete yalili 'o Kreta ma pulo. 14 Ma koito'ingowa de 'irato 'o dudungoko gee yosironga " 'O Wange ma Siwaroko ma Dadoko" 15 de mia kapalioko yadaene. Sababu koidadiwa 'o dadoko miatomo, so kamiosimoteke mia kapali 'o dadoko ya'asa. 16 Ngomi miomasidutuluku ma eta, ge'ena gee miaboa 'o Kauda ma pulo ma dingoono 'o koresarade 'idadu. Ge'enaka ngomi ma sangisaraka miatobaka mia ngo'otiri gee mia'asa-'asa 'o kapalioka. 17 Ma ngo'otiri gee mia'asa-'asa 'o kapalioka ge'ena miosidoade ma kapalioka, ma kapali ge'ena 'isikuata ka 'o guminou 'isirangi 'isikilolitoka. De yododato 'itirii 'o Sirtis ma dowongiku gee 'i'oa-'oasuku, so ma sidete miosiguti de kamiosidipidilika ma kapali 'o dadoko yamoteke. 18 'Irato koimaogoruwa, so ma bibinoka de mia gina 'ikurue mia'umo 'o ngootuku. 19 Ma bibinokali, de ma kapalioka yoma-manarama 'ona ma sirete 'o kapali ma pakakasi ya'umo. 20 Ma do'ingo 'o wange muruono naga 'o wange ma ako de 'o ngoma ma komiamakewa, de 'irato koimaogoruwa. So komiomanganonuawau. 21 'O wange muruo naga koya'akunuwa yo'odomo, so 'o Paulus woma'okode manga sigoronaka de kawongosekau, " 'Esa moi riaka dodoto! Nako 'iso 'ai demo niodomoteke la 'o Kretaka de koposidetuawau, tanu ngone koposangisarawa de koporugiwa. 22 Ma ne'ena mita toga'asoko tosigou-gounguku la nia singina 'ikuata. Ngini ne'ena dua komoiwa niosongene; ngone duga ka nanga kapali ne'ena dua koi'iwau. 23 Sababu kaobirika ma Jo'oungu ma Dutu towisuba-suba gee, ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu gee woika'eliokau, wi mala'ekati 'iboa ngoino. 24 'O mala'ekati ge'ena 'ingose, 'Paulus, 'uwa nimodongo! Ngona salingou notaari ma Kaisaroko. De ma Jo'oungu ma Dutu wonisibarakati, so gee nimasidi-disidete go'ona dua koyakido'oawa sababu ngona.' 25 Ge'enau so nia singina niakua-kuata 'Esa moi! Sababu ngoi tongaku ma Jo'oungu ma Dutuka, 'iodumu ge'ena dua 'idadi moteke 'okia naga 'o mala'ekati 'ingosekau ngoino. 26 Ma ngone dua 'asa potutuku 'o pulo moika." 27 Mia obiri mogiooko de soata mioasi-asini 'o Adria ma ngootoka. Poilia 'o utu gorona de ma kapalioka yoma-manarama yamao 'o kapali yasoriokau 'o dudungisa. 28 So 'o teto yasiara ma ngale yatuga ma ngooto ma luku. 'Ena ma ngooto ge'ena ma luku rekeni 'o meteri nag

soatuku. Koito'ingowa de yatugali 'ena ge'enaka rekeni 'o meteri nagi sa'angeku. 29 'Ona yododato manga kapali 'itirii 'o tetoku, so manga tapu 'o ngai soata ya'umo ma kapali ma aseruku. De ka manga singinaka tanu taitika 'ibibini. 30 'O kapalioka yoma-manarama yomasibongonino yositaili yoowara ma kapalioka ge'ena. 'Ona yosiguti manga ngo'otiri gee ya'asa-'asa 'o kapalioka, bari kia yomau 'o tapu ya'umo ma kapali ma lemanuku. 31 Ma 'o Paulus kawongosekau 'o tentara ma balusika de ma tentara 'iregu-reguka ma kapalioka gee, "Nako ma kapalioka yoma-manarama yamadakau ma kapali ne'ena, ngini nioodumu ne'ena konio'ahuwau." 32 Sababu ge'ena ma tentara go'ona yatoaka ma ngo'otiri 'o kapalioka ya'asa-'asa ma gumini ge'ena, so 'iasinoka. 33 'Isorika 'ibibini de 'o Paulus wakisibabata la yokoki'odomo. 'O Paulus kawongosekau, " 'O wange mogiooko de soatinou kaniota-tamaa duga nioriidoka de konio'odomuwa. 34 Ngoi tinisigegoto, yaowa nio'odomikasi ma eta la niokuatoli. Sababu, 'Esa moi, ngini nioodumu dua konido'oawa de ko nia kiawa 'ibodito." 35 'O Paulus koge'ena wongoseka de 'o roti wa'ese so wi sukuru wositedene ma Joude ge'ena yoodumu manga bionoka. Ge'enaka wosibula-bula ma roti ge'ena so yo'odomo. 36 So 'ona yoodumu manga singina 'ikuatokauoli de 'ona mita yo'odomo. 37 Yoodumu ma kapalioka ge'ena yaratusu modidi de yanagi tumudiingi de butangaka. 38 Gee yoodumu yo'odomo yakidugaka, de manga gina 'o gandum gee ya'umo 'o ngootuku la manga kapali 'iku'arene. 39 Gee 'ikinitarokau, de yoma-manarama 'o kapalioka yamake 'o tonaka, ma koyosikanakowa 'okia ma tonaka. De yamake 'o gorua moi ma dowongioka so manga singinaka nako 'idadioka ge'ena manga kapali ge'enaka yosidutuku. 40 So manga tapu ma gumini yakokitoaka de manga tapu ge'ena kayamadakau 'ilutu 'o ngootuku. De mita yakokipidili 'o gumini gee ma kamudioka 'isikapusu-pusuika. Ge'enaka de ma sidete yosidoa ma kapali ma lemanoka la 'o dadoko ya'asa ma kapali ge'ena 'isikaika 'o dowongika. 41 Duga ma kapali ge'ena 'o dowongisa yatulu so ma bionisa 'idadu gee 'itiriiku koiitiruwau, 'ena ma dudunoka 'itoroukou 'o moku-moku 'ikua-kuata yapoka so. 42 Ma tentara 'o kapalioka gee yomau 'o bui ma nyawa yoodumu yakito'omau, sababu yododato 'uwa sigado munuka yotobongo 'o dudungisa de

yoowaroka. 43 Duga 'o Yulius ma tentara ma balusu gu'una kowosidabiwa sababu 'una womau 'o Paulus 'uwa wito'oma. 'Una wosuloko gee yanako-nako yotobongo, yosira yomatebulu de yotobongo yosikaisa dowongisa; 44 de munukali gee salingou yotu'uru 'o kapali ma papani ma bela-belaka yomasidobongo. Ma ngekomo ge'enau so ngomi miodumu komido'oawa sigado miototaroka 'o dudungisa.

28:1 Gee 'o dudungokau miaisa kamiosa-sanangi, 'asa de mianako 'ato ma pulo ge'ena ma rongu 'o Malta. 2 Ma nyawa ge'enaka gee manga singina yaowa ngomino. 'Ona midawongo yaowa-owa ngomi miodumu de 'o 'uku midataulu sababu 'ibesaka 'ikuruekau de 'i'alo. 3 'O Paulus 'o gota wolomu de wositau-taulu, wositau-taulu koge'ena de 'o ngia 'ibisa-bisa 'o ngai moi 'isupu sababu ma 'uku 'isauku, de yatuduku wi giamika. 4 Ge'ena ma puloka yomanoa-noa gee yamake 'o ngia ge'ena 'isiarika 'o Paulus wi giamoka, de yomakadongose, " 'Etei, 'o nyawa nu'una ge'ena ma raiokau woto-to'oma, sababu 'una ngaro kowido'oawa 'o ngootoka, ma gee posironga 'o Gomanga ma Dutu 'Iloa-loa kowisidabiwa wo'ahu." 5 Ma 'o Paulus wosibilarotoka ma ngia ge'ena 'o 'ukuku 'ena kowido'oawa. 6 'Ona yongose dua ma eta-etasi de wi giama 'ioboso bolo kage'ena ma 'orasi de wosongene. Ma gee yodamaa 'o do'ingo ma eta 'ena kowido'oawa, de manga di-dibangi 'ingali so yongose 'ato 'o Paulus ge'ena 'o Gomanga ma Dutu. 7 Ge'enaka 'ena koikurutikawa 'o Publius wi tonaka, 'una ge'ena ma puloka ma balusu. De wi singina yaowa-owa midawongo wi woa ma gikiri, so ngomi ge'enaka mia wange sa'angeka. 8 Ma 'orasi ge'ena ma dea wigogamuku womadagi-dagi de 'o 'aunu sona wosidagi. 'O Paulus waika wilega de wisilahidoa de wi giama widatamiku so wi panyake 'i'aiki. 9 Sababu ge'enau 'idadi so 'o nyawa yopa-panyakeku ma puloka ge'ena yoodumu yoboa 'o Paulusino de wakisi'aiki. 10 'Ona posironga mihoromatioka ngomino, de gee miosidetou de ya'asano 'o kapalioka 'iodumu gee mioparaluu mia do-dagioka. 11 Mia mede sa'angeka ge'ena 'o Maltaka, de miotagi mioparene 'o kapali moi 'o Aleksandriano gee 'imatapuku ma puloka ge'ena ma do'ingo 'o 'alo ma 'orasi. Ma kapalioka ge'ena ma gambari, " 'O Gomanga ma Dutu 'isago 'o Kastor de 'o Poluks."

12 Ngomi miomatapuku 'o Sirakusa ma kotaka de mimanoa ge'enaka 'o wange sa'angeka. 13 Ge'enaka de miotagi miosidetoli ka ma batingi mialili sigado 'o Regiumoka. Ma bibinie de 'ikurue 'o dadoko dakuuku 'o koresaraku, sigado 'o wange modidi 'ena 'o Putioli ma kotakau miauku. 14 Ge'enaka ngomi mimakadaenino de yamuruo naga yongaku-ngaku 'o Yesusika, de mi'asoko so miomanoa de de 'ona 'o minggu moino. Ge'enaka de miotagi 'o Romaku. 15 'O Romaka gee yongaku-ngaku 'o Yesusika migi'isene, sigado yoboa 'o Apius ma pasari de 'o Pasanggrahan Tiga ma soanoka ma ngale misoboko. Gee ma Paulus de 'ona yomakadaenino, de wi 'amalaha wositotara ma Jo'oungu ma Dutuka de wi singina 'idadi 'ikuata. 16 'O Romaka mia'adonuku, de ma pamareta wisidabi 'o Paulus womasido-dogumu womatingaika, ma tentara wimoi wijagano. 17 'O wange sa'ange 'ipasano, de 'o Paulus waki'asoko 'o Yahudioka ma balu-balusu so yomalomuno de kawongosekau, " 'Esa moi riaka dodoto! Ngoi kokiawa tasowono 'o Yahudioka ma nyawaka, bolo nanga 'adati gee nanga edete de nanga dotumino. Ngaro koge'ena ma 'o Yerusalemuoka de 'itagoko so 'i'asa 'o Romako. 18 Gedagee 'i'urusoka de yomau 'ipidilou, sababu 'inyatakau kokiawa tasala gee yadaene 'ihukumu 'iso-songene. 19 Ma 'o Yahudi ma nyawa yomalawani ma sala, so ma rai toga'asoko 'ai hali ge'ena 'i'urusu 'o Romaka nanga Koana ma Amoko. Koge'ena todiai bukangi la 'ai nyawa ma sirete naga 'o kianikia tinikalaki. 20 Ge'enau so toga'asoko pomakamakesi de de ngini la pomabi-bicara; sababu ngoi 'ipusuku ma ngale tongaku Wosilaha-laha gee 'o Israeloka ma nyawa powida-damaa woboakau." 21 Ma 'ona kayongosekau 'unaka, "Ngomi komiamakewasi 'o surati 'o Yudeano ma ngale ngona ka 'o ngai moi ma. De dokaino komoiwa moi yaino nisjarita bolo nisigurubungu. 22 Ma ngomi miomau mio'isene mita to ngona 'ani ngo-ngaku, sababu ngomi mio'isenokau yosito-torou 'o do-dotoko gee namote-moteke." 23 So 'ona de ma Paulus yosito-togumuku ma ngale yomakamake ma wange. Ge'ena ma wange 'o nyawa ma gudai yoboa 'o Paulus womasido-dogumino. 'O ngoru-ngorumika sigado 'o wange 'alo 'o Paulus wosiwaiti de wosihabari 'onaka, ma ngale kokia ma Jo'oungu ma Dutu wopareta ma ngale wokoana. 'O Paulus wosimaigoungu womau 'ona yongaku 'o Yesusika,

ge'ena wopake 'o Musa de 'o Nabii 'iregu manga buku ma bo-bulaka. 24 Munuka yongaku 'okia naga wongose gee, ma munuka koyongakuwa. 25 De manga di-dibangi 'imakakalimodi 'ona yoma'aiki ge'enaka, 'ena 'o Paulus wongosesi koneda: "Ma goungu yadae-daene monga 'okia naga gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'isitotarokau nanga edete de nanga dotumika ma ngekomo ma Nabii Yesaya! 26 Ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'o Yesayaka, 'Tagi nosidemo ne'ena ma Yahudioka ma nyawaka: Ngini 'asa kaitaurika niosigisene ma koniasahewa; ngini 'asa kaitaurika niodi-diriidi ma koniosikanakowa 'okia 'idadi. 27 Sababu 'o nyawa no'ona yooluku yasahe, yomatopongonokau de yomaruutukou. Kone'ena 'idadi la manga ako 'uwau yosimake, manga ngauku 'uwau yosi'isene, de manga di-dibangi 'uwau yosikanako, de 'uwa yolioli ngoino la takisilaha.' " 28 Ge'enau so 'o Paulus wongoseli, " 'Esa moi riaka dodoto, salingou nianako 'ato 'o habari ma ngale 'o laha ma Jo'oungu ma Dutuno, ne'ena naga 'isihabariokau ko 'o Yahudiokawa manga soa-soanika. 'Ona 'asa yodomoteke!" 29 'O Paulus koge'ena wongoseka, de 'o Yahudioka yomakoki'aiki ge'enaka ma de yomakangamo moi de moi. 30 'O Paulus 'awi taunu modidioka 'o Romaka gee 'o woa wosewa-sewaka. 'Una posironga wakikalesangioka 'o nyawa gee yaino wililara. 31 De womo-moroini wosihabari 'onaka ma ngale kokia ma Jo'oungu ma Dutu wopareta ma ngale wokoana, de ma ngale ma Jou Yesus gee ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-iriki 'o Nyawa Wosilaha-laha. 'O Paulus wodiai ge'ena, komoiwa wikatatoko.

1:1 'Esa moi riaka dodoto niongaku-ngaku ma Kristusika, gee niomanoa-noa 'o Romaka! Ngoi 'o Paulus tolefo 'o surati ne'ena, tositago-tago nginika gee ma Jo'oungu ma Dutu winisiboso-bosono de wini'asokokau ma ngale niodadi 'awi 'umati. Ngoi ne'ena towile-leleani de towisingou-ngounu ma Kristus Yesus. Ngoi ma Jo'oungu ma Dutu woiirikokau de woigorakokau duga katositotara 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno. 2 Ma Habari ma Owa ge'ena ma sirasi ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau de wositotarokau ma ngekomo 'o nabii-nabii, de 'isilefokou 'o Buku 'Itebi-tebinoka. 3 Ma Habari ma Owa ge'ena ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka, ge'ena la ma Yesus Kristus to ngone

nanga Jou. Gee womadadi 'o nyawa, 'una ge'ena 'awi 'asali ma Koana 'o Dautino. 4 Ma nako 'awi singina de 'awi gokokie, 'una ge'ena 'iwai-waiti ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka. Ge'ena ma nyo-nyata 'awi kuasa kokiawa positero ma ngekomo wosongenukou de womomiki. 5 Mita ma ngekomo 'una, ma Jo'oungu ma Dutu 'o co-catu woikula todadi 'o su-suloko. La takituda 'o nyawa kiano naga bato ma ngale yongaku de yosingounu ma Kristusika. 6 'O sagala nyawa gee kiano naga bato ge'ena dau ma dodaka nginiou sona gedagee 'o Romaka nimanoa-noa, ngini mita ni'asokokau niodadi ma Yesus Kristus 'awi 'umati. 7 Ma sababu ge'enau so ngoi tinidusurati nginika. Tanu ma Jo'oungu ma Dutu to ngone nanga Dea, de ma Jou Yesus Kristus nikula 'o co-catu de 'o sanangi. 8 'Isira-sira ngoi to'amalaha 'iku-kudai ma Jo'oungu ma Dutuka ma ngekomo mimarimoi de ma Yesus Kristus. Ngoi to'amalaha sababu ngini, sababu 'o nyawa kiaka naga bato nig'i'senokau 'ato ngini niongaku ma sala ma Kristusika. 9 Ma Jo'oungu ma Dutu wanako 'ato ngoi tolahidoa ma noimi kotinimongoruwa ngini. 'Unau ge'ena gee towile-leleani tosidemogaroku ge'ena la tosihabari 'o Habari ma Owa ma ngale to 'una 'awi Ngowaka. 10 De ngoi toga'asoko tosidemogaroku ma Jo'oungu ma Dutuka, la tanu 'una 'o ngekomo wokula la koito'ingowa de taika nginika sababu 'o do'ingou tomau tinilega. 11 Sababu ngoi todauka ma sala pomakamake de de ngini la 'asa tinisibula 'o co-catu 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino la nia ngo-ngaku 'isikuata. 12 To ngoi 'ai dumutu ge'ena la sababu ngone poodumu pongakuokau ma Yesus Kristusika so ngone 'idadi pomasikakuata moi de moi. 13 'Esa moi riaka dodoto! Tomau la ngini nianako, ma gudaiou tomau tinidoboa duga kaitaurika ka de ma gadangonoka. Ngoi tomau naga nginioka mita 'ai manarama de ma sowokoka, 'isoka 'o ngii 'iregu-reguoka gee ko 'o Yahudiwa ma nyawaka. 14 Sababu to ngoi 'ai gina salingou takiriwo 'o sagala nyawa gee 'o 'atorangi de 'o 'adati yanako-nako de gee koyanako-nakowa, yomadoto-dotoko bolo ko'uwa. 15 Ma sababu ne'enau so ngoi 'ifoloi todauka tomau tinisitotara 'o Habari ma Owa ge'ena nginika mita gee 'o Romaka nimanoa-noa. 16 Ngoi ma gou-goungu tongaku 'o Habari ma Owa de dua 'ai singina koi'oguwa, sababu ma ngekomo 'o Habari ma Owa ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu womanarama de 'awi kuasa 'ikua-kuata

ma ngale wosilaha 'o nyawa 'iodumu gee pongaku-ngaku ma Kristusika, 'ikurue 'o Yahudioka 'asa deika 'o nyawa 'iregu mita. 17 Sababu de 'o Habari ma Owa ge'ena, ma Jo'oungu ma Dutu wosidumutu kokia ma ngekomo ngone 'idadi pomarimoioi de de 'una. Ma ngekomo ge'ena la pongaku ka ma gurueka sigado ma do-dogumika. Gee moteke 'isilefokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka konee, " 'O nyawa gee yomarimoioi de ma Jo'oungu ma Dutu, 'ona ge'ena 'asa yo'ahu sababu manga ngo-ngaku!" 18 Daku 'o sorogaaku ma Jo'oungu ma Dutu wosidumutu 'awi do'otasa sababu 'o nyawa ma so-sowono de ma dingkai gee yaitomo 'iti-tiai ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu. 19 'Okia naga gee 'o nyawa 'idadi yanako ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu, ge'ena 'iwaitokau 'o singinaka, sababu ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete wosidumutokau ge'ena 'o nyawaka. 20 Ka ma 'orasi ma Jo'oungu ma Dutu 'o dunia de ma kia sonaa moi-moi wosidadi, to 'una 'awi jako gee kopamake-makewa, ge'ena la 'awi gokoie de wi gogeruku de 'awi guata gee ma batingi koi'iwa ge'ena 'o nyawa yasahekau ma ngekomo wosidadiokau 'okia sonaa moi-moi. So 'o nyawa ka moi ma koidadiwa yongose 'ato 'ona koyosowonuwa sababu kowinakowa ma Jo'oungu ma Dutu. 21 De ngaro winako ma Jo'oungu ma Dutu, ma kowihoromatiwa de mita koyo'amalahawa 'unaka, 'ipulutu so yatibangi gee koyadae-daenikawa, 'ona yohaga-haga so koyomasinakowau matero ka 'o darusoka. 22 'Ona yongose 'ato yobarija 'ena momongo yohaga-haga. 23 'Ona kowisubawa ma Jo'oungu ma Dutu woka-kakali de woku-kumati ma 'ena yasuba 'okia naga gee koika-kakalikawa, ge'ena la 'o pilogoti gee ka 'ona ma sirete yadiaiku 'isoka 'o nyawa, 'o namoro, 'o haewani ma dou ngai soatoka, de 'o haewani gee 'imatoba-tobaka. 24 Ge'enau so ma Jo'oungu ma Dutu kawakisidipidilika yamoteke to 'ona manga singina ma du-duaka ma ngale yodiai gee posironga 'itorouoka sigado 'ona yomakadiai 'okia sonaa 'imedi-mediri moi de moika. 25 Ma Jo'oungu ma Dutu woti-tiai gu'una, 'ona yositagali de 'o ngeluku. 'Ona yasuba de yahoromati 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wosidadi-dadiku, so kowisubawa gee wosidadi-dadi. 'Ena momongo gee wosidadi-dadi gu'una salingou powisiarene kaisi'ado-'adonika! 'Amin. Koge'enau. 26 Sababu 'o nyawa yodiai koge'ena, so ma Jo'oungu ma Dutu wakisimadaka 'ona yamoteke to

'ona manga nyafisuu gee yakisimae-maeke. To 'ona manga nge-ngeweka koyoduakuawau yomakapake de 'o nauru so yoduaka kayomasinge-ngewekau. 27 'O nauru mita koge'enali, 'ona koitiainowau yakipake 'o nge-ngeweka so manga nyafisuu kayomasinau-naurikau. 'O nau-nauru yodiai 'okia sonaa gee poda-damaeke ma ngale yomakapake ka 'o nauru de 'o nauru. So 'ona yamake ma boiro moteke to 'ona manga manarama 'ito-torou ge'ena. 28 Sababu 'o nyawa yamaoku koiparaluuwa ma Jo'oungu ma Dutu winako, so ma rai ma Jo'oungu ma Dutu kawakisidabika manga di-dibangi koitaiwau, sigado 'ona yodiai 'okia sonaa gee 'ona koyadaenuwa yadiai. 29 To 'ona manga singinaka ya'omanguku ka 'o sagala dorouou, 'okia sonaa koiti-tiaiwa, 'o duari, 'o singina ma dorou, 'o daleana, manga singinaka yomau ka 'o do'omau, 'o kadu'uduku, yosihaga de manga singinaka yomadonoaku. 'Ona yoduaka 'o nyawa 'iregu yakisijarita, 30 yoduaka 'o nyawa manga rongga ma dorou yodiai, yoma'edenge de yobicara kadakuino, yopakisani, widu'uduku ma Jo'oungu ma Dutu de yoduaka yokaclu-eluku. 'Ona yobarija yosikadike ma ngekomo ma du'uru ma ngale 'o dorou yodiai. 'Ona koyosingounuwa 'o balusika. 31 'Ona koyakitibanguwa 'o nyawa 'iregu, manga jaji koyatotomuwa, manga dora koi'iwa de koyakikalesanguwa 'o nyawaka. 32 'Ona yanakokau 'ato moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo, 'o nyawa gee yadi-diai koge'ena, yadaene yakihukumu yakiso-songene. Ngaro koge'ena, ma 'ona kayadiai koge'ena, de kayosimotekoli 'o nyawa 'iregu yadiai koge'ena.

2:1 'Esa moi riaka dodoto, nako ngini niongose 'ato 'o nyawa 'iregu manga di-diai koyadaenuwa, ge'ena done naga de ma 'ena? niakisidumutu 'ato ngini nia sala koi'iwa? Sababu nako ngini niongose 'ato 'o nyawa 'iregu yosowono, 'ena momongo ngini mita niodiai 'okia sonaa 'ito-torou 'isoka 'onali, ge'ena ngini ma sirete mita nimasidaene 'o hukumani. 2 Ngone panakokau 'ato ma Jo'oungu ma Dutu wokula 'o hukumani 'o nyawaka gee yadi-diai 'okia sonaa 'ito-torou, ge'ena 'una wodiai posironga de 'itiaioka. 3 Ma ngini ma sirete mita niadiai 'okia naga gee 'o nyawa 'iregu yadi-diai, de ngini niongose 'ato 'isowono! So 'uwa niongose 'ato ngini dua

konidaenuwau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi hukumani! 4 Bolo ngini koniosikiamoiwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina posironga de 'isureka, de mita 'awi sabari 'ikurutu so kowinihukumuawasi? Ma raiokau ngini nianakokau 'ato ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina 'isure ma sala sababu 'una womau la ngini niomaogoro 'o sowono niodiai de niolio 'unaka. 5 Ma ngini nio'opini de niooluku niomangali. Sababu ge'ena nginiou ma sirete nimadiai 'ania hukumani ma dubuso 'idogo 'o dunia ma do-dogumoka, gee ma Jo'oungu ma Dutu wosidumutu 'awi do'otasa sababu 'o sowono de wokula 'o hukumani 'iloa-loa. 6 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wokula 'o nyawa 'isinoimika moteke kokia naga manga di-diai. 7 Ge'ena la wakikula 'o 'ahu 'ika-kakali 'o nyawaka gee tatapu manga di-diai yaowa-owa. La 'ona yomariwo duga ka ma Jo'oungu ma Dutu wakisedene, wakisiarene de wakikula 'o 'ahu 'ika-kakali. 8 Ma 'o nyawa gee kayomadengo-dengoka de koyosingounuwa ma Jo'oungu ma Dutuka, so yamoteke kaisowo-sowono, 'o nyawa go'ona dua ma Jo'oungu ma Dutu posironga wakikorosauoka. 9 'O nyawa gee yoduaka 'o dorou yodiai, 'o Yahudioka bolo ko 'o Yahudiokawa, 'asa ma Jo'oungu ma Dutu wakisisangisara. 10 Ma 'o nyawa 'iodumu gee yoduaka yodiai yaowa-owa, 'asa wakimorene, wakihoromati de wakisisanangi, 'o Yahudioka de mita 'o nyawa 'iregu-regu. 11 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'o nyawa kowoiri-irikuwa. 12 Ko 'o Yahudiwa ma nyawa gee yosowo-sowono, 'asa yakihukumu. 'Ona koyosikanakowa 'o besesongo ma Jo'oungu ma Dutuno gee 'o Musa wositota-totara, so 'ona yakihukumu ma sababu ko 'o besesonguwa ge'ena yaparene. Ma 'o Yahudioka yosowono ge'ena yanakokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo 'o Musa wositota-totara. Sababu ge'ena 'ona yakihukumu moteke 'o besesongo ge'ena. 13 Sababu 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yasanangioli, ge'ena ko ma ngalewa 'ato 'ona yanakokau 'o besesongo ma Jo'oungu ma Dutuno gee 'o Musa wositota-totara, ma 'ena ngano yamoteke 'okia naga gee 'isilefoku ma besesongoka ge'ena. 14 Ko 'o Yahudiwa ma nyawa 'ona koyanakowa 'o besesongo ma Jo'oungu ma Dutuno gee 'o Musa wositota-totara. Ma nako 'ona ma sirete manga mau yamoteke 'okia naga gee 'o besesongo ge'ena 'isuloko, to 'ona ma sirete manga singina 'imadadi to 'ona manga

besesongo, ngaro 'ona koyanakowa 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara ge'ena. 15 Manga di-diaioaka 'isinyata 'ato 'okia naga gee 'o besesongoka 'isuloko, 'isilefokau to 'ona manga singinaka. To 'ona manga singina mita 'isinyata ge'ena, sababu to 'ona ma sirete manga singina ma 'ijaga 'ingose 'ato yosowono de do'oaka 'ingose 'ato yotiai. 16 Koge'enau dua 'asa 'idadi gee ma wange 'isitantuukou ya'adono. Moteke 'o Habari ma Owa gee ngoi tositota-totara, ma wange ge'ena ma ngekomo ma Yesu Kristus, ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wahakimi 'o nyawa 'iodumu manga singina ma dodaka de manga di-dibangioka gee koyosisupu-supuwa. 17 Ma ne'ena kokia ngini ma sirete 'Esa moi riaka dodoto? Ngini niongose 'ato ngini ge'ena 'o Yahudi ma nyawa de ngini nimasiga-gao 'o besesongo ma Jo'oungu ma Dutuno gee 'o Musa wositota-totara de 'ania singina 'iamoko sababu ma Jo'oungu ma Dutu winiiriki niodadi to 'una 'awi 'umati. 18 Ngini nimadotokokau 'o besesongo ge'ena, so ngini nianako ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau de 'idadi niosikanako ka'ena yaowa. 19 Ngini niongose 'ato nginiou ne'ena 'o nyawa niakisi'asa-'asa ma Jo'oungu ma Dutuka, matero ka 'o nyawa yorau-rau niakituda, de niodiai la winako ma Jo'oungu ma Dutu matero ka 'o darangi nio'asa 'o darusika. 20 Ngini niakidoto-dotoko 'o nyawa yohaga-haga, de 'o nyawa koyoba-barijawasi. Ngini niongose 'ato niobarija naga 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara de 'o do-dotoko ge'ena 'iti-tiai. 21 Ngini niakidotoko 'o nyawa 'iregu, de 'ido'oa so ngini ma sirete konimadotokuwa? Ngini niosidotoko 'ato 'uwa potosiki, 'ena momongo ngini ma sirete niotosiki! 22 Ngini niosidotoko 'ato 'uwa posongou, 'ena momongo ngini ma sirete niosongou! Ngini ma sirete niodu'uduku 'o barahala, 'ena momongo ngini ma sirete nia'ese 'okia sonaa 'o barahala ma woaka. 23 Ngini niosimole-mole 'o besesongo ma Jo'oungu ma Dutuno gee 'o Musa wositota-totara, 'ena momongo winisitingoono ma Jo'oungu ma Dutu ma ngale koniamotekuwa 'awi besesongo. 24 Naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, "Ma sababu ngini 'o Yahudioka, so naga 'o nyawa 'iregu-regu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi rongu yosito-torou." 25 Nako ngini niodomoteke 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara, ge'ena nimasuna de ma faedaaka. Ma nako ngini koniamotekuwa 'okia naga gee 'o besesongoka ge'ena 'isuloko, ge'ena

nimasuna ma faedaa ka ma eta ma koi'iwa. 26 Ko 'o Yahudiokawa 'ona koyomasunawa, ma nako yamoteke 'o besesongo ma Jo'oungu ma Dutuno, ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wamaoku kaimatero de yomasunakau. 27 De koyomasuna-sunawa dua nisisowono ngini 'o Yahudi ma nyawaka, sababu to ngini de 'ania besesongo gee 'o Musa wositota-totara de ngini nisunaka, ma ngini niaparene ma besesongo ge'ena. 'Ona koyakisunawa, ma 'onau ge'ena yamoteke ma besesongo ge'ena. 28 Sababu 'o Yahudi toto ge'ena bukangi la ka manga ronga duga 'o Yahudioka, de 'o nyawa gee ma gou-goungu yomasuna ge'ena bukangi la ka manga roese ma kia sonaa moteke 'o 'adati. 29 Koge'enali mita 'o Yahudi toto ge'ena la 'o nyawa gee yamote-moteke 'o besesongo ma Jo'oungu ma Dutu. De 'o suna ma gou-goungu ge'ena la nanga singinaka 'uwau 'o dorou podiai de ge'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma manarama, gee koisilefokuwa 'o bukuoka. 'O nyawa koge'ena, yomadamake 'o siarene ma Jo'oungu ma Dutuno, so ko 'o nyawanowa.

3:1 Nako koge'ena, de ngone 'o Yahudioka ma nyawa 'okia pofoloide? De 'okia ma faedaa pamoteke 'o 'atorangi ma ngale 'inasuna? 2 Ma raiokau 'o gudaiku naga 'okia sonaa 'i'ini'inioka! Ma di-disiraka, sababu 'o Yahudi ma nyawakau ma Jo'oungu ma Dutu wosito-togumu 'awi demo-demo. 3 'Ato ma sababu 'o Yahudioka munuka koyosingounuwa? so ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji kowagounguawau? 4 Ma raiokau ko'uwa! Sababu 'iwaitokau ma Jo'oungu ma Dutu kowoelu-elukuwa, ngaro 'o nyawa 'isinoimi yoelueluku. Moteke 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, "La 'iwai-waiti monga 'ato ngona notiai naga 'ani demo-demoka gee nosisupu-supuokau, de notero gee ma 'orasi nihakimi." 5 Ma nako ma Jo'oungu ma Dutu 'awi loa 'isiika 'iwaiti, sababu ngone podiai koitaiwa, dua ngone 'okia pongose? 'Ato ngone pongose 'ato ma Jo'oungu ma Dutu kowoloawa nako wonahukumu ngone? (Ngoi tosidemo ne'ena moteke ka 'o nyawa biasa manga di-dibangi.) 6 Ma gou-goungu ma Jo'oungu ma Dutu 'una ge'ena woloa! Sababu nako kowoloawa, kokia 'una wahakimi 'o dunia ne'ena? 7 Ma nako la ma sababu nanga di-diai koiti-tiaiwa, so ma Jo'oungu ma Dutu 'awi gokoie gee posironga 'itiaioka kaisiika monga 'iwaiti sigado 'una wisiie,

'ido'oa so ngone 'o dorou podi-diai ne'ena kainasisalasi 'ato ngone posowo-sowono? 8 De 'ido'oa so ngone koidadiwa pongose, "Yaowa ngone podiai 'o dorou la 'ibaoro yaowa-owa?" Ma goungu naga 'o nyawa 'isito-torou ngoino yongose 'ato ngoi tongosekau koge'ena. 'O nyawa koge'ena yadaene ma Jo'oungu ma Dutu wakihukumu. 9 So bika kokia ngone 'o Yahudi ma nyawa? Ngone? 'ifoloi podaduie de 'o nyawa 'iregu? Ma gou-goungu ko'uwa! Tosidemokau 'ato 'o Yahudioka de 'o nyawa 'iregu ge'ena 'iodumu 'o sowono 'inaparetano. 10 Moteke 'isilefokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka konee, "Komoiwa moi koyosowonuwa, 11 komoiwa moi yomau yasahe ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau de komoiwa moi yomau wimoteke ma Jo'oungu ma Dutu. 12 'O nyawa 'iodumu yomasikurutokau ma Jo'oungu ma Dutuoka, 'iodumu yolibakau, komoiwa moi yodiai 'iti-tiai, ka moi ma ko'uwa. 13 To 'ona manga demo-demo 'itorou matero ka 'o bo'osuku 'ipelengade ma bounu. 'Ona yosihaga-haga de yosiliba-liba, de manga sigurubungu ma demo-demo matero ka 'o ngia ma bisa. 14 'Ona ge'ena yosibo-bobeto de yosito-torou 'o nyawaka. 15 'Ona ge'ena manga japatioka nako la yomau 'o nyawa yato'oma. 16 'Ona yatorou 'okia sonaa de yasikisaa 'o nyawa kiaka naga bato. 17 'Ona koma'iwa yo'ahu 'isa-sanangi de 'o nyawa 'iregu, 18 de kowihoromatiwa ma Jo'oungu ma Dutu." 19 Ne'ena ngone panakokau 'ato 'iodumu gee 'isilefo-lefoku ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongoka gee 'o Musa wositota-totara, ge'ena ma dumutu 'o nyawa-nyawaka gee 'o besesongo ge'ena yakipa-paretano. Ge'enau so ka moi ma koidadiwau yongose 'ato 'ona koyosowonuwa, so ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wahukumu 'o nyawa 'o duniaka 'iodumu. 20 Sababu komoiwa moi yadiai yatotomo 'o besesongo ma Jo'oungu ma Dutuno ge'ena, ge'enau so ka moi ma koya'akunuwa yasanangi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina. Sababu 'o besesongo ge'ena duga kaisidumutu 'ato 'o nyawa yosowono. 21 Ma ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu wosidumutokau 'o ngekomo kokia 'o nyawa pomarimoioli de de 'una, de ma ngekomo ge'ena ko 'o besesongo ma Jo'oungu ma Dutunowa gee 'o Musa wositota-totara pamoteke. 'O Musa de 'o nabii manga bukuokau ge'ena 'isiwaiti ma ngale ge'ena, 22 'ato ngone 'o nyawa pomarimoioli de ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena ma ngekomo duga kapongaku ma Yesus Kristusika. Ma Jo'oungu ma Dutu

wodiai kone'ena 'o nyawa 'iodumika gee yongaku-ngaku, sababu kowoiri-irikuwa. 23 Sababu ngone 'o nyawa poodumu posowonokau de nanga 'ahu 'imakakurutokau de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. 24 Duga ka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina ma sure, so ngone pomarimoioili de de 'una ma ngekomo ma Kristus Yesus. Sababu 'unau watuusu 'o nyawa ma sowono. 25 Ma Jo'oungu ma Dutu wisisarakani ma Kristus Yesus wosongene, la de ge'ena 'isidumutu 'ato 'o nyawa ma so-sowono watuusokau nako la yongaku 'unaka. Ma Jo'oungu ma Dutu koge'ena wodiai, ma ngale wosidumutu 'awi loa. Sababu ma 'orasi 'ipasa-pasa 'una wosabariokau ngaro 'o nyawa yosowonokau ma, so kowakihukumuwa. 26 Ma ne'ena 'una wahukumu 'o sowono, ma ngale wosiwaiti 'awi loa. Ma ngekomo ge'ena 'una wosidumutu 'ato 'una wotiai de mita nago'ona yongaku 'o Yesusika, wosinyata 'ato 'ona ge'ena manga singina 'itiai. 27 Sababu ge'ena koi'iwau ma titi ngone pomaie-ie. Ma titi 'okia ngone pomarimoioili de ma Jo'oungu ma Dutu? 'Ato ngano ngone padiai gee 'isilefoku 'o besesongoka gee 'o Musa wositota-totara? Ko'uwa. Ma 'ena duga sababu ngone pongaku. 28 Sababu ngomi mianako 'o nyawa yomarimoioili de ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena sababu yongaku ma Yesus Kristusika, so ko 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totaruwa yamoteke. 29 Bolo ma Jo'oungu ma Dutu gu'una ka 'o Yahudioka manga Jo'oungu ma Dutu? Bolo 'o nyawa 'iregu-reguwa mita? 'Una ge'ena ma goungu 'o nyawa 'iregu mita manga Jo'oungu ma Dutu. 30 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu duga kawomatengoka. 'Unau ge'ena so 'o Yahudioka yomarimoioili de de 'una sababu yongaku 'o Yesusika. De 'unau mita so 'o nyawa 'iregu yomarimoioili de de 'una, ge'ena mita sababu yongaku 'o Yesusika. 31 Bolo ne'ena ma ngale? 'ato sababu ngone pongaku ma Kristusika, so ngone pa'umo 'o besesongo ma Jo'oungu ma Dutuno gee 'o Musa wositota-totara? Ko'uwa! So 'ena de nanga ngo-ngaku ge'ena, ngone pakalesangi 'o besesongo ge'ena.

4:1 Nako koge'ena de 'okia ngone pongose ma ngale 'o Abraham, to ngone 'o Yahudioka nanga edete de nanga dotumu gu'una? Kokia so 'una 'idadi yomarimoioili de ma Jo'oungu ma Dutu? 2 Nako ma sababu 'okia sonaa

wadi-diai ge'ena so ma Jo'oungu ma Dutu widawongo wodadi 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yasa-sanangi, ge'ena ma titi de ma 'ena 'awi singina 'iamoko. Ma koidadiwa 'awi singina 'iamoko ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bionoka. 3 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, " 'O Abraham wongaku ma Jo'oungu ma Dutuka, so de 'awi ngo-ngaku ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu widawongo wodadi 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yasa-sanangi." 4 'O nyawa gee yoma-manarama ge'ena yomadama manga sewa, de manga sewa ge'ena koyadoimuwa 'ato kayakikula sababu ge'ena to 'ona manga hak. 5 Ma naga 'o nyawa munuka 'ona koyomasiga-gaowa to 'ona ma sirete manga di-diaika, 'ona yomasidutuku ma Jo'oungu ma Dutuka gee wosinyata 'o nyawa yosowosowono yakisipidili 'o sowonoka. Ma titi 'o ngo-ngaku ge'ena, ma Jo'oungu ma Dutu wakidawongo yomarimoi de de 'una, so ko manga di-diaiwa. 6 Koge'enali mita ma Koana 'o Dautu 'awi di-dibangi. Ge'ena so wongose 'ato yosanangioka 'o nyawa gee ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu so yakidawongokau yomarimoi de de 'una ma titi ko manga di-diaiwa. 'O jaji ma siraka 'o Dautu wongose konee, 7 "Yosanangioka 'o nyawa gee manga dolosori de manga sowono ma Jo'oungu ma Dutu kowosi-singinawau. 8 Yosanangioka 'o nyawa gee manga sowono ma Jou kowonganonuwau!" 9 'O demo gee ma betongo yosanangioka, ge'ena done ma dumutu duga ka gee yamote-moteke 'o suna ma 'atorangi? Bolo de gee 'o nyawa koyamote-motekuwa 'o suna ma 'atorangi? Ngomi miosidemokau 'isira 'ato 'o Abraham ma Jo'oungu ma Dutu widawongo wodadi 'o nyawa gee 'awi singina yasa-sanangi, sababu 'o Abraham wongaku ma Jo'oungu ma Dutuka. 10 Ma 'orasi kokia de ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'ato 'o Abraham widawongo wodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yasa-sanangi? 'O Abraham wisuna 'iduanguinou? bolo ko'uwasi? Ma goungu 'una kowisunawasi. 11 De womasuna ge'ena duga ka 'o no-nako 'ato 'una widawongokau wodadi 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yasa-sanangi, sababu 'una wongaku ma Jo'oungu ma Dutuka. 'Una ma Jo'oungu ma Dutu widawongo ma 'orasi kowamotekuawasi 'o suna ma 'atorangi. De ge'ena so 'o Abraham wodadi 'o nyawa yongaku-ngaku ma Jo'oungu ma Dutuka manga dea, so ma Jo'oungu ma Dutu

wakidawongokau yodadi 'o nyawa gee 'awi singina yasa-sanangi, ngaro 'ona koyamotekuwa 'o suna ma 'atorangi. 12 Mita 'o Abraham ge'ena 'o suna ma 'atorangi yamote-moteke manga dea. 'Una wodadi to 'ona manga balusu, ge'ena ma sababu ka 'o sunawa duga ma 'atorangi yamoteke so 'ena manga ngo-ngaku ma Jo'oungu ma Dutuka, 'isoka 'o Abrahamuoli gee ma 'orasi kowamotekuawasi 'o suna ma 'atorangi. 13 Ma Jo'oungu ma Dutu wojaji 'o Abrahamuka de 'awi waatuku 'ato 'o dunia ne'ena dua 'imadadi to 'una de 'awi waatuku. Ma Jo'oungu ma Dutu wojaji 'o Abrahamuka koge'ena, ge'ena ko ma ngalewa 'ato wosingounu 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara, ma 'ena sababu wongaku ma Jo'oungu ma Dutuka sigado ma Jo'oungu ma Dutu widawongo wodadi 'o nyawa gee 'awi singina yasa-sanangi. 14 Sababu nako duga ka gee 'o nyawa yamote-moteke 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara 'asa yamake 'okia naga ma Jo'oungu ma Dutu wojajiokau, ge'ena 'o ngo-ngaku ma Jo'oungu ma Dutuka ka ma eta ma ma faedaa koi'iwa, de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji mita ka 'o somoa. 15 Nako de ma 'ena 'o besesongo ma raiokau paparene de 'inahukumu. Ma nako 'o besesongo koi'iwa, ge'ena koi'iwa paparene. 16 So ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji ge'ena ma titi 'o nyawa manga ngo-ngaku ma Jo'oungu ma Dutuka. Ge'ena 'imadadi 'o singina nganono 'o Abraham 'awi waatuku 'iodumu. Ge'ena dau ge'ena 'o co-catu ma Jo'oungu ma Dutuno. Ma co-catu ge'ena duga ka 'o Yahudiwa ma nyawaka gee 'o besesongo ge'ena yakiparetano ma mita 'o nyawaka gee yongaku-ngaku ma Jo'oungu ma Dutuka 'isoka 'o Abrahamuoli. Sababu 'o Abraham ge'ena gee pongaku-ngaku poodumu nanga dea. 17 Sababu 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku ma Jo'oungu ma Dutu wongose koneda 'o Abrahamuka, "Ngoi tonigorakokau nodadi 'o sagala nyawa 'iodumu manga dea." Koge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wojaji 'o Abrahamuka. De 'o Abraham wongaku. 'Unau ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu gee wosimomi-momiki 'o nyawa yosonge-songenuku, 'unau ge'ena wadai 'okia naga koi'iwasi 'imadadi de ma 'ena ka de wobicara duga. 18 'O Abraham tatapu wonganonganonou 'o jaji ge'ena ngaro kawomanganonuwau ma. Ge'ena so 'una wodadi 'o sagala nyawa 'iodumu manga dea. 'Isoka 'isilefoku 'o Buku 'Itebi-tebinoka, " 'Ani waatuku dua kaiiakorikau." 19 Ma 'orasi ge'ena 'o

Abraham wanakokau 'ato ma raiokau 'awi ngowaka koi'iwau, sababu woperekiokau, 'awi 'umuru rekeni 'o taunu ratusu moiou. De mita 'awi wekata 'o ngo Sara gumuna 'ami ngowaka koi'iwa. Ma 'o Abraham 'awi ngo-ngaku koikuranguwa. 20 'Una tatapu wongaku de 'awi singina koikapulawa ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji. De 'awi ngo-ngaku ge'ena, 'una 'ifoloiosi wisikuata, so ma rai ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene. 21 'Una wongaku ma sala 'ato ma Jo'oungu ma Dutu wa'akunu wadiai 'okia naga gee wojajiokau. 22 Ge'enau so 'o Abraham ma Jo'oungu ma Dutu widawongo wodadi 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yasa-sanangi. 23 'O demo-demo gee 'ingose 'ato "widawongo wodadi 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yasa-sanangi" 'isilefo ma dumutu duga ka 'o Abrahamukawa, 24 ma ngoneno mita. Ngone mita 'asa wonadawongo podadi 'o nyawa gee yasanangiokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina, sababu ngone powingaku ma Jo'oungu ma Dutuka gee wisiwango-wangokau 'o Yesus to ngone nanga Jou ngaro wosongenukou ma. 25 'O Yesus 'una wisisarakaniokau ma ngale wito'oma sababu watuusu to ngone nanga sowono; ge'enaka de ma Jo'oungu ma Dutu wisiwangoli ma ngale ngone 'idadi pomarimoioili de ma Jo'oungu ma Dutu.

5:1 Ne'ena ngone pomarimoioikali de ma Jo'oungu ma Dutu, ngano ngone pongaku 'o Yesusika. De sababu ge'ena ngone po'ahu 'isa-sanangi de ma Jo'oungu ma Dutu ma ngekomo ma Yesus Kristus. 2 Ma sababu ngone powingaku 'o Yesus, so 'una wonasi'akunu ngone panako ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dora. De 'o dora ge'enau ma sigoronaka, ngone po'ahu ma 'orasi ne'ena. Sababu ge'ena ngone pomorene ma ngale ngone pongano-nganonou 'asa pamake 'o sanangi ma Jo'oungu ma Dutuno! 3 De kage'enawa duga, ma ngone mita pomorene 'o sangisara ma dodaka, sababu ngone panako 'o sangisara ge'ena 'idadi 'o nyawa manga singina yosikuata, 4 de 'o singina ma guata ge'ena 'asa 'idadi 'o nyawa yotongosono 'o bo-bajaka. Ne'enau yosibaoro 'o singina nganono. 5 'O singina nganono koge'ena dua 'asa nanga singina koya'oguwa, sababu ngone panakokau ma Jo'oungu ma Dutu wonadora ma sala ma ngekomo 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee wonakulakau ngoneno. 6 Sababu ma 'orasi ngone kopomado-do'oawa pomasimada 'o

sowonoka, ma Kristus wosongene ma ngale wonasilaha ngone posowo-sowono, moteke ma 'orasi gee ma Jo'oungu ma Dutu wositatapuokau. 7 'Isusa ma sala 'o nyawa yomau yosongene ma ngale yakiriwo 'o nyawa gee kayoloa-loau ma. Poilia de ma 'ena mita 'o nyawa yomoroini yosongene ma ngale yakiriwo 'o nyawa yoloa-loa. 8 Ma ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dora wosidumutu ngoneno gee ma 'orasi ma Kristus wosongene ma ngale wonasilaha ngone, ma 'orasi ngone kaposowonosi. 9 Ne'ena ngone pomarimoiokali de ma Jo'oungu ma Dutu ma ngekomo ma Kristus wosongene. Ge'ena so ma raiokau ngone mita koinadaenuwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi gorosau. 10 Ma sira ngone pomalawani ma Jo'oungu ma Dutuka, ma 'una wonadai ngone pomarimoiokali de de 'una ma ngekomo 'awi Ngowaka wosongene. 'Ifoliosi gee to ngone nanga rimoi de ma Jo'oungu ma Dutu 'isurekau, ma raiokau ngone 'asa 'inasilaha ma ngekomo ma Kristus wo'ahu ngoneka. 11 De 'ifoloi de ge'ena, ngone podomorene mita ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina ma sure ma ngekomo nanga Jou Yesus Kristus. Sababu de ma Kristus, ngone pamaokau nanga rimoi gee 'i'ofi-'ofi de ma Jo'oungu ma Dutu. 12 'O sowono 'ikurie de ma 'ena 'o duniaka sababu wimoi wodiai ge'ena la 'o Adam. De 'o sowonou ge'ena so ma duanguku wosongene. Ge'enaka de ngone 'o nyawa poodumu 'o sowono podiai, so ma duanguku ngone mita posongene. 13 'O besesongo ma Jo'oungu ma Dutuno gee 'o Musa wositota-totara koi'iwasi 'ena 'o nyawa 'o duniaka yosowonokau. Ma 'o nyawa yosowo-sowono go'ona ma Jo'oungu ma Dutu kowakihakimuwa sababu 'o besesongo koi'iwasi so koi'iwasi yaparene. 14 Duga ma 'orasi 'o Adam sigado 'o Musa, 'o nyawa 'iodumu salingou yosongene. De ngaro 'o nyawa gee yodiai 'o sowono koimaterowa de 'o Adam wodi-diai, 'o nyawa go'ona mita yosongene. 'O Adam 'awi di-diai ge'ena 'imadadi 'o 'ade-'ade ma ngale 'isikadelega de wimoi gee dua 'asa woboa ge'ena la ma Kristus. 15 Duga yamididi manga manarama ma sowoko ge'ena koimaterowa. Womatengo wosowono ge'ena la 'o Adam ma duanguku 'o nyawa gudai yosongene. Ma ma Jo'oungu ma Dutu 'awi co-catu ma faedaa 'ifoloi 'iamoko, ma ngale wosiparasengi 'o laha 'o nyawa manga gudaika ma ngekomo ma Yesus Kristus 'awi singina ma 'ofi. 16 Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi co-catu ma

sowoko 'ifoloji 'iamoko positero 'o nyawa womatengo 'awi sowono ma sowoko. Sababu gee 'o nyawa womatengo wodiaioka 'o sowono, ma duanguku 'o gorosau. Ma ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina ma sure ma ngale wosipidili 'o nyawa manga gudai ma so-sowono ma duanguku 'o rimoi de de 'una. 17 Sababu 'o nyawa wimoi wosowono, so ma duanguku 'o nyawa manga gudai mita 'o sowono yakiparetano so yosongene ma ngekomo 'o nyawa womatengo gu'una. 'Ifoloiosi 'iamoko ma sowoko 'o nyawa wimoioli 'awi di-diai, ge'ena la ma Yesus Kristus. Ma ngekomo 'una, ma Jo'oungu ma Dutu 'awi co-catu posironga ma amoko wokula 'o nyawa gudaika, de ma bo-bangu koi'iwa ma Jo'oungu ma Dutu wodiai yomarimoioli de de 'una. 'Ona 'asa yapareta 'o sowono de 'o songene ma ngekomo ma Kristus. 18 So 'isoka kokia naga womatengo wodiai 'o sowono ma duanguku 'o nyawa 'iodumu yahukumu, koge'enali mita womatengo 'awi manarama gee moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, ma duanguku 'o nyawa 'iodumu 'idadi yomarimoioli de ma Jo'oungu ma Dutu, de yakikula 'o 'ahu. 19 De 'isoka kokia naga 'o nyawa gudai yodadi 'o nyawa 'isowo-sowono sababu womatengo kowosingounuwa, koge'enali mita 'o nyawa gudai 'idadi yomarimoioli de ma Jo'oungu ma Dutu sababu 'o nyawa womatengo wosingounu ma Jo'oungu ma Dutuka. 20 'O besesongo gee 'o Musa wositota-totara ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete wokula. Ma dumutu la 'o nyawa yasahe 'ato kaikudai monga yaparene ma besesongo ge'ena. Ma gee 'o nyawa koyodofoloji yodiai 'o sowono, de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi co-catu mita kaifoloji monga 'iamoko. 21 Ngone 'o songene 'inaparetano sababu ngone podiai 'o sowono. Ma ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi co-catu 'inaparetano sababu pomarimoiokali de de 'una ma ngekomo ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou. Ge'ena so ngone pamake 'o 'ahu 'ika-kakali.

6:1 Nako koge'ena, de ngone 'okia pongose? Salingou ngone kaposigila? podiai 'o sowono la ma Jo'oungu ma Dutu 'ifoloiosi wonasibosono de kiamoko monga wonakula 'o co-catu? 2 Ma raiokau ko'uwa! 'O sowono koinaparetawau ngoneka, so koidadiwa ngone kopomaogoruwa podiai 'o sowono nanga 'ahu ma sigoronaka! 3 Ngini ma rai nianakokau gee ma

'orasi ngone 'ina'osiki de 'o go-gosiki 'itebi-tebini, ge'ena ma no-nako 'ato ngone pomarimoiokau de ma Kristus Yesus. Ne'ena ma ngale ngone mita matero kapomasidosongenokau de ma Kristus. 4 De 'o go-gosiki ge'ena, ngone matero kapomasidosongenokau de ma Kristus de 'inasidobo'osukokau de de 'una. La 'isoka kokia naga ma Kristus wosongenuku de wisiwangokau de nanga Dea 'awi kuasa gee ma batingi koi'iwa, koge'enali mita ngone 'idadi pamake 'o 'ahu ma sungi. 5 Nako ngone pomarimoiokau de ma Kristus sababu ngone matero kapomasidosongenokau de de 'una, ngone 'asa pomarimoio mita de de 'una sababu ngone mita 'inasiwangoli kaimatero de de 'una. 6 Ngone panako to ngone nanga 'ahu ma sira gee 'iisangokau 'imasituono de ma Kristus wosongene 'o salipoka la nanga 'ahu ma sira 'isowo-sowono gee koinaparetanowau. De ma ngekomo ge'ena ngone kopoyongosuawau 'o sowonoka. 7 Sababu nako moi yosongenokau, 'ona ge'ena yakisipidilokau 'o sowono ma paretaka. 8 Nako ngone pomasidosongenokau de ma Kristus ma ngale nanga 'ahu ma sira 'iisangokau, ngone pongakuokau 'ato ngone mita 'asa po'ahu de de 'una. 9 Sababu ngone panakokau ma Kristus wosongenokau de wisiwangodeli, 'una 'asa kowosongenuawau, 'o songene kowiparetawau 'unaka. 10 Sababu 'una wosongene ge'ena ma ngale waisanga 'o sowono ma paretaka, ge'ena 'idadi ka ma moi duga ma ngale kaisi'ado-'adonika. De ne'ena 'una wo'ahu ma ngale wisitedene ma Jo'oungu ma Dutu. 11 Ngini mita salingou niosi-singina, ngini koniamotekuawau nia 'ahu ma sira gee 'ito-torou, ma 'ania 'ahu 'imarimoiokau de ma Jo'oungu ma Dutu ma ngekomo ma Kristus Yesus. 12 'Uwau niosidabi 'o sowono yaparetano 'ania roese gee koika-kakaliwa la 'uwa niamoteke nia nyafisuu 'ito-torou. 13 Mita 'ania roese ma kia sonaa 'uwa niodukula 'o sowono ma paretaka ma ngale yapake ma dumutu 'ito-torou. Ma niosisarakani nia roese ma Jo'oungu ma Dutuka 'isoka 'o nyawa gee yosongenokau ma yakisiwangokau. Niokula nia roese 'iodumu ma Jo'oungu ma Dutuka la 'una 'asa winipake ma ngale niadiai to 'una 'awi mau. 14 'O sowono 'uwa nipareta nginika, sababu ngini konio'ahuwau 'o besesongoka gee 'o Musa wositota-totara ma 'ena nio'ahu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi co-catuoka. 15 So kokia ne'ena? Ngone koinaparetanowau 'o besesongo gee 'o Musa

wositota-totara, ma 'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi co-catu 'inaparetano. Nako koge'ena de kaidadiosi posowono? Ma gou-goungu 'uwau! 16 Ngini ma rai nianakokau, nako ngini niomasisarakani wimoika la niamoteke 'awi mau, ge'ena ngini niodadi to 'una 'awi yongosi. Nako ngini niosingounu 'o sowono, ngini niodadi 'o sowono ma yongosi, ma duanguku ngini niosongene. Ma nako ngini winisingounu ma Jo'oungu ma Dutu, ngini niodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi yongosi, ma duanguku ngini niomarimoi de de 'una. 17 Ma po'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka! Sababu ma sira ngini niodadi 'o sowono ma gilaongo, ma ne'ena ngini de nia singina ma gou-goungu niamoteke 'o Habari ma Owa gee nikulakau nginika. 18 Ngini nisipidilokau 'o sowonoka, de ma 'orasi ne'ena niogilaongokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mauoka. 19 Sababu 'isusa niasahe, so tosi'ade-'ade de 'o gilaongo la 'igapangi niasahe. Ma sira ngini 'ania roese 'iodumu niodukula 'idadi gilaongo 'okia sonaa 'imedi-medirika de 'ito-torouka ma ngale kaniodemeki monga 'o dorou niodi-diai. Koge'enali mita ma 'orasi ne'ena, salingou 'ania roese 'iodumu niosisarakani 'igilaongo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mauka ma ngale duga ka gee 'itebitebinika. 20 Ma 'orasi ngini 'o sowono niparetano, ngini koniadiwaiwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. 21 Ka ma eta ma koi'iwa ma faedaa 'o sagala moi-moi gee niadi-diaiokau, gee ma 'orasi ne'ena nimaeke niadi! 'O manarama ge'ena duga kaisi'asa 'o songenika! 22 Ma ne'ena ngini nisipidilokau 'o sowonoka, de niodadiokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi gilaongo. Ma faedaa ge'ena la ngini nio'ahu duga kawinileleani ma Jo'oungu ma Dutu, de ge'ena ma duanguku 'o 'ahu 'ika-kakali. 23 Sababu 'o nyawa gee 'o sowono yodjai ge'ena ma duanguku 'o songene. Ma 'o 'ahu 'ika-kakali ma ngekomo ma Yesu Kristus to ngone nanga Jou, ge'ena la 'o co-catu ma Jo'oungu ma Dutuno gee kawokula.

7:1 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi, ngini niiodumu nianakokau 'ato 'o nyawa 'o besesongo yakiparetano duga ka ma 'orasi 'ona kayowango-wangosi. 2 'Isoka 'o ngeweka mimoi de 'ami rokatoka, muna ge'ena 'o ngaamoko ma besesongo mipusuika. 'O ngaamoko ma besesongo mipusuika ge'ena duga ka ma 'orasi 'ami rokata gu'una kawo'ahu-'ahuosi.

Ma nako 'ami rokata gu'una wosongenokau, muna ge'ena komipusuikawau 'o ngaamoko ma besesongo. 3 Nako 'o ngeweka gumuna mo'ahu de 'o nauru 'iregu ma 'orasi 'ami rokata kawowango-wangosi, ge'ena 'o ngeweka gumuna posironga mosongou. Ma nako 'ami rokata wosongenokau, ge'ena moteke 'o besesongo muna kaidadioli mongaamoko. De nako muna mongaamokoli de 'o nauru 'iregu, muna komosongouwa. 4 Koge'enali mita ngini 'Esa moi. Ngini ma gou-goungu koniparetanowau 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara, sababu ngini matero kanimasidosongenokau de nisimomikokali de ma Kristus de niodadi to 'unau 'awi rongamoi. Ge'ena so 'idadi po'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. 5 Sababu ma sira ngone po'ahu moteke to ngone nanga mau. Ma 'orasi ge'ena 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara 'inaparetano, so nanga nyafisuu gee 'isowo-sowono 'ibaoro. Ge'ena so ngone padiai 'okia sonaa gee ma du'uruku 'o songene. 6 Ma ma 'orasi ne'ena ngone 'inasipidili 'o besesongo ge'ena ma paretaka. Ngone ma gou-goungu koinaparetanowau 'o besesongo ge'ena. Ma 'orasi ne'ena ngone powileleani ma Jo'oungu ma Dutu de nanga 'ahu ma sungi moteke 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'inasidumutokau ngoneno, so moteke ko 'o besesongokawa gee 'isilefo-lefoku. 7 Nako koge'ena de ngone salingou 'okia pongose? 'Ato ngone pongose 'ato 'o besesongo ma Jo'oungu ma Dutuno gee 'o Musa wositota-totara ge'ena 'itorou? Ma gou-goungu ko'uwa! Ma 'o besesongou ge'ena so ngoi tosiakanako 'o sowono. Ngoi tanu kotanakowa 'o dopokana ge'ena 'okia nako 'o besesongo ge'ena koingosewa 'ato, " 'Uwa 'inatopokana." 8 Ma ngekomo 'o besesongo ge'ena, so 'o sowono 'isibaoro 'o dopokana 'i'ini-'inioka 'ai singina ma dodaka. Sababu nako 'o besesongo koi'iwa ge'ena 'o sowono mita ma pareta ge'ena koi'iwa. 9 Ma sira ngoi kotanakowasi 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara ge'ena, ngoi tamaoku to'ahu. Ma gee tanakokau, de tamaoku to'ahu so tosongene. So 'o besesongo ge'ena ma dumutu 'isi'ahu, momongo ge'ena so tosongene. 11 Sababu 'o besesongou ge'ena so 'o sowono 'isihaga de 'ito'oma ngoi. 12 'O besesongo gee 'o Musa wositota-totara ge'ena ma Jo'oungu ma Dutuno, de 'o pareta moi-moi ma besesongoka ge'ena mita ma Jo'oungu ma Dutuno, so 'iloa de yaowa. 13 So ne'ena ge'ena ko ma ngalewa 'ato gee yaowa-owa ge'ena so tosongene!

Ma 'ena 'o sowonou ge'ena so tosongene. Ma ngekomo 'okia naga gee yaowa-owa, 'o sowono 'isidadi tosongene, la 'o sowono ma mau-mau kokia naga ge'ena pamake 'iwaiti. Moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi pareta, 'iwai-waiti monga 'o sowono ge'ena 'itorou ma sala. 14 Ngone panako 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara ge'ena ma Jo'oungu ma Dutuno so ge'ena yaowa, ma ngoi ne'ena 'o nyawa gee katosowonoka. Ngoi tamoteke 'o sowono so matero kaiwukunokau ma ngale todadi 'o sowono ma yongosi. 15 Sababu ngoi ma sirete kotasahewa 'okia naga gee tadi-diai. 'Okia sonaa gee tomau tadiai, ge'ena kotadiiwa. Ma 'okia naga gee todudu'uduku, de ge'ena tadiai. 16 Nako ngoi tadiai 'okia naga gee koimakadaenuwa de to ngoi 'ai du-duaka, ge'ena ma ngale ngoi tongaku 'ato 'o besesongo ge'ena yaowa. 17 So ge'ena ma ngale ko ngoiwau todiai, ma 'ena 'o sowono gee 'iparetano ngoioka. 18 Ngoi tanako ngoi 'o nyawa biasa, ngoioka kokiawa yaowa-owa. 'Ai du-duaka de ma 'ena ma ngale todiai yaowa-owa, ma kota'akunuwa tosidagi. 19 Ngoi kotadiiwa yaowa-owa gee tomau tadiai; so 'ena tadiai 'okia sonaa 'ito-torou gee tooluku tadiai. 20 Nako ngoi tadiai 'okia sonaa gee toolu-oluku tadiai, ge'ena ma ngale ko ngoiwa tadiai so 'ena 'o sowono gee 'iparetano. 21 So ma ngekomo 'iodumu ge'ena tasahekau 'okia naga gee 'idadiokau ge'ena la nako ngoi tomau tadiai yaowa-owa, ge'ena ka gee 'o dorou tadiai. 22 To ngoi 'ai singina ma dodaka toduka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo, 23 ma ngoi tamao ngoioka naga 'o besesongo 'iregu mita de ma 'ena gee 'imakatilikutu de to ngoi 'ai mau. Ge'ena so ngoi matero kaipusuika 'o sowono ma besesongoka gee 'iparetano. 24 So ngoioka ge'ena koge'ena. Moteke to ngoi 'ai guata, ngoi tamoteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo, ma moteke 'ai 'ahu ma sira ma mau, ngoi tamoteke 'o sowono. Posironga totorouoka ngoi ne'ena! Nago'ona 'isilaha 'ai roese ma sigoronaka ne'ena gee 'isi'asa 'o songenika? 'Amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka! 'Una womau woisilaha ma ngekomo ma Yesus Kristus.

8:1 Ma 'orasi ne'ena 'ona gee yo'ahu yomarimoi de ma Kristus Yesus, 'ona koyakihukumuawau. 2 Sababu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini so ngone po'ahu pomarimoi de ma Kristus Yesus. Ge'ena so ngoi 'isipidilokau 'o

besesongoka gee ma duanguku 'o sowono de 'o songene. 3 'O besesongo gee 'o Musa wositota-totara koinariwowa ma ngale 'uwau poduaka 'o sowono podiai sababu ngone kopa'akunuawa pamoteke 'iodumu. Ge'ena dau ma Jo'oungu ma Dutu wonariwokau. 'Una waisanga 'o sowono ma pareta 'o nyawa 'isowo-sowonoka ma ngekomo wosidingoto 'awi Ngowaka ma sirete, gee woboa womadadi nyawa, ma ngale watuusu 'o sowono. 4 Ma Jo'oungu ma Dutu koge'ena wodiai la 'okia naga gee 'isilefo-lefoku 'o besesongoka gee 'o Musa wositota-totara 'idadi padiai moteke 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma kuasa so po'ahu moteke ko to ngonewa nanga mau 'isowo-sowono. 5 'O nyawa gee yo'ahu moteke ka to 'ona ma sirete manga mau 'isowo-sowono, 'ona yatiba-tibangi ka to 'ona ma sirete manga du-duaka. Ma 'o nyawa gee yo'ahu moteke 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, 'ona yatiba-tibangi ka 'okia naga 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma du-duaka. 6 Nako 'ania di-dibangi yaparetano ka to ngini ma sirete 'ania mau 'isowo-sowono, ge'ena ma boiro 'o songene. Ma nako 'ania di-dibangi yaparetano 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, ge'ena ma duanguku 'o 'ahu de nia singina 'isanangi. 7 'O nyawa gee manga di-dibangi ka to 'ona ma sirete manga mau 'isowo-sowono yaparetano, 'ona ge'ena wisaturuu ma Jo'oungu ma Dutu, sababu 'o nyawa go'ona koyosingounuwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo, de ma goungu 'ona koya'akunuwa yosingounu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo. 8 'O nyawa gee yo'ahu moteke ka to 'ona ma sirete manga mau 'isowo-sowono, 'ona koya'akunuwa yadiai gee ma Jo'oungu ma Dutu wodua-duaka. 9 Ma ngini nio'ahu koniamotekuwa ka to ngini ma sirete 'ania mau 'isowo-sowono. Ngini nio'ahu moteke 'o Ngomasa 'Itebi-tebini nako la ma gou-goungu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini naga 'ania 'ahu ma sigoronaka. 'O nyawa gee 'onaka koi'iwa ma Kristus 'awi Ngomasa, 'ona ge'ena ko to ma Kristusuwa 'awi nyawa. 10 Ma nako ma Kristus naga nginioka, ge'ena ngaro 'ania roese dua 'isongene sababu 'o sowono, ma 'o Ngomasa 'Itebi-tebini nikula 'o 'ahu sababu nimarimoili de ma Jo'oungu ma Dutu. 11 Nako 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee ma Kristus wosongenuku de wisimomi-momiki naga nginioka, ge'ena 'enau dua wosimomiki 'ania roese gee koika-kakaliwa. 12 Ge'enau so 'Esa moi riaka dodoto, ngone salingou padiai 'okia naga gee moteke 'o Ngomasa 'Itebi-

tebini ma mau, so koidadiwa moteke ka to ngone nanga mau 'isowo-sowono. 13 Sababu nako ngini nio'ahu moteke ka nia mau 'ito-torou, ge'ena ngini 'asa koniamakewa 'o 'ahu 'ika-kakali. Ma nako de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma guata ngini niaso-songene 'o manarama 'isowo-sowono, ge'ena ngini 'asa nio'ahu. 14 'O nyawa gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yakipareta, 'ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka. 15 Sababu 'o Ngomasa gee ma Jo'oungu ma Dutu winikula-kula nginika, ge'ena konisiyongosuwa so ma duanguku konimodonguwa. Ma 'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebini nidiai ngini niodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka. De 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma guata so ngone po'asoko ma Jo'oungu ma Dutuka, " 'Aba, 'ai Dea!" 16 'O Ngomasa 'Itebi-tebini de mita to ngone nanga singina ma dodaka 'ingose 'ato ngone ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka. 17 Nako ngone ne'ena to 'una 'awi ngowa-ngowaka, ge'ena ngone mita 'awi warisi ma dutu gee dua padawongo 'o co-catu ma Jo'oungu ma Dutu wadua-duangou ma ngale 'awi ngowa-ngowaka. Ngone 'asa padawongo de ma Kristus 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wadua-duangou. Nako ngone posangisara de ma Kristus, ngone 'asa 'inasitedene mita de ma Kristus. 18 'O sangisara 'iodumu gee ngone pamaokau ma 'orasi ne'ena, moteke to ngoi 'ai di-dibangi, ka ma eta ma koidadiwa positero de 'o sanangi gee dua 'inasidumutu ma 'orasi 'inasitedene. 19 'O do-dadi 'iodumu posironga 'iduakoka 'imadadanu ma 'orasi ma Jo'oungu ma Dutu wosidumutu 'awi ngowa-ngowaka. 20 Sababu 'o do-dadi 'iodumu ma Jo'oungu ma Dutu kawosidabikau ma faedaa koi'iwau, ge'ena ko 'o do-dadiwa ma sirete ma mau, ma 'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. Ngaro koge'ena ma de ma 'enasi 'o singina nganono 21 ge'ena la 'o 'orasi ma moi, 'o do-dadi 'iodumu 'asa ma Jo'oungu ma Dutu wosipidili gee 'isito-torou ma paretaka de wositedene ka ma moi de 'awi ngowa-ngowaka. 22 Ngone panako sigado ma 'orasi ne'ena 'o do-dadi 'iodumu 'itudu-tudunu 'imasigasoko sababu 'isangisara 'isoka 'o ngeweka mimoi mosangisara ma 'orasi momaku'arene. 23 De duga ka'enawa 'itudu-tudunu ma 'ena ngone ma sirete mita potudunu nanga singina ma dodaka. Ngone padawongokau 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu 'awi co-catu ma di-disiraka, ma ngone

kapodadanuosi mita ma Jo'oungu ma Dutu wosipidili nanga roese 'iodumu 'o sowonoka de wonadiai to 'una 'awi ngowa-ngowaka. 24 Sababu de nanga singina nganono ge'enau, so ngone 'inasilaha. Ma nako 'okia naga gee ngone pongano-ngano ge'ena pamakekau, ge'ena ko 'o singina nganonuawau. Sababu ma goungu 'o kianikia moi la pamakekau ge'ena ko 'o singina nganonuawau! 25 Ma nako ngone pongano-nganono 'o kianikia gee kopamakewasi, ge'ena ngone podadanu de nanga sabari. 26 Koge'enali mita 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'iboa 'inariwo 'okia naga gee ngone kopa'aku- 'akunuwa. Sababu ngone kopanakowa kokia salingou ngone polahidoa. 'O Ngomasa 'Itebi-tebini ma sirete 'inasiga'asoko ma Jo'oungu ma Dutuka de ma singina nganono koge'ena ma amokoka sigado koya'akunuwa yangose de 'o demo-demo. 27 So ma Jo'oungu ma Dutu gee wosikakanako 'okia naga nanga singina ma dodaka, wasahe 'o Ngomasa ge'ena ma mau, sababu 'o Ngomasa ge'ena 'iga'asoko ma Jo'oungu ma Dutuka ma ngale 'awi 'umati, de moteke to 'una 'awi mau. 28 Ngone panako ma Jo'oungu ma Dutu wa'aturu 'okia sonaa 'iodumu, la 'awi nyawa gee wisiboso-bosono ge'ena la 'o nyawa gee waki'asoko moteke to 'una 'awi mau, yomadamake yaowa-owa. 29 'Ona gee ma Jo'oungu ma Dutu wakiirikokau ka ma guruenosi, wositatapuokau mita ma ngale yodadi 'isoka 'awi Ngowaka, ge'ena la ma Yesus Kristus. Ge'enau so 'o Ngowaka gu'una 'ifoloi wopareta naga 'awi 'esa moi yoku-kudaioka. 30 Koge'ena ma do-dagi ma Jo'oungu ma Dutu waki'asoko 'ona gee wakisitatapuokau ka ma guruenosi, 'ona gee waki'asokokau, wakidiai yomarimoioioli de de 'una. De 'ona gee yomarimoioikali de de 'una, 'ona yomadamake 'awi kumati. 31 Ngone panakokau 'iodumu ge'ena, so ngone 'idadi pongose konee, nako ma Jo'oungu ma Dutu de de ngone komoiwa 'ina'akunu. 32 Ma Jo'oungu ma Dutu kowatu'umunguwa 'awi Ngowaka ma sirete, so 'ena wosarakani ma ngale wonasilaha ngone poodumu. So ma raiokau 'una 'asa wonakula mita 'okia sonaa 'iregu-regu. 33 Komoiwa moi ya'akunu 'inasisala ngone gee ma Jo'oungu ma Dutu wonairi-iriki, nako ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete wongose 'ato ngone pomarimoioikali de de 'una! 34 'O nyawa 'asa koya'akunuwa 'inasisala ngone! Ma Kristus Yesus 'asa wonariwo ngone wonasiga'asoko ma Jo'oungu ma Dutuka. Ma Kristusou gu'una

wosongenokau ma ngale wonariwo ngone, de 'ifoloiosi ge'ena la wisiwangokali ngaro wosongenukou ma. 'Una naga de ma Jo'oungu ma Dutu gee wi kuasa ma batingi koi'iwa ma ngale yomasidapareta. 35 Komoiswa ya'akunu yatatoko ma Kristus 'awi dora ngoneno! 'O sangisara de 'o singina ma susa, 'o sikisaa, 'o baulaco, 'o saigalere, 'o bahaya de 'o do'oma koya'akunuwa yatatoko ma Kristus 'awi dora ngoneno. (36 'O Buku 'Itebi-tebini ma dodaka 'isilefoku koneda, " 'O wange moi yapasiku ngomi rekeni mito'omaka sababu miongaku ngonaka. Ngomi midiai 'isoka 'o domba gee yatoakou.") 37 Ma 'iodumu ge'ena dau ma dodaka, ngone ma gou-goungu koina'akunuwa, sababu ma Kristus gee wonasiboso-bosono wonariwo ngone! 38 Sababu ngoi tongaku ma gou-goungu, kiaka naga bato 'o duniaka ne'ena, komoiswa 'idadi yatatoko ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dora ngoneno. 'O songene bolo 'o 'ahu, 'o mala'ekati, bolo yopa-pareta bolo 'o sagala moi-moi gee podo-dodato ma 'orasi ne'ena de ma 'orasi ma du'uruoka, bolo 'iregu-reguosi gee 'ipa-pareta, 39 'okia sonaa 'o diwangoka, bolo 'o tonaoka bolo 'okia naga bato 'iregu-iregu, 'iodumu ge'ena koidadiwa yatatoko ma Jo'oungu ma Dutu wonadora ngone, 'isoka gee wosidumutokau ma Kristus Yesusoka to ngone nanga Jou.

9:1 'Okia naga gee tosidemo-demo ne'ena ge'ena ma gou-goungu 'itiai sababu ngoi de ma Kristus mimarimoikau. Ngoi kotoelukuwa, de 'ai singina gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yaparetano mita 'ingose 'ato 'ai demo ne'ena ma gou-goungu 'itiai. 2 Ngoi 'ai singina 'isusa de 'isangisara ma sala, 3 ma sababu tatiba-tibangi to ngoi 'ai nyawa-nyawa 'o Israeloka. Sababu ma ngale takiriwo 'ona, so ngoi ma sirete tomodeke ma Jo'oungu ma Dutu woikorosau de woisikati-tingaka de ma Kristus. 4 'Ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wakiiri-iriki wadai to 'una ma sirete 'awi ngowa-ngowaka, de wosidumutu 'awi kumati de 'awi singina ma sure 'onaka. 'Una wodiai 'o jaji de wakikula 'onaka 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara. Ma Jo'oungu ma Dutu wosidemo 'onaka kokia salingou 'ona wisuba 'una, de 'ona yadawongokau mita 'awi jaji. 5 'Ona ge'ena manga 'asali to ngone nanga edete de nanga dotumino. Ma Kristus womadadi 'o nyawa, 'awi 'asali 'onano. 'Una 'ifoloi 'awi kuasa 'iamoko de 'o sagala moi-moi. 'Unau

ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu gee salingou powisiarene kaisi'ado-'adonika!
'Amin. Koge'ena. 6 Ngoi tosidemo ne'ena ko ma dumutuwa 'ato ma
Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji ge'ena kowagounguwa, ma 'ena 'o Israel ma
nyawa koyoodumuwa ma Jo'oungu ma Dutu wakiiriki yodadi 'awi 'umati.
7 Koiodumuwa 'o Abraham 'awi waata ge'ena yakisironga ma Jo'oungu ma
Dutu 'awi ngowa-ngowaka. Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'o
Abrahamuka, "Ka 'o Ishak 'awi waata duga dua yosironga to ngona 'ani
waata." 8 Ge'ena ma ngale 'o Abraham 'awi waata gee yodadi ma Jo'oungu
ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka, ge'ena duga ka gee yolahiri sababu ma
Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji, ma 'awi waata koiodumuwa. 9 Sababu ma
Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji ge'ena konee, "Ma 'orasi gee 'isitapuokau,
ngoi 'asa toboali de ngo Sara 'asa momadamake 'o ngowaka 'o nauru moi."
10 De kage'enawa duga. Ngo Ribka momaku'arene 'o ngowaka 'o nauru
yamididi ma dea kawomatengo, ge'ena la 'o Ishak to ngone nanga edete de
nanga dotumu. 11 'O ngowaka yamididi go'ona koyolahiruawasi, 'ena ma
Jo'oungu ma Dutu wositapuokau nago'ona wakiiriki. Ma Jo'oungu ma
Dutu woiriki ge'ena moteke to 'una 'awi mau waki'asoko, so ko ma
ngalewa 'ato sababu manga manarama. Sababu ma 'orasi ngo Ribka 'ami
ngowaka 'o nauru yamididi go'ona koya'akunuawasi yodiai yaowa-owa
bolo 'ito-torou, 12 'ena ma Jo'oungu ma Dutu wongosekau ngo Ribkaka
'ato, " 'O riaoka 'asa wileleani 'o dodotika." 13 'O Buku 'Itebi-tebinoka
'isilefoku konee, " 'O Yakub towiiriki, ma 'o Esau kotowiirikuwa." 14
Nako koge'ena de ngone 'okia pongose? 'Ato ngone pongose 'ato ma
Jo'oungu ma Dutu kowoloawa? Ma Jo'oungu ma Dutu 'una ge'ena ma
gou-goungu woloa! 15 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'o Musaka,
"Ngoi 'asa takisimara'ai 'o nyawa gee tomou takisimara'ai, de ngoi 'asa
takisibosono 'o nyawa gee tomou takisibosono." 16 So ma Jo'oungu ma
Dutu wairiki 'o nyawa ge'ena moteke ko 'o nyawawa manga mau bolo
manga manarama, ma 'ena moteke 'awi singina ma 'ofi. 17 Sababu 'o Buku
'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, "Ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'o Mesir
manga koanika, 'Ngoi tonigoraka nodadi koana ge'ena 'ai dumutu ka 'o
ngai moi duga, ge'ena la ma ngekomo ngona, ngoi tosidumutu 'ai kuasa de
tadiai 'ai ronga 'o dunia yasuluunuku yokoki'isene.' " 18 So nako ma

Jo'oungu ma Dutu womau wakidora moikani, ge'ena dua wadiai koge'ena. De nako ma Jo'oungu ma Dutu wakidiai moikani manga singina 'i'opini, ge'ena dua wadiai koge'enali. 19 Poilia dua ngini niosano ngoino, "Nako koge'ena de 'ido'oa so ma Jo'oungu ma Dutu kawosisalasi 'o nyawa? Komoiwa 'idadi yatatoko ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau!" 20 Duga 'Esa moi! Ngini ma ka 'o nyawa. De ngini koya'akunuwa niomoroini nioributu ma Jo'oungu ma Dutuka! 'Isoka 'o boso tonaka gee 'o tonaka 'ita-tagakaka yadi-diaiku 'ena koidadiwa 'isano yodi-diaika, " 'Ido'oa so noidiai kone'ena?" 21 Gee 'o boso tonaka yodi-diai go'ona ya'aturu 'o tonaka ge'ena yadiai moteke to 'ona manga mau. 'O tonaka ya'eseno, 'idadi yadiai ma boso tonaka 'o 'iniki modidioka; ngai moi 'itero-tero de moioli gee koiterowa rekeni. 22 Koge'enali mita 'o kianikia gee ma Jo'oungu ma Dutu wodiai. 'Una womau wosidumutu 'ato 'una wito'otasa de womau 'o nyawa yanako 'ato 'una wopareta. Ma 'una wosabari 'onaka gee yadaene salingou yakihukumu sababu yodiai 'una wito'otasa. 23 Ma Jo'oungu ma Dutu womau wosidumutu mita ngoneno 'okia sonaa 'isure-sure gee wosigutiokau ngoneku wonasiboso-bosono gee. Ngone wonadua-duangou ma ngale padawongo 'okia sonaa 'isure-sure ge'ena. 24 Ngoneu ne'ena gee wona'asokokau, duga ka 'o Yahudiwa ma nyawa, ma 'o nyawa 'iregu-reguno mita. 25 Sababu ma Nabii Hosea 'awi bukuoka 'isilefoku ma Jo'oungu ma Dutu wongose konee, " 'O nyawa gee kotakisirongawa 'ai 'umati, 'asa takisironga 'ai 'umati. 'O nyawa gee kotosirongawa to ngoi 'ai nyawa takisiboso-bosono, 'asa tongose 'ato, 'Takisiboso-bosono'. 26 De ma ngii kiaka naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'ato, 'Ngini ko to ngoiwa 'ai 'umati,' 'ona ge'enaka dau gee 'asa yakisironga ma Jo'oungu ma Dutu wo'ahu-'ahu 'awi ngowa-ngowaka." 27 Ma Nabii Yesaya wosidemokau ma ngale 'o Israel ma nyawa, "Ngaro 'o Israelloka manga gudai 'isoka 'o dowongi 'o ngootoka, ma dua ka munuka duga yamake 'o laha, 28 sababu ma Jou dua wacobou wosiguti 'o hukumani 'o dunia yapasiku." 29 'O Yesaya konedali mita wongose, "Nako 'iso ma Jo'oungu ma Dutu gee 'awi kuasa ma batingi koi'iwa kowosibosonuwa nanga waata, ma raiokau ngone poodumu 'inahukumu so podadiokau 'isoka 'o Sodom de 'o Gomora so koina'iwau." 30 So ne'ena ge'ena koneda: Ko 'o Yahudiwa

ma nyawa 'ona koyomariwowa yomarimoioioli de ma Jo'oungu ma Dutu. Ma ngano 'ona yongaku, so ma Jo'oungu ma Dutu wodiai 'una de de 'ona yomarimoioioli. 31 'Ipulutu so 'o Yahudioka 'ona yomariwo yamoteke 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara, la 'ona de ma Jo'oungu ma Dutu yomarimoioioli, ma ge'enu de 'ona koyomadagakunuwa. 32 'Ido'oa so 'ona koyomadagakunuwa? Sababu 'ona yadai ge'ena ko de manga ngo-ngakuwa, so 'ena ka to 'ona ma sirete manga manarama. So 'ona yoruba ngano yomasipeleke 'o tetosa gee 'o nyawa yomasipele-peleke. 33 Ma ngale 'o teto ge'ena, naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isidemo konee, "Nialega niosidi-diai naneda: 'O Sionoka tanoakou 'o teto 'o ngai moi dua 'asa 'o nyawa yomasipeleke, ge'ena la 'o teto moi 'iamo-amoko gee dua ma duanguku 'o nyawa yoruba. Ma 'o nyawa gee yongaku-ngaku 'unaka 'asa manga singina koitingoonuwa."

10:1 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi! Ngoi toduka ma sala to ngoi 'ai nyawa 'o Israeloka yakisilaha. De ngoi tosigou-goungu takisilahidoa ma Jo'oungu ma Dutuka. 2 Ngoi 'idadi tongose 'onaka 'ato 'ona yomagae ma sala wileleani ma Jo'oungu ma Dutu. Ma 'ona koyasahewasi kokia wileleani 'iti-tiai. 3 'Ona koyanakowa kokia ma do-dagi ma Jo'oungu ma Dutu wodiai 'o nyawa de de 'una yomarimoioioli. 'Ona yomau yamoteke ka to 'ona ma sirete manga mau, so 'ona koyamotekuwa to ma Jo'oungu ma Dutu. 4 'Okia naga gee 'o besesongoka gee 'o Musa wositota-totara ge'ena ma Kristus watotomokau. So 'o nyawa 'isinoimi gee yongaku-ngaku ma Kristusika, 'idadi yomarimoioioli de ma Jo'oungu ma Dutu. 5 'O Musa wosilefoku 'awi bukuoka 'ato nako 'o nyawa yomau yomarimoioioli de ma Jo'oungu ma Dutu ma sababu 'o besesongo, 'o nyawa go'ona salingou yatotomo yamoteke 'o besesongo ge'ena. 6 Ma ma ngale 'o nyawa yomarimoioioli de ma Jo'oungu ma Dutu ma sababu yongaku 'unaka, naga 'o Buku 'Itebi-tebinioka 'ingose konee, " 'Uwau ngaro 'ani singina ma dodaka nongose, 'Nago'ona dua yodoa 'o sorogaade?' (ma ngale yaie de wi'asa ma Kristus wo'uti), 7 bolo, 'Nago'ona dua yo'uti 'o nyawa yosonge-songene manga ngiiku?' (Ma ngale ma Kristus wigoraka la wo'ahuoli.)" 8 Ma dumutu ge'ena la konee, " 'O Habari ma Jo'oungu ma

Dutuno ge'ena naga nginiokau. So nia 'uruokau, de nia singina ma dodakau." 'O habari ge'ena gee ngomi miosikawasa, ma habari ge'ena 'ingose 'ato 'o nyawa salingou yongaku. 9 Sababu nako ngini niongaku de 'ania 'urude 'isupu 'ato, " 'O Yesus ge'ena ma Jou", de 'ania singina ma dodaka niongakuokau 'ato ma Jo'oungu ma Dutu wisiwangokali 'o Yesus, ge'ena ngini 'asa ma Jo'oungu ma Dutu winisilaha. 10 Sababu de 'o singina so 'o nyawa yongaku, so ma Jo'oungu ma Dutu wakidawongo yodadi 'o nyawa gee yomarimoioioli de de 'una. De sababu de 'o 'uru so yosidemo 'o nyawa manga bionoka 'ato 'ona wingaku 'o Yesus, so 'ona yakisilaha. 11 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, " 'O nyawa yongaku-ngaku ma Jo'oungu ma Dutuka 'asa manga singina koi'oguwa." 12 'O Yahudioka de 'o nyawa 'iregu ge'ena kaimatero. Ma Jo'oungu ma Dutu 'una kawomatengoka ge'ena la 'o nyawa 'iodumu manga Jou. 'Una wokula 'o co-catu posironga ma amoko 'o nyawa 'iodumika gee yomasigaso-gasoko yomau wakiriwo. 13 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, " 'O nyawa 'iodumu gee yomasigasoko ma Jouka, 'asa yakisilaha." 14 Ma kokia 'o nyawa 'idadi yomasigasoko ma Jouka nako 'ona koyongakuwasi? De kokia 'ona 'idadi yongaku ma Jouka nako 'ona kowigi'isenuawasi? Mita kokia 'ona 'idadi wigi'isene ma Jou, nako komoiwa yositotara? 15 De kokia 'o nyawa 'idadi yo'asa 'o habari ge'ena nako koyakisulokuwa? Ge'ena so 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, "Duru 'ena ma sureka 'o nyawa gee 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno yo'asa-'asa manga bo-boa!" 16 Ma 'o nyawa koiodumuwa yadawongo 'o Habari ma Owa ge'ena. 'Isoka 'o Yesaya wongosekau, "Jou, nago'ona yongaku 'o habari gee miositota-totara?" 17 So 'o nyawa yongaku ma Kristusika ge'ena sababu yo'isene 'o Habari ma Owa gee yakisitota-totara 'onaka. De 'o nyawa yo'isene 'o habari ge'ena sababu naga yosihabari ma ngale ma Kristus 'awi habari. 18 Ma ngoi tosanu: Naga done 'o Yahudioka koyo'isenuawasi 'o habari ge'ena? Ma rai yo'isenokau! Sababu 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, " 'O habari yo'asa-'asa go'ona manga 'ilingi 'itagi 'o dunia ya'omangukou. Manga demo-demo 'itotarokau 'o tonaka ma do-dogumika." 19 Ngoi tosanoli: Done 'o Israel ma nyawa yasahekau ge'ena? Ia, yasahekau. Sababu ma sirasi 'o Musa wongosekau, "Konedu ma Jo'oungu ma Dutu wongose, 'Ngoi 'asa todiai ngini niotaleana

ma ngekomo 'o nyawa 'ireguka gee ka to ngoiwa 'ai 'umati. Ngoi 'asa todiai ngini niongamo 'o nyawa 'ireguka gee koyomasinako-nakowa.' " 20 De 'o Yesayasi 'ifoloi womoroini wongose konee, "Konedu ma Jo'oungu ma Dutu wongose, ' 'O nyawa gee koinonuwa ngoi, 'ona 'imakekau, de ngoi tomasidumutu 'onaka gee koida-dasanowa ngoi.' " 21 Duga ma ngale 'o Israel ma nyawa, 'o Yesaya kawongosekau, "Konedu ma Jo'oungu ma Dutu wongose, ' 'O wange moi tapasiku 'ai giama tabootika taki'asoko ma ngale takisilaha 'o nyawa 'o bolu moi gee manga singina 'i'opi-'opini de yoma-malawani.' "

11:1 Ge'enaka de ngoi to sano: Ma Jo'oungu ma Dutu waki'umokau? 'o Israeloka ge'ena la to 'una ma sirete 'awi 'umati? Ma raiokau ko'uwa! Ngoi ma sirete 'o Israel ma nyawa 'o Abraham 'awi waata, de 'o Benyamin 'awi sukuno. 2 Ko'uwa! Ma Jo'oungu ma Dutu kowaki'umowa 'awi 'umati gee wakiirikokau ka ma si-sirakasi. 'Esa moi ngini nianako 'okia naga gee 'isilefoku 'o Buku 'Itebi-tebinoka ma ngale 'o Elia, ma 'orasi 'o Israeloka wakikalaki ma Jo'oungu ma Dutuka. 'O Elia kawongosekau, 3 "Jou, 'ani nabii-nabii yakito'omakau de 'o su-suba gee 'isitede-tedene ngonaka ma ngi-ngii yatorouokau. Ka ngoiou tomatengoka de yomau 'ito'omau." 4 Kokia ma Jo'oungu ma Dutu 'awi sa-sango 'o Eliaka? Ma Jo'oungu ma Dutu wosango, "Konomatengokawa. Naga yacaana tumudiingosi takitingaokau ma ngale tatapu 'isuba ngoi. 'Ona koma'iwasi yasuba 'o Ba'al ge'ena 'o pilogoti." 5 Koge'enali mita ma 'orasi ne'ena, naga munukakasi ma Jo'oungu ma Dutu wakiiri-iriki. 'Una wakiiriki sababu 'awi singina ma 'ofi. 6 'Una wakiiriki moteke 'awi singina ma 'ofi, so ko ma ngalewa 'ato sababu manga di-diai. Sababu nako ma Jo'oungu ma Dutu woiriki moteke 'o nyawa manga di-diai, ge'ena 'awi singina ma 'ofi ge'ena ko 'o singina ma 'ofi ma gou-gounguawau. 7 So kokia? 'O Israel ma nyawa koyomadamakewa 'okia naga gee 'ona yanonu. Ka munuka duga yomadamaake ge'ena la ka gee ma Jo'oungu ma Dutu wakiiri-irikokau. Gee 'iregu-regu yoodumu manga singina 'i'opinokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ga-gasoika. 8 Sababu naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, "Ma Jo'oungu ma Dutu wodiai to 'ona manga singina de manga di-dibangi

'ipupuka, de sigado ma 'orasi ne'ena manga ako koyosimakewa de manga ngauku koyosi'isenuwa." 9 'O Dautu wongose mita, "Tanu to 'ona manga rame ma ngale yomangodomo 'imadadi 'o gorosau, so yotorouoka matero ka 'o haewani 'o modoi yaliko bolo 'o guruuku 'iotaka! 10 Tanu to 'ona manga ako 'itarusu la koyomasimakewa, de tanu 'ona manga gina 'itubuso la yosangisara kaisi'ado-'adonika." 11 Ngoi tosanoli: 'Ato 'o Yahudioka yotorouoka sababu yootaka 'o sowonuku? Ma gou-goungu ko'uwa. Duga 'ona koyosingounuwa so ko 'o Yahudiokawa gee yamake 'o laha. So 'o Yahudioka yotaleana 'o nyawa 'ireguka go'ona. 12 Sababu 'o Yahudi ma nyawa yosowonokau de koyodomotekuwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, so 'o nyawa 'iregu-regu 'o duniaka ma Jo'oungu ma Dutu wakisibarakati. De nako 'o Yahudi ma nyawa de ma Jo'oungu ma Dutu yomarimoili, ma raiokau 'o co-catu 'ifoloiosi 'iamoko ma Jo'oungu ma Dutuno. 13 Ma 'orasi ne'ena ngoi tomou to bicara nginika 'Esa moi gee ko 'o Yahudiokawa! Ngoi ne'ena 'o su-suloko ma ngale tinileleani ngini gee ko 'o Yahudiokawa. Sigado ne'ena ngoi posironga tahoromatioka 'ai manarama. 14 Ngoi tongano-nganonou de 'ai manarama ne'ena ngoi 'idadi todiai to ngoi ma sirete 'ai nyawa yotaleana, de ma ngekomo ge'ena, 'onaka naga munuka 'idadi yakisilaha. 15 Sababu 'ona ma Jo'oungu ma Dutu wakiitomo, so 'o nyawa 'o duniaka yomarimoili de ma Jo'oungu ma Dutu. 'Ifoloiosi nako 'ona ma Jo'oungu ma Dutu wakidawongo, ma raiokau ge'ena kaimatero de 'o nyawa yosongenukou de yomomikoli! 16 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wakiirikokau nanga edete de nanga dotumu so manga waatuku mita wakiirikokau. 'Isoka 'isi-'ade-'ade 'o roti 'o ngai moi gee 'isira-sira yasakai la yokulakau ma Jo'oungu ma Dutuka, ge'ena ma ngale ma roti koisa-sakaiwasi 'iodumu ge'ena mita to ma Jo'oungu ma Dutu. De nako 'o gota ma ngutuku la yosarakaniokau ma Jo'oungu ma Dutuka, ge'ena ma ngale ma sago-sago 'iodumu ge'ena to ma Jo'oungu ma Dutu mita. 17 'O Yahudioka 'ona yakisi'ade-'ade 'isoka 'o gota 'o zaitun gee 'o nyawa yapa-paliara ma sago-sago. Ma sago-sago ge'ena munuka yaorangokau, ma sago-sago ma rioka ge'ena yositagalika 'o zaitun ma gota gee 'o nyawa koyapa-paliarawa ma sago-sago la 'i'ahu. Ngini ko 'o Yahudiokawa nisi'ade-'ade 'isoka 'o zaitun ma gota gee 'o nyawa koyapa-

paliarawa ma sago-sago. Ngini nisitagalika 'o zaitun ma gou-goungu ma roesoka so ne'ena ngini niamake 'okia sonaa yaowa-owa 'o Yahudi ma nyawano, 'isoka 'o zaitun gee 'o nyawa koyapa-paliarawa ma sago-sago 'isitagalika 'o zaitun ma gou-goungu ma roesoka so 'imadamake ma 'inomo ge'enano. 18 So ngini koidadiwa nimamaoku ngini niodaduie de 'o Yahudioka gee ma Jo'oungu ma Dutu wakiitomo 'isoka 'o zaitun ma sago yaora-oranga. Ka ma eta ma koya'akunuwa ngini nimaie, ngini ge'ena 'isoka 'o gotali tanu ka ma sago. Niongano-nganono ko ma sagowa yatowo ma ngutuku, ma 'ena ma ngutuku yatowo ma sago-sago. 19 Poilia naga nginioka moikani yongose, "Ma Jo'oungu ma Dutu wakiitomo 'o Yahudioka ma ngale midawongo ngomi ko 'o Yahudiokawa, 'isoka 'o gota ma sago yaoranga la ngomi 'idadi misitagali ma rioka!" 20 Ge'ena yadaene. Ma 'ona yaki'umo sababu 'ona koyongakuwa ma Kristusika, 'ena ngini 'Esa moi nidawongo sababu niongaku. So 'uwa nimaie sababu ngini nidawongo; yaowa ngini salingou niamao nimodongo. 21 Sababu nako ma Jo'oungu ma Dutu kowakisinginawa waki'umo 'o Yahudioka gee yakisi'ade-'ade 'isoka 'o zaitun ma gou-goungu ma sago-sago, 'uwa niongose 'una winisingina wini'umo ngini! 22 So ne'enaka ngone pamake ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yaowa ma sala de mita wi guatoka. 'Una wakikuata gee yosowo-sowonika, ma winisimara'ai nginika 'Esa moi, 'itilai ngini tatapu nio'ahu 'awi singina ma sure ma sigoronaka. Nako ko'uwa ge'ena ngini mita 'asa ni'umo. 23 De ma ngale 'o Yahudioka ma nyawa go'ona, nako 'ona yomaogoro manga cara gee koyongaku-ngakuwa, ge'ena 'ona 'asa wakidawongoli. Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wokuasa ma ngale wakidawongoli. 24 Ngini 'Esa moi gee 'ania 'asali ko 'o Yahudinowa ge'ena 'isi'ade-'ade 'isoka 'o zaitun gee 'o nyawa koyapa-paliarawa ma sago-sago gee ya'oguokau. Nako ngini kaidadi nio'ahu nisitagalika 'o zaitun ma dutuoka, ge'ena 'o Yahudioka gee yakisi'ade-'ade 'o zaitun ma dutu ma sago-sago, 'onasi 'ifoloi 'igapangi ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu wakisigilio to 'ona ma sirete manga 'asalika matero ka 'o zaitun ma dutu gee ma sago-sago yaorangokau de yosigilioli la 'i'ahu. 25 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi! Ngoi tomau ngini 'uwa nima-maoku 'ato ngini nianakokau 'o sagala moi-moi. Sababu naga 'o ngai

moi gee ma Jo'oungu ma Dutu womau-mau ma 'o nyawa koyanakowasi, de ngoi tomou ngini nianako. Ge'ena la: 'O Yahudioka munuka yoma'opini, ma 'ona yoma'opini koisi'ado-'adonikawa. Ka gee ko 'o Yahudiokawa yoboa ma Jo'oungu ma Dutuka ma no-noimi 'itotomoka, de ma Yahudioka koyoma'opinuawau. 26 Koge'ena so dua 'o Yahudioka ma nyawa yoodumu 'asa yakisilaha. Sababu 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, "Ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha 'awi 'asali 'o Sionino 'asa woboa. 'Una 'asa waisanga 'o sagala 'ito-torou 'o Yakub 'awi waatino yadi-diai. 27 Kone'ena to ngoi 'ai jaji 'onaka ma 'orasi taisanga to 'ona manga sagala sowono." 28 Sababu 'o Yahudi ma nyawa yooluku yadawongo 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno, so 'ona yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi saturuu; de ge'ena 'imadadi to ngini 'Esa moi ko 'o Yahudiokawa 'ania laha. Duga 'o Yahudioka 'ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati ngano manga edete de manga dotumu wakiirikokau. So 'o Yahudi ma nyawa-nyawa ma Jo'oungu ma Dutu tatapu wakisibosono. 29 Sababu nako ma Jo'oungu ma Dutu wakiiriki de wakico-catu 'o nyawa go'ona, ge'ena kowangali-ngaliwa 'okia naga gee wadiaiokau. 30 Ma sira ngini ko 'o Yahudiokawa koniosingounuwa ma Jo'oungu ma Dutuka. Ma gee 'o Yahudioka koyosingounuwa, de ngini ma Jo'oungu ma Dutu winisipidilokau 'ania sowonoka. 31 Koge'enali mita 'o Yahudioka ma nyawa-nyawa go'ona. Ma 'orasi ne'ena 'ona koyosingounuwa ma Jo'oungu ma Dutuka, la ngini nisipidili 'ania sowonoka, ma 'ona mita 'asa yakisipidili manga sowonoka. 32 'O nyawa 'iodumu koyosingounuwa ma Jo'oungu ma Dutuka, de ma Jo'oungu ma Dutu wosidamadaka koge'ena la 'idadi wosidumutu 'awi dora 'ona yoodumika. 33 Tei, ma Jo'oungu ma Dutu posironga wokoragoka. De posironga wocawaroka de wosikanako ma sala 'okia sonaa moi-moi. Komoiwa ya'akunu yalega ma diai 'awi sagala butusangi, de komoiwa ya'akunu yasahe 'awi jako womanarama. 34 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, "Komoiwa yanako ma Jou 'awi di-dibangi! De komoiwa ya'akunu widongose 'unaka! 35 Komoiwa 'o kianikia yokula ma Jouka, sigado salingou 'unali wokula 'onaka!" 36 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wodiai 'okia sonaa moi-moi. 'Iodumu ge'ena 'una wapareta, de ge'ena ma dumutu ma ngale wisiarene 'una. Powisitedene

ma Jo'oungu ma Dutu kaisi'ado-'adonika! 'Amin. Koge'enau.

12:1 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi! Ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina posironga ma sureka ngoneno, sababu ge'ena ngoi toga'asoko tosigou-gounguku nginika la nia 'ahu niokula ma ngale winileleani ma Jo'oungu ma Dutu, de 'awi singina niasanangi. Winileleani ma Jo'oungu ma Dutu salingou koge'ena. 2 'Uwa niakidomoteke 'o nyawa 'o duniaka ne'ena gee kowido-domotekuwa ma Jo'oungu ma Dutu. Madaka la ma Jo'oungu ma Dutu wadiai 'ania singina 'idadi ma sungi, la niomangali. De ma ngekomo ge'ena ngini nia'akunu nianako ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau -- ge'ena la 'okia naga gee yaowa-owa de gee 'awi singina yasa-sanangi de 'itoto-totomo. 3 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu woikulakau 'o co-catu ma ngale todadi 'o su-suloko, ge'enau so tinidongose ngini 'Esa moi niiodumu: Ma ngale ngini ma sirete, 'uwa niatibangi kaifoloide de gee yadae-daene, ma 'ena salingou ngini ma sirete niatibangi de nia singina 'itipokoku ma ngale ngini ma sirete, moteke kokia naga yaika 'ania co-catu de 'ania ngo-ngaku gee ma Jo'oungu ma Dutuno. 4 To ngone nanga roese ma kia sonaa 'o gudaioka. Ma kia sonaa moi-moi ge'ena to 'ena ma manarama 'imamo-moika. 5 Koge'enali mita ngone. Ngaro ngone poodumu nanga gudaioka, ma ngone ne'ena matero ka 'o roese moi sababu pomarimoi de ma Kristus. De ngone moi-moi kopomakamadawa, 'isoka nanga roese ma kia sonaa 'imakadowanga moi de moi. 6 Ngone moi-moi nanga co-catu ma ngale poleleani ge'ena 'imakakaregu moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina ma sure. Ge'enau so ngone salingou papake 'o co-catu ge'ena. Nako to ngone nanga co-catu ma ngale posihabari 'o habari ma Jo'oungu ma Jo'oungu ma Dutuno, ge'ena salingou posihabari moteke nanga ngo-ngaku ma guata. 7 Nako to ngone nanga co-catu ma ngale pakiriwo 'o nyawa, salingou posigou-goungu pakiriwo. Nako to ngone nanga co-catu ma ngale podotoko, salingou posigou-goungu podotoko. 8 'O nyawa gee to 'ona manga co-catu ma ngale yakisikuata 'o nyawa 'iregu, salingou yosigou-goungu yakisikuata. 'O nyawa gee to 'ona manga co-catu ma ngale yokula to 'ona manga kia sonaa 'o nyawa 'ireguka, salingou yadiai ge'ena de manga singina 'isa-sanangi. 'O nyawa gee to 'ona

manga co-catu ma ngale yosibalu-balusu, salingou ma gou-goungu yosibalusu. 'O nyawa gee to 'ona manga co-catu ma ngale yakikalesangi 'o nyawa 'ireguka, salingou yadiai de manga singina 'imore-morene. 9 Niakidora 'o nyawa ge'ena salingou de nia singina ma gou-goungu. Niodu'uduku 'o dorou, de nimasiga-gao gee yaowa-owaka. 10 Tanu ngini nimakadora moi de moi 'isoka 'o 'esa moi ma dutu. De tanu ngini niosisira-sira nimakahoromati moi de moi. 11 Salingou niotangaro niomanarama, 'uwa nitebeturu. De nia magae 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino, niomanarama ma ngale ma Jou winileleani. 12 Tanu ngini kaniomore-morene nimasinganono ma Jo'oungu ma Dutuka, niosabari 'o susa ma dodaka, de niotangaro nimalahidoa. 13 Niakiriwo 'o nyawa yongaku-ngaku gee yakisidukuranguku, de niakidawongo 'o nyawa yomasido-dogumu nia woaka. 14 Nioga'asoko ma Jo'oungu ma Dutuka la wakisibarakati 'o nyawa-nyawa nisa-sangisara nginika. Nioga'asoko ma Jo'oungu ma Dutu wakisibarakati, 'uwa nioga'asoko 'o gorosau. 15 Nimasidomorene de 'o nyawa gee yomore-morene, de nio'ari de 'o nyawa gee yo'ari-'ari. 16 Tanu ngini nio'ahu nimarimoi. 'Uwa nimadaduie ma niogiamanai de 'o nyawa gee kokiawa yakidaenuku. 'Uwa nimamaoku ngini 'ifoloi niobarija. 17 Nako 'o nyawa 'o dorou yodiai nginika, 'uwa niosikilioro de 'o dorou. Niadiai 'okia naga gee 'o nyawa 'iodumu yamaoku yaowa. 18 Naga nginioka nako nia'akunu de niomariwo de ma goungu ma ngale nio'ahu nimakasa-sanangi de 'o nyawa 'iodumu. 19 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi tinisiboso-bosono! Nako 'o nyawa 'o dorou yodiai nginika, ge'ena koya'akunuwa ngini ma sirete niosikilioro de 'o dorou. Madaka la ma Jo'oungu ma Dutu wakihukumu. Sababu 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, "Ma Jou wongose konee: 'Ka ngoi duga 'ai hak tosikilioro 'o nyawa manga dorou. Ngoi 'asa takihukumu.' " 20 Ma nako 'ania saturuu yakisawini, ge'ena salingou niakikula 'o 'inomo, de nako manga kibiti 'idudungu, niakikula 'o 'akere. Sababu nako niodiai koge'ena, ge'ena 'ona 'asa yakimaeke. 21 'Uwa nimasidipidilika 'o dorou nilaku, ma salingou ngini nialaku 'o dorou, ma ngekomo niadiai yaowa-owa.

13:1 'O nyawa 'iodumu salingou yosingounu 'o pamaretaka, sababu 'o

pamareta 'iodumu yomadama ke 'o kuasa ma Jo'oungu ma Dutuno, de 'o pamareta ne'ena naga ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wositatapu. 2 Ge'enau so 'o nyawa gee yomalawani 'o pamaretaka, ge'ena ma ngale yalawani 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wositatapuokau. De 'o nyawa gee koge'ena yodiai 'asa yamake 'o hukumani. 3 Sababu 'o nyawa gee yodiai yaowa-owa ge'ena 'uwau yakimodongo 'o pamaretaka. Duga ka 'o nyawa gee 'o dorou yodi-diai salingou yakimodongo. Nako ngini niomau 'uwa niamao nimodongo 'o pamaretaka, ge'ena ngini salingou niodiai yaowa-owa la ngini 'asa nisiarene. 4 Sababu 'o pamareta ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi gilaongo gee yomanarama ma ngale to ngini 'ania laha. Ma nako ngini niotingkai, ge'ena ma goungu ngini salingou nimodongo 'onaka, sababu koiparacumawa 'ona yopareta ma ngale 'o nyawa yakihukumu. 'Ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi gilaongo, 'onau ge'ena 'o hukumani yakidu-dubutusu 'o nyawaka gee 'o dorou yodi-diai. 5 Ge'enau so ngini 'Esa moi salingou niosingounu 'o pamaretaka 'uwa duga kaniomau la 'uwa nihukumu, ma mita sababu 'ania singina ma dodaka niasahe 'ato salingou niakisingounu 'o pamareta. 6 Ge'enau mita ma sababu so ngini niofangu 'o balasitengi. Sababu 'o pamareta yosidagi 'o manarama ge'ena ma ngale wileleani ma Jo'oungu ma Dutu. 7 So ngini salingou niofangu 'o pamaretaka 'okia naga gee salingou niofangu. Salingou niofangu 'o balasitengi gee ma balasitengi yoga-ga'asoika. De salingou niofangu 'o lewo kiaka naga gee 'o lewo yoga-ga'asoika. Niaki'isene 'ona gee yadaene niaki'isene, de niakihoromati 'ona gee yadaene niakihoromati. 8 'Uwa nionagimi 'okia naga bato ka moika ma, ma nako nionagimi ge'ena duga ka 'o dora, ma ngale salingou nimakadora moi de moi. Sababu 'o nyawa gee yakidora-dora 'o nyawaka, ge'ena yatotomokau 'o Musa 'awi besesongo 'iodumu. 9 Sababu 'o besesongo ge'ena 'ingose 'ato: 'Uwa niosongou, 'uwa nioto'oma, 'uwa niotosiki, 'uwa niotaleana 'o nyawa manga rongamoi, ge'ena 'iodumu 'isikatoomu de 'o besesongo 'iregu-regu 'imadadi ka 'o besesongo moioka ge'ena la, "Niakidora 'o nyawa-nyawa 'isoka ngini ma sirete nimadora." 10 'O nyawa gee yakidora-dora 'o nyawa 'ireguka, ge'ena ma raiokau koyodiaiwa 'o dorou 'o nyawaka go'ona. So 'o nyawa gee yakidora-dora 'o nyawaka, 'ona ge'ena yatotomokau 'o besesongo gee

'o Musa wositota-totara ma mau 'iodumu. 11 'Iregu de ge'ena, ngini nianakokau 'ato ma 'orasi ne'ena ngini salingou nimanako-nako. Sababu ma 'orasi ma ngale 'inasilaha 'isori 'ifolojiokau ne'ena naga, positero ma 'orasi gee ngone 'asa kaikurue pongaku. 12 'Isi'ade-'ade 'o obiri rekeni 'ibibinoka de rekeni 'iwangekau. So yaowa ngone pomaogoro podiai 'o darusu ma manarama. Ngone salingou pomasi'omanguku de 'o darangi ma dae. 13 Ngone salingou padiai 'okia sonaa 'isure-sure gee 'o nyawa yadi-diai 'o darangioka, 'uwa niorame kaniosidogosingou, bolo ni'eto. 'Uwa nimakapake kanio'itimaronga, bolo niamoteke nia nyafisuu ma dorou, 'uwa niosiru-ruahe bolo nimakataleana. 14 Ma tanu ma Jou Yesus Kristus wositantuu 'okia naga gee salingou ngini niadiai. De 'uwa niamoteke 'o nyawa 'isowo-sowono ma mau ma ngale niomau niadiai 'ania nyafisuu ma mau.

14:1 Salingou niakidawongo 'o nyawa gee manga ngo-ngaku koikua-kuatuwa, 'uwa nimakaba-baili de de 'ona ma ngale to 'ona ma sirete manga di-dibangi. 2 Naga munuka yamaoku 'ato 'ona kaidadi ya'odomo 'okia naga bato. Ma naga munuka gee manga ngo-ngaku koikuatuwa; 'ona yamaoku 'idadi ya'odomo duga ka 'o sayoro. 3 'O nyawa gee kaidadi ya'odomo 'okia naga bato, 'uwa yositi-tingoono 'o nyawaka gee ya'odomo 'o 'inomo kaitantuu duga. Mita 'uwa yakisisowono 'o nyawa gee ya'odomo 'okia naga bato, sababu ma Jo'oungu ma Dutu wakidawongokau. 4 Ngini koyadaenuwa niakisisowono 'o nyawa 'iregu manga gilaongo, koge'enali mita koya'akunuwa niakisisowono ma Jo'oungu ma Dutu 'awi gilaongo. 'O gilaongo gu'una wadiai 'iti-tiai bolo 'isowo-sowono ge'ena 'awi tuangi 'awi 'urusangi. De dua 'o gilaongo gu'una 'asa wodiai yaowa-owa, sababu ma Jou wa'akunu widiai koge'ena. 5 Naga munuka yamaoku 'o wange moi 'ita-tantuu 'ifoloi 'iparaluu de 'o wange 'iregu-regu, 'ena munukali yamaoku 'o wange 'iodumu ge'ena kaimatero. Madaka la moi-moi yositantuu to 'ona manga di-dibangi ma sirete. 6 'O nyawa gee yosilamo-lamo 'o wange 'ita-tantuu, 'ona yodiai koge'ena ma ngale ma Jou wihoromati. 'O nyawa gee ya'odo-'odomo 'okia naga bato, koge'ena yodiai ma ngale ma Jou wihoromati, sababu 'ona yo'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka ma ngale 'o

'inomo ge'ena. Koge'enali mita gee 'o nyawa ya'odomo 'o 'inomo kaita-
tantuu duga, 'o nyawa go'ona mita ma Jou wihoromati de yo'amalaha ma
Jo'oungu ma Dutuka. 7 Sababu ngone ge'ena ma ngale powisitedene ma
Jo'oungu ma Dutu so po'ahu bolo posongene ge'ena ko ngonewa ma sirete
nanga mau. 8 Nako ngone po'ahu, po'ahu ma ngale ma Jou. De nako ngone
posongene, posongene ma ngale ma Jou. So po'ahu bolo posongene, ngone
ne'ena to ma Jou. 9 Ma sababu ge'enau so ma Kristus wosongenokau de
womomikokali. La 'una wodadi Jou ma ngale 'o nyawa yo'ahu-'ahuosi de
yosonge-songenokau. 10 So 'Esa moi! Ngini koidadiwa niakisisowono nia
'esa moi ka 'o ngo-ngaku moi, de koya'akunuwa niakisiti-tingoono.
Niongano-nganono! Ngone poodumu 'asa potaari ma Jo'oungu ma Dutuka
ma ngale wonalega ma diai. 11 Sababu naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka
'isilefoku, "Ma Jou wongose, 'Ngoi ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu
to'ahu-'ahu. 'O nyawa moi-moi 'asa yosuba 'ai bionoka; de 'o nyawa
moi-moi 'asa yongose 'ato ngoiou ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu.' " 12 So
ngone moi-moi 'asa potaari de pomadasango ma Jo'oungu ma Dutuka ma
ngale to ngone nanga di-diai. 13 Sababu ge'ena 'uwau ngone pomasikasala
moi de moi. Ma 'ena 'ifoloi yaowa 'uwa niodiai 'o kianikia gee ma
duanguku 'ania 'esa moi ka 'o ngo-ngaku moi yosowono. 14 Ngoi de ma
Jou Yesus mimarimoi, so ngoi tanakokau ma Jo'oungu ma Dutu wosidabi
'o 'inomo 'iodumu kaidadi pa'odomo. Ma 'o kianikia 'o nyawa koidadiwa
ya'odomo, nako la 'ona yamaoku koidadiwa ya'odomo. 15 Ma nako 'okia
naga gee ngini nia'odomo, so moi gee ka 'o ngo-ngaku moi de de ngini
manga singina 'isiri, ge'ena ngini niodiai moteke ko 'o dorawa. 'Uwa niodiai
'ania 'esa moi yoliba sababu 'okia naga gee nia'odomo, sababu ma Kristus
wosongenokau ma ngale wakisilaha 'ona. 16 Ge'enau so 'uwa niadi ai 'okia
naga gee ngini niamaoku yaowa, ma 'o nyawa 'iregu yamaoku 'itorou. 17
Sababu nako ma Jo'oungu ma Dutu wapareta 'o nyawa moi-moi nanga
'ahu, ge'ena kosisilamo-lamowau 'okia naga gee pa'odomo de pa'okere.
'Isilamo-lamo ge'ena la pamoteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, nanga
singina 'iriidi de padawongo 'o morene 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino. 18 'O
nyawa gee ma Kristus wileleani ma ngekomo kone'ena, 'ona ge'ena ma
Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yasanangi, de 'o nyawa 'iregu-regu

yakihoromati. 19 Sababu ge'ena to ngone nanga dumutu ge'ena la salingou posidadi 'o rimoi de pomasikakuata moi de moi. 20 'Uwa ma sababu ka 'o 'inomo de niatorou 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wamanaramokau. 'O sagala 'inomo ge'ena ma goungu kaidadi pa'odomo, ma ngone posowono nako la 'okia naga pa'odomo de ma duanguku 'o nyawa 'iregu yosowono. 21 'Ifoloi yaowa 'uwau nio'odomo 'o siode bolo 'uwau nia'okere 'o 'anggur bolo niodiai 'okia naga gee ma duanguku moi gee ka 'o ngo-ngaku moi de de ngini yosowono. 22 Niaga-gaono 'okia naga gee ngini nianguku-ngaku ge'ena, niadai ge'ena ka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bionoka duga, ma ngale duga ka ngini ma sirete. Yosanangioka 'o nyawa gee koyomasialawa yadai 'okia naga gee yamaoku 'iti-tiai. 23 Ma 'o nyawa gee ya'odomo 'o kianikia la manga singina kailio-lio ma ma duanguku kaya'odomoka, 'ona ge'ena yosowono, sababu 'ona yodai moteke ko manga ngo-ngakuwa. De 'okia naga bato yadai moteke ko manga ngo-ngakuwa ge'ena 'o sowono.

15:1 Ngone gee nanga ngo-ngaku 'ikua-kuata salingou pakiriwo 'o nyawa gee manga ngo-ngaku koikua-kuatuwa manga singina ma dubuso. 'Uwa ngone pomau ka ngone ma sirete posanangi. 2 Koge'enali mita ngone moi-moi salingou posisanangi nanga 'esa moi manga singina, ma ngale to 'ona manga laha, la manga ngo-ngaku 'ifoloi 'ikuata. 3 Sababu ma Kristus mita kowanonuwa ma ngale ka 'una ma sirete wosanangi. 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku ma ngale ma Kristus 'una koneda, " 'O sagala sigurubungu ma dumutu ngonaka Jo'oungu ma Dutu 'idaenokau ngoiku." 4 'Iodumu gee ma sirasi 'isilefokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka ge'ena 'imadadi to ngone nanga do-dotoko la de 'o do-dotoko gee 'o Buku 'Itebi-tebinoka ge'ena ngone 'inadai potongosono de pokuata sigado ngone 'idadi pomasinganono ma Jo'oungu ma Dutuka. 5 Tanu ma Jo'oungu ma Dutu gee wosikua-kuata 'o nyawa manga ngo-ngaku de 'o nga-ngaru ma titi, winiriwo ngini ma ngale nio'ahu ka 'o singina moi, moteke kokia naga gee ma Kristus wido-domoteke yadaene yadai. 6 La de ka 'o singina moi ngini niodumu 'idadi winisiarene ma Jo'oungu ma Dutu to ngone nanga Jou Yesus Kristus 'awi Dea. 7 Sababu ge'ena tanu ngini 'Esa moi

nimakadawongo moi de moi de 'ania singina 'isa-sanangi, 'isoka ma Kristusoli winidawongo ngini ma ngale winisitedene ma Jo'oungu ma Dutu. 8 Niongano-nganono, ma Kristus wakileleaniokau 'o Yahudioka ma ngale wosidumutu 'ato ma Jo'oungu ma Dutu tatapu watotomo 'awi jaji nanga edete de nanga dotumika. 9 'O Yesus mita wodiai la 'o nyawa 'iregu ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene ngano 'awi singina ma sure 'onaka. Ma ngale ge'ena 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, "Sababu ge'ena ngoi 'asa tonisiarene naga 'o sagala nyawa manga sigoronaka, de ngoi 'asa tonyanyi tonisiare-arene ngona." 10 Ma ngale ko 'o Yahudiokawa, naga 'isilefoku koneda mita, "Ee sagala nyawa, salingou niomore-morene de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati gee wakiiri-iriki!" 11 De nedali mita, "Winisiarene ma Jo'oungu ma Dutu ee nyawa 'iodumu, tanu 'o nyawa 'iodumu wisiarene 'una!" 12 De nedali mita 'o Yesaya wosidemo, " 'O Isai 'awi waatino 'asa wimoi woboa gee dua wodadi Koana ma ngale wapareta 'o sagala nyawa. 'Unakau ge'ena 'o sagala nyawa go'ona dua yomanganono." 13 Tanu ma Jo'oungu ma Dutu 'o singina nganono ma titi wadiai 'ania singina 'imore-morene de niosanangi sababu ngini niongaku 'unaka. La de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma kuasa, 'ania singina nganono ma Jo'oungu ma Dutuka kaidogo-dogo. 14 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi! Ngoi tanako naga 'o gudai yaowa-owa nginioka. Ngini nianako 'okia sonaa 'o gudai, de mita 'idadi nimakadotoko moi de moi. 15 Ma naga 'o ngai muruo naga ngoi tinisinganono tostiti-tiaika 'o suratioka ne'ena, ngano ma Jo'oungu ma Dutu woikulakau 'o manarama ge'ena. 16 'Una woigorakokau ngoi todadi ma Kristus Yesus 'awi ro-riwo ma ngale woisuloko 'o nyawa-nyawaka gee ko 'o Yahudiokawa. De ngoi tosihabari 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuono 'isoka 'o 'imam. La 'o nyawa-nyawa gee ka 'o Yahudiokawa 'idadi ma Jo'oungu ma Dutu wakidawongo 'isoka 'o su-suba moi gee 'awi singina yadae-daene, gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yakisitebinokau. 17 De sababu ngoi de ma Kristus mimarimoikau, so ngoi kaidadi tamaoku 'ai singina 'iamoko de 'ai manarama ma ngale towileleani ma Jo'oungu ma Dutu. 18 Ngoi tomoroini tobicara koge'ena duga ka gee 'okia naga ma Kristus wadiaiokau ma ngekomo ngoi, la gee ko 'o Yahudiokawa yosingounu ma Jo'oungu ma

Dutuka. Ge'ena dau tadiai ge'ena de 'ai demo-demo de 'ai di-diai, 19 de 'o no-nako 'ihera-herangi de 'okia sonaa kobiasawa, 'iodumu ge'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma kuasa. So 'o Habari ma Owa ma ngale ma Kristus 'iodumu tositotarokau 'o nyawa-nyawaka 'ikurue 'o Yerusalemuoka sigado 'o Ilirikum. 20 To ngoi 'ai singinaka, ge'ena la tosihabari 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno gee kiaka naga 'o nyawa kowigi'isenuawasi ma Kristus. Sababu ngoi tooluku tosidowanga 'o manarama gee 'o nyawa 'iregu yosikuruekau, 'isoka 'o woa yosigoko 'o nyawa 'iregu manga fandaside. 21 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, " 'O nyawa-nyawa gee koma'iwasi yadawongo 'o habari ma ngale 'una, 'asa yamake, de 'ona gee koma'iwasi yo'isene, 'asa yasahe." 22 Sababu 'ai manaramou ge'ena so koidadiwasi taika tinilega. 23 Ma ma 'orasi ne'ena 'ai manarama ma daeraaka ne'ena 'iduangukau. De 'o taunu muruonou naga ngoi tomou taika nginika. 24 Ngoi 'ai singinaka dua totuluokasi nginika gee 'ai do-dagi ma sigoronaka tosikaika 'o Spanyolika, la pomakamake de de ngini de pomasido-domorenokasi 'o 'orasi moi. Ge'ena 'ipasa de niriwosi ma ngale tosigila 'ai do-dagi 'o Spanyolika. 25 Ma ne'ena ngoi 'o Yerusalemuokasi totagi ma ngale ta'asa 'o ro-riwo 'o pipi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umatika doka. 26 Sababu 'o jamati 'o Makedoniaka de 'o Akhayaka yaputusokau ma ngale yokula 'o ro-riwo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umatika gee yosusa-susa 'o Yerusalemuoka. 27 'Ona de manga singina 'isa-sanangi yaputusu ma ngale yokula 'o ro-riwo. Ma goungu yadaene 'ona yakiriwo nanga 'esa moi yosusa-susa 'o Yerusalemuoka go'ona, sababu 'o Yahudi ma nyawanou ge'ena so ko 'o Yahudiokawa yamakekau 'o co-catu ma Jo'oungu ma Dutuno. So ko 'o Yahudiokawa mita yadaene yakiriwo 'o Yahudi ma nyawaka de 'o sagala co-catu ma rupa 'o barang. 28 Nako ngoi taduangukau 'ai manarama ne'ena, de tokulakau 'o ro-riwo gee 'ilomu-lomunou ge'ena 'o nyawa yosusa-susaka 'o Yerusalemuoka, ge'ena ngoi dua totagi 'o Spanyol ma tonaika, taboa to ngini 'ania kotano. 29 Nako ngoi taika nginika, ma raiokau tosiboa 'o co-catu 'o gudai ma Kristusino ma ngale ngini. 30 De nanga Jou Yesus Kristus, de 'o dora gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino, ngoi toga'asoko tosigou-gounguku nginika, tanu ngini de de ngoi polahidoa posigou-gounguku ma

Jo'oungu ma Dutuka ma ngale nisilahidoa ngoi. 31 Niolahidoa la ma Jo'oungu ma Dutu woisipidili 'o nyawa koyongaku-ngakuwa 'o Yudeaka manga giama ma soatoka, de 'ai manarama ma ngale ta'asa 'o ro-riwo 'o Yerusalemuka ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati ge'enaka doka 'idadi yadawongo de manga singina 'isa-sanangi. 32 La nako ma Jo'oungu ma Dutu wosimoteke, ngoi 'idadi taika nginika de 'ai singina 'isa-sanangi. De ngoi 'asa tamao 'ai singina 'ikuata gee ngoi nginioka naga. 33 Tanu ma Jo'oungu ma Dutu 'o sanangi ma titi, naga de de ngini 'esa moi niiodumu. 'Amin. Koge'enu.

16:1 Ngoi tomau la ngini mininako nanga biranga mongaku-ngaku mimoi mi ronga ngo Febe. Muna makileleani 'o jamati 'o Kengkreaka. 2 Tanu minidawongo muna sababu muna mita mongaku-ngaku ma Jouka. De ma goungu ngone 'o nyawa pongaku-ngaku ma Jo'oungu ma Dutuka salingou pomakadawongo moi de moi. Tanu miniriwo muna nako la muna moparaluu miniriwo, sababu muna ma sirete makiriwokau 'o nyawa gudai, ge'ena dau ma dodaka ngoi sona. 3 Niositotara 'ai tabea 'o ngo Priskilaka de 'o Akwilaka, 'ai ma-manai gee miomasida-damanarama ma Kristus Yesus 'awi manaramoka. 4 'Ona ka ma etau de yosongene sababu yomau ngoi 'isilaha. Ngoi to'amalaha 'onaka, de duga ka ngoiwa ma 'o jamati 'iodumu gee ko 'o Yahudiokawa mita yo'amalaha 'onaka. 5 Niositotara mita 'ai tabea 'o jamatika gee yomatoomuno 'o ngo Priskila de 'o Akwila manga woaka. 'Ai tabea 'o Epenetusika gee towisiboso-bosono. 'Unau ge'ena 'isira wongaku ma Kristusika 'o Asia ma daeraaka. 6 'Ai tabea tositago-tago 'o ngo Mariaka mita. Muna momanaramokau momakua-kuata ma ngale miniriwo ngini. 7 Niositotara mita 'ai tabea 'o Andronikusika de 'o Yuniasika. 'Ona ge'ena ka 'o suku moi de de ngoi de mimasidubuiokau de de ngoi. 'Onau ge'ena yakiho-horomati naga 'o su-sulokoka, de ma 'orasi ngoi kotongakuwasi ma Kristusika 'ena 'onau ge'ena yongakuokau. 8 'Ai tabea 'o Ampliatusika, gee towisiboso-bosono ngano 'una de de ngoi miomarimoiookau de ma Jou. 9 Niositotara 'ai tabea 'o Urbanusika to ngone nanga manai gee pomasidamanarama ma ngale ma Kristus 'awi manarama. 'Ai tabea tositago-tago mita 'o Stakhisika gee

towisiboso-bosono. 10 'Ai tabea 'o Apelesika, gee ngaro wosangisarakau ma 'inyatakau 'ato 'una ge'ena 'awi ngo-ngaku tatapu 'ikua-kuata ma Kristusika. Mita 'ai tabea 'o Aristobulusika de 'awi woa ma dodaku. 11 De 'ai tabea 'o Herodionika 'ai manai ka 'o suku moi de de ngoi. Mita 'ai tabea tositago-tago 'o Narkisus 'awi woa ma dodaku gee yongaku-ngaku ma Jouka. 12 'Ai tabea 'o ngo Trifena de ngo Trifosaka gee yomakua-kuata yomanarama ma ngale ma Jou wi manarama, mita 'ai tabea 'o ngo Persiskaka gee tomisiboso-bosono. Muna mita momariwo yomanarama ma ngale ma Jou wi manarama. 13 'Ai tabea 'o Rufusika gee ma Jo'oungu ma Dutu wiiri-iriki, 'una ge'ena kawisiare-arene. Mita 'ai tabea 'o Rufus ma 'esaka, muna ge'ena moisibosono ma sala so tamaoku 'isoka to ngoiou 'ai 'esa ma dutu. 14 Niositotara 'ai tabea 'o Asinkritusika, 'o Flegonika 'o Hermesika, 'o Patrobasika 'o Hermesika de nanga 'esa moika gee ka 'o ngo-ngaku moi, gee yomasida-da'asa de de 'ona. 15 'Ai tabea 'o Filologusika de ngo Yuliaka, 'o Nereus de ma birangika, 'o Olimpasika de 'o nyawa yongaku-ngaku yoodumika gee yomasida-da'asa de de 'ona. 16 Nimakatabea moi de moi ka 'o ngo-ngaku moi de 'o no-nako ma ngale nimasikabosono. Ma Kristus 'awi jamati 'iodumu manga tabea yositotara nginika 'Esa moi. 17 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi! Ngoi toga'asoko tosigou-gounguku: Niomasitiri 'o nyawaka gee 'o kadi-dingaka yodi-diai de yakaruaha 'o nyawa manga ngo-ngaku ma Jouka. 'Ona yosidotoko 'okia naga gee 'imakatilikutu de 'o do-dotoko gee ngini nimadotokokau. So nimasikurutu 'o nyawa-nyawaka koge'ena yodi-diai. 18 Sababu 'o nyawa gee koge'ena yodi-diai, ge'ena ko ma ngalewa 'ato yomanarama ma dumutu wileleani ma Kristus to ngone nanga Jou, so 'ena ka to 'ona ma sirete manga nyafisuu. Manga demo-demo kadakuino de posironga 'isureka po'isenika, de ge'ena 'ona yosihaga 'o nyawaka gee manga singina 'ibo-boooto. 19 'O nyawa 'iodumu yanakokau 'ato ngini niamoteke ma sala 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno. Ge'ena so ngoi tomorene ma sala sababu ngini niodomoteke 'o Habari ma Owa. Ngoi tomou la ngini niocawaro ma ngale 'okia sonaa yaowa-owa de nimasiresene 'o dorou. 20 Ma Jo'oungu ma Dutu 'o sanangi ma titi, wacobou wadi ai 'o Tokata ma Koana koimado-do'owau ma ngale

nialakuokau. Tanu 'Esa moi kaitaurika ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou winisibarakati! 21 'O Timotius to ngoi 'ai manai mimasidamanarama, wositotara 'awi tabea nginika. Koge'enali mita 'o Lukius, 'o Yason de 'o ngo Sosipater, gee ka 'o suku moi de de ngoi. 22 Ma surati ne'ena ge'ena ngoiou ma sirete 'o Tertius tolefo. Ngoi tinitabea nginika gee ka 'o ngo-ngaku moi. 23 'O Gayus 'awi tabea wosidingoto nginika. Ngoi tomasido-dogumika 'awi woaka, de 'amia jamati mita yomalomuno ma Jo'oungu ma Dutu wisiare-arene ge'enaka. 'O Erastus 'o kotaka ma pipi ma ga-gao ma balusu, 'awi tabea wosidingoto nginika. Koge'enali mita nanga 'esa moi ka 'o ngo-ngaku moi 'o Kwartus. 24 Tanu to ngone nanga Jou Yesus Kristus winisibarakati ngini niodumu. 'Amin. Koge'enau. 25 Powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu! Sababu moteke 'o Habari ma Owa gee ngoi tositota-totara, 'una wopareta wosikuata to ngini 'ania ngo-ngaku. Ma Habari ma Owa ma ngale ma Yesus Kristus ge'ena 'isiwaitokau nginika, ka 'o Yahudiokawa. De ge'ena 'o do'ingou 'o nyawa kayanakowasi. 26 Ma Jo'oungu ma Dutu woka-kakali 'awi pareta ma batingi koi'iwa. Ma 'orasi ne'ena 'okia naga gee womau wodiai ge'ena wositotarokau moteke 'o nabii-nabii manga le-lefo. Ge'ena wositotara la 'o nyawa 'iodumu yongaku de yosingounu 'unaka. 27 'Unau ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu womatengotengoka, 'una 'o cawaro ma titi. Tanu 'o nyawa 'iodumu wisitedene kaisi'ado-'adonika ma ngekomo pomarimoi de ma Yesus Kristus! 'Amin. Koge'enau. Ngoi 'o Paulus, ma Kristus Yesus 'awi gilaongo, tinitabea!

1:1 'Esa moi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa 'o Korintus ma kotaka! Ngini ma Jo'oungu ma Dutu wini'asokokau ma ngale niodadi to 'una 'awi kawasa, sababu ngini nimarimoiokau de ma Kristus Yesus de 'o sagala nyawa kiaka naga bato gee wisuba-suba ma Jou Yesus Kristus, 'una ge'ena to 'ona de mita to ngone nanga Jou. Ngoi 'o Paulus de nanga 'esa moi 'o Sostenes, mioga-ga'asoko tanu ma Jo'oungu ma Dutu de ma Jou Yesus Kristus nikula 'o co-catu de 'o sanangi. Ngoi ma Kristus Yesus 'awi su-suloko totulisi 'o surati ne'ena. Ngoi ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete woigoraka todadi 'o su-suloko moteke to 'una 'awi mau. 4 Ngoi kaitaurika to'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka ma ngale ngini, sababu ngini

niamakekau 'o co-catu ma Jo'oungu ma Dutuno ma ngekomo ma Kristus Yesus. 5 Sababu ngini nimarimoikau de ma Kristus, ma ngale ge'ena naga 'o sagala moi-moioka ma Jo'oungu ma Dutu winikulakau 'okia sonaa yaowa-owa posironga 'o gudai. Ge'ena dau ma dodaka ngini niosikanako ma sala ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, de niobarija niodotoko 'o sagala moi-moi gee nianako-nako. 6 Ge'ena 'isidumutu 'ato 'o habari ma ngale ma Kristus gee ma gou-goungu 'ania singinaka yawosangokau, 7 la 'o co-catu ka 'o ngai moi ma 'uwa 'ikurangi ma 'orasi ngini winida-damaa nanga Jou Yesus Kristus woboali de 'o nyawa 'iodumu wimake. 8 Ma Kristus ma sirete 'asa winiriwo la nia ngo-ngaku 'ikua-kuata sigado ma do-dogumika, la gee ma 'orasi 'una woboali 'ena to ngini nia sowono koi'iwa. 9 'Okia naga ma Jo'oungu ma Dutu wojajiokau ge'ena ma raiokau wadiai. 'Unau ge'ena wini'asokokau ma ngale nimarimoi de 'awi Ngowaka, ge'ena la ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou. 10 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi, de ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou 'awi ronga, ngoi toga'asoko tanu ngini niiodumu nimakadomoteke la 'uwa 'idadi 'o kadi-dingaka naga nginioka. Tanu ngini nimarimoi ka 'o singina moi de nia di-dibangi ka moi. 11 Sababu 'o ngo Kloe 'ami woa ma dodaku yosidemo ngoino 'ato nginioka naga nimakaributuku. 12 'Ai dumutu ge'ena la nginioka naga munuka yongose 'ato, "Ngoi 'o Paulus towimoteke," munuka yongose 'ato, "Ngoi 'o Apolos towimoteke," de munukali yongose 'ato, "Ngoi 'o Petrus towimoteke," 'asa de munukasi yongose 'ato, "Ngoi ma Kristus towimoteke." 13 Ma Kristus ge'ena koidadiwa wipula-pula! Ko ngoi 'o Paulusuwa 'iso-songene 'isidele 'o gotade ma ngale tiniriwo ngini. De ngini ma ni'osiki ko de to ngoiwa 'ai ronga de ko ma ngalewa 'ato ngini to ngoi 'ai do-domoteke! 14 To'amalaha sababu nginioka komoiwa tini'osiki, duga ka 'o Krispus de 'o Gayus, 15 'uwa sigado naga 'o nyawa yongose 'ato ngoi tini'osikokau la niodadi to ngoi 'ai do-domoteke. 16 Ee 'igoungu, 'o Stefanus de 'awi woa ma dodaku ge'ena ngoi taki'osiki. Ma 'iregu de go'ona ngoi toma-maoku komoiwau ngoi taki'osiki. 17 Ngoi ma Kristus woisuloko ko 'o nyawawa taki'osiki, ma 'ena tosihabari 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno, de ge'ena mita salingou tadiai ko de 'o nyawawa ma barija tosibicara, la ma Kristus wosongene 'o salipoka ma

kuasa 'uwa kaiparacuma sababu kayasahewa. 18 Sababu 'o nyawa gee dua 'asa yobinasa, 'ona yongose 'ato 'o habari ma ngale ma Kristus wosongene 'o salipoka ge'ena ka 'o ngeluku. Ma ngone gee ma Jo'oungu ma Dutu wonasilahakau, panakokau 'ato 'o habari ge'ena ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu wosidumutu 'awi kuasa 'iamoko ma sala. 19 Sababu naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'ato, " 'O nyawa gee yoca-cawaro manga barija 'asa tadiai ma faedaa koi'iwa, de 'o nyawa manga singina 'iriko-rikoto 'asa taisangoka." 20 Aa! Ma faedaa koi'iwa 'o nyawa gee yoba-barija go'ona, de ma faedaa koi'iwa gee yodoto-dotoko 'o besesongo 'o Musa wositota-totara moteke ka to 'ona manga di-dibangi. Mita ma faedaa koi'iwa 'o nyawa gee yoba-barija yomatiba-tibangi ka de 'o dunia ma nyawa manga di-dibangi. Ma Jo'oungu ma Dutu wosidumutokau 'ato 'o dunia ne'ena ma barija ge'ena ka 'o ngeluku. 21 Sababu ngaro kokia naga bato 'o nyawa manga barija, 'ona koya'akunuwa winako ma Jo'oungu ma Dutu ka de to 'ona ma sirete manga barija. Ma ngano ma Jo'oungu ma Dutu wobarija so wakisilaha 'o nyawa gee yongaku-ngaku 'unaka ma ngekomo 'o habari gee ngomi miositota-totara, gee 'o dunia ma nyawa yamaoku ka 'o ngeluku. 22 'O Yahudioka yoga'asoko 'o no-nako 'ihera-herangi ma ngale 'isinyata 'ato ma Jo'oungu ma Dutu naga womanarama, de ko 'o Yahudiokawa yosilamo-lamo yanonu 'o barija. 23 Ma ngone ne'ena duga kaposihabari ma Kristus wosongene 'o salipoka. Ma habari ge'enau 'o Yahudioka yomadegese ma ngale. De ko 'o Yahudiokawa 'ona yamaoku ge'ena ka 'o ngeluku. 24 Ma 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu waki'asokokau, 'o Yahudioka bolo ko 'o Yahudiokawa, 'o Habari ma Owa ma ngale ma Kristus ge'ena 'isidumutu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa de 'awi barija. 25 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi manarama gee 'o nyawa yamaoku ka 'o haga-haga, ge'enau 'ifoloi 'ibarija de 'o nyawa manga barija. De ma Jo'oungu ma Dutu 'awi manarama gee 'o nyawa yamakeka koikuatuwa, ge'enau 'ifoloi 'ikuata de 'o nyawa ma guata. 26 'Esa moi riaka dodoto, bika niongano-nganono kokia 'ania jako ma 'orasi ma Jo'oungu ma Dutu wini'asoko. Moteke 'o nyawa ma di-dibangi, koyamuruokawa nginioka naga gee yoba-barija, bolo yopa-pareta, bolo 'o nyawa yola-laagomo. 27 'O nyawa gee 'o duniaka ne'ena yakimakeka

yohaga-haga, go'onau ma Jo'oungu ma Dutu wakiiriki la 'o nyawa yoba-barija moteke 'o dunia ma di-dibangi yakimaeke. De 'o nyawa gee moteke 'o dunia ma di-dibangi yakimakeka koyokuatuwa, 'onau ma Jo'oungu ma Dutu wakiiriki la 'o nyawa gee yokua-kuata de yomo-moroini yakimaeke. 28 Ma Jo'oungu ma Dutu wairiki 'o nyawa gee 'o duniaka ne'ena yamaoku kokiawa yakidaenuku, yotingoono, de manga faedaa koi'iwa, la ma Jo'oungu ma Dutu watorou gee 'o nyawa 'o duniaka yamaoku 'iparaluu ma sala. 29 Koge'ena la ka moi ma 'uwa yomaie ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka. 30 Ma Jo'oungu ma Dutuou ma sirete wodiai so ngini nimarimoi de ma Kristus Yesus. Ma ngekomo ma Kristus, ngone 'idadi pobarija, de ma ngekomo 'unali mita, ma Jo'oungu ma Dutu wodiai ngone pomarimoili de de 'una, wonadiai ngone ka to 'una ma sirete 'awi 'umati, de wonasipidilokau 'o sowonoka. 31 So 'isoka gee 'isitulisuku 'o Buku 'Itebi-tebinoka, " 'O nyawa gee yomau manga singina 'imore-morene, salingou yomorene sababu 'okia naga gee ma Kristus wodi-diai."

2:1 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi! Ma 'orasi ngoi toboa nginika de tinitotara ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singinaka 'okia naga wadiai ma ngekomo ma Kristus gee ngini konianakowasi, ngoi kotapakewa 'o demo-demo gee duga ka 'o nyawa yo'isenika 'isanangi de kotosimole-molewa 'o barija. 2 Sababu ngoi taputusokau 'ato kokia naga ma do'ingo ngoi de de ngini, ngoi 'asa kotinitotaruwa 'okia sonaa 'ikakaregu-regu, duga ka ma Yesus Kristus wonasilaha-laha wosongene ma ngale wisidele. 3 Gee ngoi tomanoa de de ngini, ngoi 'ai roese koikuatuwa de 'imodongo katoti-tirine. 4 'O habari gee tositota-totara nginika, ge'ena kotopakewa 'o demo-demo gee duga ka 'o nyawa yo'isenika 'isanangi. Ngoi tositotara 'o habari ge'ena, de ma do-dagi gee 'isidumutu 'ato 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'ikuasa, 5 la 'ania ngo-ngaku ma Kristusika 'uwa ma titi ka 'o nyawa ma barijaka, ma 'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasaka. 6 Ngaro koge'ena, ma naga 'o nyawa-nyawaka gee manga ngo-ngaku 'ikuatokau, ma goungu ngoi tositota-totara ge'ena 'o barija. Ma 'o barija ne'ena ko 'o duniawa ma barija, bolo koyopa-paretawa

ma 'orasi ne'ena manga barija, gee manga kuasa ge'ena 'asa 'iisanga. 7 'O barija gee tositota-totara, ge'ena ma Jo'oungu ma Dutuno. 'O barija ge'ena ma sira ma Jo'oungu ma Dutu kowosidumutuawasi 'o nyawaka, ma wasadiakou ka 'o dunia ne'ena ma koisidadiwasi, ma ngale to ngone nanga kumati de nanga sanangi. 8 Yopa-pareta ma 'orasi ne'ena gee ka moi ma koyanakowa ma ngale 'o barija ge'ena. Sababu, nako la yanakokau, ma raiokau 'ona 'asa kowisideluawa ma Jou gee woku-kumati gu'una 'o salipoka. 9 Ne'enau ma dumutu 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, " 'Okia naga gee koma'iwa 'o nyawa yamake de yo'isene, de koma'iwa mita 'ibaoro manga singinaka, ge'enau ma Jo'oungu ma Dutu wadua-duangou ma ngale 'o nyawa-nyawa gee wisiboso-bosono 'unaka." 10 Ma ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wosidumutokau ngoneno ma ngekomo 'awi Ngomasa 'Itebi-tebini. 'O Ngomasa 'Itebi-tebini ge'ena yalega 'isidi-diai 'okia sonaa moi-moi sigado ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau 'okia naga wodiai gee kowosidumu-dumutuawasi. 11 Sababu gee yanako 'o nyawa moi-moi manga singina ma dodaka, ge'ena la 'ona ma sirete manga singina. Koge'enali mita ma Jo'oungu ma Dutu. Gee yanako to 'una 'awi singina ma dodaka, ge'ena duga ka to 'una ma sirete 'awi Ngomasa 'Itebi-tebini! 12 De ngone kowonakulawa 'o dunia ne'ena ma di-dibangi, ma 'ena 'o Ngomasa ma Jo'oungu ma Dutuno, la ngone panako 'iodumu gee ma Jo'oungu ma Dutu wonakulakau. 13 Sababu ge'ena nako ngomi miosiwaiti 'o nyawa-nyawaka gee 'onaka de ma 'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, ngomi miositotara ko de 'o nyawawa ma barija, ma 'ena moteke 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma do-dotoko. 14 'O nyawa gee 'onaka koi'iwa 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, 'ona koya'akunuwa yadawongo 'okia naga gee 'o Ngomasa ge'ena 'isidumutu. Sababu 'okia naga gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'isidumu-dumutu ge'ena 'ona yamaoku ka 'o haga-haga bolo ma faedaa koi'iwa. 'Isoka koge'ena dau ge'ena 'idadi yasahe duga ka 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yakiriwo. 15 'O nyawa gee 'onaka de ma 'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, 'idadi yasahe 'o do-dotoko ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu, ma 'o nyawa gee 'onaka koi'iwa 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, 'ona koidadiwa yasahe 'o nyawa gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yakiparetano manga di-dibangi. 16 Naga 'o Buku 'Itebi-tebini ma dodaka 'isilefoku konee, "Komo'iwa yosikanako ma

Jo'oungu ma Dutu 'awi di-dibangi, de komoiwa 'idadi widongose." Ma ngonekau ne'ena de ma 'ena ma Kristus 'awi di-dibangi!

3:1 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi, ma sira ngoi nginioka taika ngoi tanu koidadiwa tinisidemo nginika 'isoka 'o nyawaka gee 'onaka de ma 'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebini. Ngoi 'idadi tobicara nginika duga 'isoka 'o nyawaka gee yo'ahu moteke ka 'o duniasi ma mau, 'isoka 'o nyawa gee manga ngo-ngaku ma Kristusika koikuatuawasi so matero ka 'o la'ekatosi. 2 Gee tinisidoto-dotokokau ma sira ge'ena matero ka 'o la'ekati ma 'inomosi tinikula. 'O do-dotoko gee matero ka 'o 'inomo 'i'opi-'opini kotinikulawasi sababu ngini konia'akunuawasi. De ma 'orasi ne'ena mita konia'akunuawasi, 3 ngano ngini nio'ahu moteke ka to ngini nia du-duaka 'ito-torou. Sababu nako ngini kanimakataleanosi, de kanimakaributuosi moi de moi, ge'ena 'isidumutu 'ato ngini nio'ahu moteke ka 'o duniasi ma mau, so kaimatero de 'o nyawa gee kowinakowa ma Jo'oungu ma Dutu. 4 Nako naga munuka yongose 'ato, "Ngomi 'o Paulus mimoteke," de munukali yongose, "Ngoi 'o Apolos towimoteke," koge'ena niodi-diai ge'ena 'isidumutu 'ato ngini ge'ena 'isoka 'o nyawa gee yamote-moteke 'o dunia ma mau-mau. 5 'O Apolos de ngoi 'o Paulus ge'ena koifolojiwa 'iparaluu. Ngomi ne'ena duga ka ma Jo'oungu ma Dutu mileleani, gee minisi'asakau niongaku ma Kristusika. Ngomi duga kamiosidagi moi-moi mia manarama gee ma Jou wokulano ngomioka. 6 So ngoi ne'ena 'isoka 'o fini totuduku, 'o Apolos 'una watiodo, ma ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete wosigo'oo ma fini ge'ena. 7 So 'ifoloi 'iparaluu ge'ena ko gee yotudu-tudukuwa de yoti-tiodowa, ma 'ena ma Jo'oungu ma Dutu. Sababu 'una wosigo'oo. 8 Ma fini yotudu-tuduku de yoti-tiodo ge'ena kaimatero, moi-moi 'asa yomadamake manga parasengi moteke manga manarama. 9 Ngomi ge'ena mimasida-damanarama de ma Jo'oungu ma Dutu, de ngini ge'ena 'isoka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bairi. Mita 'isoka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi woa. 10 De 'o barija ma Jo'oungu ma Dutuno, ngoi ne'ena matero ka 'o woa todiai toba-barija, so 'isoka tadiaikou 'o woa ma fondasi, de 'o nyawa 'iregu ma woa yosigoko ge'ena ma fandaside. Nago'ona bato salingou yosilega yosidi-diai kokia yosigoko 'o fondasi ge'ena ma dekude. 11 Sababu ma

Jo'oungu ma Dutu ma sirete wositatapuokau ma Yesus Kristus 'una ge'ena 'isoka 'o woa ge'ena ma fondasi, so koi'iwa 'o fondasi 'iregu. 12 Ma fandaside ge'ena munuka yosigoko yopake 'o guraci, munuka 'o saaka, munuka 'o teto 'isure-sure de 'ihali-hali, de munuka yopake 'o gota, 'o 'ubutu 'i'osa-'osaka bolo 'o bira ma 'owi. 13 'O nyawa moi-moi manga manarama 'asa ma Kristus walega ma diai ma 'orasi woboali, matero ka 'o 'uku 'okia sonaa 'isitaili. So ge'ena ma wange 'o nyawa moi-moi manga manarama ma sowoko 'asa 'iwaiti 'isure bolo ko'uwa. 14 Nako 'isi'ade-'ade 'o woa gee yadi-diaide 'o fandasioka ge'ena 'o 'uku 'itahani, 'o nyawa go'ona 'asa yamake 'o parasengi. 15 Ma nako 'o nyawa manga manarama ge'ena kaya'ukuoka, ma ngale manga manarama 'itorou, ge'ena dua manga parasengi koyamakewa. 'Ona 'asa yakisilaha ma 'isoka 'o 'ukuoka de yakitobakino. 16 Ngini ma rai nianakokau 'ato ngini ge'ena matero ka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi woa, de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'imanoa nginioka. 17 Nako naga moikani yatorou ma Jo'oungu ma Dutu 'awi woa, ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu mita 'asa wakibinasa 'o nyawa go'ona. Sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi woa ge'ena ka to 'una duga, de nginiou to 'una 'awi woa ge'ena. 18 Ka moi ma 'uwa yomasihaga. Nako naga nginioka yomamaoku yobarija moteke 'o nyawa 'o duniaka ne'ena manga di-dibangi, 'o nyawa go'ona salingou yodadi haga-haga de 'o di-dibangi ge'ena, la 'ona ma gou-goungu yobarija. 19 Sababu gee 'o nyawa 'o duniaka yamaoku 'o barija, ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wamaoku 'o haga-haga. 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, "Ma Jo'oungu ma Dutu wapake 'o nyawa yoba-barija manga di-dibangi ma ngale wosikala to 'ona ma sirete manga barija." 20 Naga 'isitulisuku koneda mita, "Ma Jou wanako 'o nyawa yoba-barija manga di-dibangi ge'ena ma faedaa koi'iwa." 21 Sababu ge'ena ka moi ma 'uwa nimaie-ie sababu niakimoteke 'o nyawa gee niamaoku yoba-barija. Sababu 'o sagala moi-moi nikulakau 'imadadi to nginiou. 22 'O Paulus, 'o Apolos, bolo 'o Petrus, 'o dunia ne'ena, 'o 'ahu de 'o songene, ma 'orasi ne'ena de mita ma 'orasi 'asa 'iboa, 'o sagala moi-moi ge'ena to ngini. 23 De ngini ge'ena to ma Kristus, ma Kristus 'una to ma Jo'oungu ma Dutu.

4:1 Salingou nianako 'ato ngomi ne'ena ma Kristus mile-leleani, 'amia

manarama ge'ena la miositotara ma Jo'oungu ma Dutu 'awi du-duaka gee 'o nyawa koyanakowasi. 2 'O nyawa gee yakisimanarama koge'ena, ge'ena 'isira-sira salingou yaki'isene manga tuangka. 3 Nako ngoi ge'ena kotokalesanguwa ngini bolo nago'ona bato 'ilega ma diai. Ma 'ifoloiosi 'okia naga gee ngoi tatiba-tibangi ma ngale ngoi ma sirete, ge'ena kotakalesanguwa. 4 'Ai manarama ma sigoronaka ngoi toma-maoku ka ma eta ma 'ai sala koi'iwa naga 'o sagala moi-moioka. Ma ge'ena ko ma nyo-nyatawa 'ato ngoi 'ai sala koi'iwa. Ma Jou ma sirete wositantuu ngoi 'ai sala de ma 'ena bolo ko'uwa. 5 Ge'enau so ma 'orasi koya'adonikawasi ge'ena 'uwa niosijai-jai niositantuu 'ato moi de manga sowonoka bolo ko'uwa. Niodamaa sigado dua ma Jou woboa. 'Unau 'asa wosisupu 'iodumu gee kosisupu-supuwasi 'isigi-gi'iunino 'o darusoka. 'Unau 'asa wosisupu 'o sagala niati gee 'isigi'iunino 'o nyawa ma singinaka. Ma 'orasi ge'ena 'asa de 'o nyawa 'iodumu yadawongo 'o siarene gee yadaene yomadadawongo ma Jo'oungu ma Dutuno. 6 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi! Ma ngale nginiou so tosidumutokau 'iodumu ge'ena 'o Apolosoka de ngoi ma sireteka la nimaduru ngomioka ma ngale nimadotoko 'okia ma ngale 'o demo naneda: "Tatapu nimasiga-gao ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongika gee 'isilefo-lefoku 'o Buku 'Itebi-tebinoka. De 'uwa niadogo." Ma ngekomo ge'ena ngini 'asa koniakisie-iewa moikani de koniakisito-torouwa 'iregu-regu. 7 Komo'iwa yongose 'ato ngini niofoloide de 'o nyawa 'iregu! 'O sagala moi-moi 'iodumu ka ma Jo'oungu ma Dutuoka niadawongino. De 'ido'oa so niomau nimadaduie 'isoka kogee 'o kianikia nginioka naga ge'ena ko ma Jounowa. 8 Bari gee ngini kokiawau nisidukurangi, ngini niokoragokou nia ngo-ngakuoka, nako ko ngomiwa, ngini niodadi matero ka 'o koanou! 'Ifoloi yaowa nako ngini ma gou-goungu niokoanukou, la pomasidapareta. 9 Sababu moteke to ngoi 'ai di-dibangi, ngomi 'o su-suloko ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu midiaikau 'ifoloi miotingoono naga 'o jamatioka. 'O nyawa de 'o mala'ekati ma ako 'ipoa ka ngomino, sababu ngomi mimakeno 'isoka 'o nyawa koiba-barangunawa gee yahukumu yakiso-songene 'o kawasa ma bionoka de 'o dunia ma nyawa yakido-dogorese. 10 Ngomi mileleani ma Kristus, minimakeno miohaga-haga, ma ngini

niongaku-ngaku ma Kristusika nima-maoku niobarija! Ngomi komiokuatuwa, ngini niokuata! Ngomi misela-sela, ngini kanisiare-arene! 11 Sigado ne'ena ngomi 'ijaga misawini, mia kibiti 'idudungu, de 'amia pakeangi ka ma dorouou ka mia roesokau. 'O nyawa misikisaa, de kamiodagi-dagi kokiakawa mimasido-dogumu. 12 Ngomi mimariwo ma sala miomanarama ma ngale mia ngodomo miononu. Nako ngomi misibobeto, ngomi miakidaga'asoko 'o barakati; nako ngomi mihalebiru, ngomi miosabari; 13 nako ngomi misito-torou, ngomi miosango mimasidi-diai de 'o demo 'isure-sure. Ngomi ne'ena 'o nyawa 'o duniaka midiai matero ka 'o gauru; sigado ne'ena ngomi mimakeno 'isoka 'o mediri. 14 Ge'enau tinidutulisi, ge'ena kotinisimae-maekuwa, ma 'ena tinidongose 'isoka to ngoi 'ai ngowa-ngowaka ma sirete. 15 Ngini gee niomote-motekokau de ma Kristus, ge'ena ngaro nia guru yocaaoka, duga matero ka 'ania dea ge'ena ka ngoi duga, sababu ngoiou tinitotara 'o Habari ma Owa ma ngale ma Kristus. 16 Sababu ge'ena ngoi toga'asoko tosigougunguku, la ngini niamoteke 'isoka gee ngoi todiaiokau. 17 Ge'enau so ngoi towisulokokau 'o Timotius wotagi nginika. 'Una towisibosono kaimatero de to ngoi 'ai ngowaka ma dutu, sababu ngone po'ahu de ma Kristus. 'O ngowaka gu'una ge'ena 'idadi powingaku, dua 'una 'asa winidongose 'o gokoie de 'o gogeruku gee ngoi tadi-diaiokau ma 'orasi tongakuokau ma Yesus Kristusika, ge'ena la 'o 'ahu ma lugo gee tosidotoika 'o jamati 'isinoimika kiaka naga bato. 18 Nginioka yamuruo naga yoma'edengokau, sababu 'ona yongose ngoi dua kotaikawau nginika. 19 Ma ngoi dua tacobou totagi nginika nako ma Jou woisidabi. Dua ma 'orasi ge'ena 'asa de tanako yoma'ede-'edenge go'ona manga guata, so ka manga demo-demokawa duga. 20 Sababu nako ma Jo'oungu ma Dutu wapareta 'o nyawa moi manga 'ahu, ge'ena 'isinyata 'o nyawa go'ona manga di-diaioka, so ka manga demo-demokawa duga. 21 So kaniairiki 'okia naga gee nioduaka! Niomau ngoi taika nginika tinidotoko tinikua-kuata, bolo tinsidi-diai ma de tinidora?

5:1 'O nyawa yosidemokau ngoino 'ato nginioka naga wimoi wosongou de wi 'esa bau. Tei! Ge'ena 'itorou ma sala! 'O nyawa gee ma Jou kowinako-

nakowa mita ko koge'enawa! 2 Ngaro koge'ena ma ngini kanimaie-ie. 'Ena momongo salingou nia singina 'isusa de niakisisupu naga nginioka gee koge'ena yodi-diai. 3 Sababu ngaro ngoi de ngini pomakakurutoka ma katinisi-singina. So ngoi tomou todiai 'isoka ngoi naga nia sigoronaka, so tomou tinidongose, "De 'o kuasa ma Jou Yesus Kristusino, ngoi tosidemo 'ato 'o nyawa yomakapakekau kayo'itimaronga, salingou yakihukumu!" Nako ngini nimatoomuno, ge'ena salingou niamaoku 'ato ngoi toboano nginioka. De 'o Yesus to ngone nanga Jou wi kuasa, 5 ngini salingou winisisarakani 'o nyawa gu'una 'o Tokata ma Koanika la 'awi di-diai 'ito-torou 'iisangoka. Ma ngekomo koge'ena, 'o nyawa gu'una 'asa 'o laha wamake gee ma 'orasi ma Jou woboali. 6 Koyadaenuwa ngini nimaie. Poilia ngini nio'isenokau 'o dolabololo naneda, " 'O rahi ka ma etaka, ma 'o roti yakokidoaka!" 7 Nia'umokasi 'o rahi ge'ena, ge'ena la 'o di-diai 'ito-torou, la ngini niodadi 'isoka roti ma rahi koi'iwaka ma ngale nia dorou koi'iwa. De ngoi tanako ma gongu ngini koge'ena. Sababu ma Kristus wiso-songenokau matero ka 'o domba yatoakukou, ma ngale posirame 'o Yahudioka ma Jo'oungu ma Dutu Wakisisupu ma Wange. 8 So nou ngone pomarame posirame ma wange ge'ena de 'o roti koirahi-rahira, ge'ena la 'o roti gee 'isino-nako 'o dorou koi'iwa de 'iodumu gee ma Jo'oungu ma Dutu wi singina yadae-daene. 'Uwa ngone posirame 'o wange ge'ena, de 'o roti gee de ma rahioka, ge'ena la 'o sowono de 'o dingkai. 9 'Ai suratioka gee tosidengo-dingotokau, tosidemokau nginika 'ato 'uwa niogiamanai de 'o nyawa gee yomakapake kayo'itimaronga-ronga. 10 Ngoi 'ai dumutu bukangi la 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu kowinako-nakowa gee yomakapake kayo'itimaronga bolo yomadengo-dengoka, bolo yotipu-tipu bolo 'o barahala yasuba-suba. Ngoi 'ai dumutu ko 'onakawa, sababu nako ngini salingou nimasikurutu 'onaka, ge'ena ma raiokau ngini salingou ma gou-gongu niosupuokau 'o duniaka ne'ena. 11 To ngoi 'ai dumutu ge'ena la 'uwa niogiamanai de 'o nyawa gee yomasironga 'ato 'ona ge'ena yongaku-ngaku ma Kristusika, ma 'ona yomakapake kayo'itimaronga bolo yomadengo-dengoka, bolo 'o barahala yasuba-suba de 'o nyawa 'ireguka yakisito-torou, bolo yaki'eto-'eto, bolo yotosi-tosiki. Kanimasido'odomo de de 'ona ma koidadiwa! 12 Ma ngale yakilega ma

diai 'o nyawa gee koyongaku-ngakuwa ma Kristusika ge'ena ko to ngoiwa 'ai 'urusangi. Ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete 'asa wakilega ma diai. Ma 'ania jamatioka, ge'ena nginiou ma sirete salingou niakilega ma diai! Naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, "Niakiginiikika 'o nyawa yoti-tingkai nginioka naga."

6:1 Nako naga nginioka yomakatasala de manga 'esa moi ka 'o ngo-ngaku moi, 'uwa yakikalaki 'o hakimika gee kowingaku-ngakuwa ma Jo'oungu ma Dutu. Ma 'ona salingou yoga'asoko ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati yakisikatiai. 2 Ngini ma rai nianakokau 'ato ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati 'asa yahakimi 'o nyawa 'o duniaka ne'ena! Ngini ma rai nia'akunu niosikadiai 'o parakara ma di-dingoono. 3 Ngini nianakokau 'ato ngone 'asa pahakimi 'o sagala mala'ekati! 'Ifoliosi 'o parakara ma di-dingoono gee 'o wange 'isinoi-noimi. 4 So nako la koge'ena 'idadi, 'uwa niaki'asa 'o hakimika gee kowingaku-ngakuwa ma Jo'oungu ma Dutu. 5 Ngoi kone'ena tongose la ngini nimaeke. Ma rai nginioka naga moioni yobarijakau yakisikatiai manga 'esa moi ka 'o ngo-ngaku moi gee yomakata-tasala. 6 Ma 'ipulutu so 'o nyawa yongaku-ngaku 'o Yesusika yotagi yakikalaki manga 'esa moi ka 'o ngo-ngaku moi gee koyongaku-ngakukawa. 7 Ngaro 'uwa sigado nimakakalaki 'o nyawaka gee koyongaku-ngakuwa, la ka ngini de ngini nimakatasala, ma ge'ena ma ngale niokalakau. 'Ifoloi yaowa ngini nidiai koiloawa bolo nisirugi! 8 Ma nginiou ma sirete 'ifoloi niodiai koi'adiluwa, nginiou ma sirete mita niakisirugi 'o nyawa 'iregu. De ge'ena niadiai gee kiaka naga ka 'o ngo-ngaku moi de de ngini! 9 Ngini nianakokau 'ato 'o nyawa gee koyamote-motekuwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, 'asa koyodadiwa to 'una 'awi 'umati! 'Uwa niomaha-mahaka nisihaga! 'O nyawa gee yomakapake kaitimaronga, yasuba-suba 'o barahala, yoso-songou, gee yomakapake ka 'o nauru de 'o nauru, 10 yotosi-tosiki, yomadengo-dengoka, yaki'eto-'eto, gee yoduaka yakisito-torou 'o nyawa 'ireguka, de yosihaga-haga 'o nyawa 'ireguka. Yoodumu gee koge'ena yodi-diai 'asa koyodadiwa ma Jo'oungu ma Dutu wi 'umati. 11 Ma sira yamuruo naga nginioka koge'ena yodi-diai. Ma ne'ena to ngini nia sowono koi'iwau. Ngini niodadiokau duga ka to ma

Jo'oungu ma Dutu 'awi nyawa. Ngini nimarimoiokauoli de ma Jo'oungu ma Dutu, sababu ngini niongakuokau ma Yesus Kristusika de sababu 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino ma kuasa. 12 Naga 'o nyawa yongose 'ato, " 'O nyawa 'iodumu kaidadi padiai 'okia naga bato," ma moteke ngoi 'okia naga gee kaidadi padiai ge'ena koiodumuwa de ma faedaaka. So ngaro 'o sagala moi-moi kaidadi tadiai, ma moteke ngoi, ngoi tooluku 'ena 'ipareta. 13 Naga mita yongose 'ato, " 'O 'inomo ge'ena 'o pokoro ma bula, de 'o pokoro ge'ena ma ngale 'o 'inomo ma ngii." Ma ge'ena modidi 'asa ma Jo'oungu ma Dutu waisanga. 'O nyawa ma roese koidadiwa yosipake ma ngale yomakapake kaitimaronga, ma duga ka ma Jou wisileleani. De ma Jou 'asa wapaliara 'o roese ge'ena. 14 Ma Jo'oungu ma Dutu wisiwangokali ma Jou Yesus, koge'enali mita ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wonasiwangoli ngone de 'awi kuasa. 15 'Esa moi riaka dodoto, ngini nianakokau 'ato ngini ge'ena matero ka ma Kristus 'awi roese ma kia sonaa. So koidadiwa ngini moioni nimakapake de 'o ngeweka ma dorou sababu ge'ena koyadaenuwa. 16 De ma raiokau ngini nianakokau 'ato 'o nyawa gee yomasiganu-ganu de 'o ngeweka ma dorou, 'ona ge'ena ka moi de de 'ona! Sababu naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isitulisuku, "Yamididi go'ona 'idadi ka moi." 17 Ma 'o nyawa gee yomarimoi de ma Jou, 'ona ge'ena ka 'o singina moi de ma Jou. 18 Ka ma eta ma koya'akunuwa nimakapake kaitimaronga. Sababu 'o sowono 'iregu 'iodumu gee 'o nyawa yodi-diai ge'ena 'idadi ko manga roese ma siretekawa. Ma 'o nyawa gee yomasika'idu kaitimaronga, ge'ena ma ngale yodiai 'o sowono to 'ona manga roese ma sireteka. 19 Ngini nianakokau 'ato 'ania roese ge'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma ngii. 'O Ngomasa ge'ena 'imanoa nginioka, de ma Jo'oungu ma Dutuou ma sirete wokula 'o Ngomasa ge'ena nginika. 'Ania roese ge'ena ko to nginiwa nia rongamoi. Ge'ena to ma Jo'oungu ma Dutu. 20 Ma Jo'oungu ma Dutu nanga so-sowono watuusokau ma ngekomo ma Kristus wosongene, ge'ena ma ngale wini'ijakau, de nia 'ija watotomoka. Sababu ge'ena niapake niosidi-diai nia roese ge'ena la wisitedene ma Jo'oungu ma Dutu.

7:1 Ma 'orasi ne'ena ngoi tomau tabicara 'okia naga gee niangose-ngose

'ania suratioka. Nako 'o nauru koyongaamokuwa ge'ena yaowa. 2 Ma 'uwa sigado yomakapake kayo'itimaronga, so yaowa 'o nauru moi-moi de manga wekatoka, de 'o ngeweka moi-moi de manga rokatoka. 3 'O rokata salingou yakileleani manga wekatika, de 'o wekata mita koge'enali manga rokatika. 4 'O wekata ge'ena ko 'onawa ma sirete yomaparetano, yakiparetano ge'ena manga rokata. Koge'enali mita 'o rokata ge'ena ko 'onawa ma sirete yomaparetano, ma 'ena manga wekata. 5 'O giabereki koidadiwa nimakakurutika so konimakapakewa. Ma nako ka 'o 'orasi moi ge'ena kaidadi duga salingou niodumu niosimoteke, la ngini moi-moi 'idadi niolahidoa. Ma ge'enaka de salingou nimalomuoli de nimakapakeli la 'uwa niodomoteke 'o Tokata ma Koana sigaro sababu ngini koniatahanuwa nia nyafisuu. 6 Ngoi kone'ena tongose ge'ena kotinisulokuwa 'ato nimaogoro mimakaleleani 'o giabereki, ma 'ena kaidadi nimaogoro 'o 'orasi moi. 7 Ma tongose 'ifoloi yaowa nako 'o nyawa 'iodumu koyongaamokuwa 'isoka ngoioli. Duga 'o nyawa 'iodumu nanga co-catu moi-moi pamakekau ma Jo'oungu ma Dutuno. Moi manga co-catu neda, de munuka 'ireguoli. 8 Gedagee koyonga-ngaamokuawasi de 'o bao-baoka, takidongose konee: 'Ifoloi yaowa ngini koniongaamokuawau 'isoka ngoi. 9 Ma nako ngini konia'akunuwa niatahani 'ania nyafisuu, ge'ena 'ifoloi yaowa niongaamoko. Sababu 'uwa sigado nia nyafisuu nidarama. 10 Gedagee yonga-ngaamokokau, takisitotara 'o besesongo naneda. ('O besesongo ne'ena ma Kristusino so ko to ngoiwa 'ai besesongo.) Ma besesongo ge'ena konaneda: 'O ngeweka gee yonga-ngaamokokau, koidadiwa manga rokata yakioluku. 11 Ma nako 'ona yakiolukokau, 'ona salingou tatapu koyongaamokuawau, bolo yolioli manga rokatika. De 'o rokata koidadiwa manga wekata yaoluku. 12 Gee 'iregu-reguka, ngoi ma sirete takisibesesongo konee: Nako wimoi wongaku-ngaku ma Kristusika la 'awi wekata komongaku-ngakuwa ma Kristusika ma muna momodeke yomagiabereki de de 'una, 'o nyawa gu'una koidadiwa womioluku. 13 De nako mimoi mongaku-ngaku ma Kristusika la 'ami rokata kowongaku-ngakuwa ma Kristusika, de mi rokata gu'una womodeke yomagiabereki de de muna, ge'ena muna koidadiwa mioluku. 14 Sababu 'o rokata gee koyongaku-ngakuwa ma Kristusika, 'idadi ma Jo'oungu ma Dutu wakidawongo yodadi 'awi 'umati,

sababu wongaamoko de 'o ngeweka gee modadiokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati. Koge'ena mita 'o wekata gee komongaku-ngakuwa, 'idadi ma Jo'oungu ma Dutu womidawongo modadi to 'una 'awi 'umati, sababu mongaamoko de 'o nauru gee wodadiokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati. Nako ko koge'enawa, ma raiokau to 'ona manga ngowa-ngowaka 'isoka 'o ngowaka ma dorou. 'Ena momongo 'o ngowa-ngowaka go'ona ma desongo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati. 15 Ma nako 'o nyawa gee koyongaku-ngakuwa la yomau yakioluku manga wekata bolo manga rokata gee yongaku-ngaku, ge'ena niakimadaka. Ne'ena dau ma dodaka ge'ena ngini konipusuikawau 'o ngaamoko ma besesongo, sababu ma Jo'oungu ma Dutu womau la ngini nio'ahu 'isa-sanangi. 16 Sababu ngini 'o wekata gee niongaku-ngakuokau ma Jouka, kokia so ngini nianakokau 'ato ngini koidadiwa niakisilaha 'ania rokata? Koge'enali mita 'Esa moi ngini 'o rokata gee niongaku-ngaku, kokia ngini 'idadi nianako 'ita-tantuu 'ato ngini koidadiwa niakisilaha 'ania wekata? 17 Moi-moi nio'ahu salingou moteke ma Jou wosingekomokau de wositatapuokau ma 'orasi ngini niokurue niongaku 'unaka ma ngale wini'asoko. Ma 'atorangi ge'enau gee tosidoto-dotoko 'o jamati 'isinoimika. 18 Nako kogee wimoi wisunakau ma 'orasi 'una wamake 'o ga-gasoko ma Jo'oungu ma Dutuno, ge'ena 'uwau womau waisanga ma suna ma no-nako ge'ena. Koge'enali mita nako wimoi kowisunawasi ma 'orasi 'o ga-gasoko wamake ma Jo'oungu ma Dutuno, ge'ena 'uwau womasuna. 19 Sababu pomasunaka bolo ko'uwa, ge'ena ma ngale koi'iwa. 'Iparaluu ge'ena pamoteke ma Jo'oungu ma Dutu wi pareta. 20 'Ifoloi yaowa 'o nyawa 'iodumu tatapu yo'ahu 'isoka kokia naga ma 'orasi 'ona 'ikurue yongaku ma Kristusika ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu waki'asoko. 21 Nako ngini ni'asoko ma ngale niongaku 'ena ngini ge'ena 'o yongosi, ge'ena 'uwau nia singina 'isusa. Ma dua nako ngini niamake 'o 'orasi ma ngale nisimada 'o yongosioka, ge'ena nginou ma sirete nima'aturu. 22 Sababu 'o yongosi moi gee yongaku-ngakuokau ma Jouka, 'ona ge'ena ma Jou wi nyawa gee ma Kristus wakisipidilokau manga sowonoka. De moi ko 'o yongosuawau gee yongakuokau ma Jouka, ge'ena wileleani ma Kristus. 23 Ngini ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wini'ijakau ma ngale winituusokau, de nia 'ija watotomoka. Sababu ge'ena ngini 'uwa ka 'o

nyawaka niakisingounu ma 'ena ma Jo'oungu ma Dutuka. 24 Ge'enu so 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi, 'isoka kokia naga nia 'ahu ma 'orasi ma Jo'oungu ma Dutu wini'asoko niongaku ma Kristusika, yaowa nio'ahu ka koge'enali mita. 25 Ma ngale 'o nyawa gee koyonga-ngaamokuawasi, ngoi kotamakewa 'o pareta ma Jouno. Duga sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi co-catu so ngoi 'idadi 'o nyawa 'ingaku, so tokula 'ai di-dibangi. 26 'Ai di-dibangi konee, ma ngale pongano-nganono 'o sagala susa 'inadutuku ngone pongaku-ngaku ma 'orasi ne'ena, ngoi tamao 'ifoloi yaowa nako 'ona tatapu koyongaamokuwa 'isoka ne'ena naga. 27 Nako de nia wekatokau, 'uwa niakioluku. Nako nia wekata koi'iwasi, 'uwau niononu. 28 Ma nako ngini niongaamoko, ge'ena koniosowonuwa. Koge'enali mita nako 'o mosolese mimoi mongaamoko, ge'ena komosowonuwa. Duga gee yonga-ngaamoko dua yodaari 'o susa ma gudaiku. De ngoi tomou ngini 'uwa nidaene 'o susa ge'ena. 29 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi! 'Ai dumutu ge'ena konee: To ngone nanga 'orasi koiamokuawau ma ngale 'o dunia ma do-dogumu 'isoriokau. Sababu ge'ena, 'o nyawa gee de manga wekatokau salingou yo'ahu 'uwa duga ka manga wekata yakalesangi, ma salingou yosilamo-lamo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi manarama. 30 De 'o nyawa gee yo'ari-'ariku, salingou 'uwa ka manga singina ma susa yamoteke; gee yo'ie-'iete, salingou 'uwa ka manga morene yamoteke; de gee yomadi-di'ijakau, salingou 'uwa manga kia sonaa yakipareta. 31 Ge'enu so 'o nyawa gee yadi-diai 'o dunia ma kia sonaa, tanu ge'ena 'uwau yakisikadango. Sababu 'o dunia ma jamani kone'ena gee dua 'iisanga! 32 Ngoi tomou ngini 'uwa niododato. 'O nyawa yongaku-ngaku gee koyongaamokuwa, dua manga di-dibangi duga ka ma Jouka sababu 'ona yomau ma Jou wi singina 'isanangi. 33 Ma 'o nyawa gee de manga wekatoka 'asa 'ikudai yatibangi ma ngale 'o dunia ne'ena ma rongamoi, sababu yomau yakisisanangi manga wekata. 34 Ma duanguku manga di-dibangi 'ikapula-pula. 'O ngeweka gee koyomodokawa, bolo 'o mosolese, dua 'ikudai yatibangi ma ngale ma Jou, sababu 'ona yomau manga 'ahu 'iodumu yokula ma Jo'oungu ma Dutuka. Ma 'o ngeweka gee de manga rokatoka, dua manga di-dibangi yosilamo-lamo ka 'o dunia ne'ena ma rongamoi, sababu 'ona yomau

yosisanangi manga rokata manga singina. 35 Ngoi tatulisuku 'iodumu ge'ena ma ngale to ngini ma sirete nia laha, ko ma dumutuwa 'ato kotinisdabiwa niadai konee de koneda. Ma ngoi tomau ngini niadai gee ma gou-goungu yadaene, la ngini niatiba-tibangi duga ka ma Jou winileleani. 36 Nako wimoi wamaoku salingou womingaamoko 'awi baingi sababu 'awi nyafisuu kowatahanuwa, ge'ena ngaro kawomingaamoko sababu ge'ena ko 'o sowonuwa. 37 Ma nako moi manga singinaka yaputusokau 'ato koyongaamokuwau ngaro de manga baingou ma, de manga butusangi ge'ena komoiwa yakipakisaa, ge'ena yaowa, 'itilai ya'akunu yatahani manga nyafisuu. 38 So 'o nyawa gee yonga-ngaamoko ge'ena yodai yaowa-owa, de gee koyongaamokuwa ge'ena yodai 'ifoloiosi yaowa. 39 'O ngeweka mimoi gee mongaamokokau, muna mi rokata miparetano duga ka ma 'orasi wowango-wangosi. Nako mi rokata wosongenokau muna 'idadiokau mongaamoko de 'o nyawa 'iregu moteke to muna mi singina ma mau, 'itilai mongaamoko moteke kokia naga 'o nyawa yongaku-ngaku. 40 Ma muna 'asa 'ifoloi mosanangi nako komongaamokuawau. Ge'ena to ngoi ma sirete 'ai di-dibangi, ma ngoi tamao 'okia naga gee tosidemo ne'ena ge'ena de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma kuasa.

8:1 Ne'ena ngoi tomau tabicara ma ngale 'o 'inomo gee 'isisubakau 'o barahalaka. Ngone panakokau 'o dolabololo gee 'ingose 'ato, "Ngone poodumu pobarijakau." Duga sababu pongose 'ato pobarijakau, ge'enau so 'o nyawa manga singina 'ikurutie. Ma 'o dora ge'ena 'o nyawa manga singina yosikuata. 2 'O nyawa gee yoma-maoku 'o gudaiou yanako, ge'ena ma ngale koyanako 'itaiwasi 'okia naga gee salingou yanako. 3 Ma 'o nyawa gee ma gou-goungu ma Jo'oungu ma Dutu widora, 'ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wakinako. 4 Ma ngale ya'odomo 'o 'inomo 'isisubakau 'o barahalaka, ngone panako 'o barahala ge'ena 'isoka 'o kianikia gee koi'iwa. De ngone panako mita, ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena kawomatengoka. 5 Ma goungu 'o gudai mita gee yosironga manga jo'oungu de manga jou, daku 'o diwangoka bolo 'o duniaka. 6 Ma nako ngone ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu kawomatengoka. 'Una 'o Dea gee wosidadi-dadi 'o sagala

moi-moi. Ngone po'ahu sababu 'una. De mita ma Jou ge'ena kawomatengoka duga, ge'ena la ma Yesus Kristus. Ma ngekomo 'una so 'o sagala moi-moi 'isidadi, de sababu 'una so ngone po'ahu. 7 Ngaro koge'ena ma 'o nyawa koiodumuwa yanako ge'ena. Naga munuka ma sira biasa 'o barahala yasuba. Ge'enau so sigado ma 'orasi ne'ena mita 'ona yamaoku 'o 'inomo 'isisubakau 'o barahalaka, ge'ena 'o barahala ma 'inomo. So nako ya'odomo 'o 'inomo ge'ena, 'ona yomamaoku yosowono, sababu to 'ona manga ngo-ngaku koikuatuawasi. 8 Ko 'o 'inomuwa 'isikuata to ngone nanga rimoi de ma Jo'oungu ma Dutu. Nako pa'odomo 'o 'inomo gee 'isisuba-subakau 'o barahalaka, ge'ena ma faedaa kokia-kiawa. De ngaro kopa'odomuwa ma 'inomo ge'ena, ma koporugiwa. 9 Ma ngaro 'idadi niodiai koge'ena ma salingou niomasidi-diai. 'Uwa sigado 'o nyawa 'iregu gee manga ngo-ngaku koikuatuawasi 'idadi yosowono. 10 To ngoi 'ai dumutu ge'ena koneda: Nako ngini 'ania ngo-ngaku 'ikua-kuata niogogeruku nio'odomo 'o barahala ma woaka sababu ngini nianako koyado'oawa, ge'ena ma raiokau dua gee manga ngo-ngaku koikua-kuatuwa nimake de 'ona mita yomoroini ya'odomo ngaro yamaoku koyadaenuwa ma. 11 De ma sababu 'ania di-diai koge'ena, 'o nyawa gee manga ngo-ngaku koikua-kuatuwa 'idadi yoliba. 'Ena momongo ma Kristus wosongene ma dumutu 'ona mita. 12 De nako ngini niadiai 'o sowono 'isoka koge'ena 'ania 'esa moika gee ka 'o ngo-ngaku moi, ge'ena ngini niatorou 'o nyawa gee manga ngo-ngaku koikua-kuatuwa. So ngini niosowono ma Kristusika. 13 Ge'enau so nako ma sababu 'o 'inomo gee ta'odo-'odomo so 'ai 'esa moi ka 'o ngo-ngaku moi yosowono, ge'ena ngoi dua ka ma eta ma kota'odomuawau 'o haewani. Sababu 'uwa sigado 'ai 'esa moi yosowono sababu ngoi.

9:1 Ngoi ne'ena kokiawau 'isiyongosi. Ngoi ne'ena 'o su-suloko, ngoi towimakekau 'o Yesus to ngone nanga Jou. Ngini nio'ahu de ma Jou ge'ena to ngoi 'ai manarama ma sowoko. 2 Ngaro 'o nyawa 'iregu-regu koyongakuwa 'ato ngoi ne'ena 'o su-suloko, ma ngini ge'ena niongakuokau! Sababu nio'ahu de ma Jou ge'ena ma nyo-nyata 'ato ngoi ne'ena 'o su-suloko. 3 Nako 'o nyawa 'isigurubungu, ge'ena dua tosango konee: 4

Ngomi mita salingou miamake 'o 'inomo sababu miomanarama! 5 'Amia do-dagioka nako kogee ngomi de mia wekatoka, ge'ena ngomi mita 'amia hak de ma 'ena miaki'asa moi-moi mia wekata gee yongaku-ngaku, 'isoka kokia naga 'o su-suloko 'iregu, 'o Yesus wi dodo-dodoto de 'o Petrus. 6 'O Barnabas de de ngoi mita koidadiwa ka ngomi ma sirete mimadononu 'o 'inomo! 7 Koi'iwa 'o tentara yotagi yoparangi de salingou ka 'ona ma sirete yomadakalari manga kia sonaa! Koi'iwa yopai-pairi manga joro yatuduuku de koya'odomuwa ma hasili! Koi'iwa 'o domba yoso-sowohi de koya'okeruwa ma domba ma susu! 8 'Okia naga gee tosidemo ne'ena ge'ena duga ka 'o nyawanowa ma di-dibangi, ma 'ena sababu 'o 'agama ma besesongoka mita 'ingosekau. 9 'O Musa 'awi Bukuoka 'isitulisuku konee, " 'O sapi gee 'o gandum yadoko-doko ma ngale yawidili, ma 'uru 'uwa yapusuoka." 'O nyawa 'ifoloji ma Jo'oungu ma Dutu wakalesangi positero 'o sapi. 10 Bolo ge'ena ma dumutu ma ngale ngone? Ma goungu ge'ena 'isitulisuku ma ngale ngone. Sababu 'o nyawa gee yopai-pairi de 'o gandum yowidi-widili ge'ena yadaene yomanarama ma de yongano-nganono ma ngale dua yamake manga manarama ma hasili ma bula. 11 Ngomi minisitotarokau 'okia sonaa moi-moi 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino so naga nia singinakau. So nako ngomi miadawongo 'o kianikia gee niokula ngomino, ge'ena ko ma ngalewa 'ato ngomi mioga'asoko kaifolojiou. 12 Nako 'o nyawa 'iregu de manga hak yongano-nganono niakiriwo manga paraluu, ge'ena ngomiosi 'ifoloide mia hak de de 'ona. Ma ngomi komianonuwa 'amia hak ge'ena. De ngomi 'ifoloji mioduaka 'okia sonaa moi-moi ka ngomi mimadasadia, 'uwa sigado 'idadi ka 'o da-datoko moi ma ngale ma Kristus 'awi Habari ma Owa 'isidagi. 13 'Esa moi ngini ma raiokau nianakokau 'ato 'o nyawa gee yoma-manarama ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka, 'ona ge'ena manga 'inomo yamake ge'enanou. De 'o 'imam gee yoma-manarama 'o su-suba ma ngiioka, 'ona yamake 'o bo-bula gee ge'ena ma su-suba ma ngiioka 'o nyawa yosisuba-subaka. 14 Koge'enali mita ma Jou wositatapuokau 'ato 'o nyawa gee yosidagi 'o Habari ma Owa, ge'ena salingou yo'odomo ge'enanou. 15 Ma ngoi koma'iwasi toga'asoko 'okia sonaa. De ngoi telefo 'o surati ne'ena ko ma dumutuwa 'ato salingou niokula 'okia naga topa-paraluu ma 'orasi ne'ena. Ngoi tooluku 'okia naga

gee tosiare-arene ge'ena 'iisanga. Nako moikani yomau yaisanga, 'ifoloi yaowa tosongene. 16 Sababu nako ge'ena dau la duga katosihabari 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno, ge'ena ngoi koidadiwa 'ai singina 'iamoko, sababu ma Jo'oungu ma Dutu woisulokokau ma ngale tadiai. Totorouoka nako ngoi kotosihabariwa 'o Habari ma Owa ge'ena. 17 Nako kogee 'o manarama ge'ena tosidagi ka to ngoi 'ai mau, ge'ena 'idadi tongano-nganono 'ai parasengi. Ma ngoi tosihabari 'o Habari ma Owa, ge'ena sababu to ngoi 'ai gina. Ngoi ma Jo'oungu ma Dutu woisimanarama ma ngale ge'ena. 18 Nako kogee'ena de 'ai sewa 'okia? Neda to ngoi 'ai parasengi, ge'ena la ngoi 'idadi tosihabari 'o Habari ma Owa ma ka moi ma kotakisitubusowa ngano ngoi kotanonuwa 'ai hak ma ngale 'o Habari ma Owa tositota-totara. 19 Ngoi ne'ena komoiwau manga yongosi. Ngaro kogee'ena ma ngoi ma sirete tomadiaiokau 'o yongosi 'o nyawa 'iodumika. Ngoi todiai kogee'ena la 'idadi taki'akunu 'o nyawa manga gudai yo'ahu de ma Kristus. 20 So 'o Yahudi ma nyawaka, ngoi tomadiai 'isoka 'o Yahudi ma nyawa la 'idadi taki'akunu yodadi to ma Kristus 'awi nyawa. Gee 'o nyawa yo'ahu moteke 'o Musa 'awi besesongo, 'onaka tomadiai 'isoka 'i'aono 'o besesongo ge'ena, ngaro ko'uwa ma. Ngoi todiai kogee'ena la 'idadi taki'asa yodadi ma Kristus 'awi do-domoteke. 21 Gee ko 'o Yahudiwa ma nyawaka, ngoi tomadiai 'isoka 'o Yahudiokawa gee koyamote-motekuwa 'o Musa 'awi besesongo. Ngoi tadiai kogee'ena la 'idadi taki'asa yodadi ma Kristus 'awi do-domoteke. Ma ge'ena ko ma ngalewa 'ato ngoi kotamotekuwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo moi-moi, so 'ena ngoi 'i'aono ma Kristus 'awi pareta. 22 Gee manga ngo-ngaku koikua-kuatuwa manga sigoronaka, ngoi mita tomadiai 'isoka 'o nyawa manga ngo-ngaku koikuatuwa la 'idadi taki'asa yodadi ma Kristus 'awi do-domoteke. La 'ena ngoi ge'ena todadi 'iodu-odumoka ma ngale 'o nyawa 'iodumu la de kokia naga bato ma ngekomo ngoi 'idadi takisilaha 'ona munuka. 23 'Iodumu ge'ena tadiai ma ngale 'o Habari ma Owa ge'ena, la ngoi mita tamake 'o co-catu. 24 Ngini ma rai nianakokau nako la naga yotandingi yomakarebese, ge'ena yomakakarebese go'ona yoodumu yoowa-owara, ma kawomatengo duga wamake ma parasengi. Sababu ge'ena ngini mita nimariwo matero kaniotandingi nioowa-owara la niamake

ma parasengi. 25 'O nyawa 'isinoimi nako yolatihani ma gu-gudaioka, ge'ena yomatongosono naga 'o sagala moi-moioka. 'Ona koge'ena yodiai, sababu yomau yakisigudere de 'o bunga 'idi-diaiku ma ngale yoju-juara, ge'ena la 'o bunga gee yacobou 'imaai. Ma ngone ne'ena pomatongosono 'o sagala moi-moioka sababu ngone pomau 'inasigudere 'o bunga gee koimamaaiwau. 26 Ge'enau so ngoi 'o kianikia todiai ge'ena de ma dumutu, matero kawimoi woowa-owara ma dumutu 'itantuuku. De nako 'isoka yotinja tanu ngoi ne'ena koto'itimarongawa totidingi. 27 Ngoi matero katolatihani 'ikua-kuata, la 'ai roese 'iodumu 'ikua-kuata. La gee 'iduanga tositotara 'o Habari ma Owa 'o nyawa-nyawaka, 'uwa ngoi 'iitomo.

10:1 'Esa moi riaka dodotoka 'o ngo-ngaku moi! Ngini salingou nionganonganono 'okia naga gee 'idadi-dadiokau nanga edete de nanga dotumoka ma 'orasi 'ona 'o Musa wimoteke. 'Ona yoodumu ma Jo'oungu ma Dutu wakisi'asa ma no-nako 'o lobi manga dekude, de koyakido'oawa yatoaka 'o Ngooto 'Ite-tereboko. 2 Ma ngale yodadi 'o Musa wimoteke-moteke, 'ona yoodumu matero kayaki'osikokau 'o lobi ma dodaka de ge'ena ma ngootoka. 3 'Ona yoodumu ya'odomo 'o 'inomo kaimatero, ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutuno ma ngekomo 'awi kuasa, de 'ona yoodumu ya'okere 'o 'akere kaimatero ge'ena la 'o 'akere gee ma Jo'oungu ma Dutu wosisupuno 'o teto 'igi-gigieno gee naga de de 'ona. 'O teto 'igi-gigie ge'ena la ma Kristus ma sirete. 5 Ngaro koge'ena ma, ma Jo'oungu ma Dutu kowosanangiwa manga gudaika, ge'enau so manga songene kaipoadeu 'o tonaka 'ika-kakasaka. 6 'Iodumu ge'ena 'imadadi to ngone nanga kasinaa, ma ngale 'inasinganono la 'uwa poduaka 'okia sonaa 'ito-torou 'isoka 'ona yodi-diai. 7 Mita la 'uwa ngone pasuba 'o barahala 'isoka gee 'onaka munuka. 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, "So ma nyawa-nyawa go'ona yo'odomo de yo'okere de yoroge, ma ngale yasuba 'o barahala." 8 Ngone koidadiwa podiai 'okia sonaa 'imedi-mediri 'isoka gee 'onaka munuka yodi-diai. Sababu 'ona yacaana monaoko de sa'ange yosongene kage'ena ma wange, ngano ge'enau yadiai. 9 Ngone koidadiwa powitai-taili ma Jou 'isoka gee ma sira 'onaka munuka, so ma rai 'ona yosongene 'o ngia 'ibisa-bisa yakituduku. 10 Ngone koidadiwa pokurubungu 'isoka gee 'ona

ma sira munuka, so 'o songene ma mala'ekati yakito'omaka. 11 'Okia sonaa 'iodumu gee 'idadi-dadi 'onaka, 'imadadi 'o kasinaa. De ge'ena 'iodumu 'ilefoku la pongano-nganono, sababu ngone ne'ena po'ahu 'o dunia ma do-dogumu ma 'orasioka. 12 Sababu ge'ena 'o nyawa gee yoma-maoku yokuatokau, tanu yomasitiari 'uwa sigado yootaka. 13 'O bo-baja 'iodumu gee nidutu-dutuku, ge'ena 'o bo-baja gee biasau 'o nyawa yakidutu-dutuku. Ma ma Jo'oungu ma Dutu waga-gao 'awi jaji. 'Una 'asa kowinisipidikawa ngini nitaili 'ifoloika de to ngini nia guata. Ma 'orasi ngini nidoboa 'o bo-baja, 'una 'asa winikula 'o ngekomo ma ngale niokuata la ngini 'idadi niotongosono. 14 Sababu ge'ena 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi tinisiboso-bosono, tanu ngini nimasikurutu 'o barahala. 15 Ngoi tinisitotara naneda, sababu ngoi tamaoku ngini ge'ena 'o nyawa yoba-barija. So tanu ngini ma sirete niatiba-tibangi 'ai demo ne'ena. 16 Gee ngone 'o Ngodomo 'Itebi-tebini podiai ma ngale posingano-nganonie ma Kristus wosongene, ma 'orasi ge'ena po'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka de 'o 'anggur po'okere de 'o roti posibula-bula. Ge'ena ma ngale ngone poodumu pomarimoi de ma Kristus sababu 'awi 'aunu 'ipoa de 'awi roese wosisarakaniokau wiso-songene, ge'ena ma ngale wonatuusu 'o sowonoka. 17 Sababu ma roti ka ngai moioka ge'ena la ma Kristus 'awi roese, de ngone poodumu kage'ena pori'odomo, so ngone poku-kudai ne'ena ge'ena 'isoka 'o roese moi. 18 Kaniakimake 'o Yahudioka, gee ya'odo-'odomo 'o 'inomo 'isisuba-subakau ma Jo'oungu ma Dutuka 'o su-suba ma ngii ma dekuoka, 'ona ge'ena yodadi ka 'o singina moi wisuba ma Jo'oungu ma Dutu. 19 'Ai demo ne'ena ma dumutu ge'ena la: 'O barahala bolo 'o 'inomo gee 'isisubakau 'o barahalaka ge'ena ma faedaa ka ma eta ma koi'iwa. 20 'Okia naga gee yosisuba 'o barahalaka 'o su-suba ma ngiioka, ge'ena ko ma Jo'oungu ma Dutukawa yosisuba so 'ena 'o tokatika. De ngoi tooluku ngini nimarimoi de 'o tokata. 21 Ngini koidadiwa niosido'okere 'o 'anggur gee powisingano-nganono ma Kristus wosongene ma ngale pomarimoi de de 'una de 'o 'anggur gee 'o barahalaka yosisuba-suba ma ngale yomarimoi de 'o tokata. Ngini koidadiwa nio'odomo ma Jou wi Ngodomo 'Itebi-tebini ma ngiioka de mita nio'odomo 'o tokata ma ngodomo ma ngiioka. 22 Ngone koidadiwa podiai ma Jou witu'uduku! Ngone de ma Jou ge'ena ma Jou

'ifoloji wokuata. 23 'O nyawa yongose 'ato, " 'O sagala moi-moi kaidadi podiai moteke ngone." Ge'ena ma goungu. Duga koiodumuwa padi-diai ge'ena de ma faedaaka. Bolo yongose 'ato, "Ngone kaidadi podiai 'okia naga bato moteke ngone." Ma koiodumuwa ge'ena nanga ngo-ngaku yosikuata. 24 Ka moi ma koya'akunuwa nimariwo duga ko to ngini ma sirete nia paraluu. 'O nyawa 'isinoimi salingou yomariwo ma ngale 'o nyawa 'iregu manga paraluu. 25 Ngini kaidadi nia'odomo 'o siode 'okia naga bato gee 'o siode yowuku-wukunu ma ngiioka. 'Uwau niosanosi 'ato 'o siode ge'ena 'isisubakau 'o barahalaka bolo ko'uwa. Nio'odomo 'o siode ge'ena 'uwau niamaku nia singina 'itubuso. 26 Sababu 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, " 'O dunia ne'ena de ma doda 'iodumu ge'ena to ma Jou." 27 Nako 'o nyawa koyongaku-ngakuwa ni'asoko nio'odomo de ngini niomodeke, ge'ena kano'odomo 'okia naga gee nidonoaku. 'Uwau nialega ma diai kiano 'o 'inomo ge'ena, la 'uwa nia singinaka 'itubuso. 28 Ma nako naga 'o nyawa yongose nginika, " 'O 'inomo ne'ena 'isisubakau 'o barahalaka," ge'ena 'uwa nia'odomo ma ngale niakitibangi 'o nyawa go'ona de manga singina ma dubuso. 29 'Ai dumutu ge'ena ko to nginiwa nia singina ma mau, ma to nyawa go'ona. Poilia munuka naga yosano, "Tei, 'ido'oa so to ngoi 'ai mau de salingou 'o nyawa 'iregu manga singina ma mau 'i'aturu? 30 Nako ngoi 'o 'inomo ta'odomo de to'amalahakasi ma Jo'oungu ma Dutuka, 'ido'oa so 'o nyawa salingou 'inasigurubungu sababu ma 'inomo ge'ena, 'ena momongo ngoi tosi'amalahakau ma Jo'oungu ma Dutuka?" 31 'Okia naga bato ngini niadai, nia'odomo, bolo nia'okere, 'iodumu ge'ena ma dumutu la 'o nyawa wisiarene ma Jo'oungu ma Dutu. 32 Nio'ahu nimasidi-diai la 'uwa sigado ma sababu ngini so 'o nyawa 'iregu yosowono, 'uwa sigado 'o Yahudioka bolo ko 'o Yahudiokawa, bolo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jamati yosowono. 33 Nio'ahu 'isoka ngoi. Ngoi tomariwo tosisanangi 'o nyawa 'iodumu manga singina naga 'o sagala moi-moioka, koi'iwa 'ai dumutu ma ngale ka to ngoi ma sirete 'ai paraluu. To ngoi 'ai dumutu ge'ena duga tomau 'ona yoodumu 'idadi yakisilaha.

11:1 Salingou niamoteke 'isoka kokia naga ngoi tadi-diai, 'isoka ngoi mita tamoteke kokia naga ma Kristus wadi-diai. 2 Ngoi tinisiarene sababu ngini

kaitaurika nisi-singina, de niodomoteke 'o do-dotoko gee tinisidoto-dotoika. 3 Ma ngoi tomau ngini nianako 'o ngai moioli ge'ena la, 'o nau-nauru ge'ena ma Kristus wakipareta; 'o ngeweka yonga-ngaamokokau ge'ena manga rokata yakipareta, de ma Kristus ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wipareta. 4 Ge'enau so nako wimoi wolahidoa bolo wositotara 'o Habari ma Jo'oungu ma Dutuno 'o nyawa yoku-kudai manga bionoka la wi saeke waluunuku, ge'ena ma Kristus wisiti-tingoono. 5 De nako mimoi gee molahidoa bolo mositotara 'o Habari ma Jo'oungu ma Dutuno 'o nyawa yoku-kudai manga bionoka de mi saeke ko ma luunukuwa, 'o ngeweka gumuna mosimae-maeke mi rokata gee womiparetano. Ge'ena kaimatero de 'o ngeweka gumuna mipololokau. 6 Sababu nako 'o ngeweka mimoi la mooluku mopake 'o saeke ma lu-luunu, ge'ena 'ifoloi yaowa 'ami utu yakuluoka. Ma nako 'o ngeweka moi manga utu yakuluoka bolo yagutioka, ge'ena 'idadi ka 'o se-sela. Ge'enau so yaowa 'o saeke ma lu-luunu yopake. 7 'O nauru koiparaluuwa yopake 'o saeke ma lu-luunu, sababu 'ona ge'ena yosidumutu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jako de 'awi kumati. Ma 'o ngeweka 'ona yosidumutu 'o nauru-nauru manga kumati, 8 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wosidadi 'o nauru ge'ena ko 'o ngewekanowa, ma 'ena 'o ngeweka wosidadi 'o naurino. 9 De mita 'o nauru wosidadi ge'ena sababu ko 'o ngewekawa manga paraluu ma 'ena 'o ngeweka yakisidadiku ma ngale 'o nauru manga paraluu. 10 Sababu ge'ena, 'o ngeweka mimoi salingou mopake 'o saeke ma lu-luunu ma ngale ma no-nako 'ato muna ge'ena mi rokata mikuasano, la 'o sagala mala'ekati 'asa 'imorene. 11 Ngaro koge'ena ma ngone pongaku-ngaku nanga 'ahu ma sigoronaka, 'o ngeweka de 'o nauru ge'ena kapomakamoteke. 12 Sababu ngaro 'o ngeweka ma di-disiraka ge'ena misidadi 'o naurino, ma ge'enaka de 'o ngeweka yosilahiri 'o nauru, de 'o sagala moi-moi ge'ena ma Jo'oungu ma Dutuno. 13 Bika 'Esa moi ngini ma sirete niatibangi naneda: 'O ngeweka mimoi molahidoa ma Jo'oungu ma Dutuka 'o nyawa gudai manga bionoka de komomasinoakuwa 'o saeke ma lu-luunu, ge'ena yadaene? 14 Ngini nianakokau 'ato nako 'o nauru manga utu 'ikurutuku ge'ena 'iso koyadaenuwa. 15 Ma 'o ngeweka 'ona ma Jo'oungu ma Dutu wakikula manga utu ma ngale manga saeke yosiluunu, de manga utu 'ikuru-kurutuku

ge'ena 'imadadi manga kumati. 16 Ma nako naga yomau yomakaributuosi ma ngale ne'ena, ngoi tosidemo duga ka 'o ngai moi ge'ena la, ngone ne'ena bolo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jamati 'iregu, to ngone nanga 'adati ge'ena ka 'o ngai moioka. Ge'ena la 'o ngeweka yolahidoa ge'ena salingou manga saeke yaluunuku de 'o nauru salingou manga utu 'uwa 'ikurutuku. 17 Ma ngale nanedali, ngoi kotinisiarenuwa. Nia lo-lomu ge'ena ma duanguku koisure-surewa so 'ena kaito-torou. 18 Ma di-disiraka to'isene 'ato 'ania lo-lomuoka naga 'o kaributu de 'o kadi-dingaka. De ngoi tamaoku ge'ena ma goungu. 19 Ma goungu koge'ena 'idadi, la 'iwaiti dua nago'ona ma gou-goungu yongaku ma Jouka. 20 Gee ngini nimalomu, ngini niadai ko ma Jouwa 'awi Ngodomo 'Itebi-tebini. 21 Sababu gee nio'odomo, de ma 'inomo ka moi-moi nimarorebe nimadegese sigado munuka kokiawa yodaene, 'ena munuka yosigeto-geto. 22 Koya'akunuwa koge'ena! To ngini ma de nia woa, so ngini 'idadi nio'odomo de nio'okere ge'enaka! Bolo ngini niomau niakisiti-tingoono ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jamati de niakisimae-maeke 'o nyawa yosusa-susa? 'Okia salingou tongose nginika? Salingou tinisiarene? Ko'uwa! Ma gou-goungu ngoi 'asa kotinisiarenuwa. 23 Sababu gee tosidoto-dotoko nginika, ge'ena tadawongino ma Jouka, ge'ena la ma obiri ge'ena gee 'o Yesus to ngone nanga Jou wisisarakaniou la wito'oma, 'una 'o roti wa'ese, 24 de gee wosi'amalahaka ma roti ge'ena ma Jo'oungu ma Dutude, de waeta-eta de wi giama, de kawongosekau, "Ne'ena ge'ena to ngoi 'ai roese gee tosisarakani ma ngale nia sowono tatuusu. Niadai kone'ena, ma ngale nisi-singina ngoi." 25 Koge'enali mita gee 'o roti ya'odomoka de wa'ese 'o 'anggur ma sawokoka de kawongosekau, " 'O 'anggur ne'ena ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji ma sungi gee 'isitatapu de 'ai 'aunu. Niadai kone'ena ma ngale nisi-singina ngoi gee nia'okere 'isinoimi." 26 Sababu gee ngini nia'odomo de nia'okere 'isinoimi ma roti de ma 'anggur ne'ena, ge'ena ngini niosihabari ma Jou wosongene sigado 'una woboali. 27 Sababu ge'ena nago'ona gee ya'odomo de ya'okere 'o roti de 'o 'anggur gee 'isi'ade-'ade ma Jou 'awi roese de 'awi 'aunu, 'ena manga di-diai koyadaenuwa, 'ona yosowono ma Jouka gee wosisubakau 'awi roese de 'awi 'aunu. 28 So 'o nyawa 'isinoimi salingou 'isira yalega ma diaiokasi manga singina ma dodaka, 'asa de 'idadi

ya'odomo de ya'okere 'o roti de 'o 'anggur ge'ena. 29 Sababu nako 'o roti ya'odomo de 'o 'anggur ya'okere 'ena koyongakuwa 'ato ge'ena matero ka ma Jou 'awi roese, 'ona 'asa ma Jo'oungu ma Dutu wakihukumu. 30 Ge'enau so naga nginioka manga gudai yopanyake de yolamahani, de mita yosongene. 31 Ma nako 'isira palega ma diaiokasi nanga singina ma dodaka, ngone 'asa ma Jo'oungu ma Dutu kowonahukumuwa. 32 Ma nako ngone pamake 'o hukumani ma Jo'oungu ma Dutuno, ge'ena ma ngale wonadotoko la ngone 'uwa 'inasiduhukumu de 'o dunia ne'ena. 33 Sababu ge'ena 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi, nako ngini nimalomuno ma ngale nio'odomo ma Jou 'awi Ngodomo 'Itebi-tebinoka, ngini salingou nimakadamaa moi de moi. 34 Nako munuka yakisawinokau, ge'ena yo'odomokasi manga woaka. Nako ngini niosimoteke kone'ena 'ania lo-lomu ma sigoronaka, ge'ena koniamakewa 'o hukumani ma Jo'oungu ma Dutuno. Gee 'iregu-regu 'asa tosiwaiti nginika, nako dua toboali.

12:1 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi! Ne'ena ngoi tosiwaiti ma ngale 'o co-catu 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino. Sababu ngoi tomau ngini nianako ma gou-goungu. 2 Niongano-nganono ma 'orasi ngini kowininakowasi ma Jou Yesus, ngini niodomoteke 'o barahala gee koioma-omasuwa. 3 Ngini salingou nianako, 'o nyawa gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yakiparetano ge'ena koyongosewa 'ato, " 'O Yesus tanu 'o dorou wamake!" Koge'enali mita komoiwa ya'akunu yongose 'ato, " 'O Yesus ge'ena ma Jou," nako 'o nyawa go'ona ko 'o Ngomasa 'Itebi-tebinuwa yakiparetano. 4 Naga 'i'ini-'inioka 'o co-catu, ma ge'ena 'iodumu ka 'o Ngomasa 'o ngai moino ge'ena la 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino. 5 Naga 'o manarama 'i'ini-'inioka ma ngale ma Jou wileleani, duga ma Jou gee 'o nyawa wile-leleani kawomatengoka. 6 Naga 'i'ini-'inioka 'o manarama ma ngale ma Jou wileleani, ma gee wokula-kula 'o guata ma ngale ma manaramoka ge'ena, ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu gee kawomatengotengoka gu'una. 7 Ma ngale to ngone poodumu nanga laha, 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'inakula 'o co-catu 'imakakaregu ngone moi-moino. 8 Moika yakikula 'o co-catu ma ngale yocawaro yobi-bicara de 'o kumati. 'Ireguka yakikula 'o co-catu ma ngale yobarija so ya'akunu yosiwaiti ma ngale ma

Jo'oungu ma Dutu. 9 'O Ngomasa kage'enali mita 'ikula 'o nyawa moika, 'o ngo-ngaku ma Kristusika posironga 'ikuatoka, ma naga 'ireguka 'o Ngomasa ge'ena 'ikula 'o kuasa ma ngale 'o nyawa manga panyake yakisi'aiki. 10 Moikali yakikula 'o kuasa ma ngale yodiai 'o no-nako 'ihera-herangi, de 'iregukali, yakikula 'o co-catu ma ngale yositotara ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo. De 'iregukali 'o Ngomasa ge'ena 'ikula 'o kuasa ma ngale yosikadelega ka'ena 'o co-catu 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino, de ka'ena ko'uwa. Munuka yakikula ma ngale ya'akunu yobi-bicara de 'o demo 'i'ini- 'inioka gee 'ihera-herangi, de naga mita yakikula ya'akunu yosiwaiti 'o demo-demo ge'ena ma ngale. 11 Ge'ena 'iodumu ka 'o Ngomasa 'o ngai moi yamanarama ge'ena la 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, 'o nyawa moi-moi yakikula 'o co-catu moteke 'o Ngomasa ge'ena ma mau. 12 Ma Kristus ge'ena 'isi-'ade-'ade 'isoka 'o nyawa nanga roese; 'o roese ka 'o ngai moi, duga ma kia sonaa 'o gudaioka. Ma kia sonaa 'iodumu ge'ena ngaro 'o gudaioka, ma ka 'o roese moi. 13 Koge'enali mita ngone poodumu, 'o Yahudioka bolo ko 'o Yahudiokawa, 'o yongosi bolo ko'uwa; ngone poodumu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'ina'osikokau, la ngone pomarimoi de ma Kristus la podadi ka 'o roese moi. Ngone poodumu mita nanga singinaka 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'imanoakau. 14 Sababu 'o roese ge'ena ma kia sonaa ka 'o ngai moiokawa ma 'ena 'o gudaioka. 15 Nako 'o dou 'ingose 'ato, "Ngoi ko 'o giamuwa, sababu ge'ena ngoi ko 'o roese ma kia sonaawa," ge'ena ko ma ngalewa 'ato 'o dou ge'ena ko 'o roesuwa ma kia sonaa. 16 De nako 'o ngauku 'ingose 'ato, "Sababu ngoi ko 'o akowa, so ngoi ko 'o roese ma kia sonaawa," ge'ena mita ko ma ngalewa 'ato 'o ngauku ge'ena ko 'o roese ma kia sonaawa. 17 Nako kogee 'o roese 'iodumu ge'ena ka 'o ako, kokia 'o roese ge'ena 'idadi 'imasi'sene? Bolo nako 'o roese 'iodumu 'idadi ka 'o ngauku, kokia 'o roese ge'ena 'iame? 18 Ngone panakokau ma Jo'oungu ma Dutu wosikokinoa 'o roese ma kia sonaa ge'ena. Moi-moi wosinoa to 'ena ma ngiika moteke to 'una wi mau. 19 Nako 'iodumu ge'ena ka 'o ngai moioka duga, ka'ena posironga 'o roese? 20 So ma goungu naga 'o gudaioka 'o roese ma kia sonaa, duga ma roese ka 'o ngai moi. 21 Sababu ge'ena 'o ako koya'akunuwa 'ingose 'o giamika, "Ngoi kotoniparaluuwa ngona!" Bolo 'o saeke koya'akunuwa 'ingose 'o douka,

"Ngoi kotoniparaluuwa ngona!" 22 'Ena momongo 'o roese ma kia sonaa gee pamaoku koikua-kuatuwa, ngone paparaluu ma sala. 23 De ma kia sonaa moi-moi gee pamaoku koibaragunawa, ge'enau 'ifoloi pabaraguna. Gee koidadiwa posidumu-dumutu, ge'enau 'ifoloi paleleani. 24 'O roese ma kia sonaa gee pamakeka 'isurekau, koiparaluuwau paleleani. Ma Jo'oungu ma Dutu wa'aturu nanga roese koge'ena ma rupa, so ma kia sonaa gee rekeni koibaragunawa 'ifoloi pabaraguna. 25 Ma Jo'oungu ma Dutu wodiai koge'ena, la 'o roese ge'ena koimakati-tingakuwa, ma kia sonaa moi-moi 'imakakalesangi moi de moi. 26 Nako ma kia sonaa moi 'isangisara, ma kia sonaa 'iregu-regu 'iodumu 'ikokisangisara mita. Nako ma kia sonaa ngai moi yosiarene, ge'ena ma kia sonaa 'iregu-regu 'iodumu 'ikokisanangi. 27 Ngini nioodumu ge'ena matero ka ma Kristus 'awi roese, de ngini moi-moi mita to 'una 'awi roese ma kia sonaa. 28 Koge'enali mita naga 'o jamatioka, ma Jo'oungu ma Dutu wositatapuokau 'o nyawa yoma-manarama 'o manarama 'i'ini-'inioka. Ma di-disiraka 'o su-suloko, deika 'o nabii-nabii, deika 'o guru-guru, 'asa de gee yodi-diai 'o no-nako 'ihera-herangi, deika 'ona gee yakikula 'o co-catu ma ngale 'o nyawa manga panyake yakisi'aiki, bolo yakiriwo 'o nyawa 'iregu, bolo yosi'atu-'aturu, bolo gee yobi-bicara de 'o demo 'i'ini-'inioka 'ihera-herangi. 29 'Ona koyoodumuwa ka 'o su-suloko, bolo ka 'o nabii, bolo ka 'o guru. Koyoodumuwa de manga kuasaka ma ngale yodiai 'o no-nako 'ihera-herangi, 30 bolo 'o nyawa manga panyake yosi'aiki, bolo ma ngale yobicara de 'o demo 'i'ini-'inioka 'ihera-herangi, bolo yosiguti ma ngale 'o demo-demo ge'ena. 31 Ge'enau so ngini salingou nimariwo niosigou-goungu la niamake 'o sagala co-catu gee ma dekuoka. De 'asa tinisidumutu 'o ngekomo gee 'ifoloiosi yaowa-owa.

13:1 Ngaro ngoi 'idadi tosibicara 'o nyawa ma demo 'i'ini-'inioka, bolo ngaro ka de 'o mala'ekatiou ma demo, ma nako kotakidorawa 'o nyawa, ge'ena 'ai demo-demo ge'ena duga kaimokie matero ka 'o liwanga de 'o damunu ma 'ilingi, duga ma faedaa koi'iwa. 2 Ngaro ngoi ta'akunu tositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno de tasahe 'o do-dotoko 'iti-tiai gee 'o nyawa 'iregu koyanako-nakowasi, mita takokinako 'o sagala moi-moi de tongaku ma sala ma Jo'oungu ma Dutuka sigado tadiai 'o gigie

'imato'oraka, ma nako kotakidorawa 'o nyawaka, ge'ena ngoi 'ai faedaa ka ma eta ma koi'iwa! 3 Ngaro 'ai harataa 'iodumu takisibula-bula 'o nyawa yosusa-susaka, de 'ai roese tokula ma ngale yatuuku, ma nako kotakidorawa 'o nyawaka, 'iodumu ge'ena ma faedaa ka ma eta ma koi'iwa. 4 'O nyawa gee yakidora-dora 'o nyawa 'ireguka, 'ona ge'ena yosabari, manga singina 'isure, koi'iwa 'o daleana, koya'ena-'enawa, de koi'iwa 'o gedenge. 5 'Ona koyomadaduiewa, koyotabangamowa, koyopakisaawa 'o nyawa 'iregu yamoteke to 'ona ma sirete manga mau. Koitaituwa yomadegese ma ngale, de mita koyomado-donoakuwa manga singinaka. 6 'O nyawa gee yakidora-dora 'o nyawa 'ireguka, 'ona koyoduakuwa 'o dorou. 'Ona yoduaka 'iti-tiai. 7 'Ona yotahani yodaari 'o sagala moi-moi, 'ona ya'akunu manga ngo-ngaku tatapu 'ikua-kuata, de tatapu yomasinganono ma Jo'oungu ma Dutuka ngaro kokia naga bato ma lugo. De tatapu yosabari ngaro 'okia naga bato 'idadi. 8 'O dora ge'ena dua kaisi'ado-'adonika koitogumuwa. Ma 'o nyawa gee yositota-totara 'o Habari ma Jo'oungu ma Dutuno 'asa kaitogumoka, de 'o nyawa gee yobi-bicara 'o demo 'i'ini-'inioka 'ihera-herangi 'asa kayomaogoroka. De gee yodoto-dotoko ma ngale 'o nyawa winako ma Jo'oungu ma Dutu 'asa yomaogoro. 9 Sababu to ngone nanga barija de nanga guata ma ngale positotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno, koitotomuawasi. 10 Dua 'asa ma 'orasi ya'adono ma Jo'oungu ma Dutu wadiai 'iodumu 'itotomo, de gee koito-totomuwa 'asa 'iisanga. 11 Gee ngoi ka 'o ngowaka ma dingoosi, tobicara 'isoka 'o ngowaka ma dingoosi, 'ai ro-rasa 'isoka 'o ngowaka ma dingoosi, de tomatibangi 'isoka 'o ngowaka ma dingoosi. Ne'ena ngoi tobalusokau, 'ai gokoie 'isoka 'o ngowa-ngowaka gee ta'umokau. 12 'Okia naga gee ngone pamake ma 'orasi ne'ena, ge'ena 'isoka 'o gurumini 'iga-gamusanga 'o kasinaaka. Ma dua ngone 'asa pamake 'iwai-waiti. Ma 'orasi ne'ena ngoi kotanakowasi 'o sagala moi-moi, ma dua 'asa tanako 'okia sonaa moi-moi 'isoka ma Jo'oungu ma Dutu woinako 'itiai. 13 So ma ngale ma 'orasi ne'ena, naga 'o ngai sa'ange salingou ngone tatapu padiai, ge'ena la: Pongaku, pomasinganono ma Jo'oungu ma Dutuka, de pomakadora moi de moi. 'O ngai sa'ange ge'ena 'ifoloiosi 'iparaluu ge'ena la 'o nyawa pakidora.

14:1 Tanu ngini nimariwo ma ngale 'o nyawa niakidora de niadawongo 'o co-catu 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino. 'Ifoloiosi ge'ena 'o co-catu ma ngale nia'akunu niositotara ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo. 2 'O nyawa gee yobi-bicara de 'o demo 'ihera-herangi, ge'ena ma dumutu ko 'o nyawakawa. 'Ona yobicara ma Jo'oungu ma Dutuka. Komoiwa yasahe 'okia naga gee 'ona yongose-ngose, sababu ka 'o Ngomasa 'Itebi-tebini so 'ona yobi-bicara 'okia naga gee ka ma Jo'oungu ma Dutu duga wanako. 3 Ma nako 'o nyawa gee yositota-totara 'o habari ma Jo'oungu Dutuno, ge'ena ma dumutu yositotara 'o nyawaka, ma ngale yakisikuata, yakisimagae, de yakiaru. 4 'O nyawa gee yobi-bicara de 'o demo 'ihera-herangi ge'ena duga ka 'ona ma sirete yomasikuata, ma gee 'o nyawa yositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno, yakiriwo 'o jamati la 'ifoloi yokuata. 5 Ma sureka nako ngini 'Esa moi niiodumu niadadi niosibicara 'o demo 'i'ini-'inioka gee 'ihera-herangi. Ma 'ifoloiosi 'isure ge'ena nako ngini nia'akunu niositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno. Sababu 'o nyawa gee yositota-totara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno, 'ona 'ifoloi yobaraguna de 'o nyawa gee yobi-bicara de 'o demo 'i'ini-'inioka 'ihera-herangi. Duga nako la ya'akunu yosiwaiti 'o demo 'i'ini-'inioka 'ihera-herangi gee yosibi-bicara ge'ena, ge'ena 'o jamati 'iodumu yamake ma faedaa. 6 Nako kogee ngoi toboa nginika de tobi-bicara de 'o demo 'i'ini-'inioka 'ihera-herangi, ge'ena ma faedaa ka ma eta ma koi'iwa! 'Imakaregu de nako ngoi tosiwaiti 'o demo moi ma Jo'oungu ma Dutuno, bolo tosiwaiti 'o kianikia ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu, bolo tositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno, bolo todotoko. 7 Tosi'ade-'ade 'isoka yosulingi de yomadukuti de ma 'ilingi koiwaituwa, so 'o nyawa koyosidongoowa 'okia ma nyanyi yosinyanyi. 8 'O 'ade-'ade 'iregu moioli: Nako 'o torompét yauwaka ge'ena ma no-nako yotagi yoparangi. Duga nako ma torompét yauwaka de ma 'ilingi koiwaituwa, ge'ena dua komoiwa yomasadia ma ngale yoparangi. 9 Koge'enali mita ngini gee niobi-bicara de 'o demo 'i'ini-'inioka 'ihera-herangi. Nako niosibicara 'o demo-demo gee koiwaituwa, komoiwa moi yasahe 'okia naga gee ngini niongose-ngose. 'Ania demo-demo ge'ena 'asa kayodingisanika koyosidongoowa. 10 Kokia naga ma gudaioka 'o demo-demo 'o duniaka ne'ena, ma 'o demo-demo ge'ena koi'iwa moi ma

ngale koi'iwa. 11 Ma nako ngoi kotasahewa 'o demo gee wimoi wosibicara, ge'ena ngoi tamaoku 'una ge'ena 'isoka 'o nyawa ma dudunino. Koge'enali mita 'una wamaoku ngoi 'isoka 'o nyawa ma dudunino. 12 Ma ngale ngini ma sirete, ngoi tanako ngini nioduaka ma sala niamake 'o sagala co-catu 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino. Ma 'ifoloiosi 'iparaluu ge'ena salingou ngini nimariwo ma ngale niapake niabarija gee yakiriwo 'o jamati yakisikuata. 13 Ge'enau so 'o nyawa gee yobi-bicara 'o demo-demo 'ihera-herangi, salingou yomaga'asoko ma Jo'oungu ma Dutuka la wakikula yadadi yosiwaiti 'okia naga yongose-ngose ge'ena. 14 Sababu nako ngoi tolaihidoa de 'o demo 'ihera-herangi, ge'ena 'ai singinaka tolaihidoa ma 'ai di-dibangi koimanaramuwa. 15 So ngoi salingou 'okia todiai? Neda dua ngoi tadiai: Ngoi 'asa tolaihidoa de to ngoi 'ai singina ma mau, de mita de 'ai di-dibangi. Ngoi 'asa tonyanyi de to ngoi 'ai singina ma mau, de mita tomou tonyanyi de 'ai di-dibangi. 16 Sababu nako ngini nio'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka ka de 'ania singina ma mau duga, de naga 'o nyawa 'iregu koyasahewa 'o demo 'ihera-herangi 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino ge'ena, ge'ena 'ona koyongosewa 'ato, "Ia ma goungu! 'Amin" 'ani 'amalaha ma betongo ge'ena, sababu 'ona koyanakowa 'okia ngini niongose. 17 Ngaro nia lahidoa ma ngale nio'amalaha ma Jouka posironga 'isureka, ma ge'ena ma faedaa ka ma eta ma koi'iwa sababu koyakisikuatuwa 'o nyawa 'iregu. 18 Ngoi to'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka sababu de ngini nioodumu ma ngoiosi 'ifoloide tobi-bicara de 'o demo 'i'ini-'inioka gee 'ihera-herangi. 19 Ma nako 'o lo-lomu ma sigoronaka ma ngale powisuba ma Jou, ngoi toduka tapake 'o demo 'o betongo muruoni gee 'o nyawa 'iregu 'idadi yasahe, la 'uwa tapake 'o demo 'ihera-herangi ma betongo 'icaanoka ma koyasahewa. Ngoi toduka koge'ena, la 'idadi 'o nyawa takidotoko. 20 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi! Tanu 'ania di-dibangi 'uwa 'isoka 'o ngowa-ngowaka. Tanu ngini 'isoka 'o ngowaka ma dingoono gee 'o dorou koyanakowasi yodiai. Ma nako 'o di-dibangioka ge'ena ngini salingou niodadi 'o balusu. 21 Naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isitulisuku konee, "Ma Jou wongose 'ato, 'Ma ngekomo 'o nyawa gee yobi-bicara de 'o demo-demo ma somoa, ngoi 'asa tobicara 'ai 'umatika ne'ena. De dua ma ngekomo 'o nyawa ma dudunino, ngoi 'asa tobicara 'ai

'umatika ne'ena. Ngaro koge'ena ma, 'ona yooluku yosigisene 'ai demo.' "

22 So 'o co-catu ma ngale yosibicara 'o demo-demo gee 'ihera-herangi ge'ena ma no-nako ma dumutu 'o nyawa gee koyongaku-ngakukawa, so ko ma dumutuwa 'o nyawa gee yongaku-ngakuka. De 'o co-catu ma ngale yositota-totara ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, ge'ena ma no-nako 'o nyawa yongaku-ngakuka, so ko ma dumutuwa 'ato 'o nyawaka gee koyongaku-ngakuwa. 23 Sababu ge'ena nako 'o jamati nimalomuno de nioodumu niobicara de 'o demo 'i'ini-'inioka gee 'ihera-herangi, la 'o nyawa ma dudunino bolo gee koyongaku-ngakuwa yoboa, ma raiokau dua 'ona yongose ngini nioodumu nito-togosanga! 24 Ma nako ngini nioodumu niositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno, de gee koyongaku-ngakuwa bolo 'o nyawa ma dudunino yoboa, ge'ena 'okia naga ngini nioodumu niositota-totara 'asa 'isidumutu 'o nyawa go'ona manga sowono de 'idadi yanako to 'ona manga sowono. 25 'O sagala dorou gee manga singina ma dodaka 'asa yanako, so 'ona 'asa yomasitipokoku de wisuba ma Jo'oungu ma Dutuka. 'Ona 'asa yongaku ma gou-goungu 'ato ma Jo'oungu ma Dutu naga nginioka. 26 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi! Ngini salingou niodiai koneda: Nako ngini nimatoomuno ma ngale winisuba ma Jou, munuka yonyanyi, munuka yodotoko, munuka yositotara 'o kianikia ma Jo'oungu ma Dutuno, munuka yobicara de 'o demo 'ihera-herangi, munuka yosiwaiti ma demo-demo ge'ena. Ma ge'ena 'iodumu niadiai salingou ma dumutu nimakariwo nimasikakuata. 27 Nako munuka yomau yobicara de 'o demo gee 'ihera-herangi, salingou kayamididi bolo yaika 'ikudai ge'ena yaruange, ma yomamoi-moi. De salingou de ma 'ena yosiwaiti 'okia naga yongose yobi-bicara go'ona. 28 Nako komoiwa yadadi yosiwaiti, ge'ena gee yobi-bicara de 'o demo 'ihera-herangi go'ona salingou yomarii-riidi 'o lo-lomuoka ge'ena. Madaka la 'ona yobicara ma Jo'oungu ma Dutuka ka manga singina ma dodaka duga. 29 Yamididi bolo yaruange gee 'onaka de ma 'ena 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno, salingou yositotara ma habari ge'ena, de ma 'orasi ge'ena 'iregu-regu 'ona yatiba-tibangi 'okia naga gee yongose-ngose. 30 Ma nako kogee 'o nyawa 'ireguoli gee yoboa-boano 'o lo-lomuoka ge'ena yomau yositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno, ge'ena gee yobicara 'isira-sira go'ona salingou

yomaogorikasi. 31 Koge'ena ma ngekomo, ngini nioodumu moi-moi 'idadi niositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno; la ngini nioodumu 'idadi nimadamake 'o do-dotoko de 'idadi 'ifoloiosi niongaku. 32 'O co-catu 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino ma ngale yositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno, ge'ena 'idadi 'o nyawa gee yositota-totara 'o habari ge'ena yosi'aturu. 33 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'una ge'ena woduaka 'isi'aturu yaowa-owa de pomarimoi, 'una kowoduakuwa 'iruahe. 'Isoka gee yadi-diai ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jamati 'iodumoka 34 'o nge-ngeweka salingou kayomarii-riidi gee ma 'orasi 'o jamati 'imalomuno. 'Ona koyakisidabiwa yobicara. 'Ona koidadiwa yodadi saeke, ge'ena moteke 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara. 35 Nako 'ona yomau yanako 'o kianikia, ge'ena salingou manga woaka 'asa de yosano manga rokatika. Koyadaenuwa nako 'o ngeweka mimoi mobicara 'o jamati ma lo-lomuoka. 36 Ma Jo'oungu ma Dutu wi demo ge'ena ko nginiokawa de yaino! De 'o demo ge'ena 'isitotara duga ka nginikawa. 37 Nako 'o nyawa naga yoma-mao manga co-catu de ma 'ena ma ngale yositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno, bolo 'ona manga co-catu 'iregu 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino, 'o nyawa go'ona salingou yanako 'ato 'okia naga gee tatulisuku ne'ena ge'ena 'o pareta ma Jouno. 38 Ma nako naga munuka yooluku yadawongo ne'ena, 'uwa niakidaarika. 39 Sababu ge'ena 'Esa moi, niomariwo ma ngale niositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno, ma 'uwa koniakisidabiwa 'o nyawa gee yomau yobicara de 'o demo 'i'ini-'inioka gee 'ihera-herangi. 40 Duga 'iodumu ge'ena salingou niadiai de nia gokoie yaowa-owa de 'isidi-diaiku.

15:1 De ma 'orasi ne'ena 'Esa moi riaka dodoto, ngoi tomau nionganonieli 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno gee ma sira tosito-totara nginika. Ngini niadawongokau de niongaku ma gou-goungu ma Kristusika sababu niamoteke 'o Habari ma Owa ge'ena. 2 Nako ngini nimasiga-gao ma gou-goungu 'o Habari ma Owaka gee tinisitota-totarokau, ge'enau ngini nisilaha, 'itilai niongaku niosidemogaroku. 3 'Okia naga gee tosita-totara nginika 'Esa moi, ge'ena ngoi mita tadawongino. 'Ifoloi 'iparaluu tinisitotara gee 'isoka naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku ge'ena la ma Kristus

wosongene sababu to ngone nanga so-sowono, 4 'una wipo'osuoka ma 'o wange sa'angeka de kawisimomikokali moteke 'isilefoku 'o Buku 'Itebi-tebinoka. 5 Tinishitotaroli mita, ma Kristus gee wisiwangokali, 'una womasidumutu mita 'o Petrusika, deika 'o su-suloko yamogiooko de modidika. 6 Ge'ena 'ipasa de womasidumutoli 'awi do-domoteke yaratusu motoa 'ipailika kage'ena ma 'orasi. 'Onaka ge'ena manga gudai kayo'ahu-ahuosi sigado ne'ena naga, duga munuka yosongenokau. 7 Ge'enaka de ma Kristus womasidumutoli 'o Yakobusika 'asa deika 'o su-suloko yoodumika. 8 Womasidumutu ma du-du'uruokau ma goungu ge'ena ngoino, ngoi 'isoka 'o la'ekati 'ilahiri ko ma 'orasukuwasi! 9 Ngoi ne'ena 'ifoloi todaduuku naga ma Jou 'awi su-sulokoka, ngoi kayadaenuwa 'isironga 'o su-suloko, sababu ngoi takihalebiruokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jamati. 10 Duga ngano ma Jo'oungu ma Dutu woikula 'o co-catu, so ngoi todadi 'o su-suloko gee 'isoka ne'ena naga ngoi. De ma Jo'oungu ma Dutu 'awi co-catu wokulano ge'ena koiparacumawa, so 'ena ngoiosi 'ifoloi tomeki tomanarama de gee 'o su-suloko 'iregu-regu. Ma ge'ena ko ngoiwa ma sirete tomariwo, ma 'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi co-catu gee naga ngoioka. 11 So nago'onano bato nio'isene 'o Habari ma Owa ge'ena, ngoioka bolo 'o su-suloko 'ireguno, ge'ena koyado'oawa. 'Iparaluu ge'ena la ngomi miosihabari 'o Habari ma Owa ge'ena de ngini niongaku. 12 Ngomi miositotarokau ge'ena la ma Kristus wisimomikokau 'o songenoka, de 'ido'oa so naga nginioka munuka yongose 'ato 'o nyawa yosonge-songenokau dua koyakisimomikuwau? 13 Nako ma goungu 'o nyawa yosonge-songenokau dua koyakisimomikuwau, ge'ena ma Kristus mita kowisimomikuwau 'o songenoka. 14 De nako la ma Kristus kowisimomikuwau 'o songenoka, ge'ena 'o Habari ma Owa gee miositota-totarokau ge'ena ma faedaa koi'iwa de mita to ngini nia ngo-ngaku mita ma faedaa koi'iwa sababu ma titi koi'iwa. 15 'Ifoloiysi ge'ena la 'iwaitokau 'ato ngomi mioeluku ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu, sababu ngomi miositotarokau 'ato ma Jo'oungu ma Dutu wisimomikokau ma Kristus wosongenukou de. 16 Sababu nako 'o nyawa yosonge-songenokau koyakisimomikuwau, ge'ena ma Kristus mita kowisimomikuwau 'o songenoka. 17 De nako ma Kristus kowisimomikuwa 'o songenoka, ge'ena 'ania ngo-ngaku ge'ena ma faedaa

koi'iwa, ge'ena ma ngale ngini nio'ahu ka 'o sowonokasi. 18 Ge'ena ma ngale 'o nyawa yongaku-ngaku ma Kristusika gee yosonge-songenokau mita koyamakewa 'o laha. 19 Nako ngone pomasinganono ma Kristusika duga kapo'ahu 'o duniaka ne'ena ge'ena sioko ee! De gee 'o nyawa 'iodumu 'o duniaka ne'ena, ngonesi 'ifoloi kopomado-do'oawau. 20 Ma 'inyatakau ma Kristus wisimomikokau 'o songenoka. De ne'ena ma no-nako 'ato 'o nyawa yosonge-songenokau 'asa yakisimomikoli. 21 Sababu 'o nyawa 'o duniaka yosongene ge'ena ma ngale wimo'i wi di-diai, koge'enali mita 'o nyawa yosonge-songenokau yakisiwangoli ge'ena sababu wimo'ioli 'awi di-diai. 22 'Isoka kokia naga 'o nyawa 'iodumu yosongene sababu yomarimoi de 'o Adam, koge'enali mita 'o nyawa 'iodumu 'asa yakisiwango sababu yomarimoi de ma Kristus. 23 Duga ngone moi-moi 'asa ma Jo'oungu ma Dutu wonasiwangoli, 'isira ma Kristus, 'asa de dua gee 'una woboali deika gee to 'una 'awi nyawa-nyawa. 24 Ge'ena 'ipasa deika 'o dunia ma do-dogumu ya'adono. Ma 'orasi ge'ena ma Kristus 'asa wakokiisanga 'o sagala pamareta, 'o sagala kuasa de 'o sagala guata, ge'enaka de 'una 'asa wokula ma Jo'oungu ma Dutuka to ngone nanga Dea gu'una, 'o Koana ma kuasa sababu 'una 'o Koana. 25 Ma Kristus salingou wopareta koitogumuwa sigado ma Jo'oungu ma Dutu wadiai 'o nyawa gee wimusumu ma Kristusika yoodumu yo'isene 'unaka. 26 'O musu gee dua ma du-du'uruoka wasotumu ge'ena la 'o songene. 27 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, "Ma Jo'oungu ma Dutu wadiaiokau 'o sagala moi-moi 'ikoki'isene 'unaka." 'Iwaitokau ma ngale 'o sagala moi-moi ge'ena ma dodaka dau ko de ma Jo'oungu ma Dutuwa ma sirete, gee wadiai 'o sagala moi-moi 'ikoki'isene ma Kristusoka. 28 Ma gedagee 'iodumu ge'ena 'ikoki'isene ma Kristus 'awi paretaka de 'una ma sirete ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka, 'asa wo'isene ma Jo'oungu ma Dutuka gee wadiaiokau 'o sagala moi-moi 'ikoki'isene ma Kristusika. So ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete 'asa wapareta 'o sagala moi-moi. 29 Nako 'o nyawa yosonge-songenokau dua koyakisiwangowau, ge'ena ma faedaa koi'iwa 'o nyawa yaki'osiki ma ngale 'o nyawa yosonge-songenokau. Nako ma gou-goungu 'o nyawa yosonge-songenokau dua koyakisiwangowau, 'ido'oa so 'ona yaki'osikosi? 30 De mita 'ido'oa so ngomi miomau miodaari

'o bahaya 'o 'orasi 'isinoi-noimi? 31 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi! 'O wange 'isinoi-noimi 'o bahaya 'idutuku so 'imau katosongene. Ne'ena tosidemo tosigou-gounguku sababu 'ai singina 'iamoko de to ngini 'ania 'ahu ma ngale ngini niongakuokau ma Kristus Yesusika, to ngone nanga Jou. 32 Nako ge'ena duga ka 'o nyawa ma di-dibangino, ge'ena ma faedaa ka ma eta ma koi'iwa ngoi tomariwo matero ka 'o haewani 'iti-tingkai todaari ne'ena 'o Efesus ma kotaka dau. Nako ma goungu 'o nyawa yosonge-songenokau dua koyakisimomikuawau, ge'ena yaowa pamoteke 'o dolabololo neda: "Nou ngone po'odomo de po'okere de pomasa-sanangi, sababu ngorumika dua ma rai posongenou." 33 'Uwa niomaha-mahaka 'o nyawa nisihaga! Niogiamanai de 'o nyawa gee manga di-diai 'ito-torou, dua 'asa nia di-diai 'itorou. 34 Niomangali ma 'orasi ne'ena, de 'uwa niosowonoli. Yadaene tanu ngini salingou nimaeke, 'ato nginoka naga munuka kowinakowasi ma Jo'oungu ma Dutu. 35 Poilia naga munuka yosano, "Kokia 'o nyawa yosonge-songenokau yakisiwangoli? De nanga roese kokia ma jako gee 'inasiwangodeli?" 36 De niohaga-hagaka! Nako nia fini niotuduku la ma fini ge'ena koisongenuawasi 'isira, ge'ena dua koigo'oowa. 37 De ma fini gee niatudu-tuduuku ge'ena dua kage'ena duga ma doda, so ko gee ma go'oo 'ila-laagomuwa. 38 Ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete 'asa wokula 'o fini kage'ena to 'ena ma lugo gee moteke 'una wamakeka yaowa ma ngale 'o joro ge'ena. Ma ngale 'o fini ma 'iniki 'isinoimi, ma Jo'oungu ma Dutu wokula to 'ena ma lugo moi-moi. 39 'O sagala 'i'ahu-ahu koiodumuwa 'imatero. Ngone 'o nyawa nanga roese ka 'o lugo moi, 'o haewani 'o dudungoka ma roese 'iregu; 'o namoro mita ma lugo 'ireguoli, de 'o naoko mita ma roese ma lugo 'ireguoli. 40 Koge'enali mita 'okia sonaa 'o diwangoka de 'o duniaka. 'O diwangoka ma kia sonaa to 'ena ma sure moi-moi, de 'o duniaka ma sagala moi-moi koge'enali mita. 41 'O wange ma ako ma sure 'imakaregu de 'o mede ma sure. 'O sagala ngoma mita to 'ena ma sure moioli. De 'o sagala ngomau ge'ena moi-moi 'imakaregu-regu ma sure. 42 Koge'enali dua 'o nyawa yosonge-songenokau yakisiwangodeli. 'O roese gee yapo-po'osuku ge'ena kaiwederoka, ma 'o roese gee ma Jo'oungu ma Dutu wosimomikieu ge'ena koito-torouwau. 43 Gee ngone 'o nyawa posongenuku de nanga roese yapo'osuku, nanga roese

yapo-po'osuku ge'ena koisurewa de koikuatuwa. Ma gee ma 'orasi ma Jo'oungu ma Dutu wosiwangodeli, 'ena ge'ena 'isure de 'ikuata. 44 Ma 'orasi nanga roese ge'ena yapo'osuku, nanga roese ge'ena ka biasa, ma gee ma Jo'oungu ma Dutu wonasiwangodeu, nanga roese ge'ena ma sungiou 'o sorogaano. De ma 'ena 'o roese gee 'o sorogaano, mita de ma 'ena 'o roese biasa. 45 Naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, " 'O nyawa ma di-disiraka ge'ena la 'o Adam, 'una ma Jo'oungu ma Dutu wi ngomasa wisi'ahu." Ma 'o Adam gee ma du-du'uruoka ge'ena la ma Kristus, 'unau ge'ena 'o Ngomasa gee 'inasi'ahu-ahu. 46 Gee 'iboa 'isirano ge'ena ka 'o roese biasa ko 'o sorogaanowa. Gee 'o sorogaano ge'ena 'iboa 'itu'uru. 47 'O Adam ma di-disiraka wisidadi 'o tonakino, ma 'o Adam ma du'uru ge'ena wi 'asali 'o sorogaano. 48 'O dunia ne'ena ma nyawa-nyawa ge'ena 'isoka 'o Adam ma di-disiraka gee wisidadi 'o tonakino, ma 'o sorogaa ma nyawa-nyawa ge'ena 'isoka gee woboa-boa 'o sorogaano. 49 Kaimatero de ngone ma 'orasi ne'ena ge'ena 'isoka 'o Adam gee wisidadi 'o tonakino, so dua ngone 'asa podadi 'isoka 'una gee woboa 'o sorogaano. 50 'Esa moi riaka dodoto! To ngoi 'ai dumutu ge'ena la 'o roese gee 'isidadi 'o 'aunu de 'o akemino, koidadiwa 'iwosanga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Dunia ma Sungioka. De 'o roese gee kaisonge-songene ge'ena koikakaliwa. 51 Niosisingina 'okia naga gee 'o nyawa koyanako-nakowasi ne'ena: Ngone 'asa kopoodumuwa posongene, ma ngone poodumu 'asa pongali. 52 Ma ge'ena 'asa 'idadi kayasorogano, ma 'orasi 'o torompét yauwaka ma du-du'uruoka. Sababu gee 'o torompét 'itemo ge'ena, 'o nyawa-nyawa 'asa yakisimomiki de manga roese 'ika-kakali, de ngone poodumu 'asa 'inangali. 53 Nanga roese gee kaisongenoka, salingou 'isitagali de 'o roese gee kaisonge-songenuwau, de 'o roese gee 'o duniano, salingou 'isitagali de 'o roese 'o sorogaano. 54 Nako 'o roese gee kaisongenoka 'isitagaliokau de gee kaisonge-songenuwa, de 'o roese 'o duniano 'isitagaliokau de 'o roese 'o sorogaano, ma 'orasi ge'ena 'asa de 'idadi 'okia naga gee 'isilefokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka konee, " 'O songene ma Jo'oungu ma Dutu waisangokau ma ngale walakuokau!" 55 "Ee songene, ngona konolakuwau, 'ani guata ma ngale 'o nyawa nosisangisara ge'ena koi'iwau!" 56 'O songene ma guata ma ngale 'o nyawa 'isisangisara ge'ena ma titi 'o sowono. De 'o sowono ma

pareta 'isidagi ma ngekomo 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara. 57 Ma po'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka, sababu 'unau so ngone palakuokau 'o sowono de 'o songene ma ngekomo ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou! 58 Ma sababu ge'ena 'Esa moi tinisiboso-bosono, tanu ngini tatapu niokua-kuata. 'Uwa niomaogoro niomanarama niosigou-gounguku ma Jou 'awi manarama, sababu ngini nianakokau nako ngini nimarimoi de ma Jou 'ania manarama ge'ena dua koiparacumawa.

16:1 Ma ngale 'o pipi gee niomau niakisiriwo 'o nyawa yongaku-ngaku, ngoi toga'asoko niamoteke 'isoka gee tosidemo-demokau 'o Galatiaka ma jamati 'isinoimika. 2 'O 'Ahadi ma wange 'isinoi-noimi, ngini salingou niatingaka 'o pipi, moi-moi moteke kokia naga nimadamake. Niadaotika ma pipi ge'ena sigado toboa, la ma 'orasi ge'ena koiparaluuwau niolomu. 3 Dua nako ngoi to-totarikau, ngoi 'asa takisuloko 'o nyawa-nyawa gee ngini niamaku 'idadioka. Ngoi 'asa tokula 'onaka 'o pipi gee 'o jamati niakisiriwo-riwo ge'ena de ma suratioka, la 'ona ya'asa 'o Yerusalemuka. 4 De nako niamakeku yaowa ngoi mita totagi de de 'ona, ge'ena ngoi mita 'asa totagi. 5 Ngoi 'asa taika nginika ma 'isira 'o Makedoniakasi totagi, sababu ngoi 'ai singinaka ge'enaka taboa. 6 Poilia ngoi dua 'idadi tomanoa tai-taiti de de ngini, poilia ma do'ingo 'o 'alo ma 'orasi. Ge'enaka de ngini 'idadi niriwo ngoi ma ngale tosigila 'ai do-dagi 'o ngii 'iregukali. 7 Ngoi tooluku taika nginika duga katotuluka. Nako ma Jou wosidabi, ngoi tomou tomanoa de de ngini ma eta 'o do'ingo. 8 Ngoi tomanoa ne'ena 'o Efesus ma kotaka, sigado ma 'orasi 'o Yahudioka manga gutuku ma ngodomo gee yosironga 'o Pentakosta ma Wange. 9 Sababu ne'enaka dau ge'ena kaidadi tadiai 'o manarama de ma fa-faadaa, ngaro naga manga gudai yakatatoko. 10 Nako 'o Timotius woboa, tanu winidawongo niosidi-diai la 'una 'idadi womanoa nginioka de kowododatowa, sababu 'una mita womanarama ma ngale ma Jou wi manarama 'isoka ngoioli. 11 'Uwa sigado naga munuka kowibaragunawa. Ma tanu winiriwo la 'una 'idadi 'awi do-dagi wosigila wolio ngoino kawosa-sanangi, sababu ngoi de mita nanga 'esa moi 'iregu-regu miodamaa 'awi bo-boa. 12 Nanga 'esa moi 'o Apolos, ma muruou naga towibaja 'ato 'una de nanga 'esa moi 'iregu-regu yaika nginika.

Ma 'una wamaoku koyadaenuawasi ka kone'ena de wotagi. Ma nako dua de wi 'orasioka, 'una 'asa woboa. 13 Ngini salingou niomasitiari de nia ngo-ngaku 'uwa 'igiwi 'ania 'ahu ma sigoronaka. Salingou niomo-moroini niomanarama de nimakua-kuata. 14 'Iodumu gee niadi-diai, ge'ena salingou niodiai de 'o dora. 15 Ngini ma rai niakinakokau 'o Stefanus de 'awi woa ma dodaku, 'ona 'isira yongaku ma Kristusika 'o Akhaya ma daeraaka. 'Ona yosidemogaroku yomanarama ma ngale yakileleani ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati. 16 Ngoi toga'asoko tosidemogaroku la ngini niakidomoteke 'ona, de 'o nyawa-nyawa gee yomasida-damanarama de yomasideleleani. 17 Ngoi tomorene 'o Stefanus de 'o Fortunatus de 'o Akhaikus manga bo-boa. 'Ona ge'ena 'isoka to ngini nia dagali ma ngale ngini koni'iwa ma 'ona posironga 'iriwoka. 18 'Ona yadiaiokau 'ai singina 'imorene, 'isoka yodiaiokau nginikali. 'O nyawa-nyawa koge'ena, ge'ena salingou niakibaraguna. 19 'O sagala jamati 'o Asiaka manga tabea yosidingoto nginika. 'O Akwila de ngo Priskila de 'o jamati gee yomalomulomuno to 'ona manga woaka mita manga tabea yosidingoto de manga singina ma gou-goungu. 20 Nanga 'esa moi nongoka dau yoodumu manga tabea yosidingoto nginika. Nimakatabea moi de moi de nimasikamara'ai 'isoka 'o 'esa moi ma ngale ka 'o ngo-ngaku moi. 21 Ngoi taganapu ne'enaka, 'o tabea gee ngoi ma sirete tolefo: Ngoi 'o Paulus, tinitabea! 22 'O nyawa gee kowidorawa ma Jou, madaka la 'o gorosau yamake! Maranata, ngone tanu, "Mia Jou tanu noboa!" 23 Tanu ma Jou Yesus winikula 'o co-catu nginika 'Esa moi. 24 Tinidora ngini 'Esa moi nioodumu gee nimarimoi de ma Kristus Yesus. Ngoi 'o Paulus, tinitabea!

1:1 'Esa moi riaka dodoto ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jamati 'o Korintus ma kotaka, de 'awi 'umati 'iodumu 'o Akhaya ma daeraaka gee nio'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. Ngoi 'o Paulus ma Jou Yesus Kristus 'awi su-suloko gee woiiriki moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, ngoi de nanga 'esa moi 'o Timotius, 2 mioga'asoko la tanu ma Jo'oungu ma Dutu de ma Kristus Yesus nikula 'o co-catu de 'o sanangi. 3 Nou ngone powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu nanga Jou Yesus Kristus 'awi Dea. 'Una 'o Dea gee 'awi singina posironga 'isureka, de 'unau ge'ena 'o nyawa nanga singina

wosikua-kuata. 4 'Una wosikuata to ngomi 'amia singina gee ngomi 'o sangisara ma sigoronaka, la de 'o singina ma guata gee miamakeno ma Jo'oungu ma Dutuoka, ngomi mita 'idadi miakisikuata 'o nyawa 'iodumu gee 'o sangisara ma sigoronaka. 5 'O sagala sangisara gee ma Kristus widutu-dutuku, ngomi mita 'o gudaiau midutuku sababu mimarimoi de de 'una. De ma ngekomo mimarimoi de de 'una mita, ma Jo'oungu ma Dutu miriwo mia singina posironga wosikuatoka. 6 Ngomi miosangisara, ge'ena ma dumutu to ngini nia singina 'isikuata, de ma ngale to ngini nia laha. To ngomi mia singina ma Jo'oungu ma Dutu wosikuata, la ngomi mita minisikuata so ngini 'idadi nia'akunu naga 'o sagala sangisaraka 'isoka gee ngomi midutu-dutukokau mita. 7 Ma ngale ngini 'Esa moi, ngomi tatapu miningaku 'ato ngini niotongosono. Sababu ngaro ngini mita niosangisarakau de de ngomi sababu pomarimoi de ma Kristus, ma ngini mita ma rai nia singina 'isikuata de de ngomi. 8 'Esa moi riaka dodoto! Ngomi miomau ngini nianako 'o sangisara gee ngomi midutuku 'o Asia ma daeraaka. 'O sangisara gee ngomi miamoku-moku, ge'ena kaifoloi 'itubuso, so ngomi komiomanganonuwau 'ato mio'ahuosi. 9 Ngomi miamao 'isoka kogee midubutusokau mihukumu miso-songene. Duga kogee'ena 'idadi la ngomi 'uwa mimasidutuku ka to ngomi ma sirete mia guatika. Ma 'ena ma Jo'oungu ma Dutuka gee wosimomi-momiki 'o nyawa yosonge-songene. 10 'Unau ge'ena misipidilokau ngomi 'o bahaya ma amokoka, de 'unau mita 'asa misilaha ngomi 'o 'orasi ma du'uruoka. Sababu 'unakau ngomi mimasinganono, 11 'ato 'una 'asa misipidiloli 'o bahayaka sababu ngini niolahidoa, so ma Jo'oungu ma Dutu 'asa misipidiloli 'o bahayaka. Ma Jo'oungu ma Dutu mikula 'o co-catu ngomino ge'ena sababu ngini niolahidoa, de ma sababu ge'ena 'o nyawa manga gudai 'asa yo'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka. 12 Ngomi miomorene de mionako 'itiai, sababu to ngomiou ma sirete 'amia singina ma dodaka mianakokau 'amia 'ahu 'o duniaka ne'ena. 'Ifoliososi ge'ena la 'amia gokoie de mia gogeruku nginika 'Esa moi miadiaiokau de mia singina 'itebi-tebini. Ngomi miadiai ge'ena, ko de 'o nyawawa ma barija, ma de 'o singina ma sure ma Jo'oungu ma Dutuno. 13 Gee tatuli-tulisuku 'ai suratioka nginika, ge'ena duga ka gee 'okia naga ngini 'idadi niabaca de niasahe. Ne'ena ngini kominisahe

'itaiwasi ngomino, ma ngoi toga'asoko ngini dua 'asa ma gou-goungu minisahe ngomi. La dua gee ma 'orasi ma Jou Yesu woboali, ngini 'asa nia singina 'imorene sababu ngomi, 'isoka ngomioli mita mia singina 'imorene sababu ngini. 15 Sababu ge'enu tanako so ma rai ma di-disiraka ngoi 'ai singinaka tinidoboa nginika ma modidi la ngini niamake 'o co-catu ma modidi. 16 Ngoi 'ai singinaka taika nginika gee totagi 'o Makedoniaka, de gee tolio de totuluoli, la ngini 'idadi niriwo togila-gila 'o Yudeaka. 17 Ma 'ai singinaka tadiai koge'ena gee tangaliokau; duga ge'ena ko ma ngalewa 'ato 'ai di-dibangi koiriduwa. Gee ma 'orasi tatiba-tibangi tomou tadiai koge'ena, ge'ena 'uwa niongose 'ato ka to ngoi ma sirete 'ai mau so tongose 'ato, "Koge'enu" ma de tongose 'ato, "Koge'enawa" so bika ge'ena ma ngale 'ai di-dibangi koiriduwa? 18 Ma sakisii ma Jo'oungu ma Dutu gee powingaku-ngaku, 'ai jaji nginika ge'ena koposirongawa "Koge'enu" de "Koge'enawa" kage'ena ma 'orasi. 19 Sababu ma Yesu Kristus, ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka gee ngoi, 'o Silas, de 'o Timotius miositota-totarokau 'awi habari nginika, 'una ge'ena 'awi dibangi koingalingaliwa. 'Una koidadiwa wongose 'ato, "Koge'enu" de ka ma 'orasi ge'ena de wongose mita, "Koge'enawa". Ma gee wongose 'ato, "Koge'enu" ge'ena ma ngale ma Jo'oungu ma Dutuno. 20 Sababu ma ngekomo ma Yesu Kristus, ma Jo'oungu ma Dutu wongosekau, "Koge'enu" 'awi jaji 'iodumoka, ma ngale 'awi jaji ge'ena 'itotomokau ma ngekomo 'o Yesu. Ma titi ge'enu so ngone potesongo " 'Amin! Koge'enu" ma Jo'oungu ma Dutuka sababu pomarimoi de ma Yesu Kristus. De ge'enu so ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene. 21 Ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete wodiai ngomi de ngini pokua-kuata pomarimoi de ma Kristus Yesu, 'unau mita wonairiki ma ngale powileleani ka 'una duga. 22 Ma ngale ge'enu ma Jo'oungu ma Dutu wositatapuokau ngone podadi to 'una 'awi rongamoi de wokula 'awi Ngomasa 'Itebi-tebini nanga singinaka 'imadadi nanga singina nganono 'ato 'una 'asa wonakula 'iodumu gee wojajiokau. 23 Ngoi koidadiwasi totagi 'o Korintusika, sababu ngoi tooluku todiai 'ania singina 'isusa, ge'ena 'ai sakisii ma Jo'oungu ma Dutu. Sababu 'una wanako 'ai singina ma dodaka. 24 Ngoi kotomasuka-sukawa de kotiniparetawa ma ngale 'okia naga niadiai 'ania ngo-ngakuoka. Ngoi duga katomau

pomasidamanarama de de ngini la ngini 'ifoloiosi niosanangi ngano ngini niongaku ma sala ma Yesus Kristusika.

2:1 Sababu ge'ena ngoi 'ai singinaka dua kotaikawau nginika nako la taika de ka nia singina tasusa. 2 Sababu nako nia singina tasusakau, ge'ena komoiwau 'ai singina yosikuata, ngano tomanganono ka ngini duga gee nia singina tasusakau 'idadi 'ai singina niosikuata. 3 Ge'enau so ngoi tinidusuratiokau nginika. Ngoi tooluku toboa nginika de 'ai singina niasusa, 'ena momongo nginiou salingou 'ai singina niosisanangi. Sababu ngoi tanako, nako ngoi 'ai singina 'imorene, ge'ena ngini 'Esa moi niiodumu niomorene mita. 4 Ngoi telefo 'o surati gee tosidingo-dingoto nginika, 'ena 'ai singina 'isusa ma de 'itubuso, de 'ai kongoro kaipoau. To ngoi 'ai dumutu ge'ena ko nia singinawa tosisusa, ma 'ena tomau niasahe 'ato ngoi posironga tinisibosonoka. 5 Nako naga nginioka moi yodadi sababu 'ai singina 'isusa, ge'ena dau ma dodaka nginiosi 'o lo-lomu moi 'ifoloi 'ania singina 'isusa. Ma ngoi tooluku tosimimiti ge'ena. 6 'O nyawa koge'ena yodi-diai ge'ena nia gudai nginioka naga niakitawanono yaowakau. 7 Ma 'orasi ne'ena ngini salingou 'uwau niosi-singinaka 'awi sowono, de 'awi singina niosikuata la 'una 'uwa kaifoloi 'awi singina 'isusa sigado 'i'ogu. 8 Sababu ge'ena ngoi toga'asoko, la ngini niosidumutoli 'unaka 'ato ma gou-goungu ngini winidora 'una. 9 Ngoi totulisi 'o surati nginika ne'ena ma dumutu la tanako kokia ngini, niamoteke bolo ko'uwa 'okia naa gee tinibesesongokau ge'ena. 10 Nako ngini winisipidili 'o nyawa gu'una 'awi so-sowono, ge'ena ngoi mita 'asa towisipidili 'awi so-sowono. Sababu 'okia naga bato 'awi sowono ge'ena ngoi 'asa towisipidili. Nako naga de ma 'ena salingou towisipidili, ge'ena ngoi tawisipidili ma Kristus wi bionoka ma ngale to ngini 'o lo-lomu moi 'ania laha. 11 Ngoi tadiai koge'ena la 'o Tokata ma Koana 'uwa 'o 'orasi yamake ma ngale 'inapareta, sababu ngone panako to 'ena ma singina ma mau-mau. 12 Ma 'orasi ngoi tototarika 'o Troasoka 'ai dumutu tositotara 'o Habari ma Owa ma ngale ma Kristus, ma Jou wapelengakau 'ai ngekomo ma ngale tomanarama ge'enaka. 13 Ma ngoi 'ai singina koisanangiwa sababu komimakamakewa de nanga 'esa moi 'o Titus ge'enaka doka. So ma rai tomasilo-loa ge'enaka dau ma nyawa-nyawaka

gee, deika totagi 'o Makedoniaka. 14 Ma po'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka! 'Una kaitaurika misi'asa ngomi matero kamiomoteke miotagi 'o ngekomoko miomore-morene sababu ma Kristus 'ifoloi wokuata, ngano gee ngomi mio'ahu de de 'una. Ma Jo'oungu ma Dutu mipake ngomi la ma Kristus 'awi habari 'isidagi 'isoka 'o kianikia ma bounu yaowa-owa 'itagi kiaka naga bato. 15 Sababu ngomi ne'ena 'isoka 'o manyanyi ma bounu 'isure-sure, gee ma Kristus watuuku ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu widutuuku. Gee 'o nyawa yootakou 'o bahayaku, 'ona ge'ena yamaoku ngomi ne'ena 'isoka 'o songene ma bounu gee kopatahanuwa. Ma 'o nyawa gee naga yosikaika 'o lahaka, 'ona yamaoku ngomi ne'ena 'isoka 'o kianikia ma bounu yaowa-owa gee 'inasi'ahu-'ahu. Komo'iwa ya'akunu yatotomo 'o manarama ne'ena. 17 Ngomi 'isoka 'o nyawa yoku-kudaiwa, 'ona ge'ena 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno yadiai ka manga dolabutuou. Ma ngomi 'amia dumutu 'itebini. Ngomi miomarimoi de ma Kristus de ma Jo'oungu ma Dutu wosulokokau miositotara 'o habari ge'ena. De 'unau ma sirete wamake 'amia manarama.

3:1 Ne'ena ge'ena ko ma ngalewa 'ato ngomi ma sirete mimasiie. De komioparaluuwa 'o surati nginino bolo nginika gee 'isinyata 'ato 'okia sonaa yaowa-owa 'o gudai miadaiokau, 'isoka gee 'o nyawa 'iregu yanonu-nonu. Ngomi komiosidumutuwa de komioparaluuwa. 2 Nginiou ma sirete matero ka 'o surati gee 'isinyata 'ato ngomi ne'ena miadaiokau 'okia sonaa yaowa-owa 'o gudai, gee mianako 'amia singinaka de 'o nyawa 'iodumu 'idadi yanako de yamake 'ania 'ahuoka. 3 'Ona ma sirete 'idadi yamake 'ato ngini ge'ena matero ka 'o surati gee ma Kristus wotulisi, gee 'isidingoto ma ngekomo ngomi. 'O surati ge'ena 'isitulisi ko de 'o tintawa, ma 'ena de ma Jo'oungu ma Dutu wo'ahu-'ahu wi Ngomasa 'Itebi-tebini ma manarama, de mita ko 'o teto 'i'alu-'alusukuwa 'isitulisi, ma 'ena 'o nyawa ma singinaka. 4 De 'amia ngo-ngaku 'ikua-kuata ma Jo'oungu ma Dutuka ma ngekomo mimarimoi de ma Kristus, ngomi miomoroini miosidemo ge'ena 'iodumu. 5 Ngomi komiongosewa 'ato ngomi mia'akunu miadai 'o manarama ne'ena, ma 'ena ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete mikulano 'o guata. 6 'Unau so ngomi mia'akunu mileleani 'una ma ngale miosihabari 'o jaji ma sungi, 'o

jaji gee ma titi ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngomasa 'Itebi-tebini gee 'imanarama 'o nyawa manga singinaka, so ko 'o besesonginowa gee 'isilefo-lefoku 'o teto 'i'alu-'alusoka. Sababu gee 'ilefo-lefoku 'o teto 'i'alu-'alusoka, ge'ena koinasi'ahuwa, ma 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ge'ena 'inasi'ahu. 7 Ma 'orasi 'o besesongo gee koinasi'asa-'asawa 'o 'ahu 'ika-kakalika ge'ena 'isilefo 'o teto 'i'alu-'alusuku, 'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi darangi 'isiwara posironga 'iletongoka 'o Musa wi bionuku ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu woboano. 'Awi cahaya ge'ena koge'ena ma letongo sigado 'o Israeloka koya'akunuwa yaungini 'o Musa 'awi bionika, ngaro ma 'orasi ge'ena 'o Musa wi bionoka ma letongo ge'ena 'ikurueu 'irongo ma. Aa, nako yodiai 'o besesongo gee koinasi'asa-'asawa 'o 'ahu 'ika-kakalika ge'ena ma yositatapu de ma siwara koge'ena ma ginitara, 8 ma raiokau 'ifoloiosi ma cahaya 'ikinitara ge'ena la gee 'isitatapu 'o besesongo ma du'uru gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino. 9 Nako 'o besesongo gee ma duanguku 'o nyawa yakihukumu, ge'ena la 'o jaji ma sira, ma koge'ena ma kumati, ma raiokau 'o besesongo gee 'isidadi 'o nyawa yomarimoili de ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena la 'o jaji ma sungi 'ifoloi 'ikumati. 10 'Idadi pongose 'ato 'okia naga gee ma sira 'iku-kumati, ge'ena ma 'orasi ne'ena koikumatiwau sababu 'o besesongo ma sungi 'ifoloi 'ikumati. 11 'O besesongo ma sira gee koikakaliwa ma de ma kumatioka, ge'ena ma rai 'o jaji ma sungi 'ifoloiosi ma kumati 'iamoko sababu 'ena 'ika-kakali. 12 Sababu ngomi mionganononou 'o jaji ma sungi ge'ena 'ika-kakali, so ngomi miomo-moroini miositotara 'o Habari ma Owa. 13 Ngomi 'iso ko 'o Musawa gee wi biono waluunuku de 'o lu-luunu, la 'o Israeloka 'uwa yamake ma Jou wi karamati ma darangi, gee rekeni 'iisangoka 'o Musa 'awi bionoka. 14 Ma 'una salingou wodiai koge'ena sababu to 'ona manga singina 'i'opini. De 'ona koyasahewasi 'o Besesongo 'o Musa wi bukuoka sababu sigado ne'ena to 'ona manga singina koipelengawasi. 'Okia naga gee yatatoko manga di-dibangi ge'ena 'idadi 'ipelenga, nako la yongaku de yomarimo de ma Kristus. 15 Ma 'orasi ne'ena mita, nako 'ona yabaca 'o Musa wi buku, 'ona manga singina koipelengawasi, matero ka 'o lu-luunu ge'ena kayatamunosi to 'ona manga di-dibangi. 16 Ma nako moi yomaogoro 'o sowono yodiai de yolio ma Jouka, ge'ena manga di-dibangi 'asa 'ipelenga matero ka 'o

lu-luunu 'i'aikokau. 17 Sababu ma Jou ge'ena la 'o Ngomasa. De kiaka naga 'awi Ngomasa 'imanarama, 'o nyawa gee 'isoka 'inapusuika 'asa 'inasipidili. 18 Ma 'orasi ne'ena ngone poodumu matero ka nanga biono ma lu-luunu 'i'aikokau so kapamake ma Jou 'awi kumati, de posidumutu ma Jou Yesus 'awi kumati ge'ena nanga 'ahuoka. De sababu ge'ena ngone kaitaurikau 'inangali podadi 'isoka 'una. Gee 'ito'ingo monga de kaifoloi monga posidumutu ma Jou 'awi kumati. 'O kumati ge'ena ma Jou 'awi Ngomasa 'Itebi-tebinino.

4:1 Ngomi mia'ao 'o manarama ne'ena sababu ma Jo'oungu ma Dutu wi singina ma sure. Sababu ge'ena ngomi 'amia singina ko'oguwu. 2 Ngomi komiodiaiwa 'o manarama gee 'inasimae-maeke. Ngomi miooluku miosiliba bolo miakapulutu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo, ma 'ena miosidumutu gee yadae-daene. Sababu ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka ngomi miomau 'o nyawa 'iodumu milega ma diai yosidi-diai manga singinaka. 3 Nako 'o Habari ma Owa gee miositota-totara ge'ena mita koyasahewasi, ge'ena koyasahewa duga ka 'o nyawa gee naga yosikaika 'o bahayaka. 4 'O Tokata ma Koana gee yaparetano 'o dunia ne'ena, yatamunu 'o nyawa-nyawa gee koyongaku-ngakuwa manga di-dibangi. 'Enau yakikatatoko la 'ona koyamakewa 'o siwara gee 'o Habari ma Owano ma ngale ma Kristus 'awi kumati, ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu wi dulada. 5 'O habari gee miositota-totara, ge'ena ko ngomiwa ma sirete mimasihabari. 'O habari ge'ena ma ngale ma Yesus Kristus, 'una ge'ena la ma Jou, de ngomi ne'ena minileleani ngini sababu 'una. 6 Ma Jo'oungu ma Dutu ma sira wongosekau, " 'O darusino 'ibaoro 'o darangi." Ma Jo'oungu ma Dutu gu'unau mita gee wosibaoro 'o darangi ge'ena to ngone nanga singinaka, la nanga singina 'ikinitara ma ngale pasahe ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kumati gee 'iletongo ma Kristus wi bionoka. 7 Ma 'o Habari ma Owa ma ngale ma Kristus ge'ena la 'o harataa 'isure-sure ma Jo'oungu ma Dutuno gee ngomi mia'asa-'asa, ngomi gee mia roese gee koikua-kuatuwa ma 'asali 'o tonakino ne'ena. Ma ngekomo ge'enau 'iwai-waiti monga 'ato 'o kuasa ma amoko ge'ena naga ma Jo'oungu ma Dutuoka so ko ngomiokawa. 8 Ngomi misikasangisara kiano naga bato,

ma ngomi komisidebe'etoruwa. Ngomi komiosikanakowau 'okia salingou miadiai ma mia singina koi'oguwa. 9 Manga gudai mihalebiru, duga ma Jo'oungu ma Dutu koma'iwa misimadaka ka ngomioka. De ngaro do'oaka ngomi mipesana sigado miosidu-duruba, ma komiosongenuwa. 10 Ngomi kaitaurika miamaku miosongenou 'isoka 'o Yesus, la 'iwaiti 'ato 'o Yesus wo'ahu ngomioka. 11 Ngomi kamio'ahu-'ahuosi ne'ena, kaitaurika yomau kamito'oma sababu 'o Yesus mimoteke, la ma ngekomo ge'enau, 'o nyawa 'asa yamake 'ato 'o Yesus wo'ahu ngomioka gee mia roese koika-kakaliokawa ne'ena. 12 So ngaro naga yosikanonu-nonu yomau miso-songene, ma ma duanguku ngini niamake 'o laha. 13 'O Buku 'Itebi-tebinoka naga 'ingose konee, "Ngoi towingaku ma Jo'oungu ma Dutu, sababu ge'ena ngoi tobi-bicara." Koge'enali mita ngomi, ngomi miobi-bicara sababu miongaku. 14 Ngomi miongaku ma Jo'oungu ma Dutu gee wisimomikokau ma Jou Yesus, 'una 'asa misimomikoli ngomi la mio'ahu de 'o Yesus, de wonakoki'asa 'awi bionika. 15 'Iodumu ge'ena ma ngale to ngini nia laha. De gee 'o nyawa manga gudai yamake ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina ma sure, de kaikudai monga manga 'amalaha yositedene ma Jo'oungu ma Dutuka. De koge'enau so ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene. 16 Ma sababu ge'enau so ngomi mia singina koi'oguwa. Ngaro ngomi mia roese kaisiika monga 'ibolohi, ma mia ngo-ngaku ma Jo'oungu ma Dutu wosikuata 'o wange 'isinoi-noimi. 17 De dua ma du'uruku posironga miosanangioka de posironga miokumatioka kaisi'ado-'adonika, so 'o sangisara 'itu-tubuso ne'ena ma miamaku rekeni koitubusowa. 'O sanangi de 'o kumati ge'ena 'ifoloiosi 'iamoko nako posikatero de 'o sangisara ge'ena. 18 Ngomi komiakalesanguwa 'o susa de 'o sangisara gee pamake-make 'o duniaka ne'ena, ma 'ena 'o sanangi gee ne'ena kopamake-makewasi. 'O susa de 'o sangisara ge'ena koikakaliwa ma 'o sanangi ge'ena koge'enau kaisi'ado-'adonika.

5:1 Sababu to ngone nanga roese ge'ena matero ka nanga woa 'o duniaka. Ngomi mianakokau nako nanga woa 'o duniaka ge'ena 'ipiakoro ma ngale posongene, ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wadua-duanga to ngone nanga roese ma sungi 'o sorogaaka gee ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete wodiai de

koito-torouwau. 2 Nanga roese ma sigoronaka ma 'orasi ne'ena ngone pokatudunu sababu ngone poduaka ma sala po'ahu de nanga roese ma sungi 'o sorogaaka matero ka nanga baju ma sungi pomasinoa. 3 Ge'enu so dua ngone po'ahuoli de nanga roese ma sungi. 4 Ma gongu ma 'orasi ngone kapo'ahuosi de nanga roese 'o duniano, ngone pokakulurusi sababu posangisara ma sala. Ngone kopomauwa 'ato posongenikau la pamada nanga roese ne'ena ma ngano ngone pomau pamake nanga roese gee 'o sorogaano, la nanga roese gee dua 'asa kaisongenoka 'isitagali de 'o roese gee koisonge-songenuawa. 5 Ma Jo'oungi ma Dutuou ma sirete wonadua-duangou ma ngale po'ahu de nanga roese ma sungi ge'ena, de 'unau wonakula 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'imadadi 'o no-nako 'ato ge'ena 'iodumu wonakula. 6 Sababu ge'ena ngomi tatapu 'ami singina koi'oguwa. Ngomi mianako ma 'orasi ngomi kamio'ahuosi 'amia roese ma sigoronaka ne'ena, ngomi miamao 'ena 'o gurutika 'o woa gee dua midogogere de ma Jou ge'ena la 'o roese ma sungi. 7 Ngano ngomi komio'ahuwa moteke 'okia naa gee pamake-make, ma mio'ahu ge'ena ma titi mia ngo-ngaku ma Kristusika. 8 Ge'enu so to ngomi mia singina 'itongosono. Ngomi 'ifoloi mioduaka miosongene la mimasimada 'amia roesoka ne'ena, la 'idadi miogogere de ma Jou. 9 Sababu ge'ena ngomi miomariwo ma sala ma ngale 'o Yesus 'awi singina miosisanangi, ma 'orasi ngomi mio'ahu ka de mia roese 'o dunianosu bolo mio'ahu de mia roese ma sungiou de ma Jou. 10 Sababu ma raiokau ngone poodumu 'asa 'inalega ma diai ma Kristus 'awi bionoka, de ngone moi-moi 'asa pomadamake moteke nanga di-diai 'o duniaka ne'ena, yaowa-owa bolo 'ito-torou. 11 Ge'enu ma sababu so mianako 'okia ma dumutu powihoromati ma Jou. Ge'enu so ngomi mimariwo miakisisahe 'o Habari ma Owa 'o nyawaka. Ma Jo'oungi ma Dutu wanako 'itiai mia singina ma dodaka de ngomi miomau ngini mita mininako 'itiai mia singina ma dodaka. 12 De ne'ena ngomi komiakaranawa minisiarene. Ngomi duga kamiomau miokula naneda moi yaowa-owa la minidomorene ngomino, la nianako kokia salingou ngini niakidaari 'o nyawa gee yosilamo-lamo ka 'okia naga gee duga ka ma dudunino pamakeka 'isure so ko 'o singinawa ma sure. 13 Nako ngomi 'amia manaramoka minimakeno 'isoka mitogosangukou, ge'ena sababu

mileleani ma Jo'oungu ma Dutu. De nako minimakeno mia singina 'itiai, ge'ena ma ngale miniriwo ngini. 14 Ngomi miparetano ma Kristus 'awi dora. Ngomi mianako 'unau wosongenokau ma ngale 'o nyawa 'iodumu nanga laha ge'ena ma ngale ngone poodumu posongenokau ge'ena la nanga 'ahu ma sira pamadakau. 15 Ma Kristus wosongene ma ngale watuusu 'o nyawa 'iodumu, la ngone poodumu gee padawo-dawongo 'o 'ahu ma sungi, ngone po'ahu ko to ngonewau ma sirete nanga mau, ma 'ena to ma Kristus gee wosongenokau de wisimomikokali sababu to ngone nanga laha. 16 Sababu ge'ena ngomi komiakilega ma diaiwau 'o nyawa moteke ka 'o nyawa 'o duniaka ma di-dibangi. Ma sira ngomi milega ma diaiokau ma Kristus moteke 'o nyawa ma di-dibangi, ma ne'ena ko'uwau. 17 'O nyawa gee yomarimoiokau de ma Kristus, ma gou-goungu 'ona manga singina ma sungiou. Manga 'ahu ma sira ma 'orasi koyongakuwasi 'o Yesusika ge'ena koi'iwau so ma du'uru de ma 'enau. 18 Ge'ena 'iodumu ma Jo'oungu ma Dutu wamanarama. Ma ngekomo ma Kristus ma Jo'oungu ma Dutu wodiai ngone pomarimoioioli de de 'una. De wonakula 'o manarama la 'o nyawa 'iregu-regu ma 'idadi yomarimoioioli mita de ma Jo'oungu ma Dutu. 19 Ma ngekomo ma Kristus, ma Jo'oungu ma Dutu wodiai ngone 'o nyawa pomarimoioioli de de 'una, de kowosi-singinawau nanga so-sowono. De ma Jo'oungu ma Dutu wosulokokau ngomino ma ngale miositotara 'o habari ge'ena. 20 So ngomi ne'ena ma Kristus 'awi su-suloko. Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo wositotara ma ngekomo ngomi. De ma Kristus 'awi kuasa, ngomi mioga'asoko miosigou-gounguku la ngini nimarimoioioli de ma Jo'oungu ma Dutu. 21 Ma Kristus kowosowonuwa duga ma Jo'oungu ma Dutu wisimoku to ngone nanga sowono, la ngone pomarimoioioli de ma Jo'oungu ma Dutu sababu po'ahu de ma Kristus.

6:1 Sababu ngomi miomasidamanarama de ma Jo'oungu ma Dutu, so ngomi mioga'asoko miosigou-gounguku, 'uwa niahalebiru ma Jo'oungu ma Dutu 'awi co-catu ma ngale 'o laha ge'ena. 2 'O Buku 'Itebi-tebinoka ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'ato, "Ma 'orasi yadae-daenuku, ngoi tosigisenokau 'ani lahidoa, de ma 'orasi ya'adono ngoi tonisilaha, ngoi toniriwokau." Niosi-singina, ma 'orasi ne'enau 'o silaha ma 'orasi. Ma 'orasi

ne'enu, nisilaha ma wange! 3 Naga 'o sagala moi-moioka, ngomi miooluku miodiai 'o nyawa manga singina 'isiri ngomino, la 'amia manarama 'uwa yosisowono. 4 So 'ena naga 'o sagala moi-moioka, ngomi miosidumutu 'ato ngomi ne'ena ma gou-goungu ma Jo'oungu ma Dutu mileleani. Sababu 'o sagala sangisara 'i'ini-'inioka 'iodumu miamakau de miotongosono. 5 Ngomi misikisaa, mibui. de 'iruahe ma ngale miringamo, ngomi miomanarama sigado 'amia guata ma rekeni 'ibootoka, ma gudai komima'iduwa, mita ma gudai mia 'inomo koi'iwa. 6 De mia singina 'itebi-tebini, mia barija, de mia sabari, de mioduaka 'o nyawa miakiriwo, ngomi miosidumutu 'ato ngomi ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu mile-leleani. Mita de mimasinganono 'o Ngomasa 'Itebi-tebinika, de mita de 'amia dora 'iti-tiai, 7 miositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno, de mita de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa, ngomi miosidumutu 'ato ngomi ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu mile-leleani. Ngomi mimasiga-gao ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mauka miadiai matero ka mia dae ma ngale miositaari bolo mimasijaga. 8 Ngomi mihoromati, ma misiti-tingoono mita. Misiarene ma de misigurubungu. Ngaro ngomi mioloa, ma yongose 'ato mioelu-eluku. 9 Ngomi ne'ena naga munuka yamaoku 'ato ngomi ne'ena ko 'o su-sulokuwa, ma 'o nyawa manga gudai minako. 'O nyawa yongose 'ato ngomi miosongenou, ma minimake ne'ena, ngomi kamio'ahu-'ahuosi. Ngaro ngomi mihalebiru ma komiosongenuwa. 10 Ngaro 'amia singina yasusa, ma ngomi kaitaurika miomorene. Ngomi mimakeno miosaigalere, ma ngomi manga gudaiou miakisikorago manga ngo-ngakuoka. Mimakeno ngomi komiakia-kiawa, ma yadaene 'ena to ngomi mia sagala moi-moi de ma 'ena. 11 'Esa moi riaka dodoto tinisiboso-bosono gee niogogere 'o Korintus ma kotaka! Ngomi miositaiwangeku 'amia singina ma doda 'ato minisibosono ma sala ngini. 12 Ngomi kaminisiboso-bosono ngini, duga nginiou kominisibosonuwa ngomino. 13 Ma 'orasi ne'ena ngoi tobi-bicara matero ka to ngoi ma sirete 'ai ngowakika. Tanu niapelenga mita nia singina ngomino, ma ngale minidora ngomino. 14 'Uwa ngini ka 'o singina moi de 'o nyawa gee koyongaku-ngakuwa ma Kristusika. Sababu ge'ena koyadaenuwa. Gee yaowa-owa koidadiwa 'imakaganu de 'o dingkai, de 'o darangi koidadiwa 'imakaganu de 'o darusu. 15 Koidadiwa ma Kristus

womarimoi de 'o Tokata ma Koana. 'O nyawa yongaku-ngaku de 'o nyawa koyongaku-ngakuwa ge'ena koimaterowa. 16 Ma Jou 'awi woa de 'o barahala ma woa ge'ena 'imakaregu ma sala. Ngone ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu wo'ahu-'ahu 'awi woa. Ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete wongose, "Ngoi 'asa togogere to 'ona manga sigoronaka, de to'ahu de de 'ona. Ngoi 'asa todadi to 'ona manga Jo'oungu ma Dutu, de 'ona 'asa yodadi 'ai 'umati. 17 Sababu ge'ena, 'uwau niakidomoteke 'o nyawa gee kowinako-nakowa ma Jo'oungu ma Dutu, de nimasitingaka 'onaka. 'Uwa nimasiganu ka ma eta ma gee 'imedi-medirika, la ngoi 'asa tinidawongo. 18 Ngoi 'asa todadi to ngini nia dea, de ngini 'asa niodadi 'ai ngowa-ngowaka, ma Jou gee wi kuasa ma batingi koi'iwa wongose koge'ena."

7:1 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi tinisiboso-bosono! 'O jaji 'iodumu ge'ena ma dumutu ngoneno. Sababu ge'ena ngone salingou patebini 'o sagala 'imedi-mediri gee yamediri nanga singina de nanga roese. Ngone salingou powihoromati ma Jo'oungu ma Dutu, la ngone 'idadi po'ahu duga kapowileleani 'una de 'idadi potebini 'isoka 'una. 2 Tanu kaminisi-singina ngomino de tatapu minidawongo 'ania singina ma dodaka. Ngomi mia sala koi'iwa ka moika ma, de komoiwa miakisirugi. Nago'onaka bato ngomi ka ma eta ma komiakiforikiwa. 3 Ngoi koge'ena tongose ge'ena ma ngale kotinisisalawa. Sababu 'isoka gee ma sira tongosekau, ngomi minisibosono ma sala nginika, de ngone ne'ena 'o giamanai pomasida'ahu de pomasidosongene. 4 Ngoi posironga tiningakuoka. Ma ngale ngini, so 'ai singina 'iamoko. Ngaro ngomi ma gudai 'o sangisara midutuku, ma sababu ngini so 'ai singina posironga 'ikuatoka de posironga tomorenoka. 5 Gee ngomi miototara 'o Makedoniaka, ngomi koidadiwau miomaomasa. 'O sagala moi-moioka miamaku 'iodumu kaisusa. Naga midutuku 'okia sonaa 'ini-'inioka. Naga 'o nyawa komisanangiwa, de mita mia singina ma dodaka miamao mimodongo ma sala. 6 Duga 'amalaha ma Jo'oungu ma Dutu kaitaurika wosikuata 'o nyawa manga singina 'i'ogu-'ogu. 'Una wosisanangi 'amia singina de 'o Titus 'awi bo-boa. 7 'Amia singina 'isikuata ge'ena duga ka 'o Titusuwa woboakau, ma mita sababu 'una wositotara kokia 'una wi singina

'imorene sababu ngini. 'Una wositotara ngomino 'ato ngini nioduaka ma sala pomakamake; de ngini nimatoduba ma sala ma ngale 'okia naga gee 'idadi-dadiokau ngoneka; de ne'ena ngini ngoino nioboaka. Ma ngale ge'ena ngoi 'ifoloiosi tomorene. 8 Ngaro 'ai surati nia singina ya'ogu, ma ngoi kotomatodubawa tolefo ma surati ge'ena. Ma goungu gee ngoi tanako 'ato 'ai surati ge'ena 'ania singina ya'ogu ngaro ka 'o 'orasi moi ma, ngoi mita 'o 'orasi moi tomatodubaka. 9 Duga ma 'orasi ne'ena ngoi tosanangi ge'ena ma sababu ko nia singinawa 'isusa, ma 'ena nia singina ma susau ge'ena so niomangali. Ma goungu 'ania singina ma susa ge'ena 'imakamoteke de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, so ngomi kominisirugiwa nginika. 10 Sababu 'o singina ma susa 'isoka koge'ena, ma duanguku pomaogoro 'o sowono podiai so pamake 'o laha. De ngone 'asa kopomatodubawa de 'o singina ma susa koge'ena. Ma 'ena, 'o singina ma susa gee 'imakamoteke de 'o nyawa ma mau, ma du'uruku pomakati-tingaka de ma Jo'oungu ma Dutu. 11 Bika niosi-singina, nia singina ma susa gee 'imakadaene de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, ge'ena ma duanguku 'okia 'idadi nginioka. Ma duanguku ge'ena la ngini niomariwo niosigou-gounguku niosidumutu 'ato nia sala koi'iwa, niodu'uduku 'o sowono, niodomodongo 'okia naga 'idadi-dadiokau, nioduaka pomakamakeli de de ngoi, niomaga, de niomodeke niakihukumu 'o nyawa gee de manga salaka. Ne'ena 'iodumoka dau ngini niosidumutokau 'ato ngini nia sala koi'iwa. 12 So ngaro ngoi tolefokau 'o surati ge'ena, ngoi tolefo ge'ena ma ngale kotowisito-torouwa gee 'o nyawa de 'awi salaka gu'una. De mita kotakisiboawa 'o nyawa yosa-sangisara sababu manga singina wasusakau ge'ena. Ngoi tolefo 'o surati ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bionoka, ngini ma sirete nionako 'ato posironga minikalesangioka ngomino. 13 Ge'enau so to ngomi mia singina 'isikuata. 'Iregu de mia singina 'isikuata, 'ifoloiosi mia singina 'imorene sababu miamake 'o Titus 'awi morene. To 'una wi singina 'isikuata sababu ngini 'Esa moi nioodumu. 14 Ngoi ma goungu tinisiie-iekau 'o Titus wi bionoka. 'Amalaha ngini konisimae-maekuwa ngoi. 'Iodumu gee ngomi miongosekau nginika ge'ena ma goungu. Koge'enali mita gee ngomi minisiie-ie ngini 'o Titus wi bionoka ge'ena ma nyo-nyata ma goungu mita. 15 Ma 'orasi ne'ena 'una kaifoloi monga winisibosono ngini, sababu 'una

wanganonie kokia ngini niiodumu niomau niodomoteke 'awi 'aturu, de kokia ngini winidawongo niosidi-diai de winisingounu. 16 Ngoi tosanangi ma sala, sababu 'o sagala moi-moioka 'idadi tiningaku.

8:1 'Esa moi riaka dodoto ka 'o ngo-ngaku moi, ngomi miomau ngini nianako mita ma ngale kokia ma Jo'oungu ma Dutu wokulakau 'o co-catu 'o jamati 'isinoimika 'o Makedoniaka. 2 Ngaro 'ona posironga yosangisaraka gee yakitaili 'o sagala sangisara 'itu-tubuso ma sigoronaka, ma 'ona kayomore-morene de yoduaka yakiriwo 'o jamati 'iregu, ngaro 'ona yosaigalere ma sala. 3 Ngoi 'idadi tosiwaiti 'ato 'ona yokula moteke to 'ona manga guata, bolo 'ifoloide. Ka de to 'ona ma sirete manga mau, 4 'ona yoga'asoko yosigou-goungku nako yaowa de 'ona mita yamake 'o co-catu ma ngale yakisidabi yokula 'o ro-riwo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umatika 'o Yerusalemuoka 'o Yudea ma daeraaka. 5 'Ona yokula 'ifoloiosi 'iamoko de gee ngomi miongano-nganono. 'Ona 'isira manga 'ahu yokula ma Jouka ma ngale yo'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, ge'enu so 'ona yosigisene mita ngomino. 6 Ge'enu so ngomi mioga'asoko miosigou-gounguku 'o Titusika gee woku-kurue wosi'aturu 'o ro-riwo yolomu la 'una wosigila 'o manarama ge'ena naga nginioka mita. 7 Ngini niodaduie 'o sagala moi-moioka: 'Ania ngo-ngaku 'ikua-kuata, niocawaro niobicara, niobarija niidotoko ma ngale ma Jou, de nioduaka nioriwo, de posironga de nia doraka. Ge'enu so tanu ngini 'ifoloiosi niosidemogaroku niadiai 'o manarama yaowa-owa ne'ena ma ngale nioduaka niakula 'o ro-riwo de 'ania singina 'isa-sanangi. 8 Ngoi tosidemo ne'ena ge'ena 'iso ko 'o paretawa moi. Ma 'ena ma ngale tosidumutu 'ato 'o Makedonia ma nyawa yoduaka ma sala yakiriwo 'o nyawa 'iregu. De ge'enu tinisidemo, ngoi mita tomou tanako sigado kokia yaika to ngini nia dora. 9 Sababu ngini nianakokau ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou 'awi singina ma sure ngoneno. Ngaro 'una wokorago ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka, ma 'una wamada 'awi korago ge'ena de womadiai wosaigalere ma ngale ngini, la de 'awi saigalere ge'ena, ngini niodadi korago 'ania ngo-ngakuoka sababu niomarimoi de ma Kristus. 10 Moteke to ngoi 'ai di-dibangi, 'isure nako ngini niosiduanga 'o pipi niolomu ma ngale 'o ro-riwo gee niokuruekau 'o

taunu 'ipasa-pasa. Sababu nginiou ma di-disiraka niatiba-tibangi de niosikurue 'o manarama ne'ena. 11 Ne'ena ngini salingou niosigila moteke 'ania guata. Salingou niomagae ma ngale niosiduanga 'o manarama ge'ena 'isoka gee ma sira to ngini nia magae niosikadibangi. 12 Sababu nako ngini niomau niokula, ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wadawongo 'ania ro-riwo ge'ena moteke 'okia naga gee naga nginioka. So ko ma ngalewa 'ato 'okia naga gee koi'iwa nginioka. 13 Ngoi ka ma eta ma kotomauwa 'ato 'o nyawa 'iregu 'uwau yamoku to 'ona manga gina de tinisitubuso ngini, duga sababu ma 'orasi ne'ena to ngini 'akunu, so yadaene ngini niakiriwo to 'ona manga kurangi. Dua nako ngini nisidukuranguku de 'ona 'akunu, ge'ena 'ona 'asa niriwo nginika. Koge'ena ma ngekomo, ngini 'asa kaniomatero. 15 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, " 'O nyawa gee yomadamake 'iamoko, koyofolooidewa, de 'o nyawa gee yomadamake ka ma eta, koyakisidukuranguwa." 16 Ngomi mio'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka, sababu 'unau so 'o Titus womagae winilelani nginika 'isoka ngomioli! 17 Sababu 'o Titus wamoteke to ngomi 'amia ga-ga'asoko ma ngale winileleani ngini, ma 'una mita 'ifoloi womagae winileleani, sigado 'unau ma sirete waputusokau wotagi nginika. 18 Ngomi miakisuloko 'una de nanga 'esa moi wimoiosi gee wi'ise-'isene 'o jamati 'isinoimika sababu 'awi manarama ma ngale wositotara 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno. 19 De mita, 'o nyawa gu'una 'o jamati wiirikokau, ma ngale mimaka'asa 'amia do-dagi ma sigoronaka. Sababu ngomi 'asa miotagi ma ngale 'o pipi 'ilomu-lomuno ge'ena mio'otaka, la de ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene, de mita ngini niamake 'ato ngomi miomodeke mioriwo. 20 Ngomi miomasitiari ma sala, la 'uwa sigado 'o nyawa misisala gee mio'otaka 'o ro-riwo ma amokoka ne'ena. 21 Ngomi miomau mia manarama 'iloa ma Jou wi bionoka de mita 'o nyawa manga bionoka. 22 Yomatuono de 'o Titus de nanga 'esa moi gu'una, misidingoto mita nanga 'esa moi wimoioioli. Ngomi mitaili 'igi-giliou 'unaka, duga 'iwaitokau 'una woduaka woriwo. De ne'ena 'una woduaka ma sala winiriwo ngini sababu 'una wininganonokau 'ato ngini mita dua niakiriwo 'o nyawa yosusa-susaku. 23 'O Titus ge'ena to ngoi 'ai manai, gee miomasidamanarama de de ngoi ma ngale miniriwo ngini. De nanga 'esa moi yamididi gee yomote-moteke

de 'o Titus, 'ona ge'ena 'o jamati yakisulo-suloko. Ma ngale to 'ona manga di-diai so ma Kristus wisiarene. 24 Ngomi mioga'asoko ngini niosidumutu nia dora 'onaka, la 'o jamati 'iregu-regu 'iodumu yanako 'ato ngini de nia dora de 'okia naga niadi-diai gee miosiie-ie 'o jamatioka ge'ena ma goungu.

9:1 Tanu ngaro kotosuratuawau nginika ma ngale 'o ro-riwo gee ne'ena naga niosidingoto 'o Yahudi ma nyawaka gee yongaku-ngaku ma Kristusika, gee yogogere 'o Yerusalemuoka. 2 Ngoi tanako ngini nioduaka nioriwo, de 'o Makedonia ma nyawaka tosidemokau 'ato 'isure sababu nioduaka nioriwo. Ngoi tongose mita 'onaka 'ato kadokae ma taunu 'ipasa-pasasi ngini 'o Akhaya ma nyawa niomanoa-noa 'o Korintus ma kotaka niadua-duangou ma ngale niokula 'ania ro-riwo. De 'ania magae 'o pipi niokula ge'ena 'o Makedoniaka manga gudaiau yomaduruokau. 3 Ne'ena ngoi takisuloko 'o Titus de nanga 'esa moi yamididi go'ona yotagi nginika la 'isoka ngomi miongosekau 'ato ngini ge'ena nioduaka nioriwo, ge'ena 'uwa ka ma demoka duga. So ngini salingou niomadudu-duangou, sababu ngoi tosidemokau 'onaka 'ato ngini niomadudu-duangou. 4 Ngoi tododato nako dua 'o Makedonia ma nyawa yomoteke de de ngoi gee ngoi totagi nginika 'o Korintusoka, de nako 'ona yoboa 'ena ngini konialomunowasi 'o pipi gee niosiriwo-riwo, tei, dua ngomi posironga mimaekoka. Sababu miongosekau 'ato ngomi ma gou-goungu miningaku ngini! So ngini ma sirete mita dua nimaekae. 5 Ge'ena so ngoi tamaoku 'iparaluu ma sala takisuloko 'ona yosira nginika la ya'aturu 'o ro-riwo gee niosijajiokau. Ngoi tadiai koge'ena la gee dua nako ngoi toboa, 'ania ro-riwo ge'ena 'idua-duangou. De ma ngekomo ge'ena, 'iwaiti 'ato 'ania ro-riwo ge'ena niokula de nia singina 'isa-sanangi, de konimapakisaanowa. 6 Niongano-nganono nago'ona 'o fini yomatuduku ka ma eta, 'asa ya'ese ma gilio mita ka ma etaka. Ma 'o nyawa gee 'o fini yomadutuduku 'iamoko, 'asa ma giliono mita 'iamooka. 7 'O nyawa moi-moi salingou yokula moteke to 'ona manga mau. 'Uwa yokula de manga singina 'ilio-lio bolo kayomapakisaa, sababu ma Jo'oungu ma Dutu wakisibosono 'o nyawa gee yokula de manga singina 'isa-sanangi. 8 Ma Jo'oungu ma Dutu wokuasa wokula nginika 'o co-catu padoimi pa'akunuwa, la ngini kaitaurika de ma 'ena 'okia naga gee

niaparaluu; de ngini 'asa 'ifoloika niodiai yaowa-owa de notabariwo. 9 'O Buku 'Itebi-tebininoka 'isilefoku koneda, " 'Una wi co-catu koitoa-toakuwau 'o nyawa yosa-saigalerika, 'awi singina ma sure koitogutogumuwa." 10 Ma Jo'oungu ma Dutu 'o fini wosidadiku ge'ena ma ngale ngone patuduku, deika ma fini ma sowoko ge'ena ma ngale nanga 'inomo. Koge'enali mita 'okia naga gee nginioka, ma Jo'oungu ma Dutu 'asa kawadogo monga, so ngini nioduaka 'o nyawa niakiriwo kaidogo monga. 11 Ma ngekomo ge'ena, ngini 'asa konisidukuranguwa naga 'o sagala moi-moioka, so ngini 'idadi niokula de nia singina 'isa-sanangi. De 'o pipi niolomu-lomuno gee miosibula-bula ge'ena, ma duanguku 'o nyawa manga gudai yo'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka. 12 Sababu 'ania di-diai 'isure-sure ma ngale niokula 'o ro-riwo, ge'ena niositotomo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati manga paraluu, de mita 'o nyawa manga gudai 'asa yo'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka. 13 De nia manarama yaowa-owa gee niosidumu-dumutu ge'ena, 'o nyawa yongaku-ngaku manga gudai 'o Yerusalem ma kotaka 'o Yudea ma daeraaka 'asa wisiarene ma Jo'oungu ma Dutu, sababu yamake ngini nimasiga-gao ma gou-goungu ma Kristus 'awi Habari ma Owaka gee niamote-moteke. Mita 'ona wisiarene ma Jo'oungu ma Dutu sababu nia singina posironga 'isureka ma ngale niakisibula-bula 'o jamatika 'o Yerusalemuoka de 'o nyawa 'ireguka 'okia naga gee nginioka de ma 'ena. 14 So 'ona 'asa nisilahidoa ma de nidora ma sala, sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina posironga 'isureka nginika. 15 Ngone salingou po'amalaha sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi co-catu posironga ma amoko.

10:1 Ma 'orasi ne'ena, ngoi 'o Paulus tomau tinisitotara naneda moi. Ngoi ne'ena 'o nyawa yongose 'ato 'ai singina 'ima'ai nako pomasidaarino de de ngini, ma nako pomakakurutoka ge'ena tinikuata. Aa, de ma Kristus gee 'awi singina 'ima-ma'ai de 'isure-sure 'awi kuasa, 2 ngoi toga'asoko tosidemogaroku, 'uwa niodiai ngoi salingou tinikuata nako gee dua ngoi toboa. Sababu ngoi 'ai singinaka takikuata 'o nyawa-nyawa gee yongose 'ato ngomi miomanarama ma dumutu ka 'o dunia ma mau-mau. 3 Ma goungu ngomi ne'ena ka 'o nyawa biasa, ma ngomi mimariwo ma titi ko 'o

dunianowa. 4 Ngomi miomanarama ge'ena de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa gee matero ka mia dae. De ge'enau ngomi miosibiakoroka 'o sagala guata de 'o kaributu. 5 Miaisangoka 'o nyawa manga singina 'ikuru-kurutie gee yomau yatatoko 'o nyawa ma Jo'oungu ma Dutu winako. Ngomi miangali 'o nyawa manga di-dibangi la 'ona widomoteke ma Kristus. 6 De nako ngini ma gou-goungu niosingounokau, ngomi mimadudu-duangou miakihukumu 'o nyawa 'iodumu gee koyosingou-ngounuwa. 7 Ngini salingou niasahe 'okia naga gee 'iti-tiai. Nako moi yamaoku 'ato 'ona ge'ena ma Kristus 'awi rongamoi, salingou yosi-singina de yasahe 'ato ngomi mita ma Kristus 'awi rongamoi. 8 Ngoi koimaekuwa ngaro kaifoloi tosiie 'o kuasa gee ma Jou mikula-kulano. Ngano 'o kuasa ge'ena ma dumutu konisitorouwa, ma 'ena nisimomiki. 9 Ngoi tooluku niamaoku tinsimodomodongo de 'ai surati. 10 'O nyawa yongose 'ato, " 'O Paulus 'awi suratioka ge'ena posironga wonakuatoka de mita de ma ku-kumatioka, ma nako 'una ngoneka waino, 'awi kumati koi'iwa de 'awi demo-demo ma ngale koi'iwa!" 11 'O nyawa koge'ena-'ena salingou yanako 'ato nako ngomi naga nginioka, ge'ena to ngomi 'amia manarama 'imatero ma sala de kokia naga gee mialefokau 'amia suratioka. 12 Ma raiokau ngomi komiomoroinuwa mimasitero de komimasidotodoimuwa de 'o nyawa-nyawa gee yoma-maoku 'ona yodaduie. 'Ona posironga yohagahagaka! 'Ona ka 'onau ma sirete yomasitantuu, de yomasidelega moteke to 'onau ma sirete manga ro-rasa. 13 Ngomi ko koge'enawa. Ngomi nako mia singina 'iamoko, ge'ena naga ka de ma batingi. Ngomi miomanarama naga mia manarama duga gee ma Jo'oungu ma Dutu wosita-tantuuokau. De ngini mita to ngomi 'ami manarama ma dodaka. 14 So gee ngomi miaika nginika de mio'asa 'o Habari ma Owa ma ngale ma Kristus, ma gou-goungu ngomi komiaparenuwa 'amia manarama ma batingi. 15 Ngomi komimaiewa de 'o nyawa 'iregu manga manarama gee ko to ngomiwa mia manarama. So ngomi tatapu ka gee ma Jo'oungu ma Dutu wosita-tantuuoka ma ngale ngomi. De miomau ngini kaifoloi monga niongaku ma Kristusika la ngomi 'idadi miadiai 'o manarama gee 'ifoloiosi 'iamoko naga nginioka. 16 De koge'ena, ngomi 'idadi mita miositotara 'o Habari ma Owa ge'ena 'o daeraa 'iregu-reguka gee koidadiwa miasiiie-ie de 'o manarama

gee 'o nyawa 'iregu yadi-diai naga manga manarama ma ngiioka. 17 Naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, " 'O nyawa gee yomau yosiie 'o kianikia, ge'ena salingou gee 'okia naga ma Jou wodiaiokau." 18 'O nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu wakisiare-arene, 'ona ge'ena yadaene yakihoromati. Ma 'o nyawa gee ka 'ona ma sirete yomaie-ie, ge'ena ko'uwa.

11:1 Tanu ngini niosabari ngaro ngoi 'isoka tohaga-haga ma eta. Ma rai kaidadi niosabari koge'ena. 2 Ngoi tinisi-singina, 'isoka ma Jo'oungu ma Dutuoli winisi-singina. Ngini ge'ena 'isoka 'o mosolese mimoi gee 'o nauru komanakowasi, gee tosijajiokau 'asa mongaamoko de wimoi, ge'ena la ma Kristus. 3 Ma ngoi tododato 'ania singina 'ilenge de koniotatapuwa ma Kristusoka, 'isoka ma sira ngo Hawa mita mi singina 'ilenge 'o ngia ma balifutaka. 4 Sababu ngini kanioduaka niakidawongo 'o nyawa gee yoboa de yosidotoko 'o habari ma ngale 'o Yesus gee 'imakaregu de gee miosidoto-dotokokau nginika. De niadawongo mita 'o ngomasa de 'o habari gee ka ma eta ma koimakadaenuwa de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini de 'o Habari ma Owa gee miositota-totarokau nginika. 5 Ngoi tomamaoku ka ma eta ma kotodaduukuwa de 'o nyawa gee yomadi'ai 'isoka 'o su-suloko gee ngini niamaku 'ona yodaduie! 6 Poilia ngoi kotocawarowa tobicara, ma nako 'o barija, ngoi ne'ena 'o nyawa koihaga-hagawa. Ge'ena ngomi miosidumutokau nginika naga 'o sagala moi-moioka. 7 Gee ngoi tositotara 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno nginika, ngoi ka ma eta ma kotoga'asokuwa niriwo, de ma ngekomo ge'ena, ngoi tomadi'ai tomadaduuku la ngini tinisidaduie. Koge'ena todiai ge'ena tosowono nginika? Ma rai ko'uwa! 8 Gee ngoi tinileleani ngini, 'o jamati 'iregu-regu yokula 'o ro-riwo ngoino. 'Idadi pongose 'ato ngoi takisirugi 'o jamati go'ona la 'idadi tinileleani. 9 Ma 'orasi ge'ena nako ngoi 'isidukuranguku, ka moi ma koma'iwa tinisisusa nginioka. Ngoi topa-paraluu 'iodumu ge'ena ka nanga 'esa moi 'o Makedoniano yoboa-boano yasadia. Ngoi tomasitari la 'uwa tinisitubuso 'o sagala moi-moioka naga. De ngoi 'asa kaitaurika tomasitari la ka koge'enau. 10 Sababu ngoioka de ma 'ena ma Kristus 'awi do-dotoko 'iti-tiai, so 'okia naga gee tosiie-ie ge'ena koidadiwa yaisanga kiaka naga bato 'o Akhaya ma daeraa yasuluunuku ne'ena. 11 Ngoi

kotoga'asokuwa niriwo, ge'ena ko ma ngalewa 'ato kotinidorawa. Ma Jo'oungu ma Dutu wanako ngoi tinidora! 12 'Okia naga gee ma 'orasi ne'ena tadi-diai, dua kotomaogoruwa todiai la 'o nyawa gee yomadiai 'isoka " 'o su-suloko" ma amoko go'ona koidadiwau yobicara yomaie-ie de yongose 'ato 'ona yomanarama 'isoka ngomioli. 13 'O nyawa koge'ena, ge'ena ka 'o su-suloko ma ngeluku. 'Ona ge'ena yomanarama ka 'o nyawa yakisibalifuta, yomadiai 'isoka ma Kristus 'awi su-suloko. 14 Koidadiwa poherangi 'ona yodiai koge'ena, sababu 'o Tokata ma Koana ma sirete mita 'imadiai 'isoka ma Jo'oungu ma Dutu wi mala'ekati. 15 So kopoheranguwa mita nako 'o Tokata ma Koana ma su-suloko 'imadiai 'isoka 'o su-suloko gee ma Jo'oungu ma Dutu wi mau yadi-diai. Ma duanguku 'ona 'asa yamake ma boiro moteke to 'ona manga manarama. 16 Tosigali ma moiosi: 'Uwa sigado naga yamaoku ngoi tohaga-haga. Ma nako ngini mita niamaku ngoi tohaga-haga, ge'ena nisimadaka ngoi gee tohaga-haga ne'ena 'ai singina 'iamoko ma eta. 17 Ma ge'ena, ko ma Jouwa wosuloko tosidemo. Ne'ena dau ma dodaka, ma gou-goungu ngoi tobicara 'isoka 'o nyawa yohaga-haga. 18 Naga 'o nyawa manga gudai, moteke 'o dunia ma di-dibangi, yongose 'ato 'ona yodaduie, so ngoi mita tobicara koge'ena la niasahe. 19 Ngini de nia singina 'isa-sanangi niosabari 'o nyawa 'ihaga-hagaka, sababu ngini niomamaoku niobarija ma sala! 20 Ngini kanimasidabika nako 'o nyawa nisyongosi, bolo nikaforiki, bolo nisirugi bolo yomaie 'ato 'ona 'ifoloi yodaduie, de kayomoroini nipoka. 21 Ngini niongose ngoi salingou 'imaeke? tosidemo 'ato ngomi kaifoloi komia'akunuwa ma ngale miodiai 'isoka ge'ena? Ma 'okia naga gee 'o nyawa go'ona yomoroini yosiie-ie, ngoi mita tomoroini! (Ngoi tobicara 'isoka 'o nyawa yohaga-haga.) 22 'Ona yongose? 'ato 'ona 'o Ibrani ma nyawa? Ngoi mita 'o Ibrani ma nyawa. 'Ona 'o Israeloka? Ngoi mita 'o Israeloka. 'Ona ge'ena 'o Abrahamuno? Ngoi mita koge'ena! 23 'Ona yongose 'ato 'ona ge'ena ma Kristus 'awi su-suloko? Po'isenika ngoi 'isoka 'ito-togosangou sababu tobicara kone'ena, duga ma goungu ngoi 'o su-suloko gee 'ifoloiysi yaowa de de 'ona yoodumu! Ngoi tomanarama 'ifoloi 'ikuata, ngoi 'ifoloi 'ikudai 'isingosama 'o buika, ngoi 'ifoloi 'ikudai 'isikisaa de ma gudai rekeni tosongenoka. 24 Ma motoau 'o Yahudi ma

nyawa 'isikisaa 'isitifo de 'o be-besana, 'ipesana ma noimi 'igilio ma nagi yasa-sa'ange de siwo. 25 Ma sa'angeu 'o Roma ma nyawa 'o gota 'isipesana. Mita ma moiou 'iriteto yomau 'iso-songene. Ma sa'angeu 'o ngootoka 'o kapali 'isilutu, de ma moiou ngoi tobaorika 'o ngooto ma dekuoka 'o wange moi de 'o obiri moi. 26 'Ai do-dagi ma sigoronaka ma gudai 'o bahaya 'idutuku; 'idungu'uisi, yo'ora-'ora, naga 'o Yahudi ma nyawano, mita ko 'o Yahudiwa ma nyawano, 'o bahaya 'o kotaka de ko 'o kotakawa, 'o ngootoka, de mita 'o nyawano gee yomasielu-eluku 'ato 'ona ge'ena yongaku-ngaku, 'ena momongo ko'uwa. 27 Ngoi tomariwo tomanarama sigado tosangisara ma sala; ma gudai kotoma'iduwa, 'isawini, de 'ai kibiti 'idudungu ma sala, ma gudai 'ai 'inomo koi'iwaka, to'alo sababu 'ai pakeangi 'isidukurangi de kokiakawa tomanoa. 28 Ko'uwasi gee naga 'iregu-reguosi, de mita 'o wange 'isinoimi tatiba-tibangi ma ngale 'o jamati 'iodumu, so 'ai singina 'itubuso. 29 Nako gee koyokua-kuatuwa, ngoi mita tamaoku koge'ena. Nako naga yootaka 'o sowonuku, to ngoi 'ai singina mita 'i'ogu. 30 So nako ngoi salingou tosiie 'o kianikia, ge'ena kaisidumutu 'okia naga gee kota'akunuwa rekeni. 31 Ma Jo'oungu ma Dutu, ma Jou Yesus 'awi Dea, wanako 'ato ngoi kotoelukuwa. Powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu kaisi'ado-'adonika. 32 Gee ngoi 'o Damsyikoka, ma gubernur gee wodadi balusu ge'ena ma Koana 'o Aretas wi pareta ma sigoronaka, wosuloko 'o solodado yajaga 'o kota ge'ena ma ngorana la 'itagoko. 33 Duru 'o rata 'o ngai moi so ge'enakau de 'isisupu 'o tembok ma sukonika de 'isidisiara dakuuku 'o kota ma tembok ma dudunuku. De ge'enau ngoi 'idadi tosupu ma gubernur 'awi giama ma soatoka.

12:1 Ma goungu ma faedaa koi'iwa ma ngale pomaie. Ma nimadaka ngoi tosiie-iesi 'o mo-make de 'o nyo-nyata gee ma Jou woisidumu-dumutokau. 2 'O taunu mogiooko de soata 'ipasa-pasa wongaku-ngaku ma Kristusika wimoi wisidoa daku 'o ngii gee 'ifoloiosi 'ikuru-kurutie 'o sorogaade. (Ngoi kotosikanakowa 'ato ma gou-goungu ge'ena 'awi roese 'isidoa bolo ka 'o mo-make moi. Ka ma Jo'oungu ma Dutu duga wanako.) 3 Tosigali ma moiosi: 'O nyawa gu'una wigoraka wowosanga 'o Firdausika. (Ngoi kotosikanakowa 'ato ma gou-goungu ge'ena 'awi roese 'isidoa bolo ka 'o

mo-make moi. Ka ma Jo'oungu ma Dutu duga wanako.) Kadaku, 'o nyawa gu'una wosigisene 'okia naga gee 'o nyawa koidadiwa yangose de koyakisidabiwa yatesongo. 5 'O nyawa gu'unau ngoi towisiie, so ko ngoiwa ma sirete tomasiie. Ma ngale ngoi ma sirete tomasiie, ge'ena duga ka gee 'okia naga gee kotomada-dagakunuwa, ge'enau tosiie-ie. 6 Nako kogee ngoi mita todauka tosiie 'o kianikia, ngoi tooluku 'isoka 'o nyawa yohaga-haga so yobicara kayosiso-somoa. Ngoi 'asa tosidemo gee 'iti-tiai. Ma ngoi tomatongosonino, la komoiwa yamaoku ngoi tofologoide de gee yamakekau tadi-diaiokau bolo gee yo'isenokau tosidemo-demo. 7 Duga ma dumutu la 'ai singina 'uwa kaifoloi 'ikurutie sababu 'o sagala mo-make 'ila-laagomo ge'ena, so 'ai roesoka 'isoka 'o panyake 'idoboano. Ge'ena dau ma lugo 'o Tokata ma Koana ma su-suloko ma manarama. 'O panyake ge'ena 'isisangisara la 'ai singina 'uwa 'ikurutie. 8 Ma sa'ange ngoi tomalahidoa ma Jouka la 'o sangisara ge'ena woisimada. 9 Ma ma Jou wosango, " 'Ai singina ma sure ngonaka ge'ena yaowakau; sababu 'ai kuasa 'ifoloi niriwo nako gee konomado-do'oawa." Ge'enau so ngoi todauka tosiie gee kotomada-dagakunuwa. Sababu nako ngoi kotomado-do'oawa, ge'ena ma 'orasi ge'enau ngoi tamao ma Kristus woiriwo de 'awi guata. 10 So ngoi tomorene de 'okia naga gee ngoi kotomadagakunuwa. Ngoi tomorene mita nako sababu towileleani ma Kristus so ngoi 'isiti-tingoono, todingidaa, 'isikisaa, tosusa de tosangisara. Sababu nako ngoi kotokuatuwa, ge'ena ma 'orasi ge'enau ngoi tokuata sababu ma Kristus 'awi kuasa. 11 Ma gou-goungu ngoi tomadiaiokau 'isoka 'o nyawa yohaga-haga. Ma ge'ena sababu ngini niodiai so ngoi koge'ena. Yadaene 'ena salingou ngini nisiie ngoi. Sababu ngaro ngoi 'ai faedaa ka ma eta ma koi'iwa, ngoi ka ma eta ma kotodaduukuwa de 'o su-suloko gee yomamaoku yoda-dadui go'ona! 12 'O sagala no-nako 'ihera-herangi de 'okia sonaa gee ko biasawa de mita 'o manarama 'ila-laagomo gee nisidumutokau nginika, ge'ena ma no-nako 'ato ngoi ne'ena 'o su-suloko ma dutu, de ngomi miosidumutu ge'ena de mia sabarioka. 13 Ngoi tinikalesangi ngini kaimatero de 'o jamati 'iregu-regu, so duga ka 'o ngai moi ge'ena la kotinisitubusowa ma ngale niriwo. Nako ngoi kotoga'asokuwa niriwo, ge'ena tosowono? so niomau tomasilo-loa? 14 De

ne'ena ngoi tomadudu-duangou ma ngale ma warasa ma sa'ange totagi nginika. De ngoi tooluku tinisidingidaa, sababu ngoi todouaka ge'ena ko 'okia sonaawa gee niaka-ka'elino ma 'ena ngini ma sirete. Sababu ko 'o ngowa-ngowakuwa salingou 'o harataa yononu ma ngale manga balu-balusu ma 'ena salingou 'o balu-balusu 'o harataa yononu ma ngale manga ngowa-ngowaka. 15 Sababu ge'ena de 'ai singina 'isa-sanangi ngoi tatagi 'ai kia sonaa moi-moi ma ngale tinileleani ngini, ngaro 'ai 'ahu ma sirete mita. Nako ngoi tinidora koge'ena ma rupa, de ngini konidorawa rekeni ngoino, ge'ena koyadaenuwa. 16 Aa, ngini niosimoteke 'ato ngoi koma'iwa tinisidingidaa. Ma naga munuka yongose 'ato ngoi tobarija tosibalifuta. Bari tomadamake 'o 'utungu nginino sababu 'ai balifuta. 17 Koma'iwa 'o nyawa gee takisulo-suloko yotagi nginika go'ona nisihaga la 'o pipi tomadamake. 18 Ngoi towisulokokau 'o Titus wotagi nginika, de takisuloko nanga 'esa moi 'iregu-regu ka 'o ngo-ngaku moi go'ona yotagi de de 'una. Ge'ena dau ma dodaka 'o Titus ko 'o pipiwa wononu nginika. Ngomi mimididi mimariwo ma dumutu kaimatero de miodiai ma do-dagi kaimatero. 19 Poilia sigado ne'ena naga ngini niongose ngomi ka mia ronga miotatoko nginika! Ngini nia di-dibangi 'isowono ma sala! Ma Jo'oungu ma Dutu wanako 'okia naga 'iodumu gee ngomi miongose-ngose ge'ena moteke ma Kristus 'awi mau. De 'iodumu gee ngomi miodi-diai ge'ena ma ngale miosimomiki to ngini nia ngo-ngaku. 20 Ngoi tododato gee dua taika nginika, 'ena tadaenika 'imakaregu de gee todoua-duaka, de ngini mita niamake ngoioka 'isoka gee niongano-nganonuwa. 'Uwa sigado naga munuka yomakalawani, yomakataleana, manga singina 'isauku, ya'ena-'ena, yomasikagurubungu, yo'uru-'uru, 'o singina ma gurutie de yoruaha. 21 Ngoi tododato nako gee dua ngoi toboa, de ma Jo'oungu ma Dutu woisimae-maeke nia bionoka de ngoi 'asa 'ai singina 'isusa tosigari-gari sababu manga gudai nginioka gee ma sirasi yosowo-sowono koyomangaliwa de koyomaogoruwa yomakapake koyo'itimaronga, yodiai gee 'ito-torou de koyadae-daenuwa.

13:1 Ne'ena ge'ena dua ma warasa ma sa'angeu taika nginika. 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, " 'O parakara 'iodumu salingou 'isikuata de 'o

sakisii yaino ma kurangi yamididi bolo yaruange, 'asa de 'o parakara ge'ena 'itiai." 2 'O nyawa gee ma 'orasi 'ipasa-pasa yosowonokau, de mita 'o nyawa 'iregu 'iodumu, takisitiariokau gee taika nginika ma warasa ma modidi. Ma 'orasi ne'ena gee ngone pomakakurutoka, ngoi tinisingano-nganonoli, dua gee toboali, 'o nyawa gee 'o sowono yodi-diai yoodumu ma rai 'asa takihukumu. 3 Ngini niomau niamake ma nyo-nyata 'ato ma Kristus wobicara ma ngekomo ngoi. So ngini 'asa niamake 'ato ma gou-goungu ma Kristus wobicara ma ngekomo ngoi. Nako ma Kristus winipareta ge'ena 'awi guata koikuranguwa, ma 'ena wosidumutu 'awi kuasa nginioka. 4 Ma goungu ma 'orasi 'una wisidele de wosongene 'o salipoka, 'una kowokuatuwa, ma ma 'orasi ne'ena 'una wo'ahu sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa. Ngomi gee mimarimoi de ma Kristus mita komiokuatuwa 'amia 'ahu ma sigoronaka, ma nako gee ngomi nia bionoka, ngini 'asa niamake ngomi de ma Kristus miokua-kuata sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa. 5 Bika ngini ma sirete nimatibangi niosidi-diai! 'Ania 'ahu ma titi ge'ena nia ngo-ngaku ma Kristusika? Ma raiokau ngini nianako ma Kristus Yesus naga de de ngini! Ma nako ngini ko de nia singina ma gounguwa nionaku, ge'ena 'imakaregu. 6 Ngoi toga'asoko ngini niasahe 'ato ngomi ne'ena 'amia 'ahuoka 'iwaitokau 'o Yesus naga. 7 Ngomi miolahidoa ma Jo'oungu ma Dutuka la tanu winiriwo la nia 'ahu 'itiai. Ma ge'ena komiosidumutuwa 'ato ngomi ne'ena miobarija mia'ao 'amia manarama, ma 'ena la ngini niadiai 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wodua-duaka. Ngaro ngomi mimakeno komimadagakunuwa mia manaramoka ma koyado'oawa! 8 Sababu ngomi ka ma eta ma koidadiwa miadai gee koiti-tiaiwa; ngomi salingou miamoteke gee 'iti-tiai. 9 Ngomi mioduaka nako mimakeno komiokuatuwa 'amia 'ahu ma sigoronaka, 'itilai ngini niokua-kuata 'ania ngo-ngakuoka. Ngomi miolahidoa mita la 'ania ngo-ngakuoka nimadotomo. 10 Ge'enau so ngoi telefo 'o surati ne'ena gee ma 'orasi ngoi ko nginiokawasi. De ma ngekomo ge'ena, nako la dua toboa, 'uwau tinikuata de 'o kuasa gee ma Jou woikulano. 'O kuasa ge'ena wokula ma ngale 'ania ngo-ngaku tosikuata, so kotinisitorouwa. 11 Ma do-dogumuku 'Esa moi riaka dodoto, sababu de nia ngo-ngaku so salingou niomorene, de niomariwo la nio'ahu nimadotomo. Niadawongo 'ai

demo-demo 'iodumu. Tanu ngini ka 'o singina moi de nio'ahu nimarimoi. Toga'asoko la ma Jo'oungu ma Dutu 'o dora de 'o sikatai ma titi naga de de ngini. 12 Nimakatabea moi de moi de nimakadora 'isoka 'o 'esa moi ma ngale ka 'o ngo-ngaku moi. Ma Jo'oungu ma Dutu wi 'umati yoodumu manga tabea yosidingoto nginika. 13 Tanu ma Jou Yesu Kristus winikula 'o co-catu, ma Jo'oungu ma Dutu winidora, de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini naga de de ngini nioodumu la ngini nimarimoi! Ngoi 'o Paulus, tinitabea!

1:1 'Esa moi riaka dodoto 'o jamati 'iodumu 'o Galatia ma daeraaka. Ngoi 'o Paulus, ma Kristus 'awi su-suloko, de nanga 'esa moi gee yongaku-ngaku yoodumu gee naga de de ngoi, mioga'asoko tanu ma Jo'oungu ma Dutu to ngone nanga Dea de ma Jou Yesu Kristus nikula 'o co-catu de 'o sanangi nginika. Ngoi todadi 'o su-suloko ge'ena ko 'o nyawawa 'isingekomo bolo 'igorakie, ma 'ena ma Yesu Kristus de ma Jo'oungu ma Dutu to ngone nanga Dea gee wisimomikokau 'o Yesu 'o songenoka. 4 'O Yesu wosongene sababu womau salingou watuusuu to ngone nanga so-sowono, la wonasisupu 'o 'orasi 'ito-torouoka ne'ena moteke nanga Dea ma Jo'oungu ma Dutu wi mau. 5 Powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu kaisi'ado-'adonika! 'Amin. Koge'enu. 6 Tiniherangi ma sala 'Esa moi riaka dodoto! Ma Jo'oungu ma Dutu wini'asokokau ma ngekomo ma Kristus 'awi singina ma sure, ma ne'ena ngini ma dataiti winimadakau ma Jo'oungu ma Dutu, de niamoteke 'o habari gee 'o nyawa yongose 'ato 'o Habari ma Owa 'ena ko ma Jo'oungu ma Dutunowa. 7 Ge'ena ma gou-goungu ko 'o Habari ma Owawa, duga kayosikawecara sababu yomau yakapulutu ma Kristus 'awi Habari ma Owa. 8 'O nyawa gee yositotara 'o do-dotoko gee 'imakaregu de 'o Habari ma Owa gee ngomi miositota-totara, ge'ena madaka la ma Jo'oungu ma Dutu wakikorosau. Ngaro ngomi bolo 'o mala'ekati 'o sorogaaku ma. 9 Ma sirasi miosidemokau, ma ne'ena ma moiosi tinisidemo: Nako moikani yosidotoko 'o do-dotoko ma somoa gee 'imakaregu de minisidoto-dotoika, ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wakikorosau! 10 'Ato kone'ena tongose la bari 'o nyawa 'isiarene? 'Ai singinaka ka ma eta ma koi'iwa koge'ena. Ngoi tomau ka ma Jo'oungu ma Dutu woisiarene. Bolo ka 'o singina to'ese la 'o nyawa 'isanangi? Nako ka

koge'enasi todiai, ngoi ko ma Kristus 'awi gilaonguwa. 11 'Esa moi riaka dodoto salingou nianako, 'o Habari ma Owa gee tositota-totara ge'ena ko 'o nyawakawa de yaino. 12 Ko 'o nyawakawa to'isenino de ko 'o nyawawa 'isidotokino. Ma 'ena ma Yesus Kristusou ma sirete woisidemono. 13 Ma raiokau nio'isenokau 'ai 'ahu ma sirasi, gee ngoi ka 'o Yahudiosi manga 'agamaka. Ma 'orasi ge'ena ngoi takihalebiru ma sala 'o nyawa yongaku-ngaku ma Kristusika sababu tomou takisotumu. 14 Ma ngale miosidagi 'o Yahudi ma 'agama, ge'ena ngaro de 'ai manaiou yoku-kudai gee mimasida-da'asaka, ma ngoiosi 'ifoloika tosikuata 'amia edete de mia dotumu manga 'adati. 15 Duga sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina ma sure, so woi'asokokau ma 'orasi ngoi ka 'o pokoro ma dodakasi ma ngale dua towileleani. 16 De ma Jo'oungu ma Dutu wosidumutu 'awi Ngowaka ngoino, la 'o Habari ma Owa ma ngale 'awi Ngowaka gu'una tosihabari ko 'o Yahudiwa ma nyawaka. Ma 'orasi ge'ena ngoi kotomaga'asokuwa 'o di-dibangi 'o nyawaka. 17 Mita kototagiwa 'o nyawa-nyawaka 'o Yerusalemuoka gee 'ona 'isira yodadi 'o su-suloko de de ngoi. Ma ngoi ka 'o Arab ma tonaika totagi, ge'enaka de tolioli 'o Damsyik ma kotano. 18 'O taunu sa'ange 'asa de 'o Yerusalemude totagi la mimakanako de 'o Petrus. Ngoi tomanoa de de 'una ka 'o wange mogiooko de motoa. 19 Ma 'o su-suloko 'iregu-regu kotakimakewa, duga ka 'o Yakobus 'o Yesus ma dodoto. 20 'Okia naga talefo-lefo ne'ena ge'ena ma goungu. Ma Jo'oungu ma Dutu mita wanako kotoelukuwa. 21 Ge'enaka 'asa deika 'o Siria de 'o Kilikia ma daeraa tanga-ngaimoi. 22 Duga ma Yesus Kristus 'awi jamati 'o Yudeaka ge'ena koinakowasi. 23 'Asa kayoka'ise-'isene 'o nyawa yongose 'ato, "Ma sira 'o nyawa gu'una miha-halebiru ngomino, ma ne'ena 'unau wositotara ma ngale pongaku ma Kristusika gee gongoka womau waisanga." 24 So 'ona ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene sababu ngoi.

2:1 'O taunu mogiooko de soata 'ipasa, 'asa de ngoi taieli 'o Yerusalemude daku, towi'asa 'o Barnabas de mita 'o Titus. 2 Ngoi totagi 'o Yerusalemude sababu ma Jo'oungu ma Dutu wosulokokau 'ato salingou totagi. Ge'enaka daku gee yosibalu-balusu yomalomuno de tosiwaiti 'o Habari ma Owa gee

tosiha-habari ko 'o Yahudiwa ma nyawaka, sababu tooluku 'ai manarama gee ma sirasi bolo ne'ena naga kaiparacuma. 3 'O Titus gee womote-moteke de de ngoi, 'una ge'ena 'o Yunanioka ma yosibalu-balusu go'ona kowipakisaawa 'ato salingou womasuna, 4 ngaro naga 'o nyawa gee yoeluku 'ato 'ona ka moi de de ngone yopakisaa ma ngale ge'ena. 'Ona yomasiganunou naga ngoneka kayomasiriidino, ma ngale yomau yanako ma diai gee ngone kopoyongosuawau ma ngale kopomotekuwau 'o Yahudioka manga 'agama ma besesongo sababu pomarimoi de ma Yesus Kristus. 'Ona manga singinaka 'inasigilio 'o Yahudioka manga 'agama ma besesongika la ma ngale kapogilaongosi. 5 Ma ngomi ge'ena kogee ka ma eta ma komiakidomotekuwa, sababu ngomi miomau la 'o Habari ma Owa ma ngale ma Kristus gee miositota-totara nginika ge'ena 'uwa yatagali la kaiti-tiai. 6 Ngaro kogee'ena, duga yosibalu-balusu gee yakiho-horomati go'ona koisigegotuawau 'o kianikia gee ma du'uru. Moteke ngoi, gee yakiho-horomati bolo ko'uwa ge'ena kaimatero. Sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'una kowoiri-irikuwa. 7 'Ipulutu so ka 'onali yongose 'ato ngoi ma Jo'oungu ma Dutu woisuloko 'o Habari ma Owa tositotara ko 'o Yahudiwa ma nyawaka, 'isoka 'o Petrus 'una wosihabari 'o Yahudi ma nyawaka. 8 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wokulakau 'o guata so 'o Petrus wodadi ma Jou wi su-suloko wakileleani 'o Yahudioka, kogee'enali mita ma Jou woikulakau 'o guata ngoino sigado todadi 'o su-suloko takileleani ko 'o Yahudiwa ma nyawa. 9 'O Yakobus, 'o Petrus de 'o Yohanes, 'ona ge'ena yakinako 'o jamati ma balu-balusu, 'ona mita yongose 'ato ngoi ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu woisuloko ta'ao 'o manarama ne'ena. Sigado 'o Baranabas de mita ngoi mimaka'aokasi de de 'ona ma ngale ma no-nako 'ato mimarimoi. Ge'enaka de 'ona de de ngomi miosimoteke ma ngale ngomi dua miomanarama miositotara 'o Habari ma Owa ko 'o Yahudiwa ma nyawaka, de 'ona yomanarama 'o Yahudi ma nyawaka. 10 To 'ona manga ga-ga'asoko ka 'o ngai moi, ge'ena la salingou ngomi mioriwo 'o nyawa yosusa-susaka, de ge'ena to ngoi 'ai du-duaka. 11 Gee 'o Petrus waino 'o Antiokhiano de towisingelo katowisito-tobionikau, sababu 'una watasala. 12 Ma si-siraka yomasido'odomosi de ko 'o Yahudiokawa gee yongaku-ngakuokau. Ma gee 'o Yakobus wakisulo-suloko yoboano de 'una

womatingaikau, de woolukou yomasido'odomo de ko 'o Yahudiokawa, sababu wakidomodongo 'o nyawa gee yongose 'ato ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa 'iodumu salingou yomasuna. 13 So ma rai 'o Yahudioka munuka mita yoma'uca-'uca 'isoka 'unali sigado nanga 'esa moi 'o Barnabas mita wakidomoteke. 14 Gee takilega-lega 'ena manga di-diai koimakadaenuawau de 'o do-dotoko 'iti-tiai ma ngale 'o Habari ma Owa, de ge'ena 'o nyawa yoboa-boano yoodumu manga bionoka de katongosekau 'o Petrusika, "Nako ngona 'o Yahudioka de no'ahu 'isoka 'o Yahudiokawau, de 'ido'oa so 'o nyawa 'iregu nakipakisaa la yomadiai 'isoka 'o Yahudioka?" 15 Moteke to ngomi mia 'asali, ngomi ne'ena 'o Yahuidoka, so "ko 'o nyawa 'ireguwa gee yosowo-sowono ma ngale kowinako-nakowa ma Jo'oungu ma Dutu". 16 Ngaro koge'ena ma ngomi mianako 'ato ngone 'o nyawa 'idadi pomarimoili de ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena duga kapongaku ma Yesus Kristusika. So ko ma ngalewa 'ato sababu pamoteke 'o 'agama ma besesongo. Ngomi ma sirete mita miongaku 'o Yesus Kristusika la 'idadi mimarimoili de ma Jo'oungu ma Dutu, sababu 'amia ngo-ngaku ge'ena. So ko ma ngalewa 'ato sababu miamoteke 'o 'agama ma besesongo. Sababu ka 'o 'agama ma besesongo pamoteke, ge'ena komoiwa 'idadi pomarimoili de ma Jo'oungu ma Dutu. 17 Ngomi mimariwo miomau mimarimoili de ma Jo'oungu ma Dutu, ma ngekomo mio'ahu mimarimo de ma Kristus. Ma nako ngomi miadiaiokau koge'ena, 'ena yongose ngomi 'o nyawa miosowo-sowono 'isoka 'o Yahudiwa ma nyawa, 'ato ne'ena ge'ena ma ngale ma Kristus so ngomi miosowono? Ma raiokau ko'uwa! 18 Nako ngoi tosidagioli 'o 'agama ma besesongo gee tapi-piakorokau, ge'ena ngoi tosidumutu 'ato ngoi ne'ena 'o besesongo tapare-parene. 19 'O 'agama ma besesongou matero kaiso-songene ngoi. So ngoi mita matero katosongenokau 'o 'agama ma besesongika ge'ena la kotamotekuwau 'o 'agama ma besesongo ge'ena. La ngoi to'ahu ma ngale towile-leleani ma Jo'oungu ma Dutu. Ngoi towimoteke ma gou-goungu ma Kristus so ngoi kaimatero de 'isididelokau de ma Kristus. 20 Ma ngale to'ahu ne'ena duga ka ngoiwau ma 'ena de ma Kristus. Ngoi to'ahu ne'ena ge'ena la to'ahu sababu tongaku ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaika gee woisiboso-bosono, de

womasisarakaniokau wiso-songene sababu woidora ngoi. 21 Ngoi tooluku taitomo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dora. Sababu nako ngone 'o nyawa pomarimoili de ma Jo'oungu ma Dutu sababu pamoteke 'o 'agama ma besesongo, ge'ena ma ngale ma Kristus wosongene ma faedaa koi'iwa.

3:1 'Esa moi riaka dodoto 'o Galatia ma nyawa! Ma goungu ngini niohaga-haga! Poilia naga moikani manga bo-baja nidaenokau! Ma Kristus wosongene 'o salipoka tosiwaiti 'iti-tiai mongau nginika. 2 Bika naneda moi niosidemo ngoino: Ngini niamakekau 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ge'ena sababu niamoteke 'o 'agama ma besesongo? bolo sababu ngini nio'isene 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno de niongaku ma Kristusika? 3 Ge'ena 'ido'oa so niohaga-haga koge'ena! Ngini niokuruekau nio'ahu de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, de kokia so ne'ena ngini niomau nimadotomo ka de to ngini ma sirete nia guata? 4 Gee niamao-maokau ge'ena 'iodumu kaiparacuma? Ge'ena kaiparacumawa! 5 Ma Jo'oungu ma Dutu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini winikula de 'o no-nako 'ihera-herangi wokadiai naga nginioka. Ma Jo'oungu ma Dutu wodiai ge'ena sababu 'o 'agama ma besesongo niamoteke? bolo sababu nio'isene 'o Habari ma Owa de niongaku ma Kristusika? 6 Ge'ena 'isoka naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku ma ngale 'o Abraham, 'isilefoku konee, " 'O Abraham wongaku ma Jo'oungu ma Dutuka, de sababu to 'una 'awi ngo-ngaku ge'ena so ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'ato to 'una wi singina 'itiai." 7 So salingou nianako 'ato 'o nyawa gee ma gou-goungu manga 'asali 'o Abrahamuno ge'ena la 'o nyawa gee yongaku-ngaku ma Jo'oungu ma Dutuka. 8 'O Buku 'Itebi-tebini 'isira 'inasimarangiokau 'ato ma Jo'oungu ma Dutu womau la ko 'o Yahudiokawa mita yomarimoili de de 'una nako la yongaku 'unaka. 'O Habari ma Owa ge'ena 'isira 'o Abrahamuka wisitotara 'o jajioka konaneda, "Ma ngekomo ngona, ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wakisibarakati 'o nyawa 'iodumu 'o duniaka ne'ena." 9 'O Abraham wongaku, so wisibarakati. Koge'enali mita 'o nyawa yongaku-ngaku 'iodumu 'asa yakisibarakati 'isoka 'o Abraham. 10 'O nyawa 'iodumu gee yomasiga-gao 'o 'agama ma besesongoka, 'ona ge'ena yo'ahu 'o gorosau ma dodaka. Sababu 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, " 'O nyawa gee koyosigou-

gounguwa yamoteke 'iodumu gee 'isilefo-lefoku 'o 'agama ma besesongo ma bukuoka, ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wakikorosau!" 11 Komo'iwa 'idadi yomarimo'oli de ma Jo'oungu ma Dutu sababu yamoteke 'o 'agama ma besesongo. Ge'ena 'isidemokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka konee, "Ka 'o nyawa yongaku-ngaku duga 'idadi yotiai ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bionoka, 'ona 'asa yo'ahu." 12 Ma 'o 'agama ma besesongo ge'ena ma titi ko 'o ngo-ngakuwa. 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'ingose 'ato 'o nyawa gee yamote-moteke 'o 'agama ma besesongo, salingou yakokimoteke 'o besesongo ge'ena la yo'ahu. 13 'O 'agama ma besesongo ge'ena kopa'akunuwa pamoteke 'iodumu so pamake 'o gorosau. Duga ma Kristus wonasisupuokau 'o gorosauoka ma ngekomo 'una wamoku 'o gorosau ge'ena sababu wonadora ngone. Sababu 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, " 'O gorosau widaene 'una gee wisidelika 'o salipoka de wosongene." 14 Ma Kristus koge'ena wodadi, la 'o barakati gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau 'o Abrahamuka ge'ena ko 'o Yahudiokawa mita yamake. Koge'enali mita ngone, sababu pongaku ma Jo'oungu ma Dutuka so padawongo 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee wosijajiokau. 15 'Esa moi riaka dodoto! Yaowa tosi'ade-'ade de 'okia naga gee 'o nyawa kaitaurika yadi-diai ngoneka naga. Ge'ena la nako naga yomakajaji de 'o jaji ge'ena yaputusokau, ge'ena koidadiwau yatagali bolo yadogo. 16 Niosi-singina, ma Jo'oungu ma Dutu wositotara 'awi jaji moi-moi 'o Abrahamuka de wi waatuku womatengo. 'O Buku 'Itebi-tebinoka koisilefokuwa 'ato "de 'o nyawa-nyawaka 'o Abraham wi waatuku", ge'ena la 'o nyawa manga gudai. Ma 'ena 'isilefoku ge'ena la, "de wimoi 'ani waatuku". Ge'ena ma ngale kawimoi duga, ge'ena la ma Kristus. 17 'Ai dumutu ge'ena koneda: 'O 'agama ma besesongo koi'iwasi 'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji wositatapuokau. So 'o 'agama ma besesongo koidadiwa yaisanga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji gee wosita-tatapuokau ge'ena, sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji wositatapuoka 'o taunu 430 'asa de 'o 'agama ma besesongo 'isupu. 18 Sababu nako ma Jo'oungu ma Dutu 'o co-catu wokula ge'ena moteke 'o 'agama ma besesongo, ge'ena gee wokula-kulakau ge'ena sababu ko 'awi jajiwa. Ma ngano ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau 'o Abrahamuka so wokula 'o barakati. 19 So nako

koge'ena, de 'o 'agama ma besesongo ma Jo'oungu ma Dutu wokulano ge'ena ma dumutu 'okia? Ma dumutu la 'o besesongo ge'ena 'isidogo la panako 'ato ngone ne'ena 'o nyawa posowo-sowono. 'O 'agama ma besesongo kaipakesi duga ka sigado ma 'orasi 'o Abraham 'awi waatuku wimoi woboa, gee 'isoka ma Jo'oungu ma Dutu wangosekau 'awi jajioka 'o Abrahamuka. 'O 'agama ma besesongo ge'ena 'o mala'ekati ngai muruo naga 'isitotara ma ngekomo wimoi wodadi wositota-totara. 20 Aa, salingou naga 'o nyawa 'o bolu modidioka 'asa de poparaluu wimoi wositota-totara nanga 'ilingi. Duga ma Jo'oungu ma Dutu 'una kowoparaluuwa wimoi wositota-totara, sababu ka 'unau ma sirete wobicara ma ngale wojaji 'o Abrahamuka. 21 Nako koge'ena de 'o 'agama ma besesongo de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji 'imakatilikutino? Ma gou-goungu ko'uwa! Sababu nako ma Jo'oungu ma Dutu wokula 'o 'agama ma besesongo la 'o 'ahu ma dutu pamake, ge'ena ma ngale 'o nyawa manga 'ahu 'itiai ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka ma ngekomo 'o 'agama ma besesongo. 22 Duga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'ingose 'ato 'o nyawa 'iodumu 'o sowono 'inaparetano. Ge'ena ma ngale duga kapongaku ma Yesus Kristusika, ngone pamake 'o barakati gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajikau 'o Abrahamuka. 23 Duga ma 'orasi koya'adonuwasi ngone pongaku ma Kristusika, ngone 'o 'agama ma besesongo 'inakuasano. Matero kainabuika de 'inajaga 'inasidi-diai sigado ma 'orasi ya'adono ma Jo'oungu ma Dutu wosidumutu 'itiai ma ngale pongaku ma Kristusika. 24 So 'o 'agama ma besesongo ge'ena 'inasilega-lega sigado ma Kristus woboa ma ngale 'inadiai ngone pasanangi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina sababu pongaku ma Kristusika. 25 Sababu ne'ena ma 'orasi ya'adonokau ngone pongaku ma Kristusika, so 'o 'agama ma besesongo koinasilega-legawau. 26 Ngini niodumu niodadi ma Jo'oungu ma Dutu wi ngowan-gowaka sababu niongaku ma Yesus Kristusika. 27 Sababu ngini niodumu ni'osikokau de ma Yesus Kristus 'awi ronga ma ngale niomarimoi de de 'una, so ngini nio'ahu 'isoka ma Kristus ma sirete 'awi 'ahu ma jako. 28 Ne'ena dau ma dodaka ge'ena koisikaregu-reguwau 'o Yahudioka de ko 'o Yahudiokawa, 'o yongosi de ko 'o yongosuwa, 'o ngeweka de 'o nauru. Ngini niodumu ge'ena ka moi sababu nio'ahu de ma

Kristus Yesus. 29 De sababu ngini ge'ena to ma Kristus, so ngini ge'ena 'o Abraham 'awi waata. De ngini 'asa nimadamake 'okia naa gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajokau.

4:1 'Ai dumutu ge'ena la: Kokia naga ma do'ingo 'o warisi ma dutu kowobalusuwasi ge'ena naga 'o nyawa wisilega-legasi de wi'aturu sigado ya'adono 'awi 'umuru gee ma dea wositatapuokau ma ngale 'una ma sirete wa'urusu 'awi warisi. 'O ngowaka gu'una salingou wo'ise-'isene 'awi balusika 'isoka 'o yongosi moi ma ngale koidadiwasi 'una ma sirete woma'aturu, ngaro 'una ge'ena 'o sagala moi-moi ma warisi ma ga-gao. 3 Koge'enali mita ngone: Ma 'orasi ngone koposikanakowasi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, ngone 'inaparetano 'o sagala ngomasa gee yapa-pareta 'o dunia ne'ena. 4 Ma ma 'orasi yadae-daenuku gee ma Jo'oungu ma Dutu wositatapuokau, so ma Jo'oungu ma Dutu wosiguti 'awi Ngowaka 'o duniaku. 'O ngowaka gu'una 'o ngeweka mimoi mosilahiri de wamoteke 'o 'agama ma besesongo. 5 De ge'enau 'una wakisipidili 'o nyawa gee yo'ahu 'o 'agama ma besesongo yakiparetano; la ngone poodumu podadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka. 6 Sababu ngini ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka, so ma Jo'oungu ma Dutu wosuloko 'awi Ngowaka wi Ngomasa 'iwosanga to ngone poodumu nanga singinaka. 'O Ngomasa 'Itebi-tebini ge'enau 'inasi'asa so ngone pomasigasoko, "Ee 'Aba, 'ai Dea!" 7 So ngini ne'ena ka 'o yongosuwau ma 'ena 'o ngowaka. De sababu ngini ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowaka, so ma Jo'oungu ma Dutu 'asa winikula 'okia sonaa gee wadua-duangou ma ngale 'awi ngowa-ngowaka. 8 Ma sira ngini kowininakowa ma Jo'oungu ma Dutu, ge'enau so ngini nioyongosika 'o sagala gee de ma kuasaka gee ngini niongose 'o jo'oungu, 'ena momongo ma gou-goungu ko ma Jo'oungu ma Dutuwa. 9 Ma ne'ena ngini wininokokau ma Jo'oungu ma Dutu, bolo 'ifoloi yadaene ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wininokokau ngini. De 'ido'oa so ngini niomau niogilioli 'o sagala ngomasika 'o duniaka ne'ena, gee koya'akunuwa 'inariwo de kokiawa 'inakula? 'Ido'oa so ngini niomau nioyongosioli 'o sagala ngomasika ge'ena? 10 Ngini niosirame 'o sagala wange 'ita-tantuu, 'o sagala mede 'ita-tantuu, de 'o sagala taunu 'ita-tantuu.

11 Ngoi tododato 'uwa sigado 'ai gangela ma ngale tiniriwo gee ma faedaa koi'iwa. 12 'Esa moi riaka dodoto! Ngoi toga'asoko tosigou-gounguku la ngini niodadi 'isoka ngoioli, ge'ena la 'o 'agama ma besesongo koikuasanowau. Sababu ngoi mita 'o Yahudioka ma todadiokau 'isoka ngini. 'O 'orasi 'ipasa-pasa, ngini ko 'okiawa niasowono ngoino. 13 Ma raiokau ngini kaniongano-nganonosi 'okia ma sababu so ngoi tokurue tositotara 'o Habari ma Owa nginika. Ma sababu ge'ena la topanyake so 'o 'orasi tamake. 14 Ma 'orasi ge'ena ngini koni'emonuwa ngoino, ngaro 'ai roesie ma lugo 'isoka nitaili nginika. Ma ngini nidawongo ngoi 'isoka niadawongo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mala'ekati bolo 'isoka ma Kristus Yesus ma sirete. 15 Ma 'orasi ge'ena ngini posironga niosanangioka! Ma ne'ena naga, kianosi 'o sanangi ge'ena? Ngoi tanako ma 'orasi ge'ena ngaro 'ania kianikia yaowa-owa ma kanikula, de nako 'iso kogee 'idadi, tanu nia ako ma gomono ma niapeleuru so niokulakau ngoino. 16 Bolo ne'ena naga niamaoku ngoi ne'ena 'isoka nia musuou? sababu tinisitotara gee yadae-daene? 17 'O nyawa-nyawa gee yoma-magae yakapulutu 'o Habari ma Owa, 'ona 'o singina yo'ese nginika, ma manga dumutu 'itorou. 'Ona ge'ena kayakarana ngone pomakati-tingaka la ngini nioma-magae niakimoteke 'ona. 18 Ma goungu 'isure nako niomagae naga 'okia sonaa yaowa-owaka, 'itilai kaitaurika koge'ena, 'uwa duga ka ma 'orasi ngoi naga de de ngini. 19 'Ai ngowa-ngowaka gee tinisi-singina! Ngoi ne'ena tosangisarakauoli sababu to ngini 'ania gokoie de nia gogeruku. Ngoi 'ai singina 'isusa de tosangisara matero ka 'o ngeweka mimoi mosangisara ma 'orasi momaku'arene. Ngoi dua katosangisarasi nako la 'o Yesus 'awi 'ahu ma jako ge'ena koiwaituawasi 'ania 'ahu ma sigoronaka. 20 Ngoi todouka ma sala ma 'orasi ne'ena ngoi naga de de ngini, la 'idadi tobicara tosidi-diai la 'ifoloiosi 'iwaiti ma ngale kokia to ngoi 'ai singina ma dodaka. Sababu kotomasinakowau salingou 'okiasi todiai nginika! 21 'Esa moi riaka dodoto, ngini gee niomau 'o 'agama ma besesongo nipa-paretano, bika niosigisene! Ngoi 'asa tinisiwaiti 'okia naga 'isilefo-lefoku 'o Musa 'awi besesongo ma bukuoka. 22 Ge'enaka 'isilefoku 'ato 'o Abraham 'awi ngowaka 'o nauru yamididioka. Wimo 'awi 'esa muna ge'ena 'o yongosi, de wimoili 'awi 'esa muna ko 'o yongosuwa. 23 'O ngowaka gee 'awi 'esa

modadi yongosi, wolahiri ka biasa sababu ka 'o nyawa manga mau. Ma 'o ngowaka gee 'awi 'esa ko 'o yongosuwa, wolahiri sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji. 24 Ne'ena ge'ena 'idadi papake 'o 'ade-'ade. 'O ngeweka yamididi ge'ena kaimatero de 'o jaji ngai modidi. Ngai moi ge'ena 'o Sinai ma gigieno ge'ena la ngo Hagar, 'ami ngowa-ngowaka yoodumu yodadi yongosi. 25 So ngo Hagar ge'ena 'isoka 'o Sinai ma gigie, 'o Arab ma tonaoka. Muna 'isoka 'o Yerusalem ma kota de ma nyawa 'iodumu, gee ne'ena yodadiokau 'o yongosi ma ngale yamoteke 'o 'agama ma besesongo. 26 Ma 'o Yerusalem gee 'o sorogaaka, ge'ena 'o Yerusalem gee ko 'o yongosuwa, de ge'enau matero ka to ngone nanga 'esa. 27 Sababu naga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bukuoka 'isilefoku konee, "Nomorenie ngona gee koma'iwa 'ani roesoka, gee koma'iwa nomaku'arene! Nomorenie nomasa-sagaga ngona gee koma'iwa namao yomaku'arene ma siri! Sababu 'o ngeweka gee manga rokata yakido-doowaruku 'asa 'o ngowaka 'ifoloi 'ikudai yomadamake de gee 'o ngeweka yo'ahu de manga rokatoka." 28 'Esa moi riaka dodoto! Ngini ma sirete ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka gee nisilahiri sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji; ngini kaimatero de 'o Ishak. 29 Ma ma 'orasi ge'ena 'o ngowaka gee 'ilahiri moteke ka 'o nyawa ma mau, yasikisaa 'o ngowaka gee 'ilahiri sababu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma mau. Koge'enali mita ne'ena naga. 30 Ma kokia naga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Bukuoka 'isilefoku? Ge'enaka 'isilefoku konee, "Miniginiikika 'o yongosi gumuna de 'ami ngowaka, sababu 'ami ngowaka 'asa koidadiwa 'o warisi yoridoomuku de komoyongo-yongosuwa mi ngowaka." 31 So koneda 'Esa moi riaka dodoto! Ngone ne'ena bukangi la moyongo-yongosi 'ami ngowa-ngowaka, so 'ena gee komoyongo-yongosuwa 'ami ngowa-ngowaka.

5:1 Ma 'orasi ne'ena ngone kopoyongosuawau ma ngale ko 'o 'agama ma besesonguwau 'inaparetano, sababu ma Kristus wonasimadakau! Sababu ge'ena niomariwo la 'uwa niomau nisiyongosioli. 2 Ngoiou ma sirete tinidongose nginika naneda: Niosi-singina, nako niomaga'asoko nisuna sababu niamoteke 'o 'agama ma besesongo, ge'ena ma ngale ma Kristus 'awi faedaa koi'iwa nginika. 3 Ma moiosi tosidemo 'o nyawa 'iodumika gee

yomasidabi yakisuna, 'ona ge'ena salingou yamoteke 'o 'agama ma besesongo 'iodumu! 4 Nako niomau niasanangi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina ma ngekomo niamoteke 'o 'agama ma besesongo, ge'ena ma ngale ngini ma gou-goungu nimasikurutokau ma Kristusoka. So ngini nio'ahu ko ma Jo'oungu ma Dutuwau 'awi dora ma sigoronaka. 5 Ma nako ngomi, 'o Ngomasa 'Itebi-tebini miriwo so miongano-nganonou 'ato sababu miongaku ma Kristusika so miomarimoioili de ma Jo'oungu ma Dutu. 6 Sababu nako ngone pomarimoioikau de ma Kristus Yesus, pamoteke bolo ko'uwa 'o suna ma 'atorangi ge'ena ma soali koi'iwau. 'Iparaluu ma sala ge'ena duga kapongaku ma Kristusika, de ge'ena posiwaiti ma ngekomo pakidora 'o nyawaka. 7 Ma sira ngini niomariwo ma sala niamoteke 'o Habari ma Owa ma ngale ma Kristus! De ne'ena nago'onau nibaja so nia 'ahu ma sigoronaka koniosingounuawau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau? 8 Koge'ena 'idadi ge'ena ma sababu ko ma Jo'oungu ma Dutuokawa de yaino gee wini'asokokau ngini. 9 'O nyawa yongose 'ato, " 'O ragi ka ma etaka ma gee 'isikaruahekau de 'o tarigu, ge'ena dua ma tarigu 'iodumu 'ikokidoaka." 10 Ngaro koge'ena ma sababu ngone gee pomarimoioikau de ma Jou, ngoi tamaoku 'ania ngo-ngaku dua kaimatero de to ngoi. De ngoi tanako nago'ona bato yakaruaha 'ania di-dibangi, ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wakihukumu. 11 'Esa moi riaka dodoto! Nako sigado ne'ena naga ngoi katosidotokosi 'ato ngone 'o nyawa salingou pomasuna la nanga 'ahu 'itiai ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bionoka, ge'ena ma raiokau 'o nyawa koihalebiruwau. De nako ngoi tosidotoko 'ato 'o suna ge'ena 'iparaluu, ge'ena ma raiokau ma soali koi'iwau ngaro yo'isene 'ai do-dotoko ma ngale 'o Yesus wosongene 'o salipoka ma. 12 'Ifoloi yaowa 'o nyawa gee yakaruaha 'ania di-dibangi go'ona, 'ona ge'ena yamakabirikau! 13 'Esa moi riaka dodoto, ngini ma Jo'oungu ma Dutu wini'asokokau niodadi 'o nyawa koyongo-yongosuawau ma ngale 'o 'agama ma besesongo koniparetanowau. Ma 'uwa sababu ngini ko 'o yongosuawau so konimaogoruwa niodiai 'ito-torou moteke to ngini nia mau, ma 'ena salingou ngini nimakadora de nimakaleleani moi de moi. 14 'O 'agama ma besesongo 'iodumu 'isitipokono 'o besesongo moioka ne'ena ge'ena la, "Salingou nakidora 'o nyawa-nyawaka 'isoka nginioli ma sirete nomadora."

15 Ma nako ngini moi de moi nimakasaturuu matero ka 'o haewani 'iti-tingkai 'imakagoli, niosi-singina, dua ngini niiodumu niotorouoka. 16 Tomau tinisidemo tositi-tiaika ge'ena la: Salingou nio'ahu moteke 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma mau, la ngini 'asa koniodomotekuwa 'ania mau 'ito-torou. 17 Sababu 'o nyawa ma du-duaka 'imakatilikutu de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma du-duaka. Ge'ena modidi 'imakatilikutino so ngini koidadiwa niadiai 'okia naga gee niodua-duaka. 18 Ma nako ngini 'o Ngomasa 'Itebi-tebini niparetano, ge'ena 'o 'agama ma besesongo konikuasanowau. 19 'O nyawa ma du-duaka 'ito-torou ge'ena 'inyata naga 'o manarama 'ito-torouoka, ge'ena la yomakapake kaitimaronga, yodi-diai 'okia sonaa 'imedi-mediri, yomakapake manga mahe koi'iwakau matero ka 'o kaso, 20 de 'o barahala yasuba, yotawa-tawara, yomakasaturuu, yomakangamo, 'o nyawa manga kia sonaa ma yomau yomasito'ona, yotabangamo, yomadengo-dengoka, koyomarimoiwau de yomakatilikutinou 'o bula yamo-moi. 21 De mita yomakataleana, yaki'eto-'eto, yorame-rame 'o rame ma dorou, de 'iregu-reguosi. Ge'ena 'iodumu tinisingano-nganono nginika ne'ena, 'isoka kokia naga gee tinisingano-nganonokau ma sirasi mita, 'ato 'o nyawa gee yodi-diai koge'ena-'ena ge'ena dua koyodadiwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati. 22 Ma nako 'o nyawa gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini yakiparetano ge'ena ma duanguku koneda: 'Ona yomasikabosono, kayomore-morene, manga singina 'isa-sanangi, manga sabari 'iamoko de yoduaka yoriwo, manga singina 'isure 'o nyawaka, de manga singina 'ibooto, 23 manga singina 'ima'ai, de ya'akunu yapareta manga nyafisuu. Ne'ena 'iodumu 'o 'agama ma besesongo koi'iwa koisidabiwa. 24 'O nyawa gee yomotekokau de ma Kristus Yesus, 'ona ge'ena yamadakau manga du-duaka 'ito-torou de 'o nyafisuu ma dorou. 25 'O Ngomasa 'Itebi-tebini 'inakulakau 'o 'ahu ma sungi; sababu ge'enau so, 'ifoloi yaowa 'enau yaparetano to ngone nanga 'ahu. 26 Ngone koidadiwa pomaie, koidadiwa 'o nyawa manga singina pasiri, de koidadiwa pomakataleana moi de moi.

6:1 'Esa moi riaka dodoto! Nako niakimake 'o nyawa 'o sowono yodiai, ge'ena ngini gee nio'ahu moteke 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, salingou

niakiriwo 'o nyawa go'ona la 'uwau 'o sowono yodiai. Ma ngini salingou niakiriwo de nia singina 'ima-ma'ai, de nimasitiari la 'uwa ngini mita niootaka 'o sowonuku. 2 Salingou niomarimoi niakiriwo 'o nyawa manga gina 'itu-tubuso, la de ge'ena ngini niamoteke ma Kristus 'awi besesongo. 3 Nako moi yomamaoku 'ona ge'ena yobaraguna, 'ena momongo ko'uwa, ge'ena ka 'ona ma sirete yomasihaga. 4 'O nyawa moi-moi salingou 'ona ma sirete yomalega ma diai manga gokoie yaowa bolo ko'uwa. Nako manga gokoie yaowa ge'ena 'idadi yomorene, ma 'uwa yosikadelega de 'o nyawa 'iregu manga gokoie. 5 Sababu 'o nyawa 'isinoimi salingou yamadamoku to 'ona manga gokoie ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka. 6 'O nyawa gee yadawo-dawongo ma Kristus 'awi do-dotoko, 'ona salingou yokula 'o kianikia yaowa-owa manga guruka. 7 'Uwa ngini nisihaga, sababu ma Jo'oungu ma Dutu koidadiwa powisisasaru! 'Okia naga 'o nyawa yadatomo, dua ya'utuku mita ge'enali. 8 Nago'ona manga di-diai moteke ka to 'ona manga du-duaka 'ito-torou, 'ona 'asa yosongene sababu manga du-duaka 'ito-torou ge'ena. Ma nago'ona manga di-diai moteke 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma pareta, 'ona 'asa yamake 'o 'ahu ma dutu 'ika-kakali 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino. 9 Ge'enau so ngone 'uwa 'inakiwounu podiai 'okia sonaa yaowa-owa; sababu nako ngone kopomaogoruwa podiai gee yaowa-owa, dua ma du'uruoka ngone 'asa pa'utuku ma hasili yaowa-owa. 10 So kokia naga ma do'ingo nanga 'orasi ka de ma 'enasi, ge'ena salingou nanga gokoie yaowa 'o nyawa 'iodumika, 'ifoloiosi nanga 'esa moika gee ka 'o ngo-ngaku moi. 11 Nialega niosidi-diai ma bula ne'ena gee ngoi ma sirete tolefo de 'o huruf 'ila-laagomo. 12 'O nyawa gee yomau yomasidaduie de to 'ona ma sirete manga di-diai gee 'o nyawa yamake-make, 'onau ge'ena yogegoto niomoteke nimasuna. Ma koge'ena yodiai ge'ena yomau duga ka 'o Yahudioka 'uwa yakisikisaa 'onaka, sababu 'o nyawa gee yositotara ma ngale ma Kristus wosongene 'o salipoka ge'ena ma raiokau yakisangisara. 13 'O nyawa gee yakisuna-sunakau mita koyamotekuwa 'o 'agama ma besesongo. Ma 'ona yomau nisuna, la to 'ona manga singina 'iamoko 'ato ngini niamoteke ma 'atorangi ge'ena. 14 Ma ngoi 'ai singina 'iamoko ge'ena duga ka nanga Jou Yesus Kristus wosongene 'o salipoka. So sababu ma Kristusou wosongene 'o salipoka so

'o dunia ma mau-mau ge'ena ma faedaa ka ma eta ma koi'iwau ma ngale ngoi. De ma duniaka ne'ena, ngoi mita 'isoka tosongenokau. 15 Nisuna bolo ko'uwa ge'ena ma ngale koi'iwa. 'Iparaluu ge'ena 'o 'ahu ma sungi. 16 'O nyawa gee yo'ahu moteke koge'ena, de mita ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati 'iodumu, ngoi toga'asoko tanu ma Jo'oungu ma Dutu winisibarakati de winikula 'o sanangi. 17 Deika, ka moi ma 'uwau 'isisusali, sababu 'ai roesie ma nyo-nyata de ma 'ena 'ato ngoi 'o Yesus 'awi do-domoteke. 18 Tanu ma Yesus Kristus kaitaurika winisibarakati 'Esa moi riaka dodoto. 'Amin. Koge'enau. Ngoi 'o Paulus, tinitabea!

1:1 'Esa moi riaka dodoto 'o Efesusoka, gee niodadiokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati. 2 Ngoi ne'ena 'o Paulus, ngoi todadi ma Yesus Kristus 'awi su-suloko sababu ma Jo'oungu ma Dutu woigoraka. Toga-ga'asoko la nanga Dea ma Jo'oungu ma Dutu de ma Yesus Kristus nikula 'o barakati de 'o sanangi. 3 Powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu, 'unau ge'ena nanga Jou Yesus Kristus 'awi Dea! 'Una gee 'o sorogaaka wonasibarakati de 'o sagala co-catu ma ngale po'ahu de de 'una, sababu pomarimoi de ma Kristus. 4 Ka 'o dunia ma koisidadikuwasi 'ena ma Jo'oungu ma Dutu wonairiokau ma ngekomo ma Kristus, ma dumutu la ngone podadi to 'una 'awi 'umati 'itebi-tebini to 'una wi bionoka de powile-leleani. 5 Sababu 'awi dora, so ka ma guruenosi 'ena wositatapuokau 'ato ma ngekomo pomarimoi de ma Yesus Kristus, 'una 'asa wonagoraka podadi to 'una ma sirete wi ngowa-ngowaka. De ge'enau womau wadiai. 6 Ge'enau so nou, powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu, sababu 'awi dora 'iamoko ma sala ngoneno, ma ngekomo 'awi Ngowaka gee wisiboso-bosono. 7 Sababu ma Kristus wito'oma de wosongene ma ngale watuusuna nanga so-sowono, so ma rai ma Jo'oungu ma Dutu kowosi-singinawau nanga sowono sababu wonadora. 8 De sababu 'awi dora ge'ena so wi singina posironga de 'isureka ngoneno de wobarija ma sala so wasahe 'iodumu ma ngale ngone. 9 De 'okia naga gee womau wadiai, gee ma sira koiwaituawasi so 'o nyawa rekeni koyanakowasi, ne'ena wosiwaitokau ngoneno. 'Una wositatapuokau 'okia naga gee womau wadiai ge'ena dua ma Kristus wamanarama. 10 Gee wi singinaka womau wadiai, ge'ena ma dumutu la 'okia sonaa 'o sorogaaka de

'o duniaka 'iodumu 'imarimoi, de ma Kristus wosibalusu. De ge'ena dua ma Jo'oungu ma Dutu wosikokiduanga de wositotomo gee ma 'orasi ya'adono de! 11 Ma Jo'oungu ma Dutu womanarama moteke to 'una ma sirete 'awi mau de 'awi butusangi. Ka ma guruenosi 'una miirikokau ngomi ngano 'una womau ngomi miodadi to 'una 'awi 'umati sababu miomarimoi de ma Kristus. 12 La ngomi gee miosira-sira mimasinganono ma Kristusika, 'amia 'ahu ma sigoronaka misiarene ma Jo'oungu ma Dutu sababu wokumati ma sala. 13 Ngini mita gee nio'isene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo ge'ena la 'o Habari ma Owa gee nisilaha-laha, de niodadiokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati. Ngini niongaku ma Yesus Kristusika, ge'enau so ma Jo'oungu ma Dutu winikula 'o no-nako ma ngale ngini ge'ena to 'una 'awi 'umati. Ma no-nako ge'ena la 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee wosijajiokau. 14 Sababu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini wonakulanou, ge'ena ma raiokau ngone 'asa padawongo 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau 'awi 'umatika. Ge'enau so ngone panakokau 'ato ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wodiai 'awi 'umati kopoyongosuawau. So nou, powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu sababu wokumati ma sala! 15 Ge'enau so gee to'isenoka 'ato ngini posironga de niongakuoka 'o Yesusika, de niakisibosono ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati 'iodumu, 16 so ngoi kaitaurika to'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka. De tolahidoa ma noimi, ngini mita tinisilahidoa. 17 Ngoi toga'asoko la ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena la nanga Jou Yesus Kristus 'awi Dea gee woku-kumati ma sala, winikula 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee dua nidiai ngini niobarija naga 'o barang ma owaka. De mita 'asa nisidumutu la wininako 'itai ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu. 18 Ngoi tolahidoa mita la ma Jo'oungu ma Dutu wapelenga 'ania di-dibangi la 'ania singina ma dodaka niasahe 'iwaiti 'okia naga gee niongano-nganonou ma Jo'oungu ma Dutuoka gee wini'asokokau ma ngekomo ma Kristus. Mita la nianako 'o sagala co-catu posironga ma amoko de ma sure kokiawa positero gee ma Jo'oungu ma Dutu wadua-duangou ma ngale wokula 'awi 'umatika, 19 de 'awi kuasa posironga ma guatoka wonariwo ngone gee pongaku-ngaku. 'Awi kuasa ge'ena ma batingi koi'iwa 20 gee wapake ma 'orasi wisiwangoli ma Kristus ngaro wosongenukou ma, de wikula 'o pareta ma amoko ma ngale

yomasidapareta de de 'una 'o sorogaaka. 21 'O Yesus 'awi pareta 'ifoloi 'iamoko de 'o sagala pamareta, 'o koa-koana, yosibalu-balusu de 'o sagala tuangi, de nago'ona bato gee yakikulakau 'o pareta ma amoko, gee yo'ahu ma 'orasi ne'ena naga bolo ma du'uruoka. 22 Ma Jo'oungu ma Dutu wadiai 'iodumu ge'ena ma Kristus wakuasano. De ma Kristus 'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wokulakau 'o jamatika la wodadi 'o jamati ma saeke, ma ngale wapareta 'o sagala moi-moi. 23 So 'o jamati ge'ena matero ka ma Kristus 'awi roese. 'Una wodiai la 'o jamati ma 'ahu ma gou-goungu 'itiai, sababu 'una wositotomo 'okia sonaa 'iodumu kiaka naga bato.

2:1 Ma sira ngini matero kaniosongenokau, sababu niosowono de niaparene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo. 2 Ma 'orasi ge'ena ngini nio'ahu 'o sowono ma sigoronaka, sababu niamoteke ka 'o duniaka ne'ena ma mau-mau, ma ngale ngini niodomoteke 'o Tokata ma Koana gee yapa-pareta 'o sagala ngomasa ma dorou 'o ngawa-ngawaka. 'Enau ne'ena naga yakiparetano 'o nyawa gee kowisingou-ngounuwa ma Jo'oungu ma Dutu. 3 Ma sira ngone mita 'isoka gee koyosingou-ngounuwa ma Jo'oungu ma Dutuka. Ngone po'ahu moteke ka to ngone nanga mau, de padiai 'okia sonaa moi-moi moteke nanga nyafisuu de nanga di-dibangi 'ito-torou. Ma 'orasi ge'ena ngone mita yadaene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi gorosau 'inadaene 'isoka 'o nyawa 'ireguoli. 4 Duga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina posironga de 'isureka! 'Una wonadora ma sala, 5 so ngaro ma sira ngone matero kaposongenokau sababu posowo-sowono, ma ne'ena naga ma Jo'oungu ma Dutu wonasiwangokali de ma Kristus. So duga ka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina ma sure, so ngini winisilaha. 6 Sababu pomarimoiokau de ma Kristus Yesus, so ma Jo'oungu ma Dutu wonakulakau 'o 'ahu ma sungi ma ngale po'ahu de ma Kristus, la ngone mita popareta de de 'una 'o sorogaaka. 7 Ma Jo'oungu ma Dutu koge'ena wodiai la 'o 'orasi nanga bionika 'o nyawa 'idadi yamake to 'una 'awi dora posironga ma amoko. 'Awi dora ge'ena wosidumutu de 'awi singina ma sure ngoneno, ma ngekomo ma Kristus Yesus. Sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina 'isure, so winisilaha ngano niongaku 'o Yesusika. Ngini nisilaha ge'ena sababu ko nginiwa ma sirete nimariwo, ma ge'ena sababu

ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina ma sure. So ka moi ma 'uwa yomaie ma ngale ge'ena. Ge'ena ka to nginiwa nia gangela, so ka moi ma 'uwa nimaie. 10 Ngone ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi do-dadi. Ngone ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu wodiai nanga 'ahu ma sungiou ma ngekomo pomarimoi de ma Kristus Yesus, la ngone padiai 'okia sonaa yaowa-owa gee wadua-duangou ma ngale ngone. 11 Ngini gee ko 'o Yahudiokawa, niongano-nganono ma sira to ngini nia jako kokia. Ma sira 'o Yahudioka nisironga ngini ge'ena " 'o nyawa gee konisuna-sunawa", de 'ona yomasironga " 'o nyawa gee yakisuna-suna". ('O suna ge'ena ka 'o nyawa yodiai, ma ngale 'o no-nako manga roesoka 'ato 'ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati.) 12 Ma 'orasi ge'ena ngini konimarimoiwa de ma Kristus, ge'enau so ngini konisido-doimuwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasaka gee wakiiri-iriki. So ma rai ngini 'isoka 'o nyawa ma dudunino. Ngini konisido-doimuwa gee naga ma Jo'oungu ma Dutu wosijaji-jajiokau 'awi 'umatika, de ngini nio'ahu 'o duniaka ne'ena 'ania singina nganono koi'iwa, de kowininakowa ma Jo'oungu ma Dutu. 13 Ma sira ngini niokurutoka ma Jo'oungu ma Dutuoka. Ma ne'ena ngini nimarimoiokau de ma Kristus Yesus, so ngini nisisoriokau ma Jo'oungu ma Dutuka ngano ma Kristus womodeke wosongene 'o salipoka. 14 Sababu ma Kristus 'una ge'ena wonasikakatiai. 'Una wonasikatoomu 'o Yahudioka de ko 'o Yahudiokawa podadi ka moi. 'O kadu'uduku gee ma sira 'inasikakati-tingaka matero 'o be-beno 'ikuru-kurutie, ma Kristus waisangokau ma ngekomo womasisarakani wiso-songene ma ngale watuusu nanga so-sowono. 15 So ma rai 'o Yahudioka manga 'agama ma besesongo de ma 'atorangi ma Kristus kowapakewau, la ko 'o Yahudiokawa de ma Yahudioka gee pomarimoi podadi 'o nyawa nanga 'ahu ma sungi gee pomarimoiokau de ma Kristus. Ma ngekomo koge'enau ma Kristus wonasikatiai. 16 Ma Kristus wonasikatoomu ko 'o Yahudiokawa de 'o Yahudioka, de wonadiai nanga 'ahu 'itiai ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bionoka, ge'ena ma ngekomo 'una wosongene 'o salipoka so pomakasanangiokau. 17 Ma sababu ge'enau so ma Kristus woboa wositotara 'o Habari ma Owa ma ngale pomakasanangi. Ma Habari ma Owa ge'ena wositotara nginika gee ko 'o Yahudiokawa, gee ma sira winikurutoka ma Jo'oungu ma Dutu, de mita

nginika 'o Yahudioka gee niosoriokau nanga Dea ma Jo'oungu ma Dutuka. 18 Ma ngekomo ma Kristus, so 'o Yahudioka de ko 'o Yahudiokawa, poodumu 'idadi pomasisori ma Jo'oungu ma Dutuka sababu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ge'enau naga ngoneka. 19 Ge'enau so ngini ko 'o Yahudiokawa ge'ena ko ma desonguwau 'ato 'o nyawa ma somoa bolo 'o nyawa ma dudunino. Ngini niodumu ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa, ngini ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi woa ma dodaku. 20 Ngini mita matero ka 'o woa gee 'isigoko de ma ba-bangini ge'ena la 'o su-suloko de 'o nabii-nabii, de ma teto ma ngale ma ba-bangini ma guata ge'ena la ma Kristus Yesus. 21 Ngone gee pomarimoi de ma Kristus ge'ena matero ka 'o woa gee ma kia sonaa 'isikokinoa 'isidi-diai, 'ikua-kuata, de kaisiika monga 'iamoko 'idadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa gee ka 'una duga womanoa. 22 Sababu nio'ahu de ma Kristus, so ngini mita nisikatoomu de 'o nyawa yongaku-ngaku 'iodumu niodadi matero ka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa, la ma Jo'oungu ma Dutu womanoa 'ania singinaka ma ngekomo 'awi Ngomasa 'Itebi-tebini.

3:1 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wodiaiokau 'o Yahudioka de ko 'o Yahudiokawa yomarimoiokau, ge'enau so ngoi 'o Paulus, 'ibuika sababu tositotara 'o habari ma ngale ma Kristus, ma ngale tiniriwo ngini ko 'o Yahudiokawa. 2 Ma rai ngini nio'isenokau ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'o co-catu ma amoko wokulakau ngoino gee salingou tosidagi ma ngale tiniriwo ngini. 3 Ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu woisidumutu 'okia naga gee wi singinaka wadi, gee 'isoka ma eta talemokau dakungoka. 4 Nako ngini niabaca, ge'ena dua ngini mita niasahe 'isoka ngoioli, ge'ena la 'okia naga gee 'o nyawa koyanako-nakowasi ma ngale ma Kristus. 5 Ge'ena ma sira ma Jo'oungu ma Dutu kowosidemowasi 'o nyawaka, ma ne'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'isiwaitokau 'o su-sulokika de 'o nabii-nabiika, 6 ge'ena la: Ma ngekomo 'o Habari ma Owa, so ko 'o Yahudiokawa de ma Yahudioka yoodumu yamake ma Jo'oungu ma Dutu 'awi barakati, de yodadi ma Kristus 'awi roese ma kia sonaa. Mita yamake gee ma Jo'oungu ma Dutu wojajiokau ma ngekomo ma Kristus Yesus. 7 Ma Jo'oungu ma Dutu wokula 'o co-catu ma amoko ngoino ge'ena la 'o manarama ma ngale

tositotara 'o Habari ma Owa ge'ena. Ngoi tamake 'o co-catu ma amoko ge'ena ma ngekomo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa gee 'imanarama 'ai singinaka. 8 Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati ma sigoronaka, ngoi 'ifoloi todaduuku. Duga sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina ma sure so wokulakau ngoino 'o manarama ma ngale tositotara 'o Habari ma Owa ko 'o Yahudiwa ma nyawaka. Ma habari ge'ena ma ngale ma Kristus wonasilaha kopa'akunuwa patuga. 9 De mita la ma ngekomo ngoi, 'o nyawa 'iodumu yanako kokia ma Jo'oungu ma Dutu 'o diwanga de 'o dunia wosidadi-dadi gu'una, wadiai 'okia naga gee wi singinaka wadiai, gee ma sirasi kowosidumutuawasi 'o nyawa-nyawaka 'o duniaka. 10 Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dumutu la ma 'orasi ne'ena ma ngekomo 'o jamati, 'o sagala gee 'ipa-pareta 'o ngawa-ngawaka de 'o sorogaaka, yanako ma Jo'oungu ma Dutu 'awi barija naga 'o sagala moi-moioka. 11 Ma Jo'oungu ma Dutu wadiai koge'ena, moteke 'awi singinaka wadiai gee kaisi'ado-'adonika, ma ngekomo ma Kristus Yesus to ngone nanga Jou. 12 Sababu pongaku ma Kristusika de pomarimoi de de 'una, so ngone 'idadi pomoroini potaari ma Jo'oungu ma Dutuka de panakokau 'ato wonadawongo wosidi-diai. 13 Ge'enau so ngoi toga'asoko la 'uwa nia singina 'itingoono ngaro nianako ngoi tokasangisara ma ngale tiniriwo ngini, sababu ge'ena 'iodumu ma ngale to ngini nia laha. 14 Ge'enau so ngoi totalibukuku tolahidoa ma Jo'oungu ma Dutuka nanga Dea gu'una, 15 gee wosidadi-dadi 'iodumu 'o sorogaaka de 'o duniaka. 16 Ngoi tolahidoa la ma Jo'oungu ma Dutu gee 'awi kumati de 'awi kuasa ma batingi koi'iwa, nia singina wosikuata ma ngekomo 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'imanoa nia singinaka. 17 La de nia ngo-ngaku ma Kristusika, ma Kristus womanoa 'ania singina ma dodaka la nio'ahu 'o dora niparetano. 18 Tolahidoa la ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa niodumu niasahe ma Kristus 'awi dora ma batingi koi'iwa, 19 gee ka de 'o nyawa nanga 'akali kopa'akunuwa pasahe 'iodumu. Tanu ngini niasahe de niamao ma Kristus 'awi dora ge'ena, la ngini ma gou-goungu niodadi 'isoka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi gokoie. 20 Ma ngekomo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa gee koimaogo-ogoruwa 'imanarama ngoneka, 'una 'idadi wadiai 'ifoloi 'ikudai de gedagee ngone poga-ga'asoko de patiba-tibangi. 21 Nou, ngone 'o jamati ma sigoronaka kaitaurika

powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu, ma ngekomo pomarimoi de ma Kristus Yesus. Powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu kaisi'ado-'adonika! 'Amin. Koge'enau.

4:1 Ngoi tobuika sababu towileleani ma Jou. Ge'enau so ngoi toga'asoko tosidemogaroku nginika, tanu nia gokoie de nia gogeruku moteke kokia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wini'asokokau. 2 Salingou nimasitipokoku, 'uwa kanimarohu-rohu, la 'ena niosabari. Niosidumutu 'ania dora ma ngekomo nimakariwo moi de moi. 3 Nimariwo de ma goungu nio'ahu nimakakasanangi, la 'ania rimoi gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'isidadiokau ge'ena 'uwa niamada. 4 Ngone matero ka 'o roese moi, de poodumu ka 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'inaparetano. Koge'enali mita ngini ma Jo'oungu ma Dutu wini'asoko ma ngale nia singina nganono ka moi. 5 Nanga Jou kawomatengoka, nanga ngo-ngaku ka moi, 'ina'osiki ka de 'o ronga moi, 6 de ma Jo'oungu ma Dutu kawomatengoka, 'una ge'ena ngone poodumu nanga Dea. 'Unau 'o diwanga de 'o dunia yasuluunuku wapa-pareta, gee womanarama ma ngekomo ge'ena 'iodumoka, de wokuasa ge'ena 'iodumoka. 7 Ma ngone moi-moi pamake 'o co-catu ma Kristusino, moteke kokia naga 'una wokula. 8 Ma ngale ge'ena 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, "Ma 'orasi 'una wodoa 'o ngii gee 'ifoloi 'ikuru-kurutieka, 'una waki'asa manga gudai gee wakitago-tagokino, de wakikula 'o sagala co-catu 'o nyawa-nyawaka." 9 Aa, " 'una wodoakau" ge'ena ma ngale 'isira wo'utiokau sigado 'o ngii gee 'ifoloi 'idaduukoka 'o duniaka ne'ena. 10 De 'una gee wo'uti-'utiokau gu'una, 'unau ge'ena gee wodoa 'o ngii gee 'ifoloi 'ikurutie de 'o sagala diwanga, so 'una naga de wakokipareta kiaka naga bato 'o 'alami wasuluunuku. 11 'Unau wokula-kula 'o sagala co-catu 'o nyawaka; munuka wakigoraka yodadi 'o su-suloko, munuka yodadi 'o nabii, de munukali yositota-totara 'o Habari ma Owa. 'Asa de munukali wakigoraka ma ngale 'o jamatioka yoleleani de yodoto-dotoko. 12 Ma Jo'oungu ma Dutu wodiai koge'ena, la 'awi 'umati wonadua-duangou ma ngale powileleani de posikuata 'o jamati ge'ena la ma Kristus 'awi roese, 13 sigado ngone poodumu podadi ka moi sababu powingaku ma Kristus, de poodumu pasahe 'itiaiokau ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'awi

Ngowaka. De ngone podadi balusokau nanga ngo-ngakuoka so ma gou-goungu pomadotomokau 'isoka ma Kristus. 14 So ngone 'isoka 'o ngowa-ngowakuawau gee yaika yaino yomote-moteke 'o doto-dotoko 'i'ini-'inioka 'o nyawa-nyawano gee yoba-barija yosili-liba de manga ngeluku. 15 Ma ngone salingou posidumutu 'okia sonaa 'iti-tiai de nanga singina 'o dora ya'omanguku, la naga 'o sagala moi-moioka gee 'ito'ingo de kapomadotomo monga 'isoka ma Kristus, gee wodadi 'o jamati ma saeke. 16 'Una wosibalusu 'o roese ma kia sonaa 'iodumu ge'ena 'isikalape 'isidi-diai, de 'isikadowanga moi de moi de to 'ena ma boboo. De nako ma kia sonaa ge'ena moi-moi 'imanarama gee to 'ena ma manarama, ge'ena 'o roese 'iodumu ge'ena 'asa 'ifero 'idadi 'ibalusu de 'isikuata de 'o dora. 17 Sababu ge'ena de ma Jou 'awi kuasa, nedau tinidongose tosigou-goungu: 'Uwau nio'ahu 'isoka 'o nyawa gee kowinako-nakowa ma Jo'oungu ma Dutuka, gee yatiba-tibangi 'okia sonaa ma faedaa koi'iwa-'iwa. 18 To 'ona manga di-dibangi 'ipupukakau. 'Ona yo'ahu wikurutoka ma Jo'oungu ma Dutu, sababu yohaga-haga ma sala. 'Ona koge'ena yodadi, sababu manga singina 'i'opini. 19 'Ona manga mahe koi'iwakau, so 'ona yamoteke manga nyafisuu ma dorou 'i'ini-'inioka, de yomakapake kaitimaronga ka 'onau manga singina ma mau. 20 Ma ngini ko koge'enawa! Ngini nimadotokokau ma ngale ma Kristus so wininokokau. 21 Ma raiokau ngini winigi'isenokau 'una, de ngini ge'ena to 'una 'awi do-domoteke, ngini nisidotokokau 'o habari 'iti-tiai ma ngale 'o Yesus! 22 Sababu ge'ena niamada nia gokoie de nia gogeruku 'isoka ma sira gee koniongakuwasi 'o Yesusika, gee nia 'ahu yosito-torou de 'o sagala nyafisuu gee nisiliba-liba. 23 Salingou 'ania singina de nia di-dibangi 'iodumu 'idadi ma sungi. 24 Tanu ngini nio'ahu 'isoka 'o nyawa ma sungi gee ma Jo'oungu ma Dutu wosidadiku moteke to 'una wi dulada; ge'ena la 'o gokoie de 'o gogeruku 'iti-tiai, 'ibo-booto de 'itebi-tebini. 25 Sababu ge'ena 'uwau nimakakaelu-eluku. Ma 'ena gee niobi-bicara moi de moika ge'ena salingou ma gou-goungu, sababu ngone poodumu ne'ena ma Kristus 'awi roese ma kia sonaa. 26 Nako ngini niongamo, 'uwa niosimadaka nia do'otasa ge'ena sigado niosowono. 'Uwa niongamo niatoobiruku, 27 la 'o Tokata ma Koana 'uwa 'o 'orasi 'imadamake ma ngale nitaili. 28 'O nyawa gee yotosi-tosiki, salingou

yomaogoro yotosiki. De salingou yomanarama yomakua-kuata de 'iloa-loa ma ngale manga 'inomo yomadononu, de yakiriwo 'o nyawa gee yakisidudukurangi. 29 Nako ngini niobicara, 'uwa niopake 'o demo-demo 'ito-torou. Ma 'ena niapake 'o demo-demo gee yaowa-owa, gee yakisikuata de yakiriwo 'o nyawa 'iregu. 'O demo-demo koge'ena 'asa yakisidadi laha 'o nyawa-nyawa gee yo'ise-'isene. 30 'Uwa niosibalisa 'o Ngomasa 'Itebi-tebini. Ngini nisino-nakokau de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini niodadi to ma Jo'oungu ma Dutu wi 'umati, sigado ya'adono ma 'orasi ma Jo'oungu ma Dutu winisilaha. 31 'Uwau nia singina 'isiri-siri, nia singinaka nimadonoaku, de nimakakangamo. 'Uwau nimakalawani de niakisito-torou 'o nyawa, de 'uwau niodiai 'o sagala dorou. 32 Ma 'ena ngini salingou nia singina 'isure de nimakadora moi de moi, de 'uwa niosi-singina 'o nyawa manga sowono nginika, 'isoka ma Jo'oungu ma Dutu mita kowosi-singinawa to ngini nia sowono. 'Una kowosi-singinawau nia sowono, ma ngekomo pomarimoiokau de ma Kristus.

5:1 Ngini ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi ngowa-ngowaka gee winisiboso-bosono, sababu ge'ena ngini salingou niamoteke 'isoka to 'una 'awi gokoie. 2 'Ania 'ahu salingou ma titi 'o dora, 'isoka ma Kristus mita wonadora ngone. 'Una womasisarakani wiso-songene ma ngale wonasilaha, de ge'ena 'imadadi 'o su-suba gee ma bounu yaowa-owa de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yasa-sanangi. 3 Ngini ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati. Sababu ge'ena, nginioka naga koyadaenuwa nimakapake kanio'itimaronga, niodiai 'o sagala dorou bolo 'okia sonaa nido-dopokana. 'Uwa sigado 'o nyawa yongose 'ato ngini niodi-diai koge'ena. 4 Mita koyadaenuwa ngini niosisupu 'o demo-demo gee 'ipa-pakisani, 'o demo-demo gee ma faedaa koi'iwa-'iwa, de gee koyadaenuwa posisupu. Ma 'ena ngini salingou nio'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka. 5 Niongano-nganono: 'O nyawa gee yomakapake kaitimaronga, manga di-diai 'ipa-pakisani bolo yodo-dopokana 'okia sonaa, 'ona koidadiwa yodadi 'umati gee ma Kristus de ma Jo'oungu ma Dutu yakipapareta. Sababu 'o nyawa gee koge'ena yodi-diai ge'ena kaimatero de gee 'o barahala yasuba-suba. 6 'Uwa ngini nisihaga de 'o demo-demo gee ma

faedaa koi'iwa-'iwa, sababu koge'ena-'enau 'isiwaere ma Jo'oungu ma Dutu 'awi gorosau 'o nyawa-nyawaka gee kowisingou-ngounuwa. 7 So ka ma eta ma 'uwa niakidomoteke 'o nyawa-nyawa 'isoka go'ona. 8 Ma sira ngini ma sirete nio'ahu matero ka 'o darusoka. Ma ne'ena ngini niodadiokau ma Jou wi 'umati so ngini matero ka 'o darangiokau. 9 Sababu 'o daranginou ge'ena 'ibaoro 'o sagala di-diai gee ma gou-goungu yaowa-owa, 'iloa de 'itiai ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka. 10 Niomariwo de ma goungu niosikanako 'okia naga gee ma Jou wodua-duaka. 11 'Uwa niadiai 'okia sonaa gee ma faedaa koi'iwa-'iwa 'isoka gee 'o nyawa yo'ahu 'o darusoka yadi-diai. Ma 'ena ngini salingou niosidumutu 'o nyawa-nyawaka, ma ngale gee koge'ena yodi-diai ge'ena 'isowono. 12 (Sababu 'okia naga gee 'o nyawa yadi-diai kayosigi-gi'iunino, ge'ena kapabicara ma 'inamaekokau.) 13 'O sagala moi-moi gee 'o siwara yadae-daene, 'asa 'o nyawa yamake 'iwai-waiti. 14 Sababu 'iodumu gee pamake-make ge'ena 'imadadi 'o darangi. Ge'enau ma sababu so yongose 'ato, "Nomomiki ngona gee noma'idu-'iduoka, de nomomiki 'o songenoka! Ma Kristus 'asa wonidisiwara ngonaku." 15 Sababu ge'ena, niatibangi niosidi-diai kokia to ngini nia 'ahu. 'Uwa nio'ahu 'isoka 'o nyawa yohaga-haga; ma nio'ahu 'isoka 'o nyawa yoba-barija. 16 'O 'orasi niamake 'isinoimi, salingou niapake niosidi-diai ma ngale niadiai gee yaowa-owa. Sababu ma 'orasi ne'ena naga ge'ena la 'o 'orasi 'idadi 'o dorou. 17 'Uwa niohaga-haga, ma 'ena salingou niasahe 'okia naga gee ma Jou wodua-duaka. 18 'Uwa 'o 'anggur niosigeto, sababu ge'ena dua nisitorou. Ma ngini salingou 'o Ngomasa 'Itebi-tebini niparetano. 19 De nimabi-bicara ge'ena salingou niapake 'o demo-demo 'o Mazmuroka, ma Jou powisiarene ma nyanyioka, de pojaru powisitedene ma Jo'oungu ma Dutu. Ngini salingou niomore-morene nionyanyi ma Jou winisiarene. 20 Naga 'o sagala moi-moioka, ngini salingou kaitaurika nio'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka to ngone nanga Dea, niositesongo de ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou 'awi rongu. 21 Ma ngale winihoromati ma Kristus, ngini salingou nimaka'isene moi de moi. 22 Ee, ngini 'o weka-wekata, salingou niaki'isene nia rokatika, 'isoka ngini wini'isene ma Jouka. 23 Sababu 'o rokata ge'ena yodadi balusu 'o wekatika, 'isoka ma Kristus mita wodadi 'o jamati ma saeke de 'unau

wonasilaha-laha 'o jamati gee matero ka to 'una 'awi roese. 24 'Isoka ngone 'o jamati mita po'isene ma Kristusika, koge'ena mita 'o sagala moi-moioka 'o wekata salingou yo'isene manga rokatika. 25 Ee, ngini 'o roka-rokata, salingou niakisibosono nia wekata, 'isoka ma Kristus wosibosono 'o jamati de womodeke wiso-songene ma ngale watuusu 'o jamati. 26 Ma Kristus koge'ena wadiai la 'una 'idadi wonatebini ngone 'o jamati de 'awi do-dotoko de 'o go-gosiki ma 'akere ma ngale pomarimoi de de 'una, la dua 'una 'asa 'idadi wonasisarakani ma Jo'oungu ma Dutuka. 27 Ge'enu so ma Kristus wonadiai, la ngone 'o jamati poma'okode 'awi bionoka 'ena posironga de pokumatioka de potebi-tebini, de ko naga kiawa 'ikurangi, de nanga sala ka ma eta ma koi'iwa. 28 Koge'enali mita 'o rokata salingou yakidora manga wekatika 'isoka 'onali ma sirete yomadora. 'O nyawa gee manga wekata yadora, ge'ena ma ngale yomadora 'ona ma sirete. 29 (Koma'iwa yodu'uduku to 'ona manga roese ma sirete. Ma 'ena yajaga de yapaliara, 'isoka ma Kristus mita wapaliara 'awi jamati, 30 sababu ngone ne'ena matero ka ma Kristus 'awi roese ma kia sonaa.) 31 'O Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, "Sababu ge'ena 'o nau-nauru 'asa yakimada manga dea de manga 'esa ma ngale yomarimoi de manga wekata, de yamididi go'ona 'asa yodadi ka moi." 32 Ma Buku 'Itebi-tebini ma bo-bulaka ge'ena ma ngale posironga ma lukuku. De ngoi tosika'ese ge'ena, ma Kristus de 'o jamati. 33 Ma ma bo-bula ge'ena mita ma dumutu nginika. 'O roka-rokata 'iodumu salingou manga wekata yosibosono 'isoka 'ona ma sirete yomasibosono, de 'o weka-wekata salingou yakihoromati manga rokatika.

6:1 Ee, ngini 'o ngowa-ngowaka, salingou niakisingounu nia balusika, sababu ngini winimote-moteke ma Kristus, so salingou koge'ena. 2 "Niakihoromati nia dea de nia 'esa," ge'enu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo ma di-disiraka gee de 'awi jaji, wongose 'ato: 3 "La ngini niosanangi de nia 'umuru 'ikurutu 'o duniaka." 4 Ee, ngini 'o dea-dea, 'uwa niodiai 'ania ngowa-ngowaka yakito'otasa. Ma 'ena niakipaliara de ma Jou 'awi do-dotoko de 'atorangi. 5 Ee, ngini 'o yongo-yongosi, salingou niaki'isene 'ania tuangika. De mita salingou niakihoromati de niosigou-gounguku niaki'isene 'isoka wini'isene ma Kristusika. 6 'Uwa niaki'isene

duga ka gee ma 'orasi 'ona nisilega-lega, la duga kaniomau 'o nyawa nisiie. Ma ngini ge'ena ma Kristus winile-leleani so salingou niomanarama de nia singina ma gou-goungu moteke ma Jo'oungu ma Dutu wi mau. 7 De ngini 'o yongosi, nia manarama niadiai ge'ena salingou de nia singina 'isa-sanangi 'iso kogee ka ma Jou winileleani so duga ka 'o nyawakawa nialeleani. 8 Niongano-nganono! 'O nyawa 'iodumu, 'o yongosi bolo ko 'o yongosuawa, 'asa yamake 'o parasengi ma Jouno, ma ngale 'okia sonaa yaowa-owa yadi-diaiokau. 9 De ngini gee niodadi 'o tua-tuangi, ngini salingou nia di-diai koge'enali mita nia yongosika. 'Uwau niakisimodo-modongo de niakiano-anoko. Niongano-nganono ngini de 'o yongo-yongosi go'ona, to ngini 'ania tuangi kawimoi ge'ena la ma Jou 'o sorogaaka. 'Una ge'ena 'o nyawa kowoiri-irikuwa. 10 Ma do-dogumuku ne'ena ge'ena la, ngini salingou niokuata de 'o guata gee ngini niamakeno ma Jou wi kuasano, sababu ngini nimarimoi de de 'una. 11 Niakokipake 'ania kia sonaa ma Jo'oungu ma Dutuno matero ka nia dae ma ngale niomariwo, la ngini 'idadi nia'akunu nialawani 'o Tokata ma Koana ma balifuta. 12 Sababu ngone pomariwo ge'ena ko 'o nyawawa palawani, ma 'ena 'o sagala tokata ma guata gee yaparetano ma 'orasi 'o dorou 'idadi ne'ena. Ngone palawani 'o sagala ngomasa ma dorou gee 'ipareta 'o ngawa-ngawaka. 13 Ge'enau so salingou niakokipake 'ania dae ma Jo'oungu ma Dutuno ge'ena, la gee ma 'orasi 'o dorou 'idadi, ngini nia'akunu nimariwo. De mita sigado ma do-dogumika, ngini koni'akunuwa de ka nia guatoka. 14 Ngini salingou nimadudu-duanga! 'Iodumu gee 'iti-tiai ma Jo'oungu ma Dutuno niadiai 'ania gorona ma bu-busuku, de nia singina ma booto niadiai 'ania baju 'o besi gee nia roese niositato-tatoko. 15 Salingou 'ania magae niositotara 'o Habari ma Owa gee 'inasikasa-sanangi, ge'ena matero ka nia tarupa. 16 'O 'orasi 'isinoi-noimi 'ania ngo-ngaku ma Jouka niadiai 'ania sawaunu; sababu de 'ania ngo-ngaku ge'ena, ngini 'idadi niakokisongone 'o Tokata ma Koana ma toimi ma doto gee 'iluri-luri. 17 Niadawongo 'o laha ma Jo'oungu ma Dutuno, sababu ge'ena matero ka nia capeo 'o besi, de niadawongo ma Jo'oungu ma Dutu wi demo niadiai matero ka nia samarangi de niapake moteke 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma mau. 18 Niadiai 'iodumu ge'ena de nimalahidoa ma ngale nimaga'asoko ma Jo'oungu ma Dutu winiriwo. 'O

'orasi 'isinoi-noimi, nimalahidoa 'isoka kokia naga 'o Ngomasa 'Itebi-tebini nipareta. Ngini salingou tatapu nimadudu-duanga de 'uwa nimasisarakani. De salingou kaitaurika niakisilahidoa ma Jo'oungu ma Dutu wi 'umati 'iodumu. 19 De nisilahidoa ngoi mita, la ma Jo'oungu ma Dutu woikula 'o demo-demo yadae-daene gee ma 'orasi ngoi tobi-bicara. De mita la ngoi tomo-moroini tositotara 'o Habari ma Owa gee ma sira 'o nyawa koyanakowasi. 20 Sababu 'o Habari ma Owa ge'enau, so ngoi todadi 'o su-suloko, de ma 'orasi ne'ena ngoi 'ibuika. Niolahidoa la ngoi tomoroini tobicara gee salingou kokia naga tobicara, ma ngale 'o Habari ma Owa ge'ena. 21 'O Tikhikus nanga 'esa moi powisiboso-bosono, gee wota-tangaro womanarama ma Jou wi manarama, 'asa winisitotara nginika 'o sagala moi-moi ma ngale ngoi, la ngini nianako ngoi kokia de 'ai manarama kokia. 22 Ge'enau so ngoi towisuloko 'una wotagi nginika, la wositotara ngini niiodumika ma ngale ngomi kokia, la nia singina 'ikuata. 23 Tanu ma Jo'oungu ma Dutu to ngone nanga Dea, de ma Jou Yesus Kristus yokula 'o sanangi de yosidadi 'o jamati 'iodumu 'imarimoi de yomakadora moi de moi, de mita tatapu yongaku ma Kristusika. 24 Tanu ma Jo'oungu ma Dutu wosibarakati 'o nyawa 'iodumu gee wisiboso-bosono ma Jou Yesus Kristus, de 'o dora gee koiisa-isanguwau. Ngoi 'o Paulus, tinitabea!

1:1 Ngoi 'o Paulus tolefo 'o surati ne'ena. De ngoi de 'o Timotius gee ma Kristus mile-leleani, miosidingoto nginika ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati gee nimanoa-noa 'o Filipi ma kotaka, de gee nimarimoiokau de ma Kristus Yesus. Ge'ena dau ma dodaka 'o jamati ma balu-balusu de 'o jamatioka yoriwo-riwo. 2 Ngomi mioga'asoko tanu ma Jo'oungu ma Dutu to ngone nanga Dea, de ma Jou Yesus Kristus nikula 'o barakati de 'o rasai. 3 Gee tininganonie ma noimi, tokasamaowa ma Jo'oungu ma Dutuka. 4 De gedagee tinisilahidoa ngini niiodumu, ka ma noimi 'ai singina kaimore-morene. 5 Ngoi tokasamaowa ma Jo'oungu ma Dutuka sababu ka ma wange ma di-disirakasi ngini niongakuoka 'o Yesusika sigado ne'ena, ngone pomarimoiokau posikawasa 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno. 6 Ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete wosikuruekau womanarama

'isure-sure 'ania singinaka, de ngoi tanako 'una 'asa wosigila womanarama sigado wosiduanga gee ma 'orasi ma Yesus Kristus woboali. 7 Ma goungu yadaene to ngoi 'ai ro-rasa koge'ena nginika, sababu ngini niiodumu katinisi-singina. De sababu 'o manarama gee ma Jo'oungu ma Dutu wokulakau ngoino, ge'ena ngini mita nioriwo, gee ma 'orasi ne'ena ngoi 'o buioka bolo gee ma 'orasi tosupuka ma ngale tosiwaiti 'ato 'o Habari ma Owa ge'ena 'itiai, de tosikuata la 'o nyawa tatapu yongaku. 8 Ma Jo'oungu ma Dutu wanako ma gou-goungu, ngoi de ma Kristus Yesus 'awi dora katinisi-singina ngini. 9 De ngoi tinisilahidoa konee: Tanu ngini kawinisimara'ai monga ma Jo'oungu ma Dutuka de mita ngini de nginika, de kaidogo monga nianako 'okia sonaa 'iti-tiai, de nia di-dibangi 'isure-sure. 10 La ngini nianako niairiki 'okia naga gee 'ifoloi yaowa, de 'asa 'o dorou ka ma eta ma koi'iwa nginioka so nia sala koi'iwa ma 'orasi ma Kristus woboali. 11 Nia di-diai 'iodumu ge'ena 'asa ma gou-goungu 'isure ma sababu ma Yesus Kristus, la 'o nyawa wihoromati de wisiarene ma Jo'oungu ma Dutu. 12 'Esa moi riaka dodoto pongaku-ngaku ma Kristusika! Ngoi tomou ngini nianako, ngoi 'isikasangisarakau, ma ge'enau so 'o nyawa manga gudai yo'isene de yongaku 'o Habari ma Owa. 13 Ma duanguku 'o solodado 'o kadatoka yojaga-jaga de 'o nyawa 'iregu ne'ena ma kotaka gee yoodumu yanako 'itiaiokau 'ato ngoi 'ibui sababu towileleani ma Kristus. 14 De sababu ngoi 'ibui, so 'o nyawa yongaku-ngaku ne'enaka manga gudai 'ifoloi wingaku ma Jou, so 'ifoloi yomoroini yosihabari ma Jo'oungu ma Dutu wi demo. 15 'Onaka naga munuka wisihabari ma Kristus ge'ena sababu kayakitu'uduku ngoino de yomau 'iributu, ngano 'okia naga tadi-diaiokau gee ma sowoko de ma 'enau. Ma naga munuka wisihabari ma Kristus ge'ena sababu manga dumutu 'iti-tiai. 16 'O nyawa no'ona wisihabari ma Kristus sababu widora ma Jo'oungu ma Dutuka de ngoino, sababu yanakokau 'ato ngoi ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu woisuloko tomanarama ma ngale tosidumutu 'ato 'o Habari ma Owa ge'ena 'itiai. 17 Ma 'o nyawa 'iregu 'ona wisihabari ma Kristus ge'ena ma ngale manga dumutu 'itorou. 'Ona wisihabari ma Kristus ge'ena ma ngale ka to 'ona ma sirete manga paraluu, de ge'enau 'ona yomau ngoi 'ifoloi 'isisangisara 'o buioka. 18 Ma koyado'oawa! Sababu ngaro

yosihabari kokia naga bato, manga dumutu 'iti-tiai bolo 'isowo-sowono, ma kawisihabarioka ma Kristus. So ngoi kaimorenoka de dua katomore-morene. 19 Sababu ngoi tanakokau ngini kaitaurika nisilahidoa, de ma Yesus Kristus 'awi Ngomasa 'iriwo so ngoi 'asa 'isipidili. 20 Sababu gee ngoi todua-duaka de tongano-nganonou ge'ena la ngoi 'idadi tadiai 'iodumu gee salingou tadiai, la 'uwa 'imaeke. De ngoi tomou la 'o 'orasi 'isinoi-noimi, 'ifoloiosi ma 'orasi ne'ena, ngoi 'ifoloiosi tomoroini la de to ngoi 'ai 'ahu, towango bolo tosongene, ngoi salingou todiai la 'o nyawa wisitedene ma Kristus. 21 Sababu moteke ngoi, ngoi to'ahu ge'ena ma ngale ma Kristus! De tosongene ge'ena to'utungu. 22 Ma nako kato'ahuosi 'o duniaka ne'ena, ngoi 'idadi tosigila tadiai 'ai manarama gee ma faedaa posironga ma amoko, so kotanakowa ka'ena salingou tairiki. 23 Ge'ena modidi 'ai singina yodagi. Tomou tosongenou la tomanoa de ma Kristus sababu ge'ena 'ifoloi yaowa, 24 duga ma ngale tiniriwo ngini, so 'ifoloi yaowa to'ahuosi 'o duniaka. 25 Ngoi tamao salingou koge'ena, so tanako 'ato ngoi dua kato'ahuosi 'o duniaka, la 'idadi tiniriwo, la 'ania ngo-ngaku ma Jouka kaikuata monga de kaniomorene monga. 26 Ma sababu ge'enau, nako ngoi dua taikali nginika, ngini gee nimarimoikau de ma Kristus Yesus, 'asa niamao niomorene ma ngale ngoi. 27 Aa, 'ifoloi 'iparaluu ge'ena la ngini nio'ahu moteke kokia naga 'ingosekau 'o Habari ma Owaka ma ngale ma Kristus, la nako kogee pomakamakeli bolo ko'uwa, 'asa to'isene ma ngale ngini ma gou-goungu nimarimoi de nimarimoi ma ngale nia dumutu ka moi de nia du-duaka ka moi, ge'ena la 'o ngo-ngaku gee moteke 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno. 28 Ngini salingou kaniomo-moroini de 'uwa niakidodato godagee konisa-sanangiwa. Koge'ena niodiai ge'ena niosidumutu 'ato 'ona ma raiokau yotorouoka, de ngini 'asa niamake 'o laha ma Jo'oungu ma Dutuno. 29 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu winikulakau 'o co-catu ma ngale niongaku ma Kristusika, ma kage'enawa duga, so 'ena niosangisara sababu winimoteke ma Kristus. 30 Ge'enau so ngini mita niomoteke de de ngoi ma ngale pomariwo posikuata 'o Habari ma Owa, gee 'isoka ma sira niamakekau ngoi tomariwo tosikuata. De si'ado ne'ena ngoi tatapu tosikuata 'isoka gee nio'ise-'isene ne'ena naga.

2:1 Ngini niokuata sababu nimarimoi de ma Kristus, de ngini nia singina kosisawau sababu ma Kristus winidora! Ngini nimarimoi de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, de mita nimakadora de nimakalega moi de moi. 2 Ge'enau so bika niositotomo 'ai singina ma sanangi de naneda: Nio'ahu ka 'o singina moi de nia dora kaimatero, nia di-dibangi ka moi, de nia dumutu ka moi. 3 'O kianikia niodiai ge'ena 'uwa sababu duga ka to ngini ma sirete nia paraluu, bolo sababu kanimaie, ma 'ena salingou de 'ania singina 'itipokoku niamaku 'o nyawa 'ireguosi 'ifoloi 'iparaluu de ngini ma sirete. 4 Salingou nialega 'o nyawa 'iregu manga paraluu, 'uwa duga ka to ngini ma sirete. 5 Salingou to ngini nia 'ahu kaimatero de to ma Yesus Kristus: 6 Ngaro 'una kaimatero de ma Jo'oungu ma Dutu, ma 'una kowakaranawa 'ato 'awi jako ge'ena salingou 'uwa wamada. 7 Ma 'ena wamada 'iodumu ge'ena de womadiai 'isoka 'o yongosi moi. 'Una womadiai kaimatero de 'o nyawa de wo'ahu 'isoka 'o nyawa. 8 De womasidaduuku, de wisingounu ma Jo'oungu ma Dutuka sigado wosongenoka, ge'ena la wosongene 'o salipoka. 9 Ma sababu ge'enau so ma Jo'oungu ma Dutu posironga wisitedenoka, de wikula 'o kuasa gee 'ifoloi 'iamoko de 'o kuasa 'iregu-regu. 10 So ma ngale 'o Yesus wihoromati, 'iodumu gee 'o sorogaaka, 'o duniaka de dau yosonge-songene manga ngiioka dua wisuba 'unaka. 11 De 'ona yoodumu 'asa yongose 'ato ma Yesus Kristus 'una ge'ena ma Jou; de ge'enau so ma Jo'oungu ma Dutu to ngone nanga Dea wisitedene. 12 Sababu ge'ena 'Esa moi riaka dodoto tinisiboso-bosono! 'Isoka kokia naga ngini kaitaurika niosingou-ngounu ma 'orasi ngoi togogere nginioka, so 'ifoloiosi ne'ena gee ngone pomakakurutoka, ngini salingou tatapu niosingounu. Ngini ma Jo'oungu ma Dutu winisilahakau, so nimariwo 'uwa niomaogoro la nia sanangi ma gou-goungu 'itotomo. De niadiai ge'ena de winihoromati de wisingounu ma Jo'oungu ma Dutuka. 13 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete womanarama nginioka, la ngini niomodeke de nia'akunu niosisanangi ma Jo'oungu ma Dutu wi singina. 14 Niamanarama 'o sagala moi-moi ge'ena 'uwa niokakataiana bolo nimari-ributu, 15 la ngini niosidumutu 'ato ngini ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi ngowa-ngowaka gee nia ronga ma dorou koi'iwa, gee nio'ahu de nia singina 'itebi-tebini de 'iti-tiai 'o nyawa yoti-tingkai de yosowo-sowono manga sigoronaka. 'Ona

manga sigoronaka ngini salingou nimake 'itiai 'ato nioduaka niodiai 'o sagala moi-moi yaowa-owa, 'ena ngini nimasiga-gao 'o Habari ma Owaka gee 'inasi'ahu-'ahu. La niodadi 'isoka 'o darangi gee yodisiwara 'o dunia. Nako ngini nio'ahu koge'ena, ge'ena dua ngoi 'ai morene ma titi de ma 'ena ma ngale ngini, ma 'orasi ma Yesus Kristus woboali. Ge'ena ma nyo-nyata 'ato ngoi tomanarama ge'ena koiparacumawa de tomariwo ge'ena de ma hasiloka. 17 Poilia ngoi dua 'ito'oma de 'ai 'aunu 'imadadi 'isoka 'o su-suba gee yogo-gopoa 'ania su-subaku, ge'ena la 'okia naga gee niosisuba-suba ma Jo'oungu ma Dutuka, ma ngale ma no-nako 'ato ngini winingaku 'unaka. Nako la koge'ena 'idadi, ge'ena ngoi to'amalaha de mita tomorene de de ngini. 18 De ngini mita salingou niamao niosanangi de mita niomorene de de ngoi. 19 Ngoi tongaku ma Jou Yesus ma raiokau woriwo, so ngoi 'asa towisulokou 'o Timotius wotagi nginika, la 'ai singina 'ikuata de 'o habari ma ngale ngini. 20 Duga ka 'o Timotius ge'ena ka 'o singina moi de de ngoi, de ma gou-goungu winitibangi womau winiriwo ngini. 21 Sababu 'iregu-regu 'ona ya'urusu ka to 'ona ma sirete manga paraluu, so to ma Yesus Kristus ko'uwa. 22 Ngini ma sirete niamakekau ma nyo-nyata 'ato 'una ge'ena womanarama wosigou-gounguku. 'Una de de ngoi miomanaramokau miositotara 'o Habari ma Owa, de mimasidamanarama mimariwo ma sala matero ka 'o dea de 'o ngowakou. 23 Sababu ge'ena dua gee tosidongooka 'ai parakara ma butusangi, dua 'una towisulokou wotagi nginika. 24 Ngoi tongaku ma ngale ma Jou woriwo, ngoi ma sirete mita dua koito'ingowa de taika nginika. 25 Ma ngale nanga 'esa moi 'o Epafroditus gee ka 'o ngo-ngaku moi de de ngone, gee winisulokokau waino ngoino ma ngale woiriwo, 'una womanaramokau de de ngoi de mimariwo ma sala. Ngoi tamaoku 'una salingou towisuloko wolioli nginika. 26 Sababu 'una woduaka ma sala nimakamakeli de de ngini niodumu, de mita wi singina 'isusa sababu ngini nio'isenokau 'ato 'una wopanyake. 27 Ma goungu 'una wopanyake rekeni wosongenoka, duga ma Jo'oungu ma Dutu widora 'unaka, de duga ka 'unakawa so 'ena ngoino mita la tobalisa 'uwa kaifoloi monga. 28 Ge'enau so 'ai du-duaka kaimoko monga ma ngale towisuloko wolio nginika, la ngini niomorenoli gee nimakamake de de 'una, la ngoi mita 'ai singina 'isanangi. 29 So

winidawongo de nia singina 'isa-sanangi, sababu 'una ge'ena nanga 'esa moi ngano po'ahu de ma Jou. De salingou niakihoromati 'o nyawa 'iodumu gee yoma-manarama 'isoka 'una. 30 Ma ngale wadi ai ma Kristus 'awi manarama, 'una wosisasaru 'awi nyawa, sigado ka ma etasi de wosongene. 'Una wadi ai ge'ena 'iodumu, ngano winitagali ngini ma ngale woiriwo ngoi.

3:1 'Esa moi riaka dodoto gee niongaku-ngaku ma Kristusika! 'Ai demo-demo tosidogumuku ne'ena, toga'asoko ngini salingou niomorene sababu nimarimoiokau de ma Jou! Ngoi 'ai singina koitubusowa tolefoli nginika 'okia naga gee tolefokau, sababu ge'ena ma ngale to ngini 'ania laha. 2 Nimasitiari 'o nyawa-nyawaka gee yodi-diai 'okia sonaa 'ito-torou, gee yadae-daene monga yakisironga 'o kaso. 'Ona yosigego-gegoto 'o nyawa yakisuna. 3 'Ena momongo ngoneu ne'ena padawongokau 'o suna ma gou-goungu, so ko 'onawa, ngone powisuba ma Jo'oungu ma Dutu sababu to 'una 'awi Ngomasa ma sirete 'inasi'asa, de po'amalaha sababu ngone po'ahu pomarimoiokau de ma Kristus Yesus. Ngone kopomasiga-gaowa 'o 'agama ma 'atorangika. 4 Ngoi tanu kaidadi tomasiga-gao ge'enaka. Sababu nako moikani yongose 'ato 'ona yamao salingou yomasiga-gao ge'enaka, ge'ena ngoiosi 'ifoloika. 5 Ngoi 'ai 'umuru 'o wange tuangere de 'isuna. Ngoi katolahirosi 'ena 'o Israelou ma nyawa, 'ai suku 'o Benyamin; ngoi 'o Ibrani toto. Ma ngale 'o singounu 'o 'agama ma besesongika, ngoi ne'ena posironga tosingounoka sababu ngoi 'o Farisioka. 6 De ngoi tomagae ma sala tosikuata 'o Yahudioka ma 'agama, sigado 'o nyawa yongaku-ngaku ma Kristusika takisikisaa. Nako 'ai 'ahu yosikadelega de 'o Yahudioka ma 'agama ma besesongo, ngoi ne'ena 'ai sala koi'iwa. 7 Duga sababu ma Kristus, so 'okia naga gee ma sira tamaoku 'isi'utungu, ne'ena tamaoku 'isirugi. 8 De kage'enawa duga, so 'ena 'okia sonaa moi-moi gee tadi-diaiokau ge'ena tamaoku kaisirugi duga. Ngoi taka'elino ma 'orasi ne'ena ge'ena posironga 'ifoloi 'ibaraguna, ge'ena la towinako ma Kristus Yesus 'una ge'ena 'ai Jou. Sababu ma Kristus, so 'okia sonaa 'iodumu ge'ena takokimada. 'Iodumu ge'ena tamaoku matero ka 'o gauru ma ngale ma faedaa koi'iwa, la 'idadi to'ahu de ma Kristus, 9 de ma gou-goungu mimarimoi de de 'una. To ngoi 'ai 'ahu 'itiai ma Jo'oungu

ma Dutu wi bionoka ge'ena ko ma ngalewa 'ato sababu tosingounu 'o Yahudioka manga 'agama ma besesongo, so ge'ena ma ngale ko ngoiwa ma sirete tomariwo. Ne'ena ngoi de ma Jo'oungu ma Dutu mimarimoiokau, sababu towingaku ma Kristus. So 'o rimoi ma owa ge'ena ma Jo'oungu ma Dutuno, ma titi pongaku ma Yesus Kristusika. 10 De sababu ngoi tomarimoi de de 'una so ngoi tomou tomoteke tosangisara de de 'una de mita tosongene de de 'una. 11 La tongano-nganonou 'ato ngoi ma sirete ma dua tosongenoka de ma Jo'oungu ma Dutu woisimomikoli. 12 Ngoi kotongosewa 'ato tomadamakekau bolo tomadotomokau, duga ngoi katosigila tomariwo ma ngale tomou tamake 'o parasengi gee ma Kristus wadua-duangou. Ma ngale ge'enau so ngoi ne'ena woi'esenou de woika'elinou. 13 'Esa moi riaka dodoto, ma gou-goungu ngoi kotamaowa 'ato ngoi tamakekau 'o parasengi ge'ena, duga ngoi tadiai 'o ngai moi, ge'ena la takokimada 'okia naga gee tadi-diaiokau ngino-nginosi, de tomariwo ta'adono 'okia naa gee 'ai bionika. 14 Ge'enau so ngoi matero katoowa-owara tosiakaika 'ai dumutika la tomadamake 'o parasengi, ge'ena la to'ahu 'o sorogaaka. Ge'enau so ma Jo'oungu ma Dutu wona'asoko ma ngekomo pongaku ma Yesus Kristusika. 15 Ngone poodumu gee pokuatokau nanga ngo-ngakuoka, ngone salingou nanga di-dibangi koge'ena. Ma nako nginioka naga munuka manga di-dibangi 'iregu, ge'ena dua ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wosiwaiti nginika. 16 Duga salingou niosisingina naneda: Ngone salingou po'ahu moteke 'o do-dotoko 'iti-tiai gee ngone pamotekokau sigado ne'ena. 17 'Esa moi riaka dodoto! Niamoteke 'isoka to ngoi 'ai di-diai. Ngomi miosidumutokau kokia po'ahu 'itiai, so niakilega niosidi-diai 'o nyawa gee yamoteokau 'isoka to ngomi mia 'ahu. 18 'Okia naga gee tosidemo-demo ne'ena, ge'ena 'ijaga tinidongosekau, de ne'ena tinidongoseli ma tamaoku 'ai singina 'isusa so tosigari-gari, sababu naga manga gudai manga 'ahu ma sigoronaka yositorou ma Kristus wosongene 'o salipoka ma ngale. 19 'O nyawa koge'ena dua ma du'uruku yakihukumu so yotorouoka, sababu 'ona yosilamo-lamo ka to 'ona manga roese ma nyafisuu. 'Okia sonaa gee poda-damaeke, de ge'enau yosiie-ie. Sababu 'ona yatiba-tibangi ka 'okia sonaa gee 'o nyawa 'o duniaka yodua-duaka yadiai. 20 Ma ngone ne'ena

ge'ena 'o sorogaa ma nyawa. Ge'enakau de waino ma Koana gee wonasilaha-laha ge'ena la ma Jou Yesus Kristus, 'unau ge'ena powidadanu gee dua woboali. 21 To ngone nanga roese ne'ena koikuatuwa so kaiwederoka, 'asa ma Kristus wadiai 'isoka to 'una ma sirete 'awi roese ma sirete gee posironga de 'isureka de koyado'oawau! 'Una 'idadi wadiai ge'ena sababu 'unaka 'o kuasa ma ngale wapareta 'o sagala moi-moi.

4:1 Sababu ge'ena 'Esa moi riaka dodoto tinisiboso-bosono, 'ania 'ahu ma sigoronaka salingou niosigou-gounguku niongaku ma Jouka. Ngoi katinisi-singina tomou pomakamake! Nginiou ge'ena so 'ai singina 'isanangi, so 'idadi tomorene. 2 Ee biranga Euodia de mita ngo Sintike, ngoi toga'asoko tosidemogaroku la ngini ka 'o singina moi sababu ngini niongaku-ngaku ma Jouka. 3 De ngona 'ai manai pomasida-damanarama, gee nosigou-gounguku nomanarama! Ngoi toga'asoko tanu ngona nakiriwo nakisikatiai 'o ngeweka yamididi go'ona. 'Ona de de ngoi miomanaramokau miomariwo ma sala ma ngale miosihabari 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno, 'isoka 'o Klemen de 'iregu-reguosi yoodumu gee mimasida-damanarama. Gee 'iriwo-riwokau go'ona, to 'ona manga ronga-ronga naga 'isilefoku 'o Nyawa 'o 'Ahu 'Ika-kakali Yamake-make ma Bukuoka. 4 Ngini nioodumu salingou kaniomore-morene sababu ngini nimarimoiokau de ma Jou. Ma moiosi tinisidemo: Salingou kaniomore-morene. 5 So ma do-dogumuku ne'ena, ngoi tomou tinisidemoli: Nia gokoieka, salingou 'o nyawa 'iodumu yanako 'ato 'ania singina 'isure. Sababu koito'ingowau de ma Jou woboau. 6 'Uwa niododato 'o kianikia bato. Ma 'ena naga 'o sagala moi-moioka ngini salingou niomalahidoa de niositotara 'ania ga-ga'asoko ma Jo'oungu ma Dutuka. 'Okia naga nioparaluu, ge'ena salingou kaitaurika niosidemo ma Jo'oungu ma Dutuka, ma de nio'amalaha. 7 La 'o sanangi ma Jo'oungu ma Dutuno gee ngone 'o nyawa kopa'akunuwa pasahe, 'asa yajaga 'ania singina de nia di-dibangi gee 'imarimoiokau de ma Kristus Yesus. 8 Ma do-dogumuku ne'ena 'Esa moi riaka dodoto, salingou niatibatibangi 'o sagala moi-moi gee 'iba-baraguna, de gee 'o nyawa yodua-duaka. Ge'ena la 'okia sonaa gee 'iti-tiai, 'iku-kumati, 'iloa-loa, 'itebi-tebini, gee 'o nyawa yosi-singina, de gee yaowa-owa. 9 Niadiai 'okia naga gee

nimadotokokau ngoioka de niaka'elinou, 'isoka kokia naga gee tosidemo-demokau bolo tadi-diaiokau. La ma Jo'oungu ma Dutu gee nanga singina wosisa-sanangi 'asa naga de de ngini. 10 'Ai 'ahu ma sigoronaka gee mimarimoiokau de ma Jou, ngoi tamao posironga de tosanangioka sababu kone'ena ma do'ingono, ma ngini konimongoruwa ngoi. Ngini ge'ena ka ma sirasi ma konisidipidikawa ngoi, duga 'ania 'orasi koi'iwa ma ngale niriwo ngoi. 11 Ngoi kone'ena tongose ge'ena ko ma ngalewa 'ato sababu 'isidukurangi, sababu ngoi tomadotokokau ma ngale 'okia naga de ma 'ena ge'ena tamaoku yaowakau. 12 Ngoi tamaokau to'ahu 'isikokidukuranguku, de mita tofoloiku. Dau ma 'orasi kokia naga bato, 'ipunusuku bolo 'isawinuku, tofoloiku bolo 'isidukuranguku, ngoi tanakokau kokia ma ngekomo todaari. 13 De 'o kuasa gee ma Kristus woikulano, so ngoi ta'akunu todaari kokia naga bato ma lugo. 14 Ma ngini niriwokau ma 'orasi ngoi tosusaku. 'Okia naga niodiaiokau ge'ena posironga de 'isureka. 15 'Esa moi riaka dodoto 'o Filipi ma nyawa! Ma sira gee ngoi tositotara 'o Habari ma Owa ma di-disiraka 'o Makedonia ma daeraaka, de gee ngoi tamada 'o Makedonia, ngini ma sirete nianako ma gou-goungu duga ka ngini 'o jamati moi niriwo-riwo ngoi de mita 'o pipi nikula. De ngone pomakariwo ma ngika de ma ngino. 16 Sababu gee ngoi 'o Tesalonika ma kotaka mita ngini 'igi-gilio nidingoto ma ngale to ngoi 'ai paraluu. 17 Ma ngoi tosilamo-lamo ge'ena ka gee 'okia sonaawa nikula-kulakau ngoino, ma 'ena ngoi tomau 'ania 'ahuoka 'ifoloiosi 'iamoko ma barakati. 18 Ngoi tadawongokau 'iodumu ge'ena, de ge'ena kaifoloikau ma ngale 'ai paraluu. 'Iodumu gee niosidingo-dingoto ge'ena 'o Epafroditus wokulakau ngoino. So ma 'orasi ne'ena gee topa-paraluu 'iodumu de ma 'enau. 'Iodumu gee niokula-kula ngoino ge'ena 'isoka 'o su-suba gee ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yadae-daene. 19 De ma Jo'oungu ma Dutu gee towisuba-suba, gee wokorago ma sala, 'asa wosikokitotomo to ngini 'ania paraluu ma ngekomo ma Yesus Kristus. 20 Nou, powisitedene nanga Dea ma Jo'oungu ma Dutu kaisi'ado-'adonika! 'Amin. Koge'ena. 21 Niositotarika 'ai tabea ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati 'iodumika, gee yomarimoiokau de ma Kristus Yesus. De 'ai ma-manai nongoka dau mita yosidingoto manga tabea nginika. 22 Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati 'iodumu ma

kotaka ne'ena de godagee yoma-manarama 'o Kaisar wi kadatoka mita manga tabea yosidingoto nginika. 23 Tanu ma Jou Yesus Kristus winisibarakati 'Esa moi niiodumu. Ngoi 'o Paulus de 'o Timotius, minitabea!

1:1 Tabea 'Esa moi riaka dodoto ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati 'o Kolose ma kotaka, gee tatapu nimarimoi de ma Kristus. Ngoi 'o Paulus ma Kristus 'awi su-suloko, ngoi todadi 'o su-suloko sababu ma Jo'oungu ma Dutu woigoraka. Ngoi tolefo 'o surati ne'ena, de ngoi de nanga 'esa moi 'o Timotius miosidingoto nginika. Ngomi mioga'asoko ma Jo'oungu ma Dutuka, to ngone nanga Dea, la tanu winikula 'o barakati de 'o sanangi. 3 Ngomi mio'isenokau 'ato ngini niongaku ma Yesus Kristusika de niakidora ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa 'iodumu, ge'enau so ngomi kaitaurika minisilahidoa de miolahidoa ma noimi mio'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka, ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou 'awi Dea. 5 Ngini winingaku 'o Yesus de niakidora ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa, ge'ena sababu ngini niongano-nganonou 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu winidudu-duangou 'o sorogaaka. Ngini nio'isenokau ge'ena, ma 'orasi ma di-disiraka 'o Habari ma Owa 'iti-tiai nisitotara nginika. 6 Ma Habari ma Owa ge'ena 'itagi 'o dunia yakilolituku de 'isowoko ma ngale 'isidadi 'o nyawa manga 'ahu 'isure, 'isoka nginioli gee ma 'orasi ngini nio'isene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dora de nianako 'itiai. 7 Ma Habari ma Owa ge'ena nanga 'esa moi 'o Epafra winisitotara. 'O Epafra 'una ge'ena mimasida-damanarama wimoi kamisiboso-bosono. 'Una ge'ena ma Kristus wile-leleani wosingou-ngounu, gee womanarama ma ngale wonariwo. 8 'O Epafra wosidemo ngomino 'ato to ngini 'ania dora 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino. 9 Ge'enau so gee mio'isenoka 'iodumu ge'ena, de kaitaurika minisilahidoa. Ngomi mioga'asoko ma Jo'oungu ma Dutuka la ngini niamake 'o barija la nianako 'itiai ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. 10 De ge'enau ngini 'idadi nio'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, de 'awi singina niasanangi sababu kaitaurika niadiai yaowa-owa. De ngini 'asa kaidogo monga wininako ma Jo'oungu ma Dutu. 11 Ngomi miolahidoa la tanu ma Jo'oungu ma Dutu de 'awi kuasa gee posironga ma amoko,

winisikuata la ma gou-goungu nia'akunu niodaari 'o sangisara 'irupa-rupaka. 12 De kaniomore-morene nio'amalaha nanga Deaka ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutuka, sababu 'unau so ngini 'idadi niamake 'okia naga gee wasadiakou 'awi pareta 'iki-kinitaroka ma ngale 'awi kawasa. 13 'Una wonasisupuokau 'o darusu ma paretaka, de wona'asa to 'una 'awi Ngowaka wisiboso-bosono wi pareta ma sigoronaka. 14 Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowakou gu'una watuusu nanga so-sowono, ge'ena ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu kowosi-singinawau nanga so-sowono. 15 Ma Jo'oungu ma Dutu 'una 'o nyawa kowimakewa, ma 'awi singina de 'awi mau 'iwai-waiti monga ma Kristusoka. Ma Kristus 'una nagau 'o sagala moi-moi koisidadiwasi 'ena. De 'unau 'o sagala moi-moi ma dutu de 'ifoloi wodaduie de 'o sagala moi-moi 'isidadi-dadiku. 16 Sababu ma ngekomo 'unau ma Jo'oungu ma Dutu wosidadi 'iodumu 'o sorogaaka de 'o duniaka, gee pamake-make de kopamake-makewa, ge'ena dau ma dodaka 'o sagala ngomasa gee 'iku-kuasa de 'ipa-pareta mita. 'O sagala moi-moi ma Kristus wosidadiku de ma dumutu 'una ma sirete. 17 'O sagala moi-moi koisidadikuwasi 'ena ma Kristus 'una nagau. De sababu 'unau mita so 'o sagala moi-moi naga to 'ena ma ngiioka. 18 De ma Kristusou waparetano 'o jamati, matero ka to 'una 'awi roese, sababu 'una ge'ena 'o jamati ma 'ahu ma titi. Naga 'o sagala moi-moika, 'unau ge'ena ma di-disiraka ma Jo'oungu ma Dutu wisimomiki 'o songenoka, la 'una 'ifoloi wodaduie de 'o sagala moi-moi. 19 Sababu 'isoka kokia naga ma Jo'oungu ma Dutu, 'awi Ngowaka mita koge'enali, moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. 20 De ma ngekomo 'awi Ngowakou mita, ma Jo'oungu ma Dutu wodiai ngone pomarimoili de de 'una. De duga ka ngonewa pomarimoi de ma Jo'oungu ma Dutu, ma 'ena 'o sagala moi-moi 'o duniaka de 'o sorogaaka mita. Ma Jo'oungu ma Dutu koge'ena wodiai, ma ngekomo 'awi Ngowaka 'awi 'aunu 'ipoa de wosongene 'o salipoka. 21 Ma 'orasi 'ipasa-pasa gee ngini koniongakuwasi ma Kristusika, ngini nimasikurutu ma Jo'oungu ma Dutuoka de winimusu 'unaka, sababu 'ania singina de nia di-dibangi 'itorou 'isoka gee 'iwaitokau nia 'ahu ma sigoronaka. 22 Ma ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka gee ma gou-goungu wodadiokau 'o nyawa de wosongenokau, ge'ena so ngini 'idadi nimarimoili de ma Jo'oungu ma

Dutu. Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowakou gu'una wosongene so ngini nia sala de nia dorou ka ma eta ma koi'iwau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bionoka. 23 Ma ngini salingou tatapu nimasiga-gao nia ngo-ngakuka. La 'uwa sigado niamada 'ania singina nganono 'o Habari ma Owano gee ma 'orasi ngini niadawongokau. 'O Habari ma Owa ge'ena 'isitotarokau 'o dunia yakilolituku, de ma ngale ge'enau mita so ngoi 'o Paulus tositototara 'o Habari ma Owa. 24 Ne'ena ngoi tomorene tosangisara ma ngale tiniriwo. Sababu 'ai roese 'isangisara ge'ena ma ngale tositotomo ma Kristus 'awi sangisara ma ngale wariwo 'awi jamati matero ka 'awi roese. 25 Ma Jo'oungu ma Dutu woisulokokau ngoi taleleani 'awi jamati de ge'ena ma dodaka dau salingou tositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno 'iodumu nginika, 26 ge'ena la 'o habari gee ma sira ma taunu 'iraturatusou ma Jo'oungu ma Dutu wosisupu koiodumuawasi 'o nyawa-nyawaka, ma ne'ena wosikokisupuokau 'awi kawasaka. 27 Ma Jo'oungu ma Dutu womau la 'awi kawasa yanako 'okia naga gee kowosisupu-supuwasi. Gee kowosisupu-supuwasi ge'ena posironga de 'isureka so kapoki-kiliri, ne'ena naga wosisupu 'o sagala nyawa 'iodumika. Gee kowosisupu-supuwasi ge'ena la: Ma Kristus naga ngoneka, de ma ngale 'unau so ngone 'asa po'ahu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kumati ma sigoronaka. 28 Ma Kristusou gu'una gee ngomi miositota-totara 'awi habari 'o nyawa 'iodumika. De 'o sagala barija ma Jo'oungu ma Dutuno, ngomi miakisitiari de miakidotoko 'ona yoodumu. Koge'ena miodiai la 'o nyawa 'iodumu 'idadi yosikaika yotaari ma Jo'oungu ma Dutuka 'ena ma gou-goungu yamotekokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, sababu yomarimoi de ma Kristus. 29 Ma ngale ge'enau so ngoi tomariwo ma sala tomanarama. Ngoi tomariwo moteke 'o kuasa gee posironga ma guatoka ma Kristusino gee 'imanarama ngoioka.

2:1 Ngoi tomau la nianako kokia ngoi tomariwo tomanarama ma ngale tiniriwo ngini de mita gee yongaku-ngaku 'o Laodikia ma kotaka, de 'o nyawa 'iodumu gee koinako-nakowasi. 2 Ngoi koge'ena todiai la ngini 'o Koloseka de mita 'ona gee 'o Laodikiaka 'ania singina 'ikuata de 'imore-morene, de ngini 'asa nimakadora moi de moi so nimarimoi. De ngini

niodumu 'asa 'ifoloi nianako de ma gou-goungu niasahe 'okia naga gee ma sira ma Jo'oungu ma Dutu kowosisupuwasi ge'ena la ma Kristus. 3 Sababu ka ma Kristusoka duga 'iwaiti ma Jo'oungu ma Dutu 'awi barija de 'awi cawaro. 4 Ne'ena tosidemo nginika la 'uwa 'o nyawa nisihaga de 'o demo-demo gee po'isenika 'isure-sure 'ena momongo ka 'o ngeluku. 5 Sababu ngaro ngone pomakakurutoka ma katiningano-nganono. De ngoi tomorene to'isene ngini ka 'o singina moi, de nia ngo-ngaku 'ikua-kuata ma Kristusika. 6 Ngini niongakuokau 'ato 'o Yesus 'una ge'ena ma Jou. Sababu ge'ena ngini salingou 'ania 'ahu moteke to 'una 'awi mau, 7 de 'uwa nimasipidili 'unaka. Salingou ka 'una 'ania 'ahu ma titi. Salingou kaniongaku monga ma Kristusika moteke 'awi demo gee nisidotokokau. De ngini salingou kaitaurika nio'amalaha. 8 Niomanako-nako, la 'uwa 'o nyawa nisihaga de 'o di-dibangi gee ma faedaa koi'iwa-'iwa so duga kanisiliba. 'O di-dibangi ge'ena ko ma Kristusinowa so 'ena ka 'o nyawa ma 'atorangino de 'o sagala ngomasino gee 'o duniaka 'ipa-pareta. 9 Sababu kokia naga ma Jo'oungu ma Dutu, ge'ena 'iodumu naga 'o Yesusoka gee ma 'orasi 'una wodadi 'o nyawa. 10 Ngini ma gou-goungu niamakekau 'o 'ahu ma dutu, sababu ngini niomarimoi de ma Kristus. 'Una wapareta 'o sagala ngomasa gee 'iku-kuasa de 'ipa-pareta. 11 Sababu ngini niimarimoiokau de ma Kristus so ngini matero kanisunakau. Ge'enau so ngini nisipidilokau 'ania 'ahu 'isowo-sowonoka. Nisipidili 'ania 'ahu 'isowo-sowonoka gee 'isi'ade-'ade 'isoka nisunakau, ge'ena ko 'o nyawawa yodiai ma 'ena ma Kristus 'awi kuasa. 12 Sababu gee ngini ni'osiki, ge'ena ngini nimasidosongene de nisidobo'osuku de ma Kristus, ma ngale niamadakau 'ania 'ahu 'isowo-sowono. De sababu ni'osiki so ma Jo'oungu ma Dutu winikula 'o 'ahu ma sungi ge'ena la nio'ahu de ma Kristus sababu ngini niongaku ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasaka gee wisimomikokau ma Kristus wosongenukou de. 13 Ma sira ngini nio'ahu ko de ma Jo'oungu ma Dutuwa so matero kaniosongenokau, sababu niabiasakau niosowo-sowono de sababu ngini 'isoka 'o nyawa manga singina koyasunawa ma ngale manga 'ahu ma sira koyamadawa. Duga ma 'orasi ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu winikulakau 'o 'ahu ma ngale nimasida'ahu de ma Kristus. Ma Jo'oungu ma Dutu kowosi-singinawau nanga so-sowono, 14 de ma

Jo'oungu ma Dutu kowapakewau 'o surati gee 'isilefo-lefoku nanga so-sowono ma ngale paparenokau 'o 'agama ma besesongo 'o Musa wosidoto-dotoko, gee 'inasisala-sala de 'inasitu-tubuso. Ma Jo'oungu ma Dutu kowapakewau ma surati gee 'isilefo-lefoku nanga so-sowono, ma ngekomo 'o Yesus wosongene 'o salipoka. 15 'O salipoka, ma Kristus wosikalakau 'o sagala ngomasa ma dorou gee 'ipa-pareta de 'iku-kuasa. De ma sagala ngomasa ge'ena ma Kristus wadiai matero kawapusuika de mita wadiai 'isoka wi dudunisa 'imote-moteke la 'o nyawa 'o duniaka yanako 'ato 'una wosikalakau 'o sagala ngomasa 'ipa-pareta ge'ena. 16 So 'uwa nimasidabika 'o nyawa nisisala ma ngale 'okia naga nia'odomo de nia'okere, bolo 'o 'agamaka ma rame gee 'o taunu 'isinoi-noimi yodiai ma wange 'ita-tantuu, bolo 'o mede ma sungi 'isinoi-noimi yosuba ma Jouka. De mita ma ngale 'o Yahudioka Pomaoma-omasa ma Wange. 17 'Iodumu ge'ena duga ka ma gurumini 'okia naga gee dua 'asa 'iboa, ma 'iwaiti ma gou-goungu ge'ena la ma Kristus. 18 Ngini nimadagakunokau ge'ena la nia ngo-ngaku 'ikua-kuata, so 'uwa nimasidabika 'o nyawa gee yoma'uca-'uca manga singina 'itipokoku nisihaga de 'ania parasengi koniamakewau. 'Ona ge'ena 'o mala'ekati yasuba-suba de yomaie-ie, manga di-dibangi ka 'okia sonaa 'o duniaka de yositii-tiingi manga mo-make. 19 'Ona yomasipidilokau ma Kristusoka, ge'ena la 'o jamati 'iodumu wapa-paliara gu'una. Ma Kristus 'awi baliara ma sigoronaka, 'una wokula 'o guata 'awi roesika ma ngekomo 'o nguroto de 'o boboo gee 'isidadi 'o roese moi ge'ena la 'o jamati. So ma rai 'awi roese ge'ena la 'o jamati kaisiika monga manga ngo-ngaku 'ikuata, moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. 20 Ngini ni'osiokau ge'ena ma ngale nimasidosongenokau de ma Kristus de nisipidilokau 'o sagala ngomasa gee 'ipa-pareta 'o duniaka ma kuasa ma sigoronaka. De 'ido'oa so ngini nio'ahu moteke 'o nyawa 'o duniaka manga di-dibangi? 'Ido'oa so ngini niodomoteke 'o 'atorangi naneda, 21 " 'Uwa nia'ao de 'uwa niataili 'o 'inomo naneda bolo nageda, de kaniatigi ma 'uwa"? 22 'O 'atorangi 'iodumu ge'ena duga ka 'okia sonaa gee papake 'iduanga de ma faedaa koi'iwau. 'O 'atorangi de 'o do-dotoko koge'ena ge'ena ka 'o nyawa yodiaiku. 23 Ma 'atorangi moi-moi ne'ena ngaro pamakeka 'isoka de ma kumati, ge'ena ma ngale yosuba moteke to 'ona

manga mau, yomadiai 'isoka yomasitipokoku, de mita yomasangisara. Ma 'o 'atorangi moi-moi ge'ena ma faedaa koi'iwa ma ngale yatatoko 'o nyawa ma nyafisuu.

3:1 Ma Kristus ngaro wosongenokau ma wisimomikokau, so ngini mita nisiwangokau de ma Kristus. Sababu ge'ena salingou nianonu 'okia naga gee daku 'o sorogaaka, kiaka ma Kristus wopareta de ma Jo'oungu ma Dutu. 2 Salingou niosi-singina 'okia sonaa gee daku 'o sorogaaka, la 'uwa ka gee 'o duniaka. 3 Sababu ngini nimasidosongenokau de ma Kristus so ne'ena ngini niomarimoi de ma Kristus de 'ania 'ahu ma dutu naga ma Kristusoka. De nia 'ahu ma dutu ge'ena kowosidumutuawasi. 4 To ngini 'ania 'ahu ma dutu ge'ena la ma Kristus. So dua gee 'una woboali 'o duniano, ngini mita 'asa de de 'una 'awi kumati ma sigoronaka. 5 Sababu ge'ena, salingou ma gou-goungu niamada 'iso de 'o nyafisuuou ma dorou gee naga nginioka, gee 'imau ngini niomakapake kanio'itimaronga matero ka 'o kaso, niodi-diai 'o dorou, de niomau ka ngini nimadolomu 'o harataa. Niomau ka ngini nimadolomu 'o harataa ge'ena kaimatero de 'o barahala niasuba. 6 'O nyawa gee ge'ena 'iodumu yadi-diai 'asa ma Jo'oungu ma Dutu wakihukumu. 7 Ma sira ngini mita niodi-diai 'o dorou koge'ena, gee ma 'orasi ngini niparetano 'o nyafisuu ma dorou ge'ena. 8 Ma ne'ena ngini niongakuokau ma Kristusika, salingou nimaogoro niodiai 'ito-torou, ge'ena la 'uwau niotabangamo, nito'otasa, nia singina 'itorou 'o nyawaka de 'uwa 'o nyawa manga rongga ma dorou niodi-diai bolo 'uwa niosisupu 'o demo-demo gee koyadaenuwa niosisupu. 9 'Uwau nimakakaeluku moi de moi, sababu ma sira nia 'ahu 'ito-torou gee niamadakau. 10 Ne'ena ngini niamakekau 'o 'ahu ma sungi, ge'ena la niamadakau 'ania di-diai 'ito-torou gee 'isoka ma sira. 'Ania 'ahu ma Jo'oungu ma Dutu wadiaiokau ma sungi, gee ne'ena naga kowomaogo-ogoruwa wadiai la 'ifoloiosi 'isure 'isoka 'unali. Ge'ena ma dumutu la ngini wininako de winisahe 'itiai ma Jo'oungu ma Dutu. 11 Ngini 'ania 'ahu ma sungiou, ge'enau so koi'iwau 'isikakaregu ko 'o Yahudiokawa bolo 'o Yahudioka, yomasuna-sunaka bolo koyomasuna-sunawa. Mita koi'iwau 'isikakaregu 'o nyawa ma dudunino bolo gee 'o bongana ma nyawa, 'o yongosi bolo ko 'o yongosuwa. 'Iodumu

ge'ena kaimatero sababu pomarimoi de ma Kristus de 'unau 'ifoloi woaduie de 'o sagala moi-moi. 12 De ngini ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati. Ma Jo'oungu ma Dutu winisibosono de winiirikokau niodadi to 'una 'awi 'umati la winileleani duga ka 'una. Ge'ena so ngini salingou niakisingina 'o nyawa-nyawaka, nia singina 'isure, 'uwa nimadaduie, niobicara nimasidi-diai 'o nyawaka, de niosabari 'o sangisara ma sigoronaka. 13 Ngini salingou niosabari moi de moika, 'uwa niosi-singina 'o nyawa manga sala nginika de 'uwa nimadonoaku nia singinaka. Ma Jou kowosi-singinawau to ngini nia so-sowono, so ngini mita salingou 'uwa niosi-singina 'o nyawa manga so-sowono. 14 De 'ifoloiosi 'iparaluu ge'ena la ngini salingou nimakadora, sababu de 'o dorau ge'ena so ngini niodumu ma gou-goungu nimarimoi. 15 Salingou 'ania butusangi moteke 'o go-gasa ma owa ma Kristusino gee naga 'ania singinaka. Sababu ma Jo'oungu ma Dutu winiirikokau niodadi matero ka 'o roese moi de ma kia sonaa, la nio'ahu nimakakasa-sanangi de 'o singina 'isa-sanangi gee ma Kristusino. De salingou kaitaurika niokasamaowa ma Jo'oungu ma Dutuka. 16 Salingou niosi-singina ma Kristus 'awi do-dotoko gee posironga de ma barakatioka, la nio'ahu moteke 'awi do-dotoko. De ngini salingou de nia cawaro nimakadotoko moi de moi, de nimasikatiari moi de moi. Nio'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka de niosinyanyi 'o Mazmur, de nionnyanyi winisiarene, de nia jaru 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino. 17 De 'okia naga bato niadai bolo 'o kianikia niobicara, ge'ena 'iodumu salingou moteke kokia naga 'o nyawa yongaku-ngaku 'o Yesusika. Nio'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka to ngone nanga Dea gu'una, ma ngale 'okia naga gee 'o Yesus wodiaiokau nginika. 18 'O nge-ngeweka gee nionga-ngaamokokau, salingou nio'isene 'ania rokatika, moteke kokia naga yadaene ngini nio'ahu de ma Jou. 19 De 'o nau-nauru gee nionga-ngaamokokau, ngini salingou 'ania wekata niakisimara'ai de 'uwa niakirohu-rohu. 20 Ngini 'o ngowa-ngowaka salingou niosigisene 'ania balusika, sababu koge'ena ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu woduaka. 21 De ngini 'o dea-dea, nia ngowaka manga singina 'uwa niasiri, 'uwa sigado manga singina 'i'ogu. 22 Ngini 'o gilaongo, ge'ena naga 'o sagala moi-moioka salingou nio'isene 'ania tuangika. 'Uwa niaki'isene duga ka ma

'orasi to 'ona manga bionoka la niomau kanisiarene, ma 'ena niaki'isene de nia singina ma gou-goungu sababu winihoromati ma Jou. 23 'Okia naga bato nisimanarama, salingou niamanarama niosigou-gounguku matero kawinileleani ma Jo'oungu ma Dutu, so duga ka 'o nyawawa niakileleani. 24 Ngini nianakokau 'ato ma Jou 'asa winidudu-duanga 'o barakati ma ngale nia parasengi, sababu ngini ge'ena to ma Kristus 'awi nyawa de ngini ge'ena konimaogo-ogoruwa winileleani ma Kristus. 25 De nago'ona bato yodiai 'o dorou, 'ona 'asa yamoku manga sowono ge'ena, ma 'orasi ma Jo'oungu ma Dutu wosikilioro 'onaka. Sababu ma Jo'oungu ma Dutu kowoiri-irikuwa 'o nyawa.

4:1 Ngini 'o tua-tuangi, ngini salingou niaki'asa yaowa 'ania gilaongo. Niongano-nganono to ngini mita 'ania tuangi wimo daku 'o sorogaaka. 2 Salingou ngini niodumu kaitaurika niolahidoa de nimasitari, ma de nio'amalaha ma Jouka. 3 Tanu kaitaurika minisilahidoa ngomi, la ma Jo'oungu ma Dutu 'o 'orasi wokula ma ngale 'idadi miosihabari 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno. 'O habari ge'ena ma ngale ma Kristus gee ma sira ma Jo'oungu ma Dutu kowosisupuwasi. 'O habari ge'enau tositotara so ne'ena ngoi tobuika. 4 So tanu niolahidoa la ngoi 'idadi 'o habari tosiwaiti sigado yasahe 'itiai, sababu ge'enau salingou ngoi tadiai. 5 'Ania gokoie de nia gogeruku 'o nyawa-nyawaka gee koyongaku-ngakuwa ma Kristusika, ge'ena salingou de nia di-dibangi 'isure-sure, de salingou 'o 'orasi 'isinoi-noimi niosidumutu 'ato ngini ge'ena niongaku-ngaku. 6 Nako niobicara 'o nyawaka, ge'ena 'ania demo-demo salingou 'o nyawa yoduaka de yosanangi, ma de nianako kokia niosango yadae-daene 'o nyawa manga sa-sano. 7 'O Tikhikus nanga 'esa moi gee kapowisiboso-bosono, 'asa wositotara nginika 'okia sonaa moi-moi gee 'idadi-dadi ngoioka. 'Una ge'ena 'o ro-riwo wongaku-ngaku gee woma-manarama de de ngomi ma ngale wileleani ma Jou. 8 Ngoi towisuloko 'o Tikhikus wotagi nginika la winidajarita 'okia naga 'idadiokau ngomioka, la nianako de nia singina 'ikuata. 9 'O Tikhikus dua wotagi de nanga 'esa moi 'o Onesimus. 'O Onesimus 'una ge'ena nginino, 'una 'idadi powingaku de kamisiboso-bosono. 'Ona yamididi dua yaika nisitotara 'iodumu gee 'idadi-dadiokau

nongoka dau. 10 'O Aristarkhus gee de de ngoi misidubuika, wosidingoto 'awi tabea nginika. 'O Markus, 'o Barnabas yadaene 'awi 'esa moi, mita wosidingoto 'awi tabea nginika. 'Unau ge'ena ngoi tobese songokau nginika la nako wobia nginika de winidawongo. 11 'O Yesus gee wisironga-ronga mita 'o Yustus, 'una mita 'awi tabea wosidingoto nginika. 'Iso de 'o Yahudiokau gee yongaku-ngakuokau 'o Yesusika, ka 'ona yaruange duga ne'ena naga mimasidamanarama ma ngale miosidagi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi pareta. 'Onau ge'ena 'ai singina posironga yosikuatoka. 12 'O Epafras mita wosidingoto 'awi tabea nginika. 'Una ge'ena nginino mita. 'Una wile-leleani ma Kristus Yesus, gee de wi singina ma gou-goungu winisilahidoa. 'Una woga'asoko ma Jo'oungu ma Dutuka la 'ania ngo-ngaku 'o Yesusika 'ifoloi 'ikuata de ma gou-goungu koingali-ngaliwau, la ngini niakokimoteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. 13 Sababu ngoi ma sirete towimake 'una womariwo ma sala womanarama ma ngale woriwo nginika, de mita 'o Laodikiaka de 'o Hierapolisoka. 14 Ma dotere 'o Lukas gee powisiboso-bosono, de 'o Demas yosidingoto manga tabea. 15 Tanu niositotara 'amia tabea 'o nyawa yongaku-ngakuka 'o Laodikiaka, de mita nanga biranga mimoika gee mironga ngo Nimfa de 'o nyawa-nyawaka gee yosuba-suba ma Jouka 'ami woaka. 16 Nako ma surati ne'ena niabacakau so niokoki'isenokau, ge'ena tanu 'o Laodikiaka ma jamatioka mita yabaca. De ma surati gee tosidingo-dingoto 'o Laodikiaka, ge'ena ngini mita salingou niabaca. 17 De niosidemoka 'o Arkhipusika la 'awi manarama gee 'isitapuokau ma ngale wileleani ma Jou, salingou wosiduanga de wi singina ma gou-goungu. 18 Ngoi ma sirete totulisi 'ai tabea ne'ena. 'Uwa niamongoro ma 'orasi ne'ena ngoi ka 'o buiokasi! Tanu ma Jou winisibarakati de winikula 'awi singina ma sure. Ngoi 'o Paulus, tinitabea!

1:1 'Esa moi riaka dodoto 'o Tesalonika ma jamati, gee niodadi nanga Dea ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa de to ma Jou Yesus Kristus 'awi kawasa. Ngomi ge'ena la 'o Paulus, 'o Silas de 'o Timotius mioga'asoko la tanu ma Jo'oungu ma Dutu winikula 'o barakati de 'o sanangi. 2 Ngomi kaitaurika mio'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka, sababu ngini 'Esa moi 'ania gokoie de nia gogeruku yaowa. Miolahidoa ma Jo'oungu ma Dutuka

nanga Dea gu'una, ka ma noimi kamingano-nganono so kaitaurika minisilahidoa ngini. Ngomi kamiongano-nganono kokia ngini niosidumutu 'ania manaramoka 'ato ngini niongaku ma Kristusika, kokia ngini niakidora 'o nyawa 'ireguka sigado niakileleani, de kokia ngini nimesinganono ma gou-goungungu ma Yesus Kristusika to ngone nanga Jou. 4 'Esa moi riaka dodoto ma Jo'oungungu ma Dutu winisiboso-bosono, ngomi mianako ngini ge'ena ma Jo'oungungu ma Dutu winiiriokau la winileleani. 5 Sababu ngomi miositotara 'o Habari ma Owa nginika, duga ka de mia demo-demowa ma de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma kuasa. De ngomi posironga miongakuoka 'ato 'o Habari ma Owa ge'ena ma gou-goungungu 'itiai. Ngini nianako kokia ngomi mio'ahu ma ngale miniriwo ngini, ma 'orasi ngomi mio'ahu nia sigoronaka. 6 Ngini niamotekokau kokia naga to ngomi mia 'ahu de mita kokia naga ma Jou wi 'ahu. Ngaro ngini posironga nihalebiruoka de posironga niosangisaraka, ma ngini kaniomore-morene niadawongo 'o Habari ma Owa gee ngomi miositotara nginika. 'O morene ge'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino. 7 De ge'enau so 'o nyawa yongaku-ngaku 'o Makedoniaka de 'o Akhayaka yoodumu yomaduru nginioka. 8 Sababu nginiou so 'o habari ma ngale ma Jou 'itotarokau sigado 'o Makedoniaka de 'o Akhayaka. De kage'enawa duga; so 'ena 'o habari ma ngale kokia ngini niongaku ma Jo'oungungu ma Dutuka ge'ena 'o nyawa kiaka naga bato yakokinakokau, sigado ngomi koiparaluuwau miangosesi ge'ena. 9 'O nyawa go'ona yoodumu yobi-bicara ma ngale kokia ngini minidawongo ngomi gee ma sira ngomi mioboa nginino. 'Ona yobi-bicara ma ngale kokia ngini niamada 'o barahala de nioboa ma Jo'oungungu ma Dutuka gee wowango-wango ma ngale winileleani 'una. 10 'Ona yabi-bicara mita ma ngale kokia ngini nioda-damaau ma Jo'oungungu ma Dutu 'awi Ngowaka woboali daku 'o sorogaaka de wauku, ge'ena la 'o Yesus gee ma Jo'oungungu ma Dutu wisimomikokau ngaro wosongenukou ma. 'O Yesus gu'unau mita gee wonasipidi-pidili ma Jo'oungungu ma Dutu 'awi gorosauoka gee dua 'iboa.

2:1 'Esa moi riaka dodoto! Ngini ma sirete nianako gee ngomi nginioka miaika ge'ena 'amia manarama de ma faedaaka. 2 Ngini nianako gee ngomi komioboawasi nginika 'o Tesalonikaka, ngomi misikisaakau de

misela-sela 'o Filipioka. Ma ngaro manga gudai komisidabiwa miositotara 'o Habari ma Owa, ma ma Jo'oungu ma Dutu wokulakau ngomino 'o moroini ma ngale miositotara nginika 'o Habari ma Owa 'unano. 3 Ngomi minidongose la niongaku 'o Habari ma Owa ge'ena ko 'o ngelukuwa, de mita 'amia dumutu ge'ena 'itiai, so kominisihagawa. 4 Ngomi miobicara ma dumutu ka 'o nyawawa manga singina miosisanangi, ma 'ena to ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina miosisanangi. 'Unau ge'ena watailokau 'amia singina ma ngale walega ma diai so wanakokau 'amia singina. Ge'enau so 'una wamaoku ngomi 'idadi miosihabari 'o Habari ma Owa ge'ena. 5 Ngini ma sirete nianako ngomi koma'iwa miobi-bicara 'amia demo-demo ka gee 'o nyawa yodua-duaka bolo kamimadidumu 'amia dumutu 'ito-torou ma ngale miomau mimadamake 'o kianikia nginino. Ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete wanako 'amia singina! 6 Ngomi miooluku miomanarama ma dumutu ka ngini bolo 'o nyawa 'iregu minisiie ngomino. Ngaro ma Kristus 'awi su-suloko ge'ena tanu yadaene ngomi kaidadi mioga'asoko 'o kianikia nginika, 7 ma ngomi mia singina 'ima'ai ma 'orasi ngomi nginioka, 'isoka 'o 'esa mimoi 'ami ngowa-ngowaka ma di-dingoono maleleani. 8 Sababu minisibosono, so ngomi de mia singina 'isa-sanangi minisitotara 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno. De duga kage'enawa, so 'ena 'amia 'ahu mita minikula, sababu minidora ma sala! 9 Ma raiokau kaniongano-nganonosi kokia ngomi miomariwo ma sala miomanarama. Ngomi miomage ma sala miomanarama la ka moi ma 'uwa minisitubuso nginika gee ma 'orasi ngomi minisitotara 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno. 10 Nginiou de mita ma Jo'oungu ma Dutu nianako to ngomi mia 'ahu 'itebini, 'itiai de koi'iwa mia sala nginika gee niongaku-ngakuokau ma Kristusika. 11 Ngini nianako ngomi minidiai nginika moi-moi 'isoka 'o dea wimoi wakidiai 'awi ngowa-ngowaika. 12 Ngomi minidongose ma ngale miosikuata 'ania singina de nia ngo-ngaku, minibabata de minisigegoto la nio'ahu niasanangi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina. Sababu 'una wini'asoko ma ngale niomoteke 'awi pareta ma sigoronaka gee posironga 'ikumatioka. 13 Gee ngomi miositotara nginika 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno, ngini niongaku 'ato 'o habari ge'ena ko 'o nyawanowa ma 'ena ma gou-goungu ma Jo'oungu ma Dutuno. 'O habari

ge'enu ge'e imanarama nginioka niongaku-ngaku ma Kristusika ma ngale nia'ahu 'isidiai. Ge'enu so ngomi kaitaurika mio'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka. 14 'Esa moi riaka dodoto. 'Isoka kokia naga yosangisarakau 'o nyawa yongaku-ngaku ma Jo'oungu ma Dutuka ge'ena la to ma Yesus Kristus 'awi nyawa 'o Yudeaka, koge'enali mita ngini. Ngini niosangisara sababu ka to ngini ma sirete nia nyawa nisisangisara, 'isoka 'o nyawa yongaku-ngaku ma Jo'oungu ma Dutuka 'o Yudeaka, 'ona yosangisara sababu 'o Yahudi ma nyawa. 15 'O Yahudi ma nyawa go'ona ma sira yakito'oma 'o nabii-nabii, de mita wito'oma ma Jou Yesus 'asa de misikisaa ngomi. 'Ona koyakalesanguwa 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yadae-daene, de yamusu 'o nyawa 'iodumu. 16 De 'ona mikatatoko miosihabari ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo 'o nyawa-nyawaka gee ko 'o Yahudiokawa, gee 'idadi yakisilaha sababu 'o habari ge'ena. De ge'enu 'o Yahudioka go'ona kayaga-ganapu manga so-sowono sigado ma no-noimi 'itotomo. De ne'ena ma duanguku 'ona yakidaene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi gorosau. 17 Ma 'Esa moi riaka dodoto, gee ngone pomakati-tingaokasi 'o 'orasi moi, duga ngaro pomakakurutoka ma kaminisi-singina. Ngomi mioduaka ma sala pomakamakeli so ngomi mimariwo ma sala miomau miaikali la pomakamakeli. 18 Ngomi mia singinaka miaika nginika, so ngoi 'o Paulus tosigali-galiou tositaili taikali ma 'o Tokata ma Koana mikatatoko. 19 Ngoi tomou taikali nginika sababu nginiou to ngomi mia singina nganono de miodo-domorene. Sababu dua nako ma Jou Yesus woboali de ngone potaari 'unaka, ge'ena nginiou dua to ngomi mia singina niosisanangi! 20 Ma gou-goungu nginiou so ngomi mia singina 'iamoko de miomorene.

3:1 Uku de komiotahanuwau pomakati-tingaika so ma rai miatiba-tibangi 'ifoloi yaowa ngomi miogogere 'o Atenaka, 2 de miosuloko nanga 'esa moi 'o Timotius wotagi nginika. 'Una ma Jo'oungu ma Dutu wile-leleani gee womanarama de de ngomi ge'ena la wosihabari 'o Habari ma Owa ma ngale ma Kristus. Ngomi misuloko 'o Timotius waika nginika la 'una winisikuata de winisibabata la 'ifoloi niongaku ma Kristusika. 3 La nginioka naga 'asa komoiwa manga ngo-ngaku ma Kristusika 'ikapula

ngaro 'o nyawa 'inasikasangisara kone'ena ma. Ngini ma sirete nianakokau ngone 'inasikasangisara ge'ena biasakau. 4 Gee ngomi ka de de nginiosi, 'isira minisidemokau 'ato dua ngone posangisara. De ge'ena ma gou-goungu 'idadiokau, ngini ma sirete nianakokau. 5 Ge'enau so 'o Timotius towisuloko wotagi nginika, sababu tomou tanako 'ania ngo-ngaku kokia ma Kristusika. Ngoi tododato 'o Tokata ma Koana 'imadagakunu niruahe, de 'amia gangela kaiparacuma. 6 Ne'ena 'o Timotius wolionou de wositotarokau ngomino 'o habari miodo-domorene ge'ena la 'ania ngo-ngaku 'ikua-kuata ma Kristusika de nimakadora moi de moi. 'Una wositotara ngomino 'ato ngini kaitaurika kaniomore-morene nako mininganonie ngomi. De ngini niomau pomakamakeli, 'isoka ngomioli miomau pomakamakeli. 7 Ma sababu ge'enau 'Esa moi riaka dodoto, ngaro miosusa de miosangisara ma ngomi mia singina 'imorene de to ngini nia habari. 'Ania ngo-ngaku ma Kristusika, yosikuata to ngomi mia singina, 8 so ma rai ne'ena ngomi miamao mia 'ahu de ma faedaaka, 'itilai ngini tatapu nimarimoi de ma Jou. 9 Ngomi posironga mio'amalahaka ma Jo'oungu ma Dutuka, ngano miamao miomorene ma sala sababu ngini. 10 Ngomi kaitaurika mimasiga'asoko 'unaka de mia singina ma gou-goungu, la ngomi de ngini 'idadi pomakamakeli la miositotomo 'okia naga gee kominisidotokuawasi ma ngale 'ania ngo-ngaku ma Kristusika. 11 Tanu ma Jo'oungu ma Dutu to ngone nanga Dea ma sirete, de 'o Yesus to ngone nanga Jou mikula 'o ngekomo la miaikali nginika. 12 Tanu ma Jou winidiai ngini 'ifoloiosi nimakadora moi de moi de 'ifoloiosi niakidora 'o nyawa 'iodumika, la nia dora ge'ena kaiga-ganapu 'isoka to ngomi mia dora nginika. 13 Nimakadora moi de moi kaifoloi monga so ma Jou 'asa nia singina wosikuata. So ma rai ngini nia singina 'itebini de konisisalawa ma Jo'oungu ma Dutu to ngone nanga Dea wi bionoka, gee ma 'orasi 'o Yesus to ngone nanga Jou woboali de 'awi nyawa yotebi-tebini.

4:1 So 'Esa moi riaka dodoto, ngomi mioga'asoko la nio'ahu moteke kokia naga gee ma sira minisidotokokau nginika, la ma Jo'oungu ma Dutu wi singina yadaene. Ma goungu ngini niamotekokau koge'ena. Ma ne'ena de ma Jou Yesus 'awi kuasa, ngomi mioga'asoko miosigou-gounguku de

minisibabata la ngini 'ifoloiosi nimariwo niamoteke. 2 Ngini nianakokau kokia salingou nio'ahu 'isoka gee minisidotokokau nginika. 'O do-dotoko ge'ena ma Jou Yesusino. 3 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wi mau konaneda: Nio'ahu moteke ka ma Jo'oungu ma Dutu wi mau de 'uwa niomakapake kaitimaronga. 4 De ngini moi-moi salingou nianako, salingou nia wekata 'o ngai nimamo-moi, la 'ani 'ahu 'itiai de nihoromati. 5 'Uwa niamoteke 'o nyafisuu ma dorou, gee 'isoka 'o nyawa kowinako-nakowa ma Jo'oungu ma Dutu yadi-diai. 6 Ma ngale ge'ena ka moi ma koidadiwa niakasihaga bolo niakisiliba nia 'esa moika. Sababu 'o nyawa koge'ena yodi-diai dua ma Jo'oungu ma Dutu wakihukumu moteke manga di-diai 'isoka gee ma sirasi miosidemokau nginika. 7 Ma Jo'oungu ma Dutu wona'asoko ge'ena ma ngale ko 'o nyafisuu ma dorouwa padiai, ma 'ena salingou padiai gee ma Jo'oungu ma Dutu wodua-duaka. 8 So nako nago'ona la yaitomo 'o do-dotoko ge'ena, ge'ena 'uwa niongose 'ato yaitomo ka 'o nyawa, ma 'ena wiitomo ma Jo'oungu ma Dutu gee wokulakau mita 'awi Ngomasa 'Itebi-tebini nginika. 9 Ma ngale ngone ka 'o ngo-ngaku moi pomakadora, ge'ena komialefowau 'o suratioka, sababu ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu winisidotokokau nginika. 10 De ngini nimakadorakau de 'o nyawa-nyawa gee ka 'o ngo-ngaku moi de de ngini 'o Makedonia ma daeraaka yakilolituku. Duga ngomi mioga'asoko 'Esa moi riaka dodoto, la ngini 'ifoloiosi niomakadora. 11 Nimariwo niomaka'asa yaowa-owa, de 'uwa nimada-datawongo 'o nyawa 'iregu manga hali. Salingou ngini ma sirete niomanarama ma ngale nianonu 'ania 'ahu, la 'uwa niomasinganono ka 'o nyawa 'ireguka, 'isoka ma sira miongosekau nginika. Nako ngini nio'ahu koge'ena, ge'ena 'o nyawa koyongaku-ngakuwa 'o Yesusika dua nihoromati. 13 'Esa moi riaka dodoto! Ngomi miomau la ngini nianako ma ngale 'o nyawa yosonge-songenokau ge'ena dua 'ona kokia. So minisidemo la 'uwa nia singina 'isusa 'isoka gee 'o nyawa koyongaku-ngakuwa, gee koyomangano-nganonuwau 'ato dua yakisiwangoli. 14 Ngone pongaku 'o Yesus wosongenokou de kawomomiokali; ge'enau so pongaku mita 'ato 'o nyawa yongaku-ngaku gee yosonge-songenokau ge'ena dua ma Jo'oungu ma Dutu wakisimomikoli, la yo'ahu de de 'una. 15 Moteke ma Jou 'awi do-dotoko,

ngomi miomau minisidemo naneda: Gee ma 'orasi ma Jou Yesu woboali 'ena ngone gee kapowango-wangosi, dua kapomatuono de 'o nyawa gee yosonge-songenokau po'ahu de 'o Yesu. 16 Dua 'o mala'ekati ma balusu 'asa 'ima'orese yakua-kuatie de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi torompot yauwaka ma ngale 'o pareta 'ikula ma no-nako. De ma Jou Yesu 'asa 'o sorogaaka de wo'uti 'o ngawa-ngawaku, de 'o nyawa yongaku-ngaku ma Kristusika gee yosonge-songenokau 'asa 'ona 'isira yakisimomiki. 17 Ge'ena 'ipasa de ngone gee kapowango-wangosi 'asa 'inagoraka ka ma moi de de 'ona 'o ngawa-ngawade powisibusuku ma Jou. De ngone 'asa pomanoa de de 'una kaisi'ado-'adonika. 18 Ge'enu so salingou moi de moi nia singina nimasikakuata de 'o demo ne'ena.

5:1 'Esa moi riaka dodoto, koiparaluuwa ngomi miolefosi nginika ma ngale muruoka de kokia ma 'orasi ma Jou Yesu 'asa woboali. 2 Sababu ngini ma sirete nianako 'iti-tiai 'ato ma Jou Yesu woboali ma 'orasi ya'adono, 'isoka yotosi-tosiki yoboa 'o obiri ma doda so komoiwa yosidongoo. 3 Gee 'o nyawa dua yongose 'ato, " 'Iodumu kai'ama-'amani de kaisa-sanangi," de ge'enu ma 'orasi dua kayasorogano 'ona posironga yosangisaraka, matero kamimoi mokasiri gee momaku'arenou. De 'ona 'asa koya'akunuwa yomasimada 'o sangisaraka ge'ena. 4 Ma ngini ge'ena nio'ahu ka 'o darusokawa ma ngale wininako ma Jo'oungu ma Dutu, so ngini konitodokanuwa gee ma Jou wi bo-boa ma 'orasi ge'ena ya'adono 'isoka yotosi-tosiki yoboa. 5 Sababu ngini niiodumu nio'ahu 'isoka 'o darangioka ma ngale nia 'ahu 'isure de 'itebini. Ngini ge'ena to ma Kristus 'awi nyawa de nio'ahu matero ka 'o darangioka. Ngone nanga 'ahu koimaterowa de 'o nyawa gee 'o dorou yodi-diai so yo'ahu matero ka 'o darusoka. 6 Ge'enu so ngone 'uwa 'isoka 'o nyawa 'iregu la kayoma'idu-'idu ma ngale koyomadudu-duanguwa. Ngone salingou pomadudu-duanga de pomanako-nako la 'o Yesu woboali 'ena ngone pomadudu-duanga. 7 'O nyawa gee kayoma'idu-'idu 'o obiruku de 'o nyawa gee kayaki'eto-'eto 'o obiruku ma ngale koya'akunuwa manga nyafisuu 'ena koma'iwa yomadudu-duanga. 8 Duga ngone po'ahu 'isoka 'o wange ma ginitaroka ma ngale nanga 'ahu yaowa de 'itebini. De ngone salingou

pomasitiari la pa'akunu papareta nanga nyafisuu de nanga roese. Ngone salingou tatapu powingaku ma Jou de pakidora 'o nyawa 'iregu, de pongano-nganonou 'ato ma Jo'oungu ma Dutu dua wonasilaha. Ge'enu 'imadadi to ngone nanga sawaunu palawani 'o darusu ma pareta. 9 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wona'asoko ngone ge'ena ma dumutu kowonahukumuwa, ma 'ena wonasilaha ma ngekomo ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou. 10 'Una wosongenokau sababu wonariwo ngone, la dua ngaro woboali 'ena ngone kapowango-wangosi bolo posongenokau ma ngone 'asa po'ahu de de 'una. 11 Ge'enu so salingou kaitaurika nimasikababata de nimasikakuata nia singina de nia ngo-ngaku 'isoka ma 'orasi ne'ena naga niadi-diai. 12 'Esa moi riaka dodoto, ngomi mioga'asoko la ngini niakihoromati 'o nyawa gee yoma-manarama naga nginioka ma ngale niriwo de nisidotoko ma Jou wi demo; ge'ena la 'ona gee ma Jou wakiirikokau ma ngale nisibalusu de nidongose. 13 De salingou posironga niakikalesangioka de niakidora sababu 'o sagala moi-moi gee yadi-diai. Salingou 'uwa niomaogo-ogoro niomaka'asa yaowa-owa. 14 'Esa moi riaka dodoto! Ngomi mioga'asoko mita la niakitawanono 'o nyawa gee yakite-tebeturu, de niakiriwo niakisikuata 'o nyawa gee yakimodo-modongo, niakiriwo 'o nyawa gee salingou niakiriwo, de niosabari 'o nyawa 'iodumika. 15 Niomajaga la 'uwa sigado naga 'o nyawa 'o dorou yodiai nginika de niosibalasi ka 'o dorouoli. Salingou kaitaurika niodiai yaowa-owa moi de moika naga nginioka, de mita 'o nyawa 'iodumika. 16 Salingou kaniomore-morene, 17 de kaitaurika niolahidoa. 18 Ngini salingou kaitaurika nio'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka ngaro 'okia naga bato 'idadi ma, sababu ge'enu ma Jo'oungu ma Dutu woduaka niadi ai nia 'ahu ma sigoronaka ngini gee nimari-rimoi de ma Kristus Yesus. 19 'Uwa niatatoko 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, 20 de 'uwa niositi-tingoono 'o habari gee yongose 'ato 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino. 21 Ma 'o demo-demo 'iodumu ge'ena salingou niatibangi niosidi-diai. La nako ma Jo'oungu ma Dutuno ge'ena niamoteke. 22 'Iso de 'o dorouou ge'ena salingou nimasiresene niakurutika. 23 Tanu ma Jo'oungu ma Dutu gee wonakula-kulakau 'o sanangi, winidiai 'ania singina 'itebini 'isoka to 'unali. Tanu ma Jo'oungu ma Dutu wapaliara nia 'ahu, nia singina de nia roese la ma 'orasi ma Yesus

Kristus to ngone nanga Jou woboali 'ena to ngini 'ania sala koi'iwa. 24 Ma Jo'oungu ma Dutu gee wini'aso-'asokokau ngini, 'una 'asa wadiai koge'ena sababu 'una kowoelu-elukuwa so 'okia naga wojajiokau ge'ena dua 'idadi. 25 'Esa moi riaka dodoto! Mioga'asoko la ngini mita minisilahidoa ngomi. 26 Nimakatabea de nia dora ngini nioodumu gee niongaku-ngaku 'o Yesusika. 27 De ma Jou Yesus 'awi kuasa, ngoi toga'asoko tosidemogaroku la ma surati ne'ena niakidabaca 'o nyawa yongaku-ngaku yoodumika. 28 Ngoi toga'asoko tanu ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou winisibarakati. Ngoi 'o Paulus, tinitabea!

1:1 'Esa moi riaka dodoto 'o Tesalonika ma jamati, gee niodadi nanga Dea ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa, de to ma Jou Yesus Kristus 'awi kawasa! Ngomi ge'ena la 'o Paulus, 'o Silas de 'o Timotius, 2 mioga'asoko la tanu ma Jo'oungu ma Dutu to ngone nanga Dea de ma Jou Yesus Kristus nikula 'o barakati de 'o sanangi. 3 'Esa moi riaka dodoto, ngomi salingou kaitaurika mio'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka sababu ngini. De yadaene miodiai kone'ena, sababu 'ania ngo-ngaku 'o Yesusika kaikuata monga, de kanimakadora monga. 4 Ge'enau so gee ngomi miaika ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jamati 'iregu-reguka 'isinoimi, ngomi kamiomore-morene miosijarita ma ngale ngini niotahani de nia ngo-ngaku 'ikua-kuata ma Kristusika, ngaro nisikisaa de niosangisara ma. 5 Ge'ena 'iodumu ma no-nako 'iwai-waiti monga 'ato ma Jo'oungu ma Dutu dua 'o nyawa wahakimi posironga de 'itiaioka. Ngini ne'ena naga niokasangisara sababu ngini winisingounu ma Jo'oungu ma Dutu, ge'enau so ngini dua yadaene niowosama ma Jo'oungu ma Dutu 'awi pareta ma sigoronaka. 6 'Una 'asa wadiai gee 'iloa-loa, de 'asa wosibalasi 'o sangisara gee kiaka naga nisisa-sangisarakau nginika. 7 De ngini gee ma 'orasi ne'ena niosa-sangisara -- de mita ngomi -- ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wonasisanangi gee ma 'orasi ma Jou Yesus woboali 'o sorogaaku. Ma 'orasi ge'ena 'una womasidumutu de 'awi sagala mala'ekati gee ma kuasa 'iamo-amoko 8 de 'o 'uku 'iluru-lurusu, de wakisangisara 'o nyawa gee kowika-kalesanguwa ma Jo'oungu ma Dutu de gee yooluku yo'ahu moteke 'o Habari ma Owa ma ngale 'o Yesus to ngone nanga Jou. 9 'O nyawa go'ona 'asa yakihukumu so yosangisara

kaisi'ado-'adonika. Ge'ena ma ngale 'ona yakisitingaka ma Jou 'awi bionoka de koyamakewa 'awi pareta gee posironga 'isureka. 10 Ge'ena 'iodumu 'asa 'idadi gee ma 'orasi 'o Yesus woboali ma ngale wisitedene 'awi nyawa de wihoromati 'o nyawa yongaku-ngaku 'iodumu. Ma nyawa-nyawa gee wisitede-tedene de wiho-horomati 'o Yesus, ge'ena dau ma dodaka ngini mita. Sababu ngini niongakuokau 'o habari gee minisitota-totara nginika. 11 Ge'enau so ngomi kaitaurika minisilahidoa la ma Jo'oungu ma Dutu gee wini'asokokau ngini, winidiai ngini nia'akunu nio'ahu moteke 'awi mau. Tanu ma Jo'oungu ma Dutu de 'awi kuasa winiriwo la niadiai 'ania manarama yaowa-owa 'iodumu gee niomau niadiai, de wositotomo 'ania manarama 'iodumu gee niadi-diai sababu niongaku ma Kristusika. 12 De koge'ena niodiai, 'o Yesus to ngone nanga Jou gu'una 'asa wisiarene, de sababu 'una, so ngini mita 'asa nisiarene. Ne'ena dua 'idadi sababu ma Jo'oungu ma Dutu de ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou manga singina posironga 'isureka nginika.

2:1 'Esa moi riaka dodoto, ne'ena ngoi tomou tabicara ma ngale ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou dua woboali. De gee dua ngone wonatoomu ma ngale pogogere de de 'una, so ngoi toga'asoko tosigou-gounguku nginika naneda: 2 'Uwa kaitaiti nia singina 'ikapula de niobodato, ma ngale naga 'o nyawa yosihabari 'ato ma Jou Yesus Woboali ma Wange ya'adonokau. Poilia naga munuka yongose 'ato 'o habari ge'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino, bolo naga 'o do-dotoko moino, bolo naga yongose bari ngomi miolefoku naga mia surati moi ma dodaka. 3 'Uwa nimasidabika 'o nyawa nisihaga ngaro kokia naga bato ma jako ma. Sababu ma Jou Yesus Woboali ma Wange ya'adono, ge'ena salingou 'isira 'idadiokasi 'o nyawa manga gudai 'asa wimadakau ma Kristus de wimoi gee womalawa-lawani ma Jo'oungu ma Dutuka 'asa womasidumutu. 'O Nyawa ma Dorou gu'una ma raiokau wotorouoka. 4 'Una 'asa womalawani ma Jo'oungu ma Dutuka, de wongose 'ato 'una 'ifoloji wokuasa de gee 'o nyawa yasuba-suba 'iodumu, bolo 'o gikiri 'iodumu gee 'o nyawa yadiai manga Jo'oungu ma Dutu. De 'una 'asa wogogerie ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa ma dodaka de wosikawasa 'ato 'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu. 5 Ma raiokau

kaniongano-nganono 'iodumu ge'ena gee tinisidemokau ma 'orasi ngoi ka de de nginiosi 'o Tesalonikaka. 6 De ngini nianakokau 'okia gee ma 'orasi ne'ena naga witanikasi 'o Nyawa ma Dorou gu'una. 'O Nyawa ma Dorou gu'una 'asa womasidumutu gee ma 'orasi ma Jo'oungu ma Dutu wositatapuokau ya'adono. 7 'Una wokuruekau wodiai 'o dorou kawosigi-gi'unu, sababu witaha-tahani nagasi. Ma dua gee ma 'orasi ya'adono 'ena gee witaha-tahani gee ma Jo'oungu ma Dutu wa'aikokau, 8 'asa de 'o Nyawa ma Dorou gu'una womasidumutu. So dua gee ma Jou Yesus woboali, 'una 'asa wito'oma 'o Nyawa ma Dorouka gu'una kawidangaara, de wibinasa de 'awi bo-boa ma kumati. 9 'O Nyawa ma Dorou gu'una 'asa womasidumutu de 'o kuasa 'o Tokata ma Koanino. 'Una 'asa wodiai 'o no-nako 'ihera-herangi 'i'ini-'inioka de 'o hali 'ila-laagomo la 'o nyawa wakisihaga. 10 'Una 'asa wakisihaga 'o nyawa-nyawa de 'o dorou 'iruparupaka la wakisiliba 'o nyawa gee salingou dua yobinasa. 'Ona 'asa yobinasa sababu yaitomo de koyoduakuwa 'o habari 'iti-tiai ma ngale ma Jou Yesus gee 'idadi yakisilaha. 11 Ge'enau so ma Jo'oungu ma Dutu wakikula 'o kuasa gee yakisiliba-liba, so 'ona yangaku 'okia naga gee ko ma gounguwa. 12 So 'o nyawa 'iodumu gee yoduaka 'o sowono yodiai de koyangakuwa 'o habari 'iti-tiaika ma ngale ma Jou Yesus, 'asa yakihukumu. 13 'Esa moi riaka dodoto ma Jou winisiboso-bosono! Ngomi kaitaurika salingou mio'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka sababu ngini, ngano ka ma guruenosi ma Jo'oungu ma Dutu winiirikokau ma ngale nisilaha. Ge'ena 'idadi sababu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'imanarama nginioka, la nidiai niodadi ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasa, de sababu niongaku 'o habari 'iti-tiai ma Jo'oungu ma Dutuno. 14 Ma ngale ge'enau ma Jo'oungu ma Dutu wini'asoko ma ngekomo 'o Habari ma Owa gee miositota-totara nginika. Ma Jo'oungu ma Dutu wini'asoko ngini, sababu 'una womau ngini mita niamao to ngone nanga Jou Yesus Kristus 'awi kumati. 15 Ge'enau so 'Esa moi riaka dodoto, salingou 'ania ngo-ngaku 'ikua-kuata de nimasiga-gao ma gou-goungu 'o do-dotoko 'iti-tiaika gee miositota-totarokau nginika, ma 'orasi miodotoko de miobi-bicara bolo de miasurati. 16 Tanu ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou, de ma Jo'oungu ma Dutu to ngone nanga Dea, nisikuata nia singina la ngini 'idadi

niomanarama de niositotara 'okia naga gee yaowa-owa. Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wonasibosono de sababu 'awi singina ma sure, so wonakula 'o ngo-ngaru kaisi'ado-'adonika de 'o singina nganono yaowa-owa.

3:1 'Esa moi riaka dodoto, ne'ena dua 'asa tositotara 'okia naga gee tosidu-du'uruokau tinisidemo, ma 'isira toga'asoko la minisilahidoa ngomi. Niolahidoa la 'o habari ma Jouno 'itaiti 'isidagi de 'o nyawa yadawongo de yo'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka, 'isoka gee ma sira nginioli. 2 Niolahidoa mita la ma Jo'oungu ma Dutu miriwo, la 'uwa sigado 'o nyawa yoti-tingkai ma sala misangisara. Sababu ko 'o nyawa 'iodumuwa yangaku 'o Habari ma Owa gee miositota-totara ge'ena. 3 Duga ngini 'idadi nimesinganono ma Jouka. 'Una 'asa winiriwo la nia singina 'uwa 'i'ogu, de winisikurutu 'o dorou. 4 De sababu ma Jou, so ngomi mianako ne'ena naga ngini nio'ahu 'isoka gee miosulokokau nginika, de dua konimaogoruwa niodiai koge'ena. 5 Ngomi miolahidoa la tanu ma Jou winisidotoko la ngini 'ifoloiosi niasahe 'ato ma Jo'oungu ma Dutu winisibosono nginika de mita 'ifoloiosi niasahe 'ato ma Kristus winiriwo so niotongosono niosangisara. 6 'Esa moi riaka dodoto! De ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou 'awi kuasa, ngomi miosuloko la 'uwa niakidaarika de 'uwa niogiamanai nanga 'esa moi gee yakite-tebeturu yomanarama, de koyamote-motekuwa 'o do-dotoko gee miositotarokau. 7 Sababu ngini ma sirete nianakokau 'ato ngini salingou nio'ahu 'isoka ngomioli. Ngomi miomagae miomanarama gee ma 'orasi ngomi nginiokasi. 8 Ngomi kamiafangu 'iodumu 'o 'inomo gee nago'onano bato miamake. 'Asa de ngomi mimariwo miomanarama la ka moi ma 'uwa miakisisusa naga nginioka. 9 Yadaene ngomi salingou mimalahi tulungu nginika, duga ngomi miomau la ngini nimaduru ngomioka. 10 Ma 'orasi ngomi ka nginiokasi, ngomi miosulokokau nginika konee, " 'O nyawa gee yooluku yomanarama, koidadiwa yo'odomo." 11 Ngomi miolefo ne'ena, sababu mio'isene 'ato naga nginioka munuka yakitebeturu. 'Ona kokiawau moi yadiai so duga kayomada-datawongo 'o nyawa manga hali. 12 De ma Jou Yesus Kristus 'awi kuasa, ngomi miakisuloko de miakidongose 'o nyawa-nyawa go'ona, la yomasidiaino de

yomanarama ma ngale to 'ona ma sirete manga 'ahu. 13 Ma ngini niongaku-ngaku gee 'uwa nikiwounu niodiai yaowa-owa. 14 Poilia dua naga 'o nyawa munuka yooluku yamoteke 'okia naga gee miosidemokau 'amia suratioka ne'ena. Nimasitiari 'o nyawaka gee koge'ena-'ena, de 'uwa niogiamanai de de 'ona la yakimaeke. 15 Ma 'uwa niakidiai nia musu; duga kaniakidongose 'isoka nia 'esa moi. 16 Ma Jou ge'ena 'o sanangi ma titi, tanu 'una kaitaurika winikula 'o sanangi naga 'o sagala moi-moioka. Tanu ma Jou naga de de ngini 'Esa moi niiodumu. 17 'O tabea ngoioka, ge'ena la 'o Paulus. Ngoi ma sirete tolefo ma bo-bula ne'ena. Nedau ma no-nako gee tosinoaku 'ai surati 'iodumoka. 18 Tanu nanga Jou Yesus Kristus winisibarakati 'Esa moi niiodumu. Ngoi 'o Paulus, tinitabea!

1:1 Timotius, ngona ge'ena matero ka 'ai ngowaka ma dutu sababu ngone po'ahu de ma Jou! Ngoi 'o Paulus, ma Kristus Yesus 'awi su-suloko, tolefo 'o surati ne'ena. Ngoi todadi 'o su-suloko ge'ena moteke ma Jo'oungu ma Dutu to ngone nanga Ro-riwo Wonasilaha-laha gu'una de ma Jou Yesus Kristus to ngone nanga singina nganono 'igoraka. Toga'asoko la 'o barakati, de 'o simara'ai, de 'o singina ma sanangi 'o 'Aba ma Jo'oungu ma Dutuno de ma Kristus Yesusino, to ngone nanga Jou, naga de de ngona. 3 Ngoi tomau la ngona nomanoa 'o Efesusoka 'isoka gee tosidemokau ma 'orasi ngoi totagi 'o Makedoniaka. Sababu 'o Efesusoka yamuruo naga yosidagi 'o do-dotoko 'isowo-sowono, so ngona salingou nakisuloko la yomaogoro. 4 De nakisidemo la 'uwau yogadunika 'o jarita ma faedaa koi'iwa-'iwa de 'o 'asali yosijarita koitoa-toakuawau. Gee ma duanguku duga kayomaributu moi de moi, de koitagiwa 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu womau wadi, gee 'idadi panako duga ka de nanga ngo-ngaku 'unaka. 5 'Ai demo-demo ne'ena ma dumutu la 'o nyawa 'idadi yamake 'o singina 'iti-tiai de 'itebi-tebini, de ma gou-goungu yongaku ma Jouka. De ge'enau 'ona 'idadi yomakadora de 'o nyawa 'ireguka. 6 Naga munuka koyamotekuawau koge'ena de yoliba naga 'o kaributuoka bolo 'o demo-demoka gee ma faedaa koi'iwa-'iwa. 7 'Ona yomau yodotoko ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo 'ena momongo 'ona ma sirete koyasahewa 'o demo-demo gee yosibi-bicara bolo 'okia naga gee yosigou-gounguku yositota-totara. 8

Ngone panako 'o 'agama ma besesongo ge'ena yaowa, nako la pamoteke to 'ena ma dumutu. 9 De salingou pongano-nganono 'ato 'o besesongo 'isigutiku ge'ena ma dumutu ko 'o nyawa manga 'ahu 'iti-tiaikawa, ma 'ena gee 'o besesongo yapare-parenika, yoti-tingkaika, kayoitimaronga-rongaka, yosowo-sowonika, gee kowingaku-ngakuwa ma Jo'oungu ma Dutuka, kowimote-motekuwa ma Jo'oungu ma Dutuka, yoto-to'oma manga dea de manga 'esaka, de gee yoto-to'oma 'o nyawa 'iregu-reguka; 10 mita, gee yakika-ka'angarika, de gee yomakapake ka 'o nauru de 'o nauru, gee yotosi-tosiki, 'o nyawa yoelu-eluku, 'o ngeluku yosisa-sakisii, de nago'onaka bato gee yodiai 'okia sonaa 'imakati-tilikutu de 'o do-dotoko 'iti-tiai. 11 'O do-dotoko ge'ena naga 'o Habari ma Owaka gee 'isito-togumu ngoino tosikawasa, ge'ena la 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno gee woka-karamati de yadaene powisiie. 12 Ngoi to'amalaha ma Kristus Yesusika to ngone nanga Jou. 'Una woikulakau 'o guata ma ngale towileleani, de 'una wamaoku ngoi yadaene ta'ao 'o manarama ge'ena, 13 ngaro ma sira towisigurubungu, towihalebiru, de towisiti-tingoono. Ma ma Jo'oungu ma Dutu woisimara'ai sababu ma 'orasi ge'ena ngoi kotongakuwasi so kotanakowa 'okia tadiai. 14 De nanga Jou 'awi singina posironga de 'isureka ngoino. 'Una woiriwo so ngoi towingakuokau 'unaka de takidora 'o nyawaka. Ge'enau wonakula ngone poodumino gee pomarimoiokau de ma Kristus Yesus. 15 Ma gou-goungu 'itiai 'o demo ne'ena, sababu ge'ena yadaene niadawongo de nia singina ma gou-goungu, ge'ena la: "Ma Kristus Yesus woboa 'o duniano ne'ena ma ngale wakisilaha 'o nyawa 'isowo-sowono." De ngoiou ne'ena 'o nyawa 'isowo-sowono ma dorou. 16 Ma sababu ge'enau ma Jo'oungu ma Dutu woisimara'ai, la ma Kristus Yesus 'idadi wosidumutu 'awi sabari gee ma batingi koi'iwa-'iwa ngoino 'o nyawa 'isowono 'ifo-foloi. De ne'ena 'imadadi 'o kasinaa moi 'o nyawa 'iodumika gee dua yongaku 'unaka de yamake 'o 'ahu ma dutu 'ika-kakali. 17 Ma Jo'oungu ma Dutu, 'una 'o Koana moi 'awi pareta koitogu-togumuwa. Tanu 'o nyawa 'iodumu wihoromati de wisiarene kaisi'ado-'adonika. 'Una kopowimake-makewa, woka-kakali, de ka 'una duga ma Jo'oungu ma Dutu! 'Amin. Koge'enau. 18 Timotius, ngona matero ka 'ai ngowaka. 'O manarama ne'ena tosito-togumu ngonaka, moteke ma

Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo gee 'isidemosirakau ma sirasi, de 'o jamati ma balu-balusu yositotarokau 'o jamatioka ma ngale ngona. 'O besesongo ge'ena salingou 'imadadi 'ani dae gee kiaka naga nomariwo nosigou-gounguku 'ani manaramoka. 19 Nomariwo de nomasiga-gao 'o do-dotoko 'iti-tiaika de 'ani singina 'iti-tiai de 'itebi-tebini. Naga munuka koyakalesanguwa gee manga singinaka doka yamaoku 'itiai bolo ko'uwa, so manga ngo-ngaku 'itorouokau. 20 Ge'ena dau ma dodaka ge'ena la 'o Himeneus de 'o Aleksander. 'Ona yamididi takihukumokau takisisarakani 'o Tokata ma Koanika, la 'ona yomadotoko yomaogoro ma Jo'oungu ma Dutu wisiti-tingoono.

2:1 Ma di-disiraka ngoi toga'asoko tosigou-gounguku la niolahidoa de nio'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka ma ngale 'o nyawa 'iodumu. 2 Niakisilahidoa 'o koa-koana de 'o nyawa gee yopa-pareta la ngone po'ahu 'iriidi ma ngale ma Jo'oungu ma Dutuoka de nanga 'ahu yaowa-owa. 3 Ge'enau 'isure de ma Jo'oungu ma Dutu gee nanga Ro-riwo Wonasilaha-laha gu'una 'awi singina yadaene. 4 'Una womau la 'o nyawa 'iodumu yamake 'o laha, de 'idadi yosikanako yadae-daene. 5 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu duga kawomatengoka. De kawomatengoka mita gee wonasikati-tiai ngone 'o nyawa de ma Jo'oungu ma Dutu, ge'ena la ma Kristus Yesus. 6 'Una ma sirete womasisarakaniokau wiso-songene ma ngale watuusu 'o nyawa 'iodumu nanga so-sowono. De ne'enau ma Jo'oungu ma Dutu wosidumutu ma 'orasi yadae-daenuku 'ato 'una womau la 'o nyawa 'iodumu wakiriwo wakisilaha. 7 Ge'enau so ngoi 'isuloko totagi ko 'o Yahudiwa ma nyawaka ma ngale tositotara 'o ngo-ngaku 'iti-tiai. Gee ngoi tositota-totara ne'ena ge'ena ma goungu; ngoi kotoelukuwa. 8 Ngoi tomou la 'o nau-nauru kiaka naga bato yolahidoa de manga singina 'itebi-tebini; 'uwa yakitu'uduuku bolo yomakatasalaku. 9 De tomou la 'o nge-ngeweka tanu yomapake ka biasa. De yomapakeangi 'uwa 'o 'adati yaparene. Manga utu 'uwa yakadiai kaifoloi, manga roesino 'uwa yosipake 'o saaka bolo 'o mustika, bolo 'o pakeangi 'ihali-hali. 10 La 'ena salingou yomasipake de 'o gokoie yaowa-owa 'isoka kokia naga yadaene 'o nge-ngewekaka gee yosuba-suba ma Jo'oungu ma Dutuka. 11 'O

nge-ngeweka tanu yomadotoko yoriidi de yo'ise-'isene. 12 Ngoi kotosidabiwa 'ona yodotoko de yopareta 'o naurika, 'ona salingou kayomarii-riidika. 13 Sababu 'isira wisidadi ge'ena 'o Adam, 'asa deika ngo Hawa. 14 De ko 'o Adamuwa wodomoteke 'o ngeluku, so 'ena 'o ngeweka gumuna sigado ma Jo'oungu ma Dutu wi besesongo maparene. 15 Ngaro koge'ena ma, 'o nge-ngeweka yamake 'o laha ge'ena ma ngekomo yomaku'arene, 'itilai tatapu yongaku ma Kristusika de manga singina 'itipokoku, de tatapu yakidora 'o nyawa 'ireguka, de yo'ahu duga ka de ma Jo'oungu ma Dutu.

3:1 Ma gou-goungu 'itiai 'o demo ne'ena: " 'O nyawa gee yomau yodadi 'o jamati yosilega-lega, ge'ena yoduaka 'o manarama moi 'iba-baraguna." 2 'O jamati yosilega-lega ge'ena salingou gee 'o nyawa koyakigi-gi'isenuwa 'o dorou yodiai, de manga wekata ka 'o ngai moioka; yomasiti-tiari, yobarija, manga 'aturu 'isure, salingou yoduaka manga woa ma gikiri yakidawongo manga woaka, de yobarija 'o nyawaka yodotoko. 3 'Uwa yakitaba'eto bolo 'o gadutuku yodua-duaka. 'Ena salingou manga singina 'ima'ai de yoduaka 'isa-sanangi. Koidadiwa 'o pipi yodo-dopokana. 4 Salingou yanako ya'aturu manga woa ma dodaku, de manga ngowa-ngowaka yadotoko la yaki'isene de yakihoromati. 5 Sababu 'o nyawa nako koya'akunuwa ya'aturu to 'ona ma sirete manga woa ma dodaku, kokia 'ona 'idadi ya'aturu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jamati? 6 'O jamati yosilega-lega ge'ena salingou 'uwa gee 'asa kaikurue yongaku, sababu dua yomaie de 'o gorosau yamake 'isoka ma sira 'o Tokata ma Koana. 7 'Ona salingou manga ronga yaowa 'o kawasaka, sababu nako ko'uwa ge'ena dua 'o nyawa yakisiti-tingoono de 'o Tokata ma Koana kayakilegonika. 8 Koge'enali mita 'o jamatioka yoriwo-riwo ge'ena salingou manga singina 'isure-sure de yoloa-loa; koyodo-dopokanuwa 'o pipi de koyoduakuwa 'o 'anggur yo'okere kayomasibobusau. 9 'Ona salingou de manga singina 'itebi-tebini yamasiga-gao ma gou-goungu 'o nyawa yongaku-ngaku manga do-dotoika gee ma Jo'oungu ma Dutu wosidumutokau. 10 Salingou 'isira yakitailokasi, la nako manga ronga koitorouwa, 'asa deika 'idadi yoleleani 'o jamatika. 11 To 'ona manga wekata mita salingou manga 'ahu 'isure-sure,

koidadiwa yosigu-gurubungu. Salingou yotahani, de 'idadi 'o nyawa yakingaku 'o sagala moi-moioka. 12 'O jamati yariwo-riwo ge'ena salingou manga wekata ka 'o ngai moioka. 'Ona salingou yakileleani yaowa manga ngowa-ngowaka de manga woa ma dodaku. 13 'O nyawa gee yoleleani yaowa 'o jamatika, ge'ena 'asa yakihoromati de 'ifoloiosi yomoroini yobicara ma ngale to 'ona manga ngo-ngaku ma Kristusika. 14 Ngoi tomau koito'ingowa de taika ngonaka. Ngaro koge'ena ma tonidusuratosi, 15 la kogee katoto'ingonikia ma ngona nanakokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka ge'ena salingou kokia po'ahu. Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu wowango-wango 'awi jamati, 'o do-dotoko 'iti-tiai ma guata. 16 Nanga ngo-ngaku 'itebi-tebini gee nanga di-dibangi koya'adonikawa, ma ne'ena 'iwaitokau ge'ena la: 'Una womadadi 'o nyawa de 'o nyawa wimake, 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'isidumutu 'ato 'una wi singina 'itiai; 'o mala'ekati wimake. Ma habari ma ngale 'una ge'ena 'isidagi 'o duniaka; de 'una 'o nyawa 'o duniaka wingaku; de wisidoa 'o sorogaade.

4:1 'O Ngomasa 'Itebi-tebini 'inasimaigoungokau 'ato dua 'o 'orasi nanga bionika, 'o nyawa munuka koyongakuwau ma Kristusika de yomadidumu. 'Ona yamoteke 'o ngomasa gee 'isiliba-liba, de yodomoteke 'o tokata ma do-dotoko 2 gee yositotara, ma ngekomo 'o nyawa yoma'uca-'uca yoeluku. 'O nyawa go'ona manga singina 'itarusokau. 3 'Ona koyosidabiwa 'o nyawa yongaamoko, de yongose 'ato naga 'o 'inomo munuka koidadiwa pa'odomo. Momongo 'o 'inomo ma Jo'oungu ma Dutu wosidadiku ma ngale pa'odomo. De 'o nyawa gee yongaku-ngaku ma Kristusika, de yanako-nakokau 'o do-dotoko 'iti-tiai, ge'ena salingou gee ya'odomo 'ena kayo'ale-'alele ma Jo'oungu ma Dutuka. 4 'Okia sonaa moi-moi gee ma Jo'oungu ma Dutu wadiaiku ge'ena 'iodumu kayaowa, de ka 'o ngai moi ma koi'iwa posironga koidadiwa pa'odomo, nako pomadegesekau de nanga 'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka. 5 Sababu 'o barakati ma Jo'oungu ma Dutuno de posilahidoa 'o 'inomo, ge'ena koi'iwa ma bo-bosono. 6 Nako ge'ena 'iodumu nosidotoko nanga 'esa moika gee ka 'o ngo-ngaku moi, ge'ena dua nodadi ma Kristus Yesus wi ro-riwo yaowa-owa. De ngona 'asa

kaitaurika nosikuata 'ani singina de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo-demo gee ngone pangaku-ngaku, de 'o do-dotoko 'iti-tiai gee sigado ne'ena ngona namote-moteke. 7 Salingou nomasikurutu 'o jarita gee ma faedaa koi'iwa-'iwa. De salingou nomasibiasa ni 'ahu yaowa. 8 Posibiasa nanga roese palati la 'ikuata, ma faedaa koiamokuwa. Ma pomasibiasa po'ahu de ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena ma faedaa 'iamoko, sababu ge'enaka dau 'o jaji ma ngale 'o 'ahu ma 'orasi ne'ena de ma du'uruoka. 9 Ma hali ge'ena ma goungu de yadaene pamoteke de pangaku de nanga singina ma gou-goungu. 10 Ge'enau so ngone pomariwo pomanarama posigou-gounguku, sababu ngone ma gou-goungu pomasinganono duga ka ma Jo'oungu ma Dutuka gee wowango-wango. 'Unau ge'ena 'o nyawa 'iodumu nanga Ro-riwo Wonasilaha-laha, 'ifoloiosi gee pongaku-ngaku. 11 Nosidotoko 'o nyawaka ge'ena 'iodumu, de salingou nakisibabata la yodomoteke. 12 Ngona ka 'o dogu'uruosi so 'uwa sigado konisikiamoiwa sababu ngona ka 'o nyawa ma gookasi. Ma 'ena salingou ngona nodadi 'o kasinaa 'o nyawa yongaku-ngakuka; naga 'ani demo-demoka, 'ani 'ahuoka, kokia nakidora 'o nyawa-nyawaka, ni ngo-ngakuoka ma Yesus Kristusika de 'ani 'ahu 'itebi-tebinoka. 13 Ne'enau sigado dua ngoi toboa, salingou kaitaurika ma Jo'oungu ma Dutu wi buku nakidabaca 'o nyawa-nyawaka, de nakibabata de mita nakidotoko. 14 'Uwa konakalesanguwa 'o co-catu gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini nikulakau ma 'orasi 'o jamati ma balu-balusu manga giama ni saeuku yodatami de gee 'o jamatioka 'ona yositotara ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo ma ngale ngona. 15 Ge'ena 'iodumu namanarama nosigou-gounguku la 'o nyawa yamake 'ato kaifoloi monga nomasisori de ma Jo'oungu ma Dutu. 16 Nomasitiarika de naka'eli nosidi-diai 'ani do-dotoko. Salingou notongosono de nomasiga-gao ge'enaka. Sababu de ge'enau, ngona 'asa namake 'o laha. De 'o nyawa gee yosigise-gisene ngonaka mita 'asa yamake 'o laha.

5:1 'Uwa nakidorofu 'o nyawa gee yosiriaika de de ngona, ma 'ena nakigaro la yosigisene 'ani demo-demo, de nakidiai 'onaka matero ka to ngona ni deaka. 'O do-dogu'uruka nakidiai matero ka 'ani 'esa moi. 2 'O ngeweka yope-pereki ge'ena to ngona ni 'esa, 'o mo-mosolese nakidiai

'isoka to ngona 'ani biranga de ni singina 'itebi-tebini. 3 Nakihoromati 'o nge-ngeweka yobao-bao, gee ma gou-goungu kayomatengokau. 4 Ma nako 'o bao-bao gumuna la 'ami ngowaka de mi dangono de ma 'ena, ge'ena mi ngowaka de mi dangonou 'isira-sira salingou mikalesangi 'o bao-bao gumuna de manga woa ma dodaku. La 'ona yabalasi manga balusu de manga edete manga singina ma 'ofi. Sababu ge'enau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yadaene. 5 'O ngeweka yobao-baoku gee ma gou-goungu kayomatengokau de komoi-moiwau yakiriwo, yomasinganono duga ka ma Jo'oungu ma Dutuka. 'O wange de 'o obiri koitogu-togumuwa yomalahidoa ma ngale yomaga'asoko wakiriwo. 6 Ma nako 'o bao-bao gee yomau ka manga kia sonaa 'ikudai de yoduaka ka to 'ona manga mau yamoteke, 'ona ge'ena kaimatero de yosongenokau ngaro kayowango-wangosi ma. 7 Salingou nakisingano-nganono 'iodumu ge'ena, la manga 'ahu 'uwa 'itorou. 8 Ma nako moikani koyakiriwowa manga 'esa moi, 'ifoloiosi gee kayomasiwoa-moiku, 'ona ge'ena yomasipongonokau manga ngo-ngakuka; so de koyongaku-ngakuwa ma 'onasi 'ifoloi manga 'ahu 'itorou. 9 'O bao-bao manga ronga niosingosama 'o bukuku ge'ena ka gee manga 'umuru 'o taunu nagi butanga de 'isiie de ma sira yongaamoko ka ma moi; 10 'o kawasa yanako manga di-diaioka 'itero, 'isoka gee manga ngowaka yomadaamokokau yapaliara yosidi-diai; yoduaka 'o nyawa yadawongo manga woano; yakileleani 'o nyawa yongaku-ngakuka; yakiriwo 'o nyawa yosusa-susaka; de yadiai yosigou-goungu 'o sagala manarama gee yaowa-owa. 11 Ma 'o bao-bao gee koyoperekiwasi manga ronga 'uwa nialefo. Sababu nako manga nyafisuu yamao 'ifoloi 'ikuata, dua 'ona yomau yongaamokoli de yaparenokau manga jaji ma Kristusika, 12 de 'ona yosowono sababu koyosingounuwa manga jaji ma Jouka ma ngale koyongaamokuwau. 13 De 'ifoloiosi gee 'o 'orasi ya'umo-'umo yosupuwosama 'o nyawa manga woa-woaka. De 'ifoloiosi 'itorou ge'ena 'ona yomadotoko 'o nyawa manga ronga ma dorou yodiai, de yomadi-diriwo 'o nyawa manga hali de yosijarita 'okia naga gee koyadaenuwa yosibicara. 14 Ge'enau so ngoi tomau 'o bao-bao kayope-perekiwasi ge'ena kayomodokasi ngaro, la 'o ngowaka yamake de manga woa ma dodaku yaleleani, la nanga saturuu 'uwa yamake 'o 'orasi ma ngale yosito-torou

nanga rongā. 15 Sababu naga de ma 'ena 'o bao-bao yolibakau yodomoteokau 'o Tokata ma Koana. 16 Ma nako 'o ngeweka mimoi mongaku-ngaku naga 'ami 'esa moi yobaokou, muna salingou makiriwo 'o bao-bao go'ona; 'uwa makisipidilika ka 'o jamati yakiriwo. De koge'ena, 'o jamati 'idadi yoriwo 'o bao-baoka gee manga 'esa moi koi'iwa. 17 'O jamati ma balusu gee manga manarama ya'ao yaowa-owa, yadaene 'ifoloi niakibaraguna de manga parasengi 'ilape modidiku, de 'ifoloiosi gee yotangaro 'o Habari ma Owa yositotara de yodotoko. 18 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wi bukuoka 'isilefoku: " 'O sapi gee 'imanarama yadoko-doko 'o gandum ma ngale ma sakuroka yosipidili, ge'ena ma 'uru 'uwa niapusukoka la 'idadi 'i'odomo." De mita, " 'O nyawa gee yoma-manarama, to 'ona de manga hak ma ngale yamake manga parasengi." 19 'Uwa nomaha-mahamaka gee 'o jamati ma balusu moi yakikalaki nako ma sakisii koi'iwa. Duga nako la ma sakisii yamididi bolo yaruange ge'ena nosigisene. 20 'O nyawa gee 'o sowono yodiai, salingou nakitawanono 'o jamati 'iodumu manga bionoka, la gee 'iregu-regu yakimodongo. 21 Ma Jo'oungu ma Dutu de ma Kristus Yesus manga bionoka, de mita 'o sagala mala'ekati gee ma Jo'oungu ma Dutu wairi-iriki ma bionoka, ngoi toga'asoko tosigou-goungu, la ngona namoteke 'o do-dotoko dakunguku gee tonidongosekau, de 'uwa noiri-iriki. 22 'Uwa kaifoloi 'itaiti 'ani giama nakidatami moi manga saeke ma dekuku ma ngale nakisitapu nakigoraka yodadi ma Jo'oungu ma Dutu wi gilaongo; nako 'o nyawa yosowono, 'uwa ngona mita nisidaatete. Nomajaga la kanotebi-tebini. 23 De sababu ngona 'ijaga nopanyake, 'uwa duga ka 'o 'akere no'oke-'okere, ma ma eta na'okere 'o 'anggur la 'ani doda 'isanangi. 24 Naga 'o nyawa munuka koyaki'urusuawasi 'ena panakokau manga sowono. Ma to 'iregu-regu 'ona 'iduangingosi 'asa panako. 25 Koge'enali mita, 'o sagala di-diai yaowa-owa ge'ena munuka kapodanakoka. De ngaro naga gee kopanakowasi ma dua kapanakoka.

6:1 'O nyawa yongaku-ngaku gee yodadi 'o yongosi, salingou yamaoku 'ato manga tuangi ge'ena salingou yakihoromati, la 'o nyawa 'uwa yosito-torou ma Jo'oungu ma Dutu 'awi rongā bolo nanga do-dotoko. 2 'O yongo-

yongosi gee manga tuangi yongaku-ngaku, 'uwa koyakibaragunawa manga tuangka sababu yamaoku matero ka 'o 'esa moi. Ma 'ena salingou 'onakasi 'ifoloi yakileleani yaowa, sababu gee yakileleani yaowa-owa go'ona, ge'ena ka 'o ngo-ngaku moi yakisiboso-bosono. 3 Nago'ona yosidotoko 'o do-dotoko 'imakaregu de ge'ena de koyosimotekuwa 'o do-dotoko 'iti-tiai ma Yesus Kristusino, to ngone nanga Jou gu'una, de mita koyosimotekuwa gee ma Jo'oungu ma Dutu wodua-duaka ngone padiai, 4 'ona ge'ena yoma'ede-'edenge de ka 'okiawa yanako! To 'ona manga biasa 'ito-torou ge'ena la yoduaka yomakasango de yomakangamo ma ngale yomaributu 'o demo-demo ma ngale, sigado 'idadi 'o kadu'uduku, 'o kadi-dingaka, 'o sigurubungu, 'o tahajiri, 5 de yomakatasala koiboo-bootuwa. 'O nyawa go'ona manga di-dibangi 'iti'imuokau de koitaiwau. 'Ona yongose dua yamoteke ma Jo'oungu ma Dutu wodua-duaka de 'idadi yokaya. 6 Ma goungu po'ahu de ma Jo'oungu ma Dutu de nanga 'ahu yaowa de pamao yaowakau 'okia sonaa paka-ka'elino, ge'ena ma faedaa 'iamoko. 7 Sababu ngone pobia 'o duniano ma ko 'okiawa po'asa, de gee dua posongene ma ko 'okiawa pa'asa. 8 So, nako 'o 'inomo de 'o pakeangi de ma 'ena, ge'ena yaowakau. 9 Ma 'o nyawa gee yomau yokorago, 'ona yakisihaga de to 'ona manga nyafisuu ma sirete gee ma ngale koi'iwa-iwa de 'ito-torou. 'O nyafisuu ge'ena 'o nyawaka yakisitorou de yakisibodito. 10 Sababu 'o pipi podopokana ge'ena 'o sagala dorou ma titi. Naga munuka 'o pipi yodopokana so koyamotekuawau nanga do-dotoko. Ge'enaka de 'ona yakidaene 'o sangisara 'o gudai gee manga singina ya'ogu. 11 So 'iodumu ge'ena salingou nomasikurutika, sababu ngona ge'ena to ma Jo'oungu ma Dutu 'awi rongamoi. Nomariwo nodadi 'o nyawa 'iloa-loa ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka, nogilaongo ma Jo'oungu ma Dutuka, nongaku ma Kristusika, nakidora 'o nyawa-nyawa, notongosono 'o sangisara ma sigoronaka, de ni singina 'ima'ai. 12 Nomariwo nosigou-gounguku 'ani ngo-ngakuoka matero kanotandingi la namake 'o parasengi ge'ena la 'o 'ahu 'ika-kakali. Ma ngale ge'enau ma Jo'oungu ma Dutu woni'asoko ma 'orasi ngona nomangaku 'o nyawa manga gudai manga bionoka 'ato ngona nongaku ma Kristusika. 13 De ma 'orasi ne'ena, ma Jo'oungu ma Dutu gee wosi'ahu-ahu 'o sagala moi-moi 'awi bionoka, de mita ma Kristus Yesus

gee 'awi sakisii 'iti-tiai 'o Pontius Pilatusika 'awi bionoka, ngoi tosuloko, ge'ena la: 14 Namoteke 'o besesongo 'iodumu ge'ena ka ma eta ma 'uwa 'ikurangi sigado ma wange nanga Jou Yesus Kristus woboali. 15 'Awi bo-boa ge'ena dua ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete wositantuu ma 'orasi yadae-daenuku. 'Unau ge'ena woku-kuasa, 'una woamoko, 'o sagala koana manga Koana, de 'o tua-tuangi manga Jou. 16 Ka 'una duga koidadiwa 'o songene wikuasa; 'una wo'ahu 'o cahaya ma sigoronaka gee nago'ona bato koidadiwa yasori. 'O nyawa ka moi ma koma'iwasi wimake, bolo koidadiwa wimake. 'Unakau 'o horomati de 'o kuasa kaisi'ado-'adonika! 'Amin. Koge'enau. 17 'O nyawa yokaya-kayaka 'o duniaka ne'ena, salingou nakisitiari la 'uwa yomaie de 'uwa yomasinganono 'okia sonaaka gee kaiisangoka, 'isoka manga harataaka. 'Ona salingou yomasinganono ma Jo'oungu ma Dutuka gee koitoa-toakuwa 'okia sonaa moi-moi wonakula-kula la posanangi. 18 De salingou posironga 'o gudai yadiai gee 'isure-sure, de yoduaka 'o nyawaka yakiriwo de manga singina 'isure-sure, de 'okia naga 'onaka ge'ena yakisibula-bula 'o nyawaka. 19 De ge'ena 'ona yomadolomu 'o harataa gee 'imadadi ma titi yaowa-owa ma ngale ma du'uruoka. Ma sababu ge'enau 'ona 'asa yamake 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika, ge'ena la 'o 'ahu ma dutu. 20 Timotius! 'Okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wosito-togumokau ngonaka, ge'ena salingou nakalesangi nosidi-diai. 'Uwa nosigisenika 'o jarita gee ma faedaa koi'iwa-'iwa, de gee yomakakaributu 'okia naga koiti-tiaiwa 'ena yosironga " 'O do-dotoko ma owa". 21 De sababu naga munuka yamotekokau 'o do-dotoko ge'ena, so yoisangokau 'o do-dotoko 'iti-tiaioka. Tanu ma Jou winisibarakati, 'Esa moi riaka dodoto. Ngoi 'o Paulus, tinitabea!

1:1 Timotius, ngona matero ka 'ai ngowaka ma dutu tonisiboso-bosono! Ngoi 'o Paulus tolefo 'o surati ne'ena ngonaka. Toga'asoko la 'o barakati, 'o simara'ai de 'o singina ma sanangi nanga Dea ma Jo'oungu ma Dutuno de nanga Jou ma Kristus Yesusino naga de de ngona. De ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, ngoi 'igoraka todadi ma Kristus Yesus 'awi su-suloko, de 'isuloko tosihabari 'o 'ahu gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau. 'O 'ahu ge'ena ngone pamake sababu pomarimoi de ma Kristus Yesus. 3 Ngoi

to'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka gee towile-leleani de 'ai singina 'iti-tiai de 'itebi-tebini, 'isoka gee ma sira 'ai edete de 'ai dotumu. Ngoi tininganonino ma noimi kaitaurika to'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka 'ai lahidoaka 'o wange de 'o obiri. 4 Ngoi tonganonino 'ani singina 'isusa nosigari-gari. Ge'ena so ngoi tomou pomakamakeli de de ngona la tomorene ma gou-goungu. 5 Ngoi tonganonie 'ani ngo-ngaku gee nosigou-gounguku ma Kristusika, 'isoka 'ani edete ngo Lois de ni 'esa ngo Eunike manga ngo-ngaku. De ngoi tamaoku ngona mita nongaku koge'enali. 6 Sababu ge'ena ngoi tonisinganono ma ngale 'isikuata la 'iwango 'o co-catu gee ma Jo'oungu ma Dutu wonikulaka ma 'orasi 'ai giama tonidetedene. 7 Sababu 'o Ngomasa gee ma Jo'oungu ma Dutu wonakulano, ge'ena bukangi la 'inadai ngone 'inamodo-modongo, ma 'ena 'inasikuata, 'ina'omanga de 'o dora, de 'idadi poma'aturu. 8 Sababu ge'ena 'uwa nimaeke niosikademo 'o nyawaka ma ngale nanga Jou, de 'uwa nimaeke mita ma ngale ngoi, gee 'ibui sababu 'una. Ma 'ena salingou ngona de 'o guata ma Jo'oungu ma Dutuno nosangisara mita ma ngale 'o Habari ma Owa ge'ena. 9 Ma Jo'oungu ma Dutu wonasilaha de wonairikokau podadi to 'una ma sirete 'awi kawasa. Ge'ena 'uwa pongose 'ato sababu to ngone nanga di-diai. Ma 'ena ka to 'una ma sirete 'awi mau de 'awi singina ma sure. 'Una wokula 'awi singina ma 'ofi ma ngekomo ma Kristus Yesus ka 'o dunia ne'ena ma koisidadikuwasi. 10 Ma ne'ena 'awi singina ma 'ofi ge'ena wosiwaiti de nanga Ro-riwo Wonasilaha-laha gu'una woboa 'o duniano, ge'ena la ma Kristus Yesus. 'O Yesus wadai 'o songene ma pareta koimado-do'oawau, de wo'asa 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika, ma ngekomo 'o Habari ma Owa. 11 Ma ngale 'isitotara 'o Habari ma Owa ge'ena, ma Jo'oungu ma Dutu woigoraka todadi 'o su-suloko de todoto-dotoko. 12 Ge'ena so ngoi todingidaa. Ma ngoi tatapu tongaku, sababu ngoi tanako ma gou-goungu, nagu'una gee ngoi towingaku-ngaku. Ngoi tanako 'okia naga gee woisito-togumokau ngoino. De ngoi tongaku 'iti-tiai 'una wa'akunu mita wajaga sigado 'o 'orasi ma do-dogumu. 13 Namoteke nosigou-goungu 'o do-dotoko 'iti-tiai gee tonikulakau ngonaka. De salingou nomasiga-gao 'o ngo-ngakuka de 'o doraka gee 'imadadi to ngoneu nanga rongamoi sababu pomarimoi de ma Kristus Yesus. 14 'O Ngomasa 'Itebi-

tebini naga ngonaka. So de to 'ena ma guata, ngona salingou napaliara nosidi-diai 'o do-dotoko 'iti-tiai gee 'iba-baraguna, gee ma Jo'oungu ma Dutu wonisito-togumokau ngonaka. 15 Ngona nanako, 'o nyawa 'o Asia ma daeraaka gee yoodumu 'imadakau ngoi, de 'o Figelus de 'o Hermogenes mita. 16 Ma 'o Onesiforus 'awi woa ma dodaku ma muruou naga 'ai singina yosikuata. Tanu ma Jo'oungu ma Dutu wosidumutu 'awi dora 'onaka. Ngaro ngoi 'o bui ma dodaka ma 'o Onesiforus kowimaekuwa woilega. 17 Gee 'o Romaka wototarika, de 'una womadononuku sigado mimakamakeka. 18 De ngona nanako 'o Efesusoka 'una ma gudai woiriwo. Tanu 'o simara'ai wamake ma Jouno gee 'o nyawa 'iodumu Wahakimi ma Wangeka.

2:1 Timotius, matero ka 'ai ngowaka ma dutu! Tanu ngona 'idadi nokuata de ma Kristus Yesus wi simara'ai gee wonakulakau ngoneno, sababu ngone pomarimoi de de 'una. 2 'O do-dotoko gee ma sira no'isenokau tosidotoko 'o nyawa yoku-kudai manga bionoka, salingou nakisito-togumu 'o nyawa-nyawaka gee 'idadi nakingaku de yobarija yosidotoko 'o nyawa 'ireguka. 3 Matero ka 'o solodado ma owa wimoi wosabari 'o sangisara wamoku, koge'enali mita gee ma Kristus Yesus wonileleani ge'ena, salingou notongosono 'o sangisara namoku. 4 'O solodado wimoi nako wokudotiosi, ge'ena dua kowakalesanguawasi 'o manarama 'iregu. Sababu womau la 'awi kapita wi singina 'isanangi. 5 Kogee wimoi woowa-owara yomakarebese ma ngale 'o parasengi wononu, ge'ena salingou wodomoteke to 'ena ma 'atorangi 'iodumu. 6 Wopai-pairi wimoi gee womanarama wosiga-gangela, ge'ena yadaene salingou 'una 'isira wa'ese ma hasili. 7 Natibangi nosidi-diai 'okia naga gee tosidemokau, sababu ma Jou 'asa woniriwo la 'idadi nasahe 'iodumu ge'ena. 8 Nosi-singina naneda: 'O Habari ma Owa gee tositota-totara ge'ena la ma Yesus Kristus gee 'awi 'asali 'o Dautino, 'unau ge'ena ngaro wosongenokau ma kawomomiokali. 9 Sababu 'o Habari ma Owau ge'ena tositotara, so ngoi tosangisara sigado 'ipusuku 'isoka woti-tingkai wimoi. Ma ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo koidadiwa yapusuku. 10 Ma sababu ge'enau so ngoi totongosono tamoku 'iodumu ge'ena ma ngale 'o nyawa-nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu

wakiirikokau, la yakiriwo yakisilaha ma ngekomo ma Kristus Yesus de yo'ahu de de 'una 'o ngii 'isure-sureka ge'ena kaisi'ado-'adonika. 11 Posironga 'itiaioka 'o demo ne'ena, "Nako ngone pomasidosongenokau de de 'una, ngone 'asa powango mita de de 'una. 12 Nako ngone potongosono pamoku 'o sangisara 'itu-tubuso, ge'ena ngone 'asa popareta de de 'una. Nako ngone pongose 'ato kopowinakowa, ge'ena 'una mita 'asa wongose 'ato kowonanakowa. 13 Ngaro ngone kopowisingounuwa, ma 'una kowonamadawa, sababu 'una koidadiwa wadiai gee koimakadaenuwa de to 'una 'awi gokoie." 14 Salingou nakisingano-nganono 'o nyawa-nyawaka ma ngale 'iodumu ne'ena. Ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka, nakidongoseka la 'uwa yomakaributu 'o demo-demo ma ngale. Sababu ge'ena ma faedaa koi'iwa, so duga ka 'o nyawa yosigise-gisene gee manga singina 'iruahe. 15 Tanu ngona nomariwo nosigou-goungu la ma Jo'oungu ma Dutu woningaku ngona ge'ena gee 'idadi nomanarama ma ngale 'una. Nomariwo la 'uwa nimaেকে ma ngale to ngona ni manarama, la 'ena nosidotoko yadae-daene 'o do-dotoko gee 'iti-tiai ma Jo'oungu ma Dutuno. 16 Nomasikurutu 'o sagala jarita gee ma faedaa koi'iwa-'iwa, de gee wisitingoono ma Jo'oungu ma Dutu. 'O jarita koge'ena-'ena duga ka 'o nyawa manga dingkai yodofoloi. 17 To 'ona manga do-dotoko 'itagi 'isoka 'o panyake 'o geresi. 'Onaka naga ge'ena 'o Himeneus de 'o Filetus mita. 18 'Ona yosimodiokau 'o do-dotoko 'iti-tiai, de yaruahе 'o nyawa munuka manga ngo-ngaku. 'Ona yongose 'ato yosonge-songenokau yomomikoli ge'ena 'idadiokau. 19 Ma ma ba-bangini ma guata gee ma Jo'oungu ma Dutu wodiaiku, koya'akunuwa yatorou. Ge'ena ma dekuoka 'isilefoka konee, "Ma Jou wakinako to 'una 'awi nyawa. De 'o nyawa gee yongose 'ato 'ona yo'ahu de ma Jou, 'ona salingou yomaogoro yodiai 'o dorou." 20 'O woa 'iamo-amoko ma dodaka, naga ma kia sonaa 'i'ini-'inioka. Naga munuka 'o saaka bolo 'o guraci yadiaiku, de naga mita 'o gota bolo 'o tonaka 'isai-saiti yadiaiku. Naga munuka yapake gee ma 'orasi 'o nyawa yola-laagomo yoboa, de munukali ge'ena ka ma woa ma dutu yapake 'o wange 'isinoi-noimi. 21 'O nyawa yomasikurutu 'o sagala dorouoka, 'ona ge'ena 'isoka 'o sude 'itero-tero so yakipake 'o manarama 'isure-sureka. 'Ona 'isoka 'o sude 'itebi-tebini gee yatingaikau ma ngale manga tuangi ma

sirete wapake. So 'ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wakisito-togumokau yakipake naga 'o sagala manaramoka gee ma Jo'oungu ma Dutu wodua-duaka. 22 Nomasikurutu 'o nyawa ma goo-goo manga du-duaika. Nomariwo ma ngale no'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu wi mau, nosingounu 'awi do-dotoko de nakidora 'o nyawa-nyawaka, de 'ani singina 'iriidi. No'ahu koge'ena de 'o nyawa gee yomasigaso-gasoko ma Jouka de manga singina 'itebi-tebini. 23 'Uwa nomado-domoteke 'o nyawa yohaga-haga yomakakaba-baili, 'ona ge'ena kokiawa yanako. Ngona nanako, 'iodumu ge'ena duga kaimadadi 'o gangamo. 24 'O nyawa gee yomanarama ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu wileleani koyadaenuwa yotabangamo. 'Ona salingou manga singina 'itero 'o nyawa 'iodumika. 'Ona salingou yodadi 'o guru yaowa-owa de manga sabari 'iamoko. 25 'Ona salingou de manga singina 'ima-ma'ai yakidotoko 'o nyawa gee yomalawa-lawani sababu poilia ma Jo'oungu ma Dutu wakikula 'o 'orasi ma ngale yomaogoro 'o sowono yodiai de yasahe 'o do-dotoko 'iti-tiai. 26 De ma ngekomo ge'ena, 'ona 'idadi yomanakoli de yosupu 'o Tokata ma Koana ma paretaka gee yakitagokino de yakipakisaa yamoteke to 'ena ma mau.

3:1 Nosi-singina naneda: 'O wange ma du-du'uruoka dua 'o susa 'o gudai. 2 'O nyawa 'asa yosilamo-lamo ka to 'ona ma sirete manga roesino, ka 'o pipiou yodopokana, 'o gedenge de manga demo-demo kadakuino. 'Ona yoduaka 'o nyawa yasela-sela, yakidukuata 'o balusika, koyanakowa yo'amalaha, de yodu'uduku 'okia sonaa gee ma Jo'oungu ma Dutu wodua-duaka. 3 'Ona yooluku yakidora 'o nyawaka, yooluku yakisipidili 'o nyawa manga sowono, 'ona yoduaka yodiai 'o nyawa manga ronga ma dorou, yomarofu-rofu, yotabangamo, de koyoduakuwa yaowa-owa. 4 'Ona yoduaka yobadingaka, yomaie-ie, de yomatibangi koikurutuwa. 'Ona 'ifoloi yoduaka 'o dunia ma sanangi de kowimotekuwa ma Jo'oungu ma Dutu. 5 Ngaro pakimakeka ma Jo'oungu ma Dutuka wisuba-suba, ma 'ona kowingakuwa de yaitomo 'awi pareta. 'Uwa niakiduarika 'o nyawa-nyawa koge'ena. 6 Naga 'onaka gee munuka yowosangokau 'o woa-woaka de yaki'akunokau 'o nge-ngeweka gee yohaga-haga, gee manga sowono posironga ma amooka, de 'o nyafisuu 'i'ini-'inioka yakiparetano. 7 'O

nge-ngeweka go'ona kaitaurika yomaga'asoko la nago'ona bato yakidotoko, ma koma'iwa yasahe 'o do-dotoko 'iti-tiai gee ma Jo'oungu ma Dutuno. 8 'Isoka ma sira 'o Yanes de 'o Yambres yomalawani 'o Musaka, koge'enali mita 'o guru-guru ma ngeluku go'ona yalawani 'o do-dotoko ma Jo'oungu ma Dutuno. To 'ona manga di-dibangi de manga ngo-ngaku 'itorouokau. 9 Ngaro koge'ena ma to 'ona manga manarama ge'ena dua koisigilawau, sababu 'o nyawa 'iodumu 'asa yanako to 'ona manga haga-haga, 'isoka 'o Yanes de 'o Yambres. 10 Ma ngona namoteokau to ngoi 'ai do-dotoko, 'ai gokoie de 'ai gogeruku, de 'ai 'ahu ma dumutu. Ngona ma sirete namakekau kokia ngoi tongaku ma gou-goungu ma Yesus Kristusika de takidora 'o nyawa-nyawa. Ngona nanako mita 'ai sabari 'iamoko de totongosono. 11 Ngona namakekau ngoi 'isikisaa de tosangisara. Ngona nakokinako 'okia naga 'idadi ngoioka 'o Antiokhiaka, 'o Ikoniumoka, de 'o Listraka. De ngona nanakokau 'ai sangisara 'iodumu! Duga ma Jou woiriwo woisipidilokau ge'ena 'iodumoka. 12 Ma goungu 'o nyawa 'iodumu gee yomau manga 'ahu 'itebini de yomarimoi de ma Kristus Yesus, 'asa yakisikisaa, 13 'ena 'o nyawa gee yoti-tingkai de gee yosihaga-haga 'asa kayodofoloi monga yotingkai. 'Ona yosihaga 'o nyawa 'iregu 'ena 'ona mita yakisihaga. 14 Ma ngona Timotius, salingou nomasiga-gao ma gou-goungu 'o do-dotoko 'iti-tiaika gee nisidotokokau de gee nakokingakuokau, sababu ngona nanakokau gee nago'ona nidoto-dotoko. 15 De salingou nosi-singina gee ngona ka 'o ngowakosi 'ena nanakokau 'o Buku 'Itebi-tebini. 'O Buku 'Itebi-tebini ge'ena nisibarija so nasahe ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu wonisilaha ma ngekomo nongaku ma Kristus Yesusika. 16 'Iodumu gee 'isilefo-lefoku 'o Buku 'Itebi-tebinoka, ge'ena ma Jo'oungu ma Dutuoka de yaino, de ma faedaa ma ngale 'isidotoko 'iti-tiai, 'isidawanono de 'isikadiai gee koiti-tiaiwasi, de yakidotoko 'o nyawa la yo'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu wi mau. 17 De ma Buku 'Itebi-tebini ge'ena, 'o nyawa gee wileleani ma Jo'oungu ma Dutu 'idadi yakisitotomo ma ngale 'o sagala manarama yaowa-owa.

4:1 Ma Kristus Yesus 'asa woboali 'o duniano ne'ena ma ngale wakihakimi de wabalasi 'o nyawa kayowango-wangosi de yosonge-songenokau manga

di-diai 'ito-torou de yaowa-owa. De 'una 'asa wopareta ma ngale wokoana. Ge'enau so ma Jo'oungu ma Dutu de ma Kristus Yesus manga bionoka, ngoi toga'asoko tosigou-goungu nginika, ge'ena la: 2 Ngona salingou nositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno. Salingou nomadudu-duanga la kaitaurika nositotara 'o habari ge'ena ngaro 'o nyawa yooluku yosigisene bolo yosigisene. Nakitawanono de nosikadiai gee koiti-tiaiwasi de 'o nyawa manga singina nosikuata. Nakisidemo 'onaka 'okia naga salingou 'ona yadiai de 'ani sabari 'iamoko gee ma 'orasi nakidotoko. 3 Sababu dua 'asa ma 'orasi ya'adono, 'o nyawa 'asa koyamotekuawau 'o do-dotoko 'iti-tiai. Ma 'ona 'asa yamoteke ka to 'ona ma sirete manga mau, de yomadolomu 'o guru yaku-kudaino la yakidotoko 'okia sonaa gee yo'isenika 'isa-sanangi. 4 'Ona 'asa yomatopongonoka gee 'iti-tiaika, ma dua 'asa yosigisene 'o jarita ma so-somoaka. 5 Ngaro 'o susa de 'o sangisara bolo 'o sanangi ma sigoronaka ma ngona salingou nomasidiaino. Notongosono 'o sangisaraka, nadiai 'ani manarama nositota-totara 'o Habari ma Owa, de nosidagi nosidi-diai 'iso de ni manaramou ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu wonileleani. 6 Ma ngale ngoi ne'ena, koito'ingowau de tosongenou la 'ai 'ahu tokula 'imadadi 'o su-suba ma Jo'oungu ma Dutuka. Ngoi rekeni tamadaka 'o dunia ne'ena. 7 Ngoi tamotekokau totandingi tosigou-gounguku, de ta'adononinou ma gare ma do-dogumoka. Ngoi kotomasimadawa de ma Kristus sigado ma do-dogumika. 8 De ma 'orasi ne'ena, gee tomada-dagakunu ma parasengi 'ida-damaau ngoi. 'O 'orasi ma do-dogumoka, ma Jou 'o hakimi woloa-loa gu'una 'asa woikula 'o parasengi ge'ena, sababu ngoi to'ahu mimakasanangi de ma Jo'oungu ma Dutu. De duga ka ngoiwa 'asa tamake 'o parasengi ge'ena, ma mita 'o nyawa 'iodumu gee yoda-dadanu de yodua-duaka ma Jou 'awi bo-bo. 9 Nomariwo la nomataino ngoino, 10 sababu 'o Demas woidoowarukou ngano wosi-singina 'o dunia ne'ena. 'Una wotagiokau 'o Tesalonikaka. 'O Kreskes wotagiokau 'o Galatiaka, de 'o Titus 'una 'o Dalmatiaka. 11 Ka 'o Lukasou duga naga de de ngoi. Woni'asokino 'o Markus de woni'asano nimatuonino, sababu 'una 'idadi 'ai manarama wariwo. 12 Ngoi towisulokokau 'o Tikhikus 'o Efesusika. 13 Gee naino de na'asano 'ai baju 'o 'alo ma da-datoko, gee tamadaku 'o Karpus wi woaka 'o Troasoka. De

mita na'asano 'o buku-buku gee 'ipe-peleleno 'o haewani ma kai yadi-diaiku. 14 'O Aleksander, 'o tambaga wodi-diai gu'una, wodiaiokau 'o hali 'ito-torou ngoino. Ma Jou 'asa wosikilioro 'unaka moteke to 'una 'awi di-diai. 15 Ngona ma sirete salingou nomasitiari 'unaka sababu 'una posironga wodu'udukuoka to ngone nanga do-dotoko. 16 Gee ngoi tomadasango ma di-disiraka, komoiwa moi 'isiboa. 'Ona yoodumu 'idoowara. Tanu ma Jo'oungu ma Dutu 'uwa wakisisowono ne'ena ma halioka! 17 Duga ma Jo'oungu ma Dutu kowoimadakawa. 'Una 'ai singina wosikuata so ma rai 'idadi ta'akunu tosihabari 'o Habari ma Owa 'iodumu ge'ena, la ko 'o Yahudiokawa ma nyawa yoodumu yokoki'isene. De ngaro rekeni tosongenoka ma ma Jo'oungu ma Dutu woiriwo woisipidili. 18 Ma goungu ma Jou dua 'asa woisipidili naga 'o sagala niati 'ito-torouoka gee ngoino 'itaari. Dua 'asa koido'oawa 'una woi'asa 'awi pareta ma ngiika 'o sorogaaka. Tanu 'o nyawa-nyawa wisikokiarene 'una kaisi'ado-'adonika. 'Amin. Koge'enu. 19 'Ai tabea nositotara ngo Priskilaka de 'o Akwilaka, de 'o Onesiforus 'awi woa ma dodaku. 20 'O Erastus wogo-gogere 'o Korintusoka, de 'o Trofimus towimadaku 'o Miletusoka wigogamuku. 21 Nomariwo de ma goungu la koya'adonuawasi 'o 'alo ma 'orasi 'ena noboakau ne'enano. 'O Ebulus, 'o Pudes, 'o Linus, 'o ngo Klaudia de nanga riaka dodoto yoodumu gee ka 'o ngo-ngaku moi manga tabea yosidingoto nginika. 22 Tanu ma Jou naga de de ngona, de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi simara'ai naga de de ngini niiodumu 'Esa moi! Ngoi 'o Paulus, tinitabea!

1:1 Ngoi 'o Paulus, ngoi ne'ena towile-leleani ma Jo'oungu ma Dutu de mita ngoi ne'ena ma Yesus Kristus 'awi su-suloko. Ngoi 'isuloko takiriwo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati la 'ifoloiosi yongaku de yasahe 'o do-dotoko 'iti-tiai ma ngale ma Kristus. 'O do-dotoko ge'ena 'asa yakisi'asa ma ngale yo'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. 2 Ma do-dotoko ge'ena ma dumutu ma ngale pongano-nganonou 'ato ngone 'asa padawongo 'o 'ahu 'ika-kakali. Ma Jo'oungu ma Dutu wonasijajiokau 'o 'ahu ge'ena ka 'o dunia ma koisidadiwasi, de 'una ge'ena kowoelu-elukuwa. 3 Gee ma 'orasi ya'adono ma Jo'oungu ma Dutu wositotara 'awi demo ma ngekomo ngoi tosihabari 'o Habari ma Owa gee woisito-togumokau ngoino, de ngoi

tosihabari moteke ma Jo'oungu ma Dutu wonasilaha-laha 'awi pareta. 4 Ngoi tolefo 'o surati ne'ena tositago-tago ngonaka Titus, ngona ge'ena ma gou-goungu matero ka to ngoi 'ai ngowaka, sababu ngona de ngoi pongakuokau ma Kristusika. Toga-ga'asoko la tanu nanga Dea ma Jo'oungu ma Dutu de ma Kristus Yesus ma Koana Wonasilaha-laha, nikula 'o co-catu de 'o sanangi. 5 Ngoi tonimadaku 'o Kreta ma puloka, ma dumutu la ngona na'aturu 'okia naga gee salingou nosi'aturosi, de nakigoraka 'o jamati ma balu-balusu 'o kota 'isinoimika. De nonganono 'ai do-dotoko naneda: 6 'O jamati ma balusu moi ge'ena koidadiwa de manga ronga ma dorouoka; 'ona salingou manga wekata ka 'o ngai moioka; manga ngowa-ngowaka salingou yongakuokau ma Kristusika de 'uwa gee yo'ahu kaitimaronga de koyosingou-ngounuwa. 7 'O jamati yosilega-lega ge'ena 'o nyawa gee ya'atu-'aturu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi manarama, 'ona koidadiwa de manga ronga ma dorouoka. 'Ona koidadiwa yomaie-ie bolo yotabangamo, bolo yakitaba'eto, bolo yoduaka 'o gadutuku, bolo 'o pipi yodo-dopokana. 8 'Ona salingou yoduaka 'o nyawa yakidawongo manga woaka, yoduaka 'o hali yaowa-owa, manga nyafisuu 'idadi yatahani, yoloa, manga 'ahu 'itebini de yanako yo'aturu manga 'ahuoka. 9 'Ona salingou yomasiga-gao ma gou-goungu 'o do-dotoika gee 'idadi pangaku, 'isoka gee 'onaka yakisidotokokau. De ge'enau 'ona ya'akunu 'o nyawa yakidongose moteke 'o do-dotoko gee 'iti-tiai, de yosidumutu 'o nyawa gee 'o do-dotoko 'iti-tiai yalawa-lawani manga sala. 10 Sababu 'o nyawa manga gudai yoduaka yomalawani 'o jamati ma balu-balusika, 'ifoloi godagee 'o suna ma 'atorangi yamote-moteke. 'Ona yosihaga 'o nyawa 'ireguka de to 'ona manga ngeluku. 11 'O nyawa koge'ena-'ena ge'ena salingou pakisuloko yomaogoro yodotoko, sababu 'ona yaruaha 'o nyawa 'o woa 'o gudaiou de 'o do-dotoko gee koyada-daenuwa. 'Ona yadiai koge'ena, ge'ena duga kayomau 'o pipi yomadamake gee ma ngekomo posironga podamaeoka! 12 Wimoii gee 'ona yosironga manga nabii, 'awi 'asali 'o Kretano mita wongosekau 'ato, " 'O Kreta ma nyawa-nyawa yoduaka yoeluku, 'ona 'isoka 'o haewani 'iti-tingkai, yato-topokana de yate-tebeturu." 13 'Okia naga gee 'o nabii gu'una wosidemo-demo ge'ena ma goungu. Ge'enau so ngona salingou

nakitawanono nakikua-kuata, la 'ona tatapu yomasiga-gao 'o do-dotoko 'iti-tiaika. 14 De 'uwau yomasiga-gao 'o Yahudioka manga jarita dongenika bolo 'o sagala 'atorangi gee ka 'o nyawa yodi-diaiku, gee yaito-itomo 'o do-dotoko 'iti-tiai. 15 Gee 'o nyawa manga singina 'itebi-tebini, 'ona ge'ena yamaoku 'okia sonaa moi-moi ge'ena 'itebini. Ma gee 'o nyawa manga di-dibangi 'imedi-mediri de manga ngo-ngaku ma Kristusika koi'iwa, 'ona ko 'okiawa moi yamaoku 'itebini, sababu to 'ona manga di-dibangi de manga singina koitebinuwa! 16 'Ona yongose 'ato ma Jo'oungu ma Dutu winako, 'ena momongo manga manaramoka 'isidumutu 'ato 'ona kowinakowa. Ma Jo'oungu ma Dutu waki'emono 'o nyawa koge'ena. 'Ona koyosingou-ngounuwa de koya'akunuwa yadiai 'o kianikia yaowa-owa.

2:1 Ma ngona Titus, ngona salingou nosidotoko 'o do-dotoko yadae-daene. 2 Nakidongose 'o nau-naurika gee yope-perekiokau 'ato 'ona salingou ya'akunu manga nyafisuu yatahani, yobarija de yo'ahu gee yadaene 'o nyawa yakihoromati. Mita 'ona salingou tatapu yongaku ma Kristusika, yakidora 'o nyawaka de yotongosono 'o sangisara ma sigoronaka. 3 Koge'enali mita salingou nakidongose 'o nge-ngeweka gee yope-perekiokau, la to 'ona manga gokoie salingou 'isoka kokia naga 'o nyawa gee yo'ahu duga ka ma Jou wileleani. 'Ona koidadiwa yakisigurubungu 'o nyawa 'iregu, de 'uwa yodopokana 'o daluku ma gosaka. 'Ona salingou yosidotoko 'o gokoie yaowa-owa. 4 La de ge'ena 'ona 'idadi yakidotoko 'o nge-ngeweka gee koyope-perekiwasi la yosibosono manga rokata de manga ngowa-ngowaka, 5 yo'ahu yobarija, yo'ahu 'itebini, manga singina 'isure, de ya'akunu ya'aturu 'isure-sure manga woa ma dodaku, de mita yosingou-ngounu manga rokatika. De ge'enau komoiwa 'idadi yosito-torou 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno. 6 Koge'enali mita nakidongose 'o nyawa ma goo-gooka 'o nau-nauru, la 'ona yobarija naga 'o sagala moi-moika ma ngale ya'akunu ya'aturu manga 'ahu de 'idadi yatahani manga nyafisuu. 7 Naga 'o sagala moi-moioka ngona salingou 'ani di-diai yaowa-owa la 'o nyawa ma goo-gooka 'o nau-nauru 'idadi yomaduru ngonaka. Nako ngona nodotoko, salingou noloa de nosigou-gounguku. 8 Napake 'o demo-demo de ma faedaaka de yadae-

daene, la 'o nyawa gee konido-domotekuwa ngonaka 'asa yakimaeke sababu 'ona ka moi ma koyamakewa 'okia sonaa 'ito-torou podiai, so koyosigurubunguwa 'ato nanga di-diai 'itorou. 9 'O yongo-yongosi salingou yosigisene manga tuangika, de yasanangi manga tuangi 'awi singina naga 'o sagala moi-moioka, de koidadiwa yakiributu, 10 bolo yotosiki. Salingou kaitaurika yosidumutu 'ato 'ona manga jako yaowa de yosingounu, la de to 'ona manga jako ge'ena 'o nyawa yosiarene 'o do-dotoko ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu wonasilaha-laha. 11 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wosidumutokau 'awi singina ma sure ma ngale wosilaha 'o nyawa 'iodumu. 12 Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina ma sure ge'ena 'inadotoko la 'uwau po'ahu 'imakatilikutu de ma Jo'oungu ma Dutu wi mau, de kopamotekuwa 'o dunia ma nyafisuu, pobarija pa'aturu nanga 'ahu de nanga nyafisuu patahani, nanga singina 'itiai, de posingounu ma Jo'oungu ma Dutuka. 13 Ma 'orasi ne'ena ngone poda-dadanu 'o Wange gee ngone pongano-nganonou, ge'ena ma Wange 'o nyawa 'o duniaka 'asa yamake ma Yesus Kristus 'awi kumati. 'Una ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu gee 'awi kuasa ma batingi koi'iwa, de to ngone nanga Koana Wonasilaha-laha. 14 'Una womasisarakani wosongene ma ngale wonariwo wonasipidili 'o sagala dorouoka. De wonadiai 'o 'umati 'itebi-tebini de 'idadi ka to 'unau wi rongamoi gee poma-magae podiai yaowa-owa. 15 De 'o hak ma Jo'oungu ma Dutuka wonikulano, nosidotoko ge'ena 'iodumu, nakidongose de mita nakitawanono gee nisigise-gisene go'ona. De ka 'o nyawa moi ma 'uwa nakisimadaka koyokalesanguwa 'okia naga gee nosidoto-dotoko.

3:1 Salingou kaitaurika nakisingano-nganono 'o jamati 'isinoimika, la yaki'isene 'o pamaretaka de 'o koa-koanika, de yamoteke 'okia sonaa yaowa-owa 'iodumu. 2 Nakisidemoka la 'uwa yosigurubungu bolo yomakangamo de nago'ona bato, la 'ena yomasidi-diai. 'Ona salingou manga singina 'ima'ai 'o nyawa 'iodumika. 3 Sababu ma sira ngone mita pohaga-haga, poliba, de koposingounuwa ma Jo'oungu ma Dutuka. Ngone 'inaparetano 'o nyafisuu 'i'ini-'inioka, ngone po'ahu de nanga niati 'ito-torou, de 'o daleana, de 'o kadu'uduku moi de moi. 4 Ngaro koge'ena ma, gee ma 'orasi ya'adono, de ma Jo'oungu ma Dutu gee wonasilaha-laha wosidumutu

'awi dora de 'awi singina ma 'ofi ngoneno. 5 'Una wonasilaha, ge'ena bukangi la ngone padiaiokau yaowa-owa, ma 'ena sababu 'una ma sirete wonasibosono. 'Una wonasilaha ma ngekomo 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma manarama. 'Ena 'inadai nanga singina 'itebini, ge'ena la pamada nanga di-diai 'ito-torou de positagali 'o 'ahu 'iti-tiai matero ka 'o nyawa 'asa kayolahiruku. 6 Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngomasa 'Itebi-tebini wosiguti ngoneku kawonakula, ma ngekomo ma Yesus Kristus, ma Koana Wonasilaha-laha. 7 La de 'o Yesus 'awi singina ma 'ofi, ngone pomarimoioili de ma Jo'oungu ma Dutu de ngone pomadamake 'o 'ahu 'ika-kakali gee ngone pongano-nganonou. 8 'O demo ge'ena 'itiai ma sala. So ngoi tomau ngona nosimaigoungu ge'ena, la 'o nyawa gee yongaku-ngaku ma Jo'oungu ma Dutuka ma gou-goungu yomariwo ma ngale yadiai 'o manarama gee yaowa-owa de 'iba-baraguna 'o nyawa 'iodumika. 9 Nomasikurutu 'o kaributu gee ma faedaa koi'iwa-'iwa, 'o jarita ma ngale 'o 'asali, 'o gangamo ma ngale 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara yomaributu. Ge'ena 'iodumu ma faedaa koi'iwa. 10 'O nyawa gee yotigi-tigi so 'o kadi-dingaka 'idadi 'o jamatioka, salingou nakitawanono ma modidioni, ma nako koyomaogoruwa ge'ena 'uwau nogiamanai de de 'ona. 11 Ngona nanako 'o nyawa koge'ena-'ena, ge'ena posironga yolibaka. De manga di-diai ge'ena 'isiwaiti 'ato 'ona yosowono. 12 'O Artemas bolo 'o Tikhikus takisulokoka yotagi ngonaka, ka gee yototarika de notaginou ngoino 'o Nikopolisoka, sababu ngoi 'ai singinaka dua tomanoa kadoka sigado 'o 'alo de 'o rato ma 'orasi 'ipasa. 13 Gee 'o Zenas 'o hukumu woba-barija gu'una de 'o Apolos yotagi yosigila manga do-dagi, tanu ngona nakiriwo nosigou-gounguku la 'okia naga gee yoparaluu manga do-dagioka ge'ena koyakisidukuranguwa. 14 'O nyawa yongaku-ngaku salingou yomasibiasa yodiai 'o barang ma owa, la 'idadi yositotomo 'okia naga gee 'o nyawa yopa-paraluu. 'Uwa sigado 'ona yo'ahu ma faedaa koi'iwa. 15 Nanga 'esa moi gee nongoka dau de de ngoi, yoodumu manga tabea yosidingoto ngonaka. Nositotara 'amia tabea nanga ma-manaika gee ka 'o ngo-ngaku moi. Tanu ma Jou winisibarakati ngini 'Esa moi niodumu. Ngoi 'o Paulus, tinitabea!

1:1 'Esa moi Filemon minisiboso-bosono de pomasida-damanarama positotara 'o Habari ma Owa. Ngoi 'o Paulus 'ibuika sababu tositotara 'o Habari ma Owa ma ngale ma Kristus Yesus. Ngoi de 'o Timotius gee ka 'o ngo-ngaku moi de de ngone, miosidingoto 'o surati ne'ena ngonaka, 2 de 'o jamatika gee yomalomu-lomu 'ani woaka. Mita nanga biranga 'o ngo Apfiaka, de 'o Arkhipusika nanga manai gee pomariwo-riwo pomasidamanarama. 3 Ngomi mioga'asoko tanu ma Jo'oungu ma Dutu to ngone nanga Dea de ma Jou Yesus Kristus nikula 'o co-catu de 'o singina 'isa-sanangi. 4 Tolahidoa ma noimi 'ani ronga tangose 'Esa moi, de tokasamaowa ma Jo'oungu ma Dutuka. 5 Sababu to'isene ngona 'ani ngo-ngaku 'ikuata nanga Jou Yesusika, de nakidora ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati 'iodumu. 6 Ngoi tolahidoa la 'ani dora gee nosidumu-dumutu 'o nyawa yongaku-ngakuka ge'ena 'idadi 'ifoloiosi 'o nyawa yasahe ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina ma sure la 'asa wisiarene ma Kristus. 7 'Esa moi Filemon, tomorene ma de 'ai singina 'isikuata de 'ani dora ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati yoodumika! Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati yoodumu yomorenokau sababu ngona 'Esa moi. 8 Ngone ka 'o ngo-ngaku moi ge'ena la pongaku-ngakuokau ma Kristus Yesusika, ge'ena tanu kaidadi tonisuloko ma ngale 'okia naga gee salingou nadiyai. 9 Duga sababu pomakadora 'Esa moi, so ngoi duga katoga'asoko. Ngoi ne'ena 'o balusu de ma 'orasi ne'ena 'ibuika sababu tositotara 'o habari ma ngale ma Kristus Yesus. 10 Ngoi 'o Paulus tositotara 'ai ga-ga'asoko 'o ngai moi ngonaka ge'ena la 'o Onesimus, gee matero ka to ngoi 'ai ngowaka ma dutu, sababu 'o buioka ne'ena ngoiou towileleani tositotara 'o habari ma ngale 'o Yesus so wongakuokau. 11 Ma sira 'una 'awi faedaa rekeni koi'iwa ngonaka, ma ne'ena naga de 'awi faedaakau ka ngonakawa duga so 'ena ngoino mita. 12 Ma 'orasi ne'ena 'una gee posironga towisiboso-bosono gu'una towisulokokau wolioli ngonaka. 13 Tanu tomau towitahanukosi ngoioka ma ngale 'ani dagali, la 'una 'idadi woiriwo kokia naga ma do'ingo ngoi 'ibuika ne'ena. Ngoi 'ibuika sababu tosihabari 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno. 14 Ma ngoi kotodaiwasi 'o kianikia nako la ngona konosimotekuawasi. Ngoi toduaka 'ifoloi nako ngona nodiai ka de to ngona ma sirete 'ani singina ma mau; ngoi tooluku tonigegoto. 15 Poilia 'o

Onesimus womatingaka ngonaka 'Esa moi ka 'o 'orasi moi, la wonimakenoli ge'ena kaisi'ado-'adonikau ka de de 'unau. 16 Ma 'orasi ne'ena 'una ge'ena duga ka to ngonawa 'ani gilaongo, ma 'una 'ifoloide de 'o gilaongo. 'Una ge'ena nanga 'esa moi ka 'o ngo-ngaku moi gee powisiboso-bosono. 'Una 'awi faedaa ma amoko ma ngale ngoino, de 'ifoloiosi ngonaka! 'Una 'o ro-riwo gee 'awi faedaa ma amoko, de mita 'awi ngo-ngakuoka ma Jouka 'isoka ngoneli. 17 De sababu ngona namaoku ngone pomarimoi sababu ngone ka 'o ngo-ngaku moi, ge'ena wonidawongoli 'o Onesimus 'isoka noidawongo ngoi. 18 Nako naga de 'awi sowonoka bolo 'awi nagimi ngonaka, madaka la ngoiou tamoku ge'ena 'iodumu. 19 Yaowa ngoiou ma sirete talefo ne'enaka: Ngoi 'o Paulus 'asa tafangu tatotomo. (Ma raiokau koiparaluuwau ngoi tonisinganono 'ato ngona ma sirete 'ani nagimi de ma 'ena ngoioka, ge'ena la 'ani 'ahu ma sungi ma ngale nongakuokau.) 20 Sababu ge'ena, ngone 'o 'esa moi ma ngale ka 'o ngo-ngaku moi, bika noiriwo 'ai singina nadi'ai 'imorene. 21 Ngoi tolefo 'o surati ne'ena sababu tanakokau 'ato dua nadi'ai 'okia naga gee ngoi toga'asoko. De ngoi tanako ngona 'Esa moi 'asa nadi'ai 'ifoloika de ge'ena. 22 De tanu noiriwo nadua-duanga 'o ngii 'ani woaka ma ngale ngoi, sababu ngoi tongano-nganono ma Jo'oungu ma Dutu wosigisene to ngini 'Esa moi niodumu 'ania lahidoa de woi'asa wosigilioli nginika. 23 'O Epafras gee nongoka dau de de ngoi miobuika sababu miositotara 'o habari ma ngale ma Kristus Yesus, 'awi tabea wosidingoto nginika. 24 'Ai ma-manai gee pomasida-damanarama manga tabea yosidingoto mita nginika, ge'ena la 'o Markus, 'o Aristarkhus, 'o Demas de 'o Lukas. 25 Toga-ga'asoko la tanu ma Jou Yesus Kristus winisibarakati! Ngoi 'o Paulus, tinitabea!

1:1 Ma sira ma Jo'oungu ma Dutu ma gudai wobicara nanga edete de nanga dotumika ma cara 'i'ini-'inioka ma ngekomo 'o nabii-nabii. 2 Ma ma 'orasi ne'ena ge'ena la 'o 'orasi ma du-du'uruokau, ma Jo'oungu ma Dutu wobicara ngoneno ma ngekomo 'awi Ngowaka. De ma ngekomo 'awi Ngowaka nu'unau, ma Jo'oungu ma Dutu wosidadi 'o diwanga de 'o tonaka de ma kia sonaa 'iodumu. De ma Jo'oungu ma Dutu wositantuuokau 'ato 'awi Ngowaka nu'unau wapareta 'o sagala moi-moi. 3 'Unakau 'o nyawa

yamake ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kumati. 'Una 'awi di-diai de wi gokoie kaimatero de ma Jo'oungu ma Dutu. 'Unau mita wapa-paliara 'o diwanga de 'o tonaka ne'ena de 'awi demo gee posironga de ma kuasaka. Ma ngale 'unau so 'o nyawa manga sowonoka yakisipidili, ge'ena 'ipasa de womasidapareta de ma Jo'oungu ma Dutu gee 'awi kuasa de 'awi kumati ma batingi koi'iwa. 4 Ge'ena 'iodumu 'isidumutu 'ato 'o Ngowaka gu'una 'ifoloi wodaduie de 'o mala'ekati 'iodumu, de 'una wisironga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka ge'ena ma horomati 'ifoloi 'idaduie de 'o sagala mala'ekati. 5 Ka 'o mala'ekati moika ma koma'iwa ma Jo'oungu ma Dutu wongose konee, "Ngona to ngoi 'ai Ngowaka, ma 'orasi ne'ena tosikawasa 'ato ngoi ne'ena to ngona 'ani Dea." Ma ngale 'o mala'ekati ka'ena naga bato, koma'iwa mita ma Jo'oungu ma Dutu wongose konee, "Ngoi 'asa todadi to 'ena ma dea, de 'ena 'asa 'idadi to ngoi 'ai Ngowaka." 6 Ma gee ma Jo'oungu ma Dutu wisuloko 'awi Ngowaka gee wi pareta 'ifoloi 'iamoko gu'una 'o duniaku ne'ena, de wongose konee, " 'Ai mala'ekati 'iodumu, salingou wisuba 'o Ngowaika gu'una." 7 Ma ngale 'o sagala mala'ekati, ma Jo'oungu ma Dutu wongose konee, "Ngoi tadiai 'ai mala'ekati gee 'ile-leleani 'iodumu 'idadi 'isoka 'o dadoko, de 'o 'uku ma lurusu." 8 Ma 'o Ngowaika gu'una ma Jo'oungu ma Dutu wongose konee, "Ngona ge'ena ma Jou, ngona ge'ena nokoana kaisi'ado-'adonika de 'ani pareta ge'ena 'iloa. 9 Ngona noduaka 'o loa, de nodu'uduku 'o dorou; ge'enau so ngoi ma Jo'oungu ma Dutu noisuba-suba tonigoraka nodadi Koana de tonikula 'o kumati de 'o morene 'ifoloide de 'ani ma-manai." 10 Ma Jo'oungu ma Dutu wongose mita 'awi Ngowakika, "Jou, ma sira 'o sagala moi-moi koi'iwasi, ngonau nosidadiokau 'o dunia de 'o diwanga. 11 'Iodumu ge'ena 'asa 'iisanga, 'o dunia de 'o diwanga 'asa 'ipereki 'isoka 'o pakeangi so kaitorouoka; ma ngona dua naga kaisi'ado-'adonika. 12 'O dunia de 'o diwanga ne'ena 'asa napelele de na'umo 'isoka 'o baju gee konaparaluuwau, de 'asa natagali de 'iregu gee ma sungi. Ma ngona dua 'asa koma'iwa nongali de 'ani 'ahu ma batingi koi'iwa." 13 Ka 'o mala'ekati moika ma koma'iwa ma Jo'oungu ma Dutu wongose konee, "Nogogeruku 'ai ginirakoka ma ngale nopareta de de ngoi 'o ngii 'isure-sureka, sigado 'ani musu-musu tadiai 'ani dou ma ha-hangi ma ngale yo'isene ngonaka." 14

Nako koge'ena de 'o sagala mala'ekati ge'ena 'okia? 'Ena ge'ena ka 'o ngomasa gee ma Jo'oungu ma Dutu wile-leleani de wasulo-suloko ma ngale yakiriwo 'o nyawa-nyawa gee 'asa yamake 'o laha.

2:1 'O Yesus 'ifoloi wodaduie de 'o mala'ekati 'iodumu. Ge'enau so 'o do-dotoko ma ngale ma Kristus gee po'ise-'isenokau, salingou posigou-gounguku paga-gao. La 'uwa sigado ngone pamoteke 'o do-dotoko 'isowo-sowono. 2 'O besesongo 'iodumu ma Jo'oungu ma Dutuno gee ma sira 'o mala'ekati 'isitota-totara ge'ena 'iwaitokau 'ato 'itiai, de nago'ona koyamotekuwa bolo koyosingounuwa, 'ona yakihukumu moteke manga di-diai. 3 So ma raiokau ngone mita kopa'akunuwa pomasiresene 'o hukumani ge'ena, nako kopakalesanguwa 'o laha ma amoko ma Jo'oungu ma Dutuno ge'ena, gee 'isira 'o Yesus wosihabari. De 'o nyawa gee ma di-disiraka yo'ise-'isene yosidumutokau ngoneno 'ato ge'ena 'itiai. 4 'Asa de ma Jo'oungu ma Dutu mita wosikuata 'o nyawa go'ona manga sakisii, ma ngekomo yodiai 'o no-nako 'ihera-herangi de 'okia sonaa kobiasawa so 'o nyawa kayohera-herangi 'ato ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa 'iamoko ma sala. De ma ngekomo 'ona ma Jo'oungu ma Dutu wosibula-bula 'o co-catu 'o Ngomasa 'Itebi-tebinino moteke to 'ena ma mau. 5 'O sagala mala'ekati koimadamakewa 'o kuasa ma Jo'oungu ma Dutuno ma ngale yapareta 'o Dunia ma Sungioka, ge'ena la 'o dunia gee ma 'orasi ne'ena ngone posidemo-demo. 6 Naga 'o Buku 'Itebi-tebini ma bula moioka 'isilefoku konee, "Jo'oungu ma Dutu, 'o nyawa ge'ena 'okia? so ngona nosi-singina? 'O nyawa ge'ena ka 'o nyawa duga, ma nakalesangi! 7 Ngaro 'o 'orasi moi ngona nodiai 'o nyawa ma kuasa ma eta 'idaduuku positero 'o mala'ekati ma kuasa. Ma ngona nodiai 'o nyawa de ma kumatioka de mita de ma horomatioka, 8 de nodiai 'o nyawa yapareta 'o sagala moi-moioka." Aa, nako 'ingose 'ato ma Jo'oungu ma Dutu wodiai 'o nyawa yapareta naga " 'o sagala moi-moioka", ge'ena ma ngale 'o sagala moi-moi ge'ena 'o nyawa ma kuasa ma sigoronaka. Ngaro koge'ena ma ma 'orasi ne'ena ngone kopamakewasi 'o nyawa yakuasa naga 'o sagala moi-moioka. 9 Ma ngone pamakekau 'o Yesus de wi kuasaka! 'Una " 'o 'orasi moi ma Jo'oungu ma Dutu widiai ma eta wodaduuku de 'o mala'ekati", la de ma Jo'oungu ma

Dutu 'awi singina ma sure, 'una 'idadi wosongene ma ngale wonasilaha 'o nyawa 'iodumu. Ngone powimake 'una ma 'orasi wisitedene de wikula 'o kumati de 'o horomati sababu 'una wosangisarakau sigado wosongene. 10 Ma Jo'oungu ma Dutuou wosidadi-dadi 'o sagala moi-moi ma ngale to 'una ma sirete 'awi kumati, so yadaene 'una widiai 'o Yesus wodadi to ngone nanga Ro-riwo 'itoto-totomo ma ngekomo wosangisara. De ge'enau ma Jo'oungu ma Dutu 'idadi waki'asa 'o nyawa manga gudai ma ngale yakisitedene de 'o Yesus. Sababu 'unau ge'ena to 'ona manga laha ma ngekomo wodi-diai. 11 'O Yesus wakisitebini 'o nyawa manga sowonoka, de 'una gee wositebi-tebini de gee yakisitebi-tebini yoodumu manga Dea ka moi. Ge'enau so 'o Yesus kowimaekuwa wongose 'ato 'ona ge'ena 'awi 'esa moi. 12 'O Yesus wongose ma Jo'oungu ma Dutuka, "Ngoi 'asa tosikawasa 'o nyawa-nyawaka ma ngale ngona. Ngoi 'asa tonisiare-arene naga to 'ona manga lo-lomuoka." 13 'O Yesus wongose mita, "Ngoi tomasinganono ma Jo'oungu ma Dutuka." De wongose mita, "Nedau ngoi, de 'o ngowa-ngowaka gee ma Jo'oungu Dutu wokulakau ngoino." 14 Sababu 'o nyawa-nyawa gee wakisironga 'o ngowaka ge'ena la 'o nyawa gee kaidadi yosongene, so 'o Yesus ma sirete womadial 'isoka 'ona de wo'ahu 'isoka 'o nyawa. 'Una wodiai koge'ena, la ma ngekomo wosongene, 'una wodiai 'o Tokata ma Koana gee 'o songene yaparetano koimado-do'oawau. 15 Ma ngekomo ge'enau 'una wosipidili 'o nyawa-nyawa gee manga 'ahu ma sigoronaka 'isoka 'o yongosi sababu yodomodongo yosongene. 16 'Iwaitokau 'ato ko 'o mala'ekatuwa wariwo, ma 'ena 'o Abraham 'awi ngowaka de wi dangonuku. 17 Ne'ena ma ngale 'una salingou wodadi kaimatero de 'o nyawa, ma ngale 'una mita womao 'o sangisara de 'okia sonaa 'i'ini-'inioka. La 'una wodadi 'o 'Imam ma Amoko gee wosingou-ngounu ma Jo'oungu ma Dutuka de wi dora 'iamoko la ma Jo'oungu ma Dutu kowosi-singinawau 'o nyawa ma so-sowono. 18 De sababu 'una ma sirete witailokau de wosangisarakau, so 'una 'idadi wakiriwo 'o nyawa gee yamake 'o bo-baja.

3:1 'Esa moi riaka dodoto niongaku-ngaku mita ma Kristusika, gee ma Jo'oungu ma Dutu wini'asokokau mita! Bika niatibangi niosidi-diai ma

ngale 'o Yesus nu'una! 'Una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi su-suloko ma ngale wodadi to ngone nanga 'Imam ma Amoko gee powingaku-ngaku. 2 'Una wosingounu ma Jo'oungu ma Dutuka gee wiirikokau ma ngale wadai 'o manarama ge'ena, 'isoka ma sira 'o Musa mita wotangaro wa'ao 'awi manarama ge'ena la waleleani ma Jo'oungu ma Dutu wi 'umati. 3 Ma 'o Yesus yadaene 'ifoloiosi wihoromati ngaro de 'o Musa ma, 'isoka 'o nyawa gee yoba-barija 'o woa yodiai, so 'onaka 'ifoloi yakihoromati de gee ma woa ge'ena. 4 Ma goungu 'o woa 'iodumu ge'ena naga de ma 'ena yodi-diai, ma 'o sagala moi-moi ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete wosidadi. 5 'O Musa wotangaro waleleani ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati de wositotara 'okia sonaa gee dua ma Jo'oungu ma Dutu wosidemo 'o 'orasi nanga bionika. 6 Ma ma Kristus ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka, 'una ge'ena tatapu wajaga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati. De ngone ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati, nako ngone sigado ma do-dogumika tatapu pomo-moroini de pomagae pongaku de pomasinganono ma Kristusika. 7 Sababu ge'ena, 'isoka 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'ingosekau 'o Buku 'Itebi-tebinoka, "Ne'ena ma wange gee ngini nio'isene ma Jo'oungu ma Dutu wi 'ilingi, 8 'uwa nia singina nia'opini 'isoka ma sira nia edete de nia dotumu gee yomalawani ma Jo'oungu ma Dutuka de mita witaili 'o tonaka 'ika-kakasaka. 9 Ma Jo'oungu ma Dutu wongose, 'Ge'enaka doka 'ania edete de nia dotumu 'itaili ngoi, 'ena 'ona yamakekau 'ai manarama 'o taunu nagi soatino.' 10 Ge'enau so ngoi 'ito'otasa ma sala 'onaka de katongosekau, 'Ngini ge'ena kaitaurika koniosingounuwa de nioluku niamoteke 'ai do-dotoko moi-moi.' 11 Ngoi 'ito'otasa de takisisasi, tongose 'ato, ' 'Ona 'asa koyowosamuwa ma daeraaka ge'ena ma ngale koyamakewa 'o sanangi de koyomarimoowa de de ngoi.' " 12 'Esa moi riaka dodoto, nimasitiari 'uwa sigado nginioka naga moi manga singina 'itorou ma sala de koyongakuwau, so wimada ma Jo'oungu ma Dutu wowango-wango gu'una! 13 La nginioka naga ka moi ma 'uwa 'o sowono nisihaga sigado nimalawani ma Jo'oungu ma Dutuka, ngini salingou nimakadongose moi de moi 'o wange 'isinoimi ma 'orasi ngone kapo'ahuosi 'o 'orasi ma dodaka gee yosironga "Ne'ena ma Wange" moteke 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku. 14 Ngone poodumu ne'ena

pomaka'asa yaowa de ma Kristus de pomadamake 'okia naga gee 'unano, 'itilai ngone ma gou-goungu pomasiga-gao nanga ngo-ngakuka gee ka ma sirasi paka'elinou. 15 Ne'enuu gee 'isilefoku 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'ingose 'ato, "Nako ne'ena ma wange ngini nio'isene ma Jo'oungu ma Dutu wi demo, 'uwa nia singina nia'opini, 'isoka 'ania edete de nia dotumu gee yomalawani ma Jo'oungu ma Dutuka." 16 Aa, nago'ona bika gee yo'isene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo de yomalawani 'unaka? Ge'ena la 'o nyawa 'iodumu gee 'o Musa wakisibalusu yosupu 'o Mesir ma tonaoka. 17 De nago'onaka ma Jo'oungu ma Dutu wakingamo 'o taunu nagi soatino? Gee yosowo-sowonika so kayosongene 'o tonaka 'ika-kakasaka. 18 Gee ma Jo'oungu ma Dutu wosasi wongose 'ato, " 'Ona 'asa koyowosanguwa ma daeraaka ge'ena, ma ngale koyamakewa 'o sanangi de koyomarimoowa de de ngoi," nago'onaka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dumutu? 'Awi dumutu ge'ena la 'o nyawa-nyawaka gee yoma-malawani ma Jo'oungu ma Dutuka. 19 Ne'ena ngone pasahekau 'ato 'ona koidadiwa yowosanga sababu koyongakuwa ma Jo'oungu ma Dutuka.

4:1 Sababu ge'ena salingou nimasitiri la 'uwa sigado naga nginioka moi koyamakewa 'o sanangi, ngaro ma Jo'oungu ma Dutu kawonakulasi 'o 'orasi pomarimoowa de de 'una ma. 2 Sababu 'o habari ma owa ma ngale 'o sanangi pamake de pomarimoowa de de 'una ge'ena 'inasitotarokau 'isoka ma sira nanga edete de nanga dotumika. Ma 'o habari ge'ena ma faedaa koi'iwa 'onaka, sababu gee yo'isenoka de koyongakuwa. 3 Ma ngone gee pongaku-ngaku 'asa pomaomasa de pamake 'o sanangi gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijaji-jajiokau. Ge'ena 'isoka gee kokia naga ma Jo'oungu ma Dutu wongosekau, "Ngoi 'ito'otasa de tosasi tongose 'ato, ' 'Ona 'asa koyamakewa 'o sanangi de koyomarimoowa de de ngoi." " Ma Jo'oungu ma Dutu koge'ena wongose, ngaro wadua-duangou 'o laha ge'ena la 'o sanangi de 'o rimoi de de 'una ka ma 'orasi 'o dunia ne'ena wosidadiosi. 4 Sababu ma ngale 'o wange ma tumudiingi, naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, " 'O wange ma tumudiingoka ge'ena, ma Jo'oungu ma Dutu kowomanaramuwa so kawomaomasa." 5 De naga 'isilefoku mita koneda, " 'Ona 'asa koyamakewa 'o sanangi de koyo'ahuwa de de ngoi." 6 So

'iwaitokau 'ato naga 'o nyawa 'iregu-regu mita 'asa yamake 'o sanangi, ma 'o nyawa gee ma di-disiraka yo'ise-'isene 'o Habari ma Owa ma ngale pomarimoi de ma Jo'oungu ma Dutu, 'ona koyamakewa sababu 'ona koyongakuwa. 7 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wositantuuokau 'o 'orasi 'ireguoli ge'ena la "Ne'ena ma Wange". Ma taunu 'iratu-ratusu deika ma Jo'oungu ma Dutu wobicarali ma ngale ge'ena, ma ngekomo ma Koana 'o Dautu, 'isoka gee kangano 'ingosekau ma bo-bula moioka konee, "Nako ne'ena ma wange nio'isene ma Jo'oungu ma Dutu wi 'ilingi, 'uwa nia singina nia'opini." 8 Ma sira 'o Yosua kowakisiwosamuwa nanga edete de nanga dotumu 'o Kanaanika ma ngale yamake 'o sanangi gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau, ge'enau so ma Jo'oungu ma Dutu wobicarali ma ngale 'o 'orasi 'iregu ge'ena. 9 So ka de ma 'enasi 'o 'orasi ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu wi 'umati pamake 'o sanangi de pomarimoi de de 'una, 'isoka 'una womaomasa 'o wange ma tumudiinguku gee. 10 Sababu 'o nyawa gee 'o sanangi yamakekau de yomarimoiokau de ma Jo'oungu ma Dutu 'isoka gee 'una wakisijajiokau, 'asa yomaomasa mita 'o manarama 'iodumoka, 'isoka ma Jo'oungu ma Dutuoli. 11 Sababu ge'ena, nou ngone pomariwo posigoungou ma ngale pamake 'o sanangi gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajijajiokau ge'ena. 'Uwa sigado ngoneka naga moioni koyamakewa 'o sanangi ge'ena 'isoka ma sira nanga edete de nanga dotumu, ngano koyongakuwa ma Jo'oungu ma Dutuka. 12 Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo ge'ena kaisi'ado-'adonika de posironga de ma kuasaka, 'ena 'ifoloi 'idoto de 'o wase gee ma doto ma biono de ma dudunu. 'O demo ge'ena yodongosama sigado nanga singina de nanga di-dibangika; sigado nanga boboo de nanga kobongo ma nyia-nyiarika, de ya'akunu yalega ma diai 'o nyawa ma di-dibangi de ma du-duaka. 13 Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bionoka, 'o do-dadi ka moi ma koidadiwa 'imasidutuluku, 'una kawoditoika 'iodumu ge'ena matero ka 'awi bionoka 'ipelengade. De ngone salingou pomadomoku to 'una 'awi bionoka 'okia naga gee padi-diaiokau. 14 Ge'enau so ngone salingou tatapu pomasiga-gao nanga ngo-ngakuoka 'isoka kokia naga gee ngone posidumutokau. Sababu to ngone nanga 'Imam ma Amoko gee 'ifoloi wodadaue, gee wowosangokau sigado ma Jo'oungu ma Dutu wi ngiika 'o sorogaaka. 'Unau ge'ena 'o Yesus ma

Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka. 15 To ngone nanga 'Imam ma Amoko gu'una, 'una mita wamao 'okia naga gee ngone kopomadagakunuwa. 'Una mita witailokau 'o sagala moi-moioka 'isoka ngoneli, duga 'una kowosowonuwa! 16 Sababu ge'ena, nou ngone pomo-moroini potaari ma Jo'oungu ma Dutuka gee wonapareta de 'awi singina ma 'ofi. Ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wonasibosono de wonasibarakati la ngone pamake 'o ro-riwo gee ma 'orasi ngone poparaluu.

5:1 Ka ma noimi ma Jo'oungu ma Dutu wakiiriki 'o 'Imam ma Amoko 'awi 'umatioka, ge'ena yakisitapu ma ngale yakisi'asa 'o nyawa-nyawa ma Jo'oungu ma Dutuka. To 'ona manga manarama ge'ena la yositedene 'o jou-jou de 'o su-suba ma ngale 'o sowono ma ga-gaiki. 2 'O 'Imam ma Amoko ma sirete naga 'o gudai kowatotomuwa, ge'ena so 'una 'awi singina 'ima'ai 'o nyawaka gee koyomasinako-nakowa de yoliba-liba. 3 De sababu 'una mita 'o gudai kowatotomuwa, so 'una salingou wositedene 'o su-suba, ma ngale duga ka 'o nyawa 'iregu-reguwa manga so-sowono, ma 'ena to 'una ma sirete mita. 4 Komoiswa moi ka 'ona ma sirete yomagorakie yodadi 'o 'Imam ma Amoko. 'O nyawa yodadi 'o 'Imam ma Amoko, nako la ma Jo'oungu ma Dutu waki'asoko ma ngale wakigoraka, 'isoka 'o Harun. 5 Koge'enali mita ma Kristus, 'una ko 'unawa ma sirete womagorakie wodadi 'o 'Imam ma Amoko, ma 'ena ma Jo'oungu ma Dutu. Ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'unaka, "Ne'ena ma wange ngoi tosidumutu 'ato ngoi ne'ena 'ani Dea; de ngona to ngoi 'ai Ngowaka." 6 Naga 'o Buku 'Itebitebini ma bo-bula 'ireguoka ma Jo'oungu ma Dutu wongose mita, "Ngona ge'ena 'o 'Imam ma Amoko kaisi'ado-'adonika, 'isoka ma sira 'o Melkisedek." 7 Ma 'orasi 'o Yesu wo'ahu 'o duniaka ne'ena, 'una womalahidoa womasigasoko wosigari-gari ma Jo'oungu ma Dutuka gee wa'akunu wisiresene 'o songene. De 'una kawomotekuwa ka to 'una 'awi mau, ma widomoteke de wihoromati ma Jo'oungu ma Dutuka, so 'awi lahidoa ge'ena 'awi Dea wakalesangi. 8 'O Yesu ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka, ma ngaro koge'ena ma 'una womadotoko wosingounu ma ngekomo wosingisara. 9 Ge'ena so ma Jo'oungu ma Dutu wisitotomokau, de 'una wodadi 'o laha 'ika-kakali ma titi ma ngale

wakisilaha 'o nyawa yosingou-ngounu 'unaka. 10 De ma Jo'oungu ma Dutu wositatapuokau 'ato 'una ge'ena 'o 'Imam ma Amoko 'isoka ma sira ma 'Imam Melkisedek. 11 Ma ngale 'okia naga tosidemo-demo ge'ena, naga 'o gudaiosi 'iparaluu miositotara nginika ma 'isusa miosiwaiti sababu ngini rekeni koniokalesanguwa so 'ito'ingo niasahe. 12 Yadaene tanu ma 'orasiou ngini niodadi 'o guru, duga ma nyo-nyata ngini salingou kanimadotokosi 'o nyawa 'ireguka ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'awi do-dotoko ma guruesi. 'Isoka 'o ngowaka ma giau so salingou kayosusuosi sababu koya'akunuawasi 'o 'inomo 'i'opi-'opini. 13 'O nyawa gee kayosusuosi ge'ena ma ngale ka 'o ngowakosi. 'Ona koyasahewasi 'okia naga gee yadae-daene de 'isowo-sowono. 14 'O do-dotoko ma ngale 'o nyawa manga ngo-ngaku 'ikua-kuatika ge'ena 'isi-'ade-'ade 'isoka 'o 'inomo 'i'opi-'opini ma ngale ka 'o ngowaka ma giau wau manga 'inomo. Sababu 'o nyawa manga ngo-ngaku 'ikua-kuata yabiasakau yomadotoko gee 'iti-tiai so 'ona 'idadi yosikanako ka'ena ma owa de ka'ena ma dorou.

6:1 Sababu ge'ena, nou ngone posigila pomadotoko 'o do-dotoko ma ngale ma Kristus gee 'isitotomo nanga ngo-ngaku, la 'uwa pomadotoko duga ka nanga do-dotoko ma di-disiraka. 'Uwa ngone duga kapogi-gilio nanga do-dotoko ma gurue ge'ena ma ngale 'o nyawa salingou yomaogoro yodiai 'okia sonaa gee ma faedaa koi'iwa-'iwa de salingou yongaku ma Jo'oungu ma Dutuka, 2 bolo 'o do-dotoko ma titi ma ngale 'o go-gosiki de nanga giana podatami 'o nyawa manga saeuku. Bolo gee posongenoka de po'ahuoli, de mita 'o hukumani kaisi'ado-'adonika. 3 Nou, ngone posigila pomadotoko 'o do-dotoko gee 'ifoloiosi 'inasikuata, 'itilai ma Jo'oungu ma Dutu wonariwo! 4 Sababu 'o nyawa gee koyongakuwau ma Jo'oungu ma Dutuka, ma raiokau koidadiwau yakisigilioli. 'Ona yo'ahuokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi darangioka de yamaokau 'awi barakati, 'ona yakiparetakau 'o Ngomasa 'Itebi-tebini. 5 'Ona yanakokau 'ato ma Jo'oungu ma Dutu 'una ge'ena 'awi demo 'isure, de yamaokau 'o sagala co-catu gee de ma kuasaka 'o 'orasi ma du'uruoka, 6 duga nako wimadakau ma Jo'oungu ma Dutu, ge'ena koya'akunuawau yakiriwo yakisigilioli ma ngale yomaogoro 'o sowono yodiai de yolio ma Jo'oungu ma Dutuka. Sababu

'ona matero kawisideloli 'o salipoka ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka, de wisimae-maeke 'o kawasa ma bionoka. 7 'Isi'ade-'ade 'o tonaka gee 'ijaga yodebesaka so ma besaka ma 'akere yasii-siisi, de 'isigo'oo 'o sagala joro gee de ma faedaaka 'o nyawa gee yopai-pairika, 'o tonaka ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wosibarakati. 8 Ma nako 'o tonaka ge'ena 'isisupu 'o kakanoko de 'o sisika, 'o tonaka ge'ena ma faedaa koi'iwa de dua ma Jo'oungu ma Dutu wakorosau de ma duanguku watuuku wabootoka. 9 Duga 'Esa moi riaka dodoto tinisiboso-bosono, ngaro ngomi miongose koge'ena ma ngomi miongaku 'ato ngini niadawongokau 'okia sonaa yaowa-owa, ge'ena la 'o sagala co-catu gee nisilaha-laha. 10 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'una ge'ena ma gou-goungu woloa ma sala, so kowamongoruwa 'okia naga gee niadiaiokau ma ngale 'una, de mita nia dora gee niosidumutokau 'unaka ma ngale niakiriwo 'o nyawa gee ka 'o ngo-ngaku moi de de ngini ka ngino-nginosi sigado ne'ena naga. 11 Ngomi mioduaka ma sala ngini moi-moi kanioma-magae niodiai koge'ena sigado ma do-dogumika, la ngini nimadamake 'okia naga gee niongano-nganonou. 12 Ngomi miooluku ngini nitebeturu. Ma ngomi miomau la ngini 'isoka 'o nyawa yongaku-ngaku de yosaba-sabari yotamaa, so yamake 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijaiokau. 13 Gee ma Jo'oungu ma Dutu wojaji 'o Abrahamuka, 'una wosasi 'ato 'una 'asa wadiwai 'okia naga gee wojaiokau. De 'una wosasi de to 'una ma sirete 'awi ronga. Sababu komoiwa manga kuasa 'ifoloi 'iamoko de to ma Jo'oungu ma Dutu. 14 Wojaji konee, "Ma gou-goungu ngoi 'asa tonisibarakati de dua 'ani ngowaka de ni dangonuku posironga manga gudaioka." 15 'O Abraham wotongosono wotamaa, so 'una womadamake 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wojaiokau 'unaka. 16 Nako ngone 'o nyawa posasi, ge'ena de 'o nyawa 'iregu manga ronga gee 'ifoloi yodaduie de de ngone, la 'isikuata 'ato 'okia naga pojaiokau ge'ena dua padiai. De ge'ena so komoiwau yoributu. 17 Ma Jo'oungu ma Dutu womau la 'o nyawa gee yadawo-dawongo 'awi jaji go'ona yanako 'itai 'ato dua kowangaliwa 'awi jaji, ge'ena so wosikuata 'awi jaji ge'ena de wosasi. 18 Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji de 'awi sasi ge'ena koingali-ngaliwa. 'Una kowoelu-elukuwa. Sababu ge'ena ngone gee pomasidutu-dutuku 'unaka 'inasikuata ma ngale

pomasiga-gao ma gou-goungu nanga singina nganonika gee pongano-nganonou nanga bionoka. 19 To ngone nanga singina nganono ge'ena 'isoka 'o tapu, de ge'enau to ngone nanga guata so koinado'oawau. Nanga singina nganono ge'ena 'inasi'asa papasa 'o Ngii 'Itebi-tebini ma ngorana ma da-datoko ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka, la 'idadi potaari ma Jo'oungu ma Dutuka. 20 'O Yesus wonadebelengakau 'o ngorana la 'idadi posikaika ge'enaka. 'Una wosirakau wowosanga ma ngale wodadi nanga 'Imam ma Amoko kaisi'ado-'adonika, 'isoka ma 'Imam Melkisedek.

7:1 'O Melkisedek nu'una ge'ena 'o Salem ma nyawa manga koana, de ma Jo'oungu ma Dutu gee 'awi kuasa ma batingi koi'iwa 'awi 'imam. Gee 'o Abraham wotagi wakikudoti 'o koa-koana sigado wakilakuoka, so ma 'orasi wolio, de 'o Melkisedek woboa wisibusuku de widaga'asoko 'o barakati. 2 So 'o Abraham wokula 'o Melkisedekika 'okia naga gee waba-badakonino ma persen mogiooko. ('O ronga 'o Melkisedek, ge'ena ma di-disiraka ma ngale, " 'O Loa ma Koana", de ngano 'una 'o koana 'o Salemino, so 'awi ronga ma ngale mita, " 'O Sanangi ma Koana".) 3 'O Melkisedek nu'una, kiaka naga bato koi'iwa 'isidemo 'ato 'una ge'ena de wi deaka, bolo de wi 'esaka, bolo de wi edete de wi dotumoka. Mita koi'iwa 'isidemo ma ngale wolahiri bolo wosongene. 'Una wisitero 'isoka ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka, 'una ge'ena 'o 'imam kaisi'ado-'adonika. 4 So ngone pamakekau ne'enaka, 'o Melkisedek nu'una 'o nyawa ma amoko moi, sigado 'o Abraham to ngone nanga dea wikula 'okia sonaa gee waba-badakonino ma persen mogiooko. 5 Naga 'o Yahudioka manga besesongoka gee 'o Musa wositota-totara 'isitantuuokau 'ato 'o 'imam-'imam gee manga 'asali 'o Lewino, salingou ya'ese ma persen mogiooko 'o Israeloka manga hasilino, ge'ena la to 'ona ma sirete manga riaka dodoto, ngaro 'ona yoodumu manga 'asali ka 'o Abrahamuno ma. 6 'O Melkisedek 'una 'awi 'asali ko 'o Lewinowa, ma 'una wamake mita ma persen mogiooko 'okia sonaa gee 'o Abraham waba-badakonino, de woga'asoko ma Jo'oungu ma Dutu wisibarakati mita 'o Abrahamuka 'ena 'o Abrahamuou wadawongokau 'o jaji moi-moi ma Jo'oungu ma Dutuno. 7 Ma goungu 'o nyawa gee yakisiba-barakati ge'ena 'ifoloi yodaduuku de 'o

nyawa gee yosiba-barakati. Ge'ena dau koya'akunuwa posingelo. 8 'O 'imam-'imam gee yamake-make 'o bo-bula ma persen mogiooko, ge'ena gee 'o nyawa dua kayosongenokasi. Ma moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bukuoka, 'o Melkisedek gee womadamake 'o bo-bula ma persen mogiooko, 'una ge'ena tatapu wo'ahu. 9 'Idadi pongose 'ato, ma ngekomo 'o Abraham, 'o Lewi de 'awi ngowaka de wi dangonuku gee biasa yadawongo 'o Israeloka manga hasili ma bo-bula ma persen mogiooko, 'ona mita yofanguokau ma bo-bula ge'ena, gee ma 'orasi 'o Abraham wofangu 'o Melkisedekika. 10 Ngaro 'o Lewi kowi'iwasi ma 'una nagau 'o Abrahamuoka to 'una wi toporaka, gee ma 'orasi 'o Melkisedek de 'o Abraham yomakamake. 11 'O besesongo gee 'o Musa wositota-totara yakikula 'o Israel ma nyawaka, ge'ena 'o 'imam-'imam gee 'o Lewinou yosibalusuku. Sababu ma sira 'o 'imam-'imam 'o Lewino koya'akunuwa yadiai yatotomo manga manarama, so salingou de ma 'ena 'o 'imam 'iregu ge'ena la 'isoka 'o Melkisedek, gee wi 'asali ko ma 'Imam Haruninowa! 12 Aa nako gee 'isitapauokau 'ato 'o 'imam ge'ena manga 'asali ka 'o Lewino duga la 'itagali, ge'ena ma besesongo ge'ena mita salingou 'itagali. 13 Ne'ena ma dumutu ge'ena la to ngone nanga Jou, 'una 'awi 'asali ko 'o Lewinowa, de to 'una 'awi 'asalino komoiwasi yodadi 'o 'imam. 14 'O nyawa 'iodumu yanako to ngone nanga Jou 'awi 'asali 'o Yehudano, de 'o Musa koma'iwa wangose 'o suku ge'ena, gee 'una wabicara ma ngale 'o 'imam-'imam. 15 Ge'ena 'ifoloiosi 'iwaiti, gedagee woboa 'o 'imam 'iregu wimoi 'awi jo-jobo 'isoka 'o Melkisedek, 16 'una wigoraka wodadi 'o 'imam, ge'ena bukangi la moteke 'o 'atorangi gee 'o Musa wositota-totara ma ngale yodadi 'imam salingou manga 'asali ka 'o Harunino, so 'ena moteke 'awi 'ahu 'ika-kakali ma kuasa. 17 Sababu ma ngale 'una, naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'ingose 'ato, "Ngona ge'ena 'o 'imam kaisi'ado-'adonika, 'isoka ma 'Imam Melkisedek." 18 So ne'ena, 'o 'atorangi ma sira ge'ena koipakewa sababu koikuatuwa de koinariwowa. 19 Sababu 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara kokiawa moi 'idadi yositotomo. Ge'enau so ngone ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu wonakula 'o singina nganono gee 'ifoloiosi yaowa, de ge'enau ngone 'idadi powisori ma Jo'oungu ma Dutuka. 20 De 'iodumu ge'ena de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi

sasi. Ma 'orasi 'o 'imam-'imam 'o Lewino go'ona yakigoraka, ma Jo'oungu ma Dutu 'awi sasi koi'iwa. 21 Ma 'o Yesus wigoraka wodadi 'o 'imam ge'ena de ma sasioka ma 'orasi ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'unaka, "Ngoi tosasiokau, de 'asa kotangaliwa 'ai di-dibangi, 'Ngoni ge'ena 'o 'imam kaisi'ado-'adonika.' " 22 De 'o sasi ge'ena so ma ngekomo 'o Yesus, 'o jaji moi gee 'ifoloji yaowa 'isitantuuokau. 23 'O 'imam 'iregu-regu ge'ena naga manga gudaioka, sababu 'ona moi-moi kayokokisongenoka so manga manarama ma ngale yo'imam koidadiwa yosigila. 24 Ma 'o Yesus wo'ahu kaisi'ado-'adonika, so 'awi manarama ma ngale wo'imam koimato'orakuwa 'o nyawa 'ireguka. 25 Sababu ge'ena 'o Yesus wa'akunu wakisilaha kaisi'ado-'adonika 'o nyawa gee yoboa ma Jo'oungu ma Dutuka ma ngekomo 'una, sababu 'una wo'ahu kaisi'ado-'adonika la wakisilahidoa 'o nyawa go'ona. 26 So 'o Yesus ge'ena la 'o 'Imam ma Amoko gee ngone popa-paraluu. 'Una wotebini, 'awi sala de 'awi sowono ka ma eta ma koi'iwa, de 'una wisitingaka 'o nyawa yosowo-sowonoka de wisidoa sigado 'o ngii gee 'ifoloi 'ikurutie de 'o diwanga ge'ena la 'o sorogaade. 27 'Una koimaterowa de 'o 'Imam ma Amoko 'iregu. 'O 'Imam ma Amoko 'ona 'o wange 'isinoimi salingou 'o su-suba yositedene, 'isira-sira yositedene sababu to 'ona ma sirete manga so-sowono. Ge'ena 'ipasa deika yositedene 'o su-suba ma ngale 'o kawasa manga sowono. 'O Yesus wositedene 'o su-suba ka ma moi duga ma ngale kaisi'ado-'adonika, gee wokula to 'una ma sirete 'awi roese ma ngale 'idadi 'o su-suba. 28 'O besesongo gee 'o Musa wositota-totara 'isitatapu 'o nyawa gee koya'akunuwa yadai yatotomo manga manarama, yodadi 'o 'Imam ma Amoko. Ma ge'enaka de ma Jo'oungu ma Dutu wojaji de wosasi 'ato 'una wigoraka 'awi Ngowaka wodadi 'o 'Imam ma Amoko, gee widiaiokau wonasilaha-laha 'itoto-totomo ma ngale kaisi'ado-'adonika.

8:1 Pabi-bicara 'iodumu ge'ena ma titi ge'ena la: To ngone nanga 'Imam ma Amoko gu'una, 'una ge'ena wopareta de ma Jo'oungu ma Dutu gee wi pareta ma batingi koi'iwa, daku 'o sorogaaka. 2 'Una 'awi manarama wa'ao ma ngale 'o 'Imam ma Amoko ma manarama 'o Ngii 'Itebi-tebini 'Ifo-folojioka, ge'ena la ma Jou 'awi Woa ma dutuoka, gee ko 'o nyawawa

yodiaiku, ma 'ena ma Jou. 3 'O 'Imam ma Amoko yakigoraka 'isinoimi ge'ena ma ngale yositedene 'o su-suba 'o haewani de 'o su-suba 'iregu-regu ma Jo'oungu ma Dutuka. Koge'enali mita to ngone nanga 'Imam ma Amoko; 'una salingou naga de ma 'ena 'o kianikia moi ma ngale wosisuba-suba. 4 Nako kogee 'una ne'ena 'o duniaka, 'una 'asa kowo'imamuwa sababu de ma 'enau yositede-tedene 'o su-suba gee moteke 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara. 5 'O manarama gee 'o 'imam yadi-diai, ge'ena duga ka 'okia naga gee 'o sorogaaka ma gurumini. Ge'ena ma sira ma Jo'oungu ma Dutu wosidemokau 'o Musaka, gee ma 'orasi 'o Musa womau wodiai 'o woa gee ma Jou wisuba-suba ma ngii. Ma Jo'oungu ma Dutu wongose konee 'o Musaka, "Nongano-nganono! 'Iodumu ge'ena salingou nadiiai moteke kokia naga ma duhu gee nisidumu-dumutokau daku 'o gigieka." 6 Ma ne'ena 'o Yesus wamake 'o 'imam ma manarama gee 'ifoloiosi yaowa de gee to 'imam 'iregu-regu go'ona, sababu ma ngekomo 'una, ma Jo'oungu ma Dutu wodiai 'o jaji gee 'ifoloiosi yaowa 'o nyawaka ngano ma titi 'okia sonaa gee 'ifoloiosi yaowa. 7 Nako kogee naga 'o jaji ma di-disiraka koi'iwa ma kurangi, ge'ena koiparaluuwau ma Jo'oungu ma Dutu wojajioli 'o nyawaka. 8 Duga ma Jo'oungu ma Dutu wamakekau manga sowono 'awi kawasaka, so kawongosekau, "Niosis-ingina! Dua 'asa ma 'orasi ya'adono, ngoi 'asa todiai 'o jaji ma sungi 'o Israel ma nyawaka, de 'o Yehuda ma nyawaka. 9 Koimaterowa de 'o jaji gee 'isoka tadi-diaiokau to 'ona manga edete de manga dotumika gee ma 'orasi taki'asa takisisupu 'o Mesir manga tonaoka. 'Ona koyamotekuwa 'o jaji gee todiai 'onaka, ne'enau ma sababu so ngoi kotakikalesanguwa 'onaka. Ma Jou koge'ena wongose. 10 So nandedau 'o jaji gee dua 'asa todiai 'o Israel ma nyawaka, ma Jou wongose. Ma wange dua 'asa ya'adono: Ngoi 'asa tanoa 'ai besesongo to 'ona manga di-dibangioka de tosilefo manga singinaka. Ngoi 'asa todadi to 'ona manga Jo'oungu ma Dutu, de 'ona 'asa yodadi to ngoi 'ai kawasa. 11 'Ona koiparaluuwau yodotoko kayomasi'ona-'onaka bolo yositotara manga riaka dodotika, 'Salingou wininako ma Jou!' Sababu 'ona yoodumu yoamoko de yotingoono, 'asa 'inako ngoi. 12 Ngoi 'asa kotongano-nganonuawau to 'ona manga dorou, de kotosi-singinawau to 'ona moi-moi manga so-sowono."

13 Sababu 'o jaji ma sungiou gee ma Jo'oungu ma Dutu wosidemokau, so 'una wadiai 'o jaji ma sira ge'ena koipakewau de 'itorouokau. De 'okia naga gee koipakewau ge'ena yacobou 'iisanga.

9:1 'O jaji ma di-disiraka gee 'o Musa wositota-totara, ge'enaka de ma 'ena 'o 'atorangi ma ngale 'o nyawa wisuba ma Jo'oungu ma Dutu de mita 'o 'atorangi ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu wi suba-suba ma ngii gee 'o nyawa yodi-diaiku. 2 'O woa moi yodiaide, de gee ma bionino 'idadu yosironga 'o Ngii 'Itebi-tebini. Ge'enaka dau 'o silo ma to-todenge, de mita 'o meja de 'o roti gee yosisuba-suba ma Jo'oungu ma Dutuka. 3 Doka ma dodaka, ge'ena la gee 'o Ngii 'Itebi-tebini ma da-datoko 'o ngai moioli ma dudunika, ge'enaka 'o ngii gee yosironga 'o Ngii 'Itebini 'Ifo-foloi. 4 Ma ngii ge'ena ma dodaka 'o manyanyi yodu-dutuuku ma ngii gee 'o guraci yadiaiku, de 'o peti moi yosironga 'o Jaji ma Peti gee yosilape yabootoka de 'o guraci. Ma peti ge'ena ma dodaka doka de ma 'ena 'isoka 'o 'akere ma ngii 'o guraci. De ma 'akere ma ngii ge'ena ma dodaka 'o manna, de 'o Harun wi papadi gee 'ito-to'ori, de 'o teto 'ipa-palaka 'o ngai modidi gee 'isilefoka 'o besesongo mogiooko ma Jo'oungu ma Dutuno. 5 Ma peti ma dekuoka ge'ena 'o dulada 'o ngai modidioka de ma gatuuoka gee yosironga 'o kerub, 'isino-nako ma Jo'oungu ma Dutu woku-kumati 'awi bo-boa. Ma dulada ngai modidi ge'ena ma gatuuku 'isoseka ma peti ma da-damunu ma dekude, ge'ena la 'o so-sowono ma du-duusu ma ngii. Ma 'iodumu ge'ena koidadiwa posiwaiti pamoi-moi ma 'orasi ne'ena. 6 Ma Jo'oungu ma Dutu wi suba-suba ma ngiioka ge'ena ya'aturu koge'ena. 'O wange 'isinoi-noimi 'o 'imam-'imam yowosama 'o Ngii 'Itebi-tebinika gee ma bionino 'idadu ge'ena, ma ngale ya'ao to 'ona manga manarama. 7 Gee yowosa-wosama 'o ngiika gee dokaikau 'idadu ma woaka ge'ena, ge'ena la 'o Ngii 'Itebi-tebini 'Ifo-foloika, duga ka 'o 'Imam ma Amoko. 'O 'Imam ma Amoko koge'ena wodiai 'o taunu moi ka ma moi. De ge'ena wadiai, wa'asa 'o haewani ma 'aunu la wosisuba ma Jo'oungu ma Dutuka sababu to 'una ma sirete 'awi sowono de mita to ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasa manga sowono gee yodiai koyomanakowa. 8 De ma 'atorangi ge'ena, 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'isidumutu 'iwai-waiti 'ato nako ma Jo'oungu ma Dutu wi suba-suba ma ngii

kaipakesi, ge'ena 'o ngekomo gee dokaika 'o Ngii 'Itebini 'Ifo-foloika 'isiika koipelengawasi. 9 Ne'ena ge'ena 'isino-nako ma 'orasi ne'ena naga. So 'o su-suba 'iregu-regu de 'o su-suba 'o haewani gee yosisuba-suba ma Jo'oungu ma Dutuka, koya'akunuwa yositiai 'o nyawa gee 'o su-suba yo'asa-'asa manga singina. 10 Sababu 'iodumu ge'ena duga ka ma ngale 'o 'inomo, 'o gokere, de 'i'ini-'inioka yodiai ma ngale yomatebini ge'ena 'iodumu 'o sagala 'atorangi ka 'o nyawano, gee 'ipake duga ka sigado ma 'orasi ma Jo'oungu ma Dutu wodiai ma sungi. 11 Duga ma Kristus woboakau, 'una ge'ena ma 'Imam ma Amoko ma ngale 'o sagala moi-moi yaowa-owa gee nagau. Sababu 'unau wowosamokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka ge'ena la 'o woa gee 'ifoloiosi 'ikaramati de 'itotomo. Ge'ena ko 'o nyawawa yadiaiku, ma ngale ko 'o dunianowa gee 'isidadi-dadiku ne'ena. 12 Ma Kristus wowosama 'o Ngii 'Itebini 'Ifo-foloika duga ka ma moi ma ngale kaisi'ado-'adonika. Ma 'orasi ge'ena 'una kowo'asawa 'o kabingi ma nauru ma 'aunu bolo 'o sapi ma ngowaka ma 'aunu ma ngale wosisuba, ma 'una wo'asa to 'una ma sirete wi 'aunu womasisarakaniokau wodadi 'o su-suba ma Jo'oungu ma Dutuka. De ge'enau 'una wonasipidili 'o sowonoka kaisi'ado-'adonika. 13 'O kabingi ma 'aunu de 'o sapi ma nauru ma 'aunu, de 'o su-suba 'o sapi ma ngowaka yatuuoka de ma kakawo, ge'ena yapake ma ngale yakisibilaroto 'o nyawa-nyawa gee yomedi-mediri moteke 'o 'agama ma 'atorangi, ma ngale yakisitebini manga roese. 14 Aa, nako 'o 'aunu de 'o kakawo ma 'idadioka yakisitebini 'o nyawa-nyawa yomedi-mediri moteke 'o 'agama ma 'atorangi, ge'ena to ma Kristusosi 'awi 'aunu 'ifoloi 'inasitebini nanga so-sowonoka. Ma ngekomo 'o Ngomasa gee 'ika-kakali, ma Kristus 'awi roese ma sirete wosisuba ma Jo'oungu ma Dutuka ge'ena la 'o su-suba gee 'itoto-totomo. 'Awi 'aunu 'inasitebini to ngone nanga di-diai 'ito-torouoka, la ngone 'idadi powileleani ma Jo'oungu ma Dutu gee wowango-wango. 15 Ge'enau so ma ngekomo ma Kristus, ma Jo'oungu ma Dutu wodiai 'o jaji ma sungi 'awi kawasaka, la 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu waki'asokokau 'idadi yamake 'o sagala co-catu 'ika-kakali gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau. Ge'ena 'iodumu 'idadi sababu ma Kristus wosongene, de ge'enau yakisipidili 'o nyawa manga so-sowonoka gee yodiai ma 'orasi 'o jaji ma sira kaipakesi. 16 Nako naga

'o warisi ma surati, ge'ena salingou de ma 'ena mita ma nyo-nyata 'ato 'o nyawa gee yodi-diai 'o warisi ma surati ge'ena yosongenokau. 17 Sababu 'o warisi ma surati koipakewasi nako gee yodi-diai koyosongenuawasi. 'O surati ge'ena 'ipake duga ka gee 'o nyawa gu'una wosongenokau. 18 Sababu ge'ena 'o jaji ma di-disiraka mita salingou 'isitapapu de 'o haewani yatoa-toaka ma 'aunu. 19 Sababu gee 'o Musa wositotaroka 'o Israel ma nyawa yoodumika 'iso de ma Jo'oungu ma Dutuou 'awi besesongo, de 'o Musa wa'ese 'o sapi ma ngowaka ma 'aunu de 'o kabingi ma nauru ma 'aunu, de wosikaganu de 'o 'akere, ge'enaka de wosibilaroto ma Jo'oungu ma Dutu wi besesongo ma bukuoka de 'o Israel ma nyawaka yoodumu, wopake 'o hisop de 'o domba ma gogo gee 'isiluja-luja. 20 'O Musa gee wadai ge'ena de kawongosekau, "Ne'ena 'o 'aunu gee 'isitapapu 'o jaji ma Jo'oungu ma Dutuno gee salingou niamoteke." 21 Ge'enaka de 'o Musa wosibilarotoli 'o 'aunu ge'ena 'o Woaka gee ma Jou wisuba-suba ma ngii de 'iodumu 'okia sonaa gee yosuba de yapake-pake. 22 Ma goungu moteke 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara, rekeni 'iodumu 'o sagala moi-moi 'isitebini de 'o 'aunu, de 'o so-sowono 'idadi 'isi'ikiri duga ka de 'o haewani yatoaka so ma 'aunu ya'uisi. 23 'Okia sonaa gee 'isino-nako 'o sagala moi-moi 'o sorogaaka, salingou 'isitebini ma ngekomo koge'ena. Ma 'o sagala moi-moi gee 'o sorogaaka ge'ena 'iparaluu 'o su-suba gee 'ifoloiosi yaowa. 24 Sababu ma Kristus kowowosanguwa 'o Ngii 'Itebi-tebinika gee ka 'o nyawa ma giana ma jo-jobo, gee duga kaisino-nako 'o Ngii 'Itebi-tebini ma dutu. Ma Kristus wowosanga 'o sorogaaka, ge'enaka 'una ma 'orasi ne'ena wotaari ma Jo'oungu ma Dutuka sababu ngone. 25 'O Yahudioka manga 'Imam ma Amoko 'o taunu 'isinoi-noimi wowosanga 'o Ngii 'Itebini 'Ifo-foloika ma Jou 'awi Woaka, wo'asa 'o haewani moi ma 'aunu. Ma ma Kristus kowogi-giliowa wowosanga ma ngale wosisuba 'awi roese. 26 Sababu nako koge'ena, ge'ena ma ngale 'una salingou wogi-gilio wosangisara kaikurue 'o dunia ne'ena 'isidadi. Ma ma nyo-nyata, ma 'orasi ne'ena 'o 'orasi ma do-dogumoka ne'ena, 'una woboa duga ka ma moi ma ngale wa'ikiri 'o so-sowono ma ngekomo wosisuba 'awi roese ma sirete. 27 Ma Jo'oungu ma Dutu wositatapuokau 'o nyawa posongene duga ka ma moi, ge'enaka de ma Jo'oungu ma Dutu wonalega ma diai. 28 Koge'enali

mita ma Kristus womasisarakani wodadi 'o su-suba duga ka ma moi ma ngale wamoku 'o nyawa gudai manga so-sowono. 'Una 'asa woboali ma warasa ma modidi, ge'ena kowa'urusuawau ma ngale 'o so-sowono sababu watuusokau, ma wakisilaha 'o nyawa gee wida-damaau woboali.

10:1 'O besesongoka gee 'o Musa wositota-totara, ge'ena ka ma guruminosi 'okia sonaa yaowa-owa gee dua 'iboa, so ge'ena 'iodumu ko ma gou-gounguawasi. 'O besesongo ge'ena koya'akunuwa yakisitotomo 'o nyawa gee yoboa wisuba ma Jo'oungu ma Dutuka ma ngekomo yo'asa 'o su-suba, ngaro 'o taunu 'isinoi-noimi yosisuba 'o sagala su-suba kaimatero ma. 2 Nako kogee 'o su-suba ge'ena 'idadi yakisitebini, ge'ena ma raiokau 'o sagala su-suba ge'ena koyosisubawau. Sababu nako 'o nyawa gee wisuba-suba ma Jo'oungu ma Dutu la manga so-sowono yakisitebinokau, 'ona 'asa koyamaowau yosowono. 3 Duga ma nyo-nyata, 'o su-suba gee yosisuba-suba 'o taunu 'isinoimi, ge'enau 'isingano-nganono 'o nyawaka ma ngale manga so-sowono, 4 sababu ma goungu 'o sapi ma nauru ma 'aunu de 'o kabingi ma nauru ma 'aunu koidadiwa 'o so-sowono ya'ikiri. 5 Ma sababu ge'enau so ma 'orasi ma Kristus wo'uti 'o duniaku, 'una wongose ma Jo'oungu ma Dutuka, "Ngona konoduakuwa 'o su-suba 'o haewani de 'o su-suba 'iregu-regu, ma ngona nadua-duangou to ngoi 'ai roese. 6 Ngona konoduakuwa 'o su-suba 'o haewani gee yatuu-tuuku bolo 'o su-suba ma ngale 'o so-sowono 'isi'iki-'ikiri. 7 Ge'enaka de ngoi tongose, 'Jo'oungu ma Dutu, nedau ngoi! Ngoi toboa ma ngale tadiai 'ani mau 'isoka gee 'isilefoku 'o Buku 'Itebi-tebinoka gee 'ipe-peleleno ma ngale ngoi.' " 8 Ma si-siraka ma Kristus wongose, "Ngona konoduakuwa 'o su-suba 'o haewani de 'o su-suba 'iregu-regu, ngona konoduakuwa 'o su-suba 'o haewani yatuu-tuuku, de 'o su-suba gee 'o so-sowono 'isi'iki-'ikiri." Ma Kristus koge'ena wongose, ngaro 'o sagala su-suba ge'ena yosisuba moteke 'o besesongo gee 'o Musa wositota-totara. 9 Ge'ena 'iduanga de ma Kristus wongose, "Jo'oungu ma Dutu, nedau ngoi! Ngoi toboa ma ngale tadiai 'ani mau." So ma Jo'oungu ma Dutu waisanga 'o su-suba gee ma sira, de wositagali de ma Kristus 'awi su-suba. 10 Ma Yesus Kristus wadiaiokau 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wi mau ma ngekomo wosisuba 'awi roese. De

womasisarakani ge'ena ka ma moi ma ngale kaisi'ado-'adonikau, ge'enau ngone poodumu 'inasitebini 'o so-sowonoka. 11 'Iso de 'o Yahudiokau manga 'imam, to 'ona manga manarama ya'ao 'o wange 'isinoi-noimi, de yogi-gilio yosisuba 'o su-suba gee kaimatero. Ma 'o su-suba ge'ena ka ma eta ma koidadiwa 'o sowono ya'ikiri. 12 'Ena ma Kristus 'una wokula 'o su-suba ka 'o ngai moi ma ngale 'o so-sowono ma du-duusu kaisi'ado-'adonikau. Ge'enaka de 'una wopareta 'o ngii 'isure-sureka de ma Jo'oungu ma Dutu. 13 De ma 'orasi ne'ena ma Kristus wotamaa sigado ma Jo'oungu ma Dutu wadiai gee ma Kristusika wisa-saturuu yo'isene 'unaka. 14 Sababu ma Kristus ka ma moi wokula 'awi su-suba ge'ena ma ngale watuusokau kaisi'ado-'adonika 'o nyawa-nyawa gee wakiirikokau la yadiai ka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. 15 Ma ngale ge'ena dau, 'o Ngomasa 'Itebi-tebini mita 'inasitotara to 'ena ma sakisii. 'Ingose, 16 "Ma Jou wongose: Nedau 'o jaji gee dua todiai 'onaka, gee ma 'orasi dua 'asa ya'adono. Ngoi 'asa tanoa 'ai sagala besesongo to 'ona manga singinaka de tosilefo manga di-dibangioka." 17 Ma Jo'oungu ma Dutu mita wongose, "Ngoi 'asa kotosi-singinawa to 'ona manga so-sowono de manga singina ma dorou." 18 So 'o so-sowono de 'o singina ma dorou ma Jo'oungu ma Dutu kowosi-singinawau, so koiparaluuwau yosisuba 'o su-suba ma ngale 'o so-sowono ma ga-gaiki. 19 'Esa moi riaka dodoto, sababu 'o Yesusou wosongene so ma 'orasi ne'ena ngone pomoroini powosama 'o Ngii 'Itebini 'Ifo-foloika. 20 'O Yesus wapelengakau to ngone nanga ngekomo ma sungi, ge'ena la 'o ngekomo gee 'inakula 'o 'ahu. La ma ngekomo 'o Yesus womasisarakani, ngone 'idadi pawosanga 'o Ngii 'Itebini 'Ifo-foloi ma da-datoko. 21 De ma 'orasi ne'ena de ma 'enau to ngone nanga 'Imam ma Amoko gee wosibalusu ma Jou 'awi Woa. 22 Sababu ge'ena nou, ngone pomasisori ma Jo'oungu ma Dutuka de nanga singina 'itebi-tebini de nanga ngo-ngaku 'ikua-kuata. Sababu 'inasitebinokau nanga singinaka gee pamaoku de nanga salaka, de nanga roese gee 'isitebinokau de 'o 'akere 'idodo-dodono. 23 Salingou ngone pomasiga-gao nanga singina nganonika, sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji ge'ena 'asa wagoungu. 24 De ngone salingou pomakalega moi de moi, la ngone 'idadi pomakababata ma ngale pomakadora moi de moi de padiai 'okia sonaa yaowa-owa. 25 Ngone

salingou kaitaurika pomalomu-lomu powisuba ma Jou, 'uwa kopoboa-boawa 'isoka 'o nyawa 'iregu-regu. Ngone salingou 'ifoloiosi poduaka pomasikakuata moi de moi, sababu ngone panako koito'ingowau de ma Jou woboau. 26 Sababu nako 'o habari 'iti-tiai ma Jo'oungu ma Dutuno 'isitotarokau ngoneno, ma nako ka ngoneu nanga singina kopomaogoruwa podiai 'o sowono, ge'ena koi'iwau 'o su-suba ma ngale nanga sowono 'isi'aiki. 27 So ma ngale ge'ena, naga ka 'o ngai moioka duga ma ngale ngone, ge'ena la dua potaari ma Jo'oungu ma Dutuka ma ngale wonalega ma diai 'ena posironga 'inamodongoka, de 'awi do'otasa ma sauku gee 'asa yakibooto yaki'uku 'o nyawa-nyawa gee yoma-malawani 'unaka. 28 'O nyawa gee koyosingou-ngounuwa 'o besesongo gee 'o Musa wokula-kulano, ge'ena yakihukumu yakiso-songene ka ma eta ma koyakisinginawa, nako ma sakisii yamididi bolo yaruange, ge'ena ma nyo-nyata 'ona ge'ena yosowono. 29 Ma hukumani 'ifoloiosi 'itubuso salingou yakisidaene 'o nyawa gee wisido-dodoko ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka. 'O nyawa go'ona yamaoku koipakewa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji ma ngale 'o 'aunu, ge'ena la ma Kristus wosongene ma ngale watebini 'o sowono. De 'ona yositi-tingoono 'o Ngomasa gee 'inakula-kula 'o barakati. 30 Ngone powinako 'una gee wongose konee, "Ngoi 'asa tobalasi. Ngoi 'asa takihukumu." De mita wongose, "Ma Jou 'asa wahakimi 'awi kawasa." 31 Posironga 'inamodongoka nako ma Jo'oungu ma Dutu wowango-wango wonahukumu! 32 Niongano-nganono ma 'orasi 'ipasa-pasa gee ngini 'asa kaikurue niongaku ma Kristusika, nia gudai niosusa de niosangisara, ma ngini tatapu niomariwo niosigou-gounguku. 33 Do'oaka ngini nisimae-maeke de nisikisaa 'o kawasa ma bionoka. Do'oaka ngini mita niosangisara de 'o nyawa gee yakidiai koge'ena, 34 de 'o nyawa gee yobui-buika manga singina ma susa ngini mita niamao. De gedagee nia kia sonaa 'iodumu ya'ora, ngini niosimoteke de nia singina 'isa-sanangi, sababu ngini nianakokau to ngini naga de ma 'enasi 'ifoloi yaowa, gee dua koitorouwau kaisi'ado-'adonika. 35 Ge'enau so 'uwa nia singina 'i'ogu, sababu nako ngini tatapu niongaku, ge'ena to 'ena ma parasengi ma amoko! 36 Ngini salingou niosabari la ngini 'idadi niadiai ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau de ngini 'asa niamake 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu

wosijajiokau. 37 Sababu naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, "Ka 'o 'orasi moiou, de 'una gee woboaka rekeni, 'asa woboa; 'una 'asa kowatu-tuluruwa 'awi bo-boa. 38 De 'ai kawasa gee yomarimoiokau de de ngoi 'asa yo'ahu sababu yongaku. Ma nako naga 'onaka munuka yomasipidili, ge'ena ngoi 'asa kotosanangiwa de de 'ona." 39 Ngone ne'ena ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa, ngone kopomasipidi-pidiluwa 'unaka so koposikaikawa 'o dorouka. Ma ngone ne'ena pongaku-ngaku ma Jo'oungu ma Dutuka de 'inasilahakau.

11:1 'O ngo-ngaku ge'ena ma ngale panako 'itiaiokau 'okia naga gee ngone pongano-nganonou, de mita pamao 'itantuuokau 'okia naga gee kopamakewasi. 2 Sababu 'o ngo-ngaku, so ma Jo'oungu ma Dutu wakisanangi nanga edete de nanga dotumu ma sirasi. 3 Sababu 'o ngo-ngaku, so ngone pasahe 'o dunia ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu wosidadiku de wi demo, so 'okia naga gee pamake-make ge'ena gee kopamake-makewa 'idadiku. 4 Sababu 'o ngo-ngaku, so 'o Habel wokula ma Jo'oungu ma Dutuka 'o su-suba gee 'ifoloi yaowa de to Kain. Ge'ena so ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'ato 'o Habel 'una ge'ena 'awi singina 'itiai. Sababu 'inyatakau 'ato ma Jo'oungu ma Dutu wadawongo 'awi su-suba. 'O Habel wosongenokau, ma ngano de 'awi ngo-ngaku so 'awi di-diai ge'ena 'imadadi 'o do-dotoko sigado ne'ena. 5 Sababu de 'o ngo-ngaku, so 'o Henokh kowosongenuwa de kawigoraka 'o sorogaade. Komoiwa moi wimake, sababu 'una ma Jo'oungu ma Dutu wigoraokau. Naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku 'ato 'o Henokh kowigorakuawasi 'o sorogaade, 'una ma Jo'oungu ma Dutu wi singina wasanangi. 6 'O ngo-ngaku koi'iwa, ge'ena komoiwa moi ma Jo'oungu ma Dutu wi singina yasanangi. Sababu 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutuka yaika, salingou yongaku 'ato ma Jo'oungu ma Dutu naga, de ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wakiparasengi 'o nyawa gee yomau yomarimoi de de 'una. 7 Sababu 'o ngo-ngaku so 'o Nuh ma Jo'oungu ma Dutu wisidemo 'okia sonaa gee dua 'asa 'idadi gee 'una kowamake-makewasi; 'una wosingounu ma Jo'oungu ma Dutuka sigado wodiai 'o kapali moi gee ge'ena 'una de 'awi woa ma dodaku yakisilaha. Ma 'o dunia de ma doda yahukumu, 'ena 'o Nuh 'una de

'awi ngo-ngaku so ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'ato 'una 'o nyawa ma owa. 8 Sababu de 'o ngo-ngaku, so 'o Abraham wodomoteke gee ma Jo'oungu ma Dutu wi'asoko de wisuloko wotagi 'o daeraaka gee wisijajiokau 'unaka 'idadi to 'unau wi pusaka. De 'o Abraham wotagi ngaro kowosidongoowa dua kiaka wosikaika. 9 De 'o ngo-ngaku, so 'o Abraham womanoa 'o daeraaka gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijaji-jajioka wodadi 'o nyawa ma dudunino. 'O Abraham ge'enaka dau wogogere de womanoa 'o da-darusoka. Koge'enali mita 'o Ishak de 'o Yakub gee yadawongo 'o jaji kaimatero ma Jo'oungu ma Dutuno. 10 Sababu 'o Abraham woda-damaa 'o kota gee ma Jo'oungu ma Dutu wi singinaka wosigoko ma fondasi koitorouwau. 11 Sababu 'o ngo-ngaku, so 'o Abraham de ngo Sara 'idadi yamake 'o ngowaka, ngaro 'o Abraham wopereki 'ifolojiokau ma, de ngo Sara muna ma sira mi ngowaka koi'iwa ma. Ma 'o Abraham wongaku 'ato ma Jo'oungu ma Dutu 'awi jaji ma rai wagoungu. 12 Ngaro 'o Abraham ma 'orasi ge'ena wopereki 'ifolojiokau so 'isoka 'o nyawa gee manga roese 'isongenokau, ma 'una womadamake wi waata 'o gudai. Ma gudai kopa'akunuwa padoimi, 'isoka 'o ngoma 'o diwangoka de 'o dowongi 'o ngooto ma batingoka. 13 'Ona yoodumu gee kangano yakingose-ngosekau, 'ona ge'ena tatapu de manga ngo-ngaku sigado yosidosongene. 'Ona koyadawonguwasi 'o sagala moi-moi gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijaji-jaji, ma 'ona yanakokau 'ato dua 'asa yamake. So 'isoka 'o kianikia yamakekau 'o gurutika so kayodo-domorene. De bege'enau 'ona yomasidemo 'ato 'ona ge'ena 'o nyawa ma dudunino de kayotagino 'o duniaka ne'ena. 14 'O nyawa gee koge'ena yongose, ge'ena yosidumutu 'iwai-waiti 'ato 'ona yongano-nganonou 'o daeraa gee dua 'idadi ma gou-goungu to 'onau manga daeraa. 15 'Ona yatiba-tibangi bukangi la 'o daeraa gee yamada-madakau. Sababu nako koge'ena, ge'ena to 'ona manga 'orasi ma amokou ma ngale yolio 'o daeraaka ge'ena. 16 Ma ma nyo-nyata, 'ona 'ifoloi yoduaka 'o daeraa moi gee 'ifoloiysi yaowa, ge'ena la 'o daeraa gee 'o sorogaaka. Sababu ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu kowimaekuwa nako 'ona yongose 'ato 'una ge'ena to 'ona manga Jo'oungu ma Dutu, sababu ma Jo'oungu ma Dutu wadua-duangou manga kota 'o ngai moi. 17 Sababu 'o ngo-ngaku so 'o Abraham gee ma 'orasi 'awi ngo-ngaku ma

Jo'oungu ma Dutu wataili, 'una womodeke 'awi ngowaka 'o Ishak widiai 'o su-suba yatuu-tuuku ma ngale wisisuba ma Jo'oungu ma Dutuka. 'O Abrahamuou wadawongo 'o jaji ge'ena, ma 'una womodeke wisisuba 'awi ngowaka womatengo-tengoka gu'una. 18 Ma Jo'oungu ma Dutu 'o Abrahamuka wongose 'ato, "Ma ngekomo 'o Ishakiou nu'una, ngona 'asa namake 'ani waata gee tojajiokau ngonaka." 19 'O Abraham wanako 'ato ma Jo'oungu ma Dutu wa'akunu 'o Ishak wisimomikoli ngaro wosongenoka ma, so kaidadi pongose 'ato 'o Abraham matero kawidawonginouoli 'o Ishak wosongenoka de. 20 Sababu 'o ngo-ngaku, so 'o Ishak woga'asoko 'o sagala co-catu ma ngale 'o Yakub de 'o Esau manga 'ahu 'o bio-bionika. 21 Sababu 'o ngo-ngaku, so 'o Yakub gee rekeni wosongenoka de wakidaga'asoko 'o co-catu ma ngale 'o Yusuf wi ngowa-ngowaika, de womasidutuku 'awi papadi ma saekika de wisuba ma Jo'oungu ma Dutu. 22 Sababu 'o ngo-ngaku, so 'o Yusuf gee rekeni wosongenoka, de wobi-bicara ma ngale 'o Israel ma nyawa yosupu 'o Mesiroka, de wamadaku wi besesongo ge'ena la wi kobongo salingou ya'asa mita. 23 Sababu 'o ngo-ngaku, so 'o Musa wolahiruku de wi balusu wi'iunika 'o mede sa'angeno. 'Ona wilega-lega 'ena 'una 'o ngowaka ma dero moi, de 'ona koyakimodonguwa yaparene ma Koana wi pareta. 24 Sababu de 'o ngo-ngaku, so 'o Musa gee woamokokau de wooluku wisironga 'o Mesiroka manga koana wi ngowaka 'o ngeweka 'ami ngowaka. 25 'Una 'ifoloi woduaka wosangisara de ma Jo'oungu ma Dutu wi kawasa, de wooluku womasa-sanangi 'o sowono ma sigoronaka gee ma sanangi ge'ena ka 'o 'orasi moioka. 26 'O Musa wamaoku ngaro womadamake 'o sagala harataa 'o Mesiroka, ma 'ifoloi 'ibaraguna wisito-torou 'unaka sababu ma Koana gee 'o Nyawa Wosilaha-laha, gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau. Sababu 'o Musa wongano-nganono 'o parasengi ma du'uruoka. 27 Sababu 'o ngo-ngaku, so 'o Musa wamada 'o Mesir de kowodomodonguwa ma Koana wi do'otasa. 'O Musa wodaba-baili 'isoka kogee wimakekau ma Jo'oungu ma Dutu gee kopowimake-makewa. 28 Sababu 'o ngo-ngaku, so 'o Musa wodiai 'o rame ma ngale 'o Israeloka yosupu 'o Mesiroka yosingano-nganonie, de wosuloko 'o 'aunu yosibilarotika 'o Israeloka manga woa ma ngorana ma

saekino, la 'o mala'ekati gee 'o nyawa yakisonge-songene 'uwa 'iboa de yato'oma to 'ona manga ngowa-ngowaka 'o riaka. 29 Sababu 'o ngo-ngaku, so 'o Israeloka 'idadi yatoaka 'o Ngooto 'Ite-terebokino, yotagi kogee 'o tonaka dudungika, 'ena 'o Mesir ma nyawa 'ona 'o ngooto ge'ena yakiluunokau gee yositaili yatoaka mita de. 30 Sababu 'o ngo-ngaku, so 'o Yerikho manga kota ma tembok 'ikokitotaka gee 'o Israeloka yaki-kiloliti 'o wange tumudiingino. 31 Sababu 'o ngo-ngaku mita, so 'o ngo Rahab 'o ngeweka ma dorou gumuna komisidoto'omawa de 'o nyawa-nyawa gee yoma-malawani ma Jo'oungu ma Dutuka, sababu muna makidawongo mosidi-diai 'o Israeloka manga mata-mata. 32 De 'okiasi salingou tongose? Sababu 'ai 'orasi rekeni koi'iwau tosiwaiti ma ngale 'o Gideon, 'o Barak, 'o Simson, 'o Yefta, 'o Dautu, 'o Samuel, de 'o nabii-nabii. 33 Sababu manga ngo-ngaku, so 'ona yosikalakau 'o koa-koana, 'ona yosidagi 'o loa, de yamake 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau. 'Ona 'o singa koyakigoliwa, 34 de 'ona yasongene 'o 'uku 'ila-laagomo, koyakidaenuwa yaki'oto; 'ona yolamahani ma 'idadi yokuata, 'ona yokuata 'o gudotioka, de yakisikala 'o nyawa ma dudunino manga solodado. 35 Sababu 'o ngo-ngaku, so 'o nge-ngeweka gee manga nyawa-nyawa yosonge-songenokau 'idadi yomasida'ahuoli sababu yowangokali. Naga munuka yomodeke yakisikisaa sigado yosongene, de yooluku yakisipidili sababu yomau yakisiwangoli la yo'ahu 'ifoloiosi yaowa. 36 Naga munuka yakisela-sela, yakipesana, yakipusuku de 'o rate, de yakibui. 37 'Ona yakiteto, yakigaragaji, de munuka yakito'oma de 'o wase. 'Ona yokadagi 'o daeraa 'ireguka manga baju ka 'o domba ma kai de 'o kabingi ma kai, 'ona yosaigalere, yakihalebiru de yakisikisaa. 38 'Ona manga singina 'isure ma sala, 'ona koyadaenuwa yomanoa 'o duniaka ne'ena. 'Ona kayotagi-tagiti 'o tonaka 'ika-kakasaka de 'o diko-dikoka, de yomanoa 'o 'aru-'arukoka, de 'o guru-gurukoka. 39 De 'ona yoodumu koyamakewasi 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau ngaro manga ngo-ngaku yakisisakisiokau 'o sakisii yaowa-owa. 40 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wadua-duangou 'okia naga gee 'ifoloisi yaowa ma ngale ngone, so dua 'ona de de ngone, 'asa de 'itotomo.

12:1 Sababu ngone ne'ena naga 'o sakisii posironga manga gudai 'inasigilolitino 'inalega-lega, ge'enau so nou ngone pamada 'iodumu gee 'inasitu-tubuso, de 'o sowono gee naga koinamadawa. De nou ngone de nanga singina 'ikua-kuata pomariwo pomakarebese 'isoka gee 'inasitatapuokau. 2 Ma 'orasi ngone pomariwo nanga ngo-ngakuoka, ngone salingou tatapu potaari 'o Yesusika, sababu 'unau wosibaoro nanga ngo-ngaku de wapaliara ma ngale wositotomo ka ma guruenosi sigado ma do-dogumu. 'O Yesus wotahani wosangisara. 'Una wosongene 'o salipoka ma kowokalesanguwa 'ato ge'ena 'o mahe. 'Una duga wongano-nganono dua ma du'uruoka de kawomore-morene. De ma 'orasi ne'ena 'una wopareta de ma Jo'oungu ma Dutu 'o ngii 'isure-sureka. 3 Bika niongano-nganono kokia 'o Yesus wotahani wakidaari 'o nyawa yosowo-sowono gee posironga yomalawanioka 'unaka! Sababu ge'ena 'uwa nia singina 'itingoono de 'i'ogu. 4 Sababu nimariwo nialawani 'o sowono, koma'iwasi sigado niosongene. 5 De 'uwa niamongoro ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo naneda, gee nikula nginika ma ngale ngini to 'una wi ngowa-ngowaka: " 'Ai ngowaka, niaga-gao niosidi-diai ma Jou wi do-dotoko, de 'uwa nia singina 'itingoono nako winitawanono 'ikua-kuata. 6 Sababu ma Jou wakidotoko 'o nyawa gee wakidora-dora, de wakitawanono 'ikua-kuata 'o nyawa gee wosironga to 'una wi ngowa-ngowaka." 7 Ngini salingou niadawongo 'o do-dotoko 'ikua-kuata ma Jo'oungu ma Dutuno 'isoka 'o do-dotoko 'o dea wimoino. Sababu koi'iwa 'o ngowaka moi koma'iwa ma dea wadotoko koikuatuwa. 8 Nako ngini konitawanonuwa 'isoka to 'una 'awi ngowaka 'iregu-regu, ge'ena ma ngale ngini ko to 'unawa wi ngowa-ngowaka. 9 To ngone nanga dea 'o duniaka ne'ena 'inatawanonokau, de ngone pakihoromati 'ona. 'Ifoloiosi nanga Deaka gee daku 'o sorogaaka, ngone salingou 'ifoloiosi posingounu 'unaka la ngone po'ahu. 10 To ngone nanga balusu 'o duniaka, 'inadotoko ma 'orasi koikurutuwa, moteke 'okia naga gee 'ona yamaoku yaowa. Ma ma Jo'oungu ma Dutu wonadotoko ma ngale to ngone ma sirete nanga laha, la ngone 'idadi potebini pomasidogogere de de 'una. 11 Ma goungu gee ma 'orasi ngone 'inadotoko, 'o do-dotoko 'ikua-kuata ge'ena kopoduakuwa, so duga ka nanga singina 'isusa. Ma ge'enaka de ngone gee 'inadoto-

dotokokau, 'o do-dotoko ge'ena 'inasidadi ngone po'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu wi mau, de ma duanguku pamao posanangi. 12 Sababu ge'ena niakuatuku nia giama gee 'ila-lamahani de nia bu-buku 'iti-tirine ma ngale niomariwo 'ania ngo-ngakuoka ge'ena! 13 Kaitaurika niotagi 'o ngekomo 'iti-tiaika, la nia dou 'iliga-liga gee 'uwa 'isugara, ma 'ena 'idadi 'i'aiki. 14 Nimariwo nio'ahu nimarimoi de 'o nyawa 'iodumu. Nimariwo mita nio'ahu 'itebini de duga ka de ma Jou. Sababu komoiwa moi 'idadi wimake ma Jou nako manga 'ahu koitebinuwa. 15 Salingou nimasidiaino la nginioka naga ka moi ma 'uwa koyamakewa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi co-catu. De 'uwa munuka naga yodadi matero ka 'o 'ubutu 'ipa-padosa naga nia sigoronaka so yakisisusa de yakisitorou 'o nyawa manga gudai de to 'ena ma padosa. 16 Nimasitiari la 'uwa sigado naga munuka yomakapake kaitimaronga, bolo koyosikiamoiwa 'o barangi 'itebi-tebini 'isoka gee 'o Esau wadi-diai. 'Una wawukunu 'awi hak ma ngale 'o ngowaka 'o riaka, ma sababu ka 'o 'inomo 'o sude moi. 17 Ngini nianako 'ato ge'ena 'ipasa de 'o Esau womau wamake 'o co-catu ge'ena ma deano, ma 'una kawitomo. Sababu ngaro wosigari-gari wanonu ma ngekomo ma ngale wosidiai 'awi sala ge'ena, duga ma 'orasi ma ngale ge'ena, koi'iwau. 18 'Esa moi riaka dodoto, ngini koniamakewa 'o kianikia 'isoka ma sira 'o Israeloka yoda-daari. 'Ona yodaarika 'o Sinai ma gigie gee kaidadi pa'ao. 'Ona yamake 'o 'uku 'ilala-lala, 'o darusu, 'o sakautu de 'o rato. 19 'Ona yo'isene 'o torompeta ma 'ilingi de 'o 'ilingi ma kiamati. 'O Israeloka yo'isenoka 'o 'ilingi ge'ena, de 'ona yoga'asoko yosigou-goungu la 'o 'ilingi ge'ena 'uwau 'ibicarali 'onaka. 20 Sababu 'ona koyotahanuwa yo'isene 'o pareta gee 'o 'ilingi ge'ena 'isitotara. Sababu 'o 'ilingi ge'ena 'ingose, " 'Iodumu gee yatigi-tigi 'o gigie ne'ena, 'o haewani bolo nago'ona bato, salingou yakiteto sigado yosongene." 21 'Okia naga gee 'o Israeloka yamake-make ge'ena posironga de yodomodongoka sigado 'o Musa wongose, "Ngoi 'imodongo katoti-tirine!" 22 Ma ngini niongaku-ngaku gee niaikakau 'o Sion ma gigieka de ma Jo'oungu ma Dutu wowango-wango wi kotaka, ge'ena la 'o Yerusalem 'o sorogaaka gee ma mala'ekati 'icaanoka. 23 Ngini niamotekokau 'o lo-lomu moi 'irame-rame, ge'ena la 'o nyawa yongaku-ngaku gee manga rongaronga 'ilefokou 'o sorogaaka manga

lo-lomu. 'Ona ge'ena matero ka ma Jo'oungu ma Dutu wi ngowa-ngowaka 'o riakoka. Ngini nioboakau ma Jo'oungu ma Dutuka gee wahaki-hakimi 'o nyawa 'iodumu. De ngini naga de 'o nyawa ma owa gee yakisitotomokau. 24 Ngini nioboakau 'o Yesusika gee ma ngekomo 'una so 'idadi 'o jaji ma sungi ge'ena. Ngini nioboa 'unaka ma ngekomo 'awi 'aunu 'ipoa de wosongene. 'Awi 'aunu 'ipoa de wosongene ge'ena ma ngale watuusu 'o sowono, ge'enau 'isitantuuokau 'okia sonaa 'ifoloi yaowa-owa so koimaterowa de gee to Habel wi 'aunu. 25 Sababu ge'ena, niomasitiani la 'uwa nginioka naga wiitomo 'una gee wobi-bicara. 'O Israeloka gee ma 'orasi 'o Sinai ma gigieka de yooluku yosigisene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo gee wositota-totara 'o duniaku, 'ona koidadiwa yomasiresene 'o hukumanioka. 'Ifoloi ngone gee po'ise-'isene 'una gee wobi-bicara daku 'o sorogaaku! Nako ngone pooluku posigisene, kokia ngone pomasimada gee podo-domodongo! 26 Ma 'orasi ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'ilingi 'o dunia yatiwiwiri. Ma ne'ena 'una wojaji wongose 'ato, "Ma moiosi ngoi 'asa tatiwiwiri duga ka 'o duniawa ma 'ena de 'o diwanga mita." 27 'O demo "ma moiosi" 'isidumutu 'ato 'o dunia 'iodumu gee 'isidadi-dadiku 'asa 'ikagiwi de yatingaka, la 'imadaku duga ka gee koidadiwa 'igiwi. 28 Sababu ge'ena ngone salingou po'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka, sababu ngone padawongo 'unano 'o ngii moi gee ma pareta koidadiwa 'igiwi. Ngone salingou po'amalaha de powisuba ma Jo'oungu ma Dutuka, powihoromati de powidomodongo, moteke ma do-dagi gee 'una ma sirete wodua-duaka. 29 Sababu to ngone nanga Jo'oungu ma Dutu matero ka 'o 'uku gee 'okia sonaa ya'uku-'uku.

13:1 Ngini gee ka 'o ngo-ngaku moi salingou tatapu nimakadora moi de moi 'isoka 'o 'esa moi. 2 'Uwa niamongoro salingou niakidawongo 'o nyawa gee koniakinakowasi yomasido-dogumu nia woaka. Sababu koge'ena dau ge'ena yamuruo naga koyanakokawa 'ena yadawongokau 'o mala'ekati manga woaka. 3 Salingou niakingano-nganono 'o nyawa gee 'o buioka, 'isoka ngini mita de de 'ona 'o buioka. De 'o nyawa-nyawa gee yakisihaga-haga, salingou niakingano-nganono 'isoka ngini mita nidiai koge'ena. 4 'O nyawa 'iodumu salingou yahoromati 'o ngaamoka, de 'o

rokata de 'o wekata koidadiwa manga singina 'ilenge 'o nyawa 'ireguka. 'O nyawa gee yomakapake kaitimaronga de gee yoso-songou 'asa ma Jo'oungu ma Dutu wakhakimi. 5 'Uwa 'o pipi nido-dopokana so 'ena niparetano, ma ngini salingou niosanangi de 'okia naga gee naga nginioka. Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wongosekau, "Ngoi 'asa kotonisidipidikawa bolo kotonimadakawa." 6 Ge'ena so ngone pomoroini pongose, "Ma Jou ge'ena to ngoi 'ai ro-riwo, ngoi koimodonguwa; 'o nyawa koya'akunuwa 'ikadiai ngoino!" 7 Niakingano-nganono 'ania balu-balusu gee yositota-totara ma Jo'oungu ma Dutu wi demo nginika. Nimadelega kokia 'ona yo'ahu de yosongene, de nimaduru to 'ona manga ngo-ngaku. 8 Ma Yesus Kristus 'una tatapu ka koge'ena, ma sirasi, ma 'orasi ne'ena sigado kaisi'ado-'adonika. 9 'Uwa nisiliba 'o sagala do-dotoko gee koyadae-daenikawa. To ngone nanga singina salingou 'isikuata de ma Jo'oungu ma Dutu wi singina ma sure; ge'ena 'ifoloi yaowa; 'uwa gee 'o sagala 'atorangi ma ngale 'o 'inomo. 'O nyawa-nyawa ma sirasi gee yamoteke 'o 'atorangi ge'ena, koyamakewa ma faedaa. 10 Ngone pomarimoikau de ma Kristus, so 'una matero ka nanga su-suba moi sababu wosongenokau ma ngale nanga so-sowono watuusu. De 'o 'imam-'imam gee yamote-moteke yole-leleani ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka, 'ona yomoteke de de ngone matero ka 'o su-suba gee ma su-suba 'idu-dutuuku ma dekuoka koidadiwa ya'odomo. 11 'O haewani ma 'aunu gee yosisuba ma ngale 'o so-sowono ma ga-gaiki, ma 'Imam ma Amoko wa'asa 'o Ngii gee 'Itebini 'Ifo-foloika. Ma 'o haewani ge'ena yatuuku 'o woa ma dudunoka. 12 Ge'ena so 'o Yesus mita wosangisara de wosongene 'o kota ma ngorana ma amoko ma dudunoka ma ngale watebini 'awi kawasa 'o sowonoka de to 'una ma sirete wi 'aunu. 13 Sababu ge'ena, nou ngone posikaika 'unaka gee 'isi-'ade-'ade posupu 'o kota ma dudunika, de pomoteke 'inasiti-tingoono de de 'una. 14 Sababu 'o duniaka ne'ena to ngone nanga ngii 'ika-kakali koi'iwa. Ngone panonu 'o ngii pomanoa-noa gee dua 'asa 'inakula. 15 Sababu ge'ena, ma ngekomo 'o Yesus, ngone salingou powisiare-arene ma Jo'oungu ma Dutu. Ge'ena 'imadadi to ngone nanga su-suba de nanga 'amalaha 'unaka gee ngone positedene de nanga demo-demo. 16 'Uwa niamongoro nodiai yaowa-owa de nimakariwo moi

de moi, sababu ne'enu 'o su-suba gee ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yasanangi. 17 Niodomoteke 'okia naga gee nisibalu-balusu yosuloko de niaki'isene 'onaka. Sababu 'ona kaitaurika nisilega-lega, de ge'ena salingou 'imadadi to 'ona manga gina yotaari ma Jo'oungu ma Dutuka. Nako ngini niakisingounu 'onaka, 'ona 'idadi yomanarama de manga singina 'isa-sanangi. Nako ko'uwa, 'ona 'asa yomanarama de manga singina 'isusa-susa, de ge'ena ma faedaa koi'iwa nginioka. 18 'Uwa niomaogoro minisilahidoa ngomi. Ngomi mianako 'amia singina 'itebi-tebini, sababu naga 'o sagala moi-moioka ngomi kaitaurika miomau miadiai 'okia naga gee 'iti-tiai. 19 'Ifoloiosi ngoi toga'asoko tosigou-goungu, la ngini nisilahidoa ngoi la ma Jo'oungu ma Dutu woisigiliou nginika. 20 Ma Jo'oungu ma Dutu wisimomikokau nanga Jou Yesu ngaro wosongenukou ma. Sababu 'una wosongene, ma 'orasi ne'ena 'una wodadi 'o So-sowohi ma Amoko ma ngale wonasowohi ngone, ge'ena la to 'una 'awi domba-domba. De mita sababu wosongene, so 'isitatapu 'o jaji 'ika-kakali gee ma Jo'oungu ma Dutu wodiai ngoneno. 21 Tanu ma Jo'oungu ma Dutu 'o sanangi ma titi gu'una, winisitotomo de 'o sagala yaowa-owa gee ngini nioparaluu ma ngale niadiai 'awi mau. Tanu ma ngekomo ma Yesu Kristus, ma Jo'oungu ma Dutu womanarama ngoneka 'okia naga gee wodua-duaka. Salingou ma Kristus winisiarene kaisi'ado-'adonika! 'Amin. Koge'enu. 22 Ngoi toga'asoko la ngini niosidi-diai 'okia naga tinido-dongosekau ne'ena de nia sabari. Sababu 'ai surati ne'ena koikurutuwa. 23 Ngini salingou nianako, to ngone nanga 'esa moi 'o Timotius wisisupuokau 'o buioka. Nako ne'ena 'ai ngiokau waino, 'asa towi'asa gee dua taika nginika. 24 Niositotara 'amia tabea gee nisibalu-balusika yoodumu de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa 'iodumika. Niadawongo mita nanga riaka dodotino 'o Italiaka manga tabea. 25 Tanu ma Jou winisibarakati ngini 'Esa moi niiodumu.

1:1 Tabea! 'Esa moi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa niiodumu gee kiaka naga bato niaika 'o duniaka ne'ena! Ngoi ne'ena 'o Yakobus, ma Jo'oungu ma Dutu 'awi gilaongo de ma Yesu Kristus 'awi gilaongo. 2 'Esa moi riaka dodoto, nako ngini nidutuku 'o susa de 'o sangisara 'i'ini-'inioka ma ngale nitaili, ge'ena kaniosisamaowa. 3 Sababu ngini nianakokau, nako

la ngini koniomasipidiluwa de ma Jou ngaro 'o susa de 'o sangisara nidutuku ma, ge'ena ma duanguku ngini niotongosono. 4 Niapaliara nia singina 'ito-tongosono ge'ena la kaisiika monga 'ikuata sigado ma gou-goungu nia'akunokau 'okia sonaa moi-moi niodaari. 5 Nako la nginioka naga moi koyobarijawa rekeni, ge'ena yomaga'asoko ma Jo'oungu ma Dutuka, de dua 'una 'asa wakikula, sababu 'una woduaka 'o nyawa 'isinoimika wakiriwo de 'awi dora. 6 Ma gee yomaga-ga'asoko go'ona salingou yongaku, de koidadiwa manga singina 'ikapula. Sababu 'o nyawa manga singina 'ikapula-pula ge'ena 'isoka 'o moku-moku 'o dadoko ya'asa-'asa 'isiika 'isiino. 7 'O nyawa koge'ena, ge'ena 'uwa yomanganonganono 'ato dua 'o kianikia yomadamake ma Jo'oungu ma Dutuno. 8 Sababu 'o nyawa gee manga singina 'ikapula-pula ge'ena manga di-dibangi koiriiduwa. 9 Niongaku-ngaku gee niosusa-susa so konisikiamoiwa, yaowa kaniomore-morene sababu ma Jo'oungu ma Dutu winisidaduie. 10 Ma ngini niokaya-kaya salingou kaniomore-morene sababu ma Jo'oungu ma Dutu winisidaduuku. Sababu 'o nyawa yokaya-kaya 'asa yoisanga 'isoka 'o 'ubutu ma bunga. 11 Gee 'o wange 'ibaoro de ma sauku 'ipa'awoto so ma 'ubutu ge'ena 'imaai de ma bunga 'itotaka so koisurewau. Koge'enali mita dua 'o nyawa yokaya-kaya, 'ona 'asa yoisanga gee manga 'usaha yosidagi ma gu-gudaioka. 12 Yosanangioka 'o nyawa gee yota-tahani ma 'orasi 'o susa de 'o sangisara yakidutuku, sababu gedagee yotongosonokau yakitaili, 'ona 'asa yomadamake ma parasengi ge'ena la 'o 'ahu 'ika-kakali gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau 'o nyawa wisiboso-bosonika. 13 Nako la moikani yakitaili, 'uwa yongose 'ato ge'ena ma Jouno! Sababu ma Jo'oungu ma Dutu koidadiwa 'o dorou witaili, de 'una kowakitailuwa ka moika ma. 14 Ma nago'ona yakitaili ge'ena ma ngale to 'ona ma sirete manga nyafisuu ma dorou yakibaja de yakitobaka. 15 De nako 'o nyafisuu ma dorou ge'ena yamotekokau, ge'ena 'imadadi 'o sowono. De nako 'ona koyomaogoruwa yodiai 'o sowono, ge'ena ma duanguku 'o songene. 16 'Esa moi riaka dodoto tinisiboso-bosono, 'uwa niakidomoteke 'o nyawa gee yomau nisihaga. 17 'O sagala co-catu de 'o parasengi 'itoto-totomo ge'ena 'iodumu daku 'o sorogaaku 'iboa, ma Jo'oungu ma Dutu gee 'okia sonaa 'ita-tarangi 'o diwangoka wodi-diai wosigutiku. 'Una ge'ena ma Jo'oungu

ma Dutu kowongali-ngaliwa, de 'unaka 'iso de 'o darusou ge'ena ka ma gurumini ma koi'iwa. 18 Ka to 'una ma sirete 'awi mau ngone wonadi ai to 'una 'awi ngowa-ngowaka, ma ngekomo 'awi demo 'iti-tiai. 'Una wodiai koge'ena la ngone podaduie de 'o sagala moi-moi gee wosidadi-dadiku. 19 'Esa moi riaka dodoto tinisiboso-bosono! Niosi-singina naneda: 'O nyawa 'iodumu salingou 'itaiti yosigisene ma 'uwa kaitaiti yobicara de kaitaiti yongamo. 20 Sababu 'o nyawa gee yotabangamo ge'ena koya'akunuwa yadai yaowa-owa, gee ma Jo'oungu ma Dutu wodua-duaka. 21 Ge'ena so nia'umo 'ania biasau gee 'ige-ge'ewere de 'ito-torou. Nia'ese ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo gee nia singinaka wosinoakau, sababu 'o demo ge'ena de ma guata ma ngale nisilaha. 22 Ngini salingou niadai 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wongosekau, 'uwa duga kaniosigisenino so ka ngini ma sirete nimasihaga. 23 'O nyawa gee yosigisene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo ma koyadi aiwa, ge'ena 'isoka 'o nyawa manga biono yalega 'o kasinaaka. 24 Gedagee yaunginoka de yotagi de yamongorokau kokia ma jako manga biono ge'ena. 25 Ma nago'ona yalega yosidemogaroku 'o besesongo 'iti-tiai ge'ena de yomasiga-gao ge'enaka de yosigou-goungu yadai, so duga kayosigiseninowa de yamongorokau, 'ona 'asa yosanangioka. 'O besesongo 'iti-tiai, ge'ena la 'o besesongo gee 'o nyawa yakisipidi-pidili 'o sowonoka ma ngale yakisilaha. 26 Nako moikani yomamaoku 'o 'agama ma nyawa ma manga 'uru koyojagawa, ge'ena 'ona ma sirete yomasihaga. Ge'ena ma ngale yo'agama ma faedaa koi'iwa. 27 'O singounu ma gou-goungu 'o 'agamaka moteke nanga Dea ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena la: 'O go'osisi ma dorou de 'o bao-bao yosa-sangisara pakiriwo, de ngone ma sirete pomajaga la 'uwa 'o dunia 'inasitorou.

2:1 'Esa moi riaka dodoto gee niongaku-ngaku ma Jou Yesus Kristusika, ma Jou gee posironga de wokumatioka, 'uwa nioiri-iriki 'o nyawa sababu ka 'o harataa! 2 Sababu nako kogee yokaya-kaya moi yoboa nia lo-lomuno yomasinoaku manga baju 'isure-sure de yoma'ali-'alino manga 'ali-'ali 'o guraci, de moioli yoboa yosusa-susa manga baju 'irebe-rebete, 3 ge'ena ngini 'ifoloi niakalesangi ka gee manga baju 'isure-sure. De ngini niongose, "Bereki, nou nogogerino ningino 'o go-gogere 'isure-sureku." Ma gee

yosusa-susaka kaniongosekau, "Tagi noma'oko-'oko doka ngoka," bolo "Nogogeruku nongokau dau 'o tonaoka." 4 Nako koge'ena niodi-diai ge'ena niosikakairiki 'o nyawa, de niakilega moteke nia di-dibangi 'ito-torou. 5 'Esa moi riaka dodoto tinisiboso-bosono, niongano-nganono! 'O nyawa yosusa-susa 'o duniaka ne'ena, ma Jo'oungu ma Dutu wakiiriki yodadi kaya ma ngale manga ngo-ngaku 'ifoloi 'ikuata. 'O nyawa go'ona 'asa yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa, 'isoka gee ma Jo'oungu ma Dutu wojajiokau 'o nyawa-nyawaka gee wisiboso-bosono. 6 Ma ngini kaniakisela-sela 'o nyawa yosusa-susa, 'ena momongo yokaya-kayau go'ona nidoko-doko de nisihakimi. 7 'Onau ge'ena yosito-torou 'o ronga 'isure-sure gee niadawongino ma Jo'oungu ma Dutuoka! 8 Ngini niadai 'iti-tiai, ge'ena salingou niamoteke 'o besesongo ma dekuoka gee 'isilefoku 'o Buku 'Itebi-tebini ma no-noimoka ne'ena ge'ena la, "Nimasikabosono moi de moi 'isoka to ngini ma sirete nia roese niosibosono." 9 Ma nako ngini nioiri-iriki 'o nyawa sababu 'o harataa, ge'ena ngini niodiai 'o sowono, de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo 'isidumutu 'ato ngini ge'ena 'o besesongo niapare-parene. 10 Nago'ona ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo ge'ena yaparene 'o ngai moioni, ge'ena ma ngale 'iodumu yakokiparenokau. 11 Sababu 'enau 'ingose 'ato, " 'Uwa niosongou," mita 'enau 'ingose 'ato, " 'Uwa nioto'oma." So ngaro koniosongouwa ma nako nioto'oma, ngini ge'ena niapare-parene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo. 12 Niobicara de niadai ge'ena salingou 'isoka 'o nyawa gee dua yakilega ma diai moteke ma Jou wi besesongo gee 'o nyawa yakisipidi-pidili 'o sowonoka ma ngale yakisilaha. 13 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu dua kowakisimara'aiwa gee 'o nyawa kayanakowa yosimara'ai. Duga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dora 'ifoloi 'ikuata ngaro de 'o hukumani ma. 14 'Esa moi riaka dodoto, 'okia ma faedaa moi yongose 'ato, "Ngoi ne'ena tongaku-ngaku," ma nako koyosidumutuwa manga 'ahu ma sigoronaka, manga ngo-ngaku koge'ena yakisilahaka? 15 Nako naga nanga nyawa wimoi bolo mimoi 'o baju yoparaluu de manga 'inomo koyakidugawa 'o wange 'isinoi-noimi, 16 de kaniongose 'ato, "Kasamaowa niomasinoa 'o baju 'isau-sauku de kasamaowa nio'odomou!" 'Ena koniakikulawa gee 'okia naa yoparaluu ma ngale manga 'ahu, 'okia ma faedaa ge'ena? 17

Koge'enali mita 'o ngo-ngaku. Nako koniosidumutuwa de nia manarama, ge'ena ma faedaa koi'iwa. 18 Ma poilia naga munuka yongose, " 'O nyawa munuka yomasiga-gao 'o ngo-ngakuka, de munuka 'o manaramika." Ngoi 'asa tosango, "Bika niosidumutino ngoino kokia 'o nyawa de manga ngo-ngakuoka ma ma sowoko koi'iwa de ngoi 'asa tosidumutu de ma sowoko, ma ngale ngoi de 'ai ngo-ngaku." 19 Ngini niongaku ma Jo'oungu ma Dutu kawomatengoka. 'O tokata mita 'ingaku de yakokimodongo kaiti-tirine. 20 Ngini posironga niohaga-hagaka! Bolo salingou nisidumutosi 'ato 'o nyawa gee yongaku-ngaku ma koyadiaiwa gee yaowa-owa, ge'ena ma faedaa koi'iwa? 21 Bika niosi-singina 'o Abraham to ngone nanga edete gu'una. 'Una ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'ato woloa sababu wamoteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau ge'ena la ma 'orasi 'awi ngowaka 'o Ishak wisisuba ma Jo'oungu ma Dutuka 'o su-suba 'idu-dutuuku ma dekuoka. 22 Ne'enaka 'iwai-waiti monga 'ato 'o ngo-ngaku salingou 'imakamoteke de 'o manarama la 'itotomo. 23 Ge'ena 'imakadaene de naneda 'o Buku 'Itebi-tebini ma no-noimoka, " 'O Abraham wongaku ma Jo'oungu ma Dutuka, so de wi ngo-ngaku ge'ena so ma Jo'oungu ma Dutu widawongo wodadi 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau wamote-moteke." Ge'ena so 'o Abraham widiai ma Jo'oungu ma Dutu wi manai. 24 Ne'ena 'iwaitokau 'ato 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'ato yolo-loa, ge'ena sababu manga di-diai yaowa-owa, so duga ka manga ngo-ngakuwa. 25 Niamake mita 'o ngo Rahab gee 'o nauru makipake kamo'itimaronga. Muna ma Jo'oungu ma Dutu midawongo sababu 'ami manarama, ge'ena la makisidabino mi woano 'o Israeloka manga mata-mata de makisingekomo yoowara. 26 So 'isoka ngoneli, nako la kopoomasuawau, ge'ena posongenokau. Koge'enali mita de nanga ngo-ngaku ma kopadiaiwa. Nanga ngo-ngaku ge'ena ka ma songene.

3:1 'Esa moi riaka dodoto, nginioka naga 'uwa kaniokudai niomau niodadi guru! Sababu ngone panakokau, podadi guru ge'ena dua ma Jo'oungu ma Dutu wona'urusangi 'ifoloi 'itubuso de 'o nyawa 'iregu. 2 Ngone poodumu 'o gudai pasalakau. Ma nago'ona koma'iwa yasala manga demo-demoka, 'ona ge'ena yomadotomokau, sababu ya'akunu yapareta to 'ona manga

singina. 3 'O sapi ma ngununu ma bu-busuku posinoa ge'ena ma dumutu la 'ena 'imoteke to ngone nanga mau. Ma ngekomo ge'ena ngone 'idadi papareta. 4 De kaniamake 'o kapali ngaro ma amoko de 'o dadoko 'isi-siapoto ya'asa, ma 'idadi 'o kamudi ma dingoono moi ya'aturu moteke ma kapali wo'asa-'asa 'awi mau. 5 Koge'enali mita nanga 'uru, 'ena ngaro ka ma dingoono ma 'idadi 'inasi'edenge de 'o hali 'ila-laagomo. Kaniatibangi! 'O 'uku ka ma etaka ma 'o bongana ma amoika ma yabootuku ya'uku. 6 'O 'uru ge'ena 'isoka 'o 'uku. 'Ena 'inasitorou, sababu 'ena ge'ena 'o dorou 'isiwae-waere, 'ena yakokituuku to ngone nanga 'ahu de 'o 'uku gee 'o narakano. 7 'O sagala haewani gee kopaso-sowohiwa 'isoka 'o namoro 'o ngawa-ngawano, 'o haewani 'imatoba-tobaka, de 'o naoko, kaidadi padana de 'o nyawa yadanakau. 8 Ma 'o nyawa ma 'uru ka moi ma koya'akunuwa yadana. 'Ena ge'ena 'itingkai de koya'akunuwa yapareta, 'ena ka 'o racongou gee 'inasonge-songene. 9 De nanga 'uru ngone po'amalaha ma Joude to ngone nanga Deade, mita de nanga 'uru ngone posibobeto 'o nyawaka gee ma Jo'oungu ma Dutu wosidadi-dadiku moteke to 'una 'awi dulada. 10 Ma 'uru kage'enano 'isupu 'o 'amalaha de 'o sibobeto, 'ena momongo koyadaenuwa koge'ena, 'Esa moi. 11 Koi'iwa 'o 'akere ma gububulu ka moi de 'isupuno 'imali-mali sonaa. 12 'Ai riaka dodoto, 'o 'ara ma gota koma'iwa 'isowokino 'o zaitun ma sowoko, de 'o 'anggur koma'iwa 'isowokino 'o 'ara ma sowoko. Mita 'o 'akere ma titioka 'iosa-osa, koma'iwa 'i'uisoko 'iso-somoa. 13 Nako nginioka naga de ma 'ena yoba-barija, salingou yosidumutu de manga 'ahu 'isure-sure, de yadiai 'okia sonaa 'isure-sure, 'isimoteke de 'o singina 'ima-ma'ai de 'o cawaro. 14 Ma nako ngini nimakataleana, nia singina nimakadisiri de niosi'akunu ka to ngini ma sirete nia roese, ge'ena 'uwa niosimole-mole nia barija ge'ena. Sababu ge'ena kanioeluku de nialawani 'o do-dotoko 'iti-tiai ma Jo'oungu ma Dutuno. 15 'O barija koge'ena, ge'ena ko 'o sorogaakuwa so ka 'o duniano, 'o nyawa ma nyafisuuno, de 'o sagala tokatino. 16 Sababu kiaka naga 'o daleana de yomadengo-dengoka, ge'enaka mita 'o karuahe de 'o dorou 'i'ini-'inioka 'idadi. 17 Ma 'o nyawa gee manga barija dakuuku, 'ona ge'ena ma di-disiraka manga singina 'itebini, deika yoduaka yomakatiai, manga singina 'ima'ai, de yosingou-ngounu. 'Ona yaki'omanga de 'o dora so

manga manarama 'isure-sure. 'Ona koya'ena-'enawa de koyoma'uca-'ucawa. 18 Ma goungu, 'okia sonaa yaowa-owa ge'ena 'o go-gasa ma owa ma sowoko, gee 'o nyawa yodua-duaka 'o go-gasa ma owa yotuduuku.

4:1 'Ido'oa so niomakatutuku de niomakangamo? Ge'ena ma sababu 'ania nyafisuu gee koimaogo-ogoruwa 'ikudoti nia singina ma dodaka, ma ngale 'imau niamake 'o dunia ma sanangi. 2 Ngini nionyafisuu 'o kianikia ma konimadamakewa so nioto'oma. Ngini niotaleana ma konimadagakunuwa 'okia naga nianonu-nonu ge'ena, so nimakatutuku de nimakangamo. Ngini kokiawa nimadamake sababu konimalahidoawa ma Jo'oungu ma Dutuka. 3 De ngaro nimalahidoakau ma konimadamakewa, sababu nia ga-ga'asoko ge'ena ma dumutu 'isowono. 'Okia naga nioga'asoko ge'ena duga ka ngini ma sirete nimasisanangi. 4 Ngini ge'ena nia singina ko de ma gounguwa winimoteke ma Jo'oungu ma Dutu matero ka 'o ngeweka mimoi 'ami ako 'ikudai. Ngini nianakokau 'ato nako niogiamanai de 'o dunia ge'ena kaimatero de winimusu ma Jo'oungu ma Dutu. So nago'ona yomau yogiamanai de 'o dunia ne'ena, 'ona yomadiai ma Jo'oungu ma Dutu 'awi musu. 5 'Uwa niongose 'ato 'o Buku 'Itebi-tebinoka kaisisomoa 'ingose 'ato, "Ma Jo'oungu ma Dutu wonakulakau 'o ngomasa gee ma nyafisuu 'ikua-kuata." 6 Ngaro koge'ena ma ma Jo'oungu ma Dutu 'awi simara'ai ngoneno 'ifoloi 'ikuata de to ngone nanga nyafisuu. Ge'enau so ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bukuoka 'isilefoku mita, "Ma Jo'oungu ma Dutu wakidu'uduku 'o nyawa manga singina 'ikuru-kurutie, ma wakisimara'ai gee manga singina 'iti-tipokoku." 7 Sababu ge'ena salingou winisigisene ma Jo'oungu ma Dutu de nialawani 'o Tokata ma Koana, la 'ena 'asa 'iowara nginioka. 8 Nimasisori ma Jo'oungu ma Dutuka la 'una mita 'asa womasisori nginika. Nia 'ahu niatebinika ma ngale niamada 'o dorou, ngini gee niosowo-sowono! De nia singina niatebinika gee nia singina 'ikapula-pula! 9 Ngini salingou ma gou-goungu nimatoduba niosigari-gari. So tanu nia giete 'imadadi 'o gari, de nia morene 'imadadi 'o balisa! 10 Nimasidaduuku ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka, la 'una 'asa winigoraka. 11 'Esa moi, riaka dodoto, 'uwa nimasikagurubungu moi de moi. Nago'ona yosigu-gurubungu de yakisisala-sala manga 'esa moi, 'ona ge'ena yosito-torou de yosisowono

ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo. Ge'ena ma ngale 'ona koyamotekuwa 'o besesongo ge'ena, ma 'ena yodadi ma hakimi. 12 Momongo kawomatengoka duga 'o hakimi de 'o besesongo wodi-diai, ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu, gee wa'akunu wonariwo wonasilaha bolo wonasotumu. So ge'ena ma ngale ngini koya'akunuwa 'o nyawa niakisisala-sala. 13 Nio'isenika ngini gee niongose 'ato, "Ne'ena ma wange bolo wangede dua miotagi nee ma kotaka de miogogere ge'enaka miomanarama 'o taunu moi miomawukunu la 'o pipi miomadamake." 14 Momongo ngini koniosidongoowa 'okia dua 'idadi wangede 'ania 'ahu ma sigoronaka. Ngini ge'ena 'isoka 'o 'uku ma dowo so ka 'o 'orasi moioka 'ena 'iisangokau. 15 'Ena salingou ngini niongose konee, "Nako ma Jo'oungu ma Dutu wosimoteke, ngomi 'asa mio'ahu de miodiai koneda de konee." 16 Ma gee ngini niadi-diai ma 'orasi ne'ena, ge'ena kanimadaduie ngano nimaie. Nimadaduie koge'ena ge'ena ka 'o dorou. 17 So 'o nyawa gee yanakokau 'okia naga yaowa-owa gee salingou yadiai ma koyadiaiwa, ge'ena yosowono.

5:1 So ne'ena ngini gee niokaya-kaya, niosigisene, ngini salingou nio'ari de nioto-tora sababu ngini dua niosangisara. 2 Nia harataa 'ikokitorouokau, de nia pakeangi 'o bo-boru yatetorokau. 3 Nia guraci de nia saaka 'o mooko ya'omangukou, de 'o mooko ge'ena 'imadadi sakisii nilawani ngini de nia roese ya'odomo yabooto koge'ena 'o 'uku. Ngini nimadolomuokau 'o harataa ma 'orasi 'o dunia ma do-dogumu 'isori-sori ne'ena. 4 Ngini koniofanguwa 'o nyawa yoma-manarama nia bairoka manga sewa. Ne'ena niosigisene to 'ona manga ga-ga'asoko! 'Ona yomapo-poaka yomalahitulungu, de ma 'orasi ne'ena to 'ona manga ga-ga'asoko ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena la ma Jou gee wokuasa 'ifo-foloi wo'isenokau. 5 Ngini koniakiawau moi 'ikurangi de nio'ahu kaniosiso-somoau 'o duniaka ne'ena. Ngini niosanangiokau de 'o duniaka ma kia sonaa, de nia roese niapululunu matero ka 'o haewani gee dua yatoakou. 6 Ngini niakihukumokau de niakito'omakau 'o nyawa yoloa-loa, de 'ona koyomado-do'oawa nginika. 7 Sababu ge'ena 'Esa moi riaka dodoto, niosabari sigado ma Jou woboa! Niamake kokia wopai-pairi wimoi

wosabari wodadanu sigado 'o tonaka ma hasili 'iba-baraguna wamake. 'Una wosabari wodadanu 'o besaka ma 'orasi. 8 Ngini mita salingou niosabari de nia singina niakua-kuata, sababu ma Jou woboa ma 'orasi 'isoriokau. 9 'Uwa niokataiana de nimasikasala moi de moi, la ma Jo'oungu ma Dutu 'uwa winihukumu. Niongano-nganono, wohaki-hakimi gu'una woboakau rekeni wototaroka. 10 'Esa moi riaka dodoto, niongano-nganono 'o nabii-nabii ma sirasi gee yositota-totara ma Jou 'awi demo. 'Ona ge'ena yotongosono 'o sangisara ma sigoronaka, so nimaduru 'onaka. 11 Ma gou-goungu 'ona ge'ena miakisironga yomasanangioka sababu yotahani. Ngini nio'isenokau 'o Ayub wi sabari, de nianakokau kokia ma du'uruku ma Jo'oungu ma Dutu wikula 'o co-catu, sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'una 'awi dora 'iamoko de wonasimara'ai. 12 Ma 'ifoloiosi ma dekuoka, 'Esa moi riaka dodoto, ge'ena la 'uwa niosasi de 'o sorogaa bolo de 'o dunia bolo de 'o kianikia bato. Salingou kaniongose, "Koge'ena" nako ma goungu koge'ena, bolo "Ko'uwa" nako ma goungu koge'enawa; la 'uwa ma Jo'oungu ma Dutu winihukumu. 13 Nako nginioka naga moi yosangisaraku, tanu yomalahidoa. Bolo nako naga moi yosa-sanangi, tanu yonyanyi ma Jo'oungu ma Dutu wisiarene. 14 Nako naga moi yopanyake, ge'ena salingou yaki'asoko 'o jamati ma balu-balusu la yakisilahidoa yopa-panyake go'ona. Yakisilahidoa de 'o gooro yakisiesaka de yoga'asoko ma Jou 'awi guata yakisi'aiki. 15 Nako manga lahidoa ge'ena yositotara de manga ngo-ngaku, ge'ena ma Jou 'asa wakisi'aiki 'o nyawa yopa-panyake go'ona, de kowosi-singinawau manga so-sowono gee yodi-diaiokau. 16 Sababu ge'ena ngini salingou nimangaku nia so-sowono moi de moika, de nimasikalahidoa la ma Jou winisilaha. 'O nyawa yoloa-loa ge'ena manga lahidoa ma guata ma gou-goungu 'iamoko. 17 'O Elia ge'ena 'o nyawa biasa kapomatero de de ngone, 'una wolahidoa de wi singina ma gou-goungu la 'uwa 'ibesaka, so koibesakuwa ma do'ingo 'o taunu sa'ange de ma songonano. 18 Ge'enaka de wolahidoali 'o besaka woga'asoko, de 'ibesaka so 'o tonaka ma hasili 'isisupuoli. 19 'Esa moi riaka dodoto, nako nginioka naga de ma 'ena koyamotekuawau 'o do-dotoko ma Jo'oungu ma Dutuno, de moi yakisigilioli 'o nyawa go'ona ma Jo'oungu ma Dutuka, 20 niongano-nganono: Nago'ona 'o nyawa

yosowo-sowono moi yakiriwo so yomaogoro 'o dorou yodiai, 'ona yakisipidili 'o nyawa yosowo-sowono go'ona 'o songenoka. De sababu ge'ena to 'ona manga sowono 'o gudai ma Jo'oungu ma Dutu wakokiisanga. Ngoi 'o Yakobus, tinitabea!

1:1 'Esa moi riaka dodoto ma Jo'oungu ma Dutu wi 'umati gee niopiakorika 'o Pontusoka, 'o Galatiaka, 'o Kapadokiaka, 'o Asiaka, de 'o Bitiniaka niaika, ngini niiriki ma ngale niodadi ma Jo'oungu ma Dutu wi 'umati moteke nanga Dea, ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. De 'o Ngomasa 'Itebi-tebini nisidadiokau 'o 'umati 'itebi-tebini duga ka to ma Jo'oungu ma Dutu, la ngini niosingounu ma Yesus Kristusika de nisitebini de to 'una 'awi 'aunu gee 'ipoa de wosongene. Ngoi 'o Petrus 'o Yesus 'awi su-suloko, tomou la tanu ma Jo'oungu ma Dutu winikula 'o co-catu de 'o singina 'isa-sanangi kaidogo-dogo. 3 Nou ngone nanga 'amalaha positedene ma Jo'oungu ma Dutude, nanga Jou Yesus Kristus ma Deade! 'Una wonasibosono ma sala, so 'o 'ahu ma sungi wonakula, ma ngekomo ma Yesus Kristus wosongenokau de wisimomikoli. Ma ngale ge'ena so nanga singina nganono 'ikuata. 4 Ngone pongano-nganonou pomadamake 'o co-catu gee ma Jo'oungu ma Dutu wadua-duangou ma ngale 'awi 'umati, ge'ena la 'o co-catu gee 'idaotikau 'o sorogaaka, so koitorouwau bolo koiwederuawau, bolo ma sure koiisanguawau. 5 'Iodumu ge'ena ma ngale ngini, sababu ngini niongaku. So de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa winisowohi la niadawongo 'o laha gee 'idua-duangou, dua wosidumutu 'o dunia ma do-dogumoka. 6 Sababu ge'ena ngini tanu niomore-morene, ngaro ma 'orasi ne'ena ngini 'o 'orasi moi salingou niobalisasi ngano niamake 'o bo-baja 'i'ini-'inioka. 7 'O bo-baja 'i'ini-'inioka nidutuku, ge'ena ma dumutu la 'isinyata 'ato ma gou-goungu winingaku ma Kristusika. 'O guraci kaidadiokasi 'itorou mita yataili de 'o 'uku. De to ngini nia ngo-ngaku ge'ena 'ifoloi 'ibaraguna de 'o guraci so salingou yataili mita la 'idadi 'ikuata. De ge'enau dua ngini nisiarene de nihoromati de nisiie gee ma 'orasi ma Yesus Kristus woboali. 8 Ngini winisibosono 'unaka ngaro ma sira ngini koma'iwa winimake, de winingaku 'unaka ngaro ma 'orasi ne'ena ngini kowinimakewa. Ge'enau so ngini niomorene de niamao nia

singina ma sanangi kokiawa positaili. 9 Sababu nia ngo-ngaku ma dumutu niamakekau, ge'ena la niamake 'o laha. 10 'O laha ne'enuu gee 'o nabii-nabii yalega ma diai, de yosidemosira ma co-catu ge'ena gee dua ma Jo'oungu ma Dutu wokula nginika. 11 'Ona yalega ma diai kokia de muruoka dua 'o laha ge'ena 'idadi, 'isoka gee ma Kristus wi Ngomasa 'onaka naga ma dumutu. Ma 'orasi ge'ena 'awi Ngomasa 'isidemosira 'onaka 'o sagala sangisara gee salingou ma Kristus wamoku, de 'awi kumati gee ge'ena 'iduanga de. 12 'O nabii-nabiika go'ona ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'ato 'okia naga gee yosidemosira ge'ena ka 'onawa ma sirete yomaleleani, so 'ena ngini nileleani; ge'ena la 'okia naga gee ma 'orasi ne'ena nio'isene 'iwai-waiti 'o nyawano gee yositota-totara 'o Habari ma Owa ma ngale ma Yesus Kristus. 'Ona nisitotara ge'ena de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma kuasa gee yakisidingotuku 'o sorogaaku. De 'o mala'ekati mita 'imau yanako 'o habari gee 'ona yositota-totara ge'ena. 13 Sababu ge'ena nimajaga-jaga. Nimasitiari de nimasinganono ma gou-goungu 'o co-catuka gee dua nikula nginika ma 'orasi ma Yesus Kristus woboali. 14 Niosingounu ma Jo'oungu ma Dutuka, de 'uwa nio'ahu moteke ka to ngini nia mau 'isoka ma sira, ma 'orasi ngini kowininakowasi ma Jo'oungu ma Dutu. 15 Ma 'ena salingou niotebini naga 'o sagala moi-moioka 'ania 'ahu ma sigoronaka 'isoka ma Jo'oungu ma Dutu gee wini'aso-'asoko nginika, 'una ge'ena wotebini. 16 Naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku ma Jo'oungu ma Dutu wongose 'ato, "Nginioka salingou koi'iwa 'o dorou sababu ngoioka 'o dorou koi'iwa." 17 Gee ngini nimalahidoa, ngini niongose 'ato ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena to ngini nia Dea. Aa, ma Jo'oungu ma Dutu gu'unau gee 'o nyawa wahakimi kowoiri-irikuwa moteke moi-moi manga di-diai. Sababu ge'ena ma 'orasi ngini ka ne'ena 'o duniakasi matero kanioboano, 'ania 'ahu ma sigoronaka salingou winisitedene ma Jo'oungu ma Dutu. 18 Ngini nianakokau 'ato nituusokau ma ngale nisipidili 'o 'ahuoka gee ma faedaa koi'iwa, gee niadawongino nia edete de nia dotumoka. Nisituusu ge'ena ko de 'o guraciwa de 'o saakawa gee kaitorouokasi, 19 ma 'ena de gee 'ihali-hali moi, ge'ena la ma Kristus ma sirete, gee wodadi 'isoka 'o domba 'isisuba-suba ma Jo'oungu ma Dutuka gee koibo-bolohiwa bolo ko ma kiawa moi 'ikurangi. 20 'Una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wiirikokau ka 'o

dunia ma koisidadiwasi. De dua gee 'o dunia ne'ena ma do-dogumu 'isori-sori, 'una woboa 'o duniano ma ngale winisilaha. 21 Ma ngekomo 'una, so ngini niongaku ma Jo'oungu ma Dutuka gee wisimomikokali ma Kristus wosongenuku, de wisitedene. So ma Jo'oungu ma Dutukau ngini niongaku, de 'unakau ngini niasinganono. 22 Sababu ngini niosingounu ma Jo'oungu ma Dutu wi do-dotoko, so ngini niotebini de niakidora de nia singina ma gou-goungu 'o nyawa-nyawaka gee ka 'o ngo-ngaku moi de de ngini. Sababu ge'ena, ngini salingou nimakadora moi de moi de nia singina ma gou-goungu. 23 Sababu de ma Jo'oungu ma Dutu gee wo'ahu kaisi'ado-'adonika wi demo, ngini nia 'ahu ma sungiou gee nanga Deano woka-kakali gu'una, so ko 'o nyawanowa gee koika-kakaliwa. 24 Naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku, " 'O nyawa 'iodumu 'isoka 'o 'ubutu, de manga kumati 'isoka 'o 'ubutu ma bunga. 'O 'ubutu ge'ena kaimaaioka, de ma bunga kaitotaoka. 25 Duga ma Jou 'awi demo ge'ena kaisi'ado-'adonika." 'O demo ge'ena la 'o Habari ma Owa gee nisitota-totarokau nginika.

2:1 Sababu ge'ena niamada 'o sagala dorou naga nginioka; 'uwau nioeluku, 'uwau nioma'uca-'uca, 'uwau nimakataleana de 'uwa niakisito-torou 'o nyawa 'iregu. 2 Ngini salingou nioduaka ma sala niosigisene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo, 'isoka 'o ngowaka ma giau kaitaurika yodasawini manga 'esa ma susu. De ge'enau ngini 'asa kaisiika monga nia ngo-ngaku 'ikuata de nisilaha. 3 Sababu 'isoka 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, "Ngini ma sirete niamakau ma Jou 'awi singina posironga 'isureka." 4 So tanu nioboa ma Jouka, 'una ge'ena 'isoka 'o teto gee papake 'o woa podiai. 'Una 'o teto 'iwango-wango gee 'o nyawa kaya'umokou sababu yongose ma faedaa koi'iwa; duga ma Jo'oungu ma Dutu wairiki sababu wamaoku posironga de ma faedaaka. 5 De ngini 'isoka 'o teto 'iwango-wango gee 'isidiai ma Jo'oungu ma Dutu 'awi woa. Sababu ge'ena ngini salingou niomodeke nidiai ma Jo'oungu ma Dutu 'awi woa. De ge'enau ngini niodadi 'o 'imam-'imam gee duga ka ma Jo'oungu ma Dutu winileleani, de niositedene 'o su-suba ma Jo'oungu ma Dutuka gee 'awi singina yadae-daene, ma ngekomo ma Yesus Kristus. 6 Sababu 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku ma Jo'oungu ma Dutu wongose konee, "Ngoi towirikokau

wimoi matero ka 'o teto 'o ngai moi 'iba-baraguna, gee tanoa 'o Sionoka ge'ena la 'o teto ma owa, de 'o nyawa gee yongaku-ngaku 'unaka, 'asa manga singina kowa'oguwa." 7 'O teto ge'ena ma faedaa 'iamoko gee 'o nyawa yongaku-ngakuoka. Ma gee 'o nyawa koyongaku-ngakuwa, 'o teto ge'ena ma faedaa koi'iwa 'onaka, 'isoka 'o Buku 'Itebi-tebini ma bo-bulaka 'ingose, " 'O teto gee 'o woa yodi-diai koyapake-pakewa, 'imadadiokau 'o woa ma ba-bangini ma guata," 8 de "Ma teto ge'enau gee 'o nyawa yomasipele-peleke, ma teto ge'enau so 'o nyawa yootaka." 'Ona yomasipeleke ma ngale wiitomo sababu 'ona koyongakuwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo. So 'ona koyongaku-ngakuwa ge'ena koge'enau ma Jo'oungu ma Dutu wositantuuokau. 9 Ma ngini ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umati gee winiiri-irikokau, 'o 'imam-'imam gee ma Koana winile-leleani, 'awi 'umati 'itebi-tebini duga ka ma Jo'oungu ma Dutu winileleani, to ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete wi nyawa. Ma Jo'oungu ma Dutu winiiriki de wini'asoko niosupu 'o darusoka la niowosanga 'awi darangika gee posironga 'iletongoka, ma dumutu ge'ena la ngini niositotara 'o habari ma ngale 'awi manarama 'ila-laagomo. 10 Ma sira ngini ge'ena ko to ma Jo'oungu ma Dutuwa wi 'umati, ma ne'ena ngini to ma Jo'oungu ma Dutuou 'awi 'umati. Ma sira ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dora koniamawa, ma ne'ena ngini niamakekau. 11 'Esa moi tinisiboso- bosono! 'O duniaka ne'ena ngini 'isoka nioboano gee niogogere 'o nyawa manga tonaoka. Sababu ge'ena ngoi toga'asoko tosigou-gounguku, la ngini 'uwa niamoteke 'o nyafisuu ma dorou gee yalawani 'ania 'ahu de ma Jo'oungu ma Dutu wi mau. 12 'Ania gokoie de nia gogeruku naga 'o nyawaka gee ma Jou kowinako-nakowa, salingou posironga 'isureka, la nako 'ona nisigurubungu 'ato ngini ge'ena 'o nyawa 'iti-tingkai, 'ona 'asa manga singina yadaene 'ania manarama yaowa-owa, so 'ona 'asa wisiarene ma Jo'oungu ma Dutu gee dua woboa ma ngale wahakimi 'o nyawa. 13 Sababu ma Jou, so tanu ngini niakisingounu 'o pamareta 'iodumika, ma Koanika gee 'o pamareta ma amoko, 14 ma sangajika gee ma koana wigorakie ma ngale wakihukumu 'o nyawa manga manarama 'ito-torou, de wakihoromati 'o nyawa manga manarama yaowa-owa. 15 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu womau la de to ngini 'ania manarama yaowa-owa, ngini niakidiai gee yobicara

yohaga-haga kokiadewau yosiboa yobicara. 16 Tanu 'uwau ngini nisyongosi, ma konioyongosuawau ge'ena 'uwa ka nia manarama 'ito-torou niosididumu, ma 'ena nio'ahu 'isoka kokia naga 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu wile-leleani. 17 Niakihoromati 'o nyawa 'iodumu, niakidora nia 'esa moi gee yongaku-ngaku, winisitedene ma Jo'oungu ma Dutu, de winihoromati ma Koana. 18 'Esa moi ngini gee niodadi 'o nyawa manga ro-riwo, tanu niaki'isene nia tuangika, 'uwa duga ka gee manga singina yaowa-owaka de 'ima-ma'aika, ma gee yoti-tingkaika mita. 19 Ma Jo'oungu ma Dutu 'asa winikula 'o barakati nako la ma sababu nionganonie ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, so ngini niotahani 'o sangisara ma ngale nidiai koiloawa. 20 Sababu ma faedaa koi'iwa niotongosono niosangisara ma ngale nihukumu ngano nia di-diai 'itorou! Ma nako ngini niotahani 'o sangisara nidutuku sababu nia di-diai 'iti-tiai, ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'asa winikula 'o co-catu. 21 Ma ngale ge'enu so ma Jo'oungu ma Dutu wini'asoko. Sababu ma Kristus ma sirete wosangisarakau ma ngale winiriwo ngini, de ge'enu 'una wodadi 'o kasinaa la ngini niamoteke 'isoka 'una wodi-diai. 22 'Una koma'iwa wosowono, de komoiwa yo'isene woeluku. 23 Gee 'una widoana, 'una kowakidoanuwa. Gee 'una wisisangisara, 'una kowakisimodo-modonguwa 'ato dua wobalasi. 'Una kawosarakani 'iodumu ge'ena ma Jo'oungu ma Dutuka, 'o Hakimi 'iloa-loa gu'una. 24 Ma Kristus ma sirete wamoku to ngone nanga sowono 'iodumu 'o salipoka, la ngone posupu 'o sowono ma paretaka de po'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. Ma Kristusou 'awi sangisara ge'ena so ngini nisilaha. 25 Ma sira ngini 'isoka 'o domba 'iisangika, ma ne'ena ngini nisigilionou ma ngale winimoteke gee winiso-sowohi de winipa-paliara.

3:1 Koge'enali mita ngini 'o weka-wekata salingou niaki'isene 'ania rokatika la nako naga munuka koyongakuwa 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno, de to ngini 'ania gokoie de nia gogeruku ge'ena 'ona 'idadi yongaku; de ngaro koniongosewau 'o kianikia 'onaka, 2 sababu 'ona yamake 'ania 'ahu 'itiai de 'itebini. 3 'Ania sure 'uwa duga ka ma dudunino, kogee nia utu niakadiai, nia gudere de nia 'ali-'ali niosidumutu, bolo nimasinoa 'o pakeangi 'ihali-hali. 4 La 'ena 'ania sure ge'ena salingou 'ibaoro nia singinano, nia

singina 'ima'ai de nioriidi; ge'enau 'o sure kaisi'ado-'adonika gee posironga 'ibaragunaka ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka. 5 Koge'enau ma sira 'o nge-ngeweka gee yosingou-ngounu de yomasingano-nganono ma Jo'oungu ma Dutuka. 'Ona yaki'isene manga rokatika de ge'enau 'ona yomasi'ofi. 6 'O ngo Sara mita koge'ena, muna mo'isene 'o Abrahamuka de mosironga 'ami tuangi. Ngini ne'ena ge'ena matero ka ngo Sara mi ngowa-ngowaka, nako ngini niodiai 'okia sonaa yaowa-owa de ko 'okiawa niodomodongo. 7 De ngini 'o roka-rokata mita, ngini salingou nia'ahu ma sigoronaka niakisahe nia wekata, de nianako 'ato 'ona ge'ena koyokuatuwa. Niakidiai yaowa-owa 'onaka, sababu 'ona de de ngini 'asa niamake 'o co-catu ge'ena la 'o 'ahu ma dutu ma Jo'oungu ma Dutuno. Koge'ena niadai la nia lahidoa ma Jo'oungu ma Dutu wadawongo. 8 Ma do-dogumuku ge'ena, salingou ngini 'Esa moi ka 'o di-dibangi moi, ka 'o singina moi, nimakadora moi de moi 'isoka 'o 'esa moi ma dutu. De salingou nimakakalesangi de nia singina 'itipokoku. 9 'O dorou 'uwa niosikilioro de 'o dorou, 'o doana 'uwa niosikilioro de 'o doana; ma 'ena salingou niakidaga'asoko 'o co-catu ma Jo'oungu ma Dutuka. Sababu ge'enau so ma Jo'oungu ma Dutu wini'asoko ge'ena ma ngale niadawongo 'o co-catu 'unano. 10 Sababu 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, " 'O nyawa gee yomau manga 'ahu 'isanangi, de yomau yamao 'o 'orasi 'isa-sanangi, salingou manga 'uru yojaga la 'uwa yosibi-bicara 'o dorou de 'o ngeluku. 11 Salingou yomasikurutu 'o dorouka, de yadai yaowa-owa; salingou yomariwo yosigou-goungu la yamake 'o 'ahu 'isa-sanangi. 12 Sababu ma Jou kaitaurika wakikalesangi 'o nyawa gee 'awi mau yamote-moteke, de ma Jou kaitaurika wosigisene manga lahidoa; duga ma Jou wakiitomo 'o nyawa gee 'o dorou yodi-diai." 13 Nago'ona yomau yodai 'o dorou nginika, nako ngini nioduaka niodiai yaowa-owa? 14 Ma ngaro ngini niosangisara sababu niadai 'okia sonaa yaowa-owa, ma ngini niosanangioka! So 'uwa niakidomodongo de niakidodato nago'onaka bato, 15 ma 'ania singina ma dodaka, salingou winihoromati ma Kristus, sababu 'una ge'ena ma Jou. De ngini salingou nimadudu-duanga ma ngale niosango 'o nyawaka gee yodasano to ngini nia singina nganono. 16 Ma ge'ena salingou niadai de nia singina 'ima-ma'ai de nimasidi-diai. De salingou 'ania singina 'itebini, la nako nisigurubungu sababu nia 'ahu yaowa

ngano ngini ma Kristus wi do-domoteke, ge'ena yosigu-gurubungu go'ona 'asa yakimaeke matero ka 'o cuka yo'okere. 17 'Ifoloi yaowa niosangisara sababu niodiai yaowa-owa, nako la ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi mau. Ma 'uwa sigado niosangisara sababu niodiai 'ito-torou. 18 Sababu ma Kristus ma sirete wosongene ka ma moi duga ma ngale watuusu to ngone nanga so-sowono 'iodumu. 'Una gee 'awi sowono koi'iwa, wosongene ma ngale wariwo 'o nyawa 'isowo-sowono. Ma Kristus koge'ena wodiai la 'idadi winisi'asa ma Jo'oungu ma Dutuka. 'Una ka wi roese yato'oma, ma wisimomikokali de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma kuasa. 19 So de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma kuasa, 'una wotagi wositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno 'o nyawa yosonge-songenokau manga guruminika gee yakilomuno yoda-damaa yakihakimi, 20 ge'ena la 'o nyawa gee kowisingou-ngounuwa ma Jo'oungu ma Dutuka ma 'orasi 'o Nuh wo'ahuosi. Ma 'orasi ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wosabari womau la tanu yomangali, sigado 'o Nuh 'o kapali wodiai waduanga. Ka gee 'o kapalioka yatuangere duga koyakido'oawa 'o ngu'uisi ma amokoka. 21 Aa, gee yakisilaha-laha 'o ngu'uisi ma amokoka ge'ena kaimatero de ngone 'ina'osiki ma ngale powimoteke ma Kristus so pamake 'o laha. 'O go-gosiki ne'ena ko nanga roesuwa ma mediri 'isitebini, ma 'ena pomaga'asoko ma Jo'oungu ma Dutuka la wonakula 'o singina 'itebi-tebini. 'O go-gosiki ge'ena nisilaha sababu ma Yesus Kristus womomikokau 'o songenoka, 22 de wodoakau 'o sorogaade. Ma 'orasi ne'ena 'una de ma Jo'oungu ma Dutu yopareta, de wapareta 'o mala'ekati 'iodumu, de 'o koana 'iodumu, de 'o guata 'iodumu.

4:1 Sababu ma Kristus 'awi roese 'isangisarakau, so ngini mita salingou nia singina niosikuata de 'o di-dibangi ma ngale niomodeke niosangisara. Sababu 'o nyawa gee yosangisarakau, ge'ena koyodaiwau 'o sowono. 2 La 'ania 'ahu ne'ena de 'isiika 'o duniaka ne'ena, moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, so moteke ko 'o nyawawa ma nyafisuu. 3 Ma sira, ngini 'o do'ingono niodi-diai 'okia naga gee 'o nyawa kowinako-nakowa ma Jouka yodua-duaka yadi-diai. To ngini nia 'ahu 'itorou. Niamoteke nia nyafisuu ma dorou, ni'eto-'eto, kanimarame-rame de nio'oke-'okere, de 'o barahala

niasuba gee 'itorou ma sala. 4 Ma 'orasi ne'ena, 'o nyawa gee kowinako-nakowa ma Jouka, yoherangi ngini nia 'ahu 'iso ko 'onawa, 'o sowono yakidajame ma batingi koi'iwa. Ge'enau so 'ona nisikati-tingoono. 5 Ma 'ona dua salingou yomadasango ma Jo'oungu ma Dutuka gee wacobou wakilega ma diai 'o nyawa yowango-wango de yosonge-songene. 6 Ge'enau so 'o Habari ma Owa 'isitotarokau mita 'o nyawa yosonge-songenika. Ngaro 'ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wakihukumu ma ngale yosongene -- 'isoka kokia naga 'o nyawa 'iodumu 'asa yosongene -- ma de 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma kuasa 'ona 'asa yakisimomikoli moteke ma Jo'oungu ma Dutu wi mau. 7 'O sagala moi-moi ma do-dogumu 'isoriokau, sababu ge'ena ngini 'uwa nia nyafisuu ma dorou niamoteke de nimasitiari la 'idadi nimalahidoa. 8 'Ifoloiosi de 'o sagala moi-moi, ge'ena la salingou ma gou-goungu nimasikabosono moi de moi, sababu de ge'enau, ngini 'asa koniosi-singinawau nia sowono moi de moi. 9 Ngini salingou nimakadawongo moi-moi nia woaka, de 'uwa niokata-taiana. 10 Ngini moi-moi nimadamakekau 'o co-catu 'imakakaregu ma Jo'oungu ma Dutuno. Sababu ge'ena ngini gee niakalesangi niosidi-diai 'o co-catu ma Jo'oungu ma Dutuno, tanu nimasikaleleani de 'okia naga gee niadadi-dadi niadai ge'ena la de to ngini moi-moi nia co-catu. 11 'O nyawa gee yodotoko ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo, salingou ma gou-goungu yadaene. 'O nyawa gee yakileleani 'o nyawa 'ireguka, salingou yole-leleani moteke manga guata ma Jo'oungu ma Dutuno, la naga 'o sagala moi-moioka, 'idadi ma Jo'oungu ma Dutu wisitedene ma ngekomo ma Kristus Yesus. 'Unau ge'ena woku-kuasa de yadaene wisitedene kaisi'ado-'adonika. 'Amin. Koge'enau. 12 'Esa moi tinisiboso-bosono! Ma 'orasi ne'ena ngini posironga niosangisaraka sababu nitaili ma gu-gudaioka. Ma 'uwa nioherangi, 'isoka 'o kianikia moi ko biasawa 'idadi nginioka. 13 Ma salingou kaniomore-morene, sababu ngini mita nimasidasangisara de ma Kristus. So dua gee ma Kristus 'awi kumati niamake, de ngini 'asa niomorene. 14 Ngini niosanangioka nako nisito-torou sababu ngini to ma Kristus 'awi do-domoteke. Ge'ena ma ngale 'o Ngomasa 'iku-kumati, ge'ena la 'o Ngomasa 'Itebi-tebini, naga nginioka. 15 Nginioka ka moi ma 'uwa yosangisara sababu yoto'oma, bolo yotosiki, bolo yotingkai, bolo

sababu yomada-datawongo 'o nyawa manga hali. 16 Ma nako ngini niosangisara sababu ngini winimoteke ma Kristus, 'uwa nimaেকে. Ma 'ena salingou nio'amalaha ma Jo'oungu ma Dutuka, sababu ngini nisironga ma Kristus 'awi nyawa. 17 Ma 'orasi ya'adonokau ma Jo'oungu ma Dutu wahakimi 'o nyawa 'o duniaka. De ma Jo'oungu ma Dutuou 'awi 'umati 'isira wahakimi. Aa, nako ma Jo'oungu ma Dutu wonatisira ngonesi, dua kokia gee 'o nyawa koyongaku-ngakuwa 'o Habari ma Owa ma Jo'oungu ma Dutuno ge'ena? 18 Naga 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, "Nako 'o nyawa manga singina 'iti-tiai mita salingou 'isusa yamake 'o laha, de kokia dua 'idadi de 'o nyawa yosowo-sowono gee kowinako-nakowa ma Jou!" 19 Sababu ge'ena nako naga 'o nyawa yosangisara sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, 'ona salingou tatapu manga 'ahu 'itiai de yomasisarakani ma Jo'oungu ma Dutuka gee wakisidadi-dadi sababu 'una ma gou-goungu 'idadi powingaku.

5:1 Ngoi toga'asoko ngini 'o jamati ma balu-balusu niatibangi niosidi-diai. Ngoi toga'asoko koge'ena sababu ngoi mita 'o jamati ma balusu, de ngoi tasakisiokau ma Kristus 'awi sangisara. De dua ngoi mita tomoteke ma Kristus 'awi kumatioka ma 'orasi wosidumutu 'o nyawa 'iodumika. Ngoi toga'asoko 2 tosigou-gounguku la ngini niasowohi ma Jo'oungu ma Dutu wi 'umati gee 'isi'ade-'ade 'o domba ma duonoka gee wosarakaniokau nginika. Niakisowohi de nia singina 'isa-sanangi 'isoka kokia naga ma Jo'oungu ma Dutu wodua-duaka, de 'uwa nia singina 'itubuso. De mita nia'ao 'o manarama ge'ena 'uwa ma dumutu ka 'o pipi nimadamake, ma 'ena ma gou-goungu niomau nioleleani. 3 Gee nisito-togumokau nginika ma ngale niakisowohi, 'uwa nimadiai 'isoka 'o koa-koana yopareta, ma 'ena niodadi 'o kasinaa ma ngale yomaduru 'ania 'ahu. 4 De dua gee 'o So-sowohi ma Dutu gu'una woboa, ngini 'asa winikula 'o tuala 'ileto-letongo, gee ma letongo dua koiisa-isanguwau. 5 Koge'enali mita 'Esa moi ngini 'o nyawa ma goo-goo. Niaki'isene 'ona gee yosiria-riakika. Ngini niodumu salingou nimasitipokoku de nimakaleleani moi de moi de nia singina 'ima-ma'ai. Sababu 'o Buku 'Itebi-tebinoka 'isilefoku konee, "Ma Jo'oungu ma Dutu kowakiduakuwa 'o nyawa yomaie-ie, ma wakisibosono

'o nyawa manga singina 'itipokoku." 6 Sababu ge'ena nimasitipokoku ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa ma sigoronaka, la 'una winisikurutie gee ma 'orasi ya'adono de. 7 Niokula ma Jo'oungu ma Dutuka 'iodumu gee niodo-dodato, sababu 'una winikalesangi. 8 Ngini salingou nimasitiari de nimadudu-duanga! Sababu 'o Tokata ma Koana ge'ena to ngini nia musu. 'Ena 'isoka 'o singa 'isiika 'isiino 'igu-gurana 'imadononu ma 'inomo. 9 Niodaari de 'ania ngo-ngaku 'ikua-kuata, sababu ngini nianako nanga 'esa moi ka 'o ngo-ngaku moi 'o dunia yasuluunuku mita yosangisara 'isoka nginioli. 10 Ma gee ngini niosangisara 'o 'orasi moi 'ipasa, ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete 'asa winidiai niototomo 'o sagala moi-moioka. 'Una 'asa winisikuata la 'ania ngo-ngaku koigiwiwa de koingaliwa. Sababu 'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu gee 'awi singina 'ena ma sureka, gee wini'asokokau ma ngale niomoteke 'awi kumati gee kaisi'ado-'adonika ma ngekomo ma Kristus. 11 'Unau ge'ena woku-kuasa kaisi'ado-'adonika! 'Amin. Koge'enau. 12 'Ai surati ma dipoko ne'ena tositago-tago nginika, de 'o Silas woiriwo. 'O Silas ge'ena nanga 'esa moi ka 'o ngo-ngaku moi de de ngone de 'idadi powingaku. Ngoi tomau tinisibabata nginika de tinisidemo 'ato 'okia naga gee talefo-lefo ne'ena, ge'ena 'o habari ma gou-goungu ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina ma sure. Ngini salingou niokuata nimasiga-gao ma Jo'oungu ma Dutu wi singina ma sureka ge'ena. 13 'Ai ma-manai 'o jamati moi 'o Babilonika, gee ma Jo'oungu ma Dutu wakiiri-iriki mita, 'ona mita manga tabea yosidingoto nginika; koge'enali mita 'o Markus gee matero ka 'ai ngowaka ma dutu gee towisiboso-bosono. 14 Nimakatabea moi de moi ngini gee ka 'o ngo-ngaku moi de nia dora ma gou-goungu. Tanu ma Jou winikula 'o sanangi ngini nioodumika 'Esa moi gee nimari-rimoi de ma Kristus. Ngoi 'o Petrus, tinitabea!

1:1 'Esa moi riaka dodoto gee nia ngo-ngaku 'ikua-kuata 'isoka ngomi! Ma Yesus Kristus ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu de nanga Koana Wonasilaha-laha wodiai ngone pongaku 'unaka, sababu 'una wodiai 'iti-tiai. 'O surati ne'ena ngoi 'o Simon Petrus tosidngoto, ngoi ma Yesus Kristus towile-leleani de 'awi su-suloko. 2 Tanu ma Jo'oungu ma Dutu winikula 'o co-catu de 'o sanangi kaidogo-dogo, sababu ngini wininako ma Jo'oungu

ma Dutu de 'o Yesus, to ngone nanga Jou. 3 Ma Jo'oungu ma Dutu de 'awi kuasa wonakula 'o sagala moi-moi gee popa-paraluu ma ngale po'ahu 'itiai de de 'una. 'Una wadiai ne'ena, ma ngekomo powinokokau ma Yesus Kristus gee wona'asokokau, la ngone pomadamake 'awi kumati de 'awi singina ma sure. 4 Ma ngekomo ge'enau ma Jo'oungu ma Dutu wonakula 'o co-catu 'ila-laagomo de 'iba-baraguna gee wosijaji-jajiokau. De ma co-catu moi-moiou ge'ena, ngini nisimada 'o nyafisuu ma dorouoka gee yatorou 'o dunia ne'ena; de nginioka naga de ma 'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi gokokie de wi gogeruku. 5 Sababu ge'ena salingou niongaku de ma goungu ma Kristusika de nia ngo-ngaku ge'ena niosikuata de 'ania 'ahu yaowa-owa. 'Ania 'ahu yaowa-owa ge'ena salingou niositotomo de 'o barija. 6 De 'o barija salingou niositotomo de 'o guata ma ngale niapareta nia singina de nia roese. 'Iregu de ge'ena, salingou niotahani niodaari 'okia sonaa moi-moi. De niotahani niodaari 'okia sonaa moi-moi, salingou nio'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau 7 De nio'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, salingou 'isitotomo de 'o dora nia 'esa moika gee ka 'o ngo-ngaku moi. 'Asa de nia dora nia 'esa moika gee ka 'o ngo-ngaku moi, salingou niosiganapu de nia dora 'o nyawa 'iodumika. 8 'O gokokie koge'enau gee ngini niopa-paraluu. Nako 'o gokokie koge'ena kaidogo-dogo naga nginioka, ngini 'asa niomagae de ma sowoko de ma 'ena, de wininako 'ifoloiosi 'itiai ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou. 9 Ma 'o nyawa gee 'onaka koi'iwa 'o gokoie koge'ena, to 'ona manga di-dibangi 'ipe'etoro; 'ona matero kayopiloko, de yamongoro 'ato manga sowono ma sirasi gee ma Jou kowosi-singinawau. 10 Sababu ge'ena 'Esa moi riaka dodoto, nimariwo niosigou-goungu la 'ifoloiosi niosidumutu 'ato ngini ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wini'aso-'asokokau de winiirikokau. Nako ngini koge'ena niadiai ge'ena ngini 'asa nia ngo-ngaku tatapu 'ikua-kuata. 11 De ge'enau ngini 'asa nikula 'o hak ma dutu ma Yesus Kristusino to ngone nanga Jou de nanga Koana Wonasilaha-laha ma ngale niowosanga 'awi pareta 'ika-kakalika. 12 Ge'enau so ngoi kaitaurika tinisingano-nganono ge'ena, ngaro ngini nianakokau de posironga niongakuoka 'o do-dotoko ma Jo'oungu ma Dutuno gee niadawongokau ma. 13 Ngoi kato'ahu-'ahuosi ge'ena toma-maoku salingou tinisinganono

'iodumu ge'ena. 14 Sababu ngoi tanako koito'ingowau de tamadau 'o dunia ne'ena sababu ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou woisidemokau 'iwai-waiti. 15 So ngoi 'asa tomariwo la dua ngaro tosongenokau ma ngini kaniongano-nganono 'iodumu ne'ena. 16 Ma ngale gee ngomi miositota-totarokau nginika 'ato ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou 'awi kumati de dua woboali, ge'ena koimaterowa de 'o jarita dongene gee 'o nyawa yoba-barija yodi-diai. Ma Kristus 'awi kumati ge'ena ngomiou miamakekau. 17 Ngomi ge'enaka, ma 'orasi ma Kristus nanga Dea ma Jo'oungu ma Dutu wihoromati de wisitedene. Ma 'orasi ge'ena ngomi mio'isene woku-kumati ma sala wi 'ilingi 'ingose 'unaka, "Nu'una to ngoi 'ai Ngowaka towisiboso-bosono, 'una 'ai singina wasanangi!" 18 Ngomi ma sirete mio'isene 'o 'ilingi ge'ena 'iboa 'o sorogaaku ma 'orasi ngomi de ma Kristus gee 'o gigie 'itebi-tebini ma dekuoka. 19 Ge'enau so ngomi 'ifoloiosi miongaku 'o demo ma Jo'oungu ma Dutuno gee ma sirasi 'o nabii yosiha-habari. Yaowa nako ngini niaga-gao 'o habari ge'ena, sababu 'o habari ge'ena 'isoka 'o silo gee 'ikinitara 'o darusoka sigado yasaibibinuku, ge'ena ma ngale sigado ma Kristus woboali. De 'una dua woboali matero ka 'o wange 'ibaorie. De 'una 'asa wosikinitara nia singina matero ka 'o ngoma 'o koruku ma darangi 'isiwara 'o duniaku. 20 'Ifoloiosi niongano-nganono ge'ena naneda: Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo gee ma sira 'o nabii yositota-totara ge'ena koidadiwa niosiwaiti moteke ka to ngini ma sirete nia mau. 21 Sababu koma'iwa 'o besesongo ma Jo'oungu ma Dutuno 'isitotara ka de 'o nyawa ma mau. Ma 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'imanarama 'o nyawaka la yositotara to ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete 'awi habari.

2:1 Ma 'orasi 'ipasa-pasa naga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi 'umatioka de ma 'enau 'o nabii-nabii ma ngeluku. Koge'enali mita nginioka 'asa de ma 'ena 'o guru-guru ma ngeluku. 'Ona 'asa yosingosama 'o do-dotoko ma ngeluku gee ma duanguku 'o nyawa yobinasa. De 'ona 'asa yomalawani ma Jouka wopa-pareta gu'una gee wakituusokau. De ge'enau so 'ona yacobou yobinasa. 2 Dua manga gudai yamoteke 'o guru-guru ma ngeluku go'ona manga 'ahu, gee manga nyafisuu ma dorou yakiparetano. De 'o guru-guru go'onau manga manarama, so dua 'o nyawa manga gudai 'asa yasela-sela 'o

Ngekomo 'Iti-tiai ma Jo'oungu ma Dutuka ge'ena la 'o Habari ma Owa ma ngale ma Kristus. 3 Sababu 'o guru-guru ma ngeluku go'ona yakitopokana, so 'asa nidajarita 'o jarita gee ka 'ona ma sirete yodiaide la yomadamake 'o pipi nginino. Ma manga hukumani 'o do'ingou ma Jo'oungu ma Dutu wadua-duangou ma ngale rekeni yobinasakau. 4 'O sagala mala'ekati 'isowo-sowono mita ma Jo'oungu ma Dutu kowosipidiluwa 'o hukumanioka, so 'ena wa'umuokau 'o narakaka. 'Ena yosingosamokau 'o luwutasa 'itaru-tarusuku dau ma ngale yatahanuku ge'enaka sigado ma 'orasi ma Jo'oungu ma Dutu wahakimi. 5 Koge'enali mita 'o dunia ma 'orasi ma sirasi, ma Jo'oungu ma Dutu kowosimadawa 'o hukumanioka. Ma 'orasi ge'ena 'una wodiai 'o ngu'uisi ma amoko 'o nyawa manga singina 'ito-torou manga ngiioka. Ka 'o Nuh de yatumudiingi duga yakisilaha, 'unau wositotara 'o habari ge'ena la 'o 'ahu gee ma Jo'oungu ma Dutu 'awi singina yadae-daene. 6 Kaimatero mita de 'o Sodom de 'o Gomora ma kota: Ma Jo'oungu ma Dutu wabinasa de 'o 'uku, la 'imadadi 'o kasinaa dua kokia 'idadi de 'o nyawa gee manga singina 'ito-torou. 7 Ma 'o Lot wisilaha, sababu 'una wamoteke ma Jo'oungu ma Dutu wi mau; 'una 'awi singina 'isusa de wosangisara sababu 'o nyawa yoti-tingkai manga di-diai 'itorou. 8 'O nyawa koge'ena-'ena manga sigoronaka 'o Lot 'o nyawa ma owa gu'una wo'ahu 'awi singina ma siriooka, sababu 'o wange 'isinoi-noimi wamake de wo'isene manga di-diai 'ito-torou. 9 Ma Jou wa'akunu wakisilaha 'o nyawa gee yamote-moteke 'awi mau nako yakitaili. De ma Jou wa'akunu wakitahanuku 'o nyawa manga singina 'ito-torou ma ngale dua yakisikisaa gee wakilega ma diai ma wangeka, 10 'ifoloiosi gee yamote-moteke manga nyafisuu 'ito-torou de gee yositi-tingoono ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa. 'O guru-guru ma ngeluku go'ona manga moroinoka de manga gedengoka, sigado 'ona kayomoroini yositi-tingoono ngaro 'o do-dadi 'iku-kumati. 11 'Ena 'o sagala mala'ekati gee 'ifoloiosi 'ikuata de 'ikuasa de gee 'o guru-guru ma ngeluku go'ona, ma koyakalakiwa 'o do-dadi 'iku-kumati ge'ena de 'o demo-demo 'isiti-tingoono ma Jou wi bionoka. 12 Ma 'o guru-guru ma ngeluku go'ona posironga de yotabaeluoka! 'Ona koyomatibanguwa so duga kayamoteke manga singina ma mau. 'Ona 'isoka 'o haewani 'iti-tingkai gee

koimasidongoowa dua 'okia 'idadi so yatagoko de yato'omaka. So 'ona yangelo gee koyasahe-sahewa de manga demo-demo gee yositi-tingoono. Sababu ge'ena de to 'ona ma sirete manga di-diai, 'ona 'asa yobinasa 'isoka 'o haewani 'iti-tingkai. 13 To 'ona manga hukumani de manga sikisaa ma sababu to 'ona ma sirete manga di-diai, so 'ona 'asa yosangisara. 'Ona manga du-duaka yodiai 'okia naga bato ge'ena ka 'o wangeka ma kayodiaiou, ma ngale yosisanangi manga roese ma du-duaka. Gee ngini nimasidogogeruku nimasido'odomo de de 'ona 'o rameka, ge'ena to 'ona manga jako 'ina'emono de poda-damaeke sababu manga nyafisuu ma dorou yosigeto-geto. 14 'Ona koyakikiwounuwa 'o sowono yodiai, de manga ako 'ikudai. De 'o nyawa gee 'asa kaikurue yongaku ma Kristusika de gee koyasahewasi rekeni, yakikadiai la yakidomoteke 'onaka. 'Ona manga singinaka yabiasakau 'o dopokana, 'ona ge'ena 'o nyawa gee yoko-korosau! 15 Sababu 'ona yooluku yamoteke 'o ngekomo 'ibo-booto, so ma rai yoliba. 'Ona yamoteke 'o ngekomo gee ma sira 'o Bileam 'o Beor wi ngowaka waboa-boa. 'O Bileam 'una woduaka ma sala 'o pipi womadamake ma ngekomo wi di-diai 'ito-torou. 16 Ma 'una 'o da-dawanono 'ikua-kuata wamake sababu 'awi di-diai 'ito-torou ge'ena, ma 'orasi 'awi keledai 'ibicara 'isoka 'o nyawa. So 'o nabii gu'una wisuloko wamada wi di-diai 'ito-torou ge'ena. 17 'O guru-guru ma ngeluku 'ona ge'ena manga faedaa koi'iwa 'isoka 'o 'akere gee ma utu kaitado-tadono de 'isoka 'o lobi gee 'o rato yadaene. Ma Jo'oungu ma Dutu wadua-duangou to 'ona manga ngii moi posironga 'itarusoka. 18 'Ona yobicara de 'o demo 'ikuru-kurutie de kayosiso-somoa; 'ona de manga nyafisuu 'ito-torou yakisi'asa 'o nyawa gee 'asa kayamada manga 'ahu koiti-tiaiwa. 19 'O guru-guru ma ngeluku go'ona yosijaji 'onaka dua koyoyongosuawau, 'ena momongo 'ona ma sirete yoyongosika 'o dorouka. Sababu nako 'o nyawa 'o kianikia yakisikala, ge'enau yakisiyongosi. 20 'O nyawa gee winako-nako ma Yesus Kristus nanga Jou de nanga laha ma titi, koyakiparetanowau 'o sowono ma kuasa gee 'o nyawa yakisimedi-mediri. Ma nako yodomotekoli so yakipareta 'o sowono ma kuasa ge'ena, 'o nyawa go'ona manga jako 'ifoloiosi 'itorou de ma sira ma. 21 'Ifoloi yaowa 'o nyawa koge'ena koma'iwa yanako 'o ngekomo 'ibo-booto ma Jo'oungu ma Dutuno, la 'uwa

gee ngaro yanakokau ma dua yooluku yamoteke 'o besesongo gee ma Jo'oungu ma Dutu wakikula-kulaka. 22 'Okia naga gee 'ona yadiai, 'isinyata 'ato 'itiai 'o dolabololo naneda, " 'O kaso dua ya'odomoli 'okia naga gee yosinguna-ngunanie," de " 'O titi gee ya'osikokau, 'asa 'imagawali."

3:1 'Esa moi tinisiboso-bosono! Ne'enu 'ai surati nginika ma warasa ma modidi. 'Ai surati 'o ngai modidi ma dodaka ne'ena tosibaoroli nia di-dibangi 'iti-tiai. 2 Ngoi toga'asoko la ngini niongano-nganono 'o demo-demo gee ma sira ma Jo'oungu ma Dutu wi nabii yositota-totara, de 'o besesongo ma Jouno, to ngone nanga Koana Wonasilaha-laha, gee nisitotarokau nginika ma ngekomo 'o su-suloko. 3 'Isira-sira salingou ngini nianako, 'o 'orasi ma du'uruoka, 'asa yoboa 'o nyawa gee yo'ahu ka de to 'ona ma sirete manga nyafisuu yakiparetano. 'Ona 'asa nisiti-tingoono nginika, 4 yongose konee, "Bari ma Jou wojajiokau 'ato dua woboali! Ma 'orasi ne'ena kiaka 'una? To ngone nanga dea-dea yosongenokau, ma 'okia sonaa ka koge'enasi 'isoka gee 'o dunia 'isidadiosi!" 5 'Ona ka 'ona manga singina yooluku yongaku 'ato ma sira ma Jo'oungu ma Dutu 'o diwanga de 'o tonaka wosidadi de 'awi demo. 'O tonaka ge'ena wosibaoro dau 'o 'akere ma dodade de wosidadi 'o 'akerino; 6 'asa de 'o 'akere mita, ge'ena la 'o 'akere gee 'o ngu'uisi ma amokino, wosibinasa 'o dunia ma sirasi gee. 7 Ma 'o diwanga de 'o tonaka gee ne'ena naga, ma Jo'oungu ma Dutu mita wapaliarano de 'awi demo sigado dua wabinasa de 'o 'uku. Ma 'orasi ne'ena 'o diwanga de 'o tonaka kawapaliarasi sigado ma wange ya'adono 'o nyawa yoti-tingkai yakihukumu de yakibinasa. 8 Ma 'Esa moi, ne'ena moi 'uwa niamongoro, moteke ma Jou, 'o wange moi 'isoka 'o taunu caana moi, de 'o taunu caana moi 'isoka 'o wange moi. 9 Ma Jou koilatiwa wokula 'okia naga gee wojajiokau, ngaro munuka yongose 'ato 'ilati. Momongo 'una wosabari nginika, sababu 'una womau 'o nyawa ka moi ma 'uwa yobinasa. Womau la 'o nyawa 'iodumu yomaogoro 'o sowono yodiai de yolio 'unaka. 10 Duga ma Jou dua woboali ma 'orasi ge'ena 'o nyawa koyosikanakowa muruoka, 'isoka 'o nyawa yotosi-tosiki yoboa so ma 'orasi koposidongoowa. Ma wange ge'ena, 'o diwanga 'asa 'iisanga de 'ikuruusu,

de 'o diwangoka ma kia sonaa yakoki'ukuoka, de 'o dunia de ma dodaka 'iodumu 'asa 'iisanga. 11 Sababu ge'ena 'iodumu 'asa yatorou ma do-dagi koge'ena, so kokia salingou ngini nio'ahu? Ngini salingou nia 'ahu 'itebini de duga ka de ma Jo'oungu ma Dutu, 12 ma 'orasi ngini nioda-dadanu niomau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi wange ya'adonou. Ma 'orasi ge'ena 'o diwanga 'asa ya'uku 'ibootoka, de 'isauku so 'o diwangoka ma kia sonaa 'asa 'iwaro. 13 Ma ngone podadanu 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wojajiokau, ge'ena la 'o Diwanga ma Sungi de 'o Dunia ma Sungi gee dua ge'enaka ngone po'ahu 'iti-tiai de ma Jo'oungu ma Dutu. 14 Sababu ge'ena 'Esa moi riaka dodoto tinisiboso-bosono, ma 'orasi nioda-dadanu 'o wange ge'ena, niomariwo de ma goungu nio'ahu 'itebini de nia dorou koi'iwa ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka. De niapaliara nia rimoi yaowa-owa de ma Jo'oungu ma Dutu. 15 Nia singinaka 'ato nanga Jou 'awi sabari ge'ena la 'o 'orasi winikula la 'idadi 'o laha niamake. 'O Paulus nanga 'esa moi gee towisiboso-bosono gu'una, wolefokau nginika koge'enali mita. 'Una wolefo ge'ena, de 'o barija gee ma Jo'oungu ma Dutuno wikulaka. 16 'Awi surati 'iodumu ma dodaka, kaitaurika wolefo ge'ena. Ma goungu naga munuka 'isusa pasahe 'awi surati ma dodaka. De ge'ena yakakiliro 'o nyawa-nyawa gee ko 'okiawa yanako de gee manga ngo-ngaku koikuatuwa. Ma ge'ena kopoheranguwa, sababu 'o Buku 'Itebi-tebini ma bo-bula 'iregu-reguoka mita koge'enali yadiai. 'Okia naga gee 'ona yadiai ge'ena ma duanguku ka 'ona ma sirete yomasitorou. 17 Ma ngini 'Esa moi tinisiboso-bosono, nianakokau ge'ena. Sababu ge'ena, nimasitiari 'uwa sigado niakidomoteke 'o nyawa yoliba-libaka gee yoti-tingkai sigado ngini niotaka 'ania ngo-ngaku ma titioka. 18 Tanu ngini 'ifoloiosi niamao ma Yesus Kristus 'awi singina ma 'ofi, 'una ge'ena ma Jou de ma Koana Wonasilaha-laha. De tanu ngini mita kaifoloi monga wininako 'una. Powisiarene ma 'orasi ne'ena de kaisi'ado-'adonika! 'Amin. Koge'ena. Ngoi 'o Petrus, tinitabea!

1:1 'O surati ne'ena ma dodaka dau ge'ena la 'una gee wisironga 'o Demo 'iwango-wango. 'Una nagau ka ma sirasi gee ka 'o dunia ma koisidadiwasi. Ngomi migi'isenokau de mimakekau, milega mimaigoungokau de

mi'aokau. 2 Ma 'ahu ge'ena misidumutokau ngomino so miamakekau. Ge'enau so ne'ena miosisakisii nginika, de minisitotara 'o 'ahu kaisi'ado-
'adonika gee naga de ma Dea. 3 'Okia naga gee ngomi miamakekau de mio'isenokau, ge'enau miositotara nginika la ngone poodumu po'ahu pomarimoi de nanga Dea ma Jo'oungu ma Dutu de 'awi Ngowaka ma Yesus Kristus. 4 Ngomi miatulisi ne'ena la nanga singina ma gou-goungu 'imorene. 5 'O habari ne'enau mio'isenino ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowakoka de gee miositota-totara nginika, ge'ena la: Ma Jo'oungu ma Dutu 'una ge'ena 'o darangi, de 'unaka ka ma eta ma koi'iwa 'o darusu. 6 Nako ngone pongose 'ato ngone po'ahu de de 'una 'ena momongo ngone po'ahu 'o darusu ma dodaka ge'ena la po'ahu 'o sowono ma dodaka, ge'ena ma ngale ngone poelukokau de koposingou-ngounuwa 'o do-dotoko 'iti-tiai. 7 Ma nako ngone po'ahu 'o darangioka ma ngale ngone po'ahu de de 'una de nanga singina ma dodaka ka ma eta ma koi'iwa 'o dorou, 'isoka kokia naga ma Jo'oungu ma Dutuoka ka ma eta ma koi'iwa 'o dorou, ge'ena ngone po'ahu pomarimoi, pomaka'asa yaowa moi de moi, de 'o Yesus ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka gu'una 'awi 'aunu 'ipoa de wosongone ma ngale nanga so-sowono wakokitebini. 8 Nako ngone pongose 'ato ngone koposowonuwa, ge'ena ngone ma sirete pomasihaga, de 'o do-dotoko 'iti-tiai ma Jo'oungu ma Dutuno koi'iwa ngoneka. 9 Ma nako ngone ma gou-goungu pomangaku nanga so-sowono ma Jo'oungu ma Dutuka, ge'ena 'una 'asa kowosi-singinawau nanga so-sowono de wonasitebini nanga di-diai 'ito-torouoka sababu 'una wadiai 'okia naga gee 'iti-tiai de 'awi jaji ngoneno mita salingou wadiai. 10 Nako ngone pongose 'ato koposowonuwa, ge'ena kaimatero de pongose 'ato ma Jo'oungu ma Dutu woelu-eluku, de 'awi demo kopa'esenowa nanga singina ma dodaka.

2:1 'Ai ngowa-ngowaka, ne'ena tinidutulisi nginika la 'uwa 'o sowono niodiai. Ma nako moikani yosowono, wimoi naga wonasiga-ga'asoko ma Jo'oungu ma Dutuka ge'ena la ma Yesus Kristus woloa-loa gu'una. 2 'Unau wonariwo so nanga so-sowono ma Jo'oungu ma Dutu kowongano-nganonuawau, de duga ka to ngonewa nanga so-sowono ma 'ena to nyawa 'iodumu 'o duniaka mita. 3 Nako ngone pamoteke ma Jo'oungu ma Dutu

'awi besesongo, ge'ena ma no-nako ngone powinako ma Jo'oungu ma Dutu. 4 Nago'ona yongose 'ato ma Jo'oungu ma Dutu winako ma koyosingounuwa 'awi besesongo, 'ona ge'ena yoelu-eluku de 'o do-dotoko 'iti-tiai ma Jo'oungu ma Dutuno koi'iwa 'onaka. 5 Ma 'o nyawa gee yosingounu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo, 'ona ge'ena ma gou-goungu ma Jo'oungu ma Dutu wisibosono, de ge'enau ma no-nako 'ato ngone po'ahu de ma Jo'oungu ma Dutu. 6 Nago'ona yongose 'ato 'ona yo'ahu de ma Jo'oungu ma Dutu, salingou yamoteke 'isoka ma Yesus Kristus 'awi 'ahu. 7 'Esa moi riaka dodoto tinisiboso-bosono! Tinidelefoku ne'ena ge'ena ko 'o besesongo ma sungiwa. Ne'ena ge'ena 'o besesongo ma sira gee nisidemokau ka ma 'orasi 'ikurue niongaku ma Yesus Kristusika, ge'ena la 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno gee nio'isenokau ma sirasi. 8 Ngaro koge'ena ma 'o besesongo ge'ena ma sungi mita, ngano 'iti-tiai ge'ena 'iwaitokau ma Yesus Kristusoka de nginioka. Sababu 'o darusu kaisiika monga 'iisanga, de 'o darangi ma gou-goungu 'ikuruekau 'isiwara. 9 Nago'ona yongose 'ato 'ona yo'ahu 'o darangioka ma kayakidu'udukosi manga 'esa moika, 'ona ge'ena ka 'o darusokasi sigado ne'ena. 10 'O nyawa gee manga 'esa moi yosibosono, 'ona ge'ena yo'ahu 'o darangioka so koyodi-diaiwa 'o nyawa 'iregu yosowono. 11 Ma gee manga 'esa moi yodu-du'uduku, 'ona ge'ena 'o darusoka. 'Ona yotagi-taggi 'o darusoka, de koyosidongoowa kiaka yosiika sababu 'o darusou ge'ena so koyomasimakewa. 12 Tinidutulisi nginika ne'ena ngowa-ngowaka, sababu nia sowono ma Kristus wa'ikirokau. 13 Ngoi tinidutulisi ngini 'o balu-balusu, sababu ngini wininokokau gee 'una nagau ka ma sirasi. Ngoi tinidutulisi nginika 'o nyawa ma goo-gooka, sababu ngini niosikalakau 'o Tokata ma Koana. 14 Ngoi tinidutulisi nginika ngowa-ngowaka, sababu ngini wininokokau nanga Dea ma Jo'oungu ma Dutu. Ngoi tinidutulisi nginika 'o balu-balusu, sababu ngini wininokokau 'una gee wisironga 'o Demo gee naga ka ma guruenosi. Ngoi tinidutulisi ngini 'o nyawa ma gooka, sababu ngini nikuatokau de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo niosi-singina, de nia'akunu nialawani 'o Tokata ma Koana. 15 'Uwa niosibosono 'o sagala moi-moi 'o duniaka ne'ena gee 'o nyawa ma Jo'oungu ma Dutu kowimote-motekuwa yodua-duaka. Nako ge'ena nioduaka,

ge'ena ma ngale kowinisibosonuwa nanga Dea. 16 'Okia sonaa moi-moi gee 'o nyawa ma Jo'oungu ma Dutu kowimote-motekuwa 'o duniaka ne'ena yodua-duaka, ge'ena la 'o nyafisuu ma dorou, 'o dunia ma barangy yamake de yodua-duaka, de yomadaduie sababu manga harataa 'iamoko, ge'ena 'iodumu ko ma Jo'oungu ma Dutunowa, so ka 'o duniano. 17 'O dunia de ma kia sonaa gee 'o nyawa yodua-duaka naga kaisiika monga 'iisanga. Ma gee ma Jo'oungu ma Dutu 'awi pareta yamote-moteke, 'ona ge'ena yo'ahu kaisi'ado-'adonika. 18 'Ai ngowa-ngowaka, 'o dunia ma do-dogumu 'isoriokau! Gee nisidemokau nginika 'ato ma Kristusika wimusumu-musu 'asa woboa; de ne'ena naga yoboakau manga gudai. Ge'ena ma no-nako 'o dunia ma do-dogumu 'isoriokau. 19 Ma Kristusika wimusumu-musu ge'ena 'ona gee ngoneka yomasimadakau, sababu 'ona ge'ena yadaene ko de de ngonewa. Nako 'ona ge'ena de de ngone, ma raiokau koyomasimadawa ngoneka. Duga yomasimada ngoneka la 'iwaiti 'ato ma gou-goungu 'ona ge'ena ka moi ma ko de de ngonewa. 20 Ma ngini niadawongokau 'o Ngomasa 'Itebitebini gee ma Yesus Kristus wosigutiku. Ge'ena so ngini niiodumu niosikanako 'o do-dotoko 'iti-tiai. 21 So ngoi tinidutulisi ne'ena ko ma desonguwa 'ato konianakowasi 'o do-dotoko 'iti-tiai, so 'ena sababu nianakokau. De nianakokau mita 'o do-dotoko 'iti-tiaioka koi'iwa ma ngeluku. 22 Gee yoelu-eluku ge'ena la 'o nyawa gee yongose 'ato 'o Yesus ge'ena ko ma Koana Wiiri-irikuwa gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau. 'O nyawa go'ona ma Kristusika wimusumu-musu, 'ona koyongakuwa ma Jo'oungu ma Dutuka de mita 'awi Ngowaika. 23 'O nyawa gee koyongakuwa ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaika, ge'ena ma ngale ma Dea mita kowidawonguwa. De 'o nyawa gee yongaku-ngaku 'awi Ngowaika, ge'ena ma ngale ma Dea mita widawongo. 24 Sababu ge'ena, 'o habari gee nio'isenokau ka ma 'orasi 'ikurue niongaku, salingou niaga-gao niosidi-diai 'ania singina ma dodaka. Nako 'o habari ge'ena niaga-gao niosisdi-diai, ge'ena ngini tatapu nio'ahu nimarimoi de 'o 'Aba ma Jo'oungu ma Dutu de 'awi Ngowaka. 25 De ne'ena gee ma Kristus ma sirete wosijajiokau: 'o 'ahu ma gou-goungu kaisi'ado-'adonika. 26 Ngoi tinidutulisi nginika ne'ena, ge'ena la gee naga 'o nyawa yosikadike yomau nisiliba. 27 Duga ngini ma sirete ma Kristus winikulakau 'o Ngomasa

'Itebi-tebini so koiparaluuwau 'o nyawa 'iregu nidotoko. Sababu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ge'ena nisidotoko 'okia sonaa moi-moi; de 'okia naga nisidotokokau ge'ena ma gou-goungu 'itiai so koi'iwa ma ngeluku. Sababu ge'ena salingou niodomoteke 'okia naga 'o Ngomasa 'Itebi-tebini nisidotokokau, de ngini salingou 'uwa nimasimada nio'ahu de ma Kristus. 28 Ge'enau so 'ai ngowa-ngowaka, 'uwa nimasipidili nio'ahu de ma Kristus, la gee dua woboali, ngone pomo-moroini potaari 'unaka de koinamaekuwa. 29 Ngini nianakokau 'ato ma Kristus wo'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. Sababu ge'ena ngini salingou nianako mita, 'o nyawa gee yo'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu wi mau, 'ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi ngowa-ngowaka.

3:1 Niamake ma Jo'oungu ma Dutu posironga de wonadoraka, so ngone wonadiai to 'una 'awi ngowa-ngowaka. De ma goungu ngone ne'ena to 'una 'awi ngowa-ngowaka. Ge'enau so 'o dunia 'iti-tingkai ne'ena koinanakowa ngone, sababu 'o dunia ma Jo'oungu ma Dutu kowinakowa. 2 'Esa moi riaka dodoto tinisiboso-bosono! Ma 'orasi ne'ena ngone ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka. Ma koiwaituawasi kokia dua to ngone nanga lugo. Ma ngone panakokau 'ato gee dua ma Kristus woboali, ngone 'asa podadi 'isoka 'una, sababu ngone 'asa powimake 'una de 'awi lugo ma gou-goungu. 3 'O nyawa 'iodumu gee yongano-nganonou ne'ena ma Kristusoka, yomasitari la ma gou-goungu yotebini, yotebini 'o sowonoka, 'isoka ma Kristus 'una ge'ena wotebini. 4 'O nyawa gee 'o sowono yodiai, ge'ena yaparene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo; sababu 'o sowono ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo paparene. 5 Ngini nianakokau 'ato ma Kristus woboa ma ngale wakokiisanga to ngone nanga sowono, de 'unaka 'o sowono koi'iwa. 6 'O nyawa 'iodumu gee yo'ahu yomarimoi de ma Kristus, ge'ena koitaurikawa 'o sowono yodiai. 'O nyawa gee koyomaogo-ogoruwa 'o sowono yodiai, koma'iwa wimake bolo winako ma Kristus. 7 'Ai ngowa-ngowaka, 'uwa nimasimadaka nago'ona bato nisiliba. 'O nyawa gee yodi-diai 'iti-tiai, 'ona manga singina 'iti-tiai 'isoka ma Kristus 'una wotiai. 8 Ma 'o nyawa gee koyomaogo-ogoruwa 'o sowono yodiai, 'ona ge'ena 'o Tokata ma Koana ma ngowaka, sababu 'o

Tokata ma Koana 'ena 'isowonokau ka ma gurunosi. Ma ngale ne'enu so ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka woboa la waisanga 'o Tokata ma Koana ma manarama. 9 'O nyawa gee yodadiokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowaka, koitaurikawa 'o sowono yodiai, sababu ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete 'awi lugo naga de ma 'ena 'onaka. De ngano ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena to 'ona manga Dea, so 'ona koitaurikawa 'o sowono yodiai. 10 Ne'enu ma no-nako 'imakaregu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka de 'o Tokata ma Koana ma ngowa-ngowaka: Nago'ona koyamotekuwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, bolo koyakisibosonuwa manga 'esa moi, 'ona ge'ena ko ma Jo'oungu ma Dutuwa 'awi ngowa-ngowaka. 11 Ka ma gurunosi nisitotarokau nginika 'o habari ne'ena: Ngone salingou pomasikamara'ai moi de moi. 12 'Uwa ngone 'isoka 'o Kain la wodadi 'o Tokata ma Koana ma ngowaka de wito'oma 'awi dodoto ma dutu. 'Ido'oa so 'o Kain 'awi dodoto wato'oma? Sababu 'okia naga gee 'o Kain wadi-diai ge'ena 'isowono, ma 'okia naga gee ma dodoto wadi-diai ge'ena yadaene. 13 So 'Esa moi riaka dodoto, 'uwa nioherangi nako 'o dunia ma nyawa gee kowimote-motekuwa ma Jo'oungu ma Dutu nidu'uduku. 14 Ngone panakokau 'ato ngone posupuokau 'o songenoka, de pomato'oraokau 'o 'ahuka, sababu ngone posimara'ai nanga 'esa moi. 'O nyawa gee koyosibosonuwa manga 'esa moi, ge'ena ma ngale ka 'o songenosi yakiparetano. 15 'O nyawa gee manga 'esa moi yodu-du'uduku ge'ena yoto-to'oma, de nianakokau 'o nyawa yoto-to'oma ge'ena koyamakewa 'o 'ahu 'ika-kakali. 16 Ma ngekomo ne'enu ngone panako kokia pomasikamara'ai moi de moi: Ma Kristus wosongene ma ngale ngone, so ngone mita salingou nanga 'ahu posarakani ma ngale nanga 'esa moi! 17 Nagu'una 'awi kia sonaa de ma 'enaka de wimake 'awi 'esa moi wisidukuranguku ma kowiriwowa, kokia 'o nyawa de wi kia sonaaka gu'una wongose 'ato 'una ma Jo'oungu ma Dutu wisibosono? 18 'Ai ngowa-ngowaka, pomasikamara'ai 'uwa duga ka nanga 'uru ma kaioka, la 'ena de nanga dora ma gou-goungu, gee 'iwaiti naga nanga 'ahuoka. 19 Koge'ena ma ngekomo ngone panako 'ato ngone ne'enu ma gou-goungu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka, de nanga singina 'idadi 'iriidi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi bionoka. 20 Ngone 'idadi panako, nako to ngone nanga

singinaka doka pamao pasalakau ma, ma Jo'oungu ma Dutu 'ifoloi 'awi barija 'iamoko de to ngone so 'una 'ifoloi wanako. De 'una wanako 'okia sonaa 'iodumu. 21 So 'Esa moi, nako to ngone nanga singina koinasisalawa, ngone 'idadi pobarani potaari ma Jo'oungu ma Dutuka. 22 De 'okia naga pomaga'asoko 'unaka, ge'ena pomadamake, sababu posingounu 'awi be-besesongo de padiai gee 'awi singina ma mau. 23 De ne'ena 'awi besesongo ge'ena la: Ngone salingou powingaku 'awi Ngowaika ge'ena la ma Yesus Kristusika, de salingou pomasikamara'ai 'isoka ma Kristus wonasulokokau. 24 'O nyawa 'iodumu gee yamote-moteke ma Jo'oungu ma Dutu wi pareta, 'ona ge'ena de ma Jo'oungu ma Dutu, de ma Jo'oungu ma Dutu de de 'ona. De ngone panako ma Jo'oungu ma Dutu naga de de ngone, sababu 'awi Ngomasa wonakulakau.

4:1 'Esa moi riaka dodoto, 'uwa niakingaku 'o nyawa kaiodumou gee yongose 'ato 'onaka naga 'o Ngomasa 'Itebi-tebini. Ma niakilega ma diaikasi la niosikanako 'onaka ge'ena 'o Ngomasa 'Itebi-tebini bolo ko'uwa. Sababu 'o nabii ma ngeluku naga yomasibiakorikau 'o duniaka. 2 Ma ngekomo ne'ena ngone posikanako 'o Ngomasa 'Itebi-tebini bolo ko'uwa: 'O nyawa gee yongose 'ato ma Yesus Kristus woboa 'o duniano ge'ena ma gou-goungu wodadi 'o nyawa, 'onaka 'o Ngomasa 'Itebi-tebini. 3 Ma 'o nyawa gee koyongakuwa 'ato 'o Yesus woboakau 'o duniano ge'ena ma gou-goungu wodadi 'o nyawa, 'onaka koi'iwa 'o Ngomasa 'Itebi-tebini. 'Onaka ge'ena ka 'o ngomasa gee ka ma Kristus wimusumu. De ge'ena niogi'isenokau 'ato dua yoboa de ne'ena naga yoboanou 'o dunia ma dodaka. 4 Ma ngini 'ai ngowa-ngowaka, ngini ge'ena ma Jo'oungu ma Dutuno. Ngini niaki'akunokau niakiginiiki 'o nabii ma ngeluku go'ona sababu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini gee naga nginioka 'ifoloi 'ikuata de 'o ngomasa gee naga 'o dunia ma nyawa-nyawaka gee kowimote-motekuwa ma Jo'oungu ma Dutu. 5 'Ona ge'ena 'o duniano. Ge'ena so 'ona yobi-bicara ka 'o dunia ma hali de 'o dunia ma nyawa gee kowimote-motekuwa ma Jo'oungu ma Dutu yaki'isene. 6 Ma ngone ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi ngowa-ngowaka. Nago'ona ma Jo'oungu ma Dutu winako, 'ona yosigisene nanga demo. Nago'ona ko ma Jo'oungu ma

Dutunowa, 'ona koyosigisenuwa nanga demo-demo. Ge'ena 'idadi posikanako 'o Ngomasa gee 'isidotoko 'o do-dotoko ma gou-goungu de 'o ngomasa gee 'inasiliba-liba. 7 'Esa moi riaka dodoto, nou ngone pomakadora, sababu 'o dora ge'ena ma Jo'oungu ma Dutuno. 'O nyawa gee manga 'esa moika yakidora-dora, 'ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi ngowa-ngowaka, de 'ona winako ma Jo'oungu ma Dutu. 8 Nago'ona manga dora koi'iwa, 'ona kowinakowa ma Jo'oungu ma Dutu, sababu ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena la 'o dora. 9 Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dora wosidumutu ngoneno ge'ena la wisiguti 'awi Ngowaka 'o duniaku, la ngone pamake 'o 'ahu sababu 'o Ngowaka gu'una. 10 Ko ngonewa powidorakau ma Jo'oungu ma Dutu, ma 'ena ma Jo'oungu ma Dutu wonadora ngone de wosiguti 'awi Ngowaka, la ma ngekomo 'una to ngone nanga so-sowono ma Jo'oungu ma Dutu kowosi-singinawau. Ne'ena 'o dora. 11 'Esa moi riaka dodoto tinisiboso-bosono, nako ma Jo'oungu ma Dutu wonasibosono koge'ena ma rupa, ngone mita salingou pomasikabosono. 12 Komoiwasi ma Jo'oungu ma Dutu wimakekau. Ma nako ngone pomasikabosono, ma Jo'oungu ma Dutu wo'ahu de de ngone de 'awi dora 'itotomo nanga 'ahu ma sigoronaka. 13 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu wonakulakau 'awi Ngomasa, so ngone panako 'ato ngone po'ahu de ma Jo'oungu ma Dutu, de ma Jo'oungu ma Dutu wo'ahu de de ngone. 14 Ngomi ma sirete mimakekau ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka, de ngomi miosihabari 'ato 'una ma Dea wisuloko ma ngale wodadi nanga Ro-riwo Wonasilaha-laha 'o duniaka ne'ena. 15 Nago'ona yongaku 'o Yesus ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka, ma Jo'oungu ma Dutu wo'ahu de de 'ona, de 'ona yo'ahu de ma Jo'oungu ma Dutu. 16 Ngone panakokau de pongakuokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dora ngoneno. Ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena la 'o dora. Nago'ona yo'ahu 'o dora yakiparetano, 'ona yo'ahu de ma Jo'oungu ma Dutu, de ma Jo'oungu ma Dutu wo'ahu de de 'ona. 17 'O dora 'idadi 'isitotomo nanga 'ahu ma sigoronaka, la ngone pomo-moroini gee 'o Nyawa Yahakimi ma Wangeka. Ngone 'asa kapomo-moroini sababu to ngone nanga 'ahu 'o duniaka ne'ena 'isoka de ma Kristus 'awi 'ahu. 18 'O nyawa gee yamaokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dora, 'ona koyakimodomodonguwa; sababu 'o dora 'itoto-totomo yaisanga 'o sagala modongo. So

'o nyawa gee yakimodongo yodaari gee dua ma 'orasi 'inahakimi, ge'ena 'iwaitokau 'ato 'ona ge'ena koyamaowasi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dora 'itoto-totomo. 19 Ngone pomasikabosono, sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'isira wonasibosono. 20 Nako moi yongose 'ato, "Ngoi towisibosono ma Jo'oungu ma Dutu", ma nako koyakisibosonuwa manga 'esa moika, 'ona ge'ena yoelu-eluku. Sababu 'o nyawa gee koyakidorawa manga 'esa moi gee yakida-damakeka, ge'ena kokia 'idadi widora ma Jo'oungu ma Dutu gee kowimake-makewa. 21 Sababu ge'ena nanedau 'o besesongo ma Kristus wonakulano: Nago'ona wisibosono ma Jo'oungu ma Dutu, salingou yosibosono manga 'esa moika mita.

5:1 'O nyawa gee yongaku-ngaku 'ato 'o Yesus ge'ena ma Koana Wiiri-iriki gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijajiokau, 'ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka. 'O nyawa gee wisibosono 'o dea wimoi, ge'ena wisibosono 'awi ngowaika mita. 2 Nanedau ma no-nako ngone panako 'ato ngone posibosono ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka, ge'ena la: Ngone powisibosono ma Jo'oungu ma Dutu, de pamoteke 'awi besesongo. 3 Sababu powisibosono ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena ma ngale posingounu 'awi besesongo, de 'awi besesongo ge'ena nako ngone ge'ena pamao koitubusowa. 4 Sababu 'iso de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka ge'ena pa'akunu 'o dorou 'o duniaka ne'ena palawani. De ngone pa'akunu palawani ge'ena sababu de nanga ngo-ngaku. 5 Nago'ona ya'akunu 'o dunia yosikala? Duga ka gee yongaku-ngaku 'ato 'o Yesus ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka. 6 Ma Yesus Kristusou gee woboakau 'o duniano de wi'osiki de 'o 'akere, de 'awi 'aunu 'i'uisokau ma 'orasi wosongene. 'Una woboano duga ka de 'o 'akeruwa wisi'osiki ma 'ena de wi 'aunu 'i'uisi gedagee ma 'orasi wosongene. De 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ma sirete 'isakisii 'ato ge'ena ma goungu, sababu 'o Ngomasa 'Itebi-tebini ge'ena koielu-elukuwa. 7 Naga 'o sakisii 'o ngai sa'ange: 'O Ngomasa 'Itebi-tebini, 'o 'akere, de 'o 'aunu. 'O ngai sa'ange ge'ena 'isisakisii kaimatero. 9 Ngone pangaku 'o nyawa manga sakisii, ma to ma Jo'oungu ma Dutuosi 'ifoloi 'ikuata. De ge'enau 'o sakisii gee ma Jo'oungu ma Dutu wokulakau ge'ena la 'awi Ngowaka. 10 Sababu ge'ena, 'o nyawa gee

yongaku-ngaku ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaika, 'o sakisii ge'ena ya'esenou manga singinaka. Ma 'o nyawa gee kowingakuwa ma Jo'oungu ma Dutu, yamaoku ma Jo'oungu ma Dutu ge'ena 'isoka woelu-eluku, sababu 'ona koyongakuwa 'okia naga wosidemokau ge'ena la 'awi Ngowaka. 11 Nedau ma sakisii ge'ena: Ma Jo'oungu ma Dutu wonakulakau 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika, de 'awi Ngowaka gu'una 'o 'ahu ma titi. 12 Nago'ona wika'elino ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka, 'ona yamake 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika; de nago'ona kowika'elinowa ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngowaka, 'onaka koi'iwa 'o 'ahu ge'ena. 13 Ngoi tinidutulisi nginika gee niongaku-ngaku ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaika, la ngini nianako 'ato ngini niamakekau 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika. 14 De ngone pomoroini potaari ma Jo'oungu ma Dutuka, sababu ngone panakokau 'una wosigisene nanga lahidoa nako la ngone pomaga'asoko 'o kianikia bato gee moteke to 'una 'awi mau. 15 Sababu ngone panakokau 'una wosigisene nako ngone pomasiga'asoko 'unaka, so ngone panako mita 'ato 'una wonakula 'okia naga gee pomaga'asoko 'unano. 16 Nago'ona yakimake manga 'esa moi yosowono ma sigado koitoakuwa manga 'ahu de ma Jo'oungu ma Dutu, ge'ena salingou niakisilahidoa ma Jo'oungu ma Dutude. De dua 'una 'asa wakikula la ma gou-goungu yo'ahu de ma Jo'oungu ma Dutu. Ne'ena ge'ena 'o nyawa yosowono sigado koiisanguwa manga 'ahu ge'ena. Ma de ma 'ena 'o sowono gee ma duanguku 'o songene. Ma hali ge'ena ngoi kotosulokuwa 'ato ngini salingou niolahidoa ma Jo'oungu ma Dutude. 17 'Iodumu pokadi-diai gee koyadae-daenuwa ge'ena 'o sowono. Ma naga 'o so-sowono gee koyatoakuwa kaisi'ado-'adonika nanga 'ahu de ma Jo'oungu ma Dutu so ma duanguku ko 'o songenuwa. 18 Ngone panakokau, 'o nyawa 'iodumu gee yodadiokau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowa-ngowaka, koitaurikawa 'o sowono yodiai, sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ngowaka wakijaga, so Wosito-torou gee koimado-do'oawa 'onaka. 19 Ngone panakokau 'ato ngone ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa, de 'o duniaka ne'ena 'o nyawa gee kowimote-motekuwa ma Jo'oungu ma Dutu yoodumu 'o Tokata ma Koana yakiparetanou. 20 Ngone panakokau 'ato ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowaka woboakau de wonasisahekau la

ngone powinako ma Jo'oungu ma Dutu. Ngone po'ahu de de 'una sababu po'ahu de 'awi Ngowaka ma Yesus Kristus. Nu'unau ma Jo'oungu ma Dutu de nu'unau 'o 'ahu 'ika-kakali ma titi. 21 'Ai ngowa-ngowaka, 'uwa niasuba 'o patongo gee yadiai manga jou.

1:1 Ngoi ne'ena 'o jamati ma balusu tolefo 'o surati ne'ena, tositago-tago ngonaka, 'Esa, gee ma Jo'oungu ma Dutu woniiri-irikokau, de mita 'ani ngowa-ngowaika gee posironga tinisibosonoka. De duga ka ngoiwa tinisibosono so 'ena 'o nyawa 'iodumu gee ma Jo'oungu ma Dutu winakonakokau. 2 Sababu ma Jo'oungu ma Dutu naga nanga singinaka, de 'una dua kaisi'ado-'adonika de de ngone. 3 Toga'asoko la 'o barakati, 'o simara'ai, de 'o singina ma sanangi nanga Dea ma Jo'oungu ma Dutuno de 'awi Ngowaka ma Yesus Kristusino dua naga koitogu-togumuwa ngoneka. Tanu ge'ena 'iodumu padawongo de nanga singina 'iti-tiai de nanga dora. 4 Ngoi tomorene 'ifoloi sababu to'isene 'ato, 'Esa, 'ani ngowa-ngowaka naga de ma 'ena yo'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi do-dotoko, gee 'isoka 'o 'Aba ma Jo'oungu ma Dutu wosulokokau ngoneno. 5 Ge'ena so 'Esa, ngoi toga'asoko la ngone poodumu pomasikamara'ai. Ngoi tositotara ne'ena ko 'o besesongo ma sungiwa; 'o besesongo ne'ena 'inakulakau ka gee ngone 'ikurue pongaku. 6 Pomakadora ge'ena ma ngale po'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi besesongo. De 'o besesongo gee nio'isenokau ma sirasi, ge'ena la ngini salingou nimakadora moi de moi. 7 Yosiliba-liba manga gudaiokau 'o duniaka ne'ena, 'ona ge'ena koyongakuwa 'ato ma Yesus Kristus woboakau 'o duniano ge'ena ma gou-goungu wodadi 'o nyawa. 'O nyawa koge'ena ge'ena yotipu-tipu de ma Kristusika wimusumu. 8 Sababu ge'ena, niaka'eli niosidiaino 'okia naga gee minidu'usahanou. Niomariwo la niamake ma Jo'oungu ma Dutuno 'ania parasengi 'iodumu. 9 'O nyawa gee koyomasiga-gaowa ma Kristus 'awi do-dotokika, so kayosiregu de gee 'okia naga wosidoto-dotoko, 'ona koyomarimoowa de ma Jo'oungu ma Dutu. Nago'ona yomasiga-gao ma Kristus 'awi do-dotokoka, 'ona yomarimo de 'o 'Aba ma Jo'oungu ma Dutu de 'awi Ngowaka. 10 Sababu ge'ena nako moikani yoboa de nisidotoko 'o do-dotoko gee ko ma Kristusuwa wosidoto-dotoko, 'uwa niakisidabino nia

woano, de 'uwa niakitabea 'isoka 'o nyawa manga ngo-ngaku 'iti-tiai. 11 Sababu nago'ona yakitabea 'isoka 'o nyawa manga ngo-ngaku 'iti-tiai 'o nyawa koge'ena, 'ona mita yomotekokau de 'o nyawa gee 'o dorou yodi-diai. 12 'Ena 'o gudai salingou tinisitotara, duga tamao 'ifoloi yaowa 'uwa ka de 'o surati. Ngoi tomou taika nginika de pomabi-bicara la nanga singina ma gou-goungu 'imorene. 13 'Esa, 'ani dodoto 'ami ngowa-ngowaka gee ma Jo'oungu ma Dutu wakiiri-iriki mita, manga tabea yosidingoto ngonaka.

1:1 'Esa moi, Gayus, tonisiboso-bosono! Ngoi, ne'ena 'o jamati ma balusu gee ma gou-goungu tonidora-dora, 2 tolahidoa la kanosa-sanangi, 'Esa moi, de toga'asoko la 'okia sonaa moi-moi naga ngonaka 'iodumu kayaowa-owa 'isoka 'ani singinali mita kayaowa. 3 Tei, ngoi posironga tomorenoka gee yongaku-ngaku yamuruo naga yoboa de 'isidemo 'ato ngona posironga wonidomoteoka ma Jo'oungu ma Dutu, sababu ma gou-goungu ngona tatapu no'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi do-dotoko. 4 Ngoi tomorene 'ifoloi ge'ena duga kato'isene 'ato 'ai ngowa-ngowaka yo'ahu moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi do-dotoko ge'ena la 'o do-dotoko 'iti-tiai. 5 'Esa moi tonisiboso-bosono! Ngona posironga de notangaroka nomanarama ma ngale nakileleani 'o nyawa yongaku-ngaku ngaro konakinako-nakowa ma. 6 'Ona yosidemokau 'o jamatika gee mimanoa-noaka ma ngale 'ani dora. Tanu nakiriwo la 'idadi manga do-dagi yosigila. Koge'ena nadi ai ma Jo'oungu ma Dutu wi singina 'isanangi. 7 Sababu manga do-dagioka ma ngale ma Kristus wisihabari, 'ona koyomasinganonuwa 'o nyawa-nyawaka gee ma Jo'oungu ma Dutu kowinako-nakowa. 8 Ge'enau so ngone pongaku-ngaku salingou pakiriwo nanga ma-manai gee 'isoka koge'ena dau, la ngone mita pomoteke to 'ona manga manaramoka ma ngale yosidagi 'o do-dotoko 'iti-tiai ma Jo'oungu ma Dutuno. 9 Ngoi totulisokau 'o surati ma dipoko 'o jamatika, ma 'o Diotrefes gee womau wodadi 'o jamati ma balusu wooluku wodomoteke. 10 Dua nako ngoi toboa, 'asa de tosikokisupu 'iodumu gee wadi-diaiokau ge'ena la 'okia sonaa 'ito-torou de 'o ngeluku gee wosidemo-demo ma ngale mia rongga ma dorou wodiai. De wamaoku kowosanangiwasia de

ge'ena 'iodumu. Gee nanga ma-manai yongaku-ngaku yoboa, 'una wakiitomo, de kiaka naga gee yakidawo-dawongo nanga 'esa moi go'ona, 'una kowosidabiwa de wakisuloko 'o nyawa-nyawa go'ona yosupu 'o jamatioka. 11 'Esa moi tonisiboso-bosono, 'uwa nomaduru 'okia sonaa 'ito-torou, ma 'ena nomaduru gee yaowa-owa. 'O nyawa gee manga di-diai yaowa-owa, 'ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutuno. Ma nago'ona manga di-diai 'itorou, 'ona ge'ena kowinakowasi ma Jo'oungu ma Dutu. 12 'O Demetrius 'una ge'ena 'o nyawa yongaku-ngaku yoodumu yongose 'ato 'awi singina yaowa. 'Awi gokoieka mita 'iwai-waiti monga 'ato 'una ge'ena 'o nyawa ma owa. De ngomi mita miongose 'ato 'una ge'ena 'awi singina yaowa. 13 'Ena 'o gudai tanu tinisidemo, ma tamaoku 'ifoloi yaowa 'uwa ka de 'o surati. 14 Ngoi tomau 'uwa 'ito'ingo de pomakamake la pomabi-bicara. 15 Tanu ma Jou wonisibarakati la 'ani singina 'ifoloi 'isanangi, 'Esa moi. 'Ani ma-manai gee ngoi tomanoa-noaka ne'ena, manga tabea yosidingoto ngonaka. Nositotara 'ai tabea nanga ma-manai nakisimoi-moi.

1:1 'Esa moi riaka dodoto gee nanga Dea ma Jo'oungu ma Dutu wini'asokokau. 'Una posironga winisibosonoka de winijaga la nisilaha ma ngekomo ma Yesus Kristus. Ngoi ne'ena 'o Yudas 'o Yakobus ma dodoto, ma Yesus Kristus 'awi yongosi. 2 Toga'asoko la 'o simara'ai, 'o singina ma sanangi, de 'o dora ma Jo'oungu ma Dutuno kaidogo-dogo naga nginika. 3 'Esa moi riaka dodoto tinisiboso-bosono! Ngoi tosidemogaroku totulisi 'o surati nginika ma dumutu ge'ena la 'o laha gee ngone poodumu pamakekau. Ma ne'ena ngoi tomamaoku salingou tinidongose ma ngale nia singina tosikuata de ma surati ne'ena la tatapu nimariwo niapaliara 'o do-dotoko 'iti-tiai gee ma Jo'oungu ma Dutu wokulakau 'awi kawasaka ka ma moi ma ngale kaisi'ado-'adonikau. 4 Sababu ngone kopomanakowa 'ena naga 'o nyawa gee manga gokoie de manga gogeruku 'ito-torou yowosanginou ngoneka kayoma'iu-'iunu. 'Ona ge'ena yapu-pulutu 'o do-dotoko ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dora ngoneno. 'Ona yongose 'ato ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dora 'iamoko ngoneno so kaidadi padiai moteke ka to ngone nanga mau de ngaro posisupu nanga nyafisuu

ma dorou ma. De 'ona koyongakuwa 'ato ma Yesus Kristus, 'unau wopa-pareta gee to ngone nanga Jou. To 'ona manga hukumani ka ma sirasi 'isidemokau 'o Buku 'Itebi-tebinoka. 5 Ge'ena 'iodumu ngini nianakokau. Ma ngoi tomau tinisingano-nganono ma ngale kokia ma Jou wakisipidili 'o Israel ma nyawa gee yogilaongika 'o Mesir ma tonaoka, ma ge'enaka de wakibinasa ma Israel ma nyawa gee koyongaku-ngakuwa. 6 Niongano-nganono mita 'o mala'ekati gee ma pareta ma batingi yaparene so ma rai yamada to 'ena ma ngii. Ma Jo'oungu ma Dutu wakokipusuika de 'o bu-busuku gee koitoa-toakuawau dau 'o ngii 'itaru-tarusoka. 'Ena ge'enaka dau sigado ma hukumani yamake gee dua 'o dunia ma do-dogumoka. 7 Niongano-nganono mita 'o Sodom de 'o Gomora ma kota, de mita ge'ena ma date-dateoka, gee ma nyawa-nyawa ge'enaka dau yodiai 'isoka 'o mala'ekati gee ma Jo'oungu ma Dutu wapusu-pusuku. 'Ona yakika'angara de yomakapake ka 'o nauru de 'o nauru bolo ka 'o ngeweka de 'o ngeweka so yakisikisaa de 'o 'uku gee koisonge-songenuawau ma ngale 'imadadi 'o nyawa 'iodumu yakisingano-nganono. 8 Koge'enali mita 'o guru-guru ma ngeluku go'ona manga singinaka doka ka 'okia sonaa 'imedi-mediri sigado yosowono to 'ona ma sirete manga roesika. 'Ona koyosikiamoiwa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi pareta, de yositi-tingoono 'o sagala mala'ekati gee ma Jo'oungu ma Dutu wosidadi-dadiku 'isure-sure daku 'o sorogaaka. 9 'O Mikhael ma sirete ge'ena la 'o sagala mala'ekati ma balusu, ma koma'iwa koge'ena 'idiai. Gedagee 'imakalawani de 'o Tokata ma Koana ma sababu 'imakaributu ma ngale nago'ona dua 'isira yamake 'o Musa wi maieti. 'O Mikhael koimoroinuwa 'o Tokata ma Koanika yahukumu de 'o demo-demo 'isiti-tingoono, 'ena duga kaingose, "Ma Jou 'asa wonidorofu!" 10 Ma de 'o siti-tingoonou ge'ena, 'o guru-guru ma ngeluku go'ona yalawani 'o sagala moi-moi gee 'ona koyasahe-sahewa. 'Ona 'isoka 'o haewani ma 'akali koi'iwaka gee 'isikanako 'okia sonaa ka de to 'ena ma mau. Ma de bege'enu ma sababu so 'ona kayotorouoka. 11 Yotorouoka 'ona! 'Ona yamotekokau 'isoka 'o Kain wadi-diai. De yakarana ka 'o pipi yamake so yosikaika gee 'isowo-sowonika 'isoka 'o Bileam. De yotorouoka sababu yomalawani 'isoka 'o Korah. 12 'Onau ge'ena yajarangahe 'o Ngodomo 'Itebi-tebinoka; 'ona kayakitopokana de manga

mahe koi'iwaka, de ka 'ona yomasimututa. 13 'Isoka 'o moku-moku 'ikua-kuata ma 'abo 'isibaoro, koge'enali mita 'ona yosibaoro 'o manarama poda-damaeke. 'Ona 'isoka 'o ngoma 'o diwangoka gee yasowono to 'ena ma ngekomo ma gou-goungu, so ma Jo'oungu ma Dutu wadua-duangou to 'ona ma hukumani 'o darusu 'ifo-folojioka kaisi'ado-'adonikau. 14 'O Henokh 'awi 'asali 'o Adamino 'o lape tumudiingukou, ma sirasi wosidemokau ma ngale 'o nyawa go'ona. 'Una wongose 'ato, "Niamake ma Jou woboa de 'awi mala'ekati 'itebi-tebini yocaanoka, 15 ma ngale wakihakimi 'o nyawa 'iodumu. Ma Jo'oungu ma Dutu wakihukumu 'o nyawa yoti-tingkai sababu manga di-diai 'itorou, de mita wakihukumu 'o nyawa yosowo-sowono de gee koyongaku-ngakuwau, sababu manga demo-demoka yositi-tingoono ma Jouka." 16 'Ona kayokurubungou yomariwo de yakisisala 'o nyawa 'iregu. 'Ona yo'ahu moteke ka to 'ona manga mau 'ito-torou. 'Ona yobicara kayosiso-somoa de yomatiingi ma ngale 'o singina yo'ese la yakipoata. 17 Duga 'Esa moi riaka dodoto gee tinisiboso-bosono, salingou niongano-nganono 'okia naga gee ma sirasi ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou 'awi su-suloko yosidemokau. 18 'Ona yosidemokau nginika 'ato, dua gee 'o dunia ma do-dogumu 'isoriokau de yoboa 'o nyawa-nyawa gee yositi-tingoono nginika, ge'ena la 'o nyawa gee yo'ahu moteke ka to 'ona manga mau 'ito-torou. 19 'Onau ge'ena 'o kadi-dingaka yodi-diai, 'onaka 'o Ngomasa 'Itebi-tebini koi'iwa, so ka 'o dunia ma mau-mau yakiparetano. 20 Ma ngini 'Esa moi riaka dodoto tinisiboso-bosono, tatapu niapaliara nia 'ahu moteke nia ngo-ngaku ma Yesus Kristusika; 'ania ngo-ngaku ge'ena 'itebini ma sala. De nimalahidoa de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngomasa ma guata. 21 De ngini nio'ahu ka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi dora ma sigoronaka, 'ena ngini niodadanu ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou 'awi simara'ai, gee dua nikula 'o 'ahu kaisi'ado-'adonika. 22 Niakisimara'ai 'o nyawa gee manga singina 'ikapula-pula. 23 De niakiriwo niakisipidili 'o nyawa gee matero ka 'o 'ukuoka. De 'o nyawa 'iregukali salingou niakisimara'ai de nimasitiani de ma goungu la 'uwa nidomoteke to 'ona manga sowono. Salingou niodu'uduku to 'ona manga sowono matero ka manga baju gee yamedirokau de to 'ona manga nyafisuu ma dorou. 24 Ma Jo'oungu ma

Dutu gee wa'akunu winijaga la 'uwa niotaka 'o dorouku, de wa'akunu wini'asa 'awi bionika gee 'iku-kumati ma sala de nia sala koi'iwa so kaniomore-morene, 25 'unau ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu, nanga Ro-riwo Wonasilaha-laha ma ngekomo ma Yesus Kristus to ngone nanga Jou. Ge'enau so tanu powisihoromati de powisitedene sababu 'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu gee woku-kumati, wokuru-kurutie, wopa-pareta, ka ma sirasi sigado ne'ena, de kaisi'ado-'adonika! 'Amin. Koge'enau.

1:1 'O buku ne'ena ma dodaka 'o Yohanes wolefo 'o sagala moi-moi gee 'o Yesus wosidumu-dumutu. Ma Jo'oungu ma Dutu wosuloko ma Yesus Kristus wosidumutu 'iodumu ge'ena, la 'o nyawa gee wile-leleani ma Jo'oungu ma Dutu yanako 'okia naga gee dua 'idadiou. Ma Kristus 'awi mala'ekati wasuloko 'itagi 'o Yohanesika la 'isitotara 'iodumu gee dua 'idadiou. 2 So 'o Yohanes mita wositotara 'iodumu gee wamake-makekau ge'ena; de nandedau walefoku 'o besesongo ma Jo'oungu ma Dutuno gee 'isikuata de 'o sagala moi-moi gee ma Yesus Kristus wosidumutokau. 3 Yosanangioka 'o nyawa gee yabaca-baca de yosigise-gisene 'o demo ma Jo'oungu ma Dutuno ma bukuoka ne'ena, de yosanangioka godagee yodo-domoteke. Sababu koito'ingowau de 'iodumu ge'ena 'idadiou. 4 'Esa moi riaka dodoto 'o jamati tumudiingi 'o Asia ma daeraaka! Ngoi 'o Yohanes tolaihdoa la tanu ngini niamake 'o barakati de 'o singina 'isa-sanangi ma Jo'oungu ma Dutuno ge'ena la 'una gee ma 'orasi ne'ena 'una naga, ma sirasi 'una naga, de dua 'asa woboa. De mita 'o ngomasa 'o ngai tumudiingino gee naga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi go-gogere ma daarioka. 5 De ma Yesus Kristusino gee wositota-totara 'o do-dotoko 'iti-tiai ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu, gee 'idadi powingaku. 'Unau ge'ena ma di-disiraka wisimomiki gee naga 'o nyawa yosonge-songenokau. De 'una wakikuasa 'o koa-koana 'o duniaka. 'Una kawonasiboso-bosono, de sababu 'una wosongene so ngone 'inasipidili 'o sowonoka. 6 De wonadiai 'awi kawasa 'o bangsa moi ma ngale podadi to 'una 'awi 'imam-'imam gee powile-leleani duga ka ma Jo'oungu ma Dutu, to 'una 'awi Dea. Ma goungu ma Yesus Kristusou gu'una woku-kumati ma sala, de wopareta kaisi'ado-'adonika! 'Amin! Koge'enau! 7 Niosigisene! 'Una woboa 'o kakamoro

wisaono! 'O nyawa 'iodumu 'asa wimake, de gee witudu-tuduku mita 'asa wimake. 'O nyawa 'o duniaka 'iodumu 'asa yoto-tora sababu 'una. Ma gou-goungu 'asa 'idadi koge'ena! Ma raiokau! 8 Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa ma batingi koi'iwa, gee ma 'orasi ne'ena 'una naga, ma sirasi 'una naga, de dua 'asa woboa wongose 'ato, "Ngoiou ne'ena ma Di-disiraka de ma Du-du'uruoka." 9 Ngoi 'o Yohanes, 'ania 'esa moi gee ka 'o ngo-ngaku moi ge'ena la powingaku-ngaku ma Kristus, ngoi mita tosangisara 'isoka nginioli. Ngone, to 'una 'awi kawasa, ge'ena potongosono 'o sangisara ma sigoronaka powida-damaa 'o Yesus. Ngoi 'i'umo 'o Patmos ma puloka, sababu tositotara 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno, gee 'o Yesus wositototara. 10 Ge'enaka de ma Jou 'awi Wangeka, ngoi 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'iparetano de to'isene 'o 'ilingi 'iamo-amokie 'idudunoko 'isoka 'o torompeta ma 'ilingi. 11 'O 'ilingi ge'ena kaingosekau, "Nalefo 'okia naga gee namake, de nosidingoto 'o jamati tumudiingika ge'ena la: 'O Efesusika, 'o Smirnaka, 'o Pergamusika, 'o Tiatiraka, 'o Sardisika, 'o Filadelfiaka de 'o Laodikiaka." 12 Ge'enaka de tomadutumu 'ai dudunoko ma ngale tomau takimake nago'ona yobicara ngoino, de tamake 'o silo ma to-todenge 'o guraci ngai tumudiingoka. 13 'O silo ma to-todenge ma sigoronaka ge'ena 'isoka 'o nyawa wimoi woma'okode. Womasinoaku 'o baju 'ikuru-kurutuku sigado 'awi douoka yauku. De 'awi 'alu ma ngununoka 'isitamunoko 'o sakola 'o guraci. 14 'Awi utu posironga 'i'aresoka koge'ena 'o namoro 'o gotoaka ma gogo, de 'awi ako 'iletongo 'isoka 'o 'uku ma lurusu. 15 'Awi dou 'iletongo 'isoka 'o tambaga yasarongokau ma ngale ma mediri yatebini, de 'awi 'ilingi ma amokie matero ka 'o deneta 'ikuru-kurutuku ma guruusu. 16 'Awi giama ma giniraoka wa'aono 'o ngoma ngai tumudiingi, de 'awi 'uruno 'isupu 'o wase moi ma doto de ma dudunu 'idoto-doto. 'Awi biono 'iletongo matero ka 'o wange ma ako 'o wange 'ikoronako. 17 Gedagee towimake de tosubaku 'awi bionoka sigado 'ai biono dau 'o tonaoka 'itigiku, de kotomaitiruwa matero ka 'o nyawa yosongenukou. Ma 'awi giama ma giniraka woidatamiku de kawongosekau, " 'Uwa nimodongo! Ngoiou ne'ena ma Jou ka ma guruensi sigado ma do-dogumika. 18 Ngoi ne'ena 'una gee wo'ahu-'ahu! Ngoi tosongenokau, ma salingou nanako ne'ena to'ahu kaisi'ado-'adonikau. Ngoi takuasano 'o nyawa yosonge-

songene manga ngii dau 'o dunia ma timiku, de topareta takisiwango 'o nyawa yosonge-songene. 19 Sababu ge'ena, nalefo 'iodumu gee namake-make, ge'ena la 'okia naga gee 'idadi-dadi ma 'orasi ne'ena, de 'okia naga gee dua 'asa 'idadi. 20 'O ngoma 'o ngai tumudiingi gee namake 'ai giama ma giniraoka, de 'o silo ma to-todenge 'o guraci ngai tumudiingi ge'ena ma ngale nedau: 'O ngoma 'o ngai tumudiingi ge'ena la 'o jamati tumudiingi ma mala'ekati. De 'o silo ma to-todenge ngai tumudiingi ge'ena la 'o jamati tumudiingi."

2:1 De wongoseli, "Tagi 'o surati nolefo 'o jamati ma balu-balusika 'o Efesus ma kotaka konee: Wimoi gee wa'aono 'o ngoma 'o ngai tumudiingi 'awi giama ma giniraoka ge'ena de wotagi-tagi 'o silo ma to-todenge 'o guraci 'o ngai tumudiingi ma sigoronaka, wositotara 'o besesongo ne'ena nginika. Wongose 'ato, 2 'Ngoi tanako 'o sagala moi-moi gee niadi-diai nia 'ahu ma sigoronaka. Ngini nimariwo niosigou-gounguku de posironga niotahanioka ngaro niokasangisara ma. Ngoi tanako ngini konia'akunuwa niakilega-lega 'o nyawa yoti-tingkai. De 'o nyawa gee yongose 'ato 'ona ge'ena 'o su-suloko 'ena momongo ko'uwa, ngini niakilega ma diaiokau de nianakokau 'ato 'ona ge'ena yoelu-eluku. 3 Ngini niosabari de niosangisara sababu nimoteke ngoi, ma ngini nia singina koi'oguwa. 4 Ngaro koge'ena ma naga de ma 'ena kotoduakuwa nginioka: Ngini nia dora 'iso ko ma sirawau, gee ngini 'asa kaniokurue niongaku ngoino. 5 Sababu ge'ena salingou niongano-nganono, ngini niotaka ma gurutukou. Niolionou ngoino, niomaogoro 'o sowono niodiai de niadi'ai 'isoka kokia naga gee ma sira niadi-diai ma 'orasi 'asa kaikurue niongaku ngoino. Nako ko'uwa ge'ena dua toboa nginika de ta'aikoka 'ania silo ma to-todenge ma ngiioka ge'ena ma ngale tinihukumu. 6 Ma naga de ma 'ena 'ai singina yadaene, ge'ena la ngini niodu'uduku 'o Nikolaus wimote-moteke manga di-diai, gee ngoi mita tod'u'uduku. 7 Ngini de nia ngaukoka so tanu nio'isenika 'okia naga gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'isidemokau 'o jamati 'isinoimika! 'O nyawa gee yalaku-laku 'o dorou ma pareta, 'ona 'asa takisidabi ya'odomo 'o gota gee 'o nyawa yosi'ahu-'ahu ma sowoko. 'O gota ge'ena 'i'oodo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Bairoka ge'ena la 'o sorogaaka.' " 8 Ge'enaka de

wongoseli, "Salingou 'o surati nolefo 'o jamati ma balu-balusika 'o Smirnaka konee: Ne'ena 'o besesongo 'unano gee ma Di-disiraka de ma Du-du'uruoka, gee wosongenokau de wowangoli. Wongose 'ato, 9 'Ngoi tanako ngini niokasangisara de niosaigalere, ma ngini niokaya 'ania ngo-ngaku ma Jo'oungu ma Dutuka. Ngoi tanako 'o nyawa gee yongose 'ato 'ona ge'ena 'o Yahudioka ma ngale ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa 'ena momongo ko'uwa. 'Onau ge'ena 'ania ronga ma dorou yodi-diai momongo 'ona ge'ena 'o Tokata ma Koana yamote-moteke! 10 Ngini dua ma raiokau niosangisara, ma 'uwa niododato. Niosi-singina! 'O Tokata ma Koana dua 'isuloko 'o nyawa-nyawaka gee koyosa-sanangiwa nginika, so dua nginioka naga munuka yakitagoko de yakisingosama 'o buika ma ngale nitaili. Ngini dua posironga niosangisaraka 'o wange mogiookino; ngini salingou 'uwa nimada ngoi ngaro 'o nyawa nito'oma ma. Ngoi 'asa tinisiparasengi 'o 'ahu 'ika-kakali. 11 Ngini de nia ngaukoka so tanu nio'isenika 'okia naga 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'isidemo 'o jamati 'isinoimika! 'O nyawa gee yalaku-laku 'o dorou ma pareta, 'ona dua 'o songene ma warasa ma modidi ma sangisara koyakidaenuwa.' " 12 De wongoseli, "Salingou 'o surati nolefo 'o jamati ma balu-balusika 'o Pergamus ma kotaka konee: 'Una gee 'awi wase moi ma doto de ma dudunu 'idoto-doto wositotara 'o besesongo ne'ena nginika. Wongose 'ato, 13 'Ngoi tanako ngini niomanoa 'o Tokata ma Koana 'ipa-pareta ma ngiioka. Ngini konimaogoruwa nimoteke ngoi ngaro niolega-lega 'o Antipas wito'oma. 'O Antipas 'una ge'ena woma-magae woisihabari ma de wosidumu-dumutu 'awi 'ahu ma sigoronaka 'ato 'una woingaku ngoi. 14 Duga naga de ma 'ena tinisisala. Nginioka naga munuka yamoteke kokia naga 'o Bileam wosidoto-dotoko. 'O Bileam wosidotoko 'o Balakika, kokia la 'o Israeloka 'o sowono yodiai, ge'ena la yakibaja 'o Israeloka ya'odomo 'o 'inomo gee 'isisoimokau 'o barahalaka, de yomakapake kayo'itimaronga. 15 Koge'enali mita nginioka naga munuka yomasiga-gao 'o Nikolaus wimote-moteke manga do-dotokika. 16 Sababu ge'ena niomaogoro 'o sowono niodiai. Nako ko'uwa, dua tacobou taika nginika de takikudoti 'o nyawa-nyawa go'ona de 'o wase gee 'ai 'uruoka. 17 Ngini de nia ngaukoka so tanu nio'isenika 'okia naga 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'ingose

'o jamati 'isinoimika! Gee yalaku-laku 'o dorou ma pareta, 'ona 'asa takisidabi ya'odomo 'o manna gee 'i'iu-'iunika, de 'ona moi-moi 'asa yomadadawongo 'o teto 'i'are-'arese ngoioka. Ma tetoka ge'ena 'isilefoka 'o ronga ma sungi moi gee komoiwasi yanako, duga kayomada-dadawongo gee.' " 18 De wongoseli, "Salingou 'o surati nolefo 'o jamati ma balusika 'o Tiatiraka konee: Ne'ena ge'ena 'o besesongo ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Ngowakoka, gee 'awi ako 'ileto-letongo 'isoka 'o 'uku, de 'awi dou 'iletongo 'isoka 'o tambaga yasarongokau ma ngale ma mediri yatebini. Wongose 'ato, 19 'Ngoi tanako kokia to ngini 'ania gokoie de nia gogeruku. Ngoi tanako ngini 'ania dora 'iamoko, konimadawa ngoi, nioduaka nioleleani, de niotahani niosangisara. Ngoi tanako 'okia naga gee ne'ena naga niadi-diai 'ifoloi 'ikudai de ma sira gee ngini 'asa kaikurue niongaku. 20 Duga neda 'ai singina koyadaenuwa nginika: Ngini minisidabika ngo Izebel gee momasironga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi nabii. So ma rai 'o nyawa 'ile-leleani ngoino manga gudaiou makisiliba de makisidotoko yomakapake kaitimaronga yodiai de ya'odomo 'o 'inomo gee 'isisoimokau 'o barahalaka. 21 Tomikulakau 'o 'orasi ma ngale momaogoro 'o sowono modiai, ma muna mooluku mapidili yomakapake kaitimaronga. 22 Ge'enau so ngoi dua tacobou tomihukumu so dua mopanyake. De 'o nyawa gee yomakakapake kayo'itimaronga de de muna, 'asa takihukumu so yosangisara ma sala nako la koyomaogoruwa 'o dorou yodiai de de muna. 23 Ngoi 'asa takito'oma 'o nyawa gee yamote-moteke 'ami do-dotoko, de 'o jamati 'iodumu 'asa yanako 'ato ngoiou ne'ena talega ma diai 'o nyawa manga singina ma dodaka, de tanako manga di-dibangi. Ngini 'asa tinisikilioro moteke kokia naga gee ngini niadi-diai. 24 Ma ngini 'o Tiatiraka munuka koniodomotekuwa 'o do-dotoko 'ito-torou ge'ena de konimadotokuwa 'o Tokata ma Koana ma do-dotoko. Tinisidemo nginika, ngoi 'asa kotinido-dogowau 'ania gina, 25 so duga kaniaga-gao niosidiaino 'okia naga gee nginioka sigado dua ngoi toboali. 26 'O nyawa gee yalaku-laku 'o dorou ma pareta de yadi-diai 'okia naga gee todua-duaka sigado 'o dunia ma do-dogumika, 'asa takikula 'o kuasa gee 'ai Dea wokulano ngoioka. 'Ona 'asa takisuloko yapareta 'o nyawa-nyawa 'o duniaka. De 'ona 'asa yopareta 'ikua-kuata de yakitorouoka 'o

nyawa-nyawa 'o duniaka gee yomalawa-lawani ma Jo'oungu ma Dutuka matero kawimoi 'o boso tonaka wapoteke. 28 De ngoi 'asa takikula 'o ngoma 'o koruku ma ngale tosidumutu 'ato 'ona ge'ena yalaku-laku 'o dorou. 29 Ngini de nia ngaukoka so tanu nio'isenika 'okia naga gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'ingose 'o jamati 'isinoimika!' "

3:1 Ge'enaka de wongoseli, " 'O surati nolefo 'o jamati ma balusika 'o Sardis ma kotaka konee: 'Una gee 'awi ngomasa ma Jo'oungu ma Dutuno 'o ngai tumudiingi de 'awi ngoma ngai tumudiingoka gee wositotara 'o besesongo ne'ena nginika. Wongose 'ato, 'Ngoi tanako to ngini nia 'ahu kokia. Bari ngini konimadawa ngoi, 'ena momongo koniamotekuawau 'ai mau. 2 Sababu ge'ena, nimariwo niosikuatoli nia singounu gee koiisanga 'isigilawasi nginioka naga. Sababu ngoi tamake 'okia naga niadi-diai ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wamaoku ka moi ma koitotomuawasi. 3 Ge'enau so niongano-nganono 'okia naga gee ma sira nisidotokokau de nio'isenokau. Ge'enau niosidagi, de nimaogoro 'o sowono niodiai. Ma nako ngini nioluku nimangali, ngoi 'asa toboa matero kayotosi-tosiki; de ngini 'asa konianakokawa muruoka ngoi toboa ma ngale tihukumu. 4 Ma ngini 'o Sardisoka naga munuka manga 'ahu 'itebini ma ngale yamoteke ma Jo'oungu ma Dutu wi mau. 'Ona 'asa de de ngoi miotagi mimatuo-tuono, mimasinoaku 'o baju ya'are-'arese sababu 'ona yadaene yomasinoa ma baju ge'ena. 5 'Ona gee yalaku-laku 'o dorou ma pareta, 'asa yakisinoa 'o baju 'ikuru-kurutu ya'are-'arese. To 'ona manga ronga 'asa kota'ikiruawau 'o bukuoka gee 'isilefoku 'o nyawa 'o 'ahu 'ika-kakali yamake-make manga ronga-ronga. De 'ai Dea wi bionoka de wi mala'ekati moi-moi ma bionoka ngoi 'asa tosidemo 'ato 'ona ge'ena to ngoi 'ai nyawa. 6 Ngini de nia ngaukoka so tanu niosigisene 'okia naga gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'ingosekau 'o jamati 'isinoimika!' " 7 De wongoseli, " 'O surati nolefo 'o jamati ma balusika 'o Filadelfia ma kotaka konee: 'Una gee woti-tiai de 'o dorou ka ma eta ma koi'iwa 'unaka, 'unau ge'ena ma Koana 'o Dautu 'awi pareta ma kuci ma ga-gao. Nako 'o ngorana wapelenga, komoiwa 'idadi yatamunu. De nako watamunu, komoiwa moi 'idadi yapelenga. 'O besesongo ne'ena 'una wositotara nginika: 8 'Ngoi tanako 'okia naga

niadi-diai nia 'ahu ma sigoronaka. Ngoi tanako ngini rekeni koniokuatuwa, ma ngini niamotekokau 'ai besesongo moi-moi de koniongosewa 'ato ngini koninakowa ngoi. Ngoi tinidebelengakau 'o ngorana gee komoiwa ya'akunu yatamunu. 9 Niongano-nganono! 'O nyawa gee yamote-moteke 'o Tokata ma Koana, yongose 'ato 'ona ge'ena 'o Yahudioka ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa, 'ena momongo kayoeluku, ngoi 'asa todiai sigado 'ona yoboa yosuba nia bionoka. De 'ona 'asa yanako 'ato ngoi tinisibosono ngini. 10 Sababu ngini niodomotekokau 'ai do-dotoko la niosabari de niotongosono, so ngoi mita 'asa tiniriwo gee ma 'orasi ngoi takitaili 'o nyawa 'iodumu 'o duniaka ne'ena de 'o susa de 'o sangisara. 11 Ngoi rekeni toboaka! Ngini salingou kaniaga-gao niosidiaino 'okia naga gee nginioka, la 'o nyawa ka moi ma 'uwa ya'ora nia parasengi ma ngale ngini nialaku-laku 'o dorou ma pareta. 12 'O nyawa gee yalaku-laku 'o dorou ma pareta, 'asa takidiai matero ka ma Jo'oungu ma Dutu gee towile-leleani 'awi Woa ma ngasuku 'ikua-kuata. De 'ona 'asa ge'enakau kaisi'ado-'adonika. 'Asa tosilefo 'onaka ma Jo'oungu ma Dutu gee towile-leleani 'awi ronga, de mita 'awi kota ma ronga ge'ena la 'o Yerusalem ma sungi gee dua wosiguti daku 'o sorogaaku. To ngoi 'ai ronga ma sungi mita 'asa tosilefo 'onaka. 13 Ngini de nia ngaukoka so tanu niosigisene 'okia naga 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'isidemokau 'o jamati-jamatika.' " 14 De wongoseli, " 'O surati nolefo 'o jamati ma balusika 'o Laodikia ma kotaka konee: 'Una gee 'awi ronga 'o 'Amin wositotara 'o besesongo ne'ena. 'Una ge'ena 'o sakisii 'iti-tiai so 'idadi powingaku. De ma ngekomo 'unau ma Jo'oungu ma Dutu wosidadi 'o sagala moi-moi. Wongose 'ato: 15 Ngoi tanako to ngini nia 'ahu. Ngini koniomagaewa niamoteke 'ai do-dotoko, ma mita koniitomuwa ngoi. Ngoi tomou tanu koge'ena gee niadai 'o ngai moi! 16 Ma ngano ngini nia singina ko de ma gounguwa ningaku ngoi, so ngoi 'asa tiniitomo. 17 Ngini niongose 'ato, 'Ngomi miokorago so kokiawau misidukurangi!' Momongo konimanakowa 'ena posironga niosangisaraka de niotrouoka. Ngini matero kaniosaigalere, niopiloko de kaniawatonoka. 18 Sababu ge'ena ngoi tomou ngini nimadi'ija 'o guraci ma dutu ngoioka, la ngini niokorago. Nimadi'ija mita 'o pakeangi ya'are-'arese ngoioka la nimasinoaku, la 'uwa nimaeke sababu ka nia watonoka. De nimadi'ija mita

'o ako ma souru la niosisouru 'ania ako, la nimasimakeli. 19 'O nyawa gee takisiboso-bosono, 'onau takitawanono de takihukumu. Sababu ge'ena tanu ngini niosigou-gounguku nimoteke ngoi de niomaogoro 'o sowono niodiai. 20 Niosi-singina, ngoi toma'okode 'o ngorana ma bionoka de totote-toteke. Nago'ona la yo'isene 'ai 'ilingi de 'o ngorana 'idebelenga, ngoi 'asa towosanga mimakamake de de 'ona, de ngoi 'asa mimasido'odomo de de 'ona. 21 Gee yalaku-laku 'o dorou ma pareta, 'ona 'asa takisidabi yogogere 'o koana ma go-gogeruku 'ai dateoka, ma ngale yopareta de de ngoi. 'Isoka ngoioli mita talakuokau 'o dorou ma pareta, de ma 'orasi ne'ena togogeruku 'ai Dea wi dateoka ma ngale topareta de de 'una. 22 Ngini de nia ngaukoka so tanu niosigisene 'okia naga gee 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'ingose 'o jamati 'isinoimika!"

4:1 Ge'ena 'ipasa de tamakeli 'o mo-make. Tamake 'o sorogaaka 'o ngorana moi 'ipelengaka. De 'una gee 'awi 'ilingi ma amokie 'isoka 'o torompét wobicarali ngoino wongose 'ato, "Nou, nodoade ningie. Ngoi 'asa tonisidumutu 'okia naga gee dua 'idadiou ne'ena 'ipasa de." 2 De kage'ena de ngoi 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'iparetanou. Ge'enaka de tamake 'o sorogaaka 'o koana ma go-gogere moi, de wimoi wogogerie ge'enaka. 3 De gee wogoge-gogerie 'o koana ma go-gogeroaka gu'una woletongo 'isoka 'o baiduri pandan de 'o dalima ma teto ma nikoto. 'O ngawate moi ma siwara 'isoka 'o zamrud ma teto yakilolitino 'o koana ma go-gogere ge'ena. 4 'O koana ma go-gogere ge'ena 'isigilolitino 'o go-gogere 'isure-sure 'iregu ngai monaoko de soatoka. Ge'enaka yogogeruku yamonaoko de soata yopa-pareta manga baju ya'are-'arese de yomatualano 'o tuala 'o guraci. 5 'O koana ma go-gogerino gee ma goronaka ge'enano 'isupu 'o tawi-tawi de 'o duturu ma 'ilingi. De ma go-gogere ma bionoka ge'ena 'o 'obori 'o ngai tumudiingoka 'iluru-lurusu ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu wi Ngomasa 'o ngai tumudiingi. 6 Ma go-gogere ge'ena ma bionoka, 'isoka 'o ngooto 'idodo-dodono matero ka 'o kaca. 'O koana ma go-gogere yosigilolitino 'o barangí 'i'ahu-'ahu ngai soatoka, gee ma bionino de ma dudunu ka ma ako ya'omanguku. 7 'O barangí 'iwango-wango ngai soata ge'ena, moi 'isoka 'o singa deika moioli 'isoka 'o sapi ma nauru. Moioli ma biono 'isoka 'o

nyawa ma biono, de moioli 'isoka 'o kodoba 'isoso-sosono. 8 'O barangi 'iwango-wango ngai soata ge'ena ma gatuuku 'o ngai yabu-butangaka, de ma gatuukoka ya'omanguku ka ma ako. 'O barangi 'iwango-wango ge'ena 'o wange de 'o obiri koimaogo-ogoruwa 'inyanyi konee, " 'O sowono koi'iwa ngonaka; ngona notebini Jou; 'o dorou ka ma eta ma koi'iwa ngonaka; ma Jo'oungu ma Dutu 'ani kuasa ma batingi koi'iwa, gee ma 'orasi ne'ena naga ngona naga, ma sirasi naga de dua noboa." 9 'O barangi 'iwango-wango ngai soata ge'ena 'inyanyi wisiare-arene de manga 'amalaha yositedene 'unaka gee wogogerie 'o koana ma go-gogeroka, gee wo'ahu kaisi'ado-'adonika. Gee 'o barangi 'iwango-wango ge'ena 'inyanyi, 10 de yamonaoko de soata yopa-pareta go'ona yotalibukuku gee 'o koana ma go-gogeroka wogoge-gogerie 'awi bionoka, de wisuba gee wo'ahu kaisi'ado-'adonika gu'una. Ge'enaka de yosiwako manga tuala ge'ena 'o koana ma go-gogere ma bionuku de kayongosekau, 11 "Jou, ngona to ngomi mia Jo'oungu ma Dutu! Ngona yadaene minisiarene de minihoromati. Sababu ngona nokuasa; de sababu ngona nosidadi 'okia sonaa moi-moi; de mita de to ngona 'ani mau, so 'okia sonaa moi-moi 'ikokidadiokau de 'i'ahu."

5:1 Ge'enaka de tamake 'o buku 'ipe-peleleno ngai moi gee wogo-gogerie 'o koana ma go-gogeroka wa'aono wi giniraoka. Ma buku ge'ena songona de songona 'ilefoka de 'isitamunoka 'o segeli 'o ngai tumudiingi. 2 Ge'enaka de tamake 'o mala'ekati moi 'ikua-kuata, 'imapoa-poaka ma 'ilingi kadakuoko 'ingose 'ato, "Nago'ona yadaene yapooteke 'o segeli ne'ena de yasose ma buku ne'ena?" 3 Duga 'o sorogaaka bolo 'o duniaka, bolo dau 'o dunia ma timiku, ka moi ma koyadaenuwa yapelenga de yabaca ma buku ge'ena ma doda. 4 So ngoi to'ari kaidomo-domo sababu komoiwa yadaene yapelenga de yalega ma buku ma dodaka ge'ena. 5 Ge'enaka de yopa-pareta go'ona wimoi kawongosekau ngoino, " 'Uwau no'ari! Wonimake 'una gee wokoana wisironga 'o Singa 'awi 'Asali 'o Yehudano, 'awi topora ma Koana 'o Dautu! 'Una walakuokau 'o nyawa wimusumu. 'Una yadaene yapooteke 'o segeli ngai tumudiingi ge'ena de wasose 'o buku ge'ena." 6 Ge'enaka de tamake 'o Domba ma Ngowaka 'o ngai moi

'ima'okode 'o koana ma go-gogere ma dateoka, yosigilolitino 'o barangi 'i'ahu-'ahu 'o ngai soata de gee yopa-pareta yoodumu. Ma Domba ma Ngowaka ge'ena tamakeka 'isoka ma sira yato'omakau. To 'ena ma taduku ngai tumudiingoka de ma ako ngai tumudiingoka ge'ena la 'o ngomasa ngai tumudiingi gee ma Jo'oungu ma Dutu wasuloko 'itagi 'o duniaka yakiloliti. 7 Ge'enaka de 'o Domba ma Ngowaka ge'ena yaika de yadawongo 'o buku 'ipe-peleleno ge'ena, gee wogoge-gogerie 'o koana ma go-gogeroka 'awi giana ma giniraoka. 8 Gee ma Domba ma Ngowaka yadawongo 'o buku ge'ena, de 'o barangi 'i'ahu-'ahu 'o ngai soata ge'ena 'ibukuku, de yopa-pareta yamonaoko de soata mita yobukuku ge'ena ma Domba ma Ngowaka ma bionoka. 'Ona yomasimo-moika ya'aono 'o koroncong de 'o sawoko 'o guraci gee ma dodaka 'o manyanyi ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu 'awi nyawa manga lahidoa. 9 'Ona yosinyanyi 'o nyanyi moi ma sungi konee, "Ngonā yadaene na'ese 'o buku ge'ena de nakokipooteke ma segeli ge'ena. Sababu ngona nito'omakau, de ma ngale ngona nosongene so 'o nyawa naga 'o sagala bangsano, 'o sagala sukuno, de 'o sagala demo moi-moino manga so-sowono natuusokau la yodadi to ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa. 10 Ngona nakidiaiokau 'ona 'o bangsa moi yodadi 'o 'imam-'imam, la 'ona wileleani ma Jo'oungu ma Dutu, de yopareta 'o duniaka." 11 Ge'enaka de ngoi tamakeli, de to'isene 'o mala'ekati ma 'ilingi. 'O mala'ekati ge'ena posironga 'o gudaioka padoimi ma kopanakowa. 'Ena 'imakoki'okode yosigilolitino 'o koana ma go-gogere, 'o barangi 'i'ahu-'ahu ngai soata de yopa-pareta go'ona. 12 De 'ena 'ikokinyanyi yakua-kuatie konee, " 'Una gee wisironga 'o Domba ma Ngowaka, gee yato'omakau, 'una yadaene powisiarene sababu 'una wokuasa, wokorago, wobarija 'ifoloi, de wi guata ma amokoka. 'Una salingou powihoromati de nanga 'amalah positedene 'unaka." 13 Ge'enaka de to'isene 'o sagala 'i'ahu-'ahu 'o diwangoka, 'o duniaka, 'o dunia ma timioka de 'o ngootoka, ge'ena la 'iodumu 'iso de 'i'ahu-'ahuou 'inyanyi konee, " 'Una gee wogogerie 'o koana ma go-gogeroka, de 'o Domba ma Ngowaka gu'una, 'ona salingou pakisiarene de pakihoromati, sababu 'ona yokumati, manga kuasa 'iamoko ma sala de yokuasa kaisi'ado-'adonika!" 14 So 'o barangi 'i'ahu-'ahu 'o ngai soata ge'ena 'isango, "Ia ge'ena yadaene!" De yopa-pareta yamonaoko de

soata go'ona mita yotalibukuku de wisuba ma Jo'oungu ma Dutu de 'o Domba ma Ngowaka gu'una.

6:1 Ge'enaka de towimake 'o Domba ma Ngowaka gu'una 'o buku ma segeli wapootেকে ma di-disiraka, gee ma buku ma segeli 'o ngai tumudiingoka ge'ena. Ge'enaka de to'isene 'o barangí 'i'ahu-'ahu 'o ngai soatoka gee, 'o ngai moi 'ibicara ma di-disiraka, ma 'ilingi ma guatie matero ka 'o duturu. 'Ingose 'ato, "Nou!" 2 De tamakeli 'o kuda ya'are-arese moi de gee 'i'asa-'asa ma kuda ge'ena 'o toimi ma 'esa moi de ma ngowakoka ya'aono. De yadawongo 'o musu yalaku-laku ma tuala moi. Deika 'ena 'ilaku-lakuokau ge'ena 'itagi 'ikudoti ma ngale yalakuoli ma musu. 3 Ge'enaka de 'o Domba ma Ngowaka gu'una wapootেকে 'o buku ma segeli 'o ngai moioli so ma modidiou, de to'isene 'o barangí 'i'ahu-'ahu ngai soatoka gee 'o ngai moioli 'ingose, "Nou!" 4 De 'o kuda yate-tereboko 'o ngai moi 'isupu. Ma kuda 'i'asa-'asa ge'ena yadawongo 'o kuasa ma ngale 'idiai 'o nyawa 'o duniaka yomakaparangi moi de moi, so 'o nyawa yomakato'oma. Ma ngale ge'enau so 'o kuda 'i'asa-'asaka gee ma Jo'oungu ma Dutu wokula 'o wase moi 'iamo-amoko. 5 Ge'enaka de 'o Domba ma Ngowaka gu'una wapootেকে 'o buku ma segeli 'o ngai moioli so ma sa'angeu, de to'isene 'o barangí 'i'ahu-'ahu gee 'o ngai moioli 'ingose, "Nou!" De tamake 'o kuda 'itaro-taromo 'o ngai moi. Ma kuda 'i'asa-'asa ge'ena ya'aono 'o kilo 'o ngai moi. 6 De to'isene 'isoka 'o nyawa ma 'ilingi 'o barangí 'i'ahu-'ahu ngai soata ma sigoronano. 'O 'ilingi ge'ena 'ingose 'ato, " 'O gandum yaowa-owa 'o literi moi ma 'ija kaimatero de 'o nyawa moi yomanarama 'o wange moi manga sewa. De 'o gandum ma 'iniki 'iregu 'o literi sa'ange ma 'ija kaimatero 'o nyawa moi yomanarama 'o wange moi manga sewa. Ma 'uwa niatorou 'o zaitun ma gota gee ma sowoko 'o gooro yadi-diai, de 'uwa niatorou 'o 'anggur ma betuoka." 7 Ge'enaka de 'o Domba ma Ngowaka gu'una 'o segeli 'o ngai moioli wapootেকে so 'o ngai soatou, de to'isene 'o barangí 'i'ahu-'ahu 'o ngai soatoka gee moioli 'ingose 'ato, "Nou!" 8 De tamake 'o kuda 'iana-anasa moi. Ma kuda 'i'asa-'asa ge'ena ma rongá 'o Songene, de moioli 'itu-tu'uru ma dudunisa ma rongá 'o Songene ma Ngii. 'Ena yadawongo 'o kuasa ma Jo'oungu ma

Dutuno ma ngale yato'oma 'o nyawa 'o duniaka gee 'isoka 'o bula soatoka so 'o bula moi yakibootuku ma ngekomo 'o parangi, 'o sawini, 'o panyake 'i'ini-'inioka, de 'o haewani 'iti-tingkai. 9 Ge'ena 'ipasa de tamake 'o Domba ma Ngowaka gu'una 'o segeli 'o ngai moioli wapooteke so 'o ngai motoau, de tamake 'o su-suba 'idu-dutuuku ma timioka 'o nyawa gee yakito-to'omakau manga jiwa. 'Ona yakito'oma sababu koyomaogo-ogoruwa yositotara ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo. 10 Yakito-to'omakau go'ona manga jiwa 'imasigasoko 'ingose 'ato, "Jou noku-kuasa, ngona notebini de notiai, tanu 'uwau 'ito'ingo de 'o nyawa 'o duniaka gee mito-to'omakau manga sala nosidumutu de nakihukumu." 11 'O nyawa gee ma sira yakito-to'omakau go'ona ma Jo'oungu ma Dutu wosimo-moi wokula 'o baju ya'are-'arese, de wakisidemo 'onaka la yotamaasi ma eta. 'Ona salingou yotamaasi sigado manga ma-manai gee wile-leleani ma Kristus yakito'oma 'isoka 'onali 'itotomokasi moteke ma Jo'oungu ma Dutu wositatapuokau. 12 Ge'enaka de towimake 'o Domba ma Ngowaka wapooteke 'o segeli 'o ngai moioli so 'o ngai butangau. De 'i'osu posironga 'o guatino, de 'o wange koisiwaruwa so kaitaru-tarusikau, de 'o mede 'itereboko 'isoka 'o 'aunu. 13 'O ngoma 'o diwanguku daku 'itotaka matero ka 'o 'ara ma sowoko ka ma gouosi de 'o rato yagiwi so 'itotaka. 14 De 'o diwanga 'iisanga matero ka 'o karatasi yapelele, de 'o gigie de 'o pulo 'ikokituluru ma ngiioka. 15 'O koa-koana 'o duniaka, 'o nyawa yola-laagomo, 'o kapita de 'o nyawa yokaya-kaya, yopa-pareta de 'o nyawa 'iregu-regu 'iodumu, 'o yongosi de ko 'o yongosuwa yoodumu, yoma'iunu 'o teto 'i'iwa-'iwanga ma donga-dongaka de 'o 'aru-'arukoka 'o gigie ma timioka. 16 'Ona yoma'orese 'o gi-gigieka de 'o teto-tetoka ge'ena yongose 'ato, "Uku minitamunuku ngomiku la 'una gee 'o koana ma go-gogeroka wogoge-gogerie wopa-pareta 'uwa mimake, de 'o Domba ma Ngowaka gu'una 'uwa mihukumu ngomi." 17 Sababu ma 'orasi ya'adonokau ma Jo'oungu ma Dutu de 'o Domba ma Ngowaka gu'una yahukumu 'o nyawa 'isinoimi, de komoiwa moi ya'akunu yomasiresene 'o hukumani ge'ena.

7:1 Ge'ena 'ipasa de tamake 'o mala'ekati ngai soata 'ima'okode 'o dunia ma libuku soatoka. 'Ena yatahani 'o dadoko 'o dunia ma libuku soatino ge'ena,

la 'uwa 'idadoko 'o tonaka ma dekuoka bolo 'o ngootoka, bolo 'o gota-gotaka. 2 Ge'enaka de tamake 'o mala'ekati 'iregu moi 'isupu dina 'o wange ma siwarisa 'idadu, 'ena 'i'asa 'o capu ma Jo'oungu ma Dutuoka wo'ahu-'ahu ma ngale yakisino-nako 'awi nyawa. 'O mala'ekati ge'ena 'i'asoko yaamo-amokie 'o mala'ekati ngai soatika gee 'imadamakekau 'o kuasa ma Jo'oungu ma Dutuno ma ngale yatorou 'o tonaka de 'o ngooto. 3 'O mala'ekati ge'ena kaingosekau, " 'Uwasi niatorou 'o tonaka de 'o ngooto, bolo 'o gota-gota, nako 'o nyawa gee ma Jo'oungu ma Dutu wile-leleani manga mengako komiano-nakowasi de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi capu." 4 Ge'enaka de ngoino 'isidemo 'ato naga ya 144.000 gee yakino-nakokau manga mengaka de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi capu. 'O nyawa-nyawa go'ona 'o Israeloka 'o suku mogiooko de modidino. 5 'O suku 'isinoimi yacaana mogiooko de modidi. Ma suku ge'ena ma ronga-ronga konee: 'o Yehuda, 'o Ruben, 'o Gad, 6 'o Asyer, 'o Naftali, de 'o Manasye, 7 'o Simeon, 'o Lewi, 'o Isakhar, 8 'o Zebulon, 'o Yusuf de 'o Benyamin. 9 Ge'ena 'ipasa de takimakeli 'o nyawa posironga manga gudaioka, komoiwa ya'akunu yakidoimi. 'Ona ge'ena naga 'o sagala bangsano, 'o sagala sukuno, 'o sagala demo moi-moino 'o duniaka ne'ena. 'O nyawa yoku-kudai go'ona yoma'okode 'o koana ma go-gogere ma daarioka de 'o Domba ma Ngowaka 'awi daarioka, 'ona yomasinoaku 'o baju 'ikuru-kurutuku ya'are-arese de ya'aono 'o bilere. 10 Ge'enaka de yakua-kuatie yosigasoko yongose 'ato, "Ngone pamake 'o laha nanga Jo'oungu ma Dutuno gee wogogerie 'o koana ma go-gogeroaka, de 'o Domba ma Ngowakino gu'una!" 11 'O mala'ekati 'iodumu 'ima'okode 'isigilolitino 'o koana ma go-gogere de yopa-pareta de mita 'o barang'i 'i'ahu-'ahu 'o ngai soata ge'ena. 'O mala'ekati ge'ena 'ikokibukuku 'o koana ma go-gogere ma bionoka de ma Jo'oungu ma Dutuka wisuba sigado ma biono dau 'o tonaoka 'itigiku. 12 'Ena 'imakokipoaka 'ingose 'ato, "Ma goungu! To ngone nanga Jo'oungu ma Dutu posironga wokumatioka, woku-kuasa, wokua-kuata de 'okia sonaa 'iodumu wanako. Nou, powisiarene de po'amalaha de powihoromati kaisi'ado-'adonika. 'Amin. Koge'ena." 13 Yopa-pareta gee wimoi wosano ngoino wongose 'ato, " 'O nyawa gee manga baju 'ikuru-kurutuku ya'are-arese no'ona nago'ona, de kiano

yoboano?" 14 Ngoi tosango, "Ngoi kotanakowa 'Aba, ngona ma sirete nanako." So 'una wongose ngoino, " 'O nyawa no'onau gee yoto-tongosono ma 'orasi yakidutuku 'o sikisaa ma dubuso. 'Ona manga juba ya'ujuokau de 'o Domba ma Ngowaka 'awi 'aunu so 'i'aresokau. 15 Ge'enau so 'ona yoma'okode ma Jo'oungu ma Dutu 'awi go-gogere ma daarioka, de wileleani ma Jo'oungu ma Dutu 'o wange de 'o obiri 'awi Woaka. De 'una 'asa naga de de 'ona, de wakijagano. 16 'Ona 'asa koyamaowau 'o sawini de manga kibiti koidudunguawau; 'o wange ma sauku 'ikua-kuata 'asa koyakidaenuawau. 17 Sababu 'o Domba ma Ngowaka gee wogogerie 'o koana ma go-gogere ma dateoka 'asa wakisowohi 'ona. 'Una 'asa wakisi'asa 'o 'akere ma gububulika gee yakisiwango-wango. De ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wakoki'ikiri to 'ona manga kongoro."

8:1 Gedagee 'o Domba ma Ngowaka 'o segeli moioli yapooteke so 'o ngai tumudiingou, de 'o sorogaaka kairii-riidika poilia 'o takoro ma songona. 2 Ge'enaka de tamake 'o mala'ekati 'o ngai tumudiingi 'ima'okode ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka, de ma mala'ekati ge'ena yadawongo 'o torompet ngai tumudiingi. 3 'O mala'ekati 'iregu moi, gee 'i'asa 'o manyanyi ma ngii 'o guraci 'o ngai moi, 'iboa de 'ima'okode 'o su-suba 'idu-dutuuku ma bionoka. Ma mala'ekatika ge'ena naga moi yokula 'o manyanyi posironga ma amokoka ma ngale yosinoa ma Jo'oungu ma Dutu wi nyawa 'iodumu manga lahidoaka, de ma ngale 'isisuba 'o su-suba 'idu-dutuuku 'o guraci yadi-diaiku ma dekuoka gee 'o koana ma go-gogere ma bionoka. 4 'O manyanyi 'ituu-tuukika 'o sawokoka gee 'o mala'ekati ya'aono, ma dowo 'idoa ma Jo'oungu ma Dutude 'imatuono de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi nyawa-nyawa manga lahidoa. 5 Ge'enaka de 'o mala'ekati ge'ena ya'ese 'o manyanyi ma ngii ge'ena, de 'isinoa 'o 'uku gee ya'ese 'o su-suba 'idu-dutuukino, de 'isi'umo 'o duniaku. So 'o duturu 'ikatiwiwiri de 'o tawi-tawi yakaletongoka, de 'i'osu. 6 Ge'ena 'ipasa de 'o mala'ekati ngai tumudiingi gee 'o torompet 'o ngai tumudiingi ya'aono, 'imadudu-duanga ma ngale yauwaka. 7 'O mala'ekati gee ma di-disiraka yauwaka ma torompet, de 'o 'eis 'iteto-teto de 'o 'uku 'imakaganuku de 'o 'aunu 'ipoa 'o duniaku. 'O dunia 'isoka 'ipula sa'angeka so 'o bula moi ma gota-gota de ma

'ubutu de 'okia sonaa 'i'oo-'oode 'iodumu ya'uku yabootuku. 8 Ge'enaka de 'o mala'ekati moioli yauwaka ma torompet so 'o ngai modidiou, de 'okia naga moi 'iamo-amoko 'isoka 'o gigie 'iluru-lurusu yosi'umo 'o ngootuku. So 'o ngooto 'isoka 'ipula sa'angeka gee 'o bula moi 'imadadi 'o 'aunu, 9 de ma ngooto gee 'imadadiokau 'o 'aunu, ge'enaka 'iodumu gee 'i'ahu-'ahu 'ikokisongene, de 'o kapali gee ge'enaka mita 'ikokitorou. 10 Ge'enaka de 'o mala'ekati moioli yauwaka ma torompet so 'o ngai sa'angeu, de 'o ngoma 'iamo-amoko moi gee ma letongo 'isoka 'o 'obori, 'iotaka 'o diwanguku de yadaene 'o ngai-ngairi de 'o 'akere ma gu-gububulu 'o duniaka ne'ena gee 'isoka 'ipula sa'angeka so 'o bula moi yakokitapadu. 11 'O ngoma ge'ena ma ronga, 'o Apsintus, ma ngale 'imali. So ma 'akere gee 'o ngoma yata-tapadu ge'ena rekeni 'iodumu kaimali-maliou, de 'o nyawa manga gudai yosongene sababu ya'okere ma 'akere gee 'imaliokau ge'ena. 12 Ge'enaka de 'o mala'ekati moioli yauwaka ma torompet so 'o ngai soatou, de yatatoko 'o wange ma ako, 'o mede de 'o ngoma, so 'isiwara 'isoka biasawau. 'O wange-wange gee ma 'orasi 'isoka 'ipula sa'angeka, 'o bula moi 'o wange koisiwaruwa. Koge'enali mita 'o obi-obiri, gee ma 'orasi 'isoka 'ipula sa'angeka, 'o bula moi 'o mede de 'o ngoma koisiwaruwa. 13 Ge'enaka de tomalega dakuie de tamake 'o kodoba 'o ngai moi 'iso-sosono daku 'o gurutie 'o ngawa-ngawaka, de to'isene 'isigasoko, "Niatorouoka! Niatorouoka! Niatorouoka 'o nyawa 'o duniaka 'iodumu, gee dua nio'isene 'o mala'ekati 'iregu ngai sa'ange ma torompet yauwaka!"

9:1 Ge'enaka de 'o mala'ekati moioli yauwaka ma torompet so ma motoau, de tamake 'o ngoma 'o diwangoka 'o ngai moi 'iotaka 'o duniaku. 'O ngomaka ge'ena yokula 'o ngomasa ma dorou ma ngii ma da-damunu ma kuci. Ma ngomasa ma dorou ma ngii ge'ena dau 'o gurutuku 'o dunia ma timiku. 2 So 'o ngoma ge'ena yapelenga 'o ngomasa ma dorou ma ngii ma ngorana ge'ena, de dauie 'idowo 'isoka 'o bairou potuuku. 'O wange ma siwara ma yatamunoka sababu ma dowo ge'ena 'ikipirini, so 'o ngawa-ngawaka kaitaru-tarusikau. 3 De ma dowono doka 'isupu 'o saba-saba kaipiakorou 'i'uti 'o duniaku. 'O saba-sabaka ge'ena yokula 'o guata kaimatero de 'o aili ma bisa ma guata. 4 Ma saba-sabaka ge'ena

koyosidabiwa yatorou 'o sagala 'ubutu, 'o joro de 'o gota-gota. 'Ena 'idadi yatorou duga ka 'o nyawa gee manga mengaka koi'iwa 'isicapuoko ma Jo'oungu ma Dutu 'awi capu. 5 'O saba-sabaka ge'ena koyosidabiwa yakisongene 'o nyawa-nyawa go'ona, duga kayakisikisaa 'o mede motoano. Ma saba-saba gee yakisi-sikisaa 'o nyawaka, ma siri matero ka 'o aili ma bisa. 6 'O mede motoano ge'ena, 'o nyawa-nyawa go'ona yomau la yosongenikau, ma koidadiwa yosongene. 'Ona yomau yosongene, ma 'o songene 'imasikurutu 'onaka. 7 'O saba-saba ge'ena ma lugo 'isoka 'o kuda gee 'itagiou 'o parangi ma ngiika. Ma sae-saekoka 'okia naga 'isoka 'o tuala 'o guraci. Ma biono 'isoka 'o nyawa ma biono. 8 Ma utu 'isoka 'o ngeweka ma utu, de ma 'ingiri 'isoka 'o singa ma 'ingiri. 9 Ma 'alu ma ngununoka 'isitamunoko 'okia naga rekeni kaimatero de 'o baju 'o besi. Ma gatuuku ma 'ilingi 'isoka 'o kuda 'o gudaioka de ma gorobaka 'iowa-owara 'o parangi ma ngiika. 10 To 'ena ma bikinoka de ma bisaka 'isoka 'o aili. De ma bikinokau ge'ena to 'ena ma guata ma ngale 'o nyawa yakisiri 'o mede motoano. 11 To 'ena de ma koana ma ngale yapareta 'enaka, de to 'ena ma koana ge'ena la 'o mala'ekati gee yajaga-jaga 'o ngomasa ma dorou ma ngii, gee 'o Ibranioka yosironga 'o Abadon; de 'o Yunanioka yosironga 'o Apolion. Ngone tanu, " 'O Sito-torou". 12 'O bodito ma si-siraka 'ipasakau. Ge'ena 'iduanga de naga 'o ngai modidioli 'iboa. 13 Ge'enaka de 'o mala'ekati moioli yauwaka ma torompot so ma butangau. De to'isene 'o 'ilingi 'isupu 'o manyanyi 'idu-dutuuku ma ngii 'o guraci ma libuku soatino, gee ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka. 14 'O 'ilingi ge'ena 'ingose 'o mala'ekatika ge'ena, "Tagi, nodososeka 'o mala'ekati ngai soata gee 'ipusuika 'o Efrat ma 'akeroka!" 15 'O mala'ekati ngai soata ge'ena yodosose ma ngale 'o nyawa 'o duniaka 'o bula sa'angeka gee, 'o bula moi yato'oma yabootuku. Ma mala'ekati 'o ngai soata ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wadua-duangou ma ngale yadiai to 'ena ma manarama gee ma 'orasi yadae-daenuku. 16 Ngoi to'isene 'o mala'ekati ngai soata ge'ena ma solodado gee 'o kudaku 'ipare-parene ma gudai 'o juta ratusu modidi. 17 De 'o mo-make ma dodaka, ngoi tamake ma kuda 'iku-kudai ge'ena de gee 'i'asa-'asa. Ma kuda 'i'asa-'asa ge'ena 'isitamunoko ma 'alu ma ngununu ma da-datoko 'o baju 'o besi yate-tereboko 'isoka 'o 'uku, 'ibisi 'isoka 'o

diwanga ka ma besioka, de 'ikurati 'isoka 'o walira. 'O kuda moi-moi ge'ena ma saeke 'isoka 'o singa ma saeke. 'O bahaya 'o ngai sa'ange ge'ena, ge'ena la 'o 'uku, 'o dowo de 'o walira gee 'isupu 'o kuda ma 'uruno ge'ena, yato'oma 'o nyawa 'o duniaka gee 'ipula sa'angeka so 'o bula moi yabootuku. 19 'O kuda 'iku-kudai ge'ena ma guata ma 'uruoka de ma bikinoka. Ma biki-bikini ge'ena 'isoka 'o ngia de ma saekoka. De mita de ma bikinou ge'ena yakisisangisara 'o nyawa. 20 Ma 'o nyawa gee yakimadaku koyakito'omawa de 'o bahaya ge'ena, 'ona koyamadawa mita yasuba 'o patongo gee ka 'ona ma sirete yodiaiku. 'Ona koyomaogoruwa yasuba 'o tokata de 'o barahala 'o guraci, 'o saaka, 'o tambaga, 'o teto bolo 'o gota, gee koimasimake-makewa, koimasi'isenuwa bolo koidadiwa 'itagi. 21 'Ona koyamadawa mita manga gokoie 'ito-torou ge'ena la yomakato'oma, yotawa-tawara de yosongou, de yotosiki.

10:1 Ge'enaka de tamake 'o mala'ekati moioli 'inau-nauru, 'i'uti daku 'o sorogaaku. 'Ena 'o kakamoro yasaono, de ma saekino 'o ngawate yakilolitino. Ma biono 'isiwara 'isoka 'o wange ma ako, de ma dou 'isoka 'o ngasuku 'iluru-lurusu. 2 Ma giamoka 'o buku 'ipe-peleleno ma dingoono 'ipelengade. Ma dou ma giniraka 'imasidokoku 'o ngootoka, de ma gubali 'imasidokoku 'o dudungoka. 3 Ge'enaka de 'imapoaka yaamo-amokie 'isoka 'o singa 'ima'orese. 'O mala'ekati ge'ena 'imapoaka, de 'o duturu 'ipalusu 'ipotoka ma tumudiingi. 4 Gedagee 'iduturu ma tumudiingi 'ipasa, de ngoi tomau talefo 'okia naga 'o duturu 'ingose, ma to'isene 'o 'ilingi 'o sorogaaku 'ingose 'ato, " 'Uwa nosikademo 'okia naga gee 'o duturu ma tumudiingi 'ingose-ngose, de 'uwa nalefo!" 5 Ge'enaka de 'o mala'ekati gee tamake 'imasidokoku 'o ngootoka de 'o dudungoka, ma giama ma giniraka yagorakie 'o diwangie. 6 'Ena 'isasi de ma Jo'oungu ma Dutu gee wowango kaisi'ado-'adonika 'awi ronga, gee wosidadi-dadi 'o diwanga, 'o tonaka de 'o ngooto de mita ma ngooto ma dodaka 'iodumu, 'ato ma demo ge'ena 'itiai. 'Ingose 'ato, "Ma Jo'oungu ma Dutu dua kowatuluruwau ma 'orasi ma ngale 'okia naga womau wadiai! 7 Ma gee 'o mala'ekati 'o ngai moioli yauwakoka ma torompot so ma tumudiingou, de ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wadiai wositotomo 'awi mau gee 'o nyawa-nyawa koyanako-

nakowasi, 'isoka gee wosidemo-demokau 'awi nabii-nabiika gee wile-leleani." 8 Ge'enaka de 'o 'ilingi gee to'isenokau 'o sorogaaku ge'ena, 'ibicarali ngoino. Kaingosekau, "Tagi na'ese 'o buku 'ipe-pelele gee 'ipe-pelengade 'o mala'ekati ma giamoka gee 'imasidoko-dokoku 'o ngootoka de 'o dudungoka." 9 So ngoi mita totagi 'o mala'ekatika ge'ena de toga'asoko la 'ikula 'o buku ma dingoono 'ipe-pelele ge'ena. 'Ena kaingosekau, "Nee, na'ese de na'odomo. 'Ani pokoro ma dodaka doka dua namao 'imali, ma 'ani 'uru ma dodaka dua namao 'imutiti 'isoka 'o madu." 10 Ngoi ta'ese ma buku 'ipe-pelele ma dingoono ge'ena 'o mala'ekati ma giamoka de ta'odomo. 'Ai 'uruoka tamao 'isoka 'o madu, ma gedagee taasiruku, de 'ai pokoroka doka 'imadadi 'imali. 11 Ge'enaka de ngoino 'isulokoli 'ato, "Nositotaroli 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno ge'ena 'o sagala sukuka, 'o sagala bangsaka, 'o sagala demo yapake-pakeka, de 'o koa-koanika."

11:1 Ge'ena 'iduanga de ngoino 'ikula 'o gota ma ngogu moi 'isoka 'o papadi de 'isoka 'o du-duga, de 'isuloko 'ingose 'ato, "Tagi natuga ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa de 'o su-suba 'idu-dutuuku ma ngii. De nakidoimi kokia manga gudai gee yosuba-suba ma dodaka doka. 2 Ma 'uwa natuga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa ma ginitara 'ingoa-ngoatika. Sababu ge'ena wokulakau 'o nyawa-nyawaka gee kowingaku-ngakuwa. 'Ona 'asa yaparetano 'o Yerusalem ma kota ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kota ge'ena 'o mede nagi soata de modidino. 3 Ngoi 'asa takisuloko 'ai sakisii yamididi gee yomasinoaku 'o balisa ma baju, 'ona 'asa yosikawasa 'ai habari de yobalisa 'o wange caana moi de 'o ratusu modidi de nagi butangano." 4 'O sakisii yamididi ge'ena la 'o zaitun 'o utu modidi de 'o silo ma to-todenge 'o ngai modidi gee ma Jou 'o sagala moi-moi wosidadi-dadi 'awi bionoka. 5 Nako 'o nyawa yomau yositaili manga singina 'itorou 'onaka, ge'ena manga 'urude 'isupu 'o 'uku gee yakibinasa 'o nyawa manga singina 'ito-torou go'ona. De ma ngekomo ge'ena, 'o nyawa 'iodumu gee yomau yobadingaka 'onaka 'asa yakito'oma. 6 'Ona ma Jo'oungu ma Dutu wakikula 'o kuasa ma ngale yodiai koibesakuwa ma do'ingo 'ona yosikawasa 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno. Mita wakikula 'o kuasa ma

ngale yadiai 'o 'akere 'iodumu 'idadi 'o 'aunu. De wakikula 'o kuasa ma ngale yatorou 'o dunia de 'o bodito 'i'ini-'inioka, ma 'orasi kokia naga bato yomau yadiai. 7 Gedagee 'ona yaduanga yosihabari 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno ge'ena, de 'o haewani ko biasawa 'isupu 'o ngomasa ma dorou ma ngiide dau de 'ikiniiki yamididika go'ona sigado yakito'omaka. 8 De to 'ona manga maieti 'asa 'ilolokie 'o tapakioka 'o kota ma amokoka gee kiaka naga to 'ona manga Jou wisidele. 'O kota ge'ena 'o nyawa yosi'ade-'ade yosironga 'o Sodom bolo 'o Mesir. 9 'O nyawa naga 'o sagala negarano, 'o sagala sukuno, 'o sagala demo moi-moino de 'o soana 'iodumino 'asa yaino de yamake yamididi go'ona manga maieti 'o wange sa'ange de ma songonano. De koyosidabiwa 'o maieti ge'ena yapo'osuku. 10 'O nyawa 'o duniaka 'iodumu 'asa yomorene sababu 'o sakisii yamididi gee 'o duniaka yosisangisarakau go'ona yosongenokau. 'Ona 'asa yodarame de manga parasengi yomasikadingoto. 11 'O wange sa'ange de ma songona, de ma Jo'oungu ma Dutu wakikula 'o ngomasa gee yakisiwango-wango, so 'o nabii yamididi go'ona yowangoli. De 'ona yoma'oko so 'o nyawa 'iodumu gee yakimake 'onaka yakimodongo ma sala. 12 Ge'enaka de 'o nabii yamididi go'ona yo'isene 'o 'ilingi 'iamo-amokie 'o sorogaaku 'ibicara 'onaka 'ingose 'ato, "Nou, niodoade ningie!" Ge'enaka de to 'ona manga musu-musu manga bionoka 'ona yodoa 'o sorogaade 'o kakamoro yakisaono. 13 De ma 'orasi ge'ena 'i'osu 'iku-kuatino so ma kotaka ge'ena 'o woa-woa 'isoka 'o bula mogiookoka gee 'o bula moi 'itorou 'ibootuku. De yacaana tumudiingi yosongene sababu 'o 'osu ge'ena. 'O nyawa 'iregu gee yakimodongo so wisiarene ma Jo'oungu ma Dutu, yongose 'ato, "Ka ma Jo'oungu ma Dutu 'o sorogaaka duga 'awi kuasa 'iamoko de 'awi singina 'ifoloi 'isure!" 14 'O bodito gee 'isigali ma modidi 'ipasakau, ma niosis-ingina, 'o bahaya gee 'isigali ma sa'ange rekeni 'iboau. 15 Ge'enaka de 'o mala'ekati moioli yauwaka ma torompet so ma tumudiingou, de 'o sorogaaka yo'isene 'o 'ilingi 'iamo-amokie 'ingose 'ato, " 'O kuasa ma ngale yapareta 'o dunia ma 'orasi ne'ena naga, ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu de 'una gee ma Jo'oungu ma Dutu Wiiri-irikokau manga giama ma soatoka. 'Una 'asa wopareta kaisi'ado-'adonika!" 16 So yosibalu-balusu yamonaoko de soata gee yogogerie manga kurusiioka ma Jo'oungu ma Dutu 'awi

bionoka, yobukuku de wisuba ma Jo'oungu ma Dutu. 17 'Ona kayongosekau, "Jou, Jo'oungu ma Dutu, 'ani kuasa ma batingi koi'iwa, gee no'ahu kaisi'ado-'adonika! Ngomi mio'amalaha ngonaka sababu ngona napakekau 'ani kuasa 'iamo-amoko, de nomulaengokau nopareta! 18 Jou, 'o nyawa gee koninako-nakowa posironga yongamoka, ma ma 'orasi ya'adonokau ngona nakisikilioro 'okia naga yodi-diaiokau, de ma 'orasi ya'adonokau nakilega ma diai 'o nyawa yosonge-songene. Ne'enau ma 'orasi ma ngale nakikula 'o parasengi 'ani nabii-nabiika de gee 'o nyawa nile-leleanika, de 'ani nyawa 'iodumika ge'ena la 'o nyawa gee yosuba-suba de yosingou-ngounu ngonaka, 'o nyawa ma amoko bolo ka biasa. Ne'enau ma 'orasi yakitorouoka 'o nyawa-nyawa gee 'o dunia yato-torou!" 19 So ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa 'o sorogaaka 'ipelenga, de ma dodaka tamakeka 'o Jaji ma Peti. Ge'enaka de 'o tawi-tawi kaimakadowangou, 'o duturu 'ikapotoka, de 'o 'osu de 'o 'eis 'itotaka ma rikimoka.

12:1 Ge'enaka de 'o diwangoka 'o no-nako 'ihera-herangi moi gee 'o nyawa posironga yoherangioka. Ge'ena la mimoi 'o wange ma ako momasibajuku, 'ami dou 'o mede ma dekuoka. 'Ami saekoka 'o tuala 'o ngai moi ma ngoma 'o ngai mogiooko de modidioka. 2 'O ngeweka gumuna miroesoka, de ma 'orasiou momaku'arene so mosiri de momapoa-poaka. 3 Ge'enaka de 'o diwangoka 'okia naga moioli 'ihera-herangi, ge'ena la 'o naga yate-tereboko moi ko ma dingoonuwa, ma saeke ngai tumudiingoka de ma taduku ngai mogiookoka. Ma saeke 'isinoimi 'o tuala 'o ngai moi 'isinoaku. 4 'O ngoma 'o diwangoka gee 'isoka 'ipula sa'angeka, 'o bula moi 'o naga yate-tereboko ge'ena ma bikini yositauru de ya'umo 'o duniaku. 'O naga ge'ena 'ima'okode 'o ngeweka gee momaku'arenou mi bionoka, ma dumutu la 'o ngowaka ge'ena kayauku 'ilahiri de ya'odomokau. 5 Ge'enaka de 'o ngeweka gumuna momaku'arene 'o ngowaka 'o nauru wimoi gee dua wapareta 'o nyawa 'o duniaka 'iodumu de 'awi kuasa ma amoko, ma ngale wakitorouoka gee wimusu-musu 'unaka. Ma 'o ngowaka ge'ena 'o naga koya'odomuwa sababu naga moi ya'oraka 'o ngewekaka gumuna, de ya'asa ma Jo'oungu ma Dutuka de 'awi pareta ma go-gogere ma bionika. 6 So 'o ngeweka gumuna moowara 'o tonaka 'ika-kakasaka, gee kiaka ma Jo'oungu ma

Dutu wadua-duangou to muna mi ngii. Ge'enaka dau dua muna mipaliara 'o wange caana moi de 'o ratusu modidi de nagi butangano. 7 De 'o sorogaaka 'o parangi 'idadi. 'O Mikhael 'o mala'ekati ma balusu moi de to 'ena ma mala'ekati 'iku-kudai yaparangi 'o naga ge'ena. De ma naga ge'ena mita de to 'ena ma mala'ekati 'iku-kudai yaparangi 'o Mikhael. 8 Ma 'o naga ge'ena 'ikala, so 'ena de ma mala'ekati koidadiwau 'imanoa 'o sorogaaka. 9 'O naga gee 'iamo-amoko ge'ena yosisupu 'o sorogaaka! 'Enau ge'ena 'o ngia gee ka ma sirasi de ma 'enau, gee ma ronga 'o Tokata ma Koana bolo 'o Ngomasa ma Dorou ma Balusu. 'Enau ge'ena 'isiliba-liba 'o nyawa 'iodumika 'o duniaka. 'Ena ya'umo 'o duniaku de to 'ena ma mala'ekati 'iodumu. 10 Ge'enaka de to'isene 'o 'ilingi 'iamo-amokie 'o sorogaaka kaingosekau, "Ma 'orasi ne'enau ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa wosilaha! Ma 'orasi ne'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa wosidumutu ma ngale wokoana! Ma 'orasi ne'ena ma Koana 'o Nyawa Wosilaha-laha gee ma Jo'oungu ma Dutu wosijaji-jajiokau mita wosidumutu 'awi kuasa! Sababu 'o Tokata ma Koana gee 'ima'okode ma Jo'oungu ma Dutu wi bionoka koimaogo-ogoruwa 'ikalaki ma ngale yakikalaki nanga 'esa moi gee wile-leleani ma Jo'oungu ma Dutu, ge'ena yosisupuokau 'o sorogaaka. 11 Nanga 'esa moi 'ona yosikalakau 'o Tokata ma Koana ge'ena, ma ngekomo 'una gee wisironga 'o Domba ma Ngowaka gu'una wosongene, de 'o habari 'iti-tiai ma Jo'oungu ma Dutuno gee 'ona yosiha-habari. 'Ona ngaro yakito'oma sigado yosongene ma kayomodeke. 12 Sababu ge'ena, yoodumu gee 'o sorogaaka yomanoa-noa salingou yomorene! Ma nitorouoka ngini gee niomanoa-noa 'o duniaka, de 'o sagala moi-moi gee 'o ngootoka. Sababu 'o Tokata ma Koana 'i'utiokau nginiku de ma do'otasa 'irama-rama, ngano 'ena yanakokau 'ato ma 'orasi ka ma etakau ma ngale 'imanarama." 13 Gee 'o naga ge'ena 'imanako 'ato 'ena ge'ena ya'umokou 'o duniaku, de 'ena 'ikiniiki 'o ngewekaka gee mosingowakokau 'o ngowaka 'o nauru gu'una. 14 Ma 'o ngeweka gumuna mikula 'o kodoba ma gatuuku ngai modidi, la muna mososo 'ami ngiika 'o tonaka 'ika-kakasaka 'irii-riidoka, kiaka gee muna 'asa mipaliara 'o taunu sa'ange de ma songonano, la 'o naga gee miki-kiniiki ge'ena 'uwa mibodito. 15 So 'o naga ge'ena 'isiopuru 'o 'akere ma amoko matero ka 'o 'akere ma

roese 'ingu'uisi, 'itaari 'o ngewekaka gumuna ma ngale miasini. 16 Ma 'o tonaka miriwo 'o ngeweka gumuna. 'O tonaka ma 'uru yapelenga de yaasiri 'o 'akere gee 'isupu-supu 'o naga ge'ena ma 'urusa. 17 'O naga ge'ena posironga 'ingamoka 'o ngewekaka gumuna, sigado 'itagi yodingika 'o ngeweka gumuna 'ami ngowaka de midangonuku 'ireguoli, ge'ena la 'o nyawa 'iodumu gee yosingou-ngounu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi pareta, de gee yositota-totara 'o habari ma ngale 'o Yesus de 'awi kuasa. 18 Ge'enaka de 'o naga ge'ena 'ima'okode 'o ngooto ma batingoka.

13:1 Ge'enaka de tamake 'o haewani ko biasawa ngai moi 'isupu 'o ngootie. To 'ena ma taduku ngai mogiookoka de ma saeke ngai tumudiingoka. Ma taduku 'isinoi-noimi 'o tuala ngai moi, de ma saeke 'isinoimi 'isilefoka 'o ronga moi gee wisito-torou ma Jo'oungu ma Dutuka. 2 'O haewani tamake-make ge'ena ma lugo 'isoka 'o macan, de ma dou 'isoka 'o beruang ma dou, de ma 'uru 'isoka 'o singa ma 'uru. De ma haewanika ge'ena, 'o naga 'ikula to 'ena ma sirete ma guata, de ma kuasa gee 'iamo-amoko, la ma haewani ge'ena 'ipareta. 3 Ma haewani ma saeke 'o ngai tumudiingoka gee, 'o ngai moi ma dabo 'isisonge-songene ma buta ko ma etakawa, ma ma dabo ge'ena 'i'aikokau! 'O duniaka yoodumu yamoteke 'o haewani ge'ena de yamaoku kayohera-herangi. 4 De 'ona yosiarene 'o naga ge'ena, sababu 'ena 'ikulaka to 'ena ma kuasa 'o haewanika ge'ena. De 'ona yasuba mita 'o haewani ge'ena. 'Ona kayongosekau, " 'O haewani 'iregu koi'iwa ma guata 'isoka 'o haewani ge'ena, de komoiwa moi ya'akunu yaparangi!" 5 'O haewani ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu kawosimadaka 'isibicara ma ngale 'imaie ma sala de wisito-torou ma Jo'oungu ma Dutu. 'Ena ma Jo'oungu ma Dutu wosidipidilika 'ipareta 'o mede nagi soata de modidino. 6 Ge'enaka de 'ena 'ikurue wisito-torou ma Jo'oungu ma Dutu de 'awi ronga, de 'awi ngii womanoa-noa, mita gee yoodumu yomanoa-noa 'o sorogaaka. 7 'O haewani ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wosidipidilika mita yakudoti to 'una 'awi kawasa de yosikala. De 'ena yapareta 'o sagala suku, 'o sagala negara, 'o nyawa gee moi-moi manga demo yopake-pake de 'o soana 'iodumu. 8 'O haewani ge'ena 'asa 'o nyawa 'o duniaka yasuba. Koyasubawa ma haewani ge'ena duga ka gee manga ronga-ronga 'isilefoku naga 'o nyawa 'o 'ahu

'ika-kakali yamake-make ma bukuoka ka 'o dunia ma koisidadiwasi 'ena. Ma buku ge'ena to Domba ma Ngowaka gee witoakokau. 9 Sababu ge'ena, to ngini de nia ngaukoka so tanu niosigisene 'o habari ne'ena: 10 " 'O nyawa gee salingou yakitagoko, ma raiokau yakitagoko. De 'o nyawa gee salingou yakito'oma, ma raiokau yakito'oma. Ge'enau so ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa salingou yotahani de tatapu yongaku 'unaka." 11 Ge'enaka de tamake 'o haewani 'iregu 'o ngai moi 'isupu 'o tonakie, ma taduku ngai modidioka 'isoka 'o domba ma ngowaka ma taduku. Ma 'ilingi 'isoka 'o naga ma 'ilingi. 12 'O haewani gee ma di-disiraka ge'ena ma bionoka, ma haewani moioli ge'ena yapake 'o kuasa ma amoko gee ya'eseno ma haewani ma di-disiraka ge'ena. So ma rai 'o duniaka, yakipakisaa yasuba 'o haewani ma di-disiraka ge'ena, gee ma dabo ko ma etakawa 'i'aikokau. 13 'O haewani gee moioli ge'ena 'idiai 'o no-nako 'ihera-herangi. 'O nyawa 'iodumu manga bionoka 'ena 'idiai 'o 'uku 'o diwangoka 'i'uti 'o duniaku. 14 'Ena 'isihaga 'o nyawa 'o duniaka 'iodumu de 'o no-nako 'ihera-herangi gee 'idi-diai 'o haewani ma di-disiraka ma bionoka. De 'ena 'isuloko 'ona yoodumu yodiai 'o haewani gee ma di-disiraka ma patongo, ge'ena la 'o haewani gee ma sira yato'omakau ma 'ihuokali. 15 'O haewani moioli ge'ena kayosidipidilika 'isi'ahu 'o haewani ma di-disiraka ma patongo ge'ena, so 'o patongo ge'ena 'idadi 'ibicara. De ma patongo ge'ena 'isuloko la yakito'oma 'o nyawa 'iodumu gee yooluku yasuba 'enaka. 16 'O haewani ge'ena 'isuloko 'o nyawa 'iodumika, gee 'o nyawa ma amoko bolo ko'uwa, yokaya-kaya de yosusa-susa, 'o yongosi de gee ko 'o yongosuwa, la yadawongo 'o no-nako manga giama ma giniraika bolo manga mengaka. 17 Komoiwa moi 'idadi yomadi'ija bolo yomawukunu 'o kianikia, nako 'onaka 'o no-nako ge'ena koi'iwa. Ma no-nako ge'ena la 'o haewaniou ge'ena ma ronga, bolo 'o do-doimi gee 'isiwaiti 'o ronga ge'ena. 18 Ge'enau so salingou de niabarija la niosikanako 'iodumu ge'ena. 'O nyawa yoba-barija 'asa 'idadi yasahe 'o haewani ma do-doimi ge'ena ma ngale, sababu 'o do-doimi ge'ena la 'o nyawa wimoi 'awi ronga. 'O do-doimi ge'ena la 666.

14:1 Ge'enaka de tomalega, de towimake 'o Domba ma Ngowaka

woma'okode 'o Sion ma gigie ma dekuoka; 'una de ya 144.000 gee manga mengaka moi-moi 'isilefoka to 'una 'awi ronga de to ma Dea. 2 Ge'enaka de to'isene 'o 'ilingi 'o diwanguku 'ikuruusu 'isoka 'o deneta 'ila-laagomo ma guruusu, de 'isoka 'o duturu 'iamo-amokie. 'O 'ilingi ge'ena to'isene 'isoka 'o koroncong yakuti ma 'ilingi. 3 'O koana ma go-gogere ma bionoka, de mita 'o barangu 'i'ahu-'ahu ngai soata de yopa-pareta gee ma go-gogere ge'ena yosigilolitino, ya 144.000 go'ona yonyanyi 'o nyanyi ma sungi moi. 'O nyanyi ge'ena komoiwa moi 'idadi yosinyanyi, duga ka gee ya 144.000 go'ona gee yakisilahakau 'o duniaka. 4 'Ona ge'ena yotebini 'isoka 'o nyawa koma'iwa yomakapake sababu koma'iwa yomasi'idu de 'o nge-ngeweka. 'Ona wimoteke 'o Domba ma Ngowaka gu'una kiaka naga bato wotagi. Naga 'o nyawa 'iodumoka, 'onau ge'ena yakisilahakau so 'ona yodadi matero ka 'o joro ma hasili ma si-siraka gee yosisuba-suba ma Jo'oungu ma Dutuka de 'o Domba ma Ngowakika. 5 'Ona koma'iwa yoeluku, de manga sala ka ma eta ma koi'iwa. 6 Ge'enaka de tamake 'o mala'ekati 'iregu moioli 'isoso 'o ngawa-ngawaka daku 'o gurutie. 'O mala'ekati ge'ena 'i'asa 'o Habari ma Owa 'ika-kakali ma Jo'oungu ma Dutuno, ma ngale 'isitotara 'o nyawa-nyawaka 'o duniaka, ge'ena la 'o sagala sukuka, 'o sagala negaraka, 'o nyawa gee moi-moi manga demo yopake-pakeka de 'o soana-soanika. 7 'O mala'ekati ge'ena 'imapoaka yaamo-amokie 'ingose 'ato, "Salingou winihoromati de winisingounu ma Jo'oungu ma Dutu de winisiarene sababu 'una 'ifoloi 'awi kuasa 'iamoko de 'awi singina posironga 'isureka! Sababu ma 'orasi ya'adonokau ma Jo'oungu ma Dutu wahakimi 'o nyawa 'o duniaka 'iodumu. Winisuba ma Jo'oungu ma Dutu, sababu 'unau wosidadi-dadi 'o diwanga, 'o tonaka, 'o ngooto de 'o 'akere ma utu 'iodumu!" 8 'O mala'ekati gee ma di-disiraka 'iboa 'itagioka, de moioli 'iboa de kaingosekau, "Ee! 'O Babel ma kota 'iamo-amoko ge'ena 'itorouokau! 'O Babel ma nyawa manga nyafisuu ma dorou ge'ena 'o nyawa 'o duniaka yamotekokau, ge'ena matero ka 'o daluku 'isi-siapoto yakikula so yaki'eto." 9 'O mala'ekati ngai modidi 'iboaka de 'o ngai moioli 'iboa, de 'isigasoko yaamo-amokie 'ingose 'ato, " 'O nyawa gee yasuba-suba 'o haewani de mita to 'ena ma patongo, de to 'ona manga mengaka bolo manga giamoka de ma 'ena 'o haewani ge'ena ma no-nako, 10 'o nyawa go'ona 'asa ma

Jo'oungu ma Dutu posironga wakingamoka, so 'ona matero ka 'o daluku ma cuka yakisi'okere! 'O nyawa yoodumu go'ona 'asa yosangisara 'o walira 'iluru-lurusu ma dodaka, 'o mala'ekati 'itebi-tebini de 'o Domba ma Ngowaka gu'una 'awi bionoka. 11 'O 'uku ma dowo gee yakisa-sangisara 'o nyawa-nyawa go'ona, 'asa 'ikuwuwulu kaisi'ado-'adonika. Ge'enau so gee yasuba-suba 'o haewani ge'ena de to 'ena ma patongo, de gee ma haewani ge'ena ma ronga ma no-nako de ma 'ena 'onaka, 'ona 'asa kaisi'ado-'adonika yosangisara." 12 Ma ngale ge'ena 'o nyawa gee wisingou-ngounu ma Jo'oungu ma Dutu de manga ngo-ngaku 'ikua-kuata 'o Yesusika, salingou yotongosono ngaro yosangisara ma. 'Ona ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa. 13 Ge'enaka de to'isene 'o 'ilingi 'o sorogaaku kaingosekau, "Nalefo neda: 'Ikurue ne'enau, yosanangioka 'o nyawa gee yosongene 'ena 'ona tatapu wingaku 'o Yesus!" 'O Ngomasa 'Itebi-tebini 'ingose, "Ma goungu! 'Ona 'asa yomaogoro yomanarama 'ikua-kuata, sababu to 'ona manga manarama ma hasili 'asa kaitaurika yakimoteke." 14 Ge'enaka de tamake 'o kakamoro 'i'are-'arese. Ma kakamoro ge'ena ma dekuoka wimoi wogogerie 'isoka 'o nyawa. 'Awi saekoka 'o tuala 'o guraci ngai moi, de 'awi giamoka 'o sabit ngai moi 'idoto-doto. 15 Ge'enaka de 'o mala'ekati 'iregu ngai moi 'isupu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woano 'o sorogaaka. De ma 'ilingi yaamo-amokie 'ingose 'unaka gee wogogerie 'o kakamoro ma dekuoka gu'una konee, " 'Ani sabit ge'ena na'ese de no'utukou. Sababu ya'adonokau 'o togutuku. 'O dunia 'isi 'ade-'ade 'isoka 'o sowoko 'i'umukukou so no'utukou!" 16 Ge'enaka de 'una gee wogoge-gogerie 'o kakamoro ma dekuoka, 'awi sabit wosimanarama 'o duniaku, so 'o dunia mita wa'utuku. 17 Ge'enaka de tamake 'o mala'ekati 'iregu moioli 'isupu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woano 'o sorogaaka. 'Ena mita ya'aono 'o sabit ngai moi 'idoto-doto. 18 Ge'ena 'ipasa de 'o mala'ekati 'iregu ngai moi gee yaku-kuasa 'o 'uku 'iboa 'o su-suba 'idu-dutuuku ma ngiino. De ma 'ilingi yakua-kuatie 'isuloko 'o mala'ekatika gee ya'aono 'o sa-sabaata 'idoto-doto ge'ena, kaingosekau, "Nosimanarama 'ani sa-sabaata ge'ena de nasasoro 'o 'anggur ma sowo-sowoko 'o duniaka, sababu ma 'anggur ma sowoko ge'ena 'ikoki'umukukou!" 19 So 'o mala'ekati ge'ena ma sa-sabaata 'isimanarama 'o duniaku, de yasasoro 'o 'anggur ma sowo-sowoko ma

utuoka. Ge'enaka de yosi'umo 'o 'anggur 'ide-deteo ma ngii 'iamo-amouku, ge'ena la ma Jo'oungu ma Dutu 'awi gorosau. 20 'O 'anggur ma sowo-sowoko ge'ena yateo 'o kota ma dudunoka, de ma 'anggur 'isiteo-teono doka 'o 'aunu 'i'uisi 'isoka 'o 'akere ma roesou; ma gurutu 'o kilo ratusu sa'angeka, de ma luku rekeni 'o meteri modidiku.

15:1 Ge'enaka de tamake 'o sorogaaka 'o no-nako 'ihera-herangi gee ko biasawa ge'ena la 'o mala'ekati ngai tumudiingoka de 'o bodito gee ma du-du'uruoka 'o rupa tumudiingi. De ma bahaya ge'enau 'idadioka de ma Jo'oungu ma Dutu womatogumokau wongamo 'o nyawaka. 2 Ge'ena 'ipasa de tamake 'okia naga 'isoka 'o ngooto matero ka 'o kaca, 'imakaganuku de 'o 'uku. Takimake mita 'o nyawa-nyawa gee yolakuokau ma ngale koyomote-motekuwa 'o haewani de ma patongo, ge'ena la 'o haewani gee ma ronga 'isinono-nako de 'o do-doimi. 'O nyawa-nyawa go'ona yoma'okode 'o ngooto gee matero ka 'o kaca ma batingoka de ya'aono 'o koroncong gee ma Jo'oungu ma Dutu wakikulaka, 3 de 'ona yosinyanyi 'o Musa 'awi nyanyi. 'O Musa 'una ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu wile-leleani. Mita yosinyanyi 'o Domba ma Ngowaka wi nyanyi, ma betongo konee, "Jou, Jo'oungu ma Dutu 'ani kuasa 'ifoloi 'iamoko; 'o sagala moi-moi nodi-diai ge'ena posironga ko biasawa de 'ihera-herangi. Ngonā 'o sagala bangsa ma Koana de posironga 'iloa de 'itiaioka 'o sagala moi-moi nodi-diai. 4 Jou, 'o nyawa 'iodumu 'asa nihoromati, de nisiarene yongose 'ato 'ani kuasa ma batingi koi'iwa de 'ani singina posironga 'isureka! Ka ngona duga notebini. 'O sagala nyawa 'o duniaka 'asa yoboa nisuba sababu 'ani manarama gee 'iti-tiai 'o nyawa 'iodumu yamakekau." 5 Ge'ena 'ipasa de 'o sorogaaka tamake ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa, de ge'ena ma dodaka to 'una 'awi ngii gee wodo-doboa. 6 De 'o mala'ekati ngai tumudiingi de 'o bahaya 'o rupa tumudiingi ge'ena 'isupu 'o Woano gee ma Jo'oungu ma Dutu wodo-doboa ge'ena. Ma mala'ekati 'iodumu ge'ena ma baju ya'are-'arese, 'isure-sure de 'ileto-letongo, de 'imasisakolaku 'o sakola 'o guraci. 7 Ge'enaka de 'o barangī 'i'ahu-'ahu ngai soata gee, 'o ngai moi 'ikula 'o mala'ekati ngai tumudiingika 'o sawoko 'o guraci ngai tumudiingi. Ma sawokoka ge'ena ma Jo'oungu ma Dutu gee wo'ahu kaisi'ado-'adonika

wosi'oma-'omanga 'o hukumani 'itu-tubuso. 8 So 'o Woa gee ma Jo'oungu ma Dutu wodo-doboa ge'ena 'o dowo yasaono sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kumati de wi kuasa. De ma do'ingo 'o bahaya 'o rupa tumudiingi gee 'o mala'ekati ngai tumudiingi 'i'asa-'asa koitogumuawasi, komoiwa moi 'idadi yowosanga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woaka ge'ena.

16:1 Ge'enaka de to'isene 'o 'ilingi 'iamo-amokie 'o Woano gee ma Jo'oungu ma Dutu wodo-doboano doka 'ingose 'o mala'ekati ngai tumudiingika gee, "Niotagi de niapoa 'o hukumani ma Jo'oungu ma Dutuno 'o rupa tumudiingi ge'ena 'o duniaku!" 2 Ge'enaka de 'o mala'ekati gee ma di-disiraka 'itagi de yapoa ma sawoko ma doda ge'ena 'o duniaku. De 'o poporoso gee posironga 'isirioka yakidabaoro 'o nyawa-nyawa gee 'onaka de ma 'ena 'o haewani ma no-nako de gee yasuba-suba ma haewani ge'ena ma patongo. 3 Ge'ena 'ipasa de 'o mala'ekati moioli yapoa ma sawoko ma doda 'o ngootuku, de ma ngooto ge'ena 'imadadi 'isoka 'o songene ma 'aunou, so 'ikokisongenoka 'iodumu gee 'i'ahu-'ahu 'o ngooto ma dodaka. 4 Ge'enaka de 'o mala'ekati moioli yapoa 'o sawoko ma doda 'o ngai-ngairuku de 'o 'akere ma utu-utuku, so 'o 'akere 'iodumu ge'ena 'imadadi 'o 'aunu. 5 Ngoi to'isene 'o mala'ekati gee yaku-kuasa 'o 'akere kaingosekau ma Jo'oungu ma Dutuka, "Ngona 'ani singina posironga 'itebinoka! Ngona no'ahu kaisi'ado-'adonika! 'O hukumani gee nosiguti-guti ge'ena 'itiai. 6 Sababu 'ona yakito'omakau 'ani kawasa de 'ani nabii-nabii; ne'ena ngona nakidiai 'ona 'o 'aunu ya'okere. Ma goungu ge'ena yadaene koge'ena nodiai 'onaka!" 7 Ge'enaka de to'isene 'o 'ilingi 'o manyanyi 'idu-dutuuku ma ngiino 'ingose 'ato, "Jou, Jo'oungu ma Dutu nokuasa 'ifo-foloi! 'Iloa de 'itiai 'o sagala hukumani gee ngona nosiguti-guti!" 8 Ge'ena 'ipasa de 'o mala'ekati moioli yapoa 'o sawoko ma doda 'o wange ma akoku, so 'o wange yaki'uku 'o nyawa de to 'ena ma sauku gee ma guatoka. 9 'O nyawa 'o wange ma sauku yaki'uku, de 'ona yosito-torou ma Jo'oungu ma Dutu 'awi ronga, gee wakuasa 'o sagala bahaya ge'ena. Ngaro koge'ena ma 'ona yooluku yomaogoro 'o sowono yodiai de yooluku yolio ma Jo'oungu ma Dutuka. De yooluku yosiarene ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa gee 'ifoloi 'iamoko de 'awi singina ma sure. 10 Ge'enaka de 'o

mala'ekati moioli yapoa ma sawoko ma doda 'o haewani gee yasuba-suba ma pareta ma go-gogeruku. So ma daeraa gee 'o haewani ge'ena ma pareta ma sigoronaka ka ma moiku 'itarusu. De 'o nyawa manga nga-ngaemuku yagoli sababu kaifoloi yosiri, 11 so 'ona wisito-torou ma Jo'oungu ma Dutu 'o sorogaaka, sababu yosangisara de manga poporoso yakidisiri. Ma 'ona koyomaogoruwa yodiai 'o dorou. 12 Ge'ena 'ipasa de 'o mala'ekati moioli yapoa ma sawoko ma doda ge'ena 'o Efrat ma 'akeruku ge'ena la 'o 'akere 'iamo-amouku. So 'o 'akere ge'ena 'itadono so 'o koa-koana 'o wange ma siwarisa yodadu-dadu 'idadi yaboa de komoiwa yakitatoko. 13 Ge'enaka de tamake 'o tokata 'o ngai sa'ange gee ma rupa 'isoka 'o papadeeke. 'Ena moi-moi 'ikokisupu 'o naga ma 'urude, 'o haewani ma di-disiraka ma 'urude, de 'o nabii ma ngeluku ma 'urude. 14 'O tokata ngai sa'ange ge'ena 'o no-nako 'ihera-herangi 'idi-diai. 'Ena 'itagi 'o koa-koana 'o duniaka 'iodumika de yakipolu ma ngale yoparangi 'o wange ma amokoka ge'ena la ma 'orasi ma Jo'oungu ma Dutu woku-kuasa wahakimi 'o nyawa. 15 Ma Jou wongose 'ato, "Niosigisene! Ngoi toboa dua ma 'orasi konianakowa, 'isoka 'o nyawa yotosi-tosiki yoboa! Yosangioka 'o nyawa gee tatapu yomadudu-duanga de yositari manga pakeangi, so 'ona yotagi koyomawatonikawa de koyakimaekuwa 'o kawasa ma bionoka!" 16 Ge'enaka de 'o tokata ge'ena yakipolu 'o koa-koana go'ona 'o ngii moioka gee 'o Ibranioka yosironga 'o Harmagedon. 17 Ge'enaka de 'o mala'ekati moioli yapoa ma sawoko ma doda ge'ena 'o ngawa-ngawaku so ma tumudiingou. De to'isene 'o 'ilingi 'iamo-amokie 'o koana ma go-gogerino 'o Woaka gee ma Jo'oungu ma Dutu wodo-doboa, kaingosekau, " 'Iduangokau!" 18 Ge'enaka de 'o tawi-tawi kaimakadowangou de 'o duturu ma 'ilingi 'ikuruusu ma de 'ipotoka, de 'iosu 'ikua-kuatino gee koma'iwasi koge'ena! Ma 'osu ge'ena posironga 'o guatino! 19 De 'o kota 'iamo-amoko gee 'ieta 'ipula sa'angeka, de 'itorouoka 'o kota-kota 'o negara 'isinoimika 'o duniaka. Ge'enaka de ma Jo'oungu ma Dutu kowamongoruwa 'o Babel 'iamo-amoko ge'ena la 'o kota gee 'ieta 'ipula sa'angeka ma so-sowono. So ma Jo'oungu ma Dutu 'awi gorosau yakidaene matero ka 'o daluku ma cuka de 'imali-mali yakisi'okere. 20 Gee ma 'osu 'ikua-kuatino ge'ena, de 'o pulo 'ikokilutu de 'o gigie 'ikokipelaka so koi'iwau. 21 'O 'eis 'iteto-teto

'itotaka ma rikimoka daku 'o diwanguku. Ma 'eis 'iteto-teto ge'ena 'o ngai moi ma dubuso 'o kilo nagi motoa, ge'enau yakitapadu 'o nyawa-nyawa. So 'ona wisito-torou ma Jo'oungu ma Dutu sababu 'o 'eis ma rikimi ma amoko ge'ena.

17:1 Ge'ena 'ipasa de 'o mala'ekati ngai tumudiingi ya'ao-'ao 'o sawoko ngai tumudiingi gee, 'o ngai moi 'iboa ngoino de kaingosekau, "Nou, ngoi 'asa tonisidumutu kokia 'o ngeweka mimoi gee 'ami roese mowuku-wukunu ma sala 'asa mihukumu, ge'ena la 'o kota 'iamo-amoko gee 'isigoko 'o 'akere 'iku-kudai ma datekoka. 2 'O koa-koana 'o duniaka yosongou de de muna, de 'o dunia ma nyawa yaki'eto sababu ya'okere 'ami nyafisuu ma dorou ma daluku." 3 Ge'enaka de ngoi 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'iparetano, de 'o mala'ekati ge'ena 'i'asa 'o tonaka 'ika-kakasaka gee komoiwa yogogere ge'enaka. Ge'enaka doka ngoi tomimake 'o ngeweka mimoi mogogeruku 'o haewani moi ma dekuoka gee ma nikoto 'itereboko 'isi'osa-'osaka de ya'omanguku 'isilefoka wisiti-tingoono ma Jo'oungu ma Dutu. 'O haewani ge'ena ma saeke ngai tumudiingoka de ma taduku ngai mogiookoka. 4 'O ngeweka gumuna momasinoaku 'o baju ya'ungu-'ungu de 'ite-tere-boko 'isi'osa-'osaka, de mosinoaka 'o guraci, 'o permata, de 'o mustika. 'Ami giamoka ma'aono 'o sawoko 'o guraci ngai moi ya'oma-'omanga 'o hali 'ito-torou de 'imedi-mediri, to muna 'ami nyafisuu ma dorou ma hasili. 5 'Ami mengaka 'isilefoka 'o ronga moi gee ma ngale komoiwa yasahe. 'Isilefoka konee, "Ngoi ne'ena 'o Babel gee topa-pareta, 'o Sagala Nyafisuu ma Dorou de 'o Sagala Dorou 'o Duniaka ma 'Esa." 6 Ge'enaka de tomimake 'o ngeweka gumuna mosigeto ma Jo'oungu ma Dutu 'awi nyawa manga 'aunu, ge'ena la 'o nyawa-nyawa gee yakito'oma sababu tatapu yomoteke de 'o Yesus. Gee ngoi tomimake 'o ngeweka gumuna, ngoi posironga toherangioka. 7 Ge'enaka de 'o mala'ekati ge'ena kaingosekau ngoino, " 'Ido'oa so ngona noherangi? Ngoi 'asa tonisidemo la nasahe kokia 'o ngeweka gumuna, de kokia 'o haewani gee mobare-barenuku, ge'ena la 'o haewani gee ma saeke 'o ngai tumudiingoka de ma taduku ngai mogiookoka. 8 'O haewani gee namake-makekau ge'ena ma sira 'i'ahuokau, ma ne'ena naga 'isongenokau. 'Ena dua 'isupu 'o ngomasa ma

dorou ma ngiide dau de ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wato'oma. 'O nyawa yo'ahu-ahu 'o duniaka gee manga rongga koisilefokuwa 'o nyawa yo'ahu-ahu ma Bukuoka ka 'o dunia ma koisidadiwasi, 'asa yoherangi nako yamake 'o haewani ge'ena. Sababu 'o haewani ge'ena ma sira 'i'ahuokau de ma 'orasi ne'ena 'ena koi'ahuwau, ma dua 'asa 'iboali. 9 Ge'enau so salingou de niabarija la niosikanako 'iodumu ge'ena. 'O saeke ngai tumudiingi ge'ena ma ngale 'o diko ngai tumudiingi ge'ena la 'o diko-diko gee 'o ngeweka gumuna mopa-pareta ma ngii. De 'o saeke ngai tumudiingi ge'ena ma ngale 'o koana yatumudiingi. 10 Yamotoa yosongenokau, wimoi kawoparetasi, de wimoiosi kowoboawasi. Gee 'una dua woboa, 'una salingou wopareta ka tai-taitoka. 11 De 'o haewani gee ma sira 'i'ahuokau ma ne'ena ko'uwau, ge'ena la 'o koana gee yatumudiingi yokoana 'iduanga de 'unali. 'Una ge'ena gee 'o koana yatumudiingino go'ona, gee ma 'orasi ne'ena naga ma Jo'oungu ma Dutu wibinasau. 12 Ma taduku ngai mogiooko gee namake-make ge'ena la 'o koana yamogiooko gee koyoparetawasi. Ma 'ona 'asa yakikula 'o kuasa ma ngale yopareta de 'o haewani ge'ena ka 'o 'orasi moi. 13 'O koana yamogiooko go'ona yoodumu ka 'o singina moi yosarakani manga guata de manga kuasa 'o haewanika ge'ena. 14 'Ona 'asa yoparangi widaari 'o Domba ma Ngowaka gu'una. Ma 'o Domba ma Ngowaka de 'awi do-domoteke tatapu yosingoungounu gee waki'asokokau de wakiirikokau go'ona 'asa yakisikala 'o koa-koana go'ona. Sababu 'o Domba ma Ngowaka to 'una 'ifoloi 'awi kuasa 'iamoko so 'o sagala tuangi de 'o koa-koana yoodumu 'una wakikuasano." 15 'O mala'ekati ge'ena kaingosekau mita, " 'O 'akere gee nakokimake-make, gee kiaka naga 'ami roese mowuku-wukunu mogogegogere, ge'ena la 'o sagala suku, 'o sagala kawasa, 'o sagala negara de 'o nyawa-nyawa gee manga demo moi-moi yopake-pake. 16 Ma taduku ngai mogiooko namake-make ge'ena, de 'o haewani ge'ena, 'asa komisanangiwa munaka gee mi roese mowuku-wukunika gumuna. 'Ona 'asa ya'ora 'ami kia sonaa 'iodumu, de mi baju ya'aiki so kamiwatonokau. 'Ona 'asa ya'odomo 'ami akeme, de yatuuku. 17 'O koana yamogiooko go'ona ma Jo'oungu ma Dutu wagarakiokau to 'ona manga singina ma ngale yosidagi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. So ma rai 'ona ka 'o singina moi yosarakani manga

kuasa 'o haewanika ge'ena, la 'o haewani ge'ena 'ipareta, sigado 'idadi 'okia naga gee ma Jo'oungu ma Dutu wongosekau. 18 'O ngeweka gee monimake-make gumuna, ge'ena la 'o kota ma amoko gee yapareta 'o koa-koana 'o duniaka."

18:1 Ge'ena 'ipasa de tamake 'o mala'ekati 'iregu moi 'i'uti 'o sorogaaku. To 'ena ma kuasa posironga ma amoko, de to 'ena ma kumati ma letongo so 'o dunia 'ikinitara ka ma moiku. 2 De ma 'ilingi 'iamo-amokie 'imapoaka 'ingose 'ato, " 'Itorouokau! 'O Babel 'iamo-amoko 'itorouokau! Ma 'orasi ne'ena 'ena 'imadadi 'o sagala tokata ma ngii. Ge'enaka dau 'i'ahu 'o sagala namoro gee nanga bo-bosono de gee 'o nyawa yodu-du'uduku. 3 Sababu 'o sagala nyawa ya'okerokau to 'ena ma nyafisuu 'ito-torou ma 'anggur. 'Ena ge'ena la 'o ngeweka mimoi 'ami roese mowuku-wukunu. 'O duniaka ma koa-koana yodiai 'o nyafisuu 'ito-torou de de muna, de gee 'okia sonaa yomawuku-wukunu 'o duniaka yakisikayakau de to muna 'ami nyafisuu ma dorou gee koma'akunuwa mapareta." 4 Ge'enaka de to'isene 'o 'ilingi 'iregu daku 'o sorogaaku kaingosekau, " 'Ai kawasa! Tagi minimada muna! 'Uwa ngini niodomoteke to muna 'ami di-diai 'isowo-sowono la 'uwa niamoku 'o hukumani de de muna! 5 Sababu 'ami sowono posironga ma amoko, de ma Jo'oungu ma Dutu kowamongoruwa to muna 'ami di-diai 'ito-torou. 6 Ngini salingou niodiai 'ito-torou munaka 'isoka kokia naga muna modi-diai 'o nyawa-nyawaka. Ngini salingou niosikilioro 'o dorou munaka 'ilape modidiku de gee muna modi-diai. Ngini salingou niodarisi to muna 'ami sawokuku 'o daluku ma gosaka gee ma guata 'ilape modidiku de gee muna mokula-kula 'o nyawaka, ma ngale minihukumu. 7 Niokula munaka 'o sangisara de 'o balisa gee kaimatero de kokia naga yaika muna momaie de 'ami pareta de kokia naga yaika mi korago. Sababu muna kaitaurika mongose muna ma sireteka konee: 'Ngoi ne'ena 'o koana 'o ngeweka gee topa-pareta! Ngoi ko 'o bao-baowa; ngoi 'asa kotamaowa 'o balisa!" 8 Ge'enau so ma Jo'oungu ma Dutu 'asa kawositaitino womihukumu de 'o panyake, 'o balisa, de 'o baulaco. Muna 'asa mi'uku sababu ma Jo'oungu ma Dutu gee woku-kuasa 'asa wosiputusu to muna 'ami hukumani." 9 'O koa-koana 'o duniaka gee yamote-moteke to muna 'ami di-diai 'ito-torou,

de mita 'o ngeweka gumuna 'ami nyafisuu, 'asa yodagari de yodoto-tora 'o kota ge'ena gee yamake ma 'uku ge'ena ma dowo 'ikuwuwulu ma kotaka ge'ena. 10 'Ona 'asa yoma'okode 'o gurutika, sababu yodomodongo 'ona mita yakidaene 'o sikisaa ge'ena. 'Ona kayongosekau, "Tei, posironga 'itorouoka 'o kota gee kiaka naga bato yogi-gi'isene -- 'O Babel ma kota gee 'ikua-kuata! Ka 'o 'orasi moi 'ena ma Jo'oungu ma Dutu wahukumokau!" 11 'O nyawa gee yomawuku-wukunu 'o duniaka mita yo'ari de yobalisa sababu 'o kota ge'ena, ge'ena la muna gee 'ami roese mowuku-wukunu, sababu komoiwau ya'ija to muna 'ami kia sonaa mowuku-wukunu. 12 Komoiwa ya'ija to muna 'ami guraci, 'ami saaka, 'ami permata, 'ami mustika, mita 'ami mosa 'isure-sure, ya'ungu-'ungu 'ihali-hali, de gee yosironga 'o sutara, de mita 'o mosa 'ite-tereboko 'isi'osa-'osaka, 'o sagala gota gee rekeni koyamake-makewa. De mita 'okia sonaa gee 'o gading yadi-diaiku, de 'o gota gee 'ihali-hali yadi-diaiku, 'o tambaga yadi-diaiku, 'o besi de 'o marmar; 13 mita 'o kayu manis ma kai, 'okia sonaa ma bounu yaowa-owa, 'o gota ma tigonu ma bounu yaowa-owa de 'ihali-hali, de 'o manyanyi; 'o 'anggur de 'o gooro, 'o gandum gee yadiaikou 'o tarigu de gee ko'uwasi, 'o sapi de 'o domba, 'o kuda de 'o goroba, 'o yongo-yongosi de mita 'o nyawa gee 'o parangi de yakitago-tagokino. 14 Yomawuku-wukunu gee kayongosekau 'o ngewekaka gumuna, " 'Iodumu gee ngona nodua-duaka koi'iwau. De 'o sagala gee 'ani 'ahu 'isisa-sanangi de nisisure-sure gee 'iisangokau. Ngona 'asa konamakewau!" 15 Yomawuku-wukunu gee yokayakou sababu yomawukunu munaka, 'asa yoma'okode 'o gurutika sababu 'ona yakimodongo yakidaene 'o sikisaa. 'Ona 'asa yo'ari de yobalisa, 16 de kayongosekau, "Tei sioko! 'Itorouoka 'o kota ma amoko ne'ena! Ma kotaka ge'ena biasa yomasinoa 'o baju 'isure-sure, ge'ena la 'o baju 'ileto-letongo, 'i'alu-'alusu, de 'o mosa 'i'ungu-'ungu de yate-tereboko 'isi'osa-'osaka. De biasa yomasipake-pake 'o guraci, de 'o teto 'isure-sure de 'ihali-hali gee ma ronga permata de 'o mustika. 17 Ma ka 'o 'orasi moi ma dodaka duga, to 'ena ma korago ge'ena 'ikokiisangokau!" Yoodumu 'o kapali yo'asa-'asa, de 'o nyawa 'iregu-regu gee ma kapalioka yopare-parenuke, de gee yoma-manarama 'o kapalioka, de yoodumu gee manga 'ahu yononu 'o

ngootoka, yoma'okode 'o gurutika. 18 'O 'uku gee ma Babel ma kota ya'uku-'uku ge'ena yamake 'ikuwuwulu de 'ona yomapoaka yosigasoko yongose 'ato, " 'O kota 'iregu koi'iwa 'isoka 'o kota ma amoko ne'ena!" 19 So 'ona yobiakoro 'o kakawo manga saeuku, ma no-nako 'ato 'ona yobalisa, de yo'ari yomapoa-poaka yosibetongo 'ato, "Tei 'itorouoka 'o kota 'iamo-amoko ne'ena! De to 'enau ma korago so 'o nyawa 'iodumu gee de manga kapali 'o ngootoka so yotagi yomawukunu 'o kapaluku, 'ona yokayakau! Ma ka 'o 'orasi moi ma dodaka duga de to 'ena ma kia sonaa ge'ena 'ikokiisangokau!" 20 Ee, ngini gee 'o sorogaaka salingou niomorene sababu ma Jo'oungu ma Dutu watorouokau 'o Babel! Ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa, 'o su-suloko, de 'o nabii-nabii, salingou niomorene sababu ma Jo'oungu ma Dutu wahukumokau 'o Babel, ma ngale wosikilioro 'okia naga gee 'o Babel ma nyawa yodi-diaiokau nginika! 21 Ge'ena 'ipasa de 'o mala'ekati 'ikua-kuata moi yagoraka 'o teto ngai moi posironga ma amoko de ya'umo 'o ngootuku de kaingosekau, "Dua kone'enau ma Jo'oungu ma Dutu waisanga 'o Babel ma kota 'iamo-amoko, matero ka 'o ngootuku wa'umo so dua koi'iwau." 22 'O tapakioka dua koi'iwau 'o ben ma 'ilingi, 'o koroncong ma 'ilingi, yoba-barija yonyanyi manga 'ilingi, de mita koi'iwau 'o suling de 'o torompet ma 'ilingi. 'O nyawa yoba-barija dua yoodumu koyaki'iwau, de 'o lusu de 'o du-dutuku dua koi'ilinginowau. 23 'O silo 'asa koiletonguawau ge'ena ma kotaka; de 'o nyawa 'asa koyo'isenuawau mita 'o ngaamoko ma rame ge'enaka. Sababu 'o nyawa yomawuku-wukunu ge'ena la 'o nyawa yola-laagomo 'o duniaka, de manga dawa-dawari ge'ena yakisihaga 'o sagala nyawa 'o duniaka! 24 De ma Jo'oungu ma Dutu wahukumu 'o Babel sababu ma Babel ma nyawa yakito'omakau 'o nabii-nabii de ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa, de 'o nyawa 'iodumu gee yakito-to'omakau 'o duniaka.

19:1 Ge'ena 'ipasa de to'isene 'okia naga moi 'isoka 'o nyawa yoku-kudai manga 'ilingi yomapoa-poaka 'o sorogaaku konee, "Powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu! To ngone nanga Jo'oungu ma Dutu 'una ge'ena 'o nyawa wosilaha-laha! 'Una woku-kumati ma sala de woku-kuasa! 2 'Una 'o hukumani wosiputusu 'itiai de 'itero! 'Una womihukumokau gee mi roese

mowuku-wukunu gumuna. Ngano munau so 'o nyawa 'o duniaka manga 'ahu 'itorouokau sababu to muna 'ami nyafisuu ma dorou. Mita ma Jo'oungu ma Dutu womihukumu sababu muna makito'oma to 'una 'awi nyawa gee wile-leleani." 3 Ge'enaka de 'o nyawa yoku-kudai manga 'ilingi 'imapoakoli 'ingose 'ato, "Powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu! 'O 'uku gee 'o kota 'iamo-amoko ya'uku-'uku ge'ena ma dowo 'asa 'ikuwuwulu koimaogogoruwau!" 4 So yopa-pareta yamonaoko de soata de 'o barangi 'i'ahu-'ahu 'o ngai soata gee 'o koana ma go-gogere yosigilolitino, yotalibukuku wisuba ma Jo'oungu ma Dutu gee wogogerie 'o koana ma go-gogeroaka ge'ena. 'Ona kayongosekau, "Ma goungu! Powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu!" 5 Ge'enaka de to'isene 'o 'ilingi 'o koana ma go-gogerino kaingosekau, "Winisiarene ma Jo'oungu ma Dutu ngini nioodumu gee winile-leleani 'una, de nioodumu gee niola-laagomo bolo koniola-laagomuwa winihoromati de winisingounu!" 6 Ge'ena 'ipasa de to'isene 'isoka 'o nyawa manga gudaioka manga 'ilingi. 'O 'ilingi ge'ena ma amokie 'isoka 'o deneta 'ikuru-kurutuku ma guruusu, de 'isoka 'o duturu 'iamo-amokie. Ngoi to'isene 'o 'ilingi ge'ena kaingosekau, "Powisiarene ma Jo'oungu ma Dutu sababu to ngone nanga Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa 'ifoloi 'iamoko de ne'ena 'una wopareta! 7 Nou, ngone pomore-morene de nanga singina 'isa-sanangi; ngone powisiarene de powihoromati 'una! Sababu ma 'orasi ya'adonokau 'una gee wisironga 'o Domba ma Ngowaka wongaamoko, de wominga-ngaamoko gumuna momadudu-duangou ma ngale yongaamoko. 8 'O baju 'isure-sure gee 'ileto-letongo, 'i'are-'arese de 'itebi-tebini ma Jo'oungu ma Dutu wokulakau munaka ma ngale momasinoa." ('O baju 'isure-sure ge'ena ma ngale 'o manarama yaowa-owa gee ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa yadi-diai.) 9 Ge'enaka de 'o mala'ekati ge'ena kaingosekau ngoino, "Nalefo ne'ena: 'Yosanangioka 'o nyawa gee yaki'asoko 'o Domba ma Ngowaka wi ngaamoko ma rameno.' " 'Asa de 'o mala'ekati ge'ena 'ingoseli, "Ne'ena ge'ena ma gou-goungu 'o demo ma Jo'oungu ma Dutuno." 10 So tobukuku tanu tosuba, ma 'ena kaingosekau ngoino, " 'Uwa noisuba! Tagi wonisuba ma Jo'oungu ma Dutu, sababu ngoi mita katowile-leleani ma Jo'oungu ma Dutu 'isoka ngonali de 'ani 'esa moi ka 'o ngo-ngaku moi gee yomasiga-gao ma

gou-goungu 'o Yesus 'awi do-dotokika!" Sababu 'o do-dotoko 'iti-tiai gee 'o Yesus wosidumu-dumutokau ge'ena yakisikuata ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa ma ngale yositotara ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo. 11 Ge'enaka de tamake 'o sorogaa 'ipelenga, de tamake 'o kuda ya'are-'arese moi. Wo'asa-'asa wi ronga 'o Woti-tiai de 'Idadi Powingaku. 'Una wosiputusu 'o hukumani de woparangi ge'ena 'itiai. 12 'Awi ako 'iletongo 'isoka 'o 'uku ma lurusu, de 'awi saekoka 'o tuala 'o gudaioka womasinoaku. 'Awi roesoka 'isilefoka 'o ronga ngai moi, de ka 'una duga wanako 'o ronga ge'ena. 13 'O juba gee 'idawaruokau 'o 'aunuku womasinoaku. De 'una wisironga ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Demo. 14 'O sorogaa ma tentara gee yopa-parangi wimoteke 'una, ya'asa 'o kuda ya'are-'arese, de manga baju 'isure-sure gee 'i'are-'arese de 'itebi-tebini. 15 'Awi 'urude 'isupu 'o wase moi 'idoto-doto, de ma wase ge'ena 'una 'asa wosikala 'o nyawa 'iodumu gee kowimotemotekuwa, de 'una 'asa wakipareta de 'o papadi 'o besi. 'Una 'asa 'o 'anggur wateo, wodeteo ma Jo'oungu ma Dutu gee wi kuasa 'iamo-amoko 'awi do'otasa ma 'anggur 'ide-deteoku. 16 'Awi jubaka de wi 'uguruoka 'isilefoka 'o ronga naneda, " 'O Koana gee 'awi kuasa 'ifoloi 'iamoko de 'o koa-koana yoodumu de 'o Jou gee 'ifoloi wodaduie de 'o jou-jou 'iodumu." 17 Ge'enaka de tamake 'o mala'ekati moi 'ima'okode 'o wange ma ako ma dekuoka. De ma 'ilingi 'iamo-amokie 'imapoaka 'o namoro 'iodumika gee 'isoso-soso 'o ngawa-ngawaka, "Nou, nimatoomu ma ngale podoboa 'o rame ma amoko gee ma Jo'oungu ma Dutu wodiai! 18 Nou, nia'odomo yosonge-songenuku manga akeme ge'ena la 'o koa-koana manga akeme, 'o kapita manga akeme, 'o solodado manga akeme; nou nia'odomo 'o kuda yo'asa-'asa manga akeme de ma kuda moi-moi ma akeme de 'o nyawa 'iodumu yoamoko de yotingoono manga akeme, 'o yongosi de gee koyoyongo-yongosuawau manga akeme!" 19 Ge'enaka de tamake 'o haewani gee 'o ngootie 'isupu-supu, de 'o dunia ma koa-koana de manga solodado yomatoomu ma ngale wirikudoti 'o kuda ya'are-'arese wo'asa-'asa de 'awi solodado. 20 So 'o haewani gee 'o ngootie 'isupu-supu ge'ena yatagoko yosidatagoko de 'o nabii ma ngeluku gee 'idiaiokau 'o no-nako 'ihera-herangi 'o haewani ge'ena ma bionoka. De 'o no-nako 'ihera-herangi ge'ena, 'o haewani ge'ena 'isihaga 'o nyawa-nyawa gee to 'ona de ma 'ena 'o

haewani ma no-nako gee manga mengaka de manga giamoka de 'o nyawa-nyawa gee yasuba 'o haewani ge'ena ma patongo. Ge'enaka de 'o haewani de 'o nabii yoelu-eluku gee kayowango-wango yaki'umo 'o walira 'isiluru-lurusuku. 21 De to 'ona manga solodado go'ona 'o kuda 'i'are-'arese wo'asa-'asa wakito'oma de 'o wase gee 'awi 'urude 'isupu-supu. So 'o sagala namoro mita 'iboa 'i'odomo kayasorokumou yakito-to'omaku manga akeme ge'ena.

20:1 Ge'ena 'ipasa de tamake 'o mala'ekati moi 'i'uti 'o sorogaaku. Ma giamoka ya'aono 'o ngomasa ma dorou ma ngii dau 'ikuru-kurutuku ma kuci de 'o bu-busuku moi 'iamo-amoko. 2 Ge'enaka de 'o mala'ekati ge'ena yatagoko 'o naga; ge'ena la 'o ngia gee ka ma sirasi de ma 'enau, gee yosironga 'o Tokata ma Koana bolo 'o Ngomasa ma Dorou ma Balusu. 'O mala'ekati ge'ena yapusuku 'o Tokata ma Koana ge'ena de ya'umo dau 'o ngomasa ma dorou ma ngiiku. Ge'enaka de yakuciokau ma ngii ma da-damunu ge'ena, 'asa de yano-nakokau. 'O Tokata ma Koana salingou 'o taunu caana moi ya'umoku dau 'o ngomasa ma dorou ma ngiioka, de ge'ena ma do'ingono 'ena koidadiwa yosihaga 'o nyawa 'o duniaka. Ge'ena 'ipasa, de 'ena salingou yapidilika 'o 'orasi moi. 4 Ge'enaka de tamake 'o sagala go-gogere 'isure-sure, de 'o nyawa gee yogoge-gogeruku 'o go-gogere 'isure-sureka ge'ena, yakikula 'o kuasa ma ngale 'o hukumani yosiputusu. Ngoi tamake mita 'o nyawa gee manga saeke ya'ogu-'oguokau sababu 'ona yokula 'o sakisii ma ngale 'o Yesus de yosidagi 'o habari ma Jo'oungu ma Dutuno. 'O nyawa-nyawa go'ona koyasubawa 'o haewani bolo ma haewani ma patongo. 'Ona mita koma'iwa yadawongo 'o haewani ge'ena ma no-nako manga mengaka bolo manga giamoka. So 'ona yowangoli de yomasidapareta de ma Kristus 'o taunu caana moino. 5 Ne'ena ma di-disiraka 'o nyawa yosonge-songenuku yakisiwangoli. (Ma 'o nyawa 'iregu-regu yosonge-songenuku gee koyakisimomikuwa ma 'orasi 'o taunu caana moino ge'ena.) 6 Yosanangioka 'o nyawa-nyawa gee 'ona mita yakisiwangoli gee ma 'orasi yosonge-songenuku yakisiwango ma di-disiraka ge'ena. 'Ona yadaene yodadi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa. 'O songene ma warasa ma modidi koyakiparetawau 'onaka. 'Ona

'asa yodadi 'o 'imam-'imam ma ngale wileleani ma Jo'oungu ma Dutu de ma Kristus, de 'ona 'asa yopareta de ma Kristus 'o taunu caana moino. 7 Ma 'orasi 'o taunu caana moino ge'ena 'ipasaka, de 'o Tokata ma Koana 'asa yapidili ma ngioka dau, 8 de 'asa 'itagi 'isihaga 'o nyawa-nyawaka 'o duniaka yasuluunuku. Ma nyawa-nyawa go'ona yakisirona 'o Gog de 'o Magog. 'O Tokata ma Koana 'asa yakipolu 'o nyawa gee 'idadi yakisihaga de dua yaki'asa yopa-parangi ma ngiika. 'Ona posirona manga gudaioka so kopa'akunuwa pakidoimi. 9 So 'ona mita yopiakoro 'o dunia yasuluunuku de yosibululunu 'o kota gee ma Jo'oungu ma Dutu wosiboso-bosono ge'ena la 'awi kawasa manga ngii. Ma 'o 'uku 'i'uti 'o diwanguku de yaki'uku yakibootoka. 10 Ge'enaka de 'o Tokata ma Koana gee yakisihaga-haga 'onaka, yosi'umo 'o 'uku kaingoo-ngootuku ge'ena la 'o walira 'iluru-lurusuku. Ge'enakau 'o haewani de 'o nabii yoelu-eluku manga ngii. 'Ona 'asa yakisikisaa 'o wange de 'o obiri kaisi'ado-'adonika. 11 Ge'ena 'ipasa de towimake ma Jo'oungu ma Dutu wogogerie 'o koana ma go-gogere ya'are-'arese de 'iamo-amokoka. 'O diwanga de 'o dunia 'iisanga 'awi bionoka so koi'iwau. 12 De tamake 'o nyawa-nyawa yosonge-songene gee yola-laagomo de koyola-laagomuwa yoodumu yoma'okode 'o go-gogere ge'ena ma bionoka. So 'o buku-buku yapelenga. Ge'enaka de 'o buku 'iregu moi yapelenga, ge'ena la 'o Nyawa Yo'ahu-'ahu ma Buku. Ge'enaka de 'o hukumani yosiotaka 'o nyawa yosonge-songenuku, moteke to 'ona manga manarama 'isoka gee 'isilefokau 'o buku-bukuoka ge'ena. 13 Ge'enaka de 'o nyawa gee yosonge-songene 'o ngootoka yakisitaari ma Jo'oungu ma Dutuka sababu 'una 'asa wakilega ma diai. 'O Songene de 'o Songene ma Ngii yakisisarakani 'o nyawa yosonge-songenuku 'o songene ma ngioka go'ona, de ma Jo'oungu ma Dutu mita wakhakimi moteke to 'ona moi-moi manga di-diai. 14 Ge'enaka de 'o Songene de 'o Songene ma Ngii yosi'umo 'o 'uku kaingoo-ngootuku. ('O 'uku kaingoo-ngooto ne'ena ge'ena 'o songene ma warasa ma modidi.) 15 'O nyawa-nyawa gee manga ronga kosisilefokuwa 'o bukuoka gee 'o nyawa 'o 'ahu 'ika-kakali yamake-make manga ronga 'isilefo-lefoku, 'ona yaki'umo 'o 'uku kaingoo-ngootuku.

21:1 Ge'enaka de tamake 'o Diwanga ma Sungai de 'o Dunia ma Sungai. 'O diwanga ma sira de 'o dunia ma sira koi'iwau, de 'o ngooto mita koi'iwau. 2 So ngoi tamake 'o Kota 'Itebi-tebini ge'ena la 'o Yerusalem ma sungai, ma Jo'oungu ma Dutu wosigutiku daku 'o sorogaaku. 'O kota ge'ena 'idua-duangou 'isoka monga-ngaamoko mimoi mipakekou ma ngale mongaamokou de wimoi gee wominga-ngaamoko. 3 Ge'enaka de to'isene 'o 'ilingi 'o koana ma go-gogerino 'imapoaka yakua-kuatie 'ingose 'ato, "Ma 'orasi ne'ena, ma Jo'oungu ma Dutu 'awi gogere naga 'o nyawa ma sigoronaka! 'Una naga de de 'ona, de 'ona yodadi to 'una 'awi kawasa. 'Una ma sirete naga de de 'ona de wodadi to 'ona manga Jo'oungu ma Dutu. 4 'Una 'asa wakoki'ikiri to 'ona manga kongoro manga akoka. 'O nyawa 'asa koyosongenuawau. 'O nyawa dua koyobalisawau, koyo'ariwau, bolo koyokasiriwau sababu 'o dunia ma sira 'iisangokau." 5 De 'una gee wogoge-gogerie 'o koana ma go-gogeroka ge'ena kawongosekau, "Ee! Ne'ena ngoi todiai 'o sagala moi-moi 'iodumu ma sungai!" 'Una kawongosekau mita ngoino, "Natulisi 'okia naga gee 'asa katonisidemoka ne'ena, sababu 'o demo-demo ne'ena ma gou-goungu 'itiai so 'o nyawa 'iodumu 'idadi yangaku." 6 Ge'enaka de kawongosekauoli, " 'Iodumu takokiduangokau! Ngoiou ne'ena ma Di-disiraka de ma Du-du'uruoka. Ngoiou tosikurue de tosidodogumu. 'O nyawa 'iodumu gee manga kibiti 'idu-dudungu, 'asa takisi'okere 'o 'akere gee 'o nyawa yakisiwango-wango ma titino, de ge'ena koyafanguwa. 7 'O nyawa gee yalaku-laku 'o dorou ma pareta 'asa yadawongo 'okia sonaa ge'ena ngoioka. Ngoi 'asa todadi to 'ona manga Jo'oungu ma Dutu, de 'ona yodadi to ngoi 'ai ngowa-ngowaka. 8 Ma 'o nyawa gee yakimodo-modongo yomoteke de de ngoi, de gee koingaku-ngakuwau, 'o sagala 'imedi-mediri yodi-diai, yoto-to'oma, yomakapake kayo'itimaronga-ronga, yotawa-tawara, 'o barahala yasuba-suba, de yoelu-eluku, 'asa yaki'umo 'o 'uku 'ingoo-ngootuku 'o walira 'iluru-lurusuku, ge'ena la 'o songene ma warasa ma modidi." 9 'O mala'ekati 'o ngai tumudiingi gee ya'ao-'aokau 'o sawoko ngai tumudiingi 'i'oma-'omanga 'o bodito ngai tumudiingi ma du-du'uruoka gee, 'o ngai moi 'iboa de kaingosekau ngoino, "Nou! Ngoi 'asa tonisidumutu 'o modoka mimoi, ge'ena la 'una gee wisironga 'o Domba ma Ngowaka 'asa

womingaamoko." 10 So 'o Ngomasa 'Itebi-tebini 'iparetano, de 'o mala'ekati ge'ena ngoi 'i'asa 'o gigie 'ikuru-kurutie ma dekude. Ge'enaka de 'isidumutu 'o Yerusalem, 'o Kota 'Itebi-tebini ge'ena. 'O kota ge'ena daku 'o sorogaaku ma Jo'oungu ma Dutu wosigutiku. 11 Ma kota ge'ena posironga 'ikinitaroka sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kumati ma cahaya. De ma letongo 'isoka 'o teto 'ihali-hali 'i'ijo-'ijo, de mita ma dodono 'isoka 'o kaca. 12 Ma be-beno 'o gurutie, ma ngorana ma amoko 'o ngai mogiooko de modidioka. 'O ngorana 'o ngai moi 'o mala'ekati ngai moi yajaga. Ma ngorana 'isinoimi 'isilefoka 'o Israeloka manga suku 'o ngai moi ma ronga. So 'o ngorana 'o ngai mogiooko de modidi ge'ena 'isilefoka 'o Israeloka manga suku 'o ngai mogiooko de modidi ma ronga-ronga. 13 Ma be-beno gee 'o wange ma siwarisa 'ita-taari ma ngorana 'o ngai sa'ange, daukuku 'o koremieku 'ita-taari ma ngorana ngai sa'ange, dakuie 'o koresarade 'ita-taari ma ngorana ngai sa'ange de daioko 'o wange ma dumunoko 'ita-taari 'o ngai sa'ange. 14 'O kota ge'ena ma be-beno 'isigoko 'o teto 'ila-laagomo 'o ngai mogiooko de modidi ma dekude. Ma teto 'isinoimika 'isitulisika 'o ronga 'o ngai yamo-moi. 'O ronga-ronga 'isilefo-lefoka ge'ena la 'o Domba ma Ngowaka 'awi su-suloko yamogiooko de modidi manga ronga-ronga. 15 'O mala'ekati gee 'ibi-bicara ngoino, to 'ena de ma du-duga 'o guraci ma ngale 'isituga ma kota ge'ena, ma ngorana de ma be-beno. 16 'O kota ge'ena 'ipasagi raha. Ma gurutu kaimatero de ma ngoata. So 'o mala'ekati ge'ena yatuga 'o kota ge'ena de to 'ena ma du-duga; 'ena ma gurutu 'o kilo 2400. Ma gurutu de ma ngoata de ma gakurie kaimatero. 17 Gedagee ma mala'ekati ge'ena yatuga ma be-beno, 'ena ma gurutie 'o meteri 60! 'O du-duga gee 'o mala'ekati ge'ena yapake-pake, ge'ena kaimatero de gee 'o nyawa yapake-pake. 18 'O kota ge'ena ma be-beno 'o teto 'ihali-hali ma ronga 'o baiduri pandan. Ma kota ma kia sonaa moi-moi ge'ena 'isidiai ka de 'o guraci ma dutu, ma letongo 'idodono matero ka 'o kasinaa. 19 Ma kota ma be-beno ge'ena ma ba-bangini 'o teto 'ihali-hali de 'isure-sure 'i'ini-'inioka ge'ena la 'o batu permata. Ma ba-bangini 'idaduuku ge'ena 'o teto gee ma nikoto 'isoka 'o bole ma soka, ge'ena 'o baiduri pandan, de ie 'o lape moioli so 'o lape modidideu, ma teto ma nikoto 'ibisi-bisi ge'ena 'o nilam; de ie 'o lape moioli so 'o lape sa'angedeu, ma teto

ma nikoto 'ibisi-bisi de 'isoka 'o bole ma soka mita ge'ena 'o yakut. Ge'enaka de ieli so 'o lape soatieu ge'ena ma teto ma nikoto 'isoka 'o bole ma sokali ge'ena 'o zamrud. 20 Ge'enaka de ieli so 'o lape motoadeu, ge'ena ma teto ma nikoto 'i'are-'arese ma de 'irisi-risi, ge'ena 'o baiduri sepah, de ieli so 'o lape butangadeu ge'ena ma teto 'irisi-risi, ge'ena 'o delima. Ge'enaka de ieli so 'o lape tumudiingieu ge'ena ma teto 'iku-kurati 'isoka 'o guraci, ge'ena 'o ratna cempaka, de ieli so 'o lape tuangerieu ge'ena ma teto ma nikoto 'isoka 'o bole ma soka ma de 'isibisi-bisi ge'ena 'o pirus. De ieli so 'o lape siwodeu ge'ena ma teto ma nikoto 'iku-kurati ge'ena 'o topas, de ieli so 'o lape mogiookieu ge'ena ma teto ma nikoto 'isoka 'o bole ma soka ma de 'isiku-kurati, ge'ena 'o krisopras, de ieli so 'o lape mogiooko de moideu, ma teto 'ibisi-bisi de 'irisi-risi ge'ena 'o lazuardi. Ge'enaka de ie 'o lape moiosi so 'o lape mogiooko de modidideu, ma teto ma nikoto 'o 'ungu ge'ena 'o kecubung. 21 Ma ngorana ma amoko ngai mogiooko de modidi ge'ena ka 'o mutiara, so 'o ngorana 'o ngai moi 'o mutiara 'o ngai moi! Ma kotaka ge'ena ma ngekomo ka 'o guraci, ma dodono 'isoka 'o kaca. 22 De ngoi kotamakewa ma Jo'oungu ma Dutu 'awi Woa ge'ena ma kota ma dodaka, sababu ma Jo'oungu ma Dutu wi Woa ge'ena ma Jouou ma sirete, ma Jo'oungu ma Dutu gee 'awi kuasa ma batingi koi'iwa, de 'o Domba ma Ngowaka gu'una. 23 'O kota ge'ena koiparaluuwa 'o wange bolo 'o mede yodisiwara, sababu ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kuasa ma cahaya yodisiwara, de mita 'o Domba ma Ngowaka 'awi cahaya ma siwara so ge'ena ma silo. 24 'O soa-soana 'o duniaka 'asa yo'ahu to 'ena ma siwaroka, de 'o koa-koana mita 'asa ya'asa manga harataa 'ila-laagomo ge'ena ma kota ma dodano. 25 'O kota ge'ena ma ngorana 'asa koitamu-tamunuawau, sababu ge'enaka koiobi-obiruawau. 26 'O nyawa 'o duniaka 'asa ya'asa manga kia sonaa 'isure-sure de manga harataa ge'ena ma kotano. 27 Ma 'o nyawa gee yodi-diai 'okia sonaa 'imedi-mediri, bolo yoelu-eluku, de gee 'iso de 'o dorouou yodi-diai, ma gou-goungu 'ona 'asa koyowosanguwa ma dodaka. Gee dua yowosama ge'ena la 'o nyawa gee manga ronga 'isilefoku 'o Nyawa Yo'ahu-'ahu ma Bukuoka, ge'ena la 'o Domba ma Ngowaka 'awi buku.

22:1 'O mala'ekati gee 'isidumutoka 'o kota ge'ena, deika 'isidumutoli 'o ngairi gee ma 'akere 'o nyawa yosi'ahu-'ahu. 'O ngairi ge'ena 'iletongo de 'idodono 'isoka 'o kasinaa de 'i'uisi dokaino ma Jo'oungu ma Dutu de 'o Domba ma Ngowaka manga pareta ma go-gogere ma timino, 2 de yaboa 'o ngekomo ma goronako ma kotaka ge'ena. Ma ngairi ge'ena ma batingi songona de songona yodogo'oo 'o gota gee ma sowoko 'o nyawa yosi'ahu-'ahu. Ma gota ge'ena 'isowoko 'o taunu moi ma mogiooko de modidi, ge'ena la 'o mede moi ma moi. Ma soka 'o nyawa 'o duniaka yapake ma ngale manga panyake yosisouru. 3 Ma kota ge'ena ma dodaka koi'iwa 'o kianikia ma Jo'oungu ma Dutu 'awi gorosau yadaene. Ma Jo'oungu ma Dutu de 'o Domba ma Ngowaka manga pareta ma go-gogere dua ge'ena ma kota ma dodaka. 'O nyawa gee wile-leleani ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wisuba de wisiarene ma Jo'oungu ma Dutu, 4 de 'asa wimake. De 'awi rong'a 'asa 'isilefo manga mengaka. 5 'Ona dua koyoparaluuwa 'o silo bolo 'o wange ma siwara, sababu 'o obiri koi'iwau, de ma Jo'oungu ma Dutu ma sirete 'asa wakidisiwara, so 'ona 'asa yopareta yokoana kaisi'ado-'adonika. 6 Ge'enaka de 'o mala'ekati ge'ena kaingosekau ngoino, " 'O demo-demo ge'ena 'iodumu ma gou-goungu 'itiai so 'idadi pongaku. Ma Jo'oungu ma Dutu gee 'awi Ngomasa wokula 'o nabii-nabiika, wasulokokau 'awi mala'ekatika ma ngale 'isidumutu 'o nyawa gee wile-leleanika, 'okia naga gee salingou yacobou 'idadi." 7 'O Yesus kawongosekau, "Ee! Niosi-singina! Ngoi rekeni toboaka. Yosanangioka 'o nyawa gee yosingou-ngounu 'o demo-demo 'o buku ma dodaka ne'ena ma ngale 'isitotarokau 'okia naga gee 'idadi ma 'orasi ne'ena de dua 'asa 'idadi." 8 Ngoi 'o Yohanes, to'isenokau de tamakekau 'iodumu ge'ena. Gedagee ngoi to'isene de tamake 'iduanga, de 'o mala'ekati gee 'isidumutokau ngoino 'iodumu ge'ena ma bionoka totalibukuku 'ai biono dau 'o tonauku de tanu tosubau, 9 ma 'ena kaingosekau ngoino, " 'Uwa! 'Uwa noisuba! Tagi wonisuba ma Jo'oungu ma Dutu! Sababu ngoi mita katowile-leleani ma Jo'oungu ma Dutu 'isoka ngonali, de 'isoka 'ani 'esa moi 'o nabii-nabii de 'o nyawa 'iodumu gee yosingou-ngounu 'o sagala besesongo 'o buku ma dodaka ne'ena!" 10 Ge'enaka de 'ingoseli, " 'Uwa nosipongonino ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo-demo gee 'isidemo-demokau 'o buku ma

dodaka ne'ena, sababu ma 'orasi 'isoriokau 'iodumu ne'ena 'asa 'idadi. 11 'O nyawa gee 'o dorou yodi-diai, madaka la kayosigila 'o dorou yodiai; gee manga 'ahu ma sigoronaka 'okia sonaa 'imedi-mediri yodi-diai, madaka la koge'ena yodi-diai. Gee yamote-moteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau, madaka la koge'ena yamoteke ma Jo'oungu ma Dutu 'awi mau. De 'o nyawa gee yo'ahu duga ka ma Jo'oungu ma Dutu wileleani, madaka la yo'ahu duga ka ma Jo'oungu ma Dutu wileleani." 12 Ge'enaka de 'o Yesus kawongosekau, "Ee! Niosi-singina! Koito'ingowau de ngoi 'asa toboa ma ngale takisibalasi 'o nyawa 'iodumu moteke 'okia naga yadiaiokau. 13 Ngoiou ma Di-disiraka de ma Du-du'uruoka; ngoiou tosikurie de tosidogumu; ngoiou ne'ena ma Jou ka ma guruenosi sigado ma du-du'uruoka." 14 Yosangioka 'o nyawa gee manga juba yawoka sigado 'itebinoka, ngano 'ona 'idadi yowosama 'o kota ge'ena ma dodaka yaboa to 'ena ma ngorana, de ya'odomo 'o gota gee 'o nyawa yakisi'ahu-ahu ma sowoko. 15 Ma 'o nyawa gee yodi-diai 'okia sonaa 'ito-torou, gee yotawa-tawara, de gee yomakapake kaitimaronga, gee yoto-to'oma, yasuba-suba 'o barahala, de 'o nyawa gee yoelu-eluku de koyomaogoruwa yodiai koge'ena manga demo-demoka bolo manga manaramoka, yoodumu go'ona manga ngii 'o kota ma dudunoka. 16 "Ngoi 'o Yesus, tosidingotokau 'ai mala'ekati nginika, la 'ena 'isihabari 'iodumu ge'ena nginika gee naga 'o jamati 'isinoimika. Ngoi ne'ena 'ai 'asali 'o Dautino, ngoiou ne'ena 'isoka 'o ngoma 'o koruku, gee 'ibibini de 'ibaorino dina 'o wange ma siwarisa. " 17 'O Ngomasa 'Itebi-tebini de momo-modoka kayongosekau, "Nou!" 'O nyawa 'iodumu gee yo'isene 'o sigaro ge'ena, salingou yongose mita, "Nou!" Nago'ona bato gee manga kibiti 'idudungu, tanu yoboa! De nago'ona yoduaka, tanu ya'ese 'o 'akere gee 'o nyawa yosiwango-wango koyafanguwa. 18 Ngoi 'o Yohanes, tosidemogaroku tosidemo 'o nyawa 'iodumika gee yo'ise-'isenokau 'iodumu gee ma Jo'oungu ma Dutu wosidemo-demokau gee talefokou ma bukuoka ne'ena: nako la naga 'o nyawa yadogo 'o kianikia ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo-demoka ne'ena, ma Jo'oungu ma Dutu 'asa wadogo to 'ona manga hukumani de 'o bahaya gee tosilefo-lefokau ma bukuoka ne'ena. 19 De nako nago'ona yosikurangi 'o kianikia moi ma Jo'oungu ma Dutu 'awi demo-demoka ne'ena, ge'ena ma

Jo'oungu ma Dutu mita 'asa wosikurangi to 'ona manga bo-bula gee 'isidemokau 'o buku ma dodaka ne'ena. Ma Jo'oungu ma Dutu 'asa kowakisidabiwa 'ona ya'odomo 'o gota ma sowoko gee 'o nyawa yosi'ahu-'ahu, de kowakisidabiwa yomanoa 'awi kotaka. 20 'Una gee wositota-totara 'o habari 'iodumu ne'ena kawongosekau, "Ma goungu! Ngoi dua toboaka rekeni!" Ia! Noboanou ee Jou Yesu! 21 Tanu ma Jou Yesu wokula 'awi barakati ma amoko ma Jo'oungu ma Dutu 'awi kawasa 'iodumika!